

АКТЫ

ИЗДАВАЕМЫЕ

ВИЛЕНСКОЮ КОММИССІЕЮ

ДЛЯ РАЗБОРА ДРЕВНИХЪ АКТОВЪ.

ТОМЪ ХХХІV.

АКТЫ относящіяся ко времени войны за Малороссію
(1654—1667).

В И Л Ъ Н А.

Электро-Типографія «Русскій Починъ», Сиротская, д. 20.

—
1 9 0 9.

Личный составъ комиссіи:

Предсѣдатель Флавіанъ Николаевичъ *Добрянскій*:

Ч л е н ы : { *Иванъ Яковлевичъ Спрогисъ.*
Арсеній Осиповичъ Турцевичъ.
Дмитрій Ивановичъ Довгялло.

ОГЛАВЛЕНІЕ XXXIV ТОМА,

№№	СТР.	№№	СТР.
1.—1654 г. Января 6. Заявленіе вознаго о разореніи татарами им. Угри-ничи, Пинскаго повѣта	1	8.—1654 г. Февраля 16. Универсалъ польнаго гетмана Януша Радиви-ла о томъ, чтобы войска немедленно собирались подъ Оршей	7
2.—1654 г. Января 6. Заявланіе жены подкоморія Волковыскаго Варвары Дольской о разореніи татарами им. Дольска, Пинскаго повѣта	2	9.—1654 г. Іюля 9. Универсалъ короля Яна Казимира пинскимъ обывате-лямъ о сборѣ посполитаго рушенія для воспрепятствованія вторженію русскихъ и предупрежденія народнаго бунта	8
3.—1654 г. Января 8. Заявленіе зе-мянина Андрея Телятичскаго о ра-зореніи татарами имѣнія Задолжа, Пинскаго повѣта	3	10.—1654 г. Іюля 24. Заявленіе земля-ки Екатерины Кисель о пропажѣ документовъ во время взятія рус-скими города Мстиславля	9
4.—1654 г. Января 9. Заявленіе зе-мянина Валеріана Грычины о ра-зореніи татарами имѣнія Кухча, Пинскаго повѣта	4	11.—1654 г. Іюля 28. Универсалъ ко-роля Яна Казимира пинскимъ обы-вателямъ о зачетѣ одного оповѣще-нія на посполитое рушеніе за два	10
5.—1654 г. Января 19. Заявленіе мѣщанъ м. Нобля, Пинскаго повѣта, о разореніи татарами названнаго мѣстечка Нобля	5	12.—1654 г. Іюля 28. Универсалъ ко-роля Яна Казимира о посполитомъ рушеньи по Оршанскому повѣту	11
6.—1654 г. Января 20. Заявленіе зе-мянина Георгія Головни объ уводѣ татарами въ плѣнъ его жены и захватѣ разныхъ заемныхъ писемъ	6	13.—1654 г. Августа 3. Универсалъ пинскаго маршалка о сборѣ пин-ской шляхты подъ городомъ Пин-скомъ въ полномъ вооруженіи	13
7.—1654 г. Января 21. Заявленіе же-ны Волинскаго ловчаго Марьяны Кошовской о разореніи татарами имѣнія Кураша, Пинскаго повѣта. —	—	14.—1654 г. Августа 5. Королевскій универсалъ объ уничтоженіи воль-	—

№№	СТР.	№№	СТР.
ныхъ военныхъ отрядовъ, грабившихъ жителей	14	24.—1654 г. Октября 10. Заявленіе Пинскаго чапника Арнольфа Гедройця о разореніи казаками имѣнія Теребежово Пинскаго повѣта	24
15.—1654 г. Августа 16. Универсалъ польнаго гетмана Корвинъ-Госѣвскаго Пинскимъ обывателямъ о посполитомъ рушеніи	—	25.—1654 г. Октября 29. Универсалъ гетмана в. к. л. Януша Радивила о причиненіи обидъ его Борисовскимъ мѣщанамъ	26
16.—1654 г. Августа 17. Универсалъ гетмана в. к. л., Виленскаго воеводы Януша Радивила на имя нѣкого Яна Менжинскаго, съ разрѣшеніемъ ему набрать отрядъ добровольцевъ изъ всякаго рода людей.	16	26.—1654 г. Ноября 2. Свидѣтельство Смоленскаго воеводы Филиппа Обуховича и другихъ лицъ свѣтскихъ и духовныхъ Смоленскаго воеводства о геройскихъ подвигахъ въ Смоленскѣ полковника пѣшихъ войскъ польскихъ Вильгельма Корфа и польскихъ войскъ	—
17.—1654 г. Сентября 1. Универсалъ польнаго гетмана Корвина-Госѣвскаго обывателямъ Пинскаго повѣта, съ приглашеніемъ шляхты дѣйствовать единодушно въ приготовленіяхъ къ войнѣ	—	27.—1654 г. Декабря 4. Декретъ военнаго суда, по дѣлу о преступленіяхъ Яна Волчка и Станислава Ставецкаго съ присужденіемъ ихъ къ отсѣченію сначала руки, а затѣмъ и головъ	28
18.—1654 г. Сентября 15. Универсалъ короля Яна Казимира объ оставленіи пинскаго ополченія въ Полѣсьѣ для защиты его отъ непріятели .	17	28.—1654 г. Декабря 5. Грамота Короля Яна Казимира ротмистру Лукашу Росудовскому на сформированіе казачьей роты въ 120 человекъ	29
19.—1654 г. Сентября 23. Заявленіе Вильгельма Корфа, Николая Тизенгауза и офицеровъ, бывшихъ въ г. Смоленскѣ полковъ Корфа и Корвинъ-Госевскаго о томъ, что они готовы до тѣхъ поръ защищать крѣпость, пока обыватели будутъ доставлять военные припасы и провіанты	18	29.—1654 г. Декабря 12. Заявленіе Пинскаго и Туровскаго униатскаго епископа Пахомія Войны-Оранскаго о разореніи казаками принадлежащихъ ему имѣній	30
20.—1654 г. Сентября 28. Универсалъ короля Яна Казимира пинскимъ обывателямъ о закрытіи судовъ по случаю нашествія непріятели	19	30.—1654 г. Декабря 12. Заявленіе Туровскаго подстаросты Феодора Левковича о разореніи казаками Туровской волости	31
21.—1654 г. Сентября 30. Письмо землянина Павла Левальта Езерскаго ротмистру Яну Быховцу изъ Московскаго плѣна	20	31.—1654 г. Декабря 28. Универсалъ гетмана в. к. Лит. Януша Радивила о разрѣшеніи Михаилу Котарскому набрать отрядъ охотниковъ	33
22.—1654 г. Октября 6. Универсалъ Пинскаго маршалка Ельскаго о сборѣ Пинскихъ обывателей въ Пинскѣ	22	32.—1655 г. Февраля 23. Универсалъ короля Яна Казимира Пинскимъ обывателямъ о назначеніи сеймиковъ для выбора пословъ на сеймъ въ Вильнѣ	—
23.—1654 г. Октября 6. Заявленіе землянина Григорія Войны-Ясенецкаго о разореніи казаками имѣнія Высоцка, Пинскаго повѣта	—	33.—1655 г. Марта 24. Декретъ войскового суда по дѣлу о грабежѣ,	

№№	СТР.	№№	СТР.
		хваченныхъ въ плѣнъ московскій	
		подъ Витебскомъ о пропажѣ подъ	
		Ярославлемъ у скарбника Витеб-	
		скаго Криштофа Жабы шкатулки	
		съ документами	62
		57.—1655 г. Августа 10. Передача	
		Могилевскимъ магистратомъ дома	
		Могилевскому войту Николаю Кгель-	
		дѣ взаимнъ другого дома, пожало-	
		ванного ему царемъ Алексѣемъ	
		Михайловичемъ	64
		58.—1655 г. Октября 3. Заявленіе зе-	
		мянъ Керножицкихъ о насиліяхъ	
		и грабежахъ войскъ рѣчи посполи-	
		той въ Слуцкомъ повѣтѣ	65
		59.—1655 г. Октября 10. Заявленіе зе-	
		мянъ Кунцевичей о захватѣ Мо-	
		сковскими войсками ихъ движимаго	
		имущества и документовъ	66
		60.—1655 г. Октября 15. Заявленіе	
		жителей г. Пинска объ убыткахъ	
		при взятіи этого города московски-	
		ми войсками	—
		61.—1655 г. Октября 15. Заявленіе	
		уніатскаго епископа Смоленскаго,	
		Пинскаго и Туровскаго и всей	
		земли Сѣверской Андрея Золото-	
		Красинскаго о понесенныхъ имъ	
		убыткахъ при взятіи г. Пинска	
		Московскими войсками	69
		62.—1655 г. Октября 19. Заявленіе	
		Пинскаго подсудка Филона Гудеб-	
		скаго объ убыткахъ причиненныхъ	
		въ им. Столинѣ и въ г. Пинскѣ во вре-	
		мя нашествія Московскихъ войскъ	70
		63.—1655 г. Октября 23. Заявленіе	
		земянъ объ убыткахъ въ им. Стахов-	
		скомъ Пинск. пов., при нашествіи	
		Московскихъ войскъ	72
		64.—1655 г. Ноября 16. Жалоба Пин-	
		скаго жида Давида Литмановича на	
		«лисовцевъ» о грабежѣ его иму-	
		щества въ м. Дорогичинѣ	—
		65.—1655 г. Ноября 16. Жалоба Брагин-	
		скаго жида Мовши Израелевича на	
		земянина Кароля Лисовскаго о грабе-	
		жѣ его имущества въ м. Дорогичинѣ	73
учиненные ему могилевскимъ вой-			
скомъ	53		
49.—1655 г. Августа 2. Постановление			
могилевскаго магистрата, на осно-			
ваніи указа Алексѣя Михайловича,			
объ отдачѣ Федору Николаевичу			
пустого плаца въ вознагражденіе			
за убытки, причиненные ему не-			
приятельскимъ войскомъ	54		
50.—1655 г. Августа 2. Постановление			
могилевскаго магистрата, на осно-			
ваніи указа Алексѣя Михайловича,			
объ отдачѣ Федору Яцковичу Оно-			
скѣ пустого плаца въ вознаграж-			
деніе за убытки, причиненные ему			
неприятельскимъ войскомъ	55		
51.—1655 г. Августа 2. Постановление			
могилевскаго магистрата, на осно-			
ваніи указа Алексѣя Михайловича,			
объ отдачѣ Николаю Кгельдѣ дома,			
оставшагося свободнымъ послѣ			
бѣгства прежняго владѣльца	56		
52.—1655 г. Августа 2. Постановление			
Могилевскаго магистрата, на основа-			
ніи указа Алексѣя Михайловича,			
объ отдачѣ Григорію Яцковичу			
Оносскѣ дома, оставшагося свобод-			
нымъ послѣ бѣгства прежняго			
владѣльца	57		
53.—1655 г. Августа 2. Постановление			
Могилевскаго магистрата, на основа-			
ніи указа Алексѣя Михайловича,			
объ отдачѣ Федору Васильевичу			
пустого плаца, оставшагося свобод-			
нымъ послѣ бѣгства прежняго вла-			
дѣльца	58		
54.—1655 г. Августа 2. Жалоба моги-			
левскаго мѣщанина Тараса Шунко-			
ва на мѣщ. Карпа Полонеина по			
по дѣлу объ отнятіи коморы въ			
ряду чоботарномъ въ Могилевѣ	59		
55.—1655 г. Августа 4. Жалоба Оршан-			
скаго мѣщанина Германа Шырая			
о невозвратѣ ему имущества Федо-			
ромъ Севериновичемъ	60		
56.—1655 г. Марта 22. Заявленіе обы-			
вателей Витебскаго воеводства, за-			

№№	СТР.	№№	СТР.
66.—1655 Ноября 27. Жалоба Пинскихъ жидовъ Якуба Бѣльчица и Якуба Лейзеровича на зем. Кароля Лисовскаго и его отрядъ о грабежѣ имущества ихъ въ г. Хомскѣ	74	шениемъ къ твердому стоянію за Рѣчь Посполитую и составленію ополченій для борьбы съ непріателемъ	86
67.—1655 г. Ноября 27. Жалоба Пинскаго жида Езіяша Якубовича на зем. Яна Кароля Лисовскаго и его отрядъ о грабежѣ имущества въ м. Довечеровичахъ	76	75.—1656 г. Іюля 13. Универсалъ обывателей княжества Жмудскаго объ избраніи Оттона Тизенгауза войскимъ Жмудской земли	87
68.—1656 г. Января 17. Листъ инстигатора в. к. л. Викентія Орды къ обывателямъ Пинскаго повѣта, съ приглашеніемъ отдаться подъ руку Царя Алксѣя Михайловича	79	76.—1656 г. Іюля 26. Грамота кор. Яна Казимира съ назначеніемъ Ѳедора Ляцкаго полковникомъ	88
69.—1656 г. Февраля 4. Универсалъ короля Яна Казимира съ приглашеніемъ своихъ подданныхъ, которые во время войны перешли на сторону Шведовъ возвратиться въ отечество къ 1 апрѣля	80	77.—1656 г. Августа 7. Универсалъ Пинскаго сеймика съ предписаніемъ обывателямъ Пинскаго повѣта явиться къ 30 августа въ г. Пинскѣ съ надлежащимъ числомъ людей, съ инструментами и тачками для сооруженія валовъ и укрѣпленія	89
70.—1656 г. Марта 8. Жалоба Копыльскихъ мѣщанъ на Слуцкихъ мѣщанъ съ ихъ магистратомъ о недозволеніи торговать въ г. Слуцкѣ и нанесеніи имъ обидъ и убытковъ во время Московской войны	81	78.—1656 г. Октября 11. Постановленіе Могилевскаго магистрата, на основаніи указа Царя Алксѣя Михайловича, объ отдачѣ дома райцѣ Тимофею Софроновичу Шатку, оставшагося свободнымъ послѣ бѣгства прежняго владѣльца	90
71.—1656 г. Марта 11. Заявленіе зем. Андрея Корниловича о грабежѣ лошадей и захватѣ его сына Симона со всѣмъ его снаряженіемъ земляниномъ Мартиномъ Миладовскимъ	83	79.—1656 г. Октября 31. Челобитная Могилевскаго лавника Григорія Ермолинича Кулаковскаго Царю Алксѣю Михайловичу и постановленіе Могилевскаго магистрата объ отдачѣ ему во владѣніе дома и плаца въ меньшомъ валу, бывшихъ пустыми послѣ злотвика Афанасія Ивановича	91
72.—1656 г. Марта 20. Удостовереніе отъ имени шляхты о военныхъ доблестяхъ пана Яна Шматовича, проявленныхъ при осадѣ Старо-Быховской крѣпости козаками и московскими войсками	84	80.—1656 г. Ноября 6. Универсалъ предсеймовой комиссіи на имя обывателей Пинскаго повѣта о предстоящемъ мирѣ между Царемъ Алксѣемъ Михайловичемъ и Польскимъ Королемъ о соблюденіи строгой покорности въ завоеванныхъ областяхъ	94
73.—1656 г. Мая 29. Постановленіе Могилевскаго магистрата объ отдачѣ пустого плаца Евфимію Ѳедоровичу Смыкову въ вознагражденіе за убытки, причиненные ему непріятельскимъ войскомъ	85	81.—1656 г. Декабря 24. Универсалъ полковника Запорожскаго войска Ивана Нечая, съ воспрещеніемъ грабить и наносить обиды обывателямъ Новоградскаго повѣта	95
74.—1656 г. Іюня 17. Универсалъ короля Яна Казимира съ пригла-			

№№

- 82.—1656 г. Декабря 31. Универсалъ гетмана Богдана Хмельницкаго, обезпечивающій безопасность только тѣхъ обывателей, которые изъявили покорность Запорожскому войску 96
- 83.—1657 г. Января 26. Универсалъ полковника Запорожскихъ казаковъ Нечая о назначеніи особыхъ лицъ для разбора претензій со стороны обывателей, которымъ были нанесены убытки отъ казачьихъ войскъ. —
- 84.—1657 г. Февраля 11. Универсалъ Берестейскаго старосты Максимилиана Брозовскаго съ приглашеніемъ на сеймикъ въ Брестъ къ 25 февраля для рѣшенія вопроса объ оборонѣ Брестскаго староства отъ непріятельскаго нашествія 97
- 85.—1657 г. Февраля 23. Универсалъ короля Яна Казимира, ограждающій права и претензіи частныхъ лицъ къ конфискованнымъ имѣніямъ измѣнника Януша Радвила 98
- 86.—1657 г. Марта 2. Универсалъ гетмана Госевскаго, обезпечивающій безопасность диссидентскихъ зборовъ и отправленія въ нихъ богослуженія 100
- 87.—1657 г. Марта 12. Грамота Царя Алексѣя Михайловича на имя обывателей Полоцкаго воеводства съ обезпеченіемъ всѣхъ бывшихъ привилегій и вольностей въ судебныхныхъ и имущественныхъ отношеніяхъ и объ устройствѣ дальнѣйшаго управленія воеводства 101
- 88.—1657 г. Марта 27. Универсалъ гетмана великаго княж. Литовскаго Павла Сапѣги, предписывающій войскамъ всѣхъ родовъ оружія не дѣлать наѣздовъ на имѣнія шляхты Пинскаго повѣта 103
- 89.—1657 г. Апрѣля 12. Универсалъ гетмана Госевскаго къ обывателямъ жмудскаго княжества о скорѣйшемъ взносѣ податей, высылкѣ

СТР. №№

- лановыхъ жолнеровъ и пригото- вленіи къ посполитому рушенію. —
- 90.—1657 г. Мая 1. Универсалъ полковника Оскерки съ предписаніемъ поручику подвѣдомственной ему казачьей хоругви немедленно выйти изъ Новогрудскаго повѣта, такъ какъ поступили жалобы о грабежѣ населенія 104
- 91.—1657 г. Мая 2. Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги на имя обывателей Пинскаго повѣта о посполитомъ рушеніи 105
- 92.—1657 г. Мая 14 дня. Универсалъ намѣстника гетмана запорожскаго войска Антона Ждановича съ предписаніемъ начальникамъ казачьихъ частей не дѣлать грабежей и обидъ обывателямъ Пинскаго воеводства 106
- 93.—1657 г. Мая 18. Универсалъ маршалка и хоружаго Пинскаго повѣта съ приглашеніемъ всѣхъ шляхтичей изъ Загородья и Зарѣчья на съѣздъ въ г. Пинскъ къ 23 мая 1657 года 107
- 94.—1657 г. Мая 20 дня. Заявленіе Пинскаго жида Мордухая Литмановича о грабежѣ его движимаго имущества и бумагъ въ м. Яновѣ учиненномъ Венграми 108
- 95.—1657 г. Мая 28. Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги съ предписаніемъ всѣмъ казачьимъ и прочимъ войскамъ не обременять имѣній Пинскаго повѣта постоями, ночлегами и пр. —
- 96.—1657 г. Юня 3. Универсалъ Пинскаго маршалка съ приглашеніемъ обывателей Пинскаго воеводства на съѣздъ въ Пинскъ къ 7 Юня и для взноса установленнаго предыдущимъ съѣздомъ сбора на особое посольство къ Богдану Хмельницкому 109

СТР.

№№	СТР.	№№	СТР.
97.—1657 г. Юня 20 дня. Универсалъ воеводы Василя Борисовича Шереметева обывателямъ Новгородскаго повѣта по дѣлу о закрѣпленіи за ними недвижимыхъ имѣній . . .	110	106.—1657 г. Декабря 1. Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги съ прописаніемъ установленнаго конституціей побора съ шляхетскихъ имѣній и воспрещеніемъ войсковымъ частямъ брать больше установленнаго . .	120
98.—1657 г. Августа 20 дня. Манифестація обывателей Пинскаго повѣта о несогласіи принять договоръ съ гетманомъ Хмѣльницкимъ, заключенный ихъ же делегатомъ . . .	111	107.—1658 г. Марта 26. Инструкція, данная королемъ на имя обывателей Пинскаго повѣта, созываемыхъ на сеймъ, назначенный въ Пинскъ на 29 апрѣля того же года . . .	121
99.—1657 г. Сентября 1. Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги къ обывателямъ Пинскаго повѣта о самозащитѣ отъ насилій и грабежей въ повѣтѣ	113	108.—1658 г. Мая 15. Универсалъ подскарбія великаго и гетмана польнаго великаго княжества Литовскаго Викентія Корвинъ—Госевскаго, съ предписаніемъ войсковымъ частямъ не производить опустошительныхъ поборовъ по Виленскому воеводству и др. мѣстамъ .	124
100.—1657 г. Сентября 7. Универсалъ короля Яна Каз мира о посполитомъ рушеніи	114	109.—1658 г. Мая 20. Универсалъ короля Яна Казимира съ назначеніемъ на 1-ое іюля сейма въ г. Варшавѣ по дѣлу о заключеніи мира съ Царемъ Алексѣемъ Михайловичемъ	125
101.—1657 г. Сентября 9. Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги, съ приглашеніемъ обывателей Пинскаго повѣта помогать хоругвямъ, посланнымъ для уничтоженія военныхъ отрядовъ, которые разоряли населеніе	115	110 —1658 г. Мая 22. Жалоба землянина Пинскаго повѣта Яна Карповича на Яна Куровскаго о нападеніи съ шайкой Украинскихъ казаковъ на им. Осовъ и грабежѣ	126
102.—1657 г. Сентября 10. Универсалъ гетмана в. к. Л. Павла Сапѣги съ приглашеніемъ обывателей Пинскаго повѣта къ 18 сентября въ г. Пинскъ для начатія активной борьбы съ козачьими войсками	116	111.—1658 г. Августа 29. Заявленіе землянъ Пинскаго повѣта Андрея и Самуила Ширмовъ объ отказѣ уплатить подымное и другія подати съ ихъ имѣнія Видиборъ, вслѣдствіе разоренія его козаками	—
103.—1657 г. Сентября 12. Универсалъ хорунжаго и мечнаго Пинскаго повѣта Василя Орды, приглашающій обывателей Пинскаго повѣта на 14 сентября въ г. Пинскъ, съ вооруженіемъ, для начала активной борьбы съ козачьими шайками	117	112 —1658 г. Августа 29. Заявленіе урядника Криштофа Дудецкаго объ отказѣ отъ уплаты подымнаго и другихъ податей вслѣдствіе опустошенія им. Вороневскаго Запорожскими казаками	127
104.—1657 г. Сентября 19. Постановленіе Пинскаго сеймика 18 сентября 1657 г.	—	113.—1658 г. Августа 29. Заявленіе Ловчиной Волынской Марьяны Кашевской объ отказѣ внести подымное и другія подати съ им. Куражъ,	
105.—1657 г. Сентября 27. Грамота короля Яна Казимира на имя какого то шляхтича, доставлявшаго свѣдѣнія о движеніи русскихъ войскъ .	119		

№№	СТР.	№№	СТР.
Любековичи и Бѣлятичи, вслѣдствіе опустошенія ихъ низовыми козаками	128	глашеніемъ быть готовыми къ выступленію на войну и съ предостереженіемъ, чтобы никому не выдавали провіанта, помимо его предписаній	137
114.—1658 г. Сентября 30. Заявленіе землянъ Лозицкихъ объ отказѣ уплатить подымное и другія подати съ им. Лозичъ, вслѣдствіе опустошенія его казаками	129	123.—1659 г. Декабря 13. Заявленіе войскаго Пинскаго Арнульфа Гедройця съ поименнымъ перечисленіемъ обывателей Туровскаго и Давыдгородскаго трактовъ, передавшихся на сторону Хмѣльницкаго	138
115.—1658 г. Октября 9. Амнистія Маршалку Пинскому Лукашу Ельскому	—	124.—1659 г. Декабря 13. Заявленіе зем. Павла Тура о казачьемъ набѣгѣ подъ начальствомъ Кургана на им. Отолчицы.	139
116.—1658 г. Ноября 9. Универсалъ гетмана в. к. л. Павла Сапѣги съ подтвержденіемъ Зарѣцкимъ обывателямъ Пинскаго повѣта о безотлагательномъ выступленіи въ походъ подъ знаменами ротмистра Войны	131	125.—1659 г. Декабря 31. Заявлено зем. Яна Желиговскаго и его жены о нападеніи козаковъ подъ начальствомъ Кургана на им. Мудковичи.	140
117.—1659 г. Марта 20. Духовное завѣщаніе землянина Александра Григоріевича Воронца	—	126.—1660 г. Марта 12. Жалоба священника Глиненской церкви о. Андрея Дружиловскаго на полковника польскихъ войскъ Александра Русецкаго о наѣздѣ на Глиненскую церковь, Пинскаго пов.	141
118.—1659 г. Мая 23. Грамота короля Яна Казимира, обезпечивающая личную неприкосновенность обывателей, бѣжавшихъ изъ завоеванныхъ Москвою областей въ Курляндію и Семигалію	133	127.—1660 г. Марта 14. Универсалъ хоружаго Пинскаго повѣта Василія Альбрехта Орды съ приглашеніемъ всѣхъ шляхтичей на 16 марта собраться въ полномъ военномъ снаряженіи въ м. Мотоль, для выступленія противъ Московскихъ войскъ.	142
119.—1659 г. Сентября 13. Универсалъ гетмана в. к. л. о назначеніи Геринга и Сухтицкаго для противодѣйствія тѣмъ отрядамъ Московскихъ войскъ, которые, выходя изъ Виленской крѣпости, грабили сосѣднія владѣнія	135	128.—1660 г. Марта 21. Универсалъ хоружаго Пинскаго повѣта Василія Альбрехта Орды съ предписаніемъ всей шляхтѣ подъ смертной казнью за ослушаніе собраться въ с. Смоленскъ или др. мѣстѣ на 24 марта въ полномъ военномъ снаряженіи для выступленія въ походъ противъ Московскихъ войскъ.	143
120.—1659 г. Октября 7. Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги объ охранѣ имущества Минскаго аптекаря Криштофа Рабца	—	129.—1660 г. Марта 21. Универсалъ хоружаго Пинскаго повѣта Василія Альбрехта Орды съ рѣшительнымъ приглашеніемъ всѣхъ шляхтичей Пинскаго повѣта собраться на 24	
121.—1659 г. Ноября 21. Универсалъ гетмана в. к. л. Павла Сапѣги обывателямъ Пинскаго повѣта съ приглашеніемъ подчиняться только предписаніямъ его гетмана, и дружно дѣйствовать противъ козаковъ.	136		
122.—1659 г. Ноября 27. Универсалъ гетмана в. к. л. Павла Сапѣги обывателямъ Пинскаго повѣта съ при-			

№№	СТР.	№№	СТР.
марта для выступленія противъ Московскихъ войскъ	—	ства и оскорбленіи чести, когда онъ прибылъ въ Слуцкую крѣпость, спасаясь отъ непріятельскихъ войскъ	150
130.—1660 г. А густа 18. Универсалъ гетмана в. к. л. Павла Сапѣги съ воспрещеніемъ шляхтѣ Пинскаго повѣта взаимныхъ наѣздовъ и грабежей	144	137.—1660 г. Іюля 9. Протестація мѣщанъ м. Долгинова на жидовъ того же мѣстечка объ участіи ихъ въ дѣлѣ нападенія отряда Московскихъ войскъ на означенное мѣстечко	151
131.—1660 г. Мая 11. Универсалъ маршалка Ельскаго и хоружаго Пинскаго повѣта Орды съ предписаніемъ всѣмъ шляхтичамъ Пинскаго повѣта явиться на 14 мая въ Пинскъ, въ полномъ военномъ снаряженіи, для выступленія противъ Московскихъ войскъ	145	138.—1660 г. Іюля 10. Заявленіе землянина Іосифа Пригоцкаго о захватѣ Московскими войсками его движимаго имущества въ лѣсу близъ им. Усы, Пинскаго повѣта.	152
132.—1660 г. Іюня 10. Протестація мѣщанъ мѣстечка Долгинова съ обвиненіемъ жида того же мѣстечка Абрама Якубовича и его сына въ томъ, что они привели отрядъ Московскихъ войскъ изъ г. Вильны въ Долгиновъ	146	139.—1660 г. іюля 10. Заявленіе землянина Яна Хрѣновскаго о нападеніи Московскихъ войскъ на им. Дольскъ, Пинскаго повѣта.	153
133.—1660 г. Іюля 1. Жалоба землянина Симона Галасовича на полковника Александра Русецкаго о незаконныхъ поборахъ съ им. Бездежъ, принадлежащаго Виленскому бискупу и обращеніи награбленнаго въ свою пользу	147	140.—1660 г. Іюля 12. Заявленіе хотрунжаго Пинскаго повѣта Василя Альбрехта Орды о неоднократныхъ нападеніяхъ обывателей Туровской волости и Туровскихъ мѣщанъ на селеніе Тывровичи	154
134.—1660 г. Іюля 1. Жалоба землянъ Пинскаго повѣта Даніила и Ивана Дубенецкихъ на браславскаго подкоморія Стефана Святополка Четвертинскаго о наѣздѣ на им. Могильну, Слонимскаго повѣта	148	141.—1660 г. Іюля 13. Универсалъ гетмана великаго княжества литовскаго Павла Сапѣги съ изложеніемъ военныхъ дѣйствій на Воляни и Полѣсьи и приглашеніемъ составлять отряды для обороны отъ возможныхъ нападеній непріятели.	155
135.—1660 г. Іюля 2. Универсалъ хоружаго Пинскаго Василя Альбрехта Орды съ предписаніемъ всѣмъ шляхтичамъ Пинскаго повѣта собраться на 4 іюля въ Пинскъ, съ полнымъ военнымъ снаряженіемъ, для выступленія противъ московскихъ казачьихъ войскъ	149	142.—1660 г. Іюля 18. Заявленіе землянина Андрея Шоломицкаго объ опустошеніи Московскими войсками им Шоломичи Пинскаго повѣта.	156
136.—1660 г. Іюля 6. Жалоба землянина Михаила Юршевича на Слуцкаго капитанъ-лейтенанта Шелинга о захватѣ его движимаго имуще-		143.—1660 г. Іюля 20. Заявленіе зем. Александра Плескачевскаго объ участіи въ оборонѣ Мстиславскаго замка отъ московскихъ войскъ, причемъ были утрачены имъ всѣ документы и имущество и онъ самъ попалъ въ плѣнъ	157
		144.—1660 г. Іюля 20. Заявленіе землянъ Пинскаго повѣта Плотницкихъ объ обидахъ и притѣсненіямъ со стороны обывателей Туровскаго повѣта.	158

№№	СТР.	№№	СТР.
145.—1660 г. Юля 21. Заявленіе землянина Яна Достоевскаго объ опустошеніи Московскими и казачьими войсками сел. Завидчичь, Пинскаго повѣта.	159	154.—1660 г. Августа 15. Показанія „козацкаго языка“, пойманнаго Пинскимъ хоружимъ Василюемъ Ордой.	172
146.—1660 г. Юля 21. Заявленіе землянина Самуила Олехновича Лопаткаго объ опустошеніи московскими войсками им. Мѣтковичь, Пинскаго повѣта.	160	155.—1660 г. Августа 23. Показанія двухъ „козацкихъ языковъ“, взятыхъ поляками.	—
147.—1660 г. Юля 23. Заявленіе чашника Пинскаго повѣта Якуба Гнивида Панкевича объ утратѣ своихъ имущественныхъ документовъ во время непріятельскихъ нашествій.	162	156.—1660 г. Августа 31. Листъ наказнаго кievскаго казачьяго полковника Богдана Молявы на имя обывателей г. Турова, съ предписаніемъ объ уплатѣ чиншей и сборовъ довѣренному отъ него Демкѣ Полуценкѣ.	174
148.—1660 г. Юля 23. Заявленіе Пинскаго еврейскаго кагала объ опустошеніи г. Пинска и убыткахъ, при нападеніи московскихъ и казачьихъ войскъ 4 іюля 1660 года.	163	157.—1660 г. Сентября 14. Жалоба землянъ Стаховскихъ на мѣщанъ и обывателей Туровской и Давыдгородокской волостей о наѣздахъ и грабежахъ.	—
149.—1660 г. Юля 27. Актъ осмотра г. Пинска возными, послѣ опустошенія его московскими войсками, 4 іюля 1660 г.	164	158.—1660 г. Сентября 15. Показаніе войта Туровскаго Ивана Митюрлица и другихъ лицъ, захваченныхъ въ качествѣ языковъ польскими войсками.	175
150.—1660 г. Юля 28. Заявленіе землянина Яна Самуиловича Орды объ опустошеніи московскими и казачьими войсками им. Безеровичь и Велятичь, Пинскаго повѣта.	165	159.—1660 г. Сентября 15. Заявленіе землянъ Потѣвѣвъ о наѣздахъ Пинскаго гродскаго писаря Петра Возгирдь-Поклонскаго на им. Осовець, Пинскаго повѣта и оправданіе Поклонскаго противъ этихъ обвиненій.	177
151.—1660 г. Юля 30. Унивеерсалъ польскаго короля Яна Казимира о повышеніи акциза на табакъ, въ виду тяжести военныхъ расходовъ.	167	160.—1660 г. Сентября 18. Заявленіе Люблинскаго старостича Николая Фирлея объ опустошеніяхъ, грабежахъ и обидахъ отъ московскихъ войскъ въ имѣніи Дубровницѣ, Пинскаго повѣта.	179
152.—1660 г. Августа 8. Протестъ Оршанскаго старосты Петра Галинскаго противъ захвата вознымъ Орш. повѣта Яномъ Якимовичемъ во время Московскаго нашествія им. его Щидута и Кушнеровки съ подробностями о завоеваніи Московскими войсками м. Лукомля.	169	161.—1660 г. Октября 8. Грамота короля Яна Казимира, освобождающая жителей г. Пинска на четыре года отъ всякихъ податей и повинностей въ казну.	181
153.—1660 г. Августа 12. Заявленіе землянъ Полоцкаго повѣта Добошинскихъ о злключеніяхъ во время Московской войны съ подробностями о занятіи Московскими войсками Опшмянскаго повѣта.	—	162.—1660 г. Октября 17. Жалоба землянина Льва Козляковскаго на поданныхъ Давидгородскихъ объ обидахъ его поданнымъ въ им. Дубой.	182
		163.—1660 г. Октября 20. Универсалъ гетмана вел. князя Лит. Павла Сапѣги съ предоставленіемъ Витебскому воеводѣ сбора провіантовъ	

XIII

№№	СТР.	№№	СТР.
на его хоругвь съ духовныхъ имѣ- ній Пинскаго повѣта	184	ма въ Варшавѣ съ 28 марта 1661 г. на 2 мая и въ соотвѣтствіи съ этимъ повѣтовыхъ сеймиковъ	—
164.—1660 г. Октября 25. Показаніе козаковъ Ефима Чучвенка, Гордѣя Комаровскаго и Игната Скочки, захваченныхъ польскими войсками близъ Турова	184	173.—1661 г. Февраля 8. Удостоверѣ- ніи плѣнныхъ, находившихся въ г. Свіяжскѣ, о неудовлетвореніи мѣстнымъ воеводою челобитной одного изъ ихъ товарищей Казимира Ольшевскаго по дѣлу о на- слѣдствѣ	195
165.—1660 г. Ноября 29. Универсалъ гетмана польнаго короны польской Георгія Любомирскаго съ распоря- женіями по части умиротворенія населенія Пинскаго повѣта, разо- рннаго войной	185	174.—1661 г. Февраля 18. Писмо Мо- гилевскаго мѣщанина Савелія Со- фроновича изъ Смоленской тюрьмы къ своей женѣ въ г. Могилевѣ	196
166.—1660 г. Декабря 1. Универсалъ администратора скарба великаго княжества Литовскаго объ отсро- къ сборовъ акцизной подати до 1661 года и о порученіи произво- дить этотъ сборъ по Пинскому по- вѣту землянамъ Булгакамъ	186	175.—1661 г. Февраля 22. Заявленіе землянина Стефана Рамульта о ра- зореніи во время войны его имѣ- нія Ремля, въ Пинск. пов.	198
167.—1660 г. Декабря 1. Универсалъ гетмана в. к. л. Павла Сапѣги объ охранѣ им. Турова, Пинскаго повѣта	188	176.—1661 г. Февраля 28. Заявленіе войскаго Пинскаго повѣта Арнуль- фа Гедройтя о разореніи м. Высоц- ка и окрестныхъ сель въ время войны	199
168.—1660 г. Декабря 12. Заявленіе отъ имени землянина Казимира На- рушевича о невозможности вносить положенную полать съ его имѣній Воробина и села Сельца въ виду опустошенія ихъ во время войны	189	177.—1661 г. Марта 5. Заявленіе отъ имени Полоцкаго воеводы Яна Ка- роля Копця о разореніи во время войны им. Могильна и мѣст. Яново съ окрестностями	—
169.—1660 г. Декабря 18. Универсалъ короля Яна Казимира съ назначе- ніемъ въ Варшавѣ «Ординарійнаго сейма» на 28 марта 1661 года	190	178.—1661 г. Марта 23. Перечень имущества Могилевскаго мѣщанина Хомы Тризнича, захваченнаго въ плѣнъ Московскими войсками	200
170.—1660 г. Декабря 24. Заявленіе отъ имени короннаго подчашаго Константина Любомирскаго о на- вѣздѣ землянина Станислава Шадов- скаго на имѣніе Туровъ и относя- щіяся къ нему селенія	191	179.—1661 г. Мая 14. Заявленіе землянъ Стаховскихъ о разореніи селенія Стахова, Пинскаго повѣта, во время войны	201
171.—1660 г. Декабря 31. Заявленіе землянъ Красовскихъ о нашествіи на ихъ родовое имѣніе въ Пин- скомъ повѣтѣ московскихъ войскъ и убыткахъ причиненныхъ ими	193	180.—1661 г. Мая 18. Грамота короля Яна Казимира на имя Доминика Клишевскаго съ возвращеніемъ ему прежней должности и 1000 п. злот. изъ королевской казны	202
172.—1661 г. Января 14. Универсалъ короля Казимира съ отсрочкою шестинедѣльнаго ординарійнаго сей-		181.—1661 г. Іюля 15. Письмо короля Яна Казимира на имя Михаила Коренецкаго съ порученіемъ при- сутствовать при написаніи мирнаго трактата съ Московскимъ царемъ	203

№№	СТР.	№№	СТР.
182.—1661 г. Юля 27. Грамота короля Яна Казимира съ изъявленіемъ амнистіи началчикамъ польскаго отряда, оборонявшимъ Дисненскую крѣпость, и оставшимся въ ней по взятіи ея Московскими войсками.	204	ной парѣ обуви съ каждыѣхъ трехъ волокъ земли, для снабженія войскъ	213
183.—1661 г. Августа 15. Грамота короля Яна Казимира съ окончательнымъ приглашеніемъ собраться всеобщему ополченію на 5 октября въ мѣстечко Меречь	205	190.—1661 г. Ноября 1. Ордеръ короля Яна Казимира съ предписаніемъ ротмистру Пинскаго повѣта Александру Бушковскому прибыть къ 7 ноября со всѣми людьми Пинскаго повѣта къ Глубокому.	214
184.—1661 г. Августа 18. Извлечение изъ конституціи 1661 года о льготахъ мѣщанамъ и обывателямъ гор. Могилева и мѣстечка Шклова, по причинѣ разоренія во время Московской войны.	207	191.—1661 г. Ноября 2. Постановленіе Пинскаго сеймика о снаряженіи «козачьей хоругви» въ 60 человекъ со своихъ шляхетскихъ имѣній.	—
185.—1661 г. Сентября 6. Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги съ дозволеніемъ ротмистру Фелиціану Богушевскому набрать людей на пополненіе своей хоругви	208	192.—1661 г. Ноября 8. Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги съ приглашеніемъ противодѣйствовать грабежу шаекъ, хватать грабителей и предавать законной власти.	215
186.—1661 г. Октября 7. Универсалъ короля Яна Казимира съ предписаніемъ официальнымъ учрежденіямъ и лицамъ не принимать и не распубликовывать другихъ универсаловъ, кромѣ королевскихъ.	209	193.—1661 г. Ноября 8. Универсалъ короля Яна Казимира о дарованіи личныхъ и имущественныхъ правъ и привиллегій тѣмъ московскимъ солдатамъ и подданнымъ, которые сдали полякамъ виленскій замокъ и перешли на польскую сторону.	216
187.—1661 г. Октября 11. Универсалъ короля Яна Казимира съ предупрежденіемъ, чтобы сословія и шляхта не имѣли сношеній со вновь возникшимъ союзомъ и исправноносили въ казну положенныя подати.	210	194.—1661 г. Декабря 28. Заявленіе землянина Кунцевича о пропажѣ его документовъ во время войны съ Москвою	217
188.—1661 г. Октября 18. Универсалъ короля Яна Казимира съ требованіемъ представленія по одному жолнеру къ 28 октября въ мѣстечко Долгиново и установленнаго денежнаго взноса	211	195.—1661 г. Декабря 29. Декретъ войскового судьи по дѣлу о притѣсненіяхъ и обидахъ обывателей Пинскаго повѣта со стороны землянина Казимира Бобра.	218
189.—1661 г. Октября 24. Универсалъ короля Яна Казимира съ предписаніемъ обывателямъ Пинскаго староства въ трехнедѣльный срокъ представить по одной „сермягѣ“ и од-		196.—1662 г. Января 4. Заявленіе отъ имени витебскаго воеводы Владислава Воловича о наѣздѣ земскаго Мозырскаго судьи Самуила Оскерки на его им. Кольни, Пинск. пов.	219
		197.—1662 г. Января 7. Универсалъ короля Яна Казимира съ назначеніемъ въ Варшавѣ на 20 февраля 1662 г. двухнедѣльнаго сейма и на 30 января предварительныхъ повѣтовыхъ сеймиковъ	220
		198.—1662 г. Января 15. Заявленіе землянина Якуба Людогоскаго о про-	

№№	стр.	№№	стр.
пажѣ его имущественныхъ документовъ при взятіи Мстиславскаго замка Московскими войсками	222	206.—1662 г. Юня 10. Универсалъ маршалка войскъ великаго княжества Литовскаго Казимира Хвалибога—Жеронскаго съ приглашеніемъ обывателей Пинскаго повѣта уплатить жалованье солдатамъ и самимъ вооружаться для обороны границъ повѣта	234
199.—1662 г. Января 15. Списокъ шляхты полоцкаго воеводства, отличившихся при взятіи Дисненской крѣпости московскими войсками 29 марта 1661 года	224	207.—1662 г. Юня 14. Листъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги на имя Пинскаго городскаго писаря Петра Поклонскаго о преступной дѣятельности полковника Станислава Орды	235
200.—1662 Февраля 29. Атестація землянина Пинскаго повѣта Марціана Новицкаго, находившагося въ Московскомъ плѣну	225	208.—1662 г. Юля 8. Универсалъ короля Яна Казимира съ предписаніемъ готовиться къ посполитому рушенію и быть въ полномъ снаряженіи ко времени изданія окончательнаго приказа	236
201.—1662 Апрѣля 20. Аттестація инстигатору великаго княжества Литовскаго Станиславу Викентію Ордѣ, учиненная находившимся въ польскомъ плѣну поручикомъ Московскихъ войскъ Родіономъ Воропаемъ	227	209.—1662 г. Юля 24. Универсалъ маршалка Мозырскаго повѣта Константина Котовскаго съ воспрещеніемъ военнымъ частямъ производить военные поборы въ г. Пинскѣ и Пинской волости, такъ какъ эта волость назначена на полкъ писаря польнаго великаго княжества Литовскаго	238
202.—1662 г. Мая 5. Присяжное показаніе объ обидахъ и убыткахъ, причиненныхъ населенію м. Черей и волостей Мелешковской, Бѣлицкой, Круглевской и Черейской со стороны коронныхъ войскъ подъ предводительствомъ воеводы русскаго Стефана Чарнецкаго	228	210.—1662 г. Юля 29. Жалоба ксендза доминиканца Бенедикта Юражинскаго на войсковыя части подъ командой полковника Богуцкаго по дѣлу о жестокихъ побояхъ, нанесенныхъ ему въ г. Пинскѣ	239
203.—1662 г. Мая 26. Жалоба Минскихъ купцовъ Золотаревичей на пановъ Яна Здановича и Яна Севериновича о вооруженномъ нападеніи на принадлежавшій имъ купеческій обозъ съ товарами близъ г. Слуцка, грабежѣ и обидахъ	231	211.—1662 г. Юля 30. Универсалъ короля Яна Казимира съ предписаніемъ чрезъ двѣ недѣли всѣхъ московскихъ плѣнныхъ доставить въ Оршу или въ Минскъ, для производства размѣна плѣнныхъ съ Царемъ Алексѣемъ Михайловичемъ	240
204.—1662 г. Юня 5. Грамота царя Алексѣя Михайловича о принятіи въ военную службу бывшаго полковника Польскихъ войскъ Станислава Викентія Орды	233	212.—1662 г. Августа 5. Присяжное показаніе Туровскихъ обывателей объ обидахъ и убыткахъ отъ хоругови полковника польскихъ войскъ Самуила Оскерки	241
205.—1662 г. Юня 9. Универсалъ маршалка войскъ великаго княжества Литовскаго Казимира Хвалибога—Жеромскаго объ освобожденіи им. Городища Пинск. пов., принадлежащаго вновь основанному бенедиктинскому монастырю, отъ военныхъ постоевъ и поборовъ	—		

№№.	СТР.	№№.	СТР.
213.—1662 г. Августа 7. Присяжное показаніе войта и крестьянъ им. Замошья, Пинскаго пов., объ убыткахъ и обидахъ отъ польскихъ войскъ, преимущественно отъ хоругвей гетмана великаго княжества Литовскаго Корвина Госѣвскаго	242	польскими жолнерами во время Московской войны	249
214.—1662 г. Августа 19. Заявленіе игумена Лещинскаго монастыря о ограбленіи и потопленіи Польскими войсками рыбака этого монастыря	243	221.—1663 г. Января 12. Присяжное показаніе мѣщанъ — купцовъ мѣстечка Столина, Пинскаго уѣзда, о крайнемъ разореніи ихъ во время Московской войны	251
215.—1662 г. Августа 28. Протестъ намѣстника Лещинскаго монастыря о поборахъ и притѣсненіяхъ обитатели и подданныхъ ея отъ войсковыхъ польскихъ частей	244	222.—1663 г. Января 13. Присяжное показаніе мѣщанъ—купцовъ мѣстечка Высоцка о разореніи ихъ во время Московской войны	252
216.—1662 г. Сентября 8. Показаніе товарищей землянина Мартіана Новицкаго о военныхъ доблестяхъ его и обстоятельствахъ, при которыхъ онъ былъ взятъ въ плѣнъ Московскими войсками	245	223.—1663 г. Января 13. *Присяжное показаніе мѣщанъ — купцовъ мѣстечка Дубровицы о разореніи ихъ во время Московской войны	—
217.—1662 г. Сентября 16. Грамота короля Яна Казимира съ опредѣленіемъ баниціи землянину Федору Сачковскому за наѣздъ во время Московской войны на имѣніе Пинскаго земскаго судьи Годабскаго	246	224.—1663 г. Января 13. Присяжное показаніе мѣщанъ—купцовъ мѣст. Хемска о разореніи ихъ во время Московской войны	253
218.—1662 г. Октября 19. Удостовереніе Оршанскаго подкоморія Стеткевича и войсковыхъ комиссаровъ возвращающемуся изъ Московскаго плѣна Марціану Новицкому на право полученія подводъ въ королевскихъ и помѣщичьихъ имѣніяхъ	248	225.—1663 г. Января 30. Удостовереніе личности московскаго плѣннаго Ивана Клеофина, выданное Людвигой Казновской	254
219.—1662 г. Октября 25. Удостовереніе вознаго въ томъ, что онъ объявилъ декретъ виленской комиссіи о возвратѣ Пинскому подчашему Андрею Бушковскому всѣхъ поборовъ съ повѣта, сдѣланныхъ Минскимъ ротмистромъ въ качествѣ жолда	—	226.—1663 г. Марта 2. Жалоба супруговъ Голконтовъ объ обидахъ и разореніи со стороны Виленскихъ обывателей Эдановичей и Каблукowychъ во время нахождения г. Вильны въ московскихъ рукахъ	—
220.—1663 г. Января 12. Заявленіе землянина Мартіана Новицкаго о разореніи, причиненномъ его семьѣ		227.—1663 г. Марта 3. Жалоба Виленскаго земскаго судьи Павла Данилевича Яроша Вильканца о присвоеніи подданныхъ и движимаго имущества изъ его им. Блотна Лидскаго повѣта, во время московской войны	255
		228.—1663 г. Марта 10. Заявленіе землянина Мартина Киселя объ утратѣ разныхъ документовъ при осадѣ Московскими войсками г. Мстислава, съ описаніемъ взятія этого города	256
		229.—1663 г. Марта 11. Постановленіе пріятельскаго суда по дѣлу объ утопленіи въ им. Порѣчьи, находившагося въ плѣну москаля Василя Кравца	258

№№	СТР.	№№	СТР.
230.—1663 г. Марта 12. Дѣло объ утопленіи въ имѣніи Порѣчи москаля Василия, находившагося въ польскомъ плѣну.	—	238.—1663 г. Юня 7. Заявленіе землянки Барбары Запольской, урожденной Дудзицкой, объ истребленіи фамильных документовъ и убыткахъ при взятіи г. Кричева Московскими войсками.	268
231.—1663 г. Марта 14. Заявленіе витебскаго воеводы Владислава Воловича о самоуправствѣ и незаконныхъ дѣйствіяхъ во время московской войны хоругви поручика Казимира Повилинскаго.	260	239.—1663 г. Юня 10. Заявленіе землянъ Козловскихъ объ истребленіи фамильных документовъ и убыткахъ при взятіи г. Мстиславля Московскими войсками.	—
232.—1663 г. Марта 25. Заявленіе землянина Тимофея Козуна объ утратѣ документовъ во время Могилевскаго пожара 1663 года.	261	240.—1663 г. Юня 13. Донесеніе вознаго о вводѣ жены Кристофа Цѣхановецкаго, княжны Антонели Друцкой Горской во владѣніе ея наслѣдственными имѣніями и деревнями въ Мстиславскомъ воеводствѣ, съ описаніемъ ихъ состоянія послѣ Московской войны.	269
233.—1663 г. Апрѣля 1. Жалоба Брестскихъ мѣщанъ юрисдикци Брестскаго костела св. Варвары на магистратъ гор. Бреста о притѣсненіяхъ ихъ со стороны послѣдняго и убыткахъ отъ московскихъ плѣнниковъ и польскихъ войскъ.	262	241.—1663 г. Юня 15. Протестъ Унитскаго подкоморія Андрея Курпскаго Ярославскаго на землянъ Вержбовскихъ противъ занесеннаго въ Виленскій гродскій судъ обвиненія въ наѣздѣ на им. послѣднихъ —Гедройти и грабежѣ.	271
234.—1663 г. Мая 4. Заявленіе пробоца Виленскаго и Геранонскаго, бискупа—номината Смоленскаго, кс. Казимира Паца о притѣсненіяхъ и убыткахъ со стороны полковника Самуила Дерналовича, съ подробностями о пребываніи въ Московскомъ плѣну.	263	242.—1663 г. Юня 15. Заявленіе отъ имени виленскихъ монаховъ-августинцевъ объ убыткахъ и потеряхъ при взятіи Вильны Московскими войсками.	272
235.—1663 г. Мая 23. Квнтъ вознаго съ описаніемъ внѣшняго состоянія имѣній и деревень землянъ Мстиславскаго повѣта Козловскихъ, въ какомъ они оказались послѣ возвращенія означеннаго повѣта въ польскія руки.	264	243.—1663 г. Юня 16. Жалоба землянина Стефана Горскаго на землянина Стефана Жиркевича о незаконномъ пользованіи имѣніями перваго въ Мстиславскомъ воеводствѣ и происшедшихъ отсюда убыткахъ за время московскаго нашествія.	273
236.—1663 г. Мая 30. Жалоба землянки Кристины Воловичъ на землянина Константина Шишку объ обидахъ во время владѣнія Московскаго правительства Браславскимъ повѣтомъ.	266	244.—1663 г. Юня 20. Заявленіе землянина Стефана Песляка объ истребленіи имущественныхъ и фамильных документовъ во время взятія г. Мстиславля Московскими войсками.	275
237.—1663 г. Юня 6. Заявленіе землянина Мстиславскаго воеводства Давида Загалинскаго объ убыткахъ и утратѣ фамильных документовъ при взятіи г. Мстиславля московскими войсками.	267	245.—1663 г. Юня 20. Заявленіе землянина Прокопа Кузмича Вигуры объ истребленіи его имуще-	

№№	СТР.	№№	СТР.
ственныхъ и фамильныхъ докумен- товъ при взятіи г. Мстиславля Московскими войсками	276	у него имущественныхъ докумен- товъ во время московскаго наше- ствія	285
246.—1663 г. Іюня 25. Донесеніе возна- го о вводѣ земянъ Будогосскихъ во владѣніе имѣніями на р. Вол- часѣ, съ описаніемъ ихъ состоянія послѣ московской войны	277	255.—1663 г. Іюня 15. Заявленіе зема- нина Захаріи Довнаровича Бутри- мовича объ утратѣ имуществен- ныхъ документовъ во время мос- ковскаго нашествія	286
247.—1663 г. Іюня 26. Жалоба зема- нина Козла на земянъ Кучуковъ о насилъственно взятомъ обязатель- ствѣ	278	256.—1663 г. Іюля 18. Заявленіе супру- говъ Козловскихъ объ утратѣ дви- жимаго имущества и документовъ при осадѣ Мстиславскаго замка Московскими войсками 24 іюня 1654 года.	287
248.—1663 г. Іюля 2. Жалоба земянки Гелены Романовской на Самуила Петражицкаго о захватѣ имѣ им. Котельникъ-Шамовщина, Мстислав- скаго повѣта, во время пребыванія ея въ московскомъ плѣну	279	257.—1663 г. Іюля 18. Заявленіе су- пруговъ Хѣдковичей объ утратѣ движимаго имущества и докумен- товъ во время осады Мстиславскаго замка 18 Іюля 1654 г.	288
249.—1663 г. Іюля 10. Заявленіе зема- нина Лукаша Ботвиньи объ истре- бленіи при Московскомъ нашествіи документовъ, объ имущественныхъ убыткахъ и обидахъ	—	258.—1663 г. Іюля 19. Заявленіе зе- мянъ Мишковскихъ объ утратѣ движимаго имущества и докумен- товъ во время осады Мстиславскаго замка Московскими войсками	289
250.—1663 г. Іюля 10. Заявленіе зема- нина Александра Толпыги объ истребленіи во время осады г. Мсти- славля имущества, документовъ и другихъ потеряхъ	281	259.—1663 г. Іюля 20. Заявленіе зе- мянки Раины Куровичъ объ утратѣ движимаго имущества и докумен- товъ при осадѣ Мстиславскаго зам- ка московскими войсками, при чемъ сообщаются нѣкоторыя подробно- сти изъ времени этой осады	290
251.—1663 г. Іюля 11. Заявленіе зе- мянки Анны Сутоцкой объ утратѣ драгоцѣнностей, имущественныхъ и фамильныхъ документовъ и про- чихъ потеряхъ, во время осады г. Мстиславля московскими войсками.	282	260.—1663 г. Іюля 20. Заявленіе зе- мянки Раины урожденной Курко- вны объ утратѣ имущества во вре- мя московской войны, при чемъ сообщаются нѣкоторыя подробности изъ дѣла подѣ м. Мяделомъ	292
252.—1663 г. Іюля 11. Заявленіе зе- мянина Лукаша Олещи объ истре- бленіи имущества, документовъ и другихъ потеряхъ, во время осады г. Мстиславля московскими вой- сками	283	261.—1663 г. Іюля 20. Жалоба зема- нина Яна Куклинскаго на Кришто- фа Волчка о томъ, что послѣдній напалъ на его дворъ и стараясь дѣйствовать подѣ видомъ Москов- скихъ войскъ ограбилъ и причи- нилъ побои.	—
253.—1663 г. Іюля 12. Заявленіе зема- нина Ждана Поклада о потерѣ иму- щества и документовъ во время осады Кричевскаго замка моско- вскими войсками	284	262.—1663 г. Іюля 25. Заявленіе зе- мянина Павла Богдановича Дани- ловича объ утратѣ имущества и	
254.—1663 г. Іюля 15. Заявленіе зема- нина Яна Дзяконскаго о пропажѣ			

№№	СТР.	№№	СТР.
документовъ при пожарѣ Кричевскаго замка въ 1655 году	294	Марка Цитовича объ утратѣ во время Московской войны документовъ опекаемыхъ имъ наслѣдниковъ землянина Богдана Ивановскаго	303
263.—1663 г. Юля 26. Заявленіе землянина Антипы Круглика о побѣгѣ во время нашествія Московскихъ войскъ подданныхъ изъ имѣнія его Залесовичъ	295	273.—1663 г. Августа 18. Заявленіе братьевъ Корытковъ объ обидахъ во время Московской войны отъ своихъ опекуновъ	304
264.—1663 г. Августа 2. Заявленіе землянина Стефана Горскаго объ утратѣ имущества и документовъ во время осады замковъ Мстиславскаго и Горскаго Московскими войсками. —	—	274.—1663 г. Августа 20. Заявленіе землянина Будогосскаго объ утратѣ имущества и документовъ при осадѣ Мстиславскаго замка Московскими войсками	305
265.—1663 г. Августа 3. Заявленіе землянина Стефана Воронца объ утратѣ имущества и документовъ и прочихъ злключеніяхъ во время осады Мстиславскаго замка Московскими войсками	297	275.—1663 г. Августа 20. Заявленіе землянина Вербовскаго объ утратѣ имущества и документовъ при взятіи Мстиславскаго замка Московскими войсками	306
266.—1663 г. Августа 5. Заявленіе землянина Яна Вуевского о злключеніяхъ во время Московскаго нашествія	298	276.—1663 г. Августа 28. Заявленіе землянъ Сухтицкихъ о злключеніяхъ во время Московской войны	307
267.—1663 г. Августа 7. Присяжное показаніе войтовъ Пинской экономіи объ убыткахъ, причиненныхъ драгунами Новогрудскаго каштеляна Юдицкаго въ селеніяхъ экономіи	299	277.—1663 г. Августа 28. Удостовереніе находившихся въ Москвѣ плѣнныхъ шляхтичей о злключеніяхъ землянъ Сухтицкихъ во время Московской войны	308
268.—1663 г. Августа 8. Заявленіе землянина Александра Бобровича о злключеніяхъ во время Московской войны	—	278.—1663 г. Сентября 27. Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги объ увольненіи г. Пинска отъ всѣхъ военныхъ поборовъ и постоевъ съ 1660—по 1664 годъ	310
269.—1663 г. Августа 8. Заявленіе землянина Яна Теодора Станкевича о злключеніяхъ его во время Московской войны	300	279.—1663 г. Октября 1. Жалоба цыгана Лукашевича на цыгана Росланковича съ обвиненіемъ въ томъ, что послѣдній съ казаками и Москвой разграбилъ его усадьбу въ селѣ Сленевѣ и взялъ въ плѣнъ его отца съ семьей	—
270.—1663 г. Августа 10. Заявленіе Владимира Дадзибога Каменскаго объ утратахъ и бѣдствіяхъ во время Московской войны	301	280.—1663 г. Октября 5. Заявленіе пресвитера Мстиславской братской церкви о. Петра Валюжинича объ истребленіи его личныхъ имущественныхъ и церковныхъ документовъ при взятіи Мстиславскаго замка Московскими войсками	311
271.—1663 г. Августа 10. Заявленіе землянина Яроша Пячковскаго Бялярскаго объ утратѣ имущества и документовъ во время Московской войны	302		
272.—1663 г. Августа 10. Заявленіе пресвитера Полоницкой церкви о.			

№№	СТР.	№№	СТР.
281.—1663 г. Октября 10. Заявление зе- мянъ Мишковскихъ объ утратахъ во время Московской войны съ нѣ- которыми подробностями о дѣлѣ подъ Мстиславлемъ	313	монастыря по дѣлу о невозвратѣ последними фамильныхъ и имуще- ственныхъ документовъ, сданныхъ на хранение предъ нашествіемъ на Могилевъ Московскихъ войскъ	324
282.—1663 г. Ноября 4. Заявление зе- мянъ Бочковскихъ о злключеніяхъ во время московской войны	314	291.—1664 г. Февраля 16. Заявление земянина Яна Малковича Сутоцка- го объ утратѣ имущественныхъ и фамильныхъ документовъ во время осады Мстиславскаго замка	326
283.—1663 г. Ноября 15. Заявление зе- мянина Сутоцкаго объ обидахъ и утратахъ во время Московской войны	315	292.—1664 г. Февраля 19. Заявление земянъ Кабатовъ объ истребленіи ихъ имущественныхъ документовъ при пожарѣ Кричевскаго замка во время Московской войны	327
284.—1663 г. Декабря 7. Заявление объ опустошеніи имѣній Полоцкаго во- еводы Коптя въ Пинскомъ повѣтѣ м. Янова и Могильна отъ Литовско- Польскихъ войскъ во время Мо- сковской войны	316	293.—1664 г. Февраля 27. Заявление Кричевскаго бурмистра отъ имени всего магистрата съ изложеніемъ причинъ сдачи Кричевскаго замка Московскимъ войскамъ	328
285.—1663 г. Декабря 7. Заявланіе зе- мянки Безводицкой объ утратахъ во время Московской войны	317	294.—1664 г. Марта 15. Жалоба земя- нина Петра Понятовскаго на Не- свижскаго войта и старосту о при- своеніи денегъ и драгоценностей, отправленныхъ для выкупа род- ственниковъ перваго, бывшихъ въ Московскомъ плѣну	330
286.—1664 г. Января 8. Заявление зе- мянъ Гимбутовъ о своихъ злключе- ніяхъ во время Московской войны. —	—	295.—1664 г. Марта 15. Заявление о дѣятельности обывателя Ошмянска- го повѣта Андрея Рогинскаго во время Московской войны	332
287.—1664 г. Января 11. Продажная запись на имѣніе Макаровщину и др. отъ Федора Яновича Гущи зе- мянину Максимилянну Гущѣ съ заявленіемъ объ утратѣ имуще- ственныхъ документовъ во время Московской войны	318	296.—1664 г. Марта 26. Заявление о дѣятельности въ Пинскомъ повѣтѣ во время Московской войны рот- мистра польскихъ войскъ Фирлея и его компаніи	334
288.—1664 г. Января 30. Заявление зе- мянъ Свирщевскихъ объ утратѣ имущественныхъ и фамильныхъ до- кументовъ во время осады Мсти- славскаго замка Московскими вой- сками	321	297.—1664 г. Марта 26. Перечень убыт- ковъ въ имѣніяхъ князей Четвер- тинскихъ, причиненныхъ ротми- стромъ польскихъ войскъ Фирлеемъ во время Московской войны	—
289.—1664 г. Февраля 4. Привиллегія короля Яна Казимира городу Гоме- лю, въ виду обѣднѣнія мѣщанъ Го- мельскихъ отъ неоднократныхъ опу- стошеній отъ Московскихъ войскъ, освобождающая ихъ отъ податей на четыре года	323	298.—1664 г. Апрѣля 12. Заявление о дѣятельности въ Мстиславскомъ воеводствѣ земянъ Толпыговъ во время Московской войны	337
290.—1664 г. Февраля 10. Жалоба отъ имени земянъ Понятовскихъ на монаховъ Могилевскаго братскаго		299.—1664 г. Апрѣля 12. Заявление зе- мянина Петра Толпыги объ утратѣ	

№№	СТР.	№№	СТР.
		имущественныхъ документовъ во время осады Мстиславскаго замка.	338
300.	—1664 г. Апрѣля 12.	Заявленіе священника Стефана Волчасскаго и его родныхъ братьевъ объ утратѣ документовъ и обидахъ во время Московской войны.	339
301.	—1664 г. Апрѣля 24.	Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Михаила Паца съ приглашеніемъ отсутствующихъ изъ своихъ частей явиться снова въ войско въ виду обнаружившагося движенія Московскихъ войскъ подъ Смоленскъ.	340
302.	—1664 г. Мая 8.	Универсалъ короля Яна Казимира съ предписаніемъ, чтобы всѣ военные безъ всякихъ уклоненій являлись въ свои части, въ виду новыхъ военныхъ намѣреній Московскаго Царя.	341
303.	—1664 г. Мая 9.	Универсалъ короля Яна Казимира къ обывателямъ Пинскаго повѣта о приготовленіи къ посполитому рушенію на случай не состоится перемиріе съ Московскимъ Государемъ, переговоры о коемъ назначены на 11 мая 1664 г.	342
304.	—1664 г. Мая 10.	Заявленіе землянина Федора Раевского о заключеніяхъ его отца во время осады Быховской крѣпости Московскими войсками	343
305.	—1664 г. Мая 16.	Универсалъ хоружаго Пинскаго повѣта воеводы Орды къ обывателямъ повѣта, приглашающій ихъ къ единому сердцу борьбѣ съ неприятелемъ, начавшимъ оказывать энергичную дѣятельность и сжегшимъ Петриковъ и Туровъ.	344
306.	—1664 г. Юня 3.	Универсалъ короля Яна Казимира съ приглашеніемъ войсковыхъ начальниковъ немедленно явиться къ своимъ частямъ, въ виду крайней необходи-	
		мости, чтобы на границахъ Московскихъ были сосредоточены возможно большія военныя силы . . .	345
307.	—1664 г. Юня 20.	Универсалъ хоружаго Пинскаго повѣта Василия Орды съ приглашеніемъ на 24 юня всѣхъ шляхтичей явиться на сборный пунктъ въ Пинскъ, чтобы дѣйствовать противъ крестьянскихъ отрядовъ, угрожавшихъ Пинску. .	346
308.	—1664 г. Юля 6.	Заявленіе еврея Геліяша Исаковича о взятіи г. Кричева Московскими войсками и убыткахъ еврейскаго населенія этого города.	—
309.	—1664 г. Юля 13.	Третье извѣщеніе короля Яна Казимира съ приглашеніемъ шляхты Пинскаго повѣта 17 августа быть на сборномъ пунктѣ подъ Долгиновымъ	347
310.	—1664 г. Юля 18.	Заявленіе землянина Яна Котла о заключеніяхъ при осадѣ Мстиславскаго замка Московскими войсками	348
311.	—1664 г. Юля 24.	Заявленіе землянина Стефана Лоши о нападеніи на него регулярныхъ польскихъ войскъ изъ полка пана Сурина, и грабежѣ.	350
312.	—1664 г. Августа 9.	Универсалъ гетмана великаго княж. Литовскаго Павла Сапѣги съ приглашеніемъ посольства явиться въ назначенное мѣсто и срокъ для участія въ военныхъ дѣйствіяхъ противъ Московскихъ войскъ	351
313.	—1664 г. Августа 9.	Универсалъ гетмана великаго княж. Литовскаго Павла Сапѣги съ приглашеніемъ обывателей лично бороться противъ тѣхъ шакъ и хоругвей, которыя будутъ заниматься грабежомъ, и для разслѣдованія и наказанія участниковъ сообщать ему, гетману.	352
314.	—1664 г. Августа 26.	Универсалъ гетмана в. к. Л. Павла Сапѣги съ приглашеніемъ посольства, обязан-	

№№	СТР.	№№	СТР.
		коморія Углика получила съ имѣ-	
		ній Пинскаго архіепископа 800 злот.	
		польск.	361
315.—1664 г. Сентября 2. Универсалъ		323.—1664 г. Ноября 18. Универсалъ	
короля Яна Казимира съ понужде-		польнаго гетмана в. к. Л. Михаила	
ніемъ обывателей къ уплатѣ при-		Казимира Паца съ предписаніемъ	
читающихся налоговъ на военныя		Пинскому подкоморію Карлу Доль-	
надобности и къ неуклонному вы-		скому и прочимъ дѣятельнымъ	
ступленію въ походъ противъ не-		лицамъ повѣтовой Пинской хоругви	
пріятеля, съ дѣйствующей арміей.	—	о роспускѣ хоругви и возвращеніи	
		по домамъ.	362
316.—1664 г. Сентября 2. Листъ ко-		324.—1665 г. Января 9. Перечень	
роля Яна Казимира къ обывателямъ		убытковъ причиненныхъ въ имѣніи	
Пинскаго повѣта съ приглашеніемъ		Давыдгородкѣ хоруговью поручика	
по примѣру другихъ повѣтовъ вы-		Завишы	—
ступить на защиту отечества отъ		325.—1665 г. Января 9. Перечень	
непріятельскаго нашествія	355	убытковъ, причиненныхъ въ им.	
		Давыдгородкѣ казачьей хоруговью	
317.—1664 г. Сентября 9. Отвѣтъ ко-		Петра Парысовича.	363
роля Яна Казимира на инструкцію		326.—1665 г. Января 9. Перечень убыт-	
пословъ Пинскаго повѣта.	356	ковъ, причиненныхъ въ им. Давыд-	
		городкѣ людьми изъ хоругви Яр-	
318.—1664 г. Сентября 10. Постановле-		моловича.	364
ніе сеймика шляхты Пинскаго по-		327.—1665 г. Января 9. Перечень	
вѣта о доставленіи въ замокъ ста		убытковъ, причиненныхъ въ имѣ-	
лошадей съ людьми подъ командой		ніи Давыдгородкѣ по винѣ хору-	
Пинскаго подкоморія Яна Дольскаго	357	жаго пана Страбскаго	365
		328.—1665 г. Января 9. Перечень	
319.—1664 г. Сентября 13. Универсалъ		убытковъ, причиненныхъ въ имѣ-	
гетмана великаго княжества литов-		ніи Березѣ монаховъ картузіанъ	
скаго Павла Сапѣги съ предписа-		людьми хоругви пана Ивашкевича	366
ніемъ ротмистру Пинской повѣто-		329.—1665 г. Января 16. Заявленіе	
вой хоругви быть на 25 сентября		земянина Третьяка объ обидахъ,	
въ Минскѣ.	358	причиненныхъ ему во время Мо-	
		сковской войны военными отрядами	
320.—1664 г. Сентября 28. Заявленіе		подъ командой полковника Оскерки	—
провентоваго писаря Пинской эконо-		330.—1665 г. Января 16. Листъ во-	
міи о вымогательствѣ гусарскихъ		знаго съ актомъ дознанія по дѣлу	
хоругвей Трокскаго подкоморія		объ опустошеніяхъ, причиненныхъ	
Углика и др.	359	людьми хоругви полковника Оскер-	
		ки въ имѣніи Кузьмичахъ зем.	
321.—1664 г. Октября 4. Универсалъ		Третьяка	368
гетмана великаго княжества Литов-		331.—1665 г. Января 21. Грамота ко-	
скаго Павла Сапѣги съ предостере-		роля Яна Казимира съ присужде-	
женіемъ о готовящихся военныхъ		ніемъ на инфамію и изгнаніе раз-	
опасностяхъ въ виду перерыва		ныхъ лицъ по жалобѣ бывшего	
переговоровъ съ Московскими пред-		ротмистра Александра Бушковскаго	369
ставителями	360		
322.—1664 г. Октября 7. Квитанція			
вознаго съ удостовѣреніемъ, что			
гусарская хоругвь Трокскаго под-			

№№	СТР.	№№	СТР.
332.—1665 г. Января 24. Универсалъ короля Яна Казимира съ назначеніемъ сейма въ Варшавѣ на 12 марта и сеймика на 19 февраля	371	и въ сел. Елочье Пинскаго повѣта 23 и 25 февраля 1665 г.	380
333.—1665 г. Февраля 7. Заявленіе о насиліяхъ и грабежахъ хоругви Ярмоловича и др. въ имѣніяхъ Пинскаго владыки	372	341.—1665 г. Апрѣля 24. Желѣзный листъ, выданный королемъ Яномъ Казимиромъ Борисовскому обывателю Яну Дивовичу съ освобожденіемъ его на три года отъ уплаты по всеѣмъ обязательствамъ	381
334.—1665 г. Февраля 8. Заявленіе о насиліяхъ и грабежахъ отъ хоругви стольника великаго княж. Литовскаго Огинскаго въ им. Иваникахъ, Пинскаго повѣта	373	342.—1665 г. Мая 7. Присяжное показаніе Андрея Олехновича им. Осовець о нападеніи и грабежѣ регулярныхъ польскихъ войскъ 23 и 25 февраля 1665 г.	382
335.—1665 г. Февраля 20. Перечень вымогательствъ и убытковъ, причиненныхъ регулярными польскими войсками шляхтѣ села Мѣстковицей, Пинскаго повѣта	374	343.—1665 г. Мая 7. Присяжное показаніе подданныхъ имѣнія Осовець о насиліяхъ и грабежѣ регулярныхъ войскъ польскихъ въ имѣніи Осовець и селѣ Елочье 23 и 25 февраля 1665 г.	383
336.—1665 г. Февраля 21. Универсалъ гетмана польнаго в. к. Л. Михаила Казимира Паца съ предписаніемъ военнымъ начальникамъ подѣ строгою отвѣтственностью не брать никакихъ поборовъ съ имѣній земскихъ шляхетскихъ	376	344.—1665 г. Мая 9. Заявленіе о нападеніи и побояхъ въ м. Яновѣ 3 мая 1665 года шляхтичей Свяцкаго и Хорощи на товарища Татарской хоругви Гелвановскаго	384
337.—1665 г. Февраля 25. Универсалъ гетмана польнаго в. к. Л. Михаила Казимира Паца съ подтвержденіемъ прочимъ военнымъ частямъ, кромѣ казачьей роты Ярцевича, не брать ничего съ имѣній Пинскаго владыки Марціана Бѣлзора	377	345.—1665 г. Мая 12. Заявленіе Пинскаго епископа Марціана Бѣлзора объ убыткахъ и грабежахъ въ кафедральныхъ имѣніяхъ отъ регулярныхъ польскихъ войскъ	385
338.—1665 г. Февраля 25. Универсалъ гетмана польнаго в. к. Л. Михаила Паца съ воспреценіемъ Смоленскому чашнину Владиславу Анфоровичу производить поборы въ селахъ Пинскаго владыки Марціана Бѣлзора	378	346.—1665 г. Іюня 2. Заявленіе Пинскаго епископа Марціана Бѣлзора о насиліяхъ и грабежахъ въ кафедральныхъ имѣніяхъ отъ регулярныхъ польскихъ войскъ	386
339.—1665 г. Марта 2. Заявленіе о побояхъ причиненныхъ жиду Бенашевичу драгунами полковника Кальштына	—	347.—1665 г. Іюня 5. Заявленіе землянина Яна Лисовскаго объ обидахъ отъ полковника Московскихъ войскъ Льва Сытина, насильно завладѣвшаго его женой во время управленія Виленскимъ замкомъ воеводы Мышецкаго	387
340.—1665 г. Февраля 27. Заявленіе о насиліяхъ и грабежѣ регулярныхъ польскихъ войскъ въ им. Осовець		348.—1665 г. Іюня 17. Заявленіе землянки Сусанны Хоментовской о напастяхъ и грабежѣ въ ея имѣніи Глинное, Пинскаго повѣта, отъ регулярныхъ польскихъ войскъ	389

№№	СТР.	№№	СТР.
349.—1665 г. Юня 30. Аттестатъ городскаго Витебскаго писаря Іоакима Садуковича, выданный ему обывателями витебскаго воеводства, о томъ, что онъ находился въ Витебскѣ во время 14-недѣльной осады Витебскаго замка Московскими войсками	390	пана Халецкаго въ им. Лясковичи, Пинскаго повѣта.	400
350.—1665 г. Юля 16. Протестація землянина Яголковскаго противъ занесеннаго въ судъ обвиненія со стороны хоругви стражника великаго княж. литовскаго Халецкаго о буйствѣ въ м. Логишинѣ.	—	359.—1665 Октября 1. Заявленіе землянина Длугоганскаго о наѣздѣ и грабежѣ его им. Стараго, Мстиславскаго в., подданными князя Александра Коріацкаго подъ видомъ отряда Московскихъ войскъ, нападавшихъ изъ Смоленскаго воеводства	401
351.—1665 г. Юля 27. Заявленіе Данила Игнаткевича объ обидахъ со стороны Луцкевичей съ данными о передвиженіи нѣсколькихъ частей польскихъ войскъ	391	360.—1665 г. Октября 3. Перечень убытковъ, причиненныхъ въ селѣ Березнѣ, Пинскаго повѣта, татарской хоруговью пана Улана	—
352.—1665 г. Августа 15. Заявленіе о разореніи им. Забержъ и Хомскъ Пинскаго подкоморія Яна Дольскаго во время Московской войны.	392	361.—1665 г. Октября 7. Присяжное показаніе объ опустошеніяхъ въ г. Пинскѣ и Пинскомъ повѣтѣ во время Московской войны	403
353.—1665 г. Сентября 11. Присяжное показаніе лавника Грегоровича о количествѣ домовъ въ г. Минскѣ ратушной юрисдикци, оставшихся послѣ сожженія города во время непріятельскаго нашествія	393	362.—1665 г. Ноября 15. Универсалъ гетмана польнаго великаго княж. Литовскаго Михаила Паца съ „Уставой жолнерской» о расположеніи въ Пинскѣ	404
354.—1665 г. Сентября 20. Заявленіе о недостойныхъ поступкахъ во время похода землянина Геліаша Каминскаго	394	363.—1665 г. Ноября 27. Заявленіе землянина Ивана Валаховскаго съ подробностями о нападеніи Московскихъ войскъ на м. Расну, Мстисл. в.	405
355. 1665 г. Сентября 23. Заявленіе землянина Петра Пласковицкаго о разореніи во время Московской войны	395	364.—1665 г. Декабря 5. Заявленіе мѣрничаго Пинскаго повѣта Яна Флоровича о нападеніи татарской хоругви Улана на им. Паршевичи, 2 декабря 1665 г.	406
356.—1665 г. Сентября 24. Заявленіе епископа Пинскаго Марціана Бѣлозора объ убыткахъ и разореніи его подданныхъ во время войны	396	365.—1665 г. Декабря 5. Заявленіе землянина Ивана Судиловскаго о нападеніи землянь Людоговскихъ подъ видомъ непріятельскаго отряда на им. Судилово, Мстиславской волости, 27 ноября 1665 г.	407
357.—1665 г. Сентября 30. Перечень опустошеній въ имѣніи Давыдъ-Городкѣ отъ татарскихъ хоругвей въ сентябрѣ 1665 года	397	366.—1666 г. Января 14. Заявленіе подканцлера великаго княжества литовскаго Александра Нарушевича съ перечнемъ убытковъ, причиненныхъ польскими казачьими хоругвями въ окрестностяхъ Янова, 6 Янв. 1666 г.	408
358.—1665 г. Октября 1. Перечень убытковъ отъ казачьей хоругви			

№№	СТР.	№№	СТР.
367.—1666 г. Января 14. Перечень убытковъ и грабежей отъ хоругвей подскарбія великаго княж. Литовскаго, во владѣніяхъ Полоцкаго воеводы Яна Кароля Коптя въ январѣ 1666 г.	409	время остановки на ночлегъ въ селеніи Граняхъ, Пинскаго повѣта, помѣщика этого селенія князя Стефана Четвертинскаго 15 янв. 1666 г.	422
368.—1666 г. Января 14. Перечень грабежей отъ хоругвей хоружаго великаго княж. Литовскаго Паца во владѣніяхъ Полоцкаго воеводы Яна Коптя 31 декабря 1665 г.	410	376.—1666 г. Января 27. Универсалъ гетмана польнаго великаго княжества литовскаго Михаила Паца съ освобожденіемъ имѣній Пинскихъ іезуитовъ отъ всякихъ военныхъ поборовъ и постоевъ.	423
369.—1666 г. Января 20. Перечень грабежей и насилій отъ Бѣло-козацкой хоругви въ дер. Малые Орлы, Пинскаго повѣта въ началѣ января 1666 г.	411	377.—1666 г. Января 30. Предписаніе гетмана польнаго великаго княжества Литовскаго Михаила Паца на имя коменданта Пинскаго замка, пана Шпилевскаго, съ воспрещеніемъ производить съ Пинскихъ торговыхъ людей разные незаконные поборы.	424
370.—1666 г. Января 20. Перечень обидъ и убытковъ отъ хоругви панцерной гетмана великаго княж. Литовскаго Павла Сапѣги въ имѣніи Хомскѣ Пинскаго повѣта.	412	378.—1666 г. Января 30. Универсалъ гетмана польнаго великаго княжества Литовскаго Михаила Паца съ предписаніемъ о роспускѣ хоругви полковника Кальштына.	—
371.—1666 г. Января 20. Перечень обидъ и убытковъ отъ казачьей хоругви гетмана великаго княж. Литовскаго Павла Сапѣги въ мѣстечкѣ Хомскѣ, Пинскаго повѣта.	415	379.—1666 г. Февраля 21. Донсеніе вознаго по дѣлу объ ушедшихъ на военную службу и скрывшихся подъ хоруговою кн. Полубинскаго, подданныхъ подчашиной великаго княж Литовскаго княжны Радивиль изъ м. Давидгородка.	425
372.—1666 г. Января 20. Перечень убытковъ и обидъ отъ хоругви стражника войскъ великаго княжества литовскаго Владислава Халецкаго въ имѣніи Телеханы, Пинскаго повѣта.	417	380.—1666 г. Мая 29. Ордеръ гетмана польнаго великаго княж. Литовскаго Михаила Паца, съ назначеніемъ скарбника Кричевскаго, Яна Бугаенка, полковникомъ надъ хоругвями, бывшими подъ командой Сурина.	426
373.—1666 г. Января 20. Перечень убытковъ и обидъ отъ хоругви казачьей подкоморія Мозырскаго Обуховича въ мѣстечкѣ Хомскѣ, Пинскаго повѣта въ маѣ 1663 г.	419	381.—1666 г. Юня 2. Универсалъ гетмана польнаго великаго княжества Литовскаго Михаила Паца съ извѣщеніемъ о передачѣ командованія порученными ему войсковыми частями кухмистру великаго княжества литовскаго Григорію Подберезскому.	427
374.—1666 г. Января 25. Заявленіе отъ имени Ошмянскаго ловчаго Яна Велички о нападеніи землянина Яна Пожарицкаго подъ видомъ Московскаго отряда, на подданныхъ его им. Хоронева, Мстиславскаго повѣта, 13 Января 1666 г.	421	382.—1666 г. Юня 20. Ординаецъ Оршанскаго подкоморія Криштофа	
375.—1666 г. Января 25. Заявленіе капитана Янковскаго о вооруженномъ нападеніи на его хоругвь, во			

№№	СТР.	№№	СТР.
Стеткевича о передвиженіи части подчиненныхъ ему войскъ подъ Игуменомъ.	428	стечка Дубровны и Радомля, Мстиславскаго повѣта, Московскими войсками.	432
383.—1666 г. Іюня 25. Приказъ подкоморія Оршанскаго Криштофа Стеткевича о передвиженіи части подчиненныхъ ему войскъ подъ Борисовъ къ 3 іюня 1666 г.	429	388.—1667 Февраля 18. Аттестация, выданная Шкловскими доминиканами землянину Павлу Сливовскому по возвращеніи его изъ Московскаго плѣна	433
384.—1666 г. Іюня 26. Приказъ кухмистра великаго княжества Литовскаго Григорія Подберезскаго о передвиженіи подчиненныхъ ему войсковыхъ частей подъ мѣстечко Мядель къ 3-у іюля 1666 г.	—	389.—1667 г. Марта 28. Заявленіе землянъ Сливовскихъ о разореніи, во время Московской войны, имѣнія Сенкова, Смоленскаго воеводства	434
385.—1666 г. Іюля 8. Универсалъ кухмистра великаго княжества Литовскаго Григорія Подберезскаго съ приглашеніемъ войскъ, состоящихъ на службѣ подъ его хоругвою непременно, прибыть въ м. Мядель, гдѣ состоятъ означенныя части.	430	390.—1667 г. Апрѣля 9. Заявленіе землянина Василя Корсака о состояніи имущества, въ какомъ оно оказалось послѣ возвращенія его изъ Московскаго плѣна	436
386.—1666 г. Іюля 13. Ординансъ подкоморія Оршанскаго Криштофа Стеткевича съ требованіемъ казачьихъ хоругвей хоружія великаго княжества литовскаго Служки къ 22-у іюля подъ Старый Быховъ.	431	391.—1667 г. Апрѣля 10. Заявленіе землянина Николая Александра Солтана о своемъ пребываніи въ Московскомъ плѣну и разореніи своихъ имѣній Веремеевичи и Савиничи	437
387.—1666 г. Іюля 31. Заявленіе землянина Даніила Затаранка объ утратѣ имущественныхъ документовъ и нѣкоторыя данныя о занятіи мѣ-		392.—1667 г. Апрѣль 10. Заявленіе землянина Якуба Людовскаго объ убыткахъ понесенныхъ во время Московской войны	438
		393.—1667 г. Апрѣля 18. Универсалъ короля Яна Казимира о заключеніи перемирія съ Московскимъ Царемъ Алексѣемъ Михайловичемъ на 13 лѣтъ	439

ПРЕДИСЛОВІЕ.

Документы, вошедшіе въ настоящій XXXIV томъ, относятся ко времени войны, которую велъ царь Алексѣй Михайловичъ съ Польшею изъ за Малороссіи и обнимають періодъ отъ 1654 по 1667 годъ, т. е. до Андрусовскаго перемирія. Заимствованы они изъ актовыхъ книгъ разныхъ судебныхъ учреждений довольно обширнаго района, простиравшагося съ одной стороны до Полоцка, Витебска и Мстиславля, а съ другой до Ковны, Вильны, Пинска и Минска, т. е. заключавшаго почти все бывшее Великое Княжество Литовское.

Ходъ самой войны, ея причины и послѣдствія достаточно обслѣдованы въ наукѣ и хорошо извѣстны, такъ что документы настоящаго тома не могутъ дать чего нибудь новаго въ этомъ отношеніи; но зато они сообщаютъ много мелкихъ и подробныхъ свѣдѣній, касающихся обстоятельствъ и условій, въ которыхъ приходилось вести эту войну, они картинно рисуютъ намъ то отчаянное положеніе, въ которомъ очутился Бѣлорусскій край, терзаемый и разоряемый поочередно то русскими, то польскими войсками, то козаками, то татарами, то шведами. Между Россіею и Польшею издавна велась жестокая борьба и театромъ войны почти всегда была Западная Русь, на долю которой выпала тяжелая участь—принимать на себя удары двухъ могущественныхъ сосѣдей, соперничавшихъ между собою. Въ XVII столѣтіи борьба эта достигла наибольшаго напряженія. Въ самомъ началѣ этого столѣтія взяла верхъ Польша. Устроивъ смуту въ Русскомъ государствѣ и искусно воспользовавшись ею, она добралась до самаго сердца Россіи—Москвы, засѣла въ Кремль и успѣла даже навязать Москвичамъ въ цари своего королевича Владислава. Но это торжество поляковъ продолжалось недолго. Россія очнулась, скоро оправилась отъ смуты и разоренія, изгнала поляковъ изъ Москвы и Россіи и уже при слѣдующемъ поколѣніи начала въ свою очередь весьма успѣшную войну съ Польшею, захвативъ во время этой

войны столицу Литвы Вильну и все почти литовские города и даже выдвинула вопрос о кандидатурѣ на польскій престолъ царя Алексѣя Михайловича, о чемъ велись переговоры на извѣстномъ Виленскомъ сѣздѣ въ 1656 году.

Въ краткихъ чертахъ ходъ войны былъ таковъ. Въ началѣ 1654 г. въ Переяславѣ совершилось добровольное присоединеніе Малороссіи къ Россіи; но такъ какъ Польша не желала отказаться отъ своихъ притязаній на Малороссію, то естественно, что война съ Россіей являлась неизбежною. Россіи необходимо было защитить ново присоединенную страну отъ притязаній поляковъ и навсегда упрочить ее за собою. Русскія силы направились въ Литву двумя путями: одинъ отрядъ, сравнительно небольшой, подъ начальствомъ Бутурлина пошелъ въ Малороссію, чтобы соединившись съ Богданомъ Хмельницкимъ дѣйствовать на Литву съ юга; другой отрядъ, составлявшій главную силу, подъ верховнымъ начальствомъ самого Алексѣя Михайловича двинулся прямо на западъ, въ Бѣлоруссію. Хмельницкій послалъ на помощь царю три казацкихъ полка Черниговскій, Нѣжинскій и Стародубовскій и охотниковъ казаковъ, всего до 20000 войска, подъ главнымъ начальствомъ наказнаго гетмана Золотаренка. Кромѣ того принимали участіе въ военныхъ дѣйствіяхъ казаки наказнаго полковника Нечая, мѣстные крестьяне Пинскіе, Туровскіе, Давидгородецкіе, не замедлившіе соединиться съ казаками.

Главныя силы, подъ начальствомъ самого царя, двинулись къ Смоленску и начали осаду города. Бояринъ Василій Петровичъ Шереметевъ направился въ Литву по Двинѣ и скоро взялъ города Невель, Полоцкъ, Дисну, Друю, Озернице, Усвятъ и осадилъ Витебскъ; князя Трубецкой и Черкасскій завладѣли нынѣшней Могилевскою губерніею, съ городами Дубровной, Мстиславлемъ, Оршею, Копысомъ, Горами и др. Въ тоже время казаки подъ начальствомъ Золотаренка взяли Рѣчицу, Гомель, Чечерскъ, Пропойскъ, Новый-Выховъ.

Главное Литовское войско собрано было только въ августѣ, послѣ неоднократныхъ, краснорѣчивыхъ универсаловъ короля о «посполитомъ рушеніи» Радивиль, польный гетманъ, двинулся подъ Смоленскъ. Гонсѣвскій съ своимъ отрядомъ напалъ подъ Оршею на спящихъ русскихъ, бывшихъ подъ начальствомъ кн. Черкаскаго и разбилъ ихъ. Но скоро Черкасскій, соединившись съ Трубецкимъ, напалъ на Литовское войско подъ Шкловомъ и разбилъ на голову. Русскіе захватили у литовцевъ все пушки и знамена; самъ Радивиль едва спасся отъ погони и убѣжалъ въ Минскъ. Эта побѣда доставляла въ руки русскихъ почти половину Литовскаго государства. Города сдавались одинъ за

другимъ: 24 августа сдался городъ Могилевъ, а 13 сентября 1654 года, послѣ двухмѣсячной осады, сдался Смоленскъ. Вступивъ торжественно въ этотъ городъ и возстановивъ въ немъ древнее православіе, вытѣспенное католиками во время польскаго владычества въ городѣ, царь Алексѣй Михайловичъ оставилъ Смоленскъ и уѣхалъ въ столицу, между тѣмъ какъ московскія войска и малороссійскіе казаки продолжали брать литовскіе города и замки. 22ноября 1654 года Шереметевъ взялъ Витебскъ и назначенъ воеводою въ этотъ городъ. Въ началѣ 1655 года Золотаренко разорилъ городъ Бобруйскъ, Глускъ, выручилъ Могилевъ осажденный поляками и сталъ осаждать Старый-Выховъ

Весною 1655 года царь Алексѣй Михайловичъ снова отправился изъ Москвы для продолженія военныхъ дѣйствій и рѣшилъ идти прямо на Вильну и Варшаву. И этотъ походъ царя сопровождался не менѣ блистательными успѣхами, какъ и походъ прошлаго года.

30 іюня Матвѣй Васильевичъ Шереметевъ взялъ Велижъ, а князь Хворостининъ занялъ Минскъ. Наконецъ 29 іюля 1655 года кн. Черкасскій, соединившись съ Золотаренкомъ разбилъ подъ Вильной гетмановъ Радивила и Гонсѣвскаго и взялъ столицу Литвы. Городъ при этомъ сильно пострадалъ, будучи разграбленъ и почти весь сожженъ. Алексѣй Михайловичъ торжественно вступилъ въ Вильну и повелѣлъ титуловать себя «всея Великія и Малыя и Бѣлыя Россіи самодержцемъ Литовскимъ, Волынскимъ и Подольскимъ». Въ началѣ августа русскія войска взяли Ковну, а въ концѣ этого мѣсяца—Гродну, Въ сентябрѣ кн. Волконскій, вышедши на судахъ изъ Кіева, взялъ города по р. Припети Туровъ, Давидгородокъ, Столинъ и Пинскъ.

Такимъ образомъ въ теченіи одного года царь Алексѣй Михайловичъ покорилъ своей власти почти всю Бѣлоруссію и Литву. Намѣреваясь удержать за собою навсегда эти пріобрѣтенія,—царь Алексѣй Михайловичъ велѣлъ вездѣ въ русскихъ областяхъ уничтожать унію и возстановлять храмы, монастыри и церковную іерархію. Уніатскіе монастыри были частью возвращены православію, частью закрыты, а духовенство уніатское удалилось изъ завоеванныхъ областей и самъ уніатскій митрополитъ долженъ былъ, для своего спасенія, переходить изъ одного мѣста въ другое и возить съ собою останки тѣла Іосафата Кунцевича, сохранявшіяся до войны въ Полоцкѣ.

Когда въ 1657 году доведено было до свѣдѣнія Алексѣя Михайловича, что уніаты возвращаются въ Вильну и другіе города, занятые русскими войсками и отправляютъ службу по своему обычаю, то онъ послалъ грамоту своимъ воево-

дамъ, чтобы они выслали изъ городовъ всѣхъ униатовъ и вновь не принимали Виленскій воевода кн. Шаховской, собравъ всѣхъ униатовъ—бурмистровъ, райцевъ и мѣщанъ объявилъ имъ, чтобы они или принимали православіе, или удалились вонъ изъ города, по указу государеву. Черезъ нѣсколько дней, явясь къ воеводѣ, они заявили что готовы принять православіе. Тоже было и въ другихъ городахъ: тотчасъ по взятіи какого либо города, возстановлялись и освящались въ немъ православные монастыри и церкви и возвращались имъ тѣ имѣнія, какими они владѣли до уни. Такъ напр. въ Вильнѣ всѣ церкви переданы были православнымъ, вмѣстѣ съ розысканною утварью, которая отчасти была спрятана, отчасти вывезена униатами.

Успѣхи русскаго оружія въ Литвѣ возбудили зависть въ сосѣдней Швеціи, владѣвшей тогда Ливоніею. Шведскій король Карлъ X Густавъ, желая воспользоваться затруднительнымъ положеніемъ Польши, вторгнулся въ предѣлы ея, овладѣлъ Великою Польшею, Познанью, Мазовіей, взялъ Варшаву и Краковъ и принудилъ короля Яна-Казимира бѣжать въ Силезію. Карлъ-Густавъ вступилъ въ переговоры съ Алексѣемъ Михайловичемъ, предлагая ему удовольствоваться Бѣлоруссіей и Литвой, но не трогать Курляндіи и Польши, которыя онъ предоставлялъ себѣ. Царь отвѣчалъ уклончиво, не желая уступить шведамъ историческихъ правъ Россіи на Ливонію. Литовскій гетманъ Радивилъ, разбитый русскими подъ Вильной, поддался шведскому королю съ цѣлію окончательно поссорить съ нимъ Алексѣя Михайловича и вовлечь соперниковъ въ войну изъ за Литвы. Затѣмъ поляки стали внушать Алексѣю Михайловичу, что онъ можетъ быть государемъ всей Польши, что онъ будетъ избранъ поляками послѣ Яна Казимира и въ тоже время просили германскаго императора о посредничествѣ. Австрійскій Императоръ Фердинандъ, завидуя Алексѣю Михайловичу и опасаясь окончательнаго паденія Польши и возникновенія на восточныхъ границахъ Австріи могущественнаго славянскаго государства подъ державой Алексѣя Михайловича, охотно принялъ на себя это посредничество и коварно вовлекъ царя Московскаго въ войну со шведами, которая и была объявлена 17 мая 1656 года.

Въ маѣ 1656 года Алексѣй Михайловичъ выѣхалъ изъ Москвы въ третій походъ, но уже не противъ Литовско-Польскаго государства, которое онъ могъ считать своимъ, а противъ врага этого государства, шведскаго короля. 27 іюня государь прибылъ въ Витебскъ, а 5 іюля въ Полоцкъ, гдѣ въ присутствіи его освящены были возвращенные православію Спасо-Евфросиньевская церковь и Софійскій соборъ.

Отправивъ отсюда пословъ въ Вильну для переговоровъ съ поляками, самъ царь выступилъ 15 іюля изъ Полоцка противъ шведовъ въ Ливонію, взялъ Динабургъ и Кукейность, переименовавъ ихъ въ Борисо-Глѣбовъ и Царевичевъ-Дмитріевъ и 23 августа осадилъ Ригу. Осада шла неудачно. Царь велѣлъ снять осаду и отступилъ въ Полоцкъ. Дерптъ сдался русскимъ, но этимъ и кончились ихъ пріобрѣтенія въ Ливоніи.

Возвратившись въ Полоцкъ, Алексѣй Михайловичъ дожидался здѣсь конца переговоровъ своихъ уполномоченныхъ съ поляками. Переговоры тянулись болѣе двухъ мѣсяцевъ. Наконецъ 17 октября 1656 года подписанъ былъ предварительный договоръ. Царь Алексѣй Михайловичъ признанъ королемъ польскимъ при жизни Яна Казимира, по смерти котораго русскій государь вступаетъ на польскій престолъ. Бѣлоруссія и Малороссія присоединяются къ Московскому государству. Послѣдователямъ православной и римской вѣры въ польскихъ областяхъ предоставляется полная свобода богослуженія. Россія и Польша до окончательнаго соединенія, безъ общаго согласія, не заключаютъ мира, не вступаютъ въ войну съ сосѣдями. Окончательное утвержденіе этихъ условій зависѣло отъ сейма.

Но сеймъ не нашелъ возможнымъ утвердить эти условія и этимъ съ очевидностью показалъ, что поляки намѣренно тянули переговоры, чтобы выиграть время и склонить на свою сторону гетмана Малороссійскаго Ивана Выговскаго, что имъ и удалось. Узнавъ о двоедушїи поляковъ Алексѣй Михайловичъ немедленно прекратилъ военныя дѣйствія противъ шведовъ и въ 1660 году заключилъ съ ними миръ, отказавшись отъ своихъ завоеваній въ Ливоніи. Затѣмъ велѣлъ готовиться къ новой войнѣ съ Польшей.

Эта вторая война Россіи съ Польшей была неудачна для русскихъ. Алексѣй Михайловичъ, занятый внутренними дѣлами, не могъ лично руководить войною. Казачій отрядъ по смерти Золотаренка, убитаго при осадѣ Стараго Быхова, разсѣялся. Въ самой Малороссіи по смерти Богдана Хмельницкаго пошли смуты, такъ что рассчитывать на помощь украинскихъ козаковъ нельзя было. Русскіе воеводы, оставленные царемъ въ Бѣлоруссіи и Литвѣ, не получая подкрѣпленія ни людьми ни средствами, начали испытывать все большія и большія затрудненія, такъ какъ мѣстное населеніе, утомленное тягостями продолжительной войны и въ конецъ разоренное, стало относиться къ русскимъ войскамъ крайне враждебно. Города одинъ за другимъ стали переходить въ руки поляковъ. Война изъ наступательной становилась оборонительною и въ разныхъ

пунктахъ приходилось съ трудомъ защищать занятыя позиціи. Въ виду такой перемѣны военнаго счастья, въ Могилевѣ составился противъ русскихъ властей заговоръ. Незначительный русскій гарнизонъ Могилевскій былъ вырѣзанъ, а командовавшіе имъ Московскіе воеводы закованы въ кандалы и отправлены къ королю въ Варшаву.

Наконецъ и самъ король, послѣ Варшавскаго сейма 1661 года, предпринялъ походъ въ Литву и съ небольшимъ отрядомъ двинулся къ Гроднѣ. Занявъ Гродну, оставленную русскими, король направился къ Вильнѣ, которую осаждалъ гетманъ Литовскій Паць. Здѣсь мужественно отбивался отъ поляковъ доблестный русскій воевода кн. Даниль Мышецкій, съ небольшою горстью русскихъ воиновъ. Вытѣсненный изъ самаго города превосходными силами непріятеля, русскій отрядъ заперся въ Виленскомъ замкѣ и на предложеніе о сдачѣ отвѣчалъ выстрѣлами изъ пушекъ въ городъ. Восемь мѣсяцевъ держался Мышецкій въ Виленскомъ замкѣ, мужественно отбивая все приступы поляковъ. У него оставалось уже только 78 солдатъ, но на требованіе сдаться онъ отвѣчалъ, что скорѣе умретъ, чѣмъ это сдѣлаетъ. Поляки рѣшили сдѣлать окончательный приступъ. Тогда Мышецкій велѣлъ у себя въ подпольѣ приготовить 10 бочекъ пороху, чтобы въ рѣшительную минуту взорвать себя съ защитниками и крѣпость на воздухъ. Но въ этотъ маленькій отрядъ проникла измѣна и нѣсколько человекъ изъ гарнизона, подкупленныхъ поляками, схватили воеводу, заковали въ цѣпи и выдали королю. Милосердія у короля князь Мышецкій не хотѣлъ просить, не смотря на предложеніе, и былъ осужденъ на смертную казнь. Иезуиты пытались было обратить князя въ католичество, обѣщая ему спасеніе жизни; но князь отвергъ предложеніе и 30 ноября 1661 года былъ казненъ на ратушной площади. Обезглавленное тѣло его погребено было въ Свято-Духовскомъ монастырѣ.

Послѣ взятія Вильны дѣйствія съ обѣихъ сторонъ велись все слабѣе и слабѣе. Война превратилась въ чистый грабежъ мѣстнаго населенія, при чемъ особенно свирѣпствовали въ Бѣлоруссіи польскіе отряды, разоряя села и истребляя хлѣбныя запасы. Русскіе держались еще въ Полоцкѣ, Витебскѣ и нѣкоторыхъ другихъ городахъ Бѣлоруссіи и пытались повернуть на свою сторону военное счастье. Въ 1666 году, русскіе подъ начальствомъ Черкаскаго, Прозоровскаго, и Воротынскаго, занявъ предварительно Шкловъ и Конысь, пытались снова взять Могилевъ, но были отбиты гетманомъ Пацомъ, при чемъ былъ убитъ ядромъ и самъ Черкасскій.

Изнуренныя продолжительной войною Россія и Польша заключили наконецъ въ 1667 г. въ Андрусовѣ перемиріе на тринадцать съ половиной лѣтъ, по которому Россія *получила* отъ Польши воеводства Смоленское съ городомъ Невлемъ, Себежемъ и Велижемъ, Черниговское или лѣвобережную Украину и на два года Кіевъ съ окрестностями на разстояніе одной мили и *возвратила* Польшѣ воеводства Полоцкое, Витебское и Инфлянтское. Запорожье оставалось подъ властью обоихъ государей. Католикамъ предоставлялось въ мѣстахъ отошедшихъ къ Россіи, свободно отправлять свое богослуженіе въ домахъ; православные въ Польско-Литовскомъ государствѣ сохранили свое право на свободное богослуженіе въ церквахъ.

Послѣ этого краткаго обзорѣнія хода войны съ Польшей перейдемъ къ разсмотрѣнію документовъ настоящаго тома, относящихся къ этой войнѣ.

Документы эти, при всемъ разнообразіи ихъ содержанія, могутъ быть распределены на три группы: 1) универсалы короля и другихъ правительственныхъ лицъ 2) жалобы и заявленія о грабежахъ, разбояхъ и вообще убыткахъ, причиненныхъ какъ вторгшимся непріателемъ, такъ и своими мало дисциплинированными войсками и 3) акты рисующіе экономическое состояніе края.

Королевскіе указы и универсалы гетмановъ, воеводъ, маршалковъ и другихъ чиновныхъ лицъ имѣютъ оффиціальнѣйшій характеръ и представляютъ собою правительственныя распоряженія по случаю начавшейся войны съ русскими, обязательныя для лицъ, къ которымъ относились. Документы эти имѣютъ важное значеніе въ томъ отношеніи, что знакомятъ насъ съ взглядами польскаго правительства на политическія обстоятельства и тогдашнее положеніе государства, а также и потому, что они показываютъ какія мѣры принимало правительство въ это трудное и крайне опасное для государства время. На основаніи этихъ правительственныхъ распоряженій мы можемъ дѣлать заключенія о томъ, какъ относилось тогдашнее дворянство (шляхта) къ исполненію своихъ обязанностей, насколько оно проникнуто было духомъ гражданственности и чувствомъ исполненія долга предъ государствомъ и народомъ. Изъ нихъ мы можемъ видѣть, что тогдашнее дворянство, такъ кичившееся своими вольностями и дѣйствительно игравшее въ государствѣ первую и руководящую роль, оказалось далеко не на высотѣ своего положенія. Объявленное сеймомъ «посполитое рушеніе» собиралось вяло и неохотно. Приходилось поиногда разъ напоминать о томъ, что долгъ гражданина обязываетъ сдѣлать по первому требованію. Отсюда повторные универсалы короля съ угрозами конфискаціи имущества и лишенія правъ.

Беспорядки происходили и въ войскѣ. Военачальники стараются поднять въ войскахъ совершенно упавшую дисциплину, требуя неотлучнаго пребыванія солдатъ въ лагеряхъ и запрещая шататься по окрестнымъ селамъ и деревнямъ и заниматься мародерствомъ. Гетманы напрасно истощали все свое, крайне витіеватое, пересыпанное латинскими фразами краснорѣчіе, въ надеждѣ расшевелить сонное дворянство, пробудить въ немъ патріотическія чувства и сознаніе величины угрожавшей опасности. Это равнодушіе къ государственному дѣлу, это уклоненіе отъ исполненія своихъ обязанностей, а иногда и явная измѣна отечеству, какъ напр. измѣна Радивила, перешедшаго на сторону шведовъ, и объясняютъ отчасти невѣроятно быстрые успѣхи русскаго оружія въ началѣ войны. Къ этому нужно присовокупить еще и то обстоятельство, что простой народъ въ русско—литовскомъ государствѣ, русскій по происхожденію и по вѣрѣ, угнетаемый польскими панами, съ нескрываемою радостью ждалъ прихода русскихъ, надѣясь найти въ нихъ защитниковъ и получить облегченіе своего отчаяннаго положенія. Поэтому, какъ только русскіе появились въ предѣлахъ государства, простой народъ почти повсюду переходитъ на ихъ сторону и дѣйствуетъ съ ними заодно. Многіе документы настоящаго тома очень ярко иллюстрируютъ это участіе простого народа въ военныхъ дѣйствіяхъ противъ поляковъ.

Чтобы дать понятіе о характерѣ королевскихъ и гетманскихъ универсаловъ, ниже мы приводимъ болѣе характерные изъ нихъ въ краткомъ извлеченіи.

Когда русскія войска вошли въ предѣлы Литовскаго государства и начали углубляться въ страну, захватывая города и замки, король Янъ Казимиръ поспѣшно разослалъ по всему государству универсалы съ требованіемъ «какъ можно скорѣе сѣдлатъ коней и выступать противъ врага, грудью защищая дорогое отечество, свободу, вольности и свои достатки». Такой универсалъ о «посполитомъ рушеніи» полученъ былъ и обывателями Пинскаго повѣта. Приглашая къ всеобщему ополченію, король, между прочимъ сообщаетъ, что «вѣроломный врагъ Москвитинъ, нарушивъ вѣчный миръ, коварно вторгся въ наше государство, опустошая все огнемъ и мечомъ и уже захватилъ Дорогубужъ, Невель, Себежъ и Полоцкъ. Въ тоже время бунтовщикъ Хмельницкій открылъ себѣ ворота въ Литву черезъ Полѣсье» (№ 9, 11).

Пользуясь тѣмъ, что объявлено было «носполитое рушеніе», многіе авантюристы, самовольно объявивъ себя ротмистрами и капитанами, стали организовывать свои отряды и разсылать ихъ по городамъ и селамъ для грабежа мир-

ныхъ жителей. Универсаломъ отъ 5 авг. 1654 года король строго на строго запрещаетъ подобныя безчинства. (№ 14).

Противъ Польши выступили и казаки Хмельницкаго; король пытается парализовать эту силу сформированіемъ своихъ казацкихъ отрядовъ. Съ этою цѣлю онъ написалъ очень ласковое и льстивое письмо ротмистру казацкому Лукашу Росудовскому, прося его сформировать казачью роту въ 120 человекъ, снабдивъ каждого добрымъ конемъ, бандолетомъ и парюю пистолей. Жалованье король назначаетъ каждому казаку по 40 злотыхъ въ четверть года, но съ условіемъ не грабить и не притѣснять мѣстныхъ жителей (№ 28).

Для обсуждения критическаго положенія государства и для изысканія средствъ для веденія войны, король назначилъ сеймъ въ Вильнѣ на 10 мая 1655 года. Для выбора депутатовъ на этотъ сеймъ должны были собраться предварительныя сѣмики по воеводствамъ и повѣтамъ. Но такъ какъ многіе повѣты были уже заняты непріателемъ и слѣдовательно предварительныя сѣмики въ нихъ не могли состояться, то король назначаетъ для сбора шляхты мѣста внѣ повѣтовъ, занятыхъ непріателемъ. Такъ для Смоленской шляхты назначено м. Миръ, для Стародубовской—Линнишки, для Полоцкой—Мядель, для Витебской—Несвижъ, для Оршанской—Мяховичи, для Мстиславской—Радошковичи, для Рѣчицкой—Старый Быховъ и для Мозырской—Слуцкъ. Въ то же время желая подѣйствовать на патріотическія и религіозныя чувства дворянъ и тѣмъ заставить ихъ энергичнѣе и охотнѣе приступать къ дѣлу, король въ универсалѣ отъ 23 февр. 1655 года такъ изображаетъ современное положеніе дѣлъ въ государствѣ: «Рѣчь Посполитая совершенно неожиданно очутилась въ страшнѣйшей опасности; вѣроломныя враги-Русскіе, безъ всякой причины, безсовѣстно нарушили вѣчный миръ; вступивъ въ соглашеніе съ измѣнникомъ и бунтовщикомъ Хмельницкимъ и всѣмъ войскомъ Запорожскимъ, скорѣе измѣною, чѣмъ храбростью захватили множество воеводствъ, повѣтовъ, замковъ, крѣпостей, городовъ, мѣстечекъ, волостей и богатыхъ дворовъ шляхетскихъ, какъ въ Коронѣ Польской такъ и въ Великомъ княж. Литовскомъ. Лицъ духовнаго званія, шляхту и крестьянъ—однихъ выслали въ Москву, въ неволю, другихъ подвергли жестокой смерти, третьихъ заставили присягнуть царю и, что никогда не слыхано было въ странахъ христіанскихъ, принудили вторично креститься, оскверняя при этомъ мѣста посвященныя Богу и искореняя святую католическую вѣру, на что не рѣшился бы ни одинъ язычникъ и тиранъ» (№ 32).

отъ своего имени, приказывая сборщикамъ податей вносить всѣ суммы не въ казну, а предоставлять въ распоряженіе заговорщиковъ. Узнавъ объ этомъ съ крайнимъ прискорбіемъ и опасаясь, чтобы эта малая искра не разгорѣлась въ большой пожаръ, король требуетъ, чтобы никто не смѣлъ принимать, распространять и исполнять распоряженія этихъ злонамѣренныхъ людей, подъ страхомъ большихъ и суровыхъ наказаній. (№ 186, 187).

Въ томъ же 1661 году король снова дѣлаетъ напоминаніе дворянамъ, которые не смотря на частые королевскіе и гетманскіе универсалы, не охотно идутъ въ посполитое рушеніе, одни вслѣдствіе полного разоренія отъ непріятелей, другіе вслѣдствіе мороваго повѣтрія и разныхъ другихъ причинъ. Король требуетъ, чтобы непременно всѣ, безъ всякихъ отговорокъ и извиненій являлись въ полномъ вооруженіи на мѣста раньше назначенныя. (№ 188, 189.).

Вильна была занята русскими войсками въ 1655 году. Но господство русскихъ въ столицѣ Литвы было непродолжительно. Въ 1661 году замокъ, въ которомъ засѣлъ было кн. Мышецкій, долженъ былъ сдаться, такъ какъ ни откуда не приходило подкрѣпленія горсти русскихъ храбрецовъ. Не обошлось конечно безъ подкупа и измѣны своихъ же. 8 декабря король издаетъ слѣдующій универсалъ: «Объявляемъ всѣмъ, что мы всегда оказываемъ свою королевскую милость тѣмъ, кто приходя въ предѣлы нашего государства, приноситъ присягу намъ въ вѣрноподданствѣ. И въ настоящее время мы считаемъ достойными нашей милости и уваженія Рѣчи Посполитой нѣкоторыхъ русскихъ, передавшихся на нашу сторону. Это подъячіе: Семень Рѣпинскій, Данило Мармовскій, Максимъ Вячеславовскій и солдаты: Полуектъ Горбуновъ, Дементій Павловъ, Федоръ Москвичъ, Абрамъ Михайловъ, Семень Дейбень, Семень Онтуровскій, Стефанъ Козаковъ, Кузьма Прокофьевъ, Филиппъ Лалицкинъ, Игнатъ Мартьяновъ, Стефанъ Гедышевъ, Михайло Третьяковъ, Харисенъ Остафьевъ и другихъ немало, какъ московскихъ такъ и татарскихъ людей, бывшихъ въ Виленскомъ замкѣ. Одни изъ нихъ еще раньше перешли на нашу сторону, а другіе сами связавши своего коменданта, передали его намъ вмѣстѣ съ Виленскимъ замкомъ, чѣмъ оказали не малую услугу намъ и Рѣчи Посполитой. Поэтому предоставляя имъ полную свободу и безопасность относительно здоровья и имущества, мы беремъ ихъ подъ свое особое покровительство, дозволяя имъ жить въ Вильнѣ или выѣхать, куда кто пожелаетъ. Строго приказываемъ, чтобы никто не смѣлъ упрекать ихъ, грозить, а тѣмъ болѣе мстить за прошлыя ихъ дѣла и поступки, которыя они, будучи врагами, по приказанію своего начальства, или по собственному желанію кому

либо учинили. Мѣщане не имѣютъ права привлекать ихъ къ своему суду, но они будутъ оставаться подѣ присудомъ и юрисдикціею нашего коменданта, назначеннаго въ Виленскій замокъ. Если же кто либо изъ нихъ захочетъ навсегда поселиться въ Вильнѣ, тогда онъ будетъ подлежать городской юрисдикціи, принеся предварительно присягу. Данъ въ Вильнѣ 8 дек. 1661 года. (№ 193).

Война близилась къ концу, начались переговоры о размѣнѣ плѣнныхъ и о заключеніи мира. 30 іюля 1662 года состоялось королевское распоряженіе о размѣнѣ плѣнныхъ съ царемъ Алексѣемъ Михайловичемъ. Приказано было всѣхъ русскихъ плѣнныхъ, снабдивъ ихъ приличною одеждою, немедленно доставить въ Минскъ или Оршу, гдѣ ихъ будутъ ожидать русскіе комиссары съ плѣнными поляками, въ числѣ которыхъ были подскарбій и польный гетманъ Вел. Кн. Литовскаго. (№ 211)

Послѣ долгихъ переговоровъ и многихъ отерочекъ царь Алексѣй Михайловичъ прислалъ наконецъ своихъ комиссаровъ для заключенія трактата о вѣчномъ мирѣ и уже пазначено было время, именно 11 мая 1664 года и мѣсто для засѣданій комиссіи, между Краснымъ и Звѣровичами. «Но непріятель этотъ», говоритъ король, «имѣетъ обычай подкрѣплять заключеніе трактатовъ военною силою, почему и теперь, желая оказать давленіе на комиссаровъ, началъ снова сосредоточивать войска подѣ Смоленскомъ, поручивъ командованіе кн. Черкасскому, Прозоровскому и Борятинскому. Хованскому приказалъ двинуться изъ Полоцка въ Динабургъ». Въ виду этого король, желая парализовать это распоряженіе царя Московскаго, строго приказываетъ всѣмъ немедленно возвращаться въ свои части и быть готовыми къ выступленію въ походъ. (№ 303).

Наконецъ 18 апрѣля 1667 года было заключено перемиріе съ царемъ Алексѣемъ Михайловичемъ на 13 лѣтъ. По этому поводу король Янъ Казиміръ разослалъ по всему государству универсалъ, въ которомъ перечислены слѣдующіе пункты перемирія, впредь до заключенія настоящаго мира. 1). Всѣмъ русскимъ, по сдачѣ занятыхъ ими крѣпостей, дозволяется съ оружіемъ и аммуниціею возвратиться къ своему государю, при чемъ имъ должна быть обезпечена безопасность по всѣмъ дорогамъ. 2). Людямъ торговымъ съ обѣихъ сторонъ разрѣшается торговать всѣми товарами, кромѣ тѣхъ, которые будутъ запрещены какъ въ Польшѣ, такъ и въ Московскомъ государствѣ. 3). Купцы могутъ имѣть свободный проѣздъ по рѣкѣ Двинѣ между Ригою и Смоленскомъ, мимо всѣхъ

замковъ и укрѣпленій польскихъ, но съ уплатою обыкновенныхъ пошлинъ, 4). Такъ какъ царь Московскій главнѣйшею причиною войны выставлялъ то обстоятельство, что польскіе пограничные подданные умаляли его титулъ, то на будущее время строжайше воспрещается всѣмъ польскимъ подданнымъ вступать въ какую либо переписку съ царемъ Московскимъ и съ его думными боярами. Въ случаѣ же какихъ либо обидъ со стороны пограничныхъ царскихъ подданныхъ, слѣдуетъ доносить объ этомъ гетману Вел. Кн. Литовскаго, какъ завѣдывающему охраною границъ государства, а онъ уже будетъ писать объ этомъ царю Московскому, строго соблюдая тотъ титулъ, какой установленъ нынѣшнимъ трактатомъ, по взаимному соглашенію. При этомъ заявляется, что вся корреспонденція съ царемъ и его боярами должна вестись не на русскомъ языкѣ, а на польскомъ. 5). Плѣнные съ обѣихъ сторонъ должны быть возвращены въ назначенные сроки. 6). Что касается взятыхъ въ полонъ вольныхъ рабочихъ людей обоего пола, то таковые должны оставаться въ предѣлахъ Польскаго государства во все время перемирія т. е. до заключенія вѣчнаго мира. 7). Мѣщане и горожане, захваченные въ плѣнъ, остаются въ плѣну до тѣхъ поръ, пока послы, которые будутъ отправлены къ царю, не выработаютъ окончательнаго постановленія объ ихъ освобожденіи. (№ 393).

Кромѣ королевскихъ универсаловъ въ настоящемъ томѣ помѣщено значительное количество (свыше 70) универсаловъ и распоряженій гетмановъ, полковниковъ, маршалковъ, воеводъ, и другихъ лицъ гражданской и военной администраціи. Всѣ эти документы имѣютъ такое или иное отношеніе къ военнымъ событіямъ того времени. По большей части это приказы по войскамъ, распоряженія о военной дисциплинѣ, о передвиженіи войскъ, о сформированіи новыхъ отрядовъ, о продовольствіи ихъ, объ исправленіи укрѣпленій и о постройкѣ новыхъ крѣпостей и т. п. Эти универсалы отличаются еще болѣе витіеватымъ и вычурнымъ языкомъ (№ 17), чѣмъ королевскіе. Очевидно что гетманы и другія начальствующія лица употребляютъ всѣ средства, вплоть до изысканнаго краснорѣчія, чтобы расшевелить у равнодушной шляхты патріотическія чувства, хотя и безъ особеннаго успѣха, если взять во вниманіе частое повтореніе однихъ и тѣхъ же распоряженій. Не смотря на всѣ эти приказанія, увѣщанія, угрозы и напоминанія дворяне не охотно расстаются со своими помѣстіями, а если и вляются на службу, то, какъ справедливо жалуется польный гетманъ Корвинъ-Гонсевскій, «со стыдомъ разбѣгаются при первомъ же появленіи непріятели, какъ это было въ Браславскомъ, Полоцкомъ и Оршанскомъ повѣтахъ» (№ 15).

Гетманы во время самого разгара военных дѣйствій заботятся больше о своихъ имѣніяхъ и дѣлахъ, чѣмъ о дѣлѣ общественномъ, объ устраненіи общей опасности. Поэтому гетманъ Янушъ Радивиль находитъ выгоднымъ и возможнымъ измѣнить королю и перетянуть на сторону шведовъ значительную часть войскъ (№ 69, 89). Онъ же, еще до перехода на сторону шведовъ, издаетъ циркуляръ, чтобы войска не разоряли и не грабили его Борисовскихъ имѣній и его крестьянъ. (№ 25) Гетманъ Корвинъ - Гонсѣвскій, будучи кальвинистомъ, беретъ подъ свою защиту и охрану кальвинскіе «зборы» и диссидентовъ (№ 86). Гетманъ Павелъ Сапѣга строго приказываетъ войскамъ не обижать шляхты Пинскаго повѣта и не разорять ихъ домовъ и дворовъ (№ 88, 95, 99.) Такое преимущественное соблюденіе военачальниками своихъ интересовъ и такое отсутствіе геройскаго самопожертвованія на пользу общую, само собою понятно, не могло дѣйствовать ободряющимъ образомъ на подчиненныя имъ войска.

Въ своихъ универсалахъ гетманы такъ же не стѣсняются въ выраженіяхъ по отношенію къ русскимъ, какъ и король. Другихъ названій для русскихъ какъ «вѣроломный», «кровоприсяжца» «лживый» и т. п. они не знаютъ. Но былъ моментъ во время этой войны, когда отношенія нѣсколько измѣнились къ лучшему, когда и самъ король заговорилъ о «единокровномъ» родствѣ русскихъ съ поляками. Это было въ то время, когда русскія войска заняли почти всю территорію Литовскаго государства и когда къ довершенію несчастія вторглись въ Литву шведы. Заговорили о мирѣ съ русскими и о совмѣстномъ дѣйствованіи противъ шведовъ. Тотчасъ было предписано всѣмъ не подавать никакихъ поводовъ къ столкновенію съ русскими, не пытаться проникать въ занятые московскими войсками области и вообще держать себя какъ можно спокойнѣе по отношенію къ народу московскому (№ 80, 108). Гетманъ Павелъ Сапѣга извѣщаетъ шляхту Пинскаго повѣта, что король, соединившись съ венграми, выступаетъ противъ шведа, что ханъ Крымскій присылаетъ не мало войскъ на помощь, что все войско царя московскаго тоже двинулось противъ общаго непріятели—шведовъ. Поэтому обыватели Пинскаго повѣта не должны дѣйствовать враждебно по отношенію къ русскимъ войскамъ, а напротивъ того должны содѣйствовать и помогать имъ. (№ 91).

Запорожскіе казаки, дѣйствовавшіе за одно съ русскими противъ поляковъ, старались привлечь на свою сторону простой народъ и тоже разсылали свои циркуляры въ занятыхъ ими областяхъ. Такъ полковникъ запорожскаго войска Иванъ Нечай воспрещаетъ своимъ отрядамъ грабить Новгородское воеводство, такъ какъ чрезъ это «войско запорожское великую неславу поноситъ». (№ 81).

Гетманъ Богданъ Хмельницкій приказываетъ своему намѣстнику Антону Ждановичу паблюдать, чтобы «никому утяженія не было». (№ 82,92). Но привлекиши на свою сторону простой народъ, много натерпѣвшійся отъ помѣщиковъ поляковъ, казаки «ребелизанты», какъ ихъ называютъ польскіе документы, уже не знаютъ удержку и «огнемъ и мечемъ» опустошаютъ южную часть Полѣсья, Пинскъ, Мозырь, Туровъ и др. города и села по Припети и Горыни. (№ 135).

Вообще казаки, во время этой войны, дѣйствовали противъ поляковъ сообща съ мѣстными крестьянами и мѣщанами. Подъ свѣжимъ впечатлѣніемъ военнымъ успѣховъ при Хмельницкомъ и въ полной увѣренности встрѣтить сочувствіе и содѣйствіе среди бѣлоруссовъ, которые терпѣли отъ польскихъ пановъ не менѣе, если не больше, чѣмъ малоруссы запорожскіе, казаки смѣло врываются въ предѣлы Литовскаго государства черезъ Полѣсье и производятъ здѣсь всевозможныя опустошенія и насилія. Такъ Туровцы и вся Туровская волость, жители Давидгородка и вся волость Давидгородская и вообще весь Пинскій повѣтъ при появленіи казаковъ бросились грабить сосѣднія панскія имѣнія и забирать въ плѣнъ ихъ владѣльцевъ. Многіе изъ помѣщиковъ въ виду наступившаго тревожнаго и опаснаго времени, спасая свою жизнь и имущество, укрывались въ непроходимыхъ въ то время лѣсахъ и недоступныхъ полѣсскихъ болотахъ; но казаки пользуясь услугами крестьянъ, а иногда и пытками, дознавались, гдѣ что спрятано было и забирали все, уводя въ неволю самихъ владѣльцевъ. (№ 142, 143, 148). Крестьяне имѣнія Дубровлянъ ошм. повѣта, «сочувствуя непріятелямъ и совершенно предавшись на ихъ сторону, привели русскихъ въ Дубровляны, указали въ лѣсу мѣсто, гдѣ скрывались паны со своимъ имуществомъ, и принимали дѣятельное участіе въ учиненномъ разгромѣ. (№ 153).

При тогдашнихъ способахъ веденія войнъ, когда имѣлось въ виду истребить населеніе, разорить край и причинить какъ можно больше вреда и при тогдашнихъ грубыхъ нравахъ мирному населенію приходилось очень много терпѣть и переносить всевозможныя бѣды. Пощадъ никому и ничему не было. Не удивительно, что послѣ нѣсколькихъ лѣтъ такой войны весь край, служившій театромъ военныхъ дѣйствій, очутился въ отчаянномъ положеніи. Населеніе порѣдѣло, обнищало, налоговъ платить было не изъ чего; а между тѣмъ государство крайне нуждалось въ средствахъ для веденія войны. Многіе изъ документовъ настоящаго тома картинно рисуютъ мрачными красками положеніе

края и населенія. Сошлемся на нѣкоторые изъ нихъ. Магистратъ г. Пинска въ 1655 году жалуется, что «Москва и казаки, въ числѣ нѣсколькихъ тысячъ, прибывши внезапно на лодкахъ и байдакахъ къ Пинску и ворвавшись въ городъ,—мушницъ, женщинъ и малыхъ дѣтей истязали разными неслыханными муками и затѣмъ умертвили. Городъ и замокъ совершенно разграбили, не щадя ни костеловъ ни церквей, забирая деньги, дорогія вещи, колокола и книги церковныя и отправляя все это по рѣкѣ въ Кіевъ. (№ 60, 61, 62, 63).

Землянинъ Селецкій заявляетъ, что онъ не въ состояніи уплатить слѣдующихъ съ него налоговъ, такъ какъ имѣніе его Селець и фольваркъ Воробинъ подвергались набѣгамъ непріятелей въ 1648, 1653, 1655 годахъ, и были совершенно разорены и выжжены. Въ 1660 нѣсколько московскихъ полковъ проходя мимо Пинска выжгли городъ и окрестныя села, а въ числѣ ихъ и Селець (№ 168). Земляне Пинскаго пов. Антонъ и Янъ Красовскіе жалуются что «подданные пана Четвертинскаго, съ разными «лесунами» свавольниками вѣроломного, хитрого и кривоприсяжного непріятели москаля с Кіева зрадливе потаемне, въ поветъ нашъ Пинскій впроводили, до самого мѣста Пинска; вси они заодно шли на пролите крови, што большая, на спрофанованье костеловъ и церквей домовъ Божыхъ, на дупъ и обдарте людей всякого стану, богатыхъ и убогихъ а въ остатку нищихъ «...» Въ тотъ часъ здоровье свое унести где хто могучи, почали есмо, якожъ и другіе сусѣды, такъ и мы всю маетность свою рухомую, въ домахъ будучую, и быделко въ полехъ самопашъ покинувши, только тѣло съ душою, а душа съ тѣломъ въ лозы чолнами малыми уходили и т. д. (№ 171). Земляне Стаховскіе жалуются на крестьянъ Пинскаго повѣта, что они «соединившись съ казаками свовольными, которые при згодѣ святой не стоятъ, набравшисе свое воли и бунтовъ свавольныхъ, затыгнувши до себе на помочъ Москву съ Кіева непріятелей заграничныхъ... прежде всего всѣ строенія въ имѣніи огнемъ попалили, а що наибольшей—отцовъ, матокъ и братью нашу и бѣлыхъ головъ шляхетскаго стану и з собою повезавши до табору своего, меновите особъ семь запровадивши, гдѣ сами хотѣли и тамъ имъ шыи постинали и о смерть приправили» (№ 179). Мѣщане купцы мѣстечка Столина даютъ присяжное показаніе, что послѣ опустошенія непріятельскаго огнемъ и мечемъ, въ мѣстечкѣ не оказалось ни одного купца, который торговалъ бы больше чѣмъ на сто золотыхъ; есть только нѣсколько человекъ, торгующихъ мелочью на пять, на десять золотыхъ, не болѣе. Тоже самое въ Высоцкѣ, Дубровицѣ, Хомскѣ и др. мѣстахъ (№ 221—224).

Все это и многое другое, еще худшее приходилось терпѣть и отъ русскіхъ войскъ и казаковъ. Но не менѣе нужно было терпѣть и отъ своихъ-же т. е. польскихъ отрядовъ, которые въ предѣлахъ государства совершали такіяже несправедливости, какъ и непріятельскіе т. е. русскіе или казацкіе отряды. Особенно свирѣпствовалъ Янъ Кароль Лисовскій, по имени котораго названы всѣ его товарищи, слывшіе въ краѣ подъ именемъ «лисовчиковъ».

Этотъ Лисовскій, какъ только была объявлена Россіей война, собралъ шайку больше чѣмъ въ тысячу человекъ и началъ совершать съ нею свои экспроприаторскіе подвиги. Такъ, между прочимъ, онъ напалъ въ м. Хомскѣ на укрывшихся тамъ отъ непріятельскаго нашествія Пинскихъ евреевъ-купцовъ Якуба Бѣльчица и Якуба Лейзеровича, сначала подвергъ жестокому избіенію ихъ самихъ и членовъ ихъ семействъ, а затѣмъ заграбилъ въ свою пользу весь принадлежавшій имъ товаръ. Чтобы имѣть представленіе о томъ, какими товарами торговали тогда евреи кунцы и какими сокровищами могли воспользоваться въ это трудное и опасное время герои, подобные Лисовскому, перечислимъ что въ этотъ разъ было взято Лисовскимъ съ товарищами. Прежде всего конечно взяты были деньги, наличными 8500 злотыхъ польскихъ; затѣмъ—двѣ цѣпи изъ чистаго золота, нѣсколько десятковъ дорогихъ колецъ съ алмазами и рубинами, немало также серебра, шитыхъ золотомъ поясовъ, раструхановъ шесть, кубковъ пятнадцать, пять полумисковъ, три дюжины тарелокъ, пять дюжинъ ложекъ; кромѣ того 689 разныхъ мелкихъ предметовъ бывшихъ въ заставѣ и собственныхъ; всего взято на 13700 золотыхъ польскихъ. Затѣмъ взято множество шелковъ, бархатовъ, атласовъ, китаскъ, адамашковъ, сукна простаго, сукна англійскаго, нѣсколько сотенъ поставовъ полотна, кружевъ, бумажныхъ издѣлій, грубаго сукна, войлоковъ, и разныхъ мелкихъ галантерейныхъ товаровъ, збруи золотистой и серебряной, разныхъ шелковыхъ шнурковъ и петлицъ съ золотомъ и серебромъ, всего на 28000 золотыхъ. Кромѣ того взяли 100 фунт. шафрану, 3 большихъ мѣшка перцу, 90 камней инбирю, 50 ф. гвоздики, 100 головъ сахару, немало и другихъ кореньевъ, бочку оливковаго масла 50 бобровъ, 30 бобровыхъ шубъ, всего на 4000 злотыхъ. Взяты были также 50 камней воску, по 20 зл. камень, 1000 злот. наличными, олово, мѣдь, бронза, серебрянные и бронзовые подсвѣчники, мѣдь въ разныхъ подѣлкахъ,—всего на 1200 зл. пол. Потомъ 20 лошадей съ повозками окованными, стоившими 1800 злот. У другого еврея Якуба Лейзеровича въ свою очередь забрали шесть окованныхъ повозокъ съ лошадьми и товаръ который онъ везъ съ Гнѣзненской ярмарки, именно: разныхъ бумажныхъ матерій, атласовъ, китаскъ, нѣсколько сотъ поста-

вовъ тонкаго сукна разныхъ цвѣтовъ, сукна болѣе грубаго, разныхъ полотень и тканей бумажныхъ, бархановъ и пр. всего и вспомнить нѣтъ возможности, стоимостью въ 9469 зл., наличными деньгами въ шкатулкѣ 854 зл. двѣ золотыя цѣпи, стоимостія 168 злот., 20 дорогихъ перстней и колець съ брилліантами и рубинами, два пояса, тканыхъ золотомъ и серебромъ, три бѣлыхъ пояса, два раструхана, шесть кубковъ, двѣ дюжины ложекъ, три большія чарки, всего серебра 184 гривны, стоимостаго 648 зл. Кромѣ того, разнаго платья мужскаго и женскаго, разныхъ дамскихъ платьевъ съ золотыми позументами и галунами, однорядокъ шолковыхъ и суконныхъ, подшитыхъ разными мѣхами—куницами, собольими брюшками, лисицами, лисьими горлышками, бѣлками, также 50 кафтановъ, 70 штукъ дамскаго бѣлья, шитаго шелкомъ, золотомъ и серебромъ, 30 вышитыхъ фартуховъ и пр.—всего на 3400 злот. Затѣмъ олова, мѣди, полумисковъ, тарелокъ, мѣдныхъ котловъ большихъ и малыхъ на 320 зл.; 6 повозокъ съ лошадьми, стоимостихъ 300 злотыхъ.—(№ 66).

Еще болѣе поживился Лисовскій, ограбивъ въ Дрогичинѣ укрывавшагося тамъ Пинскаго купца Евзіаша Якубовича. Въ этотъ разъ были взяты слѣдующія вещи: прежде всего 9 цѣпей изъ чистаго золота, одна въ 130 червон. злотыхъ, другая въ 62 черв. злот., третья въ 43 ч. злот. четвертая—35 чр. зл. пятая—15 чр. зл. шестая—13 чр. злот. седмая—7 чр. злот. восьмая—5 чр злот. девятая небольшая въ 3½ черв. злот.; браслетовъ золотыхъ 5½ паръ, разной работы, съ камнями, золотыя розы, отдѣланныя рубинами, пеликанъ (?) съ алмазами, рубинами, 37 мелкихъ вещицъ съ алмазами и рубинами, украшеніе съ 73 рубинами, двѣ пары золотыхъ серегъ съ рубинами, нѣсколько золотыхъ пряжекъ, въ каждой по 9 алмазовъ; богатая сбруя гусарская турецкой работы, украшенная рубинами и туркусами, съ всѣми принадлежностями и съ уздечкой, другая сбруя гусарская, золоченая, со всѣми принадлежностями, сбруя гусарская наполовину золотистая, богатая, бѣлая, сбруя казацкая золоченая, еще одна богатая бѣлая сбруя и еще сбруя казацкая бѣлая; куфлей серебряныхъ два, одинъ вѣситъ 6½ гривенъ, другой 4½ гривны; 13 дамскихъ, золотистыхъ поясовъ казацкой работы; 10 золоченыхъ ложекъ нюренбергской работы; дюжина золоченыхъ ложекъ, вѣсу семь гривенъ, еще 9 золоченыхъ ложекъ, вѣсу 4 гривны, 8 дюжинъ ложекъ разной работы; жемчужное ожерелье, жемчугу 18 большихъ шнурковъ и 13 меньшихъ, 5 шнуровъ коралловъ большихъ въ перемежку съ жемчугомъ; котелокъ бѣлый серебряный; девять поясовъ золотистыхъ, дворянскихъ, разной работы, по гривнѣ и болѣе, кубокъ съ двумя

ушками, въ срединѣ гербъ золоченый, пять цѣпочекъ бѣлыхъ серебряныхъ позолоченыхъ; кувшинчиковъ серебряныхъ позолоченныхъ три, по семи гривенъ слишкомъ каждый, а четвертый кувшинчикъ бѣлый; 3 кувшинчика меньшихъ, золоченыхъ, по 4 гривны; кувшинъ большой серебрянный, бѣлый, въ 13 гривенъ; двѣ пары серебрянныхъ стремень, палаши серебрянный позолоченный, 14 серебropозолоченныхъ сабель, три пары подсвѣчниковъ—одна пара круглыхъ а другая четырехугольныхъ; бѣлый сереб. шаръ на верхушку знамени; пять сереб. горшковъ, чернильница бѣлая серебрянная, кастрюлька серебрянная бѣлая, украшеніе сереб. позолоченное; 12 сереб. чарокъ, нѣкоторыя съ дворянскими гербами, 53 перстня чистаго золота съ различными камнями, 5 золотыхъ колець, меньшихъ чарокъ пять, шесть золоченыхъ кубковъ, помѣщающихся одинъ въ другомъ, нюрнберской работы, еще семь золоченыхъ кубковъ разной работы, и т. д. и т. д. Списокъ очень большой; въ заключеніи его сказано: *to wszystko jegomość pan Lisowski z kompanią swoją swawolną kupą na dziewięćdziesiąt tysięcy zabrał.* (№ 67).

Разные авантюристы, въ родѣ Лисовскаго, прикидываясь служащими въ польскомъ войскѣ, подъ видомъ сбора продовольствія, просто занимались грабежомъ мирныхъ жителей, не щадя имѣній дворянскихъ, епископскихъ и королевскихъ, не обращая вниманія на строгіе универсалы, запрещающіе брать что либо въ поименованныхъ имѣніяхъ. Такъ намѣстникъ виленскаго бискупа Яна Довгяллы Завиши жалуется на полковника Александра Русецкаго, что онъ со своими солдатами, дѣлая набѣги на имѣніе Бездѣжъ, совершенно разорилъ это имѣніе, и захваченное имущество отправилъ въ имѣніе жены своей. При этомъ пострадали и подданные этого имѣнія, такъ какъ пощады не было и ихъ имуществу (№ 133). Полковникъ Оскерко со своимъ полкомъ разгромилъ и сжегъ нѣсколько деревень, ограбивши крестьянъ волостей Черейской, Мелешковской, Воронской, Бѣлицкой и Круглевской. Крестьяне подъ присягой показали, что «всѣ кривды, обиды, истязанія, убійства, насилія, побои нанесены были намъ войскомъ, бывшимъ подъ начальствомъ Степана Чарнецкаго, по его приказу, (№ 196). Тотъ же полковникъ Оскерко не мало бѣдъ причинилъ жителямъ Турова, которые подъ присягою показали, что солдаты Оскерко сожгли Туровъ и причинили убытку на 66234 зл. и 15 грошей. Кромѣ того убили шесть человекъ Туровскихъ мѣщанъ, а у шляхты туровской взяли большую сумму денегъ. Всего взяли съ Турова 74732 зл., не считая того, что было съѣдено и выпито (№ 212). Солдаты полковника Богунцаго въ Пинскѣ, на улицѣ, безъ всякой

видимой причины жестоко избили Доминиканскаго монаха Юражинскаго. (№ 210). Полковники Рудомина, Ивашкевичъ и Абрамовичъ, бывшіе подъ непосредственнымъ командованіемъ самаго польнаго Гетмана Викентія Гонсѣвскаго, совершенно разорили имѣніе Замоше, забравъ въ немъ все, т. е. хлѣбъ, скотъ, воловъ, коровъ, овецъ, свиней, гусей, куръ, утокъ и даже всѣ овощи въ огородахъ, такъ что послѣ прохода своихъ же коронныхъ войскъ, крестьяне очутились въ такомъ отчаянномъ положеніи, какъбы послѣ прохода какой нибудь орды. (№ 213, 215).

Пользуясь тревожнымъ временемъ и всеобщимъ разгромомъ, вызвавшимъ панику населенія, нѣкоторые мѣстные обыватели, которые были посильнѣе и понахальнѣе, стали сводить свои личные счеты съ своими сосѣдями, а другіе просто начали заниматься грабежомъ, какъ средствомъ къ жизни. Самый обыкновенный способъ, употреблявшійся при этомъ, состоялъ въ томъ, что нападавшіе прикидывались «русскими» «москалями» и въ качествѣ непріятеля встрѣчали, конечно, меньше сопротивленія. Вотъ нѣсколько примѣровъ. Панъ Куклинскій жалуется въ судъ на пана Волчка за то, что онъ «наѣхавши на домъ нашъ шляхетскій въ селѣ Волчасѣ, силою выбилъ ворота, вломился въ сѣни и стрѣляя изъ ружья сталъ кричать мовою московскою: «царовъ! царовъ! руби! руби! А я разумѣючи, же заправды непріятель московскій напалъ, сталъ было съ малжонкою своею уходить, но узнавши по голосу Волчка, началъ оного просить, абы жадного гвалту не чинилъ». Но это не помогло: Волчекъ жестоко избилъ Куклинскаго и его жену и уходя грозилъ, что въ другой разъ непременно убьетъ и его и его жену и овладѣетъ его имѣніемъ. (№ 261, 268, 311, 365, 374). Землянинъ Здановичъ, въ компаніи съ другими панами, напалъ на имѣніе Керножицкихъ Порховичи, при чемъ всѣ нападавшіе, чтобы не быть признанными, нарочно разговаривали «помосковски». Ограбивъ имѣніе и убивъ нѣсколькихъ крестьянъ, разбойники уѣхали. Керножицкіе, полагая что это дѣйствительно былъ отрядъ русскихъ войскъ, не пожаловались въ судъ въ свое время, но впоследствии, узнавъ въ чемъ дѣло, занесли въ судъ жалобу (№ 58).

Положеніе плѣнныхъ, многочисленныхъ во время этой продолжительной войны, было безотраднo. Русскіе отсылали плѣнныхъ поляковъ въ Россію, въ Москву, Вологду въ Сибирь. Поляки разсылали взятыхъ ими въ плѣнъ русскихъ по имѣніямъ пановъ и дворянъ, гдѣ они употреблялись для черныхъ работъ. Какъ русскіе такъ и поляки не церемонились съ плѣнными и часто обращались съ ними крайне сурово. Весьма любопытную аттестацію выдали плѣнные поляки

въ числѣ 42 человекъ, томившіеся въ тюрьмѣ Вологодской, своему товарищу Павлу Сливовскому, попавшему въ руки непріятелей при взятіи Вильны въ 1655 году.

«Мы о.о. Доминикане Шкловскаго монастыря и мы обыватели разныхъ воеводствъ и повѣтовъ Короны польской и Вел. Кн. Литовскаго, шляхта и рыцарство, взятыя въ плѣнъ въ разныхъ походахъ, замкахъ, городахъ и дворахъ, находясь въ непріятельской московской неволѣ около десяти лѣтъ и перенося тяжелое и невыносимое иго рабства, симъ свидѣтельствуемъ, что Павелъ Сливовскій, попавши въ руки непріятели при взятіи Вильны, пробылъ въ плѣну въ Смоленскѣ два съ половиною года. Потомъ подговоривъ нѣсколько десятковъ шляхты и улучивъ удобную минуту, бѣжалъ изъ плѣна въ Старый Быховъ и поступивъ въ отрядъ Николая Пржездецкаго участвовалъ въ разныхъ стычкахъ съ непріятелемъ; но въ сраженіи подъ Горами, понесъ большой уронъ, едва едва спасся и прибылъ иѣшкомъ въ Мстиславль. Тамъ онъ пробылъ во все время 12 недѣльной осады, терпя великую нужду и голодь. По взятіи Мстиславскаго замка русскіе захватили въ числѣ плѣнныхъ и Сливовскаго, раненнаго и больного и зато, что бѣжалъ изъ плѣна и подговорилъ другихъ бѣжать, посадили его въ Смоленскѣ въ тюрьму, гдѣ морили его голодомъ въ теченіи цѣлаго года. По взятіи Стараго Быхова привезли въ Смоленскъ жену узника и обоихъ вмѣстѣ отправили въ Москву, а затѣмъ по приказу Царя Московскаго вмѣстѣ съ нами и другими плѣнниками, отправили насъ сухимъ и воднымъ путемъ въ отдаленный Сибирскій замокъ Тобольскъ, гдѣ Сливовскій, не смотря на свое дворянское происхожденіе, долженъ былъ исполнять обязанности гайдука и привратника въ воротахъ замка и дѣлать всякую работу какъ простой хлопъ. Въ свободное отъ замковыхъ работъ время онъ зарабатывалъ на хлѣбъ себѣ и своему семейству. Въ 1664 году по приказу Царя насъ вернули въ Москву, а оттуда въ Вологду, гдѣ вотъ уже четвертый годъ сидимъ въ темной, тѣсной тюрьмѣ, терпя всевозможныя лишенія, отчего многіе изъ насъ умерли. Видя что Сливовскій за все это время твердо и стойко переносилъ все лишенія, мы по просьбѣ его, дали эту аттестацію, приложивъ къ ней собственноручныя свои подписи. Слѣдуетъ 42 подписи плѣнныхъ». (№ 388).

Подобную аттестацію выдали плѣнники, сидѣвшіе въ Москвѣ, вдовѣ своего товарища Яна Сухонцаго. Приложили свои подписи 70 плѣнныхъ. (№ 277).

Какъ образчикъ того, какъ поступали съ русскими плѣнниками поляки, приведемъ слѣдующій документъ. Русскій солдатъ Василій Кравецъ, взятый-

въ плѣнѣ, содержался подъ стражею въ имѣннѣ подкомориной Пинской Евфиміи Кунцевичевой—Порѣчьѣ, которымъ управлялъ Тимошей Калауръ. Неизвѣстно по какимъ причинамъ управляющій рѣшился избавиться отъ этого «москаля». Ночью, онъ, вмѣстѣ съ войтомъ имѣнія, явился въ избу, въ которой содержался Василій и подъ предлогомъ угощенія табакомъ и водкой, пригласилъ его на мельницу. По приходѣ туда, вмѣсто угощенія, избили его палками и бросили въ спускъ подъ колеса мельницы. Москаль ухватился было за сваю, но его оторвали отъ сваи и бросили снова въ воду уже прямо подъ ледъ. Василій однако вынырнулъ изъ подъ льда и побѣжалъ къ двору; прося пощады, онъ предлагалъ войту нѣсколько рублей денегъ и умолялъ чтобы позволили ему «по русскому обычаю» попроситься съ народомъ. Ничего не помогло. Его догнали и снова повели на мельницу. Здѣсь сестра мельника, дѣвушка, вынесла вязанку лыкъ и привязала руки Василя къ правой ногѣ. Послѣ такихъ жестокихъ истязаній, полуживого Василя бросили подъ мельничное колесо и утопили. Впослѣдствіи возбуждено было дѣло объ этомъ убійствѣ, произведено было судебное разслѣдованіе, и виновные понесли должное наказаніе, но не всѣ: главный виновникъ управляющій Калауръ «какъ дворянинъ» подалъ апелляцію въ Главный Трибунальный судъ. Неизвѣстно какъ отнесся Трибуналь къ «шляхтичу» и понесъ ли онъ какое либо наказаніе. (№ 230, 229).

Въ концѣ настоящаго тома цѣликомъ напечатанъ «Отчетъ скарбовой (финансовой) комиссіи о приходѣ и расходѣ суммъ» за нѣсколько лѣтъ, начиная съ 1648 года, представленный на сеймъ 1661 года скарбнымъ Христофоромъ Пачомъ. Документъ этотъ не имѣетъ прямого отношенія къ войнѣ царя Алексея Михайловича съ Польшей, но онъ заслуживаетъ вниманія какъ своего рода «государственная роспись» того времени, рисующая намъ финансовое положеніе Литовскаго государства и дающая намъ понятіе о томъ, съ какими финансовыми силами и матеріальными средствами Польша приступила къ весьма серіозной войнѣ и вела ее нѣсколько лѣтъ. Изъ этого «Отчета» мы можемъ видѣть изъ какихъ источниковъ государство почерпало матеріальныя средства, какими способами извлекало эти средства и на какіе предметы расходовало ихъ. Разсмотрѣніе этого денежнаго отчета, составленнаго администраторомъ скарба Вел. Кн. Литовскаго (министромъ финансовъ) можетъ дать намъ нѣкоторое понятіе объ экономическомъ положеніи и финансовомъ состояніи государства въ 1661 году, когда война съ Москвой еще не была окончена, хотя острый періодъ ея уже прошелъ.

Предоставляя специалистам по финансовой отчетности разобраться въ этой крайне сложной и недостаточно ясной государственной росписи, мы приведемъ только выдающіяся почему либо отдѣльныя статьи отчета и укажемъ окончательную цифру доходовъ и расходовъ государства. Изъ разсмотрѣнія отчета видно, что бюджетъ государства былъ, даже и для того времени, довольно скромный. Доходы поступали туго, цѣлыми годами накоплялись недоимки, расходование суммъ, уплата напр. войскамъ, совершалось неаккуратно, по мѣрѣ поступления денегъ въ казну, иногда по мелочамъ. Неудивительно поэтому, что войска сами заботились о своемъ содержаніи, занимаясь реквизиціей т. е. попросту грабежомъ, о чемъ, какъ мы видѣли, говорятъ многіе документы настоящаго тома. Бывали случаи, что войска прямо отказывались нести военную службу, пока не получаютъ заслуженныхъ денегъ. Ко всему этому нужно присовокупить еще крайнюю неаккуратность взносовъ въ казну откупщиками и арендаторами налоговъ. Сплошь и рядомъ упоминается, что «propter hostilitatem» т. е. по случаю военныхъ дѣйствій, отъ многихъ повѣтовъ въ казну ничего не поступило. Дѣйствительно нужно подивиться, что при столь неблагоприятныхъ обстоятельствахъ Пацу удалось свести государственную роспись не только безъ дефицита, но даже съ превышеніемъ доходовъ надъ расходами.

Упоминаемые въ отчетѣ источники доходовъ были слѣдующіе: поборы, подымное, судебные штрафы, дань купеческая (*donativum kupieckie*), чоповый споръ (питеи), акцизъ, кварта (сборъ на военныя потребности) таможенныя пошлины поголовный сборъ съ евреевъ, монополія табаку и монетный дворъ. Всѣ подати и налоги собирались по воеводствамъ и повѣтамъ, особыми лицами (*exactores, succollectores*), назначенными или правительствомъ или арендаторами и откупщиками, такъ какъ почти всѣ статьи доходовъ сдавались на откупъ разнымъ лицамъ. Въ числѣ этихъ лицъ упоминаются и евреи, игравшіе, очевидно, не малую роль въ финансовыхъ дѣлахъ государства. Нельзя сказать, чтобы это участіе евреевъ въ финансахъ было благоприятно для государственнаго бюджета, такъ какъ они оказались, какъ и слѣдовало ожидать, самими неисправными плательщиками. Такъ Менко Якубовичъ по арендѣ Слонимскаго повѣта — не далъ ничего въ казну. Левекъ Мойзесовичъ, имѣвшій на откупъ питеи въ Трокскомъ воеводствѣ ничего не уплатилъ. Лазарь Мойзесовичъ, «факторъ короля его милости», бывшій откупщикомъ чоповаго спора въ воеводствѣ Новгородскомъ и повѣтахъ Брестскомъ и Пинскомъ, ничего не внесъ въ казну. Михель Хацкелевичъ Вилковскій и Иосель Даніелевичъ Ольвитскій, по Ковенскому повѣту ничего

не внесли въ казну. Нахманъ Словатыцкій по Брестскому воеводству ничего не заплатилъ. Давидъ Шахновичъ, Копель Самуеловичъ по Вилкомирскому, Упитскому и Трокскому повѣтамъ ничего не внесли въ казну. Лейба Рабиновичъ Гуда Изаковичъ, Мовша Гершковичъ, Израель Гошковичъ по Новгородскому воеводству вмѣсто 15000 злот. внесли только 3500, Вольфъ Изаковичъ, Лазарь и Ионасъ Мойзесовичи, Беняшъ Лазаровичъ—всѣ ничего не дали въ казну. Правда всѣ они объясняютъ свою неаккуратность военнымъ временемъ (*propter hostilitatem, za najsciem nierugjacielskim.*), но вѣдь другіе откупщики не евреи выполняли свои обязанности и сколько могли вносили въ казну.

Въ напечатанномъ документѣ показаны доходы, недоимки и расходы за нѣсколько лѣтъ начиная съ 1648 года по 1661 г. Поражаетъ большое количество недоимокъ, которыя съ года на годъ откладываются. По многимъ повѣтамъ наиболѣе пострадавшимъ отъ войны, не показано никакихъ доходовъ. Такъ ничего не дали: Браславскій пов. Смоленское воеводство, Стародубовскій пов. Полоцкое, Мстиславское и Минское воеводства, Мозырскій, Рѣчицкій и Лидскій повѣты. Всеи недоимки по одному чоповому сбору было 250680 зл., *którey summy impossibile odyskać y cale z delat cassari musi*, замѣчаетъ составитель отчета.

Евреи ежегодно должны были платить по 10000 злот. поголовнаго сбора (*rogłowne żydowskie*). Очевидно, что во всемъ Литовскомъ государствѣ было только десять тысячъ еврейскихъ головъ, хотя этому трудно повѣрить, зная склонность евреевъ уменьшать цифру своего населенія. Но и этотъ налогъ не всегда попадалъ въ казенный сундукъ. Такъ за 1654 и 1655 года изъ слѣдующихъ 20000 «жиды дали кой-что, но сколько именно—неизвѣстно, такъ какъ по причинѣ смерти Лазара Мойзесовича, подсчета не сдѣлано, а оправдательныхъ документовъ на расходы въ казну недоставлено» (Стр. 506).

Что касается расходовъ, то они идутъ, главнымъ образомъ, на военныя нужды и только отчасти на жалованье гражданскимъ чиновникамъ. Главныя статьи расхода—это содержаніе и вооруженіе коннаго и пѣшаго войска и оборудованіе и содержаніе крѣпостей. На содержаніе крѣпостей Брестской, Слуцкой и Биржанской израсходовано 58896 зл.; на осаду и взятіе Виленскаго замка истрачено 16618 зл.; на веденіе переговоровъ съ русскими о мирѣ въ 1659 году выдано 51665 зл.; на такіе же переговоры съ шведами 37291 зл.; на проѣздъ въ Варшаву плѣнныхъ шведовъ и русскихъ израсходовано 800 зл.;

на высылку русских изъ Бреста—1877 злот.; на жалованье членамъ трибунала 7375 зл.; на жалованье скарбному т. е. министру финансовъ—9000 злот. и т. д. и т. д.

Общій итогъ: доходовъ по всѣмъ статьямъ **1073273, 1/13 1/6.**

расходовъ по всѣмъ статьямъ **1066415, 12, 6, 6, 1/6.**

Остатокъ 6857, 18, 7.

Если принять во вниманіе, что флоринъ или злотый въ 1661 году равнялся 45 коп. то получимъ на наши деньги:

Доходъ 482972 р. 85 к.

Расходъ 479886 р. 75 к.

остатокъ 3086 р. 10 к.

Къ настоящему тому приложено факсимиле начального и послѣдняго листа книги Литовской Скарбовой Коммисіи.

Ф. Добрянскій.

LITVA

Zasnie

Wielmoznego I'm Pana

Adama Macieja Sakowica

Wwody Smoleńskie Administrato

ra Skarbu WXL Starosty Ożnian

po zdaniu Administratcy Vrzedu te

przez IASNE WIELKIZNE I'm P. CHRYSO

PA PACA KANCERZA W WXL, na Sey

mie teraznieyszym Szescniedzielnym

in añ 1661 W 2' Maj w Warszawie

zaczętym, z Frowentow publicznyd

fusius nizey specifi

cowanych, odpra

włona.

218-

Rzeczy gotowych podziy Summa

№ 6857:18:7

Roku 1661 W 8 Junij na Sejmie Walnym Sejmieckim
w Warszawie. My Deputaci tak z Senatu iako z Kolei Poselskiej
wobec na sluchanie listy Janie Wielmoznej J. P. Anna Alacie
ia Sakwona Wojciody Smolewskiej Administratwa Skarbu WK
wspierani, woszytkie Dystrybucja z quitami y authenticnymi pu
baticami dostatecznie zconficowanymi in vim acceptationis reham
nastem podpisaniemy

Jan Brankow Biskup Grodzki
Leniewski Berwikowski Komisarz

Alexander Kiloni
Kolon Komisarz
Kolon Komisarz

Jan Komisarz

Prokurator

Jan Komisarz

Alexander Komisarz

Jan Komisarz

Jan Komisarz

Jan Komisarz
Jan Komisarz
Jan Komisarz

Jan Komisarz
Jan Komisarz
Jan Komisarz

Jan Komisarz
Jan Komisarz
Jan Komisarz

Jan Komisarz
Jan Komisarz
Jan Komisarz

Jan Komisarz
Jan Komisarz
Jan Komisarz

АКТЫ ОТНОСЯЩІЕСЯ КО ВРЕМЕНИ ВОЙНЫ ЗА МАЛОРОССІЮ (1654—1667)

№ 1—1654 г. Января 6.

Заявленіе вознаго о разореніи татарами им.
Угриничи, Пинскаго повѣта.

Relacyia oglądania spustoszenia Uhryn-
nicz od tatar.

Лета от нароженя Сына Божого ти-
сеча шестсотъ пятьдесят четвертого, мца
Генвара, шостого дня.

На враде кгородком в замку гдарском
Пинском передо мною Владыславом Ка-
зимеромъ Войною, подстаростим Пин-
ским, од ясне освецоного княжати его
млети Албрехта Станислава Радивила,
княжати на Олыце и Несвижу, канцлера
вел. княз. Лит., старосты Пинскаго,
Кгневскаго и Тухолскаго установленым,
ставшы очевисто енерал повету Пин-
скаго Андрей Сачковский, квит свой ре-
ляційный подъ печатми своею и стороны
шляхты и с полисом руки свое до книг
кгородских Пинских признал в тые слова:
Ja Andrzej Saczkowski, ienerał Jego kr,
mści powiatu Pinskiego, zeznawam tym
moim relacyunym quitem, yż roku teraz-
niejszego tysiąc szescseth pięcdziesiąt
czwartego, mscą January piątego dnia, przy
stronie szlachcie, panu Janu Ostrowskim
y panu Stephanu Dzikowickim, byłem
użyły na sprawę niżej mianowaną od Ieka
Abramowicza, żyda y arędarza Uhryn-
ckiego y Bereżyckiego, do dworu nazwan-
go Uhryniczne, majątnosc ieymści pani Bar-
bary Naruszewiczowny Andrzeiowej Dol-
skiey, podkomorzyny Wolkowyskiey, w
powiecie Piskim leżąca, a u niego w
pewney sumie y do pewnego czasu w
dzierzeniu y w arędzie będąca, który żyd

Ieko Abramowicz przedemną ieneralem y
stroną szlachtę swiadczył y opowiadał to,
iż roku niedawno przeszłego tysiąc szesc-
seth pięcdziesiąt trzeciego, mscą decembra
dziewiątego dnia, nieprzyiaciel Rzeczy Pos-
politey tatarzyn nagle y niespodziewanie
aż w te kraie Poleskie w powiat Pinski
wpadшы, rozpuscił zagony swoje, pustosząc
mieczem y ogniem tak szlacheckiego, iako
prostego duchownego y swieckiego wsze-
lakiego stanu ludzie, niektórych żywo z
maiętnosciami w ciężką niewolą tatarską
zabierał, a inszych tak same osoby iak y
ich majątnosci mieczem y ogniem pusto-
szył i gubił, gdzie tego zwysz mianowanego
czasu napadшы na dwor mianowany
Uhryniczne y Berezycze, majątnosc ieymści
pani Dolskiey, u pomienionego żyda we
czterech tysięcach y pięciu set złotych w
arędzie będąca, oną pustoszył y plondrował,
ktory żyd z żoną swoją y dziećmi wszystko
porzuciwszy, tylko dusze unosząc, pouciekali,
gdzie w tym czasie za napadnieniem tatar-
skim majątnosc ich wszystka ruchoma, to
iest złoto, srebro, perła, cyn, miedz, mo-
siądz, przytym gotowych pudzy trzy tysiąca
złotych polskich, także szkatule, w ktorey
byli obligi różne szlacheckie y żydowskie,
cerografy na sumy pżne, quity, sprawy
y listy arędowne na te majątnosc iemu
dane y służące iest zabrana, w ktorым
zabraniu żyd mianuie sobie szkody na
dwadziescia tysięcy złotych polskich, do
tego gorzalki prostey wzięto kuf siedm,
ktorey było quart szesc tysięcy, quartę
rachuiąc po groszy polskich szesciu, czyni
sumą tysiąc y dwiescie złotych polskich,
także bydła rogatego, wołow y ialowicz
karmnych pięcdziesiąt y pięć, rachuiąc
koźde po piętnastu złotych, czyni złotych

osmset y dwadziescia pięć, co wszystko pomieniony żyd mną ienerałem y stroną szlachtą swiadczył. A tak ja ienerał com słyszał, to wszystko w ten moi relacyny quit spisawszy s podpisem ręki y s pieczęcią moją, także s pieczęciami strony szlachty podaię do xiąg grodzkich Pinskiх, Андрей Сачковскій енераль. Который квитиъ реляцыйный за признанемъ енеральскимъ до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписан.

Изъ акт. кн. Пинскаго городского суда за № 1654—5 годы № 13008, л. 144 обор.—145.

№ 2—1854 г. Января 6.

Заявление жены подкоморія Волковыскаго Варвары Дольской о разореніи татарами им. Дольска Пинскаго повѣта.

Protest p. Dolskiej, podkomorzyny Wolkowyskiej, o spalenie Dolska y spraw od tatar.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсогъ пятдесят четвертого, мца Генвара шостого дня.

На враде кгородскомъ въ замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подъстаростымъ Пинскимъ, од ясене освещеного княжати его милосѣти Албрехта Станислава Радвила, княжати на Олице и Несвижу, канцлера великого князѣства Литовьского, старосты Пиньского, Кгневьского и Тухольского установленымъ. Заѣловал y оповидал пан Jan Chrzanowski, слуга y урѣдник иеымосци pani Barbary Naruszewiczowey Dolskiej, podkomorzyny Wolkowyskiej, maiętnosciey Dolskich, w powiecie Pinskim leżących, będący ymieniem иеымосци pani swoiey o popalenie wsiey y zabranіu y poszarpanіu spraw we dworze Dolskim od nieprzyiaciоł zagranicznych tatarow stale, takowym sposobem, mianuiąc, iż w roku przeszłym tysiąc szescseth pięcdziesiąt trzecim, mie-

siąca decembra dwudziestego szostego dnia, gdy ci wysz mianowani nieprzyiaciele zagraniczni tatarowie wielką potęgą wpadszy w powiat Pinski, lud pospolity iednych scinali, drugich w wieczną niewolą zabierali, wsi, gumna y dwory palili, tedy też na ten czas za wpadnieniem w powiat Pinski roku miesiāca y dnia wysz pomienionego, wrociwszysię s tego zapędu swego poganskiego od Hniewczyc ku Stepaniu, wprzody wies Dolsk do szczętu spalili, a prawie w popioł obrocili, a wpadszy do dworu Dolskiego, wziąwszy y powiāzawszy czeladzi dworney płci męzkiey y biało-głowskiey душ osm, skarbiec odbili, maiętnosci ruchomey barzo siła zabrali, sprawy barzo potrzebne, przywileia, confirmacyie, kupie maiętnosciey przez wielmożnego иего mosci pana Michaiła Dolskiego, kasztellana Brzeskiego, na wszystkie maiętnosci Dolskie y Lubieszowskie nabytą, działą, ograniczenia, między kturymi też y testament ostatniey woli godney pamięci иегоmosci pana Andrzeia Dolskiego, podkomorzego Wolkowyskiego, w roku przeszłym tysiąc szescset czterdziestym szostym udziałanego był zachowany, te wszystkie i innych barzo wiele poszarpawszy ogniem spalili, a od niekturych przywilegiow pozostałych sznury iedwabne s pieczęciami wielkimi zawieszistymi będące podrywawszy y z sobą zabrawszy, onych samych nadszarpawszy, porzucili, a zabrawszy barzo siła maiętnosci we dworze Dolskim y czeladz dworno powiāzawszy y z sobą zabrawszy popędzili, gdzie idąc po drodze za przewozem rzeki Prypieci, wies иеымосци paniey podkomorzyny nazwaną Lubiaz do szczętu ogniem wypalili, stamtąd z Lubiazia ydąc we wsi też иеымосци paniey podkomorzyny Wolkowyskiej nazwaney Borezyczach ogniem spalili, te wszystkie wsi w powiecie Pinskim będące popalili y w niwecz obrocili y ludzie w tych wsiach iednych poscinali, drugich w wieczną niewolą pobrali. Ktore popalenie wsi požarzyska onych ienerałem y stroną szlachtą są obwiedziane, oswiadczone, a po przyiachaniu s tych za-

biegow od Wilnia w powiat Pinski do Dołska pan Jan Chrzanowski, urzędnik ieymosci paniey podkomorzyney Dołski, obwiadszy generałem y stroną szlachtą te popalenie, prosił, aby ta protestacya y opowiadanie iego do xiąg grodzkich Pinskich było zapisane. Jan Chrzanowski. Что есть записано.

Изъ акт, кн. Пинскаго городского суда за 1654—5 годы № 13008 л. 147—150.

№ 3—1654 г. Января 8.

Заявление землянина Андрея Телятичскаго о разореніи татарами имѣнія Задолжа, Пинскаго повѣта.

Protest a relacyia p. Telatyckiego o spalenie domu w Zadołżu od tatar.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесят четвертого, мѣца Генвара семнадцатого дня.

На враде кгородском гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казиме ром Войною, подстаростим Пинским од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленым. Заował y w nieznosney szkodzi swey opowiadał ziemianin iego kr. mosci powiatu Pinskiego, iego mose pan Andrzej Telatycky o to, iż w roku niedawno przeszłym tysiąc szescset pięcdziesiąt trzecim, w mscu decembrze, zagraniczny panstwa iego kr. msci pana naszego miłościwego nieprzyiacielie tatarowie hultajstwo, napadszy na powiat Pinsky, wielkie nieznosne krzywdy, szkody czyniąc, tak dwory szlacheckie iako też miasta y wsi niektore palili y w plon tak szlachte iako też y różne condytiey ludzie z sobą wielką moc zabrali, ktorzy nieprzyiaciele także napadszy na majątnosc y dwor protestującego iegomsci pana Telatickiego, nazwaną Zadołże, w powiecie Pinskim leżącą,

na ten czas w zastawie u żałobliwego będący, także wprzod napadszy na ten pomieniony dwor Zadołże, bydło rogate y nierogate, konie, woły, krowy, owce, swinie, wieprze, gęsi, kapłuny, kury, także skrzynie, szaty tak męskie, iako y białogłowskie, cyn, miedz, złoto, srebro lekko kładąc na pultora tysiąca złotych wszystko od mała do wiela, przy tym siostrze żałobliwego rodziną pannę Marynę Telaticką y corkę pannę Konstantią Telatycką zabrawszy, samy dwor, budowanie, swietlicy, piekarnie, chlewy, stajnie, wozownie, swirny y gumna polde tegoż dworu będące ze wszystkim różnym zbożem w stogach y w tym gumnie będącym ogniem do gruntu spalili, że ledwo tylko żałobliwy z tego dworu unosząc zdrowie swoje iako mogąc pieszą do lasu od nich uszedł, a potem ciż nieprzyiaciele w tenże czas zaraz tegoż dnia napadszy y na te wies żałobliwego zastawną wysz mienioną, nazwaną Zadołże, także podle tego dworu będąca, wprzody poddanych żałobliwego zastawnych w teyże wsi Zadołżu mieszkających zaskoczywszy powiązali, a mianowicie wzieni u Hryca Kliszewicza żonę y synow trzech, a piątą niewiastkę, u Fedora y Łukasza Kliszewiczow wzieni żonę y parobka iednego, u Pawła Panasowicza żonę wzieni a corkę scieli, u Dmitra Oksiutycza wzieni żonę y synow dwoch, u Iwana Kuryłowicza wzieni siostrę y różne też majątnosci wszystkich poddanych żałobliwego Zadołskich, iako też bydło różne, konie, woły, krowy, owce, swinie zabrawszy a potem y wies wszystką Zadołże także do gruntu w popioł obrocili, że tylko wszystkiego w tey wsi Zadołżu swirenek mały u Hryca Kliszewicza został, a tych poddanych wysz pomienionych żałobliwego, iako y te majątnosc y różne bydło z sobą pobrali y w plon popędzili, żałobliwy tedy strzegąc całosci prawa swego, aby za te swawolne od nieprzyiaciela popalenie y zabranie tych chłopow y majątnosciey turbacy abo trudności iakiey od kogo nie ponosił y na swey własności nie szkodował, te opowiadanie swoje do xiąg

grodzkich Pinskiх zaniosszy, prosił, aby przyjęta y zapisana była. При котором оповеданю тогож року, мѣца и дня звышѣ писаного, ставшы очевисто еперал повету Пинского Ян Анъкудовский квит своей реляційный признал в тые слова писанный: Ja Jan Ankudowski, ienerał powiatu Pinskiego, zeznam tym moym relacynym kwitem, iż roku terazniejszego tysiąc szescset pięćdziesiąt czwartego, mѣca January osmego dnia, przy stronie szlachcie panu Janu Jablonskim a panu Pawłu Dzikowiczkim, byłem wziętym na sprawę od iego msci pana Andrzeia Telatyckiego, ziemianina iego kr. mosci powiatu Pinskiego, ymienia y dworu iegomosci nazwanego Zadolża, tu w powiecie Pinskim leżącego, gdzie za okazaniem od iegomosci pana Telatyckiego widzieliśmy, miejsca gdzie budynki, dom, swirny, piwnice, gumna, stajnie, chlewy, stogi zboż stała popaloną, które spalenie tego dworu Zadołskiego y pobranie majątnosci bydła różnego, także spalenie gumna y różnego zboża, wziencie siostry y corki swey mianował iegomosc pan Andzrey Telatycki sobie byc stałe od nieprzyjaciół tatar w roku niedawno przeszłym tysiąc szescset pięćdziesiąt trzecim, w mscu Decembrze, za napadnieniem onych na powiat Pinsky, y za okazaniem przez tegoż iegomsci pana Andrzeia Telatyckiego; tegoż dnia wysz mianowanego widzieliśmy wies Zadolże, w zastawie u iegomosci pana Telatyckiego będącą, wszystką do gruntu spaloną, że tylko u iednego poddanego Hryca Kliszewicza swirenek ieden cał został; y mianował iegomosc pan Telatycki, że w tey wsi Zadolżu poddanych iegomsci zastawnych mužow szesc, a białych głów szesc wzięto, a dwie białogłowy ścięto, y mianował iegomsc pan Telatycki, że w tey wsi Zadolżu tak bydło wszelakie iako y majątnosć wszystko pobrana, które spalenie tego dworu Zadołskiego także y wsi Zadołskiey, pobranie poddanych, bydła y różney majątnosci mianował iegomsc pan Andzrey Telatyckij także y mužowie tey wsi Zadołskiey, ktorzy się żywo zostali,

sobie być stałe od tychże nieprzyjaciół tatarow, o czym szerzey na protestacy iest opisano. A tak ia ienerał, iakom w tey sprawie był, com widział y słyszał, to wszystko na ten moý relacyny kwit spisawszy, pod pieczęcią y s podpisem ręki mey, także pod pieczęciami strony szlachty do xiąg grodzkich Pinskiх ku zapisaniu daię y zeznam. Pisan daty wyszszej. Jan Ankudowsky ienerał ręką. Kоторое оповедане и созънане епералово квити его до книгъ кгородских Пинских есть записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго городского суда за 1654—5 годы, № 13008, л. 192—3.

№ 4—1654 г. Января 9.

Заявление землянина Валеріана Грычины о разореніи татарами имѣнія Кучча, Пинского повѣта.

Protest y rellat. pana Waleryana Hryczyny o spalenie Kucheza od tatar.

Лета отъ нароженя сына Божаго тисеча шестсот пятьдесят четвертого, мѣца Генвара двадцатаго дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим, Пинским, од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радвила, княжати на Олице и Несвежу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленым, жалował y оповидаł ziemianin iego kr. msci powiatu Pinskiego, iegomsc pan Waleryan Hryczyna sam od siebie y imieniem małżaki swey pani Maryny Dostoiewskiey Hryczyniney w nieznosney szkodzi, żalu y spustoszeniu majątnosci swey zastawney Kucheza, w powiecie Pinskim leżącey, przez nieprzyjaciela zagranicznego panstw iego kr. msci pana naszego mlsciwego tatarow, iż roku tysiąc szescset pięćdziesiąt trzeciego, mѣca decembra dwudziestego czwartego dnia, skoro

co dzień ci tatarowie zdraycy napadszy konno o kilka set na majątnosc protestującego Kuchcze, tamże protestującego iegomsci pana Hryczyny y małżaki iego, ktore z dziatkami swemi ledwo uiachać mogli, do dworu ich upadszy, dwor, budynek, folwark, gumną ze zbożem, wybrawszy majątnosc różną w tym dworze będącą z bydłem ten dwor spalili, a spaliwszy dwor y majątnosc zabrawszy, poddanych ich we wsi Kuchczu mieszkających, Tereszka y Miska Prokopowiczow, Ilka Strukowicza, ktorzy uchodzili, poscinawszy, drugich mężczyzn y białych głów osob szesnascie żywcem pobrali y z ynszemi ludzmi w tey wsi Kuchczu mieszkającemi w płon do erdy tatarskiey zabrawszy, bydło y różną majątnosc ich, także pszczoły dworne y u poddanych do szcętu powydzierawszy, poprowadzili, szkody protestującemu na osmnascie set złotych albo y więcej uczynili, a insze poddani, ktorzy od tatarow mogli uciec y żywo pozostali nie tylko aby powinność iakową od siebie pehnili, ale y żywić siebie czym niemaia; zaczym iegomsc pan Hryczyna, mając wielką y niemało szkodę dla czasu pszyszłego te opowiadanie swe dał do xiąg grodzkich Pinskiх zapisać. При котором оповеданіи ставши очевидисто енерал повету Пинского Ян Анкудовский квит свой реляційный признал в тые слова писанный: Ja Jan Ankudowsky, ienerał iego kr. msci powiatu Pinskiego, zeznam tym moim relacyjnym kwitem, iż roku teraznieyszego tysiąc szescset pięndziesiąt czwartego, msca Ianuary dziewiątego dnia, mając ia przysobie stronę szlachte pana Iana Jablonskiego a pana Pawła Dykowieckiego, s ktoremi byłem wzięty na sprawę od iegomsci pana Waleryana Hryczyny, ziemianina iego kr. msci powiatu Pinskiego, do majątnosci y dworu iegomosci Kuchcza, w powiecie Pinskiм leżącego, y tego dnia za okazaniem iegomsci pana Hryczyny widziałem w tym Kuchczu, gdzie dwor iego mosci pana Hryczyny był, wszytko budowanie dworne, folwarkowe, gumną od mała do wiela spa-

liona y w niwecz obrocono, tylko co znać gdzie budowanie było, tamże w Kuchczu widziałem domy poddanych puste, w ktorых ani ludzi, ani zboża bydła niemasz. Ktore spalenie dwora, pobranie y poscinanie poddanych mianował byc iegomsc pan Waleryan Hryczyna stałe od tatarow za napadnieniem onych na sioło Kuchcze roku tysiąc szescset pięndziesiąt trzeciego, msca decembra dwudziestego czwartego dnia, mianuiąc to iego mosc pan Hryczyna, że mu szkody na osmnascie set złotych y więcej w tey majątnosci uczyniono. A tak ia ienerał, com widział y słyszał, na ten kwit napisawszy, s pieczęcią y s podpisem ręki mey y s pieczęciami strony szlachty do xiąg grodzkich Pinskiх daię. Jan Ankudowsky ienerał ręką. Которое оповеданіе и сознаніе енералово до книг кгородских Пинских ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго городскаго суда за 1654—5 г. № 13008, л. 205—206.

№ 5—1654 г. Января 19.

Заявленіе мѣщанъ м. Нобля, Пинскаго повѣта о разореніи татарами названнаго мѣстечка Нобля.

Protestacya mieszczan Nobelskich o spalenie miasta Nobla od tatar.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ четъвертого, меца Генвара деветнадцатаго дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млсти Албрыхта Станислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвежу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухольского установленым, Żalowali y w tak barzo wielkim a nieznosnym spaleniу miasteczka Nobla opowiadali mieszcianie тамеysi на ymie Stefan Weliczkowicz woyt imieniem swym y imieniem miesz-

ezan pozostałych miasteczka tego o to, iż w roku terazniejszym tysiąc szesćset pięćdziesiąt trzecim, msca Decembra z dnia osmnastego na dzień dziewiętnasty w nocy, za wtargnieniem w powiat Pinski nieprzyjaciół tatarów, gdy plądrując Wołyn do miasteczka naszego tego dnia wyszmiawanego w nocy pod kilka set koni napadszy, tamże same miasto zapaliwszy, ludzi męszczyzn, białych głów dusz do tysiąca y więcey w poganską niewolą wzięli, drugich też człowieka z pięćset rozsiekali, pozostałe tedy mieszczanie tameysi, którzy mogli uycić z rąk poganskich, będąc ze wszytkiego tak maiętnosci, bydła, iako też żon y dzieci swoich ogołoceni, te swoją solenną żałobę względem dania tak żołniersczyzny iako y poborow, ktorych dla tak wielkiego zniszczenia y spalenia dac niemoga, do xiąg na pismie grodu Pinskiego dali zapisać, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго городского суда за 1654—5 годы, № 13003, л. 200.

№ 6—1654 Января 20.

Заявление землянина Георгія Головни объ уводѣ татарами въ плѣнь его жены и захватѣ разныхъ заемныхъ писемъ.

Protest p. Hołowni o poginienie obligow przy małżonce od tatar wziętey.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пятьдесят четвертого, мсца Генвара двадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвежу, канцлера вел. княж. Лит., старосты Пинского, Кгневскаго и Тухолскаго установленным опowiadał y soleniter protestował się pan Jerzy Hołownia Ostrożecky ziemianin iego

kr. msci powiatu Pinskiego, o to, iż pod czas incursyey roku tysiąc szesćset pięćdziesiątgotrzeciego, msca decembra dwudziestego piątego dnia, nieprzyjaciół krzyża świętego y wiary chszescianskiey tatarow, ktorzy wtargnowszy w powiat Pinski, wiele miasteczek y wsi popładowawszy, ogniem y mieczem, wpadszy do Dubey wsi, pobrawszy niemało ludzi tak we wsi tulaiących się, iako y po lasach, przy ktorym wtargnieniu y splądrowaniu wsi Dubey y małżankę mą z dziatkami wzięli, przy ktorey poginelo obligow niemało na różnych osob w powiecie Pinskim będących, iako to na pana Pawła Dubienieckiego na złotych siedmdziesiąt, na pana Jozefa Masalskiego na złotych pięćdziesiąt, na Alexandra Ipinskiego ienerala na złotych trzydziescie, на pana Waclawa Kaczanowskiego на złotych двадцесіа, на Hrudzinskiego на złotych trzydziescie, на żyда Stolinskiego на złotych czterysta imieniem Mowsze, a zasię на pana Chadzkoła ręcznego dłугу nikomu inszemu tylko mnie należącego, między ktoremi obligami y ten oblig на imie моіе będący zginął, do ktorych ja dłużников zostawiając sobie salva forum do każdego sądu y urzędu, teraz wm. msci panie urzędzie grodsky Pinsky serio upraszam, aby ten proces moy do xiąg wmsciow grodzkich Pinskiх przyięty y zapisany był. Jerzy Hołownia Ostrożecki ręką. Што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго городского суда за 1654—5 г № 13003, л. 201.

№ 7 1654 Января 21

Заявление жены Волинскаго ловчаго Марьяны Кошовской о разореніи татарами имѣнія Кураша, Пинскаго повѣта.

Prot. p. Koszowskiey łowczyney wołyńskiej o spustoszenie Kurasza od tatar.

Лета от нарожения Сына Божого тисеча шестсот пятьдесят четвертого, мца Генваря двадцат первого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млсти Албрыхта Станислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвежу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пиньского, Кгневскаго и Тухолскаго установленным жалowała y z wielkim żalem opowiadała ieymosc pani Maryanna Czetwertenska Andrzejowa Koszowska, łowczyna Wolynska w nieznosney krzywdzie y szkodzie swoiey o tym, iż gdy w roku przeszłym tysiąc szesceset pięćdziesiąt trzecim; w mscu decembrze przed Bożym Narodzeniem, święcie rzymskim, poganstwo nieprzyiaciele krzyża świętego tatarowie do wojewodstwa Wolynskiego, a potym y do wielkiego хієства Litewskiego w powiat Pinski wtargnowszy, wiele ludzi różney condycy doganiając w drodze, w miastach, we wsiach insperate napadając, w niewolą brali y w plon pędzili, miasta, wsi, folwarki, gumna palili, pustoszyli y wniwecz obracali, pod który czas ledwo żalobliwa z majątnosci y dworu swego Kurasza, w powiecie Pинским leżącej, z duszą, wszystkie dostatki w tym dworze y innych folwarkach porzuciwszy, uszła, a iako teraz żalobliwey wiadomosc doszła, że dwor w Kuraszu y wsi do niego należące Lubiekowicze, Kolki, Bereski, Belatycze ze zbożem, z gruntami popalili, poddanych męzskiej y białey płci więcy stu dusz w plon popędzili, sprawy wszystkie a wszystkie we dworze Kuraszu odbieżone popalono, bydło cokolwiek było rogatego y nierogatego we dworze Kuraszu y po folwarkach od mała do wiela pobrano, owo zgoła ze wszystkich dostatkow y chudoby złupiono y wniwecz dwory y wsi spustoszone, a co ieno poddanych zostało, bez żon y dzieci y ci żywie się nie mają czym od tak wielkiego spustoszenia od tych poganskich ręku stałe. Zaczyn nie tylko żalobliwey powinności pełnić ale

y podatkow iezeliby iakie ufalonę będą dawać niemasz komu. Ktore opowiadanie swoje do urzędu doniosszy, prosila ieymosc pani łowczyna, aby do хіаг zapisano było. Што есть записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго Гродскаго суда за 1654—5 годы № 13008 л. 209.

№ 8—1654 г. Февраля 16.

Универсаль польнаго гетмана Януша Радивиля о томъ, чтобы войска немедленно собирались подъ Оршей.

Akt uniwersalu iegomsci p. hetmana do pp. żołnierzow aby pod Orsze sciągali.

Лета от нарожения Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесят четвертого, мца Мая осмого дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростимъ Пинскимъ, одъ ясне освещеного княжати его млсти Албрыхта Станислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвежу, канцлера вел. княз. Литов., старосты Пинского Кгневскаго и Тухолскаго установленным, постановившысе очевисто пан Лукаш Стефанович, универсаль ясне освещеного княжати его млсти пана гетмана полнаго вел. княз. Лит. в речы нижей в нем выраженой до их млсти паповъ жолнеров вйска вел. княз. Лит. писаный подал ку актыковано до книг кгородских Пинских в тые слова:

Janusz Radziwił, хіаже на Birzach y Dubinkach, pan na Newlu y Siebieżu, wojewoda Wilenski, hetman polny wielkiego X^o lit. Kazimierski, Borisowski, Kamieniecki, Seyweyski, Bystrzycki, Wilkiski, Retowski, Lubecki, Łoiowski starosta, ichmsciom panom rotmistrzom, officerom y wszystkiemu wobec towarzystwu woyska W. X. Lit. w teraznieyszey Rz. Pos-tey służbie zostawiającemu. Ponieważ pewne dochodzą mie wiadomosci o zbliżeniu się potężnych woysk mo-

skiewskich ku granicom państw Rz. Ps-ty, tedy iako najprzedzey wstret temu impetowi nieprzyacielskiemu dac umysliwszy, upominam wm. y z władze mey surowo roskazuie, abyscie wm. chorągwi y kompanij swych pilnowali y od nich piędzią odieżdżać nie ważyli się, y iesli ktury w domu haerent abo się gdzie absentowali, żeby dniem y nocą powracali, bo lubo ia na seymie w pilnych o dobro całej Rz. Ps-ty zachodzących potrzebach być muszę, iednak tam dzien y drugi tylko zabawiwszy się y wziąwszy ordinans od. iego kr. msci, dniem y nocą pobieję do Orszy, gdzie iesli ktorego z wmsciow przy chorągwiach y kompaniach nie zastane o najmnieyszą iedną godziną opoznienie takimu żadna excusacia nie poydzie, iterum atque iterum ostrzegam y upominam. Dan w Zabłudowiu dnia szesnastego Februaryi anno tysiąc szescset piędziąt czwartego. У того универсалу его млости пана гетмана печат прытыснена, а подписе руки тыми словы: Janusz Radziwił wojewoda Wilenski, hetman W. X. L. Который универсал за поданемъ оного до акты през особу верху помененую до книгъ кгородских Пинских есть уписан.

Изъ акт. кн. Пинского Грод. суда за 1654—5 годы № 1308 л. 671.

№ 9—1654 г. Юля 9.

Универсалъ короля Яна Казимира пинскимъ обывателямъ о сборъ посполитато рушения для воспрепятствования вторженію русскихъ и предупреждения народнаго бунта.

Акт. универсалу иего kr. msci do powiatu Pинского względem obrony pospolitym ruszeniem.

Лета от парожения Сна Божого тисеча шестсот пяддесят четвертого, мца июля двадцат осмого дня

На враде кгородском в замку гдрьскомъ Пинском, передо мною Владысла-

вом Казимером Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млости Албрыхта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Литов. старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленым, постановившысе очевисто пан Лукаш Копот, именем его млости пна Лукаша Елского, маршалка повету Пинского, универсал его кор. млости до повету Пинского стороны обороны под печатю меншою вел. княз. Лит. и с подписанием руки его кор. млости пер облятам до книг кгородских Пинских подал в тые слова писанный:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie książe Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmuydskie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Godski, Wandalski, dziedziczny krol. Wielmożnym urodzonym dignitarzom, urzędnikom, rycerstwu, szlachcie y wszystkim obywatelom powiatu Pинskiego uprz. y wier. nam. miłym łaskę naszą krolewską. Uprz. y wier. nam mili. W tak nagłym y ciężkim R. Plitey niebezpieczeństwie, gdy wiarołomny nieprzyjaciel Moskwićin pacta y pokoy wiecznie poprzysiężony złamawszy, w państwo naszą hostilitat y perfide wpadszy, z różnych stron one ogniem y mieczem wojuie y daley hostilitatem suam prosequendo, opanowawszy Dorohobuz, Newel, Siebież, Połock, daley in viscera W-o X-a Lit. postępuje, z drugiey strony ku Smolenscowi y i innym krajom tam temu mieyscu przyległym z wielkimi woyskami ciągnie, za powodem zas rebelizantа Chmielnickiego y wszystkiego woyska Zaporoskiego przez Polesie wrota sobie do W-o X. Lit. otworzyć usiłue, y iako nas wiadomosci dochodzą, iuż się tam ta hostilitas ukazuje, przeto za prozbą posłow ziemskich, z powiatu Pинского na teraznieyszy seym posłanych, tym uniwersalem naszym uprz. y wier. w. o takowych niebezpieczeństwach uwiadomiwszy, nim się dalsza obrona obmysli, z oycowskiego naszego ku do-

bru pospolitemu pieczolowania serio uprz. y wier. waszą ostrzegamy y miece chcemy, adyciesię uprz. y wier. w. stosując do prawa o pospolitym ruszeniu opisanego, ponieważ res moram non potitur, do urodzonego Łukasza Jelskiego, marszałka Pńskiego, nie czekając inszych od nas uniwersałow, gromadzili y na tych miejscach za direkcią tegoż urodzonego marszałka Pńskiego stanęli, zkąd się największego od nieprzyaciela potrzeba obawiać niebezpieczeństwa, zastępując wszystkie passus nieprzyacielowi, aby do przeyscia w panstwa nasze aditum mieć niemógł, także też y tego postrzegając, abysię swowolne y zufale pospolstwo do buntow niemialo, owo zgola to wszystko czyniac, co kolwiek ex re będzie potrzebnego, we wszystkim ydąc za radą y directiā pomienionego urodzonego marszałka Pńskiego, a in casu necessitatis z wielmożnym wojewodą Brzeskim znaszając się, uczynicie to uprz. y wier. w. nie tylko dla miłosci ku spolney oyczyźnie y bezpieczeństwa carorum pignorum y dobr swoych, ale też y samey powinności y obowiązku prawa pospolitego zarazem po publicowaniu tego uniwersału naszego. Dan w Warszawie na seymie walnym dnia IX miesiāca Lipca, roku Pńskiego MDCLIV panowania królewstw naszych Polskiego VI a Szwedzkiego VII roku. У того универсалу его кор. млети печат меншая вел. княз. Лит. притисенная одна, а подпие руки теми словы: Jan Kazimierz krol. Jan Dwigialo Zawisza referendarz y pisarz W. X. Lit. Который универсаль его кор. млети за поданем особы верху мененое до книг кгородских повету Пинского ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинского град. суда за 1654—5 гг. № 13003 л. 977.

№ 10—1654 г. Юля 24.

Заявление землянки Екатерины Кисель о пропажѣ документовъ во время взятія русскими города Мстиславля.

На вrade гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от яене велможного его млети пна Миколая Волерьяна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будущим, жаловал и оповедал земени гдрский воеводства Мстиславского пнъ Мартин Кисел, енерал его кор. млети сам от себе и именем малжонки своео Катерины Мартиновой Киселевое енераловое, бывшего першого малженства Ивановое Олековое и именем пасерба своего Петра Олека о то, пж року тепер идучого тисеча шестсот пятдесят четвертого, меча июля двадцат четвертого дня, кды неприятел Москвитин подступовал под Мстислав, теда я Катерина з першым мужом моим Иваном Олемом, з людьми бегучими до замку Мстиславского, од Москвы убегла есми и увезла у замок Мстиславский усю мою рухомую маетност и скрынку з справами, нижли неприятел Москвитин, великою потугою и усилением през штуръмь добывши Мстиславля, место огнем выпалили и людей посекали, также и малжонка моего Олека забито, а справы з скрынкою нет ведома чы попалили, чыли теж з собою повезли, меновите в скрынке был привилей продка малжонка моего Ивана Олека, данный былъ от князя Михайла Мстиславского на села мое Колотовино, заселе Ковново, за которым привилем по продках своих небозык малжонек мой, я сама, тепер сын мой Петръ усю тую маетност нашу держали, держым и ужываем у спокойной нащей посесыи; в тонже скрынке былъ привилей на тыежъ села верху именованые, то ест

конфермація его кор. млсти, там же был декрет трибунальский выводу малжонка моего шляхетства, тамже был листъ запис добровольный, водлуг права справленый, даный мне от небощыка малжонка моего Ивана Олека и признаный мне в роках земских у во Мстиславлі на маетност названую Ковшово и Колотовино, у воеводстве Мстиславском лежащую, правом заставным у деветидесят копах грошей литовских и пети копах, которую то маетност мне усю огулом заставил, только у волном себе шафуньку заставил, маетност в засели тут у воеводстве Мстиславском, и всякие справы там до того выводу належачые были, тамже атестація была отъ шляхты на вывод шляхетства малжонка моего Ивана Олека, были тамже квиты поборовые, квиты подымные, квиты поселцизнь и иных всяких справ по крепостей не мало было; о што все сие оповедане и жалобу нашу заносим до книг кгородских Мстиславских, просячы, абы была принята и записана, што ест записано.

Року « х ѣ » (1668) мѣца Марца десятого дня на враде оповедано. Янъ Кулакъ нам.

Изъ актовой книги Мстиславскаго городского суда № 1/1417, л. 1.

№ 11—1654 г. Юля 28.

Универсалъ короля Яна Казимира пинскимъ обывателямъ о зачетъ одного оповѣщенія на посполитое рушеніе за два.

Akt. uniwersału iego kr. msci na pospolite ruszenie wici iedne za dwoie.

Лета от нароженя Сна Бжого тисеча шестсот пятьдесят четвертого, мѣца августа двадцат второго дня.

На враде кгородском в замку гдрьском Пинском, передомною Владыславом Казимеромъ Войною, подстаростим Пинским, от яене освещеного княжати его

млсти Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленым, постановившимся очевисто его млсть пан Ян Жебровский, хоружый и депутат хоронккви яене велможного его млсти пна подскарбего вел. и гетмана полного вел. княз. Лит., универсаль его кор. млсти пна нашего млстивого першие и вторые вिति до повѣту Пинского прысланные ку актыкованю до книг кгородских Пинских подал в тые слова писанный:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, Wielki xiaże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflanskie, Smolenskie, Siewierskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożnym urodzonym dignitarzom, urzędnikom, rycerstwu, szlachcie y wszystkim obywatelom powiatu Piskiego, uprzejmie y wiernie nam milym łaskę naszą krolewską. Uprz. y wier. nam mili. Zyczyliśmy y sobie y wszystkimiey oyczyźnie, aby po tak długich woiennych kłotniach tandem požadanego doczekać mogła pokoju, w czym nie tylko nie na usilnym a ustawicznym staraniu naszym nieschodziło, ale y zdrowie nasze dla miley oyczyzny nieraz chętniesmy odważyli y ochotnie przeciwko nieprzyjacielowi niesli nie dla czego innego, tylko abychmy tandem kwitującą w pokoju te Rzecz pospolitą widzieli. Jakoż po tak wielu pierwszych oyczyzny niebezpieczeństwach, gdychmy już de respiro wiernych poddanych naszych staranie czynić y na teraznieyszym seymie z stanami Rz. pospolitey potym obmyslać poczęli, zagniewaną na grzechy nasze niebo nowo na oyczyzne nasze niespodziewanie wniosło calamitatem, albowiem iako już sami uprz. y wier. w., doznawacie, wiarołomny nieprzyjaciel Moskwićin wieczny, swiętobliwie poprzysiężony pokoy złamawszy, a w panstwa nasze pokojem wiecznym od tey sciany ubezpieczone niespodziewanie ze wszystką potęgą swą wpadszy, oyczyzne z różnych stron ogniem y mieczem wojuie, zamki, miasta y

miasteczka posiada, krew chszescianską okrutnie rozlewa y iuż hostilitatis sue wodze na wszytką oyczyznę y iey opanowanie tak rozpucił; że niemożemy nie pociesznego po nim sobie obiecować iesli prędko a ochotnie iako na ogień do obrony miley oyczyzny wszyscy nierzucimy się. Wyciska tedy na nas zdradliwie wyuzdana na panstwo nasze nieprzyaciela tego chsciwość, że w tak nagłym a niespodziewanym oyczyzny niebezpieczeństwie przychodzi nam na generalną przeciwko niemu woienną zawołać expeditiā y pospolitym ruszeniem takowym iego zapendom wstręt czynić, zaczym za zgodną wszech stanow na tym seymie uchwałą, obmyślając przeciwko nieprzyacielowi temu obronę, pospolite ruszenie we wszystkim W. X. Lit. uchwalilismy y o nim uprz. y wier. w. obwieszczywaiąc, ten list uniwersał nasz za pierwsze y drugie wici wydaiemy, chcąc mieć y serio per amorem patriae y całosć swobod y fortun uprz. y wier. w. naupominaiąc, abyscie uprz. y wier. w. przeciwko wiarołomnemu nieprzyacielowi temu ochotnie more institutoque maiorum co naprędzey in armis iako do boiu gotowemi byli, y skoro drugi list nasz albo trzecie y ostatnie wici, ktore w takowym razie prędko wynise muszā do uprz. y wier. w. wydamy, ex nunc armati wszyscy pospolitym ruszeniem według praw o pospolitym ruszeniu y powinności iego na kon wsiadzy, na termin y miejsce, gdzie od nas naznaczone y obwieszczone będzie, niepochybnie stanęli y całosć miley oyczyzny, swobod, wolności, fortun y carorum pignorum suorū pierśiami swemi zastąpili, pod winami o pospolitym ruszeniu w prawie pospolitym opisanemi. Zastawnicy też dobr ziemskich, nie zasłaniając sie swemi kontraktami, tak też szlachta nie osiadła, sumy pieniężne w miastach maiąca, mieszcianie y dobr mieyskich possesorowie, także też y tatarowie W. X. Lit. do tegoż pospolitego ruszenia według dawnych praw y powinności swey należeć maiā, pod temiż o pos-

politym ruszeniu w prawie opisanemi winami. Nie nie wąpiemy, że Naywysszy Pan na ochote y trudy uprz. y wier. w. do ktorych dla wiarołomnego nieprzyaciela perfidi oyczyzna przychodzi, weyzzawszy, a sprawiedliwą z naszej strony wojne obaczywszy da nad nieprzyacielem tym zotrzymaney victoriey uprz. y wier. w. odniec požadanego pokoju pociechę, tylko ochotnym sercem do obrony iey wszyscy uprz. y wier. w., iako prawo chce mieć, udacycie się. A żeby ten uniwersał y wici nasze wszystkim do wiadomości przysły, urzędow wszelakim roskazuiemy, aby go nie mieszkaiąc ex nunc wszędy do xiąg aktykowali y na mieyscach zwykłych publikować y obwołać kazali. Dan w Warszawie dnia dwudziestego osmego Iully, roku Panskiego tysiąc szescset pięcdziesiąt czwartego, panowania krolewstw naszych Polskiego szostego, Szwedskiego siodmego roku. У того универсалу его кор. млсти печат. вел. княз. Лит. канцелярии меньшая притисненая одна, а подпис рукъ теми словы: Jan Kazimierz krol. Alexander Naruszewicz pisarz W. X. Lit.. Который универсаль его кор. млсти за поданем особы верху мененое до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пянского гродского суда за 1654—5 г. г. № 13008, л. 1045.

№ 12—1654 г. Юля 28 дня.

Универсаль короля Яна Казимира о посполитомъ рушеньи по Оршанскому повѣту.

Актыкование вичи J K. msci powiatu Orszanskiemu służących.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ петдесят четъвертого, меча августа шеснадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдрском Минскомъ, передо мною Петром Канащевскимъ, подстолим и подстаростим Минским, постановившысе очевисто слуга его

млети пана Захаріяна Круковскаго, писара кгородскаго Оршанскаго пан покладал и до акбтъ подалъ лист алияс вити от его кор. млети на посполитое рушене выданые, а повету Оршанскому служащые, на речъ в нем нижей поменную, просечы, абы тот лист до книг кгородских Минскихъ акбтыкован и уписан был, которы уписуючы слово до слова так се в себе мает:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmuydzki, Mazowiecki, Inflanskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szweckie, Godski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożnym urodzonym dygnitarzom, urzędnikom, rycerstwu, szlachcie y wszystkim obywatelom powiatu Orszanskiego uprz y wiernie nam miłym łaskę naszą krolewską. Uprz. y wier. nam mili. Życzylismy y sobie y wszystkiewy oczyźnie, aby po tak długich wojennych kłotniach tandem požądanego doczekać mogła pokoiu, w czym nie tylko nie na usilnym a ustawicznym staraniu naszym nieschodiło, ale y zdrowie nasze dla miley oyczyzny nieraz chętniesmy odważyli y ochotnie przeciwko nieprzyjacielowi niesli, nie dla czego innego, tylko abychmy tandem kwitnącą te Rzecz pospolitą widzieli. Jakoż po tak wielu pierwszych oyczyzny niebespeczestwach gdychmy już de respirio wiernych poddanych naszych staranie czynić y na terazniejszym seymie z stanami Rzptey o tym obmyślać poczeli, zagniewane na grzechi nasze niebo nowo na oyczyzne naszą niespodziewanie wniosło calamitatem, albowiem iako już sami uprz. y wiernosc wasza doznawacie, wiarolomny nieprzyjaciel moskwicin, wieczny, światobliwie poprzysiężony pokoy złamawszy, a w panstwo nasze pokoiem wiecznym od tey sciany ubespeczonym niespodziewanie ze wszystką potęgą swą wpadszy, oyczyzne z rożnych stron ogniem y mieczem wojuie, zamki, miasteczka posiada, krew chrzescianską okrutnie rozlewa y już hostilitatis sue wodze na wszystką oyczyzne y icy opanowanie tak rozpuscił, że nie możemy nie

pocieszego po nim sobie obiecować, ieżeli prętko a ochotnie iako na ogień do obrony miley oyczyzny wszyscy nie rzucimysie. Wyciska tedy na nas tak zdradliwie wyuzdana na panstwo nasze nieprzyaciela tego chciwosc, że w tak nagłym a niespodziewanym oyczyzny niebespeczestwie przychodzi nam na ieneralną przeciwko iemu woienną zawołać expedycją y pospolitym ruszeniem takowym iego zapędom wstrąć czynić, zaczym za zgodną wszech stanow na tym seymie uchwałą obmyślaiąc przeciwko temu nieprzyjacielowi temu obrone, pospolite ruszenie we wszystkim wielkim xięstwie Lit. uchwalilismy y onym uprz. y wiern. wasza obwieszczwaiąc ten, list uniwersał nasz za piersze y drugie wici wydaiemy, chcąc mieć y serio per amore patrie y całosc dobr y fortun uprz. y wiern. waszą napominaiąc, abyscie uprz. y wiern. wasza przeciwko wiarolomnemu nieprzyjacielowi temu ochotnie more institutoque maiorum co naprędzey in armis iako do boiu gotowymi byli, y skoro drugi list nasz albo trzecie y ostatnie wici, ktore w takowym razie prętko wynisć muszą, do uprzejmosci w. w. wydamy, ex nunc armati wszyscy pospolitym ruszeniem według praw o pospolitym ruszeniu y powinności iego opisanych, na koń wsiadszy, na termin y mieysce, gdzie od nas naznaczone y obwieszczone będzie, nie pohibnie staneli y całosc miley oyczyzny, swobod, wolności, fortun i carorum pignorum suorum piersiami swemi zastąpili, pod winami o pospolitym ruszeniu w prawie pospolitym opisanymi. Zastawnicy, też dobr ziemskich nie zasłaniaiąc się swemi kontraktami, tak też szlachta nie osiadła, sumy pieniężne w miastach maiąca, mieszczenie y dobr mieyskich posesorowie, także też y tatarowie W. X. L. do tegoż pospolitego ruszenia według dawnych praw y powinności swey należeć maią, pod temiż o pospolitym ruszeniu w prawie opisanemi winami. Nie nie wątpimy, że Naywyższy Pan na ochotę y trudy uprz. y wiern. wasza, do ktorych dla wiarolomnego nie-

przyaciela perfidi oyczyna przychodzi weyrzawszy, a sprawiedliwą z naszej strony woynie obaczywszy, da nad nieprzyacielem tym z otrzymaney wiktoryey uprz. y w. w. odnieść pożądanego pokoju pociechę, tylko ochotnym sercem do obrony iey wszyscy uprzejmość y w. w. iako prawo mieć chce udayciesie, a żeby ten uniwersał y wici nasze wszystkim do wiadomości przysły, urzędom wszelakim rozkazujemy aby go nie mieszkając ex nunc do xiąg actykowali y na mieyscach zwykłych publikować y obwołać kazali. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego osmego msca Juli, roku Panskiego tysiąc szesceset piędziesiąt czwartego, panowania naszego polskiego szostego, a szweckiego siodmego roku. У того листу печат его кор млети притиснена меншая и подписе рукъ тыми словы: Jan Kazimierz krol, Alexander Naruszewicz pisarz W. X. L. Который же тот лист за поданемъ до акты до книг кгородских Миньских унсан.

Изъ акт. кн. Минск. град. суда за 1650—1655 г. № 11784 л. 1388.

№ 13—1654 Августа 3.

Универсаль пинскаго маршалка о сборъ пинской шляхты подь городомъ Пинскомъ въ полномъ вооруженіи.

Акт. униwersалу иегм р. маршалка Пинского на popis.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шесцотъ пятьдесят четвертого, мца августа третего дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передомною Владыславом Казимеромъ Войною подстаростим Пинским, од яене освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Ольце и Несвежу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленымъ, постановивъшысе очевисто пан

Лукаш Копец подал ку актыкованю до книг кгородских Пинских универсаль от его млети пана Лукаша Елского, маршалка и пулковника повету Пинского, в речы в нем выраженой и просил, абы до книг принят и уписан был, который уписуючы в книги слово в слово так се в себе мает:

Łukasz Jelski, marszałek y pułkownik powiatu Pńskiego. Wielmożnym ichmciom panom dygnitarzom, urzędnikom ziemskim y grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Pńskiego. Po zaleceniu usług moich w łaskę wmsciow moich młsciwych panow y braci do wiadomości donosze, iż w terazniejszym następującym na oyczynę naszą od krzywoprzysiężey Moskwicina z rebelią kozacką niebezpieczeństwie, ktore własnie co dzien to się szyrzyć nie przestaie, a za osobliwą przez uniwersał iego kr. msci przestroga y podaniem mnie marszałka za pułkownika, tudziesz y za obraniem przez ichm. panow urzędnikow ziemskich y grodzkich, iako ichmosciow panow obywatelow wielu w terazniejszym tysiąc szesceset piędziesiąt czwartym roku pro die tertia augusti do zamku iego kr. msci Pńskiego na mieysce zwyczajne zgromadzonych, to onus pułkownictwa przyjąwszy, z władze urzędu mego y radą wielu ichmsciow na ten czas będących, składam popis ieneralny na dzień dziesiąty awgusta w terazniejszym roku pod miastem Pńskim, w polu, o czym abyscie w. m. moi młsciwi panowie wiedząc, na ten dzień naznaczony ze wszystką gotowoscją woienną stanowili y o dalszym obmyslaniu niebezpieczeństwa obrony namowić mogli, postrzegaiąc na siebie za nieprzybyciem win w konstytucyach opisanych. Uczynicie to wm. moi młsciwi panowie dla miłosci oyczyny y ku bezpieczeństwu samych siebie. Łascecie przy tym wmsciow moich młsciwych panow oddaie. W zamku Pńskim, dnia trzeciego awgusta, roku tysiąc szesceset piędziesiąt czwartego. У того универсалу подписе руки тыми словы: Wsciow moich młsciwych panow y

braci powolny sluga Łukasz Jelski marszałek powiatu Pńskiego pulkownik powiatu Pńskiego. Который универсал за поданем его до актъ и прозбою пана Лукана Коптя до книг кгородскихъ Пинскихъ ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинского град. суда за 1654—5 г. № 13008, л. 1003.

№ 14—1654 г. авг. 5.

Королевскій универсалъ объ уничтоженіи вольныхъ военныхъ отрядовъ, грабившихъ жителей.

Акт. универсалу іего кр. mesi, aby swawolne kupy gromili.

Лета от парожения Сына Божого тисеча шестсот пяддесят четвертого, мца декабра четвертого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимеромъ Войною, подстаростим Пинскимъ, од ясне освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленымъ, постановившыес очевисто его млет панъ Александръ Шырма подал ку актыкованью до книгъ кгородскихъ Пинскихъ универсалъ его кор. млети, в речы нижей в немъ выраженой выданный, в тые слова:

Jan Kazimierz, z Bożey Łaski krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmudzkie, Mazowieckie, Inflanckie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszystkim w obec y każdemu z osobna wszelakiego dostoięstwa, urzędu y stanu ludziom duchownym y swieckim, obywatelom panstw naszych, oznaymuiemy. Częste nas skargi z rożnych mieyse, a osobliwie od obywatelow powiatu Pńskiego dochodzą, że nayduiesię temi czasy w Panstwach naszych nie malo takich, ktorzy

uczyniwszy się rotmistrzami y kapitanami naszymi, bez listow naszych przypowiednych y bez uniwersalow hetmanskich, z chorągwiemi po wsiach naszych, duchownych y szlacheckich chodząc, nieznosnemi exactiami y zdzierstwuy ubogich poddanych niszczą y pustoszą, przeto my dalszemu ubogich ludzi utrapieniu y niszczeniu zabiegaiąc, chcemy mieć y przez ninieyszuy uniwersal nasz declaruiemy, aby takowych, ktorzy by nie maiąc od nas listow przypowiednych y od wielmożnych hetmanow W. X. Lit. uniwersalow pod titulem voluntariuszow lubo pod inszym iakimkolwiek praetextem po włosciach chodzili y zdzierstwuy się bawili, wszędzie iako swowolne kupy y nieprzyiacioł oyczyzny iunctis viribus znosili y gromili konieczno. Dan w Warszawie dnia piątego, msca awgusta, roku Panskiego tysiącszeseset piędziesiąt czwartego, panowania krolewstw naszych Polskiego siódmego a Szwedzkiego osmego roku. У того универсалу его кор. млети пры печати прытисченой Канцелярии меншое вел. княз. Лит. поднисы тыми словы: Jan Kazimierz krol. Jan Dowgiąło Zawisza referendarz y pisarz W. X. Lit. Который универсалъ его кор. млети за поданемъ его через особу вышнъ писаную до книг кгородскихъ Пинскихъ ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1654 5 г. № 13008 л. 1271.

№ 15—1654 Августа 16.

Универсалъ польнаго гетмана Корвинъ-Госѣвскаго Пинскимъ обывателямъ о посполитомъ рушеніи.

Акт универсалу wielmożnego іегомсеи р. helmana на pospolite ruszenie.

Лета от парожения Сна Бжого тисеча шестсот пяддесят четвертого, мца августа двадцат второго дня.

На враде кгородском в замку гдрьскомъ Пинскимъ передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, от яене освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленымъ, постановившысе очевисто его млсть пан Ян Жебровский, хоружый и депутат хоронги яене велможного его млсти пна подскарбего великого и гетмана полного вел. княз. Лит., универсал ку актыкованю до книг кгородскихъ Пинскихъ подал в тые слова писаныи:

Jasnie wielmożni młsciwi panowie obywatelci powiatu Piskiego, moi wielce młsciwi panowie y bracia. Lubo nie wąpie, że iuż dotąd publica sama rozgłosiła calamitates oyczyny y każdego do obrony iey powinna pobudziła ochotę, jednak y mnie silere niezszłosię in absentia zwłaszcza xcia iegomsci pana hetmana Wielkiego w pogranicznych wojewodztwach in ipso feruore belli pro salute uniwersorum zostawiającego, abym nie miał prozbą moią do dalszych wm. moych młsciwych panow y bracią wzbudzać gotowosci, które tym są potrzebniejsze, im wydanę na pospolite ruszenie od iego kr. msci p. m. m. wici każdego ad arma vocant, ale y sam ze czterech stron od Połocka, Smolenska, Mscisławia y inszego Polesia następującego periculum stringit nas et necessitas, żeby y my uważwszy, że chwała Boża conculcatur, Rep-lica dirumpitur a nas et pignora nostra monet albo crudelis seruitus, albo będzie y nie, znosne exilium, do tego się rzucić chcieli, iakobyśmy się zgromadziwszy consociatis viribus et animis nieprzyiacielowi dali odpor, bo nie życze, aby które wojewodstwo y powiat errorem hunc admittere miało, żeby się separatis viribus od drugich obronić kiedy mogło, bo małe kupy ostentare arma do tąd było zwykły, a za nastąpieniem nieprzyiaciela pierzchać ze wstydem y z niebezpieczestwem całej R. pltey muszą, jako tego mamy świeże

exempla w Brasławskim, Połockim y Orszanskim powiatach, które ochotnie y potrzebnie zebrałszy się, za nastąpieniem potęgi nieprzyiacielskiej pierzchać y rozprasać się, dodawszy tyło (żał się Boże) nieprzyiacielowi serca, musieli. Życzę tedy abyscie się wm. moie m. pp. zebrałszy w kupę y porządek namowiwszy niepostanowienia swego przysłaniem laudi sui in autentico do Wilna, o co osobliwie ichm pp. urzędnikow grodzkich moych m. pp. proszę, participem uczynić raczyli, iakobym ze wszystkich wojewodstw y powiatow, takoweż mając przysłane, y sam się w siłach przeizrzał y krol iegomsc pan moy m. także x. iegomsci panu hetmanowi wielkiemu gotowosć wm. moych m. panstw deferre mógł, a potym od tychże wziąwszy ordynans na mieysce wm. moych m. panow naznaczone sam przybyć z ludzmi świeżo zaciągnionemi y credensować wm. moym m. pp. mógł tam, kędy od pomienionych będziem iniunctum, a teraz niewąpie, że do ratunku spolney oyczyny ochotnie rzucicie się y ze mną bratem y sługą swoim de periculis R—pltey znosić często zechcecie, braterskiej się wm. moych m. pp. confidencye y lasce s powolnosciami usług moych oddawam, prosząc ichm. pp. urzędnikow grodzkich, aby ten uniwersał moy przy wiciach iego kr. msci po parafiach iako naprędzey publikować roskazali. Dan w Narwi, dnia szesnastego augusta, anno tysiąc szesceset pięcdziesiąt czwartego. У того универсалу его млсти пна гетмана полного приложена печать одна, а подписе руки тыми словами: Wm. moych młsciwych panow życзлиwy brat y слуга powolny Wincenty Corwin Gosiewski podskarbi wielki y hetman polny W. X. Lit. Который универсал за поданем особы верху менованое до книг кгородскихъ Пинскихъ ест унесенъ.

Изъ акт. кн. Пинского грод. суда за 1634—5 г. № 13008 л. 1047.

№ 16—1654 Августа 17.

Универсалъ гетмана в. к. л., Виленскаго воеводы Януша Радивиля на имя нѣкоего Яна Менжинскаго, съ разрѣшеніемъ ему набрать отрядъ добровольцевъ изъ всякаго рода людей.

Aktykowanie listu przypowiednego należącego im. p. Mężynskiemu.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ петдесятъ пятого, мѣца Февраля шестого дня.

На вrade кдрексм Пинскомъ передо мною Петромъ Капашевскимъ, подстолиимъ и подстаростимъ Минъскимъ, постановившысе очевисто панъ Янъ Жыдовичъ, енералъ воеводства Минскаго, покладалъ и до актъ подалъ листъ ясне освещеного княжати его млети пана воеводы Виленскаго, гетмана великаго, великаго княз. Лит. прыповедный его млети пану Яну Менъжынскому, ротмистру его кор. мсти служачый, на речъ в немъ нижей поменую, просечы, абы тотъ листъ до книгъ кгородскихъ Минскихъ былъ актыкованъ и уписанъ, который уписуючи такъсе в себе мае:

Janusz Radziwił książę na Birżach y Dubinkach, pan na Nowlu y Siebieżu, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. K. L. Kazimierski, Borysowski, Kamieniecki, Seywenski, Bystrzycki, Wilkiyski, Retowski, Lubecki, Łozowski starosta. Oznajmuie, iż pod terażnieyszy gwałtowny na Rzecz pospolitą od wiarołomnego nieprzyiaciela moskala następuiący czas widząc do usługi tey urodzonego pana Jana Mężynskiego ochote także y w dziele rycerskim, sposobność pozwoliłem mu zaciągnąć ochotnika tyle, ile go zebrać będzie mógł z szlachty zbiegłej iako y z czerni y pospolstwa, s tą iednak condycją, żeby tak z woyska W. X. L. iako s tych ludzi co do obrony fortec należą nie zaciągał, a zebrawszy te ludzie iakъ nаупрѣдзей за wozem z nimi do mnie do woyska ma

przybywać i to czynić, co mu ode mnie rozkazano będzie, a włożyć się po włościach y ludziomъ krzywd y ciężaru czynić niema pod karaniem w artykułach woyskowych opisanemi. Dat pod Holowczynem, dnia siedmnastego awgusta, anno tysiąc szescset piędziesiąt czwartego. У того листу печатъ княжати его млети и подписъ рукъ тыми словы: Janusz Radziwił wda Wielki hetman wielki W. X. L. Который же тотъ листъ за поданемъ его до актъ сестъ до книгъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Минскаго град. суда за 1650—1655 годы, № 11784 л. 1541.

№ 17—1654 Сентября 1.

Универсалъ полнаго гетмана Корвина-Госѣвскаго обывателямъ Пинскаго повѣта, съ пригласеніемъ шляхты дѣйствовать единодушно въ пригготовленіяхъ къ войнѣ.

Akt uniwersału ięgomsci p. hetmana polnego, aby w gromadzie byli.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятдесятъ четвертого, мѣца сентября семнадцатого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, отъ ясне освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олице и Несвежу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинскаго, Кіевскаго и Тухолскаго установленым, постановившысе очевисто козакъ екарбовый, универсалъ ясне велможнаго его млети пана подекарбего великаго и гетмана полнаго вел. княз. Лит. до повету Пинскаго писанный, въ речы в немъ нижей выраженой къ актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подалъ въ тые слова:

Jasnie wielmożni, wielmożni msci panowie y bracia powiatu Piskiego. Gdy oycowskie ięgo kr. msci pana naszego miłosciwego pieczolowania, żądania y zdrowey rady

około całosci nas samych y wszystkiey Rzeczy pospolitey nie oczucili nas ad euitanda iacula, ktore nas infallibilter miały feryre, gdy listowne prozby, incitamenta i obtestationes iasnie oswieconego xcia iegomsci pana wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W. X. Lit., mego mlsciwego pana y starszego collegi tak ciężkie impety nieprzyiacielskie dotąd odważnie i gloriose strzymującego, żadnego paenitus do ratunku y ad resistendum nie zaciagnęły za sobą skutku; gdy na ostatek y moje braterskie sollicitationes nie wm. m. m. panow nie sprawily, ta tedy sama nieszczęsna rozproszonego y rozgromionego od srogiey nawalności nieprzyiacielskiej rycerstwa W. X. Lit. klęska moueat, tandem spaniałe animusze szlacheckie y do powinney obrony zdrowia, substantii, wolności oyczyzny (mimo którą inszey szukać exulibus y per mendicata sufragia udawać się in faustissimum) y co kolwiek w niey po chwale Bożey y wierze katolickiej miłego, cara pignora nie wspominając, mamy, niechay wzbudzi mężna dzielność y odwaga, abyśmy nie czekając zbliżającego się w domach naszych nieprzyiaciela, mieli się do ziednoczenia sił y dania odporu nieprzyiacielom bez dalszey zwłoki, która nas gubi a nieprzyiaciela umacnia, a inermis stojąc na dalszy ordinans iego kr. msci pana mego miłoseiwego, albo iasnie oswieconego xżenia iegomsci pana hetmana wielkiego W. X. Lit. czekali, gdzie y ia z ludem zaciągowym przybyć y wm. m. m. panow praeire zdrowiem moim dostoięstwa iego kr. msci pana mego miłoseiwego, całosc oyczyzny zastępując gotowem. Ktory uniwersał moy aby wszystkim do wiadomosci doszed, ichmosciow panow urzędnikow grodzkich, aby go na mieyscach zwyczajnych publicować y obwołać kazali. Dan w Wilnie, dnia pierwszego septembra, anno tysiąc szesc set pięćdziesiąt czwartego. Y tego uniwersału печат притиснена одна, а подписе руки теми словы: Wm. m. m. panow y braei powolny sluga Wincenty Corwin Gosiewski, podskarbi wielki, het-

man Polny W. X. L. Podatki swiezo uchwalone y dawne retenta, bez ktorych nie podobna rzecz zbierać ludzi rycerskie, per omnia sacra prosze, raczie anticipando terminum wnosić do skarbu, kaiąc się za przeszłe remory, ktore nas do ostatniego discriminus wiodo periodu. Который универсалъ за поданемъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинскаго грод. суда за 1654—5 № 13008 л. 1109.

№ 18—1654 Сентября 15.

Универсалъ корля Яна Казимира объ оставленіи пинскаго ополченія въ Польсьѣ для защиты его отъ непріятеля.

Akt uniwersału iego kr. msci zostawienia przy powieacie Piskim pospolite ruszenie.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесят четвертого, мца сентября двадцат осмого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передомною Владыславомъ Казимером Войною, подстаростим Пинскимъ, отъ леще осведоного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолскаго установленным, его мсть пан Филон Кгодебъскій, подсудокъ повету Пинского, универсалъ его кор. млсти в речы в нем выраженой ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подал в тые слова писанный:

Jan Kazimierz z Bożey łaski krol Polski, wielkie xże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmoydzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowski, a Szwedzki, Godski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożnym urodzonym dignitarzom, urzędnikom, rycerstwu, szlacheie y wszystkim obywatelom powiatu Piskiego, uprzeymie y wiernie nam miłym łaskę naszą krolewską. Uprz. y

448369

wier. nam mili. Lubochmy wydali ostatnie wici, abyscie uprz. y wier. w. pod regiment iasnie wielmożnego wojewody Wilenskiego y hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego rowno z drugimi wojewodstwami y powiatami szli pod Minsk na pospolite ruszenie, upatrując iednak pericula z tamtey strony od kozaka rebelizanta z Moskwą złączonego następujące, restringimus pierwsze nasze mandata et diuisionem, kiedy tego necessitas urget, indulgemus, chcemy tedy miec po uprz. y wier. w. abyscie uprz. y w. tamte strone z wojewodstwem Brzeskim (do ktorego osobliwy uniwersał wydać rozkazalichmy) zaszczytali, iakoby ad interiora xięstwa Litewskiego od Polesia przez usługę uprz. y wier. w. nieprzyiacielowi był acces zabroniony. Uczynicie to uprzejmość y wierność wasza z powinności swoiey y dla łaski naszej. Zyczymy zatym uprz. y wier. w. dobrego od Pana Boga zdrowia. Dan w Warszawie, dnia piętnastego msca Septembra roku panskiego tysiąc szesćset pięćdziesiąt czwartego, panowania krolewstw naszych Polskiego szóstego, a Szwedzkiego siódmego roku. У того универсалу его кор. мести печат притиченная одна, а подпис рукъ тыми словы: Jan Kazimierz krol. Alexander Naruszewicz pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego. Который универсаль за поданемъ его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1654—5 № 13008 л. 1121.

№ 19—1654 г. сентября 23.

Заявление Вильгельма Корфа, Николая Тизенгауза и офицеровъ, бывшихъ въ г. Смоленскѣ полковъ Корфа и Корвинъ-Госевского о томъ, что они готовы до тѣхъ поръ защищать крѣпость, пока обыватели будутъ доставлять военные припасы и провiанты.

Aktykowanie processu y listu J. K. mscei prywatnego w sprawie mscei pana Korfa pulkuwnika J. K. mscei.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсотъ петдесят четвертого, мца ноября второго дня.

На враде кгородском, в замку гдрском Минском, передо мною Петромъ Капанцевским, подстолиим и подстаростим Минским, постановившысе очевисто его мл. пан Вилгелмъ Корфъ, очароста Орлянский, покладад. и до акт подал протестацію с книг меских Смоленских выданую, на реч в ней нижей достаточне выраконую, просечы, абы тая протестація до книг кгородских Минских актыкована и уписана была, которую уписуючи у книги слово до слова, так се в себе мает:

Feria tertia die vigesima tertia mssis septembris anno milesimo sexcentesimo cuinqaiesimo quarto, Przed oboygiem urzędem mieyskim Smolenskim stanowszy osoby niżej na podpisach pomienieni podali do akt mieskich Smolenskich gotowym pismem opowiadanie swoje w te słowa pisane: Przed urzędem Jkm. Ziemskim Smolenskim y urzędem grodzkim iasnie wielmożnego im. pana Filipa Kazimierza Obuchowicza, przy bytnosci samegoż mscei, także przy bytnosci urzędnikow, dygnitarzow, szlachity y rycerstwa wdstwa Smolenskiego, ia Wilhelm Korf, y ia Mikołay Hendrych Tyzenhawz y my wszyscy niżej mianowani oficerowie tak pulku iasnie wielmożnego im. pana Wincentego Korwina Gąsiewskiego, iako y mscei pana Wigelma Korfa, starosty Orłanskiego, protestamur naprzod przed Bogiem, a potym opowiadany przed yehmseiami wszystkiei dygnitarzami, szlachcie y stanu wszelkiego, że gotowi iestechma do dalszey obrony zamku Smolenskiego poty stawac, poki nam sily y żywota naszego stanie, byle nam yehm. dodawali prochow y żywnosci, bez ktorych żaden żołnierz stawac nie może; o traktatach z nieprzyacielem my żołnierze wiedzieć nie chcemy, ale yehm. ktorым ten zamek iest podany y tym, ktorzy tu swoje mają majątnosci, wiedząc o tak wielkich defektach zamku tego, będą

umieli tym zamkiem dysponować, przeto aby te traktaty nam oficerom wysz pomienionym na potym u krula Jmsci y u Rzeczy pospolitey nieszkodziły, te opowiadanie nasze publice do koła ychm. wnaszamy. U tego procesu podpisy rąk ychm. panow oficerow tymi słowy: Wilhelm Korf starosta Orlanski, Mikolaus Hendrich Tyzyna whz oberszter leytnant, Krzysztoph Solderbach oberszter leytnant, Maciey Korwin Gąsewski, maior Lorenc Fitynkow ienant maior, Dawid Jordan kapitan, Jan Ludolf Ambruch kapitan, Wilhelm Jan Korf, kapitan Mikolaus Jerzy Fitynk, Mateiasz Pliska kapitan leytnant, Oto Frydrych son Fitinkow enat, Czel kapitan leytnant, Oto Hendruch Pletęberk porucznik, Karol Handrynk porucznik, Tomasz Klekorn porucznik, Hendruch Konarzewski porucznik, Hernest Belink porucznik, Wilhelm Firstenberk porucznik, Jakob Ogierbin porucznik, Fabian Rozen chorąży, Krzysztoph Bistrom chorąży, Jerzy Rozen chorąży, Zewerin Arimos chorąży, Frydrieh Tyzhinawz chorąży, Mikolaus Korf chorąży, Johan Jerzy Regier chorąży, Lorens Druk chorąży, Jerhard Fitynkow chorąży, Matyiasz Rynis chorąży, Johan Jerzy Fiferlink chorąży, Tylneyman wachmister leytnant, Hans Sabat feltwebel, Bartel Zesfelt szerezant . . . nberch szerezant, Laftak szerezant, Jendrzey Nowoselski szerezant, Wilhelm Zehawzen szerezant, Jochim Ambruch szerezant, Andreias Stub podchorąży, Walter Fendlaw kapitanarmus. Co iest do xiąg mieyskich Smolenskich zapisano, y tym wypisem stronie potrzebującey wydano. У того выписеу пры печати подписе руки тыми словы: Ex actis utrius que ofitii Smolenscensis cum licentia consulum extraditum Который же тот выписе за поданем его до актъ ест до книг кгородских Минских уписан.

Изъ актъ кн. Минскаго град. суда за 1650—1655 г. № 11784 л. 1441.

№ 20—1654 г. Сентября 28.

Универсаль короля Яна Казимира пинскимъ обывателямъ о закрытіи судовъ по случаю нашествія неприятеля.

Актъ универсалу, іего кр. мсци limitacy sądow assessorskich.

Лета от парожения Сына Божого тисеча шестсот пядесят четвертого, мца октября, шестнадцатого дня.

На враде кгородском Пинском, передо мною Владыславом Кизимером, Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати, его млети Албрехта Станислава Радивила, княжати на Ольце и Несвежу, канцлера Вел. Княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского уставовленным, постановившысе очевисто козак, лист универсал его кор. млети, пна нашего милостивого, в рече в нем выраженой ку актыкованю подал, просечы, абы прынят и уписан был, который уписуючы в книги так се в себе має:

Jan Kazimierz, krol z Bożey łaski Polski, Wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmodzkie, Mazowieckie, Infantzkie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzkie, Godzkie, Wandalskie dziedziczny krol. Wszem wobec y koźdemu z osobna, komu by o tym wiedzieć należało, a mianowicie dygnitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, szlachcie, rycerstwu, obywatelom panstw naszych, ludziom duchownym y swieckim, także urzędом mieskim maydeburskim y wszelkim innym iurisdictionom oznaymujemy, iż my z pewnych przyczyn, a mianowicie dla niebezpieczeństw od wiarołomnego nieprzyiaciela moskwicina w W. X. Lit. szerzących się, sprawy wszystkie ziemskie y maydeburskie z pozwow z przypozwow, remiss, reickt, appelały y innych terminow prawnych, tak na sądy nasze relatyne iako y assessorskie, na dzien trzeci msca Nowembra przypadające, odkładamy y pomieniony termin wszytkich spraw y sądow prorogujemy do

do dalszego czasu, o którym za uspokojeniem da Bog tych niebezpieczeństw wszystkie woiewodztwa y powiaty przez drugie poslednieysze uniwersały nasze wczesnie przestrzegamy, co do wiadomości wszystkim w obec przywodząc, urzędом grodzkim mieskim roskazujemy, aby ten list nasz prorogaciyny wszędy za podaniem onego do xiąg przymowany, aktykowany, publicowany y obwołany był koniecznie. Pisan w kancelary naszej dnia dwudziestego osmego msca Septembra, roku Panskiego tysiąc szescset piędziesiąt czwartego, panowania naszego Polskiego szostego, a Szwedzkiego siódmego roku. У того универсалу печат болияя вел. княз. Лит. одна, а подице руки тыми словы: Albrycht Stanisław Radziwił, kancelerz W. X. Lit. mp. Jan Karol Młocki sekretarz iegoński. Который лист за поданем до книгъ кгородскихъ Минскихъ ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Минск грод. суда за 1654—5 г. № 13008, л. 1166.

№ 21—1654 г. Сентября 30.

Письмо землянина Павла Левальта Езерскаго ротмистру Яну Быховцу изъ Московскаго плѣна.

Aktykowanie listu prywatnego, pisanego do imsci pana Bychowca od im. pana Jezierskiego.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестъсот петдесять четвертого, мца ноября петнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Минском, передо мною Петром Капацевским, подстолиом и подстаростим Минским, постановившимъ очевието слуга его мл. пана Яна Быховца, столника Троцкого, ротмистра его кор. мл. пана Михал Заблоцкий покладаль и ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Минскихъ подалъ листъ приватный, отъ его млсти пана Левалта Езерскаго до его млсти писанный, на речъ в немъ

нижею помененую, просечы, абы тот лист былъ до книгъ кгородскихъ Минскихъ актыкован и уписан, который уписуючи у книги слово до слова так се в себе має:

Msci panie rotmistrz a moy wielce msci panie y bracie a dobrodzieiu.

Szukałem różnych sposobow, abym mógł wm. m. m. panu y dobrodzieiowi o sobie oznaynić, gdzie sie obracam y gdzie na ten czas zostaie, nieszczęściu moiemu to przypisawszy, a raczey woli Pana Naywyższego, który mie z łaski swey Świętey nawiedzić raczył, żem sie w ręce Cara Moskiewskiego przez szwankowanie s konią rowno s czeladnikiem moim Zakrzewskim w tey naszej potrzebie dostał, za co wprzod Bogu memu za to podziękowawszy, atoli żem sie żywcem dostał z wielą inney kompani s pod różnych chorągwi, uniżenie wm. m. m. pana y brata prosze, abym w dobrej wm. mego msci pana y dobrodzieia zostawał pamięci, żebys wiedząc o mnie ubogim a prawie utrapionym więzniu chciał pilnego przyłożyć starania swego, abym mógł wespoł z drugimi ichmsciami w więzieniu siedzącymi recuperowanym zostać, także też y o czeladce moiey y o poczcie, który przy chorągwie zostaie, wiedzieć chciał, gdyż na tym koniu wilczatym, ktoregom miał z łaski wm. m. m. pana czeladnik moy Daszkiewicz powodował konia wiuczzonego tarantowatego, te by miały zostawać wcale na tym com sam siedział na kasztanowatym, z ktoregom szwankował y ten za chorągwią naszą s tymże koniem, na którym czeladnik siedział, ktorego też przed oczyma memi przez klode szwankował, z gniadym pobieg, za czym uniżenie wm. m. m. pana y dobrodzieia prosze, aby y o tych koniach było staranie, żeby nie gineli, gdyż ych wszyscy znaią, bo tu się do moskiewskiego woyska żaden moy kon sie nie dostał, bo tu wszystkie konie prezentowane, ktore zabranemi zostały, także też y podiezdki wozowe, upraszam, aby za wiadomością wm. m. m. pana zostawały. Plonski da o wszystkim wm. m. m. panu sprawe, jeżeli też wozy

uszli y tam przy żywnosci suknia czarna, futro, kilimow dwa, kicca s parą poduszek y z chustami par kilka y czapką zostaie, kotły y recognicia na pana Rudomine przy Płonskim zostaie; za sługi moje prosze, aby były z łaski wm. m. m. pana zatrzymane, co na poczet moy przychodzi, strzelby przy koniach, bandoletow para, pistoletow par dwie zostawac ma, czeladz o nich ma wiedziec. Trzymam to o lasce wm. m. m. pana, że ni na czym swym szwankować nie będe, a nie mniey o to prosze, abyś mie słuę swego nie opuszczal y niechcial mie z pamieci swey wypuszczać, gdyż mie to nieszczęście moje na usłudze Rzptyey a przy boku samego wm. dobrodzieia mego potkało. O syna prosze, który iest przy iegomsci panu Kozdzieleckim, chcey go dobrodzieiu odyskać, a miec go przy sobie unięenie prosze; ieżeli bym teę recuperowanym przez odmiane niemogł zostać, tedy prosze, aby te zasługi moje wszystkie, konie y inne rzeczy małżące mey oddane były. Długi, które by sie okazały pod chorągwią wm. m. m. pana u pana Kiszarszewskiego, com winien złotych dwadziescie bez dwu y u pana Rzaskiego złotych czternaście, prosze, aby były odyskane, potraciwszy dług moy winny nieboszczykowi Samuelu Bachowi, ktoremu za konie winien złotych sto osmdziesiat, prosze y powtore, moy dobrodzieiu, chcey miec o mnie staranie; ieżelibym z więzienia nie wyszedł, iuż mi Bog moy w tym więzieniu zginac naznaczył, tedy unięenie wm. dobrodzieia mego prosze, abyś małżące moiey był opiekunem y dobrodzieiem, a żem testamentu nie czynił, tedy wielce prosze, abyś dobrodzieiu o moiey woli wiedząc, chcial y o małżonce moiey wiedziec, którey wszystko od mała do wiela dożywotnym sposobem tak sumach pieniężnych, które na zastawie mam, iako y na oyczystych dobrach i winnych sobie długow na obligi y recognicye do żywota iey samey zapisuie, takim iednak sposobem, aby po długim życiu małżaki moiey ni na kogo innego, tylko na dziatki moje ta sum-

ma y oyczyste dobra z ruchomemi rzeczoma, konmi, bydlem, srebrem y złotem spadały, owo zgoła nikomu innemu tego zapisować niema, tylko tym dzieciom moy z małżką spłodzonemi, z czego według wystarczenia y przemożenia corki ma wyposażyć, oyczyste synom zostawiwszy; a iesli mie Pan Bog da wynise z więzienia, tedy będe umiał to wm. dobrodzieiowi memu zasługować. *O potędze moskiewskiey oznaymuie*, że sie srodze spotęźnił, co na oku widokiem zostaie, że zamki wszystkie koło Smolenska iedne przez zdanie sie, drugie przez miecz pozabirał, gdzie iuż y Smolensk sie podał, iako puszczaia pogłoski, boday y ku Minskowi nie przybliżyli. To oznaymiwszy wm. memu msciwemu panu y bratu, iako sam za sobą, tak y za ubogim poczetem moy a nie mniey za małżką moia prosze, abyś oney opiekunem y dziatkom moy y dobrodzieiem wielkim zostawał; a o oznaymieniu małżące mey prosze, aby wiedziała żem żyw, czekaiąc miłosierdzia Bożego y wm. że będziecie o nas miec swe staranie, o co y posetno upraszam y oddaiąc mie zatym pilnie w łasce wm. m. m. pana, ktorego cale życzliwym zostaie bratem y uniżonym sługą Paweł Lewał Jezierski. Dat z Dziewicz Gury, dnia trzydziestego Septębris, anno tysiac szescset piędziesiat czwartym, Pan Kuczuk wmsci sie kłania y ten z wielkiey burzy w wielkim zostaie opatrzieniu lubo go przez gwałt okrzyszczono . . . bo wiem y po dzis dzień za warta chodzi. А на тыле того листу титуль писан тыми словы: Memu wielce msci panu y bratu a dobrodzieiowi memu wielkiemu msci panu Janowi Bychowcowi stolnikowi Trockiemu rotmistrzowi Jkm. Kozackiemu oddać należy. Который же тот лист за покладанемъ и прозбою особы верху мененое ест до книг кгородских Минских акътыкован и уписан.

Изъ акт. кн. Минск. град. суда за 1650—1655 г. № 11784 л. 1445.

№ 22—1654 Октября 6.

Универсалъ Пинскаго маршалка Ельскаго о сборѣ Пинскихъ обывателей въ Пинскѣ.

Akt uniwersału ięgomsci p. Jelskiego marszałka Piskiego, aby do Piska gromadzili.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ четвертого, мца октября шестого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Владиславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, од яене освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радвила, княжати на Олыце и Несвежу канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинскаго, Кгневского и Тухолского установленымъ, постановившысе очевидно пан Лукашъ Конопъ подал ку актыкованю до книг кгородскихъ Пинскихъ универсалъ его млети пана Лукаша Ельскаго, маршалка повѣту Пинскаго, в речы нижей в немъ выраженой, который так се в себе мает:

Łukasz Jelski, marszałek y pułkownik powiatu Piskiego. Wielmożnym ich mściom panom dygnitarzom, urzędnikom ziemskim y grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Piskiego także y stanom duchownym. Po zaleceniu usług moich braterskich do wiadomości donoszę, iżesmy według uniwersału ięgo kr. mści pana naszego miłościwego granic iako forty od xtwia Lit. w powiecie naszym pilnując, położywszy obozem w mieście ięgo kr. mści Pisku, laudum takowe ex consensu samych że waszych mściow, aby nie tylko według popisowych quitow, ale iuritim tak z dobr dziedzicznych, zastawnych, arendownych, lennych y dzierzaw od ięgo kr. mści nadanych, kto sie ieno w powiecie naszym szlachcicem mianuie stawali na pospolite ruszenie s pocztami, żywnością, iako do obozu, gdzie tym ostatnim uniwersałem w. mciow moich m. panow y braci przycho-

dzi mi obwieścić, abyscie o tym wszyscy wiedząc, ponieważ grassujący nieprzyjaciel postronne powiaty splondrowawszy, y w naszym powiecie Piskim ogniem, mieczem y braniem plonu, niemnicy y przysposobianiem hultaistwa coraz sie szerzyć nie ustaie, plondruie. Prze miłosierdzie tedy Boże w. mciow moich mociowych panow y braci upraszam, abyscie mnie potym winować nie chcieli, iako stroż od ięgo kr. mści pana naszego miłościwego y w. mciow mych mociowych panow samych w powiecie naszym obrany napominam y posetnie prosze, abyscie o surowosci prawa pospolitego w konstituciiach o pospolitym ruszeniu, iako y przez laudum nasze terazniejsze uchwalonych pod utraceniem dobr ziemskich y pociowości szlacheckiey, skoro waszych mściow ten moi uniwersał ostatni zaidzie, do miasta ięgo kr. mści Piska tak s pocztami iuritim, iako y żywnością gromadzić raczyli, ponieważ bracia przy ięgomsci panu podsędku Piskim w trakcie Zarzeckim będące, w ustawiczoney zostaięce pracy, temu nieprzyjacielowi wstrent na przeprawach czynią, iakoż o posilek abysmy onych wspierać mogli codzienne nam prozby. Oddawamsię przytym łasce w mciow moich mociowych panow y braci. Data w Pisku, dnia szostego mscia oktobra roku tysiąc szesceset pięćdziesiąt czwartego. W mciow mych mociowych panow y braci powolny sługa Łukasz Jelski, marszałek y pułkownik powiatu Piskiego. Kоторый универсал за поданемъ и прозбою особы выш писаное до книг кгородскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1654—5 г. № 13008 л. 1154.

№ 23—1654 г. Октября 6.

Заявление землянина Григорія Войны-Ясенецкаго о разореніи казаками имѣнія Высоцка, Пинскаго повѣта.

Protest y rel. w sprawie ięgomsci p. Woyny o spustoszenie Wysocka od kozakow.

Лета отъ парожения Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ четвертого, мца ноябра десятого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдрекотъ Пинскомъ передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростимъ Пинскимъ, отъ яене освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвежу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленым, жаловаѣ у оповидаѣл урѣдник у слуга маѣтнотси Wysocka iegomsci pana Hrehorego Woyny Jasienieckiego y pani маѣтнотси pani Krystyny Ulatowskiej Woyniney pan Jakub Matusewicz o tym, iѣ gdy w roku teraznieyszym тисѣцъ шестсотъ пѣцдзѣсѣтъ пѣцдзѣсѣтъ четвѣртѣм, w mscu oktobrze, ludzie swawolne kozacy rebelizanci zjednoczywshysie z wiarolomnym nieprzyiacielem moskwicinem z Ukrainy do kilkudziesiѣт тисѣцѣмъ ludu w powiat Pinski do Turowa, Dawydgrodka, do Stolina wtargnѣwshy z chorѣgwiami swemi swawolnemi wielkie krzywdy, morderstwa, zaboystwa na smierѣ y nieznosne szkody poczynili, na domy szlacheckie naiedzaiѣc, maѣтнотси, konie, bydѣ roѣzne y wszelakie dostatki brali, na ostatek poddanych mѣczyli, zabiiali, domy, gumna palili, gdzie ydѣc traktem na Wołyn y w maѣтнотси nazwaney Wysocku y wsiow do niey naleѣzѣcych z chorѣgwiami wszedszy, przez trzy dni pod miastem Wysockim w polu taborem stali, czaty puszezali, w ktorey maѣтнотси zamku Wysocku wszystkie dostatki, konie, bydѣ, fanty pobrali; gumna, domy poddanych popalili, pobrawszy самы zamek y trzy folwarki spalili, w cerkwi Wysockiey aператы pobrali, swieszczenika тамецznego y mieszczan mѣczyli, pytaiѣc siѣ o pieniѣdzach, roѣzne mѣкѣ zadawali y wszelakie ich dostatki, konie, bydѣ roѣzne, cyn, miedz y inne roѣzne rzeczy brali, domy palili, iako теѣ dwor we wsi Tumieniu y mlynow два przy stawie Tumieńskim y rzece Horyniu бѣдѣcе spalili, folwark Brodec spalili ze zboѣem do szczѣtu

w popioѣ przez ogien obrocili, bydѣ w folwarku pobrali, такеѣ folwark pod miastem spalili, wies Jezioro, wies Hnoyna, wies Klesowo, wies Wieѣzycy w niwecz aѣ do szczѣtu spalili, poddanych pomѣczyli, konie, bydѣ roѣzne pobrali y funditus zniesli, a w inszych wsiach такеѣ wszystkie dostatki poddanych pobrali, przez ktoraѣ такеѣ wielka desolatia такеѣ sami siebie czym ѣwѣcie nie maia, iako y powinności nie tylko panu swemu, ale y podaczek z ufały seymowey ustanowionej wydaѣc z czego nie maia y niemoga, ktore такеѣ wielkie spustoszenie y spalenie w niwecz maѣтнотси Wysockiey nam uрѣdowi doniosszy y opowiedziawszy uрѣdник iegomsci pana Woyny ѣe dla wielkiego popalenia w niwecz y zabrania poddanych za wielka trudnoscia ledwo z dymow dziewѣтnastu podymne oddaѣc moga, теѣ manifestatia do xiѣg grodzkich Pinskiхъ zapisaѣc daѣ.

Пры которомъ оповѣданю, ставшы очевисто генерал новѣту Пинского Ян Ушацкѣй, квит свой рѣлѣцѣйный с печатю и с подписом руки своеѣ такеѣ с печатю стороны шляхты признаѣл в теѣ слова:

Ja Jan Uszacki, ieneral iego kr. msci powiatu Pinskiego, zeznam tym moym rellacynym kwitem, iѣ roku teraznieyszego тисѣцъ шестсотъ пѣцдзѣсѣтъ четвѣртѣм, mscѣ Nowembra wtorego dnia, z stronѣ, szlachta, panem Pawѣm Ploćnickim, a panem Iwanem Wysockim byѣem wѣzѣty na sprawѣ niѣzey mianowanѣ od pana Jakuba Matusowicza, uрѣdника maѣтнотси iegomsci pana Hrehora Woyny Jasienieckiego y pani maѣтнотси nazwaney Wysocka, w powiecie Pinskiм leѣzѣc, gdzie za okazaniem widziaѣem we wsi Tumieniu mieysca y popioѣ, mianowali ѣe dwor z budynkami przez kozakow w roku teraznieyszym w mscu oktobrze, tudѣc y mlynow два przy stawie Tumieńskim y rzece Horyniu бѣдѣcе spalili, gdzie tylko slupy y pale ogorzale, gdzie mlynы byli, potom do folwarku Brodec przyiachawszy za okazaniem widzieliśmy такеѣ tylko popioѣ, a wѣgle

stłupy ogorzałe, także folwark pod miastem w niwiecz spalony mianował ten urzędnik, że ci zdraycy kozacy ze zbożem roznym w gumnie y przy gumnie będącym, także budynki popalili. W miasteczku Wysocku mieszczenie opowiedziali, że ciż ludzie swawolni kozacy samych zabiiali, męczyli, pytając się o pieniądzech, konie, bydło różne y wszystkie ich dostatki w komorach, w swiernach, zamki poodbiawszy pobrali, że się czym wyżywić nie mają, dom ieden w miescie spalony, iako też y w zamku gdzie budynki byli tylko miejsca a popioł leży. Potym dnia trzeciego iachaliśmy do wsi Jezior, gdzie za okazaniem widzieliśmy tylko popioł, a węgle gdzie wszystkie domy y gumna aż do szętu popalone. Tamże iachaliśmy do wsi Hnoyna, która wszytka wioska do szętu spalona. Wieś Klesowo i te aż do szętu spalono, także wieś Wiezyce aż do szętu spalona, a w drugich wioskach iako opowiadali y mianowali pozostali poddani y urzędnik, że konie, bydło, różne fanty y inne dostatki domowe pobrali, samych męczyli y na śmierć zabiiali, przez które popalenie wsiow wysz mianowanych zubożenie y zniszczenie wsiow do tey majątności Wysockiey y należących sami siebie czym żywić y podatkw na seymie przeszłym ufalonych czem oddać niemaia y ten urzędnik iegomsci pana Woyny powiedział, że za wielką trudnością ledwo z dymow dziewiętnastu oddać mogą. Co wszystko mną ienerałem y to stroną szlachtą obwiod y opowiedział ten urzędnik y poddani.

A tak ja ienerał z tą stroną szlachtą com widział y słyszał, to wszystko w ten moy kwit rellacyny napisawszy s pieczęcią y s podpisem ręki mey y s pieczęciami strony szlachty do xiąg grodzkich Pinskiach daię, Jan Uszacki ienerał ręką. Которое оповедане и сознане енералское и квити его до книг крродеких Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1654—5 № 13008, л. 1196.

№ 24—1654 г. Октября 10.

Заявление Пинского чашника Арнольфа Гедройца о разорении казаками имѣнія Теребежово Пинского повѣта.

Protest y rellacya w sprawie iegomsci pana Giedroycia Czasznika o spalenie Terebeżowa.

Лета отъ парожения Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесят четвертого, мца Ноября десятого дня.

На враде крродекомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, отъ ясне освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олице и Несвежу, канцлера великого Князства Литовского, старосты Пинского, Крневского и Тухолского установленымъ Заłowали y opowiadali iegomscę pan Arnolph Giedroic, Czesnik powiatu Pinskiego y pani małżonka iegomsci iey mosć pani Maryna Lasocka Giedroiciowa, czesznikowa Pinska o tym, iż gdy w roku teraznieyszym tyсіаć szescset pięćdziesiątym czwartym, w mscu oktobrze, ludzie swowolni kozacy rebelizanci, ziednoczywszy się z wiarołomnym nieprzyjacielem moskwicinem, z Ukrainy do kilkudziesiąt tyсіаć ludu w powiat Pinski do Turowa, Dawidgradka do Stolina wtargnąwszy z chorągwiami swemi swawolnemi wielkie krzywdy, morderstwa, zaboystwa na śmierć zabiianiem y nieznosno szkody poczynili, na domy szlacheckie najeżdżając majątnosć, konie, bydło rozne y wszelakie dostatki brali, na ostatek poddanych męczyli, zabiiali, domy, gumna palili, gdzie ydąc traktem na Wolyn y majątności protestujących nazwaney Terebeżowie y w miescie Stolinie y wsiach do nich należących z chorągwiami wszedszy przez trzy dni po wsiach plądrując, czaty zapuszczając, gdzie dwor Terebeżowski ze wszystkim budynkiem, gumno także ze wszystkim zbożem funditus spalili y w

popiół obrocili, poddanych męczyli, pytaiąc się o pieniądzech, różne męki zadawali y wszelakie ich dostatki, konie, bydło y inne dostatki, fanty, co się im upodobało brali, wieś Terebezew z pomienionym dworem y z cerkwią do szętu spalili, wieś Rzczyce także spalili y młyn przy teyże wsi Rzczyce na rzece Horyniu będący w niwecz obrocili, popsowali w nim wszelakie naczynie. We wsi Horodysczu, w miasteczku Stolnie konie, bydło, różne fanty y wszystkie dostatki pobrali y w niwecz wsi spustoszyli, przez którą tak wielka desolacją tak sami poddani, ktorzy zostali, siebie czym żywie nie mają, iako y powinności nie tylko panom swym, ale y podaczek z ufały seymowey ustawionych wydać z czego nie mają y nie mogą. Ktore-takowe wielkie spustoszenie y spalenie y w niwecz obrocenie majątności Terebezewskiej nam urzędowi doniosszy y opowiedziawszy, że dla tak wielkiego popalenia y w niwecz zebrania poddanych z wielką trudnością ledwo z dymow trzydziestu y iednego dymu podymne wydać mogą, te manifestacją do xiąg grodzkich Pinskiich zapisać dali.

При котором оповеданю тогожь року, мца и дня вышь писаного, ставшы оче-висто енерал повету Пинского Ян Анькудовский квит свой реляційный под печатми своею и стороны шляхты и с подписом руки свое до книгъ кгородских Пинских признал в тые слова: Ja Jan Ankudowski, ienerał iego kr. msci powiatu Pinskiego zeznawam tym moim relacynym quitem, iż roku terazniejszego tysiąc szescset pięcdziesiąt czwartego, msea Nowembra czwartego dnia, z stroną szlachtą panem Bohdanem y Janem Korzeniewiczami byłem wziętym na sprawę niżej mianowaną od pana Teodora Saczkowskiego, urzędnika majątności iegomsci pana Arnolpha Giedroycia, czeszniaka powiatu Pinskiego y pani małżonki iegomsci, nazwanej Terebeżowa, w powiecie Pinskiim leżącej, gdzie przybywszy, za okazaniem tegoż urzędnika widziałem naprzod gdzie wieś Terebeżowa, dwor, cerkiew, gumno

było, tylko mieysca, a popiół zostaię, ktore spalenie y w popiół obrocenie mianował, że od kozakow rebelisantow y moskalow w roku terazniejszym w mscu oktobrze ze wszystkimi budynkami, zbożem y wszelakimi dostatkami stało y funditus spalono. Potym do wsi Rzczyce przyiachawszy, za okazaniem widzielismy także tylko popiół y węgle, słupy ogorzale, mianował tenże urzędnik że ciż zdraycy te wieś samo Rzczyce ze wszystkimi dostatkami w niwecz spalili y młyn przy teyże wsi Rzczyce na rzece Horyniu będący w niwecz obrocili y wszystko w nim popsowali. Potym iachalismy do miasteczka Stolina, gdzie w tym miasteczku zdrapieżeni mieszcianie pozostałe opowiedzieli, że ciż zdraycy kozacy rebelisanci z Moskwo samych osob zabiiali, męczyli, pytaiący się o skarbach y pndzach, konie, bydło różne y wszystkie ich majątności, dostatki w komorach, w swirnach będące od mała do wiela co mogli tylko zastać pobrali, a potym, tegoż dnia iachalismy y do wsi Horodyscza, gdzie pozostałe poddani opowiedzieli, że y te wieś Horodiscze ciż zdraycy kozacy w niwecz spustoszyli, konie, bydło wszystko y onych ubozstwo, fanty różne od mała do wiela do szętu zabrali y te wszystkie wysz mianowane majątności, iako mianowali w niwecz zabrawszy wszelakie dostatki funditus popaliwszy obrocili, przez którą tak wielką desolacją tak sami poddani, ktorzy zostali, siebie czym żywie nie mają, iako y powinności nie tylko panom swoim ale y podaczek z ufały seymowey postanowionych wydać z czego nie mają y nie mogą y zaledwo tylko iako mianowali z wielką trudnością z dymow trzydziestu y iednego podymnego wydać zmo-gą. Co wszystko pomieniony urzędnik mną ieneralem y stroną szlachtą okazał y oswiadczył. A tak ia ienerał z tą stroną szlachtą, iakom w tey sprawie był, com widział y slyszal, to wszystko w ten kwit relacyny wpisawszy, z pieczęciami moią y strony szlachty y s podpisem ręki mey do xiąg grodzkich Pinskiich daię y zeznawam. Pi-

san ut supra. Jan Ankudowski ienerał ręka. Kоторое оповедане и енералское сознане и квит его до книг кгородских Пинских есть уписано.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1654—5 г. № 13008, л. 1198.

№ 25—1654 Октября 29.

Универсалъ гетмана в. к. л. Януша Радвила о причиненіи обидъ его Борисовскимъ мѣщанамъ.

Aktykowanie uniwersału należącego mieszczanom Borysowskim.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсот петдесят четвертого, мца декабра трыдцат первого дня.

На враде кгородскомъ в замъку гдарском Минъском, передо мною Петром Канащевским, подъстолим и подстаростим Минъскимъ, постановившысе очевисто Алєкѣсандер Федорович и Марко Василевичъ мещане Бoryсовские, покладали и ку актыкованю до кънигъ кгородских Минских подали универсалъ ясне освещонаго княжати его млести пана гетмана великого Великого княжства Литовъского, на реч в нем в середине мененую служащый, просечы, абы был до книгъ кгородских Минских актыкован и уписан, которы такъсе в себе маєт:

Janusz Radziwił, xiążę na Birzach y Dubinkach, pan na Newlu y Siebieżu, wojewoda Wilenski, hetman Wielki W. X. Lit., Kazimierski, Borysowski, Kamieniecki, Seynenski, Bystrzycki, Wilkiiski, Retowski, Lubecki, Łozowski starosta. Wszem w obec, komu o tym wiedzieć należy, mianowicie sługom skarbowym, pisarzom y wszystkim w obec rycerstwu ieznemu y pieszemu pod władzą mą będącemu starogo y nowego zaciągu. Lubo rozumiem, że samo politowanie nad utrapionemi mieszczanu memi Borysowskimi wygnan-

cami z wojewodstw y powiatow od nieprzyiaciela spustoszonych sprawić to u w msciow może, żebyście ich nie krzywdzili y żadney im przykrosci nie wyrządzali, iednak przecie даіє ten uniwersal kilkom dziesiąt Borysowcom w iedney gromadzie będącey mieć chcąc y z władze mey pod gardłem rosказując, żebyście ich, waszмосє wszędzie, gdzie kącik iaki y przytulenie będą mieli, także po drogach namnieyszey krzywdy y przykrosci im nie wyrządzali y żadnego myta brać nieważylisie, bezprawia pod srogim karaniem na nieposłusznych uniwersałem hetmanskim w artykuлах wojskowych opisanym. Dat w Koidanowie dnia dwudziestego dziewiątego oktobra, anno tysiąc szeszeset piędziesiąt czwartego. У того универсалу пры печати подъписе руки тыми словы: Janusz Radziwił wojewoda Wilenski, hetman wielkiego xięstwa Litewskiego. Kоторый же тот универсал за покъладанем и прозбою особъ верху мененых сєт до книг кгородских Минъских актыкованъ и уписанъ.

Изъ акт. кн. Минск. грод. суда за 1650—1655 г. № 11784 л. 1473.

№ 26—1654 г. Ноября 2.

Свидѣтельство Смоленскаго воеводы Филиппа Обуховича и другихъ лицъ свѣтскихъ и духовныхъ Смоленскаго воеводства о геройскихъ подвигахъ въ Смоленскѣ полковника пѣшихъ войскъ польскихъ Вильгельма Корфа и польскихъ войскъ.

Aktykatia atestacy ich m. pp. obywatelow wdzstwa Smolenskiego należąca imsci panu Korfowi pułkownikowi ikr. msci.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятдесят четвертого, мца ноябра второго дня.

На враде кгородском, в замку гдарском Минском, пере домною Петром Канащев-

ским, подстолим и подстаростим Минским, постановившысе очевисто его мл. пан Вилгелмъ Корфъ, староста Орлянский, покладав и до актъ подал testimonium их млстей панов обывателей воеводства Смоленского на реч въ ней нижей достаточне выражоною, просечы, абы тое testimonium до книг кгородских Минских актыковано и уписано было, которое уписуючы у книги слово до слова так се в себе мае:

Filip Kazimierz Obuchowicz, wda Smolenski y my niżej na podpisie tak s stanu duchownego iako y rycerskiego w wdstwie Smolenskim mianowane osoby oznaymuemy, yż mając my pro subsidio obrony zamku Smolenskigo zeslane dwa regimenty piesze za ordynacyą iasnie oswieconego xcia im. pana hetmana W.X.L. ieden iasnie wielmożnego im. pana Wincentego Korwina Gąsiewskiego, podskarbiego W. X. L. a drugi im. pana Wilhelma Korfa . . . Orlanskigo, kturzy przyszedszy iuż in ipso ardentissimo następującego nieprzyiaciela perykulo, nie czekaiąc obmyslenia de aerario rei publicae, sami z swey dobrej ochoty pro wiribus, waly funditus zruinowane de nowa radice unas piechotą polską mурową erigowali y tak one ufortificowali, że y nam będącym na ten czas animus rediuius fuit, będąc tey nadziey że ynimicus repulsam patietur, iakoż Diuina potentia (gdy szturm in circum circa był die uiesima sexta augusti ab hora tertia post mediam noctem ad meridiei horam nonam continuo), lubo iuż na murach był nieprzyiaciel, per noctem totam oppugnando, nos defendentes chorągwie, ut uictor futurus postawiwszy na oblankach tandem auxiliante Deo i za sucurssem ychm. panow oberszterow pomienionych, una et a nostris viribus fugatus erat nobis reliquens captiosase et campo ante murali cadauere kturzych numerus patet prostratos fuisse na trzy tysiące y daley opocz rannych. Lecz gdy post tantum laborem poczelichmy liczyć alie z szlachty y z ychm. panow oficerow y zoldatow, mieszczan, piechoty mu-

rowey zabitych osob było pięćset, rannych kturzy do dalszey defensi ei ostali nie sposobnemi numero dwiescie, restabat nie więcej suma sumarum ludzi do boiu zgodnych, dwa tysiące bez czegoś, ktуре gdychmy poczeli ordynować na kwatery ad latitudinem moeniorum prócz ruinnowo uczynionych suficere nie mogli ad defensionem, a co większa, prochow niestawało do dalszego strzymania następującego stusu, defectus chleba między pospolstwem, kozakami y puszkarzami terreat nuditas, odzieży zaciągowych, kturym pięć czwierci nie płacono praemebat morbus corr ssimus grassabatur m od kturzych bliske domy zajmowalisy eandem peste sucursu też względem zniesionego naszego woyska non sperebamus. Insuma tedy inopia pulweris paucietate, militum fame, nuditate, infirmitate coacti, gotowi będąc do ostatniey krwi bronić się musielichmy tandem volentes nolentes deserere arcem oppugnatori, ktory tormentis totaliter menia nostra zruinował. Deo teste testamur, że w tych regimentach pieszych alakrytas ad ulteriorem defensionem non defuerat, sed volentes nolentes, ob causas predictas, musieli ysć za zdaniem gotowym, zacych my obiecuiemy że to sławie y utciwemu ych m. panow oberszterow y panow oficerow regimentowych nie szkodzić niema.

У того testimonium подпис рук тыми словами: Filip Kazimierz Obuchowicz, wda Smolenski рѣка, Samuel Stanisław Drucki Sokolinski, podkomorzy xięstwa Smolenskigo рѣка swą, Jan Woiewodzki sędzia ziemski Smolenski, Nikolaus Słaski societatis Iezu, Stanisław Muniechowski podsedek Smolenski, Alexander Parczewski pisarz ziemski wdstwa Smolenskigo, Jan Heronim Grzymała Krzemieniewski, sekretarz Jkm. рѣка własną, Jan Niesz . . . in cześnik Smolenski, Olbrycht Golmont podczaszy Licki, sędzia grodzki Smolenski, Kazimierz Samuel Drucki Sokolinski pisarz grodzki Smolenski, Jakub Szmurłowski de szmurły рѣка własną, Daniel Jan Sty-

bałkowski strażnik Jkm Smolenski, Bazy-
ley Lepunow ręką, Frydrych Hotfelder
Korsak, Jan Korsak, Piotr Michał, Hero-
nim Obrynski, administrator y kanonik
Smolenski, pleban Mohilewski, mp. Zacha-
riasz Obuchowicz dziekan Smolenski sekre-
tarz Jkm. Jakub Stanisław Woiewodzki,
kanonik Smolenski, proboszcz Bielski ręką
swą. Atestor totius consultus fratres me-
orum veram ac fidelem atestationem frater
Hiacintus Żaluszewski supreor et vicarius
ord-is pred-m Ymieniem wszytkiey braciey
moiey podpisuię się na tę atestacją y przy-
znawam et veram et fidelem frater Stani-
slaus Efremowicz gwardyianus Smolen-
ski, ordinc. Min de obser: Adam Jesman
ręką swą, Daniel Hurko podstoli Witepski
mp., Kazimierz Eydziatowicz. Jerzy Mok-
rzecki, Jan Gieklowski, Bakanowski Sa-
muel dworzanin Jkm. Eliasz Doganowski,
Wawrzyniec Boniecki, Piotr Swiacki, Jan
Stankiewicz kwatermistrz ręką swą, Krzysz-
toph Jafimowicz, Werner Engielhart, Jan
Rumienczewski strażnik, Samuel Łyko rę-
ką swą, Walerian Stanisław Zaleski, Wil-
helm Jan Raczynski, Władysław Wiktorin
Glinka, Krzysztoph Roszczewski, ręką swą
Bartłomiej Żuk, Jan Piotr Gorze-
chowski, Stanisław Symon Milewski, Fa-
bian Sznabel ręką swą, Wojciech Trębicki
ręką swą, Alexander Chocim, Mateusz
Stankiewicz, Iantwoyt Smolenski, Napiey
Wysocki burmistrz Smolenski ręką swą,
Walenty Sokołowski rayca Smolenski, He-
ronim Kazimierz Dubina, pisarz mieyski
Smolenski. Kоторый же тот лист за по-
данем его до актъ ест до книгъ кргод-
ских Минскихъ уписан.

Изъ акт. кн. Минск. грод. суда за 1650—1655 г
№ 11781, л. 1429.

Мѣста обозначенныя точками, отъ вѣрности бумаги,
въ подлинникѣ выкрошлись.

№ 27—1654 Декабря 4.

Декретъ военного суда, по дѣлу о престу-
пленіяхъ Яна Волчка и Станислава Ставец-
наго съ присужденіемъ ихъ нъ отсѣченію
сначала руки, а затѣмъ и голову.

Актыкованіе декрету żołnierskiego w
sprawie im pana Mężynskiego z czeladzią
onego.

Лета от парожения Сына Божого ти-
сеча шестесть пядесят пятого, мца фе-
враля шестого дня.

На враде кргодском Минскомъ, передо
мною Петром Капацевским, подстолим и
подстаростим Минским, постановившы
очевисто пан Янъ Жыдовичъ, генерал
воеводства Минского, покладал и до актъ
подал декретъ żołniersкий на речъ в нем
нижеі помененую, просечы, абы тот
декретъ и з листомъ отворыстым был до
книгъ уписан, который такъсе въ себе
маеть:

Roku tysiąc szesćset pięćdziesiąt czwar-
tego, msca Decembra iedynastego dnia.

Przed nami Stanisławem Łowienieckim
porucznikiem na ten czas, Stephanem Stani-
slawem Jasinskim chorążym y wszystkim to-
warzystwem chorągwie imsci pana Jana Mę-
żynskiego, rotmistrza naszego, za użyciem
od imsci pana rotmistrza naszego z pro-
ductu imsci, ktury z zbiegley swey cze-
ladzi na imie Jana Wolczka y Stanisława
Stawckiego, iako zdraycow, potrzebował
według występku onych sądenia, po kto-
rych sie to pokazalo, że przerzeczony
Wolczek z złego umysłu swego panu swe-
mu wprzod sam ieden uieźdzał, iakoż gdy
według występku swego na gardlo był
osądzony, onegosmy pierwszym razem za
prozbą naszą od gardla eliberowali, a że
nie ustaiąc w tym zamysle swym y nie
dbaiąc nie na srogosć karania woyskowego
na takowych ustanowionę, we trzy niedziele
zaś z przerzeczonym Stawckim, ktury
maiąc na rękę swych do powierzenia da-
nych od pana swego piędzy nie mało z

konmi, z strzelbą precz uiachali, ktorých gdy sam im. pan rotmistrz w drodze dogoniwszy połapał, przy bytności nas wyżey mianowanych pytałsię, z iakichby przyczyn tak wiele zaszkoziwszy nieźdzali, tedy ten Wolezek powiedział, że z namowy Staweckiego, który zmysliwszy list dobrowolny od im. pana rotmistrza y rękę wyformowawszy, a mając za czym uieźdzać tym go do tego pociągnął. My tedy widząc onych w tym występku iako zdraycow iawnych być winnych, gdzie stosuię się do artykułow wojskowych y siusznosci samey, aby się takowa swawola uskromiła, przy dekreście imsci pana rotmistrza y naszym zdaniu za takowy zły występек według zasługi onych przerzeczonego Wolezka, iako nie pojednokrotnego zdrayce, na gardło wskazuiemy, a przerzeczonego Staweckiego, który się ważył list sobie utwarzać y rękę pana swego informować, wprzod uieięciem ręki karać, a potym y gardłem, na co i te pismo nasze dla lepszey wiary przy pieczęciach naszych, y ręce swe podpisawszy imsci panu rotmistrzowi naszemu daimy. Działo się w Wołosowiczach ut supra. У того декрету при печатех подиисе руки теми словы: Stanisław Łowieniecki porucznik ręką. Jako od nieumieiętnego piśma proszony o podpis ręki od imsci pana Jasinskiego, chorążego imsci pana Mężynskiego, Kublicki Mikolaj, Гелиянъ Волкъ рукою, Bazyli Romanowski ręką, Jan Łowieniecki ręką. По вписанию листъ проєждчый писаный теми словы:

Wszem wobec y każdemu z osobna, komu o tem wiedzić należy, a miauwicie ichm. panom arzędnikom na majątnosciach y załogach będącym do wiadomosci donosze, yż posyłam ezeladz moje do majątnosci imsci pana Tryzny, nazwaną Osowy, dla odyskania rzeczy moich, ktorem tam zostawił z chorągwią idąc, w Czeplaia poddanego imsci pana Tryzny. Wielce tedy upraszam wm. m. panow, aby tak teraz iadącym, iako y nazad do mnie powracaięcym z rzeczoma wolny był przejazd. Co dla lepszey wiary ręką mą podpisuię y

pieczęć przyeiskam, Dat z Uswiady dnia, czwartego Decembra anno tysiąc szesceset pięćdziesiąt czwartego. У того листу при печати подиисе руки теми словы: Wm. mm. pp. życzliwy przy II y sluga Jan Mężynski rotm. Который же тот декрет и з листом ест до книг уписан.

Пат. акт. кн. Минск. град. суда за 1650—1655 г. № 11781 л. 1533.

№ 28—1654 г. Декабря 5.

Грамота Короля Яна Казимира ротмистру Лукашу Росудовскому на сформирование начальной роты в 120 человекъ.

Aktykatia listu przypowiednego na rote kozacką J. P. Rosodowskiemu.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсот пятьдесят четъвертого, мца, Декабра чотырнадцатого дня.

На вrade кгородском в замку гдрекон Минском, передо мною Петром Кауащевским, подстолим и подстаростимъ Минскимъ, постановившысе очевисто панъ Стефан Заблоцкий, слуга его млети pana Лукаша Росудовскаго покладад и ку актыкованю подал лист его кор. млети pana нашего млестивого прыноведный, его млети пану Росудовскому на роту казацькую даный, просечы, абы тот лист его кор. млети до книнг справъ кгородских воеводъства Минского был вписанъ, который такъсе в себе мает:

Jan Kazimierz etc. Urodzonemu Łukaszowi Rosodowskiemu, rotmistrzowi naszemu kozackiemu wiernie nam miłemu łaska nasza krolewska. Urodzony y wiernie nsm miły. Yż za nagłym wiarołomnego nieprzyiaciela nastapieniem przychodzi nam o całosci panstw naszych y rzeczy pospolitey obmyslać y wszelaką na danie wstrętu nieprzyiacielowi sposabiać gototowosć, tedy nie tylko wojsko W. X. L. w służbie zatrzymać, ale też ad proportionem sił nieprzyiacielskich augmentować ie ad numerum

woyska na seymie Brzeskim determinatum za rzecz potrzebną rozumiemy, przeto doswiadczoną mając wierność twoie w dziele rycerskim, dzielność y do usługi naszej y Rz-ptej ochote, służbę na kozacką rote wierności twoiey, która ma mieć w sobie koni sto dwadziestcia, przypowiadamy, których porządek taki ma bydz: kon dobry, bandolet y para pistoletow, tak u towarzysza iako y pachotka onego; żołd zwyczajny im z skarbu W. X. L., to jest na każdą czterć jednemu na kon po złotych czterdzestu jednemu z kuchennym, a czas służby wierności twoiey poczynać się ma odprawować od popisu chorągwie w. t., który masz przed pisarzem polnym W. X. L. albo substitutem jego za wiadomością hetmanską, któremu pisarzowi polnemu albo substitutowi jego imiona y przezwiska wszystkiego towarzystwa chorągwie swey oddać y ten list nasz przypowiedny w bliskim tego mieysca grodzie, gdzie te chorągiew wierność twoia zbierać będziesz aktykować powinien. Po odprawieniu tego popisu tam wierność twoia pospieszyc się nie omieszkaż, gdzie hetmanskic zaydzie rozkazanie, pilno tego strzegąc, aby tak w ciągnieniu iako y na stanowisku według artykułow woyskowych towarzysz y pachotek każdy zachował, ludzi ubogich wyciąganiem pieneznych stacij y odkupowaniem sie nie uciążając ani żywnością wyciągnięno z wozow swoich spiżując albo przykrosci iakich tak naszym iako y duchownym y stanu szlacheckiego poddanym czyniąc, ale sie skromnie y bez ukrzywdzenia ubogich ludzi, nie kraząc ani zabiegow czyniąc po stronach, zachował, a nadto powinne hetmanowi naszemu wszystkim posłuszenstwo wierność twoia oddawać będziesz tak, iako sie stanowi szlacheckiemu y powinności rycerskiey godzi, także y w dalszym dziele mamy za to że męstwem, dzielnością, odwagą, posłuszenstwem y ochotą do przysługi naszej y Rz-ptej przodkować będziesz usiłować y towarzystwo wierności twoiey sławę dobrą przed oczyma mając, a u nas y Rz-ptej przysługę tobie

jednając, za co łaskę naszą wierność twoia także y towarzystwo wierności twoiey uznawać będzie; na sciągnienie w. t. niedziel szesciu pozwalamy; starać się tedy wierność twoia będziesz, abys pomienioną rote ludzi cwiczonych y iako naywięcey w służbie bywałych sposobil. Dan w Nowym Dworze, dnia piątego, msca Decembra, roku panskiego tysiąc szescset piędziesiąt czwartego, panowania naszego polskiego szostego, a Szwecckiego siodmego roku. У того листу его кор. млсти прыповедного печатъ прытиснена вел. княз. Лит., а подписе руки тыми словы: Jan Kazimierz krol, Alexander Naruszewicz pisarz W. X. L. Который же тот лист его кор. млсти за прозбою и актыкованем особы верху писаное ест до кьниг справ кгородскихъ воеводства Минского вписанъ.

Изъ акт. кн. Минскаго град. суда за 1650—1655 годы, № 11781 л. 1459.

№ 29—1654 г. Декабря 12.

Заявление Пинскаго и Туровскаго униатскаго епископа Пахомія Войны-Оранскаго о разореніи казанами принадлежащихъ ему имѣній.

Protest iegomsci oycа władyki Pinskiego o spustoszenie matętnosci od kozakow.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесят четвертого, мсца Декабря двадцатаго дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростимъ Пинским, од яене освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвежу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленымъ, оповидаѣл y manifestacyą swoią podał w Bodze przewielebny iegomscі xiądz Pachomiusz Woyna Oranski, episkop

Pinski y Turowski, coadiutor metropolii Kiiowskiej, za daniem sobie sprawy y doniesieniem wiadomosci od urzednika swego episkopii Turowskiej pana Jana Rzepnickiego, dajac takową sprawę, iż co w roku terazniejszym tysiąc szesescet pięcdziesiąt czwartym w miesiacu Septembrze y Oktobrze, napadszy niezbożney rebellii swawolne hultajstwo kozackie w powiat Pinski, majątnosci xiążęncie, panskie, duchowne, ziemianskie y poddanych ogniem y mieczem plundrowali, pustoszyli y iako mogli po nieprzyjacielisku szarpali y niszczyli, gdzie pod tenże czas napadnienia swego wpadszy do episkopii Turowskiej w Piskim powiecie będący, tak w folwarkach episkopich iako w miesczan w miescie Turowie y u poddanych po wsiach będących, a u niektórych, y w lesie zachowane majątnosci ruchome, bydło, konie, fanty y leguminy różne nienasycone swoje łakomstwo rosposcieraiąc, skarbow y majątnosci nie wypowiedzianie chciwie, by można rzeczy pod ziemią szukać, co się im podobało pobrali, poszarpali, a czego wziac y zabrac nie mogli to psowali, siekli y palili, pszoły w borach y przy domach będące z barciami rąbali, pszoły z miodem wydarszy barci y ule palili, miesczan poddanych iednych męczyli, inszych na śmierć zamordowali, a drugich precz porozganiiali y wiele domow we wsiach poddanych episkopii ogniem wypalili, majątnosć ich ruchomą pobrali y nie wiedziec iesli to tych poddanych y miesczan ledwo żywo z duszami bez żadnych majątnosci od strachu wielkiego rozbiegłych do niedopalonych chałup zebrać się może, czyli też żaden iuz nie powruci się, gdyż y po terazniejsze czasy dla wielkiego od tegoż hultajstwa kozackiego niebezpieczestwa w tamtych kraiach trudno się ma kto osiedziec, owo zgola te majątnosć episkopii Turowskiej, w piskim powiecie będącą, wniwecz zplundrowali y spustoszyli, tak, iż z tey episkopii Turowskiej żadnego pozysku iako iegomsci xiędzu episkopowi samemu, tak podymnego

do skarbu należącego, dla wielkiego spustoszenia być nie może, z ktorey episkopii Turowskiej według uchwały, seymu walnego w roku terazniejszym tysiąc szesescet pięcdziesiąt czwartym w Warszawie odprawowanego pierwszej raty szescioroga podymnego z dymow dwudziestu, a z Piskiej episkopii z dymow siedmiudziiesiąt, co w iedno złączywszy z obudwuch episkopii z dymow dziewięciudziiesiąt podymne zapłacone, a teraz dla wysz pomienionego zniszczenia z episkopii Turowskiej ze dwudziestu dymow uchwalonego podymnego nie może być płacono, tylko z episkopii Piskiej choć z wielkim ciężarem przez żołnierza zubożonych poddanych z siedmiudziiesiąt dymow, iesli Pan Bog od dalszego spustoszenia uchować raczy zapłacono być musi. O którym takowym spustoszeniu w episkopii Turowskiej iegomsc xiądz episkop, iako w odległych kraiach będący, niedawno w roku terazniejszym tysiąc szesescet pięcdziesiąt czwartym mca decembra wtorego dnia od urzednika swego tą majątnoscią episkopii Turowskiej zawiaduiącego od pomienionego pana Jana Rzepnickiego wziwszy wiadomosc, a upatrując, aby w przyszły czas kożdemu chcącemu o tem wiedzieć wiadomo było, dał te manifestacyią swoią do xiąg urzędowych zapisać, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго городского суда за 1654—5 годы № 13008 л. 1252.

№ 30—1654 г. Декабря 12.

Заявление Туровскаго подстаросты Феодора Левновича о разореніи казаками Туrowsкой волости.

Protest namiesnika Turowskiego o spustoszenie Turowa y włosci od kozakow.
Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсоть пятдесят четвертого, меча Декабра двадцатаго дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, од яене освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленымъ Оповидаѣ у до wiadomosci urzędowej donosił pan Teodor Lewkowicz, podstarosta Turowski, od iegomsci pana Albrychta Zborowskiego, starosta Turowskiego, na miejscu swym zostawiony, imieniem iasnie wielmożnych iehmsciow: iegomscią panem Alexandrem koniuszym coronnym, iego mscią panem Jerzym marszałkiem coronnym, iegomscią panem Kostantym starostą Sędeckim-Lubomirskimi y iego mscią panem Janem Zamoskim, podczaszym koronnym, successorow dobr po iasnie wielmożney ieymsci pani wojewodziny Wilenskiej pozostałych, iż co w terznieyszym tysiąc szesset pięcdziesiątym czwartym roku, ieszcze, od msca Julij, rebelizanci kozacy napadywając na różne wsi, miasteczka do miasta y zamku Turowskiego należące. chłopow męcząc, na śmierć zabijając, majątnosci ich wszelkie zabierając, insze wsi ogniem paląc, aż do dnia dzisieyszego pustoszyć y w niwecz obracać, złączywszysię pospołu z nieprzyacielem zagranicznym moskalem nie przestając, iakoż wprzod pułk kozacki, pod władzą nieiakiegoś Hryszka Czarnego będący, a potym zaraz tegoż czasu msca Septembra dnia dwudziestego piątego pułk także moskiewski, popołowicy z ludem niemieckim, chorągwie osmnascie, napadszy wprzody na włosc Smedynską y Turowską, nie tylko w domach chłopskich co znależć mogli zabrali, ale znajdując w lasach chłopow, inszych na śmierć pozamęczywali, inni ledwie wygoić się będą mogli, a nawet y samym popom nie folgowali, albowiem popa w miasteczku Ostrozance, we wsi Smedynie, na śmierć zamordowali, we wsi Hlinnie także popa rozstrzelali y poddanych inszych na śmierć nie domęczonych żywo w ziemie powrzu-

cawszy pozasypowali, konie, bydło, fanty do namnieyszey rzeczy zabrali, drzewa bartne ze pszczolami y bez pszczol począwszy odewsi Ryczowa wszyrz y wzdluż na mil kilkanascie ze pnia posiekli, wsi co naygłownieysze, to iest: wieś Weresnice, wieś Bukez, wieś Hlinno, wieś Kolki z Rudnią y ze młynem, wieś Chrapun co do iedney chałupy spalili y inszych wsi do kilkunastu popołowicy po części popalili, zamek, kosciół, wyrzucając ciała z grobow umarłych, spustoszyli, domy szlacheckie w niwecz obrocili, po ktorych ustąpieniu aż do dnia trzydziestego oktobris różni z chorągwiami y bez chorągwi po stu po kilkudziesiąt chodzących miasto y włosc pustoszących roznemi sposobami, tak konmi, sukniami, fantami roznemi, pieniędzmi gotowemi mieszczanie godzili, ktorzy zdraycy odwrociwszy rzkomo od miasta, upewnwszy mieszczan, że ym żadney krzywdy dział nie mieli, wszystkiey okoliczney włosci, iakoby w miescie już weale zostawać miały, z ostatkiem ubozstwa do miasta sprowadzać się kazali. Gdy tedy y włosc wszystka do miasta się sprowadziła, pomienionego tedy dnia trzydziestego oktobra, teraznieyszego tysiąc szesset pięcdziesiąt czwartego roku, napadszy tysiąc piechoty z częścią iazdy, wszystkie komory rynkowe kłodki poodbiawszy y drzwi połupawszy y domy tak popustoszyły y požakowali, że namnieyszey rzeczy nie zostawiono, mieszczan, chłopow, białychgłow męczono, gotowe pieniądze wiele kto mógł mieć powymęczowano y na śmierć kilku, to iest Demiana Denisowicza, Prokopa y Iwana Charyponowiczow rodzonych braci, żone Dmitra Wołynczyca na śmierć zamordowali. Ktorego czasu, iako różni ludzie z różnych wsi y miasta dali sprawę, oprocz inney majątnosci wszelakiey, gdyż tylko w białym odzieniu wszystkich zostawiono, szesć tysięcy bydła rogatego na Ukrayne popędzono, że tedy podymne na bliskim przeszłym seymie w wielkim xięstwie Litewskim uchwalono iest, nie mogąc go żadną miarą tak z miasta, włosci

Turowskiej y Smedynskiej na zniszczonych y w niwecz przez nieprzyjaciela obroconych poddanych wyciągnąć, bo y do tych czas poddani nie wiedzieć gdzie się obracają, y iesli gdzie się ieszcze chronią, względem że nie mają gdzie mieszkać przez popalenie wsi wiedzieć nie możemy, aby o tem ichmсе panowie pobорсе y панowie sucolectorowie wiedzieli w iakową paene iasnie wielmożni ichmсе panowie successorowie nie popadli, даі те манифестacją swą до xiąg grodzkich Pinskiх поминионы пан подстаросци Turowski zapisac. Teodor Lewkowicz подстаросци Turowski, што ест записано.

Изъ акт.кн. Пинскаго Грод. суда за 1654—5 годы № 13008 л. 1250.

№ 31—1654 г. декабря. 28.

Универсалъ гетмана в. к. Лит. Януша Радивила о разрѣшеніи Михаилу Котарскому набрать отрядъ охотниковъ.

Aktykowanie uniwersału x-cia imsci należącego panu Kotarskiemu na zaciąg ochotnika

Лета отъ нароженя сына Божого тисеча шестсот пятдесят пятого, мца Генвара двадцат пятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Минском, передо мною Петромъ Капащевскимъ, подстолимиъ и подстаростимъ Минским, постановившысе очевисто его млст панъ Михаль Котарскій, ротмистр его кор. млсти, покладаль и до актъ подалъ универсалъ ясне освещеного княжати его милости пана воеводы Виленского Гетмана великого вел. княз. Лит. себе на затыгънене охотника служачый, просечы, aby тотъ универсалъ до кнѣгъ кгородскихъ Минскихъ былъ уписанъ, который уписуючы такъ се в себе мае:

Janusz Radziwił, xiąże na Birzach y Dubinkach, pan na Nowlu y Siebieżu, woiewoda Wilenski, hetman wielki Wiel-

kiego X. Lit. Kazimierzski, Borysowski, Kamieniecki, Seywenski, Bystrzycki, Wilkiski, Retowski, Lubecki, Łoiowski starosta. Oznaymuję yż pod terazniejszy Rzeczypospolitey gwałtowny czas widząc do dzieła rycerskiego sposobność urodzonego pana Michała Kotarskiego, pozwoliłem mu zebrać ochotnika tyle, yle go zebrać może, s ktorymi nie się bawiac ani krzywd y uciążenia ludziom czyniac, prosto y iako nayspiesznicy do mnie do obozu isć powinien będzie y to czynić, co na dobryх należy kawalerow, podlegaiąc we wszystkim artykułom woyskowym y srogosci prawa. Dat w Minsku, dnia dwudziestego osmego Decembrys, anno tysiąc szesceset piędziesiąt czwartego. У того универсалу печатъ княжати его млсти и подпись руки тыми словы: Janusz Radziwił woiewoda Wilenski hetman Wielki wielkiego xisęstwa Litewskiego. Который же тотъ универсалъ за поданемъ его до актъ естъ до кнѣгъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Минск. грод. суда за 1650 - 5 г. № 11784 л. 152.

№ 32—1655 г. Февраля 23.

Универсалъ короля Яна Казимира Пинскимъ обывателямъ о назначеніи сеймиковъ для выбора пословъ на сеймъ въ Вильнѣ.

Akt. uniwersału iego kr. msci na seymiki y conuocatią do Wilna.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ петдесят пятого, мца Марца двадцат сегого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленым, универсалъ его кор. млсти през козака скарбового до

книгъ городовскихъ Пинскихъ къ актыкованю прислано в тые слова писаный:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xzę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmuydzkie, Inflanskie, Smolenskie, Czernihowski, a Szwedski, Godski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożnym y urodzonym dygnitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie y wszystkim obywatelom powiatu Pinskiego, uprzejmie y wiernie nam miłym łaskę naszą krolewską. Uprzejmie y wiernie nam mili! W tak nagłym y ciężkim Rzeczypospolitey niebezpieczeństwie, gdy wiarolomny nieprzyjaciel moskwicin, złamawszy bezbożnie wieczne pacta bez żadney przyczyny, barzicy zdradą niżeli męstwem, tak wiele wojewodztw y powiatow, zamkow, fortec, miast, miasteczek, włości, szerokich dworow szlacheckich, tak w koronie polskiey, iako y w wielkim xięstwie Litewskim, mając conductamen z zdracą rebellisantem naszym y Rz. ptey Chmielnickim y wszystkim wojskiem Zaporowskim pozabierał, osoby duchowne, szlachty y podanych iednych w niewolę do Moskwy zapędził, drugich tyrańską pozabiał, trzecich do tego przymusił, że mu przysiędz y znowu się chrzścić nigdy nie slychanym w chrzescianstwie sposobem musieli, a ieszcze się tym nie contentuiąc in visceribus W. X. L. sedem belli założywszy, wszystką swoją na to obraca potęgę, aby ostatek, łakomie y niesprawiedliwie pod się podgarnął, nie tylko z ostatnią zgubą W. X. Lit., ale z krzywdą Bożą y kosciolow Jego świętych, profanuiąc mieysca Bogu poświęcone, wykorzeniaiąc wiarę świętą katholicą, nad co by żaden poganin y tyran więcey nie mógł uczynić; ad publicam hanc calamitatem accedit y ta W. X. Lit., że na przeszłym seymie nie obmysliło sobie daley podatkow na zapłatę woysku, tylko ad nonam may roku teraznieyszego, ktore za odeysciem tak wielu wojewodztw y powiatow w ręce nieprzyjacielskie y za spustoszeniem ostatka przez żołnierza, niepodobne są do wybrania y zgromadzenia,

zkađ na commissiey Minskiey przy zapłacie woysku do wielkich przyszło trudności y do takich assecuraty, ktore ostatnim wielkiemu xięstwu Litewskiemu grożą upadkiem, ieżeli pro nona augusti w roku teraznieyszym skuteczna zapłata woysku obmyslona nie będzie; ta za się sine consensu publico być nie może. Seym, ktory iuxta legum nie mógł by być iedno szesć niedzielny y koronie, ktora sobie ad primam January anni sequentis podatki dostatecznie obmysliła, nie iest potrzebny, ani uważywszy wszystkie circumstantie seymowania tak skuteczny żeby, się nim tam praegnanti W. X. L. necessitati w wystawieniu woyska zapłaty pro nona augusti wygodzić mogło, zaczym pro paterne nostra sollicitudine uważywszy u siebie wespół z panami senatorami przy boku naszym będącemi wszystkie sposoby et absetium przez listy nasze rady zasiągszy, inszego żadnego nie naydujemy, iedno złożenie w wielkim xięstwie Litewskim conuocaciy przy bytnosci naszej, panow senatorow tak koronnych, iako y W. X. Lit. y przy posłach ziemskich W. X. Lit., zwłaszcza że takowa conuocatia nie nowego nie przyniesie, ani będzie contra vincula unionis, ktore sacro sancte sunt seruanda, bo się żadne na niey leges publicum consensum concernentes nie będą pisały, ale tylko continuabitur to, co iest na przeszłym seymie postanowiono, a do executiey nie przyszło. Zaczym umysliwszy te conuocatią w roku teraznieyszym, tysiąc szesceset pięcdziesiątym piątym, msca maia dziesiątego dnia w mieście naszym stołecznym Wilnie odprawić, uprzejmosci y wiernosci waszey żądamy y mieć chcemy, abyscie na seymik te conuocatią poprzedzaiący do Pinska ziachali na dzień dziewiętnasty msca Kwietnia, roku teraznieyszego y na nim uważywszy tak wielką W. X. Lit. potrzebę, takich posłow z poszrodka siebie cum plenaria potestate wysłali, ktorzy by propter amorem patriae pro aris et focis, pro caris pignoribus do tego się tylko mieli, co presentem rei publicatum concernit, względem satisfactiey

woyska w oddaniu długi winnego y obmyszeniu dalszey onemu zapłaty y sposobu y w daniu odporu nieprzyiacielowi, przeciwko potędze tak wielkiej, z którą na państwa nasze, a osobliwie na W. X. Lit. następuie, nie kładąc żadnych inszych materij w instructie swoje, które by extra hanc materiam były y uniwersam concerent rem publ., gdyż narod bez narodu nie takiego iuxta vincula unionis stanowić nie możemy. Declarujemy też y to, że ta conuocatia ze wszystkim nad tydzień ieden odprawować się nie będzie powinna y posłowie ziemscy, exclusis omnibus solennitatibus, na seymie obserwari solitis, po propositiey naszej insimul z panami senatorami przy boku naszym propositas materias tractować będą, abysie czasu darmo nie brało do dania prędkiego ratunku oyczyznie, czego wprzod wrodzona po uprz. y w. w. ku oyczyznie miłości ciężka w tak srogim razie calamitas wyciąga y nasza około całosci iey sollicitudo potrzebuie. Co aby do wszęch przyszło miadomosci, urzędowi grodzkiemu Pinskiemu rokazujemy, aby ten nasz uniwersał do act przyiąwszy na miejscach zwykłych publicować y obwołać co najprędzey kazal, ażeby obywatele tamtych woiewodztw y powiatow, które na ten czas są w ręku nieprzyiacielskich, iako wierni poddani nasi, ktorzy nam y Rz. ptey wiary dotrzymali, odbieżawszy wszystkich dostatkow y majątnosci swoich po różnych miejscach rozproszeni mieszkaią od tey connocatiey exclusi nie byli y aby posłow swych na nią posłali, ponieważ grodow swych nie mają, naznaczamy im na odprawienie seymiku: Smolenskim w Mirze, Starodubowskim w Lipniskach, Połockim w Miadziele, Witebskim w Nieswieżu, Orszanskim w Lachowiczach, Mscisławskim w Radoszkowicach, Rzeczyckim w Bychowie Starym, Mozyrskim w Shucku, a uniwersaly tym woiewodztwom y powiatom służące, skarb, albo bliższe grody do naznaczonych miast dla publicowania onych odsyłać mają. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego trzeciego msca Lutego, roku

Panskiego tysiąc szesceset pięcdziesiąt piętego, panowania krolewstw naszych Polskiego y Szwedskiego siodmego roku. У того универсалу его кор. млсти печать меньшая вел. княз. Лит. одна, а подпис рукъ тыми словы: Jan Kazimierz Krol. Jan Dowgiało Zawisz a referendarz y pisarz W. X. L. Который универсал за поданомъ его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1654—5 гг. № 13003 л. 1575.

№ 33—1655 Марта 24.

Декретъ войскового суда по дѣлу о грабежѣ, учиненномъ зем. Охманомъ и Пыпелемъ на проѣзжей дорогѣ.

Aktykowanie Dekretu Woyskowego Sądu Jasnie Wielmożnego Je-o msci Pana Gosiewskie-o Hetmana Polne-o W-o X-a L-o w sprawie Je-o msci Pana Stephana Cedrowskie-o z Panem Krzysztofem Ofmanem y Panem Pypelą Kompanią chorągwie Raytarskiej Pułku Jm. Pana Hetmana Polne-o W. X. L-o.

Лета от нароженя Сына Бсжого тисеча шестсот петдесят пятого, мца апрыля деветналцатого дня.

На враде кгородском в замку грском Минском, передо мною Петром Капащевским, подстолим и подстаростим минским постановившысе очевисто слуга его мил. пана Стефана Цедровского, Болтрмей Мартинович покладаць ку актикованю именовемъ пана своего декретъ войсковый суду ясневелможного его мл. пана Венцентого Корвина Кюнсевекого, подкарбего великого, гетмана полного вел. княз. лит., в справе пана своего и компаннею его мил. пана Крейца манора с паном Крыштофом Офманом и паном Андреем Пыпелею на реч в нем нижей помененую, просечы, абы был до книг Кгородских минских актикован и уписан.

Который уписуючы слово до слово такъ се в себе мает. Wincenty Coruin Gosiewski, Podskarbi wielki, Hetman Polny y Pisarz Ziemi W-o X-a L-o, Panski, Woliski, Markowski, Łozdzieyski starosta, Ekonomii Olickiey administrator. Przed sąd moy Hetmanski wytoczył sie sprawa Je-o msci Pana Stephana Cedrowskiego z Kompanią, Pana Kreyca maiora Pułku swego Raytarskiego, mianowicie z Krzysztophem Ofmanem y Andrzejem Pypelą o zabranie przez nich na drodze, w sposob rozboiu, niemało rzeczy w processie pomienionych, o ktorey sprawie za postanowieniem obwinionych w przyparęce u Pana Alexandra Szrekowa Porucznika tego Kornetu zostających, ponieważ obżalowani dobrowolnie do tego znaiąc uczynku zabrane Je-o msci Panu Cedrowskiemu rzeczy u jakowegos żyda być mianowali, przeto Ja pomienionych Ochmana y Pypela, iako winowaycow, zabiegając temu abysie złość ludzka nie szerzyła, na gardło ścięciem wskazuję, a yż te rzeczy u żyda im znaiomego być mianują, tedy do odyskania onych Je-o msci Panu Cedrowskiemu wydaię, po ktorym doysciu tych rzeczy abo rozparciusia onie y execucyą nad tymi wynowaycami uczinie pozwalam, a Pana Alexandra Szrekowa porucznika tego Corwetu, poniewaz w przyparęce u siebie będących zdał, wolnym od paręki czynię, przytym iż trzeci obżalowany na imie Krygiec Brezeyga do rozprawy prawney stawać nie chcąc od chorągwie uiechał, na wytrąbienie wskazuję, y gdzie byieno poscigniony mógł być saluę Jmsci Panu Cedrowskiemu tak o paeny iako y o wszystkie szkody zachowuie. Działo sie w Mohilewie. Roku Tysiąc szesc set pięcdziesiąt piątego, msca marca dwudziestego czwartego dnia. У того декрету нечать и подынисть руки яневелможного его милости пана Гетмана польного великого князтва литовского тыми словы: Wincenty Gosiewski Podskarbi y Hetman Polny wielkiego xięstwa litewskiego. Который же тотъ декрет за покладанемъ

до актъ есть до книгъ кродских минских уписанъ.

Изъ актовой книги Минскаго городского суда за 1642—1693 г. № 11783, л. 520—521.

№ 34—1655 Апрель 3.

Универсаль короля Яна Казимира о назначении сейма въ Варшавѣ на 19 мая 1655 года.

Акт. универсалу иего кр. мsci на сейм до Warszawy.

Лета от парожения Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ пятого, мса апреля шеснадцатого дня.

На враде кродском в замку гдарскомъ Пинскомъ передо мною Владыславом Казимером Войною подстаростимъ Пинским, од яене освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивиля княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит. старосты Пинского Кгневскаго и Тухольского установленным, универсаль его кор. млети в речы в нем выраженой, до повету Пинского писаный, през козака скарбового ку актыкованью до книг кродских Пинских поданъ, который такъ се в себе мает:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xże Lith., Ruskie, Pruskie, Żmudzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalzki dziedziczny krol. Wielmożnym y urodzonym dygnitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu szlachecie y wszystkim obywatelom powiatu Pńskiego uprz. y wier. nam miłym łaskę naszą Krolewską. Uprz. y wier. nam mili! Lubosmy z oycowskiey naszej providentiey zabiegając gwałtownym na W. X-two Litt. następującym niebespeczenstwom, z tych ktoriesmy w przeszłych uniwersalach naszych namienili przyczyn, złożyli byli w W. X. Lit. przy bytnosci naszej, panow senatorow y urzędnikow koronnych y W. X. Lit., tak-

że przy posłach ziemskich W. X. Lit. conuocatią y oney czas dzień dziesiąty maia w roku teraznieyszym, a mieysce miasto nasze stoleczne W. X. Lit. Wilno, seymikom zasie oną poprzedzającym dzień dziewiętnasty msca kwietnia po wojewodztwach y powiatach naznaczyli y przetośmy szczegulnym potrzebom W. X. Lit., które inakszym sposobem ratowane być nie mogły, zwłaszcza że żadne insze na on czas którym by seymem przeszłym prouisum nie było potrzeby Rz. ptey nie zachodziły, ex paterna nostra sollicitudine consulere chcieli, teraz iednak iż zachodzą takie niebespeczenstwa, które uniwersam concernunt rem. pub. tak od Moskwy iako y od innych sąsiad niezyczliwych y z nich tak koronie iako y W. X. Lit. emergunt noua, które przed tym nie były y niemogły być praeuisa, pericula, przychodzi nam, idąc za radą panow senatorow y urzędnikow przy boku naszym będących, takie brać przed się media, któremi by wszytka Rz.p-ta zewsząd niebespeczenstwy obtoczona, ab ultima ruina sua ratować się mogła, a że Reipub. salus suprema lex est, ta nas do tego przymusza, abyśmy całej Rz. p-tey niebespeczenstwom consulendo, inszy skuteczniejszy sposob obmyśliwszy, miasto conuocatię W. X. Litewskiemu złożony, która by za oddaleniem się osoby naszej do W. X. Litewskiego, sic stantibus rebus, mogła grauisissima całej Rz. p-tey inferre pericula, oprócz innych wielkich przyczyn względem samych częstych z gromadnemi tatarskimi posiłkami, którzy iuż są na usłudze naszej y Rz. p-tey conferentyi y co raz nowych z rozných stron przypadających praetensij, seym iako nayprędzy sine ullis solenitatibus złożyli, iakoz on w tak nagłej Rz. p-tey potrzebie tym uniwersalem naszym składamy y mieysce onemu w Warszawie, a czas dzień dziewiętnasty msca Maia, seymikom zaś ten seym poprzedzającym tenże dzień dziewiętnasty kwietnia, ktorysmy w przeszłych uniwersałach mianowali, naznaczamy, chcąc mieć po uprz.

y wier., abyście na ten seymik na dzień dziewiętnasty msca teraznieyszego kwietnia, iuż pierwszymi uniwersalami naznaczony, do Pinska ziachawszy, posłow swych, ktorýchbyście według pierwszych uniwersalow naszych na conuocatią do Wilna wysłać mieli, ponieważ za złożeniem teraznieyszym seymu irritamet nullam te conuocatią mieć chcemy, iuż nie do Wilna, ale do Warszawy na seym na dzień dziewiętnasty msca maia w roku teraznieyszym przypadający wysłali, zleciwszy im, aby te materie, które się w przeszłej instructiē na conuocatią danej wyraziły y to tylko, co periculosum reipub. statum concernit y według teraznieyszej instructiē naszej tractowali, a czas seymowania dwuniedzielny tylko na seymikach swych postanowili praecise, bo tak są rzeczy nachylone rei pub., że namnieysza mora może ją o ostatnią przyprawić zgubę. Z oycowskiej naszej ku dobru pospolitemu miłosci niemożemy miłującym oyczyzny synom skuteczniejszego dać do tego incitamentu, iedno communem salutem patriae, która in extremis posita periculis hoc unicum od uprz. y wier. w expectat auxilium. Co aby do wszęch przyszło wiadomości, urzędowi Pinskiemu grodzkiemu roskazujemy, aby ten uniwersał nasz do act przyiąwszy, na mieyscach zwykłych publicować y o obwołać iako nayprędziey kazał. Dan w Warszawie, dnia trzeciego msca Kwietnia, roku Panskiego tysiąc szeszeset piędziesiąt piątego, panowania krolewstw naszych Polskiego y Szwedzkiego siodmego roku. У того универсалу печат его кор. млети канцелярии меншее вел. княз. Лит. притиснена одна, а подпись рукъ теми словами: Jan Kazimierz krol. Jan Dowgiało Zawisza referendarz y pisarz W. X. Lit. Который универсаль за поданемъ его до актъ до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ актовой книги Пинск. град. суда за 1654—5 г. № 13008, л. 1643:

№ 35—1655 г. Мая 20

Универсалъ короля Яна Казимира о разрѣшеніи Пинскимъ обывателямъ обороняться отъ отряда добровольцевъ Фелиціана Родаковскаго, грабившаго въ Пинскомъ повѣтъ.

Акт. униwersалу іего кр. мсци, абу р. Rodakowskiego gromili.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пяддесят пятого, мца июня пятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олице и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневскаго и Тухолскаго установленымъ универсалъ его кор. млсти до повету Пинского писаный, в речы в немъ нижей выраженой, ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ поданый, который так се в себе маеть:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmuydzkie, Inflanskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem wobec y każdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, a mianowicie wielmożnym urodzonym dygnitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie y wszystkim obywatelom powiatu Pinskiego, także sławetnym burmistrzom, raycom, ławnikom y pospolstwu miasta, woytom, poddanym włosci starostwa naszego mianowanego Pinskiego, uprzejmie y wiernie nam miłym łaskę naszą krolewską. Uprzejmie y wiernie nam mili. Mamy tę wiadomość, iż nieiaki Felicjan Rodakowski—voluntariusz, nie mając listu przypowiednego ani żadnego uniwersалу naszego, zebrawszy swowolną kupę y do obozu się z nią niespiesząc, wielkie krzywdy y excessa, nie dbając nie na surowosć prawa pospolitego, w pomie-

nionym powiecie y starostwie Pinskim czynić wazysię, ktorego my, iako swowolnego y prawa nie poslusznego cierpieć nie mogąc, ieżeli by dobrowolnie ztamtąd ustąpić niechciał y szkod poczynionych nie nagroził, a do obozu się iako naprędzey nie spieszył, za oddaniem uprzejmości y wierności waszey tego uniwersалу naszego krzywdzić się nie dopuszczając y bronić się pozwalamy. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego msca maia, roku Panskiego tysiąc szesceset pięcdziesiąt piątego, panowania krolestw naszych Polskiego siodmego, Szwedzkiego osmego roku.

У того универсалу его кор. млсти пры печати подписы рукъ тыми словами: Jan Kazimierz krol. Jan Dowgiąło Żawisza referendarz y pisarz W. X. Lit. Который универсалъ его королевской млсти за поданемъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинскаго Гродскаго суда за 1654—5 годы № 13008 л. 1786.

№ 36—1655 г. Юля 12.

Постановленіе Пинскаго сеймика о приговореніяхъ къ войнѣ.

Акт. laudum ychm. pp. obywatelow р. Pinskiego

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пяддесят пятого, мца июля пяднадцатого дня.

На враде кгородском, в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олице и Несвижу, канцлера вел. княз. Литов., старосты Пинского, Кгневскаго и Тухолскаго установленым, ляддум их милости пановъ обывателей повету Пинского на сеймику постановленого ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подано, которое уписую-

чы у книги слово в слово так се в себе масть:

My dygnitarze, urzędnicy ziemscy y grodscy, rycerstwo, szlachta, obywatele powiatu Piskiego, ktorzyśmy się w roku teraznieyszym tysiąc szeszeset pięćdziesiąt piątym na dzień dwunasty msca Jullij dla wysłuchania relacyey imsci pana Łukasza Jelskiego, marszałka Piskiego y imsci pana Piotra z Terla Terleckiego, sekretarza iego kr. msci, sędziego grodzkiego Piskiego na przeszły seym Warszawski wyprawionych do miasta, iego kr. msci y zamku Piskiego zgromadzili, oznaymujemy, iż co na tymże seymie sposob securitatis, który sobie namowimy, iest approbowany, tedy widząc zewsząd nagłą na Rz.p.tą następującą od nieprzyaciela pericula, a mianowicie nasz powiat yż iest wszystkim incursiom expositus y wszystka wszystkiego W. X. Lit. obrona od poleskich krajow na tey fortecy zawisła, tedy otrzymawszy iuż z łaski y prouidentey iego kr. msci, a za zgodą wszystkiey Rz.p.tey przez constitucya, że się pospolitym ruszeniem od granic naszych nie odrywając, in praesidium powiatu naszego zostawać mamy, chcąc te pospolite ruszenie mieć według prawa y w słusznym porządku one zachować, taki sposób obrony naszej między sobą namawiając vigore praesentium uchwalamy. A naprzód, uprosiwszy za pułkownika iegomsci pana Łukasza Jelskiego, marszałka Piskiego, ktorego we wszystkich okazyach dobrze dexteritatem y ochotę doswiadczoną mamy, imsci samemu ordinans y dispositiā cale w ręce et fidem poruczamy, a imsci pana Bazylego Orde, miecznego Piskiego, widząc iegomsci merita w teyże functey iako chorążego y w tym teraznieyszym pospolitym ruszeniu mieć chcemy, który wszystkie munia temu urzędowi należące według prawa obire, władze mieć będzie. Popis generalny składamy sobie na dzień dwudziesty szosty msca Jullij pod Piskiem, na który termin wszyscy osobami swemi, nie poczty tylko wyprawując, według constitucyey blisko przeszłego seymu stawać

y ze wszystkim orężem do boiu należącym według dawnych quitow popisać się mamy; a uczyniwszy ten popis, nie rozieczaiąc się, ale iuż w tey służbie pospolitego ruszenia poty, poki y insze woiewodztwa y powiaty pospolitym ruszeniem w polu będą in armis, zostawać powinni będziemy; a gdyby dalsza nieprzyacielska następowała nawalność, tedy iuż osobliwie wszyscy, tak zastawnicy iako arędarze y co tylko na płatach summy mają y na szczególnych tylko dzierżawach mieszkają, a zgoła wszyscy ingenere żadnego nie excipując ani wylęczając, od wyższych aż do niższych stanow, sami osobami swemi, kto kolwiek iedno wolności szlacheckey używa, za pszestrogą y uniwersalem tegoż imsci pana pułkownika naszego, na miejsce y termin od iegomsci naznaczony ze wszystką gotowoscią stawać powinni będą. Więc dla dalszego wsparcia, iż ieszcze te pericula większych sił naszych potrzebują, ponieważ iasnie oswiecone xiążę imsc pan canclerz W. X. Lit. starosta nasz wielką ku oyczynie miłość, a ku powiatowi naszemu łaskę, iako zwykł zawsze oswiadczać, y na ten czas strzelcami starostwa swego y piechotę swym własnym kosztem zaciągnioną nas s Panskoy łaski y prouidencyey swoiey wspiera, tedy y my z dobr naszych ziemskich dziedzicznych, lubo zniszczonych do tegosię przykładając, a przychilając się do pierwszego zwyczaju y ten sposób uchwalamy, iż z dziesięciu dymow według quitow podymnych iednego pieszego ze wszystkim orężem y gotowoscią wyprawić mamy, która ta piechota za uniwersalem imsci pana pułkownika na miejscu y czasie naznaczonym stawać y według ordynansu iegomosci poty, poki y samo pospolite ruszenie in opere zostawać będzie. Piechota zaś włoczna z dobr iego kr. msci, to iest ze dwudziestu włok, ieden pieszy, seymem uchwalona że ma być do obozu wyprawiona, tedy aby y ta od pospolitego ruszenia nie odrywana, ale ad sotias vires nostras przyłączona była. Spoyrszodku siebie brata naszego iegomsci pana Alexandra Terleckiego do iego kr. msci pana

naszego miłosciwego wysylamy, która jeżeli przy granicach tegoż powiatu zostanie, tedy y te pomienioną naszą piechotę wlochną pod władzą tegoż imsci pana pułkownika poddaiemy; a że niektorzy panowie obywateli (iako już nas anteacta docuerunt), nie dbając na prawo pospolite, często od pospolitego ruszenia unikają, ani żadnych ciężarów równie z drugimi pociągać nie chcą, tedy to zwerificowawszy, który by tego pospolitego ruszenia wespół z nami odprawować niechciał, albo się jakimkolwiek sposobem od onego uchraniał y w którymkolwiek punkcie temu postanowieniu naszemu dosyć nie uczynił, ma iegoć pan pułkownik nasz wespół z imse panem chorążym, po odprawieniu służby quity popisowe rozdawszy, contumacem do grodu na rejestrze podać, a potym na przyszłym da Pan Bóg seymie onego trybem woyskowym do publikowania y wytrąbienia podać. A w tey służbie pospolitego ruszenia aby się iako najlepiej disciplina militaris zachowała, żaden obywatel żadnych exacty y extorsiey ubogim ludziom tak w ciągnięciu iako y stanowisku czynić niema, ale się według prawa de proprio swoją żywnością contentować powinien będzie, y owszem każdy występny według artykułów woyskowych pro demento sądzony y karany być ma. Ktore zgodne postanowienie nasze vigore przeszłego seymu utwierdzony, cale sobie ztrzymać deklarując, rękami własnymi naszymi podpisujemy. Pisan w zamku Piskim, dnia dwunastego msca Julij, tysiąc szescset pięćdziesiąt piątego roku. Łukasz Jelski marszałek y pułkownik powiatu Piskiego mp. Bazyli Orda mieczny y chorąży na ten czas powiatu Piskiego. Filon Godebski podsędek Pinski, Grzegorz Hophman societatis Jesu rector collegium Piskiego. Kazimierz Woyna pisarz ziemski Pinski, Samuel Godebski, podstoli Pinski, Chrzysztoph Naruszewicz skarbnik powiatu Piskiego. Piotr Terlecki z Terla, sekretarz iego kr. msci, sędzia grodzki powiatu Piskiego. Piotr Wodzigir Pokłonski pisarz grodzki

Pinski, Jan Dzierzek Skrynca, Andrzej Furs ręką, Heronim Protasowicz, Piotr Dostoiewsky ręką, Mikołay Kazimierz Olaszewski, Jacek Mikołay Zakrzewski, Alexander Tur, Krzysztoph Szczepa, Alexander Godebski, Andrzej Protasowicz, Samuel Teodor Kropiwnicki, Jan Michał Kozlakowski, Piotr Jan Hryczyna, Jan Bucela, Adam Małyszewicz, Kałaur Jerzy. Которое ляддум за поданем до книг кгородскихъ Пинскихъ ест уписано.

Изъ акт. кн. Пинскаго городскаго суда за 1654—5 годов, № 13008, л. 1877.

№ 37—1654 г Іюля 3.

Третье оповѣщене королемъ Яномъ Казимиромъ Пинскихъ обывателей о посполитомъ рушеніи.

Акт. универсалу иего kr. msci vici na pospolite ruszenie.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ пятого, мца июля двадцать шестого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском передо мною Владыславом Казимиром Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олице и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит. старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленным, универсал его кор. млсти за печатю меншою вел. княз. Лит. и с подписом руки его кор. млсти до повету Пинского присланого на посполитое рушене в речы в нем шырей выраженое ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ в тые слова писаный: Jan Kazimierz z Bożey łaski krol Polski, wielkie xże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmudzkie, Mazowieckie, Inflanskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzkie, Godski, Wandalski dziedziczny krol. Wielebny, wielmożnym, urodzonym szlachetnym dignitarzom, urzęduikom ziemskim,

grodzkim y wszystkim stanu rycerskiego obywatelom powiatu Pńskiego, uprz. y wier. nam miłym łaskę naszą krolewską. Wielebni, wielmożni, urodzeni, szlachetni uprz. y wier. nam mili. Z oycowskiego naszego affectu y nieustawiającego pieczołowania życzylichmy iuż niedopiero, abyscie uprz. y wier. w. post tot bellorum procellas do požądanego tandem tranquillitatis przybiwyszysię portu, praw, swobod y wolności swoich za szczęśliwego panowania naszego w lubym zażywali pokoiu, świadkiem są tego seymu przeszłego przy niewczasie naszym, któreśmy dla dobra pospolitego y spolney matki naszej oyczynny mile podeymowali oycowskie starania, kiedy trudy dzienne z bezsennemi złączyszy nocami, wszystkie na to obracalichmy conatus, iakoby następującym zabezpiewszy niebezpieczeństwom, florentem widzieć mogli patriam; ztąd nie tylko podatki, ale y pospolite ruszenie za zgodą wszech namowili stanow, kiedy coronnego część wojska znaczną w tamtym woysku uczyniwszy diminutią, do woysk W. X. Lit. przyłączylichmy ochotnie, kiedy gwardie nasze custodiam corporis od boku oddaliwszy swojego, potrzebie uprz. y wier. waszych udzielilichmy chętnie, kiedy nakoniec ex eodem affectu głowę swą własną pro uictima dla uprz. y wier. w. ponieść niewzbranialichmy wczesnie, iakoż tym umysłem y do W. X. Lit. zbliżylichmy się byli, ale że priwatne lauda na seymikach intenty nie respondowały naszej, a zatym niebezpieczeństwa coronne znowu nas do corony reuocować musiały, tym czasem wiarołomny nieprzyjaciel moskwicin z rebellizantem potężne złączyszy siły, a pochlebnego szczęścia zaiuszony fauorem nie tylko ad interiora oyczynny naszej libere progreditur, ale y po została część in praedam et spolium zawziąć usiłując od Szwedów, przy tym non contemnenda ingruunt pericula, iezelibysię iakowemi sposobami commisarzom naszym, którychesmy na blisko przeszłym seymie ex mente stanow Rz. ptey wyprawili nie dał uiąć y do słusz-

nych przystąpić niechciał tractatow, zabiegając tedy tempestiue tym na oyczynę nawalnościom, widząc zwłaszcza, że woysko lubo w swej dawney y dotąd perseuerat ochocie y za uchwalonemi na zapłatę sobie pro die nona augusti naznaczoną podatkami do dalszych Rz. ptey usług swoją ochoczo pollicetur operam, iednak za ustawicznymi imprezami nieprzyjacielskimi nadweredzone tantae nieprzyjaciela wydołać potędze sine ope et auxilio pospolitego ruszenia nie może, uprz. y wier. w. de imminentibus hisce mutare ostrzegamy periculis, żadając, abyscie uprz. y wier. w. in tam praegnanti reip. necessitate, pierwsze wici za dwoie mając na pospolite się ruszenie, któreśmy całe w ręce nasze wzięli y ordinans onego według statutu W. X. Lit. iezelibychmy sami osobą naszą propter pericula regni być, niemogli, do iasnie wielmożnego wdy Wilenskiego, hetmana wielkiego poszlemy, porządniey niżeli pierwiej, osobami swymi y z dobr swych gotowali, odbiali spolny gwałt spolnemi silami pro immunitatibus aris et caris pignoribus piersi swe precludendo onemi ad uiscera tey oyczynny spolney swey matki aditum zastawiali, a za wysciem drugich y ostatnich wici ex nunc na konia wsiadali y tam, gdzie ordinans nasz praemonstrabit iter, zaszycając y broniąc chwałę Bożą, dostoięństwo nasze y całość Rz. ptey wychodzili, nie o naszym oycowskim nie powątpiwaiąc affeccie, że to, co najmilszego mamy y zdrowie nakoniec nasze dla uprz. y wier. w., dla miłej oyczynny y powierzonych sobie od Pana Boga (iezeliby w coronie gwałtowniejsze nas nie odrywały pericula) ponieziemy panstw, a yż by te wici nasze tym prędzey do wiadomości wszystkich przyszły, urzędowi grodzkiemu Pńskiemu roskazyemy, aby wedle zwyczaju wszędzie obwołane y publikowane były. Dan w Warszawie, dnia trzeciego, msca Jullij roku Pńskiego tysiąc szesceset pięćdziesiąt piątego, panowania krolewstw naszych Polskiego siodmego, a Szwedzkiego osmego roku. V roro

универсалу печат меншая вел. княз. Лит. притисненая одна, а подписе рукъ тыми словы: Jan Kazimierz krol. Jan Mikołaj Stankiewicz Pisarz W. X. Lit. Который универсаль за поданем до книгъ кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1654—5 гг. № 13008 л. 1915.

№ 38—1655 г. Юля 13.

Универсаль гетмана в. к. Лит. Януша Радивила на имя обывателей Пинского повѣта, съ распоражениемъ принять всѣ мѣры и сосредоточить главныя силы на Полѣскомъ трактѣ, для защиты отъ непріятеля.

Акт. универсалу хієція ієгомсци р. hetmana względem niebezpieczeństwa.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсотъ пятьдесятъ пятого, мѣсяца июля двадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинскимъ, од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленымъ, универсаль ясне освещеного княжати его млсти Януша Радивила, воеводы Виленского, гетмана великого вел. княз. Лит., до повету Пиньского в речи в немъ выраженой ку акътыкованю до книгъ кгородских Пинских подано, в тые слова писаныи:

Jasnie wielmożnym, wielmożnym ichmsciom panom obywatelom powiatu Pinskiego, moim wielce młosciwym panom y braci. Janusz Radziwił, xże na Birzach y Dubinkach, pan na Newlu y Siebieżu. wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. L., służby mę zaleciwszy, ponieważ nieprzyiaciel passy na Berezynie przeszedzsy, wszytką następuię od Białey Rusi potę-

gą y coraz ad meditullium хиєstwa tego się pomyka, tedy nielza (?) tylko szęuple nader woyska zaciągowego skupiwszy siły iemu opponere, gwoli czemu y chorągwie wszytkie na zasłone tractu Poleskiego ordynowane dotąd zostawaiące ztamtąd zwiesć y reuocować muszę, ażeby za zeysciem ich tanta sciana praesidio nudata y nieprzyiacielskim incursiom otwarta nie zostawała, azatym aby securitas wmm. mm. panow in extremum nie była przywiedziona discrimen, z powinnosci mey ostrzegam y prosze, abyscie wmmm. panowie sami iak nayprędzey się kupili y własnymi piersiami swymi domow caris pignoribus zaszcyt czynili, co w progn będących niebezpieczeństw nawalność, owszem circuitius impendens, ostatniey zguby auersia a z tym własney salutis y całosci w tak ciężkim razie conseruatia wycisnąć może na każdym z wmw. mm. panow, ktorychsię łasce na ten czas oddaієsię z służbami memi. Dat w Wilnie, dnia trzynastego Julij, anno tysiąc szęscset pięćdziesiąt piątego. У того универсалу при печате подписе рукъ тыми словы: wmw. moich młsciwych panow zyczliwy brat y sługa Janusz Radziwił, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit. Который универсаль за поданем его до книгъ кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1654—5 г. № 13008, л. 1901.

№ 39—1655 г. Юля 14.

Предложение Христофора Пакоша, Оомы-Станислава Залѣскаго и Станислава Хрептовича жителямъ г. Пинска. выдать въ недѣльный срокъ, подѣ угрозой военного наказанія, зачинщиковъ нападенія на домъ пана Костялковскаго.

Акт. listu pp. żołnierzow z Kamienca do mieszczan y żydow Pinskiach.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесят пятого, мца июля девятнадцатого дня.

На вrade кргодском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, одясне освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кривецкого и Тухолского установленым, постановившысе очевидно его млет пан Ерый Косцялковский подал ку актыкованю до книгъ кргодскихъ Пинских лист в тые слова писаныи:

Паном бурмиштрзом, райом, лавником, niewiernym żydom y wszystkim w obec pospolstwu miasta iego kr. msci Piskiego. Doszła nas rzetelna wiadomość, iż z waszey własney naprawy y zbuntowania się nie wiemy z iakich miar, iako dawnymi zostaiąc rebelizantami, naszedszy mocno gwałtem z niemalym tumultem ludzi y z różnym orężem do boiu przynależącym, nie respektuiąc na żadną rzecz, na gospodę iego msci pana Koscialkowskiego, towarzysza y deputata, w osobie nas wszystkich będącego, bezbronного, poczyniwszy niemale zasadzki, wychodzącego z gospody bez dania żadney przyczyny, tylko czyniąc dawney swey woli waszey umyslowi dosyc, tyrancko posiekli, zbili y nielitosciwie zmordowali. O takowy tedy niesłychany zwłaszcza towarzysza hetmanskiego popelniony od was exces, za gorącą y usilną prozbą iehmsciow panow komisarzow, a osobliwie iegomsci pana Giedroycia, czesznika Piskiego, zatrzymalismysie trochę z chorągwiemi do wzięcia rzetelney od was wiadomości, deklaruiąc iednak to wam pod przysięgą y sumnieniem naszym, iż iezelibyśmy od was naydaley za tydzień od daty tego listu słuszney inkuizycyey niewinnosci waszey y skądsię to poczęły nie otrzymali, tedy takowy exces y obelgę xcia iegomsci pana hetmana rotmistrza naszego zranienie towarzyskie całej chorągwie y wszystkiego obelgę y dishonor woyska na karkach,

żonach, dzieciach y dobrach waszych iako na zdraycach y dawnych buntownikach iego kr. msci y Rzeczy pospolitey mścić mieczem y ogniem obiecuiemy. Daiąc wam tedy przy wielkiej cierpliwosci naszej takową przestroгę prosimy, napominamy y rozkazuiemy, abyscie niecheąc za iednego pryncypala zdraycę niewinnie być paenowany, uczyniwszy słuszną inkuizitią przez mieszczan dwuch do nas przysłali y tego winowayce, o ktorым sami lepiej wiecie y z inkuizitię dobrze zrozumiawszy starali się o to u iehmsciow panow kommissarzow konieczną, aby nam był wydany, co iezeliby inaczey było, ni na kogo innego, tylko sami na siebie na potym ciężko narzekać musielibyscie, a my przy takiej naszej wielkiej nieznosney y niesłychaney obeldze na żadną rzecz nie respektuiąc y przed Bogiem winny z pomsty naszej nie zostaniemy. Dat w Kamiencu, dnia cztyrnastego Juli, tysiąc szesescet pięcdziesiąt piątego anno. У того листу подписы рукъ тыми словы: Krzysztoф Pakosz, Tomasz Stanisław Zaleski, Stanisław Chreptowicz. Kоторый листъ за поданемъ особы верху помененое до книгъ кргодскихъ Пинских есть уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1654—5 г. № 13008 л. 1891.

№ 40—1655 г. Юля 25.

Универсаль кор. Яна Казимира обывателямъ Пинского Повѣта о неотложномъ сборѣ посполитаго рушенья къ 5-у августа.

Акт, униwersалу иego kr. msci ostatnich vici, na pospolite ruszenie w powiecie Piskim.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесят пятого, мца августа осмьнадцатого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдрскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радвила, княжати на Олыце и Несвежу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленым, универсалъ его кор. млсти до повету Пинского присланный ку актыкованю до книг кгородскихъ Пинскихъ подано в тые слова писанный:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Żmudzkie, Inflantkie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożnym, urodzonym, szlachetnym dignitarzom, urzędnikom ziemskim, dwornym, grodzkim, rycerstwu, szlachcie. obywatelom powiatu Pńskiego uprz. y wier. nam miłym łaska nasza krolewska. Uprz. y wier. nam mili. W ciężkich Rzptey naszej terazniejszych raziech, gdy dziedziczny panstw naszych nieprzyaciel moskwiein, za złamaniem wiecznie Panu Bogu poprzysięzonego y hramotami przymiernemi obwarowanego pokoju, z rebellią kozacką zpotężniony, nie małą części oyczyzny spolney matki naszej spustoszywszy y posiadzsy, z niemałą woysk swoich zgraią coraz daley in viscera W. X. Lit. postempuie, z drugiey zas strony od rebelliey kozackiey otwieraią się niebezpieczeństwa, aby tym niezbożnym imprezom nieprzyacielskim przy woysku zaciagowym gruntowną od przodkow naszych ordynowaną y na seymie przeszłym zgodnie uchwaloną pospolitego ruszenia resistentią, która zawsze przytomną pomoc Bozką uznawała, mógł być uczyniony odpor, po wydaniu przed tym iednych za dwoie wici, pewni będąc należytey uprz. y wier. w. do służby ziemskiey wojenney gotowosci, a niemożąc iuż daley wczasom y kosztom uprz. y wier. w. ufolgować, ponieważ sumina ta po nas ratowania oyczyzny wyciąga necessitas, przez niniejszy uniwersał nasz z dob-

ra o zwycięstwie da Pan Bog nad nieprzyacielem otuchą trzecie y ostatnie wici do uprz. y wier. w. wydaiemy, chcąc mieć po uprz. y wier. w. y rosказując, abyscie uprz. y wier. w. nie czekając w domach swych nieprzyaciela, ku zaszczytzeniu chwały najwyższego Pana y powszechney wiary katolickiey rzymskiey, tudzież samych siebie, małżonek, dziatki y fortun swoich, a nie mniey praw, swobod y wolności złotych, w ktorychescie się porodzili, skoro za doysciem y publikowaniem niniejszego uniwersalu naszego zarazem ex personis z dobr swoich podług constitutiey seymu blisko przeszłego y dawnego prawa statutowego, nemine excepto, na koń wsiadali y tam, z kądby od Polesia niebezpieczeństwa nastempowały, na dzien piąty msca augusti, w porządku iako najlepszym, pod regiment iasnie wielmożnego wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W. X. Lit., a w niebytnosci onego y wielmożnego hetmana polnego W. X. Lit., pod regiment wielmożnego wojewody Brzeskiego pospieszyli konieczno. A iesli by z tamtey strony niebezpieczeństwa ustały, tedy się uprz. y wier. w. za doysciem od iasnie wielmożnego wojewody Wilienskiego, hetmana Wielkiego W. X. Litew. uniwersalu do wielkiego obozu W. X. Lit. obrocicie, postrzegając na się win prawnych o służbie ziemskiey wojenney w statucie W. X. Lit. y w constitutiach seymowych opisanych y dla łaski naszej. Co do wiadomosci wszom w obec przywodząc, urzędowi grodzkiemu Pinskiemu przykazujemy, aby ten uniwersał nasz za podaniem onego do xiąg przyjmowany, actikowany y na mieyscach zwyczajnych publicowany był konieczno. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego piątego msca Lipca roku Panskiego tysiąc szescset pięćdziesiąt piątego, panowania krolewstw naszych Polskiego siedmego, Szwedzkiego osmego roku. У того универсалу печат меньшая вел. княз, Литовского притисненая одна, а подпись рукъ тыми словы: Jan Kazimierz krol, Jan

Dowgiąło Zawisza referendarz y pisarz W. X. Lit. Который за поданем его до книг крродских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн Пинскаго крродскаго суда за 1654—5 годов, № 13008, л. 1960.

№ 41—1655 г. Юля 26.

Универсалъ короля. Яна Казимира къ обывателямъ Пинского повѣта съ предписаніемъ войску, собранному послѣднимъ посполитымъ рушеньемъ въ повѣтъ, защищать сначала Полѣсье, а затѣмъ, въ случаѣ окажется нужда, итти на помощь главной арміи.

Akt. uniwersalu iego kr. msci do powiatu Pinskiego viritim aby stanowili.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ пятого, мѣца августа осмьнадцатого дня.

На враде крродскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ; передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвежу канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Крневского и Тухолского установленымъ, универсалъ его кор. млсти до повету Пинского присланный ку акътыкованю до книгъ крродскихъ Пинскихъ подано в тые слова писанный: Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmudzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożnym, urodzonym, szlachetnym dignitarzom, urzędnikom ziemskim, dwornym, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Pinskiego uprz. y wier. nam miłym łaska nasza krolewska. Uprzey. wier. nam mili! Ustawiezne ktore nas z W. X. Lit. dochodzą wiadomosci, że już woyska wiarołom-

nego nieprzyiaciela moskwicina przez rzekę Berezyne przeprawiwszysie, wielkim nawalem im daley, tym głębiey in viscera W. X. Lit. postępuią, przywiody nas do tego, żeśmy in occursum temu nieprzyiacielowi według powszechney zgody y constituciey seymu przeszlego trzecie albo, ostatnie wici z cancelariey naszey W. X. Lit. na pospolite ruszenie wydać roskazali, obawiając się iednak, aby y te ostatnie ratunku siły, za roznemi teraznieyszey constituciey interpretatiami szczupłone nie były, ponieważ iedne powiaty ku Dynemburkowi in casum, iezeli by się tam hostilitas nieprzyiacielska prędko wywarła, drugie ku Połesiu, z kąd także imminent pericula, za przełożeniem od wielmożnych hetmanow W. X. Lit. iko sama potrzeba wyciąga są ordinowane, a woiewodztwo Brzeskie y Pinski powiat dla obrony swoich granic przy tamtey scienie zostaje, z tym iednak dokładem, że iezeli od pomienionych mieyse nie będzie żadne niebezpieczeństwo, wespół z woiewodztwy y powiatami, ktore są do wielkiego obozu W. X. Lit. naznaczone, ad idem spieszyć się mają. Oycowską tedy uprz. y wier. w. żądamy y gorącą reduiruiemy, abyście uprz. y wier. w. już prawie extreme ginącey spolney matki oyczyzny takowe przed się wzięwszy niebezpieczeństwa, nie patrząc na constitucią y perplexitates, ktore by sie w niej znalazie mogły, ale samą miłosć ku oyczyźnie przed oczyma mając, iezeli są uprz. y wier. w. substantie, złote wolności, cara pignora, a nadewszystko chwala Boża, wiara święta, koscioly Bogu poświęcone mile, ktore ten niezbożny wiarołomca posiadając, wiare świętą, za którą każdy człowiek pobożny ochoczo umierać powinien, wykorzenić usiłue, takie siły niezbożney multitudini opponere chcieli y viritim z czym kto może, iako na gwałt do spolnego ratunku bieżeli, iakoby przy łasce Bożey ten niezbożny nieprzyiaciel był pohanbiony, dopomoże wszechmocna ręka Bozka przeciwko temu przewrotnemu wiary świętey exterminatorowi, a uprz. y wier. w. raz

sobie gwałt uczyniwszy y zagniewanego Boga tą swoją gorliwością przez obronę wiary świętey ubłagawszy y dostojenstwo maiestatu naszego zaszyciwszy, prędko w złotym pokoju odpoczniecie y zakwitiecie z niesmiertelną u wszystkich narodow sławą. To tedy z oycowskiego naszego affectu przełożywszy przez uniwersał nasz teraznicyszy, i terato żądamy y mieć chcemy, abyscie uprz. y wier. w. tak marną wielu całych wojewodztw y powiatow, miast y zamkow strata y żalosnym niezliczonych różney conditiei ludzi zniszczeniem y do wienzienia z domow własnych zabranieniem poruszeni y przypadkami ich ostrzeżeni, poki ostatka niezbożny lakomca nie zagarnie y im daley tym barzicy ubywaniem wojewodztw y powiatow sił uprz. y wier. w. nie osłabi, z iaką kto może gromadą y iako najprzedzey przeciwko temu nieprzyiacielowi do obozu spieszyli, co aby do wszech przyszło wiadomosci, urzędowi grodzkiemu Pinskiemu przykazujemy, aby ten uniwersał nasz za podaniem onego do xiąg przyjmowany, actikowany y na mieyscach zwycaiznych publicowany był konieczno. Dan w Warszawie dnia dwudziestego szostego, msca Lipca roku panskiego tysiąc szescset pięćdziesiąt piątego, panowania krolewstw naszych Polskiego siedmego, a Szwedzkiego osmego roku. У того универсалу печат меншая великого князства Литовского притисненая одна, а подише рукъ тыми словы: Jan Kazimierz krol, Jan Dowgialo Zawisza referendarz y pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego. Который универсалъ за поданемъ его до книгъ крродскихъ Пинскихъ естъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1651—5 г. 12003, л. 1959.

№ 42—1655 г. июля 30.

Универсалъ канцлера в. к. л. Альбрехта Радивила съ предписаніемъ обывателямъ Пинскаго повѣта въ возможно большемъ числѣ вооружиться и, соединившись съ войскомъ Брестскаго и Подляскаго воеводства, дѣйствовать защищая границы короны Польской.

Акт. универсалу іего кр. мсци przy pospolitym ruszeniu viritim.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пятдесят пятого, мса августа девятого дня.

На враде крродском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростимъ Пинским, од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кневьского и Тухолского установленым, универсалъ его королевское млсти в речы в нем нижей выраженой ку акътыкованю до книг крродскихъ Пинскихъ поданный в тые слова:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmuzskie, Mazowieckie, Inflanskie, Smolenskie, Czernihowski, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożnym, urodzonym, szlachetnym dignitarzom, urzędnikom ziemskim, dwornym, grodzkim, ryccerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Pинskiego uprzejmie y wiernie nam miłymi łaska nasza krolewska. Uprzejmie y wiernie nam mili. Żalu pełne niemal na każdy dzien z W. X. Lit. dochodzą nas wiadomosci, że woyska wiarołomnego nieprzyiaciela moskowskiego z rebelią kozacką złączone, niedawno miasto nasze Minsk opanowawszy, co raz głębiey y daley wewnętrzne W. X. Lit., wojewodztwa y powiaty ogniem y mieczem plądruia y rozdzie-

liwszysię na dwoje, jedne ku Wilnowi, a drugie ku Polesiowi, Słonimowi y ku Brzesciowi z niemalą potęgą zmierzają. Na takowe tedy Rz.ptej naszej utrapienie serdecznie bolejąc, dla obrony tamtego od Polesia kraiu pospolite ruszenie woiewodztw Brzeskiego y Podlaskiego in unum ku Poleskiej scienie ordinowaliśmy, chcemy przeto po uprzejmosci y wiernosci waszey mieć y oycowsko upominając per amorem sacrorum tudziesz miłej oyczyzny żądamy, abyscie uprzejmosć y wiernosć wasza już niemal ostatnie upadającą Rz.-ptą widząc, nieprzyiaciela do domow swych nie czekali, lecz wszyscy unanimiter, nie patrząc constitutiei ani quitow popisowych, viritim z iaką kto może gromadą y gotowoscią, by też y chłopow yle może być na głowę gromadziwszy a złączywszy z woiewodztwem Podlaskim, zarazem dla dania wstretu y bronienia nieprzyiacielowi u przepraw tak do korony iako y do W. X. Lit. przeyscia, na koń wsiadali, pod władzą y sprawą wielmożnego woiewody Brzeskiego iako nayprzedzey pospieszili, a znosząc się z woiewodztwami Brzeskim y Podlaskim, ktore się z uprzejmoscią y wiernoscią waszą łączyc mają, unitis viribus tam, skąd by naywiększa nieprzyiacielska potęga następować miała, integritatem kraiw swych, gdzie będzie potrzeba ukazywała, a mianowicie u przepraw in excubiis stawiając męstwem y odwagą swą przy pomocy Bozkiey zaszczycali. Co do wiadomosci wszem wobec przywodząc, urzędowi grodzkiemu Pinskiemu przykazuiemy, aby ten uniwersal nasz wszędzie za podaniem onego do xiąg przymowan, acticowan, publicowan y obwołan był konieczno. Dan w Warszawie, dnia trzydziestego msca Lipca roku Panskiego tysiąc szesceset piędziesiąt piątego, panowania krolowstw naszych Polskiego siódmego a Szwedzkiego osmego roku. У того универсалу пры печати подписе рукъ тыми словы: Jan Kazimierz krol. Jan Dowgiało Zawisza referendarz y pisarz W. X.

Lit. Который универсаль за поданемъ его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1654—5 г. № 13008, л. 1941.

№ 43—1655 г. Августа 2

Постановленіе могилевскаго магистрата, на основаніи указа Алекся Михайловича, объ отдачѣ пану Кондратовичу Шевнѣ дома, оставшагося свободнымъ послѣ бѣгства изъ Могилева прежняго владѣльца.

Року лѣше (1655) мца августа в (2) дня.

Дане дому од пновъ маистратовыхъ пану Ивану Кондратовичу Шевни.

Мы войтъ, бурмистры, райцы и лавники, такъже и вѣсе посполство места Его Царского Величества Могилева, в року теперешнемъ тисеча шестсотъ пятьдесятъ пятомъ, мца августа второго дня в четверть, на ратуни зшедшыє, а то вси згодне и одностайне, абы дома и кгрунта по шляхте, такъже вшелякихъ ляхах, жыдах и мещанах збеглых и зѣмерлыхъ позосталые не ваковали, упатруючи, упалымъ зас и зубожалымъ людемъ вшелякого поратованя жычачи и вчесе тому, абы под час трвог и наѣздовъ неприятельскихъ ку обороне места было кому ставати и снадѣйшого пожывеня од мещанъ в вале знайдуючых збеглые могли засегати забегаячы, а найбарзей до привилиевъ од Его Царского Величества наданых, которыми костелные, шляхецкие, жыдовьскіе, мещаньскіе и иншыє вшелякые спустошалые и в порожнованю непотребномъ дома и пляцы в месте Могилеве лежачыє, з милосердоє своеє Царское ласки месту конферовавши, упалымъ людемъ в подел, водлуг

годности кожъдого, розъдавати позволити рачыл, во вѣсем цале склоняючы и то видячы, ижъ славетный панъ Иванъ Кондратовичъ, прозываемый Шевъня, презъ неприятеля Его Царского Величества в домахъ спаленыхъ и инъшой розной маетности своей великий ущербокъ, шкѣду и упадокъ поносит, прето для поратованя оногѣ, домъ с пляцомъ и будынкомъ на улицы Шкловской, в вале далномъ, об межу з одное стороны Купиничовъ, а зъ другое дому Данилы Малхерова, такъже комору мурованую в рынку места Могилева, в улицы Широкой, об межу з одное стороны од рогу а зъ другое Михалки Бузина лежачые, при томъ и иншыя добра и кгрунта, такъже сеножати, въ якихъ колвекъ границахъ и положеняхъ знайдуючы по паннахъ Ярмоле и Антъинс Омельяновичахъ, прозываныхъ Восчанькахъ, до неприятелъ Его Царского величества збегълыхъ позосталые, такъ якосе здавѣна в межахъ и границахъ своихъ дом, комора мурованая и иншыя кгрунты и сеножати мели и теперъ мают, ничого з тыхъ добръ вышъ межами помененыхъ не вылучаючы и не выймуючы, вышъ мянованому пану Ивану Кондратовичу яко сестранкови и найблизъшому в крѣвности приятелеви ихъ Восчаньковъ, самому, жоне, детемъ и потомъкомъ его на вечъные и никгды не одзовные часы даемъ и пуцаемъ, з тымъ обовязъкомъ и кондыщею, ижъ з тыхъ добръ вышъ межами описаныхъ вшелякие поплатки, тяжары и повинности, кгда се яковыя трафят, такъ яко и иншыя мещане поносити и на ратушу под присудомъ права майдебурского справовати мает и будетъ повиненъ, а затымъ моценъ и волентъ будетъ помененый панъ Иванъ Кондратовичъ тые добра вышъ межами помененые в поссессыю и держене свое обнявшы, оными яко своими власными добрами шафовати и кому хотя тые добра дати, продати и даровати, а мы в томъ оному и потомъкомъ его жадное трудности и

перешкоды чынити и задавати не маемъ и не будемъ повинны, якожъ на интъромиссию и подане тыхъ же добръ вышъ межами помененыхъ, за прозьбою пана Ивана Кондратовича приданые и з ураду депутованые шляхетные панове Прохоръ Лукничъ райца и Мартинъ Обвсеевичъ лавъникъ Могилевские, а при нихъ слуги меские присяглые Иванъ Мартиновичъ и Отрошко Лучыникъ, кгда позъверненю се своимъ реляцыю учынили, ижъ до тыхъ добръ вышъ межами помененыхъ инхто ни з якимъ правомъ за потрыкrotnымъ и четвертый разъ над право урадовъне и правъне учыненымъ приволыванемъ не одозвалъ и оныхъ не боронилъ. Пре то мы урадъ меский Могилевский тые жъ вышъ межами помененые добра, безъ жадное ни одкого учыненное перешкоды, помененому пану Ивану Кондратовичу Шевъни в интъромиссию и спокойное держене на вечъные и непорушныя часы подали. Которое згодное и одностайное пановъ маистратовыхъ зезволене такъ же и реляцыя увязчыхъ урадовыхъ до книгъ мескихъ Могилевскихъ есть записана. Лета отъ создания миру зрѣзъ (7167) мѣа априля ка (29) дня възглядомъ тыхъ вышъ менованыхъ добръ панъ Иванъ Кондратовичъ з паны Ярмолою и Антъыпою Омельяновичами за приездомъ ихъ принявши угоду тыхъ же всихъ добръ онымъ уступилъ и в вечную поссессыю и держене свое обняти позволилъ, при бытности шляхетного пна Игнатия Андревича райцы Могил. Захарый Береженский м. писар.

Изъ актовъ книги Могилев. магистр. за 1655 г. № 1202, л. 225 обор.—226.

№ 44—1855 г. Августа 2.

Постановленіе Могилевскаго магистрата, на основаніи указа Алескѣя Михайловича, объ отдачѣ Прохору Лукиничу дома, оставшагося свободнымъ послѣ бѣгства изъ Могилева прежняго владѣльца.

Року 47^м (1855) мца августа к (2) дня.

Дане дому од пнов маистратовых пану Прохору Лукиничу райцы.

Мы войтъ, райцы и лавники и все посполство места Его Царскаго Величества Могилева в року теперешнемъ тисеча шестеотъ пятьдесятъ пятимъ, мца августа второго дня, на ратушѣ зшедшысе, а то вси згодне и одпостайне, абы дома и кгрунта по шляхтѣ, также вшелякихъ ляхахъ и жыдахъ збеглыхъ и змерьлыхъ позосталые не ваковали, унатруючы, упалымъ зас и зубожалымъ людемъ вшелякого поратованя жычечы и вѣчесне тому, абы под час трвогъ и наездовъ неприятельскихъ ку обороне места было кому ставати и снаднейшаго пожывеня од мещанъ в вале знайдуючыхъ збеглые могли засегати, забегаячи, а найбарзей до привиліевъ од Его Царскаго Величества данных, которыми костелные, шляхецькіе, жыдовьскіе и иншые вшелякіе снуестошалые и в порожнюваню непотребномъ дома и пляцы в месте Могилеве лежачыє з милосердие своеє Царское ласки месту конферовавши, упалымъ людемъ в подел, водлугъ годности кожъдого, роздавати позволити рачылъ, во вѣсемъ цале склоняючы и то видячы, ижъ шляхетный панъ Прохоръ Лукиничъ, райца Могилевскій, презъ неприятеля Его Царскаго Величества в домахъ снасленныхъ и иншой розной маетности своей великий уцербокъ, шкodu и унадокъ поносит, прето для поратованя оногo домъ с пляцомъ и будованемъ по пану Рудницкомъ, до неприятеля Его Цар-

скаго Величества збегломъ позосталый, в рынку места Могилевскаго об межу з одное стороны брамы Ярчаковы и од рову, а съ другое од дому мескаго, в котромъ панъ войтъ мешкает, тыломъ зас од пана Мартина Овсьеевича, лавника Могилевскаго лежачий, такъ якосе здавна в межахъ и границахъ своихъ мел и теперь мает, ничего з того дому не вылучаючы и не выймуючы, вышь мянованому шляхетному пану Прохору Лукиничу, райцы Могилевскому самому, жоне, детямъ и потомкомъ его на вечные и никгды не оодзовъные часы даемъ и пуцаем, з тымъ обовязкомъ и кондицією, ижъ с того дому вшелякіе поплатки, тяжары и повинности, кдысе яковыє трафятъ, такъ яко и иншыє мещане поносити и на ратушу под присудомъ права мейдебурскаго справовати мает и будетъ повиненъ, а за тымъ моценъ и воленъ будетъ помененый панъ Прохоръ Лукиничъ, райца Могилевскій тотъ домъ с пляцомъ и будованемъ в посессію и держене свое обнявъшы, онымъ яко своими власными добрами шафовати и кому хотя тотъ домъ дат, продат и дароват, а мы в томъ оному и потомкомъ его жадное трудности и перешкоды чынити и задавати не маемъ и не будемъ повинны, якожъ на интрониссію и подане тогожъ дому за прозьбою пана Прохора Лукинича райцы приданый и з ураду депутованый шляхетный панъ Мартинъ Овсьевичъ, лавникъ Могилевскій, а при нимъ слуга мескій присяглый Отрошко Лучивникъ, кды по зъверненю се своимъ реляцію учинили, ижъ до того вышь межами поменскаго дому с пляцомъ и будованемъ никто ни зъ якимъ правомъ за потрыкратнымъ и четвертымъ разъ над право урадовъне и правъне учыненымъ приволяванемъ не одозвалъ и оногo не боронилъ, прето мы урадь мескій Могилевскій тотъ же домъ с пляцомъ и будованемъ Рудницкаго, межами вышь описанный, помененному ину Прохору Луки-

ничу, райцы Могилевскому, без жадное ни од кого учыщенное переинкоды в инт-ромиссию и спокойное держене на вечные и не порушные часы подали. Которое згодное и одностайное пановъ мастратовыхъ зезволене такъже и ре-ляцыя увязъчыхъ урадовых до книгъ меских Могилевскихъ ест записана:

Изъ акт. кн. Могилев магистр. за 1655 г. № 1202 л. 211.

№ 45—1655 г. Августа 2.

Постановление Могилевского магистрата, на основаніи указа Алексѣя Михайловича, объ отдачѣ Геліяшу Карповичу дома, оставшагося свободнымъ послѣ бѣгства прежняго владѣльца.

Року 1655 (1655) мѣца августа 2 (2) дня.

Дане дому од пнов мастратовыхъ пану Геліяшу Карповичу. Мы войтъ, бурмистры, райцы и лавъники, такъже и вѣсе посполство места Его Царского Величества Могилева, в року теперешнемъ тисеча шест сот пятдесят пятою, мѣца августа второго дня, в четвер на ратушъ зшедшысе, а то вси згодне и одностайне, абы дома и кгрунта по шляхте, такъже вшеляких ляхах и жыдах збеглых и змерлых позосталые не ваковали, упатруючы, упалымъ зас и зубожалымъ людемъ вшелякого поратованя зычачы и вѣчесне тому, абы под час трвог и наездовъ неприятелскихъ ку обороне места было кому ставати и снаднейшаго пожывеня од мещанъ в вале знайдуючых збеглые могли засегати, забѣгаючы, а найбарзей до привиліевъ од Его Царского Величества наданых, которыми такъ костелные, шляхецкие, жыдовекіе, яко тежъ и иншыные вшелякые спустошалые и въ порожнованю непотребномъ дома и пляцы, в месте Могилеве лежачые, з милосердое своео Царское

ласки месту конѣферовавшы, упалым людем в поделъ, водлуг годности кож-дого, роздавати позволити рачылъ, во вѣсемъ цале скланяючы и то видячы, ижъ панъ Геліяшъ Карповичъ през не-приятеля Его Царского Величества в домах спаленыхъ и иншой розной маестности своей великий ущербокъ; шкodu и упадокъ поносит, прето для поратованя одного домъ с пляцомъ и будованемъ в паркane об межу з одное стороны пановъ Тутъкевичовъ, а зъ другое од дому пановъ Суццевскихъ и дому Рыневичового, тыломъ зас од валу лежачый, по Якубе Срединским, до неприятелей Его Царского Величества збегломъ позосталый, такъ яко се здавна в межах и границахъ своихъ мель и тепер маест, ничого з тогожъ дому и пляцу не вылучаючы и не выймуячы, вышъ помененому пану Геліяшу Карповичу самому, жоне, детемъ и потомъкомъ его на вечные и никгды не одзобные часы даемъ и пуцаемъ, з тымъ обовязкомъ и конѣдицею, ижъ с того вышъ межами помененого дому с пляцомъ и будованемъ вшелякые пошлатки, тяжары и повинности, кды се яковые тряфят, такъ яко и иншыные мещане поносити и на ратушу подъ присудомъ права майдебурского справовати маест и будет повиненъ; а зтымъ моценъ и волентъ будетъ помененый панъ Геліяшъ Карповичъ, тотъ домъ с пляцомъ и будованемъ в посессею и держене свое обявъшы, онымъ яко своими власными добрами шафовати и кому хотя тот домъ с пляцомъ и будованемъ дати, продати и даровати, а мы в томъ оному и потомъкомъ его жадное трудности и переинкоды чынити и задавати не маем и не будемъ повинны; якожъ на инт-ромиссию и подане тогожъ вышъ межами помененого дому с пляцомъ, за прозбою пана Геліяна Карповича приданые и з ураду депутованые пляхетные панове Улас Казанович райца и Мартинъ Овѣсевичъ лавъникъ, а при нихъ слуга меский присяглый Яцько Ивановичъ, кды по зверненю ся своимъ

реляцію учынили, ижь до того вышь межами помененого дому и пляцу: ни хто ни зъ яковымъ правомъ за по тры кротнымъ и четвертый раз над право урадоване и правне учыненымъ привольванемъ не додзвалъ и оного не боронилъ, прето и мы урадомеский Могилевський тот домъ с пляцомъ и будованемъ по Якубе Срединскомъ позосталый помененому пану Гелияшу Карповичу, безъ жадное ни одного учыненое перешкоды, в интромиссию и спокойное держене на вечные и не порушныи часы подали. Которое згодное и одностайное пановъ маистратовыхъ зезволене, также и реляция увяжычыхъ урадовыхъ до книгмескихъ Могилевськихъ есть записано.

Изъ акт. кн. Могилев. магистр. за 1655 г.—№ 1202, л. 183.

№ 46—1655 г. Августа 2.

Постановленіе моголевскаго магистрата, на основаніи указа Алексѣя Михайловича, объ отдачѣ Гаврылу Ивановичу пустога плаца въ вознагражденіе за убытки, причиненные ему неприятельскимъ войскомъ.

Року 1655 (1655), мца августа 2 (2) дня.

Данъ пляцу од спнова маистратовыхъ Гаврылы Ивановичу.

Мы войтъ, бурмистры, райцы и лавники, также и твѣсемъ исполство места Его Царскаго Величества Могилева, в проку те перешнемъ тисеча шестеотъ пятдесят оятомъ, о мца августа второго дня, в четверть, на ратушъ вшедшы, а то вси згодне и одностайне; абы вшылякие кгрунта в рынку места Могилева в вале земляномъ меньшомъ в пустоны лежачы не ваковали; унатруючи и завчасу тому; абы на таковыхъ кгрунтахъ вакуючыхъ мещане ку обороне места пожытечныи дома и мещаня свои мети не могли забегаячы, а кгрунтъ зас называ-

емый Миколеский, даремъ не лежачый видячы, а час небеспечный унатруючи и в томъ до привиліевъ од Его Царскаго Величества месту Могилеву наданныхъ в цале и во вьсемъ склалаячы, упадокъ зас в маестности презъ Гаврылу Ивановича мещанина Могилевського под час наездовъ и неприятельскихъ понесенный видячы, прето оногожь ратуючи, пляць голый на кгрунте Миколескомъ об межу з одное стороны Ивана Полуя, а зъ другое Оникая Гаврыловича лежачый, ничего з того пляцу яко есть розмереный не выймуючы и не вылучаячы, вышь мянованому Гаврыле Ивановичу, мещанину Могилевскому, ему самому, жоне, детемъ и потомькомъ его на вечные часы даем и пуцаемъ, з тымъ докладомъ и обовязкомъ, ижь помененый Гаврыло Ивановичъ з того пляцу вшылякие повинности, тяжары, послушенства и поплатки, если яковыи уставлены и уфалены згодне будут, до ратуша полнити, а надто под послушенствомъ ратушнымъ и присудомъ права майдебурскаго знайдовати и справоватися маест и повиненъ будет. А затымъ моцень и волень будет помененый Гаврыло Ивановичъ, мещанинъ Могилевский, тотъ пляць голый, межами вышь описанный, в посессью и держене свое обнявшы, онымъ яко своими власными добрами шафовати и на немъ вшылякие будыньки выставовати, а мы в томъ оному и потомькомъ его жадное трудности и перешкоды чинити и задавати не маемъ, якожь на интромиссию и подане тогожь пляцу за прозбою помененого Гаврылы Ивановича приданые и з ураду депутованые шляхетные панове Прохор Лукиничъ райца и Мартинъ Овсеевичъ лавникъ Могилевские, а при нихъ слуги меские присяжные Иванъ Мартиновичъ и Отрошко Лучывникъ, кгда по зъверненое своимъ реляцію учынили, ижь до того вышь межами помененого пляцу голого ни з якимъ правомъ за потрыкrotnымъ и четвертый

раз над право урадовъне и правъне учыненымъ привольванемъ не одозвалъ и одного не боронилъ, прето мы урадь меский Могилевскый тот же пляць голый межами вышъ описаный, помененому пану Гавърыле Ивановичу, мещанину Могилевскому, безъ жадное ни од кого учыненное перешкоды в инътромиссию и спокойное держене на вечные и непорушныи часы подали. Которое згодное и одностайное пановъ маистратовыхъ зезволене, такъже реляция увязчыхъ урадовыхъ до книгъ мескихъ Могилевскихъ есть записана.

Изъ акт. кн. Могилев. магистрата за 1655 г. № 1202 л. 185.

№ 47—1655 Августа 2.

Постановленіе могилевскаго магистрата, на основаніи указа Алексѣя Михайловича, объ отдачѣ Максиму Федоровичу пустаго плаца, оставшагося свободнымъ послѣ бѣгства прежняго владѣльца.

Року хѣ (1655) мца августа в (2) дня.

Дане пляцу од пновъ маистратовыхъ пану Макъсиму Федоровичу.

Мы войтъ, бурмистры, райцы и лавники, такъже и все посполство места Его Царского Величества Могилева в року теперешнемъ тисеча шестсот пятдесятъ пятюмъ, мца августа второго дня, в четверъ, на ратушъ зшедшыи, а то вси згодне и одностайне абы дома и кгрунта по шляхте, такъже вшелякихъ ляхахъ и жыдахъ збеглыхъ и зъмерлыхъ и побитыхъ позосталые не ваковали, упатруючы, упалымъ зас и зубожалымъ людемъ вшелякого поратованя жычачы и въчесе тому, абы под час трвог и наездовъ неприятелскихъ ку обороне места было кому ставати и снаднейшого пожывеня од мещанъ в вале знайдуючыхъ збеглыи могли засегати забегаючы, а пайбарзей

до привиліевъ од Его Царского Величества наданых, которыми костелныи, шляхецкыи, жыдовскыи и иншыи вшелякыи спустошалые и в порожнованю непотребномъ дома и плацы в месте Могилеве лежачыи, з милосердие своеи Царское ласки месту конъферовавъшы, упалымъ людемъ в подел, водлугъ годности каждого, роздавати позволити рачыл, во въсемъ цале скланяючы и то видячы, ижъ панъ Макъсимъ Федоровичъ, мещанинъ Могилевскый, презъ неприятеля Его Царского Величества в домахъ спаленыхъ и иншой розной маестности своеи великий ущербокъ, шкочу у унадохъ поносит, прето для поратованя оногъ пляць голый по Милядовскомъ до неприятелъ Его Царского Величества збегломъ позосталый, в рынъку места Могилевскаго обмежу з одное стороны Ларка Мисковича Кравъца, а зъ другое Махайла Сциблы рымара, тыломъ зас од Олены Яновое войтовичовое лежачий, такъ, яко се здавна в межахъ и границахъ своихъ мел и теперъ мает, ничого з тогожъ пляцу не вылучаючы и не выймуючы, вышъ мянованому п-ну Макъсиму Федоровичу самому, жоне, детемъ и потомкомъ его на вечныи и нигды не одозвъныи часы даемъ и пуцаемъ, с тымъ обовязкомъ и конъдицыею ижъ с того пляцу вшелякыи поплаткыи, тяжары и повинности, кдысе яковыи трафят, такъ яко и иншыи мещане поносити и на ратушю под присудомъ права майдебурскаго справовати мает и будет повинен, а за тымъ моценъ и воленъ будет помененый панъ Макъсимъ Федоровичъ тотъ пляць голый в поссессию и держене свое обявъшы, онымъ яко своимъ власными добрами шафовати, дома на немъ будовати, муры выставляти и кому хотя тотъ пляць дати, продати и даровати, а мы в томъ оному и потомкомъ его жадное трудности и перешкоды чынит и задавати не маемъ и не будемъ повинни, якожъ на инътромиссию и подане тогожъ пляцу за прозь-

бою помененого пана Максыма Федоровича приданный и з ураду депутованный шляхетный пань Яромола Ивановичъ, лавъникъ Могилевскій, а при нимъ слуга мескій присяглый Отрошко Лучывъникъ, кгда по звершеносе своимъ реляцыю учынили, ижъ до того вышь межами помененого пляцу голого никто низьякимъ правомъ не отозвалъ и оного не боронилъ, прето мы урад мескій Могилевскій тот же пляцъ голый Милядовъского, межами вышей описанный, помененому пану Максыму Федоровичу безъ жадное ни од кого учыненное перешкоды въ инътромиссию и спокойное держене на вечъные и непорушъные часы подали. Которое згодное и одностайное пановъ маистратовыхъ зезволене такъже и реляция увяжыхъ урадовыхъ до книгъ мескихъ Могилевскихъ ест записано.

Изъ акт. кн. Могилев. Магистр. за 1655 г. № 1202 л. 214.

№ 48—1655 г. Августа 2.

Постановленіе могилевскаго магистрата объ отдачѣ Савелію Иваховичу пустого плаца въ вознагражденіе за убытки, учиненные ему могилевскимъ войскомъ.

Року а҃хнѣ (1655) мца ав҃густа в (2) дня.

Дане пляцу од пановъ маистратовыхъ пану Савелію Иваховичу райцы.

Мы войтъ, бурмистры, райцы и лавъники, такъже и в҃се посполство места Его Царского Величества Могилева в року теперешнемъ тисеча шестсотъ пятьдесятъ пятомъ, мца ав҃густа второго дня, в четвер, на ратушѣ зшедшысе, а то вси згодне и одностайне абы кгрунта под присудомъ права майдебурскаго здавна знайдуючысе в даремномъ положенію не ваковали, овнѣмъ унатрууючы, абы людми месту пожытечъными и заслужоными были осажоными, а надто упа-

лымъ и въ домахъ за найстемъ войска Литовьского спаленыхъ и спустошалыхъ зницонымъ вшелякого жычачы поратована, то зас, ижъ панъ Савелій Иваховичъ, райца Могилевскій, за найстемъ войска Литовьского, такъ в домахъ спаленыхъ яко тежъ и каменницы спустошоныи, тудежъи инъшой розной маестности своей великий ущербокъ и упадокъ поносит, прето оного ратункомъ вемирауючы, а найбарзей на заслуги прошлыхъ летъ и под час облежена од войска Литовьского около опатрованя места през него понесеные и поднятые респектуючы, пляц голый, тут в месте Могилеве в вале меншомъ не далеко од ратуша, на которомъ прошлыхъ часовъ канъцелярия меская стояла, а тепер в пусе знайдует, об межу з одное стороны дому небожъчыка отца Микития Мартимьяновича, а зъ другое од половичъное части пляцу меского, пану Захарыяну Бережецъкому, писару мескому Могилевьскому од нас конъферованого лежачый, ни кому ни въ чомъ не пенъный и не заведеный и такъ пред тымъ, яко тежъ теперъ жадною сумъмою не онерованный, вышь помененому пану Савелію Иваховичу, райцы Могилевьскому, самому, жоне, детемъ и потомъкомъ его на вечъные часы даемъ и пуцаемъ и заразы в моцъ, держене и реалную поссессыю обняти позволяемъ, з тымъ докладомъ и обовязкомъ, ижъ з того пляцу за выставенемъ дому и будынъку вшелякие повинности и поплагъки, кгдаyse яковые трафят, такъ яко и инъшые мешчане поносити и полнити мает, а затымъ моценъ и воленъ будетъ помененый панъ Савелій Иваховичъ, райца Могилевскій, тотъ пляцъ голый в поссессыю и держене свое обявъшы, онымъ яко своими власными добрами диспозовати, шафовати и на немъ вшелякие будынъки водлуг воли и уподобаня своего выставовати, а мы в томъ такъ оному самому, яко тежъ жоне, детемъ и потомъкомъ его жадное трудности и перешко-

ды чинити и задавати не маемъ, такъ же и по нас наступующыя сукцессоры е паны задавати жадное наимнейшее турбацыи не будутъ повинны, якожь на подане тогожь пляцу в интромиссию, за прозбою помененого пана Савелия Иваховича, райцы Могилевскаго, приданый и з ураду депутованый шляхетный панъ Марцинь Овсьевичъ, лавникъ Могилевскый, а при нимъ слуга меский присяглый Отрошко Лучывникъ, учынившы досыт повинности ураду своего, кгда по зъверненюсе своимъ реляцыю учынили, и жъ до пляцу голого, межами вышей мянованого, за потрыкотнымъ и четвертый раз над право урадовне и правне учыненымъ привольванемъ ни хто ни зъякимъ правомъ не одзывать и оного в посессыю подания не боронил, прето и мы урадъ меский Могилевскый, во въсемъ до реляции през урадовыхъ особъ выданое склонившы, тотже пляцъ голый, межами вышей описаный, помененому пану Савелию Иваховичу, райцы Могилевскому, без жадное ни од кого учыненное перешкоды в интромиссию и спокойное держене на вечные и не порущные часы подали. Которое згодное и одностайное пановъ маистратовыхъ зо въсимъ посполствомъ зезволене такъже и реляция особъ урадовыхъ, веспол з интромиссыю, до книг мескихъ Могилевскихъ есть записано.

Изъ акт. кн. Могилев. магистрата за 1655 годъ, № 1202 л. 222 обор. 223.

№ 49 — 1655 г. Августа 2.

Постановление Могилевского магистрата, на основаніи указа Алексѣя Михайловича, объ отдачѣ Федору Николаевичу пустого пляца въ вознагражденіе за убытки, причиненные ему неприятельскимъ войскомъ.

Року 49^{му} (1655), мца августа в (2) дня.

Дане пляцу од иннов маистратовыхъ пану Федору Николаевичу.

Мы войтъ, бурмистры, райцы и лавники, такъже и все посполство места Его Царского Величества Могилева, в року теперешнемъ тисеча шестсотъ пятьдесятъ пятомъ, мца августа второго дня, в четвергъ, на ратушъ зшедшы а то вси згодне и одностайне, абы дома и кгрунты по шляхте такъже вшелякихъ ляхах и жыдах збеглых и зъмерлыхъ позосталые не ваковали унатруючы, упалымъ зас и зубожалымъ людемъ вшелякого поратованя зычачы и вчесне тому, абы под час трвог и наездовъ неприятельскихъ ку обороне места было кому ставати и снаднейшого пожывеня од мещанъ въ вале знайдуючыхъ збеглыхъ могли засегати забегаячы, а найбарзей до привиліевъ од Его Царского Величества наданыхъ, которыми костелные, шляхецькие, жидовьские и иншыя вшелякие спустошалые и въ порожнюваню непотребномъ дома и пляцы в месте Могилеве лежачыя з милосердою своею Царское ласки месту коньферовавшы, упалымъ людемъ в подел водлуг годности каждого розъдавати позъволити рачылъ, во въсемъ цале скланяючы и то видячы, и жъ панъ Федоръ Николаевичъ райцовичъ Могилевскый, през неприятеля Его Царского Величества в домахъ спаленыхъ и иншой розной маетности великий ущербокъ, шкodu и упадокъ поносит, прето для поратованя оного пляцъ голый по Жданкахъ, до неприятелей Его Царского Величества збеглыхъ, позосталый, об межу з одностороны Ивана Оршаницы, а зъ другое дому Жданковскаго, а тыломъ зас од дому небожьчыка пана Карпа Божьковича лежащый, такъ яко с роздавна в межах и границахъ своихъ мель и теперъ имае, ни чего зъ тогожь пляцу голого не вылучаючы и не выймуючы, а вышъ помененому пану Федору Николаевичу, райцовичу Могилевскому самому, жоне, детямъ и потомкомъ его на вечные и никгда не одзовные часы даемъ и спущаемъ, с тымъ обовязкомъ и кондыцыею, а жъ с

того пляцу голого вшелякие поплатки, тяжары и повинности, кгдаyse яковые трафят, такъ яко и иньшыя мещане поносити и на ратушу под присудом права майдебурского справовати маест и будет повиненъ, а затымъ моцень и воленъ будет помененый панъ Федоръ Николаевичъ, райцовичъ Могилевскій, тотъ пляць голый в посессею и держене свое обнявшы, онымъ яко своими власными добрами шафовати, дома на немъ будовати, муры выставляти и кому хотя тотъ пляць голый дати, продати и даровати, а мы в томъ оному и потомкомъ его жадное трудности и перешкоды чинити и задавати не маем и не будемъ повинны, якожъ на иньтромиссию и подане тогожъ пляцу голого, за прозбою помененого пана Федора Николаевича райцовича Могилевского, приданые и з ураду денутованые шляхетные панове Прохор Лукиничъ райца и Мартинъ Овсьевичъ лавъникъ, а при нихъ слуги меские присяглые Иванъ Мартиновичъ и Отрошко Лучивникъ, кгда по зъверненюсе своимъ реляцыю учинили, ижъ до того пляцу голого никто ни з яковымъ правомъ за потрыкrotnымъ и четвертый разъ над право урадовъне и правые учиненымъ привольванемъ не одзывалъ и онго не бранилъ, прето и мы урадъ меский Могилевскій тотъ пляць голый, межами, вышъ описаный, по Жданкахъ позосталый, помененому пану Федору Николаевичу, райцовичу Могилевскому, безъ жадное ни од кого учыненое перешкоды, в иньтромиссию и спокойное держене на вечные и непопорушые часы подали. Которое згодное и одностайное пановъ маистратовыхъ зезволене такъже и реляция увяжъных урадовыхъ до книгъ мескихъ Могилевскихъ естъ записано.

Изъ акт. кн. Могилев. магистрата за 1655 г. № 1202 л. 189.

№ 50—1655 г. Августа 2.

Постановленіе моголевскаго маистрата, на основаніи указа Алекся Михайловича, объ отдачъ Федору Яцковичу Оноскъ пустога плаца въ вознагражденіе за убытки, причиненные ему неприятельскимъ войскомъ.

Року 1655, мца августа к (2) дня.

Дане пляцу од пнов маистратовыхъ пану Федору Яцковичу Оноске.

Мы войтъ, бурмистры, райцы и лавъники, такъже и въсе посольство места его Царского Величества Могилева, в року теперешнемъ тисена шестеотъ пятдесять пятомъ, мца августа второго дня в четверъ, на ратушъ зшедшы, а то все згодне и одностайне, абы вшелякие кгрунта в рынъку места Могилева в вале земляномъ меньшомъ в пустошы лежачые не ваковали упатруючы и завъчасу тому, абы на таковыхъ кгрунтахъ вакующихъ мещане ку обороне месту пожитечные дома и мешканя свои мети могли забегаючы, кгрунтъ зас называемый Миколский, даремъне лежачый видячы, а час не беспечный упатруючы и въ томъ до привиллеъ од Его Царского Величества месту Могилеву наданыхъ вцале и во въсемъ склапяючы, упадокъ зас в маестности през учтывого пана Федора Яцковича Оноску, мещанина Могилевского, под час наезду неприятелского понесеный видячы, прето оногожъ ратуючы, пляць голый на кгрунте Миколскомъ, обмежу з одное стороны од Парфена и Овъхима Белокурцовъ, а зъ другое од Левона Яцковича лежачый, ничого з того пляцу яко ест розмероный не выймуючы и не вылучаючы, вышъ мяпованому пану Федору Яцковичу самому, жоне, детемъ и потомкомъ его на вечные часы даемъ и пуцаемъ, з тымъ докладомъ и обовязкомъ, ижъ помененый Федор Яцковичъ з того пляцу вшелякие повинности, тяжары, послушенъ-

ства и полатки, если яковые уставлены и уфалены згодне будутъ, до ратуша полнити, а надто под послушенствомъ ратушнымъ и присудомъ права майдебурскаго знайдовати и справовати мает и повиненъ будетъ, а затымъ моценъ и волень будетъ помененый Федор Яцъковичъ тотъ пляц голый, межами вышъ описаный, в поссессью и держене свое обнявшы, онымъ яко своими власными добрами шафовати и на немъ вшелякие будыньки выставовати, а мы в томъ оному и потомкомъ его жадное трудности и перешкоды чынити и задавати не маемъ, якожь на интромиссию и подане тогожь пляцу за прозбою помененого пана Федора Яцъковича приданые и з ураду депутатные шляхетные панове Прохор Лукиничъ райца и Мартинъ Овѣсеевичъ лавъникъ Могилевскіе, а при нихъ слуги меские присяжные Иванъ Мартиновичъ и Отрошко Лучывъникъ, кгда по зверненюсе своимъ реляцыю учынили, иж до того вышъ межами помененого пляцу голого никто ни зъ якимъ правомъ за потрыкротным и четвертый разъ над право урадовъне и правъне учыненымъ приволяванемъ не отозвал и оного не боронилъ, прето мы урад меский могилевскій тот же пляц голый, межами вышъ описаный помененому Федору Яцъковичу безъ жадное ни одкого учыненное перешкоды в интромиссию и спокойное держене на вечные и не порушныи часы подали. Которое згодное и одностайное пановъ маистратовыхъ зезъволене такъже и реляцыя увязъчыхъ урадовыхъ до книгъ меских могилевскиххъ естъ записано.

Изъ акт. кн. Могилев. магистрата за 1655 годъ № 1202, л. 220.

№ 51—1655 г. Августа 2.

Постановленіе могилевскаго магистрата, на основаніи указа Алексѣя Михайловича, объ отдачѣ Николаю Кгельдѣ дома, оставшагося свободнымъ послѣ бѣгства прежняго владѣльца.

Року а҃хнѣ (1655), мѣца ав҃густа к̄ (2) дня.

Дане дому од пнов маистратовыхъ пану Николаю Кгелде войту.

Мы бурмистры, райцы и лавъники, такъже и вѣсе посполство места Его Царскаго Величества Могилева, в року теперешнемъ тисеча шестсеотъ пятьдесятъ пятомъ, мѣца ав҃густа второго дня, в четверть, на ратушъ зшедшыи, а то вси згодне и одностайне, абы дома и кгрунта по шляхте такъже вшелякихъ ляхахъ и жыдахъ збеглыхъ и зъмерлыхъ позосталые не ваковали упатруючы, упалымъ засъ в зубожалымъ людемъ вшелякого поратования зычачы и вѣчесне тому, абы под час трвогъ и наездовъ неприятелскихъ ку обороне места было кому ставати и снадейшого пожывеня од мещанъ в вале знайдуючыхъ збеглыи могли засегати забегаючы, а найбарзей до привиліевъ од Его Царскаго Величества наданныхъ, которыми костелные, шляхецкие, жыдовъские и инъшыи вшелякие, спустошалые и впорожънованю непотребномъ дома и пляцы в месте Могилеве лежачы, з милосердиемъ своемъ Царское ласки месту конѣферовавшыи, упалымъ людемъ в поделъ водлугъ годности кожъдого роздаватъ позволити рачылъ, во вѣсемъ цале склоняючы и то видячы, ижъ его млеть панъ Миколай Кгелда, войтъ Могилевскій, презъ неприятеля Его Царскаго Величества в домахъ спаленыхъ и инъшой рознии маестности своей великий уцербокъ, шкodu и упадокъ поносит, прето оному дому с пляцомъ, будованемъ такъже и скленомъ под нимъ знайдуючымъ мурованымъ, по пану Яну

Станиславу Средзинскимъ, до неприятел Его Царского Величества збегломъ, позосталый, в остроге, об межу з одное стороны кгрунту монастыра Стого Спаса, а зъ другое од улицы Миколской лежащий, такъ яко се здавѣна в межахъ и границахъ мелъ и теперъ мает, ничего з того дому не вылучаючы и не выймуючы, выш мянованому его млсти пану Николаю Кгелдзе, войту Могилевскому, самому, жоне, детемъ и потомкомъ его на вечные и никгды не одзовѣные часы даемъ и пуцаемъ, а за тымъ моцион и воленъ будет помененый его млсть панъ Николай Кгелда, войтъ Могилевский, тот дом в поссессию и держене свое обнявшы, онымъ яко своими власными добрами шафовати и кому хотя тотъ домъ с пляцомъ, будованемъ такъже склепомъ мурованымъ дати, продати и даровати, а мы в томъ оному и потомкомъ его жадное трудности и перешкоды чынити и задавати не маемъ и не будемъ повинѣни. Якожъ на интромиссию и подане тогожъ дому за прозбою его млсти пана Николая Кгелды, войта Могилевского, приданые и з ураду депутованые шляхетные панове Прохор Лукиничъ райца и Мартинъ Овѣсевичъ лавникъ могоилевские, а при нихъ слуги меские присяглые Иванъ Мартиновичъ и Отрошко Лучывникъ, кгда по зверненюсе своимъ реляцыю учынили, ижъ до того дому с пляцомъ и будованемъ такъже и зъ склепомъ под нимъ мурованымъ найдуючимъ ништо ни зъ якимъ правомъ за потрыкнутымъ и четвертый разъ надъ право урадовѣне и правѣне учыненымъ приволюванемъ не отозвалъ и оног не боронилъ, прето мы урад меский Могилевский тот же домъ с пляцомъ и будованемъ и склепомъ мурованымъ под нимъ найдуючимъ ся, межами вышъ описаный, его млсти пану Николаю Кгелде, войту Могилевскому, безъ жадное ни од кого учыненное перешкоды в интромиссию и спокойное держене на вечные и непорушныи часы

подали. Которое згодное и одностайное пановъ маистратовыхъ зезъволене такъже и реляция увяжъчыхъ урадовыхъ до книгъ мескихъ Могилевскихъ есть записано.

Изъ акт. кн. Могилев. магистрата за 1655 годъ № 1302, л. 205.

№ 52—1655 г. Августа 2.

Постановленіе могоилевского магистрата, на основаніи указа Алексѣя Михайловича, объ отдачѣ Григорію Яцковичу Оноскѣ дома, оставшагося свободнымъ послѣ бѣгства прежняго владѣльца.

Року ахтис (1655), мца августа в (2) дня.

Дане дому од пановъ маистратовыхъ пану Григорію Яцковичу Оноске.

Мы войтъ, бурмистры, райцы и лавники, такъже и все посполство места его Царского Величества Могилева, в року теперешнемъ тисеча шестсотъ пятьдесятъ пятомъ, мца августъ второго дня на ратушѣ зшедшыи, а то вси згодне и одностайне, абы дома и кгрунта по шляхѣте такъже вшелякихъ ляхахъ и жыдахъ збегълыхъ и зъмерлыхъ позосталые не ваковали, упатруючы, упалымъ зас и зубожалымъ людемъ вшелякого поратованя жычачы и въчесне тому, абы под часъ трвогъ и наездовъ неприятельскихъ къ обороне места было кому ставати и снаднейшого пожывеня од мещанъ в вале найдуючыхъ збегълые могли засегати забегаячы, а найбарзей до привилиевъ од Его Царского Величества наданых, которыми костелные, шляхецькне, жыдовские и иншыи вшелякие спустошалые и въ порожьнованю не потребномъ дома и пляцы в месте Могилеве лежачые з милосердиемъ своемъ Царское ласки месту конферовавшыи, упалымъ людемъ в подел, водлугъ годности кажъдого, роздавати позволити рачыл, во вѣсемъ цале скла-

няючы и то видячы, ижъ панъ Григорей Яцъковичъ Оноско, мещанинъ Могилевскій, презъ неприятеля Его Царского Величества в домахъ спаленыхъ и инъшой розной маестности своей великий ущербокъ, шкodu и упадокъ поносить, прето для поратованя оногo домъ с пляцомъ и будованемъ по пану Пашковъскимъ, до неприятелъ Его Царского Величества збегломъ позосталый, в остроже, об межу з одное стороны дому Горнеевича, а зъ другое од улъки, тыломъ од дому Сущевъского, а передомъ од валу лежачый, такъ яко се здавъна в межах и границах своих мел и теперь мает, ничего з того дому не вылучаючы и не выймуючы, вышъ мянованому пану Григорью Яцковичу самому, жоне, детемъ и потомъкомъ его на вечъные и никгды не одзовъные часы даемъ и пуцаемъ, з тымъ обовязкомъ и конгдыщемою, ижъ с того дому вшелякие поплатки, тяжары и повинности, кды се якие трафят, такъ яко и инъшыя мещане поносить и на ратушу под присудомъ права майдебурского справовати мает и будет повиненъ, а затымъ волень будет помененый панъ Григорей Яцковичъ тотъ домъ въ посессью и держене свое обнявшы, онымъ яко своимъ власными добрами шафовати и кому хотя тотъ домъ дати, продати и даровати, а мы в томъ оному и потомъкомъ его жадное трудности и перешкоды чынити и задавати не маемъ и не будемъ повинны, якожъ на инътромиссию и подане тогожъ дому, за прозбою пана Григория Яцковича приданые и з ураду депутованые шляхетные панове Прохор Лукиничъ райца и Мартинъ Овьсевичъ лавъникъ, а при них слуги меские присяглые Миколай Ляховичъ и Отрошко Лучывъникъ, кды по зъверненюсе своимъ реляцыю учынили, ижъ до того вышъ межами помененогo дому ни хто ни зъ якимъ правомъ за потрыкroтнымъ и четвертый раз над право урадовъне и правне учыненнымъ привольванемъ не одозвалъ и оногo не боронилъ, прето мы

урад меский Могилевскій тот же домъ с пляцомъ и будованемъ Пашковскій, межами вышъ описаный, помененому пану Григорью Яцковичу Оноскину, мещанину Могилевскому, безъ жадное ни од кого учыненное перешкоды в инътромиссию и спокойное держене на вечъные и не порушъные часы подали. Которое згодное и одностайное пановъ маистратовыхъ зезволене такъ же и реляция увязчыхъ урадовых до книгъ меских Могилевскихъ есть записано.

Изъ акт. кн. Могилев. магистр. за 1655 г. № 1202 л. 212 обор. 213.

№ 58—1655 г. Августа 2.

Постановленіе Могилевскаго магистрата, на основаніи указа Алексѣя Михайловича, объ отдачѣ Фeдору Васильевичу пустаго плаца, оставшагося свободнымъ послѣ бѣгства прежняго владѣльца.

Року 4111 (1655) мца августа 2го (2) дня.

Дане пляцу од пановъ маистратовыхъ пану Феодору Василевичу лавънику.

Мы войтъ, бурмистры, райцы и лавъники такъже и въсе посполство места Его Царского Величества Могилева, в року теперешнемъ тисеча шестсот пятдесятъ пятомъ, мца августа второго дня, в четверъ, на ратушъ зшедшыс, а то вси згодне и одностайне абы дома и кгрунта по шляхъте такъже вшелякихъ ляхах и жыдахъ збеглыхъ и зъмерлыхъ позосталые не ваковали упатруючы, упалым зас а зубожалымъ людемъ вшелякого поратованя жычачы и въчесне тому, абы под час трвог и наездовъ неприятелскихъ ку обороне места было кому ставати и снаднейшого поживеня од мещанъ в вале знайдуючыхъ збеглые могли засегати забегалючы, а найбарзей до привилиевъ од Его Царского Величества наданыхъ, которыми костелные, шляхецкие, жыдовъ-

скіе и инѣшые вшелякне спустошалые и въ порожнованю непотребномъ дома и пляцы в месте Могилеве лежачыє з милосердое своеє Царское ласки месту конферовавшы, упалымъ людемъ въ поделѣ водлуг годности кожъдого роздавати позволити рачыл, во вѣсемъ цале склоняючы и то видячы, ижъ панъ Феодор Василевичъ, лавѣникъ Могилевскій, презъ неприятеля Его Царского Величества в домах спаленых и инѣшой розной маєтности своей великий ущербокъ, шкodu и упадок поносит, пре то для поратованя оногo пляцъ голый по Зушмане Исаковичу, жьде Могилевскомъ, до неприятел Его Царского Величества збегломъ, позосталый, а в улицы Миколеской об межу з одноє стороны турмы и везеня меского, а зъ другое од дому Яна Рымара, передомъ од улицы Миколеское, а тыломъ од улицы Спаское лежачий, такъ яко се з давѣна в межахъ и границах своихъ мель и тепер маєт, ничего з тогожъ пляцу не вылучаючы и не выймуючы, вышгъ мянованому пану Феодору Василичу, лавѣнику Могилевскому самому, жоне, детемъ и потомкомъ его на вечные и никгды не одзовные часы даемъ и пуцаемъ, з тым обовязкомъ и конѣдыциею, ижъ з того пляцу вшелякне поплатки, тяжары и повинности, кгда се яковыє трафят, такъ, яко и инѣшыє мещане поносити и на ратушу под присудомъ права Майдебурского справовати маєт и будет повиненъ, а затымъ моценъ и волен будет помененый панъ Феодор Василичевичъ, лавѣникъ Могилевскій, тотъ пляцъ голый в поссессыю и держене свое обявѣшы, онымъ яко своими власными добрыми шафовати, дома на немъ будовати, муры выставляючы и кому хотя тотъ пляцъ дати и даровати, а мы в том оному и потомкомъ его жадное трудности и перешкоды чынити и задавати не маемъ и не будемъ повинны, якожъ на инѣтромиссию и подане тогожъ пляцу за прозбою помененогo пана Феодора Василичевича, лавника Могилев-

ского, приданые и з ураду депутатые шляхетные панове Прохор Лукиничъ райца и Мартинъ Овѣсеевичъ лавникъ, а при нихъ слуги меские присяглыє Иванъ Мартиновичъ, Миколай Ляховичъ и Отронико Лучивѣникъ, кгда по зверненю се своимъ реляцыю учынили, ижъ до того выш межами помененогo пляцу гологo никто ни зъ яковымъ правомъ за потрыкотнымъ и четвертый разъ над право урадовне и правне учыненымъ прывольванемъ не одзывалъ и оногo не боронил, прето и мы урад меский Могилевскій тот же пляцъ голый Зушмановскій, межами вышгъ описаный, помененому пану Феодору Василичевичу, лавѣнику Могилевскому, безъ жадное ни од кого учыненное перешкоды в интромиссию и спокойное держене на вечные и непорушныє часы подали. Которое згодное одностайное пановъ маєстратовыхъ зезволене такъ же и реляцыя увяжчыхъ урадовыхъ до книг мескихъ Могилевскихъ ест записано.

Изъ акт. кн. Могилев. магистр. за 1655 г. № 1202 л. 206.

№ 54—1655 г. Августа 2.

Жалоба могилевскаго мѣщанина Тараса Шункова на мѣщ. Карпа Полонеина по дѣлу объ отнятїи коморы въ ряду чоботарномъ въ Могилевѣ.

Року аѣне (1555) мца авгуєта (2) дня.

Протестацыя. Тарас а Карпъ.

На ураде Его Царского Величества меском Могилевском, сего року на справах заседаючимъ, постановивѣшыє очевисто учтивый Тарас Григоревичъ Шунковъ, мещанинъ Могилевскій, подал на писме протестацыю свою в речы нижей помененой ку вѣписаню до книг мескихъ Могилевскихъ в тые слова писаную:

Оповедал и протестовался учтивый Тарас Григоревич Шунковъ, мещанин места Его Царского Величества Могилева, противъко Карпа Богдановича Полонеина таковым способом и о то, иж он под час теперешняго облежена, снат яковое з войском лядскимъ порозумене маючы, недосыт на том, же прикладомъ людей другихъ мещанъ Его Царского Величества Могилевскихъ до валу близко под ним мешкаючы в осаду ити не хочел и вси достатки свои присобе затримававши, тамъ же за валом межы ляхами найдовался, овъшем за щасливымъ выстем з облежена, хотячы таковоеж волности яко и другие дознавати, неслушне и неналежне, протестуючого Тараса Григоревича, когорый вшеляких достатковъ своих пострадати мусел и в осаде сполне з другими при великом утрапеню найдовал, з коморы в раду чоботарном лежачое, которую протестуючий за певъную сумъму на целый рок и далей у малжонки обжалованого з ведомости ураду тутошнего аренъдовавши для помешканя и набытя якого колвек заробку в поссессыю обнял, румовати и его жалуючого до шкод приводити важылся, в чым протестуючий от обжалованого не слушную, поневаж до року вымовъленого трвати не хочет, поносечы турбацыю, тую свою до книг меских Могилевскихъ дал записати протестацыю, которая и естъ записана.

Изъ ак. кн. Могилев. магистр. за 1655 г. № 1201 л. 219 обор.

№ 55—1655 г. Августа 4.

Жалоба Оршанскаго мѣщанина Германа Шырая о невозвратѣ ему имущества Федоромъ Севериновичемъ

Року аѣи (1655) мѣа авѣгуста 4 (4) дня.

Протестацыя. Пан Германъ а пан Влас и Федор.

На ураде Его Царского Величества мескомъ Могилевскомъ, сего року на справах меских заседаючымъ, постановившыме очевисто панъ Германъ Тимофеевъ сынъ Шырай подал на писме протестацыю свою в речы нижей помененой ку въписаню до книг меских Могилевскихъ в тые слова писаную:

Жаловаль и оповедалъ пан Германъ Тимофеевъ сынъ Шырай, бывшый писар места Оршы Его Царского Величества, на славетного пана Федора Севериновича, бурмистровича места Его Царского Величества Могилева, опекуна добръ небожъчыка годное памяти шляхетного пана Авъласа Даниловича Дапковича, райцы места Его Царского Величества Могилевского, о томъ и таковымъ способом, ижъ што в року прошлым тисеча шестсот пятьдесятъ пятомъ, мѣа июля двадцат осмого дня, кгда войско Его Царского Величества на Оршу наступовало, а гетманъ Литовский з войскомъ в Литву ехати розказал за собою и войскомъ, теды помененый панъ Германъ Шырай, маючы з давныхъ часовъ доброе заховане зъ ихъ милостми паны такъ шляхетною радою яко и с паны посполитыми и со въсими мещаны Могилевскими, берегучы здоровья своего, и з убогими животиськами своими, што могль вывезть з собою, под такий небеспечный час тут до Могилева самъ з малжонкою своею и з небожъчыкомъ Данилою Яковлевичомъ Шыраемъ райцовичомъ Оршанскимъ братанькомъ своимъ рожонымъ, которого вместо сына своего при себе мелъ и ховаль, который под час облежена од Литвы в вале вышънемъ застановляючыс, радеючы щыре Его Царскому Величеству, борончысе щыре весполъ з ихъ млестями паны могилевцами за Его Царское Величество, мало не спострелу, але кгда его кулею в голову оглушено, здоровье свое, положыл и тут в вале живота своего доконал, през которую смерть зешлого братанька своего панъ Германъ Шырай,

ижъ винѣна велебная госпожа игумена бывѣшая Кутеевская преподобная Мелания Ерѣчаковѣна зовѣсими сестрами копѣ шестеотъ сорок, а особливе в инѣшыхъ речахъ копѣ двесте и в товарахъ шкоды мает всего копѣ осемьсотъ сорок, а такъ кгда в року прошломъ панъ Германъ Шырай, кгда тут до Могилева приехалъ, ихъ млсть панове Могилевѣцы, яко добродѣеве и давѣные ласкавцы, онѣго ласкаве до себе приняти рачыли и кгда место Могилевъ Его Царскому Величеству подданство свое неодменное и щырое поддавали, тамъже на тот час весполъ з инѣшыми духовными в томъ около переписованя грамотъ и персвадуючы месту, абы ничего не противечыс Его Царскому Величеству поддали, якожь обачывѣшы привилія слушныя и грамоты до себе писаныя, не тратечы люду Его Царскому Величеству ихъ млсть панове Могилевѣцы щыре поддали и присегу телесную на вирномъ подданстве в церкви Братской Могилевской такъ маистратъ, посполство и вси панове Могилевѣцы публичне выконали и привилія тамъ себе з далшою обетницею од Его Царского Величества одержали. Где на тот же час и тоужъ ротою и онъ панъ Германъ Шырай тамъже в той час в церкви Братской весполъ зъ ихъ млстями паны мещаны Могилевскими присегу телесную на подданстве вирномъ Его Царскому Величеству выконалъ, а кгда по выконаню присяги, за писанемъ его млсти пана воеводы Могилевского на име Михайла Петровича Воейкова ехалъ, яко верный подданный, видет очы Его Царского Величества и до поцалованя руки, до табору под Смоленскъ, тамъже на тот час захавѣшы до таборовъ Его Царского Величества, где войско стало, под Дубровною, до гетьмана до князя Якова Куденетовича Черкаского и до инѣшыхъ бояръ товаришовъ его полковниковъ приехал, где радѣючы щыре и верне, перъвей с табору до шляхты, яко до сво-

ихъ знаемыхъ, ознаймуючы пмѣ, ижъ место Могилевъ и место Шкловъ вирное подданство Его Царскому Величеству поддали, абы се и они не противечыс и не пѣсуючы люду, яко монарьсе такому, которому трудно се противит, поддали, а потомъ тамъже и на тот час за посланемъ его мсти князя Якова Куденетовича Черкаского и инѣшыхъ товаришовъ его полковниковъ Его Царского Величества под Дубровною на розговоръ з шляхтою, з мещаньми, яко з своими знаемьцами, добре два разы подежджал, где его Германа Шырая за другимъ разомъ мало не забито, што добре ведомо и его млсти князю Петру Елмурзовичу Черкаскому, бо онъ на тотъ час з шанцу близького, што былъ под Дубровною, на то самъ очыма своили гледел, а потомъ прихавѣшы до табору Его Царского Величества Девич горы, кгда послано ихъ млсть пановъ могилевѣцевъ под Смоленскъ з Смоляны на розговоръ, тамъже веспол зъ ихъ млсть паны Могилевѣцами радючы Его Царскому Величеству и там в томъ такъже працювалъ, дано было за то пожаловане од Его Царского Величества тутъ в Могилеве, яко разоренному и упалому члку мешкане третюю част в каменицы по неверномъ жыде Шаи Нахимовичу, который предтымъ мешкал в Могилеве до далшое ласки Его Царского Величества, а такъ кгда тамъ в той каменицы в року прошломъ з ынѣшыми товаришы своими гдином отцомъ протополою и небожьчыком пном Езофомъ Никоновичомъ, бурмистром Оршанским, который в облеженю Могилевскомъ з детками своими под час облежена живота доконалъ, тамъ в той каменицы мешкали, где небожьчыкъ панъ Авлас Дапковичъ, райца Могилевский, маючы з давѣныхъ часовъ комъмитуву добрую з нимъ паномъ Германомъ Шыраемъ, до дому и мешканя своего, взглядомъ спокойнейшого мешканя нижъ в той каменицы Шаинской, до себе упустил, а тамъ панъ Гер-

манъ на свое мейсце в тую Шаинскую каменницу инъшого упустилъ мешкат за слушною конътентацыею пер модумъ аренды, а такъ маючы пилные а квалтовъные потребы и свое и людзькис, до Смоленска, в року прошломъ тисеча шестсотъ пядесят четвертомъ, мца декабра двадцат второго дня одехал, а одерждаючы ему, пану Авласу Дашковичу, райцы, яко добродѣви своему, такъ убогую малжонку яко и убожество свое все од мала и до велика поручыл в опеку, просячы о то пилно, абы по одезде его пана Шырая убожество до валу вышнего, до крамовъ его пана райцы для бережения выпроважоно было; якожъ приехавшы до Смоленска а зрозумевшы, ижъ тамъ забавы не малые, а до того припадало пилно и въ пилныхъ справахъ ехат до Вязмы до Его Царского Величества, теды братанъка своего с писанемъ вышъ помененого небожъчыка Даниеля Шырая выслалъ, просячы пана райцы о то, абы убожество было в вал вышний выпроважоно, якожъ и коня доброго гнедого презъ него братанъка своего до него пана райцы прислал, нижъли некоторые речы выпроважено, а не мало тамъ за валомъ в охенъдозъстве белокгловскомъ и въ речахъ рухомахъ, яко и конь тамъ за валомъ вышънимъ в дому пана райцы пропало и за найстемъ неприятскимъ побрано и пошарпано, а же што выпроважоно до крамовъ пана райцы небожъчыка, теды теперь, кгда се панъ Германъ Шырай од Его Царского Велечества з Вязмы и зъ Смоленска южъ то од недел шести вернулъ и до места Могилевъского, одыскуючы свое убожество, приехалъ, теды за частокротынымъ упоминанемъ у пана Федора Северыновича, бурмистровича Могилевъского, опекуна добръ небожъчыковъскихъ, якожъ первой презъ шляхетного пана Мартина Овъсевича, а потомъ презъ шляхетного пана Федора Якимовича лавъниковъ упоминалъ, теды некоторые речы предъ ними паны лавъниками веръ-

нулъ, а што водлуг реестру легкыо рыхуючы на копъ семъдесят пят вернуть не хочет, его жалобливого в забавы и до шкод незъносныхъ в оmeshканю, ижъ мает пилную потребу до мешканя своего, што есть в Дорогобужу, купля добръ и з ласки Его Царского Величества и инъшыне не малые потребы и забавы свое пилные, о што все хочечы з нимъ паномъ Федоромъ Северыновичомъ, бурмистровичомъ Могилевъскимъ, опекуномъ добръ небожъчыка пана Авласа Дашковича, райцы, не мней и о то, ижъ яко на опекуна належит чынене инъвентара водлуг права яко час назначоный, а онъ нетъ ведома для чого, снат для оmeshканя и проволоки по немалым оmeshканю и по екъспированю, часу снат на шкоду его пана Германа Шырая и малжонки его чынити и кончыти не хотел и не хочет того инъвентару и его жалобливого умыслне забавляет и до чого шыршую дорогу право укажет, дал сюю свою жалобу до акътъ мескихъ Могилевъскихъ записат, што есть записано.

Изъ акт. кн. Могилев. магистрата за 1655 г. № 1202 л. 235 обор. 238.

№ 56—1655 г. Марта 22.

Заявление обывателей Витебскаго воеводства, захваченныхъ въ плѣнь московскій подъ Витебскомъ о пропажѣ подъ Ярославлемъ у скарбника Витебскаго Криштофа Жабы шкатулки съ документами.

Aktykowanie attestacyi ichm. panow obywatelow woiewodztwa Witebskiego, sluzacey imsci panu Żabie, skarbnikowi woiewodztwa Witebskiego.

Лета от нарожения Сына Божого тисеча шестсот шестдесят сегого, мца августа, девятого дня.

На враде кгородскомъ въ замьку гдарскомъ Минскомъ, передо мною Мартиномъ Казимеромъ Володковичомъ, городничымъ

и подстаростимъ Миньскимъ, постановивъшысе очевисто его мл. пан Крыштофъ Жаба, скарбник воеводства Витебского, покладал и до акть книг кгородских Минских подал атестацыю их мил. пановъ обывателей воеводства Витебского себе даную и служащую на речъ в ней в середине нижей выражоную, просечы, абы тая атестацыя была до книг кгородских Минских актыкована и уписана, которую уписуючы у книги слово до слова такъ се в себе мае:

Мы obywatelie szlachta woiewodzstwa Witebskiego czyniemy wiadomo tą naszą atestacyą, iż iakosmy od woyska nieprzyiacielskiego moskiewskiego przez boiarzyna y woiewodę tego woyska Wasilia Piotrowicza Szeremiecia, po wzięciu zamkow Witebskich, zabrani bylismy do więzienia, gdzie nas zaslano na różne mieysca, iednych do Pskowa, drugich do Nowogroda Wielkiego w ziemie Moskiewską, a ynszych na różne mieysca, tamże iakosmy czas nie mały byli w więzieniu w Nowogrodzie Wielkim, a potym w zapusty ruskie, z rozkazania Carskiego, woiewoda Wielkiego Nowogroda tameszni Iwan Sołtykow w roku teraznieyszym tysiąc szescset pięcdziesiąt piątym z s tego Wielkiego Nowogroda posłał nas do Jarosławia, tamże iakosmy iachali ku Jarosławiu, nocleg odprawowalismy we wsi metropolity Moskiewskiego naz rewna Rożestowie w gospodzie iegomsci panu Krzysztophowi Żabie, skarbnikowi Witebskiemu, secretarzowi Jego kr. msci ukradziono z sani szkatułkę z różnymi sprawami, w ktorey było przy tych sprawach nie mało obligow, iedne z s przewodami prawnymi, a drugie bez przewodow, mianowicie list xcia iegomsci p. Janusza Radziwila, hetmana Wielkiego X. Lit., woiewody Wilenskigo, na podarowanie p. Krzysztophowi Żabie, słudze swemu, poddanego z majątnosci swey Birzanskiey na ymie Piotra Kralkę z żoną, z dziecmi y ze wszytką majątnością iego, oblig p. Alexandra Żaby даны на сумę пану Krzysztophowi Żабіе y mał-

żonce iego m. na złotych sto siedmdziesiąt y pięć, p. Hrehorego Żaby на kop szescdziesiąt, oblig iegomsci pana Jendrzeia Woynilowicza на złotych sto osmdziesiąt, list iegom. p. Alexandra Gromackiego даны p. Krzysztophowi Żабіе на wzięcie lancucha złotego do schowania, ktory miał od ludzi ten lancuch we stu czerwonych złotych, oblig p. Michala Adamkowicza wespol z małżonką swą даны p. Żабіе y małżonce iego msci на złotych szescdziesiąt siedm y groszy dwanasce litewskich, oblig p. Łukasza Pohoskiego на kop czterdziescie, p. Mosieia Wasilewskiego oblig на kop sto szescdziesiąt y siedm groszy czterdziescie litewskich z s przewodami, dekretami Trybunalskimi y zbanicyą на niego, oblig p. Stephana Piotrowicza burmistrza Witebskiego даны на kop osmdziesiąt z s przewodami prawnymi p. Żабіе даны y małżonce iegom. p. Fiedora Bonicza oblig z małżonką swą даны p. Krzysztophowi Żабіе y małżonce iegomsci на złotych pięcset z s przewodami prawnymi, oblig p. Tomasza Buiewicza на kop trzy, p. Mikołaja Buiewicza oblig на kop dwie, oblig p. Pawła Oleszkowskiego на kop czterdziescie trzy kopy, także y prawo dane od niego y małżonki iegomsci. ie на majątnosc на болюcie w woiewodzstwie Witebskim lezące на przyznanie Ofonasa Oleszkowskiego, ktory w obłężeniu w Witebsku od Moskwy nie był ani żaden z braci iego w zamku nie byli, tenże даў był oblig panu Stephanowey Nieszyczyney на złotych trzydziescie, tenże Ofonas Oleszkowski даў był oblig panu Krzysztophowi Popłowskiemu на złotych dwiescie z s przewodami prawnymi, tenże Oleszkowski p. Samueliowi Szufrynskiemu oblig даў był на złotych dwiescie, kwit tegoż Oleszkowskiego на złotych pięcdziesiąt даны p. Żабіе ad rationem z ugody, право на p. Krzysztopha Popławskiego y ynsze różne sprawy, przywileia, przewody prawne, kwity, ograniczenia z bracią y z sąsiadami, przywilej Jego kr. msci s. pamięci Władysława даны на

skarbnikowstwo Witebskie y na secretarstwo, takže processa rożne y sprawy, ktorых przypominieć nie mogli, w szkatulie będące, ukradziono w gospodzie iego msci p. Krzysztopha Zaby na noclegu z wozu, w pomienioney derewni nie wiedzieć kto. O kotre ukradzenie szkatuly z obligami y z sprawami lubo opyt czynil pan Zaba rożnymi sposobami, dopytać się onych nie mogli, o czym my obywatelie woiewodztwa Witebskiego dobrze wiedząc, daiemy tę naszą atestacyą z s podpisem rąk naszych iegomosci panu Krzysztophowi Zabie, skarbnikowi Witebskiemu. Pisan w Jarosławiu, anno 1655 miesiąca Marca dnia dwudziestego wtorego. У того листу атестацыйного подыпись рукъ ихъ милости пановъ обывателевъ воеводѣства Витебскаго тыми словы: Mikołay z Brusilowa Kisiel podkomorzy Derpski, podsedek Witebski, Krzysztoph Branski Bielocki, grocki Witebski pisarz, Kazimierz Hucko Chocimski, Biłynicki Birula, Mikołay Jozephowicz econom Witebski, Bohomolec Dmitr Andrzej Wiktorzyn Białynicki, Birula Piotr, Gans Lipski, Hrehory Felician Leteski, Piotr Kazimierz Esmont ręką swą, Konstanty Wolgraf, Prokop Funkol Horodynski ręką swą, Bazyli Hołownia Podwinski, Jozeph Owsiany, Szweykowski Kasper, Jan Gabriel Białynicki, Birulia Jerzy Zeliaski, Ян Лукашевич рукою, Heliasz Zaba, Stephan Heliaszewicz ręką swą, Marcyń Rodowski. Которая жъ тая атестацья за покъладаньемъ и прозьбою через особу верьху мененую есть до книгъ кгородскихъ Минскихъ акътыкована и уписана.

Изъ актовой книги Минск. град. суда за 1654 — 670 г № 11786, л. 586:

№ 57—1855 г. Августа 10.

Передача Могилевскимъ магистратомъ дома Могилевскому войту Николаю Кгельдѣ взаменъ другого дома, пожалованнаго ему царемъ Алексьемъ Михайловичемъ.

Року а҃҃не (1655), мца августа і (10) дня.

Дане дому на взаемъ од панов магистратовыхъ пану Николаю Кгелде войту.

Передъ урадомъ мескимъ Могилевскимъ, передъ нами Козмою Марковичомъ и Ивановъ Ивановичомъ бурмистрами, также передъ райцами и лавниками места Его Царского Величества Могилева, того року на справахъ заседающими, постановившысе очевисто его млсть панъ Миколтай Кгельда, войтъ Могилевский, сознане свое добровольное до книгъ мескихъ Могилевскихъ тыми словы учинилъ, ижъ што ми од Его Царского Величества привилиемъ датою в городе Его Царского Величества Вязме лѣта од создания миру семъ тысячьном (сотомъ) шестдѣсятъ третим, мца декабра двадцат осмого дня списаным, дворъ по Круковскимъ в рынѣку места Могилева, на улицы Широкой, об между з одное стороны од улицы Семеновское, а зъ другое од дому Семена Марциновича прозываемаго Кузевьки лежачый, з каменичкою, пляцомъ и вшелякимъ на томъ же плицу стоячимъ будованемъ лежачый, был даный и конферованый, теды я тогожь двору з каменичкою и вшелякимъ будованемъ и пляцомъ взглядомъ того, ижъ ми од пановъ бурмистровъ, райцовъ, лавниковъ и всего посполства места Его Царского Величества Могилева на взаемъ и замену того двору Круковского домъ с пляцомъ и вшелякимъ будованемъ по Яне Станиславе Срединским, до неприятел Его Царского Величества збегломъ, об между з одное стороны кгрунту монастыра С-того Спаса,

а зъ другое од ульки Миколское лежа-
чий естъ даный, вечными часы зрехъшыс,
тот же дворъ Круковъского зо вѣсимъ
будованемъ и каменичькою в границахъ
своихъ мель и тепер мает, на ихъ же
пановъ бурмистровъ, райцовъ, лавъни-
ковъ и все посполство места Его
Царского Величества Могилева пуцаючы
вливаю и оный з поссессии и держеня
своего выпускаючы, права собе служачого
зрекаюся вечными часы. Которое добро-
вольное выпшъ мянованого пана Миколая
Кгелды, войта Могилевъского, сознана до
книгъ меских Могилевъскихъ естъ за-
писано. У того запису подъписе руки
тymi слоуы: Миколай Кгелда войтъ
Могилевскый.

Изъ акт. кн. Могилев. магистрата за 1655 г. № 1202
л. 249.

№ 58—1655 г. Октября 3.

Заявление земянь Керножицкихъ о насиліяхъ
и грабежахъ войскъ рѣчи посполитой въ
Слуцкомъ повѣтъ.

Рoku тисячъ шесесетъ пѣцдзiesiąтъ пѣ-
tego, msca Oktobra трзєцего дня.

Opowiadali ziemianie Jego kr. msci
województwa Nowogrodzkiego ichmsc pa-
nowie Samuel, Gabryel y Zygmunt Kierno-
życey на земіанина y ротмистра іасне
осwieconeго хcia ієго msci pana krayczєго
W. X. L. chorągwie kozackiey, на pana
Zdanowicza o to y takowym sposobem, yz
pod czas palenia y plondrowania przez nie-
przyiaciela Rzeczy-ptey moskwicina рожных
województw y краіов, так тєш y хієstwa
Sluckiego, gdy nieprzyiaciele s pod Slucka
ku Kleckowi poszli, tedy pod ten czas
własnie on pan Zdanowicz, wiedząc o tym,
że nieprzyiaciel z Shuczyny на ten czas
ustąpił, wyprawił towarzystwo swoje pana
Lichodzieiewskiego, pana Chałaima, pana
Pietkiewicza y innych wielu, ktorych sam
zna ymiona y nazwiska onych wie, ktorzy

z niemało gromado w nocу przypadszy на
pogorzelisko do imienia ichmsciow panow
Kiernożyckich, nazwanego Porchowicz w
xtwie Sluckim, a w woiewodztwie Nowo-
grodzkim leżąceго, mowę sobie moskiewsko
uformowawszy, naprzod chłopow, ktorzy się
do budek zebrali byli, rozpedzili, бiałым
głowom dwum y dziewczynie w iedenastu
leciech będącey gwałtu poczynili, chłopа,
ktory byдła w zagrodzie pilnował, Iwana
Rusaka posiekli, od ktoreго zranienia
czwartego dnia umar, kozuchy, siermięgi
pobrali, a zatym byдło wszystko tak dworne
iako y chłopskie, ktoreго было więcey
pultrzeciū kop, так тєш owiec starych y
młodych, ktorych было pogłowia sto y
czworo, to wszystko zabrawszy do Nie-
swieża zaprowadzili y między się rozdzielili,
a ci chłopи podдani panow Kiernożyckich

na ten czas, że to Moskwa
wszytko pobroila y pobrala, nie mogąc тєш
do panow swoich do Slucka przeісć за
ustawicznymi trwogami, aż dopiero за уста-
пием drugi raz nieprzyiacielskim s pod
Slucka, wziowszy pewno wiadomosc od
рожных ludzi, że to nie Moskwa, ale
kompania pana Zdanowicza, за rosказaniem
y posłaniem onego, так те гвалты, zaboy-
stwo y zabranie byдła роznego poczynili,
mianowicie ciwun imsci pana Kiernożyc-
kiego Trochim Tolkacz, dali wiadomosc o
tym wszystkim panom swoim, zaczyn ich-
mosc panowie Kiernożycey, chcąc s panem
Zdanowiczem y s towarzystwem onego,
так o zabicie chłopа, o гвалты бiałых глов
y o zabranie byдła роznego y niemału
fantow do wzięcia pewnieyszey wiadomosci
o imionach y nazwiskach ich według pro-
cesu swego prawnie czynić.

Изъ акт. кн. Слуцкого грод. суда за 1643—1659 г. г.
№ 13576, л. 1053.

№ 59 1655 г. Октября 10.

Заявление земянъ Кунцевичей о захватъ Московскими войсками ихъ движимаго имущества и документовъ.

Roku 1665, msca Oktobra 10 dnia.

Na urzędzie zamku Słuckiego, przed nami Dominikiem Wołuckim, podstaroscim Słuckim, Mikołaiem Krukowskim pisarzem na mieyscu sondowym od wielmożnego msci pana Jana z Sosnowice Sosnowskiego kaszteliana Połockiego, rotmistrza Jego krolewskiej mosci, namiestnika Słuckiego pana naszego miłosciwego bendoncemi, żalowali y opowiadali urodzeni panowie Benedykt y Lewon Kuncewiczowie sami od siebie, imieniem braci y blizkich krewnych swoych o tem, iż co z dopuszczenia Bożego, za nastompieniem głównego nieprzyiaciela moskwicina w roku terazniejszym tysiąc szescset pięcdziesiąt piontym in awgusto, gdy pierwszy raz pod miasto Słuck przyszedł, a rodzic żahuiących, pan Seweryn Kuncewicz uchodząc od tego iako głównego nieprzyiaciela ze wszystko swo substancją, majątnością ruchomą, ile co kolwiek zbioru y majątnosci swey miał s konmi, bydlem, z wozami, syłow swych do puszczy Obluczna wprzody wyprawil, a potym y sam, nie mogąc iuż do fortecy Słuckiej uieżdżać y uchodzić, ponieważ iuż nieprzyaciel o blizu był, wziowszy skrzynie z różnym ochendostwem, z sprawami do teyże przerzeczoney puszczy Obluczna, ktora za mił dwie od Kosynicz, z sionsiady swemi, mianowicie panem Raczkowskim, do taboru iachał, w tym razie spotkawszy ych nieprzyiaciel moskwicinu za wsią Kosynicką, ich obudwuch iako pana Kuncewicza tak y pana Raczkowskiego ułapili, od wszystkiego uboztwa odgromili, samych na śmierć tyrańską zamordowali y zamencyli, tamże iuż ten nieprzyaciel główny wszystkę iego majątnosć pana Kuncewicza, ktora była przy nim, mianowicie woz s koniem. skrzynie, w ktorey skrzyni różne sprawy, to iest

przywiliia od krolow ych mosciow domowi ych y im samym służonce, tudzież prawa różne na kondycyie wieczyste Miechowo, w powiecie Słonimskim leżące, ktore przodkowie y antecessorowie ych trzymali, do tego daniny, dyspozycyie różne na majątnosci tak w woiewodztwach iako y powiatach, bendonce, prawa wieczyste na różne kondycyie od różnych osob przodkom ych przed czasy dane y służonce, danina xcia Imosci Symona Juriewicza, za ktoro przodkowie ych na wolności ziemie Bodziukowszczyznę y czensę w Ploskowiczach trzymali, także kwity poborowe z oddania podymnego y inszych spraw kupczych tudzież obligow od różnych osob na długi danych było nie małą, o ktorych y sami wiedzieć nie mogą, ponieważ iedni niedorosli byli, a drudzy w służbiech zostawali, iednak to moskwicinu wszystką zabrawszy, one do woyska swego, ktore niedaleko od Słucka na ten czas stała, zaprowadził y te majątnosć s prawami nie wiedzieć gdzie podział, zaczym y teraz woitując, aby to im samym y domowstwu ych in posterum przez te zabranie spraw nie szkodziło y iesliby na potym z tych spraw, albo rzeczy u kogo się pokazać mogli, zachowując sobie do każdego takowe wolne prawa, dali ten proces swoy do xiąg zamku Słuckiego zapisać, co iest zapisano.

Изъ акт. кн. Слуцкаго град. суда за 1643—1659 годы. № 13567, л. 1059.

№ 60—1655 г. Октября 15.

Заявления жителей г. Пинска объ убыткахъ при взятіи этого города московскими войсками.

Prot. y rell. Burmistrzow y radziec miasta Pinska o pogorzenie.

Лета от парожения Сына Божого тисеча шестсотъ пятдесятъ пятого, мца октября пятнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинскомъ, передо мѣною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, од яене освещеного княжати его мѣсти Албрехъта Станислава Радвила, княжати на Олыце и Невижу, канцлера великого князѣтва Литовъского, старосты Пинского, Кшевского и Тухолского установленымъ оповидали, жаловали и soleniter protestowali się sławetni panowie burmistrzowie, rayce i ławnicy, magistrat miasta iego krolewskiej mosci Pinskiego sami od siebie y imieniem wszystkich mieszczan prawa maydeborskiego w wielkim żalu y nieoszacowanej szkodzi y upadku mieyskim Pinskiem o to y takowym sposobem, iż roku terazniejszego tysiąc szescset piędziesiąt piątego, mscia oktobra piątego dnia, Moskwa y kozacy, nieprzyiaciel Państwa iego krolewskiej mosci corony Polskiej y wielkiego księstwa Litewskiego woyska o kilka tysięcy zmagła czolnami y baydakami pod miasto Pinsk podiachawszy y spieszyszysię, a wpadszy do miasta, mieszczan y gości zaskoczywszy, tyransko, mordersko tak mężczyzn iako y białey plei samych y dziatek nie małą liczbę różnemi niesłychanemi mękami męczyli y na śmierć pozabiali, a stojąc przez kilka dni, wszystkie skarby, summy gotowe, towary różne, złoto, srebro, cyn, miedz, dzwony koscielne y cerkiewne, zboża różne y wszystkie nabytki domowe do szcztu wybrawszy do baydakow y czolnow ponosili y powozili, a odchodząc z Pinska zamek, miasto, kościoły, cerkwie, kramy rynkowe, szpychlerze, domy, folwarki, także dwa szpychlerze w rynku stojące, ieden w którym aręde napitkową szynkowaną, z skrzyniami, w których sprawy na wolności mieyskie miastu służące y libertacye, które z miłościwey łaski najasniejszy król iego mscę pan, pan nasz miłościwy y iasnie oswiecone xiążę iego mscę pan canclerz wielkiego księstwa Litewskiego, starosta Pinski, dla wielkiego upadku mieyskiego przez pierwsze zbuzzenie kozackie y ich msciów panow żoł-

nierzow, gromiąc tych kozakow iako też y dla plagi powietrza morowego, przez co miasto do wielkiego zniszczenia y ubożstwa przyszło, w tem zażywaiąc commiseraty, na uwolnienie od placenia donativum kupieckiego y podymnego miastu Pinskiemu nadać raczyli, też quity podymne, donativne, kwitacie, dekreta różne iego krolewskiej mosci assessorskie, tudzież skarbowe, uwolnienia czopowego od soli tołpiastey Wolynskiej y list zrzczeny assecuracyny żydowski ot tegoż czopowego soli tołpiastey, w roku tysiąc szescset trzydziestym osmym na seymie otrzymany regista różne iako y gorzałki w kufach za niemalą sumę kupione, przytem miary y naczynia różne miedziane za niemalą summę sprawione, drugi szpychlerz to iest wag w rynku stojąca, w ktorey niemalo różnych towarow, woskow, łoiow zastawszy powybiali, a te szpychlerze iako y miare w rynku stojąca dla mierzenia zboża y owo zgoła wszystkie miasto z dostatkami doszczętu ogniem spalili y w niwecz obrócili y ledwo domow s kilkanascie z iednego końca na przedmiesciu, kturych ogień zaciągając niemógł, zostało, mieszczanie, kturych zaskoczyć nie mogli, ci ledwo żywi przy wielkim ubożstwie unosząc zdrowie swoje zostali, a nie mając się gdzie przytulić, na różne mieysca po miasteczkach y wsiach rozwlec musieli, zaczym iesliby z seymow iakie podatki w wielkim księstwie Litewskim ufalone, ktoreby do skarbu iego krolewskiej msci należeć mieli, owo zgoła zkad dla wielkiego zniszczenia onych czym płacić nie mają. Takową tedy zgubę y nieoszacowaną szkodę, ktura przez nieprzyiaciela tak w spaleniu wszystkiego miasta, domow, rynkowych kramow, szpychlerzow y pogorzenie spraw, miastu na wolności służących, przez ogień byc stała, wysz rzeczone osoby nami urzędem opowiadali, waruiąc sobie w takowej zgubie y upadku wielkim mieyskim, iako y w pogorzeniu spraw wyży mianowanych w potomne czasy pozostali ubodzy mieszczanie, żeby w czym iakowey szkody nie ponosi-

li, zostawiwszy salwę dla czynienia szerszej protestacji, na ten czas tę swoją żalowaną protestacją do xięg urzędu naszego zapisać dali, prosząc, aby przyjęta y zapisana była.

При которомъ оповеданью тогожъ року мца и дня звышъ писаного, ставшы очевисто Янъ Анъкудовъскій и Анъдрей Крыштофовичъ Сачковскій, енералове повету Пинского, квити свой реляційный с печатъми и с подписами рукъ своихъ и с печатъми стороны шляхты до книгъ гродзьскихъ Пиньскихъ призънали в тые слова:

Ja Jan Ankudowski, a ja Andrzej Krzysztophowiez Saczkowski, ienerałowie iego krolewskiej msce powiatu Pinskiego, zeznawamy tym naszym relacynym kwitem, iż roku terazniejszego tysiąc szescset pięćdziesiąt piątego, msca Oktobra piętnastego dnia, mając przy sobie stron szlachtę, pana Teodora y pana Samuela Ostrowskich, pana Jana y pana Woyciecha Saczkowskich, a pana Pawła Dikowieckiego, z ktorimi byliśmy użytymi od panow burmistrzow, raycow y pospolstwa mieszczan miasta Pinskiego na sprawę niżej mianowaną, ktorzy pomienieni panowie mieszczanie miasta Pinskiego przekładali y opowiadali przed nami, iż roku terazniejszego tysiąc szescset pięćdziesiąt piątego msca Oktobra piątego dnia, Moskwa y kozacy czołnami y baydakami podstąpiwszy pod miasto, niemałym woyskiem armatno a spieszywszysię napadszy na miasto, ludzi mieszczan zaskoczywszy, tyransko mordowali tak mężczyzn iako y białych płci, samych y dziełek niemałą liczbę pomęczyli, na śmierć pozabijali, stawszy przez trzy dni wszystkie domy, obeyscia, majątnosci, towary, wszystko od mała do wiela, także z domow Bożych, kosciółow y cerkwi aparata, dzwony y wszystkie ozdoby, cokolwiek było, poszarpali y do czołnow baydakow pobrali, powozili y z sobą poprowadzili, a wychodząc y wyjeżdżając z Pinska tegoż msca oktobra siedmego dnia woyskiem gromadno z ogniami poszedszy

ulicami miasto wszystkie zapalili, za ktorym zapaleniem zamek, koscióły, klasztor, cerkwie, kramy, komory, szpychlerze w rynku y na brzegu na targowisku będące, też domy mieyskie szlacheckie w rynku y powszystkich ulicach na przedmieściu pozapalali y z gruntu spalili, także w rynku szpychlerzow dwa, gdzie aręde mieyską szynkowana, w ktorych szpychlerzach gorzałek akwawitey prostey siedm kuf y trzy baryła, anyżu w worach kamieni kilkanascie, przytem miary gorzałczane miedziane, kotły wielkie y małe, banie, garcy, kwarty y insze różne miedziane naczynia do mierzenia gorzałki należące, ktorych gorzałek, anyżu y naczynia miedzianego przerzeczeni mieszczanie mianowali za kilka tysięcy złotych polskich, także w temże szpychlerzu w skrzyniach mianowali spraw na wolności mieyskie y libertacye od najasniejszego krola iego msce y iasnie oswieconego xięcia iego msce pana canclerza wielkiego xięstwa Litewskiego, starosty Pinskiego, ktore dla wielkiego upadku mieyskiego przez pierwsze zburzenie miasta y plagę morowego powietrza y różnych przypadkow, przez co miasto do wielkiego zniszczenia y ubożstwa przyszło, w tem zażywaiąc commiserati, na uwolnienie od płacenia donatiwum kupieckiego y podymnego, różne kwity skarbowe, donatiwne, podymne, też dekreta krola iego msce y skarbowe, mianowicie dekret skarbowy uwolnienia czopowego od soli tołpiastey Wołyńskiej y list assecuratiwy, zrzczoney żydow arędarzow niebrania czopowego, sosowego od soli tołpiastey w roku tysiąc szescset trzydziestym osmym na seymie otrzymane, także różne poważne sprawy, registra miastu należące, byli, ktore na tenże czas pogineli, przytem szpychlerz, waga mieyska, w ktorym niemało różnych towarow, woskow, łoiow, szale, gwichty, to wszystko pobrano, popalono, miare na zboże w rynku będącą to wszystko z miastem do gruntu spalono, iakoż przerzeczeni mieszczanie, ktorych zaskoczyć nieprzyjaciele niemogli, ci ledwo

żywi uniosszy zdrowie swoje ze wszystkiego zniszczeni zostali, to nami opowiadali. Za okazaniem tedy przerzeczonych panów mieszczan Pinskich oglądaliśmy te spalenie y zgorzenie miasta wszystkiego, to jest zamku, kościołów, cerkwi, kramów komor, szpichlerzów, wagi, miary w rynku będącey, placów domowych w rynku y na wszystkich ulicach w mieście y na przedmieściu będące, wszystkie precz do gruntu spalono y w popiół obrocono y jeszcze z fundamentów piwnic, studni, ognie dymy goraiące nie ugasty, iż żadney ulicy y domów, gdzie stały y porządku nieznac, tylko z jednego koncu miasta, gdzie ogień od wiatru niezasiągnął w mieście y na przedmieściu kilkanascie chałup zostało, przytym y to opowiadali, iż którzy z mieszczan żywi zostali, ci dla wielkiego ubożstwa nie mając się gdzie przytulić, po różnych wsiach y miasteczkach rozwlec musieli. Takowy tedy upadek, wielką zgubę y nieoszacowaną szkodę y do szczętu wszystkiego miasta spalenie y spraw na wolności miastu służących poginięcie y niemało ludzi mieszczan pomęczenie, a ich samych pozostałych osob z majątności y wszystkich substancy zniszczenie nami ienerałami y stroną szlachtą okazali, oświadczyli y z wielkim żalem płaczliwie opowiadali. A tak my generałowie y strona szlachta, cosmy od panów mieszczan słyszeli y widzieli, to wszystko na ten nasz kwit zapisawszy, pod pieczęciami i s podpisami rąk naszych także pod pieczęciami strony szlachty przy nas będącey ku zapisaniu do xiąg grodzkich Pinskich dajemy, przyznawamy. Pisan roku, msca y dnia wysz pisanego. Jan Ankudowski ienerał ręką. Андрей Крыштофовичъ Сачьковъский енераль рукою. Которое опеведанье енераловъ выше писаныхъ сознанье и квитъ ихъ до книгъ вгородьскихъ Пиньскихъ есть уписано.

Изъ акт. кн. Минск. град. суда за 1650—1655 г. № 13008 л. 2075.

№ 61—1655 г. Октября 15.

Заявление униатского епископа Смоленского, Пинского и Туровского и всей земли Съверской Андрея Золотого-Кваснинского о понесенныхъ имъ убыткахъ при взятіи г. Пинска Московскими войсками.

Prot. oycа władyki Pинского о спаленіе домов в миеście Pинску.

Лета отъ парожения Сына Божого тисеча шестеотъ пятдесятъ пятого, мсца Октобра пятнадцатаго дня.

На враде вгородьском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростимъ Пинским, од ясне освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвежу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленымъ, оповидавалъ y жаловалъ иасне в Bogu przewielebny iegomsc xiazd Андрей Кваснински Злоты, архиепископ Смоленски, Пински, Туровски y всея земли Сиверской через тѣ манифестация своія доносząc до wiadomosci w. msci urzędowi o tym, iż roku terazniejszego tysiac szescset piędziesiąt piątego, msca oktobra piątego dnia nieprzyiaciel iego kr. msci pana naszego y Rzeczy pospolitey, Moskwicin z Kiiowa wodą rzeką Przypięcią aż do Strumieniu rzeki czołnami przypuszczonemi przyszedszy do miasta Pинска wyrabowawszy przez два dni, a potym dnia siodmego tegoż msca, spaliwszy miasto Pинск, gdzie w tym миеście Pинским mieszczanom pod iurzyditią episkopiey Pинской będących, domy popalili, zaczym do okrutnego ubożstwa przyprowadzili, a nazad powrociwszy podiachawszy pod majątnoscъ nazwaną Płoszczową, w powiecie Pинским leżącą nad rzeką Strumieniem będącą, tenże nieprzyiaciel wszystkie wieś wyż mianowaną Płoszczowo spalił y w niwecz obrocił, gdzie wszystkie chudobę poddanych тамеящих, bydło rogate y nie rogate, sprzęt

домовы, rzeczy ruchome, zboża rozmaite jedne popalili ogniem, a drugie pobrali, за czym ledwie z duszami ubodzy poddani z domow swych pouciekali y co kolwiekbyło zabrali y на niz до Kiiowa попровадзили y так ubogich mieszczан Pinskiх iako y poddanych Ploszczowskich, до епискоpiey Pinskiх принадлежащих, а nawet y cerkiew в Pinsku będącą Założenie Przenaswieszey Panny Mariey złupili ciż moskale, dzwony, аппараты, xięgi cerkiewne pobrali y в niwecz оброчили. Ktore те zniszczenie y spustoszenie przez ogień так wsi Ploszczowa iako y mieszczан Pinskiх y poddани wyż mianowani прец розвлекли się, ктурзы не tylko повинности пану swemu, але y inszych податков спелnić не mogą. Тею манифестация даі до xiąg записать, што есть записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго градскаго суда за 1654—5 годы, № 13008 л. 2074.

№ 62—1655 г. Октября 19.

Заявление Пинскаго подсудна Филона Годебскаго объ убыткахъ причиненныхъ въ им Столинѣ и въ г. Пинскѣ во время нашествія Московскихъ войскъ.

Prot. y rel. p. podsędka o spalenię Terebnia y domu w Pinsku.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пятьдесят пятого, мца Октобра деветнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленымъ, его млстѣ панѣ Филонѣ Кгодебскій, подсудокъ повету Пинского, оповеданье свое на писме до книгъ кгородских Пинскихъ подалъ в тые слова.

Ja Filon Godebski, podsędek Pinski, przez tę manifestacją moię donosze do wiadomosci wmsci urzędowi, iż roku teraznieyszego tysiąc szeszeset pięćdziesiąt piątego, msca Septembra różnych dni, nieprzyiaciel Rzeczy pospolitey y iego kr. msci pana naszego Moskwicin, s Kiiowa ciągnąc wodą rzeką Horynią, а podiachawszy pod majątnosć, двор y siоła dzierzawy mey nazwane Stolin, тамже в tym дворце быдла дворного, rogatego y не rogatego также u poddanych siоła Stolina сами заедво z duszami swemi z domow swych pouciekały, iako быдла так y mająтности ruchomey co kolwiek было, ci moskali zabrali y на niz до Kiiowa попровадзили, tę mająтност моie Stolin wniwecz оброчили, а потым знову tegoż року, msca октобра дня третьего, podchodząc pod miasto Pinskie, tenże nieprzyiaciel Rzeczy pospolitey y iego kr. msci pana нашего, Moskwicin, s Kiiowa z rzeki Horynia, ciągnąc rzeką Przypięcią y Strumieniem, wodą, stanawszy w mająтности moiey dnia wysz mianowanego w Terebniu, в powiecie Pinskim лежącym, тамже стоіąc аз до дня пятого tegoż msca, в niwecz mię splondrował woyskiem swym, так же не только mająтност мою ruchomą wybrał, але y poddanych, быдла rogate y не rogate, fanty, zboża, а потым дня сiодмого tegoż msca, spaliwszy miasto Pinsk, gdzie в tym miescie Pinsku y gospodę, двор moy spalil, potym nazad powrociwszy z Pinska ogniem двор moy ze wszystkim, gunno ze zbożem до szczętu spalil, также y wsi moie koło rzeki Strumieniu będące, iako mająтности ruchome pobrali, так budynki в niektorych wsiach ogniem wypalil y до okrutnego ubozstwa przywiedli, а nawet cerkiew Terebenską ze zwonow, аператов, xiąg złupili y młyn moy на rzece Strumieniu będący spalili, кture zniszczenie так моie własne iako y poddanych moich, до Pana Boga wołając о помстę, że не mogąc postanowionych податков skąd wydawać, tę мою манифестация даіє до xiąg ku zapisaniu.

Пры которомъ оповеданью тогож року, мца и дня вышъ писаного, ставшы

очевисто еeneralъ повету Пинского Янъ Анкудовъскій, квити свой реляційный с печатью своею и стороны шляхты и с подписомъ руки свое созналъ в тые слова:

Ja Jan Ankudowski, ieneral iego kr. msci powiatu Pinskiego, zeznam tym moim relacynym kwitem, iż roku terazniejszego tysiąc szesćset pięćdziesiąt piątego, msca oktobra czternastego dnia, mając ia sobie stronę szlachtę pana Iwana y pana Wasila Liemieszewskich, s ktoremi byłem wzięty na sprawę niżej mianowaną od iego msci pana Filona Godebskiego, podsędka powiatu Pinskiego tu, w mieście Pinsku, do placu iegomsci w rynku będącego, gdzie dwor iegomsci zbudowany był, tedy widziałem, że wszystek budynek tego dworu spalony, tylko kominy y pieciska stoia, a potym iezdziłem tegoż dnia do majątnosci iegomsci Terebnia, w powiecie Piskim leżącey, tam w tey majątnosci Terebniu za okazaniem iegomsci pana podsędka widziałem plac, siedliska, gdzie dwor, gumno ze zbożem w styrtach, także obory przed tym byli, tedy tylko popielisko, a żadnego budynku we dworze, a gumien, zboża y obor niemasz, grodza okolo dworu, gumna, sadow y ogrodow wszystko do szcżetu spalona, tamże niepodal tego dworu widziałem w cerkwie Terebenskiey, że obrazow y xiag, zwonow niemasz, do tego groble Terebenską na rzece Strumieniu, gdzie tylko znaki iako młyn był, ale spalony ze wszystkim. Potym tegoż dnia byliśmy we wsi Terebniu y Krzywiczach, gdzie w tych wsiach widzieliśmy poddanych tamedcznych, ktorzy mianowali, że majątnosci ruchomey, sprzętu domowego, bydła żadnego nie mają, iakoż y my w tych wsiach Terebniu y Krzywiczach bydła żadnego nie widzieli. Znowu zas tego dnia iezdziliśmy do wsi iegomsci pana podsędka powiatu Pinskiego, nazwaney Płoszczowa, tam to miejsce, gdzie wieś była, tedy domy, gumna poddanych wszystko od mała do wiela spalona, tylko znać że domy, gumna y obory poddanych tamedcznych byli, mianował iegomsc pan podsędek, że te spale-

nie dworu, gumna, zboża, obor y pobranie majątnosci różney we dworze Terebniu y aperat w cerkwi y zwonow, spalenie dworu w Pinsku, a poddani iegomsci siola Terebnia, siola Krzywicz, siola Płoszczowa zabranie bydła y majątnosci różney, spalenie siola Płoszczowa mianowali być stałe od nieprzyaciela iego kr msci y Rzeczy popolitey moskwicina, w roku terazniejszym tysiąc szesćset pięćdziesiąt piątym, msca Oktobra różnych dni, tak do miasta Pinska iako y s Pinska ydąc stałe. Potym tegoż roku, msca oktobra szesnastego dnia, ia ieneral z tąż stroną szlachtą, za potrzebowaniem iegomsci pana podsędka, iezdziliśmy do majątnosci iegomsci dworu y siola iednym nazwiskiem nazwanego Stolina, w tymże powiecie Piskim będącego, gdzie w tym dworze y sielie Stolinie żadney majątnosci ruchomey, pogotowiu koni, bydła nie widzieliśmy, mianował woyt tamedczny y poddani, że w terazniejszym roku, msca Septembra różnych dni nieprzyaciel Rzeczy popolitey y iego krolewskiey mosci moskwicin, s Kiiowa ciągnąc wodą rzeką Horynią, a podiachawszy pod dwor y siolo nazwaną Stolin, iako majątnosc ruchomą, tak konie, bydło wszelakie y sprzęt domowy ci moskale zabrali y tę majątnosc Stolin wniwicz obrocili. A tak ia ieneral z stroną szlachtą przy mnie w tey sprawie będącą, cosmy widzieli y słyszeli, to wszystko na ten quit moy relacyny napisawszy, s pieczęcią y s podpisem ręki mey, także s pieczęciami-strony szlachty przy mnie w tey sprawie będących do xiag grodskich Piskich daię y zeznam. Pisan roku, msca y dnia zwysz pisanego. Jan Ankudowski ieneral ręką. Которое оповедане и сознание еeneralское до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1654—5 г. № 13008, л. 2081.

№ 63—1855 г. Октября 28.

Заявление землянь Комаровъ объ убыткахъ въ им. Стаховскомъ Пинск. пов., при нашествіи Московскихъ войскъ.

Prot. p.p. Komarow o spalenie domow od Moskwy.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ пятого, мѣца октября двадцатъ третего дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, од ясне освещеного княжати его мѣсти Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневскаго и Тухолскаго установленымъ, жаловали, оповидали у манифестация своія заносили земianie iego kr. msci powiatu Piskiego pan Dmitr, pan Fedor y pan Stephan Komarowie Stachowscy o tym, iż gdy w roku terazniejszymъ тисѣцъ шесѣсетъ пѣцдѣсятъ пятымъ, в мѣцу октобрѣ пятѣго дня, неприязицел Москвичинъ з Кііова водѣ рѣкѣ Прзыпѣцѣ аз до Strumieniu rzeki czolnami przyszedszy do miasta Piska, wyrabowawszy przez dwa dni wszystkie domy mieszczanskiе, а потымъ дня сѣдмѣго тѣгожъ мѣца спалиwszy miasto Pisk, а назадъ powrociwszy, мѣца октября осмѣго дня, прзыiachawszy do wsi Stachowa, в powiecie Piskimъ лежѣцѣ не подалеку рѣкѣ Прзыпѣцѣ бѣдѣцѣ, тѣнже неприязицелъ всецѣкѣ вѣсѣ вышъ мѣанованѣ Stachow, такъ poddanychъ iego kr. msci iako y szlachtę w тѣжѣ wsi mieszkajęcѣ спалили y funditusъ znieśli, гдѣцѣ y domy жалобливыхъ в тѣжѣ wsi бѣдѣцѣ porabowawszy y co было в нихъ маіѣтнѣсѣцѣ роуноу рѣчѣ, злѣта, сѣбра, суну, мѣдзи, сукѣн, стрѣлбы роуноу pobrawszy спалили, в которыхъ domachъ y sprawy роуноу pogorzeli, мѣановѣцѣ прзывѣла славныхъ памѣцѣцѣ крѣоу ѣхъ мѣсѣцѣцѣ на добра ziemskie imъ жалобливымъ на маіѣтнѣсѣцѣ Stachow на-

dane y służące, kwity poborowe y wojenne, dekreta trybunalne, ziemskie y grodzkie, obligi na rożnych osob, zapisy na przykupli gruntow od rożnych osob wiecznoscіѣ, to wszystko pogorzało, do tego zboże rozmaite w gumnachъ жалѣицѣцѣ бѣдѣцѣ в стѣгахъ popalili, а мѣоcone pobrali, zaczymъ ledwie жалѣицѣцѣ з душцѣми pouciekali z domowъ swoichъ y co kolwiekъ было zabrali, bydła porzawszy y do czolnowъ wkładszy na nizъ do Kііowa poprowadzili y такъ жалѣицѣцѣ przezъ spalenie domowъ y zabranie маіѣтнѣсѣцѣ роуноу такъ справъ iako y zboża w gumnachъ жалѣицѣцѣ бѣдѣцѣ до ubozstwa y zniszczenia wielkiego przyszli y iużъ y podatkowъ do skarbu Rzeczy pospolitey seymemъ ufalonychъ oddać z czego nie mogą, тѣ своія manifestacją до хѣгъ niniejszychъ grodzkichъ Piskichъ dali zapisać, што естъ записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1654—5 г. № 13008 л. 2096.

№ 64—1855 г. Ноября 18.

Жалоба Пинскаго жида Давида Литмановича на «лисовцевъ» о грабежѣ его имущества въ м. Дорогичинѣ.

Prot. Dawyda Litmanowicza żyda Piskiego на р. Lisowskiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ пятого, мѣца ноября шѣстнадцатѣго дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, од ясне освещеного княжати его мѣсти Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневскаго и Тухолскаго установленымъ, Давыдъ Литмановичъ, жидъ мѣста его кор. мѣсти Пинского, оповѣданѣ свое на писѣме до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подалъ в тѣе слова:

Msci panie urządzie grodski Pinski. Ja Dawyd Litmanowicz, żyd miasta iego kr. msci Pinskiego, wmsci, iako urzędowi, opowiadam y do wiadomości donosze, iż roku terazniejszego tysiąc szesćset pięćdziesiąt piątego, msca Nowembra dwunastego dnia, gdysmy uchodzili z miasta Pinska, za nastąpieniem nieprzyjacielskim moskwicina, z żonami y dziećmi swymi, unosząc zdrowie y ubogą majątnosc swoią, gdym przyjechał do miasteczka Drohiczyna, w powiecie Pinskim leżącej, tamże słysząc o lisowcach, ktorzy wielkie swowolenstwo y wszystko dobro ludzkie tak po miastach, miasteczkach, dworach szlacheckich y wsiach brali y zabijali, tedy ja Litmanowicz ze wszystką ubogą majątnostką swoią w tym miasteczku Drohiczynie stałem we dworze iego msci pana Polubińskiego, gdzie na ten czas sam zostawał w tej swej majątnosci y dworze, tamże ci Lisowscy napadszy w nocy, mogło być godzin dwie w noc, na te miasteczko y dwór iako nieprzyjacieli, mnie żalującego wszystkiego zabrali, to jest złoto, srebro, perły, cyn, miedz, szaty, gotowę pndze y różne zastawy od różnych ludzi com miał, tedy to wszystko pobrali, mnie żalującego, żonę y dziećki moje nagich zostawili, tylko ledwo z duszami pouchodzili. Co wszystko ubozstwo pobrali, lekko rachując kromia zastaw cudzych, ale swego własnego na pięć tysięcy złotych polskich. Tedy ja Litmanowicz, chcąc y z każdym takowym, gdzie by się dobro moje miało pokazać, lub u szlacheica abo w miescie, miasteczku y wsi, prawnie czynić y pozyskować, dał tę opowiadanie y żalowaną protestacją swą do xiąg grodskich Pinskiich zapisać, prosząc aby było przyjęto y zapisaną, nito est zapisano.

Пань акт. гн. Пинск. град. суда за 1654—5 годы № 13008 л. 228.

№ 65—1655 г. Ноября 16.

Жалоба Брагинскаго жида Мовши Израелевича на землянина Кароля Лисовскаго о грабежѣ его имущества въ м. Дорогичинѣ.

Prot. Mowszy żyda z Brahinia w Dowieczorowiczach będącego na p. Lisowskiego.

Лета от нарожения Сына Божого тисеча шестсот пядесят пятого, мца ноябрия шестнадцатого дня.

На враде кгородском, в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Владыславоу Казимером Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млети Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олице и Несвижу, канцлера великаго князьства Литовьского, старосты Пиньского, Купевского и Тухолского установленным, жалował y opowiadał Mowsza Izraelowicz, żyd Brahinski, majątnosci ichmosciow iego msci pana Olachowskiego, iego msci pana Polubińskiego, pisarza Słonimskiego, także iego msci pana Dobrosolowskiego, a na ten czas przed trwogami od różnych неprzyjaciол następujących w miasteczku Drohiczynie y Dowieczorowiczach, w powiecie Pinskim leżących, mieszkających, o tym, iż w roku terazniejszym tysiąc szesćset pięćdziesiąt пятым, msca Nowembra czternastego dnia, gdy swawolnie szedł z пулkiem swoim z pod Brzescia на Русь под Москве, пан Карол Lisowski, tamże napadшы iego swowolnicy на żyды w tym miasteczku będące, a mianowicie на tego Mowsze Izraelowicza, nie mało mu spraw, obligow, kwitow y fant, srebра, złота, y pndzy gotowych zabrali y z sobą poprowadzili, iako jest dobrze wiadomo woiewodstwu Brzeskiemu y powiatu Pinskiemu, a mianowicie wzięli od żalobлиwego kwit od iasnie освещеного xiążęcia iego msci Jeremiasza Korybutowicza Wiszniewieckiego, pana mego miłosциwego, на złotych дванасци set polskich, s podpisem ręki samego xiążęcia iego msci

drugi kwit od pana Mikołaja Soltana, pisarza Czernihowskiego, na złotych dwiescie trzydzieście y pięć polskich, trzeci kwit od pana Stefana Piotrowskiego na złotych osmdziesiąt polskich, czwarty kwit od iego-mosci pana Mikołaja Białobereckiego na złotych szesdziesiąt polskich, piąty kwit od pana Wasilewicza Lisowca na złotych dwadziescia pięć, szosty kwit od paniey Soltanowey Omalenskiey na złotych polskich czterdzieście siedm, a z osobna kwitacyia od pana Iwana Krasowskiego, com mu był winien gotowych pndzy złotych trzysta, także y za zboże, za co wszystko dosyć onemu uczyniłem, a że obligu na ten czas pan Krasowski w Lubeczu przy sobie niemiął y miał mu być prędko przez Leyzera arendarza Lubieckiego wrocić, a w tym czasie trwogi wielkie od nieprzy-iacioł nastąpili, że musieli co żywo przed kozakami s tamtych krajow uchodzić, a drugi kwit od pana Alexandra Liknera, com onemu dał z rozkazania iego-mosci pana Dubkowskiego starosty Brahińskiego złotych trzysta za zboże, a przytym wzięto sukienek białogłowskich adamaszkowych karmazynowych żydowskich dwie, atlasowā sukienke szkarłatne iedne, męskich sukien żydowskich parę, to iest żupan y giernak, czarnych szub folędyszowych parę szla-mami podszytych, żupan tabinowy lazurowy y szubkę żydowską, kilka par falendy-szowych czarnych, gotowych pieniędzy złotych sto y siedm, pierseionkow szczero-złotnych piętnascie, pasow srebrnych zło-cistych żydowskich pięć, kubkow srebrnych pozłocistych cztery, łyżek srebrnych iede-nascie, pereł uryanskich sznurow dwa, y bramka perłami sadzona, koni parę, ieden cisawy, a drugi kasztanowaty. A tak po-mieniony Mowsza Izraelowicz żyd, ponios-szy tak wielką krzywdę y szkodę przez n ezbożnych Lisowczykow, protestował się y prosił, aby to opowiadanie iego do xiąg grodzkich Pinskiich przyjęto y zapisano było, што есть записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго Гродскаго суда за 1654—5 годы № 13008 л. 2131.

№ 66—1655 Ноября 27.

Жалоба Пинскихъ жидовъ Якуба Бѣльчица и Якуба Лейзеровича на зем. Кароля Лисовскаго и его отрядъ о грабежѣ имущества ихъ въ г. Хомскѣ.

Prot. żydow Pinskiich Jakuba Bielezy-cza y Leyzerowicza na p. Lisowskiego.

Лета от нароженя Сына Божого ти-сеча шестъсотъ пятьдесятъ пятого, мца ноябра двадцать сегомо дня.

На враде кгородскомъ в замку гдар-скомъ Пиньскомъ, передо мною Влады-славомъ Казимеромъ Войною, подстаро-стимъ Пинским од яспе освещено-го княжати его млсти Албрехта Ста-нислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., ста-росты Пиньского, Кгневского и Тухоль-ского установленым, жаловали, оповидали y soleniter a prawie z wielkim žalem w krzywdzie y szkodzie swoiey nieznosney protestowali Jakub Ahronowicz Bielezye y Jakub Leyzerowicz, żydowie miasta J. K. M. Pinskiego, na pana Karola Lisow-skiego, kupe swawolną mającego y na kompanią iego, ktorych on sam zna, imio-na y nazwiska ich wie, o tem, iż gdy pro-testujące Jakub Ahronowicz Bielezye y Jakub Leyzerowicz z żonami y dziecmi swemi tudziesz y majątnością swoją róż-ną, uchodząc z miasta Pinska z domow swoich wespół z drugimi żydami Pin-skiemi od kozakow y moskwy, ktorzy w roku terazniczym tysiąc szesceset pięc-dziesiątym piątym, msca Oktobry piątego dnia, na miasto J. K. msci Pinsk napad-szy, one ogniem y mieczem splondrowaw-szy, spalili, w mieście Chomsku przez nie-dziel kilka ze wszystką majątnością, pndz-mi gotowemi, złotem, srebrem, szalami, kleynotami, tak swemi własnemi towarami różnymi iedwabnymi, różnemi suknam, kto-re mieli z iarmarkow ze Gdanska y z Gniezna, tam sprowadziwszysię mieszkali, tedy tego roku, msca nowembra dwunās-

tego dnia, gdy protestujące żalobliwie Bielczyk y Jakub Leyzerowicz o kupie swawolney pana Lisowskiego usłyszawszy, z tego miasta Chomska uchodzie chcieli, tedy nieiakis Jan Oszczepowski z tego miasta onych nie wypuscil y przez całą noc wartować kazał, a gdy trzynastego mscia nowembra z tego miasta Chomska do dworu imsci pana Władysława Komara, sędziego ziemskiego Oszmianskiego, nazwanego Zabierza, w powiecie piskim leżącego, na ten czas w dzierzeniu imsci pana Michała Lewalta Jezierskiego będącego, ze wszystką majątnością, wozami konmi, których mieli dwadziescia y szesc iachali, a skoro tylko wies Zaielenie pomineli, tamże wysz pomeniony pan Lisowski s chorągwiami y towarzystwem swoim, których mogło bydz więcy tysiąca człowieka na koniach, do żalujących Bielczyca y Leyzerowicza żydow y wozow ich przypadszy, ich samych, ich żony, dzieci bili, mordowali, co przy nich znalezi, u Jakuba Bielczyca gotowych pndzy w skatule złotych polskich osm tysięcy y pięćset, lancuchow szerozłotnych dwa, signetow z diamentami y rubinami kilkadziesiat, których y spomnieć nie może, srebra też roznych sztuk srebrnych, złocistych, pasow, rostruchanow szesc, kubkow piętnascie, pułniskow pięć, talerzy tuzinow trzy, łyżek tuzinow pięć, zastawnych i niezastawnych sztuk szescset osmdziesiat dziewięć, na trzynascie tysięcy y siedmset złotych zabrano. Przytem iedwabnych rzeczy kramnych, axamitow, atlasow, kitaiek, adamaszek, sukien, purpurow, karmazynow, falendyszow angielskich tuzinkow paklakow Gdanskich y Szlonskich, roznych farb o kilkaset postawow płotna rozmaitego rombkw, bawelnic ze złotem, kirow bay y innych wiele drobiazgow roznych kramnych, potrzeb roznych złotistych y srebrnych, iedwabiw roznych, sznurkw petlic ze złotem y srebrem, tego wszystkiego na złotych polskich dwadziescia y osm tysięcy, szafranu funtow sto, pieprzu worow wielkich trzy kamieni dziewięćdziesiat,

imbieru kamieni pięćdziesiat, gozdzikow funtow pięćdziesiat, cukrow kanarow głow sto, cynamonow y roznego korzenia niemalo, oliwy beczka, dobrow pięćdziesiat, stroy bobrowych trzydziescie, tego wszystkiego na cztery tysiąca zabrali, wosku litiku w sztukach kamieni pięćdziesiat, po złotych dwadziescia, złotych tysiąc, cyny, miedzi, mosiądzu, liehtarzow srebrnych y mosiondzowych, miedzi rozney roboty, tego na złotych polskich dwanascie set, koni dwadziescia s kolasami kowanemi kupione y sprawione za złotych osmnascie set. A u żalobliwego Jakuba Leyzerowicza także zabrali y gwałtem rabowali kolas kowanych szesc s konmi, który także towary miał z iarmarku Gnieznienskiego, blawatow roznych, atlasow, kitaiek, karmazynow, falendyszow roznych farb postawow kilka set, kirow, bay, rąbkow, płocien roznych, bawelnic ze złotem, barchanow, których z tak wielkiego hałasu y spomnieć nie może, za złotych polskich dziewięć tysięcy czterysta y szescdziesiat, gotowych pndzy w skatule złotych osmset pięćdziesiat y cztery, lancuchow złotych dwa, ważyli czerwonih złotych sto szescdziesiat osm, pierścieni y signetow z diamentami y rubinami dwadziescia, srebra tak pasow srebrnych złocistych dwa, białych pasow trzy, rostruchanow dwa, kubkow domowych szesc, łyżek tuzinow dwa, czar wielkich trzy, które srebro ważyło grzywien sto osmdziesiat cztery, za co uczyni złotych polskich trzy tysiąca szescset czterdziescie y osm, przytem ochędostwa roznego tak męzkiego iako y białogłowskiego, roznych sukienek białogłowskich ze złotem potrzebami y pasamanami, adnaradek kanowacowych fursztatowych, grubrynowych kitayeczanych, falendyszowych podszytych rozniemi futrami, kunami, pupkami sobolemi, lisami, garłami lisiemi, popielicami, żupanow także żalobliwych sztuk w ochędostwie pięćdziesiat, chust białych białogłowskich złotem y srebrem y iedwabiem roznym wyszywanych siedmdziesiat, fartuchow szytych trzydziescie y innych roz-

ných chust białych, to wszystko kosztowało trzy tysiąca y czterysta złotych; przytęm cyny, miedzi domowey, pułmiskow, talerzow, kotłow miedzianych y mosiądzowych y innych wiele małych y wielkich za złotych trzysta dwadzieścia zabrali, kon szescioro y kolas kowanych szesć, kupionych za złotych trzysta, tedy to wszystko wysz mianowany pan Lisowski s kompanią swą gwałtownie s kupą swawolną zabrał y na swoy pożytek obrocił. O które rzeczy wysz mianowane zabrane żałobliwi żydzi Pinsky protestuiącsie, dali ten żalossny swoy dla czasu przyszłego, gdy tego potrzeba ukaże, u każdego sądu, dochodzie proces do xiąg grodu Pynskiego zapisac. Што есть занеано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1654—5 г. 13008, л. 2147.

№ 67—1655 г. Ноября 27.

Жалоба Пинскаго жида Езяша Якубовича на зем. Яна Кароля Лисовскаго и его отрядъ о грабежѣ имущества въ м. Довечеровичахъ.

Prot. żyda Pynskiego Ezyasza Jakubowicza na p. Lisowskiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестеот пятдесят пятого, меца Ноябра двадцет сегомо дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, од ясне освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олице и Неевижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Кгневского и Тухолского установленымъ, Езяшиъ Якубович, жид Пинский, оповеданье свое на писме де книг кгородских Пинских подал в тые слова.

Mosci panie urzędzie grodzki Pinski. Ja Ezyasz Jakubowicz, żyd miasta J. k. m. Pynskiego, sam od siebie y imieniem syna

mego Leyba Ezeaszewicza wm. iako urzędowi z wielkim żalem płaczkliwie opowiadam, protestuię się y daię takową sprawę, iż co w roku teraznieyszym tysiąc szesceset pięcdziesiąt piątym, msca Nowembra dwunastego dnia, imse pan Jan Karol Lisowski z gromadą kupą swawolnego ludu napadszy na majątnosc Dowieczorowicze przezwaną Drogiczyn, w powiecie Pynskim leżącą, successorom w Bogu zesłego im. pana Heliasza Olszewskiego przynależącą, napadszy na samy dwor tej majątnosci, gdzie ja żalobliwy ze wszystką majątnością moją ruchomą, to iest z pndzmi gotowemi, złotem, srebrem, kleynotami, szatami tak w zastawach u mnie od różnych ludzi w summach pżnych będącymi y ode mnie kupnym sposobem nabytemi, także z różnemi towarami od różnych sukien w postawach y różnych kosztownych bławatach y nie bławatnych materyiey zostawał, pomieniony pan Lisowski s tą swawolną gromadą ludu swego napadszy gwałtownie bez boiazni Bożey y srogosci w prawie pospolitym y artykułach woyskowych, na swawolnych żołnierzow opisanых, na ten pomieniony dwor Dowieczorowicki y gumno, gdzie moje wozy ze wszystkimi dostatkami chowaięsie y uchedząc z Pynska przed nieprzyiacielem kozakiem y moskwicinem zostawały, napadszy s tą mianowaną kompanią swoją swawolną, ktorых on sam pan Lisowski imiona y nazwiska iako ktorego zową, także zarazem uczyniwszy krzyk, hałas wielki s ktorego wszysey iako od nieprzyiaciela uchedzie poczęli, w tym czasie mianowany pan Lisowski sam y z kompanią swoją swawolną przypadszy do gumna, gdzie wozy żalobliwego iuz odstraszonego zostawali ze wszystkimi dostatkami, ktorых na ten czas iuz ledwie y spomniec może, y w tym procesie żalossnym swoim wypisuię. Naprzod lancuchy szeszerzlotne, ieden sto trzydziescie czerwonych złotych, drugi szescdziesiąt y dwa czerwone złote, trzeci czterdziescie trzy czerwonych złotych, czwarti trzydziescie pięć czerwonych złotych,

piąty piętnascie czerwonych złotych, szosiy trzynascie czerwonych złotych, siedm siedm czerwonych złotych, osmy pięć czerwonych złotych, dziewiąty mały trzy czerwone złote y półczerwonego, maneli złotych pięć par y puł różney roboty panceryzisty s tablicami, roże złote z rubinami sadzone, pelikan z diamentami y z rubinami, także z rubinami sztuk pojedynkowych z diamentami trzydziście siedm, znowu sztuka rubinowa, było w niej rubinow siedmdziesiąt trzy, zausznice złotych-rubinami par dwie, węzłów złotych z diamentami, po dziewięciu w każdym węzlu było, rząd husarski roboty tureckiej rubinami sadzony y turkusami y z nagłówkiem y s podpiersniami y uzdeczką bogaty, rząd drugi husarski ze wszystkiem złocisty, znowu rząd husarski wpuł złocisty, rządzik biały suty, znowu rząd kozacki w puł złocisty, item rząd biały suty, znowu rządzik biały kozacki, kuflow srebrnych dwa, ieden waży grzywien szesc y puł, a drugi waży pulpięty grzywny y szkoycow trzy, pasow białogłowskich kozackiej roboty, złocistych trzynascie, łyżek złocistych roboty nurbarskiej dziesięć, znowu tuzin wpuł złocistych, które ważyły grzywien siedm, znowu łyżek dziewięć wpuł złocistych ważyły grzywien cztery y szkoycow szesc. znowu łyżek tuzinow osm różney roboty, tablica perłami obłożona, znowu perł sznurow osmnascie wielkich, potem znowu sznurow trzynascie mniejszych, koralu wielkich s perłami przesadzono sznurow pięć, kociołek srebrny biały, paskow złocistych szlacheckich, co po grzywnie y więcej różney roboty dziewięć, czarka z dwiema uszkami, we sredzinie herb złocisty, lancuszkow białych srebrnych złocistych pięć, konewek srebrnych złocistych trzy po grzywnie siedm y więcej, a czwarta biała konewka, znowu konewek mniejszych złocistych po grzywnie cztery y szkoycow trzy, konwa wielka srebrna biała, w ktorej grzywnie trzynascie, strzemieni srebrnych par dwie, pałasz srebrnozłocisty, szabel oprawnych

srebrnozłocistych czternascie, lichtarzow srebrnych par trzy, iedna okrągłych, a para druga czterouglastych, galka na wierzech chorągwie srebrna biała, pięć garnuszkow srebrnych białych, kalamarz srebrny biały, rybaka srebrna biała, sztuczka srebrnozłocista, czar dwanascie srebrnych, niektore z herbami szlacheckimi, także pierścieni signietow szczerozłotych z różnemi kamienmi pięćdziesiąt y trzy, także obronczek złotych pięć, czarek mniejszych pięć, także różnych złocistych kubkow szesc, które iest ieden w drugim, narborska robota, znowu kubkow złocistych siedm różney roboty, szklenica srebrna biała, druga znowu, kubkow białych srebrnych cztery, który ieden w drugim, a szesc uglastych, a ieden mały okrągły, znowu kubkow trzy srebrnobiałych okrągłych, pasow złocistych kozackich pięć, pasow puklastych trzy srebrnych białych, pasow mieszczańskich srebrnych białych cztery, flasz srebrnobiałych cztery, w każdej po grzywnie siedm y szkoycow dwa, tac srebrnozłocistych siedm, rostruchanow wielkich trzynascie roboty noromburskiej y insze srebro, koło iedne s perłami obłożono, krzyżykow złotych małych trzy, korona srebrna złocista w grzywnie siedm y puł, blacha wielka srebrna złocista s kamieniami, co na dziesięć przykazanie kładą grzywien dziewięć, ferezja axamitna szkarłatna taletem białym podszyta, w ktorej było guzow diamentowych y haftek złotych także z diamentami, ferezja axamitna karmazynowa czerwona, petlicy bogate złote par dwanascie, a podszyta była admaszką popielatą, ferezja pulszkarłatna pupkami podszyta z haftami złotymi, znowu ferezja, koralowey masci sukno, rysiami nożkami podszyta s kołnierzem, ferezja tabinowa fialkowa atlasem eeglстым podszyta, guzow złotych dziesięć, a w każdym guzu po rubinu, ferezja pulszkarłatna atlasem podszyta szkarłatnym a petlicy złote, znowu ferezja purpurowa fialkowa atlasem szkarłatnym podszyta z petlicami złotymi, ferezja pułgranatowa

atłasem białym podszyta a petlice srebrne, delia pułgranatowa lisztwami adamaszkowymi obłożona, a guzow srebrnozłocistych dziesięć, odnorożcu szmat wielki, kuntusz atlasowy koralowey masci, delia mieyska lazuruwa falendyszowa, znowu delia falendyszowa pułgranatowa, czuha falendyszowa czarna szlamami podszyta, a potrzeby srebrne, żupan czarny kanawacowy, a potrzeby złote anoses axamitu karmazynowego czerwony, przody pupkami podszyte, a korunki srebrne około, tkanek perłowych żydowskich trzy, płaszcz wielki axamitny czarny sobolami podszyty wszystek, pułczamarek axamitny czarny nowy hiszpanskiemi rękawami, rysiami nożkami podszyty, ankra czarna axamitna gładka z koronkami złotemi a lisztwy zieloney kitayki, ankra tabinowa bogata z kwiatami złotemi z lisztwą atlasu białego y z korunkami złotemi, sukienka atlasowa błękitna, s potrzebami złotemi, sukienka atlasowa papuża, sukienka adamaszkowa wiszniowa z złotemi potrzebami, sukienka adamaszkowa fiałkowa z złotemi potrzebami, sukienka tabinowa wiszniowa z iedwabnemi potrzebami, sukienka iamarłukowa z potrzebami iedwabnemi, sukienka kanawacowa pomaranczowa z kształtem złotogłowowym, sukienka adamaszkowa karmazynowa, kształt axamitny zielony, letniki żydowskie dwa czarno adamaszkowe, trzeci letnik adamaszkowy szlachecki czarny, sukienka ferendyny czerwoney, szub żydowskich czarnych falendyszowych kunami podszytych trzy, szub kanawacowych czarnych siebirkami podszytych trzy, szub grubrynowych sibierkami podszytych trzy, kilimow perskich dwa, kobiercy perskich cztery, czuha błękitna lisami podszyta, płaszczyk axamitny czarny rysiami podszyty, płaszczyk axamitny fiałkowy s pasamanami złotemi, wyłogi sobole, płaszczyk axamitny czarny wzorzysty rysiami podszyty, płaszczyk atlasu rytego, pndzy gotowych różną monetą złotą y białą, to jest talarami, pułtorakami, ortami, szelągami na tuzynascie tysięcy złotych polskich zabrano, płaszczyk atlasowy gład-

ki czarny iedwabny, pasaman ormentel tabinowy czarny, płaszczyk axamitny wzorzysty błękitny, potrzeby złote, płaszczyk axamitny czarny felpą podszyty, potrzeby złote, płaszczyk y sukienka tabinowe czarne, sukienka axamitna czarna wszytka w korunkach, płaszczyk adamaszkowy wiszniowy także wyłogi atlasowe, płaszczyk atlasowy czarny, flader kitayką podszyty, ankra kanawacowa y fartuch tabinowy czarny, koldra adamaszkowa czerwona, dołoman adamaszkowy żółty, żupan adamaszkowy czarny, sukienka kitayki zieloney, sukienka tabinu zielonego, oblig na iegomsci pana Adama Giniusza na złotych sto siedmdziesiąt cztery, oblig na pana Pawła Turowskiego na złotych polskich trzysta szesnascie, bania srebrna z lancuszkami srebrnemi siedmio, czaprag sukienny haftowany, sukna postawami purpurowego różney masci osm, postawy karmazynu pułsztuki, falendyszow rożnych dwadziescia y trzy postawy, paklakow rożnych dwadziescia pięć oprócz sztametow, ostatkow karmazynowego sukna postawow trzy, bay kirow pułbalnie, atlasow rożnych sto szesdziesiąt łokei, kanawacu czarnego łokei osmdziesiąt trzy, tabinow axamitow czarnych łokei siedmnascie, loterow rożnych pięć postawow, pułaxamitow rożnych sztuk siedm, kitaiek rożnych łokei czterysta pięćdziesiąt, złota y srebra nitkowego funtow iedenascie, korunek złotych y srebrnych łokei sto dwadziescia, szlametow rożnych iedenascie sztuk, ryzskiego mochaieru sztuk trzy, czamletow rożnych sztuk cztery, muchaierow prostych rożnych sztuk szese, iedwabnow rożnych funtow osmnascie, medzelanow sztuk dwanascie, rąbkow sztuk dwadziescia siedm, płotna szwabskiego sztuk pięćdziesiąt, płotna głogowskiego sztuk czterdziescie trzy, ogonkow sobolich par trzynascie, bobrow piętnascie, prochu beczek pięć, tabaki rol siedm, cukru kamieni trzy, korzenia roznego kamieni dziesięć, szafranu funtow osm, rozynekow kamieni dwa, gozdkow pułkamienia, sznurkow pasamanow iedwabnych do czterech ty-

sięcy łokei, także pasamanow y sznurkow wloczkowych y harusow różnych na tysiąc łokei, także różnych kramnych rzeczy barzo wiele, których przed wielkim żalem y przypomnieć nie mogę y siła obligow, spraw, registrow, quitow, kwitacy, które czasu prawa szerzey mianowane będą, to wszystko iegomse pan Lisowski z kompanią swoją swawolną kupą na dziewięćdziesiąt tysięcy y więcey zabrał. O co chcący u wszelakiego sądu gdzie forum bydz może prawem czynić, proszę, aby ta moja solenna protestacyia do xiąg grodu Piskiego przyięta y zapisana była. Што есть до кѣнигъ кгородьскыхъ повету Пиньского записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1654—5 г. № 13008 л. 2149.

№ 68—1656 г. Января 17.

Листъ инстигатора в. к. л. Викентія Орды къ обывателямъ Пинскаго повѣта, съ приглашеніемъ отдаться подь руку Царя Алексѣя Михайловича.

Act. listu prywatnego do ychmc. p.p. obywatelow od p. Ordy.

Лета отъ пороженья Сына Божого тысяча шестсотъ шестдесятъ второго, мѣсяца пятого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пиньскомъ передо мною Якубомъ Кгиньвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, одъ велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметьского старосты установленнымъ, постановившысе очевисто пан Себестіанъ Голоавский, слуга его милости пана Лукаша Елского, маршалка повету Пиньского, подалъ ку акѣтыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ листъ его милости пана Станислава Винцентього Орды, инстигатора вел. княз. Лит., в речы нижей в немъ выраженой писанный, просечы, абы прынятъ и уписанъ былъ, ко-

тогого прынявши, а уписуючы в книги слово в слово такъ се в себе мает:

Msciwi panowie rotmistrze zaciągu przed tym najasnieyszego krola imsci Polskiego, moy msciwi panowie. W iakowym opale y w iakowym obrocie przeciwnego szczęścia za grzechi nasze namilsza oycyzna nasza zostaie, słow nie trzeba, y luboc Pan Bóg uczynił iuż executią ad autorem tego, większey ieszcze y cięższej nad tym, który przywiódł tegoż swą bezecno, piekielno, arianską rado, od Boga wygląda kazni, na iakowy kontempt narod nasz y zniewagę od hardych zamorezykow przychodzi też nie staie, wziętem tego y sam przez kieydanską sromotną y wielonską transancie experientią życzyłem urodziwszysię pod tym niebem, gdzie wolność kwitnela, animum pie dolentem, a zawsze przed tym ad ciuilia erectum, a merore cięższego utrapienia odwiesić nie mogłem, a żem sobie obral ze wszystkimi W. X. L. powiaty y z niezliczoną gromadą wysokich y zacnych urzędnikow y szlachty pana szczęśliwego, pobożnego y łaskawego, najasnieyszego Cara Jegomosci, pana y dobrodzieia mego, a słyszac was braci moiey w opressiey do tegoż pana moiego, który wszystkie prawa y swobody wszystkim narodom W. X. L. approbowal przywileiem, do tychże was bracią moią zaciągam wolności, upewniam, że nie tylko wam majątności powracane będą, ale sowite łaskawego pana pożalowanie szczodrey iego ręki odzierzycie wmsć assecuruic y poprzysięgam, y ludzie, które macie pod komendo swoją, bądźcie tego pewni, że za pierwszym przysciem waszym dadzą po trzydziestu czerwonych złotych, a potym zwyczajny żold na koń dochodzić będzie, nie na borg, ale każdy czwierci swey żold odbierać będzie y postanowiono zaplate y osobliwie buzdygan pięćset czerwonych złotych Car imśe pan moy miłoseiwy ofiaruic, wiem to dowodnie, że gdyby xiąże imśe Wiszniewiecki y imśe pan chorąży koronny chciał sequi voluntate Dei niesprzeciwiając się dispositiey Jego Świętey, sam siebie y ludzie polskie s tey Szwedz

kicy wywiodszy niewoli, a ad cognitionem maiestatu iego Carskicy mosci applicował, tey będzie w Rumnie y w innych szyrokich swoych włosciach na Ukraynach, Podolu, Wołyniu y w Rusi iako dziedzice oglądalisie zimy, albowiem s tym narodem ruskich panstw, wiara jedna sociat, mowa y habit łączy, morze nie dzieli, ale s temi ktorzy na świętych pstrykaia, naswiętszą Pannę bluznio, ze wszystkim swiatem figlem postępuia, co za zgoda, uważyc dla Bog, dla Boga zdrowem tylko umysłem uważcie sobie prosze. Co całemu baczeniu podawszy, oddawey tego listu poruczyłem, ktoremu aby we wszystkim wiara była dana umiżenie prosze, sam siebie interim dawno y nie odniemno braterską miłosć oddaie. Dnia siedmnastego Januaryi anno tysiąc szeszet pięcdziesiąt szostego w Wierzlowie. Wmsciow moych msciowych panow, sluga y brat Stanisław Wincenty Orda, pulkownik C. Jm., starosta Pręski etc. etc. mnpria. А тытул на том листе в тые слова написанный ест. Моым wiele msciowym паном y miley braci ichmsciom паном rotmistrzom, поручником товариштву przed tym zaciагу najasnieyszego Jana Kazimierza krola Imsci Polskiego y wszystkim obywatelom W. X. L. należy. Который тот лист за поданем и прозбою особы звышгъ писаное до книгъ кргодских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1662 г. № 13014 л. 810.

№ 69—1856 г. Февраля 4.

Универсалъ короля Яна Казимира съ приглашеніемъ своихъ подданныхъ, которые во время войны перешли на сторону Шведовъ возвратиться въ отечество къ 1 апрѣля.

Act uniwersalu Jego kr. msci wydany do poddanych, ktorzy u Szwedow w zaciагу zostawaia.

Году отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ шостого, мѣца Мая осмого дня.

На враде гдреком кргодском староства Жомонтекого, передо мною Яномъ Еронимом Талятом, подстаростим Жомонтеким, старостою Росенским, постановившысе очевидно панъ Янъ Мартиновичъ оповедившы покладаць и до акту книг кргодских Жомонтеких подал универсал Его кор. млстн ина паного млстивого, жедаячы, абы до акт книг кргодских Жомонтеких прынят был, которы унисуячы у книги слово до слова такъ се в себе мает.

Jan Kazimerz z Bożey łaski krol Polski, Wielkie xże Lit., Ruskie, Pruskie, Żmudzkie Mazowieckie, Inflantski, Smolenski, Czernihowski a Szwedzki, Gedski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem w obec y koźdemu z osobna, komu to wiedzice należy, teraznieyszim listem naszym oznajnuujemy, iż wiele takowych miedzy poddanemi naszymi znalazlosie, ktorzy pobożności przeciwko Bogu, powinności przeciwko oyczyźnie y wiary przeciwko nam zapomniawszy, na strone sie nieprzyiaciela oddali y służbę u niego przyiawszy, z nim na koscioły Boże, oyczyznę y nas Samych następować ważyli sie y dotąd sie w potędze swoiey nie obaczywaią, zdała nam sie tych wszystkich teraznieyszim uniwersalem naszym do tey, kora Bogu, oyczyźnie y nam od nich należy powinności napomniec, za czym wszystkim tak s korony y wielkiego xstwa Lit. iako też z oboyga xstwa Pruskiego y Żmudzkiego, więc y innych pp. do korony należących poddanym naszym surowo przykazujemy, абы koniecznie po publicacy tego listu naszego służbę szwedzką porzucili, ynaczey iak sie ktorzy тacy знайдą, ktorzy przed dniem pierwszym kwietnia tey służbie renunciovac nie będą y z obozu szwedzkiego nie wyindą, takowych за nieprzyiaciоł oyczyzny declarować y на gardle y dobrach караć będziemy ani im woysko nasze, ieżeli im w ręce kiedy kol-

wiek kturzy s tych wpadnie żadnego, miłosierdzia y kwatyni nie pozwolili, inaczey tedy nie uczynia, pod winami wzwyż pomienionymi y pod łaską naszą krolewską. Na co dla lepszey wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć koronną przycisnąę rozkazalismy. Dat w Samborze, dnia czwartego msca Lutego roku Panskiego tysiąę szesceset piędziesiąt szostego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego osmego roku. У того универсалу при печати подписе Его Кор. млети теми словы: Jan Kazimierz krol, a нижей того напишу другой наше теми словы: Woyciech Gorayski Krakowski, Poznanski proboszcz regent Can. Coron. do poddanych J. k. m. u Szwedow służących. Который тот универсалъ звышъ мененый ест до акту книгъ крродекихъ Жомонтекыхъ уписан.

Изъ акт. кн. Россіенскаго градсуда за 1654—1656 г. № 14468 л. 576

№ 70—1656 г. Марта 8.

Жалоба Копыльскихъ мѣщанъ на Слуцкихъ мѣщанъ съ ихъ магистратомъ о недозволеніи торговать въ г. Слуцкѣ и нанесеніи имъ обидъ и убытковъ во время Московской войны.

Roku 1656, msca Marca...

Na urzędzie zamku Sluckiego, przed nami Dominikiem Woluckim podstaroseim, Mikolaiem Krukowskim pisarzem etc. żalowali y opowiadali mieszczanie Kopylsey pan Prokop Chrysciniecz, pan Hrehory Szpakowski, pan Wasili Siemienowicz sami od siebie y imieniem wszystkich mieszczan miasta Kopylskiego na pana Bazylego Tyszewicza, woyta czyli też nominata woytowstwa Sluckiego, na pana Krzysztofa Winka doktora y wszystkich mieszczan Sluckich w sesy zasiadających, tak też na

p. Łukiana Otoczenikowicza y Siemiona Konotopowicza, arędarzow Sluckich o tem, yż on pan Tyszewicz y pan doktor z drugimi osobami w sesy będącemi, nie respectuiąc na to, że oni żalujące osoby wespoł z drugimi mieszczany Kopylskimi w roku przeszłym tysiąę szesceset piędziesiąt piątym od nieprzyaciela Rzeczypospolitey pogranicznego moskwicina w miescie swoim Kopylskim pogromieni, popaleni y ze wszystkich majątnosci y chudob swoich odarte y zniszczeni, a niektorzy też przez tegoż nieprzyaciela zdrowia, dziatek y wszystkiey substancy swoiey pozbawieni, gdy iako też mieszczanie xcia iegomosci do miasta też xcia iegomsci tuteyszego Sluckiego iako fortecy, prawie mając na karku swoim nieprzyaciela, zaledwo niektorzy z nich uszli y pożywienia sobie iako ludzie będące utrapieni y do szczętu zniszczeni y zubożeni szukając, targować y kupezyć, iako im w Kopylu wszystko bywało wolno chcieli, tedy oni pomienione osoby y do ostatka ich gubiąc y niszcząc, targow w miescie Sluckim nad samą słusznoscé nie telko że zabronili, ale ieszcze on pan woyt, nie mając sobie żadnego od xcia imsci pana naszego miłosciwego polecenia, od nas ubogich y utrapionych mieszczan Kopylskich z gospod, ktore tu w Slucku koźdy z nas naymować y od nich płacić musiał, nieiakoweysi komorszeczyzny od koźdego mieszczanina Kopylskiego po groszy osmnastu litewskich, osobliwie od koźdego wozu po pulzłotego, gdy ktory mieszczanin mając takoz wolnosé iako Sluczanie na rynek wyiedzie, chcąc tarzyć (co nie mało czyni), brał y to wszystko za nie mając, przecie nam po staremu tarzyć wyciągając roźnych korucey zabraniał, a na ostatek on że pan woyt, snać s panem Krzysztofem Winkiem doktorem y z drugimi osobami w sesy siedzącemi namowiwszysie, w tym terazniejszym roku, gdy on pan Chrysciniecz kupił sobie iako człowiek kupiecki troche wosku, to jest kamieni piędziesiąt pięć u Dawyda Jakubowicza Romenskiego, żyda Sluckiego, po

kop pulosmiu kamien, y gdy iuz y pieniadze temu Dawydowi oddal y ten wosk do siebie odebral, zabraniajac, aby sztuki chleba iako czlowiek zniszczony miec nie-mogł, intentowali mnie mimo urzad pod bokiem bedacy tuteyszy Slucki, uzurpujac sobie iakowas nienalezna wladze, w roku terazniejszym 1656, mscia February dwudziestego szostego dnia, przed siebie sesya y imsci pana Adama Wolana przy nich iako comendanta gubernatorstwa Sluckiego siedzacego akcyą postawiwszy, instygatorem przed siebie mieszczanina tez Sluckiego Andrzeia Sawoscicza, kazawszy mu skarzyć o to, iakoby on Chryseinicz, przed tym Sawosciczem ten wosk przekupic mial tamze gdy on p. Chryseinicz lub przed nienalezna sobie iurysdyka, bedac gwaltem przymuszony usprawiedliwiajac y wywodzac sie s tego, ze o zadnym targu tego wosku przez niego Sawoscicza nie wiedzial, do pomienionego zyda na swiadectwo odzywajac, do przysięgi sobie bral, a zastawienia przy tym wosku potrzebował, tedy oni y tego zyda stawic mi nie dopuszczajac, nie wiedziac iakowym prawem przysięge mi na tym, iakom ia nie wiedzac o targu Sawosciewiczowym, ten wosk u Dawyda zyda kupil, nakazali, a po przysiędze przecie nie przysadzajac mnie wosku, iemu Sawosciewiczowi oddac kazali, od czegoz ia do xcia imsci pana naszego milosciwego apelowal, lecz oni, mi niewiedziac z iakowego tez prawa, apelacy, ktora y o garlowe rzeczy dopuszczona bywa, nie dopuszczajac, komore mi on p. woyt pieczęcią swoią, a nie urzędową, na zniewage zwierzchnosci xcia imsci, zapieczętowal, a potym dnia trzeciego wyzwoliwszy mnie z przysięgi, oddawszy mnie gwaltem pieniadze przez mie temu zydowi za ten wosk dane, ten tez wosk gwaltem s tey zapieczętowaney komory tu w miescie Sluckim w rynku stojacey wziali, y ieszcze on pan woyt s tych ze pieniedzy, praetenduiac sobie iakos za zniewage nie nalezace, wine sobie kop puloszty wzial, a malo on pan Tyszewicz na tym majac y nie ustawiajac w tym

przedsięwzięciu y rankorze przeciwko nas swoim gubiac nas y do ostatka ubogich ludzi, gdyśmy troche sobie iesietrzyny to jest beczulek trzy po kop dwadziesciu szesciu kupili y majac na to osobliwe, listem X. imsci pozwolenie, szynkować w Slucku chcieli, tedy on ze pan Tyszewicz wynalazł y zatentował nam mimo zwierzchnosc xcia imsci urzędową przed imsci pana Wolana y inszych osob przy imsci uzasadzonych, to jest przed imsci p. Jana Horbaczewskiego, przed imsci pana Sebestyana Petelczyca y przed Jmsci p. Samuela Goliewskiego, w roku tez terazniejszym y tegoz mscia February 26 dnia, drugą iakowas akcyą, mieniac o nienalezne kupowanie y szynkowanie iesietrzyny tamze on pan Tyszewicz z drugimi osobami w sesy z nim siedaiacemi stanawszy, sam on p. woyt te sprawie o pomienioną rzecz produkowal, mianuiac iakoby tez y mieszczanom Sluckim w Kopylu pod czas iarmarku iesietrzyną tarzyc zabraniano y biorac do przysięgi rzeznikom Sluckim czyli tez mieszczanom trzem zniesienia listu xcia i msci na to, ze nam iesietrzyną tarzyc wolno danego potrzebował, gdzie my y na te ychze zalobe usprawiedliwiajac sie stawili y biorac sobie wedlug prawa na munimenta, to jest na pokazanie listu xcia imsci pana naszego milosciwego, ktorym iesietrzyną szynkować pozwolono danego uzyczenia, a iako sobie nie majac go na ten czas przy sobie prosili, nizeli pomienione osoby, nie uzyczajac nam na pokazanie listu xcia i msci czasu, przysięge trzem mieszczanom Sluckim iako im iesietrzyny w Kopylu szynkować broniono, nakazali, na czym my nie przestajac ze to mimo list xcia i msci, a za powodem p. woyta uczyniono, do xcia i msci pana naszego milosciwego apelowali, tedy nam takze apelacy iako y w pierwszey sprawie, wszystko za powodem p. Tyszewicza nie dopuszczono y insze nasze obrony, ktorychesmy ieno kolwiek zażywali, na strone uchylono, na czym, iako na kupieniu wosku, tak tez y iesietrzyny y w bronieniu po te wszystkie czasy tarzyc na kilka tysięcy

złotyeh polskich szkodniemy. W ktorey sprawie chcący my przed xciem i mscią panem naszym miłościwym ieh ten nie słusnie y nieprawnie na zniewage listu xcia i msći ferowany dekret pokazać, o wydanie onego u msći pana Wolana prosili Tedy nie wiedzić, iesli nasze obrony wpisawszy msć pan Wolax czas od czasu nam zwłaczaiąc do pana wojta, a pan wojt do msći pana Wolaxa odsyłali y po ten czas tego dekretu nam nie wydali y iuż widząc, że niesłusnie uczynili, gdzie my obawiając, aby p. wojt w tym dekreście iakich niesłusnych y nieprawnych ku szkodzie naszej dowodow swoich nie włożył y zniesienia nam listu xcia msći nie napisał, tegoż czasu przed należnym y zwyczajnym urzędem Sluckim protestowali, a panowie arędarze nie mając też w liscie arędownym od xcia msći pana naszego miłościwego sobie tego pozwolenia, aby od nas ubogich y teraz przez nieprzyziaciela zubożonych ludzi od kamienia po groszu wagowego brali, ale tylko w liscie x. msći po pułgroszu, y to gdybyśmy ieszcze nie byli tak zubożeni, brać pozwolenie, mając pierwicy po groszu biorą, od soli zaś białey od każdego sta hutek po korezy . . . wielkim, ktory uczyni po gr. trzy polskich, nienależnie wyciągają y nas do dalszego zubożenia przywodzą, osobliwie zaś przez rzeźnikow miasta tuteyszego Sluckiego wyciągając nienależnych też rokowszczyzn, to iest chociaby y iedne bydle rzeźnik Kopylski w miescie Sluckim przez rok ubił, po kamieniu łoin, ktory czyni złotych szesć, dawać iako grabiąc y od każdego bydłeci, własnie iakoby od obcego, a nie iednego pana mieszczanina sowito po gr. trzy nieiakięś myta biorą y inszych wiele, ktorych przypisać trudno, podatkow wymogli y wymagają, przez co też niemało szkodniemy y te szkody czasu prawa na regestrze pokażemy, a teraz chcąc my mieszczanie Kopylsey z p. Tyszewiczem y zewszystkiemi do tego należącemi osobami prawem przed xciem mscią . . . y tego wszystkiego na nich dowodzić y requirować,

dali ten proces swoy do xiąg tuteyszych Sluckich zapisać, co iest zapisano.

Изъ акт. кн. Слуцкаго град. суда за 1643—1659 г. № 13576, л. 1078.

№ 71—1656 г. Марта 11.

Заявление зем. Андрея Корниловича о грабежѣ лошадей и захватѣ его сына Симона со всѣмъ его снаряженьемъ земляниномъ **Мариномъ Миладовскимъ.**

Roku 1656 msca Marca 11 dnia.

Na urzędzie zamku Sluckiego, przed nami Dominikiem Wołuckim podstaroseim, Mikolaiem Krukowskim pisarzem etc. Opowiadał y żałował mieszczanin Kopylski, na ten czas tu w miescie Sluckim mieszkający, sławetny pan Andrzej Kornilowicz na pana Marcina Bohdanowicza Miladowskiego, ziemianina powiatu Orszanskiego o tym, yż co po splondrowaniu miasta Kopylskiego przez nieprzyziaciela pogranicznego Moskwicina, między inszemi syn żalującego Symeon Andrzejewicz, służąc wespoł z nim panem Miladowskim pod chorągwią iegomosci pana Walaxa, na ten czas gubernatora Sluckiego, za pozwoleniem tegoż pana gubernatora stali s chorągwią we włosci xcia Jegomsci Starczyckiey, tamże w roku terazniejszym tysiąc szesćset piędziesiąt szostym, msca Februrarij 29 dnia, on pan Miladowski w iedney gospodzie iako towarzysz s tym synem moym stojąc, a wziąwszy przedsie zły zapamiętały umysł, przepomniawszy boiaźni Bożey, wstydu ludzkiego y srogosci prawa pospolitego na takowych swawolnych ludzi opisanego, gdy oni wszyscy obawiając sie rożnych teraz zachodzących niebezpieczeństw, konie pogotowiu osiodłane mieli, nocnym sposobem, milezkiem, potajemnie s tey spolney gospody ieh, gdzie sie s towarzystwa y pacholikow swoich nikogo nie strzegli, koni trzy pod kulbakami będących, iednego szerscią gniadego, kosz-

tuiącego złotych sto dziesięć, drugiego szerscią szpakowatego, kosztuiącego złotych dziewiędziesiąt, trzeciego szerscią gniadego, kosztuiącego złotych sto, s kulbakami trzema, ktore kosztowali złotych dwadziescia, mitiuk turkusowy falendyszowy kosztuiący złotych piętnascie wziąwszy y zagrabiwszy teyże nocy s pod tey chorągwie y s tey wsi snac do pułku iegomsci pana Oskirki sędziego ziemskiego Mozyrskiego, wuia swego uciekł, a potym w tydzien, to iest w tymże roku szesceset piędziesiąt szostym, msca Marca siodmego dnia, tenże pan, nie mając na tym dosic, ze złego przedsięwzięcia swego, zaiuszony będąc, a mając sobie na pomoc towarzystwa swego iuż s pułku iegomsci pana Oskirczynego y czeladzi różney, iemu znaiomych, imiona nazwiska wiadomych, koni kilkadziesiąt także nocnym sposobem przyiachawszy do tey wsi y do teyże gospody, trafiwszy na lud spiący, tego syna mego Symona s tey gospody y przy nim konia szerscią płowego, kosztuiącego złotych szescdziesiąt, s kulbaką, s płatem kosztuiącymi złotych dwadziescia, pistoletow pare kosztuiących złotych trzydziesci, łubie oprawne z łukiem tureckim kosztuiących złotych osmdziesiąt, sukien par dwie falendyszowych, to iest pare turkusowych, kosztuiących złotych dziewiędziesiąt, drugą pare łazurowych także falendyszowych kosztuiącą złotych siedemdziesiąt pięć tebikay czerwony musurbesowy kosztuiący złotych trzydziesci, szable kosztuiącą złotych osm, czapek dwie, iedne karmazynową sobolą kosztuiącą złotych trzydziesci, drugą falendyszową czerwoną lisią kosztuiącą złotych dziesięć, co wszystko w połubie było, także gotowych pieniędzy we złocie w trzosie na nim synu moym będących złotych dwiescie z nym samym wziął y z tey wsi niewiedziec gdzie nocą, gdysie ieszcze ludzie ze snu nie ocucili były, wywiozł y do tych czas o nim gdzie by go podział nie wiem, a tak iako z nim panem Miladowskim o to wszystko, tak y z każdym takowym u kogo bysie co rzeczy syna mego pokazało,

chcąc on pan Kornilowicz prawem czynić, nie mogąc tego procesu dla terazniczych zachodzących niebezpieczeństw do należnego grodu zanieśc, prosił, aby do xiąg tu teyszych Sluckich iako nayblizszego urzędu przyięty y zapisany był, co iest zapisano.

Изъ акт. кн. Слуцкаго град. суда за 1643—1659 г. № 13576 л. 1089

№ 72—1656 г. Марта 20.

Удостоверение от имени шляхты о военных доблестях пана Яна Шматовича, проявленных при осаде Старо-Быховской крепости козаками и московскими войсками.

Лета отъ нарожения Сына Божого тысяча шестсот шестдесят шостого, мца августа двадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Минском, передо мною Мартином Казимером Володковичом, городничим и подстаростим Минским, постановившысе очевидно его мл. пан Янъ Шматович покладал ку актыкованю до книг атестацью их мил. панов обывателей зъ разных воеводствъ и поветов себе даную и служащую, на реч в ней в середине нижей выражоную, просечы, aby таа атестаця была до книнг снарвъ кгородскихъ Минских актыкована и уписана, которую уписуючы у книги слово до слова так се в себе мает:

My dygnitarze, urzędnicy ziemscy, grodzcy, rycerstwo y wszytka z różnych wojewodztw y powiatow szlachta, ktorzysmy się byli w roku przeszłym tysiąc szesceset piędziesiąt czwartym do fortece iasniewielmożnego imsci pana Kazimierza Leona Sapiehi, podcanclerzego wielkiego xięstwa Litewskiego, Starobychowskiey, dla obrony tey fortecy y ochrony zdrowia naszego zabrali, wiadomo czyniemy, iż od pomienionego roku codziennie niemal od nieprzyiaciela ponosząc ynfestatcie aż dotąd na tey fortecy zostawacesmy musieli,

wprzod albowiem hetman nakazny Zolatenek z kilkudziesiąt tysięcy kozaków pod wały się podszancowawszy . . . różnymi sposobami y fortelami o tę się ze wszystkich sił starał y kusił fortecy, ale za Boską protekcią a czulością spólną wszystkich obleżencow, po długim czasie (ludzi swoich znacznie nadtraciwszy) odstąpić ze wstydem musiał; nastąpił potym (chcąc szczęścia swego spróbować) z wielką potęgą kniaz Trubecki moskwicin, lecz y iemu żadne odwagi ani żadne nie pomogły postrachi, za powrotem zas s kraiow Litewskich ze wszystkim woyskiem swoym Cara moskiewskiego opasał nas był gęstemi szancami y armatą Ilija Danilowicz Milosławski, test carski, ze wszystką carską potęgą, ktoremu było kniazia Trubeckiego, kniazia Dolhorukiego, kniazia Szczarbatego, Pożarskiego, Izmayła Zolataręka, przy tym ze wszystkim woyskiem y inszych wielki gmin pułkownikow woyska ratnego przydano, ale y ten fortelami żadnemi, ani listami carskiemi, ani obietnicami, ani nawet prozbami nie niewskurawszy, a widząc przy opatrności Boskiej wallowego ludu cnotę y odwagi y tak częste z wałow z niemało ludzi swych szkodą wycieczki, z wielkim pewnie wstydem y strachem prochy, strzelby, mnieyszą y żywności rozmaite, porzuciwszy y hetmana Zolataręka straciwszy, odstąpić musieli, w których transactiach pomienionych imse pan Jan Szmatorowicz przez ten wszystek zostawał kosztem y zarowno z nami iako dzienną tak y nocną straż na wałach odprawując podiazdy, przytym y odważne, gdy tego była potrzeba, czyniąc wycieczki, na których y postrzał od moskwicina odniósł, żadney zgola okazji do zarobienia na sławę y ukazanie cnoty ku miley oyczynie nie opuszczając, nikomu się iako syn dobry oyczyny co in passu uprzedzać nie dawał, czego my dobrze wiadomi będąc, dajem imsci panu Szmatorowiczowi tę atestacyą naszą s podpisem rąk naszych. Pisał w Bychowie Starym, roku tysiące szeszeset pięć-

dziesiąt szostym, msca marca dnia dwudziestego. У тоє атестацыи пры печатех подписы рукъ въ тые слова: Миколай Нiewszynski sędzia ziemski Rzeczycki, Konstanty Bohuszewicz łowczy Orszanski, Starobychowski starosta, Hrehory Boreysza pisarz grodzki Rzeczycki, Marcin Chlewinski mieczny powiatu Rzeczyckiego, Jozef Suryń, Jan Kazimierz Jacynicz, Krzysztof Bury, Krzysztof Choroszewski, Horayn, Michał Czarnocki, Samuel Uscinowicz porucznik, Łukasz Strzynacki. Котораяжъ тая атестацыя за покляданьемъ и прозьбою особы верху мененую ест до кѣнигъ спрѣвавъ кгородскихъ Минскихъ актыкована и уписана.

Изъ акт. кн. Минск. град. суда за 1665—1670 г № 11786, л. 290.

№ 78—1656 г. Мая 29.

Постановление Могилевского магистрата объ отдачѣ пустого плаца Евфимію Федоровичу Смыкову въ вознаграждение за убытки, причиненные ему непріятельскимъ войскомъ.

Року зрѣд (7164) мца Мая кд (29) дня. Дане пляцу од панов маистратовых пану Овъхиму Федоровичу Смыкову. Мы войтъ, буртъмистры, райцы и лавъники такъже и вѣсе посполство места Его Царского Величества Могилева, в року теперешнемъ сем тысячномъ сто шестдесят четвертомъ, мца Мая двадцат девятого дня, в четверг, на ратушь зшедшыє, а то вси згодне и одностайне, абы кгрунѣта меские под присудомъ Майдебурского здавна найдуючыє в даремномъ положеню не ваковали упатруючы, овъшемъ под час теперешньее войны упалымъ и знищонымъ людемъ вшелякого поратованя жычачы и то, ижъ учтивый панъ Овъхимъ Федоровичъ прозываемый Смыковъ, мещанинъ Могилевскій, за найстемъ войска Литовьского в домахъ спаленыхъ и инъшой розной ма-

етности своей не малый унадокъ и шкodu поносить видячы, прето оного ратунькомъ всираючи, пляць голый, мерою прутовъ полтора на Шванъщизне, под правомъ и присудом права Майдебурского здавъна найдуючы, об между з одное стороны од кгрунту Макъсема Мылника, а зъ другое Андрия Левъковича лежащый, никому инъшому в жадной сумъме не заведеный, выи мянованому Овъхиму Федоровичу, прозываемому Смыкову, мещанину Могилевскому, самому, жоне, детемъ и потомкомъ его на вечные и непопорушныи часы даемъ и пуцаемъ, з тымъ докладомъ и обовязкомъ, ижъ з того пляцу голого вшелякне повинности и поплатьки, кгда се яковые трафят, такъ яко и инъшыи мещане поносить и полнити и подъ присудомъ права Майдебурского справовати маст и повиненъ будет, а за тымъ моценъ и воленъ будет помененый панъ Овъхимъ Федоровичъ тотъ пляць голый в поссессю и держене свое обявляны, онымъ яко своими власными добрами шафовати и на немъ вшелякне будыньки выставовати, а мы в томъ оному и потомкомъ его жаднос трудности и перешкоды чынити и задавати не маемъ, якожъ на инътромиссию и подане тогожъ пляцу голого за прозьбою помененого пана Овъхима Федоровича приданый и з ураду денутованый шляхетный панъ Ларыонъ Савостияновичъ, лавъникъ Могилевский, а при нимъ слуга меский присяглый Иванъ Марциновичъ, кгда по зверненю се своимъ реляцыю учынили, ижъ до того вышъ межами помененого пляцу голого никто ни з якимъ правомъ за потрыкотнымъ и четвертый разъ над право урадовъ неучыненымъ прывольванемъ не отозвалъ и оного не боронилъ, прето мы урад меский Могилевский тотъ пляць голый, без жаднос ни од кого учыненое перешкоды, помененому пану Овъхиму Федоровичу, прозываемому Смыкову, мещанину Могилевскому в инътромиссию и спокойное держене на вечные и непо-

рушныи часы подали. Которое згодное и одностайное пшов маистратовыхъ и посполитыхъ зезволене такъже и реляция увязъчныхъ нашихъ урадовыхъ до книгъ ест записано.

Roku panskiego 1662, msca Junia 26 dnia. Tego placu pan Owchim Fiedorowicz Smykow M. na ratuszu pod czas odprawowania sądow przed zupełnym magistratem wiecznemi sie zirzekł czasy. Zacharyasz Berezecki mieski Mohilewski pisarz.

Изъ акт. кн. Могилев. магистрата за 1656—7 годы № 1203, л. 485 обор.

№ 74—1656 г. Юня 17.

Универсаль короля Яна Казимира съ приглашениемъ къ твердому стоянню за Рчь Посполитую и составленню ополченій для борьбы съ неприятелемъ.

Acticacia uniwersalu Jego kr. msci do wszystkiego xstwa Żmudzkiego pisany do zgromadzeniasię do obozu.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ петъдесят шостого, мца авъгуста двадцат второго дня.

На враде гдрекомъ кгродскомъ староства Жомоитского, передо мною Яномъ Еронимомъ Талятомъ, подстаростимъ Жомоитским, старостою Росенским, постановивъшысе очевисто бояринъ Тавроковскій Янъ Бартошевичъ, менуючы се быт посланымъ отъ его млсти пна Ляцкого, подкоморого Троцкаго, оповедившы покладал до акту книгъ кгродскихъ Жомоитскихъ подал универсаль его кор. млсти пна нашего млстивого, палежачый всему князству Жомоитскому, который до акту подавъши, жедал мене подстаростего, абы прыняг был на речъ въ немъ помененую, который уписуючы в книги такъ се в себе маеть:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski król Polski, wielkie xże Lit., Ruskie, Pruskie, Żmudzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smo-

lenskie, Czernihowskie, a Szwedzki. Got-
ski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem
w obec, mianowicie wielmożnym, urodzo-
nym dignitarzom, urzędnikom ziemskim,
grodzkim, rycerstwu, szlachcie y obywa-
telem xstwa Żmudzkiego uprz. y wier.
nam miłym łaska nasza krolewska. Wiel-
możni, urodzeni, uprz. y wier. nam mili.
Nie co inszego do tak straszney w paust-
wach naszych przywiodło reuoluciey, ieno
contemptus legum et sancitorum, kturę
priuatorum hominum ausus et effrenata
licencia do skutku przywodzić ani do ra-
tunku oyczynny spolnie z drugimi acce-
dere nie chcieli, dla tego też pomieszal
Pan Bog wszystkie rzeczy, że sie za zlos-
cią y zdradą niektorych Rz.plta sromotney
niewoli wyswobodzić łačno nie może, iako
tedy tych wszystkich ochotę, ktorzy przy-
enocie y wierze ku nam y oyczynnie sta-
waiące, ochoczo się zgromadiwszy, mężnie
nieprzyiaciela znoszą, pochwalamy y oycow-
skim te ich conatus przymuiemy affectem,
tak viceversa szluszney animaduersiey god-
nych być tych rozumiemy, ktorzi do ob-
rony samych siebie, praw, wolnosci y oy-
czynny swey miley concurrere y zbierać
sie do gromady nie chcą y owszem nie-
ktorzi z nich iawnie partibus nieprzyiacie-
la adhaerent, a drudzy nie wstydliwie na
matką oyczynę własną rękę swą podna-
szają, ktorzych wszystkich lubobyśmy słu-
sznie ex nunc pro rebellibus declarować mo-
gli y takowych dobra iako hostium patria
confiscowawszy, bene meritis tym, ktorzy
substancją y zdrowiem dostoiensstwo nasze
y Rz.pltą zaszyciają rozdawać, wszakże
iednak z urodzoney naszej dobrofliwosci
otwierając każdemu do łaski y clemenci-
ey naszej wrota, oycowsko takich wszyt-
kich upominamy y ostrzegamy, aby zaraz
po publicowaniu tego uniwersalu naszego,
zaniechawszy skrytych y iawnych z nie-
przyacielem practik y nakładania do gro-
mady y pułkownika od samych że oby-
watelow obranego, podług związku y zgo-
dnie między sobą spolnie namowionego y
spisanego, sami osobami y s pocztami swe-

mi iako na gwałt do ugaszenia tak wiel-
kiego zapalu w oyczynnie swey zbierali, a
cnotą, odwagą, męstwem y resoluacją prze-
szłe errorry swe, w kturę wyuzdana zdra-
dliwych niektorych osob violentia wpra-
wiła, nagrodziwszy, prawa, swobody, y wol-
nosci swe do zguby nachylone vindicowa-
li, a my wszytkich do takowey obrony
zobopolney garnącyeh się do łaski naszey
przymuiemy, refractarios zasie pro rebelli-
bus declarować y dobra ich iako po zdray-
cach w tey oyczynnie bene meritis odda-
wać będziemy. Ktory to uniwersal nasz
aby był do akt grodzkich przyięty y po pa-
rafiach wszędzie, także po miastach, mia-
steczkach rozsyłany y publicowany chce-
my mieć y rozkazuiemy. Dat w obozie
pod Warszawą, dnia siedmnastego msca
Juny, roku Panskiego tysiąc szesceseth pię-
dziesiąt szostego, panowania naszego Pol-
skiego osmego, a Szwedzkiego dziewięte-
go roku. У того универсалу пры печат-
ти подышисъ руки Его кор. млсти тыми
словаы: Jan Kazimierz krol, a нижей тое
печати други напис тыми словаы: Jan
Dowgiatł Zawisza referendarz y pisarz
wielkiego xstwa Lit. Который тот универ-
саль звышъ менены есть до акту книг
гродских Жомонтекских . . . (вырвано).

Изъ акт. кн. Россіенскаго гродскаго суда за 1654—1659
годы, № 14468 л. 688.

№ 75 — 1656 г. Юля 13.

Универсаль обывателей княжества Жмудскаго
объ избраніи Оттона Тизенгауза войскимъ
Жмудской земли.

Acticacia obięcia administraciey iegom-
sci pana wyskiego X-a Z-o dla swawolney
kupy.

Лета отъ парожения Сына Божого ти-
сеча шестсотъ пятьдесятъ шостого, мца
июля деветьнадцатого дня.

На вrade гдрьскомъ крродекомъ староства Жомоитского, передо мною Яномъ Еронимомъ Талятомъ подьстаростимъ Жомоитскимъ, старостою Росенъскимъ, постановившысе очевисто слуга его млетн пна Оттона Тызенъавза войскога Жомоитского панъ Александровичъ Стапиславъ оповедившы покладал до акту книгъ крродскихъ Жомоитскихъ подал универсал отъ всехъ ихъ млетей пановъ обывателей князства Жомоитского писаный до его млети пна войскога Жомоитского на речъ в немъ помененую, который до акту подавшы, жедалъ абы до актъ принятъ былъ, который уписуючы у книги такъ се в себе масть:

My dignitarze, urzędnicy, rycerstwo, obywatele księstwa Żmudzkiego w obozie będący, oznajmujemy, iż ponieważcchmy wszyscy pro secundo bello hostem domy nasze y charissima queque daleko odiachać musielі, aby per absentiam nostram miasta, wsi y dwory szlacheckie od ultaysta ludzi swawolnych lub incursy nieprzyiacielskich violentiey iakiey nie ponosili, ale należyta gaudere mogli securitatem, ięgomsci pana Otthona Tyzenhawsa woyskiego naszego do obiecia y administraciey urzędu swego rozsyłamy, cum omnij potestate, ktora według dawnychъ правъ, a osobliwie constituciey anni tysiącъ szescseth dwudziestego pierwszego, temu urzędowi należy, powinienъ tedy y mocen ięgo mosć będzie wszystkichъ takowych, kturzy by lub aperto latrotinio miasta, wsi, domy stanu wszelakiego y goscince infestowali, lub też uniwersalu Jęgo kr. msci, ichmsciow panow hetmanow y ięgomsci pana pułkownika generalnego naszego, porządneho nie mającъ pretextu, milicie ciąganiemъ swoimъ s chorągwiami ludъ ciemiężyli, stacie wyciągali y łupiestwemъ sie bawili, sądzić y według prawa surową nad przestępnemi nullo habito respectu, extendować, animaduersią, incursiomъ nieprzyiacielskimъ wstrętъ dawać, co do wiadomosci urzędu grodzkiego donoszącъ просимы, абы іако nayprędzey z акту до wiadomosci wszela-

kiego stanu ludziomъ przezъ pnblicacją donosili y przykazujemy, абы sądomъ y ordianansomъ ięgomsci pana woyskiego wedługъ права wyrazney constitucijъ wszысеy posłusznemi byli. Do ktorego uniwersalu naszego dla lepszey wiary rękami naszymi podpisujemy. Datъ w obozie podъ Birżami, dnia trzynastego Julyi, anno tysiącъ szescseth pędziesiātъ szostego. У roro универсалу пры печатяхъ подписы ихъ млетей тыми словы:

Victor Constanty Mleczo sędzia ziemski y pułkownikъ generalny księstwa Żmudzkiego, Piotrъ Rybinski podsędekъ Żmudzki pułkownikъ Jęgo kr. msci. Janъ Gruzewski, Ciwunъ Wielkichъ Dyrwianъ chorąży księstwa Żmudzkiego.

Изъ акт. кн. Россіенскаго град. суда за 1654—1656 г. № 14468 л. 640.

№ 76—1656 г. Іюля 26.

Грамота кор. Яна Казимира съ назначеніемъ Ѳедора Ляцкаго полковникомъ.

Acticacya uniwersalnъ Jęgo kr. msci wielmożnemu ięgomsci пану Theodorowi Lackiemu regimentarzowi X. Ż.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ петдесятъ шостого мца августа двадцать осмого дня.

На вrade гдрьскомъ крродекомъ староства Жомоитского передо мною Яномъ Еронимомъ Талятомъ подьстаростимъ Жомоитскимъ старостою Росенскимъ, постановившысе очевисто панъ Петръ Козловский оповедавшы покладалъ и до актъ книгъ крродскихъ Жомоитскихъ подал универсалъ Его кор. млети пана нашего млетивого, даный вельможному его млети пану Теодору Ляцкому маршалку надворному великого князства Литовского на речъ в немъ помененую, который до актъ подавшы жедалъ мене подьстаростего абымъ его велель до книгъ вписати, который вписуючы у книги слово слово такъ се в себе масть.

Jan, Kazimierz z Bożej łaski król Polski, wielkie księże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmudzkie, Mazowieckie, Inflanskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Urodzonym, szlachetnieurodzonym, dignitarzom, ciwunom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie y wszystkim obywatelom księstwa Żmudzkiego wier. nam miłym łaska nasza królewska. Urodzeni wier. nam mili! Jakochmy tę wdzięcznie do uszu naszych przyjęli nowinę, kiedy nam o starożytney ku panom swoim, enocie y wierze oznaymiono, że wier. w. y dawnych swoich trzymając się praw y seruitutis iugum na wolne przez szwedów włożone karki bez żadnych posiłkow przez szable zniesli swoje, tak żalosnie słuchać nam przychodzi tego, kiedy nam dają wiedzieć, że feruor et zelus libertatis w niektórych gasnąć poczyna y już do domow powiększey roziachali się części, napominamy tedy wiern. w. y serio rozkazujemy, aby wier. wasza iako przed tym na głowę z domow ruszyli się swoich i równo z drugiem i w obozie do szczęśliwego da Bog skonczenia woyny trzymać cheieli, nie tylko surowosci prawa de expedicione bellika uchodząc, ale y na rozdrażnionego respekt mając nieprzyiacielia, wienc że iako nas słuchy dochodzą, że dotąd ani rządu, ani żadnego nie było posluszenstwa, owszem rozruchy y factia iakieś apertendo koždy superioritatem za sobą zaciągali strony, chcąc temu occurere, regimentarza wiernosci waszey y wszystkim powietowym y chorągwiom zaciągowym wielmożnego Theodora Liadskiego, marszałka naszego nadwornego wielkiego księstwa Litewskiego, który powierzone sobie traktować będzie umiał regiment y nieposlusznych według wojskowego karać prawa. Zycemy zatym od Pana Boga wiernosci wasza tak fortunnych succesow, iako zdrowia dobrego, urzędowi grodzkiemu rozkazując, aby ten uniwersał nasz za razem publikowany był dla lepszej wiary przy podpisie ręki naszey pieczęć wielkiego księstwa Litewskiego przycisnąć rozkazalichmy. Dan

Warszawie, dnia dwudziestego szóstego mscia July, roku panskiego tysiąc szesceseth piędziesiąt szóstego, panowania królestw naszych polskiego osmego, a Szwedzkiego dziewiątego roku. У того универсалу печат притиснена меньшая Его кор. млети, а подписе руки Его королевской млети теми словы: Jan Kazimierz król, а ниже печати надписе другой теми словы: Jan Mikolay Stankiewicz pisarz wielkiego księstwa Litewskiego. Который же тотъ универсалъ звышь меньшій ест до акту книгъ крoдскихъ Жомонгскихъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Россіенскаго грoд. суда за 1654—1656 г. № 14468 л. 698.

№ 77—1656 г. Августа 7.

Универсалъ Пинскаго сеймика съ предписаніемъ обывателямъ Пинскаго повѣта явиться къ 30 августа въ г Пинскъ съ надлежащимъ числомъ людей, съ инструментами и тачками для сооруженія валовъ и укрѣпленія.

Akt. uniwersalu iego msci p. marszałka na kopanie walow kolo Pinska.

Лета от парожения Сына Божого тисеча шестсот пятьдесят шостого, мца Августа двадцать первого дня.

На враде крoдском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Kazимером Войною, подстаростим Пиньским, од яене овецоного княжати его млети Албрехта Станислава Радивила, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Литов., старосты Пинского, Крневского и Тухолского установленымъ, постановившыес очевисто пан Стефан Полховский подал ку актыкованю до книгъ крoдскихъ Пинскихъ универсал их млети панов обывателевъ повету Пинского, в речи нижей в нем выраженой выданный, который такъ се в себе має:

My, dygnitarze, urzędnicy ziemscy grodscy, rycerstwo, szlachta, obywatele powiatu Piskiego po zaleceniu służb naszych w łaskę w. mściow naszych młściwych panow y braci wszystkim in genere tak duchownego utriusque ritus iako y świeckiego stanu ludzom, doniesiemy do wiadomości tym uniwersalem naszym, iż na zgromadzeniu naszym, dnia szesnastego awgusta w Pisku będącym, na który termin ich mosé panowie poslowie nasi od krola iegomosci pana naszego młściwego powrociwszy, rescript nam iego krolewskicy mosci podali taki, abychmy iako mogąc zdrowiu naszemu zabiegali y substancy, aby przez nieprzyaciela wniwecz obrozeni nie byli, zaczmy y laudum postanowilismy, abyśmy obronę koło miasta Piskiego wał y fortecę słuszną wystawili. W mściom tedy naszym młściwym panom wszystkim tak w miastach, miasteczkach, wsiach y wszędzie będącym ludzom w powiecie Piskim oznaymujemy, abyście sami dla siebie propter cara pignora vestra dla fortificowania tey fortecy koło wałow miasta Piskiego na dzień trzydziesty awgusta do Piska na niedziel kilka gotując się z rydlami, z żeleznikami z motykami z taczkami y z innymi instrumentami, koždy z dymu według starych quitow stanowił się, pod winami w laudum surowie opisanymi, gdzie na rozmierzenie kwater tey fortecy wałow uprosiliśmy y obraliliśmy iegomosci pana Philona Godebskiego, podsejka powiatu Piskiego, iegomosci pana Woyciecha Zielenskigo podczaszego Grodzienskigo, iegomosci pana Arnolpha Giedroycia woyskiego Piskiego, iegomosci pana Władysława Woynę, podstarosciego Piskiego commissarzow, a za indziniera iegomosci pana Jana Kaczkowskiego brata naszego, do których ichmosciow raczcie wm. na termin naznaczony ze wszelakimi instrumentami koło robienia tey fortecy przybywać cheieli. Iterato tedy oznaymujemy, gdyż y tatarzyn w panstwie naszym zostacie, który powracając do panstwa swego wielką desolacją w zabieraniu tak męskiej, iako y białej

plci ludzi czyni, a nie inszym tractem, tylko naszym Piskim będzie szedł, to wm. naszym młściwym panom pro amore nostro przeciwko wm. et propter pignora vestra oznaymwszy, powolności usług naszych zalecamy. W Pisku, pisan dnia siedmnastego awgusta, tysiąc szeszeset pięćdziesiąt szostego. У того универсалу при печате притисъненой одной подъпись руки в тые слова: Wm. moich młściwych panow y braci imieniem wszystkich wysz mianowanych podpisuię się Łukasz Jelski marszałek powiatu Piskiego. Который универсал за поданьемъ его черезъ особу вышъ писаную до книгъ кгородскихъ Пискихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пискаго городскаго суда за 1656—8 годы, № 13009, л. 267.

№ 78—1656 г. Октября 11.

Постановление Могилевскаго магистрата, на основании указа Царя Алексѣя Михайловича, объ отдачѣ дома райцѣ Тимофею Софроновичу Шатку, оставшагося свободнымъ послѣ бѣгства прежняго владѣльца.

Року зрѣла (7164) мца Октября 11 (11) дня.

Дане дому од пнов маистратовыхъ пану Тимофею Софроновичу Шатку.

Мы войтъ, бурмистры, райцы я лавники такъже все посполетство места Его Царьскаго Величества Могилева в року теперешнемъ семь тысячей сто шестъдесятъ четъвертомъ, мца Октября одинадцатого дня, в четвер, на ратушѣ зшедшыс, а то вси згодне и одностайне абы дома и кгрунѣта по шляхте, такъже ляхах, жыдах и вшелякихъ мещанахъ мѣста Могилева з жонами и дѣтьми збегълыхъ позосталые не ваковали, упатруючи, упалымъ зас и зубожалымъ людемъ вшелякаго поратованя жычачы и вчасне тому, абы под час тръвогъ и насздовъ

неприятельских ку обороне места было кому ставати забегаючи, а найбарзей до привиліевъ од Его Царского Величества наданныхъ, которыми не толко костелные, шляхецкіе, жыдовскіе, але тежъ по мещанахъ з жонами и дѣтьми збеглыхъ дома и пляцы в месте Могилеве позосталые и знайдуючыє з милосердое своеє Царское ласки упалымъ людемъ в поделъ водлугъ годности каждого роздавати позволити рачылъ, во всемъ цале склоняючи и то видечы, ижъ шляхетный панъ Тимофей Софроновичъ Шатъко, райца Могилевскій, през неприятеля Его Царского Величества в домахъ спаленныхъ и инъшой розной маєтности уцербокъ шкоду и упадокъ не малый поноситъ, прето для поратованя оногo домъ с пляцомъ и вшелякимъ будованемъ по Симоне Рамъптоне, цырулику и мещанину Могилевскомъ, з жоною и дѣтьми до неприятелей Его Царского Величества збегломъ, на улицы Широкой Шиловской, об межу з одноє стороны пана Семена Мартиновича лавъника Могилевскаго, а з другое од монастыра паненъ законныхъ лежачый, такъ, якоє пред тымъ мелъ и теперь в межахъ и границахъ своихъ маєтъ, ничего с того дому пляцу не вылучаючи и не выимуючы, вышъ менованому шляхетному пану Тимофею Софроновичу Шатъку, райцы Могилевскому, ему самому, жоне, детемъ и потомкомъ его на вечные и никгда не одзвонные часы даемъ и пуцаемъ, с тымъ обовязкомъ и кондыцыєю, ижъ с того дому с пляцомъ и будованемъ вшелякіє поплатки, тяжары и повинности, кгдаєя яковые трафятъ, такъ яко и иншыє мещане поносити и на ратушу под присудомъ права майдебурскаго справоватися маєтъ и будетъ повиненъ. А за тымъ моєнъ и воленъ будетъ помененый панъ Тимофей Софроновичъ Шатъко, райца Могилевскій, тотъ домъ с пляцомъ и вшелякимъ будованемъ в посессыю и держене свое обявны, оными яко своими власными добрами

шпафовати и кому хотя тотъ домъ с пляцомъ и вшелякимъ будованемъ дати, продати и даровати, а мы в томъ оному и потомкомъ его жадное трудности и перешкоды чынити и задавати не маємъ и не будемъ повинны, якожъ на инътромисию и подане тогожъ дому с пляцомъ и вшелякимъ будованемъ, за прозьбою помененого шляхетного пана Тимофея Софроновича Шатъка, райцы Могилевскаго, прыданный и з ураду депутованный шляхетный панъ Семенъ Мартиновичъ, лавъникъ Могилевскій, а пры нимъ слуга мескій прысяглыый Отрошко Лучывникъ, кгда по зверненюєя своемъ реляцыю учынили, ижъ до того дому с пляцомъ и будованемъ ниhto ни зъ якимъ правомъ за потрыкrotънымъ и четъвертый разъ над право урадовъне и правъне учыненымъ прывольванемъ не одезъвал и оногo не боронил, прето мы урад мескій Могилевскій тотъ же домъ с пляцомъ и вшелякимъ будованемъ межами вышъ описаный, шляхетному пану Тимофею Софроновичу Шатъку, райцы Могилевскому, без жадное ни од кого учыненное перешкоды в инътромисию и спокойное держене на вечные и непорушныє часы подали. Которое згодное и одностайное пановъ магстратовыхъ зезволене, также и реляцыя увящыхъ нашихъ урадовых до книгъ мескихъ Могилевскихъ еєтъ записана.

Пзъ акт. кн. Могилев. магистрата за 1656—7 годъ № 1203 л. 51 обор

№ 79—1656 г. Октября 31.

Челобитная Могилевскаго лавника Григорія Ермолинича Кулаковскаго Царю Алексію Михайловичу и постановленіє Могилевскаго магистрата обь отдачѣ ему во владѣніє дома и плаца въ меньшомъ валу, бывшихъ пустыми послѣ злотника Афанасія Ивановича.

Року зрѣа (7164) мца октября 31 дия

Ингромисъся пна Кулака в домъ Афанаса.

Постановивъшыся очевидно панъ Грыгорый Ермолинич Кулак, лавъникъ Могилевъскій, чолобитную од себе до Его Царского Величества подаваную в тые слова писаную: Црю, Гдрю и Великому князю Алексею Михайловичу, всея Великия и Малыя и Бѣлыя России Самодержъцу бьет чолом сирота твой бедной и разареной Могилева города мещанинъ асадной седѣлецъ Грышътка Ермолин Кулаковской. В прошломъ, Гдръ, во сто шестьдесятъ третемъ году, посылалъ я бедной под Смоленскъ в твои Гдровы таборы с продажнымъ товаром брата своего родного Семена Ермолина да детей своихъ Осипа Иванова, Марка Семеновъ, Максима Ярцова да чѣтка своего Ермошку Алексеева, а товару с ними было: кафтановъ добрыхъ кармазыновыхъ розныхъ цветовъ и сабель оправныхъ и с поesy серебряными позолочены и с парадомъ коньскимъ и узды оправные болшыя с наперенями и с пахвами великне серебряныя и позолочаны, пять коней великихъ с колесы, два коня верховыхъ з седлы и на нихъ платье и оружые, всего было на пятьсотъ рублей. И какъ они поехали противъ (продавъ) товаръ и с табора с под Смоленска къ Могилеву, и будутъ подъ селомъ Грыгорковымъ, на дороге в лесу, и варовские люде русские, подыметя на нихъ денъги, в таборахъ постигъшы ихъ, брата моего Семена и з зяти пять члкъ всехъ посекали, головы и руки отрубил и тѣ денъги и кони и колеса и оружые и платье поимали, и тѣ тела розмятали изрубя по лесу. И про тотъ розбой и и убийство Могилевъцы, войтъ, бурмистры, райцы, лавники Тѣби Гдру звещали, какъ были под Смоленскомъ у твоей Гдровы млсти у руки, да бедной про то убийство и телъ ихъ зыскивать нарочно из Могилева дал десеть рублей, и варовъ не зыскали и тѣхъ ихъ убитыхъ сыскали, погребяны въ селе Грыгоркове

у цркви. Да в прошломъ же, Гдръ, во сто шестьдесятъ третемъ году, какъ изменил к тѣби великому Гдрю Костька Поклонъской, в ночь ввелъ в большой городъ ляховъ и гетьмановъ Радивила и Гасевского, в то время из двора своего из болшого города в малой валъ в асаду ушли паги и босы, а животовъ было у меня у дворѣ зостало платья и денегъ и серебряныхъ судовъ, кубокъ и стопъ и достакановъ и серебряныхъ ложекъ и катловъ и кубовъ медныхъ и аловениковъ и блюдь белыхъ и тарелок и таваровъ, шытова платья, кафтановъ шытыхъ кармазыновыхъ и люнъдышовыхъ и лисницъ и куницъ и соболей и белокъ тры сконны великне накладены, да было преснова меду и хлеба и коней и оружия и седел и колес всего на двадцать тысячъ, и то все ляхи побрали и дворы да и меня жъ бедного в болшомъ вале ляхи десеть дворовъ моихъ спалили, стояли дву тысячы з садами, да я жъ бедный от тогожъ розъбою и од ляховъ розарения, седя в асаде, оскудалъ великими долъгки, купилъ печоный хлебъ по рублю и по два, и со всякия асадныя нузы, отцы, племяники померли, а в асадѣ седя, служылъ теби, Гдрю яко Югу, на выласки ходилъ и на прыступехъ з ляхами бился, не щедя головы своей, и нине боленъ, меж дворѣ помираю голодомъ, а з ратушы мне двара не дали и со вдовицами и с сиротами убитыхъ людей кгосподу ни имаю, а вдовицы и сироты начують по улицамъ, никто на дворѣ ночовать не пустить, а долгу Гдръ на мне со вдавницами двесте рублей и в долгу хотятъ насъ в турьму всадить. Милосердый Гдръ, Црѣ и великий князь Алексѣй Михайловичъ, всея великия и малыя и Бѣлыя России Самодержецъ. Пожалуй меня, сироту своего с тремя вдовицами, з сиротами убитыхъ людей бедныхъ и безпомошныхъ и розореныхъ асадныхъ седелцовъ за наше службишко, за асадное седенне и за розарения и од долгу окунтъ и на пицу сиротамъ и

вдовицамъ вели, Гдрь, пожаловать, чем Тебѣ Бгъ узвестит, и вели Гдрь намъ дать из ратуны пустой дворыкъ Афанася Иванова сна, а опъ Афанасий з жоною и з дѣтми и зо всеми своими жывотами выбравъся, со венмъ ушли не-весно куды до облежени и в асаде не былъ и теби Гдрь зменилъ, штобъ намъ беднымъ разоренымъ и вдовицамъ и сиротамъ скитаяся по улицамъ в зиму не позябнуть и в конецъ не погибнуть. Црь Гдрь, смилуйся. У тое чолобитное написъ в тыле тыми словы: Гдрь пожаловалъ, велелъ у дворе указъ учынить в ратушы, в долгахъ отказать. Продуковавшы и положившы о придане особъ урадовыхъ на подане собе дому с пляцомъ и будованемъ по Афанасу Ивановичу злотнику и мещанине Могилевскомъ, яко збегломъ, позосталого в интромаисию просилъ и домавался. За чымъ и мы урадъ мекскій Могилевскій, такъ до чолобитное Его Царского Величества, яко тежъ и афектацыи пана Грыгорья Ермолиннича, лавъника Могилевского во всемъ ся склонивъны, с посродьку себе шляхетного пана Семена Марьтиновича, лавъника Могилевского депутовавшы и оному слугу мекского прысяглого Силу Сидоровича прыдавшы зсылаемъ. Которые, доситъ учынивъшы повинности ураду свосго, по зверънеию се своемъ реляцию учынили, ижъ домъ, то есть два будыньки с пляцомъ, в вале меньшомъ, обь межу з одъное стороны пана Феодора Аньдреевича, аз другое дому Семенъкового, а з тылу одъ ятокъ резъницькихъ лежащый, безъ жадное ни од кого на тотъ часъ задаваное перешькоды, в интромаисию и спокойное дерьжене помененому пану Грыгорью Ермолиннику Кулаку, лавънику Могилевскому, поневажъ до оногo нихъто ни зъ якимъ правомъ за потрыкотьнымъ и четъвертьгый разъ надъ право урадовне и правне учыненымъ прыволянемъ не одъзывалъся и оногo не боронилъ, подали. Которая реляция вышъ менова-

ныхъ особъ урадовыхъ до книгъ мекскихъ Могилевскихъ есть записана. А по записаню тое реляции, одъ особъ урадовыхъ выданое, прышовъшы до канцелярии мекское Могилевское учтивые панове Федоръ Северыновичъ и Иванъ Стефановичъ Сурьта, мещане Могилевские, а до тогожъ Афанаса Ивановича дому и будыньковъ належытыми собе быти менечы, подания оногo в интромаисию боронили и о записане просили, што и есть записано.

Лета отъ создания мира зрѣс (7166), мца юля семого дня, панъ Грыгорий Ярмолиннич Кулакъ, на тотъ час лавъник, а теперешный райца Могилевскій, за згодую з паном Афанасом Ивановичом злотникомъ зашьлою, взглядомъ дому его собе в интромаисию вышей межами описаного поданого, жадного права и приступу до тогожъ дому и кгрунтъу собе не заховуючи и тоежъ собе право на домъ служащее веспол з отриманую интромаисиею касуючи, помененого пна Афанаса Ивановича вечне квитовал, взаем теж и панъ Афанас Иванович помененого пна Грыгорья Ярмолиннича, райцу Могилевского, взглядомъ о тотъ дом заданое собе турбацыи вечными часы квитовавши, взаем одынь до другога жадное потребности и приступу правного мети не заховали вечне, а то при бытности шляхетного пна Василя райцы Могилевского. Захарый Бережецкий мекскій Могилевскій писар.

Изъ акт. кн. Могилев. магистрата за 1656—7 годы, № 1203 л. 99.

№ 80—1856 г. Ноября 6.

Универсаль предсеймовой комисси на имя обывателей Пинского повѣта о предстоящемъ мирѣ между Царемъ Алексѣемъ Михайловичемъ и Польскимъ Королемъ о соблюденіи строгой покорности въ завоеванныхъ областяхъ.

Акт. listu commissyinego o traktaty z Moskwą.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пятьдесят шестого, мца ноября четырнадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замьку гдарскомъ Пинским, передо мною, Владыславомъ Казимером Войною, подстаростим Пинскимъ, од яене освещеного княжати его млсти Албрехта Станислава Радивиля, княжати на Олыце и Несвижу, канцлера вел. княз. Лит., старосты Пинского, Крневского и Тухолского установленымъ, постановившыимъ очевидно пан Казимер Залеский подал ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ лист комисыйный яене велможныхъ ихъ млсти панов комисаровъ на трактаты о вечный з Царем и панством Московским покой, од его кор. млсти и Речи Посполитое zesланныхъ, в тые слова писаныи.

Мы, Jan Kazimierz na Krasnym Krasinski woiewoda Plocki, Łomżinski, Przasnyski, etc. etc. starosta, Krzysztoph na Baksztach Zawisza, marszałek wielki W. X. Lit., Minski y Braclawski etc. starosta, wielebny xiądz Jan Dowgiąło Zawisza, nominat biskup Wilenski referendarz y pisarz W. X. Lit., Trocki, Oszmianski proboszcz, Cypryan Paweł Brzostowski, referendarz W. X. Lit., Subocki, Oranski, etc. starosta, Stanisław Sarbiewski Grabowiecki, Korytnicki etc. starosta commissarze od iego kr. mosci pana naszego mlsciwego y Rz.-Ptey na tractaty o wieczny pokoy z Carem iegomoscią y panstwem moskiewskim zesłani. Wszem w obec, кому отым wiedzieć należy, мianowiecie iasnie

wielmożnym, wielmożnym ichmsciom panom senatorom, dignitarzom, urzędnikom, ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Pinskiego, oznaymujemy tym listem naszym, iż iako iest to sprawiedliwosci Bozskiej sprawa wojną panstwa y krolewstwa karać, tak Jego miłosierdzia to być dzieło musi pokoiem požądanym utrapionę monarchie pocieszywszy, nową przyjaznią znacniac y w siłach ię utwierdzac. Sprawił to Bóg za posrzednictwem najasnieyszego y niezwyčajzonego Ferdynanda Trzeciego, z Bożey łaski cesarza iegomosci chrzescianskiego, że się dzieło pokoiu świętego między krolem iegomscią panem naszym mlsciwym y Rz.-Ptą naszą, a Carem Jegomscią y panstwem moskiewskim na terazniejszey commissyey dobrze zaczęło tractować y z pewnych a poważnych przyczyn powagę Jego kr. msci y dignitatem Rz.-Ptey zachodzących spolnym zezwoleniem oboiey strony do seymu przyszłego, wkrótce dla tego samego skonczenia przypadaiącego, odłożycię musiało, a tym czasem iako wszelkie ab hostilitate z obu stron bezpecenstwo warowano iest, iakoby mieysca niezawoiowane, osobliwie tamte, z ktorych załogi szwedskie zniesione są, żadney infestacy od przeciwney strony tak moskiewskich, iako y kozackich woysk nie mieli, tak in vim przyszłego y prędkiego da Bog wiecznego pokoiu przeciwko spolnemu panstwom iego kr. msci y Cara Jegomsci nieprzyiacielowi Szwedowi spolną siłą ustawać nie mają, iakoż y przeyscie woyskom naszym przez zawoiowane mieysca, gdzie potrzeba ukaże, byle z ordynansem ichmsciow panow hetmanow, nie czyniac szkod y stacy nie wybieraiąc, pozwolone iest. Zaczym braterską wmsciom naszym mlsciwym panom przestroгę daiemy, abyście wmosć, pewni będąc prędkiego da Bog pokoiu, iako nayspokoyniey się przeciwko narodowi moskiewskiemu y kraiom zawoiowanym zachowali, namnieyszey occassey do naruszenia postanowienia naszego nie dawali y w zawoiowaną

miejsca nie wstępowałiszę y owszem pilno tego sami postrzegali, iako by excessivi, iesli się pokażą, serio karani byli. Co że wmsci y z słusznosci y z miłosci ky oyczynie uczynicie, nie wątpiemy. Dan w Niemieży, pod Wilnem, dnia szostego nowembra roku Panskiego tysiąc szescset pięcdziesiąt szostego. У того листу комисыйнаго печатей ихъ млети панов комисаровъ прытисненыхъ пять, а подписе рукъ в тые слова: Jan Kazimierz na Krasnym Krasinski, wojewoda Płocki, Łomżinski, Przasnyski starosta, commissarz iego kr. msci y Rz.-Ptey. Krzysztoph Zawisza, marszałek wielki W. X. Lit. Commisarz iego kr. msci y Rz.-Ptey mр. Jan Dowgiało Zawisza, nominat, biskup Wilenski, referendarz y pisarz W. X. Lit., commissarz iego kr. msci y Rz.-Ptey. Cypryan Paweł Brzosztowski, referendarz W. X. Lit., commissarz iego kr. msci y Rz.-Ptey. Stanisław Sarbiewski, starosta Grabowiecki, Korytnicki, commissarz J. K. m. y Rz.-Ptey m. p. Который лист комисыйный за поданем его через особу выш писаную до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1656—8 г. № 13000 л. 412.

№ 81—1656 г. Декабря 24.

Универсалъ полковника Запорожскаго войска Ивана Нечая, съ воспрещениемъ грабить и наносить обиды обывателямъ Новгородскаго повѣта.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестеот петдесят семого, мца Генвара двадцат шостого дня.

На враде кгородском в замку гдреком Новгородском, передо мною Яном Корсаком, подвоеводим Новгородским, от велиможьного пана его млети пана Петра Казимера Вяжевича, воеводы Новгородского, ставшы очевисто его мл. пан Са-

муел Лядинский именовем всихъ ихъ млестей панов обывателей воеводства Новгородского оповедал, покладад и ку вписаню до книг кгородских Новгородских подал универсалъ от пана Ивана Нечая, з речтью в нем нижей мененою воеводству данный и належачый, жедаючы, абы тот универсалъ до книг был уписан, который уписуючы у книги слово до слова такъ се в себе мает:

Иван Нечай, полковник Его Царского Величества войска Запорозкого, всимъ в обець, а особъливе паном сотъинкомъ, асауломъ, атаманомъ и всему товариству в пульку моем знайдуючымся до ведомости доношу, ижъ зошла овде скаркага од ихъ млестей панов обывателей воеводства Новгородского, же розные своволники под тытулом войска Запорозкого, а пулку моего, купы свовольные за Немном на розных местъцахъ збирают и незносные кривды людям невиннымъ чынять, через которыхъ сваволников войско Запороское великую неславу поносить. Зачым з влады ураду моего даю моц и позволяю таковых сваволников, яко непрыятелев, зносит, а людей пулку моего упоминаю и под срокгим каранем розказую, абы нихъто не важылъся наимнейшее кривды чынить ихъ млестям паном обывателем воеводства Новгородского, под срокгимъ на горле войсковым каранем, а для лепшого важъности тотъ мой универсалъ выдадем. Писан у Чаусахъ, дня двадцат четвертого Декабра року тисеча шестеот петдесят шостого. У того универсалу печат прытиснена, а подписе руки тыми словы: Иван Нечай пулковник Его Царского Величества войска Запорозкого. Которы же тот универсалъ за поданем оног до книг ку вписаню ест до книг кгородских Новгородских уписан.

Изъ акт. кн. Новогрудскаго грод. суда за 1656—1659 г. № 12518 л. 590.

№ 82—1656 г. Декабря 31.

Универсалъ гетмана Богдана Хмельницкаго обезпечивающій безопасность только тѣхъ обывателей, которые изъявили покорность Запорожскому войску.

Akt uniwersału p. Chmielnickiego hetmana Zaporozskiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестеотъ пятьдесятъ сегомо, мца июня перьвого дня.

На враде кгородскомъ в замку господарскомъ Пиньскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пиньскимъ, постановившыи се очевидно его млеть панъ Казимеръ Война, писаръ земскій и посель повету Пиньского, подалъ къ актыкованю до книгъ кгородскихъ Пиньскихъ универсалъ ясно велможного его милости пана Богдана Хмельницкаго, гетмана войскъ Его Царского Величества Запорожскихъ, в речы ниже в немъ меновите описаной выданный, который такъ се в себе маеть:

Богданъ Хмельницкий, гетманъ з войскомъ Его Царского Величества Запорожскимъ. Всѣмъ в обещъ и кождому з особна, кому о томъ ведати належитъ, вшелякого стану и коньдыщии людемъ, кому тулко сее наше показано будетъ писанье, до ведомости доносимъ, ижъ мы, посылаючи войска наши Запорожские, жебы се злучили з войсками князя его милости Семиградского и тамъ шлы, где онымъ указано, теда упевняемъ ласкою нашою, же хто колвекъ горнутисе мееть до войска Запорожского, абы найменьшее кр. вды не мѣлъ ни од кого и назначоный высланный наместникъ нашъ того постерегати маеть, жебы никому утяженья не було, хто пры ласце нашой и войску Запорожскомъ зоставатъ будетъ, спротивныхъ тежъ и войску Запорожскому не зычливыхъ и не прыхилныхъ розказалисмо громить, ещо иначе не маеть быть надъ розказанье

наше. Данъ в Чигиринѣ, трыдцать перьвого декабра тисеча шестеотъ пятьдесятъ шостого. У того универсалу при печати притисенной подпись руки тыми словы: Богданъ Хмельницкий рука власная. Который универсалъ за поданемъ его черезъ особу вышъ писаную до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписан.

Изъ акт. кн. Минск. град. суда за 1656—8 г. № 13039, л. 699.

№ 83—1657 г. Января 26.

Универсалъ полковника Запорожскихъ казаковъ Нечая о назначеніи особыхъ лицъ для разбора претензій со стороны обывателей, которымъ были нанесены убытки отъ казачьихъ войскъ.

Akt. uniwersału imsci pana Nieczaja.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестеотъ пятьдесятъ сегомо, мца Января двадцатъ шостого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдрскомъ Новгородскомъ передо мною Яномъ Корсакомъ подвоєводимъ Новгородскимъ отъ велможного пана его млети, пана Петра Казимера Вяжевича, воеводы Новгородского, ставшы очевидно его милостъ панъ Самуель Лядиньский именовемъ всехъ згоднихъ милостей пановъ обывателей воеводства Новгородского, пунктъ з речю в нихъ ниже меновано од пана Ивана Нечая полковника войска Запорожского до ихъ млетей пановъ обывателей воеводства Новгородского, присланные къ вписаню до книгъ подалъ, который уписуючы у книги слово до слова такъсе в себе маеть:

Respons na instancją dano od ichm w panow obywatelow woiewodstwa Nowogrodzkiego przez iegom. pana Ladzinskiego dana odemnie Jana Nieczaja pulkownika woyska Jego Carskiey mosci Zaporozskiego. Naprzod pierwsze na żądanie ichm w panow obywatelow woiewodstwa Nowogrodzkiego

zsyłam setnika mego pułku pana Iwana Mitkiewicza, y z nim trzech towarzystwa, mianowicie pana Buszme, pana Forosze y pana Samuela Krukowskiego, którzy maia się tam sprawować według informacyi odemnie daney, y druga panu Staniszewskiemu, dnia dwunastego february, czas y miejsce w Czausach naznaczam; trzecia sprawiedliwosci wszystkim ukrzywdzonym gdzie sie co pokaże czynić, tak upatrować, żeby sie z słusznoscia zgadzało, a mianowicie iegom. panu Mirzeiewskiemu, iegom. panu Dybowskiemu z winnych sprawiedliwosc czynić rozkazalem; czwarta wszystkim panom setnikom y towarzystwu w pułku moim naiduiacymsię pod gardłem zakazać, aby żadnych czat y ludzi zaciągać nie ważylisie; piąta wszystkim panom szlachcie y różney kondycyi ludziom, aby wolny przejazd był, gdzie kto chce tak do maiętnosci swoich iako z wszelakimi towarami; szosta kupy wszelakie (kiedy by który) gdzie kolwiek pod tytułem woyska Zaporozkiego pułku mego znajdowali sie, wziowszy ludzi od pana Muraszki z pomocą woiewodstwa Nowogr. fundytus znosić y surowie by na gardle karać; siódma,—a iesliby komu nie dosię sie stało w uczynieniu sprawiedliwosci, tedy termin ichm. panom obywatelom Nowogrodzkim złożyć dnia dwunastego february, według starego kalendarza, tak z pana Staniszewskiego, iako z ynszych, a ia sam sprawiedliwosc czynić obiecuie; osma—sprawiedliwosci dochodzić u ichm. panow obywatelow woiewodstwa Nowogrodzkiego o zabicie kozakow pułku mego; dziewiąta—tych kozakow, co z Ciechanowiczem do Nieswiża pobrano, domawiać sie, aby ich wyzwolono y zaraz onych według wystempku karać by y na gardle, iedno sie pytać, o co y z iakiey przyczyny do więzienia pobrano; dziesiąta—w ostatku z ludzmi Jego Carskiey mosci ze wszystkimi obywatelmi woiewodstwa Nowogr. y przybyłymi z różnych kraioy w zgodzie, miłosci braterskiey zostawali, żadney okazji do nieprzyiazni nie dawali, wszelko przy tym

powolnosć ichm. panom obywatelom woiewodstwa Nowogr. ofiarować, a wzajemno życziwosc przeciwko woysku Zaporozkiemu prosić y upewnić słowem rycerskim, że najmnieyszey okazji z woyska Zaporozkiego do niezgody nie będzie podano, aby tylko samy ichm. cierpliwemi zostawali y żadney okazji do nieprzyiazni nie podawali. У тыхъ пунѣктовъ печат прытиснена, а подпис руки самого его млсти pana Нечая пулковника Его Царской млсти войска Запорозкого, тыми словы: Jan Nieczay pułkownik Jego Carskiey mosci woyska Zaporozkiego. Которые тые пунѣкта за поданем оных до вписаня до книгъ кгородскихъ Новгородскихъ уписаны естъ.

Изъ акт. кн. Новогрудскаго гродскаго суда за 1656—1659 г.г. № 12518 л 589.

№ 84—1657 г. Февраля 11.

Универсаль Берестейскаго старосты Максимиана Брозовскаго съ приглашеніемъ на сеймики въ Брестъ къ 25 февраля для рѣшенія вопроса объ оборонѣ Брестскаго староства отъ неприятельскаго нашествія.

Акт униwersалу iegomsci p. woiewody Brzeskiego strony niebezpieczeństwa.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пятдесят сегомо, мца Февраля двадцат первого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, универсаль ясне велможного его млсти pana Максимилиана Брозовскаго, воеводы Берестейскаго, старосты Тлумацкаго, в речы нижей в немъ выраженой, ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подано в тые слова писанный:

Jasnie wielmożnym, wielmożnym ichm. msciom panom senatorom, dignitarzom urzędnikom ziemskim, grodzkim, obywatelom woiewodstwa Brzeskiego moym wielce młsciwym panom y braci. Po zale-

ceniu służb moych w łaskę w mściom moych młściwych panow y braci, donosze do wiadomosci moych młściwych panow y braci, iż mie doszedł list od iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wilenskigo, hetmana Wielkiego W. X. Lit o wielkim niebezpieczeństwie na wojewodztwo nasze Brzeskie przez incursie z różnych stron nieprzyjaciół następujących, gdzie za wołą iego kr. msci imsc pan hetman, oswiadczał patrociniem swoje, iako nayprędzey przez list do mnie pisany daie przestrogi, przeto ia z władze urzędu mego, podając to do wiadomosci w m. m. m. panow y ex charitate fraterna ardenter upominam, abyscie wm. ex officio suo w obronie przeciw oyczyźnie gwałt cierpiącey na mieysce zwykłe do Brzescia pro die dwudziesty piąty february tysiąc szesceset pięcdziesiąt siodmego viritim, to iest osobami swemi, ze wszystką gotowoscia do boiu należącą, mając z sobą żywnosci na niedziel cztery, zgromadzić się raczyli, gdzie da Bog wszyscy zia-chawszy się y spolnie z imsc panem hetmanem zniosszysię, koło ieneralne uczyniwszy, porządek na obronę wojewodstwa naszego uczynimy, a dla lepszey informacyey copiią z listu pana hetmana do mnie pisanego wmściom moym młściwym panom posyłam. Pisan w Brzesciu, dnia iedenastego february, roku tysiąc szesceset pięcdziesiąt siodmego. У того универсалу пры прытисненой печати подписе руки тыми словы: Wmściow moych młściwych panow życzliwy brat y sluga Maximilian Brzozowski, wojewoda Brzeski, starosta Tłumacki ręką swą.

Po napisaniu tego uniwersalu przyniesiono mi wiadomość ode Lwowa o Rakocym y od Wołoch, że zapewnie z kozakami do Lwowa zbliżają, o których incursy nam wczesnie spolney rady zażye potrzeba.

Na ktoromъ универсале и лист до его млети пна маршалка Пинского в тые слова писаный.

Posyłaіac do Pinska, a nie mogąc po-droźnie tak prędko napisać osobnego listu

msci panie marszałku Pinski, moy wielce młściwy panie y bracie, ten uniwersal do wojewodztwa Brzeskiego wydany do przeczytania wm. memu młściwemu panu posyłam, s ktorego zrozumiec raczysz, w iakim terminie wszyscy zostaiemy, gdy y imsc pan hetman zbieżał do Tykocina, owdzie do Brzescia y przestrogi daіac, tego potrzebuie oznaymuiac, iż Szwedzi pilno ku Brzesciowi impracse swoje obrocić usiłuią, woysko nasze wyprawil imsc pan hetman w Prusy z imsc panem pisarzem polnym Litewskim, ale mu tam długo zabawić nie tuszą, gdy się potęgi szwedzki spodziewać potrzeba, Rakocy też ku Lwowu zbliża y czaty węgierskie poblizu z Sambora wysielili, kilka set piechoty pana starosty Rohatynskiego, kozakow też prędko Rakocy na pomoc do siebie się spodziewa, to pewna. Za tym moy pokłon oddaіę wmsci memu młściwemu panu, ktorego życzliwy brat y sluga wojewoda Brzeski. Который универсаль за поданьемъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1656—8 г. № 13009 л. 547.

№ 85—1657 г. Февраля 23.

Универсаль короля Яна Казимира, ограждающей права и претензии частныхъ лицъ къ конфискованнымъ имѣніямъ измѣнника Януша Радивила.

Uniwersal Jego kr. msci do comissarzow na dobra imsci p. wdy Wilenskigo.

Году отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пяддесят сегого, мца Февраля двадцат третего дня.

На вrade гдрекомъ кгородкомъ староства Жомойтского, передо мною Яномъ Еронимомъ Талыгомъ, подстаростымъ Жомойтскимъ, старостою Росенскимъ, постановившысе очевието Янъ Закреvesкий, козакъ скарбовый, оноведившы покладавал

ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Жомонтекихъ подалъ универсалъ Его кор. млсти на нашего млстивого на речъ в немъ поменшую, которы уписуючы у книги слово до слова, такъ се в себе масть:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xzc Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmudzkie, Mazowieckie, Inflanskie, Smolenskie, Czernihowskie, Siwierskie, a Szwedski, Godski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem w obec y każdemu z osobna, komu by o tym wiedzieć należało, osobliwie obywatelom W. X. Lit. y tym powiatom, w których kolwiek dobra iakie kolwiek Janusza Radziwiła woiewody Wilenskiego zostają y adhaerentow iego albo tych, którzy za adhaerentow nam są doniesieni, oznaymuemy, kiedyśmy żalosnym na machinatą Radziwiła, woiewody Wilenskiego patrzali okiem, a potym skutkiem samym zdradliwe onego przeciwko nam y Rz-ptej wyniknęły molimina, gdy nie tylko mogąc pod Wilnem viribus Cara moskiewskiego tym, które miał na ten czas przy sobie woyskiem resistere, non restitit, ale na gorszą cladem oyczyny woyska Szwedskie in viscera W. X. L., vocavit y nie tylko siebie z częścią woyska, ale y całe X. Lit. ze wszystkimi obywatelami w niewolę podał szwedzką, iako nieznosnym serce nasze zranione na ten czas było żalem, tak stąd nie małą mielismy consolatią, że za powodem wielmożnego Gosiewskiego, podskarbiego W. y hetmana W. X. Lit., część woyska W. X. Lit. nie tylko do tak żalosney nie wiązała się praktyki, ale się od niey całe oderwawszy, nam y Rz-ptej statecznie chcąc dotzymać cnoty y wiary, do nas, iako do własnego powrociła pana, takowe woyska tego godne pochwały y respectu w tak ciężkim Rz-ptej razie wyswiaczone dzieło, chcąc mu szczodrobliwą naszą nagradzać ręką, wszystkie dobra wiczyyste y dożywotnie tegoż woiewody Wilenskiego y adhaerentow iego temu woysku iure caduco, iako post rebellem, przywileiem naszym conferowalismy y ten

przywilej powtornym post fata onego stwierdziliśmy, a że ta donatia nasza tak late summitur yż ab oppressio przez commissarzow woyskowych y ludzi przy nich będących, ledwie nie codzienne dochodzą nas quacrimoniae, że nie respectuiąc ani na iura creditorum, ani na fundacie, reformacie, przywileia od nas wydane, ani na zastawy y arendy, wniesienia sum, na ostatek, ani na żadne obrony tych, którzy complices machinaty Radziwiła nie byli, majątnosci violenter zaiezdzaią, pustoszą, a co większa, nie tylko luckie infringunt prawa, ale libertatem conscientiarum tłumią, pieczętując zbory, które do tey nie należą donaty y liberum religionis nie dopuszczając exercitium, drugich zaś żyjących pod praetextem complicitatis nie dowiodszy na nich tego via iuris z majątnosci własnych wypędzają y one w swoje odbierają possessie, owo zgola nieznosne y nie zwyczajne przeciwko wszelkiemu prawu y porządkom tey Rz-ptej przy winnych nie winnym ludziom czynią praeiudicia, które że samego Boga zwykły za sobą pociągać vindictam, zabiegając onym ten przywilej nasz woysku dany tak illucidujemy: conferowalismy dobra Janusza Radziwiła, woiewody Wilenskiego, wszytkie in genere, non eo fine, aby ludzie niewinni y od iego alieni machinaty y ci, którzy iakim kolwiek prawem zastawnym albo arendownym, obligowym, albo wniesieniem lubo per foundationem albo reformationem, swoje do tych dobr mają interessa, szkodować mieli, ale aby każdy taki przy swojej zostawał własności y nie wprzod dobra obciążone były w possessią od woyska obeymowane, aż by każdemu, quod suum est, do ukontentowania wroceno y totaliter zapłacono było; po adhaerentach zaś tychesmy rozdawali dobra, którzy właśnie dopomagali tey machinaty y nieprzyziaciela w oyczynne wprowadzali y drugich do podania się y podpisow przymuszali, pod których tytułem że y drudzy niewinni comprahenduntur, chcemy mieć, aby nie wprzod commissarze woyskowe dobra po takowym zaiezdźdźali, aż wprzod

кождего з них на seym zapozwą y perduellionis, albo complicitatis reum dowiodą, a teraz żadnych naiazdow, krzywд y oppressy czynić nie mają, ani sami przes się, ani przez ludzie przy sobie będące, sub paenis in volumine legum expressis na tych, ktorzy by perduellionis notam zadawszy komu, oney nie dowiedli, ci zaś, ktorzy iakie kolwiek in genere prawa na dobrach Radziwiłowskich mają, comparebunt przed commissarzami naszymi y prawa swoje producent, ktore spisawszy commissarze nasi, ad nutinam nam podadzą, interea aby się żadna nikomu nie działa krzywda, zlecamy wielmożnym hetmanom, aby to postrzegali y excessivos sądzili. Dan we Gdansku, msca February dnia szostego, tysiąc szescseth piędziesiąt siedmego, panowania naszego Polskiego dziewiątego, a Szwedskiego dziesiątego roku. У того универсалу пры печати подпис руки Его кор. млости тыми словы: Jan Kazimierz krol, a нижей тое печати други подпис тыми словы: Jan Mikołay Stankiewicz pisarz Wielkiego X. Lit. Которыжъ тот универсалъ звыш менены ест до акъту книгъ кгродскихъ Жомсцитскихъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Россіенскаго град. суда за 1657 г. № 14469, л. 240.

№ 86—1657 г. Марта 2.

Универсалъ гетмана Госевскаго, обезпечивающій безопасность диссидентскихъ зборовъ и отправленія въ нихъ богослуженія.

Актыкаца униwersалу Im. Pana Hetmana Polne-o W. X. L-o na utworzenie zborow y ochrone.

Року тисеча шестсотъ пятьдесятъ семого, мца Марца дватцат семого дня.

На враде грскомъ градскомъ Вилькомерскомъ, передо мжною Александромъ Савъковичомъ, скарбникомъ и подстаростимъ вилькомерскимъ будучимъ от велможного его мти пана Самуеля Ко-

моровского, обозного великого князтва Литовского, старосты Вилкомерского, постановившысе очевисто слуга его милости пана Саламона Зисаня Давидовича, столника Вилькомерского, панъ Матеушъ Станъкевичъ покладаль универсалъ ясне велможного его мти пана Винъцентъ того Корвина Кросевского, подскарбего великого и гетмана великого княз. Лит. ку акътыкованью до книгъ кгродскихъ Вилкомирскихъ в речы нижей выраженой, просечы, абы былъ до книгъ вписанъ. Которого универсалу я подстарости огледавши и читаного выслушавшы, велель есми до книгъ вписат и вписуючы у книги слово от слова такъсе в себе мает:

Wincenty Coruin Gosiewski, Podskarbi Wielki y Hetman W-o X. L-o, Wieliski, Punski, Markowski, Łozdzieyski starosta, oekonomiey Olitskiey y Grudziąskiey administrator. Wszem wobec y koждemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, po zalenieniu chęci moich, donosze do wiadomosci. Ponieważ wyraźna J-o k. m. Pana me-o miłwe-o wola dissidentes in religione przy dawnych zachowując wolnościach, zborny odebrane restituere y zawarte otworzyć rozkazuje, stosując sie tedy do uniwersalu J-o k. msci o tym wydane-o, strzegąc, aby libertas religionis, według starożytnych Rzeczy pospolitey zwyczajow, wcale zachowana y w niczym daley naruszona nie była, ieno z włożoney od J-o k. m. Pana me-o miłw-o powinności o poddanych J-o k. m. obywatelow W-o X. L-o cuiuscunq, status et conditionis napominam, aby żaden iakim kolwiek praetextem violare securitatem zborow y nabożenstwa dissidentum in religione nie ważył się, przestrzegając na sie paen na violatorow publicae securitatis w prawie pospolitym obostronych. Dat w Birzach, dnia wtore-o Martij, Tysiąc szescset piędziesiąt siedmym. У того универсалу пры печати подпис руки ясне велможного его мти пана Винъцентого Корвина Кросевского, подскарбего вел. и гетмана великого княз. Лит. тыми словы: Wincenty Gosiewski Hetman. Который

тот универсалъ за покладанем особы верху менованое до актъ ест до книгъ кгородскихъ Вилкомерскихъ вписан.

Изъ актовъ книги Вилкомирскаго градскаго суда за 1656--1660 г.г., № 13899, л. 210.

№ 87—1657 г. Марта 12.

Грамота Царя Алексѣя Михайловича на имя обывателей Полоцкаго воеводства съ обезпеченіемъ всѣхъ бывшихъ привиллегій и вольностей въ судебныхъ и имущественныхъ отношеніяхъ и объ устройствѣ дальнѣйшаго управленія воеводства.

Актыкованя листу Царя Московскаго писанный до ихъ мл. пановъ обывателей воеводства Полоцкаго.

Лета отъ нароженя Сына Божого тысяча шестсотъ шестдесятъ перваго, мца апрѣля шестого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдрскомъ Минскомъ, передо мною Петромъ Капачевскимъ, подстолимъ и подстаростимъ Минскимъ, постановившысе очевидно его мл. панъ Янъ Глушанинъ покъладалъ къ актыкованю до кънигъ листъ Царя его мл. Мосъковскаго, писанный до цалого воеводства Полоцкаго, зъ речю в немъ всередине ныжей выраженою и просилъ вышъ речоный его мл. панъ Янъ Глушанинъ, абы тотъ листъ былъ до книгъ справъ кгородскихъ Минскихъ прынятъ, актыкованъ и уписанъ, которы уписуючы у книги слово до слова такъ се в себе маетъ:

Отъ Царя и Великаго князя Алексѣя Михайловича, всея Великия и Малыя и Бѣлыя Росси Самодержца, в Полотескъ полковникомъ нашимъ и ротмистромъ и всего водства Полоцкаго шляхте.

Прысилали вы къ намъ Великому Господару бити чоломъ двухъ шляхтичовъ, Полоцкаго подсудка Ивана Подбиенту да ротмистра Бронислава Пресецькаго, а в чолобитю своимъ написали: какъ дей вамъ Великому Господару Господъ Богъ

поручилъ великое князъ Литовское и Мы Великий Господаръ много восводствъ и поветовъ Нашимъ Великаго Господара жалованными грамоти милостиво пожаловали, противъ волностей ихъ отимати не велели и штобъ намъ Великому Господару васъ пожаловатъ по вере вашей и пры утвержоннихъ здавно вашихъ маетностей хоронитъ и прывилямъ все волности уложонные права Литовскаго и дела давныя на маетности ваши утвердыти, и што дей наболшая панства правдою своею задержаны биваютъ и быти бъ у васъ судямъ и судыти васъ по вашимъ правамъ, а какъ дей вы суды бивали воеводства Полоцкаго, одни будучы завоеваные, а другие видечы нашу Великаго Господара милостъ, сами доброволно прыехавъ додержыватъ подданства, штобъ то вамъ по совершенимъ покою спротивленье какое не обротили, чтобъ то великимъ и полномочнымъ посломъ боярину нашему князю Микитию Одоевскому зъ товаришъчы вручонные, чътобъ то в прощение положено вамъ и конституциею утвержено било и воеводе зверхъ правъ вашихъ, которми Великий Господаръ пожаловалъ и ми то вамъ с подданихъ вашихъ сами управу и отправу чинятъ, чътобъ во владеню надъ подданими вашыми отъ васъ воеводы не отберали, а маетностей и инныя добра, которые ближнимъ сиротства имъ правомъ прырожоннымъ прыналежатъ, хотя по смерти или по техъ которые пры короле зоставали и зостаютъ, будучы пры насъ Великому Господару отдаватъ, а должники, которые на Москве и у Смоленску, чтобъ те займики долги свое платили, а служивые дей люде в маетностяхъ ихъ стоятъ и по вся годы хлебъ выбераютъ и тяжести великия поносили зъ великою себе обидою, да многие же люды холопи и мещане назвали се шляхтою побрали маетности и даты бы вамъ дву дозорчиковъ а дву человекъ шляхти Полоцкаго чину шляхецкаго обывателей воеводства Полоцкаго, которми маетности все спустошоны и те маетности розъ-

дагъ, а которые маетности шляхецкие блиско городов прылежачые, а те маетности емлютъ мещане и наживаютъ, што им даны по нашому Великому Господару указу, а чѣтобъ всякой пры своей вечности пребывалъ противъ правъ и крепостей, а воеводство де Полоцкое от нашихъ Великому Господару ратныхъ людей спустошено, а чѣтобъ отъ посполитого рушения и отъ всякихъ податей волни были, а которые дей ихъ подданные уходятъ у Московскою землю, а другие на Украину и чѣтобъ для техъ людей учынили заставы крепькие, чѣтобъ ихъ не препущали и беглихъ крестьянъ отдавали, а которые шляхта на наше Великому Господару имя выехали нине, а маетности ихъ поодерживали себе иные, которые выехали наперодъ ихъ, чѣтобъ за прыездъ и возвращенье подъ нашу высокую руку нашего Царского Величества и всякого пры своей маетности, былъ да выехалъ изъ Икажны пан Осинский, побралъ у шляхты лошади, вози и живность, что везли изъ Ыфлянтъ и намъ бы Великому Господару пожаловатъ велети вамъ нашъ Великому Господару указъ учинитъ и какъ вамъ ся наша грамота прыдетъ и вы бѣ Полоцкого воеводства всей шляхте напъ Великому Господару указъ сказали, на маетности ваши по привилеями нашими Великому Господару грамотами поодерживаютъ и зновъ даютъ, а Полоцкого воеводства нашо Царского Величества николи ныкому не уступитъ маетности, а маетности и инѣние добра техъ шляхтичей, которые пры короле остались, сродичамъ ихъ отдаватъ не зашто, а на дозвниковъ противъ старыхъ крепостей опрычъ закладныхъ маетностей даватъ суды въ городехъ воеводамъ, кгде кто учнетъ житъ, а Полоцкого воеводства в маетностехъ вашихъ служилимъ людямъ стоятъ и стации збератъ, опрочъ нашихъ Великому Господару городовъ, для нинешнее службы не велели, а что многие люди холопи, мещане назвали се шляхтою, маетности шляхецкие побрали и в томъ нашъ Великому Господару указъ засланъ

в города и воеводомъ, а велено всю уроженъную шляхту розебратъ и написатъ в списки, кто где и сколько Намъ Великому Господару служилъ, а которые шляхецкие маетности блиско городовъ лежачые забираютъ мещане, называютъ, что им даны по Нашому Великому Господару указу и вместо техъ маетностей указали Ми Велики Господаръ, которыхъ будутъ взятъ, дадъ одмену столко, колко будутъ взято, а въ городахъ великие воеводамъ поставитъ заставы, чѣтобъ вашихъ беглихъ мужиковъ не прыпущали, а которые шляхта выехали на Нашо Великому Господару имя вскорѣ, а иные выехали послѣ ихъ, и у техъ людей, которые выехали к намъ Великому Господару скорѣ, маетностей ихъ отиматъ и темъ людямъ, которые выехали послѣ, отдаватъ не велели для того, что они Намъ Великому Господару служили много, а Косинскому велели мы Великий Господаръ послатъ противъ нашего чолобитя росправе нашо Великому Господару грамоту, а и то бѣ суды посреди васъ обратъ правомъ каптуровимъ, виноватыхъ по уложению судыли, а чѣтобъ подѣданныхъ вашихъ не судитъ воеводамъ и о нихъ многихъ делахъ и о томъ вамъ нашъ Великому Господару указъ обо всемъ будетъ какъ наша Великому Господару служба минеться. Писанъ на Москве, лета семь тысячъ сто шестидесятъ пятого году, а отъ рождества Христова тысяча шестисотъ пятидесятъ сегого, Марта вторынадесятъ день. У того листу печать Царская прытиснена. Который же тотъ листъ за покладанемъ и прозбою особы верху мещане сестъ до книгъ прынятъ и уписанъ.

Изъ акт. кн. Минскаго градскаго суда за 1661 годъ № 11785 л. 231—2.

№ 88—1657 г. Марта 27.

Универсалъ гетмана великаго княж. Литовскаго Павла Сапѣги, предписывающій войскамъ всѣхъ родовъ оружія не дѣлать наѣздовъ на имѣнія шляхты Пинскаго повѣта.

Akt. uniwersału ięgom. p. hetmana aby najazdow na domy niebyło.

Лета од нароженья Сына Божого тисеча шестеотъ пятьдесятъ сегомо, мца апреля одинадцатаго дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславомъ Казимером Войною, подстаростим Пинским, постановившысе очевисто слуга его млсти пана Окгиньского, хоружого Волковыскаго, подал ку актыкованю до книг кгородских Пинских универсалъ ясне велможьного его млсти пана Павла Сапѣги, воеводы Виленьского, гетмана вел. княз. Лит., в речы нижей в немъ выраженой, до повѣту Пиньского в тые слова писаный:

Paweł Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit., Roslawski, Zdzitowski, Borcianski starosta; wszem w obec, a mianowicie ichmsciom panom pułkownikom, oberszterom, rotmistrzom, capitanom, porucznikom, officierom y wszystkim woyska W. X. Lit. rycerstwu ięznemu y pieszemu, tak Polskiego iako cudzoziemskiego zaciągu, tudziesz ichmosciom panom obywatelom powiatu Pinskięgo chęci moie braterskie zaleciwszy, mając sobie to inunctum od J. k. m. pana naszego mlsciwego, abym w niezawoiowanęch woiewodztwach y powiatach tego serio postrzegal (ex quo teraz iura silent) żeby się żadne najazdy y oppressie na domy szlacheckie nie działy, z władze urzędu mego surowie roskazuie y cale mieć chęć, aby się to nie działo, gdyż za takowy popelniony exces musiałbym y na garle karać. Co do wiadomosci wm. moiech mlsciwęch panow domiosszy chęć mieć, aby się we wszystkim dosyć działo uniwersalowi temu. Dan w

Brzesciu, dnia dwudziestęgo siódmęgo Marty, anno tysiąc szescset pięcdziesiąt siódmęgo. Утого универсалу при печати притисненой подписъ руки тыми словы: Paweł Sapieha, woiewoda Wilenski, Hetman wielki W. X. Lit. Который универсалъ за поданем его через особу вышнъ писаную до книг кгородских Пинских есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1656—8 г. № 13009 л. 649.

№ 89—1657 Апрель 12.

Универсалъ гетмана Госевскаго къ обывателямъ жмудскаго княжества о скорѣйшемъ взносе податей, высылкѣ лановыхъ жолнеровъ и приготвлении къ посполитому руженію.

Akt Uniwersału J-o msci pana Gosiewskiego.

Году от нароженья Сына Божого тисеча шестеотъ пятьдесятъ сегомо, мца Априля двадцатъ второго дня.

На враде грскомъ кгородском староства Жомоитскаго, передо мною Яномъ Геронимомъ Талятюм, подстаростимъ Жомоитским, старостою Росенским, постановившысе очевисто козакъ скарбовы Миколай Миколаевски, оповедавши покладад и до актыу книг кгороду Жомоитскаго подал лист универсалъ ясне велможьного его милости пана Винцентега Корвина Кгосевскаго, подскарбего великаго и гетмана великаго княз. литовскаго писаны до их млти панов дикгнитаров, врадъников и обывателей князства Жомоитскаго, на реч въ немъ ниже мененую, и тотъ листъ до актыу подавши, жедал мене подстаростега, ижъ бым его до книг кгородских Жомоитскихъ вписати, которы вписуючы въ книги слово до слова такъ в собе мает.

Jasnie Wielmożnym; Wielmożnym Ich mosciom Panom senatorom, dignitarzom, ciwonom, urzędnikom ziemskim y grodzkim, rycerstwu, szlachcie y obywatelom xstwa Żmudzkiego, moim moscywym panom y braci. Wincenty Corwin Gosiewski, podskarbi wielki y hetman W-o X-a Ltt-o, Wielicki, Punski, Markowski, Łozdzieyski starosta, oekonomiiey Olitskiej y Gruzdziejskiej administrator, po zaleceniu braterskich wolności moich, iakom ieno z woli y ordynansu I. K. M. Pana naszego miłosciwego stanął w te kraie, nie omieszkiwałem od następujących nieprzyjaciół wszelkim sposobem zaszycić te sciany, jakobyście wm. m. m. panowie secure zostawać w domach swoich mogli, także za łaską Bożą a gorącym staraniem moim uznaliscie wm. m. m. panowie samym skutkiem. Teraz, lubom był gotow ydąc za wolą Je. Kr. meci. z woyskiem do k.Jm. naprzędzie wziętą puscic się drogę, ale gdy mię zaszła nieomylna wiadomość, że zże Brandaburskie nie tylko wszystkim swoim woyskom zaciągowym ku granicy tych kraiov sciągnąć kazawszy, pospolitemu ruszeniu na głowę ruszyć się kazał, tego tylko, ktoremu lat szesćdziesiąt minęło, a ktory lat osmnastu niema uwolniewszy, Graff Magnus y ten z woyskiem swym do kąd bysię od granic moskiewskich obrocić miał, nulla certitudine zostaię supersedować musiałem, z takich tedy nieprzyjacielskich gotowosci łączno wm. m. m. panom constare może, co sobie obiecować mamy, w czym ja wm. m. m. panow wczesnie, iakom zwykł zawsze, ostrzezszy, gorąco per amorem dogorywającej oyczyny y całosci samych w. m. m. panow proszę, abyście iako naprzędzey uchwalone podatki y dawne zatrzymane retenta wydać raczyli, iakoby przez leniwe onych wydanie żołnierz nie omieszkiwał do obrony wm. m. m. panow, na czas y mieysce naznaczone stawać godziną pozniey, sami zas wm. m. m. panowie stosując się do uniwersalu J.k.m: abyście łanowego żołnierza, iako może być nap-

przędzey, wyprawowali żądam, zostaię wszystkie we wszelkiej gotowosci na pospolite ruszenie viritim y z strzelcami y za drugim moim uniwersalem wsiadszy na konie tam obrocić się ku nieprzyjacielowi, gdzie tego naywięsza okaże się być potrzeba. Dan w Kieydanach, dnia dwudziestego Aprylis, R-u tysiąc szesćseth piędziesiąt siódmego. У того листу универсалу при печати подпис руки теми словы: Waszmosciow moich moscywych panow y braci zyczliwy brat y sluga Wincenty Corwin Gosiewski, podskarbi y hetman. Которыжь тотъ листъ звыш менены универсалъ есть до акъту книг кгроду Жомоитского уписанъ.

Изъ акт. кн. Россіенскаго гродскаго суда за 1657 годъ, № 14,469, л. 345.—

№ 90—1657 г. Мая 1.

Универсалъ полковника Оскерки съ предписаниемъ поручику подвѣдомственной ему казачьей хоругви немедленно выйти изъ Новогрудскаго повѣта, такъ какъ поступили жалобы о грабежѣ населенія.

Акт универсалу пана Оскирки.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пяддесят сегомо, мца Мая третего дня.

На враде кгродском в замку гдарском Новгородском, передо мною Яном Корсаком, подвоеводим Новъгородскимъ, ставшы очевисто его милость панъ Данило Илфоръ, маіоръ Его Царского Величества, универсалъ од его млсти пана Самуеля Оскирѣки, суди земьского Мозырѣского и губернатора Несвизкого, пульковъника Его кор. млсти до горуговъи его млсти писаный ку акътыкованю до кънигъ кгродскихъ Новъгородскихъ подаль, жодаючы, абы до кънигъ прынять и уписанъ былъ, который уписуючы

у книги слово до слова такъ се в себе маеть:

Samuel Oskirka, sędzia ziemski, powiatu Mozyrskiego, gubernator Nieswizki, pułkownik Jego Królewskiej mści. Urodzoneму ięgomsci panu Stanisławowi Poczepowskiemu porucznikowi chorągwie mey kozackiey w zaciągu Rzeczy pospolitey będącey у wszystkimu w obec towarzystwu przy doniesieniu chęci moich towarzyskich oznaymuie Wm., iż doniesione są przed mie pewne quaerimonie na wmsciow przez ięgomsci pana Daniła Ilfora, maiora Jego Carskiego Wieliczeństwa, w Nowogrodку на ten czas residuiącego у ięgomsci pana Daniła Botwinie, kapitana tegoż najasnieyszego Cara Jegomsci, o zbytceznym w. msciow względem czynienia różnych krzywд poddanym woiewodstwa Nowogrodzkiego obeysciу у zniewadze ludzi służących carskich, на залогach będących, co iesli tak iest, niemasz czego chwalić wm. Strzegąc tedy z moiey powinności tego, aby przyczyny, strzeż Boże, iakiey do naruszenia paktow z Jego Carskim Wieliczeństwem w Wilnie zastanowionych nie даć, chce mieć по wmsciow wszystkich, а władzą moią pułkowniczą przykazuie, abyscie sie wm. за doysciem tego uniwersалу mego z tego тая traktu wszyscy ruszyли у ex nunc ustompili, справiedliwość swięтą poddanym ukrzywdzonym słusznym oddając способом, inaczey musiał bym się przeciwko was ruszyć у iako swawolnych, а пречных woli mey zносиć. Dobrey затым przyiazni wmsciow z moieimi zasyłam chęciami. Дан z Nieswiża, dnia pierwszego маia, року тисяч szesceset piędziesiąт siódmego. У того универсалу печать притисънена, а поднисъ руки тыми словы: Samuel Oskirka, sędzia ziemski Mozyrski, gubernator Nieswizki, pułkownik Jego królewskiej mści.

А на томъже универсале прыписок самого его мсти пана Осъкирки в тые слова: Prosze у ostrzegam у surowo napominam, abyscie wm. dnem у nocą szli do boku Krola Jegomsci pana mego miłościwego. Которы же тотъ универсал за

поданем оного до акътъ, до кънигъ кгородскихъ Новъгородъскихъ естъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Новогрудскаго гродскаго суда за 1656—1659 гг. № 12518 л. 549.

№ 91—1657 г. Мая 2.

Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги на имя обывателей Пинскаго повѣта о посполитомъ русеньи.

Akt. uniwersалу ięgom. p. hetmana do powiatu на pospolite ruszenie.

Лета от нарожения Сына Божого тисеча шестсот пядесят семого, мца Мая шостого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, постановившысе очевисто панъ Себестиянъ Галавский, слуга его мсти пна маршалка повету Пинского, подал ку актыкованью до книг кгородских Пинских универсалъ ясне велможного его мсти пна Павла Сапѣги, воеводы Виленского, гетмана великаго вел. княз. Литовскаго в речы нижей в нем выраженой, до повету Пинского в тые слова писаный:

Paweł Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit., Rosławski, Bortcianski, Zdzitowski starosta, oenomiey Szawelskiey administrator. Jasnє wielmożnym ich msciom panom obywatelom powiatu Pинского, moim młsciwym panom у braci oznaymuie, iż ięgo kr. mśe pan nasz młsciwy, złączywszysię z niemałymi krola ięgomsci Węgierskiego woyskami, ydzie przeciwko nieprzyiacielowi, han też Krymski, wszedszy w Multanską у Wołoską ziemie, nowych osadza gospodarow, а nam część woyska niemałego in succursum posyła, woyska też coronne z woyskiem W. X. L. złączone yдą przeciwko nieprzyiacielowi у to czynić będą, czego по nich obrona chwały Bożey у wolności szlacheckiey zatrzymania potrzebuie, а tym czasem

J. k. m. pan nasz młściwy z cudzoziemskimi woyskami y z imscią panem wojewodą ruskim, z którym się już złączył, następować będzie, Cara też imsci wszystka już nam na pomoc ruszył się potęga, z czem z władze urzędu mego wmmm. pp. upominam, abyscie wm. wszysecy osobami swemi zgromadziwszy się do Pinska, postrzegali tego, iakoby armistitium z Carem iego-mością zawarte nie byli rozerwane, a iesli by który nieprzyziaciel następował, abyscie wm. sub paenis w pospolitym ruszeniu opisanemi wszysecy w gromadzie stawali y odpor dawali, pewni będąc za daniem snadz sobie posiłkow oden.nie, y powtore tedy żądam y napominam wm., abyscie nie dając żadney occasiey do rozerwania zawartego armistitium, stawali in armis przeciwko koźdemu nieprzyziacielowi, który by następował. Uczynicie to wm. nie odwłocznie za tym moim uniwersałem, wiary panu y Rzeczy pospolitey dotrzymając statecznie. Datt w Brzesciu, wtorego may, anno tysiąc szescset pięcdziesiąt siódme-go. У того универсалу при печати притисненой подписе руки тыми словы: Wm. m. m. panow życzliwy brat y powolny sługa Paweł Sapięha, wojewoda Wilenski, hetman W. W. X. L. На котормъ универсале напис его млсти пна маршалка и его млсти пна хоружого повету Пинского с подписами рукъ их млсти в тые слова писанный: Po zaleceniu służb naszych w łaskę wm. naszych młściwych panow y braci uniżenie wm. upraszamy, abyscie wm. nasi młściwi panowie według uniwersału tego, od iasnie wielmożnego imsci pana hetmana naszego wydanego, wszysecy osobami swemi tak na consulte iako y na pospolite ruszenie na dzień iedenasty mai do Pinska ze wszelaką gotowoscią stawali woienną. Marszałek powiatu Piskiego Bazyli Orda, chorąży powiatu Piskiego. Kоторый универсалъ за поданьемъ его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1656—8 г. 1300. л. 671.

№ 92—1657 г. Мая 14 дня.

Универсалъ намѣстника гетмана запорожскаго войска Антона Ждановича съ предписаніемъ начальникамъ казачьихъ частей не дѣлать грабежей и обидъ обывателямъ Пинскаго воеводства.

Акт. универсалу p. Антона hetmana nakaznego woyska Zaporożskago.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестьсотъ пятьдесятъ сегого, мца июня первого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подъястаростим Пинским, постановившысе очевисто его милость панъ Казимер Война, писар земський и посель повету Пинского, подал ку актыкованю до книг кгородских Пинских универсалъ его милости пна Антона Ждановича, наместника ясне велможного его млсти пна Богдана Хмельницкого, гетмана войскъ запорожских, в речы нижей в немъ меновите выраженой, до их милости пановъ пулковъниковъ, асавуловъ, сотъниковъ, атамановъ и всего товариства войска Запорожского писанный, повету Пинскому данный и служащий, который такъ се в себе маеть:

Антонъ Ждановичъ, наместникъ его милости пна гетмана войскъ Запорожских, всемъ в обещъ и кождому з особна, кому о томъ ведати належыть, меновите паномъ полковъникомъ, асавуломъ, сотъникомъ, атаманомъ и всему товариству войска Запорожского до вѣдомости доносимъ, ижъ, зближыгышыся мы з войсками кнежати его милости Семикгородского ку повѣту Пинскому, а маючы о томъ от обывателей того жъ воеводства достаточную информацію, ижъ его милость панъ гетманъ под протекъцию свою ихъ всехъ принявшы и залогу для лепшого безпеченства имъ придать рачыль, во всемъ до

тыхъ же универсаловъ его милости пана гетьмана стосуючыся, сурово приказую, абы жаденъ с товариства нашего го такъ в тягненью чатами и подезздами шляхте воеводства Пинского жадное найменьшее кривды задавать неважылься, обавляючыся срокного каранья войскового, а ежели бы таковыя свавольники легце себе себъ нашъ универсалъ поважывъшы, онымъ чынили, теды такы вые за даньемъ намъ вѣдомости сурово на горьле карани будутъ, в чомъ и повьторе всѣхъ васъ наминаемъ подъ ласкою нашою и срокгимъ караньемъ войсковымъ. Дать с табору с под Берестя Литовьского, чотырнадцатого мая тисеча шестьсот пятьдесятъ сегого. У того универсалу при печати притисеной подпись руки тыми словами: Антонъ Ждановичъ рукою. Который универсалъ за поданьемъ през особу вышъ писаную до книгъ гродьскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск гродск. суда за 1656—8 годы № 13009, л. 699.

№ 98—1657 г. Мая 18.

Универсалъ маршалка и хоружаго Пинскаго повѣта съ приглашеніемъ всѣхъ шляхтичей изъ Загородья и Зарѣчья на съѣздъ въ г. Пинскъ къ 23 мая 1657 года.

Akt. uniwersału ięgom. p. marszałka na zjazd.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестьсот пятьдесят сегого, мца мая девятнадцатого дня.

На враде гродском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславомъ Казимером Войною, подстаростим Пинскимъ, пан Ян Полкотыцкий постановившысе очевисто универсал его млсти пна Лукаша Елеского, маршалка, и его млсти пна Албрехта Базыля Орды, хоружаго повѣту Пиньского, ку актыкованю до

книгъ гродскихъ Пинскихъ подал, в тые слова под печатми и с подписами рукъ ихъ млсти писаный.

Jasnie wielmożnym ichmsiom panom senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Pńskiego, naszym wielce miściwym panom y braci usługi nasze w łaskę wm. naszych miściwych panow zaleciwszy, obwieszczamy y donosimy do wiadomosci tym naszym uniwersalem, iako niemal sami widziemy na oko, że wojska różne swoje zabiegania y incurcie na nasz powiat Pński puszczaia, ktorymi wielkie krwi rozlania, moderstwa y zabiania zakonnikow, xięży y szlachty, braci naszej czynia y substantie nasze funditus obracaia. Widząc tedy iuż ad extrema y do ostatniey zguby oyczyznę naszą przychodzącą, upraszamy wm. prze miłosierdzie Boże, abyscie na nas nie narzekali, ale salvando siebie samych y dobra swoje y w pokoiu požadanym chcąc żyć, wszyscy z Zahorodzia y z Zarzecza, kto szlachciem się nazywa, sami osobami swemi do Pńska na dzień dwudziesty trzeci maia, w tę przyszłą szrodę przybywali do rady zdrowey, a to żeby bez wszelakiey odwłoki było, wielce tego potrzeba, bo ledwośmy imsci pana pułkownika Kiiowskiego uprosili, aby do tego terminu raczył poczekać. Uczynicie to wm. nasi mosciwi panowie sami dla siebie et propter cara pignora sua. To obwiesciwszy, łasce się wm. naszych mosciwych panow y braci z powolnością usług naszych pilno zalecamy. Pisan w Pinsku, dnia osmnastego maia anno tysiąc szesćset pięćdziesiąt siodmego. Wm. naszych mosciwych panow y braci służy powolni. Łukasz Jelski, marszałek powiatu Pńskiego, Albrycht Bazyli Orda, chorąży y mieczny powiatu Pńskiego. Kоторый универсалъ за поданьемъ его черезъ особу вышъ писаную до книгъ гродскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинскаго гродскаго суда за 1656—8 годы, № 13009, л. 675.

№ 94—1657 г. Мая 20 дня.

Заявление Пинского жида Мордухая Литмановича о грабежѣ его движимаго имущества и бумагъ въ м. Яновѣ учиненномъ Венграми.

Prot. Morduchaja Litmanowicza o rabowanie od Węgiei.

Лета од нароженья Сына Божого тисеча шестьсотъ пятьдесятъ сего, мца мая двадцатого дня.

На враде кгородскомъ въ замку гларскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ пинскимъ, заловаѣ, оповидаѣ и protestowaѣ сѣ жидъ miasta Pinskiego Morduchay Litmanowicz w krzywdzie y szkodzi swey niemaley o tym, iż gdy on protestuiacy po zburzeniu miasta Pinskiego przez Moskwę z żoną y dziecmi y wszelaką swoją majątnością zostawaѣ w mieście Horodcu, w wojewodztwie Brzeskim będącym, a potem za nastąpieniem trwog w Brzesciu zachodzących do miasta Pinskiego z żoną, dziecmi y majątnością swoją w roku terazniejszyim tysiąc szesćset pięćdziesiąt siódmym iachaѣ y dnia szesnastego miesiąca maia do miasteczka Janowa, w powiecie Piskim leżącego, majątności wielmożnego iegomosci pana Jana Karola Kopcia, czesznika wielkiego xięstwa Lithewskiego, starosty Brzeskiego, przyiachawszy, dla pokarmienia koni pozostaѣ, a w tym czasie tegoż dnia do tego miasteczka Janowa ludzie słuźali roznych nacy o kilka set koni, napadszy żydow na ten czas w tym Janowie będących y roznych ludzi porabowali, iakoż żałowliwy Morduchay Litmanowicz, жидъ s tego miasteczka Janowa z żoną y z dziecmi od wszystkieu majątności y wozow swych do lasu uszedł, a majątnosć iego, suknie, szaty, srebro, cyn, miedz y co kolwiek w wozach iego było, lekko kładac na pułtora tysiąca złotych, przytym pas srebrny złocisty, od pana Osowieckiego we dwunastu kopach groszy lithewskich iemu

zastawiony, tamże przy iego majątnosci y insze zastawy, ktorych spamiętać mie może, do tego sprawy, dekreta, zapisy, possesysie na domy y placy od Romana Pławuszkii, mianowicie na ogrod y dom Pilipeykowicza, na dom y pułtora ogroda Piotra Silmanowicza y na insze grunty y placy, to wszystko nie wiedzieć ieżeli pobrano albo poszarpano. Tedy protestuiacy Morduchay Litmanowicz dla czasu przyszlego, iesli by się u kogo rzeczy iego y sprawy pobrane pokazali daѣ, te opowiedanie y załobę do xiąg grodzkich Piskich zapisać, што есть записано.

Изъ актовой. книги Пинского грод. суда за 1656—8 годы, № 13009 л. 677.

№ 95—1657 г. Мая 28.

Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги съ предписаниемъ всѣмъ казачьимъ и прочимъ войскамъ не обременять имѣній Пинского повѣта постоями, ночлегами и пр.

Akt. uniwersalu iegom. p. hetmana strony żołnierstwa.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестьсотъ пятьдесятъ сего, мца июня первого дня.

На враде кгородскомъ в замку господарскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, постановившысе очевисто его млсть панъ Иванъ Яхимович, пулковникъ наказный пулку Киевскаго ясне велможного его млсти пана Богдана Хмельницкаго, гетмана войскъ Его Царскаго Величества запорозскихъ, универсалъ ясне велможного его милости пана Павла Сапѣги, воеводы Виленскаго, гетмана великаго великаго княз. Литовскаго в речы в немъ нижей выраженой подаѣ ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ в тые слова писаныи:

Paweł Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W. X. L., Rosławski, Słonimski, Borciański, Zdzitowski starosta, oeconomiey Szawelskiej administrator. Ich mosciom panom pułkownikom, oberszterom, rothmistrzom, capitonom, officierom y wszystkim Jego krolewskiej mosci y Rzeczypospolitey woysku wielkiego xięstwa Litewskiego zaciagu Polskiego y cudzoziemskiego, tak konnym iako y pieszym liudziom. Po zaleceniū chęci moich thowarzyskich, chcę mieć y z władze urzędu mego hetmanskiego surowo rozkazuie, aby się żaden w dobrach powiatu Piskiego tak w szlacheckich prawem pospolitym dostatecznie ochronionych, iako y duchownych y krolewskich, ktore są przez ustawiczne woyny wniwecz zruginowane, mimo ten uniwersał moy żadnych exacty wybierać, zabiegami, noclegami, stacyami, podwodami, daleko barzieszy stanowiskami obciążać y aggrawować y namnieyszey nikomu krzywdy czynić ani żadney stacy, poki iaka assignatia odemnie nie wynidzie, wybierać nie ważył się, pod srogim na nieposłusznych uniwersałom hetmanskim karaniem. Dan w Słonimie, dwudziestego osmego may, tysiac szescseth pięcdziesiąt siodmego. У того универсалу при печати притисненой, подпись руки тыми словы: Paweł Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki wielkiego xięstwa Lithewskiego. Который универсалъ за поданьемъ черезъ особу вышъ писаную до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1656—8 г. № 13009 л. 699.

№ 96—1657 г. Іюня 3.

Универсалъ Пинскаго маршалка съ пригласениемъ обывателей Пинскаго воеводства на съѣздъ въ Пинскъ къ 7 Іюня и для взноса установленнаго предыдущимъ съѣздомъ сбора на особое посольство къ Богдану Хмѣльницкому.

Акт. универсалу р. маршалка на зjazd y wyprawе до р. Chmielnickiego.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестьсотъ пятьдесятъ сего, мца іюня третего дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинским, постановившысе очевисто панъ Андрей Сачковскій подал ку актыкованью до книгъ кгородскихъ Пинскихъ универсалъ ихъ млсти пановъ пословъ повету Пиньского, до ясне велможного его млсти пана гетьмана Запорозского обраных, в речы нижей в немъ выраженой, с печатью и с подписомъ руки его млсти пана Лукаша Елского, маршалка повету Пиньского, в тые слова писаный:

Jasnie wielmożnym, wielmożnym ichmosciom panom senatorom, dygnitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Piskiego, naszym wielce młsciwym panom y braci. Po zaleceniū uslugъ naszych w łaskę wmw. będącъ my na przeszłym legatiewъ seymiku obranemi posłami do iasnie wielmożnego iegomsci pana hetmana woyskъ Zaporozskich, gdzie chcącъ cale życzliwie usłużyć wmw. naszym mosciwym panom, chcielibychmy iako nayprędzey do Czyhiryna iachać, na ktorą drogę wmw. nasi młsciwi panowie unanimiter laudum uchwalili czworo podymne oddać y na determinowany czas do imsci pana Bazylego Ordy, chorążego y miecznego Piskiego, bez żadney dilatiewъ wydać, w czym niekturzy ichmosé laudo nostro publico contrauenientes zostaią, do ktorey tedy usługi raz offiarowanej chcącъ one

іако наупредзей oddać y iuż w tę drogę szczęśliwie się wyprawić, wmm. naszym mściwym паном y браці oznaymujemy y składamy consulte braterską на dzień siódmы Juni w Pinsku, gdzie abyscie wm. moi mściwi панowie chcieli przybywać upraszamy; танже бѣdziemy мовили о tym, ктурзы ихмосѣ панowie брація podymnego od wszystkich wmm. unanimiter uchwałonego nie chcą wczesnie wydawać, на ктुरей sessiey naszej wm. naszym мосциwym паном y браці co kolwiek бѣdzie належало ad bonum publicum, wymовиць, radzić y postanowić żeby было firmum et ratum. Oddawamy się zatem іако наупилней w łaskę wmw. naszych мосциwych панов y браці. Pisan w Pinsku, dnia trzeciego Juni, anno tysiąc szesceset pięcdziesiąt siódmego. Wmw. naszych mściwych панов y браці слудзы powolni: Łukasz Jelski, marszałek powiatu Piskiego. Kоторый универсалъ за поданьемъ през особу вышнѣ писаную до книгъ кгородскихъ Пинскихъ естѣ уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1656—8 г. № 13009 т. 701.

№ 97—1657 г. Іюня 20 дня.

Универсалъ воеводы Василя Борисовича Шереметева обывателямъ Новгородскаго повѣта по дѣлу о закрѣпленіи за ними недвижимыхъ имѣній.

Акт грамоты от пна Шереметова з Борисова.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсоть пятдѣсят семого, мца іюля десятого дня.

На врадѣ кгородскомъ в замку гдрскомъ Новгородскомъ, передо мною Яном Корсакомъ, подвоеводимъ Новгородскимъ, постановившысе очевисто панъ Янъ Лѣциловъский оповедал, покѣладал и за позволенем всех их мсти пановъ обывателей вдства Новгородского ку вписаню до книгъ кгородскихъ Новго-

родскихъ подал лист албо грамоту от велможного его мл. пна Василя Борисовича Шереметова, воеводы и наместника Белоозерского Его Царского Величества до всех панов обывателей воеводства новгородского писаный в тые слова:

Божьею млетю великого Гдра Цра и великого князя Алексея Михайловича, всея Великая и Малая и Белое Роси Самодержъцы и многихъ господарствъ и земль восточныхъ и западныхъ и северныхъ отчыча и дедича и наслѣдника и господара и об Царского Величеста боярын и воевода и наместникъ Белооз Василей Борысовичъ Шереметов . . . Царского Величества великого князства Литовского, воеводства Новгородского, полковникомъ и ротмистромъ и всей шляхте и казал великий господар Царь и великий княз Алекъсей Михайловичъ, Всея Великия и Малыя и Бѣлыя Роси Самодержецъ мне боярыну и воеводѣ Василию Борисовичу быт на своей господарове службѣ в Борисо указал великий господаръ быт на своей господарове службѣ рат. . . . коннымъ и пѣшымъ людемъ многимъ для береженя от прыход воинскихъ людей; а кторые пересжчыки и выходцы коруны полское и великого князства Литовского шляхта выходят под Црского Величества високую руку, а учънут бити челом великому господару Его Царскому Величеству о маетностях, а скажут, что прежние их маетности Црского Величества великого князства Литовского въ воеводствахъ въ Виленскомъ, в Троцкомъ, въ Новгродкомъ, в Минскомъ и въ повстехъ въ Ошъянскомъ, въ Гроденскомъ, в Ковенскомъ, в Слонимском, в Лицком, в Оршанскомъ, въ Волковыском, въ Мозырскомъ, в Речыцкомъ и в уездахъ в Борисовскомъ, въ Копоскомъ, в Шковскомъ и в Могилевскомъ, и на те свои маетности положить королевския прывилъя, а Великий Господар Его Цар-

ское Величество указалъ мнѣ боярыну и воеводѣ Василю Борисовичу по привилеемъ те ихъ маетности отдават имъ, а будетъ ихъ прежние маетности по указу великого господара Его Царского Величества отданы инному кому до ихъ челобитя и приезду, и великий господаръ Его Царское Величество указалъ мнѣ те маетности иматъ и отдават тѣм, за которыми тѣ маетности наперод того были при короле, а тем людѣм, у которыхъ маетности будутъ взяты, а отданы по привилеямъ прежнимъ помещикомъ, указалъ великий господаръ Его Царское Величество мнѣ боярыну и воеводѣ Василю Борисовичу дават маетности вновь, а которые переижчые шляхта учьнут бити челом великому Гдру Его Царскому Величеству о маетностяхъ вновь окажут, что за ними Его Царского Величества въ городѣхъ князства Литовскаго у нихъ маетностей нет, а маетности ихъ в Корунѣ полской, и великий господаръ Его Царское Величество указалъ мнѣ боярыну и воеводѣ Василю Борисовичу темъ челобитчикомъ маетности вновь потому жъ даватъ изъ шляхетскихъ и всякихъ людѣй и з маетностей, которые служатъ Полскому и Шведскому королевемъ и вамъ бы Царского Величества великого князства Литовскаго воеводства Новгородскаго полковникомъ, ротмистромъ и всей шляхтѣ писатъ въ коруну полскую къ родичамъ своимъ и к дружьямъ, к полковникомъ и к ротмистромъ и къ шляхтѣ, чтобъ они Царского Величества милости по указу учынили, под Царского Величества высокою рукою, и ехалибъ безо всякаго сумнения въ Борисовъ под Царского Величества высокою рукою, а по указу великого Гдара Его Царского Величества буду я темъ переижчей шляхтѣ маетности ихъ имъ отдават и вновь. Писано Царского Величества въ городѣ в Борисове, лѣта от создания миру сем тисечей сто шестдесятъ пятого, мѣсяца иуна во двадцатый день. А на томъ листе

албо грамотѣ тытуль напису писаный въ тые словы: Бжыею млстю великого Господара Цра и великого князя Алезѣя Михайловича всея Великия и Малыя и Бѣлыя Роси Самодержьца и многихъ господарствъ и земель восточныхъ и западныхъ и северныхъ отчыча и дедича и наслѣдника и Гдра и обладателя Его Царского Величества воеводства Новгородскаго к полковникомъ и ротмистромъ к шляхте.

Которая тая грамота за поданемъ до актѣ книгъ кгороду новгородскаго, естъ уписана.

Изъ актовой кн. Новгородскаго градскаго суда за 1656—1659 г.г. № 12518, л. 561.

Примѣчаніе. Мѣста, обозначенныя точками, въ подлиннѣхъ отъ ветхости выкрошались.

№ 98.—1657 г. Августа 20 дня.

Манифестація обывателей Пинскаго повѣта о несогласіи принять договоръ съ гетманомъ Хмѣльницкимъ, заключенный ихъ же делегатомъ.

Manifestacyia ychm. p.p. obywatelow.
Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ сего, мѣсяца августа двадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, постановившысе очевисто его милость панъ Самуелъ Козляковский, земенинъ повету Пинскаго, именемъ ихъ млсти пановъ обывателей повету Пинскаго манифестацію с подписами рукъ ихъ млсти до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подалъ въ тые слова писаную:

My osoby, na podpisachъ niżej wyrażeni, urzędnicy, obywatele, ziemianie iego kr. mści powiatu Pńskiego, na wieczne nie przeżytey sławy nie tylko terazniejszego wieku ludzioro pamiatkę, ale y pozniey oyczyzny naszey pod złotą wolnością uro-

dzonym synom iawno czynim, donosząc do wiadomości y postronnym narodom to naszą manifestacją, iż my falebnym przodków naszych torem oddawszy najasniejszemu kr. iegomsci panu naszemu iuratam przy szczęśliwey iego electiey mentem winne libere electo, a ex lege nam panującemu oddawali officia, i lubo fatorum infestorum permissu pod tę zamieszane czasy przeciwna fortuna sił swoyich probując nad nami do ostatniey nie mała maiećności nasze przywiodła iactury, iednak od wrodzoney nas nie mogła odwieść cnoty, a iego kr. msci należytey powinności, gdy ab anno millesimo sexcentesimo quadragesimo octavo aż dotąd ani inszych przykładem od iasniejszego kr. iegomsci pana naszego winnych obserwatiey oderwaćesmy się nie dali, znalazłać w prawdzie malitia proporcjonalne sobie instrumentum, przez ktore wprzod patrocinium wprowadzone do powiatu naszego, ktora protectia potym od tyranstwa zaczowszy et a saevitia religionis orthodoxae, dobra chwale Bożey poświęcone, possessie kościołom nadane wydzierając, alienując, male fidei possessoribus w administratią podała, władęctwo Pinskie z ręku wszelkiey cnoty y przykładu pobożnego pasterza gwałtownie wzięwszy, nad prawo, słusność, contra iura et sancita patrum w kościele Bożym sobie regiment przywłaszczając, inną osobę wsadzili, oppressie zas pryuatorum, iakie z okazji y z namowy łakomych ludzi niazdy y odbierania maiećności animus dicere formidat, nad to, quod caput rei, wyprawieni posłowie, kiedy volentibus fatis zagniewanego Boga, a praesidio woysk naszych byliśmy orbati do pana Chmielnickiego o spokojne tylko upraszając sąsiedztwo y o protectio od grassującey węgierskiey licentiey y tyranstwa, miasto tego poseł y marszałek nasz subiectią wieczney niewoli z abrenuntiatio ex lege panującego pana przywioził, ktore swoje inique caeptum chcąc barziesy roborować, na dzień dwudziesty trzeci augusti przysięgę złożył wiecznego poddanstwa

hetmanom Zaporozskim y pospolite ruszenie przeciwko braci naszej zaciągu iego kr. msci coronnego y Litewskiego zakazał. Tenże wzięwszy nie małą gromade pieniędzy, aby spokojnie firmando sąsiedztwo dowiesć mógł, onych appreciować, za co osoby swoiey fałszywą promotią contra regimen et iura magestatis Jego kr. msci wyprawić ważył, pułkownictwo dominiium vitae necisque bez appellaciey, sądy bez odezwu, a potym różne daniny na się, zięciom, siostrzanom sług y przyacioł swoyich, iakoż znaczne chciwosci swoiey ukazał ślady różnym gwałtem odbierając maiećności y różne sub pallio sądow różnym z uymą prawa oppressie, pod co my niemogąc ex omni podlegać ratione, bo ani mimo najasniejszego kr. iegomsci viüente Rege pro suppremo Domino nikogo brać sobie niemożem, pogotowiu pana hetmana Zaporozskiego, ktory y sam tego non ambit, będąc oyczyzny naszej membrum, nie chcemy przysięgać iemu, nie będziemy, niechcąc zaciągać na się y potomki nasze z przodków naszej cnoty infamiam perduelionis, więc tenże poseł y marszałek nasz doło mało et fraude z prywat swoich, przeciwko wszelkiey słusności, a naszej intenciey uczynił sam przysięgę na puncta skryte y sobie wiadome y nas do przysięgi przywiesć conatur, maiećności odbierać, icżeli nie zachcemy przysięć, proposuit, ktore iako wszystkie fortuny tak y życie nasze za nie waząc, by też y odbieżeć przyszło, nad cnote y dotrzymanie Bogu y iego kr. msci wiary, którą illibate chować chcemy, a teraz przed Bogiem y wszystkim swiatem y całą oyczyzną przeciwko temu podstępnemu posłowi naszemu, a iego kr. msci, prawu, wolności oppositione tak przeciwko temu uniwersałowi przezeń przyniesionemu, ktory on diplomate przezwał, solenną zanosim protestacją, zachowawszy instygatorowi iego kr. mosci z delatiey wszystkich nas pro paena publica saluum et liberum ius do niego y do adherentow iego, iako przeciwko oyczyźnie nieprzyacioł, co szyrzey

proponetur daemy te naszą manifestacyą do zapisania xiąg. Pisana w Pinsku, anno tysiąc szesćset piędziesiąt siedmego, dnia dwudziestego augusta. Andrzej Kwasninski Złoty, archiepiskop Smolenski, episkop Pinski, Bazyli Albrycht Orda, chorąży powiatu Pńskiego, Kazimierz Woyna, pisarz ziemski Pinski, Wojciech Zielenski, podczasy Grodzienski, Władysław Woyna, podstarości Pinski, Piotr Paweł Pokłonski, pisarz grodzki, Chrzysztof Naruszewicz skarbnik powiatu Pńskiego, Dominik Eysimont, Lew Michał Kozłakowski, Samuel Włodzimierz Kozłakowski, Teodor Protasowicki, Jerzy Szyrma, Andrzej Chmielinski m. p. Hrehory Kazimierz Szyrma, Korneliusz Kaławur, Jan Hryczyna, Lew Hołownia ręką, Jan Orda, Andrzej Szyrma, Teodor Korpciewicz, Jan Kaczkowski, Zygmunt Wilezkowski.

Которая манифестация за поданемъ ее до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписана.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1656—8 г. № 13009 л. 785.

№ 99—1657 г. Сентября 1.

Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги къ обывателямъ Пинскаго повѣта о самозащитѣ отъ насилій и грабежей въ повѣтъ

Akt. uniwersału iego m. p. hetmana, aby się gromadzili.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ сего, мѣсяца Сентября шестого дня.

На вѣраде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною, подстаростимъ Пинскимъ, универсалъ яене велможьного его милости пана Павла Сапѣги, воеводы Виленскаго, гетмана великаго великаго княжества Литовскаго, до их милости пановъ обывателей повету Пинскаго в речы нижей в немъ

выраженой писаный, подано ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ в тые слова:

Paweł Sapiha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit., Rosławski, Zdzitowski, Borciański etc. etc. starosta, oekonomiey Szawelskiej y Kobryńskiej administrator. Jasnie wielmożnym ichmościom panom senatorom, dygnitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim y wszystkim powiatu Pńskiego obywatelom, po zaleceniu powolności moich, jeżeli iaka sacuiens hostilitas na opressiją zdrowia y fortun waszmosciow moych mosciowych panow factiami ludzi przewrotnych subordynowana ziawi się w powiecie waszmosciow, żyćze y proszę żebyscie, waszmość, wczesnie zabiegając złemu y nie czekając, nim się skryta wynurzy fabryka, zarazem do gromady się brać raczyli, s poszrodkow siebie pułkownika y rotmistrzow obrawszy, tam stawali in armis, porządkiem w prawie opisanym, gdzie tego necessitas pokaże y zaszczycałi całosci powiatu swego y całej oyczyny, co powtore inuincuiąc waszmosciom moym mosciwym panom y per amore patriae prosząc, pewienem, że nemine excepto ten porządek dla bezpieczeństwa do effectu przywodzić będziecie, inobedientes nie tając między sobą, nad ktoremi w prawie opisane peny extendowane będą. Dan w Rasney, dnia pierwszego septembrys tysiąc szesćset piędziesiąt siedmego. У того универсалу пры печати притисненой подниє руки тыми словами: Waszmosciow moich mosciowych panow życzliwy brat y powolny sluga Paweł Sapiha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit. Который универсалъ за поданемъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1656—8 г. № 13009 л. 813.

№ 100—1857 г. Сентября 7.

Универсаль короля Яна Казимира о пос-
политомъ рушенъи.

Акт универсалу Его кор. млети на
посполитое рушене.

Лета от парожения Сына Божого ти-
сеча шестесть пядесят осмого, мца ок-
тебра деветнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарекомъ
Новгородском, передо мною Яном Кореа-
ком, подвоеводим Новгородскимъ, поста-
новившысе очевисто пан Янъ Завацкый
оповедал, покладад и ку актыкованю до
книг кгородских Новгородских подал уни-
версаль Его кор. млети пна нашего
млетивого, на посполитое рушене до во-
еводства Новгородского выданный, просе-
чы, абы тот универсаль до книг уни-
санъ был, который слово в слово так се
в себе маер:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Pol-
ski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pru-
skie, Zmoydzkie, Mazowieckie, Inflan.
Smolenskie, Czernihowski, a Szwedzki,
Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wiel-
możnym, urodzonym senatorom, dignita-
rzom, urzędnikom, rycerstwu, szlachcie
y wszystkim obywatelom iakiey kolwiek
condycyey woiewodstwa Nowodrodzkiego
znayduiącym się, łaskę naszą krolewską.
Wielmożni, urodzeni, uprzeymie y wiernie
nam mili! Co kolwiek utrapiona oycyzna
do gruntownego sobie poratowania przez
te wszystkie nieprzyiazne czasy zdrowym
rozumem wymyslonych podawała nam
sposobow, wszystkich tych ku iey prędkiey
y skuteczney pomocy oycowskie nasze nie
opusciło staranie, iuż to y zdrowie nasze
tak często przy woyskach y ochocie sy-
now oyczystych na plac Marsowy z nie-
przyiacielem wyprowadzaiąc, iuż tractata-
mi spokoynymi zawziętych na zgubę na-
szą nieprzyiaciоł uymuiąc, iuż convocatie
gromadne zbieraiąc, iuż na ostatek seymy
stanom Rzptey składaiąc, абы tylko po

так дѣлгим неприязielskim nie upamię-
taniu zemdlona oycyzna obmyslonemi
sposobami co prędzey odetchnąć y do
dawnieyszey swey czerstwosci wolney pos-
pieszyć mogła, ale hardy w uporze nie-
przyiaciel wiarоlоmny swym szczęściem
nadęty y w za. . . . ym okrucienstwie
nienasycony moskwicin, wzgardziwszy przy-
iaznią sąsiedzką y tak życziwą do pokoіu
skłonoscіą naszą, do ktoreysmy go zaw-
sze pobudzali, na wielki contempt y nie-
znosno wzgarde naszą comisarzow naszych
z seymu teraznieyszego wolnego z zupeł-
ną mocą od nas y od wszystkiey Rzeczy
pospolitey dla dokonczenia zaczętego pod
Wilnem dobrego dzieła y zawarcia wiecz-
nego pokoіu wysłanych, gdy iuż na miey-
sce naznaczone tam, gdzie sam przez hra-
moty y posły swoje potrzebował, pod Wil-
no, na termin złożony przyjeżdżali, pos-
łom swoim Carskim na obłudę tylko snadz
y omamienie nasze, a nie na prawdziwe
traktaty wyprawionym, czekać dłużej nie
kazał, ale im tylko miasto posłow do tak
wielkiey sprawy potrzebnych z hetmanem
swym Dołhorukim znosić się namienił,
czemu przecie commisarze nasi o dobrym
pospolitym, iako im z seymu zlecono, pil-
ne staranie maiący, dosić chcąc uczynić,
gdy nie znalazzy posłow Carskich, do Doł-
horukiego przy pisaniu swoim dworzanina
swego o odiezdzie posłow Carskich y ta-
kiey woli Cara samego oznaymuiąc wy-
prawili, Dołhoruki, dworzanina commisa-
rzow naszych do siebie przypuscić nie
kazawszy, list commisarski złe przyjął, a
w tym contemptem nakarmionym com-
misarzom naszym do odiachania stamtąd,
nie nie sprawiwszy, ale tylko posniewisko
z nas y Rzeczy-pteу uczyniwszy, okazał
podał, sam zarazem z woyskiem moskiew-
skim w głąb panstw naszych nieprzyiaciel-
skie postępując, co wszystko ze przy daw-
ney iego nieszczyrosci y sprzysięgtey na
złe nasze zawziętosci dalszą panstwom na-
szym opowiada ruinę, nam takimi krzyw-
dami, contemptami y szkodami niesłycha-
nemi obelżonym . . . iedza inaczey tylko z nie-

winnoscia naszą przed niebem y całym opowiedziawszy się światem, żeśmy zawsze pokoju szukali przy wielkiej nadziei skuteczney, z nieba na przestępcow poprzyjęzżonego nam przymierza pomocy na odpor z woyskami naszymi y wszystkim panstw naszych rycerstwem temu tak hardemu wiarołomcy pospieszyć y krzywdy się naszej y całej Rzeczy-ptej na okrutney iego niezbożności zemścić, iakoż aby tym skuteczniejsza potęga nasza była, wszystkim wobec uprz. y wiern. w. y tym wszystkim, ktorzy lub ze swey woli sami, lubo też nieprzyiacielską potęgą zagarnieni fortunie iego holdowali, nam y Rzeczy-ptej całej iakim kolwiek sposobem szkodzili, oycowską naszą łaską y wieczną wszystkich występkiow y błędow niepamięć imieniem naszym y imieniem wszystkiey Rzeczy ptey ex senatus consulto comitali (co y seymem przyszłym stwierdzono będzie) miłosciwie offiarując, a upartym y całej z nieprzyiacielskim zostawać chcącym, tudzież we złym swoim przedsięwzięciu przeciwko własney oyczyźnie zatwardziałym surowoscia karania y confiscacją dobr bez wszelkiego miłosierdzia grożąc, onych od strony nieprzyiacielskiej do nas pana własnego y do obrony oyczyzny z urodzoney naszej ku nich na ichże dobre upamiętaniu dobroci wołamy y reuocuiemy, oznajmując serio przykazuiemy, abyście uprz. y wiern. w., wzruszeni tak wielką od tego nieprzyiaciela samych siebie y dostoięstwa maiestatu naszego powagą, tak niesłychanemi nad kosciołami Bożemi, sługami iego, bracią, siostrami swemi y nad całą oyczyzną okrucieństwem, co przedzey pospolitym się ruszeniem, z przeszlego seymu nam w ręce danym, do gromady co żywo z miłosci y ochoty swey ku oyczyźnie za tym uniwersalem naszym, za troie oraz wici wydanym, pod winami w prawie pospolitym o wyprawie wojenney opisanemi s porządkiem rycerskim pokwapili y tam ordynansem iasnie wielmożnego wojewody Wilenskiego, hetmana Wielkiego W-o X-a Litt-o

we wszystkim podlegając, tak odważnie, wszędzie stawać chcieli, iakoby chwalebnych przodkow sława nienaruszenie po te wszystkie czasy przez uprzejmie y wierność w. prawdziwych synow ich piastowana, we krwi nieprzyiacielskiej, iako dobrą mamy w Bogu nadzieie, nie skapą ubroczone przed życzliwą świata potomnością roziasnić y z odwagi dzielnych potomkow swoich popisać się mogła. Co aby tym przedzey do wszech przyszło wiadomości, urzędom wszelkim przykazuiemy, aby wszędzie ten uniwersał nasz do xiąg przyimowany y publikowany był koniecznie. Dan w Nieporecze, dnia VII (siódmego) msca septembra, roku Panskiego MDCLVII (1657) panowania krolewstw naszych polskich X (10), Szwedzkiego XI (11) roku. У того универсалу Его кор. млсти печат маестатовая вел. княз. Лит. большая пригиснена, а подпис руки Его кор. млсти пна нашего млстиво-го также и секретара Его кор. млсти тыми словы: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz W. X. L. Который же тот универсаль за поданем оного до акт через особу верху поменуую, до книг кгородских Новьгородских уписань.

Изъ акт кн. Новогрудскаго град. суда за 1656—1659 г № 12318 л. 671.

№ 101—1657 г. Сентября 9.

Универсаль гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги, съ приглашеніемъ обывателей Пинскаго повѣта помогать хоругвамъ, посланнымъ для уничтоженія военныхъ отрядовъ, которыя разоряли население.

Akt. uniwersału iegom. p. hetmana, aby żołnierze bez ordynansu w powiecie Piskim nie byli.

Мета от цароженя Сына Божого тисеча шестьсотъ пятьдесятъ семого, мца сентября трынадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинским, универсаль ясне велможного его млсти пана Павла Сапеги, воеводы Виленского гетмана великого вел. княз. Лит. в речи нижей в немъ выраженой, до их млсти панов обывателей повету Пинского выданный, ку актыкованю до книг кгородских Пинских подано в тые слова писанный:

Paweł Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. L., Rosławski, Zdzitowski, Borciański etc. starosta, oekonomiey Szawelskiej, Kobryńskiej administrator. Jasnie wielmożnym ichmościom panom senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim y wszystkim obywatelom powiatu Pńskiego moim mościwym panom y braci, powolności moie zaleciwszy, oznaymuje, postrzegając samych że waszmościow moich mościwych panow bezpieczeństwa y pokoju, aby dobra od chorągwi z woyska xięstwa Lithewskiego błakające się, mimo ordynans moy, szkod y krzywd nie czynili w powiecie waszmościow, nie iedne na powsciągienie tey swawoli wydałem uniwersaly moie, a że ieszcze dochodzą mię wiadomości, iż niетrore chorągwie tam grassują, posyłam kilka chorągwi, tatarskich dwie y dragonską na zniesienie sprzeciwnych ordynansom moim, gdzie y waszmościow moich mościwych panow proszę, abyscie dla dobra samych że siebie pomocnić stawali tym chorągwiom, a osobliwie pana Bobrowieckiego sędziго Brzeskiego, chorągiew że tak bez ordynansu mego tam się bawi, znosić pozwoliłem. Co do wiadomości waszmościow moich mościwych panow podawszy, onych że się oddawam łasce. Dan w Minkowiczach, dnia dziewiątego Septembris, anno tysiąc szescseth pięcdziesiąt siedmego. У того универсалу печать притисънная, а подпись руки тыми словами: Waszmościow moich mościwych panow życzliwy brat y sługa Paweł Sapieha, hetman wielki wielkiego xięstwa Lithewskiego. Который уни-

версаль за поданьемъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1656—8 г. № 13009 л. 820.

№ 102—1657 г. Сентября 10.

Универсаль гетмана в. к. Л. Павла Сапѣги съ приглашениемъ обывателей Пинскаго повета къ 18 сентября въ г. Пинскъ для начатія активной борьбы съ козачьими войсками.

Akt. uniwersalu iegom, p. hetmana, aby przeciw kozakom gromadzili.

Лета от нароженя Сна Бжого тисеча шестсот пятьдесят семого, мца сентебра шестнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростим Пинскимъ, универсаль ясне велможного его млсти пна Павла Сапеги, воеводы Виленского гетмана великого вел. княз. Лит., ку актыкованю до книг кгородских Пинских подано в тые слова писанный.

Paweł Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit., Rosławski, Zdzitowski, Borciański etc. etc. starosta, oekonomiey Szawelskiej y Kobryńskiej administrator. Jasnie wielmożnym, wielmożnym ichm. p. p. senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie y wszystkim powiatu Pńskiego obywatelom m. m. panom y braci, po zaleceniu powolności moych, wziawszy pewną przestroгę o imprezie kozackiej, która na zdrowie y ostatnią fortun wm. m. m. p.p. ruinę nieprzyaciel zasadza, swojej satisfacere usiłując intentiey, mając od iego kr. msci pana mego mlsciwego commissam sobie nad powiatem wm. m. m. panow potestatem, życze y przez ten uniwersal moy gorącą żadam, abyscie wm. m. m. panowie, zabiegając swojej zdrowia y fortun conscruatiey, iako naysprędzey

in armis stawili, biorąc się z bracią do gromady pod regiment iegomosci pana chorążego powiatu swojego, osobami swemi na dzień osmnasty praesentis w Pinsku, gdzie wolno będzie wm. moym. m. pp. z poszrodka siebie obrać pułkownika dla postrzegania wszelkiego porządku. ia też braterstwo succuować nie omieszkać wm. m.m. panom iako mie zaydzie przestroga, byle iako nayprędzey ta wziąć mogła impresa effect na danie odporu rebelliey kozackiey, ktora rozumiem mouebit wm. m. m. panow do iak nayprędzszego zgromadzenia dla zaszczyenia powiatu wm. m. m. panow. Dan w Wysokim dnia, dziesiątego septembris, tysiąc szesćset pięćdziesiąt siodmego. У того универсалу при печати подписе руки тыми словы. Wm. moych m. panow brat powolny sluga Pawel Sapicha, woiewoda Wilenski, hetman W. W. X. Lit. Который универсал за поданем его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1656—8 г № 13009 л. 823.

№ 103—1657 г. Сентября 12.

Универсалъ хорунжаго и мечнаго Пинскаго повѣта Василя Орды приглашающій обывателей Пинскаго повѣта на 14 сентября въ г. Пинскъ, съ вооруженіемъ, для начала активной борьбы съ казачьими шайками.

Akt. uniwersalu iegom. p. chorążego na dzień 14 Fbra na zjazd.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестьсотъ пятьдесятъ сегомо, мца Сентебра дванадцатого дня.

На враде кгородском в замку гларском Пинском, передо мною Владыславом Казимеромъ Войною, подетаростимъ Пинским, универсаль его милости пана Базыля Албрехта Орды, хоружого и

мечного повету Пинского, до их милости пановъ обывателей повету Пинского в речы нижей в нем выраженой писаный, ку актыкованью до книг кгородских Пинских подано в тые слова:

Bazyli Albrycht Orda, chorąży y mieczny powiatu Pinskiego, donoszę do wiadomosci waszmosciow moich mosciowych panow y braci, iż z rozkazania iasnie wielmożnego iegomosci pana hetmana wielkiego wielkiego xieżstwa Lithewskiego zaszed nas uniwersał, ktorego y copią posyłam, tak dla znoszenia kup swawolnych, iako y pospolitego upatrując dobra, iako nayprędzey gromadzili się, zaczem ia z władze urzędu mego upraszam wm. moich mosciowych panow y braci, abyscie iako ieno ten moy uniwersał zaydzie, zarazem do Pinska na dzień czternasty Septembra stawali z orężem do boiu należącym, co doniosszy do wiadomosci waszmosciom moim mosciowym panom y braci, usługi moie braterskie zalecam łasce wm. mych mosciowych panow y braci. W Pinsku, dwunastego Septembra anno tysiąc szesceseth pięćdziesiąt siodmego. У того универсалу подьписе руки тыми словы: Waszmosciow moich mosciowych panow we wszem powolny brat y sluga. Bazyli Albrycht Orda chorąży powiatu Pinskiego. Который универсаль за поданемъ его до книгъ кгородских Пинских ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1656—8 г. № 13009 л. 818.

№ 104—1657 г. Сентября 19.

Постановленіе Пинскаго сеймина 18 сентября 1657 г.

Akt. laudum powiatu Pinskiego,

Лета от нароженья Сна Бжого тисеча шестеотъ пятьдесятъ сегомо, мца сентября девятнадцатого дня.

На враде крродском в замку гдарьском Пинском, передо мною Владыславом Казимером Войною, подстаростимъ Пинскимъ, лядвум их млсти панов обывателей повету Пинского в речы нижей в нем выраженой постановленое, с подписами рук их млсти ку актыкованю до книг крродских Пинских подано тыми словы писаное.

Мы, dignitarze, urzędnicy ziemscy y grodscy, rycerstwo, szlachta y wszyscy obywatelle powiatu Pńskiego, w roku tysiąc szesćset piędziesiąt siódmym, na dzień osmnasty Septembra do miasta iego kr. msci y zamku Pńskiego zgromadzeni, oznaymujemy y to zgodnie postanawiamy, iż co saeviens hostilitas po te wszystkie lata zdrowia y fortuny nasze sama przez się y przez skryte malevolorum subdola do ostatney ruiny przywiesć usilowała y dotąd suam nad nami extendere senitiam nie przestaie, w czym aby publicum oyczynny bonum y powiatu naszego iuż do zguby nachylone ad extremum nie przychodziło excidium, a stosując się do woli iego kr. msci pana naszego miłosciwego y częstych uniwersałow od iasnie wielmożnego iegom. pana Pawła Sapielhi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W. X. Lit. do nas wydanych, abysmy in armis zostawali, pułkownika, rotmistrzow dla wojennego porządku przy iegomsci panu Bazylim Ordzie, chorążym powiatu naszego obranym, postrzegając tedy omnem securitatem, ktora na szczególnym zostawa porządku, a porządek zaś bez osobliwych regimentarzow być nie może, dla zatrzymania tedy y postanowienia onego pospolite ruszenie zgodnie uchwaliliśmy, za pułkownika z poysrzodka siebie nemine contradicente uprosiliśmy iegomsci pana Woyciecha Zielenskiego, stolnika, a iegomsci pana Bazylego Orde, chorążego powiatu naszego, ktorých we wszystkich okazyach multam dexteritatem y ochotę doswiadczoną mamy, ychmosciom samym ordynans y dispositiā totaliter w ręce et fideм поручамы, rotmistrzem też tractu

Zarzeckiego uprosiliśmy iegomsci pana Kazimierza Woynę, pisarza ziemskiego Pńskiego, ktory według artykułow woyskowych tych wszystkich na ten czas pod regimentem swoym będzie miał, w potocznych sprawach, ktore iedno pod chorągwią iegomsci działać się będą, sądzić ma, a w kryminalnych według tego laudum naszego uchwalonego do iegomsci pana pułkownika y iegom. pana chorążego appellatia zachowana być ma, a iegom. panu pułkownikowi y iegom. panu chorążemu ym samym plenariam vite et necis potestatem iako prawo, artykuły woyskowe, constitutie o pospolitym ruszeniu wydane opisują, we wszystkich terminach y sprawach dajemy y pozwalamy, warując przy tym y to, yż my popisawszy się przed ych msciami, iako regimentarzami naszymi, wszyscy osobami swemi, a nie poczty tylko wyprawując, ani się czeladzią w kożdych okazyach woyskowych zastaniając, iako z najlepszym rynsztunkiem do woyny naieżącym pod chorągwią stawać mamy y powinniśmy poty, poki tego potrzeba wyciągać będzie, a gdyby dalsza nieprzyiacielska następowała nawalność, tedy wszyscy viritim dla dania nieprzyiacielowi odporu, niczym się nie wymawiając, kto iedno szlachcicem się być mieni, ręka za rękę, tak zastawnicy iako y arendarze y co tylko na płatach mają sumy y na szczególnych dzierżawach tylko mieszkają, a zgoła wszyscy in genere, żadnego nie excypując ani wyłączając od wyższych aż do niższych stanow, swemi osobami za, daniem sobie znać przez uniwersał yehm. panow regimentarzow naszych, zaraz przybywać y zarowno z yehm. drugimi stawać mamy. A ktory by pod chorągwią sam osobą swoją niestawał albo bez dozwoienia s pod chorągwie yehm. pp. regimentarzow naszych absentować się miał, do takowego yehm, pp. regimentarze nasi w dom towarzystwo zesłać mają, ktorzy stają y chleb na chorągiew wybrać powinni będą, owo zgoła stosując się do praw, artykułow woyskowych, constytucey o pospo-

litym ruszeniu wydanych, iako my sami w postuszenstwie y porzadku wszelakim pod regimentem ychm. pp. regimentarzew zostawać mamy y powinniśmy, tak iegom. pan pułkownik y iegom. pan chorąży według pomienionych praw we wszystkich na ten czas przypadających sprawach tak y na nieposłusznych wszelakiej władze y mocy zażywać wolen będzie. Ktore zgodne postanowienie nasze vigore uniwersalu iego kr. mosci pana naszego mlsciwego na pospolite ruszenie y wszelakiego porzadku obmysliwanie wydanego, tak też y od iegom. pana hetmana wielkiego W.X. Lit. częstych przestrog utwierdzone weale dotrzymać sobie declaruiąc, rękoma naszymi własnymi podpisuiemy. Pisan w zamku Piskim, dnia osmnastego septembra, roku tysiąc szesćset pięćdziesiąt siedmego. Bazylli Orda chorąży powiatu Piskiego, Arnolph Giedroyc woyski powiatu Piskiego, Kazimierz Woyna pisarz ziemski Piski, Jakub Ginwid Pankiewicz czasznik powiatu Piskiego, Bazylli Woyna, Samuel Brzeski, Ludwik Zardecki, Hrehory Kazimierz Szyrma, Andzey Szyrma, Kazimierz Szyrma, Gabryel Szyrma, Jerzy Szyrma, Lew Hołownia ręką, Krzysztoph Hołownia ręką. Konstanti Zaszczynski, Zygmund Wilczkowski, Piotr Dostoiwski, Jan Tur, Konstanti Łosicki, Michal Dochtorowicz, Jan Żeligowski ręką, Jan s Terła Terlecki mp. Jan Orda, Lew Michal Kozlakowski, Łukasz Sulimowski, Alexander Wysocki mp. Szczepa Jan, Krzysztof Szczepa, Jan Wołłowicz, Krzysztof Dzierzynski, Korniliusz Kałaur, Teodor Protasowicki, Kazimierz Wiszniewski, Iwan Dubieniecki, Lawrenti Karpiewicz ręką, Kazimierz Rozwolicz Telecki, Nowicki Marcyan ręką swą, Michal Kirdey, Alexander Żadołski, Mikołay Piotrkowski będąc na poczcie ieymsei paniey Nowogrodzkiej, Jan Przecinski ręką. Basилей Вылазский, Łukasz Wisłouch, Jan Sezelepinski ręką, Paweł Kaliski, Jan Horayn ręką, Daniel Dubieniecki, Jendrzey Hołowka, Paweł Strzelka, Мар-

цьян Протасовицкий. Которое лядвумъ за подаемъ его до книг кгородских Писских ест уписано.

Изъ акт. кн. Писск. грот. суда за 1656-8 г. № 13009 л. 825.

№ 105—1657 г. Сентября 27.

Грамота короля Яна Казимира на имя нагого тошляхтича, доставлявшаго свѣдѣнія о движеніи русскихъ войскъ.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пятдесят девятого, мца октобра сегого дня.

На рокох яко выжей постановившысе очевидно у суду панъ Янъ Миланевский тот лист его кор. млети ку актыкованю подал особе в нымъ помененой палежачый, просечы, абы былъ прынят и до книгъ земьскихъ Городенскихъ уписан, который уписуючы у книги слово до слова так се в себе маеть.

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmudzkie, Mazowieckie, Inflanskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Urodzony wiernie nam mily. Wdzięcznie przyjmuiemy od wiernosci twoiey te, ktore nam donosisz o woyskach Cara Imsci Moskiewskiego zgromadzonych przestrogi, iako maturo consilio następującym ze wszystkich stron zabiegamy niebezpieczeństwom, tak w tym wszystka krolewska nasza vertitur sollicitudo, aby y do tey sciany zaszczyconą, a ze wszystkich stron uspoikoiona cale oddali, tego zamieszania y hostilitate vocationem miała respublica, wiara zas in defessum do usługi naszey studium y non libata żadnemi rewolutiami wiernosci twoiey przeciwko nam y oyczyźnie życzliwosc, iako zawsze enituit luculenter y my in viridi nostra fovibamus consideratione, tak y w podaiących occasyach y do nas wnoszonych od wiernosci twoiey desideriach, a teraz życzymy wiernosci twoiey

dobrego od Pana Boga zdrowia. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego siódmego miesiąca Septembra, roku Panskiego tysiąc szesćset pięćdziesiąt siódmego, panowania krolewstw naszych Polskiego, Szwedzkiego dziesiątego roku. У того листу подъяис его кор. млсти руки тыми словы: Jan Kazimierz krol, a печать его кор. млсти покоевая приложена. Который тотъ листъ за поданемъ его до актъ через особу верху мененую до книгъ земьскихъ Городеньскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Гродненскаго земскаго суда за 1658—9 г. № 6833, л. 245.

№ 106—1657 г. Декабря 1.

Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги съ прописаніемъ установленнаго конституціей побора съ шляхетскихъ имѣній и воспрещеніемъ войсковымъ частямъ брать больше установленнаго.

Akt. uniwersału iegom. p. hetmana na chleb pp. żołnierzom.

Лета от нароженя Сына Божого, тисеча шестсот пятьдесятъ сегого, мѣца Декабра сегого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пиньскомъ передо мною Владыславомъ Казимеромъ Войною подстаростимъ Пинскимъ, постановившысе очевисто его млст панъ Ерый Владыслав Углик, стольникъ Троцкий, товариш и депутат хоронкве ясне велможного его млсти пна Павла Сапѣги воеводы Виленскаго гетмана великаго вел. княз. Лит. усарское, подал ку актыкованю до книг кгородских Пинскихъ универсалъ и уставу тогож ясне велможного его млсти пана-гетмана великаго вел. княз. Лит. на реч в нем меновите выражоную даный и служащий, который так се в себе маеть:

Paweł Sapieha wojewoda Wileński hetman wielki W. X. Lit., Rosławski, Zdzitowski, Borejanski starosta oeconomiey Szawelskiej y Kobrynskiej

administrator, ichmosciom panom pułkownikom, oberszterom, rotmistrzom, oberszterleytnantom, kapitanom, porucznikom, officierom y wszystkimu rycerstwu ieznemu y pieszemu tak Polskiego iako y cudzoziemskiego zaciągu chęci mę towarzyskie zaleciwszy oznaymię. Ponieważ wszystko woysko niewkraczając w służbę, w samym tylko posluszenstwie zostając, cale na się wzięło diuisią consistentey teraznieyszey, ustawa według władzę y rządu mego zdawna ocyrklowana odmiany brać nie może, zaczem obyscie wm. nad. dawną y toties actikowaną ustawę wyciągać teraz stacy nieważyli pilno żądam y chcę mieć, surowie o to z każdym sądzić obiecując iezeli in uim oppressionis ludzi ubogich excedet nad zwyczaj y słusznosc, w tey mierze, dobra wszystkie nobilitatis wieczystemu prawu podległe iezeliby się kto aggrauować przeysciem, noclegami, zabiegami, a tym barzief wyciąganiem stacy na dobrach szlacheckich stanowiskiem domyslił nad takowym paeny w artykułach woyskowych extendowane będą irremissibiliteter. Dat w Kamienцу Litewskim, dnia pierwszego decembra, tysiąc szesćset pięćdziesiąt siódmego. У того универьсалу печать и подписъ руки ясне велможного его млсти пана гетмана тыми словы: Paweł Sapieha hetman wielki, wielkiego xięstwa Litewskiego. А устава на томъ универсалу тыми словы есть написана: Ustawa: z włok czterech żyta beczka, ięczmienia beczka, gryki beczka, z włok sześciu, grochu beczka, połoc słoniny, z włok dziesięciu, iałowica, faska masła, kopa syrow, z włok trzech owsa beczka, baran ieden, z włok dwuch, woz siana, gęś iedna, kurow dwoie. Hetman. Который универьсаль и устава на немъ написана за поданьемъ его до книгъ кгородскихъ Пиньскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1656—8 г. № 13009 л. 884.

№ 107—1858 г. Марта 28 дня.

Инструкция, данная королею на имя обывателей Пинского повѣта, созываемых на сеймъ, назначенный въ Пинскъ на 29 апрѣля того же года.

Akt. instrukey iego kr. msci do powiatu Piskiego na seymik przyslaneu.

Лета от нароженя Сна Божого тисеча шестсот пядесят осмого, мца апреля двадцат девятого дня

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинскимъ, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, инструкцию от его кор. млсти пна нашого млстивого в речы нижей мененой до их млсти панов обывателей повеу Пинского на сеймик универсалом его кор. млсти зложоный присланую ку актыкованю до книг кгородских Пинских подано тыми словы писаная:

Instrukcyя urodzonemu Woyciechowi Zielenskiemu, stolnikowi Piskiemu, poslowi od iego kr. msci na seymik do Piska na dzieiъ dwudziesty dziewiaty, mscя Apryla, w roku teraznieyszym przypadaiacy, do obywatelow powiatu Piskiego zeslanemu, w Warszawie, dnia dwudziestego szostego, mscя Marty, anno tysiac szesescet piędziesiat osmego dnia. Nie moze nigdy barzieszy oycowskie iego kr. msci przerazac serce, iako w te zamieszane Rzptey czasy, kiedy oyczyzna tot malis et bellis distracta, nie tylko odpoczac, ale y radzie o sobie spokojnie nie moze, y lubo to zyczyl iego kr. m., aby sie dawniey seym dla porzadney w potrzebach y sprawach Rzptey obrady mogli odprawic, na ktorым by publicae necessitates y nie uspokoione ieszcze ze wszad niebezpieczenstwa przelozone, a zatym sufficientius temu wszystkiemu co premit rempubl. ex communi consilio et consensu zabiezc

się mogło, iednakże ponieważ według umowionego z Carem moskiewskim zlozenia seymu terminu, do ktorego on swoje interesse vigore commissiey Wilenskiey ma, przedzey seym odprawowac się mogli, zebrał krol iegom. numerosum do boku swego senatum, cuius inherendo consilio, zlozył iego kr. m. iako w coronie tak y w W. X, Lit. w niezawoiowanych powiatach seymiki, na ktorых to co sumae necessarium importans iest przekladać obywatelom W. X. Lit. raczy. A naprzod przeloży imieniem iego kr. m. pan poseł obywatelom, yz lubo z przyszego da Bog seymu pewen iest iego kr. m. wiecznego z Carem moskiewskim pokoju, iednakże maiąc na wszytkie sciany iego kr. m. pilno reflexią y z Szwedami ieszcze nieskonczoną woynę, nie moze woyska W. X. Lit. pod regimentem obudwu wodzow W. X, Lit. będące rozpuszczac, a iako ie zatrzymac w służbie Rzptey, tak ani posilic czym; a co wieksza, necessitates bellicas y requisita in ista egestate aerrary publici przez tak wielkie zaszle hostilitates y auulsiae wielu powinney opatrzyc czym y subuenire niema, za czym ze stanowic iakie podatki non erat potestatis iego kr. m. ani senatu, sine tertio ordine, trudno bylo inaczey, ieno recurrere do podatkow z przyszego seymu postanowionych, ktore per hostilitatem iedne zalegly, drugie in cursu ustały, a z tey occasiey y retentores y poborcy sila przy sobie pieniedzy Rzptey zatrzymali, dla czego wydać raczył iego kr. m. uniwersaly swe, aby vigore constitutiey przyszey Trybunał skarbowy był sądzony, ktoremu czas y miesce w tychże uniwersalach iest naznaczone; interim zyczy iego kr. m., aby poborcy na seymiku cum retentoribus wszelkich podatkow porachowali się, a potym cum re parata na Trybunale bez żadnego przyposwu stawali y skarbowi satisficiant. A lubo czopowe cla wszelkie y auctio subsidiorum tylko do roku tysiac szesescet piędziesiat siodmego constitutią przyszłą iest postanowione, iednak że cursus tych

podatkow per iniquitatem temporis et hostilitatis iest przerwany, wydać roszkaż iego kr. m. uniwersały swoje, aby w nagrodę tego do przyszłego seymu te seymowe podatki bez żadney contradictey na potrzeby Rzptej currant, także żeby pogłowne żydowskie y donatiwy z miast y miasteczek habita ratione w zawoiowanin będących mieysce wyciągnione były, do tego y zatrzymane kwarty na aparat woienny dawnym prawem uchwalone exigere serio roszkaż, a na ostatek wygadzając y publiczney y priuatorum potrzebie iego kr. msc zlecić raczył wielmożnemu podskarbiemu wielkiemu y hetmanowi polnemu W. X. Lit., aby minice otworzyć roszkaż, przez co się iako do skarbu W. X. Lit. na potrzebę Rzptej okroić co pieniędzy może, tak y priuatorum necessitatibus w te ciężkie czasy wygodzić się. A że uważa iego kr. m., iż te wszystkie niedobierki y retenta, ile w tych kilku niezawoioowanych prowincjach non sunt tanti, żeby ob iniquitatem spustoszonych kraioy nie tylko zapłate woyskom W. X. Lit. albo saltim posilenia onych, ale ani na requisita woienne, bez czego y woysko subsistere nie może, sufficere mogły, podatkow zaś żadnych iego kr. m. statuere vetantibus legibus bez seymu y niechciał y niemógł, z tych przyczyn pewny y skuteczny podatek w Częstochowey ieszcze vigente extrema necessitate publicae ex senatus consilio postanowiony w dobrach iego kr. msci, a powiększey części duchownych y szlacheckich w coronie do executiey przywiedzioney, a w niektórych wojewodstwach cale per consensum publicum przyjęty et in praxi z wielką niedostatkow aerrary publici wygodą będący proponuje iego kr. m. wmsciom to iest wybieranie accisy z miasteczek tak iego kr. msci, iako duchownych y ziemskich, in genere wszystkich, pewien tego będąc, że się żaden tak niemilujący syn oyczyny nie znajdzie, który by się do tego sposobu na ratunek oney od zguby, a z nią praw y swobod oyczystych, także na ulże-

nie ciężarów poddanym swoim z tego zysku, który ab ultimo consummente bierze, tey odrobiny udzielić niemiał. Doznacie wm. sami, iako to iest skuteczny podatek sine ullo onere ubogich ludzi do skarbu przychodzący, a co większa, iest insensibile onus, iako tedy w coronie ten podatek do swey perfectiey iest przywiedziony y w porządek należyty wprawiony, tak y W. X. Lit. aby był przyjęty, żąda iego kr. m., który to podatek nie tylko necessitates publicas łącno opatzyć będzie mógł, ale też y credit u kupcow prędki ziedna, że się woysko dwiema fantowemi czwierciami posilić się będzie mogło y tym się bardzo wygodzi ubogim poddanym, że gdy się w reze wprawi dobrą ten podatek, ustają pobory y podymne niesprawiedliwe y ubodzy poddani respirium w tak ciężkiej angariey mieć będą; y powtore tedy życzy iego kr. m., abyscie wm. ten sposob przedsięwzięli y nań się zgodzili, a tę accise po wszystkich miastach, miasteczkach burmistrzom albo urzędowi mieyskiemu, a in defectu ich succollectorom wybierać pozwolili, którzy wybraną co czwierć roku do pisarzow skarbowych cum iuramento oddawać będą powinni, a dla snadniejszego wybierania tego Rzptej prowentu iego kr. m. urzędom mieyskim aby tylko dwie bramie albo słaki do miast y miasteczek swoich zostawiwszy, insze wszystkie przyiazdy do nich zagrozdili, albo zakopali roszkaże. Nad to opatrzy iego kr. m. securitatem omnem pomienionym pisarzom skarbowym, burmistrzom y succollectorom albo dozorcem tego podatku y pod swoją ich protectią wźmie krolewską. Postrzega też y w tym iego kr. m. wm., aby dawne prawa o płaceniu cel y myta opisane cale zachowane były y żeby żaden się nie ważył cuiuscunque conditionis człowiek będący, a handlem się bawiający, żadnym pretextem tego podatku unikać, czego wszysey celnicy y mytnicy pod winami prawnemi postrzegać będą powinni. A że wszysey przy boku iego kr. m. na ten czas panowie senatorowie zgod-

nie generalne czopowe, które na ten czas tylko z miast y miasteczek tak iego kr. msci jako duchownych y szlacheckich według prawa currit y we wsiach tak iego kr. m. jako duchownych y swoich dziedzicznych pozwalają, donosi iego kr. m. tę ich przeciwko oyczyźnie miłość y ochotę, żądając, aby się do takiego ich swiatobliwego przykładu obywatele W. X. Lit. skłonili y na seymiku z nim się w tej mierze zgodzili y porównali. Te tedy obadwa sposoby iego kr. m. proponowawszy y żada y zyczy, aby panowie obywatele in vim ratihibitionis przyszłego seymu przedsięwzięli y ad instar pp. coronnych pozwolili, żeby tandem niesprawiedliwe owe pobory albo podymne, których na ten czas w takiej desolacii y diminucii tak wielu wojewodztw y powiatow stanowić nie podobna zostały, a te sprawiedliwe ultimorum consummentium y wszystkie stany aequaliter sine ullo sensu dotykające się podatki na miejsce poborow y podymnego nastąpiły zniesienie w m. tym samym wielki ubogich poddanych ciężar, którzy po te czasy sami poborując y żołnierza żywiąc, wszystkie onera belli sustinent, uczynicie dosyć słubowi iego kr. m. Lwowskiemu y pp. senatorow przytomnych, którzy publico reipublicae nomine niesprawiedliwe ubogich ludzi ciężary, pomstę Bożą na wszystko krolewstwo zaciągające, zniesć obiecali, obmyslicie wojsku pewną na każdą czwierać zapłatę albo za szczupłością miast y miasteczek niezawolowanych znaczne wojsku posilenie, a tym samym zahamiecie exactie y chleby żołnierskie, które same sufficiunt do ostatniej państw iego kr. m. zguby, porównacie się ze wszystkimi w dobrym rządzie będącemi narodami, którzy tymi samymi dwiema podatkami wielkie wojny prowadzą y fortece swe opatrują, darującie to własney oyczyźnie, co ab ultimis consummentibus pro libitu suo każdy przedawając, sine iusta mensura et censura, bierze, wyciąga y na swoy pożytek obraca, a nakoniec czuć tego nie będziecie,

cokolwiek temi dwiema podatkami na obronę oyczyzny swoiey y samych siebie pozwolicie. A że modus wybierania accisiei już jest w coronie in praxi y w universałach jest wyrażony, ten wybierania czopowego po wsiach podacie I. k. m. wmsc sposob, aby każdy karczmarz atestacją pana swego albo urzędnika iego poprzysiągł, iż tak wiele beczek od tego czasu wydał, od których taxą quote czopowego do skarbu albo temu, komu skarb zleci oddacie. In quantum by zaś także na Rzptą osobliwie na W. X. Lit. nastąpiły pericula, żeby już J. k. m. przyszło do ostatniego sposobu saluandae patriae z przeszłego seymu w ręce J. k. m. danego, to jest do pospolitego ruszenia udać się, tedy za wczasu J. k. m. w m. przestrzega, abyscie na occasiā ingruentis mali byli pogotowiu y na koń za viciami iednemi za troie od J. k. m. wydanemi wsiadali, albo na terazniejszym seymiku sposob inny in vim pospolitego ruszenia podług constytucy albo jako w coronie dzieie, albo inny iaki nayskuteczniejszy między sobą namowili y postanowili sposob. Które wszystkie instructie swey J. k. m. puncta z wiernemi pp. radami swemi namowione dla tego w m. przez posła swego proponuje, aby każdy wiedział, że tu J. k. m. nic takiego z panami radami swemi nie radził, co by prawa y swobody y wolności equestris ordinis conuellerę miało. Nakoniec nie wątpi J. k. m., że w m. wszystkie puncta proponowane z miłości y powinności przeciwko oyczyźnie dla zatrzymania wiary świętey catholiciey y dla obrony praw, swobod y wolności swoich y bezpieczeństwa samych siebie carorum pignorum suorum ochotnie przyemiecie y do prędkiey executiey przywieść zachcecie, oycowską w m. postrzegając, abyscie w gorszą recidive rad upartych nie wpadli y ostatka nie tylko W. X. Lit. ale y całej Rzptej nie stracili, ale przyznawszy to, iż te wszystkie calamitates, które Rzptą affligerunt, stąd się urodziły, zescie w m. gruntowney Rzptej nie obmyslili ob-

rony, ale tylko subsidia małe y bardzo skape pozwalali, a przez to samo sensim ginęli tot casibus edocti, solidius obronie Rzptey myslili y radzili miał J. k. m. wolą insze proponować wm. m. iuuandae patriae sposoby, ale te na ten czas do blizkich seymikow przed seymem samym wolnym przypadających odkładać raczy. Dan w Warszawie ut supra. У тоє его кор. млети инструкторы при печате болшой вел. княз. Лит. подписы рукъ тыми словы: Na własne J. k. m. rozkazanie Christoph Pac kanclerz wielki W. X. Lit. Cyprian Paweł Brzostowski referendarz y pisarz W. X. Lit. Которая инструкторы за поданемъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ ест уписана.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1658 г. № 13010 л. 625.

№ 108—1658 г. Мая 15.

Универсалъ подскарбія великаго и гетмана польнаго великаго княжества Литовскаго Викентія Корвинъ—Госевскаго, съ предписаніемъ войсковымъ частямъ не производить опустошительныхъ поборовъ по Виленскому воеводству и др. мѣстамъ.

Aktykacya Uniwersалу Hettmanskiego do pp. żołnierzow zakazującego grassowania.

Лета от нароженя Сына Божого, тысяча шестсотъ пятьдесятъ осмого, мца июня шестнадцатого дня.

На вѣраде грскомъ
. (пробѣлзъ въ подлинникъ) . . .
постановившысе очевисто панъ Матей Храновичъ тотъ универсалъ отъ ясне велможного его мил. пана Винцентого Корвина Кгосевскаго, подскарбего великаго и гетмана полнаго великаго княз. лит. на реч в нимъ нижей выраженою даный, просечы, абы был до книгъ принятъ и уписан. Которы уписуючы у книги слово до слова так се в себе маєт.

Wincenty Korwin Gosiewski, Podskarbi wielki Hetman Polny y pisarz ziemski W-o X.Litt., Wieliski, Punski, Markowski, Łozdzieyski starosta, oekonomiey Olitskiej y Grudziąskiej administrator. Ichm. Panom Pułkownikom, Oberszterom, Oberszterleytenantom, Rotmistrzom, Kapitanom, Porucznikom, Officerom y wszystkiemu wobec rycerstwu J.kr.m. ieznemu y pieszemu Polskiego y cudzoziemskiego zaciągu, Towarzyska zaleciwszy chęci, iako o tym nie wąpie, że wszystkim wm. commissy Wilenskiej postanowienie tajne nie iest, ktore załogom Jkrm. Pna Naszego młwego na załogi Cara Im., a wzajem załogom Cara Im. na mieysce niezawoiowane następować zakazałem, tak dziwuiać się temu że niektorzy wwm. na to się nie oglądaiąc, w kraie zawoiowane zabiegaia y wielkie obywatelom czynia uciążenia, przez co kiedy się zawzięta musi naruszać miedzy obiema narodami przyiazń, nie życzę tego, żeby z nas pochodzila okazyja y wczesnie tego zabiegaiać, ten moy wydaię uniwersal, mieć chcącъ koniecznie y surowo z władze mey Hetmanskiey napominaiąc, aby żaden z wm. po wysciu tego uniwersalu iako wszystkich mieysc zawoiowanych infestować, tak osobliwie woiewodztwa Wilenskiego incursiami y żadnym inszym sposobem aggrawować nieważyl się, inaczey koždy tey moiey woli przeciwny, iako swawolnik sądu woyskowe-o nie uydzie executiey. Dan w Wielonie, dnia piętnastego mai, anno tysiąc szescesę pięćdziesiąt osmego. У того универсалу печатъ прытиснена ясне велможного его мил. пана гетмана великаго княз. лит., а подписъ руки тыми словы: Wincenty Gosiewski Hetman. Который тотъ универсалъ за покладанемъ до актъ особы верху мененой ест до книгъ кгородскихъ Вилкомирскихъ уписан.

Изъ актовой книги Вилкомирскаго городского суда за 1656—1660 г., № 13899, л. 610.

№ 109—1858 г. Мая 20.

Универсалъ короля Яна Казимира съ назначеніемъ на 1-ое іюля сейма въ г. Варшавѣ по дѣлу о заключеніи мира съ Царемъ Алексѣемъ Михайловичемъ.

Actum in curia regia Branscen. feria quinta post D-nicam Exaudi prox. anno D-ni millesimo sexcentesimo quinquagesimo octavo.

Literarum scrae Rg-ae mttis oblata.

Ad officium et acta praesentia castrensis capitanealia Branscensia veniens personaliter generosus Albertus Kierznowski, exactor terrae Bielscensis, eidem officio obtulit literas manu propria sacrae regiae Maiestatis subscriptas ac, sigillo cancellariae minoris regni obsignatas, ad inducendum in acta praesentia de tenore tali:

Jan Kazimierz, z łaski Bożej Krol Polski, Wielkie xiąże Lit., Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmudzkie, Inflantskie, Smolenskie, Cierniechowskie, a Swedzki, Gottski, Wandalski dziedziczny Krol.

Wszem wobec y każdemu zosobna, komu to wiedzieć należy, mianowicie wielebnym, wielmożnym, urodzonym dignitarzom, urzędnikom, starostom, dzierzawcom y wsitkiemu rycerstwu y obywatelom wojewodstwa Podlaskiego, ziem y powiatow iego, uprzeymie y wiernie nam miłym. Oznaymujemy, isz iakosmy zaras po comisiey Wilenskiey zawse wielcze pragneli, dla dokonczenia zaczetego s Czarem Je-o mscią Moskiewskim dzieła y gruntownego strony tamtey uspokoienia, seym walny koronny złożyć y na niem s Czarem Je-o mscią y narodem Moskiewskim, z iedney krwi słowianskiey ydączym, stroiem, mową y religią narodowi Polskiemu nayblyssym, na confuzyą zawisnych wsitkiemu imieniowi słowianskiemu sąsiadom czale sie uspokoić, tak nie mogąc tego tak swiątobliwego przedsięwzięcia naszego przez te wsitkie niebezpieczne czasy dla ustawicznych wojen Swedzkich, kozackich

y Węgierskich do požadanego przywieść konca, teras, gdysmy za łaską Bożą nieprzyiacioł pomienionych z wietszey części panstw naszych wyparli, potrzebno to y wsitkiemu imieniu słowianskiemu pożyteczne dzieło do skutku przywieść umyslichmy. Jakoż teraznieyszym uniwersalem naszym przywodząc, uprzej. y wier. waszem seym walny sescniedzielny, sine solemnitatibus, w Warszawie na dzień dziesiąty miesiąca Lipca, a seymik wojewodstwa uprz. y wier. w. mm, na dzień dwudziesty pierwszy miesiąca Czerweza na mieyscu zwyczajnym w Bransku składamy, pilnie uprzej. y wier. waszycli żadaiać, abyscie na pomieniony seym ziachawszy, posłow ludzy godnych y rossadnych cum plenaria facultate na seym przysty obrali y posłali y to wsitko, czo kolwiek ymieniem naszym uprzeymosciom y wiern. waszym do gruntownego s czarem Je-o mcią Moskiewskim uspokoienia y požadanego od wielu wiekow Słowianskich narodow ziednoczenia y bespieczęstwa Rz-ptej w instrukty naszej przes posła naszego proponowano będzie, posłom swoim na przystym seymie do skutku przywieść zlecili. Jako tedy nie wąpiemy, że uprzeym. y wier. wasze stosować się w tey mierze do intencji y woli naszej zechcecie, tak pewni zostaiemy, isz y w inszych Rz-ptej sprawach y potrzebach do skuteczne-o oyczyny ratunku wsytkie rady swoje accomodować będziecie. Ktory uniwersał nasz, aby tym przedzey wsitkich uprzej. y wier. w. wiadomosci doszedł, roskazujemy go urzędom grodzkiem pomienionego wojewodstwa na mieyszczach zwyczajnych publikować. Na co dla lepszey wiary, przy podpisie ręki naszej, pieczęć koronną przyczysnąć rozkazalichmy. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego Maia roku tysiąc sescset pięcdziesiąt osmego, panowania krolestw naszych Polskiego y Swedzkiego dziesiątego roku. Matias Poniatoski Decanus Cracovien., Abbas Tynocen. Regens Cancell-ac Regni. Jan Kazimierz Krol. Quod quidem originale generosus Praeteslaus Kuszal incola dis-

trictus Drohiciensis ad inscribendum in acta officium castrense Drohiciense recepit et quam totius ibidem offerendum do porrigendum se submisit ac de recepto officium praesens quietavit, personali sua recognitione ad id accedente.

Изъ акт. книги. Брянскаго городского суда за 1656—8 № 8135, л. 509—510.

№ 110—1658 г. Мая 22.

Жалоба землянина Пинскаго повѣта Яна Карповича на Яна Куровскаго о нападеніи съ шайкой Украинскихъ казаковъ на им. Осовъ и грабежѣ.

Prot. p. Jana Karpowicza na kozakow o pobranie spraw.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ осмого, мца Мая двадцатъ второго дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехом Зеленскимъ, столникомъ и подстаростим Пинскимъ од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкаго, Пинского, Гелметского старосты установленым, цанъ Янъ Карпович оповедане свос на писме с подписом руки свое до книг кгородских Пинских подалъ тыми словы:

Msci panie urzędzie grodski Pinski. Ja Jan Karpowicz, ziemianin Jego kr. msci powiatu Pinskiego, wmsci urzędowi opowiadał y do wiadomości wmsci urzędowej donosząc protestuie o to, iż w roku terazniejszym tysiąc szesćseth pięćdziesiąt siodmym, msca oktobra dwudziestego trzeciego dnia, Jan Kurowski z niemałą gromadą kozakow ukraińczych napadłszy niespodziewanie na dom moy w Osowie, w Pinskim powiecie będący, mnie samego gwałtem z domu wziął y rozne strachi zadając do Płotnicy zawiod y z drugimi pany szlachtą Płotnicką y Sachowską także Duboyską do Styru koniecznie iść

kazał y sam nas do przewozu zaprowadziwszy Piotrowi Kostiuszkowi podał, gdzie ten Kostiuszko, zabrawszy cos fantow podanych Sitickich w lesie w schowaniu będących, do Osowy do mnie zawiesć kozakom kazał, przykazując mnie koniecznie, abym te rzeczy do powrotu jego u siebie miał, grożąc mnie, iesli bym tych rzeczy nie przyioł, samego zabić y dom moy ogniem spalić, a potem za skargą poddanych Sityckich na Kostiuszka setnika ten Kurowski te wszystkie rzeczy odebrawszy poddanym Sitickim wrocil, gdzie y moje skrzynie z sukniami memi y małzonki mey z chustami białemi y roznymi rzeczoma na złotych dwiescie y więcy z cerkwi Osowskiey gwałtownie wziol y mnie nie nie wrociwszy y samego okrutnie zbil, zmordował y zranił, od ktorego zbicja niedziel osm chory będąc leżatem y ledwie żywy zostalem, teraz tedy przyszedłszy do zdrowia swego, a postrzegając niewinności moiej y warując to sobie, abym w tym ni od kogo żadney oppressyi nie ponosił, to do wiadomości wmsci urzędowej doniosszy prosze, aby te opowiadanie moje do xiąg wm. urzędowych było zapisano. Jan Karpowicz reka. Што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1658 г. 13010 л. 376.

№ 111—1658 г. Августа 29.

Заявление землянъ Пинскаго повѣта Андрея и Самуила Ширмовъ объ отказѣ уплатить подымное и другія подати съ ихъ имѣнія Видиборъ, вслѣдствіе разоренія его козаками.

Manifestacyia pp. Szymow na kozakow o odiecie majetności od kozakow.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ осмого, мца июля двадцатъ девятого дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пиньском, передо мною Войтехом Зеленьским столником и подстаростим Пиньским од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцького Пиньского Гельмецького старосты установленным, оповидали жаловали у соленна своия их-мосць пан Andrzej y pan Samuel Szymowie ziemianie I. kr. msci powiatu Pиньского przez slугę swego pana Jana Lemieszewkiego zanosili manifestatją o tem iż wprzody tamtych dawniey minelyх incursiey nieprzyacielskiey lat, ukrainni y nizowi kozacy swawolnie na maiętnosć w possessiey manifestuiącego panow będąca nazwaną Widibor y iey przynależnosci w powiecie Pиньским за Styrem rzeką на тамтеy stronie леzące розными чзасы често гromадние наездезаяіа, двор самы раbowали, gumno wymlocywали, wszelakie dostatki konie, bydło y co się im upodobało бierали, podданных ciężкими stacyami onerowali y розные неізносно жалуйащим possessorom y их podданным czynиwały krzywды y szkody, w czym acz неізносно krzywды despecta y неporachowane жалуйащие понасзали szkody, іеднак прचेіе disponuiącemi tey swey zostawили по тако-вых наіздедах maiętnосci, а потем іуż w roku przesłym тyсіае szesćset pięćdziesiąт siódmym, w mscu Maiu, cіż ukrainni y nizowi kozacy też pomіенoną manifestuiącego panow maiętnosć Widibor y iey przynależnosci hostili, modo, ze wszystkieми dostatkami y проwentami zaiachawszy manifestuiącego panow ze wszystkiey их substantiey, а nawet y powszedniego ostatniego оголосиwszy ochędstwa прчеіе z tey maiętnосci wypędzili y tę maiętnосć do sweiey kozackiey wziąwszy dispositiey w niey залогі swe polożywszy, przez tę wszystkie чзасы w roku przesłym y teraz-niejszym, тyсіае szesćset pięćdziesiąт osmym y по dzień dzisieyszy ustawicznie zostайае wszelakich pożytkow, przychodow y про-wentow заыувайае, podданных ciemieżае, onemi rządzą y zгола іако своия cudzą- własnoscią szafуйа y w sweiey dispositiey

za залогami swawolnie trzymайа, а жалуйае possessorowie z sweiey własnosci expulsi będąс y żadnych z tych dobr swoeich po-żytkow nie майае, по cudzych kontakch tulać się muszą, začem іежелібы z seymu albo z lawdum braterskiego w powiecie Pиньским podatki іакіе postanowione były, жалуйае оswіадезайа się із s tych swoieich przez kozakow zaleglyх dobr, а z gospody oycowskiey w Pиньску przez Moskwę spa-лоней y по те чзасы так zostайае, жа-д-ных не mogą wydawać podatkow y aby то кождemu należаему przyszło do wiadomосci nam urzędowi оповидаіае tę своия соленна до хіаг тuteyszych gro-дских Pиньских dali inserować manifestatją. Што есть записано.

Изъ актовой книги Пиньского грод. суда за 1658 г. № 13010, л. 561.

№ 112—1858 г. Августа 29.

Заявление урядника Криштофа Дудецкого обь отказъ отъ уплаты подымнаго и другихъ податей вслѣдствие опустошения имъ Воронежскаго Запорожскими казаками.

Manifestacyя p. Dideckiego урѣдника z Woroni х. Czetwertenskiego на kozakow.

Лета отъ нарожения Сына Божого тисеча шестеотъ пятдесят осмого, мца августа двадцат девятого дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пиньском передо мною Войтехом Зеленьским, столником и подстаростим Пиньским, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гельмецького старосты установленным оповида- даіа y manifestował pan Krzysztoph Dy- decky, slугa y урѣдник іасне оswіеconeго хсца імсци Mиколая Swatopelka Czetwerten- skiego, kasztelana Mиньского maiętnосci Woronięwskiey, за rzeką Horinią w Pиньским powiecie лежаче, о tem іуż według ufaly seymu wolnego Warszawskiego w

roku tysiąc szesćset pięćdziesiąt osmym podymnego s tych majątnoscię Woroniewskich ani żadnych podatkow do panow poborcow powiatu Pńskiego, ani do skarbu Jkm. dla kozakow y załog woyska Zaporozskiego oddać nie może, bo nie tylko aby te miał podymne u poddanych xcia imsci wybierać, ale y w folwarku Woroniewskim we zbożu y bydłe xże imść nie iest wolnym, także czynsze u poddanych, dziakłę, dani miodowe, zboża, różne bydło, konie, owce na woysko Zaporozskie biorą y iako swoją własnością od lat trzech w tych majątnosciach dysponują, aby tedy od skarbu xże imść pan Minski nie był turbowany, tę swoją manifestacją do xiąg grodzkich Pńskich donosi przez pana Nikifora Jachimowicza. Што ест записано.

Изъ акт. кн. Пниск. град. суда за 1658 г. № 13010 л. 615.

№ 113—1658 г. Августа 29 дня.

Заявление Ловчиной Волинской Марьяны Кашевской объ отказъ внести подымное и другія подати съ им. Куражъ, Любековичы и Юратичы, вслѣдствіе опустошенія ихъ низовыми козаками.

Manifestacya p. łowczyney Wołynskiey na kozakow o Kurasz.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесят осмого, мца августа двадцат девятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пнском передо мною Войтехом Зеленским столником и подстаростим Пнским од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцького Пнского Гельметьского старосты установленнымъ, опowiadała żalowała y solenną swoją ieymosć pani Maryanna z Czetwertni Czetwertenska Andrzejowa Kaszewska łowczy-na Wołynska zanosіła o tem manifestacją, iż co ieszcze w roku tysiąc szesćset pię-

dziesiąt piątym y dawniey, iako kozacka wczęła się incursya, majątnosc manifestu-iącey nazwana Kurasz Lubiekowicze Bielatyceze y inne wsi nad Horynią y za Horynią rzeką w powiecie Pńskim leżące ze władzy posłuszenstwa y żałującey dispositiey hostyli modo ukrainni y nizowi odiawszy kozacy przez tę wszystkie niemale czasy tę pomienioną majątnosc w dispositiey swoiey, za załogami trzymając oney y wszelakich z niey pożytkow żałując, cynsze, dziakłę, podymne y inne nieznosne contrybutie ubogich onemi ciężko oneruiąc poddanych na woysko Zaporozskie wybierają y tey majątnosci aż y po te czasy dysponującemi y dzierzącemi zostają, żałująca od pomienionego czasu y dawniey z tey swoiey własności wyzuta będąc, nie tylko żeby iakowu pożytek mieć miała, ale y dysponującą być nie może, zaczem to przez tę swoją manifestacją do wiadomosci naszej urzędowey doniosszy, swiadczyli się iż iako przed tym uchwalonych podymnych dla odjęcia tych dobr y nie żałowania onych wydawać nie mogła, tak y teraz z tego seymu w roku terazniejszym tysiąc szesćset pięćdziesiąt osmym uchwalonego podymnego iako y żadnych, iesliby iakie lub z seymu lub też z powiatowego laudum postanowione były, z tey majątnosci swey w załogach y dispositiey kozackiey y po te czasy zostając wydawać nie może podatkow, w czem iterum atque iterum oswiadczaіąc się, tę swoją solenną manifestacją, aby swoją słuszną w petrzebie tego miała testimonium, do xiąg dała inserować, што ест записано.

Изъ актовой книги Пнскаго град. суда за 1658 г. № 13010 л. 65.

№ 114 — 1658 г. Сентября 30.

Заявление земянь Лозицкихъ объ отказѣ уплатить подымное и другія подати съ им. Лозичъ, вслѣдствіе опустошенія его казаками.

Manifestacyia pp. Łozickich y p. Piotrkowskiego na kozaków.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ осмого, мца Сентября трыдцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку господарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столникомъ и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкаго, Пинского, Гелметского старосты установленымъ Заłowали y плачлиwie оповидали ziemianie J. kr. msci powiatu Piskiego pan Iwan Marcinowicz, pan Mikołaj Piotrkowski, pan Zdan Siemaszkowicz y pan Wasili Tomilowicz Łozickie o tem, iż oni przeszłych lat, iako było uchwalono podymne y podatki na seymach do skarbu J. kr. msci pana naszego msciwego należące, tedy osoby wysz mianowane кожды z дыму swего według аtestacy swey од siebie до skarбу J. kr. msci до руку ихmsciow panow poborcow oddawali, а teraz przez zniszczenie żалуіаcych особ wysz mianowanych так теж y zubozenie их samых, маіетности их лежачых y руchoмых, we wsi Łoziczach, w Piskim powiecie będących, przez częсте наіазды козачкіе, ktorzy од року przeszłego, тysiаc szesecet pięcdziesiąt siódmego, aż до року teraznieyszego, тysiаc szesecet pięcdziesiąt ósmego y по dziś dzień, двудзiesiąt siódmy mscа Septembra их оbywatelów Piskiego powiatu niszczą y ubożą, ktorым то козаком wszystkie nabytki swoje żалуіаcе, okupіаcе u nich zdrowie swoje, так теж жон y dziatek swoich poddawали, а інше маіетности y nabytki их żалуіаcych ciż козачу napadaіаc на них рожных дни y nocу од них odebrали y złupили, а оstatek ихнісє panowie żołnierze рожных chorą-

gwi częścią z ugody, а оstatek gwałtem zabrawszy y до szczętu zubożyли y ze wszystkich fortun их złupили y odebrали y żалуіаcych ni przyczym zostawali, zacyм іуż teraz nie mogą według quitow y аtestacy swych pierwszych podymnego до skarбу Jego krolewskiej msci pana naszego msciwego wydać, ledwie z дыму іednego змога podymne według constytuty в року teraznieyszым, тysiаc szesecet pięcdziesiąt ósmым, на seymie в Warszawie stałey до ихmsciow panow poborcow wydać, w czym y sumnienie swoje żалуіаcе podnieść gotowi, а те manifestacyią swoią dali до xiąg zapisać, што ест записано.

Пазъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1658 г. № 13010 л. 685.

№ 115 — 1658 г. Октября 9.

Амнистія Маршалку Пинскому Лукашу Ельскому.

Акт. listu amnisty іего kr. msci пану Jelskiemu marszałkowi.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятьдесятъ осмого, мца октября девятого дня.

На рочках кгородских Пинских, мца Октебра первого дня прыпалых и в замку Пинском судовне отправованых, передо мною Яном Каролем Млоцким, Пинским, Гелметским старостою, постановившысе очевисто панъ Павелъ Кміта, именем его милости пана Лукаша Ельского, маръшалка повету Пинского, подалъ ку акытыкованю до кынигъ кгородских Пинских лист его кор. милости амнистією помененому его милости пну Ельскому, маршалкови Пинскому и иным з его милостью будучим, в речы нижей в нем меновите выраженой даний и служачий, просечы, абы прынят и до кынигъ уписанъ был, которого я староста принявшы и чытаного выслу-

хавшы, до книг инъсероват есми велель и уписуючы у книгн слово в слово такъ се в себе маеть:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmudzkie, Mazowieckie, Inflant-skie, Smolenskie, Czernichowskie, a Szwedzky, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Oznaymujemy ninieyszym listem naszym wszem w obec y koźdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, jako od początku panowania naszego nie zwykliśmy od pana Boga nam powierzonych inaczey rządzić, iedno łaskawością, tak w niedawnym zatrząsnieniu y zamieszaniu z dopuszczenia Bożego tychże panstw naszych nie odstąpiliśmy namniey od zwyczaju tego, ale nasladuiąc przykładu wielkich krolow, wszystkim tym, ktorzy na stronie nieprzyiacielski aliquo fatu albo vi illorum adacti zostawali, łaski naszej szukaiącym y powracaiącym do nas elementią naszą pokazaliśmy, koźdego, po uczynioney nam deprecatiey, przy maiętnosciach, daninach, urządach y praerogatiwach wszelakich zostawuiąc y cale to z pamięci naszej wypuszczaiąc, ktorey łaskawosci naszej insistendo, niemniey prozbie niektorzych panow rad y urzędnikow naszych, tak koronnych iako y W. X. L. przy boku naszym będących, za urodzonym Łukaszem Jelskim, marszałkiem Piskim y iego w tey mierze nasladuiącemi, ktory częstymi kozackimi na powiat Pinski niazdami y adactiami illorum patribus non tam libenter, quam reuerenter adherere musiał, do nas wniesioney dosyc czyniąc, także y na zasługi iego przez wszystkie swoje lata aż do szedziwego wieku w różnych wojennych tak za niasnieyszych antecessorow naszych iako y za nas samych expeditiach abunde wyswiadczone, tudziesz na wierne syna iego Romana Jelskiego, rotmistrza naszego w woyskach naszych usługi y koszty miłosciwy wzgląd maiąc, mianowanego Łukasza Jelskiego, marszałka Piskiego y wszystkich tych, ktorzy z nim osoby iego nasladowali, do łaski na-

szey ex senatus consilio przy boku naszym będącego przymuiemy y wszystkie urazy nam y Rzptej od niego y iego sequacibus iako kolwiek zadane wiecznie condonuiemy, wszystkie na dobra iego wszelakie y na urząd marszałkowski wydane od nas przywileia y donationes y vigore onych ieżeli iakie urosły dekreta casuiąc, annihiluiąc ac pro nullis et irritis mieć chcąc y upewniaiąc że mu przeszłe iako poniewolne in partibus hostilibus zostanie także sequacibus iego, ktore in perpetuam puszczamy oblivionem. na łasce naszej szkodzić nie będzie. Wolno tedy będzie za tą amnistią wieczną z łaski naszej pozwoloną urodzonym Łukaszowi Jelskiemu marszałkowi Piskiemu y wszystkim tym, ktorzy illius securi sunt personam w koronie y W. X. Lit. secure, beż wszelakiey od kogoż kolwiek sub hoć pretextu impetitiey albo turbatiey mieszkać, dobr dziedzicznych dożywotnych, także zastawnych arendownym y opiekunskim prawem iemu należących, urzędu marszałkowskiego według dawnych zwyczajow iako in possessione czego przed tym był zażywać y disponować pro arbitrio suo, co czyniemy przychecaiąc tak pomienionego marszałka Piskiego iako y wszystkich z nim będących do łaski naszej przyiętych do usługi naszej y oyczynny; ażeby to wszystkim do wiadomosci przyszło y ten list nasz wieczney amnistiey od wszystkich wcale y nienaruszenie zachowany był, a mianowicie od urzędow ziemskich, grodzkich, rycerstwa, szlachty y wszystkich obywatelow powiatu Piskiego, przykazuiemy aby wszędzie za podaniem onego do akt przymowany, publikowany y obwołany był. Na co dla lepszey wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć W. X. Lit. ex senatus consulto przycisnąc roskazaliśmy. Pisan w Warszawie, na seymie wolnym, dnia trzynastego msca Sierpnia roku Panskiego tysiąc szesćset pięćdziesiąt osmego, panowania krolowstw naszych polskiego dziesiątego, Szwedzkiego iedynastego roku. У тоє амнистыє печат мен-

шая вел. княз. Лит. прытыснена есть, а подпись рукъ в тые слова: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz W. X. L. Которая амнистыя за поданъ-емъ ее и прозьбою особы звышъ писаное до кънигъ кгородскихъ повету Пинского есть уписана.

Изъ акт. книги. Пинского гродского суда за 1658 г. № 13010, л. 157

№ 116—1658 г. Ноября 9.

Универсаль гетмана в. к. л. Павла Сапѣги съ подтвержденіемъ Зарѣцкимъ обывателямъ Пинского повѣта о безотлагательномъ выступленіи въ походъ подъ знаменами ротмистра Войны.

Akt. uniwersału iegom. p. hetmana do Zarzecki szlachty.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пядесят семого, мца Ноябра девятнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Владыславом Казимеромъ Войною, подстаростим Пинскимъ, универсаль ясне велможного его млсти пана Павла Сапѣги, воеводы Виленского, гетмана великого вел. княз. Лит. до их млсти пановъ обывателей Зарецких повету Пинского в речы ниже в нем меновите выраженой выданный, ку актыкованью до книг кгородских Пинских подано, в тые слова писанный:

Paweł Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit., Rosławski, Zdzitowski, Borecianski starosta, oeconomię Szawelskiej, Kobryńskiej administrator. Ichmosciom panom obywatelom powiatu Pńskiego, osobliwie w Stochowie, w Płotnicy, w Hrywkwiczach y we wszystkim tamtym tractie mieszkającym, ktorzy do tych czas gromadzić się y wespół z drugimi ichmosciami starszą bracią swoją periculis obstare nie chcą dobrowolnie, in

partem nieprzyaciela recedunt y iurament wykonywać przedsięwzieli. Po zaleceniu życzliwych chęci moich donoszę do wiadomości, iż ieżeliby który z wmm. po tak wielu danych odemnie przestrogach do gromady się brać nie chciał na zaszyczenie spolney oycyzny, naydaley tygodnia comparere pod chorągiew powiatową garnąć się do iegomsci pana Woyny pisarza ziemskiego Pńskiego iako rotmistrza, z consensu wszystkich braci na to obranego, comparere niechciał, takowy według prawa y zwyczaju wszystkie swoje fortuny confiscowane mieć będzie y za nieprzyaciela oycyzny poczytany. Dan w Kamiencu, dnia dziewiątego Nowembra, tysiąc szesceseth pięcdziesiąt siodmego. У того универсалу печать и подпись руки ясне велможного его млсти пна гетмана в тые слова: W msciw moich msci panow życzliwy brat y sługa Paweł Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W.X.L. Который универсаль за поданемъ его до книг кгородских Пинских ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинского гродского суда за 1656—8 годы, № 13009, л. 873.

№ 117—1659 г. Марта 20.

Духовное завѣщаніе землянина Александра Григоріевича Воронца.

1663 awgusta 13 dnia.

Testament Kamińskiej.

Року 1663 г (1663) мца августа г (10) дня.

На враде гдрьском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерьяна с Техановца Техановецкого, воеводы и старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадинского державцы установленным будучым, ставшы очевидсто его млеть пан Павел Воронец тот

тестамент остатнее воли брата своего пна Александра Воронца, тепер нового зачатого ураду за щасливым панованем его кор. млсти и освобоженем тых краюв, ку актыкованю до книг кгородских Мстиславских подал, за прозбою его слово в слово вписуючы так се в себе маает:

Во имя Отца, и Сына, и Светого Духа, Светое нерозделимое Троицы Единое стан се ку вечной памяти тое речы амин. А иж кождые речы людские в забыте приходят и с памяти сплывают, пре то ест выпайдено писмом Божим, абы кождые справы и речы напервей сего до памяти приходили и объяснены были, про то я Александер Григоревич Воронец, будучы тут в замку Мстиславском так в тяжком облеженю от неприятеля московского, а будучы постреленый на вытечке зь замку Мстиславского от того ж неприятеля московского, а лежачы на смертельной постели, а сподываючысе на себе смерти, а ведаючы теж о том, иж каждый шляхтич маючы маестности лежачые и рухомые у волном шафунку. теды я Александер Воронец, будучы еще при доброй памяти и зуполном розуме своем, чыню и справую сес тестамент остатнее воли моее, абы по смерти моей межы братею, сестрою рожною, приятelmi и покровными моими так о маестност мою лежачюю и рухомою жадных ростыркюв и затыгов правных не было, напервей душу мою грешную Г-двн Богу Всемогущому, во Троицы светой Единому, в опатрность и в опеку Его светой млсти полежаю, а тело мое грешное земли маает быт отдано, с которое ест взято, которое тело мое маает быт поховано пры монастыре Топичевском Мстиславском, або ли теж при церкви братской в замку Мстиславском стоячей, через братю мою стрыечную пна Мартина и Пна Павла Воронцов, водлуг преможена хрестиянского; на тот монастыр отписую сорок коп грошей литовских, на церков братскую другую

сорок коп грошей, а на шпитал Мстиславский коп двадцат грошей литовских, которые тые грошы на монастыр, на церков и на шпитал мают быт отданы через братю мою з долгов одыскавши од должников моих, которые мне сут винны. Напервей маестност мою, лежачюю у воеводстве Мстиславском, а дознавши я противко себе великую зычливост и старане в той хоробе моей и в припадку в облеженю в замку Мстиславском будучому от брати моее стрыечное, от их млсти пна Мартина, пна Павла Воронцов, которым и маестност свою лежачюю в опеку и в опатрность их сим тестаментом подаю и записую. На той же маестности отписую брату моему стрыечному пну Мартину Василевичу Воронцу и сестре моей стрыечной пни Галене Воронцовне маестности отчызной, в селе Сохоне, у воеводстве Мстиславском лежачых, а маестност мою другую, отчистая, купная и матерыстая, в селе Осмолевичах у воеводстве Мстиславском лежачая, которая на мене и сестру мою рожною панну Юдыту Воронцовну по родичах наших на нас спалую по половицы, про то я на половицы своей, мне от сестры моее належачое, записую и взношу пном брати моей стрыечной, то ест пном пну Мартину, пну Павлу Давыдовичу Воронцом суму пизей двесте коп грошей литовских, а другую половицу маестности сестре моей належачая, которая сестра моя при взятю первышым Трубецком замку Мстиславского от неприятеля московского Трубецкого через меч в полон взята, если бы Пан Бог з ласки своее светое оную з неволи вызволит рачыл, то маает сестра моя половицу маестности в селе Осмолевичах спокойне держат, а если бы, ухойай того Боже, не выщла, тогда и на той половицы на тых же пнов братю мою вышей именов помеченных другую двесте коп грошей литовских взношу; а маестност заставная в селе Осмолевичах, от пна Павла Смо-

левского, брата моего з рожоных тягочного, у сту копах и с подданными на ней оселыми тот долгъ маетност по животе моем ему ж пну Смолевскому дарую и отписую, не мает никто ему по животе моем жадное переинкоды и ветулу чынит, так теж и обликг на него пна Смолевского на осмъ коп мне от него дадый ему ж Смолевскому дарую и отписую и обликгъ тот через подданных моих ему вернений быти мает. А другая маетност моя заставная в селе Кулакове от пни Семеновое Викгуриное от отца моего небожыка Григоря Воронца на мене спалая полволоки и с подданным, на той полволоки мешкаючим, у петидесят копах и пяти копах грошей литовских пном брата моей отписую; а другие долги обликги, по отцы моем на мене спадые, то ест першый обликгъ на его млсть пна Павла Станислава Барковского, подстолего Мстиславского, на двесте коп грошей литовских, а другой обликгъ на пна Александра Киркора на полтораста коп грошей литовских, от него самого и од пни малжонки его пни Ганны Малицковны даного, которые обликги при взяту замку Мстиславского от неприятеля московского тые обликги и иные sprawy на тые маетности мои належачые, в сем тестamente моем менованые, в замку Мстиславском погинули в року прошлом тисеча шестсот петдесят четвртом, мца июля дванадцатого дня, который долгъ обликговый на тых пнов братю мою пну Мартину и пну Павлу Воронцом отписую. А так я Александр Воронец справую сес тестamente остатнее воли моее, при котором справованю сего тестamente моего были люде добрые, за устюю и очивистымъ упрошенем моим до сего тестamente моего руки свои подписали и печати приложыт рачыли, имены на подписе рук менованые. Писан в замку Мстиславском, у в осаде, лета от нароженя Сна Божего тисеча шестсот петдесят девятого, мца Марца двадцатого дня. В того

тестamente печатей пят притиснено, а подписе рук подписано тыми словы Alexander Woroniec. Oczewisto proszony pieczętarz do tego testamentu od pana Alexandra Woronca Prokop Kamiensky ręką własną. Устне прошоный печатар от пна Александра Воронца до того тестamente Александер Плескачевский рукою. Ustnie oczewisto proszony pieczętarz do tego testamentu od pana Aleksandra Woronca Jerzy Pietrzyżycky ręką swą. Который тот тестamente за поданем до акту от пна Павла Воронца до книг кгородских Мстиславских ест уписаный, с которых книг под печатю вradoвою и с подписом руки...

Изъ акт. кн. Мстиславского уѣздного (городского) суда за 1665 г. № 1—1117 л. 141—142.

№ 118—1659 г. Мая 23.

Грамота короля Яна Казимира, обезпечивающая личную неприкосновенность обывателей, бѣжавшихъ изъ завоеванныхъ Москвою областей въ Курляндію и Семигалию.

Aktykacya Przywileju Krolia Jeromosci wygnansom w Kurlandy y Semigalii mieszkajacym danu.

Лета от нароженя Сына Божего тисеча шестсот петдесят девятого, мца Сеньтебра двадцат сегого дня.

На враде грекомъ кгородском Вилкомирском, передо мною Александром Савковичом, скарбникомъ и подстаростимъ повету Вилькомирского, от ведомжного его мсти пана Самуеля Александра Коморовского, обозного великого княз. лит., Вилькомирского, Молъчанского старосты будучимъ, постановившысе его мл, панъ Александр Осока, именемъ ес мсти паней Сибилы Злудинкъ Гавзенъ Удъфовъны Зиберковое, покладалъ и ку актыкованю подалъ привилей его королевской милости, служачи особомъ, в

нимъ описаным, в маестности еѣ мсти панюй Зыберковое и инъдеѣ мешъкаючимъ, на реч в ним описаную, покладалъ и ку акътикованю подалъ, просечи, абы до книгъ кгородскихъ Вилкомирскихъ прыняты былъ, которы прывилей я подетарости огледавши и читаного выслухавши, велелъ есмо до книгъ вписат, которы вписуючы в книги слово до слова такъ се в себе мает.

Jan Kazymierz, z Bożey łaski krol Polski, Wielkie xię Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmoydzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernichowskie, a Szwiedski, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożnym, urodzonym, senatorom, urzędnikom, dignitarzom, takōż pułkownikom, oberszterom, obersterleytnantom, urzędnikom, dignitarzom, rotmistrzom, maiorom, kapitanom, porucznikom, chorążym, officerom y wszytkiemu rycerstwu, szlachcie y iakiego kolwlek stanu ludziom uprzeymie a wiernie nam miłym łaska nasza krolewska. Wielmożni, urodzeni y wiernie nam mili! Doniesiono nam iest o tak żartey perfidiey pewnych poddanych, że nie tylko sami nie chcą się opamiętać y do nas Pana własnego z cnoty y wiary nam y oyczyźnie powinney powrócić, statecznie y gruntownie przy nieprzyacielach panstw naszych stoją, alie też pewnych, a tych wiernych poddanych naszych sąsiad swych, ktorzy za sumnieniem dobrem ydąc, dobra y dostatki swe w Ruskych kraiach opuscili y raczej wygnancami po Kurlandiey y Semigaliey tulać się obrali, aniżeli zdraycami naszymi y Rzptej zostać, a w dobrach swych y pod protekcią nieprzyacielską mieszkać woleli, różnemi sposobami przesladują, wytechnienia y pokoju nie dają y do rowney z sobą zdrady pociągając, o wydanie onych Moskwie różne osoby, a mianowicie te, w ktorzych się dobrach ukrywają, molestują, ktorey tak zaiadley niezbożnych wyrodkow złości chcą wszelako zabiežec, a wysokiey całej wiary stateczności, cnocie wygnancow poddanych naszych patrociniom nasze obmyslić, bierzemy ich

w protectiā naszę, upominając naprzod wszytkich tych, w ktorzych się dobrach ci wygnancy znaydują, specificie iednak urodzoną Zyberkową y innych, aby ym pozwolonego reclinatorium na dalszy czas, poki Pan Bóg do własności przysć pozwoli, nie zabraniali y żadnym sposobem requirującym tego nieprzyaciolom onych nie wydawali, alie y owszem we wszelakim bezpieczęstwie zachowali, pewni będąc od nas godney za wyswiadczony postępek wdzięczności y nie czyniąc ynaczey s powinności swojey dla łaski naszey. Tym zaś, ktorzy we złem przedsięwzięciu perfidiey trwają, oycowską naszę ofiarując clementiā do nawrocenia napomnienie przydatkiem grozby posyłamy, aby mając czas do powrotu ku powinney nam y Rzptej wierze, a onym pogardzając, surowości executiey prawa czasu swego podleć nie musieli. Na co dla lepszey wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć koronną y Wielkiego xstwa Litt. przycisnąć rozkazalismy. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego trzeciego msca maia, roku Panskiego tysiąc szescsettt piędziesiąt dziewiętego, panowania krolestw naszych Polskiego iedenastego, Szwiedskiego dwunastego roku. У того прывилею печати две-коронѣна и великого княз. лит., а подписе руки его королевской мти теми словы: Jan Kazimierz krol, а по подписе его королевской мсти написе таковы на том прывилею: Protekcia wygnancow s kraioy Ruskyeh w Kurlandy y Semigaliey mieszkającym, а под тим написомъ подписе рукъ теми словы: Andrzej Kotowicz, Pisarz Wielkiego xstwa Litt. Jan Żgd Bąkowski, Sekretarz Je-o Kroll mscei. Kоторы тот прывилей за покладанем через особу верху мененую ест до книгъ кгородскихъ Вилкомирскихъ вписанъ.

Изъ акт. кн. Вилкомирскаго град. суда за 1656—1660 г № 15899, л. 926.

№ 119—1659 г. Сентября 13.

Универсалъ гетмана в. к. л. о назначеніи Геринга и Сухтицкаго для противодѣйствія тѣмъ отрядамъ Московскихъ войскъ, которые, выходя изъ Виленской крѣпости, грабили сосѣднія владѣнія.

1659, 7-bris 24 d.

Актыкасуа Универсалу Hetmana W-o X-a Litt-o.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ петдесятъ девятого, мца Септѣбра двадцать четвертого дня.

На вrade грскомъ кгородскомъ Вилкомирскомъ, передо мною Александроу Савковичомъ, скарбникомъ и подстаростимъ Вилкомирскомъ, постановившысе очевисто его мть панъ Алексантьдер Влодекъ, капитанъ хоругви драгонъекой, с пулку его млти пана Яна Геринька, тотъ универсалъ покладалъ и до актъ книг кгородских Вилкомирских подалъ, даный и належачы его мти пану Яну Ериньку, польковънику его кр. мти и его мти пану Сухтицкому, о которы просил, абы были до книгъ прынять и уписанъ, которы прочитавшы, велель есмо у книги вписать, а вьписеуючы слово до слова, такъ се в себе масть:

Paweł Jan Sapieha, wojewoda Wilenski, Hetman Wielki W-o X-a Litt-o, Rosławski, Olkienicki, Zdzitowski, Borscianski starosta, ekonomiey Szawelskiej i Kobrynskiej administrator. Jasnie wielmożnym Ich msciom Panom Senatorom, Dygnitarzom, Urzędnikom ziemskim, grodzkim, Rycerstwu, szlachcie y wszystkim obywatelom wojewodztwa Wilenskiego, moim msciwym Panom y braci, po zaleceniu braterskich powolnosci moych oznaymuie: Zabiegając częstemu wypadaniu z miasta Wilenskiego nieprzyjacielskiemu, który znacniając na też fotecy siły swoje y więczey łopasząc się żywnosci, dwory szlacheckie, miasta y włosei fundytus ruynu-

ię y wszystko zabrawszy ogniem pali, na uskromienie tedy tego wyprawilem iego msci Pana Erynga, Pułkownika Je-o Kr. msci y Jego msc. Pana Suchcickiego s pewnemi ludzmi za Wilią, ktorzy dla ochrony samym że wm. do dalsze-o mego tam zostawać będą ordynansu, wm. zas moy msciwi panowie tak sami abyscie w zwykłym do boiu porządku zostawali, iako s panem Jarmołowiczem z ych msciami pomienionemi osobami znosząc się, we wszystkim dopomagali i chleba wziąć nie bronili. Datt w Rożaney, dnia trzynastego Septembrys anno tysiąc szesćsettt pięćdziesiątt dziewiątego. У того универсалу при при печати подиис руки ясне велъможного его мти пана Гетмана тыми словами: Wm moych msciwych panow życzliwy bratt y sluga Paweł Sapieha wielki Hetman. Kоторый тотъ универсалъ за поданемъ черезъ особу веръху мененой до акты есть до книгъ кгородскихъ Вилкомирских уписанъ.

Изъ актовъ книги Вилкомирскаго градскаго суда за 1656—1660 г.г., № 13899, л. 925.

№ 120—1659 г. Октября 7.

Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги объ охранѣ имущества Минскаго аптекаря Криштофа Рабца.

Akt. uniwersalu iegom. p. hetmana na ochronę p. Krzysztopha aptekarza.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ пятдесятъ девятого, мца Октебра двадцатъ осмого дня.

На вrade кгородскомъ в замку господарскомъ Пиньскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, стольникомъ и подстаростимъ Пиньскимъ, од велможного его млети пна Яна Кароля Млоцкаго, Пиньскаго и Гелметьскаго старосты установленымъ, постановившысе очевисто панъ Крыштофъ Рабець оповедалъ и ку актыкованью до книгъ кгородскихъ Пинскихъ

подал универсалъ ясне вельможного его млсти пна Павла Яна Сапеги, воеводы Виленского, гетмана великого вел. княз. Лит. в речи ниже в немъ выраженной служащей, просечы, абы принят и уписан был; которого принявши, а уписуючы в книги слово в слово так се в себе масть:

Paweł Jan Sapieha, wojewoda Wilenski; hetman wielki W. X. L., Rosławski; Olkinicki; Zdzitowski; Borecianski, starosta oeconomiey Szawelskiey y Kobrynskiey administrator. Ichmsciom panom pułkownikom, oberszterom, rotmistrzom capitonom y innym wszystkim w obec rycerstwu ieznemu y pieszemu w teraznieyszey J. k. m. y caley Rzptej służbie zostaiącemu chęci mę towarzyskie zaleciwszy, z władzę mey hetmanskiey chęc mieć y surowo rozkazuie; abyscie wm. w domu Krzysztopha Rabca aptekarza Minskiego, który przed srogoscią nieprzyiacielską do Pinska ustąpić musiał, a teraz w protectiey moiey zostawa, tam w domu Paliswiatowskim na Zawalu mieszka; zaczym wiedząc że to iuż moy nadworny zostaię sługa, aby żaden stawać, poclegow, pokarmow czynić; podwod brać, stacy, ugod wymuszać ani najmnieyszego nieważył się agrawować exactiami, ktorego iako potrzebnego poratowania zdrowia ludzkiego, od składek mieyskich uwolniwszy, pod srogim karaniem koźdemu przykazuie, aby on ni odkogo żadney nieponosil krzywdy, za doniesieniem ktorey na koźdym uniwersalów hetmanskich nie posłusznym pae-ny w artykułach woyskowych opisane irremissibiliter extēdowane będą, a dla większey pewności y znak moy na wrotach onemu przybić pozwoliłem. Dan w Stonimie; dnia siedmego oktobra; anno tysiąc szesćset pięćdziesiąt dziewiątego. У того универсалу печать притисненая и подпись руки ясне вельможного его млсти пна воеводы Виленского, гетмана вел. вел. княз. Лит. тыми словами: Paweł Sapieha wojewoda wilenski; hetman wielki W. X. Lit. Который тотъ универсалъ

за поданемъ и прозбою звышъ поменное особы принят и до книг кгородских Пинских уписанъ есть.

Изъ акт. кн. Пинск. гродск. суда за 1659 г. № 12011 л 699.

№ 121—1659 г. Ноября 21 дня.

Универсалъ гетмана в. к. л. Павла Сапѣги обывателямъ Пинскаго повѣта съ приглашеніемъ подчиняться только предписаніямъ его гетмана, и дружно дѣйствовать противъ козаковъ.

Акт. униwersалу iegom. p. hetmana W. X. Lit. aby się gromadzili.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестеотъ пятьдесят девятого, мѣца ноябра двадцат второго дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском передо мною Войтехом Зеленским столником и подстаростим Пинским; от вельможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого Пиньского Гелметско-старосты установленым, универсалъ ясне вельможного его млсти пна Павла Яна Сапеги воеводы Виленского, гетмана великого вел. княз. Лит. в речи ниже в немъ выраженной ку актыкованью до книг кгородских Пинских подано тыми словами писаный:

Paweł Jan Sapieha wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. L. Rosławski, Olkinicki, Borecianski starosta oeconomiey Szawelskiey Kobrynskiey administrator, Jasnie wielmożnym, wielmożnym ichmsciom panom obywatelom powiatu Pinskiego, moim msci panom y braci, po zaleccniu powolności moich, mając na wszystkie strony pilne oko, a chcąc za wezasa obviare wszelkim skądby się iakie wyniknac miały niebezpieczeństwami, z władze moiey hetmanskiey przestrzegam y pilno napominam abyscie wmosć moi msci panowie z powinności rycerskiey, nierozrywaię się nigdzie od fortun swoich, w gromadzie

wszyscy, kto się ieno praerogatiwą tytułu szlacheckiego szyci, eivigilare chcieli ad impetus różnych nieprzyjaciół, mianowicie kozaków, którzy z moskwą około Mozyna, Petrykowicz, Turowa rebelli obducti ferro, nie chcąc znać clementey J. k. msci y Rzptej, którą im pokazała, przyjąwszy ich in sinum suum, poczęli znacznie podnosić nieprzyjacielskie na dostojenstwo paskie y całosć oyczyzny. Za wzięciem wiadomosci od wmsciow moich msci panow, że będziecie wm. przy powiecie swoim w gotowosci wszelkiew w należyтым deresistentey porządku (strzeż Boże) iakiego niebezpieczestwa, nie omieszkać succurować wmsciow moich msci panow, a teraz y powrotnie proszę, abyscie wm. uinctim, nie słuchając niczyich tylko moich iako hetmana ordinansow y władze, którą na mnie krol imś y Rzpta włożyła, excubare za dostojenstwo paskie pro conseruatione patriae et charissimorum pignorum suorum niezaniechali, inaczey, in casu (quod absit) periculi przy wmsciach moich msci panach zostanie wina, która czasu swego nie uydzie impune. Dat z Rassey, dnia dwudziestego pierwszego nowembris, anno tysiąc szesćseth pięćdziesiąt dziewiętego. У того универсалу пры печате притисненой подпис руки тыми словы: Wmsciow moich msci panow brath życzliwy y słуга Paweł Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. L. Который тот универсал за поданемь его до книг кгородских Пинских есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1659 г. № 13011, л. 741.

№ 122—1659 г. Ноября 27.

Универсаль гетмана в. к. л. Павла Сапѣги обывателямъ Пинскаго повѣта съ приглашеніемъ быть готовыми къ выступленію на войну и съ предостереженіемъ, чтобы никому не выдавали провіанта, помимо его предписаній.

Акт. универсалу іегом. р. hetmana, aby się gromadzili powiatem.

Лета от нароженья Сына Божого тысяча шестьсот пятьдесят девятого, мца декабра пятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленскимъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, универсаль ясне велможного его млсти пна Павла Яна Сапеги Виленского воеводы, гетмана великаго вел. княз. Лит., ку актыкованю до книг кгородских Пинских Ольпинский енерал подал тыми словы писаный:

Paweł Jan Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. L., Rosławski, Olkinnicki, Zdzitowski, Borciański etc. starosta, oeconomiey szawelskiej y Kobrynskiej administrator. Jasnie wielmożnym, wielmożnym ichmosciom panom senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie y wszystkim obywatelom powiatu Pinskiego moim młsciwym panom y braci powolności moie zaleciwszy. Nie ustaie przewrotnosć y zdradliwe postęпки nieprzyjaciela moskwicina, że w zwyczajney naydując się wiarołomności, mimo ogłoszone między commissią armistitium, ruszywszy woyska swoje s Chowsanskim od Połocka, w kilkunastu tysięcy do Wilna przyszedł y zaraz, iako mam wiadomosć, umyslił odbierać zawoiowane powiaty. Z władzy tedy moiey hetmanskiej, dawszy przestroгę wszystkim wojewodztwom y powiatom do gotowosci na danie

wstrętu impetowi nieprzyjacielskiemu, toż y wmm. moim młsciwym panom oznaymuie, prosząc, abyscie wm. moi msci panowie dla całosci powiatu swego, bezpieczeństwa fortun y samych siebie, bez omieszkania do gromady brać się raczyli y wszyscy przykładem drugich powiatow w gotowosci stawali, pewny sobie na to złożywszy termin, ostrożność należną mieli. Dochodzi mię przytem wiadomość, iż w powiecie wmm. moich młsciwych panow nie wiem kto y za czyiemi assignatiami, smieją y ważą się chleb sobie usurpować y udobra, także dzierżawy, nie słusznemi aggrauować stacyami, co że przeciwko widomey słusznosci, nie wątpię, że wm. moi msci panowie y sami w tym się opstrzeżecie, nie podlegając pod nie należne ciężary; iednak y ja, co władzy moiey należy, wczesną daię przestrogą, abyscie wm. postronne niesłuszne assignacie za nic mając mamnieyszey rzeczy za niemi wydawać nie chcieli, wiedząc o tym, że gdy hyberna odemnie woysku ukazana będzie, w ten czas y wm. moi msci panowie pod toż podlegać raczycie. Dan w Prużaney, dnia dwudziestego siódmego nowembra anno, tysiąc szescset pięćdziesiąt dziewiątego. У того универсалу печат и подписъ руки его млсти пна воеводы Виленского, гетмана вел. княз. Лит. теми словы: Wm. moich msci panow brat życzliwy y służa Paweł Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. L. Который тот универсаль за подаемъ его до книг гродских Пинских ест уписан.

Изъ актовой книги Пинскаго грод. суда за 1659 г. № 13011, л. 769.

№ 123—1659 г. Декабря 18.

Заявление войскаго Пинскаго Арнульфа Гедройця съ поименнымъ перечислениемъ обывателей Туrowsкаго и Давыдгородокскаго трактовъ, передавшихся на сторону Хмѣльницкаго.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пядесят девятого, мца декабря трыдцатого дня.

На вrade гродском в замку гдарском Пинскомъ, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкаго, Пинскаго, Гелметского, старосты установленым, Заował y жалосне protestował імсѣ pan Arnolph Giedroyć, woyski powiatu Pинского, на обывателюw тракту Turowskiego y Dawydgrodeckiego, так на szlachtę stameczną, iako на mieszczan y poddanych, ktorzy mianowicie panowie szlachta, przepomniawszy vocatiey swey szlacheckiey, poprzysiąwszy wiarę swoią Chmielnickiemu, od niematego czasu różnym pułkownikom odiego zesłanym, ktorzy sobie mieszkanie w Turowie y w Grodku zakładali, we wszystkim dopomagali, iezdili y do wszystkiego złego przeciwko J. k. m. panu naszemu miłosciwemu y całej oyczynie powodem byli, a mianowicie ktorych на ten czas przypomnieć mogłem: pan Witunski, Bronicki, Wieszczycki, panowie Raiowie, Masłobiało, owo zgoła chorągiew ich cała, iako się przed tym popisowali przed powiatem, так po te wszystkie czasy, przybrawszy sobie за rotmistrza pana Jana Usczapowskiego znaczek y kotły, po wszystkim powiecie iezdili, roskazywali y exorbitowali podług woli y upodobania swego, o czym zachowawszy salue całemu powiatowi także specificie на mieszczan y włosci Turowskie y Grodeckie, ktorych imiona y nazwiska w dawney protestaty położone są y z ich adhaerentami skarżył y opowiadał, iż poczowszy od Iwana Jachimienka potym z

Zarudnym, potym z Dworeckim, potym z s. Konstantym Wyhowskim, a po panu Konstantym Wyhowskim po uczynionej zgodzie zaś przyłączywszy się do Kurhana, który miasto same Pinsk splondrował, iako przed tym załogami w dzierżawie im. Wysockiey byli y przez kilka lat w swoiey szczegulnie possessy y dispositij mieli, tak tym barziej teraz włosć y miasteczko Wysock w niwecz zdesolowali iako pierwiey obiecywali, tilko że nie palili, w czym nie oszacowaną od panow szlachty Turowskiey y Grodeckich, ktorzy się sami lepiej wiedzą y znają, ponosząc szkodę na nich in postem chcąc prawnie dochodzić, te swoie solenną manifestacją dał Imse pan woyski do xiąg grodskich Pinskih ku zapisaniu. Arnolph Giedroyc, Woyski powiatu Pinskiego. Что есть записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1659 г. № 13011 л. 780.

№ 124 — 1659 г. Декабря 13.

Заявление зем. Павла Тура о казачьемъ набѣгѣ подь начальствомъ Кургана на им. Отолчицы.

Manifestacya p. Pawła Tura o rabowanie od kozakow.

Лета отъ naroжениа Сына Божого тисеча шестеотъ пятдесяти девятаго, мса Декабра трыдцатого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленискимъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, отъ велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, заловау y opowiadał ziemianin J. k. m. powiatu Pinskiego, iegomosć pan Paweł Tur w wielkiey a nieznosney krzywdzie y szkodzie swey, o tym, iż co w roku niedawno przeszłym тисіацъ szsesćsetъ piędziesiątъ dziewiątym, msca decembra dziewiętnastego dnia, kozaci swawolni hultajstwo

o kilka tysięcy, nad ktoremi pułkownikiem był nieiakis Kurhan, do miasta Pinska wpadszy, przez dni pięć stali, różne krzywdy mieszczanom y żydom czynili, majątnosci różne na pożytek swoy obracali, po dworach szlacheckich około miasta mil kilka będących naiezdziąc, cokolwiek znalezi, to wszystko brali, w tymże czasie y tych dniew y na dwor żalobliwego im. pana Pawła Tura Otolczycey, w powiecie Pinskim leżący, ciż kozacy napadszy, cokolwiek majątnosci ruchomey y różnych rzeczy w komorach, swirnach y inszych sehowniach było, w skrzyniach, szkatułach co się im podobało, także sprawy, różne, decreta, listy, zapisy na majątnosć Otolczyce y insze majątnosci, żalobliwemu od różnych osob służące, między kturymi sprawami listy zapisy od pana Dawida Ziabki małżące iego pani Krystynie Turownie zapisania sumy za posag y wniesienie iey na majątnosci Laskowiczach części iego w powiecie Pinskim sumy pndzy trzechset kop groszy litewskich, także na przyznanie tego zapisu y insze sprawy do tych zapisow należące, a po smierci pomienioney pani Ziabezyney corkom iey pani Zophey Janowey Ankudowskiey y pani Katarzy, nie Janowey Kuklewskiey, Ziabczankam służące, nie wiedzieć ieżeli pobrane czyli poszarpane, owo zgoła, wszystek dwor żalobliwego im. pana Pawła Tura Otolczycki wniwecz obrocony y spustoszony został, tedy żalobliwy im. pan Tur dla czasu przyszłego, ieżeliby się u kogo majątnosć iego, ruchoma albo sprawy iego y siestrzenicom iego, pani Ankudowskiey y pani Kuklewskiey należące, a w ten czas zabrane pokazali, s; кождымъ takowym chcący prawem czynić, dał tę żalобę y opowiadanie swe do xiąg grodskich Pinskih, zapisać, што есть записано.

Изъ актовой кн. Пинскаго град. суда за 1659 г. № 13011 л. 779.

№ 125—1859 г. Декабря 31.

Заявлено зем. Яна Желиговскаго и его жены о нападении казаковъ подъ начальствомъ Кургана на им. Мудковичи.

Manifestacya p. Żeligowskago o desolatya Mutkowicz.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот пятьдесят девятого, мца декабря тридцат первого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, жаловали y protestowali ziemianie iego kr. msci powiatu Piskiego ichmsc pan Jan Stanislaw Żeligowski y pani małżaka iegomsci ieymsc pani Maryna Szczepianka Żeligowska o tym, iż w roku teraznieyszym tysiąc szesćset pięćdziesiąt dziewiąтым, msca decembra dziewiętnastego dnia, kozacy swawolni z Ukrainy, nad ktorem, pułkownikiem był nieiakis Kurhan, do miasta Piska napadszy, a stojąc przez dni pięć w miescie, dwory szlacheckie około miasta blisko będące rabowali, między ktorymi na dwor żałobliwych ichmsc pana Żeligowskiego y pani Żeligowskiej arędowny, nazwany Mудковиче, w powiecie Piskim w mili od Piska będący; w niebytnosci żałobliwych naieżdzaiąc w dzień, a poddanych różnych wsi okołychnych w nocy, co w tym dworze maiętnosci różney w swiernach zamki odbiwszy, skrzynie, szkatuły, puzderka połupawszy, różnych rzeczy pobrali, także zboża różne s tych swirnow to wszystko pobrali, psczoły w ulach w sadach, co sie było po wyzdychaniu, tak arędownych iako y żałobliwych ichmsciow własne rozmnożyli, powydzierali, w izbach, komorach okna w ołowo oprawne powybiiali, ołow pobrali, zamki, zawiasy od drzwi, okien pooddzierali, pieca nadżagami potłukli y wniwecz ten dwor

obrocili, a mianowicie zboże, ktore s swirnow pobrano: żyta trzecinnikow pięćdziesiąt, grochu trzecinnikow dwanasie, pszenicy trzecinnikow dwa z beczką nową, ięczmienia trzecinnikow osm, owsu trzecinnikow czterdziecie, mąki rżaney w beczkach dwuch trzecinnikow osm, osobliwie kłaczе szerscią gniada, ktora kosztowała złotych pięćdziesiąt, owo lekko kładąc ichmsc żałobliwe szkody na złotych pułtora tysiąca polskich tak przez tych kozakow iako y przez poddanych różnych wsi ponoszą, maiąc tedy żałobliwe tak wielką szkodę y krzywde, dla czasu przyszłego dali te swoią żałobę y opowiadanie do xiąg grodzkich Piskich zapisać. Przy ktorom opowiedaniu ставшы очевисто Ян Ушацкий, енерал повету Пинского, квит свой реляційный с печатю и с подписом руки свое до книг кгородских Пинских сознал тыми словы: Ja Jan Uszacki, ienerał J. k. m. powiatu Piskiego, zeznam tym moim quitem, iż roku teraznieyszego tysiąc szesćset pięćdziesiąt dziewiątego, msca decembra dwudziestego osmego dnia, maiąc ia przy sobie stronę dwuch szlacheicow pana Bohdana, pana Iwana Wysockich, s ktorymi byłem wzięty na sprawę niżej mianowaną od imsci pana Jana Stanisława Żeligowskiego y pani małżaki imsci ieymsci pani Maryny Szczepianki Żeligowskiej, ziemian iego kr. msci powiatu Piskiego, do maiętnosci y dworu ichmsci arędownego, nazwanego Mutkowicz, w powiecie Piskim leżącego, tamże za okazaniem iegom. pana Żeligowskiego widziałem swirniow trzy, w ktorых zamki poodbiiane y drzwi połupane, tam skrzyń trzy wielkich rozbitых próžnych, żadney rzeczy w nich niemasz, a w izbach, komorach w tym dworze pieca побите, okna potłuczone, w sadach dwuch ulow dwadziescia siedm, w ktorых psczoły były znać że swięzo nie dawno psczoły powydzierano, między ktoremi ulow cztery rozrubanych iest. Mianował imsc pan Żeligowski y pani małżaka imsci, że w roku teraznieyszym tysiąc szesćset

pięćdziesiąt dziewiątym, msca decembra dziewiętnastego dnia, kozacy swawolni z Ukrainy do miasta Pinska napadszy, potym dwory szlacheckie rabowali, na tenże czas y na dwor ichmsciow Mutkowicze naieżdzaiąc, różney maiętnosci y zboża pobrali y szkody na złotych polskich pułtora tysiąca ichmosć w tym dworze Mutkiewiczach uczynili, o czym szerzy na procesie pomieniono. A tak ia ienerał stroną szlachtą przy mnie będącą, com widział y słyszał, na ten quit napisawszy, s pieczęcią y s podpisem ręki mey także s pieczęciami strony szlachty do xiąg grodzkich Pinskih daię. Pisan roku y dnia wysz pisanego. Jan Uszacki ienerał J. k. m. powiatu Pinskiego. Которое оповедане и енералское сознане до книг кгородских Пинских есть уписано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1659 г. № 13011 л. 782.

№ 126—1860 г. Марта 12.

Жалоба священника Глиненской церкви о. Андрея Дружиловскаго на полковника польскихъ войскъ Александра Русецкаго о наѣздѣ на Глиненскую церковь, Пинскаго пов.

Prot. swiaszczenika Hlinienskiego na p. Rusieckiego pułkownika.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестьсот шестдесятого, мца Марца дванадцатого дня.

На враде кгородском, в замку господарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столникомъ и подстаростимъ Пинским, од велможного его млети пна Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гельметского старосты установленым, Жаłowал y плачлиwie protestował wielebny ociec Andrzej Drużyłowski, swieszczennik cerkwi Hlinienskiey, w krzywdzie y szkodzię y swoiey na imsci pana Alexandra Ruskieckiego pułkownika J. k. m. y na companią iegomsci pana Kaminskiego,

pana Piotrowskiego y innych samemu imsci imionami y nazwiskami wiadomych y znaiomych o tem, iż co w roku teraznieyszym tysiąc szesćset szesćdziesiątym, msca Marca ze dnia szostego na dzień siodmy, w nocy, pomienione obżałowane osoby compania gromadnie, z własnego imsci pana pułkownika roskazania, naiachwawszy gwałtownie na wieś Hlinną, w powiecie Pinskim leżącą, tamże do cerkwi drzwi y kłódkę odbiwszy, w cerkwi te rzeczy, mianowicie, iedwabnicę łokci cztery niebieskiey masci, nad obrazem naswiętszey Panny wiszącey, która kosztowała złotych cztery, tuwalen dwie iedwabiem karmazynowym czerwonym z blaszką szytych z ołtarza naswiętszey Panny, kosztuiących złotych dwadziescia ieden, tuwalen biela szytych dwie kosztowali złotych dziesięć, xiążkę lekarską ruskim pismem za złotych piętnascie, a w domu pomienionego swieszczennika także gwałtownie te rzeczy, to iest: rewerende czarnego lundyszu załuiącego, kosztuiącą złotych osmnascie, kozuch białołowski wielki za złotych dziesięć, kunicę do czapki kupioną za złotych trzy, czapek męzkich cztery, iednę muselbesową, hobrem obłożoną, za złoty ieden, drugą błękitną paklakową z wyłogami lisiemi za złotych trzy, trzecią łazurową lundyszową, obłożoną także lisem, za złotych pułtrzecia, czwartą zieloną paklakową niepodszytą za groszy dwadziescia pięć, żupan siermiężny czarny kupiony za złotych cztery, płotna kuželnego suwoiow trzy, w iednym suwoiu łokci dwadziescia, łokiec po groszy osmnascie, złotych dwanascie, w drugim łokci szesnascie po groszy osmiu, złotych cztery, groszy osm, w trzecim suwoiu łokci dwadziescia cztery, po groszy pięciu, złotych cztery, obrusow tkackich pięć po łokci cztery, lokiec po złotemu, złotych dwadziescia, obrusow grubszych trzy po pięciu łokci, lokiec po groszy piętnastu, złotych siedm, groszy piętnascie, przescieradło tkackie biela szytę złotych siedm, ręcznikow tkackich łokci szesnascie po groszy dziesięciu lokiec,

złotych pięć groszy dziesięć; fartuchow kolenskich cztery; po złotych dwa każdy; złotych osm; fartuchow serweczanych trzy; złotych trzy; pas karmazynowy złotych trzy; ponczoehi kramne dziane złoty ieden, flaszka cynowa w pułtory kwarty złoty ieden groszy dwadziescia; rantuszkow białogłowskich kolenskich; dwadziescia; rantuchow domowey roboty dwadziescia; każdy po złotemu; złotych dwadziescia; rantuchow domowey roboty dwadziescia osm; każdy po pułzłotego; złotych czternascie y innych niemało rzeczy tak cerkiewnych w cerkwie, iako y żalobliwego w domu iego; gwałtownie bezprawnie zabrali y do obżalowanego imsci pana pułkownika; zaprowadzili; O co wszystko; o zabranie cerkiewnych y swoich rzeczy; o odbicie cerkwie y zniewagę Domu Bożego; a zatem o paeny prawne czynić z imscią panem pułkownikiem prawem żalujący swieszczennik sobie y kollatorowi tey cerkwie; zostawiwszy salvae, ten proces swoy dał na ten czas zapisać. Што есть записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда. за 1660 г. № 13012 л. 164.

№ 127—1660 г. Марта 14.

Универсаль хоружаго Пинскаго повѣта Василія Альбрехта Орды съ приглашеніемъ всѣхъ шляхтичей на 16 марта собраться въ полномъ военномъ снаряженіи въ м. Мотоль, для выступленія противъ Московскихъ войскъ.

Akt. uniwersalu iegom. p. chorążego do Motola na ziazd.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсотъ шестдесятого, мца марта пятнадцатого дня.

На враде кгородском. в замку господарском Пиньском, передо мною Войтехом Зеленским, столником, и подстаростим Пиньскимъ, од, велможного, его млсти, пна Яна Кароля Млоцкаго, Пинь-

ского, Гелметского старосты установленным, постановившысе очевидсто панъ Владыславъ Вишневский универсаль его млсти пна Базылего Албрехта Орды; хорожого повету Пиньского; пна своего; ку актыкованью до книг кгородских Пиньских; подал, тыми словы писаный.

Jasnie wielmożnym; wielmożnym, zaenie urodzonym ichmosciom panom dignitarzom; urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie y wszystkim; duchownego y swieckiego stanu, powiatu Pinskiego; obywatelom, moim wielce mlściwym panom y laskawey braci powolne moię zaleciwszy usługi; Wiadomo wmosciom moim mlściwym panom, iż tylko na krotki czas z pod chorągwie powiatowey wmm. moim mlściwym panom absentować pozwoliłem był; lecz iż przewrotny nieprzyjaciel moskwiecin w swoich zawziętych nie ustaiąc impraezach, im daley tym barziy in visceribus postępując, ku naszym zbliża się kraiom, gdy iuż Chomsk y Zabierz od czaty tego nieprzyziaciela (iako mię doszła wiadomosc) poniekąd uznał niebezpieczestwa. Zaczem z powinności y functiy urzędu mego o takowym zachodzącym dawszy przestroge niebezpieczestwie, wielce wmw. moich mlściwych panow prze miłosierdzie Boże y miłosc spolney matki oyczyzny upraszam; abyście wm. moi msci panowie sami dla siebie y ostatnich fortun swoich, żadnemi nie wymawiając się ochronami, kto się tylko szlacheckiego kleynotu, tytułię praerogatiwą, do miasteczka Motola, gdzie tego sama wyciąga necessitas, na dzien szesnasty mscia Marca praesentis, do chorągwie powiatowey y drugich ichmsciow, iuż zostaiących zgromadzić y przybywać raczyli. O co y posełnie upraszaiąc y w tym, iż każdy nieposluszny pro demerito z prawa y nielaski; Jkm. y Rzptey odniesie da; Bóg czasu požadanego karę upewnniając, laskom mię wmw. m. m. pp. iako naupilniey z moiemi zalecam uslugami; z Pinska, dnia czternastego, mscia Marca, roku Panskiego, tysiąc szesceset, szeszedziesiatogo. У того универсалу, подпис. руки тыми, словы

Wmwmymych mlsciowych panow we wszem powolny brat y sluga Bazyli Albrycht Orda, chorazy powiatu Pinskiego. Kоторый тотъ универсалъ за поданемъ его до книгъ кргодскихъ Пиньскихъ естъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1660 г. № 13012 л. 166.

№ 128—1660 г. Марта 21.

Универсалъ хоружаго Пинскаго повѣта Василія Альбрехта Орды съ предписаніемъ всей шляхтѣ подь смертною казною за ослушаніе собраться въ с. Смоленѣ или др. мѣстѣ на 24 марта въ полномъ военномъ снаряженіи для выступленія въ походъ противъ Московскихъ войскъ.

Akt. uniwersalu iegom. p. chorazego Pinskiego do traktu Zarzeckiego.

Лета отъ нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестидесятого, мѣца Марца двадцатъ перваго дня.

На враде кргодскомъ в замку господарскомъ Пинскомъ, передомною Войтехомъ Зеленскимъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, одъ велможногого млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты вустановленнымъ панъ Янъ Лютомский универсалъ его млсти пна Базылего Албрехта Орды, хоружаго повету Пинскаго пна своегогоку актыкованю до книгъ кргодскихъ Пинскихъ подалъ тыми словы писаный:

Wjasnie wielmożnym, wielmożnym, zacnie urodzonym ichmsciom panom dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu szlachecie y wszystkim duchownego y świeckiego stanu powiatu Pinskiego w tractie Zarzeckim obywatelom moim wielce mosciwym panom y łaskawey braci, powolne moie zaleciwszy usługi, donoszę do wiadomości wmw moich mlstiwych panow, iż zwyczajna złość nieprzyiaciela domowego okazuje się znacznie w tractie wmw mych mlsciowych panow, ktora wielu ichmosciow

panow braci okolo Dawydgrodku mieszkających z nagła napadszy, ogniem y mieczem zniosła y daley, iako mamy pewne wiadomosci, całemu powiatowi (czego im Boże nie pomagay) toż obiecuią, zaczem chcącъ wszystkimi silami zabieżeć temu, a dla porzadnieyszego w tractie wmw. zgro madzenia y dania odporu temu nieprzyiacielowi, z władze urzędu mego uprosilem y naznaczyłem imsci pana Władysława Orde, ktory iako y pierwiey będącъ na usłudze powiatowej w tractie tamiecznym wmw moich mlsciowych panow Zarzeckim zwykłą czulością viritim zebrawszy się z wmwimi memi mlsciwymi panami y bracią, także strzelcow ma iako najlepiey prowadować y na ten czas składam stedy termin zciagnienia w Stolinie, albo gdzie najlepiey samemu imsci panu regimentarzowi będzie zdalo, nie pochybiającъ terminu, na dzień dwudziesty czwarty tegoż imsca dawszy, moc iegomosci kożdego na głowę, ieżeliby ktory temu uniwersalowi nie byłъ posuszny, necessitować y surowie na maiętnosci kożdego nieposuszneho karać. Pisanъ w Pinsku, dnia dwudziestego pierwszego Marcij, anno tysiącъ szescsetъ szescdziesiątego. У того универсалу подписе руки тыми словы: Wmw mych mosciwych panow we wszem powolny brat y sluga Bazyli Albrycht Orda, chorazy powiatu Pinskiego. Kоторый универсалъ за поданемъ его до книгъ кргодскихъ Пиньскихъ естъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1660 г. № 13012 л. 192.

№ 129—1660 г. Марта 21.

Универсалъ хоружаго Пинскаго повѣта Василія Альбрехта Орды съ рѣшительнымъ приглашеніемъ всѣхъ шляхтичей Пинскаго повѣта собраться на 26 марта для выступленія противъ Московскихъ войскъ.

Akt. uniwersalu iegom. p. chorazego do traktu Zahorodskiego.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятого, мца Марца двадцат первого дня.

На враде кгородском в замку господарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкаго, Пинскаго, Гелметского старосты установленым, постановившысе очевисто пан Лютомский универсаль его млсти пна Базылего Албрехта Орды, хоружого повѣту Пинского, пна своего, ку актыкованю до книг кгородских Пинских подал тыми словами:

Bazyli Albrycht Orda, chorąży powiatu Pńskiego Jasnie wielmożnym, wielmożnym, zacie urodzonym, ichmosciom panom dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom tak stanu świeckiego iako y duchownego w powiecie Pńskim, moim wielce mściwym panom y braci, zaleciwszy moie powolne usługi, niepoiednokroć dokuczalem gestemi uniwersalami memi wm. moim mściwym panom w różnych nieszczęсных powiatu tego occasiach, a osobliwie onegdayszego czasu, składaiąc ziazdowi naszemu termin do Motola, względem przemiiaiącey moskiewskiej impetitij, nie odniosłem iednak požadanego skutku, cobyscie wm. moi msci panowie sami dla siebie generoso pectore y sercem nieustraszonym gorąco gromadzili, przez co iako y samych wmw. moich msciwych panow periclitatur salus, tak y moia w usłudze wmw, moich msciwych panow, powaga poniekądin derisum przychodzi. Oswiatczywszy tedy niebem y samemi wmmi. memi mściwemi panu, iuż teraz ultimario wydaię ten moy uniwersał, maiąc wyrazną świežo dopiero przyniesioną od J. k. m. pana mego mściwego prae-cautią, a do siebie oddaną, czuiąc przy tym od tractu Zarzeckiego nowe pericula, a chcąc onym tempestiue zabieżeć, iako w tract tamedzny imsci pana Władysława Orde za regimentarza naznaczyłem tak tu samym nam potrzebą na tymże terminie, to iest na dzień dwudziesty piąty prae-

sentis pilno, a pilno stawić się. Uczynicie to tedy wm. moi msci panowie dla postrachu y wstrętu świežo powstaiącey od Zarzecza chłopskiej licentii y dla oswiatczenia iego krolewskiej msci panu naszemu mściwemu niepodeyrzanego naszego poddanstwa. Pisan w Pńsku, dnia dwudziestego pierwszego marca, anno tysiąc szescset szesedziesiątego. У того универсалу подпись руки тыми словами: Wmw. mych mosciwych panow we wszem powolny brat y sluga Bazyli Albrycht Orda, chorąży powiatu Pńskiego. Kоторый универсаль до книг кгородских Пинских есть уписань.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1660 г № 13012 л. 193.

№ 130—1660 г. Августа 18.

Универсаль гетмана в. к. л. Павла Сапѣги съ воспрещениемъ шляхтѣ Пинскаго повѣта взаимныхъ наѣздовъ и грабежей.

Akt. uniwersalu iegom. p. hetmana na zniesienie bez listow przypowiednych.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятого, мца апреля двадцат шостого дня.

На враде кгородском в замку господарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкаго, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, универсаль ясне велможного его млсти пна Павла Сапѣги, воеводы Виленского, гетмана великого вел. княз. Лит. в речы нижей в немъ выраженой, до повету Пинского писаный, ку актыкованю до книг кгородских Пинских подано тыми словами:

Paweł Jan Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit, Rosławski, Olkinicki, Zdzitowski, Borciański starosta, oeconomicy Szawelskiej y Kobryńskiej

administrator. Wszem w obec y każdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, mianowicie ichmściom panom rycerstwu, szlachcie y wszystkim obywatelom powiatu Piskiego, moim mściwym panom y braci; po zaleceniu powolności moich, mam tę przestrożę, iż się takowi w powiecie wzwysz pomienionym znajdą, którzy unikają prawa, które ich stringit do powinności rycerskiej, w powiecie Piskim gromadnie wiąże się do wojsk Jego kr. mści y ieden drugiego z samey nienawisci y złości naieżdża, krzywdzi y inne nad wszelką słusność bezprawia czyni, zaczym chce to mieć y pilno żądam, aby się nikt nie ważył zaciągać za żadnemi mimo wiadomość moją listami y władzą których nikt z pułkownikow przypowiadać nie może. inaczey takich iako swowolnych znosić roskazuie. Dat w Słochach, dnia osmnastego aprilis, anno tysiąc szesćset szesćdziesiątego. У того универсалу при печате притисненой подписи руки теми словами: Paweł Sapieha, wojewoda, Wilenski, hetman wielki W. X. Lit. Который универсал за поданемъ его до книг кгородских Пинских есть уписан.

Изъ акт. кн Пинск. грод. суда за 1660 г. № 13012 л. 298.

№ 181—1660 г. Мая 11.

Универсалъ маршалка Ельскаго и хоружаго Пинскаго повѣта Орды съ предписаніемъ всѣмъ шляхтичамъ Пинскаго повѣта явиться на 14 мая въ Пинскъ, въ полномъ военномъ снаряженіи, для выступленія противъ Московскихъ войскъ.

Akt. uniwersalu iegom. p. marszałka iegom. p. podkomorzego y iegom. p. chorążego.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестьсотъ шестьдесятого, мца мая дванадѣца того дня.

На враде кгородском, в замку гдарскомъ Пиньском, передо мною Войтехом Зеленскимъ, стольникомъ и подстаростимъ Пиньскимъ, од велможьного его млети пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, универсалъ их млестей, его млети пна маршалка, подкоморого и хоружого повету Пинского ку актыкованю до книг кгородских Пинских подано теми словами:

Łukasz Jelski marszałek, Bazyli Albrycht Orda chorąży powiatu Piskiego, jasnie wielmożnym, wielmożnym, w Bodze przewielebnym ichmściom panom senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie y wszystkim ichmosciom panom obywatelom powiatu Piskiego, naszym mściwym panom y braci, służby naszą w łaskę braterską wm. naszego mściwego państwa zaleciwszy, donosim do wiadomości y prze miłosierdzie Boże upraszamy tą naszą innotescentią każdego, kto imie szlacheckie na sobie nosi, tak w tractie Zahorodzkim, iako y w Zarzeckim będącym ichmściom panom obywatelom, braci naszej, mając pewną wiadomość y zgola na oko widząc w Wyhonoszczach siele za Łahiszynem wiarołomnego nieprzyiaciela Moskala, który tam bywszy w kilkadziesiąt koni zniszczenie y rozlanie krwi w tey wsi uczyniwszy, nazad pod Lachowicze powrócił, dając znać Chowanskiemu o przeprawach do Pinska, gdzie, zapewnie, iako mamy wiadomości od tych chłopow, którzy w rękę u Moskwy byli y przewodzili ich przez błota, że już ordinowana czata od Chowanskiego tu do Pinska z pod Lachowicz Moskwy trzy tysiące, którzy na nas spiących y prawie o siebie samych zdrowie y substancy swoich cale niedbających zmagła nie napadli, upraszamy podzięcię y posetnie prze miłosierdzie Boże, abyście wm. nasi mściwi panowie y bracia, iako na gwałt sami dla siebie et propter cara pignora na dzień czternasty maia, w ten przyszyły piątek, do Pinska sami osobami

swemi raczyli się stawić y poczyty, tudziesz y piechote, kto z czym może, pogotowiu ze wszelaką gotowoscją. Na którym terminie, wprzod unanimiter wszyscy sami dla siebie zdrową radę y consultę uczyniwszy, potym tam za ordinansem dobrym stawali na przeprawach, gdzieby ten nieprzyjaciel, do nas ordinowany, otrzymał impet i repulse; bo ieżeliby wm. nasi msci panowie bracia tego uczynić nie chcieli, tedy ten nieprzyjaciel, czego Boże ucho way, aby sedem belli w Pinsku nie założył y nas wniwecz ogniem, a mieczem nie zniszczył. Uczynicie to wm. nasi m. panowie dla chwały Jego świętey, domow Bożych, magestatu J. k. m. pana naszego mściwego, oyczynny miłey, dla powiatu swego, który ieszcze do tych czas pro posse suo w iakiey kolwiek zostawał czułości y dbałosci. Podawszy to wmm. naszym mściwym panom y braci do wiadomosci, wiara, cnotą y miłoscią dla oyczynny obowiązujemy, abyscie wm. nasi msciwi panowie na ten termin ze wszelaką gotowoscją y ad consilium y ad arma raczyli przybywać. Przytym z usługami naszemi łasce się wmw naszych mściwych panow y braci iak naypilniey zalecamy. Dat z Pinska, dnia iedynastego maia, roku tysiąc szesćset szesćdziesiątego. Wmw. naszych mściwych panow służy powolni: Łukasz Jelski marszałek powiatu Pńskiego, Miłoły Kuncewicz podkomorzy powiatu Pńskiego, Bazyli Albrycht Orda chorąży powiatu Pńskiego. Который универсал до книг крoдских Пинских ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1660 г. № 13012 л. 358.

№ 182—1660 г. Юня 10.

Протестация мѣщанъ мѣстечка Долгинова съ обвиненіемъ жида того же мѣстечка Абрама Якубовича и его сына въ томъ, что они привели отрядъ Московскихъ войскъ изъ г. Вильны въ Долгиновъ.

Załowali y obciążliwie opowiadali w niebytnosci w tych kraiach Je-o m. pana Kazimierza Kozła Poklewkiego, stolnika Upitskiego, majątnosci Dołhinowskiey mieszczanie do powrotu tegoż Je-o m. pana swojego do tey majątnosci, mianowicie Jakub Machelbasz Czarnacki wojt stary Dołhinowski, Kondrat Paszkiewicz, Iwan Siemieniucki od wszystkich mieszczan Dołhinowskich na żyda Dołhinowskiego Абрама Якубовича y на сына jego Мойзеса Абрамовича o tym, yż w roku terazniejszym tysiąc szesćset szesćdziesiątym, msca Marca dwudzieste-o dziewiątego dnia, będąc tym mieszczanom za nieprzyjacielem Moskałem, ten żyd z synem swoim przybywszy do miasta Dołhinowa, a zniósłszy się z nieprzyjacielem Moskałem, w Wilnie będącym, starszym nad wszystkim powiatem Oszmianskim, Daniłem Myszeckim, wyprawiwszy od niego hramote na Dołhinow, a zostawszy w tym roku wysz mienionym w tey majątnosci Dołhinowie panami, ych ubogich ludzi od tego nieprzyjaciela Moskala utrapionych y zniszczonych do ostatka niszczyć, pustoszyć poczeli, jakoż w tym że roku, msca Kwietnia piąte-o dnia, z Moskałami y s poddziaczym na nich ubogich ludziach mieszczanach y włosci Dołhinowskiey, wymysliwszy wienie tyranckie niezwyeczayne, porobiwszy kunice żeliazne przy*) ziem wies y na tych ubogich wymęczyli gotowizną kop tysiąc, po którym wymęczeniu tych tysiąca kop miesiąca Kwietnia osmego dnia s таż Moskwą odbiawszy kramy z różnemi towarami

*) Точками обозначены мѣста выкрошившіяся въ актовой книгѣ.

będące, na pułtora tysiąca złotych w napoiach gorzalczanych y różnych towarach wzięt futrem bobrow czternastie, kosztowali złotych trzysta, na włoczebne temuż Moskalowi za jayca, syry kop sto, za miód y pienke złotych trzysta. A nie ustawaiać w tyranstwie swoym, ciż żydzi Pawła Mozolia mieszczanina Dołhinowskiego okowawszy do wiewienia zamku Wilenskie-o temuż tyranowi Moskiewskiemu odwiezli, który okupiać przez Je-o msc. pana Dernałowicza przy(czy)ną od garła prowadzące-o na hak na szubienicę, dali miodu prasne-o miednic dwadziescia, kupiać miednicę po kop szesciu, pieniedzi złotych sto, bobrow cztery stać sie mogli złotych pięciudziesiąt. O ktore tyranstwo tego żyda Abrama Jakubowicza y syna iego Moysesza Abramowicza jako ieszcze w niebyt-nosci Je-o m. pana swojego majątnosci Dołhinowskiey dali te opowiadanie swoje do xiąg grockich Minskich zapisać, што есть записано.

Року тисеча шестсот шестдесятого, мца Июня десятого дня на враде оповедано. А. Танаевский наместник Мински. Wypis wydano.

Proces mieszczan Dołhinowskich na żydow Dołhinowskich.

Изъ поточной книги Минскаго градскаго суда за 1654—1694 г. № 11838, л. 14.

№ 133—1680 г. Юля 1.

Жалоба земянина Симона Галасовича на полковника Александра Русецкаго о незаконныхъ поборахъ съ им. Бездежь принадлежащаго Виленскому бискупу и обращениі награбленнаго въ свою пользу.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца июля першого дня.

На враде кградском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинским,

от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкаго, Пинского, Гелметекеро старосты установленымъ. Оповидаѣ, за-ловалъ y в великихъ неunosныхъ ниже мianowanychъ кривдахъ y шкодахъ protestował pan Symon Gałasowicz, namiesnik urzędника iasnie wielmożnego w Bogu przewielebnego imsci xiędza Jana Dowgiaty Zawiszy, z Bożey łaski, stolice apostolskiey biskupa Wilenskiego, proboszcza Trockiego, majątnosci iegomsci Bezdzieża w powiecie Piskim leżącey, na imsci pana Alexandra Rusieckiego, mianuiącego się pułkownika J. kr. msci woyska Zaporozskiego, za daniemъ sobie dostateczney od mieszczan miasteczka Bezdzieża y poddanychъ różnychъ wsi do Bezdzieża należącychъ sprawy o tem, iż iegomsc pan Rusiecki, cale pospolitego y woyskowego w constytucyachъ seymowychъ y artykułachъ woyskowychъ opisanego przepomniawszy prawa, roku teraznieyszego, тисячъ szescset szescdziesiątego, począwszy ode dnia pierwszego msca Marca, przez ten cały miesiąc Marzec, Kwiecien, May y Jun, aż do miesiąca Jula, różnychъ dni y czasow, często y gęsto z pułku swego, na ten czas w Horoycu y Byłkowie zostaiącego, deputatow stanowniczychъ y companyą swoią na majątnoscъ Bezdziezską imsci xiędza biskupa Wilenskiego miasteczko Bezdzież y wsi do niego należące nasyłaiąc, a lekce sobie uniwersał iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wilenskiego, hetmana W. W. X. Lit., ktorымъ cale ta majątnoscъ Bezdziezka od wszelkichъ exactij żołnierskichъ excipowana y ochroniona była, poważaiąc, różne w tychъ dobrachъ na samego siebie przez nasłancowъ swoyichъ stacyie wyciągaiąc, różne rzeczy, grabieże biorąc, a to wszystko do majątnosci pani małżaki swey ieymsci pani Catharzyny Dowgierdowny Rusieckiey, nazwaney Rudy, w powiecie Stonimskimъ leżącey zaprowadzaiąc, sam iegomsc pan pułkownik w tey majątnosci Bezdziezskiey ku swoiemu y ieymsci pani małżaki swey pożytkowi na złotychъ szesć тисячъ polskichъ uczyniłъ szkody; osobliwie

w tychże majątnościach wysz pisanych rotmistrzow swoich, iako to pana Czerkasa, pana Kulesze, pana Połowieckiego, pana Suryna, pana Illicza, pana Wichorowskiego y innych do kilkudziesiąt setników, asawułow, samemu imsci panu pułkownikowi wiadomych z swoiemi przypowiednemi listami na zaciąg posylając, nieznosne przez nich y kompanią ich zbieraną po kilka raz to siam to tam krążającą w miasteczku Bezdzieżu y wsiach do niego należących ubogim mieszczanom y poddanym bicia, despekty, krzywdy y szkody w zabieraniu zboża, koni, wołow, krow y różnego bydła, fantow y różnych rzeczy czyniąc na złotych dziewięć tysięcy polskich w tey majątności Bezdziezkiej, iako o tym wszystkim na osobliwym rejestrze szerzey opisano y czasu prawa dowiedziono będzie, uszkodził. O ktore wszystkie szkody w rejestrze specyfikowane protestując imsci xiedzu biskupowi Wilenskiemu czynienia prawem z iegomsc panem Rusieckim pułkownikiem zachowawszy saluae ten swoy na ten czas dał do xiąg zapisać proces. *Што ест записано.*

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1660 г. № 13012, л. 509.

№ 134—1660 г. Юля 1.

Жалоба землянь Пинскаго повѣта Данила и Ивана Дубенецкихъ на браславскаго подкоморія Стефана Святополка Четвертинскаго о наѣздѣ на им. Могильну, Слонимскаго повѣта.

Prot. pp. Dubienieckich na xcia Czetwertenskiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца июля першого дня.

На враде кгродском в замку гдарском Пинском передо мною Войтехом Зеленским столникомъ и подетаростим Пинским от велможного его млсти пна

Яна Кароля Млоцкого Пинского Гелметского старосты установленым Жаłowали opowiadali y solenno w wielkiey swey krzywdzie y nieznosney szkodzie iegomsc pan Daniel y pan Iwan Dubienieccy ziemianie iego kr. msci powiatu Pинского na oswieconego xiążencia iegomsci Stefana Swatopelka Czetwertenskiego podkomorzego Brasławskiego, opiekuna potomkow zeszłego świętey pamięci xiążęcia Mikołaja Swatopelka Czetwertenskiego casztelana Minskiego xiążąt Mikołaja y Alexandra Czetwertenskich casztalanowiczow Minskich w ten sposob, że gdy w roku teraz ydącym tysiąc szesćset szesćdziesiątym nieprzyaciel kr. iegomsci y wszystkiey Rzptey moskal s kozakiem następując na panstwo y powiat Pinsky wtargając, pominowszy majątnosc żalujących na same miasto Pinsk y wsi tam będące insperatie wpadł, ogniem y mieczem splundrował, w te czasy żalujące ichmsś panowie Dubienieccy iako mogąc tylko z małżakami y dziećkami swemi dla ominienia tego nieprzyiaciela na ustronę z majątnosci swey Dubięca w powiecie Pинским leżącey spendziwszy tylko bydło y sprowadziwszy zboże do wsi swey Mohilney. do Sokołowa w powiat Słonimsky niachali, w tem czasie roku wysz pisanego msca iuni trzydziestego dnia z rozkazania oswieconego xcia iegomsci pana podkomorzego Brasławskiego pan Stanisław Beniecki pan Krzysztof Debecki sludzy y urzędnicy xiążąt ichnsciow, woyt majątnosci Woroni w powiecie Pинским leżącey, Kozioł Nikifor boiarzyn, Ułas Michałowicz, Iwan Herela, Małoch Rolkiewicz, Szum z synami boiarowie, Buchlickie strzeley Perszezykowie z sioła Struhi y inne wszystkie poddani tey włosci Woroniewskiej naiachawszy y naszedszy, pod pretextem moskiewskim y kozackim, mocno gwałtem z różnym orężem strzelbą y rohatynami iako nieprzyiaciele wpadszy do wsi żalujących Mohilney w powiecie Pинским leżącey, gdzie nie zastawszy protestujących w domach tylko majątnosc ktora żalujące tam sprowadzili

tedy zarazem będące bydło pana Daniela y pana Iwana Dubienieckich wołów s krowami, cielence czterdzieście dwornych, a krow chłopskich także cielence piętnaście, każdy woł płacony po kop dziesięciu litewskich, a krowa każda kupiona po kop osmiu także litewskich zabrali, przy którym zabraniu wołów zboża co należeli w gumnach y poddanych młoconego na wozy zabrawszy, wieś samo Mohilną spustoszywszy ogniem, chałupy y gumna ze wszystkim popalili y w niwiecz funditus obrocili, te woły y krowy y zabrane przez nich zboże do majątności xiążęcia iego-mosci Woronicy zaprowadzili y żałujących osob do ostatniey zguby przywiedli, przez które zabranie bydła, zboża, spustoszenie y spalenie tey wszystkiey wsi żałujące szkodzią sobie oprócz bydła, zboża na dwa tysiąca złotych polskich, tedy o to wszystko iako się wyżej pomieniło chcąc ichmsce panowie Dubienieccy prawem czynić y tego wszystkiego na xiążencu Jegom. panu podkomorzym Brasławskim y majątności Woroniach requirować, zostawiwszy sobie salwe dla uczynienia szerszey protestacy, na ten czas prosili aby to do xiągrodu Pinskiego przyjęto y zapisano było *Што есть записано.*

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1660 г. № 13012, г. 511.

№ 135—1660 г. Юля 2

Универсаль хоружаго Пинскаго Василя Альбрихта Орды съ предписаніемъ всемъ шляхтичамъ Пинскаго повѣта собраться на 4 юля въ Пинскъ, съ полнымъ военнымъ снаряженіемъ, для выступленія противъ московскихъ казачьихъ войскъ.

Акт. универсалу иегом. р. хоружаго Пинскаго на xiązd na dzień 4 Jullij.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца юля второго дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским столъником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого Пинского, Гелметского старосты установленымъ, его млст пан Базылей Албрыхтъ Орда, хоружый повету Пинского, универсаль свой до книг кгородских Пинских ку актыкованю подал, в речы нижей в нем выраженой писаный тыми словы:

Jasnie wielmożnym, wielmożnym w Bodze przewielebnym, wielebnym zacnie urodzonym ichmm panom dygnitarzom urzędnykom ziemskim grodskim, rycerstwu, szlachcie y wszystkim powiatu Pinskiego Zahorodzkiego y Zarzeckiego traktow obywatelom moim wielce msciwym panom y braci powolne moie zaleciwszy uslugi; swiezo mię rzetelna od pana Matusowicza urzędника Dawydgrodzkiego y innych z tamtego uchodzących kraiu doszła przestroga y wiadomość, iż kozacka przeciwko I. k. m y Rzptey rebeliująca swawola w swoiey zawziętey nieustaiąc imprezie z wiarołomnym nieprzyjacielem moskwicinem swoje złączywszy siły, iedni w kilku tysięcy z nieiakims Filipezą od Bereznicy przez Horyn przeprawiwszy, a drudzy zaś z nieiakims Szydłowskim w kilkuset moskwy do Turowa przybywszy, z obu stron tak od Bereznicy iako Turowa y Grodka po Stolin y daley pusczaiąc czaty, miasta y wsi iako to Wysock, Terrebezow y inni iuż ku Pinskowi bliżey ogniem y mieczem tyransko funditus plondruią y daley (czego im Boże nie pomoż) grasuiąc isć zamyszlaią, zaczem z należney moiey functiey to do wiadomosci wm. m. m. p. donosząc, wielce upraszam, abyście wm. m. m. pp. w swoim obowiazku y powinney ku oyczynie poczuwaiąc się uslugde; dla całosci oney, samych siebie bezpieczestwa y ostatniey ostatnich kątow naszych ruiny do miasta I. k. m. Pinska wszyscey kto się ieno szlacheckiego tytułu szczyei praerogatiwą na dzień czwarty Jula praesentys pod chorągiew powiatow-

wą zgromadzić y spólnie z sobą iakobyśmy od takowych incursy nieprzyjacielskich securi zostawać mogli. in armis stawać raczyli, o co y po setnie upraszając wmw msciowych panow onych że mię z moią powolnością iako naypilniey zalecam łasce. W Pinsku, dnia wtorego Juli, anno tysiąc szesćset szesćdziesiątego. У того универсалу подпис руки тыми словы. Waszmosciow mych msciowych panow we wszem powolny brat y sługa Bazyli Albrycht Orda, chorąży powiatu Pińskiego. Который универсал за поданемъ его до книгъ городскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1660 г № 13012 л. 512.

№ 136—1660 г. Юля 6.

Жалоба земянина Михаила Юршевича на Слуцкого капитанъ-лейтенанта Шелинга о захватъ его движимаго имущества и оскорбленіи чести, когда онъ прибылъ въ Слуцкую крѣпость, спасаясь отъ непріятельскихъ войскъ.

Żałował y obciążliwie się oswiadczał pan Michał Jurszewicz, ziemianin Jego Kro. Mosci wdztwa Wilenskiego na Jego msci pana Szelinga kapteyleynanta garnizonu Słuckiego o to y takowym sposobem, isz w roku teraznieyszim tysiąc szesćset szesćdziesiątym, msca Juny dwudziestego osmego dnia, będąc zawoіowany od nieprzyjaciela pomieniony pan Jurszewicz zostawał iako poimaniec w pułku Zmiowym, gdzie żałujący upatrzywszy czas sobie po temu ujeżdżał do fortecce Słuckiey, wzięwszy od nieprzyjaciela nie mało rzeczy, zdrowie swoje unosił, z wozami, z konmi y przybywszy do Słucka według zwyczaju szedł do jego msci pana Frydrycha commendanta Słuckiego, gdzie przeiąwszy na ulicy pomieniony pan Szyling pomienionego wysz żałującego pana Jursze-

wicza, mimo wiadomość pana commendata pana Frydrycha, samego żałującego dał do wiezienia, a konie wszystkie, wozy, skrzynie, szkatuły z pieniędzmi, z ruchomemi rzeczoma do siebie czeladzi swoiey pod regimentem swoim będącey zabrać gwałtownie rozkazał, snadz mając o tym wiadomość, że sam miał commendatem na Słucku zostawać. Ktore konie, wozy, rzeczy, pieniądze na osobliwym regestrze czasu prawa spisane y dowodzone będą. A trzymawszy żałującego przez cały tydzień w wiezieniu y widząc onego być niewinnego, z wiezienia samego żałującego wypuścił, a te wszystkie rzeczy żałującego gwałtownie niesłusznie y nieprawnie zabrane, konie, wozy y cokolwiek w nich było przy sobie samym zadzierzał, czeladz iedną żałującego w wiezieniu zatrzymał, a drugich precz wypuścił. W czym wszystkim żałujący mając wielką szkodę y cierpią w niewinnosci niemając obelgę y honoru swego urodzonego szlacheckiego zniewagę, a chcąc z nim panem Szylingiem tam, gdzie do tego prawo drogę ukaże, czasu słusznego prawnie czynić y mówić, a swey szkody i obelgi dochodzić, dał tę żalobę y opowiadanie swoje do xiąg spraw grodzkich wdztwa Minskiego zapisać, што ест записано.

Року тисеча шестсогъ шестдесятого, мца Юля шостого на ураде оповедано. Александръ Танаевски наместъникъ Минъски. Wypis wydano.

Proces pana Michała Jurszewicza na imsci pana Szelinga kapitan-leytnanta na Słucku.

Изъ поточной книги Минскаго градскаго суда за 1654—1691 г. № 11838, л. 25.

№ 187—1880 г. Юля 8.

Протестація мѣщанъ м. Долгинова на жи-
довъ того же мѣстечка объ участи ихъ въ
дѣль нападенія отряда Московскихъ войскъ
на означенное мѣстечко.

Żałowali y obciężliwie opowiadali w
niebytnosci w tych kraiach je-o m. pana
swoiego je-o m. pana Kazimierza Kozła
Poklewskiego, stolnika Upitskiego, majątno-
sci Dołhinowskiey mieszczanie do powro-
tu tegoż je-o m. pana swoiego do tey
majątnosci, mianowicie Fiedor Mietelniko-
wicz, Ostapko Ilkowicz y Maxim Iwko-
wicz od wszystkich mieszczan Dołhinow-
skich, a zabitych osob niżej mienionych
pozostali mianowicie: Andrzej Buymin,
syn Pawła Buymina pozostały po niebo-
szczyku oycu swym, Hasia Deylidzicha
żona Wasilia Jilkowicza po zabitym mężu
swoym, Filip Kapieha pozostały po zabi-
tym bracie swoym Andrzeiu Kapiezie na
żyda Dołhinowskiego Abrama Jakubowicza
syna iego Moyżesza Abramowicza o
tym, yż w roku terazniejszym tysiąc szesc-
set szescdziesiątym wziowszy wiadomość,
iż woysko je-o Kro. Msci pana nasze-
miłościwe-o woysko nieprzyjacielskie Mo-
skiewskie pod Połonką szczęśliwie zniósło
mianowicie Chowanskiego, mając wielką
krzywdę od tych żydow, protestujące s
posrzodka siebie do grodu Minskiego już
oswobodzonego posłali trzech mieszczan,
o czym wziowszy wiadomość ciż żydzi od
tegoż Moskalia w Wilnie będące-o, na-
brawszy Moskwy po różnych miasteczkach
y niedobitkow s pod Liachowicz uchodzą-
cych, nie przestając w przedsięwzięciu
swoim w złym zapamiętałym umysle swo-
ym pod ow czas, to iest *)
mieszczanie Dołhinowscy z róż-
nych siół od będącym s
taborow y ku wysz mienionym
msca Juny dwudziestego ego dnia,

*) Точкими обозначены мѣста выкрошившіяся въ акто-
вой книгѣ.

według pochwałek swoych przed tym
uczynionych za Moskwą, obiecuiąc mieszczan
Dołhinowskich wyscinać, ogniem domy
ych popalić, napadszy z nieprzyjacielem
Moskwą konno y pieszo w nocy na to
miasto Dołhinowskie, okrzyk, hałas, strzele-
nie uczynili, w którym napadnieniu mie-
szczan Dołhinowskich trzech zabito, miano-
wicie Pawła Buymina, Wasilia Ilkowicza,
Andrzeia Kapiehe, y gdyby nie było zgrom-
adzenia różnych obcych ludzi włosci,
miasto by Dołhinow wysiekli y ogniem
wypalili, których nieprzyjaciół Moskwe
obronną ręką zaledwo z miasta wyparli.
O co na tych żydow iako pryncypałow y
wodz w tey czaty Moskiewskiey, okazawszy
generałem trupy pobitych mieszczan na
urzędzie zamku Minskiego, przez tegoż je-
nerała powiatu Oszmianskiego Symona
Sosnowskiego prezentowali, zachowuiąc
wolne mowienie je-o mci panu swojemu,
dali te opowiadanie zapisać do xiąg groc-
kich Minskich

Пры которомъ оповеданіу ставшы
очевисто снераль его кор. млсти повету
Ошменского Сымонъ Сосновский, пры-
зналь квит свой реляційны въ тые
слова писаны: Ja Symon Sosnowski je-
nerał je-o Krol. Msci powiatu Oszmian-
skie-o, zeznawam tym moym reliacynym
kwitem, yż w roku terazniejszym tysiąc
szesésset szescdziesiątym, msca Juliy czwar-
te-o dnia z stroną szliachtą, panem Janem
Piotrowiczem, a panem Krzysztophem Za-
leskim będąc mnie użytym od mieszczan
Dołhinowskich Fiedora Mietalni
stapha Ilkowicza, Maxima Iwkowicza do
mia w powiecie Oszmianskim
leżące-o, w którym mieszczan
Dołhinowskich postrzelonego,
drugiego nego w głowie ran
trzy ciętych, ręka prawa ucięta, na
trzecim Andrzeiu Kapiezie rane w szyi
stylu cięta, na głowie samym ciemieniu
rana aż do mozgu, w kramach drwi po-
wysiekane, na Wilenskiey ulicy w Dołhi-
nowie domow dwa podpalonych. Ktore to
zabicie tych mieszczan na ten czas niema

gromada ludzi będących w rynku Dołhinowskim mienili być stałe za naprowadzeniem od żydów Dołhinowskich Abrama Jakubowicza y Moyżesza Abramowicza czaty Moskiewskiej. A tak ia jenerał com widział y słyszał, to wszystko na ten moy relacyyny kwit spisawszy, za pieczęcią y s podpisem ręki mey, także za pieczęciami strony szlachty na ten czas przy mnie będącey ku zapisaniu do xiąg grockich Minskiich podał. Simon Sosnowski jenerał je-o Krol. msci powiatu Oszmianskie-o ręką swą.

Року тисеча шестсотъ шестдесятого, мца Юля девятого дня на враде оповедано и тогожь дня и енераль повету Ошменского Сымонъ Сосновский очевието призналъ. А. Танаевский наместникъ восводства Минского. Wypis wydano. Widimus wydano. Proces panow mieszczan Dołhinowskich na żydów Dołhinowskich.

У того квити пры печатех поднисть руки енералское тыми словы. Которое оповеданье и очевиетое сознанье енералское до книгъ (грод)скихъ Минтскихъ есть записано.

Изъ поточной книги Минского гродского суда за 1657—1694 г. № 11838 л. 31—32.

№ 138—1660 г. Юля 10.

Заявление землянина Юсифа Пригоцкого о захватѣ Московскими войсками его движимаго имущества въ лѣсу близъ им. Усы, Пинскаго повѣта.

Заował y opowiadał ziemianin Jozeph Przygocki o tym, yż co w roku tysiąc szesćs Moskwicin, a mianowicie Chowanski z niemalą potęgą nastąpiwszy, wszystko xięstwo Litewskie pustoszył, a osobliwie w wojewodztwie Minskim czaty onego, incursye częste czyniąc, ogniem y mieczem plądrowali, ludzie jedne w płon zabierając, a drugie zabiiali, a gdy tenże Chowanski pod Lachowiczami

stał obozem, dobywając onych, y gdy stolnik iakowys Moskiewski s pod Lachowicz do Moskwy powracał, ktorego kilka chorągwi Moskiewskich przez wojewodztwo Minskie prowadziło, o czym wzięwszy wiadomość obywatele wojewodztwa Minskiego, obawiając się, aby do ostatka od chorągwi Moskiewskich zgubieni nie byli, różni różno ukrywali, gdzie żalobliwy im. p. Przygodzki uchodząc od tego nieprzyiaciela, aby się iako kolwiek od nich mog ukryć, do lasu z konmi y wozami y ze wszytką swoją ruchomością, niepodaleku domu swego maiętności Usy będącego uiachał, tam że za poimaniem postronnych ludzi, a za naprowadzeniem Moskwy do tego lasu na tabor napadszy w roku terazniejszym tysiąc szesćset szesćdziesiątym, msca Junii dwudziestego szóstego dnia, wprzody samego pana Przygodzkiego ulapiwszy zbili, z mordowali y mało na śmierć nie zamęczyli, gdzie y koni z wozami y ze wszytką ruchomością, cokolwiek na tych wozach skrzyni, ochędostwa y ruchomości było, zabrali, między innymi w teyże skrzyni fastykuł spraw, w którym fastykuł od Je-o msci xiędza Adama Przygodzkie-o plebana Pierszayskiego zapis według prawa sprawiony na złotych tysiąc na dodanie na folwark Usy Kiernożykowszczyzna Je-o meci panu Jozephowi Przygodzkiemu dany, przy tym oblig Jana Wojciechowicza wojta Swierżenskigo na złotych tysiąc nieboszczykowi Je-o msci panu Piotrowi Przygodzkiemu rodzicowi żalobliwego służący, oblig pana Filipa Żydowicza p-u Jozephowi Przygockiemu na złotych piędziesiąt służący, na który oblig pan Żydowicz nie nie winien, gdyż się uiscił, przy tym quity poselskie dawne, poborowe, popisowe y podymnego, oblig pana Gnatowskiego na złotych siedmset panu Piotrowi Przygodzkiemu rodzicowi żalobliwego służący, które to wszystkie sprawy w tym fastykuł będące przez nieprzyiaciela Moskwicina z konmi y wozami są zab Je-o meci pan Jozeph Przygodzki ponosząc wielką szkodę przez

n(ieprzyaciela Moskwi)cina w zabranii pomienionych spraw trudności dał tę na ten czas grodzkich Min- skich zapisać.

Року тисеча шестеотъ шестдесятого, мца Июля десятого дня на враде опове- дано. А. Танаевски наместникъ Менски. Wypisъ wydан.

Proces Jmc pana Jozepha Przygodz- kie-o o poginienie spraw.

Изъ поточнои. книги Минскаго градскаго суда за 1654—1694 годы № 11838, л. 33.

№ 139—1660 г. Июля 10.

Заявление землянина Яна Хрѣновскаго о на- падении Московскихъ войскъ на им. Дольскъ. Пинскаго повѣта.

Manifestacya p. Chrzanowskiego o ra- bowanie od kozakow y Moskwу.

Лета от нарожения Сына Божого ты- сеча шестеот шестдесятого, мца июля десятого дня.

На враде кгородскомъ, в замьку гос- подарскомъ Пиньскомъ, передомною Войтехомъ Зеленьскимъ, столникомъ и подьстаростимъ Пиньскимъ, отъ велмож- ного его милости пана Яна Кароля Млоцького, Пиньского, Гелметьского ста- росты установьленнымъ, protestował y opo- wiadał na urzędzie grodzkim Pинскимъ ziemianin iego krolewskiej msei woie- wodstwa Kijowskiego, iegomość pan Jan Chrzanowski, na ten czas urzędnik mająt- nosci Dolskiej, w Pинскимъ leżącej powie- cie, o to y takowym sposobem, iż gdy w roku tysiąc szesćset szesćdziesiątym, na wiosnę, przed świętym Janem święcie rzymskim, kozacy z moskwą nieprzyaciel- skim rozboyniczym sposobem na Pинskie miasto napadszy, same miasto, klasztory, domy Boże wyrabowali, mieszczan ludzi w nim nie mało nakaleczywszy, inszych dusze pozabawili, skąd na różne mieysca

od Pинска do miasteczek, sioł y do dwo- row szlacheckich, iako nieprzyaciel dla raptu a pastwienia się nad ludzmi zago- ny puseił, gdzie pomienionego roku tysiąc szesćset szesćdziesiątego, w dzień dwu- dziesiąty siódmy Juniy, puseiwszy pomienio- ny kozak z moskwą jednę ezaty na Ja- now przez Hniewczyce, goscincem z Lit- wy na Wołyn prowadzącym, aż do Dolska za niekturą szlachtą, z majątnością swą za rzekę Prypec uchodzącą, tamże przy sa- mym goscincu y do dworu Dolska mająt- nosci wielmożnych iegomości pana Kazi- mierza Krasickiego hrabi y ieymosci pa- niey Barbary Naruszewicowny, podskar- bianki wielkiego xięstwa Litewskiego Krasickiej, gromada kozactwa z moskwą wpadszy, strachu, trwog we dworze y we wsi nadziaławszy, w szpiehlerzach, piwni- cach, schowaniach zamki podbiiali, kolasę protestującego pana Chrzanowskiego, kto- ra w tymże dworze Dolsku ze wszystkim iako uchodzić za przewoz przed nieprzya- cielem włożona była, zrabowali, konia przy- niey wzięli, sam pan Chrzanowski z tak nagłego a niespodzianego napadnienia nie- przyziacielskiego w jednem tylko żupanie tyłem przez sad zaledwo z duszą na bło- ta uszedł, w tey kolasie w skrzyni złożonych sukien falendyszowych parę, bandolet, pistoletow parę, szable, go- towych pndzy złotych polskich sto trzydzieścic, czapek falendyszu przedniego dwie, jednę garłową, drugą zawoykową y drobiazgow niemało te hulstajstwo wzięli, osobliwie skrzynkę ze wszystkimi papiera- mi, rejestrami od początku zawiadywania gospodarstwa protestującego w majątnosci Dolsku do czynienia liczby sporządzonymi przychodow, roschodow, wydatkow z gu- miennych y pieniężnych, cyuszowych y po- dymnych przychodow z przysiołkow do majątnosci Dolskiej przysluchiwaiących, z dani miodowej dwornych pszczoł y in- nych różnych rocznych tey majątnosci Dolskiej prowentow od roku tysiąc szesć- seth pięćdziesiąt pierwszego, aż do roku terazniejszego tysiąc szesćset szesćdzie-

siątego, tamże kwity ichmciow panow porbcow powiatu Pinskiego oddawania przez ręce protestującego z Dołskicy y Uhrynicyckicy majątnosci podymnych pieniędzy, kwity popisowe stawienia pocztu czasu pospolitego ruszenia z tychże wysz mienionych majątnosci, kwity y listy prywatne, za ktoremi na roskazanie ichmsci państwa swego lat y dni różnych zboża, maki, miody, słoły, masło, syry, pieniądze do szkatuły ichmsciow samych y na inne prawne roschody ichmosciow, bydło, wieprze od roku tysiąc szescset pięćdziesiąt pierwszego aż do roku tysiąc szescset szesćdziesiątego iako urzędnik wydawał, te tedy skrzynkę ta czata kozacka z moskwą rozbiwszy, a nie w niey kromia tych papierow więcey nie znalazszy, tamże na mieyscu spalili, a drudzy do przewozu na szlapach do rzeki Prypeci, rozumiejąc na tym przewozie szlachty uchodzącey nie mało pogonić skoczyli, przeto protestujący pan Chrzanowski po takowym nagłym nieprzyjacielskim rapcie tylko przy szczegulnym zdrowiu zostawszy się, uchodząc iakowego od ichmsci państwa swego porozumienia, aby iakie obwinienie od ichmosciow sławie dobrej y honorowi onego szlacheckiemu tak u ichmsci państwa swego iako y u dobrych ludzi względem potracenia tych quitow, registrow liczby sporządzoney w czasie przyszłym nie szkodziło, gdyż nieraz protestujący pan Chrzanowski, poki do tak nagłego raptu nie przyszło, o wysadzenie przyiaciela, o wysłuchanie liczby co rok za wysz mienione lata sam przez się, przez kapellany y zacne ludzie upraszał, chcąc się wyrachować y z domniemania u ichmsci państwa swego oczyścić y z tego co miał sobie powierzzonego wyliczyć, a oraz y za urząd podziękować, a ichmosć to odiazdem prędkim z Dołska, to trwogami częstymi od kozakow y tatar, to nieuspokoieniem praw z różnymi ichmosciami w Koronie y w Litwie zaczętemi y innymi mnogimi zwlekali tę liczbę przyczynami, powiadając, iż to nie uciecze, byle by registra do liczby gotowe były.

Te opowiadanie swoje iak prędko po tak niespodzianym od nieprzyiaciela przestachu mógł przysć do recollecty, dał do xiąg zamkowych zapisać, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1660 г. № 13012 л. 531.

№ 140—1660 г. Юля 12.

Заявление хоружаго Пинскаго повѣта Василя Альбрехта Орды о неоднократныхъ нападеніяхъ обывателей Туровской волости и Туровскихъ мѣщанъ на селеніе Тывровичи.

Prot. iegom. p. chorążego Pinskiego na Turowcow.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятого, мца июля дванадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гларскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехом Зеленскимъ, столникомъ и подстаростим Пинскимъ, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкаго, Пинского, Гелметского старосты установленым, žalował, opowiadał y soleniter protestował iegom. pan Bazyli Albrycht Orda, chorąży powiatu Pinskiego, na pana Biiala, pana Masła, pana Raia y inszych ziemian także mieszczan y włosć Turowską o tym, iż ci ziemianie, mieszczenie y włosć Turowska, mając z dawnych czasow na žalobliwego iegomsci pana chorążego rankor, po kilka razy na majątnosć iegomsci Tywrowicze, w powiecie Pinskim leżącą, z kozakami ukraynnemi naiezczając, konie, bydło, stado, majątnosć rozną brali, dwor samy ze wszystkim budowaniem ogniem spalili, o co osobliwe procesa do xiąg zaniesione są, iakoż roku teraznieyszego, tysiąc szescseth szesćdziesiątego, mscia Juli czwartego dnia, gdy moskwa s kozakami za powodem pomienionych ziemian, mieszczan y włosci Turowskicy do miasta Pinska przez rzekę Pine szturmem się dobywali, a będąc po-

kilkakrotnie na teyże rzece przez protestu-
jącego iegomsci pana chorążego y niekto-
rych, ichmsci panow obywatelom, przy
chorągwie powiatowey na ten czas będą-
cych, s poranku aż do samego zachodu
słońca zatrzymany, a gdy protestujący
iegom. pan chorąży, nie mogąc wytrzymać
tak wielkiey potędze nieprzyjacielskiey, za-
ledwo zdrowie swoje z drugiemu ichmscia-
mia uniosł, a potym ten nieprzyjaciel
moskwicin z kozakami y s temi ziemiana-
mi włoscią Turowską do miasta Pinska
wpadszy, miasto, koscioly, cerkwie Boże
ogniem popalili, kapłanow, szlachtę, szlach-
cianek, mieszczan kogo ułapali, iednych
tyransko męczyli, pozabiali, drugich w
niewolę pobrali, a znowu nazad powracając
ciż ziemianie, mieszczanie y włosc Turow-
ska z moskwą y kozakami dwory, wsi
wszędzie ogniem w popioł obrocili, gdzie
y na majątnosc protestującego iegomsci
pana chorążego, nazwaną sioło Tywrowicze
y folwark Osowce, w powiecie Piskim
leżące, napadszy, tamże w tey wsi Tywro-
wiczach y folwarku Osowcach co kolwiek
majątnosci, koni, bydła, owiec znaleźli, to
wszystko ci ziemianie, mieszczanie y włosc
Turowska zabrali, a potym odchodząc samą
wieś Tywrowicze, folwark y wieś Osowca
ogniem do szczytu spalili y wniwiecz
obrocili y szkody na złotych polskich
dziesięć tysięcy uczynili. O ktore popalenie
tego folwarku y wsi iegom. pan chorąży
Piski chcąc prawem czynić, dał tę opo-
wiadanie y żalobę swą do xiąg grodzkich
Piskich zapisać, што за поданемъ през
пна Вишневекого слуги его млети пна
хоружого повету Пиского ест записано.

Наз. акт. кн. Писк. грод. суда за 1660 г. 13012
л. 537.

№ 141—1660 Июля 13.

Универсалъ гетмана великаго княжества литов-
скаго Павла Сапѣги съ изложеніемъ военныхъ
дѣйствій на Волыни и Полѣсьи и приглаше-
ніемъ составлять отряды для обороны отъ
возможныхъ нападений непріятеля.

Акт. универсалу iegom. p: hetmana na
zgrupowanie.

Лета отъ нароженя Сына Божого ти-
сеча шестсотъ шестдесятого, мца июля
двадцать пятого дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ
Пискомъ, передо мною Войтехомъ Зе-
ленским, столником и подстаростимъ Пис-
ским, от велможного его млети пна Яна
Кароля Млоцкаго, Писского, Гелметского
старосты установленым, универсал од
его млети пна гетмана великаго вел.
княз. Лит., ку актыкованю до книг
кгородских Писских подано тыми словы:

Jasnie wielmożnym, wielmożnym ich-
msciom panom senatorom, dignitarzom,
urzędnikom ziemskim, grodzkim y rycer-
stwu, szlachcie y wszystkim powiatu Pis-
skiego obywatelom, moim młsciwym pa-
nom y braci, Paweł Jan Sapieha, wojewoda
Wilenski, hetman Wielki W. X. Lit. po
zaleceniu powolności moich donoszę do
wiadomości, za wzięciem pewney przestrogi
de imminenti na powiat wmw. m. m.
panow periculo, ktore po wszystkim gras-
sue Wołyniu, ogniem y szablą stan szla-
checki znosząc, że też rebellis manus przy
moskiewskich posiłkach w powiecie wmw.
m. m. panow, lud scinając, w popioł wszyt-
kie obraca fortuny, życzyłbym in instanti
pro solita cura, prouidując saluti wmw.
mm. panow correspondującą temu impetowi
z woyska W. X. Lit., zemknąć resistentią,
y lubom iuz in viscera Białey Rusi in-
simul z iegomscią panem wojewodą ruskim
z woyskami wtargnął, posyłam iednak pięć
chorągwi dragonskich, zwyczajny też wmw.
mm. panowie saluo na nie się podaję sposob,
abyscie do Jkmsci, ktory rozumiem, że do

tych czas koło Włodzimierza z swoim zostaje wojskiem, aby w Polesie pułk iaki y drugi ordinował posłali, a samym w gromadzie nemine excepto, kto się kolwiek szlachcicem bydz szczyci, przy dobrym porządku z powinności szlacheckiey zostawać, gdyż zatrzymując te nieprzyjacelskie impety, które y około Bobruyska wywierają rebellia kozacka, musiałem tam ordinować imsci pana sędziego ziemskiego Mozyrskiego, pułkownika J. k. msci, ad resistendum z częścią ludzi pułku iego, atendit rebus w. m. w. m. m. panow imć pan Jasinski commendat, poddanych też, iako y nieprzyjaciel czyni, przydawszy im ludzi służących do gromady zbierali, rozumiem, że y ci, będąc ogniem y przez miecz zniszczeni, zechcą także strat swoich y zaboystwa wetować. Ja per amore patriae dla dobra samychże w. m. w. m. m. panow życzę, aby każdy sub paenis lege publica sancitis chciał zostawać w zwyczajnym porządku w gromadzie, boć pewnie ten nieprzyjaciel seuiundo surowie nie myśli folgować nikomu, wojska szczęśliwie z łaski Bożej zaczęte dzieło prosequi muszą. Dan w obozie pod Nacza, dnia trzynastego July, anno tysiąc szescset szescdziesiątego. У того универсалу при печати притисненой подпис руки тыми словы: Paweł Jan Sapieha, wvda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit. Который тот универсал за поданемъ его до книг кгородских Пинских есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1660 г. № 13012 л. 583.

№ 142—1660 г. Юля 18.

Заявленіе земянина Андрея Шоломицкаго объ опустошеніи Московскими войсками им. Шоломичи Пинскаго повѣта.

Manifestacyia p. Szolomickiego na moskwę o spalenie.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятаго, мца юля осмнадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарском Пинском, передо мѣною Войтехомъ Зеленскимъ, столником и подстаростим Пинскимъ, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленым, жаловаѣ, опowiadaѣ y плачлиwie своіа pan Andrzej Kostantynowicz Szolomicki, ziemianin Jk.m. powiatu Pинского заносиѣ в ten sposoб y o to manifestatiа, iѣ gdy wiaroѣomny nieprzyjaciel moskwicin z rebelliuiаcym krolowi panu y Rzptej swawolnym kozakiem, z ktorymi zлaczyli siѣ i Turowscy mieszczanie y wлoсѣ Turowska, tak też y mieszczanie Dawydgrodecy y wлoсѣ Dawidgrodecka, w powiat Pинski od tegoѣ Turowa Polesiem wtargnawszy, rozne roznyim ogniem y mieczem działali tyranstwa y ruiny, iakoѣ y na wieс Szolomiczy, w powiecie Pинским leѣаcа, w roku teraznieyszem tysiaс szescseth szescdziesiątym, mсca Juli osmego dnia, gromadnie ynsperate napadszy, rozney conditiei ludzie, iednych tyranско мѣczyli, na smierѣ pozabiiali, drugich w niewolа zabrali, domy wszystkie, miѣdzy ktoremi y dom protestuiаcego ze wszystkim dwornym y gumiennym budynkiem, dobytkiem y zboѣem młoconym y nie młoconym funditus spalili, syna protestuiаcego Benedykta Szolomickiego w niewolа zabrali, a samego protestuiаcego ułapiwszy, okrutnie tyranско poty, аѣ na swoje dobro y zehowanie, przy wsi teyѣ Szolomiczach бѣдaсѣ, nawiesѣ y onѣ powiedzies w bлoсie musiaѣ, мѣczyli, tyranizowali, gdzie w tym schowaniu protestuiаcego pudze gotowe, zлoto, srebro, szaty, ochѣdozstwo mѣskie, bialogłowskie y wszystkie dobro protestuiаcego ogulem zabrali, sprawy, przywilcia, listy, zapisy wieczyste y zastawne na maiѣtnosciey Szolomicz, Tupczycz, Boryczewicz y Łozicz cзѣsci, obligi na rozne dлugi, kwity woienne popisowe, poborowe y podymne y inne rozne sprawy iedne poszarpali, drugie w wodѣ powrzucali,

помогли и в ниwecz оброчили, з которых либо заіаіацы чзсц оных и позбierał, пие чзци поодмокали и wниwecz так, и з неікторых и wчытач не може, пообрачали, коніе, bydło, owce заіаіацего побрали и неізноснā учынили szkodę. Заіаіацы теды так dla wielkiey potrzeby и чзасу przyszłego, іако теж и іежелібы сіę co ruchomey nаіаіаіności, справ алболи теж з коні, з bydła, owіec гдзіе показало, prawem czynіć sobіe wolnosć zachowawszy, даł теж swoіа на ten чзас до хіаг grodzкіeh Pinskiх zapisac manifestacyā. Przy ktorey stanowszy oczewіscіe Jan Ankudowski, іенерал powiatu Pinskiго, relacyā swoіа zeznal tymi słowy:

Ja Jan Ankudowski, іенерал powiatu Pinskiго, zeznam tym moim relacyным kwіtem. із roku teraznieyszego tysіac szesceseth szesćdziesіątego, mscа Julі piętnastego dnia, z stronā szlachtā panem Hrehorym Kolbem, a panem Iwanem Chomiczem, byłem użyty od pana Andrzeіа Konstantynowicza Szolomickeго do wsi Szolomicz, w powiecie Pinskiм leżācey, tamże за obwiedzіenіem и okazаніem, гдзіе dwor и gunnā іего было, tylko popioł a pіccyska oglādałem, tamże skrzynie, szkatuły, rōżne schowanie и naczynie poszczepane, potłuczonę widziałem, w którym rōżne rzeczy, dobytki и sprawy іако w manifestacyey szerzey opisano, pan Szolomicke od moskwy, kozakow, od Turowcow, Dawyd horodczan pobrane и te spalenie w roku teraznieyszym tysіac szesceseth szesćdziesіątym, mscа Julі osmego dnia bydz stałe mіanował и mnā іенералем и stronā szlachtā swіadczył. Na co іа іенерал и ten moy relacyny kwіт porządkiem prawnym zeznam. Pisan ut supra. Jan Ankudowski іенерал rękā. Kоторос оповедане и іенералское сознане до книг grodzкіeh Pinskiх есть уписано.

Изъ акт. кн. Пинск. градск. суда за 1660 г. № 12012 л. 561.

№ 143—1660 г. Іюля 20.

Заявленіе зем. Александра Плескачевскаго обь участіи въ оборонѣ Мстиславскаго замка отъ московскіхъ войскъ, при чемъ были утрачены имъ всѣ документы и имущество и онъ самъ попалъ въ плѣнь.

Землянин его кр. мти воеводства Мстиславскаго Александр Ялзевич Плескачевски жаловал и обьтежливе з великим жалем оповедал о том и таковым способом, иж што в року прошломъ тисеча шестсот петдесят четвертом за наступенем вероломнаго неприятеля, цара Московскаго, з войною на панство короля пана нашего милостивого, замки пограничные, а за данем нам ведомости через универсал его кр. мти и ксенжета Радивилы, на тот час гетмана великаго княства литовскаго, упоминаючи нас сурове, абы жаденъ не важылсе от замков своих отбегат под срокгим каранемъ, под одебранем маетности, под виною вины выволанем с панств наших, на што все панове обыватели воеводства Мстиславскаго згодне позволившы, в лядумъ списавшы, а до города Мстиславскаго з жонми, з детми, з спрами и зо всеми маетностями зехавшы спровадили, где за прыступенем потужного войска московскаго з боярином князем Алексеем Трубецким, князем Коракным, князем Долгуруким, князем Пожарским и Измайловым, гетманами и полковниками, которым отпору дат не могли и до Мстиславля далисе облеч в в паркане и городе Мстиславским, дожидючи отсечы, два штурмы потугом великаго войска цара Московскаго и срокгим фортеlem отважне выпрамили, также и на розговорах подежчаючи под город, великие дары и волности обещывали, которым они сурове отповедаючи за господарство короля пана нашего милостивого и всю реч посполитую . . . здоровья своего з жонами и з детми и зо

всеми маетностями кровю печатоваѣ обещывали, где за третим отважнымъ штурмом з огнями и з иншими приправами великим копитом належытыми паркан и город Мстиславски запаливши, людей так шляхту, яко мещан и мужиковъ, нефолкгуючы маленьким детем и белым головам, тыранско выстинали, в паркане и в городе дворы до щенту выпалили, а в малой личбе шляхту и мещанъ для языковъ в полон брали и в нижние далекіе города за Москву заслали, гдѣ онъ пан Плескачевски пострадавши братю, состръ и все маетности, а самого взяли до везеня и зослали до Астарахани, с которого везеня Бог его Дикими Полями вынес, sprawy в тот час в року выш помененом, в рочицом в городе Мстиславском, погорели, алболи теж неприятели забрали, привилей, атестаця суду головного трыбуналного, вывод шляхетства и купъчыя признаные з интромасиями на разные маетности вечыстые, на Робунов, Чернилова назване Селици и ...ово, от пана Василя, пана Яроща и пана Миколая . . . дерев Туровских на село Селици от пана Василя . . . ры и пана Стефана Воронца, на село Варнавино от пана Петра Ставского, а на село Московское от пана Войтеха Свентицкогo и малжонки его мсти, делчы с паны Дед. . . и межы паны Плескачевскими братею рожоною и в селе Селищах Викгурами и с паном Стефаном Воронцомъ и лист делчы села Ворнови на з розными участниками и декрета трыбуналские небожчика пана Ми . . . Плескачевского отца его запрысежоные на пана Александра и пана Сидора Соколова и его мсти пана Олбрыхта Техановецкого о присужене службы Млиновски и не малые всказы на маетностях их в селе В. . . у воеводстве Мстиславском лежачие и иных . . . и обльикговъ на розных людей которы, су . . . на реестре показат готов будет, а теперей скор . . . стю з рук неприятелских сю протестацяю до в. . .

шого Минского доносит и просит, абы было записано.

Року тисеча шестсот шестдесятого, мца июля дваццатого дня оповедано на враде. Александер Танаевски наместникъ Мински.

Изъ поточной кн. Минскаго гродскаго суда за 1654—1694 гг. № 11838, л. 108.

№ 144—1660 г. Юля 20.

Заявленіе земянь Пинскаго повѣта Плотничкихъ объ обидахъ и притѣсненіяхъ со стороны обывателей Туровскаго повѣта.

Prot pp. Płotnickich na Turowsow.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятого, мца июля дваццатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гларскомъ Пинскомъ, передо мною Войтекомъ Зеленскимъ, столыникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, от велможного его мсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленъ, панове Семен Гораин, Федор Петрович, Григорей Рафалович, Григорей Матфеевич Кохно, Семснович Плотничкие и пнове Иван Качановский и Василей Карпович Стаховский оповедане свое на писме с подписами руко своих до книг кгородских Пинских подали тыми словы:

Млстивый пне враде кгородский Пинский. Мы, я Семен Гораин, я Федоръ Петрович, я Григорей Рафалович Плотничкие, я Иван Качановский, я Василей Карпович Стаховский, я Григорей Матфеевич Юнокевич, я Кохно Семснович Шокурич Ляховичи Плотничкие, земяне его кор. мсти повету Пинского, сами от себе и именемъ потомковъ позосталых сиротъ инших суседов наших, по забитю и по замордованю отцовъ и матерек их през козаков позосталых, в мсти

оповедаемъ и жалуемъ такъ на землянь, яко и мещанъ и всю волост Туровскую, до места Турова маетности ясне велможного его млети пна Константого Любомирского, подчашного коронного, в повете Пинскомъ лежачое и имена и назвиска им ведомых на них о томъ, ижъ тые земляне и мещане и вся волост Туровская, яко перед тымъ сего от зачатыя свое воли и ребелии козацкое учынивши з собою одностайную намову, а поднявъшы бунты противко короля его млети пна нашего млетивого и речы посполитое, такъ противко короны Польское, яко и великого князства Литовского, почавшы од року тисеча шестсотъ сорокъ осмого, по всеъ роки и часы, а ижъ и до року тисеча шестсотъ шестдесятого, наезды, квалты на наше село Плотницкое, в повете Пинскомъ лежачое и на иные маетности других их млети панов обывателевъ повету Пинского чынивали и чынити не переставали, а чынечы и далей предсвзятю своему, вчынивши змову с козаками лесовыми свовольными, зятягнувъшы з собою москалев з города Киевъского, поднесши хоронквы в року тисеча шестсотъ шестдесятомъ, в мцу июлю, натягнувъшы на поветъ нашъ Пинский, идучы и тягнувъшы до места Пинска и знову идучы з места Пинска натягнувъшы на село наше Плотницкое, в повете Пинскомъ лежачое, до свирнов наших замки поодбивавшы, скрыни полунавшы, такъ охендозства, маетност рухомую, кони, быдло рогатое и нерогатое, справы листовные, привилея, данины от светобливое памети королей их млети панов наших млетивых на имена намъданые и служачые и иные справы, листы купъчые, делчые, выежчые, ревизорские квитацие, записы, обликги квиты военные пописные, поборовые старые и подымъные, ово згола все до щенту выбравшы, село наше Плотницкое до щенту выпалили и то все забравшы до места Турова упровадили и на пожытокъ свой оберънули,

а некоторых суседов наших не мало заскочывши в домах и знайдуючы по лесах на смерть помучившы позабияли, которых шкод наших през них Туровцовъ почыненных маемъ себе и шацуемъ на сорокъ тисечей золотых полских, которые шкody наши часу права на рейстрах наших списавшы, у суду належного положить и показат есмо готови. О што все хотечы мы правне чынити и себе сыраведливости правне доходити, просим, штобы сля жалоба наша до книг кгородских Пинских принята и записана была. Семен Гораин рукою. Федор Петрович Плотницкий рукою. Jwan Koszowski река, Висилей Стаховский. Што ест записано.

Изъ актовой. книги Пинскаго град. суда за 1660 г. № 13012, л. 569.

№ 145—1660 г. Юля 21.

Заявленіе землянина Яна Достоевскаго объ опустошеніи Московскими и казачьими войсками сел. Завидчичь, Пинскаго повѣта.

Manifestacyia p. Jana Dostoiiewskiego o spalenie Zawidczycz.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсотъ шестдесятого, мца июля двадцать первого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столникомъ и подстаростим Пинским, от велможного его млети пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметъского старосты установленымъ, оповедал, жаловаль и жалосную свою его млеть пан Янъ Достоевъский, земенин гдарский повету Пинского, в тот способъ заносил манифестацыю, ижъ кгда в теперешнемъ тысеча шестсотъ шестдесятомъ году вероломный кривоприсяжъца москал з ребелизантомъ его кр. млети и речы посполитой козакомъ в добра повету Пинского неприятелско

вторгнувъшы, оные мечемъ и огнемъ воевал, где по зруинованю и самого места Пинского того жъ року, мца июля семого дня на маетность жалобливого и дворъ в селе Завидчычах, у повете Пинскомъ, в полмили от места Пинска будущый, несподеване нападшы, в томъ дворе всю маетност жалобливого в свирнахъ, коморах, скрынях, шкатулах, грошы готовые, золото, серебро, цын, мѣдъ, шаты, охендозство и што колвекъ знайти могли, до того быдло, которого власного жалобливого поголовья сорокъ осмеро, коней пятеро, а пна Куровского з пулъку его млети пна Оскирки, суди земьского Мозырского, пулковъника его кор. млети товариша, клячу, быдла трое, кожуховъ два, футро баранеи и хлопца з собою взяли, справы жалобливого, розные листы, записы, обликги, квитацие, декрета, протестацые, инные розные з розными особами зашълые справы, документа, квиты пописовые, подымные, поборовые и инные старые барзо потребные мунимента чы забрали чыли тежъ пошарпали, на остатокъ яко тое все село Завидчычи, такъ дворъ зо всимъ будованемъ дворнымъ, фолваръковымъ и гуменнымъ, такъ же и подданных жалобливого дома, гумъна, при забраню до щенту всего убозства фундйтус огнемъ спалили и шкоды жалобливому болшей нижели на тры тысячи золотыхъ полских учынили. Жалобливый теды такую шкodu и знищене до ведомости урадовое донесшы, тую свою для вшелякое потреби в прышлые часы подал до книгъ записать манифестацыю, которая ест записана.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1660 г. № 13012 л. 571.

№ 146—1660 г. Июля 21.

Заявление землянина Самуила Олехновича Лопаткаго объ опустошеніи московскими войсками им. Мѣстковичъ, Пинскаго повѣта.

Manifestacyia p. Łopackiego o spalenie domu od Moskwy.

Мета от парожения Сына Божого тысеча шестеотъ шестдесятого, мца июля двадцать первого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ передо мною Войтекомъ Зеленскимъ етолникомъ и подстаростимъ Пинскимъ от велможного его млети пна Яна Кароля Млоцкого Пинского Гелметского старосты установленымъ w wielkiej swojej szkodzie y nieczynosney przez nieprzyiaciela utracie ziemianin I. k. msci powiatu Pinskiego pan Samuel Olechnowicz Łopacki opowiadał y soleniter protestował, iż gdy wiarołomny, krzywoprzysięzny, chytry narod moskiewski zuniowawszy się gwoli swey tyranckiey, a nierycerskiey ręce z zapamiętało nieco kozacko, a barziesz proscieyszo chłopsko zdradziecko na domy Boże, sacramenta Jego oboiey religie, święte zakonniki pobożne y na stan szlachecki powstałą z Lesunow krwią w państwo I. k. msci pana naszego miłosciwego szczęśliwie nam panującego, biorąc sobie na pomoc według ich zwyczaju najwyższemu Panu sprzeciwne zabobony wtargnoł y gdzie mógł do fortunego przez najiasniejszego krola iegomsci Jana Kazimierza y wszystką Rzptą recuperowania miasta kraie osiąg, tedy iak pierwey to y teraz chłopci xcia imsci pana Czetwertenskiego do majątnosci Woroni w Pinskim powiecie będącey przynależące mając z sobą z zdobyczy krwawey szarpanskiey podział, a żyjąc w domu swym zawsze w dobrach xiążat ichmsci Czetwertenskich wprzod godney pamięci zeszłego s tego swiata pana Mikolajia Kasztelana Minskiego potym y terazniejszego pana Stephana podkomo

rzego Braślawskiego, nazywające się Zahalscy s potuznikami swemi także s Turowlany, Horodczany y innymi swawolnymi Zahoryncami zgodnie y iednostaynie spiknowszy się, aż do Kiiowa po potęgę moskiewską posyłałi, s kturymi potaiemnie w tym tysiąc szesćset szesćdziesiątym roku, msca July czwartego dnia, w powiat Pinski y w same miasto, ponieważ nawalnosciom strzymać nie można była, wpadli y wielu z stanu rycerskiego, miesckiego y wieyskiego, nawet ubogich poscinali, drugich do więzienia żywo pobrali, dwory, koscioty, miasto, wsi strasznie ogniem popustoszyli, niżli w tymże mscu przeprawiwszy się z Zahorodzia przez Pinę dnia siódmego do Miestkowicz szli, tamże protestującemu majątnosć Miestkowską w mili od Pinska w Zarzeczcu leżącą nie tylko samy dwor y w nim zapędziwszy w chlewy swini siedmnascioro, gęsi czterdzieście dwoie, ale y poddanym mieszkania tak, że musieli się wszędy dla przebycia rozwlec, funditus ze wszelakim naczyniem w popioł y węgle ogniem zruinowali, w czym na dwa tysiąca y pięćset złotych polskich zaszkoździ, w ostatku pudze gotowe, srebro, złoto, majątnosć ruchomą, kobiercy, kilimy, suknie swe y niebożczki paniey małżonki swoiey praco y staraniem swym nabyte y sprawowane osobliwie sprawy, przywileia, obligi, zapisy, wieczyste zastawne kwity z majątnosci swey Moroczney poborowe, podymne, popisowe wojenne dawne y drugie s tych Miestkowicz od roku tysiąc szesćset pięćdziesiąt pierwszego otrzymane, ku temu cudze w zawiadywaniu mające temuż żalobliwemu, gdy za porado chłopkow swoich ku Przypieci czohnami zwioźł był w drodze u Choienszczyznie, majątnosci wielmożnego iegomsci pana Jana Karola Mlockiego, starosty Pinskiego, wnizu rzeki Strumienia za niebożczyka iegomsci pana Romana Jelskiego, podstarosciego Pinskiego, groblą niedaleko prosci Woroteckiey, obok poddanych Choienskich, ciż zdraycy dnia osmego Juli napadszy, sprawy różne to w

wodę potopili, to po sianożęciach y brzegach iak im podwodnicy Semen Jankowicz y Maksim Kalenikowicz uciekszy dali sprawę, porozrzucali, xięgi polskie Saxon Porządek, Nowy testament, Zwierciadło sprawiedliwosci, Constitucyę seymowe, artykuły intreligowane woyskowe na Strumien w zatonie wyłozywszy zabrali, y temiz czohnami iednym obliany, drugim gonezym do Grodka zaprowadzili, zaczym w tym zabraniu szczegulney majątnosci lekko y dobrym sumnieniem na pułtora tysiąca złotych, a w xięgach porzuconych na pułtorasta złotych polskich szkody kładzie. Jakoż w kilka dni mimo te miejsce pan Jan Dochterowicz iachal y rozrzucane sprawy po wodzie y wszędy widząc, w ręku wniwecz rozmokłe niekture mając, zawiesć nie mógł, w domu pana Jana Kaczanowskiego o xięgach zamilczawszy tak zmiankował y co kolwiek było spraw, obligow y kwitow, pod którą datą, od kogo, w czym y naco, iego mosć pan Olechnowicz regestr spisawszy, iak zwyczaj w tey mierze niesie, na wierzchu spraw polozył y ten tamże zginol, toć trudno tego pamięcią znieść, iednakże co kolwiek przypomnieć może się, tak y obiasnia. Naprzod świętey pamięci krolowey ieymsci Bony z staremi sprawami na Moroczna przywilej list wieczystey przedaży poddanych Skilniewcow ze wszystkimi ich przynależnosciami od paniey Andrzeiowey Niepranowiczowey niebożczykowi iegomsci panu Lwowi Olechnowiczowi Łopackiemu y samey ieymsci rodzicom teraznieyszego żalującego służący y na przyznanie dany, kędy napisano było, yż czasu przyznania miała oczewiscie u sądu sporządzić possessyją, a w dzierzenie ex nunc, niezostawując żadnego przystępu, iuz za dosyć sobie uczynieniem przedaznym zapisem podała, na co y pilnosć w xięgach być ma; oblig na panow Jana Maleiewskiego y Jana Kaczanowskiego na złotych trzydzieście, oblig na niebożczyka pana Adama Giniusza na złotych trzydzieście z zapozwani przed sąd głowny, oblig na

pana Jakuba Traczewskiego na złotych piętnascie, oblig na panią Niepranowiczową na złotych piętnascie ieden y drugi, ale przepomiał na wiele, azali może, się przywiesić y potym w pamięć, kwit od pana Adama Szolomickiego na wrocenie interecyzy między nimi o podział Miestkowicz zaszłey, a rękę iegomsci pana Konstantego Zaszczynskiego podpisaney, oblig na Jana Sernickiego y samą na złotych sto polskich, zaczym y przewod prawny stanol, prawo zastawne od panicy ciotek na pewną część w Moroczney, prawo od niebożeczki panicy Zaszczynskiej teszezy pana Łopackiego na Miestkowičką sumę y opowiadanie po niebożeczce panicy małżonce, sprawa iego msci pana Jakuba Zeromskiego z imscią panem Iwanem Przyborą, sprawy s panem Fedorem Kozlakowskim, kupła od pana Mikołaja Łuzickiego y panicy małżonki iego na niwe w Miestkowiczach z listem na przyznanie danym, kwitacyia od iegomsci pana Walerjana Hryczyny y samey ieymsci s procesow między nimi, a iegomscią panem Łopackim y samą, tudziesz teraznieyszim żalobliwym gdzie kolwiek zaszłych, sprawy Dubrowickie, postępek prawny s panem Hołowko Michałem y z ieymscią panną yhumienią, owo zgoła któż może swoich y cudzych spraw skrzynek trzy pomnieć, a toli do rekologowania się chcąc s każdym takowym, do kogo droga pokaże się, o szkody y o wszystko prawem czynić, te y inne sprawy, iesliby się s pogromionego mieysca wynurzyli, odszukiwać salue w czym będzie należało y potym mieć na ten czas takową żalobę swą do xiąg dał zapisać. При котором оповеданю, ставшы очевисто Анъдрей Сачковский, еперал повету Пинского, квити свой реляційный с печатю и с подписомъ руки свое и с печатми стороны шляхты до книгъ кргодскихъ Пинскихъ сознал тыми словы:

Ja Andrzej Saczkowski, ienerał J. k. msci powiatu Pинского, zeznam tym moim kwitem rellacynym, iż za użyciem

od iegomsci pana Samuela Łopackiego, a przy stronie szlachcie panach Semenu y Daniłu Dzikowickich, byłem roku teraznieyszego tysiąc szesćseth szesdziesiątego, mscia Juliy dwunastego dnia, w maletności Mistkowickiey, w Pинskim powiecie leżącey, w gospodzie iegomsci, kędy na ten czas przebywa, skąd szliśmy na ostrow Sterkowiec, gdzie dwor pana Łopackiego stał y poddani byli, tamże widziałem, że nie a nie tak we dworze jako y u chłopow budynku nie masz, wszystko na szczyty, nawet płoty, grodzy sposobem w processie obiasnionym w tymże roku y mscu dnia siedmego nieprzyiaciel popalił, co s płaczem mną ieneralem y panami szlachtą oswiadczywszy, o wydanie tey rellacy affectował, zaczym s powinności naszej zlaszcza w tak widomey koźdemu rzeczy, szkodzie y żalu tę obduetio swoją s prawem pospolitym zgodną wydawszy y do xiąg ninieyszych zeznam. Андрей Сачковский еперал, Которое оповедане и епералское сознание до книгъ кргодскихъ Пинскихъ есть описано.

Изъ акт. книги Пинскаго кргодскаго суда за 1660 г. № 13012, л. 572.

№ 147—1660 г. Юля 28.

Заявление чашника Пинскаго повѣта Якуба Гинвида Панкевича объ утратѣ своихъ имущественныхъ документовъ во время непріятельскихъ нашествій.

Manifestacyia p. Pankiewiczza o roginienie spraw.

Лета от нарожения Сына Божого тысеча шестсотъ шестдесятого, мца июля двадцать третего дня.

На враде кргодском, в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Войтехом Зеленскимъ, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гел-

метского старосты установленным, žáłował, opowiadał y manifestacyą swoią imśe pan Jakub Ginwid Pankiewicz, czasznik powiatu Piskiego zanosil o tym y takowym sposobem, iż od wielu lat, od roku tysiąc szescseth pięcdziesiąt trzeciego aż do roku terazniejszego tysiąc szescseth szescdziesiątego, od różnych nieprzyaciół pogranicznych na państwo J. k. msci pana naszego młściwego y Rzptey ze wsząd iak od szwedow, moskwy y kozackiey rebelli y różnych incursy następuiących, miasta główne, wwdztwa y powiaty zawoiowane, tudziesz dobra szlacheckie spalone, w niwecz spustoszone y funditus zniesione zostali, pod który czas sądy y urzędy ziemskie, grodzkie, trybunalskie wakować musiały, że ukrzywdzeni ludzie sprawiedliwosci świętey mieć ani też spraw swoich popierać niemogli, iako manifestuiący przed różnemi incursiami nieprzyacielskimi z powiatu Piskiego, do powiaty Wilkomirskiego w tym zamieszaniu uchodząc, tylko unosząc szczegulne zdrowie swoje, wiele spraw różnych, registrow, kwitow, dekretow, processow z różnemi osobami, iako y z iego mscią panem Władysławem Woyną, starostą Gorzdowskim, pogubić musiał, za którym poginieniem processow y nierychłym wyięciu z xiąg różnych wypisow y w niepozywaniu za onemi do prawa, aby prawu manifestuiącego iako dawnoscią w przyszly czas nie szkodziło, tę swoią manifestacyą do xiąg niniejszych grodzkich Piskich dał zapisać. Што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1660 г. № 13012, л. 583.

№ 148—1660 г. Юля 23.

Заявление Пинскаго еврейскато кагала объ опустошеніи г. Пинска и убыткахъ, при нападении московскихъ и казачьихъ войскъ 4 июля 1660 года.

Manifestacyia kahału żydow Piskich o spalenie domow.

Лета от парожения Сына Божого тысеча шестсотъ шестдесятого, мца иуля двадцать третего дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, žáłowali, opowiadali y solenną swoią wszyscy kahału Piskiego żydzi przez szkolnika swego żyда Lwa Jozephowicza zanosili w ten sposob manifestacyią, iż gdy w roku terazniejszym tysiąc sześseth szescdziesiąтым, wiarołomny неprzyaciел moskwicin z rebelizantem krolowi panu y Rzptey kozakiem, od Kiiowa z pobudki y zaciągnienia Turowlan y Dawydgrodzczan, którzy zbuntowawszysię y na Rzeczpospolitą dawną swawolną y rebellią przez woyska J. k. msci y Rzptey poskromioną wyuzdawszy, pospołu z niemi o kilka tysięcy swawolną zpotężniwszy kupeę, w powiat Pinski niespodzianie Polesiem wtargnawszy, ony ogniem y mieczem hostiliter grassowali, gdzie tegoż roku, msca July czwartego dnia, ciż swawolnicy z przelożonemi nad sobą Pilipezą, Molawą, Szydłowskim y Zahalskim y na miasto J. k. msci Pinsk znagli прѣдко на ubezpieczonych napadszy, bez miłosierdzia iako wszelkiey condyciey ludzie, tak y nie małą liczbę żydow, ich żon y dzieci tyранско morduiąc, na smierć pozamęczywali pozabiali, w niewolą pozabierali, szkołę żydowską ze wszystkich splendorow złota, srebra, ochędzstwa bławatnego, dziesięciorga Bożych przykazani na pargaminach, także xiąg wielkich y małych y innych ozdob, także wszystkich żydow domy, komory, szpichlerze, kromy rynkowe y inne różne schowania ze wszystkich dostatkow, złota, srebra, szat, ochędzstw męzkich y biało-głowskich żydowskich, towarow różnych, bławatow, matery, sukien, iedwabiow, pasamanow, sznurkow, płocien, futer sobolich, rysich, popielic y innych różnych towarow tak popłaconych iako y na credit wziętych

iako też od różnych ludzi, różnych wwdztw, ziem, powiatow, miast, miasteczek y wsi, obywatelow, szlachty, mieszczan y poddanych w zastawach u żydow będących rzeczy złupili, pobrali, sprawy tak całemu kahałowi iako y koźdemu z osobna żydowi miasta Pinskiego służące, to iest przywilecia od niasniejszych krolow ichmsci nadane kwitacyie, dekreta skarbowe, racione pogłownego, podymnego y innych podatkow otrzymane, także obligi, kwity, recognitie na różne sumy y różnych osob, listy, wieczyste zapisy na domy, place, grunty, osobliwie listy na arędę od wielmożnych ichmsciow panow starost, podstaroscieh, listy roznego z miastem postanowienia y inne różne sprawy y barzo potrzebne documenta, ktore na osobliwym regestrze spisane y czasu prawa y koźdey potrzeby producowane będą poszarpali, na ostatek iako wszystkie miasto, tak szkołę żydowską y wszystkie ich domy, kromy, budynki uliczne y rynkowe popalili, żydow Pinskih do ostatniey zguby przywiedli y nieoszacowaną uczynili szkodę, którą y tak wielką swoich dobr, zastawnych rzeczy y na credit wziętych towarow stratę wszyscy in genere et specie żydzi Pinskie opowiedziawszy, te swoią manifestacyią dla wszelkiey potrzeby y upadku swego poratowania, iako też iesli by się gdzie y u kogo co s postradanych rzeczy y sprawy 'pokażalo prawem vindicowania, zostawiwszy do Turowlan y Horodeczan osobliwie saluum ius, dali do xiąg zapisać.

При которомъ оповеданю ставшы очевисто Ян Анькудовский и Роман Сачковъский, енералове повету Пинского, квить свой реляційный сознали тыми словы:

Ja Jan Ankudowski, a ia Roman Saczkowski, ienerałowie J. k. msci powiatu Pinskiego, zeznawamy tym naszym relacyjnym kwitem, iż roku terazniejszego tysiąc szescseth szescdziesiątego, msca Julyi dwudziestego dnia, mając my przy sobie stroną szlachtę pana Andrzeia Wysockiego, pana Piotra Saczkowskiego a pana Antona

Krasowskiego, z ktoremi za užyciem od żyda Lwa Jozephowięza, szkolnika kahału Pinskiego, tu w miescie J. k. msci Pinskih na niżej mianowaney bylichmy sprawie, gdzie tego dnia za obwiedzeniem y okazaniem naprzod szkołę zewnątrz y okolo ogorzała, okopciało, dwor szkolny zgorzały, także wszystkie ulicy żydowskie iako y kromy rynkowe, gdzie różne budynki, domy, komory bywały, tylko pogorzeliiska, piecyska y popioł oglądalichmy, ktore te spalenie wszystkich domow y kramow żydowskich w miescie Pinskih będących przy samym miescie Pinskih y innych wszystkich budynkach w niem zostawałych iż w roku terazniejszym tysiąc szescseth szescdziesiątym, msca Julyi czwartego dnia, za napadnieniem moskwy y kozakow na miasto Pinsk przy wyzabiianiu różnych ludzi y żydow, przy zabraniu różnych dostatkow y spraw, w manifestacyiey szerzey specifikowanych, stało, pomieniony szkolnik mianował y my wiadomemi iestechmy. Naco y tę naszą relacyą s pieczęciami y s podpisami rąk naszych także s pieczęciami strony szlachty wydając, do xiąg grodzkich Pinskih zeznawamy. Pisan ut supra, Jan Ankudowski ienerał ręką. Роман Сачков-ский енерал рукою. Который квить енералский за признанемъ, тудешъ манифестацыя за поданемъ ее до книгъ кгродских Пинских есть уписано.

Изъ акт. кв. Пинск. град. суда за 1660 г. № 13012 л. 579.

№ 149—1660 г. Іюля 27.

Актъ осмотра г. Пинска возными, послѣ опустошенія его московскими войсками, 4 іюля 1660 г.

Релл. оглѣданиа miasta Pинска zpalonego od moskwy y kozakow.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсотъ шестдесятого, мца іюля двадцать семого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, отъ велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, ставшы очевисто Ян Анкудовский и Андрей Сачковский, енералове повету Пинского, квит свой реляцыйный с печатми и с подписами рукъ своих и с печатми стороны шляхты до книг кгородскихъ Пинскихъ сознали тыми словы:

Ja Ankudowski y ia Andrzej Saczkowski, ienerałowie J. k. msci powiatu Pńskiego, wiadomo czyniemy tym naszymъ relacynymъ kwitem, iż roku Panskiego tysiącъ szesćsetъ szesćdziesiątego, msca Juli dwudziestego czwartego dnia, z przydania urzędu grodzkiego Pńskiego, a za użyciemъ magistratu, panowъ burmistrzowъ, raycowъ, ławnikowъ też cechmistrzowъ y pospółstwa mieszczanъ miasta Pńskiego, mającъ my przy sobie stroną szlachtę pana Jana y pana Fedora Ostrowskich, pana Mikolaia y pana Tomasza Dzikowickich, a pana Piotra Szolomickiego, tedy tego dnia wysz mianowanego chodziliśmy po rynku y ulicachъ mieyskich, y за okazaniemъ panowъ magistratu widzieliśmy domy mieyskie wszystkie takъ rynkowe iako y uliczne w popioł obroczone y ogniemъ spalone, tamże byliśmy w zamku y по mieyscachъ klasztorныхъ, cerkiewныхъ, по mieyscachъ kramныхъ, widzieliśmy, iż wszystko do szcзету ogniemъ spalono y funditusъ zniesione. Там же pomienione mieszczanie mienili, iż szpychlerzъ ratuszny w rynku stoiący ten z sprawami rożnymi na wolności wszelакіе, z dawnychъ czasowъ od najasnieyszыхъ krolowъ ichmsciowъ świętey pamięcy y teraz namъ szczęслиwie panującego k. i. msci Jana Kazimierza, pana naszego mlsciwego, nadane y służące zgorzał, iakoż widzieliśmy tyло popielisko на mieyscu tymъ. Co wszystko pomienione panowie magistratъ y mieszczanie miasta Pńskiego mienili być od nieprzyiaciela J. k. msci y Rzptey moskala y kozakowъ w teraznieyszymъ roku

wysz mianowanymъ dnia czwartego Juli być stale. Takową tedy ruginę y nieoszacowaną szkodę wszystkiego miasta nami ienerałami y stroną szlachtą oswiadczyli y obwieдли. A takъ my ienerałowie y strona szlachta, cośmy widzieli y sprawowali, to wszystko на ten naszъ relacynny kwitъ spisawszy, pod pieczęciami y sъ podpisami rąkъ naszychъ ku zapisaniu do xiągъ grodzkichъ Pńskichъ dajemy y zeznawamy. Pisanu roku, msca y dnia wysz mianowanego. Jan Ankudowski ienerał ręka. Анъдрей Сачковский енерал. Который квитъ за признанемъ енералскимъ до книгъ кгородскихъ Пинскихъ естьъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1660 г. № 13012 л. 607.

№ 150—1660 г. Юля 28.

Заявлениеъ землянина Яна Самуиловича Орды объ опустошеніи московскими и казачьими войсками им. Безеровичъ и Велятичь, Пинскаго повѣта.

Manifestacya p. Jana Ordy o spaleni domu y wzięcie małżonki.

Лета отъ нароженя Сына Божого тысече шестсотъ шестдесятого, мца юля двадцатъ осмого дня.

На вrade кгородскомъ в замку господарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, отъ велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, Заłowалъ y z wielkimъ żalemъ płaczlichwie opowiadającъ solenną swoią ięgomość pan Jan Samuelewicz Orda, ziemianinъ J. k. msci powiatu Pńskiego, w tenъ sposobъ y o to zanosilъ manifestacyją, iż gdy w teraznieyszymъ tysiącъ szesćsethъ szesćdziesiątymъ roku wiarołomny nieprzyjacielъ moskwicinъ z rebellisantemъ krolowi panu y Rzptey kozakiemъ, z zaciągnienia y

porubki Turowlan y Dawydgrodeczczan z niemi pospolu w dobra powiatu Piskiego wiernych J. k. mscei poddanych z niemalą kupą wtargnąwszy, onę mieczem y ogniem bez miłosierdzia plondrował, gdzie w tymże zwysz pomienionym, roku mscei Juli wtorego dnia, na majątnosć y dwor manifestującego, nazwany Biezerowicze, w powiecie Piskim leżący, napadłszy, w tym dworze czeladz dworną, która uysć niemogła, także poddanych manifestującego tyrancko męcząc, mordując, na śmierć zabijając, o samym manifestującym y małżonce jego mscei pytali y tą majątnosć y dwor manifestującego ze wszystkiego y różnych rzeczy ktorých manifestujący za nagłym onych napadnieniem z sobą w wozy zabrać nie mogąc odbieć musiał, tudzież poddanych manifestującego ze wszystkich ich ubozstw y zbiorow ogolociwszy, przy gołych tylko kątach tak dwor iako y wieś zostawili byli, lecz potem tegoż zwysz pisanego roku y mscei, a dnia czwartego rano, na majątnosć Welatycze, w powiecie Piskim leżącą, gdzie manifestujący z tey to pomienioney majątnosci Biezerowicz z małżanką y lepszych dobr swoich częścią wozami uszedszy zostawał, znagła, niespodzianie ten nieprzyjaciel napadłszy y oraz ten dwor Welatycki około oskoczywszy, w tem dworze różnych mordując, zabijając, małżankę manifestującego ieymosć panią Katarzynę Jawgielowną, rodzzonego ieymsci iegomsci pana Jerzego Jawgiela, iegomsci pana Karęgę y innych wielu osob w niewolą zabrali, tamże y wszystko dobro protestującego w wozach, skrzyniach, szkatułach będące, złoto, srebro, klejnoty, perła, pndze gotowe, szaty, ochędożstwo samego manifestującego y ieymsci pani małżonki iegomsci, cyne, miedz, kobierce, kilimy, strzelbę, konie iezdne y cugowe y inne różne rzeczy, do tego sprawy, z ktorých manifestujący co pamiętać może specyfikuję, to jest: przywileia, zapisy, intromissyie, ograniczenia, dekreta Trybunalskie, podkomorskie, ziemskie y inne różne documenta na majątnosci Bie-

zerowicze, Boryczewicze, Cmien, Czornowo, Porosca y Protasowicze służące, kwitacyie od różnych osob tak z zapłacenia przez ieym. panią rodzicielkę manifestującego po imsci panu rodzicu y przez samego manifestującego różnych długow, z otrzymaniam: różnych w różnych sprawach na żalującym y majątnosciach jego przewod prawa, iakoż dosyć uczynienia według disposityie imsci pana Samuela Ordya rodzica manifestującego, różnym osobom tudzież cerkwiom y szpitalom legatyy, zrzeczenia ieymsci pani Stanisławowey Ordziney ze wszelkich ieymsci, które na majątnosciach zeszłego imsci pana rodzica manifestującego usurpowała, praetensiy, kwitacyia od imsci pana Stanisława Ordya, instigatora W. X. L-o, quitując manifestującego z paen prawnych, które żalujący z imscią spolnie prawując się z ieymscią panią Hruszyną spendowane ponosić mieli, taxa wieczna majątnosci Biezerowicz y Cmienia, obligi y przewody prawa na imsci pana Stanisława Ordę od różnych które rodzic manifestującego pookupował y na się wlewki prawnę otrzymał był, tak same te sprawy iako y wlewki prawa, zrzeczenia y kwitacyie siostr manifestującego, to jest zrzeczenie od ieymsci pani Nastazyi Ordzianki Kazimierzowey Woyniny, pisarzowey ziemskiej Piskiey z dobr oyczystych, macierzystych y spadkowych y innych za posag y z części Cmienia y Biezerowicz ieymsci należącej za dosyć uczynieniem, zrzeczenie od ieymsci pani Petronelli Ordzianki, pierwszego małženstwa Marcjanowey Sztankowey, za dosyć przez manifestującego we wszystkim ieymsci według ordynatyy rodzicielskiej uczynieniem, tak z pierwszym małżonkiem ieymsci iegomscią panem Sztankiem, iako y terazniejszym imscią panem Urbanem Parysewiczem ponawiając y ze wszystkich swoich praetensiy y zaczęcia prawem manifestującego quitując dane, kwitacyia od Leyby Jezyaszowicza żyda Piskiego, quitując manifestującego z oddania iemu przez manifestującego oycu

iego Jezyaszu Jakubowiczu żyду Pinskiemu winnych długow y na wrocenie obligow, assecuratia, listy, oblig manifestuiącego bez zatyłku, tylko z podpisem ręki iego, a pieczętarzow, z ktorych manifestuiący iednego tylko imsci pana Stephana Kieszkowskiego pieczętarza pomnieć może, oblig od imsci pana Michała Rdułtowskiego na kop sto manifestuiącemu даны, tudzież y inne różne на різне сумы так żałuiącemu należące y winne, iako y od żałuiącego różnym osobom służące, a przez żałuiącego już recuperowane, a tylko nie scasowane, kwity popisowe, poborowe, podymne, a osobliwie kwit z oddania podymnego od imsci pana Kazimierza Woyny, pisarza ziemskiego Pinskiego, mimo ktorы imsc niesłusznie manifestuiącego zdał na delatę y inne różne z różnemi osobami, ktorych żałuiący z wielkim swoim żalem pamiętać nie może sprawy zabraли, poszarpali y tylko nie wiele pewnych spraw, z ktoremi manifestuiący przy sobie ię zanadра mając, z osobliwą Bozską pomocą prawie z rąk iego nieprzyiaciela ze dworu Welatyckiego на błота uszedł zostało. A po spaleniu miasta Pinska y innych okolicznych wsi tenże nieprzyiaciel на помienioią majątnosć manifestuiącego Biezerowicze nazad powracając она́ wszystką, dwor y wieś funditus ogniem spalił, stada, kome, bydło, owce dworne y poddanych manifestuiącego zabrał y nieporachowaną manifestuiącego w zabranіu wszystkich doszczету dostatkow y spraw spaleniu funditus majątnosci szkodę, co większa wzięcię w niewolę małżonki nieznosny żal uczynił. Żałuiący tedy, iako się wysz pomieniło, to wszystko do wiadomosci urzędowcy doniosszy, tę swoją manifestacją dla wszelkiej potrzeby w więgi grodzkie Pinskie dał inserować, што ест записано.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1660 г. № 13012, л. 620.

№ 151—1660 г. Юля 30.

Универсаль польскаго короля Яна Казимира о повышеніи акциза на табакъ, въ виду тяжести военныхъ расходовъ.

Akt. wypisu Nowogrodzkiego strony tabaki z uniwersalu kr. iegomsci.

Лета отъ нароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца декабря двадцать девятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинскомъ, передо мною Войтехом Зеленскимъ, столникомъ и подстаростим Пинскимъ, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленымъ, постановившысе очевисто Мовша Нисанович, жьд Пиньский, подал ку актыкованю до книг кгородских Пиньских выпис с книг воеводства Новгородского описаня в немъ универсалу короля его млсти на акцызу и табаку служачого и просил, абы тотъ выпис до книг принят и уписан был, которого вписуючы в книги слово в слово такъ се в себе мает:

Выпис с книг кгородских замку гдарского воеводства Новъгородского.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча, шестсот шестдесятого, мца августа двадцатого дня. На враде кгородском в замку гдарском Новъгородскомъ передо мною Яномъ з Харлежа Харлиньскимъ, подвоеводимъ Новъгородскимъ, от велможного пна его млсти пна Крыштофа Володковича, воеводы Новъгородского, постановившысе очевисто пан Миколай Турович оповедал, покладалъ и ку актыкованю до книг кгородских Новгородских уписати дал универсал короля его млсти пна нашего млстивого Яна Казимера, с канцелярии большое вел. княз. Лит. до воеводства Новъгородского на акцызу скарбу вел. княз. Лит. служачий, просечы, абы тот универсал до книг кгородских Новъгородских принят и уписан

был, который уписуючи в книги слово до слова такъ се в себе мает:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmoydzkie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem wobec y każdemu z osobna duchownego y swieckiego stanu, iakiey kolwiek conditiy ludziom, a osobliwie wielmożnym senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, dzierzawcom, szlachcie, rycerstwu y wszystkim obywatelom wojewodstwa Nowogrodzkiego uprz. y wier. nam miłym łaskę naszą krolewską. Wielmożni urodzeni, uprz. y wiernie nam mili. Sprobawawszy tractatami przez puł roka y daley pod Borysowem się wlokoncemi do zawarcia pokoju wezwanego nieprzyjaciela, a nie więcey nie doswiadczywszy, tylko że na dalszą panstw naszych czuwa zgubę y co raz to głębiey woyska swoje w panstwa nasze zmyka, zwołaliśmy byli do boku naszego do Warszawy panow senatorow y urzędnikow duchownych y swieckich, wodzow woyskowych koronnych y W. X. Lit. y formowaliśmy consilium bellicum, iako by daley z nieprzyjacielem postąpić, na którym zgodnie to stanoło, abyśmy mieczem przy sprawiedliwej naszej stojąc, zawoiowane kraie W. X. Lit. y wiernych poddanych naszych dzwignęli, a że żadnych pndzy w skarbie W. X. Lit. niemasz na prowadzenie wojny y termin podatkom publicznym constitutiami naznaczonym na święty Jan upłynął, przyszło nam na zrażenie nieprzyjaciela iuż wgląb s potęgą ydącego, woyska nasze y armatę według dawniejszych constitucy y akeyzie według constitucy anno tysiąc szesćseth pięćdziesiąt dziewiątego do wybierania y wydania na rok cały od dnia dwudziestego czwartego czerwca w roku terazniejszym tysiąc szesćset szesćdziesiątym poczynający się, a w roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt pierwszym takowegoż dnia kończącym się, prorogować y przedłużyć, iakoż na ten rok ieden przedłużyliśmy y

przez uniwersały nasze z wyszey pomienoney rady wojewodstwa y powiaty o tym obwieściliśmy, a że znowu gdy do panow senatorow, urzędnikow y wodzow woyskowych posłowie ziemscy obojga narodow dla stwierdzenia pokoju z Szwedami zawartego y wynalezienia sposobow koniecznia rad Rzptey do Warszawy do boku naszego przybyli, dla gruntowniejszey tego całorocznego podatkow przedłużenia pewności, też potrzeby woyskowe, bez których się obysć żadną miarą nie podobna, do uwagi stanom podawano y po długim roztrzęsaniu, że powszechna zgoda nie inszym sposobem, tylko przedłużenie podatkow W. X. Lit. dorocznym wsparte być mogą declarowane, tedy do pierwszych naszych stosuiąsię uniwersałów wielmożnemu administratorowi skarbu W. X. Lit. zlecamy, aby przez exactorow swoich porządkiem w constitutiach opisanym te wszystkie wyżey mianowane publiczne W. X. Lit. podatki wybierał, ku temu aby z tobaką, ktorego monopolium ex communi omnium sensu przykładem koronnym według constitucy anno tysiąc szesćset pięćdziesiąt dziewiątego o accizie w moc temuż samemu wielmożnemu administratorowi skarbu daimy, pożytek słuszny Rzptey obmyslił. Co do wiadomosci wszystkim wobec y iakiey kolwiek condity stanu obywatelom wojewodstwa Nowogrodzkiego przywozując, mieć chcemy y upominamy, abyscie bez wszelkich wymowek tak gwałtownym potrzebom woysk y armaty wielkiego xięstwa Litewskiego y swemu prętszemu bezpieczeństwu wygadzaiąc, wszystkie podatki zupełnie exactorom skarbu W. X. Lit. pilno oddawali y płacili, postrzegając na siebie win w prawie pospolitym opisanym, ażeby prętsza tym wszystkim wiadomosc doysć mogła, urzędom wszelakim przykazuiemy, aby ten nasz uniwersał za podaniem do act wszędzie przymowany, actykowany, po parafiach publicowany y obwołany był koniecznie. Dat w Warszawie, dnia trzydziestego meca czerwca roku pauskiego tysiąc szesćset szesćdziesiątego,

panowania krolewstw naszych polskiego dwunastego, a Szwedzkiego trzynastego. У того универсалу печат болшая маестату его кор. млсти, а подпис руки его кор. млсти пна нашего млстивого и писара вел. княз. Лит. тыми словы: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz W. X. Lit. Который же тот универсал за поданем оногo до актъ через особу верху мененую, до книг кгородских Новгородских ест уписан, с которых и сес выпис под моею вradoвою печатю его млсти пану Казимеру Ейдятовичу, дворанину его кор. млсти ест выдан. Писан у Новогородку. У того выпису печат вradoвая притисненая, а подпис руки толко корикгацыи тыми словы: Скорыковал Туторовичъ. Который выпис за поданемъ его через особу вышъ писаную до книг кгородских Пиньских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пиньскаго грод. суда за 1660 г. № 13012, л. 1030.

№ 152—1660 г. Августа 8.

Протестъ Оршанскаго старосты Петра Галинскаго противъ захвата вознымъ Орш. повѣта Яномъ Якимовичемъ во время Московскаго нашествiя им. его Щидута и Кушнеровки съ подробностями о завоеванiи Московскими войсками м. Лукомля.

Opowiadał i solleniter protestował Wielmożny Jm. Pan Piotr Galinski, starosta Orszanski, za daniem sobie sprawy od woitow i poddanych Szczyduckich na Jana Jakimowicza, Generała Powiatu Orszanskiego i małzonke iego takowym sposobem, iż gdy w roku przeszłym 1659 January 10 dnia pod Łukomlę Łabanow moskal w osmiu tysięcy ludzi napadszy na ludzie Jkm. i na powiatowe chorągwie Orszanskie, Połockie i Witepskie, kturzy potęgi nie mogąc strzymać Moskiewskiey, ustępować

obronną ręką aż za Berezynią rzekę musieli, w ten czas pomieniony Jan Jakimowicz General z żoną swą udał się do Połocka do nieprzlla, снаć i pierwicy z nim zawsze porozumienie swe mając, tamże sobie iesli uprosił u Moskwы czyli też z domysłu swego, zaiachawszy Szczydut i Kusznirowke, maiętnosci wielmożnego Jm. Pana starostы Orszanskiego, poddanych obiawszy w dzierzeniu miał, robić sobie kazał i yn-sze statye wybirał, zboża różne z iam poddanych odbirał, niemało grabieży poddanym poczynił i onymi do tego czasu zawiadywał i w robotach przymuszał roznych, co się czasu prawa szerzey i dostatecznie pokaze, a to wszystko na osobliwym regestrze wypisano, o te wszystkie praetensie poddanych swych te žalobę do xiąg Jm. Pan starosta oddał, ktora iest przyięta i zapisana. То есть записано.

Року тисеча шестсотъ шестдесятого, мца Августа осмого дня оповедано. Wypis wydano. А. Танаевски.

Изъ поточной книги Минскаго гродскаго суда за 1654—1694 г.г. № 11838 л. 177.

№ 153—1660 г. Августа 12¹⁾.

Заявленіе землянь Полоцкаго повѣта Добошинскихъ о злoключенiяхъ во время Московской войны съ подробностями о занятии Московскими войсками Ошмянскаго повѣта.

.....
Doboszynski sam od siebie y imieniem
..... panow Raffala y Jana
Marcinowiczow Doboszyn(skich)
y onych takowym sposobem, iż gdzie wiaro-
ломny nieprzyiaciel
Pana naszego miłosciwego wielkie xięstwo

¹⁾ Дата явки сего акта въ книгѣ выкрошилась. Предыдущій и послѣдующій акты въ данной книгѣ явлены одинъ 12 августа, а другой 13 августа. Первую изъ сихъ датъ ставимъ на семь актѣ.

litewskie w roku tysiąc szescset piędziesiąt czwartym z wojskiem swym insperację następował, przed którym wojskiem iako inszy różni ludzie zdrowie swoje un(oząc) uchodzili, tak y żałujący z rodzonym Janem Marcinem Doboszynskim, porzuciwszy majątności swoje, w woiewodztwie Połockim leżące, nazwane dwor Swiło, dwor Duszki, dwor Koleno, dwor Koraczyno y sióło Boryskowicze y wszystkie krescentie, bydło, dobytki różne, sami tylko z małżankami, działkami swymi uchodząc, zdrowie swoje unosili y na roznych miejscach w pobiegach byli, a mianowicie naprzód w majątności Dubrowlanach, w powiecie Oszmianskim leżącey, gdzie niektóre rzeczy swoje w skrzyniach złożone dawszy poddanym Dubrowlianskim y urzędnikowi na ten czas będącemu w Dubrowlanach Panu Krszczonowskiemu do schowania, sam Pan Marcin Doboszynski z małżanką y działkami swymi y co było naylepszego pewnego zapasu złota, srebra, ochendostwa, spraw roznych, przywileiow na daniny, listow dzielczych, obligow na różne osoby sobie y rodzonym swoim należytych, które ieno przy sobie miał, a za nastąpieniem z wojskiem samego Cara Moskiewskiego na xięstwo Litewskie y przybliżającego się do Oszmiany y majątności Dubrowlanskiey uchodzić musiał do lasu y puszczy nazwaney Konciażyna, w majątności J-o msci Pana Sakowicza, w powiecie Oszmianskim będącey, pospółu s panem Woyciechem Kisarzewskim, skarbnikiem Smolenskim, gdzie tez y chłopci Dubrowlansey z roznych siół w tey że puszczy y lesie Konciażynie chronili się. W ten tedy czas, gdy Moskwa do powiatu Oszmianskiego z Wilna do Dubrowlan nastąpiła, poddani chłopci Dubrowlansey, ochraniając sami siebie y dobytki swoje, a sprzyiając nieprzyjacielowi Moskwićcinowi y cale iemu poddawszysię, nie mając boiazni Bożey y miłosierdzia na stan szlachecki, ale z wrodzoney wierutney złości swey nawiedli y naprowadzili Moskwę do lasu puszczy Konciażyna na stanowisko Pana Marcina Doboszynskiego y pana

Kisarzewskiego, mając przy sobie Pana Mameczyca, szlacheica powiatu Oszmianskiego, za których naprowadzeniem onego Pana Marcina Doboszynskiego y Pana Kisarzewskiego Moskwa tyransko zamęczyła y zabiła, małżankę pana Marcina Doboszynskiego panią Helenę Dziegieniownę y synaczkow trzech małych Felicyiana, Jozeffa y Mikolaia Marcinowiczow Doboszynskich . . . do Moskwy wziowszy y wszystką dobro, co lepsze było, złoto, srebro, ochendostwo, pieniądze zabrali, a sprawy, obligi rozne w fastykułach będące na majątności rozne . . . tam w lesie y podlejsze rzeczy porozsiekawszy skrzynie porzucali, o czem wziawszy wiadomość żałujący J-o msc pan Andrżey Doboszynski, a przybywszy skraiu Braclawskiego, z majątności Kożian, do tey mianowaney puszczy Konciażyna, rodzicielkę swoją panią Mar . . Piateczankę y siostrę swoją y troia dziełek nieboszczyka brata swego pana Jana Doboszynskiego y corki dwie Maryianne y Zoffią z lasu ledwo żywych wyprowadził, a na stanowisku w lesie ciała zabite brata swego pana Marcina Doboszynskiego y Pana Kisarzewskiego nalazszy onych pochował, a przy nich żadnych rzeczy y spraw, nawet y skrzyn nie nalazł, a wziawszy panią rodzicielkę swoją, siostrę y dzieci brata swego do Pielikan, majątności oycow Jezuitow, w powiecie Braslawskim leżącey zaprowadził, a potem w roku tysiąc szescset piędziesiąt osnym, za ustąpieniem woyska Je-o kr. msci w comędzie Jasnie Wielmożnego Je-o msci Pana Władisława Moło
.
.
nieprzyiaciel Moskwićcin zabrał y
. Pana Jeronima Piastreckiego nazwaney Lesowie . . . powiecie Stonim
. żącey, w lesie posiekli, postrzelali y za zabitego porzucili, rodzi kę Je-o msci panią Maryną Piakozankę Doboszynską na śmierć zabili y czeladzi troie poza
., gdzie zostając w puszczy, a niemając niskąd pożywienia y ratunku, trochę przyszedszy do siebie y osłuchawszysię, że

nieprzyjaciela; niesłychać, przywlok się w dom wysz mianowanego Pana Piastreckiego, gdzie znowu insperate napadszy Moskwa na ten dom Pana Piastreckiego, znowu już rannego y postrzelonego Pana Doboszynskiego: zwiążali y na pytki. wzięwszy konczukami tatarskiemi nielitosciwie, iako nieprzyjaciele, biiąc, męcząc y ognia z smołą przykładając pytalisję o gospodarzu tego domu, który na ten czas nieznacznie w ubiorze podłym był, ktorego Moskwa poznać nie mogła, a Je-o msc Pan Doboszynski onego niechciał wydać, względem, tego że sam w puszczy Je-o przemieszkiwał y częsć rzeczy swoich od nieprzyjaciela pozostałych u niego miał, na co nic nie respectuiąc Pan Piastrecki po odiahaniu Moskwy z domu Je-o nie tylko żeby miał Panu Doboszynskiemu podziękować y czem w tem utrapieniu onego poratować, ale miasto podziękowania y zawdzięczenia iakiego ostatek rzeczy Je-o msci pana Doboszynskiego, sam zabrał y na pożytek swoy obrocił, co czasu prawa, gdy Pan Bóg da że się prawa odtworzą, na osobliwym regestrze pokazano będzie, ktorych za częstokrotnym upominaniem ten wysz mianowany Pan Piastrecki wrocić niechciał y przy sobie zatrzymał, po ktorym takowym okrutnym nieprzyjacielskim razie Je-o msc. Pan Doboszynski wygoiwszysię zostawał y był na usłudze Je-o kr. msci w woysku na różnych miejscach, a natrafiwszy w Dokszycach miasteczku kapituły Żmoydzkiej, Bazylego Chomiaka, który przy episkopie Moskiewskim, Połockim przy Kaliwie był, wziął od niego tę wiadomość, iż poddani Dubrowlanscy, hołdując Moskwę do nieboszczyka Pana Marcina Doboszynskiego rodzzonego żalującego na stanowisko iako się wyszey pomieniło nawiedli Moskwę y czego Moskwa, zabiwszy nieboszczyka, nie zabrała, to oni z wysz mianowanym Panem Mamczycem pobrali y sprawy od Moskwy porzucane na osieci u chłopca iednego we wsi nazwaney Krzywonosach w Dubrowlanach chowali, y tam Moskwa będąc w tey wsi te sprawy na osieci, nalazła z ktorych

ładunki robili sobie y on Bazyli Chomiak u nich na ten czas będąc, a postrzegszy, że to sprawy Panow Doboszynskich, dwa fastykuły spraw uprosił u Moskwy y żalującemu wrocił, a inne sprawy zgineli, mianowicie listy, zapisy wieczyste, kwity poborowe rozne na imienie Swiło, Daszki, Koraczynowa, Kolena służące, sprawy nieboszczyka Pana Jana Doboszynskiego podstolego Połockiego, to iest na Je-o msc Pana Konstantego Alexandrowicza sędziego terazniejszego ziemskiego Grodzinskiego y na samą Jey msc oblig na złotych czterysta, drugi oblig na Je-o msc Pana Władysława Korsaka, podczaszego Połockiego, nieboszczykowi Panu Marcinowi Doboszynskiemu dany na złotych szescset, służący potomkom nieboszczykowskiem, trzeci oblig z przewodem prawa u sądu

Pana Jana Doboszynskiego rodzzonego
 przy zabra spraw
 różnych listow rozne y daniny
 krolow Ich msc., obligi, kwity na ro
 długi sumy rę we obligi u
 kogo by się okazały, a osobliwie z tym
 wysz mianowanym Panem Piastreckim o
 zabranie ostatka rzeczy swoich chcąc Je-o
 msc Pan Doboszynski prawem czynić y
 onych pozyskiwać, y zostawując wolne y
 cale prawo sobie y panom synowcom swoim,
 iako o sprawy tak y do tego Pana Piastreckiego y ktoby przyczyną był do naprowadzenia Moskwy na stanowisko pierwiewy do puszczy Konciażynskiej y o zabicie rodzzonego swego, a rodzica synowcow swoich, także o wzięcie na płon rodzicielki y braci onych y o zabicie rodzicielki swey w puszczy Pana Piastreckiego, na ten czas zanosząc tę protestacyją swoią, dał oną do naybliszszeo urzędu, to iest do xiąg grodzkich Minskich prosząc, aby była przyjęta y zapisana, co iest zapisano.

Изъ поточной книги Минскаго градскаго суда за 1654—1694 г. № 11838 л. 201—2. *)

*) Точками обозначены мѣста выкропившіяся въ актовой книгѣ.

№ 154—1660 г. Августа 15.

Показанія «козацкаго языка», пойманнаго Пинскимъ хоружимъ Василиемъ Ордой.

Confesata kozackie w Stolinie.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца августа пятнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млети пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, конфесата языка козацкого ку актыкованю до книг кгородских Пинских подано тыми словы:

De data dnia trzynastego awgusta tyśiąć szesćset szesćdziesiątego, z podiażdżu mego, którym do Stolina wyprawował, ten ięzyka słusznego przywiódł poddanego ięgomsci pana podsędka z miasteczka Stolina, który dobrowolnie zeznał, iż moskwę y kozakow do Pinska prowadził y z niemiż zdobycz czołnami do Turowa odwiozł. Woyska kozackiego teraz w Grodku w taborze barzo mała gromada y to hultajstwa chłopstwa ze wsi Zahorinskięch wszytkięch iako Struha, Woronie, Buchlicze etc. Pierszczykowie, Chrapaczy, Nosowicze y wszytkie boiarowie tameczni, który zostaią powodem do buntow, dla kozakow piwa y gorzałkę robią mieszczanie Stolinscy dwa, ieden Miakkoszyi, a drugi Wasko Hłodczyc, Michałko z Pereiasłowia, który z Kałaraszem był y Wyhowskim załogą był, w Bołohuszy udawał się do woytowey corki Mołodi baby, w Stolinie na zapusty ruskie przeszłe miało być wesele, ale za przestrogą paniey Grzybowskiey, która z Pinska uciekaiąc samowtor z czeladnikiem pana Fronckiewicza wszytkięch kozakow y załoh o naszey czuynosci ostrzegła, wesele nie doszło, za tey że pani Grzybowskiey przestrogą zaraz wyprawiono podiażdż do Stolina y Horodney, który bydła zabrawszy we trzydziestu koni nazad do Grodka

powrocił. Pułkownikiem w Grodku Horodowym Molawa, a nakaznym Korniey Molawa chleb wybiera za Horynią, a Korniey koło Stolina aż za Wysock po nad Styrzu. Bazyli Orda chorąży powiatu Pinskięgo. Kоторые конфесата до книг кгородских Пинских ест уписаны.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1660 г. № 13012, л. 695.

№ 155—1660 г. Августа 23.

Показанія двухъ «казачьихъ языковъ», взятыхъ поляками.

Confesata kozakow dwoch w Buchliczach wziętych.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятого, мца августа двадцат третего дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинскимъ, от велможного его млети пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, конфесата козацкихъ языковъ Иван Кочановский енерал повету Пинского ку актыкованю до книг кгородских Пинских подал тыми словы:

Confesata dwoch ięzykow w Buchliczach wziętych dnia siedmnastego awgusta, anno tyśiąć szesćseth szesćdziesiątego. Język pierwszy, Jasko Popowicz z Terebezowa, powiedział, iż po woysko moskiewskie y kozackie po przeysciu pana Oskierki z pułkiem przez Turow y Grodek mieszczanie Grodecy y Turowscy posyłali Jowchima Dmitrowego syna, mieszczanina Grodeckiego, za ich tedy przyczyny Pinski powiat zniesiony y zruinowany. Grzybowska u Szeremeta była, uniwersał sobie wyprawiwszy powrociła do domu do Horodca. Zahalskiego oskarżyła, że ludzie ciemniży w tym kraiu y sci-

na y więcej ma skarbow, nizeli ty prawi hetmanie, ktorego po zburzeniu Pinska nazad powracaiąc moskwa okowanego do hetmana powiezli. Jwana Skoromnego, ktory iuż swą zapłatę wziął, za kałaura do Pinska moskwa y kozacy mieli, ktory zdobył baydakiem do Turowa z Pinska odwoził; woyska kozackiego w Grodku szeséséth piechoty, a iazdy sto, pułkownikiem Korniey bunczuczny od Molawy, a Molawa od Dworeckiego pułkownika Kiiowskiego chcieli byli z Grodka isć precz, ale mieszczanie Grodecy y Turowscy, dowiedziawszy się o naszym zgromadzeniu powiatowym zatrzymali ich, dawszy im złotych trzysta y beczkę prochu. Kiedy podjazd nasz był w Ladcu za Wetlicą, zatrwożyli się byli kozacy y chcieli ustąpić z Grodka, ale ciż mieszczanie udali przed niemi, iż woyska żadnego Lachowskiego nie masz, ale to panowie Dubieniecy y panowie Oleszowie poodbiegali dla domow swoich, aby się nie obawiali, ubezpieczali kozakow, strzelby kozakom dodawali. Ten Popowicz ma w schowaniu zdobycz swoją u młynarza Buchlickiego pieniędzy złotych pięćdziesiąt dwa na imie u Buta Iwana, pierścien złoty y pięć łotow srebra, zdobycz tę, którą z Pinska moskwa y kozacy prowadzili, mieszczanie Grodecy y Turowscy kupowali, w tąż y szlachta Turowska mianowicie Briatowie, Korzenio- wie, Hołubowie, Raiowie, bydła nasze zabrane kupowali w nich. Grybowska udawała się w Pinsku za wdowę, ale ma męża między kozakami y szwagier iey rodzony na załodze w Hlinney; zdobycz Ihnata załogi Buchlickiego, iako konie, bydła, cy- na, miedz w zachowaniu u oycy iego w Zadyniu, w puszczy, na uroczysku Czakroz. Wsi, w kturych się kto kozaczył: za Hori- nią w Zadyniu pięć Iwan Klimowicz, Iwan Mikołaiowicz, Mikołanczynych wdo- wy synow dwa, z Buchlicz Jowchim Wy- sliadowski, Ihnat z bratem Nosowiczowie, Jasko Chrapacz, w Budymlu trzy, Radko Dowhoruczenko, Kołodka stryianiec, w Drozdinie trzy, w Hlinnym dziewięć, w

Hnoynie trzy, Jeremi ieden etc. w Stru- zie trzy, Pierszczykow Lesiewicz Misko, w Wiekarowiczach Demid Szyło Chudzko, w Terebeżowie Chomka, w Woroniech Skuy- bieda, Zahalscy, Szumow syn Andrzej, w Udrychu trzy y we wszystkiej włości y wsiach Zahorynskich po dwa, po trzy w kożdey wsi. Woyska moskiewskiego było w Pinsku tysiąc, a kozakow trzy tysiące z mieszczany Turowskimi y Grodeckimi y włosciami ich. Bahnow pułk na Woły- niu zniesiono, nie wiedzą od kogo, Szerem- met w Kiiowie w horodzie, u Mosti- szczach Chmielnicki stoi obozem, posyłał do krola imsci o milosierdzie prosząc, dla relathey posła swego wyiezdzał na Ruso- wę, do Szeremeta posyłał, aby go posilko- wał, bo go Orda obila, Ordy bardzo wie- le, chcą kozacy Ordę zaciągnąć, ale car nie pozwala, powiadaiać ze swoimi Lachom y Litwie wydola, z Litwy w nich slychac, że woysko moskiewskie zniesli nasi, nasze czaty koło Smolenska; Niżynski pułk po- szedł był w Litwę moskwie na posilek, ale go moskwa przyiac nie chciała, ufa- iąc swoim siłom, ktore funditus zniesione. Za Horinią nie palą, bo sobie po Horin granice zakładaia. Z Norzynska kozakow popędzono na posilek w Ukrainę, a tu nigdzie woyska kozackiego na Polesiu nie- masz, oprócz tego co w Grodku. Drugi ięzyk z Smorodzka Malasz Łnhinicz, lat cztery był w kozakow, słowo w słowo, z pierwszym się zgadza we wszystkim. Jako przy tym będący Iwan Koczanowski iene- rał powiatu Pinskięgo ręką. Которые кон- фесата за поданемъ звыш помененое особы до книг кгородских Пинских есть уписаны.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1660 г. № 13012 л. 724.

№: 156—1660 г. Августа 31.

Листъ наказнаго: кievскаго казачьяго полковника: Богдана Молявы, на имя: обывателей: г. Турова, съ предписаниемъ объ уплатѣ чиншей и сборовъ довѣренному, отъ него, Демкѣ Полуценкѣ.

Act. listu Molawy do mieszczan Turowskich pisany.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мѣца сентебра двадцат осмого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, отъ велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, ставшы очевисто Иванъ Качановъскій и Александеръ Щелепинскій, енералове повету Пинского, листъ козацкій до Туровлян писанный ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подали тыми словами:

Мой ласкавый пне войте Туровскій зо всемъ посполствомъ, зычу вамъ здорова, яко собѣ самъ, при томъ ознаймую вамъ, едет до васъ Демко Полуценко и з товариствомъ, которого посылаю, жебы тамъ застаючы дан и цыншь выбирал, которому спречными не будте и старайтеся, абы од неприятелей при здоровю заставали постерегайте, стороны за суду, пилно вамъ приказую, абы естлюбъ чымъ колвекъ до Мозыра присылайте що наибольшей, особливе стороны пашень, абысте якъ найрыхлей, молотили и присылали, чога пилно по ласце вашой жадаю, абы иначе не было поднеласкою нашою. Затимъ васъ Гду Богу поручаю. З Мозыра, августа трыдцать первого, року тисеча шестсот шестдесятого. А я самъ даст ли Богъ в прудкомъ часе з братю и з войскомъ Запорозскимъ могу васъ наведати, тылко прошу, будте зычливыми. Вамъ цале зычливый приятелъ Богданъ Молява, пулков-

никъ наказный Кіевскій. А тытуль того листу в тые слова: Моимъ ласкавымъ пану войту Туровскому и всему посполству належитъ оддати. Который тотъ листъ за поданемъ енералскимъ до книгъ кгородскихъ Пинскихъ ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинскаго гродскаго суда за 1656 годъ, № 13012 л. 826.

№: 157—166 г. Сентября 14.

Жалоба землянь Стаховскихъ, на мѣщанъ и обывателей Туровской и Давыдъ-городонской волостей о наѣздахъ и грабенахъ.

Prot. pd. Stachowskich na Turowsow.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мѣца Сентебра чотырнадцатого дня.

На вrade кгородскомъ, в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, отъ велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, панове Стаховские оповедане свое на писме до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подали тыми словами:

Милостивый пане вrade кгородскій Пинскій. Я Федоръ Карповичъ Комаръ Стаховскій, я Романъ Колбъ в Стахове мешкаючыи, я Федоръ Андреевичъ, я Федоръ Есмановичъ, я Григорей Денисовичъ, я Кирдей Андреевичъ Грынвичове Стаховские, я Андрей Десевицъ Гацевичъ Стаховские, земляне гдарские повету Пинского, в млсти вradу оповедаемъ и плачливе жалуетъ на землян и мѣщанъ Туровскихъ и всю волостъ по селахъ мешкаючыхъ Туровскихъ, в Пинскомъ повете будущихъ, велможныхъ ихъ млсти пановъ Любомирскихъ, воеводичовъ Краковскихъ, также на землян мѣщанъ Давыдъ-Городецкихъ и всю волостъ по селахъ Давыдъ-Городецкую, в томъ же повете Пинскомъ, будущихъ, яене

освещенного княжати его млсти пана Яна Радивиля, княжати на Несвижу и Олыце, старосты Вишненецкого, до того на волост, бояр и подданных Загорыньских их млсти панов Четвертенских, в том же повете Пинском мешкающих, на нихъ о том, ижъ што в року тепер прошлом тисеча шестсот шестдесятом, розных мисецей и дней, наездчаючи и находечи моцно квалтом выш помененые земляне мешчане и волост Туровская и Давыд Городецкая, также подданные панов Четвертенских с козаками свавольными, которые при згоде светой не стоят, набравшысе свое воли и бунтов свавольных, затагнувши до себе на помоч москву с Киева неприятелей заграничных, наездчаючи и находечи моцно квалтом, до места Пинска также наездчаючи и находечи моцно квалтом частокрот, в том же року прошлом розных мисецей и дней на село и дома наши шляхецкие, в селе Стахове, в Пинском повете лежащие и на убогне захованыишы, у болотах и лесах наших Стаховских будучые, пустошечы нас, в нивеч первой усѣ будынки наши и дома шляхецкие во впелякими маестностями нашими рухомыми, то ест золотом, серебром, ценю, медю, сукнями, охендозством шляхецким огнем попалили, а иные розные маестности наши рухомые, што наилучшые, до того справы розные вечыстые, обликги на розных людей, квиты пописовые, подымные, поборовые и поселские, до того статки розные, кони, быдло рогае и нерогае, овци, свини, гуси, утвы, куры в домех и в захованях наших будучые познаходившы и з собою до домов своих побрали, а остаток на болшое знищене наше выш помененые земляне, мешчане и подданные Туровские, Давыд-городецкие и панов Четвертенских огнем попалили, за што кладемо од них себе шкоды на двадцать тисечей конь прошей лит., о що бымы давней процесу своего до ведомости в млсти владовой о жалобы свое занести не за-

нехали, леч през убоство и знищене свое великое козацкое, а до того, що наиболшая, през хоробы свое с перестрахов великих козацких до того прыйти не могли, тепер теды до здоровья своего леншого по ласце Божой прышедшы, просим в млсти владу штобы сее оповедане и жалоба наша до книг в млсти кгородских Пинских прынята и записана была, што ест записано.

Изъ актовой кн. Пинского град. суда за 1660 г. № 13012 789

№ 158 — 1660 г. Сентября 15.

Показаніе войта Туровскаго Ивана Митюрича и другихъ лицъ, захваченныхъ въ качествѣ языковъ польскими войсками.

Act. confesaty kozakow.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца Сентебра двадцат осмого дня.

На вrade кгородском в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленским, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкаго, Пинскаго, Гелметского старосты установленымъ, конфесата языков козацкихъ енералове Иван Качановский и Александеръ Щелепиньский ку актыкованю до книг кгородских Пинских подали тыми словы:

Confesata Iwana Mitiurycza, Wojta Turowskiego, roku tysiąc szescset szescdziesiątego, msca Septembra dnia piętnastego. Naprzod powiedział, iż życzyli tego, aby jakim kolwiek sposobem mogli zabezpieć nielascę powiatowey, a potym na ubezpieczonych nawiesić nieprzyiaciela nosą, iakoż radzi byli temu, że Molawa z Mozyna pułkownik kartkę przysłał do niego, aby mu z miastem postaremu sprzyiał, tedy chcąc swoje życzliwość iakoby okazać, posłał tę kartę do iegomsci pana chorążego,

a owdzie poslanca samego nazwiskiem Romanowskiego boiarzyna Turowskiego, za mile przechował od Turowa, aby przez niego mógł o wszystkim dać znać do Molawy nazad. Radzi byli y temu, że imś pan chorąży kazał im przysięgać na życzliwosci, z czym prawi sami nie mogli mieszczanie odzywać się, żeby nie było przypomnienia, iż iuż raz iegomsci panu Stanisławowi Ordzie przed kilku lat regimentarzom nad traktem Zarzeckim przysięgę wykonali, a potem ją wkrótce złamali. Zaczym tegoż dnia y teyże godziny po tey przysiędze mianowanego Romanowskiego do Molawy posłali, miasto napisawszy, aby co prędzey na przyszłą noc przybywał z potęgą nie-małą, a sam Woyt do wsi postronnych posłał, aby z orężem w tę noc nagłowę gotowi byli. O szlachcie też Turowskiej przyznał, że y oni na ten czas pisali do tegoż Molawy, oznajmując, że na roskazanie iegomsci pana chorążego niechcą podnosić chorągwie, ktorych Uszczapowski wodził upraszając zatym aby był na nich y na ich dwory łaskaw. Woysku że kazano y z Polesia gromadzić się kozakom zaczym wątpiąc o szczęściu y potędze kozackiej, listy do imsci pana podczaszego koronnego, znioszysię z szlachtą, pogotowali byli, chcąc pro zapas na łaskę zarobić y urzędnika abo starostę przyjąć, ktore listy zapieczetowane y nagotowane w kleci u siebie okazał. Kiedy zaś Kurhan iesieni przeszley, Pinsk plondrował y teraz iak Moskwa z kozakami była w Pinsku tedy kołahusami byli prawie Turowlanie niemal wszyscy, także y Grodeczczanie tak z miasta iako włosci y Petrykowa. Także dnia dziewiętnastego Septembra, confessata kozaka ze wsi Hlinney poymanego; na imie Iwana Bałukanowicza, ten z swojej wsi mianował y z części Radziwiłowskiej byli między kozakami w Pinsku Kostiuł Woytechowicz, Iwan Bodiszyc, Nikon Pohiniewicz, czwarty Misko Melnikow siostrzanek, a z części Turowskiej z teyże wsi Dowmat Miskiewicz, Hryszko Chodkiewicz, Michał Kuzmicz czwarty litwin, piaty Trochim

Rackiewiczzy, a z drugich powiada wsi Turowskiej włosci po kilkunastu wszędy sie znajdzie. Także o samym miescie Turowskim powiadał że rzadki ktory nie kozakuie, toż y o Grodeczczynie prawił że z tamtąd naygorszymi przywódcami do Pinska byli. Confessata trzecia ze wsi Drozdyna Pawła Kuzmicza kozaka, dnia dwudziestego Septembra. Ten dwunastu mianował swoich kozakow z części Radziwiłowskiej Samuyło Solowiciowicz, Oksiuk Saskiewicz, a z części Turowskiej Anton Makarowicz, Konon Paskiewicz, Lukian Sawonowicz, Mikita Lencewicz, Parchom Surnicz, Chilimon Hrusza, Mikita Rozdaybeda, Tereszko Krupicz, Szkoda Samsonowicz, Ancipor Lelka y o innych powiadał sąsiadach włosci Turowskiej że niemal wszystko włosc zgrupowawszy się chodzili do Pinska z mieszczany Turowskimi y z Grodecką włoscią także, a ci prawi przewodnikami zawsze byli i po Moskwę prawi do Kiiowa chodzili, iako nasi mieszczanie Turowscy tak y z Grodka samego. O Horzynsku prawił, że mało co zostało kozakow y tym kazano do woyska y ze wszystkiego Polesia zakazano na głowę. A o Szeremecie wojewodzie Moskiewskim, Kiiowskim, powiadał że z Kiiowa ruszył z woyskiem u pole, a tu niemca puł pułkowiczego zostawił z małą gromadą woyska; powiadał y to, że tuteysi kozacy Polescy nie chcąc isć do woyska, za czym ieżeli, prawi, ich nie wykorzenicie, tedy nigdy w Pinszczyźnie pokoju nie spodziewaycie się. Działo sie roku y miesiaca wzwysz mianowanego. Jako przy tym będący podpisuie się do tego konfesatu, Iwan Kaczanowsky ienerał powiatu Pinskiego ręką. Яко при тым будучы Александер Счелепинский енерал рукою. Которое конфесата за поданемъ их до книг кгородских Пинских ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1660 г. № 13012 л. 824.

№ 159—1880 г. Сентября 15.

Заявление землянь Потѣвъ о наѣздахъ Пинскаго гродскаго писаря Петра Возгирдь-Поклонскаго на им. Осовець, Пинскаго повѣта и оправданіе Поклонскаго противъ этихъ обвиненій.

Reprot. p. Pocieia na iegom. p. pisa-
rza grodzkiego Pinskiiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца сентебра пятнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, оровидаѣ соленно, protestował się y reprotestował iegom. pan Sebestyan Pociey, obywatel woiewodztwa Brzeskiego y powiatu Pinskiiego, imieniem swoim y imieniem pani małżaki swey ieymsci paniey Kostancyi Uszakowny Kulikowskiey Pocieiowej na iego msci pana Piotra Wodzgierta Pokłonskiego, pisarza grodzkiego Pinskiiego y ieymsci panią Marynę Szyrmiankę Pokłonską, małżakow, iako iednostayney rady y zмовы obu osob, także y на iенераѣ powiatu Pinskiiego, do tey zмыслoney niżey mianowaney ichmsci sprawy subordynowanego, to iest на pana Romana Sackowskiego, skoro żаѣблиwy iegomsc pan Pociey wziął wiadomosć, wprzod s przestrogі od niekteryich ichmsci panow przyiaciоł swych, a potym widynusem s xiąg grodzkich Pinskiich, ze dwu protestacyi osob obżаłowanych, a to takim sposobem, iż pomienioni ichmse obżаłowани, to iest iegomsc pan Pokłonski y pani małżака iegomsci, maiąc dzierzawę swą w powiecie Pinskiim leżącą, nazwaną Rachodosez, obok dobr ziemskich imienia ichmsci żаѣблиwych, nazwanego Osowce w tym że w powiecie Pinskiim leżącego, ktore to

imienie Osowce z dawnych czasow iest w pewnym swym ograniczeniu y od antecesorow tey dzierzawy w pokoіu zostaiąca, lecz iegomsc pan Piszarz grodzki Pinski y pani małżака iegomsci, nabywszy oney niedawnymi czasy, chcąc się z nią checiwie ziemskimi dobrami rozpostrzenić, a nie mogąc mieć do wycisnienia z niekteryich przyległości sobie słusznego y prawnego przystępu, tedy różnych nieprzystoynnych zażywaiąc sposobow, poddanych ichmsci żаѣблиwych biie, odziera, на wsi naiędzaiąc zboże onym gwałtem zabiera, iako to wprzod w roku przeszłym tysiąc szesćset pięćdziesiąt siódmym iegomosc pan pan Pokłonski złączywszy się s pułkownikiem kozackim Zaporoskim, на ymie Iwanem Jochimowiczem, а wziąwszy od niego на pomoc sobie tych Zaporoskich kozakow koni kilkanascie, s ktorymi на wieś żаѣблиwego w tym imieniu Osowcu, nazwaną Owzicze, mocno gwałtem naiachawszy, żyto zabrał y do siebie sprowadził, czego iegomsc czynić nie przestaiąc, tedy y w ninieyszym tysiąc szesćset szesćdziesiątym roku, mscа Juli, gdy żаѣблиwemu iegomsci panu Pocieiowi stął s powiatu Pinskiiego z imienia y dworu swego nazwanego Osowiec do woiewodztwa Brzeskiego (gdzie iegomsci leżące są dobra oyczyste) odiachać przyszło y tam być w miescie iego kr. msci Kobrynskim z swoią на pospolite ruszenie gotowoscią, за wyniesionym iasnie wielmożnego iegomsci pana woiewody Wilenskiego hetmana wielkiego W. X. L. y wielmożnego iegomsci pana Brzeskiego uniwersałami, radząc wespоł z ichmsciami pany obywatelami woiewodztwa Brzeskiego o recuperowaniu z rąk nieprzyiacielskich moskiewskich zamku Brzeskiego, tedy w tey niebytnosci żаѣблиwego tu w powiecie Pinskiim, w domu iegomsci Osowcu, pomieniony iegomsc pan pisarz grodzki Pinski tak że się złączywszy z iakimis ludzmi swawolnymi, samemu iegomsci obżаłowанemu znaiomemi, y iako ktorego zową wiadomymi, z różnym orężem

do boju należącym, roku terazniejszego, msca Juli dwudziestego siódmego dnia, poddanych żałobliwego, do tego ymienią y dworu iegomsci Osowiec przysłuchających, dobrowolną drogą s pol od robot ydących potrafiwszy, gdy się żałobliwego być powiedzieli, strzelając rospędził wszystkich, a dwu ulapiwszy s tymi pomocnikami swemi, stryczkami powiązawszy, nielitosciwie zbił, zmordował, siermięgi pozdzierał, sierzpy poodeymował, tamże y na zdrowie samego imsci żałobliwego biciem, zabiciem, odpowiedź y pochwałkę uczynił, o czym żałobliwy za powrotem swoim do tego imienia y dworu swego Osowiec, gdy do iegomsci p. pisarza grodzkiego Pńskiego o wrocenie tym poddanym swym tych zabranych siermięg y sierpow y aby takiego besprawia więcej nie ponosił, prosząc pisał, tamże iegomsc obżałowany w domu swoim, w tym dworze Rahodoskim, tegoż pomienionego roku y tegoż msca awgusta piątego dnia, przed tym posłan-cem czeladnikiem iegomsci z wielką swą furią słowy nieprzystoynemi, dobremu urodzeniu y dobrej sławie iegomsci dotkliwemi, z lekkomyślności swej, iako się podobało, lżył, sromocił y gdzie by kolwiek iegomsci pana Pocięia potrafiwszy bić, zabić przez tegoż czeladnika odpowiedź y pochwałkę uczynił, a poddanych iegomsci przez pisanie swe siec, zabiać także się pochwalił y iuz takie despecta żałobliwemu powyrządzawszy, a chcąc za to uysć win w prawie pospolitym opisanych, wrzekomo niewinność swoją na widok ludzki chcąc wystawić, śmiał y ważył się temi protestacyami swemi uszczypliwymi, dobrej sławie y pożyciu iegomosci szkodzającymi, na honor y dobrą u wszystkich ludzi mającego reputacją, targnąć się, pisząc w nich rzeczy zmysłone, nigdy nie byłe, pomowne. W pierwszej protestacyi mianuie, iakoby iegomsc pan Pocię, zebrawszy gromadę ludzi swawolnych, nieznaomych, s którymi iakoby w roku terazniejszym tysiąc szesćset szesćdziesiątym, msca awgusta piątego dnia, wprzod

poddanych ichmsci, tam do dworu ichmsci Rahodoskiego ydących, szkodliwie pobić y odzież z nich iakoby pozdzierać y sierzpy poodeymować miał, potym zaraz iakoby iegomsc pan Pocię y na samey ten dwor Rahodoski mocno gwałtem naiachawszy, okryk, hałas tumult czynić y koło dworu zasadzki poczyniwszy, na koniu biegając, na ten dwor strzelać y na pojedynkę wyzywać miał. A wysz pomieniony ienerał pan Roman Saczkowski w swej falszywey relacy śmiał y ważył się zeznać, iakoby taki naiazd na dwor Rahodoski widzieć, strzelanie słyszeć y poddanych Rahodoskich srodze zbitych, rany szkodliwe na nich także iakoby widzieć miał. Zaś w drugiej swej protestacyey iegomsc pan pisarz grodzki Pński s panią małżanką swą pisze, iakoby iegomsc pan Pocię s tąż gromadą tegoż roku y tego msca awgusta siódmego dnia na grunt obżałowanego Rahodoski mocno gwałtem naiachawszy, poddanych tey dzierzawy wiązać y bić miał, czego samą prawdą iegomsc pan pisarz grodzki Pński s panią małżanką swoją nigdy nie dokaże, aby to, co ichmosć pisał, iegomsc pan Pocię czynić miał y wielką w tym iegomsci panu Pocięiowi, iako starożytney familiey s przodków iegomsci nie tylko w wielkim xięstwie Litewskim, ale y w koronie Polskiej w dobrej sławie opływającemu, tą pomową swoją krzywdę czyni, albowiem iegomsc pan Pocię dnia piątego msca awgusta w roku terazniejszym, mając potrzeby swe do niektórych ichmsciow panow przyacioł swych, iachał drogą dobrowolną ku Janowu przez tę Rahodoską dzierzawę, iako człowiek wielce uważny, spokojny, nikomu żadney przyczyny nie dając, pogotowiu o żadnym naiędzie nie myśląc, nie gromadno, tylko s kilką czeladzi swej domowej iachał, a iegomsc pan pisarz grodzki Pński s panią małżanką swą s przyczyn wysz pomienionych mając przeciwko iegomsci panu Pocięiowi rankor, taką uszczypliwą zmysłoną pomowną protestacyą, krzsząc to naiędem

do xiąg grodzkich Pinskiх zaniósł taką swą żalobę y na tym, aby iegomość pan Pocięy w posłudze ziemskiej woienney niedosić czynić miał, iegomsć pan pisarz grodzki Pinski bardzo się myli, snać, iż pomieniony iegomsć pan pisarz s przodkow swoich w różnych wojewodztwach albo powiatach oraz nie miał dobr swoich ziemskich, iako to żalobliwy iego msć pan Pocięy przy główniejszych majątnościach dobrach swych oyczystych, w Brzeskim wojewodztwie mających, gdzie za iedno z majątności swey y tu w Piskim powiecie mającey zupełny poczet zawsze stawił, tak y teraz, zwłaszcza mając na oku potężnego nieprzyaciela w zamku Brzeskim, widząc tak gwałtowną potrzebę, iegomsć pan Pocięy tę posługę woienną odprawuie tam znacznie. Zaczym ichmsć żalobliwi, chcąc s pomienionym iegomscią panem pisarzew grodzkim Piskim y panią małżaką iegomsci prawnie mowić, sobie y poddanym swoim in foro fori sprawiedliwości dowodzić, dali to sobie do xiąg grodzkich Pinskiх zapisać, што есрь записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1660 г. № 13012 л. 790.

№ 160—1660 г. Сентября 18.

Заявление Люблинскаго старостича Николая Фирлея объ опустошеніяхъ, грабежахъ и обидахъ отъ московскихъ войскъ въ имѣніи Дубровицъ, Пинскаго повѣта.

Prot. urzędnika Dubrowickiego iegom. p. Firleia na poddanych.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца Сентябра осмнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пин-

ским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым опowiadał y soleniter protestował слуга wielmożnego iegomsci pana Mikołaja Firleia, staroscica Lubelskiego y urzędnik majątnosci iegomsci Dobrowickiey, w Piskim powiecie leżącey, pan Jan Sochacki, iż ta majątnosc ze wszystkimi przysiołkami nie tylko przed tym po zaczęciu rebeliy od swawolnych kozakow zdezolowana, ale y od pogan, nieprzyaciół krzyża świętego, tatar była zruynowana, niemniey po objęciu onego w zawiadywanie, na co są y piersze proby, częstokroć zniszczenie ponosiła, iako to y w tym tysiąc szesćset szesćdziesiątym roku, gdy y w Pisk wiarołomni nieprzyiaciele moskwa z kozacstwem hultajstwem wpadli, przez cały miesiąc July od niejakiegoś ymieniem Andryana, nakaznego moskiewskiego pułkownika, ktury nie mając w sercu boiazni Bożey y przed oczyma nad niewinnemi ludzmi miłosierdzia, z woyskiem swoim ogniem y mieczem tameczny kraj wypustoszywszy, konie, bydełko rogate y nierogate, owce, swinie, kury, gęsi że ledwo co się u kogo mogło przez ukrycie zostać, pozabierali, majątności powymęczywali y to wszystko, snać podzieliwszy się z moskwo, różno sobie po Olewsczyznach, Uborciach, Norynskach, Turowsczyznach y inszych postronnych lesunskich pozyciach porozganiiali y porozwozywiali, niżli po wroceniu onych, kiedy o szczęśliwie następującym woysku Jego kr. msci pana naszego miłosciwego na zdraycow kozakow y krzywoprzysiężnych chitrych moskałow w Ukraynie wzieliśmy dostateczną wiadomosć, tedy pan Sochacki, powrociwszy się, lubo do srogich pustek z uciezki, zarazem postrzegaiąc honoru panskiego, poczet pod chorągiew powiatową poddawszy sam swe y ubogich poddanych iegom. iuz nie nabyte dobra, ktorich nie wiele zostało, ale szczegulnie zdrowie y nieco od nieprzyaciela niedodarte w borciach y pasiekach psczoły ochraniając, patrząc na drugich, ze-

brawszy chłopkow ubogich we wsi Strzelsku stanął y na wszelakiey ostrożności chcąc dawać wiedzieć o nieprzyjacielu ięgomsci panu chorążemu powiatowemu zostawał, tamże poddani y strzelcy wielmożnego ięgomsci pana Łukasza Jelskiego, marszałka powiatu Pńskiego y samey ieymsci, do drugiey części majątności Dobrowicy przysłuchaiące, a w dzierzeniu ięgomsci pana Krzysztopha Trzeciaka y paniey małżonki ięgomsci, ieymsci paniey Leonory Jelskiey, marszałkowej Pńskiej będące, we wsi Krzywicy żyjące imieniem Lewon y Weles Kruszki, Wasko y Hryeko Chmielnikowie, Jan Dobrałowicz, Ławryn Putrenia, Iwan Maksioła s potużnikami, w tey wsi y w ynszych wioskach mieszkaiącemi, między nimi samemi imionami y przezwiskami wiadomemi, zgromadziwszy się y mając nad sobo urzędnika ichmosciow pana Marcina Puciate starszym, nie trzymaiąc się dobr panow swoich, w dobra wielmożnego ięgomsci pana Firleia, bez dania żadney namnieyszey przyczyny, w niewiadomości ludzkiey, swawolnie z chorągwiami, bębnami, tegoż roku, msca Septembra dwudziestego dnia, nie uganiając się za nieprzyjacielem, nie sprawuiąc się po żołnersku, wtargneli y zaraz we wsi Klesowie, zaskoczywszy boiarkę, żonę Hurynowicza, sposobem nieprzyjacielskim o pieniądzach pytaiąc morduiąc, na śmierć zamęczyli, pszczoły tak w pasiece ięgomsci iako y w barciach osmdziesiąt gwałtownie wydarli, potym w Korpiłowce napadszy woytową żonę brzemienno, że dziecko dziewczynne zrzucić musiała y sama nie wiedzieć żywa li będzie, spiekli, drzwi, okna posiekli, powybiiali, naszym nie mając dosić y podobno niespodziewaiąc się bytności protestuiącego, nazajutrz do wsi Strzelska także cicho, albowiem ni odkogo pan Sochacki o takowey ich wiolencyi, bo wszyscy przed nieprzyjacielem w puszczy się kryli, drudzy przy nim byli, wiedzieć nie mógł, szli, gdzie napadszy okrzyk uczynili, drzwi, okna sięc, wybrancow bić, obdzierać poczeli, co żało-

bliwy postrzegszy y niekturych chłopow ięgo msci pana marszałkowych przy panu Puciacie poznawszy, co by tego za przyczyna była pytać y żeby w dobry sposób brawaryie porzuciwszy, kędy yndziey ustępowali, naupominać poczoł, na kturą takową submissyą by namniey nie dbaiąc, wprzud pana Sochackiego słowami karczemnemi łaiąc do piechoty ięgomsci pana Firleiowey chcąc ze wsi wyfurować y także, iak po drugich siolach exaccye czynić, z brońmi do wojny należącemi porwalisię strzelać, bić stali, iakoż ze wsi Klesowa Miska Żuka, a ze wsi Korpiłowki Tyszyca boiar pancernych zaraz zabili, lecz piesze s tey strony widząc na sie takowy ucisk, ostatek zdrowia swego ochraniając, bronili y w tey wsi dalszego zaboystwa, bezprawia działać nie dopuscili, więc odchodząc, ułapiwszy ięzyka, bydła rogatego wielkiego kop pięć, po kop pięciu kładąc, gwałtem zagrabili w puszczy; s tych tedy pryncypałow, lubo by na zdrowiu swym który szwankował, to w obrobie na sobie ponieść by musiał. A po takowym uczynku, na dalszy żal, wychodząc iuż z dobr tych, pochwałkę na poddanych ięgomsci pana Firleiowych na kożdym mieyscu biciem y na śmierć zabiianiem uczynili, w czym wszystkim pod niebytności wielmożnego ięgomsci pana Firleia, pana y dobrodzieia swego, pan Sochacki te żalobę zanosząc, salwe do czynienia prawem y meliorowania processu zachowuiąc, do xiąg ninieyszych dał zapisać.

При которомъ оповеданю енералове нижей помененные реляцыею своею сознали очевисто тыми словы:

Ja Andrzej y ia Roman Saczkowscy, ienerałowie Jęgo kr. msci powiatu Pńskiego, zeznawami tym naszym relacynym kwitem, iż za użyciem od ięgomsci pana Jana Sochackiego, sługi wielmożnego ięgomsci pana Mikołaiia Firleia, staroscica Lubelskiego y urzędnika na ten czas majątności ięgo msci Dubrowicy, w Pńskim powiecie leżącey, roku teraznieyszego tysiąc szesćset szesćdziesiątego, msca Septembra czternastego dnia, z

strono szlachto, panami Janem y Stephanem Bulachami, Alexandrem y Dominikiem Zarskimi, iezdaliśmy do tey Dubrowicy, a stamtąd byliśmy nazaiutrz we wsi Klesowie, gdzie białogłowe mienił być sam Hurynowicz, boiarzyn tameczny, żonę swoją wszystką haniebnie y niemiłosiernie pomęczoną y popieczoną, y od tego umarła, a w pasiece Zieleynie czterdziestory w barciach, w tąż czterdziestory pszczoł wydartych, za pokazywaniem widziałem, w drugiey wsi Korpiłowce woytową żonę chorą, na smiertelney poscieli leżącą, na twarzy zbitą, po rękę popieczoną, s czego, prawi dziecie dziewczynie, będąc brzemienną, rzucić musiała. iakoż y te ciałko w trunie pokazywano oglondalismy; w trzeciey wsi Strzelsku Miska Żuka y Tuszyca boiar przy panu Sochackim w ow raz będących, wpuł przestrelonych, zabitych y inszą swawolą, drzwi, okien posieczenie tam baczylismy. Co wszystko mienili być woytowie y boiarowie tych dobr od chłopow y strzelcow iegomsci pana marszałkowych, w dzierzeniu iegomsci pana Trzeciakowym zostających Dubrowickich, we wsi Krzywicy mieszkających y drugich potużnikow y od wielu pomocnikow ych sposobem w procesie wyrażonym stało. My tedy ienerałowie s pomienioną stroną, będąc na tey sprawie, gdy chorągiew nasza powiatowa za Horyniem swawolą znosiła y uskramiała, cośmy widzieli y słyszeli, to w te moją relacyo wpisawszy, prawnym porządkiem s panami szlachtą zeznawamy. Pisan wyszszoda datą. Аньдрей Сачъковский енераль. Романъ Сачъковский енераль рукою. Которое оповедане и енералекое сознане до книг кгородских Пинских есть уписано.

Изъ актовой книги Пинскаго грод. суда за 1660 г. № 13012 л. 795.

№ 161—1660 г. Октября 8.

Грамота короля Яна Казимира, освобождающая жителей г. Пинска на четыре года отъ всякихъ податей и повинностей въ казну.

Act. libertacy krola iegomsci mieszcza-
nom y zydom Pинским дана.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят первого, мца марта первого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарском Пинском, передо мбною Войтехомъ Зеленскимъ, столником и подстаростим Пинскимъ, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленым, постановивъшысе очевисто пнове бурмистрове и жиды места его кор. млсти Пинского оповедали, публиковали и ку актыкованю до книг кгородских Пинских лист наяснейшаго короля его млсти, пна нашего млстивого, либертацыйный, на реч нижей в немъ выражоную себе данный и служащий, пер облятам подали, просячи, абы принят и до книг уписан был, котораго принявши, а уписуючи у книги слово в слово так се в себе мает:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski Wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmoydzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Siwierskie, Czernihowskie, Kiowski, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Oznaymujemy tym listem naszym komu to wiedzieć należy. Jeżeli komu, iako wiernym poddanym naszym, nie poiednokroć ogniem y mieczem nieprzyiacielskim zniszczonym, powinnismy clementią naszą krolewską, абы do fortun swoich tym snadniey przychodzić mogli, w takowym zruinowaniu miasto nasze Pинskie nie tylko od początku woyny z rebelizantami naszymi i carem Moskiewskim przez ogień fundytus spalone, mieczem wycięte zostawało, ale też y niedawnemi czasy, w roku teraznieyszym tysiąc szeszeset szesc-

dziesiątym od woyska Moskiewskiego y kozackiego splundrowane y wniwecz popalone, dostatki ubogich mieszczan y żydow tamecznych wszystkie pozabierane, tedy my, iako supremus wszystkich w panstwie naszym miast y miasteczek patronus iestesmy, poglądaiac na to, że żadną miarą podatkov Rzptej zarowno pociągać nie mogą, a nie mniej chcący, aby co naprzędzey budować się mogło, według prawa pospolitego na lat cztery od wszelakich podatkov Rzptej na seymach uchwalonych, także od ciężarow woyskowych w oddawaniu chlebow, od stanowisk, podwod brania cale uwalniamy, tak iż od daty tego listu naszego pomienieni mieszczanie y żydzi Pinscy pogorzeczy przez cztery lata, nierozdzielnie po sobie ydące, iako prawo chcemy mieć, żadnych podatkov Rzptej skarbowi należących nie będą powinni płacić, ale przy tey naszej libertathey nienaruszenie yn toto zachowani być mają. Co do wiadomosci urzędow wszelakim doniosszy, osobliwie iednak wielmożnemu administratorowi skarbu W. X. Lit. pisarzom, poborcem y innym na skarbowych funkcyach zostaiącym, chcemy mieć y koniecznie roskazujemy, abyscie uprz. y wiern. wasze za publikowaniem tego listu naszego pomienionych mieszczan y żydow Pinskih pogorzelcow o żadne podatki nie turbowali, onych do sądow swych nie pociągali, ale przy tym liscie naszym libertatiynym do wyyscia pomienionego terminu wolnych zachowali, inaczey nie czyniac dla łaski naszej. Na co dla lepszey wiary ręko się naszą podpisawszy, pieczęć W. X. Lit. przycisnąć roskazalismy. Dat w Samborze, dnia osmego, msca Oktobra, roku Panskiego tysiąc szescset szescdziesiątego, panowania krolewstw naszych Polskiego dwunastego, a Szwedzkiego trzynastego roku. У того листу его кор. млети при печате притисненой меншоє канцелярии великого Княз. Лит., подписы рукъ теми словы: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kowtowicz pisarz W. X. Lit. Который тот лист его кор. млети либертацыйный за

публикованемъ и прозбою особъ звышъ писаныхъ до книгъ кгородскихъ Пинскихъ ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1661 г. 1301³ л. 279.

№ 162—1660 г. Октября 17.

Жалоба землянина Льва Козляковскаго на подданныхъ Давидгородскихъ объ обидахъ его подданнымъ въ им. Дубой.

Prot. p. Lwa Kozlakowskiego na poddanych Dawydgrodeckich.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестеотъ шестдесятого, мца Октебра семнадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млети пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, жаловал y protestował się ziemianin J. k. m. powiatu Pinskiego, pan Lew Kozlakowski, na włosć oświeconego xzcia imsci pana Jana Radziwiła Dawydgrodecka to iest na mieszczan Dawydgrodeckich, na Awdeia Bendnarzka wojta y Jowchima, także wojta przeszłego, na Iwanka Danilowicza pisarza miasta Dawydgrodka, на Дмитра Германовича, Jakима Дмитровича, Miska Doyczyka, Iwana Lelu, Stephana Litwinowicza, Sachna Kuszniерza, Petra y Semena Miskiewiczow, także poddanych we wsi Bołohuszy mieszkaiących, на ymie Hawryła Tarandycza wojta y сына iego Waska Tarandycza, Marcina Nesterowicza y Oleszka wojtow starych Bołohuskich, iako samych прынцупалow w uczynku niżej mianowanym y на pomocников их, то iest we wsiach рожных we włosci xzcia imsci Dawydgrodeckiey mieszkaiących, ymiona, презwиска samym прынцупалом wiadomych y знаiomych о tem, iż ci ро-

mieniemi mieszczanie y poddani xzcia imsci, nieboiący się Pana Boga y srogosci prawney, wziwszy przedsię umysł zły, swawolny, pod pretecestem kozackim pospołu zgromadziwszysię człowieka kilkaset, poczowszy od roku tysiąc szeszeset piędziesiąt osmego aż do roku terazniejszego tysiąc szeszeset szeszedziesiątego, naieżdżając na wsi różne y na dwory szlacheckie, zaboystwa, mordy czynili, mianowicie we wsi Dubey, w powiecie Piskim leżącej o granicę z włoscią xzcia imsci, gdzie żałującego pana Lwa Kozlakowskiego dwor we wsi Dubey będący przez te lata pustoszyli, chłopow y czeladz dworną mordując pozabiali, białym głowom usilstwa czynili, a gumna, zboże różne wymłacali y młoczone gwałtownie brali, pszczoły w lasach y borach naszczęt powydzierali, konie, bydło rogate, także owce, swinie, gęsi, kury y wszystek sprzęt domowy, co kolwiek żałujący miał y uchodząc z domu swego tylko duszą wszystko zostawił, tedy ci mianowane osoby naszedzszy y naiachawszy mocno gwałtem kozackim prawem zabrali y do dworow swoych, gdzie który mieszka, do Dawidgroodka y do Bołohuszy zaprowadzili y na pożytek swoy obracają, na ostatek w roku terazniejszym tysiąc szeszeset szeszedziesiątym, msca Jula dnia trzynastego, ciż mianowane osoby, także skupiwszy się pod pretecestem kozackim, naszedzszy na tez wieś Dubą, w powiecie Piskim będącą, dwor żałującego doszczętu spalili y zboże wymłocili y niemłoczone do dworow swych zawieźli y zaprowadzili, a sami aż do dnia pierwszego septembra w roku terazniejszym tysiąc szeszeset szeszedziesiątym w majątnosci Dubey y po różnych wsiach mieszkając, ludzie niewinne, także poddanych y czeladz żałującego ogniem tyrancko popiekli, w czem wszystkim żałujący szkody sobie mianuie od osob mianowanych poddanych xzcia imsci w zabranii zboża różnego, bydła, koniey, owiec, swini, spaleniu dwora, pomordowaniu czeladzi y poddanych na śmierć na złotych pułtora tysiąca, ktore szkody poczynione od miesz-

czan Dawidgrodeckich y poddanych Bołohuskich czasu prawa na regestrze mianowanej y podane będą. A gdy żałujący pan Kozlakowski w roku terazniejszym tysiąc szeszeset szeszedziesiątym, msca Septembra dwunastego dnia, będący s choragwią powiatu Piskiego w Dawidgrodku, majątnosci xzcia imsci, używszy przyjaciół swoych, chodzili do gospody dzierżawcy na ten czas Dawidgrodeckiego y wszystkiey włosci xzcia imsci, iakiegoś pana Krzysztopha Matysewicza, prosząc o uczynienie sprawiedliwości s tych mieszczan Grodzieckich y chłopow, aby pan Matysewicz one iako iawne złoczyńce karał, także konie, bydło, owce kazał powracać, bo żałujący poznał u tych mieszczan zboże zabrane, zapłacił z majątnosci tych mieszczan y skuteczną sprawiedliwość uczynił żałującemu, tedy ten pan Matysewicz nie tylko żeby miał sprawiedliwość uczynić, ale snadź tym wszystkim łupem s temi mieszczanami się pospołu dzieli, tak powiedział żałującemu, iż co poddani xzcia imsci pod ten czas rabowali, to im to wolno było, bo s kozakami chodzili y sami kozakami byli, což im uczynisz, ale wiedz o tem dobrze, że y znowu, kiedy będziesz się sprawedliwości upominał, ciż mieszczanie y włosc skupią nie tylko ciebie, ale y powiat Piski do szcętu zniósą y dopalą. Co słyszając żałujący takową odpowiedź y pochwałkę od tego pana Matysewicza publiczną, s przyjaciół swemi od niego odeysć musiał, y chcąc o to wszystko, co się zwysz pomieniło, s tem panem Matysewiczem y poddaniami xzcia imsci żałujący prawnie czynić u sądu należnego powiatu Piskiego sprawiedliwości dochodzić y szkod na majątnosciach ich requirować, daię tę žalobę do xiąg urzędowych zapisać, што сего записано.

Наъ акт. кн. Писк. град. суда за 1660 г. № 13012 л. 873.

№ 163—1660 г. Октября 20.

Универсаль гетмана вел. князя Лит. Павла Сапѣги съ предоставленіемъ Витебскому воеводѣ сбора провіантовъ на его хоругвь съ духовныхъ имѣній Пинскаго повѣта.

Act. copiy z uniwersalu iegom. p hetmana W. X. Lit. iegom. p. wdzie Witebskiemu na chleb.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца Декабра двадцать четвертого дня.

На враде кгородскомъ в замку господарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехом Зеленскимъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, постановившысе очевисто Себастиан Голавский слуга его млсти пна Лукаша Елского, маршалка повету Пинского, подал ку актыкованю до книг кгородскихъ Пинских копию универсалу ясне велможного его млсти пна Павла Сапеги воеводы Виленского, гетмана великого, великого княз. Литов. през его млст пна Петра Бакановского, менуючогосе депутатомъ ясне велможного его милости пна Владыслава Воловича воеводы Витебского его млсти пну маршалкови Пинскому даную и просил абы принята и уписана была, которую прынявшы, а уписуючы в книги слово в слово так се в себе мае:

Paweł Jan Sapiega wojewoda Wilenski hetman wielki W. X. L. Rosławski, Olkinicki, Zdzitowski, Borecianski starosta, ciwun Rethowski acconomiemy Szawelskiej y Kobrynskiej administrator. Oznaymuie, iż mając w respecie odwagi w okazyiach terazniejszych z nieprzyacielem poniesione chorągwie kozackiej iasnie wielmożnego iegomsci pana wdy Witebskiego pułkownika J. k. msci, których przychęcаяć do dalszych Rzptej usług naznaczam z władze moiej dobra duchowne Toroka-

ny nazwane z przynależnościami, także dobra w dzierzeniu unitow y disunitow y wszystkie parachie reliiey greckiej w powiecie Piskim leżące, z których ma wybrać według ustawy moiej z włok czterech żyta beczkę, z włok szesciu ięczmienia beczek dwie, gryki beczką z włok osmiu grochu beczek dwie, z włok dwunastu iałowica, fasek dwie masła, polec słoniny, z włok trzech owsa beczek dwie, baran ieden, z włoki siana wozow para, iarzyn ogrodnych według potrzeby nad którą ustawę wymagać więcy nie mają pod paenami w artykułach wojskowych opisanemi. Dat w obozie nad rzeką Basią, dnia dwudziestego oktobrys. anno tysiąc szesćset szesćdziesiątego. У тоє копией универсалу местце печати и написъ руки тыми словами: Paweł Sapieha wojewoda Wilenski hetman wielki wielkiego xięstwa Litewskiego. Которая копия за поданемъ ее до книг кгородских Пинскихъ есть уписана.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1660 г. № 13012, л. 1021.

№ 164—1660 г. Октября 25.

Показаніе казаковъ Ефима Чучвенка, Гордѣя Комаровскаго и Игната Скочки захваченныхъ польскими войсками близъ Турова.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца октября двадцать пятого дня.

На враде кгородскомъ, в замьку гдарскомъ Пинском, передо мною Войтехомъ Зеленским, столником и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, конѣфесата казаков, енералове на подписах рукъ нижей менованные ку актыкованю до книг кгородских Пинских подали тыми словами:

Confesata assauly albo porucznika, więtego w potrzebie w czwirci mili za Turowem pod Krymnym, dnia piętnastego oktobra, anno tysiąc szescset szesedziesiątego, nazwanego Jochima Czuczwenka, rodem z Pereiasłowa, a na ten czas w Bohusławie mieszkającego. Setnik abo rotmistrz iego był Semen Slinko także rodem s Pereiasłowa, chorągiew iego wiszniowa wielka musilbasowa, a wszystkich chorągwi w tey potrzebie było pięć, a szosty znaczek, ktore wszystkie wzięte są od woyska imsci pana chorążego Piskiego; setnicy drudzy tak się nazywali: Iwan Jachimenko Kiiianica, a pułkownikiem Iwan Moskowka, rodem z Ostra, drugi setnik Wasil Wołoszyn z Trypola, trzeci setnik Szypel Maxim także z s Trypola, czwarty Szybieha z Hoholewa, piąty Lesko Pereiasławski Kostyra, pod każdą setnią było po kilkuset wybornego y celnieyszego ukraynneho prawi ludu. Powiedział też to, że Molawa pułkownik Kiiowski nakazny od Dworeckiego tu ich zesłał, znioszysię z Turowlanami po wycięciu pierwszym, a sam Molawa był w Mozyru, ktory potym do Grodka, gdzie obozem stali, Polowka z setnią na posilek przysłał, a ordynował, aby do Piska y daley za Pinsk aż pod Brzesć y iezeliby można było dla odsieczy moskwie Brzeskiej, aby szli y posilek dali, ale przestraszeni będąc od podiazdu Piskiego, ustąpili byli nazad na mianowane miejsce za Turow z Grodka, ktory odchodząc zrabowali z namowy Turowlan, ktorzy prawi do wszystkiego naybarzies pobudzali y sami iako z miasta tak y z włosci nagłowe gromadzili się do tabora. O Szeremiecie, prawi, slyszelismy, że go utracono, ale o Chmielniczenkowym woysku wielkim czuiąc prawi nie wątpili o sobie.

Confesata drugiego chorążego nazwyskiem Hordia Komorowskiego, rodem z Czerkas, pod sotnią Leskową, ktory we wszystkim się zgadza, dołożył to, że kiedy by byli na ten czas nie uprzedzeni, tedy bywszy pod Brzesciem mieli przez zimę leżeć w Pinsku, a nie przepuscic y male-

mu dziecięciu nigdzie koło Piska. O Turowcach to dołożył, że gdy pospołu Grodek zrabowali, tedy mieli sami iuz na Ukrainę wybierać się. O Chmielniczenku prawił, że pułki te być mają: Czerkasky. Kaniewski, Czyhirynski, Umanski y inne, kromia Niżynskiego y Czernihowskiego, ktore, prawi, pod Łoiowem stali; samego siebie prawił zasłużyły y był różnie na Zaporozu, w Multaniech y Wołoszech służywał. Powiedział też to, że mieli byli do Chmielniczenkowa woyska isć na głowe, ale tech Molawa reuocował, dając znać o potędze powiatowej.

Confesata trzeciego Ihnata Skorzki, z Nosowki rodem z za—Dnieprza, z pod chorągwi Szepielowey; ten we wszystkim także się zgadza z pierwszymi, to dołożył że szczęście prawi wasze wielkie potkało, gdyż prawi mieli na przyszłą noc Pinsk obleżeć, telko że na większą gromadę y potęgę od Molawy z Mozyra czekali y że Turowlanie obiecowali z włosci swoyeh naymniey pułtora tysiąca ludu dodać. Pisana ta confesata dwudziestego piątego oktobra, ktorego też ich potracono w Pinsku. Jako przytem będący Jan Ankudowski ienerał ręka. Яко пры тым будучый Александр Счелепинский енерал рукою. Которые конфесата за поданемъ их до книг кгородских Пинских ест уписаны.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1660 г. № 13012 л. 893.

№ 165—1660 Ноября 29.

Универсаль гетмана польного короны польской Георгія Любомирскаго съ распоряженіями по части умиротворенія населенія Пинскаго повѣта, разореннаго войной.

Акт. универсалу іегом, р. marszałka wielkiego koronnego.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсотъ шестдесятого, мца декабра двадцат третего дня.

На враде кгородскомъ в замку господарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столникомъ и подстаростим Пинским, от велможного его млети пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, постановивъшысе очевисто пан Станиславъ Вербовский, универсалъ велможного его млети пна Любомирского, маршалка великого и гетмана полного коронного подалъ тыми словами:

Jerzy hrabia na Wisniezu y Jaroslawiu Lubomirski, marszałek wielki y hetman polny coronny, ienerał Małey Polskiey, Krakowski, Chmielnicki, Pereaslawski, Niżynski, Kazimirski, Olsztynski starosta. Wszystkim w obec y koźdemu z osobna, komu o tym wiedzieć бѣdzie належало, подаіе do wiadomosci dotąd, poki z woley Bożey wewnetrzne w oyczyźnie, a mianowicie w tych kraiach było zamieszanie, nie mogły żadne paddany od panow pokazane bydz patrocima, ale się tak wszystkie musiały działъ rzeczy iako wojenne niosły y waryiowały rozruchi; sprawił teraz miłosierny Pan Bóg, że woysko Zaporozskie, obaczywszy się w swojej powinności, oddało Jego kr. msci panu swemu y poprzysięgło poddanstwo y wiare, a zatym nastąpiła gruntownego y nierozzerwanego w tych kraiach uspokoienia nadzieia, przetoż gdy za tą pogodniejszą chwilą otwiera się nam sposob wiedzieć y mieć pieczołowanie o swoich poddanych, даіе uniwersal do Turowa y do wszystkich wsiow залежacych iegomsci pana podczaszego coronnego, rodzzonego mego, maiętnosci upominaiąc wszelakich ludzi, ktorzy by licencyą iaka(w) tamtych kraiach bawili się y rozruchi wszczynali, aby się z swowolnych kup rozchodzili, kraiu tamtego nie burzyli, miast, wsiow nie infestowali y cale wszelakim złym zamysлом dali pokoy, gdyż nadzieia w Bogu, że iuż więcey te rabunki y direptie bezbrонныхъ poddanych, czego się w tym odmęcie wiele ważyło, nie uыdo więcey, ludzie tedy takowi y kraіow tamtychъ wszystkich niech do zamieszania nie concituią y

sobie nie zaciagaią kary, gdyż byle w Ukrainie dispositia woysk zimowa stanęła, zaraz częсe iaka ludzi w tamte kraie obracam, aby te strepitus uskromione były, a ci, ktorzy swawolą wszczynaią, ktorzy miast taką czynią desolatią, o iakiey mam wiadomosc w Turowie uczynionej, aby odniesli swoje zaplate; z woysk przy tym tak coronnych iako y W. X. Lit. komu kolwiek się w pomienionej brata mego trafi bydz Turowskiey maiętnosci, prosze, aby na іеу desolatią byłъ respect y nie poddanym nie działо się uciążлиwego, ile może bydz, prosze, aby omiiana stacyami, noclegani, chlebami nie incommodowana była. Na lepszą tego pewnosć y wagę podpisuię się y pieczęcъ przycisnąć kazалем. Dat w Korosteszowie, dnia dwudziestego dziewiątego Nowembra, tysiąc szesceset szeszedziesiątego. У того универсалу при печате притисненой подписе руки тыми словами: Jerzy Lubomirski. Который тотъ универсалъ за поданемъ и прозбою особы выш писаное до книгъ кгородскихъ Пинскихъ естъ уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. гродск. суда за 1660 г. № 12012 л. 1014.

№ 186—1660 г. Декабря 1.

Универсалъ администратора скарба великаго княжества Литовскаго объ отсрочкѣ сборовъ акцизной подати до 1661 года и о порученіи производить этотъ сборъ по Пинскому повѣту землянамъ Булгакамъ.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестеотъ шестдесятъ первого, мѣца Генвара двадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, от велможного его млети пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установлен-

нымъ, постановившысе очевидно его млость панъ Евстафій Булгакъ оцоведал и ку актыкованю до книг кгородских Пинских универсалъ ясне велможного его млости пна Адама Мацея Саковича, воеводы Смоленского, администратора skarбу вел. княз. Лит. на реч нижей в немъ выраженую даный тими словы писанный подал:

Jasnie wielmożnym, wielmożnym ichmsciom panom obywatelom powiatu Pinskiego, moim wielce mściwym panom y braci. Adam Maciey Sakowicz, wojewoda Smolenski, administrator skarbu W. X. Lit. starosta Oszmianski, Jakunski, Wysocki dzierzawca, po zaleceniю moich powolności oznaymuie, iż lubo acyza w W. X. Lit., seymem roku tysiąc szesescet pięcdziesiąt dziewiątego na zapłatę woysku uchwalona na Święty Jan Chrzciciel w roku terazniejszy, tysiąc szesescet szescdziesiątym, expirowała, iednak J. k. mosć pan nasz mściwy z ichmsciami panami radami na ten czas pro consilio bellico y pro ratificatione pact Szwedzkich do Warszawy zgradowanemi eo summam na ten czas errari publicy egestatem, nie mając żadnego sposobu do zaciągnięcia sumptow na potrzeby wojenne y wyparcie z panstw nieprzyjaciela Moskwicina, między innemi publicznemi podatkami acyze w W. X. Lit. na rok ieden do świętego Jana Chrzciciela święta Rzymskiego w roku da Bóg przysłym tysiąc szesescet szescdziesiąt pierwszym expirującego prorogować y mnie w moie poruczyć raczył administracją, zaczyn ją, przedsięwziąwszy eam kuram, aby iako najlepszym Rzpteу pożytkiem prowenta publiczne ordinem reducę, między innemi acyze powiatu Pinskiego pusciłem w administratio y tym moim listem puszczę ichmsciom panom Alexandrowi, Janowi y Eustafiemu Bulhakom. Maią tedy pomienieni panowie administratorowie przerzeczony podatek acyze we wszystkich miastach, miasteczkach J. k. msci duchownych y szlacheckich, tudziez we wsiach, karczmach sielskich y pokątnych,

w komorach y przykomorkach y gdzie kolwiek iakie kolwiek będą się odprawować handle, sami przez succollectorow lubo sprawcow swoich wybierać z tym, którzy kolwiek by się z swoją odezwali ochotą aredować, ktorych zastanowienie kontrakty probować będziem, wybierać zaś mają od wszelakich towarow in genere et specie tam victualibus, quam utensilibus, szacując od każdego złotego, iako ważność rzeczy wynosić będzie, po groszy dwa polskie, także od tego, którzy z Litwy do Korony, do Wołynia, do Prus y gdzie kolwiek wyprowadzają towary, także y od tych, ktorzy wracając się ztamąd do Litwy wprowadzają, a pndze wybrane, iako publiczny podatek, do skarbu Rzpteу wnosić mają, ponieważ się nieco od świętego Jana z exactią tego podatku z pewnych przyczyn omieszkało, tedy ci wszyscy, ktorzy piwa, gorzalki, miody, słody robili, iako y rzeznicy od bydła bitego y innemi bawiły się przedażami, według werificaty od tego wszystkiego acyze płacić powinni od dnia świętego Jana przeszłego y do tychże wyżey mianowanych oddawać administratorow y succollectorow ich. Co wszem w obec y każdemu z osobna oznaymwszy, upraszam w. msciow moich m. panow, abyście nie ieno w majątnosciach, dzierzawach, wsiach, slobodach, karczmach podatku tego wybierać nie bronili, ale w wybieraniu pomocy dodawali, postrzegając, ne rigor iuris supra contravenientes publicis sancitis extendat. Zalecam mię zatem lasce wmw. moich mściwych panow. Dat z Kuzowki, prima Decembris anno tysiąc szesescet szescdziesiątego. У того универсалу при печате приписаной подписи руки тими словы: Wmsciow moich m. panow życzliwy brat y sluga Adam Maciey Sakowicz, wojewoda Smolenski, administrator skarbu W. X. Lit. mp. А сущепта ураду Рожанского на том универсале в тые слова написана ест: Roku tysiąc szesescet szescdziesiąt pierwszego, mscę January piętnastego dnia, ten uniwersal dan ku actu xiąg prawa Maydeburskiego

w Rożaney, który słowo w słowo iest wpi-
sany, extract wydany. Data w Rożaney, ut
supra. Łukasz Oronowicz pisarz Rożanski.
Который тотъ универсал за поданемъ и
прозьбою особы звыш писаное до книг
кгородских Пинских ест уписан.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1661 г.
№ 13013, л. 207.

№ 167—1660 г. Декабря 1.

Универсалъ гетмана в. к. л. Павла Сапѣги
объ охранѣ им. Турова, Пинскаго повѣта.

Act. universalu iegom. p. hetmana
W. X. Lit. na ochronę Turowa.

Лета от парожения Сына Божого ты-
сеча шестсотъ шестдесятого, мѣца дека-
бра двадцат третего дня.

На враде кгородскомъ в замку госно-
дарскомъ Пинскомъ, передо мною Вой-
техом Зеленскимъ, столникомъ и подета-
ростим Пинским, от велможного его
млети пна Яна Кароля Млоцкого, Пин-
ского, Гелметского старосты установле-
ным, постановившысе очевисто его мл.
пан Марцин Броницкий, слуга велмож-
ного его млети пна Костантого Любо-
мирского, подчашного коронного, подал ку
актыкованю до книг кгородских Пинских
универсал ясене велможного его млети
пна Павла Сапѣги, воеводы Виленского,
гетмана вел. вел. княз. Лит. на реч ни-
жей в нем выражоную служащий, про-
сечы, абы прынять и уписан былъ, ко-
торый принявши, а уписуючы слово в
слово так се в себе мае:

Paweł Jan Sapieha, wojewoda Wilenski,
hetman wielki W. X. Lit., Rosławski, Olkie-
nicki, Zdzitowski, Borciański starosta, oeco-
nomiey Szawelskiej y Kobryńskiej admini-
strator. Ichmsciom panom pułkownikom,
oberszterom, oberszter leytenantom, rotmi-
strzom, maiorom, kapitanom, porucznikom y
innym officierom y wszystkiemu woyska W,

X. Lit. polskiego y cudzoziemskiego zaciągu
iezdnemu y pieszemu rycerstwu chęci me
towarzyskie zaleciwszy, mającъ въ respecie
tak wielką przez częste nieprzyiacielskie
incursie ruinę majątnosci Turowa z inne-
mi wszystkimi przynależnosciami, w po-
wiece Piskim leżący, wielmożnego ie-
gomosci pana Konstantego Lubomirskiego,
podezaszego coronnego, kturę iako dobra
dziedziczne y s prawa pospolitego żadnym
exactiom y gravaminom żołnierskim nie-
podlegają, chęć tedy mieć y z władze mey
surowo roskazuie, abyscie w pomienio-
nych dobrach stawać, pokarmować, nocle-
gować, zabiegow, przechodow a pogotowiu
nאיזדow czynić, stacy przney y chlebo-
wey wymagać, podwod y grabieżow za-
bierać ani namnieyszemi angarisować nie
wały się exactiami pod srogoscją paen
w artykułach woyskowych na nieposłusz-
nych opisanych, kturę za najmnieyszim
dowodem y doniesieniem skargi na każdym
temu uniwersalowi sprzeciwnym bez
wszelkiego respectu yrremissibiliter ex-
tendentur, ażebyście ten uniwersal za bar-
wiany nie mieli upominam, gdzie dla grun-
townieyszey ochrony zsyłam na załogę
mego iegomsci pana Krzysztopha Przesci-
borskiego, ktoremu abyscie zpriecznemi
nie byli powrotnie upominam. Dat w obo-
zie pod Smolany, dnia pierwszego Decem-
bra, anno tysiąc szesceset szesćdziesiątego.
У того универсалу при печате притис-
неной подписи руки тыми словами: Paweł
Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wiel-
ki W. X. Lit. Который универсалъ за
поданемъ и прозьбою особы звыш писа-
ное до книг кгородских Пинских естъ
уписанъ.

Изъ акт. книги Пинскаго градекаго суда за 1660 г.
№ 13012, л. 1013.

№ 168—1880 г. Декабря 12.

Заявление отъ имени землянина Казимира Нарушевича о невозможности вносить положеную подать съ его имѣній Воробина и села Сельца въ виду опустошенія ихъ во время войны.

Manifestacyia o spalenie Worobina iego. p. Naruszewicza.

Лета отъ нароженя Сына Божого тысяча шестсот шестдесятого, мѣца декабря дванадцатого дня.

На вrade кргодскомъ в замку гдарскомъ Пиньскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленьскимъ, столникомъ и подстаростимъ Пиньскимъ, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского Гелметьского старосты установленымъ, опowiadał y manifestacya zanosil pan Maxim Sielecki, dozorca folwarku Worobina y wsi Sielca imsci pana Kazimierza Naruszewica, starosty Bulakowskiego, w powiecie Piskim lezacego, w niebytnosci imsci od dawnego czasu, dla incursy nieprzyiacielskich do Litwy, dzierzawy swey Bulakowskiej, w wojewodztwie Trockim lezacey, odiazdem, iz iako od roku tysiac szesceset czterdziesiątego, osmego zaczecia incursy nieprzyiacielskich w panstwie I. kr. msci, a potom w roku tysiac szesceset pięcdziesiąt trzecim in decembri ten folwark Worobin ze wsią Worobinem y wieś Sielec fundytus spalony został, iako y w roku tysiac szesceset pięcdziesiątym piątym, gdy Moskwa z kozakami od Kiiowa tak ładem iako y wodą do miasta Piska przyszedszy, zamek Pinski y miasto spalili, pod ten czas załogi kozackie nad Horynią rzeką w majątnosciach różnych panow iako też y folwarku Worobinskim, wsi Sielcu zostawali y od pomienionego roku aż do roku tysiac szesceset szesćdziesiątego, gdy Moskwa w tymże roku z kozakami od Norzynska na Bereznice, na Dąbrowice, na Wysock, Stolin aż ku Pinskowi kilka pułkow szły, gdzie dnia

czwartego Julij w tymże roku Pinsk spaliwszy, nazad na Dawydgrodek, na Turow aż do Norzynska powracali, pod które wszystkie czasy takowych incursy nieprzyiacielskich nie tylko imśc pan moy w pomienioney majątnosci mieszkać, ale y poddani od takowego uciążenia y spalenia po różnych miejscach y puszczach tulać się musieli, ktorego to czasu kozackiej swawoli co kolwiek poddanych pobudowało się było y to spalone zostali. Teraz tedy za łaską Pana Naywyszego y szczęśliwego panowania krola imsci ta swawola kozacka y załogi nad Horynią rzeką dobrach szlacheckich ustąpiła, pod który czas dzierzania ich nie tylko panu swemu powinności pełnić, pogotowiu y podatkom Rzptej przez takie zniszczenie y zubożenie oddawać, iako też y iuramentu na spustoszeniu y zniszczeniu czynić w niebytnosci pana swego nie mogli y aby to imsci panu memu w przyszły czas iakowego ciężaru o podatki Rzptej nie było, ponieważ ta majątnoska imsci in hostilitate zostawała, teraz tedy, jeżeliby iakowe podatki z seymu uchwalone były, tedy iako teraz poddanych na popieliska swoje zebrawszy nie więcej tylko z dy-mow piaciu podymne mogą wydać, a więcej poddanych dla takowego zniszczenia y zubożenia niemasz, co wszystko do wiadomości urzędowej doniosszy, prosil, aby ta manifestacya do xiąg niniejszych przyięta y zapisana była, шро ест записано. При котором оповеданю ставшы енерал повету Пинского Миколай Малышыцкий квить свой реляційный с печатю и с подписомъ руки свое, также с печатми стороны шляхты ку записаню до книг кргодскихъ Пиньскихъ призналъ теми словами: Jan Mikołaj Małyszczycycki, ienerał I. k. msci powiatu Piskiego zeznamam tym moym relacynym kwitem, iz w roku tysiac szesceset szesćdziesiątym, mscą decembra czwartego dnia, z stroną szlachtą panem Fedorem y panem Pawłem Sernickimi byłem wzięty na sprawę niżej mianowaną do wsi Worobina y Sielca, w po-

wiecie Piskim leżących, majątności Jegomsci pana Kazimierza Naruszewica, starosty Bułakowskiego, do których wsi przybywszy dnia wysz mianowanego z panem Maximem Sieleckim, dozorcą tych wsi y przez niegoż za okazaniem widzieliśmy, gdzie dwor y wieś Worobin był, żadnego budynku niemasz, tylko na niektórych miejscach słupy ogorżale y płoty stoią, a budynki popalone, tylko popieliska. Potym za okazaniem we wsi nazwaney Sielcu, do Worobina należącey, także popieliska, gdzie domy poddanych byli, tylko słupy ogorżale y płoty stoią, w ktorey wsi mianował, że było dymow więcy dwudziestu, a w Worobinie siedm dymow, to wszystko popalono, iako mianował pan Sielecki, te wprzod tatarowie, a potym różnych lat kozackie załogi nad Horynią zostawali, na ostatek w roku terazniejszym tysiąc szesćset szesćdziesiątym, msca Juli różnych dni, pułki moskiewskie y kozackie z Piska powrociwszy, czaty rospuściwszy nad Horynio, wsi różnych panow palili, pod który czas y te wsi Worobin y Sielec spalili. Co mną ienerałem z tą stroną szlachtą okazawszy, oświadczył. A tak ia ienerał z tą stroną szlachtą, cośmy słyszeli y widzieli, na ten kwit relacyny napisawszy, s pieczęcią y s podpisem ręki mey także s pieczęciami strony szlachty, do xiąg grodzkich Piskich podaię y przyznawam. Миколай Мальщыцкий енерал. Которое оповедане и енералское сознане до книг кгородских Писких ест записано.

Изъ акт. кн. Писк. грод. суда за 1660 г. № 13012 л. 973.

№ 169—1660 г. Декабря 18.

Универсалъ короля Яна Казимира съ назначениемъ въ Варшавѣ „Ординарійнаго сейма“ на 28 марта 1661 года.

Лета от нарожения Сына Божого тисеча шестсот шестдесят первого, мца генвара двадцат четвертого дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Писком, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Писким, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пиского, Гелметского старосты установленным, постановившысе очевисто козак скарбовый подал ку актыкованю до книг кгородских Писких универсал наяснейшого короля его млсти, пана нашего млстивого, в речы нижей в нем выраженой, тыми словы писанный.

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielki xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Żmoydzki, Mazowiecki, Inflanski, Smolenski, Czernihowski, a Szwedzki, Gottski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem wobec y każdemu z osobna, duchownego y świeckiego stanu, iakiey kolwiek condiciey ludziom, a mianowicie wielebny, wielmożnym, urodzonym, senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie y wszystkim w obec obywatelom powiatu Piskiego, uprzeymie y wiernie nam miłym łaskę naszą krolewską. Wielebni, wielmożni, urodzeni, uprz. y wiernie nam mili. Jako po wszytkie dawniejsze zamieszaney Rzptey lata, tak y po seymie przeszłym co kolwiek nam powinność do ratunku oyczyzny y miłość ku wiernym poddanym kazała, wszytko to z wielko pilnością, pracą y staraniem, nie bez częstokrotnego zdrowia własnego niebezpieczeństwa ochotnie wypełnić usiłowaliśmy, widome takowey pracy naszej oprócz uspokoionych wiecznym pokojem Szwedow ztąd każdemu w oczach stanąć mogą dowody, gdy z łaski Bożey hardego moskwicina woyska (w ktorych mnostwo ufaiąc, tractatami woyny nie chciał skonczyć z nami) tak w Ukraynie przy Szeremecie, Kozłowskim, Szerbinie y innych, iako y w W. X. Lit. na Białey Rusi z Chowanskim, Dolhorukim, Szerbą y innemi hetmanami na ruinę panstw naszych wyprawione przez czulość y męstwo odważnych wodzow y woysk naszych na głowę w polu poraziliśmy y zbuntowane

obludnemi Cara Moskiewskiego obietnicami kozactwo do dawnego y wiernego nam y Rzptey poddanstwa przyprowadzilismy, y mamy dobrą nadzieję, że przy tak znacznym błogosławienstwie Boskim ten wiarołomny nieprzyjaciel, iuż od Ukrainy opuszczony, na siłach swoich zruinowany y dalej od woysk naszych przycisniony, sam nas o pokoy prosić będzie, iednak iż bez wiadomości Rzptey nie zwykliśmy nic publicznego stanowić y poczynać, a będąc prawem pospolitym upomnieni, abyśmy do naradzenia się w koźdey Rzptey sprawie seym ordinaryny co dwie lecie składali. tedy y prawu pospolitemu dosyć czyniąc. y skuteczny panstw naszych ratunek przed oczyma mając, seym walny szesćniedzielny (na którym y sądy wszelakie seymowe odprawować się będą), według prawa pospolitego stanom Rzptey oboygą narodow w Warszawie, w roku następującym tysiąc szesćset szesćdziesiątym pierwszym, na dzień dwudziesty osmy msca Marca złożyć umisliliśmy, iakoż składamy niniejszym uniwersałem naszym y seymik, według zwyczaju seym poprzedzający, na dzień dwudziesty trzeci msca Lutego w Pinsku naznaczamy. Należy zatym uprz. y wiern. w., abyscie za tym uniwersałem naszym na dzień y miejsce seymiku ziachali y posła naszego, z instructią od nas do uprz. y wier. w. wysłanego, rzetelnie wysłuchali, propositią nasze dobrze uważyli y co kolwiek do dalszego z moskwą prowadzenia wojny, do zapłaty woyskom żołdow swoich teskliwie czekającym, do gruntownego całej oyczyzny ratunku potrzebnego y skutecznego bydz rozumiecie, serio radzili y we wszystkim conformując się do instructiey naszej, posłow z posrodka siebie takowych na seym z zupełną do concludowania mocą obrali y wyprawili, którzy by spraw Rzptey wiadomemi, dobru pospolitemu życzliwemi y do powszechney zgody przychilnemi byli, w czym gdy uprz. y wiern. w. rady y zdania swoje do naszych zamysłow ochotnie stosować będziecie, mamy nadzieję w Bogu y obiecować

smiemy. że wkrótce ostatek wiernych poddanych naszych z tak wieloletniego ciężkiej niewoli iarzma do końca wyswobodzimy y dawną securitatem przywrócimy. A żeby ten uniwersał nasz do wszystkich przyszedł wiadomości, urzędowi grodzkiemu Pinskiemu roskazujemy, aby za podaniem onego do act przyjęty, actykowany y na miejscach zwyczajnych po miastach, miasteczkach, targach, parafiach, kosciolach publicowany y obwołany był koniecznie. Na co dla lepszej wiary ręka się naszą podpisawszy, pieczęć wielką W. X. Lit. przycisnąć roskazaliśmy. Dan w Krakowie, dnia osmnastego msca Grudnia roku Panskiego tysiąc szesćset szesćdziesiątego, panowania krolewstw naszych polskiego dwunastego, a Szwedzkiego trzynastego roku. У того универсалу при печати большое канцелярии вел. княз. Лит. притисненой подписе рукъ теми словы: Jan Kazimierz krol, Andrzej Kotowicz pisarz W. X. Lit. Который тот универсаль за поданемъ его до книгъ кгродскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1660 г. № 1301. л. 214.

№ 170—1660 г. Декабря 24.

Заявление отъ имени короннаго подчашаго Константина Любомирскаго о наѣздѣ землянина Стакислава Шадовскаго на имѣніе Туровъ и относящіяся къ нему селенія.

Prot. p. Przesciborskiego na p. Szadowskiego o Turow.

Лета от пароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятого, мса декабря двадцат четвертого дня.

На враде кгродскомъ в замку господарскомъ Пиньскомъ, передо мною Войтехомъ Зеленскимъ, столникомъ и подстаростимъ Пиньскимъ, от велможного его милости пана Яна Кароля Млоцького, Пиньского, Гелметского старосты

установѣленным. Doniósł žalobę y soleniter protestował się iegomść pan Krzysztoph Przesciborski, sługa y rewizor wielmożnego iegomsci pana Konstantego Lubomirskiego, podczaszego koronnego, do majątności Turowa w powiecie Piskim leżącej zesłany, za daniem sobie od pozostałych ubogich tej majątności Turowa mieszczan y poddanych dostateczney sprawy y wiadomości na pana Stanisława Szadowskiego, urzędnika y dozorce dobr wielmożnego imsci pana Alexandra Grotuza, hrabi z Tarnowa, Kasztelana Kiiowskiego, Żarnowieckiego etc. starosty, nazwanych Kozangrodka, w wojewodstwie Nowgorodzkim leżących, tudzież na poddanych tej majątności Kozangrodka o tem, iż obżałowany pan Szadowski, lekce sobie poważając prawo pospolite, constitucie seymowe y w nich założone paeny, bez żadnych tak I. k. m. pana naszego miłosciwego, iako y iasnie wielmożnych ichmsciow panow hetmanow listow przypowiednych, nie na żadną I. k. m. y Rzptey usługę ale tylko na violentią y zdzierstwo ubogich ludzi, nie mało ludu swawolnego tudzież poddanych z majątności pana swego, imsci pana Kasztelana Kiiowskiego, Kozangrodka w zawiadywaniu swoim mających zaciągnowszy y zgromadziwszy, s ktorymi do kilka set człowieka orężnie z wojewodstwa Nowogorodzkiego wyiachawszy, a w powiat Piski wtargnowszy, a w żadney potrzebie nie bywszy. roku terazniejszego tysiąc szesćset szesćdziesiątego, w mscu awguscie, septembrze y oktobrze, różnych dni, swawolnym gwałtownym nieprzyjacielskim sposobem tak na same miasto Turow, iako y na wszystkie wsi do niego należące, w powiecie Piskim będące, obżałowany pan Szadowski s tą gromadą poddanemi Kozangrodeckimi wielokrotnie naiezdżając y napadywając, różne y nie policzone ubogim mieszczanom y poddanym Turowskim bezprawia, gwałty, zaboystwa y inne excessa czyniąc, a onych powoli mając, męczyczn y białych głów pytając się o skarbach, pndzach y majątnosciach, tyranizowa-

li, bili, męczyli y różne takz męczenia powiedziane iako y gdzie kolwiek w domach, komorach, kleciach y różnych schowaniach znaydzone, iako to złoto, srebro, pndze gotowe, szaty, ochędzstwo, cyn, miedz, towary różne, a do tego konie, bydło, zboże różne młoczone y niemłoczone w gumnach, lasach złożone y przed nieprzyjacielem ustronione y inne wszelkie zbiory, dostatki y sprzęty obżałowany pan Szadowski z swemi adhaerentami poddanemi Kozangrodeckimi brał y do majątności imsci pana Kasztelana Kiiowskiego Kozangrodka, w wojewodstwie Nowogrodzkim leżącej, pozaprowadzał y w tych dobrach wielmożnego imsci pana podczaszego coronnego w mieście Turowie y włosci Turowskiej częstokrotniem gwałtownemi naiazdami wielkie y nieznosne kryminały, zaboystwa, excessa y szkody, ktore na osobliwym regestrze dostatecznie spisane y czasu prawa dowiedzione będą, poczynił, o co tedy wszystko iako się tu y w osobliwym regestrze pomieniło, a za tym o peny prawne protestując do requirewania tak na samem imsci p. Kasztelanie Kiiowskim, iako obżałowanym urzędniku y poddanych imsci Kozangrodeckich, tudzież do meliorowania tego processu samemu imsci p. podczaszemu koronnemu panu swemu zachowawszy salvae ony na ten czas dał do xiąg grodu Piskiego zapisać, што за поданем презъ его млстъ pana Марцина Броницького до книгъ крродскихъ Пиньскихъ есть записано.

Изъ актовъ кн. Пинскаго град. суда за 1660 г. № 13012, л. 1015.

№ 171—1660 г. Декабря 31.

Заявленіе земянъ Красовскихъ о нашествіи на ихъ родовое имѣніе въ Пинскомъ повѣтѣ московскихъ войскъ и убыткахъ причиненныхъ ими.

Manifestacyia pp. Krasowskich o zgrabowanie domow od moskwy.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесятого, мца декабра трыдцат первого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пиньскомъ, передо мною Войтехом Зеленским, столникомъ и подстаростим Пиньским, од велможного его млсти, пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленымъ, пан Антонъ и пан Ян Красовские оповеданье свое на писме до книгъ кгородских подали тыми словы:

Мсци пане враде кгородский Пиньский! Мы земяне его кор. млсти повету Пинского Антъонъ и Янъ Красовские в млсти жалосне оповедаемо, иж в року теперешнем тисеча шестсотъ шестдесятом, мца иуля четвертого дня, кгда подданные княжати его милости пана Четвертенского, Воронские з Городчаны, Туровляны и другими розными лесунами сваволниками вѣроломного хитрого и кривоприсяжного неприятеля москаля с Киева зрадливе потаемне в повесть нашъ Пиньский впровадившы, до самого места Пиньска, вси они за одно на пролите крови, што болшая, на спрофонованье костеловъ и церквей, домовъ Божых, на лупъ и обѣдартье людей всякого стану богатых и убогих, в остатъку нищих шли, тогда по пойманю вжо его милости пана Юря Явѣггеля в Велятичах, сельце наше Красовское якъ се колкодесят коней на Глинце урочыцу через Струмень до насъ переправовати почало, заледво ведомость взяли и в тотъ час здоровье свое унести где хто могучы почали есмо, якож якъ другие суседы, такъ и мы всю маетьность свою

рухомую в домах будучую и быделко в полех самопашъ покинувши, толко тѣло з душею, а душа с тѣломъ в лозы чолнъями малыми уходила, там же нападъши не толко нашъ убого шляхецкий добытокъ, о штобы еще хоц в упадку мнейша, але што болшая справы розные вечыстые, заставные, обликги, квити военные, пописовые, поборовые и штосмо до скарбу его кор. млсти пана своего милостивого водлугъ сеймовых ухвал досит чынили, подымные, особливе декрета з скарбу през его млсти пана Казимера Войну, писара земского Пиньского и поборцу на нас одержаные, за которые доситесмо учынили и нам поворочаны были, с кублом забравшы, не ведатъ где здрайцы подели, если в воду затопили, чыли теж в огонь вкинули, любъ леда якъ на которомъ местцу порозметивали, о которыхъ справах, сами писма умеетными не будучы, такъ далеце оных тепер выразит не можемо, однакъ если бы се где автентикъ нам служачый показалъ, волное себе одысканье заховуемъ, в чомъ и давней бысмо жалобу свою внесли, леч на переслухъ покладалисмо, а не могучы нигде до сего часу еще перечуть, тотъ нашъ процес для всего в книги кгородские Пиньские просечы, жебы былъ прынять, записат даемо, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1660 г. № 13012 г. 1040.

№ 172—1661 г. Января 14.

Универсаль короля Казимира съ отсрочною шестинедѣльнаго ординарийнаго сейма въ Варшавѣ съ 28 марта 1661 г. на 2 мая и въ соотвѣтстїи съ этимъ повѣтовыхъ сеймиковъ.

Act. uniwersalu iego kr. mscei na seym walny y seymiki.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят первого, мца Февраля двадцат второго дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ Пиньскомъ, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростимъ Пиньским, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцького, Пиньского, Гелметского старосты установленым, постановившысе очевисто Александер Давидович, универсал наяснейшого короля его милости пана нашего милостивого в речи нижей в нем выраженой до повету Пиньского писанный подал ку акътыкованью до книг кгородских Пиньских в тые слова:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, Wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmuydzki, Mazowiecki, Inflanski, Smolenski, Czernihowski, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem wobec y koźdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, a mianowicie wielobnym, wielmożnym, urodzonym senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Pinskiego, uprzejmie y wiernie nam miłym łaskę naszą krolewską. Wielebni, wielmożni, urodzeni, uprzejmie y wiernie nam mili! Dogadzaiąc potrzebom publicznym, a naybarżiey aby skuteczna zapłata woyskom W. X. Lit. tak długo krwawych swoych zasług cierpliwie czekaiącym obmyslona y sbosobiona, także dalsze woyny z moskwą prowadzenie y bezpieczeństwo całej Rzptej zperządzone bydz mogło, seym walny sześćniedzielny ordynaryiny według prawa pospolitego we dwie lecie przypadaiący, w roku teraznieyszim tysiąc szesćset szesćdziesiąt pierwszym, na dzień dwudziesty osmy mscia Marca w Warszawie, a seymiki po wojewodztwach y powiatach na dzień dwudziesty trzeciý Lutego złożyliśmy byli, iuz wszystkie do tego należycie requisita z cancelariey wydać y wszystkich W.X.L. obywatelów o tym uwiadomić roskazawszy, lecz że pewne, a poważne nastąpiły

przyczyny, które nam ten seym do dalszego czasu pomknąć radziły, mianowicie że za przybyciem teraz świeżey y potężney Ordy Krymskiey w Ukrajnę wielmożni hetmani koronni, były mrozy przez rzeki y przeprawę drogę wygotowały, chcąc woyska nasze koronne y tatarskie do moskwy zemknąć, y my sami sub finem February pod Ukrajnę zbliżyć się musimy obyśmy w gruntowney ku nam y Rzptej wierze y stateczności poddanych naszych tamecznych utwierdzili y cale praetensie y desideria ich uspokoili, przyszło nam seym mianowany do dnia wtorego mscia Maia, a seymiki do dnia dwudziestego osmego mscia Marca pomknąć y odłożyć, iakoż ninieyszim uniwersałem naszym pomykam y odkładamy, donosząc do wiadomości uprzejmoci y wiernoci waszey, abyście się na seymiki nie w Lutym, ale w Marcu na dzień pomieniony, to iest dwudziesty osmy zieżdzali, a posłów swoych na seym do dnia wtorego Maia odłożony wysyłali; więc że seymikowe expedite cum omnibus requisitis z cancelarij naszej wyszły, w których seymikom dzień dwudziesty trzeciý Lutego, a seymowi dwudziesty osmy Marca naznaczyliśmy, nie mają te nic confundere uprz. y wiern. w., ale wyiawszy dzień seymowy y seymikowy teraznieyszemi uniwersałami odmieniony, we wszystkim mają mieć swoią wagę y wiarę; zlecamy przy tym z niemnieyszą iako y w pierwszych uniwersałach pilnością, abyscie uprz. y wiern. w. solide o zapłacie woyskom y o skutecznym Rzptej bezpieczeństwie radzili, także z posrządka siebie obrawszy posłów, którzy by wszystkie Rzptej paroxizmy skutecznie leczyc y necessitatibus iey spólną zgodą succurrere umieli. Ktory uniwersał, aby tym prędzey wszytkich wiadomości doszedł, roskazuiemy go urzędowi grodzkiemu powiatu Pinskiego na mieyscach zwyczajnych publicować, na co dla lepszey wiary przy podpisie ręki naszej pieczęć W. X. L. przycisnąć roskazaliśmy. Dan w Krakowie, dnia czernastego mscia Stycznia roku Pau-

skiego tysiąc szesćset szesćdziesiąt pierwszego, panowania krolewstw naszych Polskiego y Szwedzkiego trzynastego roku У того универсалу при печате болшой вел. княз. Лит. прытисненой подпись рукъ тыми словы: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz W. X. L. априпис на том универсале в тые слова написаный ест: A że zawoiowanym powiatom seymiki na mieyscach w constituty seymu przeszłego wyrażonych naznaczymy, przeto aby to do wiadomości każdego doszło, gdzie sie ktury seymik odprawować będzie, wyrażamy, iż według pomienioney konstitucy seymik woiewodztwa Wilenskiego w Camiencu Litewskim, Oszmianski w Grodnie, Lidzki w Lidzie, Bracławski w Szatach, Trocki w Siewirnie, Kowienski w Gielonach, Smolenski w Grodnie, Starodubowski w Wierzbołowie, Połocki w Kobryniu, Witebski w Bezdzieżu, Oszmianski w Minsku, Mscisławski w Krynkach, Mozyrski w Kobryniu Rzeczycki w Kieydanach, Inflanski w Dziewiałowie odprawowany będzie. Который универсал за поданем особы вышъ мененое до книгъ кгородскихъ Пиньскихъ ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1661 г. № 13013 л. 267.

№ 173.—1661 г. Февраля 8.

Удостоверение плѣнныхъ, находившихся въ г. Свіяжскѣ, о неудовлетвореніи мѣстнымъ воеводою челобитной одного изъ ихъ товарищей Казимира Ольшевскаго по дѣлу о наслѣдствѣ.

Act. attestacy więzniow moskiewskich p. Olszewskiemu дана.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шетсдесятъ четвертого, мца сентебра шостого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мѣмною Якубомъ Кгинвидомъ Панъкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленнымъ, постановивъшисе очевисто его милость пан Юрей Олшевський подалъ ку акътыкованью до книгъ кгородскихъ Пиньскихъ атесътацью в речи нижей в немъ выраженой писаную, просечи, абы принята и до книгъ уписана была, которою принявъшы, а въписуючи в книги слово в слово, такъсе в себе маеть:

My. szlachta, rycerstwo, obywatele różnych woiewodstw y powiatow korony Polskiej y W. X. Litewskiego, z pod różnych chorągwie zaciągu koronnego y wielkiego xięstwa Litewskiego, zostaiące na ten czas w ziemi Cara Jegomosci Moskiewskiej w więzieniu, w horodzie Swiaysku, oznaymuiemy tą atestacją naszą, iż co w roku tysiąc szesesceth szesdziesiąt pierwszym, msca February szostego dnia, iegomśc pan Jerzy Kazimierz Olszewski, wziąwszy za siebie w stan święty małżęski ieymosć pannę Helszbietę Papłonską, która z niebożczykiem iegomscią panem Alexandrem Żabą, wuiem iej rodzonym, do tegoż horodu Swiayska zaprowadzona była, o pozostałą majątnosć ruchomą: złoto, klejnoty, cynę, miedz, piniendze gotowe, ochen-dozstwo wszelakie mężskie y białogłowskie po niebożczyku iegomsci panu Marcinie Wołodkiewiczу y małżonce iego, ieymsci paniey Orszuli Papłonskiej, rodzoney sistrze ieymosci paniey Olszewskiej zostале, a iej iako nablizszey sistrze nalezące, a przez iegomosci pana Krzysztofa Bieleckiego, pisarza grodzkiego Witebskiego, iegomosci pana Hrehorego Lateckiego, iegomosci pana Jana Czaplica od ieymsci panny Papłonskiej, a teraznieyszey ieymosci paniey Olszewskiej odebranych y do przykazu Swiayskiego danych do woiewody Swiayskiego Alexandra Sebastianowicza Chyrego, czolobitną sam od siebie y imie-

niem małżaki swey, aby im te wszystko majątność, przytym sprawy, obligi, zapisy na majątnosi różne, osobliwie testamenta y rozporządzenia przez niebozczyka iegomosci pana Wołodkiewicza y samą ieymosć czynione ym, iako własnym aktorom należące, oddał, podawał, tedy woiewoda Swiayski tey majątnosci ruchomey—złota, kleynotow, cyny, miedzi, piniędzy gotowych, ochędostwa wszelakiego, spraw, obligow, testamentow y żadney namnieyszey rzeczy iegomosci panu Olszewskiemu y pani małżące ieymosci wydać nie chciał y nie oddał, o co wszystko przed nami iegomosć pan Olszewski s panią małżaką swą na iegomosci pana pisarza grodzkiego Witebskiego imsci pana Leteckiego y iegomosci pana Czaplica, za ktorых przyczyną takową szkode ponosić muszą, te opowiadanie swoje zanosili y nas o wydanie tey atestaciey prosili, ktorą my, iako wiadomy tey sprawy, s podpisami rąk naszych wydaiemy. Dat w Swiaysku, February dnia osmego, roku tysiąc szesceset szesdziesiąt pierwszego. У тое атестации подпись рукъ теми словы: Jozeph Alexander Gintowt iako wiadomy tey sprawy podpisuię rękę, Zygmunt Łowsky, Nowicky Marcian iako wiadomy tey sprawy rękę swą podpisuię, iako wiadomy tey sprawy Dmitr Kazimierz Mionicki mp. Do tey атестaciey podpisuię się Jan Ostrowiecki, Daniel Osochowicz iako wiadomy rękę moie podpisuię, do tey атестaciey iako wiadomy Jan Mokrzecki ręką swą, Łukasz Kasprowicz, iako wiadomy tey sprawy rękę moią podpisuię, iako wiadomy tey sprawy podpisuię ręką swą Jan Zachariasz Szawinsky, iako wiadomy tey sprawy Jan Krzczonowicz, do tey атестaciey, iako wiadomy, Michał Knoff mp., iako wiadomy tey sprawy podpisuię się Stanisław Wołk Łaniewski, iako wiadomy tey sprawy Piotr Pawlikowski. Которая тая атестация за поданемъ ес и прозьбою особы вышнъ писаное до къ кгородскихъ Пинскихъ есть уписана.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1664 г. № 13016, л. 1102.

№ 174—1661 г. Февраля 18.

Письмо Могилевского мѣщанина Савелия Софроновича изъ Смоленской тюрьмы къ своей женѣ въ г. Могилевѣ.

Року 1661 (1661), мца Марта дванадцатого дня.

Тестаментъ Савелия Софроновича.

Постановившыи очевисто шляхетный панъ Василий Игнатович, лавникъ Могилевский, лист в способъ тестаменту през пана Савелия Софроновича, мещанина Могилевского, з Смоленска до Могилева до малжонки его писанный, в речы нижей помененой, къ вписаню до книгъ мескихъ Могилевскихъ подалъ, в тые слова писанный.

Малжонка моя мне верне мила. Приехавшы я до Смоленска передъ Божьимъ нароченемъ, способилемъ былъ товару на возъ тры и хотеломъ з тымъ товаромъ то есть з сукнами ехатъ до Полоцька и з моей справы жычылемъ себе, абымъ у его млсти отца епископа што доброго справиль, але новины недобрыя тут в Смоленску зашли насъ, якобы место Могилевъ зменило Цару Его млсти. И такъ моя спожа ознаймую вамъ, же насъ всехъ могилевцовъ пятьдесятъ и тры члвкъ поковано и до ганебного везення посажено и южь мы декретомъ прикрыты, же не уйдемъ смерти, если бы то мело место Могилевское учинит, а такъ для Бга Милостивого прошу тебе, яко иншыя родичы и жоны старане будутъ чинит и проситъ майстрату, и ты такъ же чыни, и крыжомъ падай, и проси у раду пана Северыновича, онъ ест мой добрый приятел, и во всехъ твоихъ долягливостяхъ по Пану Бгу будетъ ратоват, а што естъ убоства пры тебе з крамы выберъ и у паненъ у инъбаре поставъ и сховай, селедцы продай якъ можешъ найлепей, але тоже не держы, бо попъсуются, пе-

реи, якъ дадутъ по золотому, продай, а фалендышь постав по двадцат пят рублей серебряных продай, имбер по рублей три продай, папер по два рубли продай, а так иным што все чини, жебы с похвалою Божьею было; там же у монастыру паненскомъ живи, вдовство свое провадечи, а за мене грешного Бга благай за грѣхи мое, ведаешъ то добре, же я у монастыру виненъ отцомъ золотых чотырыста шестдесят, там же положилемъ чотырыста чырвоныхъ золотыхъ, в розной робоце сто гывень сребра злотистого и белого, тамже Евангелие стое оправное, меди пудовъ десет, цинъ домовый весь и инъшые дробязги, отдавши им грошы, озми до себе; панъ Калачинъский на маетност виненъ пят тысячей золотыхъ, пан воевода Мстиславский княз Горский виненъ на маетность Королицовичи чотыры тысячи злот, панъ Выховець на обликгъ злот шестсот, его млсть отец Епископъ Полоцкий повдесяты тысячи злот. виненъ, панъ Тимофей Северынович дал ми на долгъ свой осмьсотъ таляровъ битыхъ, которого квитоваль на ратушу Могилевским с тых грошей, а што у него зоставае рещты, ведомо добре по его сумнению, же он оддаст и сам, церокгграфы его у Полоцку у отца епископа, а такъ прошу себе — мей Бга в серцу, ялмужну стую значную убогим по штиталям такъже по церквям розным чини добре значне за дшу мою, а мяновице зебравшы все убоство до громады, царские дверы жебы были озлачены вси далем я вам двадцат книгъ злота фанкгулту, ежели бы было потреба болей, давай, жебы скончона работа, отцом Межыгорским штом лекговаль по смерти моей пясот золотых пол., жебы было оддано, на Печерский монастыр лекгацей мой таляровъ сто битыхъ жебы было оддано, паметай на то, же я тебе не убогую покинулъ, якъ можеш налепей чини за душу мою, штобы было як налепей ку фале Божей; пана Северыновича мей себе за отца, тек тебе не остави;

долги водлуг того реестрыку зыцы себе, а я што людем винен, заплаци пану Казимеру Костровицкому копъ пясот, пану брату Мерекцу золотыхъ шестсот, пану отцу моему золотыхъ тысяча, а то чини все не сквапливе, до далшое ведомости моей ежели мене Гдѣ. Бгъ захочет до хвалы своей Стое взят, чин водлугъ писани моего; строны сестрычны моей Бобурчаньки мей в опеце своей, жебы ей ни на чим не сходило, тамже нехай мешкает пры тебе в монастыру у паненъ, досит з вас одное челядницы Овдоти; росходу не чини, петлицъ двои одышчы, у в Уласа, золотый шнурокъ шолковый фунтъ одыщи у Гаврылы Перихреста, сребра од злотника одыщи гывень осмъ, в робоце у Грыгорыя Сулима сребро домовое и книги поховай, тое мое воли чини досиц не сквапливе, аж усе убоство пожыщешъ, а тень мой лист даю тебе за тестаментъ. За тым прощай мене грешного, а я вас Гду Бгу полецаю прошу васъ през тогож посланца их млстям паном майстратовым всим и посполству всему низкий поклонъ мой отдаю и до земли чоллом бю и о прощение прошу, а по смерти моей прошу погребъ хрыстьянский звычайный одправте. Дато с турмы Смоленской Февраля осмьнадцатого дня року 4хѣ4 (1661) а то што мене розбилъ Полубинский и Володкевич в Прусех, то коштует на двадцат чотыры тысячъ золотых (*окончаніа этого документа въ книгѣ нѣтъ*).

Изъ акт. кн. Могилевского магистрата за 1661 годъ, № 82—1208 л. 39—40.

№ 175—1661 г. Февраля 22.

Заявление землянина Стефана Рамульта о разорении во время войны его имения Ремля, въ Пинск. пов.

Manifestacyia p. Ramulta na kozakow.

Лета от naroженья Сына Божого, тисеча шестсотъ шестдесят первого, мца Февраля двадцат второго дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пиньском, передо мною Войтехом Зеленьским, столником и подстаростим Пиньским, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцького, Пиньского, Гелметского старосты установленным, оповидаѣ у з wielkim żalem w nieznosney krzywdzie y niemałej szkodzie swey protestował ziemianin Jk. msci powiatu Pinskiego imsc pan Stephan Ramult takowym sposobem y oto, iż w roku teraznieyszym tysiąc szescset szescdziesiątym, msca Juli różnych dni, kozacy swawolni rebelizancy z Ukrayny z moskwą, między ktoremi byli Jwan, Dawid, Stephan, Miron pódđani wielmożnego xzcia imsci Mikołaja Swiatopełka Czetwertenskigo, casztelana Minskigo, ze wsi Woroni, ktorzy się nazywaią Zahalskiemi, w powiat Pinski upadywaiąc, ichmsciom panom obywatelom powiatu Pinskigo wielkie a nieznosne szkody, zaboystwa, morderstwa czynili, dwory, folwarki szlacheckie palili, majątnosci różne brali, iakoż tegoż roku, msca Juli pierwszego dnia, ciż kozacy swawolni rebelizanci z moskwą y s temi Zahalskiemi o kilkaset do majątnosci y dworu żalobliwego imsci pana Ramulta, nazwaney Remla, w powiecie Pинским leżacego, w przysądku Dawidgrodecким będącego napadszy, samego imsci pana Ramulta w tym dworze zastawszy bili, mordowali, męczyli, także koni, bydło, owcy, majątnosci różne y co kolwiek w schowaniach w tym dworze Remlu było, pobrali, skrzynie, szkatuły połupali, sprawy, przywileia na tę majątnosc Remle y na inne służące, kwity woienne, popisowe,

poborowe, podymne od lat pięciudziesiąt na majątnosc Remle, Moczule, część poddanych we wsi starey y w Perechodziczach, do tego listy obligi na summy pñzne żalobliwemu od różnych ichmosci panow obywatelow także od mieszczan Dawidgrodeckich dane, ktore w szkatulach, skrzyniach byli, to wszystko iedne pobrali, drugie poszarpali, w ostatku, dwor samy z budowaniem, z folwarkiem, z gumnem y oborę, do tego y wieś Remle, gdzie podđani żalobliwego mieszkali zewszystkim ogniem spalili, a żalobliwego, w leciech podeszłego, ledwo co żywego, zbitego, zmęczonego y zmordowanego w iednym tylko białym odzieniu; między ktoremi sprawami, przywileiami, iako żalobliwy spamiętać może, listy, obligi na summy pndzy iemu winne byli, mianowicie: list oblig od pana Krzysztopha Matysowicza na złotych sto trzydzieście pięć, oblig od pana Floryana Fronckiewicza na czerwonych złotych dwadzieścia, oblig od Szawli Szymonowicza żyda Dawidgrodeckiego na złotych polskich szescset, oblig na Kiryła Kletka na kop dziewiętnascie litewskich, oblig na panią Raiową na kop dwadzieścia iedną, kwit na panią Oszczepowską na kop osm, kwit od pana Kazimierza Kulwinskigo, ktorym żalobliwego pana Ramulta z sta osmiudziesiąt złotych polskich kwitował. Do tego obligow na mieszczan Dawidgrodeckich na niemałą summę winną ciż kozacy przy spaleniu dworu ogniem popalili y szkody więcey niżeli na dziesięć tysięcy złotych żalobliwemu uczynili. W czym wśystkim imsc pan Ramult mając wielką, a nieznosną od tych kozakow, Moskwy y Zahalskich szkodę, tę swoią protestacyą y opowiadanie dla czasu yrzyszłego dał do xiąg grodzkich Pинских zapisać, prosząc, aby przyięta y zapisana była. Што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1661 г. № 13012 л. 268.

№ 176—1661 г. Февраля 28

Заявление войскаго Пинскаго повѣта Арнульфа Гедройтя о разореніи м. Высоцка и окрестныхъ сель во время войны.

Manifestacya iegom. pana Woyskiego o spalenie Wysocka od kozakow.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят первого, мца Февраля двадцат осмого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, жаловаѡ, оповиاداѡ y solenną manifestatią swoią imсѡ pan Arnolph Giedroyć, woyski powiatu Pinskiego, zanosil o tem, iz co maiętnosć imsei, miasteczko Wysock z przynaleznościami, wsią Milaczem, Zadaniem y innemi w powiecie Piskim, nad rzeką y za rzeką Horyniem leżąca, wprzod w roku tysiąc szesćset pięcdziesiąt trzecim, nieprzyiaciel krzyża świętego, tatarzyn, ogniem funditus spalił y wybraniem w płon ludzi zniszczył, a potom w roku tysiąc szesćset pięcdziesiąt piątym swawolni kozacy tę maiętnosć manifestuiącego zawoiowawszy, w załogi y w swoią dispositią zabrawszy, oną przez te wszystkie czasy aż do roku teraznieyszego tysiąc szesćset szescdziesiąt pierwszego, mscą February trzymali, czynsze, podymne y wszelkie prowenta y contribucie z tey maiętnosci Wysocka na woysko kozackie brali y iedni drugim podaiąc niszczyli y sami przez się y moskwę kilka raz w tych leciech dzierzienia swego tak miasteczko iako y wsi ogniem palili, a w roku przeszłym, tysiąc szesćset szescdziesiątym, w mscu maiu, funditus spalili, ludzie wyscinali y tę maiętnosć w srogą ruinę obrocili, a dopiero w teraznieyszym roku porzucili. Manifestuiące tedy przez wszystkie te lata dzierzienia kozackiego żadnego pożytku y władzy w tey swoiey własności mieć, abiu-

raty na spustoszeniu uczynić, a zatym podatkom y uchwałom seymowym w pełnieniu podymnych do skarbu W. X. Lit., iako tych przeszłych lat, tak pogotowiu teraz, ieżliby uchwalone były, z tey do ostatka zruinowaney w popioł, a pustki obroconey maiętnosci Wysocka dosyć czynić nie może. Takową tedy dobr swoich desolatią imсѡ pan woyski opowiedziawszy, iz nie z żadnego niedbalstwa y nieposluszenstwa podymnych z tey maiętnosci swey nie pełnił, ale y sam będąc wygnancem pełnić z czego nie miał y nie mógł, swiadczył, prosząc, aby ta imsci manifestatia dla wszelkiey potrzeby była do xiąg grodzkich Piskich przyięta y zapisana, што ест записано.

Наз акт. кн. Пинск. грод. суда за 1661 г. № 13013 л. 278.

№ 177—1661 г. Марта 5.

Заявление отъ имени Полоцкаго воеводы Яна Кароля Копця о разореніи во время войны им. Могильна и мѣст. Яново съ окрестностями.

Prot. urzędnika Mohilenskiego o desolatią.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят первого, мца Марца пятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Войтехом Зеленским, столником и подстаростим Пинским, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, iegomосѡ pan Paweł Dworzecki, слуга y dozorca maiętnosci iasnie wielmożnego iegomsci пана Яна Кароля Копця, wiewоды Połockiego, nazwaney Mohilney y miasteczka Janowa s przynaleznościami, w Piskim powiecie leżących, opowiedal y solenną w ten sposob zanosil manifesta-

tią, iż co po spaleniu y zruynowaniu miasteczka Janowa od ludu cudzoziemskiego od Brzescia z pułkiem Wołoszy, Serbow, Węgrow y kozakow Antonowskich w roku przeszłym tysiąc szesćset pięćdziesiąt siódmym, a potym y drugich lat, aż do roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt pierwszego przez ciągnięcie ichmsci panow żołnierzow y stanowiska onychże, tak koronnych, cudzoziemskich, iako y wielkiego księstwa Litewskiego, stanowiska w pomienionej majątności y wsi do nich przynależących, iako to przez iegomsci pana Judyckiego, kawalera Maltanskiego, który z ludem ustępując przed nieprzyjacielem na Wołyń, dni kilka w tamtych wsiach stojąc, nieznośnie poddanym exactie wojsko przy iegomsci będące poczyniło, do tego przez lud korony pułk iegomsci pana wojewody ruskiego pana Niezabytowskiego, pana Kowalewskiego z panem Persem, osobliwie przez lud y pułk pana Rusieckiego, pana Muraszki, pana Zagurskiego, pana Czerkasa, którzy po dwakroć przez kilkanaście niedziel w tamtej Janowskiej stojąc włosci, iako voluntariusze, nie oglądając się ani na prozby, ugody y skwirik poddanych ubogich, pogotowiu ani na srogość prawne y artykuły wojskowe bez wszelkiego respectu, pomienioną majątność Janowską y Mohilney zdesolowali y wyniszczyli y tamiecznych poddanych spustoszyli, a potym tak przez ogień z nawiedzenia Bożego, iako też różne przypadki, nieurodzaje, exactie y przechody wojskowe za rozeyściem wielu poddanych y niektórych z głodu poumieraniem pomieniona majątność Janowska spustoszona y zdesolowana zostawszy, niemal do ostatniey przyszło ruiny, gdzie przez te czasy w miasteczku Janowie dymow piętnaście, a we wsi Snietowie do niey należącey dymow dwadziescia osm ubyło, w czym manifestujący iegomsc pan Dworzecki, ostrzegając całosci dobr pana swojego, a upatrując, iako by w tym spustoszeniu majątności pana swojego iakowey na dalszy czas w tych że dobrach nie ponosił uymy,

dał tę swoję do xiąg grodzkich Pinskiх zapisać manifestacją, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго градскаго суда за 1661 годъ, № 13013 л. 284.

№ 178—1661 г. Марта 23.

Перечень имущества Могилевского мѣщанина Хомы Тризнича, захваченнаго въ плѣнь Московскими войсками

Року 4.Хѣ 24 (1661) мца Октября 4 (1) дня.

Списокъ речей Хомы Тризнича.

Постановивъшысе очевисто шляхетный панъ Семен Афанасович Пигаревичъ лавникъ Могилевскій, подалъ на писме своею рукою списокъ речей pana Хомы Тризнича, обывателя Переяславскаго, в речи нижей помененой ку вписаню до книгъ местскихъ Могилевскихъ в тыс слова писанный.

Року, тысяча шестсотъ шестдесят первого, мца Марца двадцат третьего дня. През нас Миколая Козловскаго райцу, Семена Пигаровича лавника од ураду местскаго Могилевскаго zesланными будучи в домъ паней Гаси Радионовой для переписованя позосталыхъ речей по Фоме Тризничу, в Смоленску в вязеню будучого, напервей скрынка малая, а в ней знашлос ложокъ три сребрныхъ, пас тьямянный, образокъ Московское работы невеликий тройчастый, книга тестаментъ руский, книга акафисты, при тым реестръ книжка, еще книжка полское евангелие, полуставъ Острозский, книга лекъсиконъ, цукру канару голова, шалечки до чырвоных, книжка святцы, пара бретовъ окгонковъ sobолихъ, аксамиту рытого чырвоного шмат старого, еще малая шкатулка в ней кгузиковъ сребрныхъ великихъ шест, притомъ акгнусокъ сребрный, кгузиковъ серебряныхъ дробныхъ осмнадцат и крижыкъ сребрный, а у великой скрыни в ней знашлос лукъ

турецкий з лубем сребромъ оправнымъ, контушь туркусовый белками подштытый с петлицами сребрно дикавыми, пистолет одинъ сребромъ оправный, жупан китайчаныи шарлатный футромъ брушковым подштытый, боты турецкие чырвоныи и канчукъ на таволзе. У того списку подпись руки тыми словы: Семень Афанасовичъ Пигарович лавник. Который же тот список за поданем вышь менованого пана лавника слово в слово до книгъ местскихъ Могилевскихъ ест вписанъ.

Изъ актовъ кн. Могилевского Магистрата за 1661 г. № 82/1208 л. 269.

№ 179—1661 г. Мая 14.

Заявление землянь Стаховскихъ о разореніи селенія Стахова, Пинскаго повѣта, во время войны.

Prot. p. Pawła Niekraszewicza Stachowskiego na mieszczan Turowskich.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесят первого, мца Мая чотырнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, панъ Павел Мокеевич Некрашевич Стаховский оповедане сее на писме до книг кгородских Пинских подаль тыми словы:

Милостивый мне враде кгородский Пинский! Я Павел Мокеевич Некрашевич Стаховский сам от себе и именем брати своей пнов Михайла и Василя Ненадовичов Некрашевичов Стаховских, я Янъ Андреевич сам от себе именем брати своей пновъ Матфея Олексеевича, Степана Михайловича и Ивана Степановича Гацевичове Стаховские и я Михайло Федорович Мнеевич Стаховский, земляне гдарские повету Пинского, в млсти враду оповедаем и плачливе жалуетъ на землян и мещан Туровских и всю волост по селах Туровскую, в Пинским повете будучих, велможных ихъ

млстий пнов Любомирских, воеводичов Краковских, также на землян, мещан Давыдгородецких и всю волост по селах Давыдгородецкую, в том же повете Пинском будучих яне освещовых княжат ихъ млстей Радивилов, до того на волост, бояр и подданных Загорынских их млсти пнов Четвертенских, в том же повете Пинском мешкающих, на них о том, ижъ што в року тепер прошлом тисеча шестсот шестдесят, розных мисецей и дней, наеждчаючы и находечы моцно квалтом вышь помененыи земляне, мещане и волост Туровская и Давыдгородецкая также подданные пнов Четвертенских с козаками свовольными, которые пры згоде светой не стоят, набравшысе свое воли и бунтовъ свавольных, затягнувшы до себе на помоч Москву с Киева непрыятелей заграничных, наеждчаючы и находечы моцно квалтом до места Пинска, также наеждаючы и находечы моцно квалтом частокрот в том же року прошлом розных мисецей и дней на село и дома ншы шляхецкие, в селе Стахове, в Пинском повете лежачыи и на убогие захованя ншы у болотах и лесах ншых Стаховских будучыи, пустошечы и губечы нас в нивеч, первой всѣ будынки ншы шляхецкие зо вшелякими маетностями ншыми рухомыми, то ест золотом, сѣребром, цѣном, мѣдью, сукнями, охендозством шляхецким, огнем попалили, а що наибольшей, отцевъ, маток и братю ншу и белых голов шляхецького стану и з собою повежавшы до табору своего меновите особь семь запровадившы, где сами хотели и там им ншы постинали и о смерти прыправили, до того еще ншы розные маетности ншы рухомые, што наилучшыи, там же справы розные вечыстыи, облики на розных людей, квиты пописовые, подымные, поборовые и поселские, до того статки розные, кони, быдло рогатое и нерогатое, овцы, свини, гуси, утѣвы, куры в домах и в захованях ншых будучыи познаходившы и з

собою до домов своих побрали, а на остаток на большое знищене нше выш помененные земляне и мешчане, подданные Туровские, Давыдгородецкие пнов Четвертенских, огнем попалили, за що кладемо од них себе шкоды на чотыри тисечы копъ грошей лит. О що бысмы давней процесу и жалобы свое до книг и ведомости в. млсти владовое занести не занехали, леч през убоство и знищене свое великое, а до того, що, наибольшая, през хоробы свое с перестрахов великих козацких до того, прийти не могли, тепер теды, до здоровья своего лепшого по ласце Божой прышедшы, просим в. млсти, владу, штобы сее оповеданье и жалоба нша до книг в. млсти кгородских Пинских прынята и записана была, што ест записано.

Изъ актовой кн. Пинскаго град. суда за 1661 г. № 13013 л. 400.

№ 180—1661 г. Мая 18.

Грамота короля Яна Казимира на имя Доминика Клишевскаго съ возвращениемъ ему прежней должности и 1000 п. злот. изъ королевской казны.

Акт асыкгнации од Его кор. млсти и од велмож. его млсти пна администратора его млсти пану Клишевскому належаая.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят первого, мца августа петнадцатого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Новгородскомъ, передо мною Яном з Харлежа Харлинским, подвоедим Новгородским, отъ велможного пна его млсти пана Криштофа Володковича, воеводы Новгородского, постановившы пан Доминик Пацевич оповедал, покладаи ку актыкованю до книг кгородских Новгородских уписати дал асыкгнации дведну з канцелярии Его кор. млсти пна нашого млстивого вел. княз. Лит., а другую од велможного его млсти пна администратора скарбу вел. княз. Литов., на реч особом в них выражоним выда-

ные, просечы, абы тые асыкгнации до книг кгородских прыняты и уписаны были, которые уписуючы у книги слово до слова так се в себе маат:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski król Polski, Wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmuydzkie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Góski, Wandalski dziedziczny król. Wielmożnemu Adamowi Macieiowi Sakowiczowi, woiewodzie Smolenskiemu, administratorowi skarbu W. X. L., staroscie Oszmianskiemu, uprz. nam miłemu łaskę naszą krolewską. Wielmożny, uprz. nam miły. W poczeie tych, ktorych męstwem y odwagą robur publicum nititur, liczymy urodzonego Łukasza Dominika Kliszewskiego, towarzysza chorągwie naszej Usarskiej y tantum virtuti et dexteritati onego tribuimus, że gdy po straceniu pod Basią z Dołhorukim, moskiewskim wodzem, w walney potrzebie cale rynsztunku y pocztu swego, łosem przeciwnym woiennym do więzienia moskiewskiego w Mohilowie novissime dostał się, odważył się bydz authorem mieszczanom naszym Mohilewskim do resipiscentiey y recessu od nieprzyaciela, iakoż optimo omine suscessit resolutia iego, iako to sam skutek rei optime, peracte et recessus mieszczan naszych Mohilewskich loquitur, ex duplici ratione, że manu et consilio prodesse oyczyźnie umie, słuszna by go nam duplici meretorum ucontentować coronidę, ale nim się mu do tego plac y occasya poda, accipimus hanc, aby ad rationem zastug w skarbie W. X. L. winnych de facto złotych tysiąc, zadamy zatym uprzejmość wasza, aby te pieniądze realiter z skarbu W. X. L. odebrał, a poczet swoy, iak znowu wystawiony mając, służbę woienną continuował, co uprzejmości waszey za kwitem urodzonego Kliszewskiego, towarzysza chorągwie naszej usarskiej rationibus przyjęto będzie. Dany w Warszawie, dnia osmnastego msca Maja roku Panskiego tysiąc szescset szescdziesiąt pierwszego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego trzynastego, roku. Y, toe

асыкгнацый подписе руки Его кор. млсти тыми словами: Jan Kazimierz krol. Печат большая вел. княз. Лит. притиснена, а подписе руки писара вел. княз. Лит. тыми словами: Andrzej Kotowicz pisarz W. X. L. mp. А асыкгнацья велможного его млсти пана администратора в тот сенсь:

Adam Maciey Sakowicz, woiewoda Smolenski, administrator skarbu W. X. L., starosta Oszmianski, dzierzawca Jakunski. Jegomsci panu Albrychtowi Kotłowi, Skarbnikowi Starodubowskiemu, dworzani nowi Skarbowemu, in executionem retentorum za dekretami Trybunalskiemi do woiewodztwa Nowogrodzkiego zeslanemu, po zaleceniю moich chęci. Wyszła do mnie assygnacya Jkm. pana mego miłosciwego assygnatia na złotych tysiąc ad rationem zasług Jegom. panu Łukaszowi Dominikowi Kliszewskiemu, towarzyszowi chorągwie usarskiej Jego kr. msci dana, in vim ktorey abyś w. mosć za tą moją assygnatją ten tysiąc złotych pomienionemu Jegom. panu Kliszewskiemu z retent woiewodztwa Nowogrodzkiego oddał, albo pewnego retentora dobra w pomienionym tysiącu złotych imśc pokazal y w nie prawnym sposobem intromittował, pilno żadam; kwit do siebie y assygnatją Jego kr. msci na ten tysiąc złotych do mnie wydaną odebrawszy, co wmosć za tą assygnatją moją y kwitem z odebrania przyięto in rationibus dworzanskich executii w skarbie Rzeczy pospolitey będzie. Dan w Warszawie, dnia dziewiątego Julii, roku tysiąc szescset szescdziesiąt pierwszego. У тое асыкгнацый пры печати подписе руки его млсти пана администратора тыми словами: Wmsci mego, msci pana życzliwy przyiaciel y służę rad. Adam Maciey Sakowicz, woiewoda Smolenski administrator skarbu W. X. L. Которыежь тые асыкгнацый за подаемь оных до акть через вышъ мененую особу, до книг кгородскихъ Новгородскихъ есть уписань.

Изъ акт. книги Новогрудского грод. суда за 1661 г. № 12519, л. 1875.

№ 181—1661 г. Юля 15.

Письмо короля Яна Казимира на имя Михаила Коренецкого съ поручениемъ присутствовать при написании мирнаго трактата съ Московскимъ царемъ.

Act. listu Jego kr. msci do iegom. p. Kurzenieckiego pisany.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят первого, мца Сентебра пятнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пиньскомъ, передо мною Якубом Кгинвидомъ Панкевичомъ, столником и подстаростим Пиньскимъ, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленымъ, постановившысе очевисто пан Симон Журавский, слуга его млсти пана Михала Коренецкого, ку актыкованю до книг кгородских Пиньских лист наяснейшого короля его млсти пана нашего млстивого, на реч нижей в немъ выражоную, его млсти даный, подал, просечы, абы принят и до книг уписан был, которого принявшы, а въписуючы в книги слово в слово, такъ се в собе маеть:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmuydzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Urodzony, wiernie nam miły. Juź to po czwarte idąc za radą wszystkich stanow Rzptey oboygа narodow corony Polskiej y W. X. Lit., a zwłaszcza prouocati przez posłaników od Cara Moskiewskiego cum desiderio pacis przysłanych, toż studium nasze do pokoju požadanego wyswiadczamy, gdy z tego seymu iasnie wielmożnych y urodzonych comisarzow naszych na tractowanie o wieczny z Moskwą pokoy z zupełno mocą naznaczyliśmy, ktorzy że dla honoru Rzptey zwyczynego potrzebiują splendoru y assistentiy, żadamy pilno wiern. twoiey, iako dworzanina naszego, ktorego summa

in rebus gerendis dexteritas y do usług naszych y Rzptej ochota dobrze nam iest wiadoma y nieraz iuż doswiadczona, abyś z zwykłej swej ku nam obseruantiey a seu Rzptej życzliwosci, chciał na tym accie odprawiających się traktatow wielmożnym y urodzonym commissarzom naszym presentią swą pro solita prudentia et dexterytate sua assisteri y w tym miłość ku oyczynie swej, honoru iey przestrzegając, wyświadczył. Co my w każdej podajaceysię okazji munificentią naszą pańską nagradzać nie zaniechamy y iuż wierność twoja tym samym od pospolitego ruszenia, na tym seymie uchwalonego, uwolnionym, tak iako prawo chce mieć, zostawać będziesz, ktoremu zatym życzymy dobrego od Pana Boga zdrowia. Dan w Warszawie, na seymie walnym, dnia piętnastego Juli, roku Panskiego tysiąc szescseth szesdziesiąt pierwszego, panowania panstw naszych, Polskiego y Szwedzkiego trzynastego roku. У того листу печат большое канцелярии вел. княз. Литов. притиснена ест, а подпись руки теми словами: Jan Kazimierz krol. Который то лист его кор. млсти за поданемъ и прозбою звышъ писаное особы до книгъ гродскихъ Пиньскихъ естъ уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1661 г. № 12013, л. 585.

№ 182—1661 г. Юля 27.

Грамота короля Яна Казимира съ изъявleniемъ амнистii начальникамъ польскаго отряда, оборонявшимъ Дисненскую крѣпость, и оставшимся въ ней по взятii ея Московскими войсками.

Akt. widymusu od. krola imsci wydanego.

Roku tysiąc siedmset osmdziesiąt wtorego, miesiąca Septembra dziesiątego dnia.

Na roczkach sądowych grodzkich powiatu Oszmianskiego, miesiąca Septembra

w roku terazniejszym, wyż na dacie pisanym, ad mentem prawa pospolitego przypadłych y sądownie w miescie Postawach agitujących się, przed nami Krzysztofem Skirmontem przydującym, Antonim Huttorowiczem sędziami, a Andrzejem Sawicz Zabłockim, rotmistrzem, podczaszym, pisarzem, urzędnikami sądowemi grodzkimi powiatu Oszmianskiego, od iasnie wielmożnego J. P. Tadeusza Kociola, kawalera orderu świętego Stanisława, pułkownika znaku Pethor. woysk wielkiego xięstwa Litewskiego, Markowskiego y sądowego powiatu Oszmianskiego starosty instalowanymi y przysięgłymi, stanowszy obecnie W. J. pan Jozef Niewiarowicz, skarbn. Wilenski, widimus przywileiu z xiąg grodzkich Brasławskich wzięty opowiadał, prezentował y ad acta podał, który podając ad acta prosił nas sądu, aby pomieniony widimus ze wszelką w nim wyraznością był do xiąg grodowych spraw wieczystych powiatu Oszmianskiego przyjęty y wpisany, iakosz my sąd ony przyjąwszy w xięgi wpisać zaleciliśmy, który wpisując od słowa do słowa tak się w sobie ma,

Widimus z xiąg grodzkich pttu Brasławskiego.

Leta ot narożenia Syna Bożego tysiąca szescset szesdziesiąt wtorego, miesiąca Fefralia siemnacatoho dnia. Na wradzie hospodarskom hrockom Brasławskom, przedo mnoiu Krysztofom Kossakowskim, podstar. Brasław., od wielmożnoho pana ieho miłosty pana Jana Zawiszy na Bakstach, starosty Brasławskoho buduczym, postanowiwszysie oczewisto ziemianin hospodarski woiewodstwa Połockoho, ieho miłost pan Alexander z Koreni tot list ieho krolewskoie miłosty amnistny, przydyaryi fortecy Disienskoie dany, na wradzie pokładał y ku upisanii do akt hrockich Brasławskich podał w tyie słowa pisany:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmuydzkie, Mazowieckie, Inflanskie, Smolenskie, Czerniechowskie, a Szwedzki, Godz-

ki; Wandalski dziedziczny krol. Oznajmujemy tym naszym listem komu to wiedzieć należy, nie odstępując zwyczajowi, od najstarszych antecessorow naszych zachowanego, owszem torem ich idąc z narodem wolnym nam od pana Boga powierzonym, benignitate huiusque tak certavimus, że większą oney, a niżeli securitatis zostawiliśmy y zostawujemy monumenta, co iako innym przeszle zamieszanie y dotąd nie uspokoione ieszcze czasu oswiadczyliśmy, toż y obywatelom wojewodztwa Połockiego na fortecy Dziesienskiej zostającym ad praesens oswiadczamy, a puściwszy to w amnistio iż vakante fortuna do strony nieprzyjacielskiej wiazal się, łaski naszej szukającym y od nas powracającym klemencyą naszą pokazujemy, ponieważ recessum suum cnotą y odwagą nadgradzając, fidelitatis suae godne naśladowania y pamięci w czym i uczynili specimen. gdy wszystkie moskiewskie ludzi in presidio w Dzisie zostające wyscinali y zamek tamtent z ręką nieprzyjacielskich oswobodzili, wdzięcznym tedy affektem to od ich przyiowski, przeszley in partibus hostilibus zostannie na przyczyną panow rad y urzędników dworu naszego onym odpuszczamy y wieczną niepamięcią pokrywamy, tak, aby nie tylko przy dobrach swych ruchomych y leżących y wszystkich fortunach y sumach piędnych, ale y przy prawach, wolnościach, przywileiach na urzędy im konferowanych wiecznemi czasy zostawali y od donaty wszelakich jure caduco od kogoż kolwiek otrzymanych, ktore per presentes wiecznie uwalniamy, excypuiemy y eo nomine od impetycyi wszelakich quarumcunque personarum wolnemi czyniemy, lubo by iakie dekreta ex eadem occasione in quocunque subselio zasły, pro irritis et inanibus deklaruiemy, poczytamy y aby poczytane y deklarowane, aby quorum interest były, mieć chcemy. Na co dla lepszey wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego xięstwa Litewskiego przycisnąc roskazaliśmy. Dat w Warszawie, dnia dwudziestego siódmego

miesiąca Julij, roku Panskiego tysiąc szesćset szesdziesiąt pierwszego, panowania naszego polskiego trzynastego, a Szwedkiego czternastego roku. U toho listu Jeho korolewskie miłosty pieczat odna wetykoho kniazstwa Litewskoho prytytsnena, a podpis ruk temy słowy: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego. Amnystia residariis na fortecy Dziesienskiej zostającym. Ktory tot list Jeho korolewskie miłosty amnystyi aktykowany, iest do knih horockich Brasławskich wpisan, z ktorych y ten widymus pod pieczęcią urzędową grodzką powiatu Brasławskiego w roku teraznieyszym tysiąc siedmset osmdziesiąt drugim, miesiąca Augusta osmego dnia stronie potrzebuiącey iest wydany. Actum w miescie Jego krolewskiej mości Brasławiu ut supra. U tego widymusu przy wyciśnioney urzędowey Brasławskiej pieczęci korreкта, a na dole iutytulacy takowemi się wyraża: Zgodno z xięgami. Woyciech Wondolowski, namiestnik y wiceregent grodzki y ziemski Brasławski. Widymus przywileiu krolew. obywatelom wojewodztwa Połockiego na fortecy Dziesienskiej zostającym danego. Ktory to widymus za podaniem onego przez wyż wyrażonego patrona u sądu ad acta iest do xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Oszmianskiego przyięty y wpisany.

Изъ акт. въ Ошмянскаго град. суда за 1781—2 г. № 6276 л. 473—4.

№ 188—1881 г. Августа 15.

Грамота короля Яна Казимира съ окончательнымъ приглашеніемъ собраться всеобщему ополченію на 5 октября въ мѣстечко Меречь.

Act. ostatnich vici na pospolite ruszenie.
Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсотъ шестдесять первого, мца Сентебра первого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, постановившысе очевисто козак от скарбу вел. княз. Лит. присланный универсал его кор. млсти остатние вици до повету Пинского в речи нижей в немъ выраженой ку актыкованю до книг кгородских Пинских подал в тые слова писанный:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiąże Litewskie, Rúske, Pruskie, Żmuydzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem wobec y każdemu z osobna wszelkiego dostoiestwa, stanu y condity ludziom, a mianowicie w Bogu wielebny, wielmożnym, urodzonym, senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, szlachcie, ryccerstwu, obywatelom powiatu Pinskiego, uprz. y wiern. nam miłym łaskę naszą Krolewską. W Bogu wielebni, wielmożni, uprz. y wiern. nam mili. Po wysciu niedawnymi czasy z cancelary naszej pierwszych, a według constituty za dwoie oraz wydanych na pospolite ruszenie vici, nieustaiącey furiey nieprzyacielskiey na W. X. Lit., wywartey impet, ktury od Dniepru po wzięciu Homla z Jerzym Dolhorukim w znaczney potędze woysk Cara Moskiewskiego y od Dzwiny z Chowanским y Naszczekinem złączonym do experimentu z woyskami naszemi dubio merite przywodziemy nastąpił, iest nam okazją, że tandem y trzecie, a ostatnie przychodzi nam occellerare do wszytkich woiewodztw y powiatow W. X. Lit., vici niewczasom y bezprzestannym kłotniom uprz. y wiern. w. oycowsko condolemus y życzylibyśmy, abyście uprz. y wiern. w. do dalszych turbaty et ab hoc onere expeditionis bellicae wolni zostawali, lecz quales rationes wyciągają sił pospolitego ruszenia iusz pierwsze za dwoie wydane sufficientissime edo-

cere mogly uprz. y wiern. w. vici, tosz y przez teraznieysze repetimus, że tonąca za postępowaniem teraz woysk Moskiewskich woła succursu oycyzna, kturey iako synom incumbit bronić matki euidenti na się y na fortuny swoje zabiegając malo, kiedy proximum W. X. L. od Białey Rusi y od Inflant prae oculis macie interiliori, widząc że nieprzyacielskie coraz rozszyrzające się impety ogniem y mieczem grassują, fortuny y poddanych uprz. y wiern. w. depraedunt, a na ostatek i szabla nieprzyacielska in passu uio niewinney krwie pływając exere et tyranidem, a ztąd ostatney W. X. Lit. y obywatelow wyglądając zguby, ktura infallibiliter prędkoby musiała subsequi, gdyby słabe siły woysk W. X. Lit. subsidio pospolitego ruszenia szwankować, a nieprzyaciel na harde usadzony o Bug asz granicę swę śmie resistentia zakładać by musiał. Nie możemy tedy powątpiwać o wrodzoney uprz. y wiern. w. ku oycyznie miłości, że przykładem chwalebnych y nieprzyaciołom zawsze strasznych przodkow swoich od dzieł ich degenerare nie zechcecie y iuncta manu wezmiecie to przed się, co z rozkrzewieniem chwały Bożey cum emolumento pospolitego dobra, z conseruatją dostoiestwa maiestatu naszego zaspokojeniem zwątłoney oycyzny, z biespieczenstwem samych uprz. y wiern. w., a na ostatek z niesmiertelną w potomne czasy u obcych narodow nominis uprz. y wiern. w. bydź może sławą. Chcemy tedy mieć, abyście nprz. y wiern. w. za doysciem tych trzecich y ostatnich vici naszych za obwieszczeniem urodzonych urzędnikow powiatowych, do rządu pospolitego ruszenia należących, według statutu W. X. Lit., za razem bez wszelkiey zwłoki in armis wsiadali na koni y wprzod na miejsce od każdego z wielmożnych woiewodow, a w xięstwie Żmuydzkim od wielmożnego starosty Żmuydzkiego naznaczonym, a potym na generalne popisu wszytkich woiewodztw y powiatow W. X. Lit. od nas naznaczone miejsce, to iest pod miasto nasze Merecz na dzień piąty

msca Octobra, w należytych stawili się porządku, pod paen surową executią w statucie y constitutiach in absentes albo negligentes opisanych, nie excipuiąc wygnancow z woiewodztw y powiatow zawoiowanych, possessyie swoje w niezawoiowanych krajach mających, ani arędarzow y zastawnikow majątnosci w powiecie Pinskiem trzymających, ale żeby każdy podług constytuty seymem teraznieyszym uchwaloney stawił się, tosz uczynić powinni y pod tymiz paenami wszyscy obywatele woiewodztw y powiatow zawoiowanych, ktorzy w domach swoich pod nieprzyiacielem mieszkają, także miasta W. X. Lit. rowno z drugimi dzwigając ten ciężar a požadaney po długich y utesknionych tot malorum terminach oczekiwając resolaty, a my osobę y dostojienstwa maiestatu naszego mając na tenże czas y miesce generalnego popisu naznaczone stawić się recollapsas przy ochocie uprz. y wiern. w. z woyskami naszymi coronnymi y W. X. L. chcemy erigere, iakobyśmy po tak długiey oppressy y nieustających biegach y sobie y wszystkim poddanym naszym, quietem y požadany obmyslić da Bog mogli pokoy. A żeby te wici trzecie do wiadomości obywatelom powiatu Pinskiego, iako nauprędzey przyszły, urzędowi grodzkiemu y iego namięsnikom przykazuiemy, aby ten uniwersał nasz do act przymowali y iako nauprędzey nie tylko na miejscach zwyczajnych, w powiecie swoim, ale y przez parafie publicować y ogłosić roszakali, inaczey nie czyniac dla łaski naszej. Dan w. Czestochowey, dnia piętnastego msca awgusta, roku Panskiego, tysiąc szesćseth, szesćdziesiąt pierwszego, panowania naszego polskiego, trzynastego, a Szwedzkiego, czternastego roku. У того универсалу его кор. млсти при печати, большое канцелярии вел. княз. Лит. притисненой подписы рукъ теми словы: Jan, Kazimierz krol. Kazimierz Puchalski, podstoli Minski, sekretarz J. k. msci, Kоторый тотъ универсаль за пода-

немъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1661 г. № 13013 л. 585.

№ 184—1661 г. Августа 18.

Извлечение изъ конституции 1661 года о льготахъ мѣщанамъ и обывателямъ гор. Могилева и мѣстечка, Шклова, по причинѣ разоренія во время Московской войны.

Aktykowanie wypisu skarbowego należącego . . . ybik Rubinowiczu żydowi Minskiemu.

Лета от нароженья Сына Божого т . . . шестсотъ шестдесятъ перьвого, мца августа осмна

На враде кгородском в замку грском Миньском, передо мною Петромъ Капачевьскимъ постановивъшысе очевисто жид Минский, а слуга, скарбовый Лейба Рубиновичъ покладал ку актикованью выписъ скарбу выданный, надлежащий слuze тежъ скаръбовому, а жидови Минскому о речъ в нем нижей в середине менованую, просечы, абы тот выпис был до кнѣи справъ кгородскихъ Миньскихъ акътыкованъ и уписанъ, который уписуючы у книги слово до слова такъсе в себе маеть.

Wypis z Constitutiey Roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt pierwszego.

Miasto Mohilew. Na przyczynę P. P. Rad na w osobliwey mając consideratiey antią Jasnie Wielmożnego Pawła Sapiehy, Woiewody Wilenskiego, Hetmana W-o Wielkiego xienstwa litewskiego o to, że oni odważnie, a usu proprio wyrzuciwszy praesidium nieprzyiacielskie z Mohilowa z poddaństwem wiernym przeciwko nam y Rzpłey do pomienionego Wdy Wilenskiego, iako wodza naszego,

udalisię et ex clementia nostra regia Przywilej z Cancellaryey naszej W-o X. Litt. na amnistią Jeneralną wszystkim tym mieszczanom wydać roskazaliśmy, który auctoritate praesentis conuentus in toto approbuiemy, a przychencaiąc inszych do takich że przykładow, wszystkie przywileie temu miastu mieszczanom zdawna od przodkow naszych y od nas samych tak dawnę, iako y swięzo na tym seymie nadane, we wszystkich punktach według rescriptu od nas im teraz danego stwierdzamy, czego insze miasta in exemplum trahere, mając też wzgląd na srogą desolatią tego miasta y zaburzenia . . . szczan od wszelakich ciężarów Rz okrom ceł naszych y Rzptej wszy czopowego, ktore na teraznieyszym se . . y na inszych uchwalone będą, także krom kabaku, ktory do skarbu naszego stołowego należeć ma zawsze do lat czterech, za zgodą wszech stanow uwalniamy.

Miasto Szklów. Za instantią Jasnie Wielmożnego Wdy Wilenskiego, Hetmana Wielkie-o Wielkiego xienstwa litewskiego za zgodą wszystkich stanow praesentis conuentus mieszczanom Szklowskiem Generalną Amnistią daiemy y od wszystkich podatkow Rzpt na tem seymie y napotym uchwalonych na lat czterech uwalniamy. Cła iednak wszystkie solne y inne czopowe y myta stare według dawnych zwyczaiów do skarbu nasze-o płacić powinni będą. A że teraz urodzony Alexander Chocim, obywatel Kamieniecki Woiewodztwa Smolenskiego, zostaiąc na Szklowie multum fidelitatis nam y Rzptej prae Wielmożnego Hetmana Wielkiego W-o X-a L-o. . . . tią onemu ex consensu ordinum daiemy . . . possessiach gdzie kolwiek będących zachowuiemy.

У того выпису скаръбового пры печати подпис руки в тые слова: Krzysztoph Pac Canclerz Wielki Wielkiego xienstwa Litewskiego. Который же тотъ выпис за покладанъемъ и актикованъемъ особы вышъ менованое есть до

кѣниг справъ кгородскихъ Миньскихъ актыкованъ и уписанъ.

Изъ актовъ кн. Минскаго град. суда за 1642—1698 годы № 11783, л. 562—3.

№ 185—1861 Сентября 6.

Универсаль гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги съ дозволеніемъ ротмистру Фелиціану Богушевскому набрать людей на пополнение своей хоругви.

Akt. uniwersalu iegom. p. hetmana p. Bohuszewskiemu supliment.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ первого, мца Октебра сегого дня.

На враде кгородскомъ, в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мѣною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, от велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, постановившысе очевисто его млеть пан Валерыян Скубневский оповедал и ку актыкованю до книг кгородскихъ Пинскихъ универсал ясне велможного его млсти пна Павла Сапѣги, воеводы Виленского, гетмана великаго вел. княз. Литов., на реч нижей в немъ выражоную даный подал тыми словами:

Paweł Jan Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W. X. L. Rosławski, Olkienicki, Zdzitowski, Borcianski starosta, ciwon Retowski, oeconomiey Kobrynskiey administrator. Wszem w obec komu to wiedzieć należy oznaymuie, isz respectuiąc na zruinowaną chorągiew w rożnych walnych z nieprzyacielem okazjach y w Wilenskich szturmach iegomści pana Felicia-na Bohusławskiego, rotmistrza J. k. msci pieszego Węgierska, ktora, aby tym przędzey, iako pod te potrzebne ad resisendum nieprzyacieelowi czasy do swey przyszla perfectiey, pozwolitem onemu supplementować, gdzie może zaciagnąć pachółkow,

ktoremu aby wszędzie słusznego nie broniono victu y żadney ni od kogo nie ponosił praepeditiey, proszę aż zawsze chorągiew zupełną według listu swego przypowiednego, który supplementując, krzywdy y ciężarów czynić nie powinien ludziom. Dat w Kossowie, dnia szóstego Septembra, anno tysiąc szescseth szescdziesiąt pierwszego. У того универсалу пры печате притисненой подпис руки тыми слэвы: Павел Сапиеха, воєвода Виленски, hetman wielki W. X. L. Который универсал за поданемъ и прозбою особы звышъ писаное до книг кгородских Пинских есть уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1661 г. № 13013 л. 647.

№ 186—1661 г. Октября 7.

Универсаль короля Яна Казимира съ предписаниемъ официальнымъ учреждениямъ и лицамъ не принимать и не распубликовывать другихъ универсаловъ, кромѣ королевскихъ.

Act. uniwersalu iego kr. msci, aby związkowych uniwersalów nie przymowano.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ первого, мца Октября двадцатъ третего дня.

На вrade кгородском, в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидомъ Панкевичом, стольником и подстаростим Пинским, от велможного его млети пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленымъ, его млеть пан Филон Кгодебьский, судя земский, повету Пинского. през пна сына своего универсаль его кор. млети в речы нижей в немъ выраженой ку актыкованю до книг кгородских Пинских подал тыми слэвы:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie,

Pruskie, Żmuydzkie, Mazowieckie, Inflant-skie, Smolenski, Czernihowski, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem w obec komu o tym wiedzieć należy, mianowicie urzędом ziemskim, grodzkim w woiewodztwach y powiatach W.X.L. będącym, także Maydeburskim y wszelkim innym wier. nam miłym łaska nasza krolowska. Urodzeni, wier. nam mili. Nie bez wielkiego żalu naszego za weyściem naszym do W.X.L. dla salwowania onego zaszła nas o związku y sprzysiężeniu się woysk W. X. L. wiadomość, które nowy iakiś statum oyczyzny reformować usiłując, rozne, a prawu wyraźnemu przeciwne in consuulsionem statutorum et sancitorum Rei publicae edicta y uniwersaly rospisować y rozsyłać zaczyna, zaczyn zabiegając temu, aby ta sub pallio boni publici insolentia daley non excrescat y mała iskierka in magnum nie obrocila się incendium, daemy ten do w. w. nasz uniwersal, chcąc mieć y surowo roskazując, abyscie żadnych inszych uniwersalów, oprócz naszych szczególnych y tych, komu to z prawa należy, do act przymować, pogotowiu publicować, albo przesyłać nie ważył się, a iesliby się iakie pokazały, tedy one tym naszym rescriptem, iako prawa y zwierzchności naszej przeciwne, do zamieszania Rzptey zawabiające, cassuiemy y annihiluiemy sub paenis contra violatores securitatis publicae in legibus sancitis, które irremissibiliter przeciwko każdemu temu uniwersalowi sprzeciwnemu extendowane będą, inaczey tedy w. w. nie uczynicie. Dan w Nowym Dworze, dnia siódmego msca Oktobra, roku Panskiego tysiąc szescset szescdziesiąt pierwszego, panowania panstw naszych Polskiego y Szwedzkiego trzynastego roku. У того универсалу его кор. млети при печате болшой канцелярын великого князтва Литовскаго притисненой подпис руки тыми слэвы: Jan Kazimierz krol, Cipryan Paweł Brzostowski referendarz y pisarz W. X. L. Который универсаль за поданем особы звышъ писаное принят, по парафиях през енерала публи-

кован и до книг кгородских Пинских ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1661 г. № 13013 л. 674.

№ 187—1661 г. Октября 11.

Универсаль короля Яна Казимира съ предупреждениемъ, чтобы сословія и шляхта не имѣли сношеній со вновь возникшимъ союзомъ и исправно вносили въ казну положенныя подати.

Act. uniwersału Jego kr. mści, aby porozumienia z związkowemi nie mieli y podatki oddawali do skarbu.

Лета от нароченя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ первого, мца октября двадцатъ третего дня.

На враде кгородскм в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Квинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, его милость пан Филон Кгодебьский, судя земский повету Пинского през пана сына своего универсаль его кор. млсти, в речы нижей в нем выраженой, ку актыкованю до книг кгородских Пинских подал тыми словы:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski król Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmudzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Wszem w obec, mianowicie wielmożnym, urodzonym, senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim y wszystkim rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Pинskiego, uprz. y wiern. nam miłym łaska nasza krolewska. Wielmożni, urodzeni uprz. y wiern. mili. Żaloszna zaprawdę y nigdy niespodziana w granicach W.X.L. (gdy głowę naszą krolewską na podźwignienie

tey Rzptej ochotnie z woyskiem coronnym niesiemy) przywitała nas o związku w woysku W. X. L. poprzysiężonym nowina, która że praesefert nouo et inusitato modo iakoby bonum publicum sub titulo sufragij oppressi militis et nobilitatis, w rzeczy zaś samey directe in conuulsionem iurium et status, także depressionem maiestatis nostrae, tudziesz oppressionem libertatis oyczyzny wsezynać się zaczyna, kiedy exuta obedientia wodza swego y reymentarzow sami między się imperia woienne wzdaią, prawa iakieś in derogationem et diuersionem praw oyczystych stanowią, sancita seymowe przez uniuersały swe odmienią, iurisdictiones w oyczyźnie usitatas mieszaią, in vitam et bona braci swoiey potestatem sobie zabierając edicta formuią, w ostatku potestatem supremam maiestatowi naszemu debitam et ex instituto tey Rzptej należytą concituiąc, a barzieszy trwożą y grożąc nobilitati one do siebie ad idem inuituią, poborcom y skarbowi posluszenstwo indicant, owo zgoła nihil intentatum reliquunt, że nie iuz desiderari nie może ad euertendum statum y do zamieszania zewnętrznego, iako tedy serdecznie indolimus, że się taka z niekturych przyczyny zawzięła zawziętość, tak curae nostrae regiae interest zabezpieć takowey inconuenientia, ile kiedy nam samym y całej Rzptej constat, że dla ucontentowania woysk W. X. L., cośmy ieno mogli y co praesens rerum status mógł permittere czyniliśmy y czynić nie ustaiemy, nie zostaiąc extra spem, że prętko ta burza rozwinie y postrzegszy się do recollecty przydzie. Zaczym po uprz. y wiern. w. mieć chcemy y powagą naszą krolewską roskażuiemy, gorąco żadaiąc abyście żadnymi listami ani uniuersalami od tey zawziętości związkowych ludzi uwodzić y zwozić nie dawali y żadnego z nimi commercium, daleko barzieszy conferenty nie mieli, poselstw nieprzyimowali y sami posyłać y znosić się przez listy nie wazilisię edictow nie sluchali, a raczy do boku

naszego pospolitym ruszeniem według praw oyczystych y seymowego postanowienia według wydanych posledniejszych vici stawali, sub paenis de expedicione bellica y contra securitatis publicae violatores sancitis. Y w tym uprz. y wiern. w. przestrzegamy, abyście podatki na seymie postanowione nie gdzie indziej, ieno do poborców, a poborce do skarbu ex mente legis wnosili, nie czyniąc w tym confusionem, ktora by w satisfactij woysku pewne nieucontentowanie, a zatym dalsze inconuenientie przynieść mogła. Także celnicy, mytnicy, arędarze wszystkich podatkow Rzptej aby podług contractow z skarbem zawartych raty na terminie do skarbu wnosili, inaczey z powinności swej sub solutione de suo nie czyniąc. A żeby to wszystkim do wiadomości przyszło, chcemy mieć y roskazujemy, aby ten nasz uniwersał za podaniem onego do act wszędzie przymowan, acticowan y po parafiach y publicznych miejscach publikowan był koniecznie. Dan w Nowym Dworze, dnia iedinastego Octobra, roku Panskiego tysiąc szesćset szesćdziesiąt pierwszego, panowania państw naszych Polskiego trzynastego, a Szwedzkiego cternastego roku. Y tego uniwersалу ego kor. młsti при печате большой канцелярые великого князства Литовского прытисненой подпис рукъ тыми словами: Jan Kazimierz krol, Cypryan Paweł Brzostowski, referendarz y pisarz W. X. L. Kоторый универсалъ за поданем особы звыш писаное принят, по парафияхъ през енерала публикован и до книг кгородских Пинских есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск грод суда за 1661 г. № 13013 л. 673.

№ 188—1661 г. Октября 18.

Универсалъ короля Яна Казимира съ требованіемъ представленія по одному жолнеру къ 28 октября въ мѣстечко Долгиново и установленнаго денежнаго взноса.

Act. uniwersalu iego kr. msci o prowiantowe pieniądze y wyprawе pospolitego ruszenia.

Лета от нароженья Сына Божого тысяча шестьсотъ шестдесят первого, мца октебра двадцат пятого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростим Пинскимъ, от велможного его мłсти пна Яна Короля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, пан Крыштофъ Яздовъский, универсалъ его кор. мłсти в речы нижей в немъ выраженой ку актыкованю до книг кгородских Пинских подал тыми словами:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol polski W. X. Littewskie, Ruskie, Pruskie, Żmuydskie, Mazowieckie, Inflantkie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Oznaymujemy tym listem naszym wszem wobec, mianowicie wielmożnym, urodzonym, senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Pinskiego, uprzeymie y wiernie nam miłym, łaska nasza krolewska. Wielmożni, urodzeni, uprz. nam mili. Jakośmy ochotnie tak gorące prozby na przeszłym seymie od wszystkich stanow W. X. L. także y od woysk tegoż narodu przez posłów wyniesione przyięli y bytnosć naszą ad saluandam rempublicam y dla zawoiowanych W. X. L. kraioв z posiłkami coronnemi declarowali, tak прѣdko за взієciem o następującem nieprzyiacielu wiadomości inhaerendo rei publicae wprzod pierwsze за двоие, tandem y trzecie на pospolite ruszenie z cancelary naszej vici

z naznaczeniem terminu stawienia się do boku naszego pro die quinta octobris pod Mereczem wydać roskazaliśmy y sami osobą naszą pospieszyć w kraie W. X. L. lubo praesentiam nostram regiam usilnie stany coronne requirebunt, nie omieszkaliśmy, lecz od wielu wojewodztw y powiatow od samych że uprz. y wiern. w. przez posłów sollicite o pomknieniu terminu będąc requisiti, znowuśmy czasu dalszego do zgromadzenia pospolitemu ruszeniu, wygadzaiąc w tym wojewodztwom y powiatom, do dnia dwunastego eiusdem prorogowaliśmy; tam, gdyśmy y sami osobą naszą pomykając się ku nieprzyjacielowi przybyli y kilka tylko wojewodztw y powiatow osobami swemi stanęli, a niektorzy nie mogąc sami dla powietrza przybydź tylko przez posłów swych nam ozwalisę, inisi zaś per contemptum legis, o co surowo mogłaby extendi animaduersio, non comparuerunt, ale iako praesentes, którzy się przed nami popisali, tak y absentes niektorzy wnosili do nas y urzędnikow naszych, przy boku naszym na ten czas będących gorące swoje prozby, abyśmy ich od tey służby pospolitego ruszenia uwolnili, dając tę przyczynę, że per publicam calamitatem będąc od nieprzyjaciela spoliati et inermes, niemogą tak, iakoby się godziło na woynie stawać, a drudzy iż na wielu miejscach plaga Panska morowego powietrza grassująca zgromadzić się im nie pozwoliła, supplikując nam, abyśmy to onus pospolitego ruszenia na wyprawę pniażnego żołnierza odmienić im pozwolili; iakoż my krol z zwykłej nad poddanemi naszymi clementiey naszej y nad utrapieniem y zruinowaniem obywatelow W. X. L. commiseratiey czyniąc to na tak usilną po kilkakroć y przez posłów swych y przez panow rad y urzędnikow naszych do nas wniesioną za niemi prozbę, nie chcąc ich w te tak przykre czasy niewczasować, chętnie się do pokazania łaski naszej skłoniliśmy y przez uniwersał nasz onę iako innym wojewodztwom y powiatom, tak uprzejmości y wierności waszey decla-

rujemy, taką iednak conditią, żebyście uprz. y wiern. w. względem pospolitego ruszenia żołnierza zaciągowego na miejsce swoje do obozu, to iest do Dołhinowa co naprędzey wyprawowali, którzy pro praefixo termino. to iest dnia dwudziestego osmego praesentis sub nullitate tey naszej libertaciey et sub vigore iuris de expeditione bellica sancitis, który tamże zaraz w obozie przy boku naszym in contrauenientes extendowany będzie, stawić się powinni, w liczbie iednak takiej, iakobyście sami winni, osobami swemi stawali, nie tak iako iuż retroactis temporibus wojewodztwa y powiaty do tego przywykły, obrony Rzptej nie krzywdząc, ale według proporecy dawnych popisowych swych rejestrow stosować się ad numerum ich będą, a ludzie sprawne y do boiu zgodne osobliwie husaryia z orężem słusznym na koniach dobrych z rotmistrzami z poszrodka siebie obranemi y dobrze osiadłemi y żebyśmy wiedzieli, komu ufać zdrowia naszego, które za całość Rzptej na wszystkie niewczasy ochotnie niesiemy wyprawowali. Ządamy tedy uprz. y wiern. w., abyście tę wyprawę y porządną y prędko sporządziwszy, ludzie swe do miejsca naznaczonego na termin zwysz wyrażony posyłali, sub iisdem paenis. A że za prouiant pndze do tego czasu do naznaczonego od nas generalnego prouiant magistrata nie są od uprz. y wiern. waszey odesłane, przez co się barzo nie wygadza regimentom z nami idącym, które folgując tamtym kraiom, inszą ordinowaliśmy stroną, przypominamy uprz. y wiern. w., abyście co nayprędzey declarowane prouiantowe pndze do wielebnego xiędza Bienieckiego custosza Wilenskiego, regenta cancellary naszej W. X. L. przy nas obecnie iako prouiantmagistra będącego, który z nich ma żywnością tę ludzie opatrowac odsyłali, żeby przez to remora in rebus gerendis nie była y zatym incommodum tym kraiom na który tak wielki się ciężar zwałił za takową uprzejmości y wiern. w. tarditatem nie działosię dla łaski naszej nie czyniąc inaczey. Co aby do

wiadomości wszystkich w obec przy szło chcemy mieć y roskazuiemy, aby ten nasz uniwersał wszędzie za podaniem onego do act przymowan, publicowan y obwołan był konieczno. Dan w Mereczu, dnia osmnastego msca Octobra, roku Panskiego, tysiąc szescset szesćdziesiąt pierwszego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego czternastego roku. У того универсалу его кор. млсти печат бо́лшая вел. кн. Лит. притиснена ест, а подпись рукъ теми словы: Jan Kazimierz krol. Cyprian Paweł Brzostowski, referendarz y pisarz W. X. Litt. Который тот универсаль за поданемъ его до актъ. публикован, обволаи и до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1661 г. № 13013 л. 678.

№ 189—1661 г. Октября 24.

Универсаль короля Яна Казимира съ предписаниемъ обывателямъ Пинскаго староства въ трехнедѣльный срокъ представить по одной „серьмагъ“ и одной парѣ обуви съ кажды́хъ трехъ волокъ земли, для снабженія войскъ.

Act. uniwersалу iego kr. msci o odzieży na piechote po siermiędze.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсотъ шестдесятъ первого, мса ноябра одинадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мъною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, курсоръ универсалу его кр. млсти в речы ниже в нем выраженой ку актыкованю до книг кгородских Пинских подал в тые слова писаный.

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmuydzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernichowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem w obec. komu o tym wiedzieć należy, mianowicie woytom, ławnikom y wszystkiey włosci po wsiach y miasteczkach mieszkaiącym starostwa naszego Pinskiego y w dzierzeniu wielmożney xiężney kanclerzyney będącym poddanym naszym oznaymuiemy. Chcąc mieć po was y koniecznie roskazuiąc, abyście dla odziania piechoty naszej na woynę teraz z nami idącey, kłakturey w nagłym razie tak прётко sukna dla odziana ich sposobić nie mogliśmy, złożyli od daty tego uniwersalu naszego za niedziel trzy ze trzech włok osiadłych iako też czynszowych y dożywotnych siermięgę jedną całą, dobrą, nieznoszoną, a przytym parę obuwia, czego wielmożna dzierzawczyna nasza, a na mieyscu iey podstarosciowie y namiesnicy ich dopilnować y do executy co nayпрётzey tę wyrazną wołą naszą przywieść, a z tegosie przed nami albo odnas naznaczonemi przy oddaniu tey odzieży wyrachować maia, inaczey tedy nie uczynicie dla łaski naszej y z powinności swey. Dan w Wilnie, dnia dwudziestego czwartego, msca oktobra, roku Panskiego tysiąc szesćseth szesćdziesiąt pierwszego, panowania krolewstw naszych Polskiego y Szwedzkiego czternastego roku. У того универсалу его кор. млсти при печате бо́лшой вел. княз. Лит. подписи рукъ теми словы: Jan Kazimierz krol Cyprian Paweł Brzostowski, referendarz y pisarz W. X. Lit. Который универсаль за поданемъ его до книг кгородских Пинских прынят, уписан и публикованъ ест.

Изъ акт. книги Пинскаго градскаго суда за 1661 г. № 13013, л. 711.

№ 190—1661 г. Ноября 1.

Ордеръ короля Яна Казимира съ предписаніемъ ротмистру Пинскаго повѣта Александру Бушковскому прибыть къ 7 ноября со всіми людьми Пинскаго повѣта къ Глубокому.

Act. uniwersalu iego kr. msci do p. Buszkowskiego rotmistrza.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсотъ шестдесятъ первого, мца Ноября оснадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, постановившысе очевисто его мл. пан Витунский подал ку актыкованю до книг кгородских Пинских универсалъ наянейшого короля его млсти пна нашего млстивого в речы нижей в немъ выраженой, писаный тыми словы:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmuydzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Urodzonemu Alexandrowi Buszkowskiemu, rotmistrzowi naszemu powiatu Pinskiemu, wiernie nam miłemu, łaska nasza krolewska. Urodzony, wiernie nam miły. Lubo nie wąpiemy nic, iż wierność twoja dosyć czyniąc laudo powiatu swego, według wydanych od nas ordinansow pospieszać z ludźmi powiatu swego do boku naszego, iż iednak za zbliżeniem się nas pod oboz woysk naszych W. X. L. zaszła nas wiadomośc o potędze nieprzyiacielskiej, z którą na woyska nasze fortiter następując, one znieść usiłuje, przeto chcąc im прѣdko z naszymi in subsidium pospieszyć posiłkami, mieć chcemy po wiern. twoiey, abyś wierność twoja, iako прѣdko ten nasz uniwersał wierności twoey doйдzie, z ludźmi powiatu swego dniem y nocą pospieszał

do boku naszego na dzień siódmy Nouembra anni praesentis pod Głębokie, nie nie pochybiając tego od nas naznaczonego terminu pod surowością artykułow woyskowych. Na co dla lepszej wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć W. X. L. przycisnąc roskazaliśmy. Dan w Dołhinowie, dnia pierwszego msca Nouembra roku Pańskiego tysiąc szesćset szesdziesiąt pierwszego, panowania polskiego trzynastego, a Szwedzkiego czternastego roku.

У того универсалу его кор. млсти пры печате болшой вел. княз. Лит. подпись руки тыми словы: Jan Kazimierz krol. Jerzy Michał Bienicki, Kustosz Wilenski, regent cancellary wielkiey W.X.L. sekretarz J. k. m., а сусцепта акту Новгородского на том универсале в тые слова: року тысяча шестсот шестдесят первого, мца Ноябра осмого дня. Сесъ универсалъ его кор. млсти пна нашего млстивого до повету Пинского належачый до актъ кгороду Новгородского през его млст пна Каплинского поданый ест. Теодор Савицкий, понаместникъ Новгородский. Который тот ниверсал за поданем его до актъ до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ актовой книги Пинскаго грод. суда за 1661 г. № 13013, л. 721.

№ 191—1661 г. Ноября 2.

Постановленіе Пинскаго сеймика о снаряженіи «козачьей хоругви» въ 60 человекъ со своихъ шляхетскихъ имѣній.

Laudum powiatu Pinskiego na koni 60 kozakow postanowiono.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсотъ шестдесятъ первого, мца ноябра второго дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, от велможного

его млости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского; Гелметского старосты установленнымъ, лядвумъ свое их млеть понове обывателе повету Пинского ку актыкованю до книг кгородских Пинских подали тыми словы:

My dignitarze, urzędnicy ziemscy, grodscy, rycerstwo, szlachta, obywatele powiatu Piskiego, zgromadzeni pro die secunda nouembris w roku teraznieyszym tysiąc szesćseth szesćdziesiąt pierwszym, za uniwersałem imsci pana Arnolpha Giedroycia, woyskiego y imsci pana Jakuba Ginwida Pankiewicza, stolnika y podstarościę powiatu naszego, ktorzy ostrzeżeni uniwersałem J. k. msci y wolą ad coaequationem nas z wszytkiego W. X. L. woiewodztwy y powiaty o powrocie imsci pana Bazylego Albrychta Ordy, chorążęgo powiatu Piskiego, z pospolitego ruszenia naszego wyprawą ten nam dzień zieczania się y namowienia od Jego kr. msci pana naszego msciwego wyrażoney za pospolite ruszenie zaciągowęgo żołnierza wyprawy termin naroczył, na ktorым terminie zachawszysię, wynosząc proportionem żołnierza, chorągiew kozacką koni szesćdziesiąt namowiliśmy y zgodnie z dobr naszych szlacheckich ziemskich, pod kim kolwiek y w czyiey kolwiek possessy w powiecie naszym będących, nemine excepto, podymne osmioro na zaciąg pozwoliliśmy, ktore aby wybrał y do rąk obranego imsci pana roimistrza od nas do tey chorągwi powiatowey zarazem ordynował, obraliśmy za poborce iegomości pana Bazylego Orde, chorążęgo powiatu naszego, ten namowiony podymnego podatek obiecując od daty dzisieyszey naydaley za tydzień ieden zyscić y wyliczyć do rąk imsci pana poborcy, pod winami na contravenientes lege publica de retentoribus podatkow publicznych sancitis, pozwalając za nieoddaniem w dobra wszytkie ziemskie fortem grodowi za delatą imsci pana poborcy executionem, aby dla takowych retent iaka w niepospiechu chorągwie naszej do boku J. k. msci nie nawaliła na

powiat calamitas, w czym fide, honore et conscientia obligniemy się sami sobie, na co y rękoma naszymi przy pieczęciach zwykłych podpisniemy. Działosię na zieżdzie naszym publicznym w Pinsku mscá Nouembra dnia wtorego anno tysiąc szesćseth szesćdziesiąt pierwszego. У того лядвумъ подписы рукъ тыми словы: Arnolph Giedroyc woyski powiatu Piskiego, Jakub Ginwid Pankiewicz stolnik y podstarosci Pinski, Kazimierz Woyna pisarz ziemski pinski, Samuel Andrzej Brzeski czesznik Pinski, Kazimierz Woyna, Jan Ignacy Dzierżek Skrzinceza, Łukasz Sulimowski, Konstanty Godebski ręką swą. Swiętosław Krzywiecki, Krzysztoph Dzierzynski, Władysław Hołownia Ostrożecki, Jan Szczepa. Kоторое лядвумъ за поданемъ его до книг кгородских Пинских есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск городск суда за 1661 г. № 12013 т. 689.

№ 192—1861 г. Ноября 8.

Универсаль гетмана великаго княства Литовскаго Павла Сапѣги съ приглашеніемъ противодѣйствовать грабежу шаекъ, хватать грабителей и предавать законной власти.

Act. uniwersału iegom p. hetmana W. X. L. o znoszeniu swawolnych.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят первого, мца Ноябра деветнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ Пиньскомъ передо мною Якубомъ Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пиньским, од велможного его млости пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленым, универсаль ясне велможного его милости пана Павла Сапѣги воеводы Виленского, гетмана вел. княз. Лит. в речы нижей в нем выраженой ку акты-

кованью до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подано тыми словы:

Jasnie wielmożnym wielmożnym ichmosciom panom senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, szlachcie, rycerstwu y wszystkim obywatelom powiatu Piskiego, moim mściwym panom y braci. Paweł Jan Sapięha wojewoda Wilenski hetman wielki W. X. L. po zaleceniu braterskich powolności moich, donosze do wiadomości iż po terazniejszych tak koronnych iako y W. X. L. zawieruchach woysk J. k. mściwiele się takowych nayduie, iż bez listow przypowiednych, gromady ludzi zebrawszy pod pretextem żołnierskim miasto spieszenia się do woyska po włosciach chodząc nieznośne ubogim ludziom czynią krzywdy, między innymi y Rusiecki na przeszłym seymie na infamię zdany y ktoś ieszcze drugi tymże nazwiskiem mianiący się wojewodztwa y powiaty swowolnie poczynaiać wniwecz obrocili, prze to dawszy w mściom m. panom tę przestroгę z władze mey hetmanskiej żadam y proszę abyscie wmsć, zabiegaiąc aby ta insolentia gury nie brała, wszystkich takowych, którzy by bez listow przypowiednych z gromadami swemi krając po włosciach grassowali, a do woyska się nie spieszyli, znosili, łapali y do nayblizszych grodow do więzienia dawali dając mi o nich wiedzieć, żeby кожды подług występку swego прѣдко mogli odnieść zapłatę. Dan w obozie pod Głębokim, dnia osmego nowembra anno tysiąc szesceset szeszedziesiąt pierwszego w. m. w. m. m. panow brat życzliwy y powolny sluga Paweł Sapięha wojewoda wilenski hetman wielki W. X. L. Который универсал за поданем его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ естъ уписанъ.

Изъ актовой книги Пинскаго град суда за 1661 г. № 13013 л. 728.

№ 198—1661 г. Ноября 8.

Универсалъ короля Яна Казимира о дарованіи личныхъ и имущественныхъ правъ и привилегій тѣмъ московскимъ солдатамъ и подданнымъ, которые сдали полякамъ виленскій замокъ и перешли на польскую сторону.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча (шестьсотъ) шестдѣсять второго, мѣца Генвара второго дня.

На враде грскомъ кгородскомъ воеводства Виленского, передо мною Яномъ Окгинскимъ, маршалкомъ Волковыскимъ, подвоеводитим Виленскимъ, постановившысе очевисто панъ Семіонъ Репинскій, универсалъ Его кор. милости пана нашего милостивого покладаль и ку актыкованю до книгъ подал, на реч в нимъ в середине выражоную, писаный в тые слова:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski Krol Polski, Wielkie Xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmuydzkie, Mazowieckie, Inflant., Smolenskie, Czernihowskie, Siewierskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski, Gotski, dziedziczny krol. Wszem wobec oznaymuujemy tym listem naszym, iakośmy zwykli zawsze tym, którzy in partes nostras regias wyszedszy wierność poddaństwa poprzysięgli, łaskę naszą krolewską wyswiadczać, tak y teraz, gdy niektore Moskiewskie osoby, mianowicie podyacze Siemion Repinski, Danilo Marmowski, Maxim. Wiczesławowski y żołdaci niektorzy to iestъ Pałwiecht Horbunow, Dementi Pawłow, Fiedor Moskwicin, Abram Michajłow, Siemion Deibień, Siemion Onturowski, Stephan Kozakow, Kuzma Prokofow, Filip Lapickin, Ihnat Martemianow, Stephan Hiedyszew, Michajło Tretiakow, Charision Ostafiew y inszych nie mało tak Moskiewskich iako y Tatarskich ludzi z zanku Wilenskiego jedni przed czasem na stronę naszą przedali się, drudzy sami dobrowolnie commendanta swego na zam-

ku Wilenskim będącego związawszy nam go, a oraz y zamek Wilenski podali, w czym nie małą przysługę nam y Rz-ptej uczynili. Zaczyn godnych bydz rozumie my tych wszytkich łaski naszej y respektu Rz-ptej, ktorych my nie tylko przy wszelakiey wolności y bezpieczenstwie tak na zdrowiu iako y na substancy ich wszytkiey zostawuiemy y w osobiwey protecky naszej krolewskiey ich samych y dobra ich mieć będziemy, ale też gospody wolne w mieście Wilenskim mieć, y gdzie który zechce iachać pozwalamy, przeciwko którym zachować wszelkiey condyty ludziom przykazuie . . mieć y surowo roskazuiąc, aby się żaden o przeszłe rzeczy y postępkі ich, które nieprzyaciolmi będąc komuż kolwiek z woli starszych albo z domysłu swego hostiliter wyrządzili, przymówek ani przegrożek czynić, pogotowiu mścić się nie ważył, pod surowym contra delinquentes karaniem, osbliwie aby ich mieszczanie Wilenscy do sądu swego nie pociągali, ale mają bydz pod przysądem y juriscietią urodzonego commendanta naszego, w zamku Wilenskim od nas zostawionego. Wszakże gdyby z nich który w mieście którym, lubo y Wileńskim, osieść chciał, tedy podlegać jurisdictey mieyskiey ex bonis praevio juramento na mieyskie będzie powinien. Co aby do wiadomości przyszło, chcemy mieć, aby ten nasz uniwersał wszędzie za podaniem onego do xiąg w publicznych mieyscach publikowany y obwołany był koniecznie. Dan w Wilnie, dnia osmego mca Decembra, roku Pań. tysiąc sześćset szesdziesiąt pierwszego, panowania panstw naszych polskiego trzynastego, a szwedzkiego czternastego roku. У того универсалу пры печати вел. княз. литов. подписе руки его кор-е мсти теми словами: Jan Kazimierz krol. Uniwersał na wszelakie bezpieczenstwo osob Moskiewskich in partes Je-o kr. Mosci przybyłych, także y substancy ich. Cypryan Paweł Brzostowski Refarendarz y Pisarz W-o X-a L-o. Которы тот универсал

за покладанемъ оного ест до книгъ городскихъ виленскихъ вписанъ.

Изъ связки Виленскаго городского суда № 4676, л. 335.

№ 194—1661 г. Декабря 28.

Заявление земянина Кунцевича о пропажѣ его документовъ во время войны съ Москвою.

Roku 1661, msca 10-bra 28 dnia.

Na urzędzie zamku Śluckiego stanowszy oczewisto ziemianin xwa Śluckiego pan Roman Kunczewicz y protestował wnosząc žalobe swoje na ten czas do xiąg zamku Śluckiego na niezbożnych nieprzyaciol swych, po odeysciu moskwy pozostałych, o to y takowym sposobem, yż, prawi, w roku przeszłym 1655, 8-bra 10 dnia, gdy Moskwa przyszła s Klecka y z Nieswiża drugi raz pod miasto Jego xcey msci Śluckie, tamże stanowszy obozem, czaty y zagony na kilkadziesiąt mil od Ślucka puszczałi, pałac dwory y wsi różnym panom w xięstwie Śluckim będące y nas ubogich ludzi wniwecz obrocili, kogo ieno nalazszy, bądź we wsi tak też y w puszczy wszytkich w pień scinali y na śmierć zabiiali y tyranską ogniem palili, y gdyśmy w puszcza z bydełkiem y z rzeczoma do Obłuczna się sprowadzili y tamże sie chronili, tedy ci zdraycy, napadszy na tabor nasz, wiele ludzi pozabiiali, bydło, konie, fanty pozabirali, między ktoremi rzeczoma były różne sprawy, daniny, między ktoremi sprawami był list wieczysty kupczy orynał y wypis aktykowania tey sprawy, yntromisyia podania widzowa na osmo część konia, od Mikołaija Jasinskiego dany, drugi takowy że na czwartą część włoki od Karpa Jasinskiego, trzeci od Łukasza Moszczynskiego także też na czwartą część włoki, przy tym obligow niemało, jakoż Moskwa lubo to nieprzyaciol przywiozszy z s puszczy przed domem Korzunowym tamsie dzielili y sprawy moie, które wy-

rzucili s fastykulem, przy ktorych sprawach y obligi rozne mnie dane y sprawy wysz mienione ktos wziął, ktore sprawy, iesliby sie u kogo pokazac mogli, prawnie mowic na tegosie opowiadam y protestuie, y prosil p. Roman Kuncewicz, aby iego zaloba y opowiadanie do xiag zamku Sluckiego bylo zapisano, co iest zapisano.

Изъ акт. кн. Слуцкаго град суда за 1657—1661 г. № 13577, л. 129.

№ 195—1661 г. 1 октября 29 дня.

Декретъ войскового судьи по дѣлу о притѣненіяхъ и обидахъ обывателей Пинскаго повѣта со стороны землянина Казимира Бобра.

Act. dekretu iegom. p. sędziogo wojskowego strony p. Bobra.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ второго, мца Генвара девятого дня.

На рочкох кгородских в замку гдарском Пинском, Генвара первого дня прыпалых и порадком правным судовне отправованых, передо мною Яном Каролем Млоцким, Пинским, Гелметским старостою, постановившысе очевисто его милость пан Андрей Фурсь подаль ку актыкованю до книг кгородских Пинских пер облятам декретъ его млсти пна Даниеля Казимира Чешенского, суди ясне велможного его млсти пна воеводы Виленского, гетмана великого вел. княз. Лит. войскового, в речы нижей в нем выраженой ферованый, в тые слова писанный.

Roku tysiac szescseth szesdziesiąt pierwszego, msca decembra dwudziestego dziewiątego dnia. Przede mnie sędziogo wojskowego Daniela Kazimierza Czeszenskigo, od iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wileńskiego, hetmana wielkiego W. X.L. w Rożaney. przypadła sprawa na sądy z powiatu Pinskigo, agitowana przez imsci pana Jana Cichososnowskiego, skar-

bnika Lidzkiego y iegomsci pana Andrzeia Fursa, także imsci pana Kazimierza Witunskiego, obywatelow tegoż powiatu y towarzystwo zaciagowe rotmistrzowstwa imsci pana Alexandra Buszkowskiego loco pospolitego ruszenia z panem Kazimierzem Bobrem, rotmistrzem, mianuiącym się bydz supplementowym pułku pana Samuela Oskierki, sędziogo ziemskiego Mazyrskiego, pułkownika J. k. imsci woyska W.X.L., o poczynienie ciągnieniem wiele szkod, krzywd y violenty roznych przez onegoż y towarzystwo onego, zaciagnionego w powiecie Pinskim, także y włosci oeconomiey Pinskiej mimo surowosc artykułow wojskowych y uniwersaly przeciwko swawolnym od J. k. imsci y imsci pana hetmana wyniesione, ani od woyska w związku będącego mianuiący na to slusznego dowodu, czego wszystkiego protestacie, relatie y registra szkod poczynionych pokladali vigore, domawiaiac się, iuris iako będącym z nim y thowarzystwem imsci powiatu Pinskigo przez rotmistrza na to poslanemi. Stanawszy przyprowadzony z tych szkod y violenty z towarzystwem przed sąd pomieniony pan Kazimierz Bobr na takowe obietcie y skargi, przez ich imsciow od powiatu Pinskigo doniesione, tak się wymierza, iż lubonie miał samego authentiku uniwersalu na supplement imsci panu pułkownikowi swojemu od imsci pana hetmana danego, miał iakoby z onego acticowanego w xięgach grodzkich Nowogrodzkich wypis y copia, za ktorą przy karcie pułkownika osoblivey te towarzystwo supplementował y prowadził do Brahinia na kwatere, ktorego wypisu y copiey nie pokladal, mieniac bydz pozabierane od ichmsciow panow żołnierzow powiatu Pinskigo pod ten czas, gdy był gromiony. Na ostatek pytany, ktorego by roku, dnia y daty wypis y copia iakoby iego kr. imsci uniwersalu y imsci pana hetmana na supplement dany był, niepamięcią wymowil, y dalszego o sobie wyvodu nie producował, towarzystwo zaś ubezpieczeniem slusznego

zaciągu wymawiało. Przeto ja sędzia, wszystko wyrozumiawszy okoliczności z productu pokładanych ichmsciow panow powiatowych, na ktore pan Bobr żadnych reductow reciprocę nie pokazał, stosując się do dowodow powiatu Piskiego, pana Bobra, jako agrasantem według praw y artykułow wojskowych na garło wskazuje, odsyłając go oraz na executią tego dekretu do grodu powiatu Piskiego, ktora ma być wypelniona od daty tego dekretu za niedziel dwie; między temi dwiema niedzielami grod wprzod przy imsci panu Stephanie Owszanskim y imsci panu Kazimierz Giedroyciu deputowanemi na to z sądu niniejszego do ichmsci mają processa pokładać y ręką moją naznaczone werifcowane y po uczynioney verifcacji za poprzysiężeniem podług tych processow y dowodow woytow y chłopow sześciu ma pan Bobr już podlegać y irremissibiliter dekretowi, a towarzystwo post executionem talem ma się wszystkie na tym odprzysiądz, jako nie na żadną swowolę exactią zaciągneli się y upewnieni tą wiadomością iż ten supplement miał być pewny, na usługę Rzptej y obronę, a nie na żadną oppressią y uciążenie odprawowali w ciągnieniu; od paen artykułow wojskowych wolnemi czynię mocą tego dekretu. Pisan w Rożaney. У того декрету при печате подпис руки тыми словы: Daniel Kazimierz Czeszenski, sędzia wojskowy W. X. L. Который тотъ декрет за поданемъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1662 г. № 15014 л. 7.

№ 196—1662 г. Января 4.

Заявление отъ имени витебскаго воеводы Владислава Воловича о наѣздѣ земскаго Мозырскаго судьи Самуила Оскерки на его им. Кольни, Пинск., пов.

Prof. urzędnika z Kolna iegom. p. wdy Witebskiego na iegom. p. Oskirke.

Лета от пароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесят второго, мца Генвара четвертого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичомъ, столникомъ и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинскаго, Гелметскаго старосты установленным, панъ Стефан Ковнацький, слуга и урадник ясне велможного его млсти пана Владыслава Воловича, воеводы Витебского, оповедане свое на писме до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подал в тые слова:

Msci panie urzędzie grodzki Pinski. Ja Stephan Kownacki, слуга iasnie wielmożnego imsci пана Владыслава Воловича, воiewоды Witebskiego, пана mego miłosциwego w майетности Kolenskiej, w powiecie Mozyrskim лежачей zostайащего, donoszę do wiadomości wmsci urzędowej y soleniter protestuję się на имsci пана Самуила Оскирке, сѣdzieго ziemskiego Mozyrskiego y пулковника Якмсци о том, iż имсѣ пан Оскирка, по устąpieniu nieprzyяциоѣ moskalow y kozakow z powiatu Mozyrskiego, będąc w tem kraiu ze wszystką potęgą пулку swego, nienależние wiachawszy w майетность wielmożного imsci пана воiewоды Witebskiego, пана mego, w wieś Kolnie y роzne wsi do тей майетности należące, w roku тysiac szescset szescdziesiątym, guerico modo dla dalszey powiatu tego ochrony, ale снаѣ czynіаc umyslnie на zgube wielmożного imsci пана воiewоды Witebskiego, przepomniawszy боiazni Bozey y srogości prawa pospolitego, tu-

dziesz y artykułow woyskowych, na zle czyniących opisanych, roku mianowanego, msca Aprila dwunastego dnia, wprzod rozkazal różnym chorągwiom pułku swego czynić w tey maiętnosci Kolnie, iako w niebytności imści pana wojewody Witebskiego zdzierstwo, iako iaki postronny nieprzyjaciel, łupy u tamecznych poddanych imsci różnych wsi zboża w kłuniach młoczone y niemłoczone, fanty s kleci przez zamki, różne siermięgi, kozuchi męzskie y białołowskie, chusty brali, woły y krowy, swinie y prosięta w tey wsi Kolnie, wsi Żydkowiczach, we wsi Kozanowiczach we wsi Łudzieniewiczach, we wsi Zabrodoczcu, we wsi Baliczach y innych tak legumina, wieprze, sadła, półcie y co mogli znaleźć, miody prazsne w schowaniach y w barciach, sosnach y ulach będące, na korzeń wydzierali y brali, ku ostatku wszystką wieś Kolno z gumnami, oborami, budynkami, kleciami, naczyniem spalili y w niwecz obrocili, które wszystkie szkody przez imsci pana Oskirkę pułkownika J. k. msci, w tych wsiach poczynione, na osobliwym rejestrze dostatecznie specificowane y czasu prawa dowiedzione będą. O co chcąc z imścią panem Samuelem Oskirką u każdego sądu y prawa, gdzie tego prawo drogę ukaże, imieniem imsci prawem czynić, iednak zostawiwszy samemu wielmożnemu imsci panu wojewodzie Witebskiemu panu swemu dla uczynienia o te szkody y wykłady prawne do dochodzenia onych szyszej protestacy salue, na ten czas prosze, aby ten proces był do xiąg grodzkich Pinskiх przyjęty y zapisany. Што ест записано. Пры котором оповеданю тогож року ставшы очевисто Матей Погорелский, енерал воеводства Минского, квить свой реляційный до книгъ кгородских Пинских признал в тые слова:

Ja Maciey Pogorzelski, ienerał J. k. msci wojewodztwa Minskiego, zeznam tym moym relacynym kwitem, iż roku peraznieyszego, tysiąc szesceset szescdziesiątego, msca Aprila dwudziestego szostego

dnia, z stroną szlachtą panem Janem Okunowskim y panem Macieiem Lisowiczem, s ktorimi byłem wzięty na sprawę od urodzonego pana Stefana Kownackiego, sługi y urzędnika Kolenskiego, maiętnosci iaśnie wielmożnego imsci pana Wiadysława Wołowicza, wojewody Witebskiego, zostaiącego, w powiecie Mozyrskim tey maiętności leżącej Kolna na oglądanie tey spaloney wsi, gdzie za przybyciem moym ieneralskim y za okazowaniem od pana Kownackiego y tamecznych poddanych widziałem spalonych trzydzieście y pięć domow także kleci y swirny, obory ze wszystkim pogorzeli, tylko popioły na tych mieyscach leżą, a budynku żadnego niemasz, które spalenie wsi nowego Kolna poddani mianowani dali sprawę, iż za niazdem przez imsci pana Samuela Oskirkę, pułkownika J. k. msci, s pułkiem swoim te spalenie wsi stało y zrabowanie różnych wsi w procesie mianowanych, roku wysz pisanego msca Aprila dwunastego dnia. Co wszystko mną ienerałem swiadczył. A tak ia ienerał, com widział y słyssał tedy, to wszystko w tę relacyą spisawszy, z moią y strony szlachty pieczęciami y s podpisem ręki mey podaie y przyznawam do xiąg grodzkich Pinskiх. Pisan roku, msca y dnia wysz pisanego. Maciey Pogorzelski ienerał J. k. msci. Которое оповеданье и енералово сознание до книгъ кгородских Пинских ест записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1662 г. № 13014, л. 282.

№ 197—1662 г. Января 7.

Универсаль короля Яна Казимира съ назначениемъ въ Варшавѣ на 20 февраля 1662 г. двухнедѣльнаго сейма и на 30 января предварительныхъ повѣтовыхъ сейминовъ.

Act. uniwersału iego kr. msci na seymik y na seym złożenie.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ второго, мца Генъвара двадцат пятого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пиньском, передо мною Якубом Кгинвидомъ Панькевичомъ, столником и подстаростимъ Пиньским, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцко-го, Пинского, Гелметского старосты установленным универсал наяснейшого короля его милости, пана нашего милостивого, в речы нижей в немъ выраженой до книг кгородских Пинских подано в тые слова писаныи:

Jan Kazimierz z Bożey łaski krol, Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmuydzkie, Mazowiecki, Inflant-ki, Smolenski, Czernihowski, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożnym, urodzonym, senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Piskiego, uprzeymie y wiernie nam miłym łaskę naszą krolewską. Uprzeymie y wiernie nam mili! W tak straszney państw od Boga nam powierzonych reuolutiey, gdy oprócz zewnętrzných domowe nastaią trudnoŃci, Ńwiadkiem nam nie tylko same zostaią nieba, ktore y zimney y gorącey nad zwyczaj monarchow inszych inclementiey doznaliŃmy, ale y Ńwiata całego zdania, z ktorego wszystkich niemal narodow na państwa nasze tak sroga zebrała sie była nawalnoŃc, żeŃmy nic z oycowskiey naszej nie opuŃcili czuloŃci, coby y do odwrocenia y do uspokoienia tak zamieszaney należało Rzptej, iuŃ to y prywatne krolewskiego domu naszego zbiory na publiczne potrzeby, lubo dobra nasze stołowe w ruinę obrocone, żadnego nam nie przynoszą pożytku, hoynie zawsze sypiąc, iuŃ zdrowie własne na wszelakie niebezpieczne codzienney woyny razy dla miłości teyŃe oyczyny y wiernych, a wdzięcznych tego poddanych naszych waiąc iuŃ na tak wielu seymach bezsenne noc y dni przewlokłe wiodąc, w ostatku y teraz według słowa na seymie przeszłym

stanom W. X. L. danego, osobo naszą oboz pod Połockiem nie bez wielkiego niewczasu nawiedzaiąc y fortece z rak nieprzyiacielskich odbieraiąc, y iednak iŃ jeszcze tajemnę wyrokow Bozskich przeszkody poŃadanego nam nie dopuŃcili uspokoienia, nie zeszłosie ynaczej, tylko krolewskim sercem tak potężne wytrzymuiąc upartej fortuny stosy, przy pomocy Bozskiey do takich udać sie sposobow, ktore by te razy y zawziętoŃci uleczyć y uspokoić mogly; a że między wszystkimi nayskuteczniejsze remedium na to seym, na ktorым cała Rzpta pretensie woysk swoich dostatecznie wyrozumieć y na dosyć uczynienie onym za krwawe zasługi obradę iako wynaleŃc moŃe, tedy za radą panow rad naszych koronnych y W. X. L. widząc zwłascza, że woyska nasze W. X. L. ustawicznoŃci obozową y codzienney z nieprzyaciolmi utarczkami, a mianowicie w niedawney a z męstwa y odwagi swej u wszystkiej potomnoŃci sławney z Chowanskim y Naszczekinem za Dzisną y Dzwina chwalebney rosprawie, wniwecz zrobione y na pocztach zesłę, daley woienney pracy luboŃmy sami ochote ich widzieli, wydolać nie mogą przy tak leniwey na ktorej nie oddanie zawszy utyskuiać consolatiey, seym stanom koronnym y W. X. L. dwuniedzielny w Warszawie sine solennitatibus w roku terazniejszym tysiac szeŃset szesćdziesiąt wtorym, msca Lutego dnia dwudziestego, a seymiki woiewodztwom y powiatom, seym poprzedzaiące, na dzieñ trzydziesty msca Stycznia naznaczyć y złoŃyc umyslilismy, iakoŃ składamy y naznaczamy niniejszym uniwersalem naszym oycowską Ńadaiąc uprzeymoŃci y wiernoŃci waszey, abyŃcie na seymik powiatu Piskiego ziachawszy, tak o Rzptej spolney oyczynie radzili, iakoby z tey rady nie dalsze zawiedzenie, ale rzetelne uspokoienie odniosła y woyska tak wiele razy zapłato assecurowane, dotąd nie uspokoiene y owszem y do związkow, w ktorым z wielkim Ńalem naszym y Rzptej zostaią, pobudzone tandem aliquando

accomodowanej także insze teyże Rzptej potrzeby obmyslone zostały, iako to fusius z instructiey naszej przez posła naszego na seymiku uprz. y wiern. w. doniesionej patebit. Ktory nasz uniwersał aby tym prędzey do wszech przyszedł wiadomości, urzędом grodzkim roskazujemy, aby za podaniem do act przymować y wszędzie na mieyscach zwyczajnych publicować roskazali. Dan w Bielsku, dnia siódmego mscia Stycznia, roku panskiego tysiąc szesceset szeszedziesiąt wtorego, panowania krolewstw naszych polskiego trzynastego, a Szwedzkiego czternastego roku. Sądy seymowe nie będą się odprawowali, za czym niech ich strony nie pilnują. У того универсалу пры печате болшой вел. княз. Лит. притисненой подписы рукъ тыми словы: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz W. X. L., starosta Grodzieński mр. Который тотъ универсаль за поданьемъ его до актъ, публикован и до книгъ: кгородскихъ Пиньскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. книги Пинского град. суда за 1662 г. № 13014, л. 363.

№ 198—1662 г. Января 15:

Заявление, землянина Якуба Людогоского о пропажѣ его имущественныхъ документовъ при взятіи Мстиславскаго замка Московскими войсками.

Протестація его млсти пна Якуба Людогоского.

Року 1666 (1666), мца Сентебра десятого дня:

На рочкохъ судовыхъ кгородскихъ, порадкомъ права посполитого припалыхъ и судовне у во Мстиславли отправованыхъ, перед нами врадниками судовыми кгородскими воеводства Мстиславского, Павломъ Станиславомъ Байковскимъ, подстолимъ и подстаростимъ Стефаномъ Воронежскимъ Мар-

ковичомъ судею, а Яномъ Кулакомъ Околовом, писаром, отъ ясне велможного пна его млсти пна Миколая Валерияна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомскаго Пораднинского, державны будучыми, ставшы очевисто его млсть пан Якубъ Людогоский, вышис протестація, с книгъ права Майдебурского Кричовскаго ку актыкованю, покладал, просены, абы тая жалоба его ниже менованая до книгъ была уписана, которое мы врад огледавшы, за потребованемъ его млсти пна Людогоского, казали есмо уписат, который у книги уписуючы слово от слова так се въ себе маеть: Выпис с книгъ справ мескихъ права Майдобурского Кричевского.

Лета от нароженя Сна Божого тисеча шестсот шестдесят второго, мца Генвара четнадцатого дня.

На враде Его кор. млсти мескомъ права Майдобурского Кричовского, передо мною Гелияшомъ Владыславомъ Сурином, полковникомъ Его кор. млсти, подстаростимъ и лентвойтомъ Кричевскимъ, отъ ясне велможного его млсти пна Миколая Стефана Паца, всеводы Троцкого, старосты и войта, Кричевского и Олучицкого, Сейвенского, Вижанского державцы и перед нами бурмистрами, райцами, лавниками и всего посполства на рокъ теперъ заседаючыми, жаловал и обтяжливе оповедалъ незноснымъ жалемъ своимъ землянина Егоръ кор. млсти воеводства Мстиславского пан Якубъ Людогоский таковымъ способомъ отомъ, штожъ в року минуломъ тисеча шестсотъ пятдесятъ четвертого, мца июля петнадцатого дня, кгда князъ Трубецкий подыщол и подступилъ под замокъ Егоръ кор. млсти пна нашего млстивого Мстиславский з людомъ; з войскомъ московскимъ с потугою великою и усилствомъ, герматно з розными воеводами и з розными пулками; а самъ Царская млет под замокъ Смоленскъ подступилъ и Смоленскъ облегалъ, а князъ Трубецкий, стоечы под замкомъ Мстиславскимъ, през колко дней штурмуючы и добываючы замокъ Мстиславский;

а потом учынившы штурмъ валный великий, облегли замокъ Мстиславский около и през квалтъ и усилство великое и през штурмъ тот замокъ Мстиславский добыл и вынял, высек и выпалил, за кого уподобали, то живцом в полон побрали, в котором том замку Егор кор. мсти Мстиславском пред часом тривог и подступенем князя Трубецкого маетност и худоба моя спроважона была для зхованя от неприятеля, грошы готовые, золото, серебро, цынь, мед, шаты, также справы вечыстые, продком моим славное памети наданое велебному отцу Филарету Данилевичу, архимандриту Онофреевскому заложена Стого Онофрея стоячого над рекою Черною на потоку, а отцу Альхверю Данилевичу на светую Пречыстою в селе Подлужи, а в селе Людогощы на светого Еворгия и за рекою Сожом зо всякими пожитками и доходы от славное памети их мстей князей уделных и привилее на тоежь надане на potwierженя от славное памети кор. Егор мсти Августа Першого, также данина их мстей князей уделных на вечност вечными часы на службу Сайновскую в селе Людогощы у воеводстве Мстиславском лежачом и листы ревизорские, квити поборовые с тых маетностей наданое до скарбу Егор кор. мсти отданное и квити поселские и иные справы вечыстые, што есми я купил посполу з небожчыком братом моим у пна Федора Тимофеевича Олека именице в селе Ковшове и в селе Колотовине, об апол реки Сожа, вечными часы, зо всякими пожитки, з огородами, погноями, папнею оремою и не оремою, березниками, облогами, боры, лесами, з деревом бортным, зо пчолами околицами, выпусками, прогоны, крыницами, реками, речками, з сеножатми, гоны бобровыми и з ловы зверинными ии рыбными, згола зо всякими пожитки, доходы до тое маетности купли нашею принадлежачое, яко сама в себе мает и на враде земском Мстиславском в роках Троецкихъ у во Мстиславли признаые,

интромисья генералская до моцы и держеня нашего в носесыю нам поданое, самый оринал ии выпис с книг, интромисья генералская выписом с книг вынятое, также купля, што есмо купили вечными часы у пна Ивана Гриня в селе Дубчыне, за рекою Сожом, сумеж с пном Слюнкою половицу и на враде в роках Троецкихъ земских у во Мстиславли признаое и през енерала в моц и до держеня нашего заведеное и в носесыю поданое, листы записы на заставу даные от небожчыков Герасима и Александра Парфеновичов Валюжыничовъ на третюю част именница их в селе Острейковичах, обликъ на небожчыка брата моего Федора Людогоского на двадцат копъ, другий обликъ на небожчыка Дмитра Людогоского на семдесят копъ, на пна Яна Шлюбовского на копъ двадцат, а декреты суду уголовног трибуналного, што нашим продком задавано пред подстаростим Келбвшом ии того недоказал пан Ревут, и тые справы в том же замку Мстиславском погинули и иных справ, обликгов немогу на сес час през жал свой усломнет; также декрета земские кгородские Мстиславские ии трибуналские з розными особами, которые тые справы не ведома ии Москва пры вынятию ии высечению ии выпалению замку побрали, тили погорели. Которого того жалю ии оповеданя своего до книг ни где не заносил до сих часов, все за тривогами ии небезпеченством от неприятеля московского за наступенем на панство Егор кор. мсти, бо ии жадного враду земского ии кгородского не было ии Майдобурского у во Мстиславли не было, а тепер за щасливым панованем Егор кор. мсти ии очищенем от неприятеля Московского, яко на сес час najbliżшему враду, вашей мсти доношу ии оповедаю. Которое тое оповедане до книг майстратовых Кричевских ест записано, с которых ии сес выписе под печатю майстратовой ии с подписом руки моее лентвойта ии писара ест выдану Якубу Людогоскому. Пи-

сан у Кричеве. У того выпису пры печати подпис рук подписано тыми слоуы: W niebytnosci imsci pana Ientwoyta Mikołaya Koziol, Василей Зенкович писар. Который тот выпис за поданем до акт особы вышей менованое до книг судовых гродских Мстиславских ест уписань.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣднаго суда за 1666 г. № 2/1418 л. 687.

№ 199—1662 г. Января 15.

Списокъ шляхты полоцката воеводства, отличившихся при взятіи Дисненской крепости московскими войсками 29 марта 1661 года.

Aktykacya rejestru szlachty woiewodstwa Połockiego.

Roku tysiąc siedmset osmdziesiąt wtorego, miesiąca Septembra dziesiątego dnia.

Na roczkach sądowych grodzkich powiatu Oszmianskiego, msca Septembra w roku teraznieyszym wyż na dacie pisanym przypadłych y sądownie w mieście Postawach odprawuiących się, przed nami Krzystofem Skirmontem przyduiącym, Antonim Hutorowiczem sędziami, a Andrzejem Sawicz Zabłockim, podczaszym, rotmistrzem y grodowym pisarzem, urzędnikami sądowymi grodzkimi powiatu Oszmianskiego, od iaśnie wielmożnego J. pana Thadeusza Kociella, kawalera orderu świętego Stanisława, pułkownika znaku Petyhor. W. W. X. Litewskiego, Markowskiego y sądowego powiatu Oszmianskiego starosty na sądy grodzkie powiatu Oszmianskiego instalowanymi, stanowszy osobiscie u sądu patron W. J. P. Jozef Niewiarowicz, skarbn. woiewodstwa Wilenskiego, opowiadał, prezentował y ad acta podał widymus rejestru szlachty woiewodstwa Połockiego, z xiąg grodzkich powiatu Brasławskiego wyięty, w ktorым na

pierwszey stronie pod ostatnim wierszem na zakrysleniu kancellaryiskim wiersz innym charakterem y atramentem w te słowa. Pan Jan Łabecki, pan Piotr Worzanski dopisany, ktory podaiąc prosił nas sądu, aby pomieniony registr ze wszelką w nim wyrażoną rzeczą był do xiąg grodzkich spraw wieczystych pttu Oszmianskiego przyięty y wpisany, iakoż my sąd ony przyiowszy, wpisać w xięgi zaleciliśmy, a wpisuiąc de verbo ad verbum thenor sequitur estque talis:

Widymus z xiąg grodzkich powiatu Brasławskiego.

Leta od narożenia Syna Bożecho tysieca sześćset szezdziesiąt wtorocho, miesiacza Feuralia siedymnacatoho dnia.

Na wradzie hospodarskom hrodzkom Brasławskom, predo mnoiu Krystofom Kosakowskim, podstarostym Brasławskim, od wielmożnoho pana Jeho miłosty pana Jana Zawiszy na Baksztach, starosty Brasławskoho buduczym, postanowiwszysie oczewisto ziemianin hospodarski woiewodstwa Połockoho ieho miłosty pan Alexander Skoreni pry aktykacyi listu Jeho krolewskie miłosty amnestnoho tot registr spisania szlachty woiewodstwa Połockoho ku wpisaniu do knieh chrodzkich Brasławskich podał w tyie słowa:

Spisok panow obywatelow woiewodstwa Połockoho, ktorzy na fortecy Dzisienskiej zostawali po ten czas, gdym ia Mikołay Władysław Judycki, kawaler Maltański, kasztelan Nowogrodzki, artyleryi y woyska cudzoziemskiego W. X. Litewskiego generał, regimentarz woyska J. k. msci, przyszedłszy z woyskiem J. k. msci w roku tysiąc sześćset szezdziesiąt pierwszym, dwudziestego dziewiątego marca, od nieprzyiaciela moskwicina za życziwością y odwagą panow szlachty y mieszczan wyż pomienioną fortecę Dzisiensko rekuperował: pan Olbrych Jeśman, pan Jan Swaracki, pan Waclaw Jawgiel, pan Hrehory Hłasko, pan Jerzy Łoweyko, pan Michał Kirkor, pan Jan Kublicki, pan Jan Hłuszanin, pan Paweł Szypilo, pan Matfley

Skoren, pan Jan Chołchowski, pan Alexander Czerkas, pan Jan Tyszka, pan Adam Konopacki, pan Jan Piotrowicz, pan Stefan Snarski, pan Hrehory Wiszkowski, pan Stefan Pietraszkiewicz, pan Jan Łabocki, pan Piotr Worszakinski, pan Piotr Pietraszkiewicz, pan Daniel Sarnowski, pan Jan Machcinski, pan Fiedor Pohowski, pan Alexander Ososko, pan Leo Szyrwinski, pan Stanisław Szypilo, pan Heliasz Hłuszanin, pan Roman Cwecinski, pan Iwan Cwecinski, pan Michał Juriewicz, pan Dawid Jakowicki, pan Samuel Jakowicki, pan Fiedor Spirkowicz, pan Jerzy Spirkowicz, pan Bazyli Uszacki, pan Daniel Osowko pan Samuel Snarski, pan Jan Ohryszko, pan Jakub Seybut, pan Stefan Woynowski, pan Krysztof Dmitrowicz, pan Łukasz Bucko, pan Alexander Bucko, pan Wasiley Bucko, pan Zacharyasz Ososko, pan Heliasz Ososko, pan Gabryel Szpakowski. Poczszty wdowie: pani Dmitrowey Oginskiey poczet, pani Marcyanowey Sczytowej poczet, pani Mikołaiowey Jeśmanowey poczet, pani Danielowey Czapinskiey poczet, pani Jelenskiey poczet, pani Swiackiey poczet, pani Janowey Snarskiey poczet. U toho rejestru podpisano tymi słowy: Registr Jppw obywatelow, ktorzy na fortecy Dzisienskiey tempore dedicionis praesentes byli ręką moją podpisuję, Mikołay Władysław Judycki, kawaler Maltanski, kasztelan Nowogrodzki, regimentarz na ten czas woyska W. X. Litewskiego ręką swą y niżej: Hrehory Illnicz burmistrz Dzisien., Mikołay Stefanowicz burmistrz Dzisienski ręką y suscepta magistratu Dzisienskogo w tyie słowa: Roku tysiąc sześćset szezdziesiąt wtorego, msca Januaryi piętnastego dnia. Ten registr przed panami burmistrzami rocznemi przez pana Stefana Pietraszkiewicza prezentowany y do xiąg mieyskich Dzisienskich iest wpisany, a podpisaną tymi słowy: Symon Tyczkiewicz pisarz Dzisienski. Ktory tot registr na wrade pokładany zo wsieiu recziu do akt hrodzkich Brasławskich przyięty y wpisany, z ktorych y ten

widymus pod pieczęcią urzędową grodzką powiatu Brasławskiego w roku teraznieyszim tysiąc siedmset osmdziesiąt drugim, msca augusta osmego dnia stronie potrzebującej iest wydany. Actum w Brasławiu ut supra. U tego rejestru spisania szlachty wojewodstwa Połockiego, przy wycisnioney urzędowey grodzkiey powiatu Brasławskiego pieczęci oraz korekta I. p. vice regenta wespol z intitulacją na dole temi wyraża się słowy: Zgodno z xięgami. Woyciech Wandałowski nam. y vice regent ziemski. Vidymus rejestru obywatelow wojewodstwa Połockiego J. pp. Tyszkom służący. Ktory to widymus rejestru za podaniem przez patrona wyż wyrażonego u sądu ad acta, iest do xiąg grodzkich spraw wieczystych powiatu Oszmianskiego przyięty y wpisany.

Изъ акт. Ошмянскаго гродскаго суда за 1781—2 годы № 6276 л. 475—6.

№ 200—1862 Февраля 29.

Атестация землянина Пинскаго повѣта Марціана Новицкаго, находившагося въ Московскомъ плѣну.

Акт. attestacy pana Nowickiego z Moskwy.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят третего, мца Генвара дванадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубомъ Кгинвидом Панкевичом, столникомъ и подстаростимъ Пиньскимъ, од велможьного его млети пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, постановившимъ очевидно панъ Мартиян Новицкий, земенин гдарский повету Пинского, оповедал и ку акътыкованю до книг кгородских Пинских подал атестацию од их млети пановъ товариства с под розных хоронквей войскъ короны полкое и вел. княз. Лит. в земли московской з ним

самым посполу в везеню будучых ему выданую, просечы, абы до книг принята и уписана была, которую я врад принявшы, до книгъ уписать казалемъ и слово од слова такъсе в себе мает:

My szlachta, rycerstwo, obywatele różnych woiewodstw y powiatow, rotmistrze, porucznicy y towarzystwo s pod różnych chorągwi woyska J. kr. m. pana naszego miłosciwego zaciągu wielkiego W. X. Lit., w różnych expedicyach na różnych miejscach z woyskiem Cara Imsci moskiewskiego odprawuiących przez woysko Cara Imsci zabrani y do ziemie Moskiewskiej zaprowadzeni, oznaymuiemy tą atestacyą naszą, iż za przyprowadzeniem do teyże ziemie moskiewskiej niebozczyka iego-mosci pana Macieia Kazimierza Eysimonta, rotmistrza I. kr. m. z towarzystwem iego, mianowicie z panem Marcinem Nowickim y inszemi, w potrzebie pod Norzynskiem przez kozakow ukrainnych y woysko Cara imsci wziętych, pan Marcin Nowicki, obywatel powiatu Pńskiego, przekładał y opowiadał żał swoy na chorągiew wielmożnego imsci pana Jana Sosnowskiego kasztelana Połockiego, w ten sposob, iż gdy po wzięciu przez kniazia Iwana Andrzeiewicza Chowanskiego zamku Brzeskiego pułk imsci pana Kazimierza Obuchowicza, w ktorego regimencie y ta chorągiew imsci pana Połockiego była, odprawiwszy pod Malczem potrzebę, gdzie y imsc pan Obuchowicz iako regimętarz wzięty został, nie mając obranego regimęntarza, w powiat Pński wstąpił y nie opodal od Pńska po wsiach stanowiska chorągwiom rozdana było, w tym czasie rodzicielka żałobliwego pani Zophia Rabkowna Bohdanowa Nowicka z małżako iego y czeladką, ktora przy nich była, z zabiegow tych, co byli przed następującym nieprzyjacielem Chowanskim z domu swego ziczali, ku domowi swemu powracali y wprzody wozy z rzeczoma y ze wszystkim ubostwem majątnostko swoją y dziewke szlachciankę panne Katarzynie Rabkowne przy tych wozach posłali, a sa-

mi we wsi Suszycku pozostali byli, tedy czeladz różna tey chorągwi imsci pana Połockiego o kilkadziesiąt człowieka, mając sobie przywodzce towarzysza teyże chorągwie imsci pana Michała Mrozickiego, w roku tysiąc szesćseth szesćdziesiątym, msca February trzeciego dnia, przeiwszy wozy na dobrowolney drodze do Pńska idące, między wsiami Suszyckiem y Horodyszczem, podwodnikow od wozow rozpędziwszy, te wozy porabowali y co kolwiek na tych wozach było, skrzynie poodbiiawszy y połupawszy, złoto, srebro, cynę, miedz, pndze gotowe y ochędostwo męskie y białogłowskie pobrali y tę panne, gdy skrzyn łupać niedopuszczała, obuchami zbili; osobliwie tenże pan Mrozicki, wziwszy wiadomość, że żałobliwy tey szkody swoiey dochodzić y pytać się poczół, na dwor żałobliwego, nazwany Pinkowicze, w Pńskim powiecie leżący, w nocy naiachawszy, żałobliwego w domu nie zastawszy, rodzicielke y małżakę żałobliwego słowami uszczypliwemi lżył, sromocił, s pistoletow do okien w yzbe strzelał, przechwalaiać się tym zabranie majątności żałobliwego y samego obiecuiąc się o smierć przypawić, odpowiedz uczynił, o co y prawem przed sądem woyskowym zaczął był czynić, a zatym gdy pułk imsci pana Oskirki, sędzię ziemskiego Mozyrskiego, s powiatu Pńskiego na polesie przeciwko kozakom y woysku Cara imsci, w ktorym regimencie y chorągiew imsci pana Eysmonta zostawała, ruszył, y żałobliwy, nie chcąc omieszkać usługi Rzptey pospieszyc do chorągwie musiał. zaczym tey sprawy do efektu nie przywiodszy, tu do ziemie moskiewskiej w niewolo się dostał, co przed nami oświadczywszy, za wyściem da Pan Bóg z tey niewoli, prawnie tey sprawy swey z tą chorągwią wielmożnego imsci pana Połockiego kączyce obiecował, a nas o wydanie tey atestacy żadał, którą my s podpisami rąk naszych wydaiemy. W horodzie Swiayskim, dnia dwudziestego dziewiętego February anno tysiąc szesćseth szesćdziesiąt wtorego. Y

тое атестацые подписи рукъ теми сло-
вы: Karol Lisowski pułkownik I. k. mści,
do tey atestacy podpisuie się Benedykt
Protasowicz, do tey atestacy podpisuie
się Theodor Adamkowicz podpisuie się
do tey atestacy Jan Ostrowski, Alexander
Skinder mieczny powiatu Lidzkiego, do
tey atestacy podpisuie się Daniel Osocho-
wicz, Jan Rypinski, Andrzej Abramowicz,
Лаврынъ Скоробогатый рукою, Rykow-
ski Bazyl do tey atestacy podpisuie się
Dmitr Kazimierz Mienicki, do tey atesta-
cy podpisuie się Jerzy Kazimierz Olszew-
ski, do tey atestacy podpisuie się Jozeph
Alexander Gintowt, do tey atestacy pod-
pisuie się Jan Krzczonowicz, do tey ate-
stacy podpisuie się Piotr Pawlikowski, do
tey atestacy podpisuie się Jan Zachariasz
Szawinski, do tey atestacy podpisuie się
Jan Kozłowicz, do tey atestacy podpisuie
się Zygmunt Łowski, do tey atestacy pod-
pisuie się Jerzy Hosteyko, do tey atesta-
cy podpisuie się Wojciech Kudelski, do
tey atestacy podpisuie się Stanisław Wolk
Łaniewski, Stanisław Bohuszewicz podpi-
sał się do tey atestacy ręką, do tey ate-
stacy podpisuie się Jan Wasilewski, do
tey atestacy ręką moją podpisuie Jan Sta-
nisław Hrickiewicz do tey atestacy pod-
pisuie Władysław Rokicki, do tey atesta-
cy podpisuie Hrehory Chołkowski ręką,
do tey atestacy ręką moją podpisuie Jan
Mokrzecki, ręką swą do tey atestacy pod-
pisuie się Jan Moszeiewicz, do tey atesta-
cy podpisuie się Łukasza Alexander Kas-
prowicz. Которая атестація за поданемъ
и прозбою пна Мартияна Новицкого до
книг кгородских есть уписана.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1663 г. №
13015 л. 210.

№ 201—1662 Апрель 20.

Аттестація инстигатору великаго княжества
Литовскаго Станиславу Викентию Ордѣ, учи-
ненная находившимся въ польскомъ плѣну
поручикомъ Московскихъ войскъ Радіономъ
Воропаемъ.

Act. attestacy moskala iegom. p. Ordzie
daney.

Лета от нароженья Сына Божого ти-
сеча шестсот шестдесят второго, мца
июня пятого дня.

На враде кгородском, в замку гдар-
скомъ Пинском, передо мною Якубомъ
Кгиньвидом Панкевичом, столникомъ и
подстаростим Пинским, от велможно-
го его милости пана Яна Кароля Млоц-
кого, Пиньского, Гелметского старосты
установленным, постановившысе очевисто
пан Себастиан Голавский, слуга велмож-
ного его милости пана Лукаша Елского,
маршалка повету Пинского, подал ку
акътыкованю до книгъ кгородских Пин-
ских атестацію Московскую, в речы ни-
жей в ней выраженой выданую, просечы,
абы прынята и инсерована была, ко-
торая слово в слово такъ се в себе має:

Ja Radiwon Gniew Woropaiow, porucz-
nik przedym Cara Moskiewskiego, czynie
wiadomą tą moją atestacją prawdziwą,
iako tey rzeczy y sprawy niżej wyrażoney
dobrze wiadomy, iż iegomscé pan Stanisław
Wincenty Orda, terazniejszy instigator W.
X. L., pod czas wojny z Moskwą y za-
mieszania w Rzptej dobrowolnie sam бѣ-
дає posłem obrany, w stolicy Carowi
Moskiewskiemu przysiągł, z stolice zaś
przyiachawszy do Kowna, miasta J. k. mści,
do okolicznego woiewody kniazia Semena
Petrowicza Lwowa, hramotę moskiewską
wziowszy, szlachtę, mieszczan, ludzi wszela-
kich po miastach, miasteczkach, wsiach
ieżdząc, iako od Cara Moskiewskiego do
tey przysięgi deputowany przymuszał oby-
watelow W.X.L. do przysięgi, na sprzeciwn-
nych ogniem y mieczem grożąc, od ktorых

na ymie Carskie przysięgi odbierał y za to od okolniczego y woiewody kniazia Semena Petrowicza Lwowa imieniem carskim pndzmi, podarkami wielkimi y soroki sobolami brał, także y od tych ludzi obywatelow W. X. L., od których przysięgi odbierał, wielkie podarki otrzymywał, do tego pułkownikiem Cara Moskiewskiego był, lud na Cara zbierał przeciwko krola imsci y Rzeptey, podymne pobory y insze podatki w powiecie Kowienskim y na inszych mieyscach, wybierał na Cara Moskiewskiego, czego tedy prawdziwie wiadomym będąc, że się to przy mnie działo, daię tę moię swiadectwo stronie potrzebuiacey s podpisem ręki mey własney. Dat w Warszawie, dnia dwudziestego aprilis, roku tysiąc szescset szescdziesiąt wtorego. У тоє атестацыи подписе руки тыми словы: Радывон Кгневовъ Воропаев руку свою подписал. Которая атестацыя за поданем ее и прозбою особы звышъ писаное до книг гродских Пинских ест уписана.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1662 г. № 13014, л. 811.

№ 202—1662 г. Мая 5.

Присяжное показание объ обидахъ и убыткахъ, причиненныхъ населенію м. Черей и волостей Мелешковской, Бѣлицкой, Круглевской и Черейской со стороны коронныхъ войскъ подъ предводительствомъ воеводы русскаго Стефана Чарнецкаго.

Wyconanie przysięgi woytow włości Czereyskiej iasnie wielmożnego iegomsci pana woiewoby Wileńskiego, hetmana wielkiego W. X. Lit. przeciwko iasnie wielmożnego iegomsci Czarneckiego woiewody Ruskiego.

Roku panskiego tysiąc sześćseth sześćdziesiąt wtorego, msca Maia szostego dnia.

Na urzędzie grodzkim w zamku iego krolewskiej mosci Minskim, przed nami Piotrem Kapaszczewskim podstolim y podstaroscim, Theodorem Wołodkowiczem woyskim y sędzią, a Stanisławem Swirskim pisarzem, urzędnikami sądowemi grodzkimi woiewodztwa Minskiego, stanawszy oczewisto sługa y dozorca Czereyski iasnie wielmożnego iegomsci iegomsci pana Pawła Jana Sapięhi, woiewody Wileńskiego, hetmana Wielkiego W.X.Lit., iegomść pan Tomasz Hryckiewicz, stanowią woytow y poddanych iegomsci pana woiewody Wileńskiego, pana swoiego, miasteczka Czerei y włości wszytkich do Czerei należących do przysięgi na poczynionych boiach, szkodach y krzywdach przez woysko coronne iasnie wielmożnego iegomsci pana Stefana Czarneckiego, woiewody Ruskiego stałych, ktorzy woytowie y poddani w rocie ymiony y przezwiskami niżej wyrażeni, według procesow na iegomsci pana woiewodę Ruskiego poczynionych y według osobliwych registrow przy procesach do xiąg grodu Minskiego podanych przysięgę przed nami urzędem wykonali w te słowa: Ja Kuprey Iwanowicz woyt mieyscki Czereyski, a ze włości ia Jesko Sciepanowicz, ia Iwan Ciolasz, ia Fiesko Dzieszowy, ia Mikita Chodorowski, ia Piotr Dmitrowicz, ia Iwan Lewszukowicz, ia Paweł Szereyko, ia Hryszko Fiedzkowicz, ia Wasko Szewnia, ia Iwan Hlebkow, ia Kuziuta Citowicz, ia Dzieszko Mokosieionek, ia Siemion Oxionowicz, ia Sozon Anciuicz, ia Karp Jurkowicz, ia Nikipor Rupor, ia Matwiey Pyzik, ia Paweł Bukreionek, ia Cimoch Teynakowicz, ia Wasil Szygier, ia Hryszko Kalitaszka, ia Omelian Radzkowicz, ia Matwiey Isakowicz, ia Onisko Bakunowicz, ia Hapon Sycz, ia Krysko Moysieiwicz, ia Chwedor Chodorowicz, ia Piotr Haydukowicz, ia Hawryło Kosacz, ia Ihnat Skinderonek, ia Pawluk Ostankowicz, ia Hryszko Korotki, przysięgamy Panu Bogu Wszchemogącemu, w Troycy Świętey Jedynemu, na tym, iżesmy ani wymuiąc, ani przyczyniając, wszyst-

kie szkody, krzywdy, męczenie ludzi, zaboystwa, gwałty, boie nasze, które się nam y wszystkim włosciom, sąsiadom naszym w majątnosci iasnie wielmożnego iego msci pana Pawła Sapięhi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, pana naszego miłosciwego Czereyskiego, od woyska pod regimentem będącego iasnie wielmożnego iego msci pana Stefana Czarneckiego, wojewody Ruskiego, regimentarza na ten czas tego woyska coronnego, stały z własnego rozkazania iego msci pana wojewody ruskiego, te tedy szkody sprawiedliwie na regestr spisawszy, przy procesie dane są do xiąg, na których iako sprawiedliwie przysięgamy, tak nam Panie Boże pomóż, a iesli nie sprawiedliwie, Panie Boże nas ubij. Po ktorey przysiędze my urząd te rote w tę naszą urzędową atestatią kazaliśmy wpisać y do xiąg sądowych grodzkich Minskiich zapisać.

Wyconanie przysięgi woytow włosci Mielezkowskiej, iasnie wielmożnego iego msci pana wojewody Wilenskiego, hetmana W-o Wielkiego xięstwa Litewskiego, przeciwko iasnie wielmożnego iego msci pana Czarneckiego, wojewodę Ruskiego.

Tegoż msca y dnia.

Na urządzie grodzkim w zamku iego krolewskiej msci Minskim, przed nami Piotrem Kapaszczewskim podstolim y podstaroscim, Theodorem Wołodkowiczem woyskim y sędzią, a Stanisławem Swirskim pisarzem, urzędnikami sądowemi grodzkimi wojewodztwa Minskiego, stanawszy oczewisto sługa iasnie wielmożnego iego msci pana Pawła Jana Sapięhi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, iego msci pan Tomasz Hryckiewicz stanowił woyta y poddanych iego msci pana wojewody Wilenskiego, pana swojego włosci Mielezkowskiej do przysięgi na poczynionych boiach, szkodach y krzywdach przez woyska coronne iasnie wielmożnego iego msci pana Stefana Czarneckiego, wojewody Ruskiego, stałych, ktorzy woytow y poddani w rocie

ymiony y przezwiskami niżej wyrażeni według procesow na iego msci pana wojewodę Ruskiego czynionych y według osobliwych regestrow przy procesach do xiąg grodu Minskiego podanych, przysięgę przed nami urzędem wykonali w te słowa: ia Jurko Choromsza, ia Iwan Konował, ia Oleksiey Horbaty, ia Ciszko Kosmaczy, ia Sciepan Koziulenko woytow z Mielezkowicz przysięgamy Panu Bogu Wszchemogącemu, w Troycy Świętej Jedynemu, na tym, iżeśmy ani uymuiąc, ani przyczyniając, wszystkies zkody, krzywdy, męczenie ludzi, zaboystwa, gwałty, boie nasze, które się nam y wszystkim włosciom sąsiadom naszym w majątnosci iasnie wielmożnego iego msci pana Pawła Sapięhi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W. X. Litewskiego, pana naszego miłosciwego Mielezkowskiej od woyska pod regimentem będącego iasnie wielmożnego iego msci pana Stefana Czarneckiego, wojewody Ruskiego, regimentarza na ten czas tego woyska coronnego, stały z własnego rozkazania iego msci pana wojewody Ruskiego, te tedy szkody sprawiedliwie na regestr spisawszy, przy procesie dane są do xiąg, na których iako sprawiedliwie przysięgamy, tak nam Panie Boże pomóż, a iesli nie sprawiedliwie, Panie Boże nas ubij. Po ktorey przysiędze my urząd te rote w tę naszą urzędową atestatią kazaliśmy wpisać y do xiąg sądowych grodzkich wojewodztwa Minskiego zapisać.

Wyconanie przysięgi z miasteczka y włosci Woronskiej iasnie wielmożnego iego msci pana wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego przeciwko iasnie wielmożnego iego msci pana Czarneckiego wojewodę Ruskiego.

Tegoż roku, msca y dnia.

Na urządzie grodzkim, w zamku iego krolewskiej msci Minskim, przed nami Piotrem Kapaszczewskim podstolim y podstaroscim, Theodorem Wołodkowiczem woyskim y sędzią, a Stanisławem Swirskim pisarzem, urzędnikami sądowemi grodzkimi

województwa Minskiego, stanawszy oczewisto sługa iasnie wielmożnego iegomsci pana Pawła Jana Sapięhi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, iegomsc pan Tomasz Hryckiewicz stanowił woytow y poddanych iegomsci pana wojewody Wilenskiego, pana swojego, z miasteczka y włości Woronskiej do przysięgi na poczynionych boiach, szkodach y krzywdach przez woyska coronne iasnie wielmożnego iegomsci pana Stefana Czarneckiego, wojewody Ruskiego stałych, kturzy woytowie y poddani w rocie ymiony y przezwiskami niżej wyrażeni, według procesow na iegomsci pana wojewode Ruskiego czynionych y według osobliwych registrow przy procesach do xiąg grodu Minskiego podanych przysięgę przed nami urzędem wykonali w te słowa: ia Andrzej Soroka, ia Klimiata Olechnowicz, ia Spiryd Piotrowicz woytowie, ia Ihnat Łagies, ia Karp Chwoscicz, ia Ihnat Chodzkowicz, mužowie tey włości, przysięgamy Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy Świętey Jedyneemu na tym, iżesmy ani uymuiąc, ani przyczyniając, wszystkie szkody, krzywdy, męczenie ludzi, zaboystwa, gwałty, boie nasze, ktore sie nam y wszystkim włościom sąsiadom naszym w maiętnosci iasnie wielmożnego iegomsci pana Pawła Sapięhi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, pana naszego miłościwego nazwaney Woronskiej od woyska pod regimentem będącego. iasnie wielmożnego iegomsci pana Stefana Czarneckiego, wojewody Ruskiego, regimentarza na ten czas tegoż woyska coronnego stały z własnego roskazania iegomsci pana wojewody Ruskiego, te tedy szkody sprawiedliwie na registr spisawszy, przy procesie dane są do xiąg, na ktorych iako sprawiedliwie przysięgamy, tak nam Panie Boże pomóż, a iesli nie sprawiedliwie, Panie Boże nas ubi. Po ktorey przysiędze my urząd te rote w tę naszą urzędową atestatią kazaliśmy wpisać y do xiąg sądowych grodzkich wojewodztwa Minskiego zapisać.

Wyconanie przysięgi woytow włości Bielickiej iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego przeciwko iasnie wielmożnego iegomsci pana Czarneckiego, wojewode Ruskiego.

Tegoż roku, msca y dnia.

Naurzędzie grodzkim, w zamku iego krolewskiej mosci Minskim, przed nami Piotrem Kopaszczewskim podstolim y podstaroscim, Theodorem Wołodkowiczem woyskim y sędzią, a Stanisławem Swirskim pisarzem, urzędnikami sądowemi grodzkimi wojewodztwa Minskiego, stanawszy oczewisto sługa iasnie wielmożnego iegomsci pana Pawła Jana Sapięhi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, iegomsc pan Tomasz Hryckiewicz stanowił woytow y poddanych iegomsci pana wojewody Wilenskiego, pana swojego, miasteczka Bielicy y włości wszytkiej do Bielicy należących do przysięgi na poczynionych boiach, szkodach y krzywdach przez woyska coronne iasnie wielmożnego iegomsci pana Stefana Czarneckiego, wojewody Ruskiego stałych, kturzy woytowie y poddani, w rocie ymiony y przezwiskami niżej wyrażeni, według procesow na iegomsci pana wojewode Ruskiego czynionych y według osobliwych registrow, przy procesach do xiąg grodu Minskiego podanych, przysięgę przed nami urzędem wykonali w te słowa: ia Sciepan Klimowicz woyt Bielicki, ia Wasko Holko, ia Sciepan Bodziuszek, ia Jan Hołyna, ia Pawluk Michowicz woytowie różnych wsi przysięgamy Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy Świętey Jedyneemu, na tym, iżesmy ani uymuiąc, ani przyczyniając, wszystkie szkody, krzywdy, męczenie ludzi, zaboystwa, gwałty, boie nasze, ktore sie nam y wszystkim włościom sąsiadom naszym w maiętnosci iasnie wielmożnego iegomsci pana Pawła Sapięhi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, pana naszego miłościwego, Bielickiej od woyska pod regimentem będącego iasnie wielmożnego iegomsci

pana Stefana Czarneckiego, wojewody Ruskiego, regimentarza na ten czas tego wojska coronnego stały z własnego rozkazania ięgomsci pana wojewody Ruskiego, te tedy szkody sprawiedliwie na registr spisawszy, przy procesie dane są do xiąg, na których iako sprawiedliwie przysięgamy, tak nam Panie Boże pomóż, a iesli nie sprawiedliwie, Panie Boże nas ubi. Po ktorej przysiędze my urząd te rote w tę naszą urzędową atestatią kazaliśmy wpisać y do xiąg sądowych grodzkich wojewodztwa Minskiego zapisać.

Wyconanie przysięgi woytow włosci Kruhlewskiej iasnie wielmożnego ięgomsci pana wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego welkiego xięstwa Litewskiego przeciwko iasnie wielmożnego ięgomsci pana Czarneckiego, wojewodę Ruskiego.

Tegoż roku, msca y dnia.

Na urządzie grodzkim, w zamku ięgo krolewskiej mosci Minskim, przed nami Piotrem Kapaszczewskim podstaroscim y podstaroscim, Theodorem Wołodkowiczem wojskim y sędzią, a Stanisławem Swirskim pisarzem, urzędnikami sądowemi grodzkimi wojewodztwa Minskiego, stanąwszy oczęwisto sługa iasnie wielmożnego ięgomsci pana Pawła Jana Sapiehi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego, ięgomsc pan Thomasz Hryckiewicz stanowił woytow y poddanych ięgomsci pana wojewody Wilenskiego, pana swojego, włosci y miasteczka Kruhlewskiego do przysięgi na poczynionych boiach, szkodach y krzywdach przez wojska coronne iasnie wielmożnego ięgomsci pana Stefana Czarneckiego, wojewody Ruskiego stałych, kturzy woytowie y poddani w rocie ymiony y przezwiskami niżej wyrażeni, według procesow na ięgomsci pana wojewodę Ruskiego czynionych y według osobliwych registrow, przy procesach do xiąg grodu Minskiego podanych, przysięgę przed nami urzędem wykonali w te słowa: ia Siemion Mołczakow, ia Małaszkow Owtuszkowicz, ia Filip Omelianowicz woytowie włosci Kruhlewskiej przysięgamy

Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy Świętej Jedynemu, na tym, iżeśmy ani uymuiąc, ani przyczyniając, wszystkie szkody, krzywdy, męczenie ludzi, zaboystwa, gwałty, boie nasze, ktore sie nam y wszystkim włosciom sąsiadom naszym w maiętnosci iasnie wielmożnego ięgomsci pana Pawła Sapiehi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego pana naszego miłosciwego Kruhlewskiej od wojska pod regimentem będącego iasnie wielmożnego ięgomsci pana Stefana Czarneckiego, wojewody Ruskiego, regimentarza na ten czas tego wojska coronnego stały, z własnego rozkazania ięgomsci pana wojewody Ruskiego, te tedy szkody sprawiedliwie na registr spisawszy przy procesie dane są do xiąg, na których iako sprawiedliwie przysięgamy, tak nam Panie Boże pomóż, a iesli niesprawiedliwie, Panie Boże nas ubi. Po ktorej przysiędze my urząd te rotę w tę naszą urzędową atestatią kazaliśmy wpisać y do xiąg sądowych grodzkich wojewodztwa Minskiego zapisać.

Изъ актовъ кн. Минскаго грод. суда за 1660—1664 годы № 11785 л. 414—419

№ 203—1662 г. Мая 26.

Жалоба Минскихъ купцовъ Золотаревичей на пановъ Яна Здановича и Яна Севериновича о вооруженномъ нападеніи на принадлежавшій имъ купеческій обозъ съ товарами близъ г. Слуцна, грабенъ и обидахъ.

. тисячъ шесцетъ шесцдзiesiąтъ второго, msca Maia dwudziestego szostego dnia.

Na urządzie zamku Słuckiego przedemną Samuelem Leznickim podstaroscim, Alexandrem Krukowskim pisarzem, na mieyscu sądowym od iasnie oswieconego xcia ięgomsci pana naszego miłosciwego będącymi, żalowali y opowiadali y z wiel-

kim załem protestowali sławetni pan Alexander Fiedorowicz, pan Daniel y pan Jan Zołotarewicz, mieszczanie y kupcy miasta Jego kr. msci Minskiego na pana Jana Zdanowicza; iako samego pryncypała rzeczy niżej mianowanej, pana Jana Sewerynowicza S . . . kiewicza y innych pomocników których imiona y przezwiska samym nim dobrze wiadomi; na ziemian iasnie oświeconego xcia imsci do xięstwa Słuckiego przysłuchających, o tym, iż co tego roku tysiąc szescset szescdziesiąt wtorego y tego msca maia dwudziestego wtorego dnia żalobliwy kupcy miasta Minskiego, ktorzy przez nastąpienie nieprzyjaciela moskala z domow swych uchodzić musieli y iako wygnance kryjąc się w fortecy iego xcey msci Słuckiey po dziś dzień w niey zostają; tego wysz pomienionego dnia, gdy dla pożywienia sobie iako ludzi kupieckie z towarami swemi z gospod swych do Dołhinowa i innych miast wyiachali byli, obżałowani pan Zdanowicz y pan Sewerynowicz, będąc pod ten czas w Słucku, a według przedsięwziętego nieprzystoynego zamysłu swego, gdy już obaczyli konie w wozy zaprężone y za brame wyprowadzone y ktorym goscincem iachać miały, od czeladzi żalobliwych wzięli wiadomość, przysposobiwszy sobie według swego zamysłu pomocników, z miasta Słucka wyiachawszy y przyiachawszy do karczmy Iwanskiej, przygotowawszy się z orężem różnym, szablami, kłami, kiescieniem y obuchami, a dla śmiałości sobie dobrze podpiwszy, w tey to karczmie na przyjazd żalobliwych oczekiwali y gdy żalobliwi daley iadąc w przedsięwziętą drogę swą te karczme Iwanską miać chcieli, tedy wysz pomieniony pan Zdanowicz y pan Sewerynowicz z innemi przygotowanemi pomocnikami swemi y s przygotowanym orężem swoim wypadszy s tey karczmy, opowiedziawszy te słowa: woż go mamy, kogosmy czekali tegosmy doczekali; krom dania sobie żadney przyczyny, nie nie pamiętając na boiaźń Bożą y srogosć prawa pospolitego na ludzie swowolne, peny w niem opisane,

lecce sobie poważając zwierzchnosć iego xcey msci pana naszego msciwego sz . . . to fortecy . . . iego xcey msci Iwanskiego dzieie nie nie respectuiąc iako nieprzyjaciela iacy stey karczmy wypadszy, pierwey czeladnika żalującego pana Fiedorowicza na imie Iwana Stephanowicza obuchami, kłami, kiescieniem zbili y zranili, a na potym gdy czeladnika tego szwagier żalującego pan Daniel Zołotarewicz ratować chciał, tamże y iego samego pana Zołotarewicza tenże Zdanowicz y Sewerynowicz z niemalą gromadą pomocników swych okrutnie poranili, kiyimi zbili, zmordowali y gdy od wozow swych uchodzić musieli z kieszeni z workiem u żalobliwego pana Daniela Zołotarewicza gotowych pndzy dziegami złotych szescdziesiąt, az wozu kuntusz kosztuiący złotych czterdziescia, oponcze sukienną kosztuiącą złotych piętnascie, a drugą habianą złotych osm, czapkę złotych szesć niewiedzieć kto porwał, a mało ieszcze sobie na tem mając, gdy żalobliwi przyszli do wozow swoich y daley w drogę swą iachali pan Zdanowicz y pan Sewerynowicz wpadszy na konie z inszemi pomocnikami swemi; a chcąc ich żalobliwych pozabiciać, ktorym od czasu dawnego wielkie excessa to iest boie, naiazy y inne różne brawaryie popełniać nie nowina, az ku dworu nazwanego Wankowszczyna, który na ten czas w dziedzeniu iegomsci pana Łyskowskiego zostaje, uganiali, przez którą takową trudnosć y zranienie czeladnika swego, według postanowionego contractu na miejsce oznaczone według creditu kupieckiego przybyć nie mogli, szkoduiąc na złotych tysiąc, ktore takowe bezprawie y swawolą obżałowanych żalobliwe mieszczanie Minskie przybywszy do urzędu iego xcey msci zamku Kopyskiego pierwey ludziom dobrym, a potym y urzędowi opowiedzieli zranienie sobie y czeladnikowi swemu stałe, widzmem urzędowym oświadczyli, o co to wszystko pan Alexander Fiedorowicz, pan Daniel y pan Jan Zołotarewicz z pany Zdanowiczem, panem Sewerynowiczem y innemi pomocni-

kami, ich wziąwszy wiadomość o imionach y przezwiskach ich chcąc prawnie mówić prosili aby ta žaloba y opowiadanie ich do xiąg urzędowych zamku Słuckiego było zapisano, co iest y zapisano.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1620—1792 годы, № 13575 л. 92.

№ 204—1662 г. Юня 5.

Грамота царя Алексѣя Михайловича о принятіи въ военную службу бывшаго полковника Польскихъ войскъ Станислава Винцентія Орды.

Akt. hramoty Moskiewskiey na pułkownictwo ięgom. p. Ordzie.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ второго, мца юня пятого дня.

На враде кгородскомъ, въ замку гдарскомъ Пиньском, передо мною Якубом Кгинвидомъ Панкевичомъ, столником и подстаростимъ Пиньским од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметьского старосты установленым, постановившысе очевисто Собестиан Головский, слуга велможного его милости пана Лукаша Елского, маршалка повету Пиньского, подал ку актыкованю до книгъ кгородских Пинских грамоту руским московским писмомъ в речы нижей в ней выраженой писаную, просечы, абы прынята и уписана была, которая слово в слово такъ се в себе мает:

Восем тисечей шестдесят четвертого году, Генвара восьмый день. По подареву Цареву и Великому князя Алексѣя Михайловича всея Великия и Малыя и Белья Роси Самодержцы указу и по прыказу околничово и воеводы князя Семена Петровича Лвова, Станиславъ Винцентый Орда, полковникъ Его Царского Величества и с товарищем Аньдреемъ Окуновым. Всемъ раднымъ людям,

шляхте, под зысокою рукою Его Царского Величества будучы, такъже папшеннымъ людям всехъ волости паньских и шляхецьких и городовъ гдарских прыслушаючим то ознаймуемъ: есте ротмистры и люди затыгу перед тым наяснейшого Короля Полского Яна Казимира, едте на имя наяснейшему Великому господару Цару и Великому князу Алексею Михайловичу всея Великия и Малыя и Белья Росы Самодержьцу служыти, а впереди ехати до Ковна околничему и воеводе князу Семену Петровичу Лвову для крестного целованя и да для далшого доверу, а прыставлен до них шляхтич и слуга Царского Величества Крыштопов Тимофиевич. У тое грамоты печатей на смолце прытисенных две, а подпись рукъ в тые слова: Станислав Винцентый Орда пулковникъ, Аньдрей Окунев. Которая тая грамота за поданьем и прозбою особы звышъ писаное до книг кгородских Пинских ест уписана.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1662 г. № 13014 л. 809.

№ 205—1662 г. Юня 9.

Универсаль маршалка войскъ великаго княжества Литовскаго Казимира Хвалибогъ — Жеромскаго объ освобожденіи им. Городища Пинск. пов., принадлежащаго вновь основанному бенедиктинскому монастырю отъ военныхъ постоевъ и поборовъ.

Akt uniwersału ięgom. p. marszałka wojskowego ochrony Horodiscza.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ третего, мца Генвара пятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пиньском, передо мною Якубомъ Кгинвидом Панкевичом, столникомъ и подстаростимъ Пиньским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметьского старосты уста-

новленным, постановившысе очевисто в Бозе велебный его млст ксендзь Пляцид Васневский, законникъ закону Святого Бенедыкта, подал ку актыкованью до книг кгородских Пиньских универсал велможного его млсти пна Казимера Хвалибога Жероньского, столника Виленьского, Опеского, Чечерского старосты, маршалка войскъ Его кор. млсти вел. княз. Литов. в речы нижей в немъ выраженой тыми словы писаный:

Kazimierz Chwalibog Żeromski, stolnik Wilenski, Opeski, Czczerski starosta, marszałek woysk Jk. m. W. X. Lit. My, rycerstwo woysk Jkmsci W. X. Lit. starogo y nowego polskiego y cudzoziemskiego zaciągu tak iezdne iako y piesze wzwiazku braterskim zostaiące, ex plena et generalissima sessione nostra concord. et unanimi woto czyniemy wiadomo komu by teraz y na potym wiedzieć o tym należało, iż my, wziowszy dostateczną informatią, iako iasnie wielmożny imśc pan Jan Karol Kopeć wojewoda Połocki, nową fundatją na zakon Benedicta S-o regularis obseruantiae de monte Cassino z possessiey swoiey dziedzicznej effectiue pod miasteczkiem Janowem w Pinskim powiecie czyni y do prowisiey życia zakonnego (kture esum carniū eludit) z pewney krolewszczyzny w tymże powiecie leżącey, nazwaney Horodiszcze, z sieliszczami y Biała Tewkowiczami, w same tylko prawie ryby obfituiącey, za consensum Jk. msci obwarowanym constitutją seymu blisko przeszłego praesenti anno w Warszawie odprawionego, przez cessią swoią dobrowolną ustępuie. Chcąc się my tedy do tak pobożney nostro communi suffragio stosować intentiey, abyśmy tym za całość oyczyzny y szczęśliwe woyskowych progressow powodzenie dignos u maiestatu Bożego mieli exoratores, pomienione dobra oycow Benedictinow Cassinskih od chlebow, stacyi y wszelakich innych ciężarow y praetensiy woyskowych cale uwalniamy, iako y od reuissiey (ktorey krolewszczyzny za uchwałą naszą podle-

gaia y podlegać maia y od wszelkich zaiazdow, chociażby alia bona regalia eam ponosily sortem) eliberuiemy, possessionem et usum fructuum ex integro zostawiając, przeto pilno requirimus po wszystkich ichmościach pp. pułkownikach, oberszterach, oberszterleytnantach, rotmistrzach, porucznikach, kapitanach, deputatach, reuisorach y wszystkich officierach woyskowych, abysię przeciwko teraznieyszey exemptiey y libertatiey naszej na dobra zakonnikow pomienionych nic takiego attentować nie wazyli, pod surową artykułow woyskowych animaduersią. Dan w Kobryniu, dnia dziewiątego Junij tysiąc sześćset szesćdziesiąt wtorego. У того универсалу при печате притисненой подпис руки тыми словы: Kazimierz Chwalibog Żeromski, marszałek woysk Jkmsci imieniem woysk. Который тотъ универсал за поданемъ его до книгъ кгородских Пиньскихъ ест уписан.

Изъ актовой книги Пинского град. суда за 1663 г. № 13015, л. 184 обор.—185.

№ 206—1662 г. Юня 10.

Универсалъ маршалка войскъ великаго княжества Литовскаго Казимира Хвалибога—Жеронскаго съ приглашеніемъ обывателей Пинскаго повѣта уплатить жалованье солдатамъ и самимъ вооружаться для обороны границъ повѣта.

Акт. униwersалу iegom. p. marszałka woysk W. X. L. do powiatu.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят второго, мца юня тридцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинскомъ, передо мъною Якубомъ Кгинвидомъ Панькевичомъ, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установле-

нымъ, универсал велможного его млсти пна Казимера Хвалибога Жеронского, маршалка войскъ его кор. млсти вел. княз. Лит. в речы нижей в немъ, выраженной ку актыкованью до книг кгородских Пинских подано тыми словы писаный:

Jaśnie wielmożnym, wielmożnym ichmsciom panom dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, szlachcie, rycerstwu, obywatelom woiewodstw, ziem y powiatow W. X. L., a mianowicie ichmsciom panom obywatelom powiatu Pinskiego. Kazimierz Chwalibog Zeronski, stolnik Wilenski, Opecki, Czeczerski starosta, marszałek woysk J.k.m. W.X.Lit., po zaleceniu chęci moich do wiadomosci donoszę tak niedolowatę pracę, trudy, horowania y odwagi woysk W. X. Lit., ktore roniliśmy w ciężkich oyczyżnę cum vitae et fortunarum dispendio dzwigaiąc upadaiącą toniach, iż utulenia krwawych zasług y suffragio oppressi libertatis przez ichmsciow panow posłow wm. mn. pp. żadna na seymie nie stanęła obrada, zaczym y solui spisany militis oppressi et libertatis suffragio nie może nexus, a w tym szeroko otwarte w granice W. X. Lit. nieprzyiacielskim następom wrota, acz ci woyska W. X. Lit. nie odbiegą pasow dobrze nie opatrzonych, lecz kiedy formalnym woyskiem reflexi na obmyslenie żądż naszych ukontentowania mamy zniesioną partią na pasach osmnascie chorągwie pieszych, krom iazdy, w mili za Czausami dwudziestego szostego mai przez ciągniącego nieprzyiaciela z prouiantem do fortece Bychowskiey, iuz daliy krwię naszej toties elusi od stanow Rzpthey seymowych obrad w krwawych naszych zasługach lać nie chcemy, cale nie maiąc nam z seymu nie tylko namowionego, ale ani dotknionego przez panow posłow ziemskich ukontentowania. Już tedy sami wm. nasi msciwi panowie chciycie na konie osobami swemi siadać, a cauere indemnitate ostatniey zguby W. X. Lit., idąc w granice iego do obrony y requirere Jkm. przez wysłanych de medio sui raczcie, aby do wm. n. m. panow w zasłone gra-

nic W. X. Lit., chciał y tę ordinować chorągwie, ktire extra nexum y w teraznieyszych nie uchyneli rowno z nami occasiach, a my związek nasz continuiąc, nie pierwo woienną aggreziemur roboty, aż y w zapłacie y w praetensiach odniesiemy satisfactią intentiey y na commissiy i inne rzkomo na uięcie nasze z seymu namowione elusie, condolendo utrapionej oyczyżnie, iż się tanta obronie iey dzieię remora y nowe fatales prawie consequuntur calamitates, iednak na blisko przyszley da Bóg commissy koło doskonalszey oyczyżny w tym obrady z wmsciami naszymi msciwymi panu życzemy sobie inire consilium. Dan w Kobryniu, dnia dziesiątego Juniy anno tysiąc szescset szesdziesiąt wtorego. У того универсалу пры печате притисненой подпис руки тыми словы: wmsciow mn. panow życзлиwy brat, y powolny sługa Kazimierz Chwalibog Zeronski, marszałek woysk Jkmsci W, X. Lit. Который тот универсал за поданем его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ актовой книги Пинскаго грод. суда за 1662 г. № 13014 л. 958.

№ 207—1662 г. Юня 14.

Листъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги на имя Пинскаго гродскаго писаря Петра Поклонскаго о преступной дѣятельности полковника Станислава Орды.

Act. listu iegom. p. hetmana W. X. L. do p. Poklonskiego pisany strony p. Ordy.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят второго, мца юня четырнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичомъ, столником и

подстаростим Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленнымъ, постановившысе очевисто пан Михал Стрыбинский, слуга ясне велможного его млсти пана воеводы Виленского, Гетмана великого вел. княз. Лит. до его млсти пана Поклонского въ речы в нем выраженой ку акътыкованю до книг кгородских Пинских подал в тые слова:

Msci panie pisarzu grodzki Pinski. Mam tę wiadomość, że Stanisław Orda przyiachał w Pinski kraj y tam buntuie, hramoty daie, co że iest przeciwko Bogu y oyczyźnie, wm. m. pana prosze, abys̄ oswiadczył mi w tem chęć przyiazną, żeby ten niecotliwy człowiek mógł być ułapiony y do mnie przywiedziony, gdyż trzeba zczasu złemu zabiegać, żeby się nie szerzyło, co że uczynisz iako nayprędzey, przysposobiwszy sobie do kompanicy iako cale trzymam o wm. memu m. panu, tak nic nie wątpie, że dextre ostroźnie w to potrafisz, nie głosząc moią powolnością, gotow iestem oddawać gdy to nie dla mnie, ale dla oyczyzny uczynisz, a teraz przyiazney chęci wm. m. m. pana poruczam. W Brześciu tysiąc szesceset pięcdziesiąt szostego, dnia dwudziestego szostego February.

У того листу прииисе руки самого его млсти пана Гетмана в тые слова: Prosze, abys̄ mi się tego ptaszka zdraycy oyczyzny y krola pana naszego postarał y przywiódł z naymnieyszym dokumęcikiem, co wielką przysługą Kr. Jegomsci y oyczyźnie uczynisz wm. m. m. pan, a ode mnie wszelką wdzięczność y usługę i nagrodzić obiecuiе w msci mego msciwego pana życzliwy przyiaciel y rad służe, Paweł Sapieha W. W. А тытуль на том листе тыми словы: Memu msciwemu panu y przyiacielowi Jegomsci panu Piotrowi Pokłonskiemu, pisarzowi grodzkiemu Pinskiemu. А напис на том листе написаный в тые слова: Przyiachawszy do Jegomsci pana marszałka y pułkownika

powiatu Pinskiego oddałem list od iasnie wielmożnego iegomości pana wojewody Wytepskiego, hetmana W. X. Lit. do mnie pisany w wysz mianowaney matery, miasto listu iegomsci pana hetmana oddaie do imsci pana pułkownika. Piotr Wodzgir Pokłonski pisarz. Который тот лист за поданемъ и пробою особы звыш писаное до книг кгородских Пинских ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинского гродского суда за 1662 годъ, № 13014 л 861.

№ 208—1662 г. Юля 8.

Универсалъ короля Яна Казимира съ предписаніемъ готовиться къ посполитому рушенію и быть въ полномъ снаряженіи ко времени изданія окончательной вѣсти.

Act. vici od Jego kr. msci na pospolite ruszenie.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесят второго, мца июля двадцат осмого дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ Пиньском, передо мною Якубомъ Кгиньвидомъ Панькевичом, столником и подстаростим Пиньскимъ, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленным, постановившысе очевисто пан Петръ Седълецкий подал ку акътыкованю до книг кгородских Пинских универсал его кор. млсти пна нашего милостивого, с кашцелярии великое вел. княз. Лит. выданный, тыми словы писаный:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielki xiąże Litewski, Ruski, Pruski, Żmuydzki, Mazowiecki, Inflantski, Smolenski, Czernihowski, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem w obec y koźdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, a mianowicie w Bogu wielebnym, wielmożnym, urodzonym, senatorom, dignitarzom, urzędnikom, ziemskim, grodzkim

szlachcie, rycerstwu, także miastom y miasteczkom naszym y wszystkim, którzy kolwiek według constitucy y statutu W. X. L. służbę wojenną odprawować powinni obywatelom powiatu Piskiego oznajmujemy. Przypatrzwszy się dobrze w roku przeszłym wielkiej desolathey y srogiemu zniszczeniu wszystkich prawie kraiów W. X. L. y uważając różne niewczasy obywatelów tamiecznych, ktorými przez wiele lat ciężko byli scisnieni, nie tylko żebyśmy im większych mieli życzyć, ale y w tych radziłyśmy im z oycowskiego naszego affectu pożądane uczynili leuamen, iakosz snadniebyśmy tego przy łasce Bożey dokazać mogli, gdyby z woysk naszych zaciężnych na zaszczyt całości państw y dostoiensstwa naszego sufficiens et certum miała oycyzna praesidium, ale że ieszcze te do pomienionego nam y wodzow swoich nie powracają posłuszeństwa, y owszem z taką do nas przysłały declaracją, że etiam in hoc periculo, w ktorým znajdują się kraie Białoruskie (gdzie po dwa tysiące ludzi naszych na różnych pasach nieprzyiaciel funditus zniósł, Bychowskiey y Borysowskiey fortecom żywnosci dodał, z Chowanskim we czterech tysięcy ludzi w tamtym kraiu zostającym nowe siły złączył) nie chcą mouere pedem do ratunku oycyzny, poki totaliter w praetensiach y zasługach nie będą ucontentowane; są y insze nie mniejsze niebespieczeństwa ab oriente gdy cesarz Turecki blisko państw naszych szanćuiesię y iako przeszłego roku na własnym Rzptey gruncie u Dnieprzu dwa zamki założył, tak y terazniejszego drugie dwie fortece na tymże gruncie naszym ad ostia Buhu rzeki przez zgromadzone Wołoskie y Multanskie ludzic spieszno buduje, a zatym quis sponsor, ieżeli hostilitatem państwom naszym, widząc u nas zewnętrzne discordias y moskiewska woyna distractos inferre niezamysła, z czulości tedy naszej krolewskiey weześnie zabiegając tym wszystkim niebespieczeństwom y inszym, które z zawziętości sprzysiężonego na zgubę Rzptey nieprzyiaciela moskwicina przypasć

moga, stosując się przy tym do prawa pospolitego, świeżo na przeszłym seymie o pospolitym ruszeniu napisanego. przyszło się nam za radą panow senatorow y urzędnikow obojga narodow, przy boku naszym na ten czas przytomnych, do tego udać sposobu, który nam stany Rzptey szczegulny do ratunku swego w ręce daly, to jest pospolitego ruszenia. Jakosz one niniejszym uniwersalem naszym pierwszymi viciami za dwoie uprz. y w. w. obwieszczamy, oycowską ostrzegając y z krolewskiey naszej zwierzchności napominając, abyście uprz. y w. w. staropolską cnotę y ochotę do ratunku oycyzny przedsięwziwszy, z obowiazku stanu swego w należytęy zostawali gotowości, w konie, ryszunki y porządek wojenny przysposabiali się tak, żebyście za trzecimi y ostatnimi viciami naszymi pospolitym ruszeniem (ktoregośmy tylko in summa Rei publ. necessitate zażyjemy) tam, gdzie ordynans nasz zaydzie, nie tam, gdzie woyska nasze w związku na ten czas będące (iako nas doszło wiedzieć) uniwersalami swemi uprz. y w. w. używają według constitucy y statutu W. X. L. in armis nie omieszkanie staneli y nieprzyiacielom następującym przy obronie kościołow Bożych, dostoiensstwa naszego odpor, dali oycyznę miłą y samych siebie zwykłym męstwem y odwagą saluowali. A że woyska nasze, iakośmy wyżej namienili, bez ucontentowania swego w krwawych zasługach nie chcą ratować oycyzny, pilnie żądamy uprz. y w. w., per amorem patris, contributią na seymie przeszłym uchwaloną według instruktarza od osob swych własnych, od urzędow, sług y poddanych swoich, nie czyniąc około tego żadney dysquisithey, ale cale stosując się do uchwały seymowey, iako nayprędzey do poborcow swych oddali; poborcow zaś serio napominamy, aby z wybranymi summami terminu commissiey nie omieszkiwali, ktorými gdy woyska nasze (tot laboribus zniszczone) posilone będą. Mamy nadzieję, że ochotnie piersiami swemi zaszczycać będą dostoiensstwo nasze y całość

Rzptey. Tymże uniwersałem naszym przy-
pominamy uprz. y w. w. reszcie dwoyga
podymnych, na seymie takrocznym na
prouisną panom commissarzom do tractatow
moskiewskich naznaczonym uchwalonych
gorącą żądaiąc aby in instanti wydana była,
bo panowie commissarze na tractaty nie-
chcą iachać, poki ich to nie doydzie, co
im Rzpta seymem pozwołiła. Co wszystko
uprz. y w. w. oycowską zaleciwszy, urzę-
dowi grodzkiemu ten uniwersał nasz iako
naypředzey publicować rozkazujemy, do
ktorego dla lepszey wiary pieczęć W. X.,
L. przycisnąć roskazaliśmy. Dan w Warsza-
wie, dnia osmego msca Lipca, roku
Pańskiego tysiąc szesćset szesdziesiąt wto-
rego, panowania krolewstw naszych Pol-
skiego y Szwedzkiego czternastego roku.
У того универсалу пры печате большое
канцелярии вел. княз. Лит. притисненой
подписы рукъ тыми словы: Jan Kazimierz
krol. Andrzej Kotowicz pisarz W. X. L.,
starosta Grodzienski mp. Который тот
универсал за поданемъ его до книгъ
кгородских Пинских ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1662 г. № 13014,
л. 1076.

№ 209—1662 г. Юля 24.

Универсалъ маршална Мозырскаго по-
вѣта Константина Котовскаго съ воспре-
щениемъ военнымъ частямъ производить во-
енные поборы въ г. Пинскъ и Пинской
волости, такъ какъ эта волость назначена
на полкъ писаря польнаго великаго кня-
жества Литовскаго.

Act. uniwersału substituta woyska W.
X. L. aby naiazdow nie było.

Лета от нароженя Сына Божого ти-
сеча шестсот шестдесят второго, мца
июля двадцат осмого дня.

На враде кгородском в замку гдарском
Пинском. передо мною Якубомъ Кгин-
видомъ Панькевичомъ, столником и под-
старостимъ Пинскимъ, от велможного

его млсти пна Яна Кароля Млоцкого,
Пинского, Гелметского старосты устано-
вленным, постановившысе очевисто пан
Крыштофъ Янушевский универсал его
млсти пна Константога Котовского, мар-
шалка повету Мозырского, субстытута
войскъ его кор. млсти вел. княз. Лит.
ку актыкованю до книг кгородских
Пинских подал в тые слова писанный.

Konstanty Kotowski, marszałek powiatu
Mozyrskiego, substitut woysk Jk. msci
W. X. L. Wszystkim in genere rycerstwu
woysk Jkm. W. X. L. polskiego y cudzo-
ziemskiego zaciągu ieznemu y pieszemu
po zaleceniu towarzyskich chęci mych
dobrze innotuit wszystkim, iak stricte woys-
sko W. X. L. w spisku braterskim tak
dobr dziedzicznych szlacheckich, iako y
wszystkich in genere dzierzaw y miast
Jk. msci obwarowało securitatem, ktora
aby y do końca in suo zostawała robore,
z władze na ten czas od woyska wszy-
stkiego na mię włożoney, chce mieć y
serio upominam, aby się żaden nie wa-
żył w mieście J. k. msci Pińskim y we
włości na pułk wielmożnego imsci pana
pisarza polnego W. X. L. naznaczoney
po wydaniu wpuł postanowionego chleba,
stanowisk, noclegow, pokarmow odprawo-
wać stacy, ugod, podwod, grabiezw wyma-
gać zabiegow y naiazdow czynić y na-
mnieyszemi qnocunqne titulo exactiami
tak miasta iako też y włości aggrawować,
pod restitutią szkod y surowym karaniem
w artykułach woyskowych opisanym, kto-
re nad każdym temu uniwersałowi sprze-
ciwnym irremilsibilter extendowane bę-
dzie, a dla warownieyszey pomnienionych
dobr ochrony daie moc imsci panu An-
drzeiowi Stankiewiczowi, towarzyszowi
chorągwie tegoż wielmożnego imsci pana
pisarzą polnego W. X. L. excessiuos łap-
ać, wiązac y do sądu woyskowego na
skuteczną odsyłać executią. Dat w Kobriniu,
dnia dwudziestego czwartego Juliy anno
tysiąc szesćset szesdziesiąt wtego. У
того универсалу при печате подпис ру-
ки тыми словы: Konstanty Kotowski, mar-

szalek Mozyrski, substitut woysk Jk. msci W. X. L. Который универсал за пода- нем его и прозбою особы вышъ мено- ваное до книг кгородских Пинских ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1662 г. № 13014 л. 1036.

№ 210—1662 г. Юля 29.

Жалоба ксендза доминиканца Бенедикта Юражинскаго на войсковыя части подъ командой полковника Богуцкаго по дѣлу о жестокихъ побояхъ, нанесенныхъ ему въ г. Пинскѣ.

Prot. xiędza Dominikana na pp. żoł- nierzow o zbiecie.

Лета от нароженья Сына Божого ты- сеча шестсот шестдесят второго, мца ию- ня двадцат девятого дня.

На враде кгородском в замку гдар- ском Пиньскомъ, передо мною Якубомъ Кгиньвидомъ Пацькевичомъ, столникомъ и подстаростим Пиньским, от велмож- ного его млсти пна Кароля Млоцкого Пиньского, Гелметского старосты уста- новленнымъ Заował у оповидаѣ плачли- вие в wielkiey y nieznosney krzywdzie, hańbie, oppressiey, tyranskimъ zbieciu y zmordowaniu protestował przedъ urzędemъ grodzkimъ в mieście krola imści Pińskimъ в Bodze wielebny imsc xiędz Benedict Jurażynski, zakonnikъ zakonu świętego Do- minika klasztoru Wasiliskiego, на ten czasъ zostaiący przy imści xiędzu Sebastianie Piotrowiczu, tegoż zakonu capellanie pod chorągwią iaśnie welmożnego imsci pana podskarbiego wielkiego, hetmana polnego W. X. L. usarską zostaiący y бѣ- дący, а że ten žaluiący в Bodze wieleb- ny zakonnikъ в tymże mieście Pинскимъ otrzymał obelgę z pod znaczkow imsci pana Boguckiego, pułkownika Jk. msci od pacholikow, pod ktoremi zostaiącъ znaczkami ci бѣдący y zawiaduiący z regimen- tu tegoż przerzeczoneго, pułkownika imsci

pana Boguckiego mianowicie pana Bor- kowskiego, pana Saka, pana Regitena y ich- msciow panow Szwarcochow, rotmistrzow, panow Meierow starszego y młodszego, pana Jęczmienskiego, pana Kochana rot- mistrzow, pod ktoremi znaczkami Tchorzewski y Narkiewicz, iako się tam бѣд- аcy s pacholikow zwali, на nich o tem, iż gdy roku terazniejszego tysiąc szesceset szesdziesiąt wtoreго msca Juli dwudzie- stego czwartego dnia, protestuiący dla pewnychъ potrzeb od imsci xiędza kapelana do miasta Jkm. Pинска wysta- nymъ бѣдącъ, в tymъ mieście Pинскимъ tego dnia z klasztoru ichmsciow oycow Fran- ciszkanow Pинскихъ drogą доброволną do krawca dla pewnychъ potrzebъ szedł, tamże tego pomienionego dnia czeladź pachol- ikowie s pod pomienionychъ znaczkow pułku imsci pana Boguckiego, бѣдącъ opi- łemi. на koniachъ по mieście bieгаiącъ, ro- żne hałasy czyniącъ, žaluiącego imsci xię- dza Jurażynskiego, nikomu ni в czymъ niewinnego, pokory y wszelkiey submis- siey pełnego gromadnie spotkawszy y konmi oskoczywszy, bezъ wszelkiey dania sobie okazy y przyczyny, nie pomniącъ на боiazni Bożą y на zakonъ Dominika świę- tego y srogiego prawa Bożskiego y pos- politeго woyskowego, в artykułachъ опи- саного, protestuiącego imsci xiędza Jura- żynskiego, на obelżenie stanu iego y wszy- stkiego zakonu. publice в mieście posrodъ бiałego dnia okrutnie kanczukami, szablami, obuchami по głowie, twarzy, rękachъ, grzbiecie y wszystkimъ ciele zbili, zranili, zekrwawili, srogie razy y rany pozadawali, y gdyby ludzie poważne y zacne imść pan Stephan Wictoryn Tur, sędzia grodzki y imść pan Pokłonski, pisarz, urzędni- cy grodzcy powiatu Pинского y imsc pan Roman Dostoiwski tę obelgę protestuią- cego nie nadeszli y onychъ proźbami nie ha- mowali, pewnie by protestuiącego imsci xiędza Jurażynskiego żywota pozbawili by- li, iakoż odiezdziającъ od žaluiącego zbiteго, zekrwawionego czapkę, noż y chustkę ur- wali y oszarpali. O ktore tedy takъ okru-

тне bezwinne zбиe, zмordowanie y oppressiа stanu duchownego y całego zakonu świętego Dominika zniewagę, a za тем о paeny prawne z прерзечзонемi pacholikami z mianowanых znaczkow, pod ktorыми zostaią пулку imsci pana Boguckiego chcąc w sądzie należnym prawem czynić, даł ten swoy żалосны до хiаg zapisać proces. При котором оповеданью, ставшы очевисто Миколай Малыщыцкый, енерал повету Пиньского, квит свой реляцыйный с печатю и с подписом руки свое и с печатми стороны шляхты до книг кгородских Пинских сознал тыми словы: Ja Mikołay Małyszczycki, ienerał Jkm. Pinskiego, będąc przydanym od urzędu grodzkiego Pinskiego teraznieyszego tysiąc szescset szesdziesiąt wtorego roku, msca July dnia dwudziestego czwartego, z szlachtą przy mnie będącą, panem Stephanem y panem Janem Bortnowskiemі byłem w domie cyrulika żyda w mieście Piskim Nisana, gdzie przy opatrowaniu y smarowaniu razow bitych widziałem w Bodze wielebnego imsci xiędza Benedykta Jurażynskeigo, zakonnika klasztoru Wasiliskiego, na ktorым ręki prawey palec wielki członek przecięty y drugi podcięty szkodliwie, widziałem głowę wszystką stłuczoną, spuchłą y włosy wyrwane y szyia spuchła, grzbiet zaś wszystek zбиты, sini, spuchły widziałem. Ktore zбиe swoje mianował sobie stałe od pacholików w mieście Piskim na drodze dobrowolney s pod znaczkow ichmsciow w procesie mianowanых пулку Imsci pana Boguckiego, roku, msca y dnia wysz pisanego. Com ia ienerał widział, to w tę rellatią spisawszy podaię przy pieczęci y podpisu ręki przyznawam do хiаg grodzkich Piskich. Pisan ut supra. Миколай Малыщыцкый енерал. Kоторое оповедане и енералское сознане до книг кгородских Пинских ест уписано.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1662 г., № 13014 л. 1087.

№ 211—1662 г. Юля 30.

Универсалъ короля Яна Казимира съ предписаніемъ чрезъ двѣ недѣли всѣхъ московскихъ плѣнныхъ доставить въ Оршу или въ Минскъ, для производства размѣна плѣнныхъ съ Царемъ Алексѣемъ Михайловичемъ.

Act. uniwersału iego kr. msci o więznie na odmianę.

Лета от нароженья Сына Божого тысеча шестсот шестдесят второго, мца июля двадцат сегомо дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ Пиньскомъ, передо мною Якубомъ Кгиньвидомъ Панькевичомъ, столником и подстаростим Пиньским, от велможного его млети пна Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленым, постановившысе очевисто пан Петръ Седлецкий, козакъ скарбовый, подал ку актыкованю до книг кгородских Пиньских универсал его кор. млети пна нашего милостивого с канцелярии болшое вел. княз. Лит. выданный, тыми словы написанный:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiąże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Mazowieckie, Zmuydzkie, Inflantskie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem w obec y koźdemu z osobna, komu to wiedzieć należy, wszelkiey conditiei y stanu ludziom, obywatelom W. X. L., oznaymujemy, gdy nas od Cara Moskiewskiego taka zachodzi declaratia, że wszystkich więzniow naszych w różnych occasiach zabranych, osobliwie wielmożnego podskarbiego, w. hetmana polnego W. X. L. na zamian za swoich więzniow w państwach naszych będących chce nam y oyczyźnie przywrocic, szegulney Bozskiej przypisujemy to opatrności, a chcąc in instanti tak dobrze do effectu przywiesić dzieło y ięzających z ciężkiego vindicare więzienia, obwieszczamy wszystkich oby-

watelow W. X. L. y prouincy do niego należących, u których moskiewscy zostają więźniowie, że ich Carowi Moskiewskiemu oddawać chcemy za wiernych poddanych naszych. Zaczynamy żądać y surowo rozkazujemy, abyście za ogłoszeniem tego uniwersału naszego zarazem wszystkich więźniow moskiewskich każdego pro posse suo odzawszy, wolno puścili y za dwie niedzieli do Orszy, a jeżeli tam hostilitas była, do Minska stanowili, których commissarz nasz na to wysadzony, urodzony Stetkiewicz, podkomorzy Orszanski, do granice sprowadziwszy, commissarzom moskiewskim oddawać, naszych zaś więźniow od nich odbierać będzie. Inaczey tedy nie uczynicie z powinności swey dla łaski naszej. Który uniwersał nasz aby tym prędzy wiadomości każdego doszedł, urzędom grodzkim rozkazujemy, aby go wszędzie po parafiach publicować y głosić kazali. Dan w Warszawie, dnia trzydziestego msca Czerwca, roku Pańskiego tysiąc sześćset szesdziesiąt wtorego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego czternastego roku. У того универсалу пры печате большое канцелярши вел. княз. Лит. притисненой подписы рукъ теми словами: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz W. X. L. mp. Который тот универсал за поданем его до книг кродских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1662 г. № 13014 л. 1078.

№ 212—1662 г. Августа 5.

Присяжное показание Туrowsкихъ обывателей объ обидахъ и убыткахъ отъ хору-гви полковника польскихъ войскъ Самуила Оскерни.

Присяга землян Туrowsких на шкодахъ żołniersкихъ,

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ второго, мца августа пятого дня.

На рочкахъ кродскихъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Яномъ Каролемъ Млоцкимъ, Пинскимъ, Гелметскимъ старостою, постановившысе очевисто земляне велможного его млети пана Константого Любомирского, подчашого коронного, маестности его млети Турова, панъ Грегорый Рай и пнь Грегорей Хлупинский до присеги на шкодахъ жољнерскихъ становили и при процесехъ занесеныхъ и реестрахъ з роты выданое през енерала присегу выконали теми словами:

Ja Hrehory Ray, ia Hrehory Chłupinski, ziemianie wielmożnego iego msci pana Konstantego Lubomirskiego, podczaszego koronnego, maiętnosci iego iegomosci Turowa, przysięgamy panu Bogu wszechmogącemu, w Troicy świętey Jedynemu, na tym, iako prawdziwie iegomość pan Samuel Oskirka, sędzia ziemski Mozyrski, pułkownikъ Jk. mści s pułkiemъ swoymъ, różnemi czasy, gwałtownie wtargiwaiącъ w dobra Turow y wsi do niego przynależące, miasto, Turow także y samy zamekъ Turowski spalił y szkody na złotychъ szesdziesiąt szesć tysięcy dwiescie trzydziestie cztery złote, groszy piętnastie uczynił, szesciu mieszczan na śmierć pozabiał, szlachcie Turowskiey na złotychъ tysiącъ czterdziestie siedmъ szkody uczynił, na tymъ iako Mikolaiu Cywce na złotychъ tysiącъ pięsetъ piędziesiąt szesć iegomść pan Oskirka żytemъ y tabaką gwałtownie zabrał, iako u Jacka Maruszycza y u Jwana Iskry na złotychъ trzysta szesdziesiąt ieden, iako u Piotra Demidowicza na złotychъ tysiącъ trzysta piędziesiąt siedemъ tenże iegomść pan Oskirka gwałtownie zabrał, osobliwie y na tym, iako sprawiedliwie ichność panowie woyskowi w pułku iegomści pana Oskirki Jegomść pan Piotr Parysewicz comendarz s kompanią swoją w dobra pana naszego ziemskie, dziedziczne, maiętność, miasto y włość Turowską swawolnie wtargnowszy, różne krzywdy czyniącъ, szkod na złotychъ trzy tysiące dziewięsetъ siedmdziesiąt szesć, groszy dwadziestie pięć y piniędzy cztery, kromъ tego, co iedli, pili

uczynili. Na czym iako sprawiedliwie przysięgamy, tak nam panie Boże pomóż, a iesli nie sprawiedliwie, Boże nie pomóż. Которое выконане присяги до книг кгородских Пинских есть уписано.

Изъ акт. книги Пинскаго городскаго суда за 1662 г. № 13014, л. 189.

№ 218—1662 г. Августа 7.

Присяжное показаніе войта и крестьянъ им. Замошья, Пинскаго пов., объ убыткахъ и обидахъ отъ польскихъ войскъ, преимущественно отъ хоругвей гетмана великаго княжества Литовскаго Корвина Госьвского.

Rel. iuramentu poddanego iegom. p. pisarza ziemskiego na szkodach żołnierskich.

Лета от нароженья Сына Божьего тысеца шестсотъ шестдесят второго, мца августа девятого дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Якубом Кгинвидомъ Панькевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, ставшы очевисто Андрей Сачковский, енерал повету Пинского, квит свой реляційный с печатью и с подписомъ руки свое и с печатми стороны шляхты до книг кгородских Пинских признал в тые слова:

Ja Andrzej Saczkowski, ienerał Jkm. powiatu Pńskiego, zeznam tym moim rellacynym kwitem, iż roku terazniejszego tysiąc szesćset szesdziesiąt wtorego, mscą awgusta siódmego dnia, mając ja przy sobie stronę, dwóch szlachciców. pana Pawła y pana Piotra Saczkowskich, s ktorimi byłem wzięty na sprawę niżej mianowaną od Samuela Dolidowicza, woyta majątności imsci pana Kazimierza Woyny, pisarza ziemskiego powiatu Pńskiego, majątności imsci nazwaney Zamosza, w

powiecie Pńskim leżącej, do dworu Zamosza, iako ten Samuel Dolidowicz, woyt Zamoszski, a przy nim y poddani imsci pana pisarza tameczne, do dworu nieznaczenie dla boiazni żołnierskiej zezwani będąc, przedemną ienerałem y stroną szlachtą przy mnie będącą, wielką a nieznośną krzywdę, boie, pokaleczenia siebie samych, żon swoich, także pobranie różney majątności, zboża, bydła, wołów, krow, owiec, wieprzow, gęsi, kur, fantow, sprzętow domowych, także wołów dwornych, gęsi, kurow, kaczek, wyrwanie owocow różnych w ogrodach dwornych, zabronienie poddanym powinności pełnić do dworu, niektórych odeysciu precz, od czeladzi s chorągwie imsci pana Rudominy y czeladzi imsci pana Abramowicza, porucznikow chorągwi Jasnie Wielmożnego imsci pana Wincentego Corwina Gąsiewskiego, podskarbiego wielkiego y hetmana polnego W. X. L. y czeladzi imsci pana Iwaszkiewicza, chorążego imsci pana Abramowicza, także czeladzi kompanii ichmsciow, roku terazniejszego tysiąc szesćset szesdziesiąt wtorego, różnych msey y dni, iakoż y ja ienerał z stroną szlachtą oglądałem poddanych imsci pana pisarza zbitych, na ktorых znaczne rany, w ogrodach też dwornych widziałem, że mało nie wszystkie iarzyny zerwane, ale iako woyt y poddani imsci pana pisarza ziemskiego mianowali, że od czeladzi imsci pana Rudominy y kompanii imsci na złotych dwiescie pięćdziesiąt, a od czeladzi imsci pana Abramowicza y imsci pana Iwaszkiewicza na złotych polskich czterysta krzywd y szkod ponoszą, co na osobliwym regestrze spisano. A potym dnia dziewiątego mscą awgusta w terazniejszym roku, w замку Jkmsci Pńskim przed urzędem grodzkim Pńskim, stanawszy woyt imsci pana pisarza ziemskiego Pńskiego z Zamosza Samuel Dolidowicz s poddanym Hryszkiem Fieskowiczem przysięgę wykonali w те слова: Ja Samuel Dolidowicz woyt y ja Hryszko Fieskowicz poddani imsci pana Kazimierza Woyny, pisarza

ziemskiego Piskiego, majątności Zamosza, przysięgamy Panu Bogu Wszechmogącemu w Troycy Świętej Jedynemu, na tym, iż we wsi Zamoszu iako y we dworze imsci pana pisarza, pana naszego Zamoszkim, bydła, zboża y rzeczy różnych od czeladzi s pod chorągwie imści pana Rudominy, szkody na złotych dwiescie pięćdziesiąt, a od czeladzi s pod chorągwie imsci pana Abramowicza na złotych polskich czterysta szkody y tak wiele pobrano, co na osobliwym rejestrze spisano. Na czym iako sprawiedliwie przysięgamy, tak nam Panie Boże pomóż, a iesli nie sprawiedliwie Panie Boże ubiy. I nato ia ienerał z strony szlachtą przy mnie będącą ten moy rellacyny quit s pieczęcią y s podpisem ręki mey y s pieczęciami strony szlachty do xiąg grodzkich Piskich daię. Анъдрей Саякъовъскій енерал. Который квит и сознание енерала до книгъ городскихъ Пинскихъ естъ записано.

Изъ акт. кн. Пинск. градск. суда за 1662 г. № 12014 л. 1126.

№ 214—1682 г. Августа 19.

Заявление игумена Лещинскаго монастыря о ограблении и потоплении Польскими войсками рыбака этого монастыря.

Prot. iegomosci oycа Tukalskiego o utopienie poddanego od żołnierzow.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесят второго, мца августа девятнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском передо мною Якубом Кгинвидом Панькевичом, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пна Яна Короля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленнымъ, заіоваі y opowiadaі pan Teodor Lebiedziewski, ziemianin Jkm. powiatu Piskiego, a слуга y урэдник Wysoce przewielebnego w Bodze imsci oycа

Jozepha Nielubowicza Tukalskiego, archimandryty Leszczynskiego, starszego monasteru Brackiego Wilenskiego, majątnosci imsci dziednicney Poczapowa, w powiecie Piskim leżacey, za daniem sobie sprawy od poddanego siоła Poczapowa, na imie Marcina y Jakowa Przystupiczow na imści pana Samuela Jawgiela, towarzysza z пуку имści pana Szwarcocha o tym, iż gdy roku terazniejszego tysiąc szescset szesdziesiąt wtorego, msca awgusta szesnastego dnia, pod dzien targowy poddany wielebного imści oycа archimandryty Leszczynskiego z majątności y siоła imści Poczapowa Omelan Przystupicz rybak, брат родzony Marcina Jakowa Przystupiczow, dla potrzeb niektorych w mieście Piskim był, tam преречzony имсё pan Samuel Jawgiel z czeladzią swoią y czeladzią kompani swey, imiony y nazwiski имści wiadomemi, w mieście Piskim będąc, a zastawszy tego Omelana Przystupicza, poddanego y rybaka wielebного imści oycа archimandryty Leszczynskiego, w rynku niektore rzeczy kupuiącego, wzіowszy go gwałtem aby pomenionego pana Jawgiela w czолні rzeką Strumieniem do siоła Jhrowicy prowadził rozkazaі, ktory to poddany y rybak имści oycа archimandryty Leszczynskiego z прымусу czynіаc woli имści do czолну wsiadszy преречzoneго pana Jawgiela y czeladz do siоła Jhrowicy wiozł, y gdy iuz nie podał siоła Jhrowicy przyeżdżaі tam, имсё pan Samuel Jawgiel nad krwią chrzescianską pastwiаc się, tego poddanego y rybaka имści oycа archimandryty Leszczynskiego Omelana Przystupicza sam y z czeladzią swoią w tym czолні obuchami zbil, zмordowaі, a widzac ze od tego zбicia żyw zostac nie moze, znalazszy przy nim pndzy gotowych złotych osmnascie, onego z czолна do wody w rzekę Strumien tego rybaka rzuciі. Ktoreго to zбитого y utopionego poddanego y rybaka имści oycа archimandryty Leszczynskiego за wzięciem wiadomości dnia osmnastego msca awgusta bracia iego Marcin y Roman Przy-

stupiczy niepodaleku siola Ihrowicy w rzece wedla brzegu ciało znalazszy, przed urzędem grodzkim Piskim dnia dziewiętnastego tegoż msca awgusta w terazniejszym roku w zamku Piskim przy ienerale y stronie szlachcie okazywali. Jakoż ia urząd te ciało zbitego y utopionego rybaka imści oycy archimandryty Leszczynskiego w trunie będące y widziałem. Ktore opowiadanie y prezentowanie ciała zbitego y utopionego poddanego y rybaka imści oycy archimandryty Leszczynskiego, za prozbą y potrzebowaniem pana Teodora Lebidziewskiego do xiąg grodzkich Pińskich przyjęto y zapisano, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1662 г. № 13014, л. 1151.

№ 215—1662 г. Августа 28.

Протестъ намѣстника Лещинскаго монастыря о поборахъ и притѣсненіяхъ обители и подданныхъ ея отъ войсковыхъ польскихъ частей.

Prot. oycy namiesnika Leszczynskiego na p. Welinga Kapitana.

Лета отъ пароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ второго, мса августа двадцатъ осмого дня.

На вrade кгородскомъ в замку господарскомъ Пиньскомъ, передо мъною Якубомъ Кгиньвидомъ Панькевичомъ, столникомъ и подѣстаростимъ Пиньскимъ, отъ вельможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметьского старосты установленымъ, опowiadał y manifestatią tudziesz y protestatią swoią zanosil w Bodze wielebny ociec Witali Holowkowicz, namiesnik archimandriy Leszczynskiej, w powiecie Piskim leżacey, o tym, iż gdy za wkroczeniem w powiat Piski woyska wielkiego xięstwa Litew-

skiego y za naznaczeniem pierwszą razą, msca aprila czternastego dnia, w roku terazniejszym тисіаc szescset szesdziesiąt wtorym, iegomśc pan Łukasz Romazowski porucznik imsci pana kapitana Kilberta z pułku imsci pana Jaspersa zesłany, z naznaczenia ichmsciow panow stanowniczych woyska wielkiego xięstwa Litewskiego na wybranie prouiantu z dobr Leszczynskich wydali więcey niż na czterysta złotych polskich, potym będąc zesłany za assignatią imsci pana Kotowskiego, marszałka Mozyrskiego, substituta woysk iego Krolewskiej mosci wielkiego xięstwa Litewskiego imśc pan Wilhelm Jan Weling, capitan regimentu quatermagister, na piechote wybieraiąc chleb z tychże dobr Leszczynskich, w powiecie Piskim leżacych, gotowemi pieniędzmi sto złotych, a nim ten prouiant wybrał, wydali na ordynarią imsci więcey niż na pięćdziesiąt złotych, osobno kontentacy pięćdziesiąt złotych дано, zaś drugą razą tenże iegomśc pan Weling kapitan, dnia dwunastego awgusta praesentis z tych że dobr Leszczynskich wziął dwiescie złotych, a nim chlebowę pieniądze wybrał, na różne wydatki, to iest co iadł y pił z czeladzią pięćdziesiąt złotych, zaś trzecim razem tenże iegomśc pan Weling kapitan usmakowawszy chleb z gromadą ludzi służących do монастыря Leszczynskiego przyiachawszy, stał w folwarku dnia dwudziestego pierszego awgusta, praesentis, ukazał kartę od imsci pana stanowniczego na puł chleba wydaną, stojąc w folwarku kazał sobie iesć, pić dawać, wojta zbiwszy, gumno monasterskie kazał zamek odbić y stał w nim sam przez cały tydzień, w robocie monasterskiej przeszkodził, czeladź swoią do wsi Potapowicz y wsi Suchego posławszy, wybrał u poddanych gotowych pndzy czterdziecie y pięć złotych, procz tego co iedli, barany, gęsi, kury brali y napitek sobie dawać kazali, w monasteru z obory, wołow dziesięć gwałtownie wziół, ktore kosztowali więcey dwuset złotych, iałowic trzy, kosztowali po pięćnastu złotych, to wszystko zabrawszy dnia

dwudziestego siódmego awgusta praesentis do chorągwi swoiey odprowadził, w czym mając ubogi monastyr od iego mosci pana Welinga wielką krzywdę y szkodę, o którą u sądu woyskowego chcący się z iego moscią panem Welingiem o ten niesłuszny grabież rozprawić, tę swoią protestacją do xiąg grodzkich Pinskiх даł записать, што естъ записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1662 г. № 13014 л. 1175.

№ 216—1662 г. Сентября 8.

Показаніе товарищей землянина Мартіана Новицкаго о военныхъ доблестяхъ его и обстоятельствахъ, при которыхъ онъ былъ взятъ въ плѣнь Московскими войсками.

Akt. attestacy pp. woyskowych p. Marcjanowi Nowickiemu.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят третего, мца Генвара дванадцатого дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидомъ Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млети пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, постановившысе очевисто пани Мартіянъ Новицькій, земенин гдарскій повету Пинского, оповедал и ку актыкованю до книг кгородских Пинскихъ подал атестацію од их млестей панов товариства з под розных хоругъвей войскъ короны Полское вел. княз. Литов. в земли Московской, з ним самым посполу в везееню будучых, ему выданю, просечы, абы до книг принята и уписана была, которую я врад принявшы до книг уписат казалем и слово до слова так се в себе масть:

My rycerstwo woysk J.k.m. Koronnych y W.X.Lit. regimentow іашне welможных іchmsciowpanow hetmanow wielkich koron-

nych y wielkiego xięstwa Litewskiego, tak y polnych koronnych y W.X.Lit., на услуде наіашнеyszего krola Jegomsci pana naszego miłosциwego y Rзptey zostaiący, w роżных оказыах przez woyska cara іmsci do więзienia brani, w котрым przez czas ніемаły zostaiąc до Smolenska на заміан спrowadзени, wiadomo czynиemy, іsz пан Marcyan Nowicki, obywatel ziemię Pińskiey, towarzysz chorągwie іmsci pana Macieia Kazimierza Eysmonta, rotmistra Jkr. msci, w niewoli moskiewskiey z tego swiata zesztęgo, nullius perduellitatis particeps, wiernie на услуде Jkm. pana naszego miłosциwego y Rзptey przez wszytek czas zamieszania oyczyny zostaiąc, z wyszpomienionym іmsciо panem Eysimontem rotmistrem Jkm. od podniesienia chorągwi за przypowiednym listem służył, а gdy chorągiew nieбожczyка іmsci pana Eysimonta z ordynансу іашне wielможного іmsci pana Pawła Sapieli woiewody wilenskigo, hetmana wielkiego W. X. Lit. w pułku іmsci pana Samuela Oskirki, sędziego ziemskiego Mozyrskiego, pułkownika Jkm. zostawała, котры z tegoż іmsci pana hetmana wielkiego ordynансу на passach kraiu Poleskiego zostaiąc, rebellią kozacką z chłопow poleskich wczęto uwalniaіac te passy zносil y uskramiał, gdzie deletos utribus rebelizantow daley wgląb ku Norzynskowi z pułkiem pomknol się, chcąc założoney rebelliey sedem znieść, котры іuż byli posіtku woyska moskiewskiego z Kiiowa przыслане, там ніе бадac о potęдзе nieprzyiacielskiey wiadomi, gdy іuż zblіzalisie od Norzynska z woyskiem moskiewskim y kozackimi niedaleką potkawszy, potrzebę mieli roku tysiac szescset szescdziesiątego, dnia ostatniego msca Februaryi, котрым сілом y potęдзе niestrzymawszy ustempowali, тамże ex aduerso euentu belli за отрыманым postem przez nieprzyiaciela над нами sam nieбожczyk іmśc pan rotmistr, z kompanią swoią іако zwysz pomienionym panem Nowickim y panem Kazimierzem Ambrozowiczem на odwodzie z chorągwią

swą zostaiący do więzienia wzięty y do stolice moskiewskiey zaprowadzony, a z stolice w dalekie zamki między tatarskie ordy z ukazu Cara imści zasłany, spolnie z im, panem rotmistrzem, który tamże w Kazanskim zamku w niewoli będąc de viuis decessit, a pan Nowicki y pan Ambrożewicz wysz pomienione towarzystwo chorągwi pana Eysimonta dla dostoięstwa Jk. mści pana naszego miłosciwego y Rzptey statecznie w bidach y trudach niewolniczych tę niewolą cnotą y wiarą naiasnieyszemu krolowi imści panu naszemu miłosciwemu y oyczyźnie własney służąc zostawali y oney iako prawdziwi synowie na żadne powabienie monarchi nie upawiając się dotrzymali. My tedy skutecznie wiadomi będąc, yż wysz pomienione towarzystwo z imścią panem Eysmontem rotmistrzem J. k. mści na usłudze Rzptey zostawali y z nim do więzienia dostali się, ktore z nami spolnie przy nuży y wielkich bidach do tych czas zdrowia swoje waząc trwali, czego my skutecznie wiadomi, daimy tę naszą attestatiją z podpisem własnych rąk naszych dla wiary we wszem onym daney. Dat w Smolensku dnia, osmego msca Septembra roku tysiąc szescset szescdziesiąt wtorego. У тоє аттестации подпис рукъ в тые слова: Alexandar Skinder mieczny powiatu Lidzkiego, Karol Lisowski pułkownik Jkr. m., Jan Ostrowski, Jan Rypinski, Floryan Szlagier chorąży, Stanisław Zbyszek Bykowski, Bazylly Wojciech Widawsky socius eiusdem calamitatis Bronisław Wężyk, Benedykt Protasowicz, Andrzej Abramowicz, Stanisław Łuba, Michał Dyszkiewicz, Carol Ignaty Stachowsky, Hrehory Cholkowski, Samuel Weliczko, Mikołay Tołoczko, Jan Treinski, Paweł Mieczynski, Kazimierz Kirowski, Wojciech Kudelsky, Szantyr Zacharyasz ręka, Michał Teleticki, Dmitr Kazimierz Mienicky, Maciey Grodz, Andrzej Rekuc rotmistrz, Kazimierz Jawgiel, Samuel Bużycky, Mikołay Wołkowiecki rotmistrz Jkm. chorągwi Wołoskiey, Krzysztoph Woiecky, Zy-

gmunt Łepkowski, Heliasz Pożarzycki, Jan Szweykowski, Odyniec Benedykt, Wojciech Markowski porucznik, Thomasz Ginkiewicz, Aleksander Żoładz, Jan Kaminski, Jan Gintolt, Krzysztoph Jagodynsky, Dowyd Staszkiewicz. Которая аттестация за поданемъ и прозбою пана Мартяна Новицкого до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписана.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣднаго суда за 1663 г. №9 13015 л. 29.

№ 217—1662 г. Сентября 16.

Грамота короля Яна Казимира съ опредѣленіемъ баници землянину Федору Сачковскому за наѣздъ во время Московской войны на имѣніе Пинскаго земскаго судьи Гобебскаго.

Act baniey na. p. Teodora Saczkowskiego od iegom. p. sędziego ziemsk.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесят третего, мсца Генъвара чотирнадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубом Квинвидомъ Панъкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцького, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, постановившысе очевиство его милость панъ Филонъ Кгодебский, судя земський повѣту Пинского подалъ ку актыкованью до книгъ кгородскихъ Пинскихъ листъ баницыйный з канъцелярыи меньшое великого княз. Лит. в речы нижей в немъ выраженой выданный, просечы, абы принят. публикован и уписан был до книгъ, которого принявшы и уписуючы в книги слово в слово такъ се в себе маеть:

Янъ Казимер, з Божой ласки королъ Полскый, великий князъ Литовский, руский, Прусский, Жомойтський, Мазовецький, Инъфляньский, Смоленський, Черниговский а Шведский, Кгодецкий, Ванъ-

далский наследный король. Всимъ в обещъ и каждому з особна, всякого достоенства, вроду и стану людям, духовным и свецкимъ, обывателем панъствъ наших ознаймуемъ. Мамы тую ведомость з декрету и листу отосланья до нас от суду головного трибунального, у Вильни отпрованого, иж перед тым же судом в року теперешнемъ тисеча шесть сотъ шестдесят втором, мца августа двадцать шостого дня, точиласе справа урожного Филона Кгодебского, судьи земьского Пиньского з урожнымъ Федоромъ Сачковским, за позвом о неслушное в року тисеча шестсотъ петдесят осомъ з немалою громадою людей люзных служалых, помочниковъ его, под претекстом козацким на маетьность и двор жалобливого, названую Вешню, ноцным способом, под небытность самого урожного суди земьского Пиньского, который на тот час у Варшаве на сейме посломъ был, наеханье и квалтовное побране збиору и охендства самое урожное судиное, малжоньки жалобливаго и цорокъ его, также цыны, меди и иншыя речы не мало и о зрабоване того двора на шест тысячей золотыхъ полскихъ, за тым о вины правные. В которой справе судъ головной трибунальный за нестаньем позваного до права в року завитомъ на упад в речы здавшы, водле права и домавнянсе умоцованого поводового пры процессе и доводах правных пререченого урожного Федора Сачковского, за таковой его збытокъ под претекстом неприятелскимъ сталый, за розные наезды на урожных обывателей повету Пиньского на выволанье, а же се до права не становил, и на лапане всказал, притомъ за квалтовное забранье через него у дворе его урожного суди маетьности, названое Вешне, добръ рухомыхъ на шесть тысячей золотыхъ полских, з двумя копами вписного и паметьного суду головному трибунальному даным, на добрахъ позваного урожного Сачковского, и на части его в

селе Сачковичах, в повете Пиньском лежачомъ будучой, на которой о то позовъ покладано и на инших всяких маетьностях его лежачых, рухомых, суммах пенежных, где колвекъ будучыхъ, урожному судьи земьскому Пиньскому всказал, а яко на одержане того выволанья до нас господара так и на лапане до владов всяких тых поветовъ, под которыми постигненый быти может отослал, а за суму декретом суду головного всказаную через дворанина нашего ку отправе на той же части его, в Сачковичах будучой, и на инших всяких добрах его, где колвекъ будучих, порядкомъ правным урожному Кгодебскому, суди земьскому Пиньскому прыходить волность зоставил, яко о том шырей декрет суду головного з ремиссыею до нас даною в себе выражает. Мы tedy король на инъстанцьцю урожного Филона Кгодебского, суди земьского Пиньского, выконываючы далшый поступокъ срокности права посполитого над пререченымъ урожнымъ Федоромъ Сачковским, велели есмо его зо всѣхъ земель и панъствъ наших выволат, якож и симъ листом нашим баницыйным выволанцомъ его чыным, от сполку и обцованья людей почтивых выймуемъ и вылучаемъ, а за тымъ прыказуемъ, абы кождый о том ведаючы звышъ менованым Сачковским, яко выволаньцемъ, ниякого сполку и обцованья мети, рады и помочы додавати, ани его в домах своихъ переховывати не важыл се, под винами в праве посполитом описаными, а ижбы то всим ку ведомости прышло, владом земскимъ, кгородскимъ и инънымъ всякимъ судовым прыказуемъ, абы се съ листь нашъ баницыйный везде за поданьемъ его до книгъ прыймован, актыкованъ, публикованъ и обволан былъ конечно. Писан в канцелярии нашей дня шестнадцатого, мца Сентебра, року тисеча шестсотъ шестдесятъ второго, панованья нашего полского четирнадцатого, а шведского петнадцатого року. У того.

листу банищыйного при печате меньшой канцелярии вел. княз. Литов. подписаны рукъ теми словы: Александер Нарушевич подканцлерый великого князства Литовского. Symon Woyciech Mynecki, canon. Wilenski Jkmsci sekretarz. Который тот листъ банищыйный за поданем и прозбою звышъ мененое особы до книгъ кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. книги Пинского грод. суда за 1663 г. № 13015, л. 213.

№ 218—1662 г. Октября 19.

Удостоверение Оршанскаго подкоморія Стеткевича и войсковыхъ комиссаровъ возвращающемуся изъ Московскаго плѣна Марціану Новицкому на право получения подводъ въ королевскихъ и помѣщичьихъ имѣніяхъ.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ третего, мца Генвара двадцатого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, отъ велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметскаго старосты установленнымъ, постановившысе очевисто панъ Мартіяан Новицкий, землянин гдарский повету Пинского, оповедал и ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подалъ атестацію одъ ихъ млсти пановъ комиссаровъ войскъ его кор. млсти вел. княз. Лит. на обмену войсковыхъ и иныхъ людей панства его кор. млсти в земли Московской застающихъ за люде Московской земли в земли его кор. млсти пана нашого млстивого будущые назначонныхъ, просечы, абы тая атестація для вшелякое потребности до книгъ принята и уписана была, которую я врадъ принявшы до книгъ уписатъ казаломъ и слово одъ слова такъ се в себе масть:

Krzysztofh Stetkiewicz, podkomorzy Orszansky, generalny w Białey Rusi pułkownik Jego kr. msci. Pó zaleceniu powolnychъ braterskichъ чeчeи moichъ donoszę do wiadomości, iż ichmsć panowie woyskowski, ktorzy zostaiącъ na usłudze Jego kr. msci y Rzptej за wiarę y oyczyznę w krwawychъ potrzebachъ по ро́зныхъ mieyscachъ zagarnieni, więzienie w rękę Moskiewskichъ ucierpiawszy, за łaską pana Naywyszszego uwolnieni do oyczystey powracaią swobody, między ktoremi bywszy y imscь pan Marcjan Nowicki temużъ podlegałъ ciężkiemu więzieniu, a że się bierze do swego kraiu, ktorымъ by traktemъ szedłъ, абы му wozu y podwodъ lubъ w dobrachъ Jkr. msci, lubo teżъ w dziedzicznychъ iako z niewoli idącemu nie broniono, proszę y z władze danejъ sobie od imsci pana marszałka woyskowego y całego woyska J.kr. msci wielkiego xięstwa Litewskiego chęć mieć. Pisanъ w Horkach, dnia dziewiętnastego 8-bris, anno tysiącъ szescsethъ szescdziesiątъ wtorego. У тое атестацыи при печати подписъ рукъ теми словы: Krzysztofh Stetkiewicz podkomorzy Orszanski, Andrzej Wolanъ sędzia grodzki Orszanski, pułkownikъ y commissarzъ woyskъ Jkm. mp. Heronin Lipski podstoli Połocki commissarzъ woyskъ J. kr. msci W. X. Lit. Которая атестація за поданемъ и прозбою пана Мартіяана Новицкого до книгъ кгородскихъ Пинскихъ ест уписана.

Изъ актовой кн. Пинского грод. суда за 1663 г. № 13015 л. 209.

№ 219—1662 г. Октября 25.

Удостоверение вознаго въ томъ, что онъ объявилъ декретъ виленской комиссии о возвратѣ Пинскому подчашему Андрею Бушковскому всѣхъ поборовъ съ повѣта, сдѣланныхъ Минскимъ ротмистромъ въ качествѣ «жолда»

Relł. publikacy dekretu commissy wipaniąlenskiey z kom p, Buszkowskiego.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесят второго, мца Октебра двадцат осмого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пиньскомъ, передо мною Якубом Кгинвидомъ Панькевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пиньскимъ од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленымъ, ставшы очевисто Анъдрей Сачковскый енералъ повету Пиньского, квитъ свой реляцыйный с печатью и с подписомъ руки свое и с печатми стороны шляхты до книгъ кгородскихъ Пиньскихъ созналъ тыми словы:

Ja Andrzej Saczkowski, ienerał J.k. mści powiatu Piskiego, zeznam tym moim relacynym quitem, iż roku terazniejszego tysiąc szescset szescdziesiąt wtorego, msca oktobra dwudziestego piątego dnia, z stroną szlachtą panem Janem Pawlowskim y panem Andrzejem Dawidowskim za użyciem od imsci pana Alexandra Buszkowskiego, podczaszego powiatu Piskiego, copie tak z dekretu iaśnie wielmożnych ichmosciow panow commissarzow w Wilnie w roku terazniejszym tysiąc szescset szescdziesiąt wtorym między imścią panem Buszkowskim, podczaszym y bywszym rotmistrzem powiatu Piskiego y kompanią imsci zaciagu miasto pospolitego ruszenia z powiatu Piskiego ferowanego, iako y z innotescentiey iegomosci pana podczaszego powiatu Piskiego do ichmosciow panow kompaniey y thowarzystwa tego zaciagu wydaney, oznaymując ichmosciom o tym dekrecie, aby ichmose podług decizy onym żaszley pieniądze wszystkie, iako który wiele z ichmosciow względem żолду на почты swoje wziął, te spełna nazad на terminie pewnym, to iest w dzien świętych Symona y Judy apostołow w Pinsku przy xięgach grodzkich Piskich do imsci pana Buszkowskiego subpaena infamiae, confiscationis honorum et paena triplicis paensionis oddał. Ktore copie tak z dekretu iako innotescentiey на mieyscach publicz-

nych w miescie J. k. mści Pinsku, mia nowicie przy forcie kosciolu ichmosciow oycow Jezuitow collegium Piskiego, przy conuencie y kosciеле ichmosciow oycow Franciszkanow Piskich, przy bramie Zamkowej y przy ratuszu Piskim porprzybiawszy, publicowałem y ludziom на ten czas będącym opowiedziałem. Na dowod ktorey publicatiey ten moy relacy quit z pieczęcми moią y strony szlachty y s podpisem ręki mey wydałem y zeznałem do xiąg grodzkich Piskich. Pisan ut supra. Анъдрей Сачковскый енералъ. Который квитъ за признаньемъ енеральскимъ до книгъ кгородскихъ Пиньскихъ есть уписагъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1662 г. № 18014, л. 1450.

№ 220—1663 г. Января 12.

Заявление земянина Мартіана Новицкаго о разореніи, причиненномъ его семьѣ польскими жолнерами во время Московской войны.

Manifestacyia p. Nowickiego za wysciem z więzienia moskiewskiego.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесят третего, мца Генвара дванадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубом Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его млости пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленымъ, жаловаł y opowiadał ziemianin Jkr. msci powiatu Piskiego, pan Marcin Nowicky, za wysciem z niewoli moskiewskiej na odmianę przez ichmsci panow commissarzow od Jkr. m. pana naszego milosciwego y woyska W. X. Lit. do odmiany za lud rycerski woysk J. kr. m. W.X.Lit. на lud Cara Moskiewskiego w ziemi Jkr. m. W. X. Lit. zostający naznaczonych, mianowicie Wielmożnego imsci pana Krzy-

sztopha Stetkiewicza, podkomorzego Orszan-
skiego, generalnego w Białey Rusi puł-
kownika Jkr.m., imsci pana Andrzeia Wo-
lana, sedziego grodzkiego Oszmianskiego y
imsci pana Heronima Lipskiego, podstolego
Połockiego, czasu niedawnego z ichmsciami
pany towarzystwem s pod różnych chorągwi
W. X. Lit. zaciągu będąc odmieniony, na
imsci pana Michała Mrozickiego, towarzysza
chorągwie zesłego w Bogu wielmożnego
imsci pana Jana Sosnowskiego, kasztelana
Połockiego, nie wiedząc w czyiey by ta
chorągiew pod ten czas zostawała komędzie,
o to, iż roku przeszłego tysiąc szescseth
szescdziesiątego, za nastąpieniem nieprzy-
iaciela zagranicznego moskwicina w ziemie
Jkr.m. pana naszego miłosciwego W. X.
Lit., po wzięciu przez kniazia Iwana An-
drzeiowicza Chowanskiego zamku Brze-
skiego, imsc pan Obuchowicz, pułkownik
Jkr.m., odprawuiąc potrzebę z wojskiem
moskiewskim w wojewodztwie Brzeskim,
pod miasteczkiem nazwanym Malczem, za
nie wytrzymaniem siłom moskiewskim
wstrętu dać im nie mogąc, wzięty do wię-
zienia moskiewskiego został, a ten pułk
imsci pana Obuchowicza bez regimentarza
zostawszy, w powiat Pinsky ustąpił był y
nie opodal od Pinska stanowiska sobie
chorągwie pozaymowali, w którym pułku
y ta chorągiew wielmożnego imsci pana
Połockiego była, iakoż przed następującym
nieprzyacielem na wojewodstwa Brzeskie
obawiając się, aby y powiat Pinsky nie
był zagarniony, unosząc zdrowia swoje,
matka żalobliwego pani Zophiia Rabkowna
Bohdanowa Nowicka y małżaka iego pani
Halena Zaszczynska, za wyprowadzeniem
przez niego samego żalującego z domu
iego, nazwanego Pinkowicz, w powiecie
Pinskim leżącego, z czeladką dworną y ze
wszytką majątnością ruchomą, złotem, sre-
brem, pndzmi gotowemi, cyną, miedzią y
wszelaką żywnością do drugiey condycyi
swey, nazwaney Suszycka, w powiecie Pin-
skim leżącey, za mil kilka od miasta Pin-
ska dla uchronienia od nieprzyiaciela uia-
chawszy, tam przez dni kilka zostawali,

a po ustąpieniu woyska moskiewskiego od
Brzescia, matka y małżaka żalującego ku
domowi swemu do Pinkowicz, kładąc sobie
bespieczeństwa nadzieie w woyskach około
Pinska zostaiących, roku przeszłego tysiąc
szescseth szescdziesiątego, msca Februaryi
trzeciego dnia, powracali y wprzody wozy
ze wszystką majątnością ruchomą, złotem,
srebrem, pndzmi gotowemi, cyną, miedzią,
ochędostwem y wszelaką żywnością, swoją
y dziwkę szlachciankę pannę Katarzynę
Rabkownę przy tych wozach do Pinkowicz
posłali, a sami we wsi Suszycku pozosta-
li byli, tedy czeladź różna tey chorągwie
wielmożnego imsci pana Połockiego o
kilkadziesiąt człowieka, mając sobie przy-
wodcą pomienionego obżałowanego imsci
pana Mrozickiego, towarzysza tey chorągwie,
ktory z iakiegoś rankoru przeciw żalobli-
wego, tego wysz mianowanego dnia, prze-
iąwszy te wozy na dobrowolney drodze, do
Pinska idącey, między wsiami Suszyckiem
y Horodisczem, podwodnikow od wozow
rospędziwszy, te wozy porabowali y co
kolwiek na tych wozach było, skrzynie
poodbiiawszy y połupawszy, złoto, srebro,
cynę, miedz, pndze gotowe, ochędostwo,
męzkie y białogłowskie, legumina, wszelakie
pobrali y pograbili y to wszystko na swoy
obrocili pożytek, a tę pannę Rabkownę na
tenże czas, gdy skrzyn łupac nie dopuszcza-
ła, obuchami zbili y zranili, ktorey to
wszytkiey zabraney majątnosci, złota, srebra,
pndzy gotowych, iako wysz pomieniło, lekko
szacue sobie żalujący na złotych pięćset
polskich zabrano, iakoż żalujący za daniem
sobie o takowym porabowaniu wozow y
zabraniu majątnosci to wszystko na regestr
spisawszy, szkody tey swoiey dochodzić y
pytać się począł, tedy pomieniony pan
Mrozicki, czuiąc się bydź w tey żalobliwego
szkodzie winnym, w niebytnosci żalobli-
wego w domu, na dwor żalującego Pinko-
wicki, w powiecie Pinskim leżący, tegoż
roku, msca Februaryi szóstego dnia, mocno
gwałtem z kilkanastą czeladzi godzina w
noc naiachawszy, matkę żalobliwego y mał-
żakę słowami uszczypliwemi lżył, sromocił,

z pistoletow do okien w yzbę strzelał, przechwalaając się tym zabraniam majątnosci żaobliwego y samego obiecując o śmierć przyprawić, odpowiedź uczynił, o co żaobliwy tegoż czasu przelożywszy skargę swoją przed wielmożnym imscią panem Judickim, cawalerem Multanskim, regimentarzem na ten czas tego pułku, u imsci pana Zdanowicza, sędziogo w tym pułku wojskowego, prawem zaczął był sprawiedliwosci sobie z imsci pana Mrozickiego dochodzić; w tym czasie, gdy pułk imsci pana Samuela Oskierki, sędziogo ziemskiego Mozyrskiego, za ordynansem iasnie wielmożnego imsci pana Pawła Sapiehi, hetmana wielkiego W. X. Lit., na Polesie przeciw kozakom y woyskom moskiewskim, w ktorым pułku y regimentie y chorągiew zeszłego w Bogu imsci pana Macieja Kazimierza Eysimonta, rotmistrza Jkr. m., z ktorым y żaobliwy pod chorągwią za towarzysza służył, było z powiatu Pńskiego ruszył, zaczym żaobliwy nie chcąc omieszkać usługi Rzptej, pospieszyć do chorągwie swej musiał y tey sprawy do effectu swego przywiesć nie mogąc, w potrzebie pod Norzynskiem tegoż roku wysz mienionego, msca Februarij ostatniego dnia, do ziemie moskiewskiej w więzienie dostał, przy ktorым wzięciu żaobliwego w niewolę przez nieprzyaciela, registr spisania pobranej majątnosci, także dekret sędziogo wojskowego tego pułku y wszytek postępek prawny przy nim wzięto y od niego nieprzyaciel odebrawszy, nie wiedzieć gdzie podział, w ktorым więzieniu przez lat kilka żaobliwy zostając, roku terazniejszego tyśią szescseth szescdziesiąt trzeciego do oyczystych progow wyszedszy, tey sobie szkody poczynioney y zabranej majątnosci chcąc u sądu należnego na tey chorągwie y panu Mrozickim prawem dochodzić, tę opowiadanie swoje do xiąg podał, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1663 г. № 13015 л. 212.

№ 221—1663 г. Января 12.

Присяжное показаніе мѣщанъ—купцовъ мѣстечка Столина, Пинскаго уѣзда, о крайнемъ разореніи ихъ во время Московской войны.

Przysięga mieszczan Stolinskich iego msci p. sędziogo.

Лета от нароженя Сна Божого тисеча шестсотъ шестдесят третего, мца Генвара дванадцатого дня.

На рочкахъ кгородскихъ в замьку гостьподарьскомъ Пиньском, мца Генвара перьвого дня прыпалыхъ и порадькомъ правнымъ судовъне отьправованыхъ, передо мьною Яномъ Каролемъ Млоцькимъ, Пиньськимъ, Гельметскимъ старосьтою посътановивъшесе очевисьто мещане мещечька его млсти пана Филона Кгодебьского судьи земьского Пиньского Столина именами в роте менованые, прысегу на томъ, яко тыхъ купьцовъ, которые бы коньтрыбуцию на купьць одъ сумъ пенежьныхъ вложоную польнити могли немашъ, выполнали в тые слова:

Ja Stasko Wołyncewicz, a ja Fedko Metenica, mieszczanie miasteczka iego msci pana Filona Godebskiego, sędziogo ziemskiego Pńskiego Stolina, w powiecie Pńskim będącego, przysięgamy Panu Bogu Wszehmogącemu, w Trojcy Świętej Jedynemu na tym, iż za spustoszeniem ogniem miasteczka, a mieczem ludzi od różnych nieprzyaciół Moskwy y kozakow, żadnego w miasteczku Stolinie pana naszego, kupca, ktorыby złotych sto mając, onemi handlował, niemasz, kromia tylko tych kilku ludzi, ktorы po złotych pięciu, po dziesiąciu mając, żywnosciami y drobiazgami dla pożywienia swego przekupują, zaczym iako tych kupcow, ktorыby złotych sto mając handlowali niemasz w miasteczku tym pana naszego; tak y contributiej na kupcy od sum seymem włożoney komu y od czego płacić niemasz, naczym iako spra-

wiedliwie przysięgamy, tak nam Panie Boże pomóż, a jeśli niesprawiedliwie, Boże nas ubi. Kоторое выконанье присеги до кѣнигъ кгородьскихъ Пиньскихъ есѣтъ уписано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1663 г. № 13015, л. 20 обор.

№ 222—1663 г. Января 13.

Присяжное показанье мѣщанъ—купцовъ мѣстечка Высоцка о разореніи ихъ во время Московской войны.

Przysięga mieszczan Wysockich ięgom. p. Giedroycia.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят третего, мѣца Генъвара трынадцатого дня.

На рочькахъ кгородьскихъ в замѣку госьподарьскомъ Пиньскомъ, мѣца Генъвара перьвого дня прыпалыхъ и порадькомъ правнымъ судовне отправованыхъ, передо мѣною Яномъ Каролемъ Млоцкимъ, Пиньскимъ, Гельметьскимъ старосѣтою, посѣтановивъшысе очевисѣто мещане мясѣтчѣка его милосѣти пана Арънольфа Кредъройтя, войскокого повету Пиньского Высоцѣка, присегу на томъ, яко тыхъ купьцовъ, которые бы коньтрыбуцию одъ сумъ пенежныхъ коньсѣтытуцією на купѣцы вложоную полънити могли, в томъ мѣстечѣку не машѣ, в тые слова выконали:

Ja Korniey Skraha, a ia Sawa Diakonowicz, mieszczanie miasteczka ięgomsci pana Arnolpha Giedroycia, Woyskiego powiatu Pinskiego, Wysocka, w powiecie Pinskim będącego, przysięgamy Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy Świętey Jedy-nemu, iż te miasteczko Wysock częstemi incursiami kozackimi y moskiewskimi spalone y z dobr y z ludzi mieczem zniszczone, w szczupłej osadzie y wielkim spustoszeniu zostało, w którym żadnego kupca, który by sto złotych pieniędzy miał

y onemi handlował, niemasz; kromia tych kilku, którzy tylko po złotych pięciu, po złotych dziesięciu pieniędzy mając, dla wyżywienia się drobiazgami y żywnościami przekupują, zaczym iako tych z których by który złotych sto miał w tym miasteczku pana naszego niemasz kupcow, tak y contrybucij na kupce wielkiego księstwa Litewskiego od sum seymem uchwaloney od czego y komu płacić w naszym miasteczku niemasz y niemoga, na czym iako sprawiedliwie przysięgamy, tak nam Panie Boże pomóż, a jeśli niesprawiedliwie, Boże nas ubi. Kоторое выконанье присеги до кѣнигъ кгородьскихъ Пиньскихъ есѣтъ уписано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1663 годъ № 13015 л. 21.

№ 223—1663 г. Января 13.

Присяжное показанье мѣщанъ—купцовъ мѣстечка Дубровицы о разореніи ихъ во время Московской войны.

Przysięga mieszczan Dubrowickich ięgom. p. marszałka.

Лета от нароженя Сна Божого тисеча шестсотъ шестдесят третего, мѣца Генъвара трынадцатого дня.

На рочькохъ кгородьскихъ в замѣку госьподарьскомъ Пиньском, мѣца Генъвара перьвого дня прыпалыхъ и порадькомъ правнымъ судовне отправованыхъ, передо мѣною Яномъ Каролемъ Млоцкимъ, Пиньскимъ, Гельметьскимъ старосѣтою, посѣтановивъшысе очевисѣто мещане мясѣтчѣка его милосѣти пана Лукаша Ельскокого, маршалька повету Пиньского Дубровицы, именами в роте менованые, присегу на томъ, яко тыхъ купьцовъ, которые бы коньтрыбуцию одъ сумъ пенежныхъ коньсѣтытуцією на купѣцѣ вложоную полънити могли, в томъ мѣстечѣку не машѣ в тые слова выконали:

Ja Hrycko Bawtuta, woyt części iego-
mści pana Łukasza Jelskiego, marszałka
powiatu pinskiego, a ja Hryc Rakowicz,
mieszczanin teyże części miasteczka Dąbro-
wicy, w powiecie Piskim będącego, przy-
sięgamy Panu Bogu Wszchemogącemu, w
Troycy Świętey Jedynemu na tym, iż ta
część miasteczka Dąbrowicy częstemi in-
cursiami Kozackimi y moskiewskimi
spalone y z dobr y z ludzi mieczem zni-
szczone, w szczupley osadzie y w wielkim
spustoszeniu zostało, w ktorey części żad-
nego kupca, ktory by sto złotych pieniędzy
miał y onemi handlował nie masz, kromia
tych kilka, kturzy tylko po złotych dzie-
siąciu, albo pięciu mając, dla wyżywienia
się drobiazgami y żywnosciami przekupują,
zaczyn iako tych, z kturzych by ktory zło-
tych sto miał, w tym miasteczku pana
naszego nie masz kupcow, tak y contributey
na kupce wielkiego xięstwa Litewskiego
od sum seymem uchwaloney od czego y
komu płacić w naszym miasteczku nie masz
y nie mogą. Na czym iako sprawiedliwie
przysięgamy, tak nam Panie Boże pomóż,
a iesli nie sprawiedliwie, Boże nas ubiy.
Которое выконанье присяги до кнѣгъ
кгородьськихъ Пиньськихъ есѣть уписано.

Изъ акт. кн. Пинск грод. суда за 1663 г., № 13015
л. 21 обор.

№ 224—1663 г. Января 13.

**Присяжное показаніе мѣщанъ-купцовъ мѣст.
Хомска о разореніи ихъ во время Москов-
ской войны.**

Przysięga mieszczan Chomskich iegom.
p. Dolskiego.

Лета от нароженя Сна Божого ти-
сеча шестсотъ шестдесятъ третего, мца
Генъвара трынадцатого дня.

На рочькохъ кгородьскихъ Пинь-
ськихъ мца Генъвара перваго дня пры-
палыхъ и порядкомъ правнымъ судовъ
не отъправованыхъ, передо мною Яномъ

Каролемъ Млоцькимъ, Пинськимъ; Гель-
метьськимъ старосѣтою посѣтановившы-
се очевисѣто Марько Кацько, войтъ, Сте-
фанъ Охъремович и Уласъ Ярошевичъ
мещане мѣсѣтчѣка велможного кня-
жати его милосѣти Яна Кароля з Долъ-
ська Долъського, подкоморого повету
Пиньского, ротмисѣтра Его Королевъ-
ськое милосѣти Хомьська, у повете
Пиньськомъ будучого присягу, на томъ
яко тыхъ купцовъ в томъ мѣсѣтчѣку
ихъ Хомьську, которые бы коньтрыбу-
цыю одъ сумъ пенежныхъ коньсѣтыту-
цыю на копѣцы вложную полънети
мели немашъ в тые слова выконали.

Ja Marko Kacko woyt, ja Stepan
Ochrimowicz a ja Ulas Jaroszewicz, mie-
szczanie miasteczka wielmożnego iego-
mści pana Jana Karola z Dolska Dolskiego,
podkomorzego powiatu Piskiego, rotmi-
strza Jego krolewskiej mosci Chomska, w
powiecie Piskim będącego, przysięgam
Panu Bogu Wszchemogącemu, w Troycy
świętey Jedynemu na tym, iż w miaste-
czku tym pomienionym Chomsku za zni-
szczeniem onego przez różnych nieprzyia-
ciół, niemniey y przez ichmosciow panow
woyskowych, nie tylko że malo co ludzi
zostało, ale żadnego kupca takowego, kto-
ryby sto złotych miał y onemi handlo-
wał niemasz, kromia tych tylko, że po zło-
tych kilkunastu a drugich po kilku zło-
tych dla wyżewienia siebie mają, za czym
y tey contrybucy kupieckiey pełnic z cze-
go niemaia y nie mogą, naczyn iako
sprawiedliwie przysięgamy, tak nam Panie
Boże pomoz, a iesli niesprawiedliwie,
Boże nas ubiy. Которое выконанье пры-
сѣги до кнѣгъ кгородьськихъ Пинь-
скихъ есѣть уписано.

Изъ актовой кн. Пинскаго грод. суда за 1663 годъ
№ 13015, л. 22

№ 225—1663 г. Января 30.

Удостоверение личности московскаго плѣннаго Ивана Клеофина, выданное Людвигой Казновской.

Akt listu p. Kaznowskiej wyzwolenia moskala.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесят третего, мца Февраля десятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пиньском, передо мною Якубом Кгинвидом Панькевичом, столником и подстаростим Пиньским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленным; постановившысе очевисто Иван Клеофинъ подал ку актыкованю до книг кгородских Пиньских лист ее млсти пни Людвины Ометянки Александровое Казновское, в речи нижей в нем выраженой себе данный, просечы, абы прынят и до книг уписан был, которого прынявыны, а уписуючы в книги слово в слово, такъ се в себе мает:

Wszem w obec y koźdemu z osobna, komu by o tem wiedziec należało, po zalenieniu moich uniżonych usług wm. mm. panstwu czynie wiadomo tym moim listem dobrowolnym, iż gdy dano odsiecz fortecy Lachowickiej, dostał mi się moskał szlachciec dobry, na imie Iwan Kleofin, który do tych czas residował u mnie dobrowolnie, a że stanęło z consensu Rzptey, aby koźdego uwalniano, gdzie y ia niehcąc się znaydować gorszą między innemi, uwalniam go wiecznemi czasy, y na to daię ten moy list, za kturym wmsci mych msciowych panow upraszam, aby był na koźdym miejscu wszędzie bez turbacy żadney przepuszczany, Pan Bóg będzie zapłata, a ia uniżonemi usługami winną ostawam nagradzać, s ktoremi na ten czas łasce wm. mm. panow pilno oddawszy, zostaię wm. m.m. panow życzliwą przyjaciółką y pozwolną sługą Ludwiha Omecianka Alexan-

drowa Kaznowska. Datta w Kupiatyczach dnia trzydziestego January anno tysiąc szescset szescdziesiąt trzeciego. Kоторый тот лист за поданем и прозбою особы звышъ писаное до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кв. Пинск. град. суда за 1663 г. № 13015, л. 268.

№ 226—1663 г. Марта 2.

Жалоба супруговъ Голконтовъ объ обидахъ и разореніи со стороны Виленскихъ обывателей Здановичей и Каблуковыхъ во время нахождения г. Вильны въ московскихъ рунахъ.

Personaliter stanąwszy urodzony pan Stanisław Gałkont, obywatel xstwa Żmudzkiego, powiatu Rosińskiego, na ten czas w mieście Wilenskim mieszkający, iako prędko zostawszy eliberowany y uwolniony z ciężkiego więzienia, w nieznośnym żalu, krzywdzie, szkodzie y obeldze tak swojej iako y pani Maryny Zdanowiczowny, nałożonki swey imieniem solleniter się protestował na sławetną Ambrożeiową Kabłukową, a na zięcia iey sławetnego Adama Krobsztela garcarza, także na żonę pomienionego garcarza sławetną Jagnieszkę Kabłukownę, mieszczan Wilenskich, na ten czas pod iurysdyką w Bogu przewielebnego imsci xiędza suffragana Wilenskiego mieszkających o to, iż ci pomienione osoby zawziąwszy na żalobliwych iakowys zły rankor, a hcąc onych do wielkiego zniszczenia y ubostwa przywieść, gdy po zwroceniu z ucieczki przed nieprzyjacielem moskwicinem do domow swoich do miasta Wilna, które na ten czas w zawoiowaniu y ręku moskiewskim zostawali, niewinnie y niesłusznie żalobliwych osob obwinili, iakoby niemało rzeczy, złota, srebra, cyny, miedzi, szat, ochendowstwa y innego splendoru na szesć tysięcy złotych polskich nieboszczyk sławetny Jerzy Zdanowicz

szwagier żalującego Gałkonta, a zięć pomienionej Kabłukowej, które rzeczy przed nieprzyjacielem w ziemi pochowane y pokopane były, powykopywawszy one do żalobliwych powydawać miał, mianując jakoby te rzeczy onym należały, o które te rzeczy po śmierci pomienionego Zdanowicza prawem przed sąd ichmści oycow Dominikanow conwentu Wilenskiego żalobliwych osob turbowali, od ktorey intencowanej actii żalobliwi, iako w niewinności swej według swiętobliwej decyzyey. sądu tego uwolnieni zostali byli, lecz obżalowane osoby, nie kontentując się tym dekretem y zanic sobie onego ważyć, a usadziwszy się na ostatnią zgubę żalobliwych, udawszysię pod protectią y sąd moskiewski, gdzie wzięwszy niemają warty z zamku Wilenskiego moskiewskiej, w roku tysiąc szesćset szesćdziesiątym, msca Maia dwudziestego trzeciego dnia, z którą to wartą mocno gwałtem naszedszy na dom żalujących osob, za rzeką Wilią na przedmiesciu będący, tamże samego żalującego gwałtownie bezprawnie wzięwszy, do więzienia oddał, w którym przez niemają czas, to jest przez niedziel pięć okowany wszytek iako złoczyńca iaki zostawał, pod czas ktorego więzienia niemają szkodę w zabraniu rzeczy różnych w domu, mianowicie ktore namniey na trzysta złotych polskich żalobliwi ponoszą, a gdy w roku terazniejszym 1660, msca Juny 27 d. za pokazaniem niewinności swojej żalobliwy z tego więzienia uwolniony został, a niemogąc na ten czas dla zawarcia xiąg Wilenskich żaloby swojej doniesć, tedy chcąc o te niewinne więzienie swoje, a za tym y o szkody podjęte z pomienionymi osobami prawnie czynić na ten czas te solenne opowiadanie swoje dali do xiąg grodzkich Wilenskich zapisać, што ест записано.

Roku 1663, msca Marca wtorego dnia na urządzie opowiadano. Hrehory Chominski, podstarosci Wilenski.

Изъ связки докум. Виленскаго гродск суда за 1663 г. № 4582 л. 511.

№ 227—1663 г. Марта 3.

Жалоба Виленскаго земскаго судьи Павла Данилевичана Яроша Вильканца о присвоении подданныхъ и движимаго имущества изъ его им. Блотна, Лидскаго повѣта, во время московской войны.

Żałował y opowiadał imśc pan Paweł Danilewicz, sędzia ziemski Wilenski, starosta Inturski, za daniem sobie sprawy y wiadomości od poddanego majątności swojej, nazwanej Błotna, w powiecie Lidzkim leżącej, na imie Jana Pilipajcia na ziemianina Jk. mści powiatu Lidzkiego pana Jarosza Wilkanca o tym, iż za nastąpieniem na panstwo Jk. mści woysk nieprzyjacielskich moskiewskich, po spustoszeniu mieczem y ogniem wielu powiatow, a potym miasta stołecznego Wilenskiego, gdy ludzie różno uchodzili, tedy y imśc pan sędzia majątności swoich w różnych powieciech będących odbiec musiał, ktore także przez nieprzyjaciela mieczem y ogniem spustoszone y przez czas niemają pusto zostawały, y lubo nieco poddanych żywych w majątności imści Błotney zostało y ci wiedząc, iż Moskwa ze wszech miar o pana ich. aby go mogli dostać starasie y do ostatka wszytko pustoszy, nie mogąc się na popieliskach swoich bezpiecznie ile blisko goscinea fundować, różno kryli się, a w tym czasie pomieniony pan Wilkaniec, iako ten, ktury pod ten czas w domu swoim niepodaleko Błotney, nazwanym Songiniszkach, w powiecie Lidzkim leżącej, zostawał, znając dobrze tego poddanego imści pana sędziego, iako w bliskim sąsiedztwie mieszkającego, a snać będąc tego rozumienia, iż już pana sędziego na świecie niemasz, albo choציaby y był, że nigdy do swojej własności nie przydzie, namowił tego poddanego, widząc go być zapasnego, aby pod nim w pomienionej majątności Saginiszkach osiadłość przyjął, obiecując mu wszelką ochrone, y gdy pomieniony poddany imści pana sędziego dał

się uwiesić y wszedszy do tey maiętnosci pana Wilkanca z tym, co ieszcze miał zapasu swego, a z różnych mieysc zasiągając budynku, staraniem y kosztem swym własnym co prędzey na gruncie gołym pobudował y zaraz z tego gruntu, na którym osiadł, powinność y posługę wszelaką panu Wilkancowi przez te wszystkie lata czynił, a gdy za łaską Bożą, a staraniem Jkmsci pana naszego miłosciwego zamek Wilenski z rąk nieprzyjacielskich oswobodzony został, zaczym też iegomsć pan sędzia bezpiecznie do obięcia maiętnosci swey Błotna przyszedł y o poddanych swoich ieżeliby który żyw został, y gdzie by się przechowywali pytał się, postrzegszy to pomieniony pan Wilkaniec, a widząc, iż ten poddany do pana własnego powrócić musi, wszystkę maiętnosc iego, którą ieno kolwiek nie od niego pana Wilkanca, ale z łaski Bożey z zapasu dawnego y pracowitego starania swego miał, niewinnie, bezprawnie zagrabił w tym roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt trzecim, msca Februaryi dwudziestego czwartego dnia, y za częstokrotnym upominaniem wrocić tego niechce, a mianowicie wołow dwu, iednego szerscią płowego, za ktorego czasow lepszych tanszych ten poddany kupując sam dał był kop dwanascie, a pan Wilkaniec zagrabiwszy przedał go za kop szesnascie, drugiego szerscia białego, kosztującego kop czternascie, krow dwie, iedna szerscią ryża, a druga szerscią czarna, ktore kosztowały kop dwanascie, bykow dwa, ieden szerscią płowy kop pięć, drugi szerscią także płowy kop cztery, żyta nie wianego beczek osm, z których wywiawszy czyniło beczek cztery czystego, a każda becзка iako na on czas kupowano po kop szesć, gryki becзка kop pięć, owsu beczek cztery po kop trzy, groszy dwanascie, pieniędzy gotowych, ktore one ufaiąc panu Wilkancowi do schowania do czasu dał kop pięć, groszy dwanascie litewskich, to wszystko nie kontentuiąc się tym, że mu przez czas nie mały wszelaką posługę odprawował, budynek wszytek swoim kosztem wystawił,

żyta własnego swego solanek cztery na gruncie iego zasiał, niewinnie zagrabiwszy, pożyczki sobie czyni y nabiał od tych krow także cielęta na swą potrzebę obraca, co się szacuje na rok po kop cztery od każdej krowy, o czym gdy imśe pan sędzia będąc tu w Wilnie w potrzebach swoich wiadomosc od tego poddanego wziół, w tak wielkiej krzywdzie y szkodzie iego tę protestacyą ku zapisaniu do xiąg podał, што ест записано.

Roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt trzeciego, msca Marca trzeciego dnia. Hrehory Chominski podstarosci Wilenski.

Изъ связки докум. Вилен. град. суда за 1663 г. № 4582, л. 513.

№ 228—1663 г. Марта 10.

Заявленное землянина Мартина Киселя объ утратѣ разныхъ документовъ при осадѣ Московскими войсками г. Мстиславля, съ описаніемъ взятія этого города.

Выпис с книг справ кгродских воеводства Мстиславского.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят третего, мца Марца десятого дня.

На враде гдрском кгродском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником, Мстиславским от ясне велможьного его млсти пна Миколая Валерыяна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Цораднинского державцы будучым, жаловаль и оповедалъ земенин и енерал его кор. млсти воеводства Мстиславского панъ Мартин Кисел таковымъ способом о то, иж в року тисеча шестсот петдесят четвертом мца июня осмнадцатого дня, кгды непрятел вярломный Москвитин княз Алексей Микитичъ Трубецкий, подступивши под замокъ его королевской милости Мстиславский з войском великим

з великою потугою и облегшы тот замокъ около, през колко дней штурмуючы до оногo, тогожь року, мца июля дватцат второго дня през квалтъ усиством великим добывшы тот замокъ, мечем людей не мало высекъ а иных в полон побрал, а замокъ и все место огнем выпалилъ и выпустошыл и внивеч обернул, в котором тим замку Мстиславским не мало маестности моее рухомое спроважono за часу перед тривогами перед наступенем неприятелским, а менозите справы зъ скрынкою: на первой листъ вечыстый з интромисыею признаный от пна Гладкого на маестност Мущынескую, другой листъ вечыстый и з интромисыею от пна Федора Домашнего на маестност Доброселскую, третий листъ и з интромисыею признаный от пна Юря Путилы, четвертый листъ признаный и з интромисыею от пна Яна Загоранского Киселя и малжонки его пни Зофии Шыйчанки на маестност Доброселскую в заставе в копах осмидесят и в пяти копах грошей литовских, пятый листъ от пна Ивана Глушанина з интромисыею на дорогу з Доброго едучы до Пирогова по правой руке по кгрунте своим до маестности нашей Мущынской, право выводное в заданях на шляхецтва Онани и Михайлу Киселем и атестаця сеймику Мстиславского от обывателей тогожь воеводства Мстиславского, декрет головный трибунальный выводу на шляхецтво, привилей его кор. млсти на енералство мене Мартину Киселю данный, квиты поборовые подымные, поселские, обликгъ на пна Грыгоря Судиловского на шест четверти жыта, на пна Федора Пячковского на полтрети четверти жыта, листъ признааный от пана Ивана Путилы Павлу Киселю братанку моему даны на копъ двадцать на городъ, который былъ у мене в схованю, справы вечыстые купленные на маестност в селе Кошанех пани Русановское от пана Грыгоря, пна Андрея и пана Миколая Кошанскихъ, обликги

тры еежь пани Русановское на жыда Кадинскаго Аврама Матеевича на копъ семьдесятъ шест копъ грошей литовских, обликгъ пани Евы Глушаниновны Александровое Раковское, што была дала малжонку своему второму пану Зенковичу на записе свой от першого малжонка своего небощыка Александре Раковского трыста шестдесятъ копъ грошей литовских, процес на пана Самуеля Кликовского о забите малжонка се пана Раковского и позовъ признаный, обликгъ пани Махайловое Орловое на пана Кгорского и на малжонку его на маестност Доброселскую на копъ сто, обликгъ на пана Захарю Зенковича на сто двадцать копъ, што былъ дочце моей даль, обликги два сестры моее пани Зофии Киселевны Московое Слюнковое на копъ сто двадцат, други обликгъ на пана Михала Петрыжыцкого на копъ шестдесят, реестръ делу ровного вечыстого межы собою разделеного пановъ Останьковичовъ и пановъ Зеньковичовъ маестности Доброселское, которые тые справы в томъ замку Мстиславском, нетъ ведома, чыли Москва побрала, чыли яко замокъ згорель, огнемъ погорели. Которое тое протестацы своее до сих час до враду не заносиль с тыхъ причынь, за небеспечеством от неприятеля и слушных вравов не было земского, кгородского у во Мстиславли, за спустошенем, а на сес час вжо враду вашей млсти кгородскому Мстиславскому доношу и оповедаю, абы до книгъ кгородских Мстиславских было записано. Што ест записано, с которых и сес выписе под печатю и с подписом руки писарское пну Мартину Киселю ест выдан. Писан у во Мстиславли, за писарства мене Яна Кулака в року теперешнем тисеча шестсот шестдесят осмом, мца марца первого дня пну Мартину Киселю ест выданъ. Писан у во Мстиславли.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго суда за 1665 годъ № 1/1417 л. 180.

№ 229—1663 г. Марта 11.

Постановленіє пріятельскаго суда по дѣлу объ утопленіи въ им. Порѣчи, находившагося въ плѣну москала Василя Кравца.

Akt. dekretu przyziacielskiego z p. Kałaur'em o utopienie moskala.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ третего, мѣца марта пятнадцатого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пиньскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панькевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пиньскимъ, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкаго, Пиньскаго, Гелметскаго старосты установленнымъ, постановившысе очевисто пань Янъ Кглюзицкий, урадникъ ее млсти пни Кунцевичовое, подкоморыное Пиньское Порецкий декретъ, презъ ихъ млстей пановъ пріятелей в речы в немъ выраженой отправоваый до книгъ кгородскихъ Пиньскихъ ку акътыкованью подалъ тыми словы писаный:

Мы przyziaciele, wysadzeni y uproszeni od ieymsci paniey Eufimiey Krystyny Słowinskiej Mikołaiowy Kuncewiczowej, podkomorzynеy Pinskiej, na rozsadek o utopienie moskala Wasila Krawca przez urzędnika ieymsci pana Timofeia Kałaura y poddanych ieymsci Porzeckich, obwinionych w ynquisici mianowanych, przed nami na pokaranie, upatrując my tedy przyziaciele słusznosc przy sprawiedliwosci świętey, świadectwie y dowodach przez tych poddanych ieymsci przed nami pokazanemi, wojta ieymsci pani podkomorzynеy Chwesia Zdankowicza, iako pryncypała, na garło wskazuiemy, młynarza Porzeckiego Chwila biciem postronkami, siostrę młynarzową dziewczkę Parasze, pastucha dwornego Welendeia Borysowicza na urznięcie uszy y nośa wskazuiemy, stróżom, ktorzy na ten czas we dworze nocni byli biciem postronkami wskazuiemy, a urzędnika ieymsci pani podkomorzynеy,

pana Timofeia Kałaura, iako w głowach w tey sprawie dołożonego, przy świadectwie w inquisicy mianowanych osob przed nami, zgadzając się s prawem popolitym, według artykułu iedenastego w rozdziele trzecim, na pokaranie garłem wskazuiemy. Od ktorego dekretu naszego pan Kałaur iako szlachcic, do sadu głównego Trybunalnego apelował, gdziesmy przyziaciele tey apelacy dopusciwszy, w termin woiewodstwa Brzesckiego y powiatu Pinskiego odsyłamy; a na pokaranie tych winowaycow dzien trzeci składamy. Działosie w Porzeczcu, anno tysiąc szescseth szescdziesiąt trzeciego, mѣца Marca iedenastego dnia. У того декрету подписаны руць тыми словы: Kazimierz Woyna, pisarz ziemski Pinski, iako proszony od ieymsci pani podkomorzynеy na sprawę, Eufemia Słowinska Kuncewiczowa, podkomorzyna Pinska ręką swą, Marcin Bonczalski, Stephan Owsinski, Paweł Tur, Stephan Wroblewski ienerał nadworny. Kоторый тотъ декретъ за поданьемъ его черезъ особу вышъ менованую до книгъ кгородскихъ Пиньскихъ ест уписан.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1663 г. № 13015, л. 324 обор.—325.

№ 230—1663 г. Марта 12.

Дѣло объ утопленіи въ имѣніи Порѣчи москала Василя, находившагося въ польскомъ плѣну.

Akt inquizycy strony utopienia moskala w Porzeczcu.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ третего, мѣца марта пятнадцатого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пиньскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панькевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пиньскимъ, от велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкаго, Пиньскаго, Гелметскаго старосты установле-

нымъ, постановившысе очевисто панъ Ян Клузицкий, урядникъ ее млети пани Кунцевичовой, подкоморыное Пинское Порецкий, инквизицию през их млетей пановъ прятателей в речы в ней выражоную одправованое до книг кгородских Пинскихъ къ актыкованью подал тыми словы писаная:

Anno tysiąc szesćseth szesćdziesiąt trzeciego, mśca Marc̄a iedenástego dnia. W sprawie o utopienie moskala Wasila w Porzeczcu, od samey ieymsci pani podkomorzyney do maiętnosci iej mci pani podkomorzyney Pinskiej będąc my uproszeni przyiaciele, na podpisach rąk naszych mlahowani, na inquisitię obrani annó tysiąc szesćset szesćdziesiąt trzeciego, mśca Marc̄a dwunástego dnia. Naprzod straż nocna Marcin Naliwaykowicz powiedział, żeśmy byli na straży nocney w yzbie, gdzie był moskal za strażą naszą, gdzie przyszedł pan Kałaur urzędnik nasz z woytém Chwesiem Zdankowiczem do izby w nocy, wzięli moskala, mówiąc mu: idź z nami do młynarza, napiessie tabaki y gorzałki y pojednamysie z sobą; kazał go nam prowadzić, gdzie przywiodszy ku młynu, wrzucili go do spustu; biąc go kłami; moskal palu sie trzymał iuz zbity, potym go odczwawszy od pali do wody pod lod wrzucili, skąd wypłynął, pod lodem będąc uciekał ku dworowi, tam że go wojt Chwesko z nami dogonił, a pan Kałaur z boku przypadszy, wzięli moskala y do wody iuz ledwo żywego biąc go wrzucili y wtopili związanego; a switkę jego białą, albo siertzmięę, cō z siebie zrzucił wypłynawszy z wody, kazał mi pan Kałaur do domu swego odnieść y iam odniosł; u wojta sie prosił moskal y kilka rubli deniech obiecował. Stroża tego bić. Kazimierz Woyna pisarz ziemski Pinski, Marcin Bonczalski, Stephan Owsinski. Drugi stroż nocny Wasil Mieszkuc powiedział w teź słowa, że nam pan Kałaur moskala kazał utopić. Y tego także bić. Kazimierz Woyna pisarz ziemski Pinski, Marcin Bonczalski, Stephan Owsinski. Młynarz Chwil Porzecki toż po-

wiedział, zgadzając się z drugimi, także bić; Kazimierz Woyna pisarz ziemski Pinski, Marcin Bonczalski, Stephan Owsinski. Młynarzowa siostra dziewczka wyniosła łyk wiążek moskal miał ręce związane y nogi, która dziewczka rękę moskalowi do nogi prawey przywiązała, a młynarz z woytém trzymali, a potym biąc w łeb kłami do wody pod koło wrzucili. Nos urznąć. Kazimierz Woyna pisarz ziemski Pinski. Marcin Bonczalski, Stephan Owsinski. Pastuch dworny Welendii Borysowicz, zgadzając się z drugim słowo w słowo powiedział y to przyznawa, że y ia niebozczyka moskala toniącego nasieka w łeb bił za rozkazaniem pana Kałaurowym urzędnika naszego. Temu nos urznąć. Kazimierz Woyna pisarz ziemski Pinski, Marcin Bonczalski, Stephan Owsinski. Mina Sendiuk stroż tygodniowy powiedział, że pan Kałaur urzędnik nasz wziął moskala we dworze paniey naszej z yzby y kazał go nam prowadzić ku młynowi, którego do wody wrzucono, skąd wypłynął związany y uciekał ku dworowi, gdzie pan Kałaur z woitem moskala dogoniwszy do wody pod koło młynowe biąc go wrzucili i utopili. Bić tego. Kazimierz Woyna pisarz ziemski Pinski, Marcin Bonczalski, Stephan Owsinski. Wojt powiedział Chwesko Zdankowicz, żeśmy utopili moskala za rozkazaniem pana Kałaura urzędnika naszego, wzięwszy go ze dworu ieymsci paniey naszej w Porzeczcu, odwiedliśmy go do młyna, wrzucili pod spust, gdzie się moskal ratował y trochę Kałaura za sobą do wody nie wciągnął do wody, y prosił moskal Kałaura, żeby się z ludźmi po rusku poproszczał, zaraz go do wody wrzucono, s pod lodu wybił się związany y uciekał ku dworowi, tamże my z rozkazania pana Kałaurowego za tym moskalem gonili do ulicy dworney, a pan Kałaur z boku przeiąwszy, moskala ułapiwszy, do wody nazad odprowadziwszy, nam utopić kazał biąc, y sam topił. Wojta na garło szubienicą. Kazimierz Woyna pisarz ziemski Pinski, do tych punktów y świadectwa podpisuje się Marcin Bonczalski, Stephan Owsinski, Kun-

cewiczowa podkomorzyna Pinska, Paweł Tur. Będący przy ty inquisitiy Stephan Wroblewski ienerał Jkm. woiewodztwa Minskiego ręką swą. Которая то инквизиция за поданем ее через особу выше менованую до книгъ кгородских Пинских есть уписана.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1663 г., № 13015 л. 325—26.

№ 231—1663 г. Марта 14.

Заявление витебскаго воеводы Владислава Воловича о самоуправствѣ и незаконныхъ дѣйствіяхъ во время московской войны хоругви поручика Казимира Повилинскаго.

..... y soleniter się
 woiewoda Witebski na imsci pana Jozepha Zieniewicza pod
 ruczniaka na imsci pana Kazimierza Powilenskigo, chorążego y wszystką kapanią chorągwie swoiey o to, takowym sposobem, iż gdy z wrodzoney swey ku oyczynie miłości perseuerując statecznie w woyskach Jkm. usłudze obeymował tę chorągiew po smierci imsci pana Służki, podskarbiego nadwornego W. X. L., we wsi Kurowiczach, roku tysiąc szescset pięćdziesiąt osmego, miesiąca augusta dwudziestego dziewiątego dnia, tegoż roku msca y dnia, chcąc utraktować kapanią, zaprosił do siebie, sprawiwszy godną do uczęstowania onych ucztę, a ichmosc będąc u iegomsci pana woiewody, nie contentując się ochotą y ludzkoscią imsci, iako rotmistrza swego bezwinnie wszystka kapania z poruczniakiem y chorążym swoim, nie respectując na honor imsci, targnelis się y wielkim disgustem imsci nakarmili y sług imsci iako szyrzey insze documenta pokażą, poranili, a mało na tym mając, w roku tysiąc szescset szesdziesiątym miesiąca nowembra dziewiątego dnia, gdy woysko obozem pod Mohilewem stało, też chorągiew y kapania z

chorążym tymże panem Powilinskim, nie mając żadney słuszney do imsci pana woiewody, rotmistrza swego przyczyny, pod bokiem nieprzyacielskim, kiedy Dohorki z wielką potęgą s pod Smolenska pod Mohilew przyszedł, swawolnie zbuntowawszysię, rozwinelis się y chorągiew imsci oddali, a tak rozwinowszysię lubo przy różnych chorągwiach zostawiając, w roku tysiąc szescset szesdziesiąt wtorym zesłali na commissyą woyskową do Wilna deputatow swoich chorągwie tey zwinioney to iest pana Talipskiego y pna Alexandra Lisztwanskigo, przy ktorych bytnosci imsc pan woiewoda Witebski za żywota iasnie wielmożnego imsci pana Gosiewskiego, podskarbiego y hetmana polnego W. X. L., directora na ten czas commissyey, przed ichmosciami pany Trockim y Mscislawskim woiewodami y innymi ichmosciami z koła commissarskiego do rachunkow woyskowych deputowanemi calculowalsię względem teyże chorągwie zwinioney y wolnym zostawszy y u ichmciow panow commissarzow po uczynioney calculathey expediowawszysię odiachał. Potem roku tysiąc szescset szesdziesiąt trzeciego, po smierci imsci pana podskarbiego na powtorney commissyey z Olity przyiachawszy, iako imsci doszła wiadomosc, niewiem iakim kształtem, w niebytnosci imsci pana woiewody, pan Talipski y pan Lisztwanski deputaci tey chorągwie zwinioney, odnowiwszy tę już uczynioną calculatią, ad mala narrata, otrzymali na imsci pana woiewodę Witepskiego niesłuszny decret y wskaz nie małej summy w tym decrecie wyrażoney, mimo assignacie u imsci pana woiewody zaległe, zaczem imsc pan woiewoda, iako o pierwszy swoy y sług swoich despekt y onych zranienie, tak o bunt y zwinienie niesłusznie chorągwie pod bokiem nieprzyacielskim chcąc prawem czynić tego się nie mógł commissarzow za niepozwoleniem ichmciow panow woyskowych sądze ich na commissyey. Teraz tedy iako o tę wyżey po-

mienioną zniewagę w Kurowiczach od pana porucznika, chorążego y wszytkiej kapaniey tey chorągwie imsci potkała w roku wyż pomienionym, tak o zwinienie pod bokiem nieprzyacielskim tey chorągwie, a osobliwie o otrzymanie przez pana Talipskiego y pana Lisztwanskiego deputatow tey chorągwie zwinioney niesłusznego w niestannym dekretu mimo assignacie imsci dane, chcąc o to imsc pan woiewoda z porucznikiem, chorążym tey chorągwie wyżey pomienioney y wszytką kapanią, a osobliwie z panem Talipskim y panem Lisztwanskim o otrzymanie niesłusznego na commissyey decretu u należnego sądu prawem czynic, to swoje opowiadanie ku zapisaniu do xiąg urzędowych podał y prosił, aby przyjęto y zapisano było. Roku 1663, msca Marca czternastego dnia na urządzie opowiadano. Hrehory Chominski podstarosci Wilenski.

Proces iasnie wielmożnego imsci pana Władysława Wołowicza, woiewody Witebskiego na iegomsci pana Jozefa Zienewicza.

Изъ связки докум. Вилен. град. суда за 1663 г. № 4582 л. 564.

Примѣчаніе: Мѣста, обозначенныя точками, въ подлинникѣ отъ ветхости выкрошились.

№ 232—1663 г. Марта 25.

Заявленіе землянина Тимофея Козуна объ утратѣ документовъ во время Могилевскаго пожара 1663 года.

На враде гедареком кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его мл. пана Миколая Валерияна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомскаго, Пораднинского державцы будучым.

Zalował y soleniter się protestował ziemianin iego kr. msci woiewodstwa Mscislawskiego iegomsc pan Tymofiej Kozun

takowym sposobem, iż w roku przeszłym tysiąc szesćset szesćdziesiąt trzecim, msca Marca piętnastego dnia, gdy krol Jegomsc Pan nasz miłosciwy powracając z ziemi nieprzyacielskiej Moskiewskiej był w mieście Mohilewskim y pod czas bycia iego kr. msci, z nawiedzenia Boskiego te miasto ogniem zgorzała, a szkatuła załuiącemu była w schowaniu u ceruliczki Raptunowej, w ktorey szkatule były nie mała spraw, różnych obligow, kwitow woiennych popisowych, poborowych, sprawy wieczyste na majątnosci różnej, a mianowicie na majątnosc Chocitowo, Oborową, Packowszczyznę tak też y na majątnosc kupno za konsensem Jego msci od iegomsci pana Mikołaiia Woronca, pisarza ziemskiego Smolenskiego . . . danemi osiadłemi, z młynem s kołem dorocznym, z rzekami, rzeczkami . . . wami ze, wszystkimi przynależnościami do tey majątnosci należącemi, w woiewodztwie Smolenskim leżąca, nazwana Ueykino w stanie Iwankowskim y . . . w tymże woiewodztwie na rokach Troieckich sprawy z iego msc panem Jacyną y inszych nie mała spraw, iako y iegomsci pana Jana Ko . . . w teyże szkatule byli na włok dwie w Tyszczy Małej w moim że schowaniu, o ktorym to na ten czas w tak wielkim to żalu wiedzieć nie mogąc a a zostawuiąc sobie salwę do popraw y tego processu, dał tę žalobę swą do xiąg grodzkich Mscislawskich zapisać, што ест записано.

Року тисеча шестсот шестдесят третим, msca Марца двадцат пятого дня, на враде оповедано.

Изъ актовой книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1660 года; № 1'1417 л. 3.

№ 233—1863 г. Апрѣля 1.

Жалоба Брестскихъ мѣщанъ юрисдики Брестскаго костела св. Варвары на магистратъ гор. Бреста о притѣсненіяхъ ихъ со стороны послѣдняго и убыткахъ отъ московскихъ плѣнниковъ и польскихъ войскъ.

Proces mieszczan jurzydyki wielmożnego iego mści xiędza Waleryana Stanisława Judyckiego, pisarza W. X. L., na magistrat miasta Jego kr. mści Brzescia.

Лета отъ нароженя Сына Божого тысяча шестсотъ шестдесятъ трѣтего, мѣца апрыля первого дня.

На врадѣ городскомъ Берестейскомъ, передо мною Геронимомъ Казимѣромъ Еленъскимъ, хоружимъ и подстаростимъ Берестейскимъ, жаловали у soleniter се protestowali mieszczanie ulicy Łozeckiej, przysłuchajace do kościoła świętej Barbary w Brzesciu, jurzydyki wielmożnego iego mści xiędza Waleriana Stanisława Judyckiego, pisarza W. X. L., archydiakona Wilenskiego, Trockiego, Bialskiego, Goniackiego y świętej Barbary w Brzesciu proboszcza, plebaña Czarnawczyckiego, na ymie Paweł Czarniakowicz wójt tej ulicy, Paweł Panasewicz, Fiedor Leszewicz ławnicy tej jurzydyki y Stѣfan Tyszewicz mieszczanin imiѣniemъ swymъ y wszystkichъ mieszczan, na ten czas pod tą jurzydyką mieszkaających, na sławetnychъ пановъ burmistrzowъ, raycówъ y wszystkichъ радныхъ miasta Jego kr. mści Brzescia, to iestъ na sławetnychъ пановъ Romana Matfiejewicza, pana Matyasza Drzierzkowskiego, burmistrzowъ, pana Michała Markiewiczа łantwoyта, на pana Andrzeia Konstanowicza, rayce на ten czas, на pana Jana Lebanowskiego, ławnika, на pana Grygiera Dzialkowicza y pana Ostafia Pleia, raycowъ, także y на pana Feliciana Kazimierza Rapowicza, pisarza łantwoyтowskiego y z burmistrzami на ten czas w radzie zostajacego y на wszystekъ magistratъ miasta Jego kr. mści Brzescia o to, iż ci panowie radni, będącъ iednostayney rady y namowy,

a chcącъ wniwecz obrócićъ żalującychъ ubogichъ mieszczan jurzydyki wielmożnego iego mści xiędza pisarza W. X. L., róbnychъ dni y mѣsiecy dostatecznie niżejъ wyrażonychъ, iako od wyscia nieprzyiaciela moskala z fortecy Brzeskiej różnie krzywdy y szkody nieznośnie, chcącъ te jurzydykę cale zagubić, iakъ by pana nie miała, kwitami częstemi onychъ obsyłałacъ, pieniądze bioracъ, a na swoyъ pożytekъ obracałacъ, pod jurzydyką swoją żalobliwychъ pociągajacъ, gwałtemъ przytmuszajacъ, do więzienia y łańcuchа sadzajacъ, pod przesądъ swoyъ koniecznie rozsądzajacъ, czego nigdy nie bywało przedъ temi y ża antecessorowъ, a nie mającъ na temъ dosić, że żalobliwe takъ częste krzywdy nieznośnie ponosiły od roku tysiącъ szesćsetъ szesćdziesiątъ pierwszego aż do roku terażniejszyego tysiącъ szesćsetъ szesćdziesiątъ trzeciego, ale gdy w roku przeszłymъ tysiącъ szesćsetъ szesćdziesiątъ wtorym, msca Julj dnia pięćnastego, gdy poseł moskiewski powracałъ ze Lwowa Jego kr. mści pana naszego miłosciwego, który poseł prowadziłъ zъ sobąъ więzniowъ moskiewskich, ktore zostawały w więzieniu u Jego kr. mści pod osmdziesiąt, przy kturymъ posle y tej moskwie byłъ conoimemъ Jegomsć pan Bohdanowicz, sługa wielmożnego iegomści pana referendarza W. X. L., kturzy przybywszy roku y dnia wyszъ mianowanego do miasta Jego kr. mści Brzescia, tedy panowie burmistrzowie zъ swemi panы radnemi, cale się namowiwszy sъ temъ że iegomscią panemъ Bohdanowiczemъ, dawszy kontentacyą panu Bohdanowiczowi, a ukazawszy na żalobliwychъ mieszczan iegomści xiędza pisarza W. X. L., gospody rospisawszy на te więznie moskiewskie, kturzychъ oni musieli żalobliwe mieszczanie strawować przezъ dni trzy, cо żalobliwychъ a ubogichъ mieszczan jurzydyki wyszъ pоmіenionejъ strawunekъ iako y w ogrodachъ, w domachъ żalującychъ szkody poczynionejъ на złotychъ sto dwadziescia lętko rachujacъ, a to wszystko za spólną radą panowъ burmistrzowъ y радныхъ wyszъ mianowanychъ chcącъ żalobliwychъ cale zgubić y w niweczъ obrócić, на żalobliwychъ nastali,

a mało jeszcze na tem mając w temże roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt wtorem, msca Nowembra osmego dnia, gdy przyszła chorągiew Węgierska Jego krolewskiej mości rotmistrzowstwa ięgomsci pana Bogusławskiego, która nie zostawała w związku, y gdy przeysć chciał przez miasto Brzesć, tedy panowie burmistrzowie iednostajney rady będąc z sobą, uprosiwszy sobie ichmościow panow załog związkowych z woyska Litewskiego, na ten czas w economiey Kobyńskiej stojących u ięgomsci pana substituta w Kobyńniu będącego, sami wzwód podniosszy na rzece Muchawcu, nie przepuszczając umyślnie, aby ta chorągiew ubogich mieszczan juryzdyki wysz pomienoney w niwecz obrocila, gdzie za powodem panow radnych wszystko sie stało, gdyż przez całe trzy dni w żalobliwey ulicy stojąc ta chorągiew ięgomsci pana Bogusławskiego na złotych dwiescie oprócz chałup dwoch rozebrawszy spalili, które chałupy obiedwie warte były złotych szesćdziesiąt, a to wszystko za powodem panow radnych żalobliwe tak nieznosne poniesli, gdyż jeszcze na tym mało mając, a umysłowi swemu chcąc dosić uczynić, nie tylko to co nasyłali na żalobliwych mieszczan panow żołnierzow, ale sami gwałtem w roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt trzecim, msca February dnia dziesiątego, żalobliwym, które pobudowali byli pod czas wody wielkiey na wiosne do mostu przechodzić kładki swym kosztem, które drzewo żalobliwych kosztowało złotych trzydziest, tedy panowie burmistrzowie gwałtem na swoy most żalobliwym te drzewo zabrali, do ktorego mostu żalobliwi mieszczanie nie należeli y nie należą, tak też donatiwę, którą żalobliwi, dać musieli do panow burmistrzow, nie mając żadnego kupca pod juryzdyką ięgomsci xiędza pisarza W. X. Lit., gotowych pieniędzy złotych trzydziest, a na sustament dla tegoż deputata, który brał te donatiwę w temże roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt trzecim, na chorągiew iasnie oświęconego, xiędzcia ięgomsci pana Wilenskiego, wydali do panow burmistrzow

drugie złotych trzydziest, o co wszystko żalobliwy woity mieszczanie juryzdyki wielmożnego ięgomsci xiędza pisarza W. X. L. chcąc z wysz sławetnymi burmistrzami y raycami prawnie u należnego sądu agere, dali te swą żalobną protestacyą do xiąg grodzkich Brzeskich zapisać, што есть записано.

Изъ актовой книги Брестскаго грод. суда за 1663 г № 7083 л. 346.

№ 284—1888 г. Мая 4.

Заявление пробоща Виленскаго и Геранонскаго, бискупа — номината Смоленскаго, кс. Казимира Паца о притѣсненіяхъ и убыткахъ со стороны полковника Самуэля Дерналовича, съ подробностями о пребываніи въ Московскомъ плѣну.

Żalował y obciążliwie w niemałej krzywdzie opowiadał w Bodze przewielebnym ięgom. xiędz. Kazimierz Pac, nominat biskupstwa Smolenskiego, proboszcz Wilenski y Gieranonski na pana Samuela Dernałowicza, bywszego pułkownika Cara Moskiewskiego o to y takowym sposobom: Gdy po wzięciu pod czas potrzeby Miazdzelskiey ięgom. xdza. nominata Smolenskiego wespoł z rodzonym ięgom. ięgom. panem Heronimem Pacem, woiewodzicem Trockim, do stolicy Moskiewskiey zaprowadzeni byli, gdzie y pan Dernałowicz oddając całe poddanstwo, wiarobomnemu nieprzyiacielowi temuż Caru Moskiewskiemu, do stolicy dobrowolnie, udając ichmościow przed Carem za głównych nieprzyiacioli, przyiachali, o czym ichmośc, iako będąc w więzieniu, nie wiedzieli y gdy za karaulą moskiewską do gospody tego pana Dernałowicza, nie rozumiejąc po nim, aby wprzod Boga, wiary y sumienia swego odstąpiwszy, na ichmościow takowego iętrzył tyrana, o użyczenie na oblig summy do wyseia z więzienia upraszali, iakoż idąc zapamiętałym fortelem swoim,

wziawszy goły s podpisem ręki ięgom. y pieczętarzow do niego uproszonych oblig, z przykro omierzley ludziom y swiatu nienawisci, uczyniwszy na pomienioną karaulę furyą, obiecuiąc o to do przykazu dac wiedziec, yz iehm. do gospody przyse pozwolono, za prętkim z musu nieprzyiacielskiego odeysciem, iako pndzy y namnieyszey rzeczy nie dał, tak y ten oblig u siebie niesłusznie, nienależnie, fortelnie zatrzymał y przez nieuważną przed tym nieprzyiacielem na ichm. powiesc swoią wiele w tym więzieniu będącym zaszkoził, y gdyby nie takowe ięgo pana Dernałowicza złe udanie, za pomocą Pana Naywyszego a za staraniem w oycyznie Rzeczy pospolitey życzliwych przyiacioli swych, nie bywaiąc w odległych tey ziemi kraiach w horodzie Kazani, pewnie by do oyczystych prog panstwa krola ięgom. Polskiego zdrowo wespoł y z rodzonym swym powrocili; y nie dose y na tym on pan Dernałowicz maiąc, a nie ustawaiąc w przedsie zapamiętałym umysle swoim, powrociwszy z stolicy nazad w powiat Oszmianski, żadnego z pozostałych imsci xiędza nominata Smolenskigo sług nie dopuscilwszy w zawiadywaniu miec maiętnosci Męczeniat, sam oną cale iako pod nieprzyiacielem będącą, nie folguiąc kosciołowi Bożemu należącym dobram za wieczyste, sposobem nieprzyiacielskim obiawszy one trzymał y wszelakich zażywaiąc pożytkow, iako z zasianego osmiudziesiąt beczek zboża, wszystką krescentią, tak czynsze y wszelkie prowenta s tey maiętnosci przychodzące na się obrocił y one iako tego imsci xiędz nominat Smolenski za przybyciem sam tylko ieden z rąk nieprzyiacielskich a za zwerificowaniem w tey maiętnosci doskonałym w roku teraznieyszym tysiąc szescset szescdziesiątym trzecim, msca Marca dziewiętnastego dnia, od ciuuna, także ziemian, wojta, ławnikow y poddanych tey maiętnosci Męczeniat ma pewną wiadomosc, to iest od ciuuna Macwieia Ananicza, wojta Siemiona Żuka, ławnikow Hryszka y Jakuba

Michniczow, ziemian Jana Lipnickiego, yż w spaleniu za rozkazaniem y złością samego p. Dernałowicza, w spaleniu folwarku Zacharzewszczyzny, do Męczeniat należącego y w zabranii roznego zboża, czynszow, bydle rogatym y nie rogatym, w zbożu w swirnie zsypanym więcej niż na dwa tysiąca pięcset szescdziesiąt osm złotych zkorzystał, y spalił, osobliwie w tym folwarku poddanych tey maiętnosci zboże w swirnach na dwa tysiące złotych będącego spalił, iako szyrzey na osobliwym regestrze wyda rzecz opisana iest, o ktore tak fortelne wzięcie obligu iako o niesłuszne przed moskwą udawanie, tak też o zabranie nie-małej intraty y spustoszenie maiętnosci chcąc z nim panem Dernałowiczem, iako nie osiadłym, u każdego sądu y prawa prawnie mowić y tego się wszystkiego na nim dochodzić, ten proces do xięg urzędowych podaie, который ест прынять и записанъ.

Roku 1663, msca Maia czwartego dnia na urzędzie opowiadano. Hrehory Chominski podstarosci Wilenski.

Изъ связки докум, Вилен. град. суда за 1663 г. № 4582 л. 731.

№ 235—1683 г. Мая 23.

Квитъ вознаго съ описаниемъ внѣшняго состоянія имѣній и деревень землянь Мстиславскаго повѣта Козловскихъ, въ какомъ они оказались послѣ возвращенія означеннаго повѣта въ польскія руки.

На вrade гедрском крродеком Мстиславском передо мною Яном Кулаком наместником Мстиславским от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерияна с Техановъца Техановецкого воеводы, старосты и войта Мстиславского Радомского Порадъницкого державцы ставъшы очевисто енерал его кор. млсти воеводства Мстиславского

Мартин Кисел квит свой интромисейный в тые слова писанный ку записанью до книг призналь.

Я Мартин Кисель, енерал его кор. млсти дворный воеводства Мстиславского, сознаваю то сим квитом моим интромисейным, иж року тепер идучого тисеча шестсот шестдесят третем, мца Мая двадцат третего дня, будучы мне енералу ужытому от землянь его кор. млсти воеводства Мстиславского, от пна Яна Козловского, толко възлядом старшенства малженскаго, а от пни Юстыны Кривоносовны, яко самое акторки, на справу нижей менованую, а так я енерал, маючы при себе стороною трох шляхтичов, пна Казимера Яблоновского а пна Стефана Павловского и пна Андрея Левертовского, с которою стороною и з самыми акторами, яко по руине и завоеванных, а тепер за ласкою Божою и через войско его кор. млсти пна нашего млстивого алиберовано воеводство наше Мстиславское, хотечи до (по)сесыи прийти а обнят себе належачие маетности вечистые и заставные и спадковым правом належачое, тут у воеводстве Мстиславскомъ лежачих и хотечи се доведат при обняту в посесыю и держане, што от огня и меча неприятелского зостало, наперед прыбывшы до маетности села Будугощы, Служней, Кривоносовщыны, там жадного будынку не зостали, усе попалено, толко сад и ворота вереи, яко Василей Кривонос спокойно перед войною держал и по брати своей рожоных Николаю и Семену маетност их спалена, тую обнявшы при мне енерале и стороне моей, держачими зоставши, ехали до села Кондратовского на обняте маетности, которая маетност была зоставлена небожчику стрыю его по Николаю Кривоносу от Алексея (пропускз) нивы чотыри спалое родичу ее Василю Кривоносу, а тых чотырох нив никто не боронил и они через мене енерала и сторону шляхту в посесыю свою обняли, а потом

ехали до тракту Кричевского за Сожомъ до маетности зоставное названное Боровое, тамже нашли подданных на име Федора, Ивана, Кондрата, Панкрата Лущыков, а будынков нияких, яко по руине Московской, толко одну землянку, в котором Боровомъ через колко дней будучы, у тых подданных и в ынтромисыю вошодши, водлуг права себе належачого и до держаня давного спокойного держачою акторкою пни Козловская зо всеми од мала до велика приналежностями и пожитками так з огородов, селидбъ и кгрунтов розробъленных, з лесу, бору и дерева бортного, зо пчолами и даню медовою, з гоны бобровыми, зверинными вшелякими пташими и рыбными в реках, речках, озерах и затоках, зо всеми на все; я енерал стороною моею пыталомсе в околичных суседей и оповедалом о том спустошеню неприятелским мне енерала и стороною при мне будучою пан Козловский и з малжонкою ужили для обнята в посесыю и никто не боронил и тому заяханю в держане не пречил и не бороненем ни от кого за обнятемъ при мне енерале и стороне шляхте будучой в ынтромисыю держачими пан Козловский з малжонкою зостали, а я енерал, штомъ ено виделъ и слышал, все в сес квит мой интромисыйный списавши, з моею печатю и с подписом руки моее, также под печатми стороны моее при мне будучое далом ку записаню до книг кгородских Мстиславскихъ. Писанъ року, мца и дня вышъ писаного. У того квиту реляцийного интромисыйного подпис руки енералское подписано тыми словы: Мартин Кисел енерал его кор. млсти дворный рукою.

Который тот квит реляцийный интромисыйный за признанем енералским до книг кгородских Мстиславских ест уписанъ.

Roku 1663 msca iunij wtorego dnia stawszy oczewisto ienerał ten kwit intrommissynny przyznał. Jan Kulak namiestnik Mscisławski.

Изъ акт. кн. Мстиславского уѣзднаго (городскаго) суда за 1663 г. № 1/1417 л. 13.

№ 236—1863 г. Мая 30.

Жалоба землянки Кристины Воловичъ на землянина Константина Шишку объ обидахъ во время владѣнія Московскаго правительствъ Браславскимъ повѣтомъ

Оповідала y заѳлова ѳеймосѳ панѳ Krystyna Czapska Mikołajowa Wołłowiczowa, ziemianka Jego kr. msci powiatu Braśławskiego, na ten czas na wdowim stołku zostawaіаca y ponowiaіаc процес zeszłego s tego swiata godney pamięci iegomosci pana Mikołajа Wołłowicza, pana małżonka swego, do xiąg grodzkich Braśławskich na iegomosci pana Konstantego Szyszkę w roku przeszłym tysiąc szesćset szesćdziesiąt pierwszym, msca augusta piętnastego dnia doniesionego, w niemałej krzywdzie poddanych swoich w ymieniu Zeynowie, w powiecie Braśławskim będących, na iegomosci pana Konstantego Szyszkę y małżonkę iegomosci, ѳеймосѳ panią Helene Mirską Szyszczyną o tem y takowym sposobem, iż pomieniony pan Konstanty Szyszka od niemałego czasu, pod czas mieszkania nieprzyaciela moskwicina w kraiu y w powiecie Braśławskim, ktorzy szlachtę naciężdziaіаc poddanych różnych szlacheckich rabowali, co się im podobało brali y w niewecz obracali, iakoż roku przeszłego tysiąc szesćset pięćdziesiąt dziewiątego miesiąca Lutego dwudziestego dnia, Moskwa maіаc znanіomosѳ s panem Szyszką y u niego w dobry sposób, iako poddani Zeynowscy dawali sprawę nieboszczykowi panu małżonkowi ѳеймосци, bywаіаc, pomienionego dnia Moskwy kilkanascie koni, снаc na zмовіе z iegomoscią panem Szyszką będąc, naciachawszy na wieś Zeynowską ѳеймосци pani Wołłowiczowej należąca, nazwaną Szawlany, koni osmioro różney szersci, ktore kosztowali ceną niżey wyrażoną w tey wsi zwysz mianowaney u poddanych tamecznych, mianowicie u Kondrata Hawryłowicza klacze, ktora kosztowała kop piętnascie groszy litewskich, u Waska Hryszkiewicza

klacze, ktora kosztowała kop dwadziescia, u Illicza Knasiewicza konia, ktory kosztował kop szesć, u innych poddanych w tey же wsi mieszkaiących, koni pięcioro, ktore głowa w głowe kosztowali po złotych trzydziestu, zabrawszy, sami dali nie iadać, nazad do iegomosci pana Szyszki do dworu iegomosci nazwanego Ukła, w bliskim sąsiedztwie z ychmosciami w powiecie Braśławskim leżącego powrocili, y iako дано nieboszczykowi panu małżonkowi ѳеймосци справе, samego pana Szyszkę w tem dworze zastawszy, klaczy y konie u pana Szyszki nie wiedziec iakim sposobem y kształtem zostawili, a sami od iegomosci pana Szyszki, iako iemu znanіomi, odiachali, ktore konie y do tych czas przy panu Szysce zostawali y zостаіа, a że za częstokrotnym upominaniem przez nieboszczyka iegomosci pana Mikołajа Wołłowicza, pana małżonka ѳеймосци, u pana Szyszki tych koni nieboszczyk pan małżonek ѳеймосци odyskać ani też za inszemi większemi sprawami swemi w Trybunale będącemi do prawa iegomosci pana Szyszke pociągnąć nie mogli y sam s tego swiata smiercią zszedł, poktorego smierci iegomosc pan Szyszka mało na tem maіаc, co konie poddanych ѳеймосци przy sobie zatrzymał, ale pod ten czas frasunku ѳеймосци, iako wdowie, trudnosѳ zadaiаc, chcąc się s tego pierwszego obżałowanią swego wywynąć, pod niebytnosѳ ѳеймосци pani Wołłowiczowej w tey maіаtnosci Zeynowie, ktora od początku Trybunału w Wilnie w roku teraznieyszym tysiąc szesćset szesćdziesiąt trzecim spraw swoich po nieboszczyku panu małżonku swoim pozostałych pilnuіаc mieszka, a na ostatek y w tey maіаtnosci Zeynowie po zesciu s tego swiata iegomosci pana Mikołajа Wołłowicza, pana małżonka swego, nie bywała y nie mieszkała, smiał y ważył się iako ѳеймосци tu w Wilnie wiadomosѳ doszła, następuіаc na sirocki wdowi stan y honor ѳеймосци s panią małżonką swoią targnąc y pozew uszczypliwy do terazniejszego Trybunału Wilenskiego po ѳеймосѳ wyniesć, iakoby ѳеймосѳ sama poddanym

swoim Zeynowskim na wszystkie iakieś licha y złe uczynki pozwalać y onym po drogach rozbiiać roskazować miała, czego iż nigdy nie czyniła, ani poddanym swoim takich dzieł, iako pan Szyszka mieni, czynić nieroskazowała, mając w tem ieymosć wielką od pana Szyszki krzywdę y pomoc, iako o pierwszą krzywdę poddanych swoich, tak o teraznieysze targnienie na honor ieymosci o winy prawne y o exces za przy-mowki w pozwie wyrażone, chcąc ieymosć u sądu należnego z iegomoscią panem Szyszka y o wszystkie swoje szkody prawnie mówić, to opowiadanie swoje ku zapisaniu do ksiąg urzędowych podała y prosiła, aby przyjęte y zapisane było, што есть записано.

Roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt trzeciego, msca Maia, trzydziestego dnia, na urzędzie opowiadano. Hrehory Chominski podstarosci Wilenski.

Изъ связи докум. Вилен. град. суда за 1663 годъ, № 4582, л. 861.

№ 287—1668 г. Іюня 6.

Заявленіе земянина Мстиславскаго воеводства Давида Загалинскаго объ убыткахъ и утратѣ фамильныхъ документовъ при взятіи г. Мстиславля московскими войсками.

Junij 6: dnia.

На вrade гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерияна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадницкого державцы установленным будущим.

Ziemianin J.k. msci wdstwa Mscislawskiego, pan Dawyd Zahalinski manifestacją swoją zanosząc, opowiadał: Gdy nieprzyjaciel Moskiewski, po złamaniu pokoju wiecznego na Białoruskie następował kraie, w ten

czas rodzic żałującego pan Stephan Zahalinski, chcąc ochronić zdrowie y substantią swoją, tak z majątnością swoją ruchomą, iako y z sprawami zwiozł się był do zamku Mscislawskiego. Zatym kniaź Trubecki w roku tysiąc szesćset pięćdziesiąt czwartym, podstąpiwszy z wielką potęgą woysk Moskiewskich, zamek Mscislawski szturmem dobywszy, szlachtę y lud pospolity iednych wyciął, drugich w płon zabrał, majątności wszystkie do zamku sprowadzone rozszarpał, tamże y sprawy żałującemu należące nie wiedzieć ieżeli rozszarpano, abo ogniem spalono, czyli też przez kogo wcale wzięte, a te sprawy, iako ych mógł przypomnieć, mianowicie te byli: przywilej kniazia Mscislawskiego, dany przodkowi żałującego na sioło Cimoszkowo, w woiewodstwie Mscislawskim leżące, prawo wieczysto kupne na majątnosć Cimonowo, w woewodstwie Mscislawskim leżące, od pana Borysa Kuczuka dane y w ziemstwie Mscislawskim przyznane, list dzielczy tej kupney majątnosci Cimonowa między panem Stephanem Zahalinskim rodzicem żałującego, a stryami tegoż żałującego pany Pawłem, Janem, Wincentym, drugim Janem, Theodorem y Piotrem Zahalinskimi, list drugi dzielczy paniey Krystyny Kuczukowny Stephanowej Zahalinskiej, rodzicielki żałującego z siostrą ieą rodzoną panią Katarzyną Kuczukowną Heliaszową Zukowską, majątnosci ych oczystey, wieczystey, ym tylko dwom po rodzicach należącey, nazwanych Cimonowa, Zabyczan y Ratobyla, w woiewodstwie Mscislawskim, w trakcie Krzyczewskim leżących, oblig od pana Heliasza Zukowskiego y paniey Katarzyny Kuczukowny Heliaszowej Zukowskiej małżaków na wrocenie pożyczonych pereł kop czterech, koralow kop trzech y łancuszka srebrnego, rodzicowi żałującego dany y innych spraw, obligow nie mało także w Mscislawiu poginęło, ktorych nie mogąc doskonale pamiętać, do przypomnienia onych wolną tej protestatij zachowawszy melioratją, na ten czas do xiąg grodzkich Mscislawskich dał zapisać, што есть записано.

Proces Kuczukow y zginienie spraw.
Roku 1663 msca Junij 6 dnia opowiadano.
M. Koziol namiestnik.

Изъ актовой книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 16.

№ 238—1663 г. Юня 7.

Заявленіе землянки Барбары Запольской, урожденной Дудзицкой, объ истребленіи фамильных документовъ и убыткахъ при взятіи г. Кричева Московскими войсками.

1663 Junij 7 dnia.

Жаловала и оповедала землянка его кор. млети воеводства Мстиславскаго, ей млст. пани Барбара Дудзицкая Григоревая Заполская, поворотившысе з выгннаня в тугейшые край Белорускіе до домов своих, о том и таковым способом, иж року 4х (1600) петдесят четвертого, кгда непрятель вероломный Москвитин з розныхъ сторон з немалою потугою людей на панство его кор. млсти Полское и Литовское наступовал, на тот час брат рожоный жалуючые пан Михал Дудзицкий, уносечы здорове свое зо всею маетностею своею рухомою и зъ справами розными до замку Крычевскаго спровадилса, тамже в том року, яко се вышей поменилз, кгда под тот замокъ непрятел подступил, шляхта и мещане в том замку будучые тому непрятелеви поддалисе, где зараз потом зданю, снат за уданемъ людей зловливыхъ, тот непрятел Москвитин брата рожоного жалуючые, мимо иныхъ людей в том замку будучых, до везеня узавшы, сполне з другими вязнями на Москву запровадил, в котором везеню брат жалуючые панъ Дудзинский час не малый будучы, з сего света смертю зшол, а маетност его и справы, которые нижей вспомнются, у том замку Крычевским в схованю зоставали, и потом по взятю его на другой год, то ест року 4х (1600) петдесят пятом, снат чыли з до-

пущеня Божого, чыли з злости людское тот замокъ Крычевский огнем згорел, так маетност брата жалуючые, в том замку Крычевском будучая, яко и справы вси од мала до велика его огнем погорели, чыли кому до рукъ досталисе, меновите справы розные на маетност названую Рат. . . в тракте Крычевском будучую, при Кустинковичахъ лежачую, служачые, привилей его млсти светобливой памети Жыкгимонта Августа домовству панов Гудзицкик належачые декреты ские и комисарские, трибунальские, земские и кгородские в розныхъ справах и з розными людьми, квиты поборовые, подымные и поселские, записы розные од розныхъ особъ даные, а меновите запис од пана Григоря Заполского мальжонка ей млсти Костюшквичахъ на волоку земли, о которыхъ яко белая голова и вспомнет не могла, то все в том замку Крычевском на тот час погинуло, што жалуючы пани Заполской и потомству брата ее абы у прышлый час не шкодзило, сее оповедане до книгъ заносит.

Roku 4хг (1663 iunia 7 dnia) мца юля в (15) дня, на враде оповедано.
Кулакъ наместник.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 20.

№ 239—1663 г. Юня 10.

Заявленіе землянь Козловскихъ объ истребленіи фамильных документовъ и убыткахъ при взятіи г. Мстиславля Московскими войсками.

1663 roku, Junij 10 dnia.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником и лентвойтем Мстиславским, от ясне велможного его млсти пана Миколая Валериана с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславскаго, Радомскаго, Поралницкаго

державцы будучим, жаловал и солени-тер протестовал земенин гдрский воеводства Мстиславского пан Ян Козловский, толко воглядом старшенства малженского, а пани Юстына Кривоносовна Яновая Козловская, акторка sprawy нижей выраженой, таковым способом, ижь што в року минулом тысеча шестсотъ петдесят четвертом, мсца июля двадцат четвертого дня, кгда неприятел Москвитии Трубецкий подступовал под Мстиславъ, тогда жалующая зъ слугами, людьми и з отцем своим зошлым паном Василем Кривоносом от Москвы зо всею маетностью рухомою, спратом домовым и зо всеми справами до замку Мстиславского прибегли, в котором замку тот неприятел заграничный шляхту и все посполство облегли, а потом штурмом добывши, людей инных высекъ, а инных в полон забрал, маетност всю розшарпал и sprawy все там будучие жалующое нет ведома ежели забрал в целе, або розшарпалъ, чыли тежь огнем спалил, а меновите которые себе припомнеть могла, тые были: привилей князя Мстиславского на имене названое Служная Будогоць и подтвержене на туюж маетност королевское Кривоносу, продку жалующой наданое, други привилей от тогожь князя Мстиславского на пляцъ в месте Мстиславском, ведле брамы Троецкой лежачый, томужь продку моему Кривоносу наданый и подтвержене королевское, лист делчый з паном Яном Слюнкою маетности названое Служная Будогоць, вывод шляхецтва з Громницъ и декрет в той справе трибунальный, лист запис от пана Александра Толпыги на волоку кгрунту в селе Кондратовском в часты его даный, которым листом тую волоку у сороку копах родичу жалующой заставил и на рокох во Мстиславли признал, декретъ земский Мстиславский з его млстю паном Петром Каминским о утечене (подданого) жалующой, на пляц во Мстиславли менкаючого, на име Василя

сыновъ его Ивана и Феска Кривоносенковъ до Каменск ности его млсти пана Каменского и за тым декретом выдане помененых подданных, чого и реляция енералская при тых же справах была, лист запис . . . малжонка жалующой зошлого пана Яна Кузина на половицу маетности и с половицою двора в селе Оборовой, за рекою Сожомъ у воеводстве Мстиславском, в тракте Кричевском лежачой, заставным правом у трохсот копах даны и на рокох во Мстиславли признаны, квиты поборовые, подымные и поселские и инных справъ, декретовъ головных трибунальных, земских, кгородских з розными особами в розных акциях урощоные, облики и квитаци не мало, которых на сес час припомнеть не могла, в том же часе погинуло, о которых помененых справах за вакованем урадовъ так кгородского яко и земского Мстиславских и в инных близних воеводствах, а до того за войною не маючи где оповедет, на сес час за заложеном книг кгородских Мстиславских просили, абы сие их оповедане до книг принято было и записано, што ест записано.

1663 Junia 10 dnia.

Року чхгг. (1663), мсца июня десятого дня оповедано.

Изъ актовъ книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 22.

№ 240—1663 г. Юня 13.

Донесеніе вознаго о ввводѣ жены Криштофа Цѣхановецкаго, княжны Антонелли Друцкой Горской во владѣніе ея наслѣдственными имѣніями и деревнями въ Мстиславскомъ воеводствѣ, съ описаніемъ ихъ состоянія послѣ Московской войны.

Junij 13 dnia 1663.

На враде гдрском кгородскомъ Мстиславском, передо мною Яном Кулакомъ, наместником и лантвойтомъ Мстислав-

ским; от ясне велможного его млети пана Миколая Валериана с Техановца Техановецкого, воеводы и старосты Мстиславского, Радомского, Порадницкого державцы будучым, ставши очевисто его кор. млети дворный воеводства Мстиславского Ян Скугор сознане свое на квите инъ-тромисийным ку записаню до книг: гродских Мстиславских подал и призналь в тые слова писаный:

Ja Jan Skuhor ienerał
skiego zeznawam tym niey-
szego tysiąc szesćseti dwuna-
stego dnia, będąc y
dozore iasnie wielmożney xżny Antonelli
Druckiey Horskiey Krzysztophowey Cie-
chanowieckiey, woiewodziney Minskiey, od
Jasnie w. pana Stephana Adamowicza, ze-
słanego od imsci s kraiw Litewskich,
kora od początku inkursyey Moskiewskiey
dotond w Litwie na wygnaniu zostaje, a
teraz po rekuperowaniu Moskiew-
skich przez woysko litewskie woiewodstwa
Mscislawskiego ten sługa ieymsci iest dla
obiencia maiętnosci ieymsci zesłany w woie-
wodstwie Mscislawskim leżących wieczy-
stych, to iest włosci Packowskiey y Ko-
szanskiey także dzierzawy Poradninskiey
Chostawicz, Michałowska y Rozanowa tak-
że y zastawy wsi Nieskowki od pana Ga-
lenskigo y inych przynależności, a tak ia
ienerał maiąc na ten czas przy sobie stro-
ne szlachte trzech, pana Daniela Puciate
Rusinowskiego, pana Mikołaiia Dederke Tu-
rowskiego, pana Jana Małkowicza Sutoc-
kiego tego dnia z iegomscią panem Ada-
mowiczem przyiechaliśmy na popielisko,
gdzie dwor Packowski stał, naliezlismy
pusto, a przy cerkwi we wsi Rylyncach
pod Packowem y we wsi Packowie na-
liezlismy woity Iwana Dziunię, ktorego
pytałem, czyie przed woyno byli, tedy do
niego nie mało mužow zgromadziwszy się,
ta włosc Packowska y Koszanska, iako
wieczyste ze wszytkiemi przynależnościami,
powiedzieli, należy knehini ieymsci pani
woiewodziney Minskiey, iako przed woyno
tak y teraz poddani iesteśmy, a stantont

tegoż roku, miesiąca Junia trzynastego dnia,
przyiechalismy do wsi Michałowska: y do
Rożewa poddanych tamże y woity s Cho-
sławicz znalezlismy imsci
należonce ażankiem
swym iegom ieymsci
należy, tegoż dnia przyiechalismy do dzier-
żawy Poradnina, naliezlismy woity Iwana
Konacha przy nim kilka mužow y tych
gdym pytał ia ienerał, powiedzieli, że my
iesteśmy przed woyno iako y teraz po
woynie Moskiewskiey ieymsci pani woie-
wodziney Minskiey, a do inych wsi y przy-
siolkow nie iachaliśmy wzglendem wieczy-
stych, ten Iwan Dziunia woity y iegom:
pan Adamowicz iachać nie potrzebowali, a
do wsi Nieskowki dnia cztyrnastego mie-
siąca Juny roku wysz mianowanego wsi
zastawney od pana Golenskigo przy-
iechaliśmy, naliezlismy woity Waska Ko-
zareza, ten powiedział z drugiemi podda-
nemi, żeśmy poddani zastawni ieymsci ie-
steśmy, ktorego obiencia tych maiętnosci
wieczystych, iako dożywočných placow w
mieście Mscislawskim, osobliwie dzierzawy
Poradnina nikt iegomsci panu Adamowi-
czowi nie bronil, który dzierzącym imie-
niem ieym. pani woiewodziney Minskiey
iako pani swey został do przybycia samey
ieymsci, i na to ia ienerał dałem ten kwit
moy intromisyiny pod pieczencio s pod-
pisem renki mey tak też pod pieczenciami
strony szlachty ku zapisaniu do xiąg grodz-
kich Mscislawskich. Pisan roku, miesiąca
y dnia wyż pisanego. Янъ Скугор енерал
его кор. млети дворный, рука власна.

1663 Junia 15 dnia.

Року 4171г. (1663) мца юня дня
ставшы очевисто енераль Янъ Скугоръ
сес квит свой на вrade признал инъ-
тромисийны, Янъ Кулакъ, наместникъ Мсти-
славский.

Изъ актовой книги Мстиславского уездного (гродского)
суда за 1665 годъ, № 1417 л. 27.

Примѣчаніе: Точками обозначены мѣсты, выкрошившіяся.

№ 241—1888 г. Іюня 15.

Протестъ Упитскаго подкоморія Андрея Курпскаго Ярославскаго на земляхъ Вержбовскихъ противъ занесеннаго въ Виленскій градскій судъ обвиненія въ наѣздъ на им. послѣднихъ—Гедройти и грабежъ.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесять третего, мца Іюня пятнадцатого дня.

На вряде гдарскомъ кградскомъ Виленскомъ, передо мною Яномъ Окгинскимъ, маршалкомъ Волъковыскимъ, подвояводымъ Виленскимъ, жаловалъ у solemniter protestował ięgomosć pan Andrzej Kurpski Jarosławski, podkomorzy powiatu Upitskiego, sam od siebie у имениемъ małżonki swej, ieymsci paniey Cecily хіężny Giedroyciowny Kurpskiej, podkomorzyny Upitskiej на pana Jana Wierzbowskiego у żone ięgo panią Zophią Biesickirską, wziąwszy wiadomosć s położonego sobie pozwu grodzkiego Wilenskiego на roczki przyszłe Julowe в року teraznieyszымъ тисячъ szesćset szesćdziesiąt trzecimъ sędzić przypadające, przez ienerała powiatu Wilkomirskiego Waclawa Łasiewicza, в майетности Giedroyciach, wojewodstwie Wilenskimъ leżącej podanego o to у takowy iakoby stały uczynek, в rzeczy samej nigdy nie były, ale zmysloney, potwarney przez tego pana Jana Wierzbowskiego у żony ięgo Zophij Biesickirskiej Wierzbowskiej в tymъ pozwie opisaney, iakoby rzeczy stały, mieniąc о tymъ, iż в року przeszłymъ тисячъ szesćset piędziesiąt siedmymъ, msca Julia dwudziestego czwartego, dnia pod czas nieprzyiaciela wiarolomnego moskala zawoiowania W.X.Lit. у od tegoż moskala Cara zostawionego на фортецы Wilenskiej за wojewode Michala Szachowskiego moskwicina на ten czas będącego, iakoby ięgomosć pan Andrzej Kurpski Jarosławski, на онъ czas podczasы Wilkomirski, а teraznieyszы podkomorzy Upitski з ieymścią panią małżonką swoją wyszey писанą, iako-

by wykonywając przeciwо temu Wierzbowskiemu przed się wzięty замыслъ swoy у poiechawszy do tego pomienionego Szachowskiego, wojewody Wilenskiego moskala iakoby czyniąc явне zdrade przeciwо ięgo kr. mosci у Rzptej, zmowiwszy się s tymъ wojewodą moskalem, iako nieprzyiacielem, а udawszy tego Wierzbowskiego, że онъ woysku ięgo kr. mosci przeciwо temu nieprzyiacielowi moskalу служи, iakoby uprosiwszy moskiewskich żołnierзов ięжныхъ у pieszych, ludu człowieka piędziesiąтъ у ieszcze iakoby do tey moskwy przydawszy nrzędника swego, слуг, czeladzi, przy tymъ zebrawszy boiar poddanychъ майетности Giedroyckiej ludu do sta człowieka, strzelbą, armatno, з różnymъ оруężемъ до боиу należącymъ, tego року, msca у dnia zwyszъ писаного iakoby з волą, wiadomoscią, rozkazaniemъ у посланіемъ заоблиwychъ ięgomosci pana Kurpskiego у samej ieymsci, та moskwa s tymi przydanymi слугами, боіарами у poddаными Giedroyckimi, naiachawszy mocno gwałtownie на mieszkanie, gospode tego Wierzbowskiego у żony ięgo, на dom boiarzyna włosci Maliatskiej, do biskupstwa Wilenskiego należącego, wojewodstwie Wilenskimъ leżącego, на imie Piotra Błusiunca у тамъ ten urzędникъ zostawszy ięgo tego Wierzbowskiego в tymъ domu в gospodzie, gdzie ten Wierzbowski iakoby tylko co s pod chorągwi swej ięgo msci pana Mikolaia Kopcia, rotmistrza, do tego mieszkania żony swej przyachał, тамъ ten urzędникъ Jan Wysocki iakoby s tymъ wszыtkimъ ludemъ ostąpiwszy te mieszkanie, dom, gospode, iakoby uczyniwszy okrzykъ у wpadszy do izby samego tego Wierzbowskiego, wziąwszy у powrozami mocno ręce nazadъ skrzepowawszy, а потымъ iakoby do kleci у do inszego mieszkania ięgo, gdzie złożenie было rzeczy ruchomyхъ, iakoby obuchami podбиавszy skrzynie, szkatулы s piędźdzmi gotowemi, ze złotemъ, ze srebremъ, перлами у szatami samego Wierzbowskiego у żony ięgo з niemałą ruchomoscią майетности, также iakoby konie ięzne у wozowe, ryszтunekъ woienny, bydło różne wielkie у

małe y do tego z leguminami różnemi, ze zbożem wszeliakim, iakoby to wszystko na wozy, podwoły poskładawszy y samego Wierzbowskiego zmęczywszy y żone iego ten urzędnik do majątnosci Giedroyć, a potym stamtąd do majątnosci Kryniczyna w powiat Upitski do samych ichmsci żalobliwych tego Wierzbowskiego związanego zaprowadzić mieli y stamtąd, iakoby nie dając się uprosić, s tego więzienia iakoby grożąc odesłaniem do więzienia do tego woiewody moskala na wieczne zgube y zamordowanie do Wilna do zamku posłać chcąc, iakoby różną strachy y utopieniem grożąc o wywołanie listu obligu u tego Wierzbowskiego potrzebując dania, takowe postrachy czynić miał, iako to w tym pozwie potwarznym, zmyslonym, w samey rzeczy nigdy nie były, aby kiedy s tym zdraycą wiarołomnym moskalem. woiewodą Wilenskim Michałem Szachowskim, żalobliwe osoby czynić mieli y do Wilna iezdzić miał y ważył się ten Wierzbowski takowy pozew obżalowawszy wynieść, następując na dobrą sławę y wierną życzliwą usługę Jego kr. msci y całej Rzeczy pospolitey przez iegomosci pana Kurpskiego, podkomorzego Upitskiego, poczawszy od wtargnienia nieprzyjaciela zamorskiego szweda w roku tysiąc szesćset piędziesiąt piątego, aż do roku tysiąc szesćset piędziesiąt szóstego, siódmego y osmego y daley, bywając pułkownikiem s powiatu Upitskiego od ichmsciow panow obywatelow powiatu Upitskiego obranym, iako pod Kieydanami, tak pod Kowno przeciwko temu nieprzyjacielowi wiarołomnemu moskalowi y znowu przeciwko szwedowi w Kurliandy pod Kalną Muzją prowadząc obywatelow pospolitym ruszeniem cale wiernie poddanstwo y życzliwość, iako dawny żołnerz Jego kr. mosci y Rzptej, służbę woiczną odprawował zarowno z drugimi obywateliami W. X. Lit., nie absentując się z woyska, a takowey zdrady, zmowy z nieprzyjacielem żalobliwy nigdy nie czynił, w czym będąc wielce urażony na dobrej sławie swey, iegomśc pan Kurpski, podkomorzy Upitski, przez tego Jana

Wierzbowskiego y żone iego w takowym obżalowaniu, niesłusznym opisanu y do xiąg doniesionego potwarznego procesu y tey żaloby pozowney wyniesionej, co ten Wierzbowski uchodząc swych zbrodni, iako pod czas zamieszania przez woynę z nieprzyjaciolami, iako moskalem y szwedem, w majątnosciach iegom. pana Kurpskiego, podkomorzego y małżonki iegom. Widzienskiey y Giedroyckiey naieżdżając gwałtownie podział, w procesie dostatecznie y w regiestre opisanym, takowy zamioszy proces potwarzny y zapozew miał podać na te roczki terazniejsze Juliowe przyszłe, o ktorą takową tedy potwarz, udanie y obżalowanie chcąc s tym Janem Wierzbowskim y żoną iego prawnie dochodzić y tey potwarzy dowiesć, aby kiedy miał być żalobliwy zdraycą Jego kr. msci i Rzptej, o to w sądzie należnym niewinność okazać swą, dał ten proces swoy żaloszny do xiąg zapisać, co iest zapisano.

Изъ связи докум. Вилен. град. суда за 1663 г. № 4582 л. 926.

№ 242—1668 г. Іюня 15.

Заявление отъ имени виленскихъ монаховъ-августинцевъ объ убыткахъ и потеряхъ при взятіи Вильны Московскими войсками.

Roku tysiąc szesćseth szesćdziesiątego trzeciego, msca piętnastego dnia na urządzie opowiadano. Hrehory Chominski podstarosci Wilenski.

Protestował soleniter przewielebny w Bogu iegomosc xiądz Benedict Rysinski, generał prowinciey Polskiey, Czeskiey y Litewskiey, proboscz Wideniski zakonnikow braci Błogosławionych męczennikow od pokuty reguły S. Augustyna na iegomsci pana Karola Giedroicia o to, iż iegomosc pan Giedroyc, czyniąc ku krzywdzie chwały Bożey, ubogi klasztor w Wilnie na Zarzeczu z kosciółem przez nieprzyjaciela spalony, iakoby żadnego niemógł mieć na

tym popielisku ratunku, gdy się w roku 1655 zakonnicy z pomienionego klasztoru przed incursją moskiewską z Wilna rozproszyc musieli, odbiegszy wszytkiego apparatu y sprzętu koscielnego y klasztornego, mianowicie co klasztorney summy wielebny ociec Waclaw Chrzanowski, przeor pomienionego klasztoru cztery tysiące złotych zastawnym prawem dał iasnie wielmożnym iegomsci panu Krzysztophowi Chodkiewiczowi, wojewodzie Wilenskiemu y ieymsci xiężnie Zophiey z Drucka Horskicy Chodkiewiczowey, wojewodziney Wilenskiey, małżonkom na trzy wsi Nierowy, Kiby, Jukowicze, od majątnosci Słowienska, w powiecie Oszmianskim leżącey, wyłączone, na co iest prawo przed sądem ziemskim Wilenskim przyznane, y był tych wsi klasztor aż do wzięcia Wilna in possessione, odbierając czynsz od tey summy annuatim, ktore te wsi iegomosc pan Giedroyc y ieszcze inne, grassante hostilitate za uysciem zakonników, otrzymawszy hramote moskiewską, na się zaiachał y utrzymał aż do wyparcia tego nieprzyiaciela z fortece Wilenskiey, za szczęśliwym tedy oney przez krola Jegomsci pana naszego milosciwego recuperowaniem, każdy do swego poczoł powracać popieliska, więc y wielebny ociec Chrzanowsky, w roku przeszłym tysiąc szesecett szescedziestym pierszym, wsi przerzeczone klasztorowi w sumie zawiedzione chciał obiać, z ktorych że iegomosc pan Giedroyc expulsją uczynił y do nich nie dopuscił, o to ociec Chrzanowsky mimo wiadomosc iegomsci xdza generała nie będąc słusznym aktorem, do sądu głównego Trybunalnego do Wilna w roku 1662 a oraz pozwał ichmsci pana Troiana, posędka Oszmianskiego y iegomsci pana Maximiliana, stolnika Starodubowskiego Strawinskich, gdzie za pokazaniem przez iegomsci pana Giedroycia prawa poslednieyszego, iakoby stawe tychże wsi y dwoch osobliwie iuz od iedney osoby od iasnie wielmożney ieymsci paniey Chodkiewiczowey wojewodziney Wilenskiey po zesciu z tego swiata

iasnie wielmożnego iegomsci pana wojewody Wilenskiego w szesciu tysięcy złotych otrzymanego znanego, tylko do akt grodu Oszmianskiego podanego, pierszosc prawa constituciami seymowemi y Trybunalskimi utwierdzoną wzruszył y do wsi klasztorowi należący iac dekret w roku przeszłym 1662, msca Junij 17 dnia w nienależytą osobą otrzymał, ktorym na takxe do wsi pięciu mimo prawo klasztorne obiedwie strony zarowno poslednieysze z pierszym utwierdziwszy prawo odesłano, a że iako protestant przewielebny wziol wiadomosc, iż propter inopiam y niedostatek tego klasztoru xiądz Waclaw Chrzanowsky aby choć in parte z czego mogł się cieszyć, ażeby per iniquum deoccupatore od pomienionych wsi nie odpadł, dał iakis script na się iegomsci panu Giedroiciowi, iako tedy wszytek postępek y dekret przez iegomsci pana Giedroycia odzierżany iest cum damno koscioła y klasztoru zdesolowanych zakonników, ktorego iegomsc, pan Giedroyc otrzymywac ku zniszczeniu chwały Bożey, a xiądz Chrzanowsky nie utracić kosciolowi sam osobą swą niemogł, o zniesienie takiego dekretu chcąc przewielebny w Bogu iegomsc xiad Rysinski, generał y proboszcz Wideniski, imieniem swym y imieniem wszytkiey zakonney braci prawem czynić, dał tę protestatją do xiąg urzędowych zapisać, што ест записано.

Изъ связки докум. Вилен. град. суда за 1663 годъ, № 4582, л. 574.

№ 243—1663 г. Юня 18.

Жалоба землянина Стефана Горскаго на землянина Стефана Жирневича о незаконномъ пользованіи имѣніями перваго въ Мстиславскомъ воеводствѣ и происшедшихъ отсюда убыткахъ за время московскаго нашествія.

1663 Junij 16 dnia.

На враде гдрском кгродским Мстиславским, передо мною Яном Кулаком, наместником и лентвойтом Мстиславским,

от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерияна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Метиславского, Радомского, Пораднинского державцы будучым, žalował y opowiadał ziemianin iego kr. msci woiewodstwa Mscisławskiego iegomsć pan Stephan Gorski, na pana Stefana Żyrkiewicza, ziemianina iego kr. msci woiewodstwa Mscisławskiego, takowym sposobem y o to, iż ieszcze przed nastąpieniem woysk Cara Moskiewskiego na panstwo iego kr. msci pana naszego miłosciwego, w roku dawnominelým tysiąc szescset pięcdziesiąt trzecim, nieboszczyk pan Mitrofan Fursowicz Żyrkiewicz siostrzę moią rodzoną nieboszczką panią Barbarą Gorską Macieiową Kurowiczownę w stan święty małżęski za radą przyjacielską poiął, iakoż za wniesieniem siostry moiey znaczney ruchomosci, złota, srebra, kleynotow, pereł, szat, cyny, miedzi, koni, bydła, zboża rozmaitego także ryszunkow woiennych po nieboszczyku panu Kurowiczu leżącą y wieczystą, nazwaną . . . szczyzną, za rzeką Swieciłowką w woiewodstwie Mscisławskim zastawnym prawem od pana Macieia Kurowicza pierszego męża iey we trzynastu set kopach groszy lit., przytym od tegoż majątn pisaną wszytką ogulem ruchomą do szafunku wolnego siostry moiey, z którą tą wszytką majątnością w dom iego pana Mitrofana Żyrkiewicza w stanie małżęskim za onego przyszedszy wniosła, za ktore te wniesienie zapisał iey siostrze mey, a małżące swoiey pan Mitrofan Żyrkiewicz zastawnym prawem na majątnosciach swoich w woiewodstwie Mscisławskim leżących, to iest siedm tysięcy złotych polskich, to iest na Padzierniach, na slobodzie Kuroweszynie, Szemiakinie, Rusinowie nazwanych, Puciacinie, Soczyłowie, Mordolysowie na wieczność, także y na zastawie w Mordolysowie od pana Andrzeia Połomskiego y na zastawie Wyszow od pana Pilichowskiego, do tego zapisał siostrze mey co ieno kolwiek iakim nazwiskiem nazwać sie może majątnosci ruchome, złoto, srebro, kleynoty,

szaty, cyn, miedz, konie, bydło siostrze mey także y sumnę piniężną z przewodami prawnemi na rożnych osob mających y slugi po smierci swey, bez czynienia liczby, krewnym iego pana Mitrofana Żyrkiewicza wiecznemi czasy, iakoż na on czas w prętkim czasie w roku tysiąc szescset pięcdziesiąt czwartym, nieprzyaciel moskal z wielką potęgą woysk moskiewskich pode Mscisław podszedzy, szturmami dobywszy, ogniem spalił, mieczem wyscinał y do gruntu spustoszył, a ia Gorski od zaccęcia rebbellij kozackiey y przed nastąpieniem moskwy w woysku Jego kr. msci W-o X. Litewskiego aż dotąd zostawał, a p. Stefan Żyrkiewicz, poczowszy od wycięcia Mscisławia aż do roku przeszłego tysiąc-szescset szescdziesiąt pierszego zostaonc w tych kraiach w woiewodstwie Mscisławskim, czasu incursyi nieprzyacielskiey moskiewskiey w tych majątnosciach moich spadkowych, po siostrze mey mnie należących, pan Stefan Żyrkiewicz nienależnie obeymując wielkie spustoszenie czynił, chłopow obieraiąc z majątnosci ruchomey do Moskwy y do Siewierza rozpędził, czynsze, dziakła nienależnie wybieraiąc, skopczyzne niezwyčajną biorąc, poddanych męcząc, ogniem paląc, dopytywaiąc schowow, a wymęczywszy żywcem do iam zakopywał z drugimi pany Żyrkiewiczami, ktorych imiona ich on lepiej wie, pomocnikami swemi y smiercią nagłą ich pomorzył, iako mi dali sprawe ciż poddani z tych majątnosci, a osobliwie z majątnosci moiey Wołownickiey oyczystey wieczystey, iako mi dał sprawe wojt Jasko Choleiow. Czasu tegoż woyny pan Żyrkiewicz napadaiąc gwałtownie niesłychaną zbrodnie czyni, iamy odkopywaiąc zboża brał, konie, bydło, fanty podbierał chłopow, białych głów y dzieci małe uciekaiąc od nich ręce, nogi podmrożywali, kalekami zostali, a dzieci kilkoro na smierć pomarзли y ciało ich wilcy w nocy y psy poiedli, y iako mam wiadomosć za przestrogą ludzką, iż on pan Żyrkiewicz y na mnie samego odpowiedź y pochwałkę uczynił biciem na smierć sam od siebie y

imieniem braci swej panow Jana, Leona, Mikołaja y drugiego Jana y innych panow Łyrkiewiczow, o czym szyrzey czasu prawa na registerze okazaną będzie. W takowey tedy krzywdzie y żalu moim te protestacya moią do xiąg grodzkich Mscisławskich zapisosze, prosząc, aby było zapisano, што ест записано.

Roku tysiąc szesceset szeszedziesiąt trzeciego, msca Junij szesnastego dnia, na urządzie opowiadano. Kułak namiestnyk.

Изъ актовъ книги Мстиславскаго уѣднаго (городскаго) суда за 1665 годъ № 1/1417 л. 31.

№ 244—1663 г. Іюня 20.

Заявленіе землянина Стефана Песляка объ истребленіи имущественныхъ и фамильныхъ документовъ во время взятія г. Мстиславля Московскими войсками.

На враде господарском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велиможного пана его млсти пана Миколая Валерыяна з Техановца Техановецкаго, воеводы и старосты и войта Мстиславскаго, Радомскаго Пораднинскаго державцы будущим, Жаловал и оповедал землянин его кор. млсти воеводства Мстиславскаго его млст пан Стефан Песляк таковым способом о том, иж в року минулом тисеча шестсот пятьдесят четвертом, мца іюня оснадцатого дня, кгда неприятел вироломный Москвитин князь Алексей Микитич Трубецкий з войском з великою потугою арматно подступившы под замок его кор. млсти Мстиславский, стоячы под тым замком, облегли, около колко дней штурмы чынечы до оного, а потом тогож року, мца іюня двадцат второго дня учынившы штурмъ валный, зо всых сторон оступившы, през квалт усилство первой паркан, а потом тогож часу и замок Мстиславский добывшы и

вынявшы мечом так шляхту обывателей воеводства Мстиславскаго, яко мещан волощан и з иных поветов розных людей прибылых до того замку от тогож неприятеля москвитина до осады мечом высек и малых детей, а иных в полон побрал, все место, паркан и замок огнем выпалил и спуштосыл, в котором замку малжонка жалобливаго Полония Новицковна и з детками и зо всею маестностю рухомою перед тривогами и наступенем неприятелским спроважена была, также справы розные, меновите привилее князей их млсты уделных Мстиславских наданые на маестност продком его славное памети их млстям пном Дашковичом Горбацким в селе Затицы, Розковщине, Ляхович, Низовой и Короблевой, у воеводстве Мстиславском лежачы, также привилее славное и светобливое памети королей их млстей на тую маестности на потвержене наданое и листы ревизорские, квити поборовые, подымные, поселские, декрета земские, кгородские Мстиславские и декрета суду головного трибуналного з розными особами и листъ делчыи вечыстыи, што небожчык его млсть пан Базылей Горбацкий небожчыцы пни матце моей пни Еве Семеновне Горбацкой, сестре своей, выделил част на ей належачую в селе Зетицы, Сожковщине и чотвертою част в млине на ретце Молотитоли стоячыи, у воеводстве Мстиславском лежачой, а иных маестностей то ест Ляхович, Низовой, Короблева часты ей пни матце еще не выделено было до сих час, для тых прычин, иж сам до розделку певного рок од року кресценцыю с тых маестностей вышмянovaných давал обецал и давал, на которою кресценцыю отдаваня мне Песляку были реестра и особливые квити с подписом руки пна Бажиля Горбацкаго, tedy тые реестра и квити также и через тогож неприятеля москвитина в замку Мстиславском погинули, также справы родиць мой небожчыка пна Ла-

врына Песляка наданое на маестности Домашевичы и Солденевичы, в повете Минском лежачое, тамже были облиги небожыцы пани тещи моей пни Оксини Круглыковны Миколаевое Новицкое на пна Матя Парцевского и малжонку его Федору Путетянку Парцевскую на копъ двадцат, облиги пна Ивана Миколаевича Новицкого, швакгра моего, на пна Митрофана Жирковича на коп сто, другой облиг тогож пна Новицкого на пна Илью Семеновича Вигуру на коп шестдесят, третий облиг на пна Яцка Парцевского на петдесят коп грошей, на тридцат четвертей жита и иных справ немало, которых на сес час и вспомнет през жал свой не могу, которые справы при малжонце моей были, детки мои неприятел Московский в полон побрал, а тые справы нет ведома чыли москва побрала, чыли огнем погорели, до сих час жадное ведомости взяти не могу; которое тое протестацыи своей нигде до враду не заносил за небеспеченством од неприятеля москвитина и за спустошенем враду земского кгородского у во Мстиславли, а тепер за щенсливым рекупорованем его кор. млсти пна нашего милостывого и цалоеречы посполитое тутейшых краев на сес час сию протестацыю до враду вашей млсти кгородского Мстиславского заношу и оповедаю и прошу, абы, было принето и записано.

Roku 1663, Juni dnia 20 na urządzie opowiadano. M. Koziół, Na. Mscislawski.

Изъ акт. кн. Мстисласкаго уѣднаго (городскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 99.

№ 245—1663 г. Юня 20.

Заявление землянина Пронопа Кузминича Вигуры объ истребленіи его имущественныхъ и фамильныхъ документовъ при взятіи г. Мстиславля Московскими войсками.

Выдимус с книгъ справъ кгородскихъ воеводства Мстиславьского.

Лѣта от нароженя Сна Божего тисеча шестсот шестдесят третего, мѣца июня дватцатого дня.

На враде его корол. млсти кгородском Мстиславьском, передо мною Яном Кулаком, намесником и лянтвойтом Мстиславьским, од ясне вельможного его млсти пана Миколая Валерыяна с Техановъца Техановецького, воеводы, старосты и войта Мстиславьского, Радомского, Пораднинского державцы установленным будучы, з великим жалем жаловал и оповедал земенин его корол млсти воеводства Мстиславьского панъ Проконъ Кузминич Вигура таковым способом и о то, ижъ року прошлого тисеча шестсотъ петдесят четвертого, мѣца июля осмьнадцатого дня, неприятел москал, подступившы з великою потугою войска московского под замокъ и парканъ Мстиславьский, тяжьким облеженем докола оточывшы, што ден и ночь штурмы отправуючы, тогожъ року, мѣца июля двадцать второго дня, в середу на розсвитаню через огонь и штурьмы замокъ и парканъ Мстиславский опановавшы, мечом и тыраньско позабияли, инъших людей в полон на Москву побрали, а замокъ и парканъ Мстиславьский огнем спалили и фундытусь спустошыли, до которого то Мстиславля жалобливый панъ Вигура завчасу перед наступенем московским некоторою рухомост свою спровадилъ былъ и скрынку з справами, которые пры нем на тот час были, тамже до Мстиславля пры рухомости завез и тая скрынка з справами часу того вытята и зруинованя у во Мстиславли згинула, в которой то скрынке было справъ не мало, жалобливы на сес час яко много было там справъ не может того припомнет, вечыстых привилеевъ княжат дедичных Мстиславскихъ продком жалуючого на розные маестности у воеводстве Мстиславьском лежачые за их выслуги наданые и конфирмацы наяснейших королей их млстей полских на тые до-

бра и на пляц в месте Мстиславском служащие, листы признанные, записы, тестаменты, листы угодливые, зречонные, влевъковые, декрета всякие земские, кгородские Мстиславские, декрета трибуналские и асесорские з разными особами маючы, ово згола там вси справы у во Мстиславли згинули, особливе в той скрынце был лист запис облигъ жалуючому даный на певною рукоданою суму пенезей, то есть на золотых двесте полских од пана Мадея, пна Мартина Николаевича Безводзицкого и малжонки его пани Дороты, названой Теофили Свирщевской Безводзицкой, малжонки, другой облигъ даный жалуючому на певною рукоданою суму пенезей, то есть на золотых сто полских од мещанина места Мстиславского од Цимоха Карнеевича Цурана и жоны его, которые то облиги тогожь часу в той же скрынце у во Мстиславли згинули, што про запас жалуючыи далъ тую протестацию до книг кгородских Мстиславских записат, што есть записано, с которых и сесь видымусь под печатю вradoвою за подстарства моего мене Гелияша Владыслава Сурына, подстаростего Мстиславского, а за писарства моего мене Авкгуштына Погожова Константиновича, писара кгородского Мстиславского, в року теперешнем тисеча шестсотъ семдесят девятом, мца мая трыдцатого дня его млсти пану Матею с Техановца Техановецкому и малжон-

це его мсти есть выданъ. Писанъ у во Мстиславли (L. S.) Скорыкговал с книгами Бобрикъ.

Изъ актовой книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 31—35.

№ 248—1668 г. Юня 25.

Донесеніе вознаго о вводъ землянь Будогоскихъ во владѣніе имѣніями на р. олчась, съ описаніемъ ихъ состоянія послѣ московской войны.

На вrade гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, од ясне велможного пна его млсти пна Миколая Валерыяна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будучым, ставшы очевисто енерал его кор. млсти дворный Александр Кашура квит свой признал и ку записаню до книг кгородских Мстиславских подал в тые слова писанный:

Я Александр Кашура, енерал его кор. млсти дворный воеводства Мстиславского, сознаваю то сим моим интронисейным квитом, иж року тепер идучом тисеча шестсот шестдесят третем, мца июля двадцатого дня, брали мене енерала земляне его кор. млсти воеводства Мстиславского пан Юрий Будогоский, взглядом старшенства малженского, а малжонка его пни Ганна Ботвинянка Юревая Будогоская на заяханя маетности своей ойчистей и вечистей, выехавши з Литвы з выпенденя московского то ест в селе Волчасе кгрунту и части ве млыне на реце Волчасе, также и в селе Клину кгрунту Ожоговского, при селе Сохоне, у воеводстве Мстиславском лежачом, по вую рожоном пну Базылю Корсаку, до везеня на Москву взятого в полон, по оном малжонце моей належачое, а так я енерал. маючы на тот час при себе стороною людей добрых, земляне его кор. млсти воеводства Мстиславского, пна Федора Ивановского и пана Ивана Дмитровича а пана Якима Залеского, кгдым приехал до маетности Волчаское, ойчызне пни Будогоское, ништо ее не боронил, а ве млыне нашли есмо Васка

Дынка млынара, который поведил, же пни Будогоской належит неделя семая до браня десетине. Тогож дня над вечер до села Клину приехалимы, тамже нашли москаля Беку, подданого пна Корсака, который поведил: поневаж пна моего Базыля Корсака немаш, тогда я пну Будогоскому и малжонце его належи, якож и ниhto так Волчасы и Клину ниhto не боронил и пни Будогоская держачою зостала. И на том я енерал, што видел и слышал, то все в сес квит мой интромисейный списавшы, под печатю моею и с подписом руки моей также под печатми стороны шляхты, на тот час при мне будучое, ку записаню до книг кродских Мстиславских подал. Писан року, мсца и дня выш писаного. Александер Кашура енерал рука властная.

У того квиту пры печатех подпис руки енералское подписано тыми словы: Александер Кашура енерал рука властная. Который тот квит за признанем енералским до книг кродских Мстиславских ест уписан.

Року аҗаг (1663), мца июля кє (25) дня М. Козиоль.

Изъ актовой книги Мстиславского уѣздного (городского) суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 26.

№ 247—1663 г. Юня 26.

Жалоба землянина Козла на землянь Кучуковъ о насильственномъ взятомъ обязательствѣ.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Околовом Кулаком, наместником и лянтвойтом Мстиславским, от ясне велможного пна его млсти пна Миколая Валярыяна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пограднинского державцы будучимъ.

Жаловалъ у оповидалъ землянина J.k.m. wdztwa Mscislawskiego imсє p. Mikołaj Koziol на землянина J.k.m. tegoż wdztwa Mscislawskiego, на imсци pana Piotra Kuczuka tylko względem starszeństwa małżeńskiego, а imсє panią Haną Izachiewiczownę Markowską Piotrową Kuczukową, iako samą pryncypalkę uczynku niżej wyrażonego o to, yż gdy w roku dawno przeszłym przed inkursią nieprzyiacielską moskiewską obżалowana imсє pani Kuczukowa, bywsza на ten czas Włodzimierzowa Gorska, zostawiła była sukienkę y z alamodą czarną adamaszkową, ktura sukienka pod czas wyцієcia Mscislawia z drugimi rzeczami y maiętnością ruchomą zeszlých rodziców żалоблиwego w tymże zamku Mscislawskim od nieprzyiaciela moskwicina zginęła, tedy obżалowana ieym. pani Kuczukowa pod czas bycia woiewody moskiewskiego за Москвą we Mscislawiu на woiewodztwie, udawszy zeszlą rodzicielkę żалоблиwego że iakoby miała mieć gdzieś w osobliwym schowaniu swoim sukienkę obżалowanej wecale, ktury to woiewoda moskiewski poslawszy obżалowanej до domu солдатow, rodzicielkę żалоблиwego y до Mscislawia przyprowadziwszy, до więzienią wsadzić kazał, ktora będąc przez kilka dni więzieniu, а nie maiąc inszego sposobu до rekuперования siebie z niewinnego więzenia, według affektatij obżалowanej musiała w tym więzieniu siedząc oblig на siebie dać, ktury ten oblig nieprawnie więzieniem wymożony u siebie trzymając до exekutij przywozić usiłuie, chcąc tedy до skasowania tego nieprawного obligu wymożonego prawem czynić, tę swoię opowiadanie dał до xiąg grodzkich Mscislawskich zapisać, што ест записано.

Року 1663, мсца Junij 26 dnia, оповидало на urzędzie. Кулак namiestnik Mscislawski.

Изъ актовой книги Мстиславского уѣздного (городского) суда за 1665 года; № 1/1417 л. 37.

№ 248—1663 г. Юля 2.

Жалоба землянки Гелены Романовской на Самуила Петражицкаго о захватѣ имъ им. Котельникъ-Шамовщина, Мстиславскаго повѣта, во время пребыванія ея въ московскомъ плѣну.

Землянка господарская воеводства Мстиславскаго, ей милост пани Галена Даниловича Яновая Романовская, жаловала и оповедала на землянина повету Оршанскаго пна Самуеля Петрыжицкаго такимъ способом и о том, штож в року тисеча шестсот шестдесят третем, мца марца двадцат шестого дня, кгда жалующой вышедшы з везеня Московскаго с полону и прышедшы до посесыи маестности своей Котельникъ Шамовщины, тут у воеводстве Мстиславском лежачое, за данемъ себе справы от поданого своего на име Ивана Малыгу о том, иж што под небытност жалующое, в полону будучое, онъ пане Петражицкий, приехавшы с повету Оршанскаго до воеводства Мстиславскаго з немалою громадою людей, именами и назвисками як которого зват ведаеш, прыехавшы до тое помененое маестности и взявшы тую маестност в посесию и тыхъ подданных, а з оныхъ пожитковъ выбираючы, вшелякую кресценцию рочную од мала до велия приходячую, што зраховавшы у в одно на коп осмъдесят, до того кляч шерстю гнедую, за которукъ узял золотыхъ петдесят, корову чорную и за нее продаючы узял коп десят грошей литовских, жита зямчистого четвертей петнадцат и продал четверть по коп шести грошей лит. и через две леце мешкаючы, вси тые кресценцые рочные на себе выбирал и то все в жалобе помененой на пожиток свой обернул и скорыстил, якож она жалующая, яко вдова, с полону вышедшы, ужывшы приятелей пнѣ Петражицкий выбираныхъ кресценций рочные с тое маестности

. . . и подданныхъ яко забраного збожа, клячы и коровы штож вернул и што ешьсче пред войною московскую чикове пан Ян Петражицкий и пни Овдоля Даниловичовна Родо в. млсти твои пне Петражицкий у жалующое и малжонка ее жалобливое позычанымъ приятельскимъ способомъ понапозычали и побрали речей не мало, то ест кунтуш кгранатовый фалендышовый, который коштовал золотыхъ петдесят, копилка зе злотомъ и серебромъ перевиваная золотыхъ тридцат польских, пташинку кросовою золотыхъ десят, коберец и килимъ заживаные, которые коштовали золотыхъ двадцат польских, абы яко сукцесоромъ и належачымъ по родичахъ своихъ жалобливою яко ее власные оддал, любо за оные поплатил, нижли в . . млст, корыстуючы в томъ всемъ, за частокротнымъ прошенемъ и наупоминанемъ вернут и заплатит не хочеш, толко уведечы обетницами ее ажъ до сего часу, о што жалобливая все, жалобе помененой хотечы правомъ чынит, жалобу свою до книгъ дала кгородскихъ Мстиславскихъ записат, што ест записано.

Року 4747 (1663) мца июля второго дня оповедано на враде. М. Koziol N. Mscisl.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго суда за 1665 годъ № 1/1417 л. 188.

№ 249—1663 г. Юля 10.

Заявленіе землянина Лукаша Ботвиньи объ истребленіи при Московскомъ нашествіи документовъ, имущественныхъ убыткахъ и обидахъ.

Julij 10.

Ziemiańin Jego kr. mści wojewodstwa Mscisławskiego, iegom. pan Łukasz Botwinia, żałował y protestował soleniter o to y takowymъ sposobem, iż co w roku przeszłymъ tysiąc szesćset pięćdziesiąt dziewięćm, mscia

decembra dwudziestego osmego dnia, gdy żalujący iegomśc pan Botwinia, będąc w wygnaniu z kraio w Białoruskich, w wojsku Jego kr. msci W. X. L. pod chorągwią pancerną wielmożnego iegomsci pana Krzysztofa Sapiehi, kraiczego W.X.L. zostawał, ktore na ten czas pod reymentem wielmożnego iegomsci pana Połubińskiego, pisarza polnego W. X. L. w Kurlandyi zostawało, tedy nieprzyziaciel moskwicin Chowania z wojskiem nie małym napadszy niespodziewanie na Zabłudow y na wozy wszystkiego woyska w reklinatorium będące, kędy y pomienioney chorągwie iegomsci pana krayczego W.X.L. we wsi Rafałowie wozy zostawali, wszystkie niemal porabował y ludzi nie mało wyscinał y w niewolią zabrał, gdzie y żalującego imsci pana Łukasza Botwini małżonkę panią Anne Koszanską Botwiniową tenże nieprzyziaciel moskwicin u pomienioney wsi Rafałowie złapawszy, tiranską niemal zamordował na śmierć, przy ktorey tedy ruchomosć wszelką, co kolwiek ieno być mogło, iako też y sprawy różne wieczyste, na różne majątnosci w woiewodstwie Mscisławskim będące y na inne tak w Wielkim X. Litt. iako y w Siewierszczyźnie przodkom żalującego od najasniejszych krolow ichmsciey nadane służące, zabrane zgineli, o co lubo żalujący w roku przeszłym tysiąc szescset szescdziesiątego zaniósł był protestacją o to, że za wielkim żalem swoim nie mógł przypomnieć wszystkich spraw, teraz wzięwszy wiadomosć od przyziaciół swoich y sam niektore przypominając, iż te sprawy na ten czas poginęły, mianowicie przywileie książęcia. a potim krolia polskiego na dobra nazwane Wołczasie, w trakcie Krzyzewskim w woiewodstwie Mscisławskim leżące, także na Klin y Wadohe w powiecie Orszanskim, a w ekonomiey Mohilewskiej leżących, także zeszęgo ekstrakta pana Marcina Gimbuta przywileia i po nim panu Janowi Czadowskiemu konfirmowanych dobr dożywotnych, nazwanych Wołzasy y Prusen, ktore kwondem dobra Botwiniowskie byli, w ktorych to przywileiach iego

kr. mosć pomienionemu panu Gimbutowi osm służeb tilko gruntu po Botwini zdracy konfirmował, protestacie na imsci pana Krzysztofa y p. Jarosława Podberezkich y małżonek ichmsciey panią Annę Judycką y panią Maryne Poniatowską Podberezkich o zabranie gruntow, lasow, borow y sianożenciey nad rzeką Wołczasą, przeszedzsy rzeki y granice zdawna prawem opisaną od dobr żalującego wieczystych także Wołzasy, alias Hubanszczyzna nazwane y do dobr dożywotnych, także Wołzase nazwaną, w posesi ichmsć bendącą o przyłączenie dekret iego kr. msci assesorski y list do panow komisarzow na rozgraniczenie tych dobr wydany, ktorey to komisyi za nastompieniem nieprzyziaciela wyprowadzić na przyszlą intromisią obięcia majątnosci Wołzasy Hubinszczyzny y Hórek po smierci rodzica żalującego, w ktorey ekspresa, służby, grunty, sianożęci y wszystkie uroczyszcze opisane byli, prawo wieczyste przyznane w ziemstwie Mscisławskim z wypisem, intromisia ieneralska na dwie sianożęce za rzeką Wołczasą pod borem do dzierzawy Wołczaskiey należących, będąc kupionych od zeszęgo pana Jakuba Botwini, zreczenia od siostr rodzonych żalującego od pani Apoloni Botwinianki Jerziny Puciatyney y od p. Katerzyny Botwinianki Iwanowey Korsakowey, od pani Zofiey Botwinianki Heronimowey Iwickiey y od paniey Teodory Botwinianki Romanowey Kruhlikowey, ktore te siostry żalującego wyszey mianowane odebrawszy posag y wyprawę z dobr oiczystych macierzynskich y spadkowych, prawnie zrekli sie y u sądu ziemskiego Mscisławskiego przyznali prawo zastawne z wypisem intromisią ieneralską od nieboszczyka pana Stefana Iwickiego na ogrod Szperkowski Wołczasie alias Subotnikach w kopach trzydziestu, przy tym kwity popisowe, poborowe, poselskie, obligi na sumy gotowe pieniędze, od różnych osob żalującemu y rodzonemu żalującego zeszęmu panu Heronimowi Botwini służące, innych niemało spraw pod czas wyszey mianowanego przez nieprziaciela

wozow porabowanie zginelo, w czym aby w przyszly czas zalujacemu imsci panu Łukaszowi Botwini y sukcesorom iegomsci nie-szkodzilo, te zalobe do xiag grodu Mscislawskiego dal zapisac, што ест записано.

1663 Julij 10 dnia. Proces Botwiny o zabranie przez Moskwe dokumentow.

Року 4xar (1663) мца июля (10) дня тот процес оповедано.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 годъ, № 1/1417, л. 51—52.

№ 250—1663 г. Юля 10.

Заявленіе земянина Александра Толпыги объ истребленіи во время осады г. Мстиславля имущества, документовъ и другихъ потеряхъ.

1663 Julija 10 dnia.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником и лентвойтом Мстиславским, от ясне велможного его млсти пана Миколая Валерияна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадницкого державцы будущим,

Жаловал и оповедал земянин его кор. млсти воеводства Мстиславского, пан Александр Толпыга таковым способом, иж што в року прошлом тисеча шестсот педесят четвертом, мца июля осмнадцатого дня, неприятел москал з великою потугою войска Московского подышолшы под Псков и замок Мстиславский подышовшы, тяжким обляженем докола оточывшы, без престане штурмы одправовали што ден и ноч, якож тогож року, мца июля двадцет второго дня, через штурмъ и огонь паркан у замок Мстиславский через меч доставшы, в ным народ вшелякий шляхецкий мещчан и посполства выстинали и иных в полон на Москву побрали, а замокъ и паркан Мстиславский огнем

спалили и до кгрунъту фундитус спу стошыли, до которого то Мстиславля на он час жалуючы пан Александер Толпыга ещчо перед облеженем маетност свою усю рухомою до Мстиславля спровадил был, пры которой маетности там же были у во Мстиславля спроважены справы шкатулюю вечыстые, на розные маетности продком жалуючого, а по них ему служачые, привилие князей их млсти дедичных Мститлавских надане маетностей продком жалуючого Кондратовского и Крутей за рекою Вехрою, у воеводстве Мстиславском лежачых, и привилие потвержене tych добръ од королей их млстей полских, там же были справы жалуючыим служачые, то ест лист прызнаныи з ынтромисеею на враде земском Мстиславском на роках куплиж через жалуючого на вечност нив тры од пна Пилипа Пушка кгрунту их Дейнакицкого, прылеглаго до кгрунту Кондратовского, лист з ынтромисеею заставный на том же ураде земском прызнаныи заставы од пна Андрея Яновича Ивливича заставных сяножатеи двух над рекою Вехрою прылеглая до Радивоновщины до сеножата пна Яна Слунки у петидесят копахъ и в двох грошей литовских, листы прызнаныи и з интромисеею на заставу маетности Кондратовское од пна Александра Соколовского и малжонки его часты его всее ему пну Александру Толпызе заставленое у восмидесят копахъ грошей литовских, обликгъ жалуючому даный пна Степана Пушки на коп трыдцет грошей литовских, обликгъ од Ивана Дудина мещчанина Мстиславского даный жалуючому также на коп трыдцет грошей литовских, обликгъ даный од пна Павла Давыдовича Воронца на коп сем грошей литовских, правом заставным на враде кгородском Мстиславском од пна Матея Куровича заставленных, нив тры кгрунту Будогорского Оленевщины под Кондратовским и от малжонки его у шестнадцети копахъ грошей литовскихъ, и иных

справ там жо не мало было вечыстых, куплых, квиты поборове, декреты вшлякые земские, кгородские Мстиславские, трибунальские, ассесорские, а других спомнет як много на тот час у во Мстиславлі под час того высечене погинуло, што для прышлого часу о згинене тых справ дал тую протастанцю до книг кгородских Мстиславских по руине теперешней Московской записат, просечы абы была прынята и записана, што ест записано.

Року чхг (1663) мса июля десятого дня оповедано на враде М. Козіоль.

Изъ актовъ книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 г., № 1/1417 л. 21.

№ 251—1663 г. Юля 11.

Заявленіе землянки Анны Сутоцкой объ утрагѣ драгоцѣнностей, имущественныхъ и фамильныхъ документовъ и прочихъ потеряхъ, во время осады г. Мстиславлі московскими войсками.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велиможного пна его млсти пна Миколая Валеріяна с Техановца Техановецкаго, воеводы, старосты и войта Мстиславскаго, Радомскаго, Пораднинскаго державцы будучым,

(Жаловала) и оповедала землянка его кор млсти воеводства Мстиславскаго пни Анна Яро(нимовна) Стромиланка, бывшая Тимофеевая Доброселская, а теперешняя Яновая Малковичова Сутоцкая сама от себе и именем сына своего пна Андрея Тимофеевича Доброселскаго, который на сес час на услуге его кор. млсти и речы посполитое въ войску zostает, таковым способом о то, иж в ро-

ку минулом тисеча шестсот петдсят четвертом, мса июля осмнадцатого дня, кгда неприятел московский князь Алексей Микитич Трубецкій, подышодшы под замокъ Мстиславский и облегышы тот замокъ, чынечы штурмы през колко дней тогож року, мса июля двадцат второго дня, през квалт великий усильтвом выневшы мечом высек немало людей такъ шляхты обывателей воеводства Мстиславскаго, яко и мещан и инших розных людей немало, з ынших поветов до замку его кор. млсти Мстиславскаго збеглых от того неприятеля москвитина до осады, (в ко)тором том замку перед наступенем неприятелским спровадилисе были мы з детками нашими и зо всею убогою рухомою маетностю, то ест золото, серебро, цын, медзь, грошы готовые и шаты некоторые, тамже и шкатулу з розными справами, а меновите привилея от князей их млстей уделных Мстиславских продкови нашому за верные и одважные услуги наданые на маетност нашу в селе Добром, названое Плужынино и новину и на Дуброву заложную у воеводстве Мстиславском лежачом, привилее от славное и светобливое памяти королей их млстей на туюж маетност на потвержене перед унею наданое, листы ревизорские и листы ограничоные з окочными суседми, декрета комисарские, квиты поборовые и квиты пописов Радосковских, квиты поселские и подымные, также декрета суду его кор. млсти ассесорские и декрета суду головного трибунального и суду земскаго Мстиславскаго и суду кгородскаго Мстиславскаго з розными людьми и в розных справах, атестация з сеймику громничного депутатскаго выданые в заданю не шляхецства нам Доброселским от пна Базиля Зуба, декрет суду головного трибунального узнания выводу нашего шляхецства, право на вечност купчое от пна Ждана Стефановича Зенковича и сына его пна Левона Зенковича имена их Кузнецово названое, купли также на вечност от пна

Яна и пна Мартина Онаниничов Киселов имени их над логом Желебковским, право от небожчика пна ойца моего пна Яроша Стромилковского мне в посагу даное и в роках земских Мстиславских на вечност признаное маетности Стромилловъ, также купле от пна Остапа Слюнка и пни малжонки его пни Маряны Стромиллянки, право на вечност купленое также на роках земских Мстиславских признаное маетности в селе Стромиллове, которую мели от пна ойца нашего небожчика пна Яроша Стромилковского, право заставное от пна . . . да Остаповича, Зенковича, Матанского имени его Матанщины при селе Добром у воеводстве Мстиславском лежачом в суме пизей у в осмидесят копах грошей также и част ве млыне на реце стоячей, небожчыку деверу моему а дядку роженому сына моего , скому, который з сего света смертью зшол през забите от неприятеля м шейновское, которая тая застава на нас правом прироженым яко по беспот право заставное от пна Яна Милковича Даниловича на имене его названое сороку копах грошей литовских, лист делчый небожчыка малжонка моего пна Тимофея ского што делил з братею своею роженою маетност свою Доброселскую, обликг Базыля Зуба на золотых трыста за господу нашу в месте Мстислави недоданое, обликг пна Остапа Слюнка на коп двадцат чотыры, обликг на пна Василя Кмиту на копъ десят и грошей шестнадцат литовских, обликгъ на пана Семена Стромилковского на копъ трыдцат грошей литовских, в которой той суме заставил кгрунтъ свой в селе Стромиллове, обликгъ на пана Остапа Стромилковского на копъ двадцат и грошей петдесят литовских, обликгъ на жыда Мстиславского Монка на копъ семдесят грошей литовских, обликгъ на жыда Гирша на копъ сорок, обликгъ на жыда на копъ сорок

грошей литовских, запис дочце моей Маряне Доброселской от малжонка ее пна Казимера Валюжинича манского коп сто не маетности его Губчине за рекою Сожом у воеводстве Мстиславском лежачую, также и половицу рухомое маетности ей был записал, записы небожчыцы матки жонка моего пни Волчаское от малжонка ее второго малженства небожчыка пна Шексницкого на маетности его Шексничях коп сто шестдесят грошей литовских, который тот запис нам Доброселским належали и иных справ немало, которых на сес час и усомнет не могу, теды тые вси справы в том замку Мстиславском погинули и жадное ведомости о них не маю, о которые справы еше до сих час нигде протестачыи не заносил с тых прычын, же враду земского ани кгородского у во Мстислави не было за спустошенем от неприятеля москвитина, а тепер вшей млети враду кгородскому Мстиславскому заношу и прошу, абы было принято и записано, што ест записано.

Року 448 (1663) меча июля одинадцатого дня, на враде оповедано М. Козіоль наместник.

Изъ акт. книги Мстиславского уездного (городского) суда за 1663 годъ, № 1/1417, л. 54.

№ 252 — 1663 г. Юня 11.

Заявление землянина Лукаша Олеша об истреблении имущества, документов и других потерях, вое время осады пна Мстислава Морковскими войсками, в 1663 меча Юня 11. **Process Oleszow o zabranie dokumentow przez Moskwy.** На враде его кор. млети кгородскому Мстиславскому, передо мною Яном Кунаком, наместником Мстиславским от, великого князя его кор. млети пна Михаила

Валерияна с Техановца Техановецкого воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будущим,

Жаловали и оповедали земляне его кор. млсти воеводства Мстиславского пан Лукашъ Олсша, взглядом старшенства малженского, а малжонка его пни Федора Давидовна Воронцовна, яко самая акторка справ нижей менованых, таковым способом, иж што неприятел москаля в року прошлом тисеча шестсот петдесят четвертом, мца июля двадцат второго дня, штурмом через огонь добывшы замок и паркан Мстиславский огнем спалили, також шляхту воеводства Мстиславского и з ынших фортец от того москаля збеглых в оборону до Мстиславля, яко теж мешчан и посполства добывшы, мечемъ выстинали и в том обьяленкеню жалобливая пани Олешина была з малжонком своим першим небожчиком паном Даниелем Скоролуною, которого на тот час в штурме забито и справы вси в замок Мстиславский перед облеженем спроважоны были, такъ справы вечистые пану Скоролупе малжонку першому служачне домовству его, яко теж и справы мои мене Олешиное, то ест справы признаные мне заставным правом от малжонка моего небожчика пана Даниеля Скоролуны в полтрети ста копах грошы литовских маетност Костровичы и волоку земли в селе Одгонове, на которой седел подданный нашъ Грышко Дудка на тых маетностях доживотное мешкане, лежащих тых маетностей у воеводстве Мстиславском, до того обликги мне Олешиною теперешней, а спершим малжонком моим паном Скоролуною нам даные от панов Антипа и Кгабриеля Скоролупъвъ на лист запис золотых триста полских, от небожчика его млсти пана Войны Ясенецкого, суди земского Мстиславского, на золотых пятдесят полских, тые листы записы з усими справами малжонка моего, яко и мое власные, на тую завставу и доживотное мешкане мне служачное, огнем погорели и сама я Олешина

ная в полон на Москву до везеня взята была, лечь за вызволенем Божиим з рукъ неприятелских через промысл свой з столицы з везеня ушъла в край свой воеводство Мстиславское и на сес час скоро увернувшисе с везеня тую протестацию на писме до книг кгородских Мстиславских тепер свежо найдуючих для приняты процесов и реляций в долегливостях шляхетских при фортецы Кричевской знайдуючих и зачатых под час спустошениа замку его кор. млсти и места Мстиславского од Москвы просечы, абы было до книг записано.

Року ах шестъдесят третего, мца июля одинадцатого дня, на враде оповедано. Кулакъ наместникъ.

Изъ акт. кн. Мстиславского уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 55.

№ 253—1663 г. Юля 12.

Заявленіе землянина Ждана Поклада о потерѣ имущества и документовъ во время осады Кричевского замка московскими войсками.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят третего, мца июля дванадцатого дня.

Передо мною Яном Кулаком, наместником кгородским и лентвойтом Мстиславским, от ясне велможного его млсти пана Миколая Валериана с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомскаго, Пораднинского державцы будущим, жаловаль и протестовал земении гдрский воеводства Мстиславского, пан Жданъ Покладъ, таковым способомъ: кгда в завоеване краевъ Белоруских через войско Московское, а меновите замку Кричевского, зо всим тым трактом Кричевским, через войска козацкие жалуючий, яко человекъ убогий, тогож часу будучы завоеванный, не могучы безопасно для сваволи и наездовъ козацких в дому своем, в селе Соколникахъ,

стоячом у воеводстве Мстиславском, въ тракте Кричевском лежачом, мешкат, маетност свою рухомую и справы некоторые у себе тримаючы, до тое фортецы Кричевской спровадившы, до схованя зложыль, которую фортецу кгда Золотаренко гетман Северский козацкий в року тисеча шестсотъ пятьдесят пятом спалить казал, тогды в спалене того замку несподеване яко многих обывателей Кричевских маетности рухомое погорело, такъ и жалуючого вся маетност рухомая и справы, которые звезены до замку были, огнем погорели, меновите привилей короля его млсти Жикгимонта Третего, даный Алезею Артемовичу Покладу на волоку кгрунту в Соколниках, а на пятую част кгрунту в Борисовичах, такъже на пляц в месте Кричевском и на две сеножати, одну на рекую Сожом, урочыщом в Хорлужу, а другую над рекою Добростом, урочыщом в Лавъ, цессиа от того Алезея Артемовича Поклада за консенсом короля его млсти Жикгимонта Третего сыном Гавриле, Федору, а Яну Покладом даная и на ураде земском Мстиславском признаная и лист продажный тых кгрунтовъ дворанский, знову цессиа другая от поменсных Гаврила, Федора и Яна Покладовъ за консенсомъ короля его млсти Владислава Четвертого жалуючому Жданови, а другому Леонову Покладомъ дана и на ураде земском Мстиславском признаная и лист такъже тых кгрунтовъ в Соколниках и в Борисовичах при том сеножателей, подавчи дворански лист запис оринал продажи вечистой от Филипа Ивановича, а Ивана и Филипа Антиповичовъ Обуховъ Алезею Артемовичу Покладу на пустошь Юрковцизну при селе Борисовичахъ, а на селище прозываемое Малинское при селе Соколниках и на третую част пляцу в месте Кричевском за Белишином даны з выписом признаня того запису в кгороде Мстиславском и инныхъ справъ, квитовъ розныхъ тамже не мало погорело, о которое погорене справъ для вакуючого владу кгородского

Мстиславского до сего часу не могучы оповедет, за заложеном теперешних книг кгородских Мстиславских и установеном мене наместника ку записаню до книг жалобу свою подалъ, с которых и сес выпис повторне уже за писарства, моего мене Яна Кулака в року теперешнем тисеча шестсотъ шестьдесят семом, мца июля пятого дня, пану Ждану Покладу ест выдан. Писан во Мстиславли. Янъ Кулакъ Околов кгородский Мстиславский писар.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 76.

№ 254—1668 г. Юля 15.

Заявление землянина Яна Дзяконскаго о пропажѣ у него имущественныхъ документовъ во время московскаго нашествія.

На враде гдарскомъ кгородскомъ Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерияна з Техановъца Техановецького, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомьского, Пораднинского державъцы будущимъ.

Жаловал и протестовал землянин гдарский короны Полское и повету Бранского и воеводства Мстиславского пан Янъ Дзяконский за прибытем своимъ в року теперешнем тисеча шестсотъ шестьдесят третемъ, мца июля третего дня о то, кгда перед наступованемъ войны московское на край Белоруские жалуючий пан Дзяконский з воеводства Мстиславского в повет Бранский до приятелей своих на час короткий был отехал, а в том часе неприятел Москвитин на Белую Русь наступившы в року тисеча шестсотъ пятьдесят четвертом през такъ долгий час в том панстве вел. княз. Лит. кграсовал, для чого жалуючий, въ воеводство Мстиславское не поворочаючы,

въ войску вел. княз. Лит. аж до сего часу zostавал, в року зас теперешнем вышей писаном мца июля третего дня на ден четвертый на ночлезе, урочищомъ за Расною местечкомъ на гостинцу, кгда до купли своее, въ воеводстве Мстиславском лежачое, в селе Пузыреве поворочал, въ нocy, нет ведома хто, ежели самъ зо злого умыслу своего, чыли теж з направи чыей саквы з справама и иншые дробязкы од седла злодейскимъ способомъ взялъ; за таковымъ взятемъ саковъ кгда на завтрее по гостинцу бегаючи пытал, ежели хто где не видел якого человека з саквами идучого, под селомъ Затонемъ на том же гостинцу лист запис купли жалуючого в селе Пузыреве от пна Марцыяна Линдофа даный и на рокох у во Мъстиславлю признаный на дорозе лежачий нашол, а иншые вси справы и дробязкы з саквами погинули, а меновите справы погинули: выпис з того листу купчого от пана Линдофа даного и на рокох признаного датою тисеча шестсот сорокъ пятого, мца июля дванадцатого дня, ингромисыя енералская поданя тое купли на тых же роках и тогож дня признаня выписомъ выдана, лист запис од пана Яна Загадицкого на пятьдесят золотых даный, другий лист запис пна Даниеля Яблоновского на осмьдесят пять золотых даный и иншых дробязкговъ, меновите шапъка кармазыновая купленая за золотых пять, пас едwabный за золотых петнадцат купленый, до възята ведомости, у кого бы тые справы и речы оказали, хочечи с кождымъ таковымъ правомъ чынит, сее оповедане до кынигъ кгородскихъ Мстиславскихъ записат даль.

Roku 1663 mca Julij piętnastego dnia to opowiedanie na urządzie na piśmie podano, Янъ Кулакъ наместник и лентвойтъ М.

Изъ актовъ книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 69.

№ 255—1663 г. Іюня 15.

Заявление землянина Захарія Довнарвича Бутримовича объ утратѣ имущественныхъ документовъ во время московскаго нашествія.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного пна его млсти пна Миколая Валерияна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадинского державцы будучым,

Ziemiańin iego kr. mści woiewodstwa Mscisławskiego, iegomsc pan Zacharyasz Downarowicz Butrymowicz na ziemiańina iego kr. mści tegoż woiewodstwa Mscisławskiego iegomsci pana Pawła Konstantynowicza Ewpatewicza Moskiewicza y panią małżankę iegomsci ieymosc panią Annę Dawydównę Hołynską Pawłową Moskiewiczową żalował y opowiadał o to y takowym sposobem, iż iegomsc pan Paweł Moskiewicz, biorąc za sie pierwszą małżankę w stan święty małżenski ieymosc panne Barbare Mateuszownę Downarowiczowne, w roku tysiąc szescset czterdziestym szostym, zapisał iey małżonce swey, na majątnoscich swych, w woiewodstwie Mscisławskim leżących, na Tupiczowszczyńie y Korolewszczyńie szesc tysięcy złotych polskich, ktore zapisy w rokoch Michałowskich we Mscisławiu w roku tysiąc szescset czterdziestym osmym przyznał y do ręki pana tescia swego a rodzica małżonki swey iegomsci panu Mateuszowi Downarowiczowi oddał, a w tym czasie, to iest w roku tysiąc szescset pięćdziesiąt trzecim bezpotomnie s tego swiata pani małżonka moia zesła, nie czyniąc testamentu nikomu y tey sumy y zastaw swych nie legowała iąc y na żadnym urządzie tey sumy szesciu tysięcy złotych nie zrzekając się prawa iako po bezpotomney zesłej należy ta

wysz mianowana summa panu Downarowiczowi rodzonemu bratu, o którą sumę jeszcze y przed nastąpieniem moskiewskim pozywaną iegomsci pana Moskiewicza, lecz że w codziennych zawsze od kozaków zostawiając gach do tego nie przyszło, aby ta sprawa swoy koniec wzięła, a potem gdy moskwićin w roku tysiąc szesćset pięćdziesiąt czwartym nastąpił, pogotowiu nie do prawa było, bo musiał dać wszystkiemu pokoy, ale zdrowie swe zarowną z ichmosciami panu obywatelami unosić musiał y czas niemały na wygnaniu zostawał, a w tym czasie za nastąpieniem nieprzyjacielskim podo Mscisław y za wzięciem przez szturm tego miasta wszystkie sprawy pogineli, lecz teraz za szczęśliwym rekuperowaniem przez woysko iego kr. msci y rzeczy pospolitey Mscisławskiej y Krzyczewskiej forticy w roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt trzecim gdy z wygnania powrócił, chcąc swey własności y należności tak u samego iegomosci pana Moskiewicza iako y u successorow iegomsci prawem dochodzić, dał to opowiedanie y žalobę swą do xiąg zapisać, co iest zapisano.

Року чхг (1663) мца июля, петнадцатого дня, на враде оповедано.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго (гродскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 65.

№ 256—1663 г. Юля 18.

Заявление супруговъ Козловскихъ объ утратѣ движимаго имущества и документовъ при осадѣ Мстиславскаго замка Московскими войсками 24 июня 1654 г.

1663. Юля 18.

Process Kozłowny o poginienie spraw przywilciow.

На враде гдарском гродском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, Наместником Мстиславским, от ясне велиможного его мсти пна Миколая Вале-

рьяна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадинского державцы,

Жаловал и соленитер протестовал землянин гдрский воеводства Мстиславского, пан Янъ Козловский, толко взглядом старшенства малженского, а пани Густына Кривоносовна Янова Козловска акторка sprawy нижей выраженой, таковым способом, ижъ кгда в року минулом тысеца шестсот петдесят четвертом, мца июня двадцат четвертого дня, неприятел москвитин Трубецкий подступовал подо Мъстислав, тогда жалуючая з бегучими людьми и з отцем своим зошлым паномъ Василем Кривоносомъ од тое Москвы зо всею маетностью рухомою и зо вьсими справами до замку Мстиславского прибегли, в котором замку тот неприятел шляхту и все посолство облегли, а потом штурмом добывши оных высек, а иных в полон забрал, маетность всю розшарпал и sprawy вси там будучые зошлого пна Василя Кривоноса, родича жалуючое и самое ее нет ведома ежели забрал, або розшарпал, чыли тежъ огнем спалил, а меновите которые себе припомнетъ могла, то ест, привилей князя Лукъвеневича, данный на село Кривоносово, Будогощъ, служьбы две: Будогощъ служня и служба Бесовицкая таяжъ Будогощъ, другие привилея од князей по нимъ наступуючих на тыеж служьбы две на потвержене продкомъ жалуючой наданые, привилей од тогожъ князя Лукъвеневича на пляц в месте Мстиславскомъ ведле брамы Троецкой лежачый тымъже Кривоносомъ данный; вывод шляхецтва на Громъницах с паномъ Анъдреем Яновичом и декретъ трибуналский ствержонный, зречения сестрь зошлого пна Василя Кривоноса з оданого оным посагу и выправъ паней Полоней Кривоносовны Валужничовой, Барбары Кривоносовны Яновой Бушковской, Катарыны Кривоносовны Авъхимовой Толпыжиной, Аксиньи Кривоносовны Лукашовой Бычковой, запис од пна Авхима Толпыги

малжонъце его паней Катарыне Кривоносоне даный и в земстве Мстиславском признаный на роках, за възятый посаг по малжонце своей, другой листъ запис заставный од пна Авъхима Толпыги малжонце его паней Катарыне Кривоносоне даный и въ земстве признаный, которым записом зоставил малжонце своей у двухсотъ копах половицу маетности своей отчистой и купной, листъ запис зречоный пни Федоры Харытоновичовны Николаевой Кривоносовой родичу жалуючой пну Василу Кривоносу, котормъ зреченемъ зреласе и квитовала девера своего пна Василя Кривоноса з записаной себе сумы тысеца зол. от малжонка своего пна Миколая Кривоноса на маетности ему належачой, в селе Будогощы служней лежачой и заставной и выпис признания того зреченя, обликъ то ест пни Федоры Харытоновичовны Николаевой Кривоносовой на вернене того запису себе отъ малжонка своего даного, листъ запис от пна Мартина Линдофа и малжонки его пни Александры Куровичовны Линдофовой на отмену нивы з седзобю и околицю под гаем Кривоносевским лежачую за ниву кгрунъту Кондратовского лежачую при гостинцу Смоленскомъ, которая по брате пну Миколаю Кривоносу пну Василу Кривоносу спала, который запис и в земстве на роках признали, декретъ земский Мстиславский з его млстю пном Петъромъ Каминскимъ о утечене подданого, на пляцу во Мъстиславли мешъкаючого, на име Василя Криводея и сыновъ его Ивана и Федора Криводековъ до Камень кграда маетности его млсти пна Каминского, котормъ декретомъ врад земский Мстиславский тых подданных вернуть присудиль, якожь его млст пан Каминский, достъ декретови чынечы, поменных подданных был выдал, реверсал од пна Грыгоря Бурого, што дедъ жалуючое пан Стефанъ Кривонос маетност свою службу Бесовицкою и цуль службы Будогощы служнее у трох сотъ копах

грошей литовских тому пну Бурому зоставил, листъ запис от первого малжонка жалуючой зошлого Яна Юркевича Козуна на три части маетности своей огулом с подданными в селе Оборовой за рекою Сожом вдртве Мстиславском, в тракте Кричевскомъ лежачой, заставным правом у трехсотъ копах гр. литов. зоставиль и на роках у во Мъстиславли признал, листъ зречоный од пна Федора Кривоноса Прони на маетност Будогощъ з части своей Будогощы служнее и службы Бесовицкое паном Кривоносом даный и в земстве Мстиславском признаный, обликъ на пна Андрея Яновича на золотых двесте, при том розные справы, декрета, выписы, видимусы на заставы добр Кривоносевских и декрета асесорские з розными их мл. квиты розные поборовые, подымные, пописовые, поселские и инъных справ, декретов трибуналных, земских, кгородских, зреченя, квитицы и обликгов, по котормъ погинулых справах за вакованем урадов кгородского и земского Мстиславских, котормъ за припомненем на процес салву собъ заховавши на сес час сие оповедане свое до книг кгородских Мстиславских записати дали, што ест записано.

Року 4^х г (1663) мца июля оснадцатого дня оповедано на враде М. Kozioł namiestnik Mscisławski.

Изъ акт. кн. Мстиславского уездного (городского) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 81.

№ 257 - 1663 г. Юля 18.

Заявленіе супруговъ Ходковичей объ утратѣ движимаго имущества и документовъ во время осады Мстиславскаго замка Московскими войсками 18 Юля 1654 г.

Process Chodkowiczow o zginienie spraw.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком,

наместником Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерьяна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадницкого державцы будущим.

Жаловали и обтежливе оповедали земляне его кор. млсти воеводства Мстиславского пан Тимофей Ходкович и малжонка его пни Полонея Королковна Тимофеевая Ходковичовая таковым способом о то, иж што в року минулом тисеча шестсот петдесят четвертом, мца июля оснадцатого дня, кгда неприятел вярломный Московский, наступуючы на панство его кор. млсти и княз Алексей Микитич Трубецкий, подступившы под замок Мстиславский з войском великим арматно и през штурм усилением мечом добывшы и вынявшы высек, а замок и все место огнем выпалил, в котором том замку зачасу перед наступением неприятельским спроважона была, а мене самого и малжонку мою от того замку отехали и до ди не допустили, там же в том замку маетности моее спроважонное коп на двесте пропало и справы шкатулкою, меновите то ест привилея от славное памяти князей их млстей Мстиславских предком моим Ходковичом и предком моим мене Королковны наданое, также привилея славное и светобливое памяти королей их млстей на потвержене наданоеж перед унею, листы ревизорские, квиты поборовые, подымные и поселские, справ немало, декретов земских, трибуналских з розными особами, справ вечыстых, купчих и справ заставных, обликгов на розные люди винных немало и запис лист Полонеи Королковны от малжонка моего пна Тимофея Ходковича на маетност его названую Занковщину и Туганово, у воеводстве Мстиславском лежащей, суму петдесят коп и на враде земском Мстиславском признаное нет ведома чыли москва справы тые вси побрала, чыли огнем погорел, которое тое жалобы своее нигде не

заносил. до вравов земских и кгородских за спустошением от москвитина, а тепер за щасливым опанованем и очищенем его кор. млсти на сес час враду вшей млсти кгородскому Мстиславскому заносим и оповедаем и просим, абы записано было до книг кгородских Мстиславских, што ест записано, с которых сес выпише под печатю вradoвою и з подписом руки писарское.

Року «хаг», мца июля оснадцатого дня, оповедано в небытности его млсти пна наместника М. Козіоль.

Изъ актовой книги Мстиславскаго уезднаго (городскаго) суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 32.

№ 258—1663 г. Юля 19.

Заявление землянь Мишковскихъ объ утратѣ движимаго имущества и документовъ во время осады Мстиславскаго замка Московскими войсками

1663 Julij 19 dnia.

Process Miszkowski o zabranie dokumentow przez Trubeckę.

Жаловали и оповедали земляне его кор. млсти воеводства Мстиславского пан Иван Герасимовичъ, Иван, Василей Григоревич Мишковские тым и таковым способом о том, штож в року минулом тисеча шестсот пятдесят четвертом, кгда княз Трубецкий з войском московским подступил под замок его кор. млсти Мстиславский з великою силою, громатне, чынечы штурмы през колко дней, там же през штурмъ усилением великим вынял и мечом высек и огнем выпалил, в котором том замку маетност наша была спроважона перед тым москвитином и трывогами за часу, которая тая маетност наша рухомая, то ест грошы, цын, мед, шаты и справы, то ест привилея от славное памяти королей польских, перед унею предком нашим Мишковским наданое на мает-

ност Мишковскую, листы ревизорские, квиты поборовые с тое маетности Мишковское до скарбу его кор. млсти отдаваное, квиты поселские и иных справ немало вечыстых, купчых, декретов земских и кгородских Мстиславских и трыбуналских з розными людми, а меновите лист делчый вечыстый, што отцове наши з небожчыком его млстю пном Яном Каменским, хоручычом Мстиславским, маетности Мишковскую поделили на четверо, якож отцом нашим досталосе чотвертая част над ручем Дороговицким, в тракте Кричевском, у воеводстве Мстиславском лежачом, тестамент бабки наше, лист купчый вечыстый небожчыка отца моего Ивана Василя Григоря Мишковского в селе Соколничях Обуховицynu и иных справ немало, которых и спометати не можем, пры котором том вынятю и высеченю и выпаленю замку Мстиславского тую маетност и тые справы тили москвитин побрал, чыли огнем погорели, которого того жалю без бытности врадов земских, кгородских Мстиславских и за небезнеченством от неприятеля москвитина нигде до врадов не заносили, а на сес час за щасливым панованем его кор. млсти пна нашего млстивого освобоженем и очищенем до книг кгородских Мстиславских заносим и просим, абы было записано.

Року 4х шестдесят третего, мсца Юля деветнадцатого дня, оповедано. Кулакъ наместникъ.

Изъ актовъ книги Мстиславского уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 85.

№ 259—168 г. Юля 20.

Заявленіе землянки Раины Куровичъ объ утратѣ движимаго имущества и документовъ при осадѣ Мстиславскаго замка Московскими войсками, при чемъ сообщаются нѣкоторыя подробности изъ времени этой осады.

Julij. 20.

На враде жаловала и оповедала землянка его кор. млсти воеводства Мстиславскаго пани Рейна Засовна, бывшая Яновая Куровичовая, теперешняя Яновая Волковая, таковымъ способомъ: кгда в року прошлом 4хна (1654) вероломный неприятел московский в границы великаго князства Литовскаго вторгнувъшы, огнем и мечем такъ народ шляхецкый яко и посполитый нищыл и многие замки войски своими облегал, тогды жалобливою малжонкою пан Янъ Курович, обавяючисе настя войскъ неприятельских на Мстиславль, хочечи здорове свое и малжонки свое в целе захват, сам ведлуг ухвалы братерскои в замку Мстиславском зоставшы, жалобливую малжонку свою з детми, з маетностю рухомою и з справами розными до замку гдрского, до отца ее пана Юря Заса, капитана гдрского, выслалъ и кгда княз Трубецкый замок Мстиславский штурмом добывшы, под замокъ гдрский подступил, где войска неприятельские великие обачывшы, а не маючы в замку провианту, пороху до обороны и людей, ким бы мели валъ осадит, поневаж замокъ неприятелю здати мусели, по которомъ зданю замку всю маетност рухомую и справы у шляхты неприятел одобравшы и нет ведома где подевши, самых на Москву и на заграничные замки запровадили, а справы, которые себе препомнети могли, тые были: привилей князей их млстей уделных Мстиславских, листы ревизорские, делчые, квиты розные поселские и поборовые на маетност Будогоскую, прозываемую Коленовщицна на Куровичи

. . . . ду над рекою Вихрою в воеводстве Мстиславском лежащую, декрета и иные справки разные з мещанми места его кор. млости Мстиславского о зайсте кгрунту Куровичовского через мещан зайденого и лист вечыстый, продажный и делчий, от пана Юря Калечыцкого славной памяти небожыку пану Федору Куровичу данный и на роках во Мстиславлю признаны на волокъ три в селе Будогощи, в воеводстве Мстиславском лежащие, зо всеми до тых волокъ належачыми пожитками и принадлежностями, лист знову вечисто продажный и делчий от пана Семена Пуляты славной памяти небожыку пану Федору Куровичу данный и на роках во Мстиславлю признаный на волоку одну в селе Кондратовском, лист запис от пана Яна Куровича, малжонце его пани Райне Засовне Яновой Куровичовой данный и на роках во Мстиславлю признаный, которым описал вена за посаг шестеотъ копъ грошей личбы литовской на половицы маетности своей отчызной, от стриевъ своих выделеной, в селе Будогощи прозываемой Оленовщизне и в Курович слободе над рекою Вихрою лежащей и на другой маетности своей отчызной в селе Космыничах в Дедовом концы и третей маетности своей в селе Будогощи, от пана Калечыцкого купленой, и знову на маетности своей в селе Кондратовском, в воеводстве Мстиславском лежащих, справки разные и преводы правные на велможном его млости пану Криштофу Техановецком, каштеляну Мстиславском, о спустошене через его млст маетности Будогоской, от пана Калечыцкого купленой, лист противный от пана Юря Заса, капитана госдрского пану Яну Куровичу и малжонце его пани Райне Засовне Яновой Куровичовой на заставу данный, которым описалсе за отданемъ ему пану капитану госдрскому сту осмдесят копъ от пана Куровича на маетност Космыницкую и Палчыковщизна от небожыка пана Палчыка купленую, правом заставным взятых в целе на року

в листе заставном описаном ему пану Куровичу без жадной турбацы вернуть, лист заставный от пана Матея Куровича и малжонки его пани Шолонии Глушаниновны пану Юрю Засу капитану госдрскому данный и на роках во Мстиславлю признаный, которым заставил и зраз уступил в шестидесяти копах волоку в селе Космыничах, в Дедовом концы, в воеводстве Мстиславском лежащую, лист запис от пана Гелиаша Викгуры малжонце его пани Барбаре Засовне Гелиашовой Викгуриной данный и на роках во Мстиславлю признаный, которым описал вена за посагъ шестеотъ грошей личбы литовской на третей части маетности своей отчызной, названой Кулаковщизне, над рекою Непотою в воеводстве Мстиславском лежащую, лист заставный от пана Гелиаша Викгуры пану Юрю Засу капитану госдрскому данный, которым заставил в року тисеча шестеот петдесят четвертомъ в трохсотъ копах три волоки маетности своей отчызной Кулаковщизне, в воеводстве Мстиславском лежащей, и обликъ на признане тое заставы от тогож пана Викгуры данный и иныхъ справъ не мало пропало; о тых всехъ справахъ через Москву забраныхъ за вакованемъ за войною враду кгородского и земского Мстиславских, такъже и в иныхъ воеводствахъ по близу будущыхъ не маючы где оповедет, на сес час за щасливымъ засеженемъ ураду кгородского Мстиславского до книгъ кгородскихъ Мстиславскихъ записати даль.

Року 4х8г (1663) мца июля двадцатого дня оповедано. Кулакъ наместникъ.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣднаго суда за 1665 годъ № 1/1417 л 91.

№ 260—1663 г. Юля 20.

Заявленіе землянки Райны урожденной Курковны объ утратѣ имущества во время Московской войны, при чемъ сообщаетъ нѣкоторыя подробности изъ дѣла подѣ м. Мяделомъ.

1663 Jula 20 dnia.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником и лентвойтом Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерыяна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будучым, жаловала и оповедала землянка его кор. млсти воеводства Мстиславского ей млст пни Галена Адамовна Курковна, першого малженства пни Криштофова, Есимонтова, а теперешня пни Костантынова Реутова, таковым способом, иж што первой, будучи мне в стане малженском за небожчыком Криштофовом Василевичом, мешкаючи з ним час немалый, теды небожчык пан Василевич записал мне чотырнацат сот коп грошей литовских на маестности Клесянской, в державе Радомской и воеводстве Мстиславском лежачой, а кгда небожчык з сего света смертию зшол, а тые записы при мне были и по смерти небожчыковской, а потом мела запис од другого малжонка моего небожчыка пна Крыштофа Есимонта на пят тисечей золотых полских, на маестности Лукяновщину и на Козляковщине в повете Мозырскомъ, которую маестност мел небожчыкъ сполнюю з паны Зеленскими братею своєю, теды мне на той маестности своей пят тисечей золотых полских записал, якож в року прошлом тисеча шестсот пятьдесят четвертомъ за наступенемъ неприятеля московского на панство его кор. млсти пна нашего млстивого и за выгнаемъ нас з краев Белоруских, а будучи мне в крас Литовских часнемалый, здорове свое уно-

сечи, а кгда неприятел московский напал на нас под Мяделом, в который час од того неприятеля ледво здорове свое унесла, а маестност рухомая и тые справы мое розные, од малжонков моих мне на тые маестности даные и належачые, через неприятеля московского погинули, о которые справы о згинене оных протестацыи до враду жадного занест не могла, а кгда за повротом в крае Белоруские и за взятем дочесного премира з неприятелем московским в року теперешнем тисеча шестсот шестьдесят третем, прибывшы до воеводства Мстиславского, о згинене тых справ записов своих сее оповедане мое до враду вишей млсти кгородского Мстиславского доношу и прошу, абы до книг принята и записана была, што ест записано.

Roku 1663, msea Julij dnia 20, na urzendzie opowiadano, Kułak namiesnik u lantwoyt Mscislawski.

Изъ акт кн. Мстиславскаго уѣднаго (тродскаго) суда за 1663 г № 1/1417, л. 90.

№ 261—1663 г. Юля 20

Жалоба землянина Яна Куклинскаго на Криштофа Волчка о томъ, что послѣдній напаль на его дворъ и стараясь дѣйствовать подѣ видомъ Московскихъ войскъ ограбилъ и причинилъ побои.

1663 Julij 20 dnia.

Proces Kuklinskiego na Wolczkow.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерыяна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будучым,

З великим жалем своим жаловали и обтежливе оповедали земляне его кор. млсти воеводства Мстиславского, пан

Андрей Куклинский и малжонка его пни Гелена Ивицковна на землянина гдрского тогож воеводства Мстиславского пна Криштофа Волчка, яко самого принципшала, на злый учынок нижей менованный, таковым способом о том, штож року тепер идучого тисеча шестсот шестдесят третего, мца июля десятого дня, на самом розсветаню он пан Криштоф Волчек, не ведат зъ яких причин, взявшы неяковые на мене ранкор и вазнь, препомнявшы боязнь Божю и поважившы легце зверхност его королевское млсти и право посполитое, на таковых свавольных и зурфалых срокгим каранем описаное, взявшы перед себе умысль свой злый и непристойный, не богобоязный, сам особою своею, а приспособившы себе на помоч помочниками колконадцат человека людей розных, себе знаемых именами и назвисками зват ведомых, як которого зовут и прозывают, з брони розными до бою войне належачою, стрелбою огнистою, шаблями, бардышами, того року, мца и дня выш написаного наехавшы и пешо наподшы мощно квалтом на дом наш шляхецкий, стоячий в селе Волчаче, в тракте Кричевском, у воеводстве Мстиславском лежачом, первой учынившы окрик, припадшы до двора моего, ворота выбившы и выламавшы а до сеней припадшы, стрелбы стреляючи и волаючи мовою московскою: «царов, царов, руби, руби» а я розумеючи и з малжонкою своею, же заправды неприятел московский частою напал под час тревожный небезпечный от неприятеля москвитина, видечи таковое усилство и волане, почал был есми и з малжонкою моею от них уходит, а потом познавшы оног пна Волчка по голосе, тогда я веспол и з малжонкою своею почали оног просит, абы жадного квалту не чынил, а он пан Волчек, чынечы досит завзятому замыслу своему непристойному и не богобоязливому, рассказавшы тым помочником своим шаблями, бердышами без милосердя окру-

тне а нелютостиве сеч, бит почали, якож я видечи таковое квалтовное найсте на дом наш шляхецкий и чуючы таковое розказане оног пна Волчка тым помочником своим, абы мене на смерть забито, мусялем от них оборонною рукою з дому своего уходит и здорове свое от него самого и помочников его уносит мусел, и заледво от них увышол, певне бы на смерть был забит, а малжонку мою Гелену Ивицковну в том дому моим окрутне а не литостиве шаблями и бардышами збили и змордовали и мало на смерть не забили, ледво што живую покинули, а одежляючи и отходечи з дому нашего отповед и похвалку на здорове мое мене самого и малжонку мою на остаток учынил тыми словы: щасте твоего мужа, што он от нас утек, а не забит, нехай просит Бога, але нехай сподеваетсе от мене в коротком часе, што будет забитый и тебе самую забежем, до(м) и гумно ваше огнем спалю, бо я на то усадилсе яким бы колвек способом вас о смерть приправит и маетност вашу осест; от которых таковых отповедей и похвалок от того пна Криштофа Волчка, человека легкоумыслного, я сам и з малжонкою своею не будучы безпечны здорovia своего, сюю протестацню свою враду вшей млсти кгородскому Мстиславскому занощу и оповедаю и прошу, абы до книг была записано. При котором оповеданю тогож часу ставшы очевисто енерал его кр. млсти дворный Александер Кашура сознае свое на квите ку записаню до книг кгородских Мстиславских подал в тые слова:

Я Александер Кашура, енерал его кор. млсти дворный воеводства Мстиславского, сознаваю сим квитем моим реляцейным, иж року тепер идучого тисеча шестсот шестдесят третего, мца июля двадцатого дня, брал мене енерала земаени его кор. млсти воеводства Мстиславского пан Андрей Куклинский на огледане раи на малжонце своей пни

Гелене Ивицковне и почынене квалту в дому его, а так я енерал, маючы на тот час при себе стороною людей добрых двух шляхтичов пна Семена Ивановича, пна Павла Стефановича и справившисе во всем водле права посполитого, и кдым приехал до дому за ужытем его пна Андрея Куклинского до села Волчасы, стоячого у воеводстве Мстиславском лежачом, и зналязем пни малжонку его на постели лежачую вели хорую, збитую и за оказанем ее пни Куклинское видел есми на ней самой на плечах, на руках и на хребте и ногах раны синеые спухлые, кровю натеклые, снаг киями битые, и за оказыванем его пна Куклинского видялем ворота выбитые и пощепаные, также видялем кул не мало в ызбе и в сенях у стенах стреляных немало, которое тое збите и зранене ее пни Куклинское от пна Криштофа Волчка меновала быт сталое передо мною енералом и стороною моею при найстю квалтовном на дом их Волчаский, которая вся жалоба на протестацыи шырей ест описано и доложено. А так я енерал, штом видел и слышал, то вшитко в сес мой квит списавшы, с печатю и с подписом руки моей и с печатми стороны шляхты при мне на тот час будучое ку записаню до кгородских книг Мстиславских подал. Писан року, мца и дня выш писаного. Александер Кашура енерал, рука властная.

В того квиту печатей три ест притиснено, а подпис руки енералское подписано тыми словы Александер Кашура енерал, рука власная. Которое тое оповедане также и енералское сознане до книг кгородских Мстиславских ест записано.

Року 1663, мца июля в (20) дня ставшы очевисто енерал квит свой реляцейный признал М. Козиол.

Изъ актовъ книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1663 г. № 1417 л. 103—104.

№ 282—1663 г. Юля 25.

Заявленіе земаина Павла Богдановича Даниловича объ утратѣ имущества и документовъ при пожарѣ Кричевскаго замка въ 1655 году.

Жаловаль и оповедал з великимъ жалемъ своимъ земенинъ его королевское млсти воеводства Мстиславскаго панъ Павелъ Богдановичъ Даниловичъ таковымъ способомъ о томъ, штож дей иж року прошлого тисеча шестсотъ пятьдесятъ пятого, мца дня, будучы мне при фортецыи его креское млсти Кричевской заеханымъ од неприятеля его креское млсти москвитина зо всею маестностю моею рухомою, до тое фортецыи спроваженою и в схованю в той фортецыи Кричевской мел есми, нижли та фортецыя его креское млсти в державе московской будучы, того року, мца и дня вышъ менованого, нетъ ведома зъ якого припадку, зо всеми маестностями рухомыми, в немъ будучыми, огнемъ згорела, где и моя маестностъ рухомая в клети нащой сполной с паны Осмолувскими в той фортецыи Кричевской стоячой згорела, с которою маестностю моею справы мои заставные, мне по ойцу моемъ небожчыку пану Богдану Даниловичу спалые, в тысечы золотых от небожчыка пана Ивана Василевича Пчолоеда Осмолувскаго в селе Осмолувичах, за рекою Сожом, у воеводстве Мстиславскомъ лежачомъ, всее части его ему от брата и учасниковъ его належачое двухъ частей заставленных, што шырей в tych листах его ест описано и доложено, первой обликги на тую заставу давшы, а потомъ водлугъ описовъ своих на особливомъ листе своемъ написавшы в тысечы золотыхъ две части всее маестности своее Осмолувское в суду земскомъ Мстиславскомъ у во Мстиславди тотъ лист свой признавшы и през енерала в посесыю подал и поступид, также и инвентар tychъ двухъ ча-

стей списавшы пожитковъ и ограничєня и ивныхъ справъ розныхъ не мало, шка-тула целая, которыхъ я яко человекъ молодой и писма не вмєетный, меноват и называт также и спомнет на сєс час не могъ есми, и тые вси справы при той маєтности рухомой вышь менованой в той фортецыи Кричевской огнемъ погорели в клети сполной вышь менованой, а для пришлого часу для крепости и оборонъ правныхъ тое заставы сию протестацыю до книгъ кгородскихъ Мстиславскихъ доношу.

Року тисєча шєстсотъ шєстдесятъ третєго, мца июля двадцатъ пятєго дня, на врьєде оповєдано. Янъ Кулакъ намєстникъ Мст.

Изъ акт. кн. Мстислав. уѣздного суда за 1665 г. № 1/1417 л. 485.

№ 283—1663 г. Юля 26.

Заявлєніє зємянина Антипы Круглика о побѣгѣ во время нашєствія Московскихъ войскъ подданныхъ изъ имѣнія его Залєсовичъ.

Жаловал и оповєдал зємянинъ его кор. мсти вєєводства Мстиславского панъ Антъ-типъ Кругликъ таковымъ способомъ, ижъ што в року прошломъ тисєча шєстсотъ пєт-дєсятъ сємомъ, за наступєнемъ неприятєлскимъ, яко от Царя Московьского так и от ко-закѡв, людєй свѡволныхъ, под часъ зруино-ваня замку Мстиславьского, гдє вси книги тогожъ вєєводства Мстиславского хованы были погинули, подданный ойчыстый, праву земскому подлєглый, на имє Семенъ Макаренѡкъ з жоноу Агринєю и з сынами Степаномъ, Ивашкомъ, Грышкомъ, Лавромъ и з жонами ихъ Улитоу, Аннушоу и з дєтми ихъ, зо всею маєтностью рухомою, с конми, быдломъ рогатымъ и нерогатымъ, рахуючы на двєстє копъ грошей лит. забравшы, не ушановавшы пана своего, з маєтности Залєсовичъ, прозываємого Цыгана-нова, ночью способомъ не вєдетъ гдє

утєкшы, осєлєсть свою принял, о которомъ таковомъ подданомъ и збегу своемъ не маючы жадное вєдомости, гдє бы сє оборочат мел. до пришлого часу до взятя вєдомости свою жалобу сию до книгъ кгородскихъ Мстиславьскихъ занѡшу и прошу, абы была принята и записана, што естъ за-писано.

Року 1663, мєца июля двадцатъ шєстого дня оповєдано. Въ небытности его млєти пна намєстника М. Козіоль.

Изъ акт. кн. Мстислав. уѣздн. суда за 1665 г. № 1/1417 л. 486

№ 284—1663 г. Августа 2.

Заявлєніє зємянина Стефана Горского объ утратѣ имущєства и документовъ во время осады замковъ Мстиславского и Горского Московскими войсками.

Августа 2.

На врьєде гдрскомъ кгородскомъ Мсти-славьскомъ, передо мноу Яномъ Кулакомъ, намєстникомъ Мстиславьскимъ, отъ яснє вєл-можного его млєти пна Миколая Валєрыя-на с Тєхановьца Тєхановєцкого; вєєводи; старосты и войта Мстиславьского, Радѡ-ского, Пораднинского державцы буду-чимъ. Жаловал и солєнитєрь протєстовал зємянинъ его кор. млєти вєєводства Мсти-славского и Новгородка Северского и в коронє полєской будущый его млєть панъ Стефанъ Кгорский на зємянина его кор. млєти того жъ вєєводства Мстиславского на его млєть пна Яна Кулака и на пни Дорѡгу Кулаковну, бывшую Мартянову Кгорскоу, братовоу жалобливѡго, а тє-перєшнєю Миколаєвоу Барташевичѡвоу, дочку его пна Кулака, таковымъ способомъ и о томъ, ижъ в року прошломъ тисєча шєстсотъ пєтдєсятъ чєтвєртомъ, мєсєца июля осмнадцатѡго дня, неприятєлъ москаль вьрѡломный з вєликою потугоу войскъ подступившы подъ Мстиславль, срогкимъ и тяжкимъ облєженємъ оточывшы, што денъ

и ночь штурмы отправуючи, тогож року, мѣца июля двадцать второго дня, через штурмъ и огнем добывшы Мстиславль, мечем выстинали, замекъ и парканъ Мстиславский огнем спалили и до щенту спустошили, в котором Мстиславлю брат рожоный жалобливого небожчикъ панъ Мартянъ Кгорский од Москвы ест забитый, а перед облеженем небожчикъ панъ Мартянъ Кгорский малжонку свою помененою пни Дороту Кулаковну, теперешнюю пни Барташевичовою, з маетностю рухомою до фортецы Горское, в повете Оршанском лежачое спровадил был, а кгда по высеченю Мстиславля от Москвы в року вышей менованом панъ Кулакъ, не заставаючы в облеженю Мстиславском, прихавшы подводами до Горъ, на он часть дочку свою, а братовою жалобливого з маетностю рухомою небожчику пану Мартяну Кгорскому належачою, которою сам там у Горах зложил, забравшы он панъ Кулак не належне, з дочкою своею до Литвы запровадил, приняли меновите кунтуш фалендышовый шлемами подшитый небескей масти, справлений за копъ сорок грошей литовских, другий кунтуш фалендышовый кгранатовый, кребетами подшитый лисами, справлений также за копъ сорок, жупан атласовый, папужый с потребами сребными, справлений за копъ тридцат две грошей, жупан фалендышовый небескей масти с потребами едwabными, справлений за копъ двадцат чотыры грошей литовских, пась едwabный куплений за копъ осмнадцат грошей литовских, шапка оксамитна з соболцем купленая за копъ двадцат грошей, обух оправный за копъ пят грошей литовских куплений, ложекъ сребных дванадцат коштовали копъ двадцат девет грошей, цыны анъкгелскей шгук дванадцат, полмисков, талерок, коштовали копъ десет грошей, коцелков два кухенных, третей бая, триножекъ, коштовали копъ двадцат грошей, коляса кована на паре коней справлена коштовала копъ чотырнадцат

грошей, коберець Адымский куплений за копъ дванадцат грошей, килим турецкий куплений за копъ шест грошей, коней двое гнедых с полшорком на тот часть купленые за копъ сорок грошей, люкгоминов розных, которых было за копъ шестдесят грошей литовских, справы з шкатулою, права признапые от пна Кулака небожчику пну Мартяну Кгорскому маетности заставная Кустюшковская и Забычани у воеводстве Мстиславском лежачом, в тракте Кричевском, у шестисот копах грошей литовских, которые маетности небожчик панъ Мартин Кгорский перед наступенем московским держачим был, а особливе в той же шкатуле грошей копъ сорок литовских, мемрамъ небожчика пна Мартина Кгорского брата жалобливого на паперу был с подписом руки его и печаторовъ для припадку справлений, яко на он часть под час войны на учинене на том мемраме тастаменту и иных справъ не мало там же было, которых на сес часть жалобливый специifice ведат не может, гербовъ на табине дванадцат и образ жалобливого дедычки там же был, то коштовало копъ тридцат грошей литовских, тую всю маетност панъ Кулакъ и з дочкою своею забравшы, до Литвы спровадившы, себе на пожиток обернули и скористили, а кгда в року теперь идучом тисеча шестсот шестдесят третем, мѣца июля двадцатого дня, жалобливый з войска великого князства Литовского приехал до воеводства Мстиславского до фортецы Кричевское и его пна Кулака в месте Кричевском знашол и пни Дороту Кулаковну Николаевою Барташевичовою по приятелску почал тое маетности брата своего его пна Кулака и въ пни Бартошевичовые упоминат, абы яко належному акъторови вернули, леч он панъ Кулак и пни Бартошевичовая, не толко абы тую маетност вернуть мели, але жалобливого его масти пна Стефана Кгорского забитем на смерт отповед и похвалку учинили, обещаючы где колвекъ оскочивши на смерт забит. О што все,

где право дорогу укажет, правом чинит не занехаю и просил его млсть панъ Кгорский, абы ето оповедане и жалоба его до книг кгородских Мстиславских было принято и записано, што ест записано.

Року 443^г (1663), мца августа второго дня, в небытности его млсти пна наместника.

Изъ актовой книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 годъ № 1/1417 л. 109—110.

№ 265—1663 г. Августа 3.

Заявление землянина Стефана Воронца объ утратѣ имущества и документовъ и прочихъ злонключеніяхъ во время осады Мстиславскаго замка Московскими войсками.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником и лентвойтом Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валеріяна с Техановца Техановецкого, воеводы и старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадинского державцы будучым, жаловал и оповедал землянин его кор. млсти воеводства Мстиславского его млсть пнъ Стефан Тимофеевич Воронец таковым способом, иж што в року прошлом тисеча шестеот петдесят четвертого, неприятел москал з великою потугую войскъ под Мстиславъ подступившы, тяжким облеженем оточившы, через штурмы и огнем добывшы, народ шляхетный и посполитый всех мечем замок и паркан Мстиславский добывшы, мечом выстинали и огнем спалили и спустошили, иных людей в полон забрали, в котором Мстиславлю родича жалобливого пна Тимофея Воронца на тот час у во Мстиславлю москва забила. До которого то Мстиславля и маетност свою рухомую спровадил был также и sprawy шкатулою там же до Мстиславля звезлъ, то ест sprawy привилее князей

их млстей дедичных (*пропускъ*) перед унею надане жалобливого, продком жалобливого за выслуги маетностей Занковское и на пляц места Мстиславском и на господу право заставное от небожщика пна Дмитра Воронца и малжонки его паней Раины Длукгокинской третейю част волною в Занковщине родичу жалобливого заставленное у трицати копах грошей литовских и право заставное на уволку земли с поданым оселым в Занковщине от пна Павла Занковича у двацати копах чотырох грошей литовских, право на маетност спадковую по рожном вую жалобливого в селе Селищах и Кочминичах по небожику пну Яне Викгуре и на пляц в месте Мстиславским, запись сестре жалобливого роженой данный пни Федорс Воронцовне от малжонка ее пна Юзофа Фена Раевского на заставу у двухсот копах грошей литовских на части его в селе Феновщине з двором его и листы вечыстые купные и на село Кисловичы и Феновщине небожику пну Юзофу Фену-Раевскому и малжонце его служащие, тых всех маетностей у воеводстве Мстиславском лежачых, sprawy всякие вечыстые, листы купчие, вечыстые продажные, зоставные, обликги на розные особы жалобливого родичу данные, декрета земские, кгрдские, трибуналские, асесорские задворные, квиты поборовые, поселские, подымные, тестаменты, реестра пописов шляхецких Радошковских попи иных справ, жалобливый через молодост лет своих вспомнети не может, тые вси sprawy на тот час во Мстиславлю з шкатулою погинули, нет вед м. если погарели, чили теж их Москва побрала и пошарпала, где жалобливых по рекупорованю от неприятеля московского в року теперешном тисеча шестеот шестесят третем, июня двацатого дня, Мстиславские и Кричовские фортец для пришлых часов дал тую протестацію на писме до книг кгородских Мстиславских записат, просечы, абы было до книг принято и записано. При котором опо-

веданю тогож часу ставшы очевисто енерал его кор. млсти дворный квит свой ку записаню до книг подал в тые слова.

Року 4хз треттего, мца августа третего дня, передо мною оповедано.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣднаго (городскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 114.

№ 266—1663 г. Августа 5.

Заявленіе земянина Яна Вуевскаго о злючюченіяхъ во время Московскаго нашествія.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного пна его млсти пна Миколая Валеріяна з Техановца Техановецкаго воеводы, старосты и войта Мстиславскаго, державцы Радомскаго, Пораднинскаго установленымъ будучи, пан Jan Wuiewski y z małżąką swą panią Heleną Markowną, Umyiruczanką Zapolską żalowali y soleniter sie protestowali, iż co w roku tysiąc szesćset pięćdziesiąt czwartym, msca Julia dwudziestego wtorego dnia, za podstąpieniem kniazia Trubeckiego z woyskiem Cara Moskiewskiego pod zamek Mscisław, ktorí oblegszі, przez szturm dostawszі wycіoł y wypalіł, w który to zamek Mscisławski z inszemi ichm. p.p. obywatelami woiewodztwa Mscisławskiego według uchwalonego lawdum że wszіsci przy tym zamku ostawać mieli i zdrowia odwaziwszі, gdzie żalujące dosіc czynіac woli y postanowіenіu ichm. p.p. obywatelow y nie odstępuіac, wszіtkіe moіe maіętnosci ruchomę od mała do wіela i sprawy wszіtkіe w szkatulіe y skrіnі będaćich uwiezli do tego zamku, a samі żalujące, nie spodziewaіac sie tak прѣtkіego oblężenіa, po inszą maіętnosc y rzeczі ruchomę іако y po żywnosc poіachalі do domu y maіętnosci swey, nazwaney Stomirowszіzina Zapolіe, w bok Rasny, a w tym czasie ten nieprzyjaciel obleg zamek . . . wy-

cieli, a żalujące nie mogli іuż do zamku sie przebrac, tedy musieli w kraіe Litewskie sie udać y tam po te czasy trwożlіwe byli, w którym to zamku przy maіętnosciach y rzeczach ruchomych sprawy, to іest przywіleіe od różnych xіażat udzielnich y confirmacij krolewskiej, także zapisy od nieboszczyka pana Marka Umyiruki Zapolskiego, rodzіca żalującey, na maіętnosc nazwanę Zapolіe oney części wiecznoscіą puszczoney y zapisaney, іако corce, na urządzie ziemskim Mscisławskim przіznane, samy orynał z wypіsem, intromisia wypіsem wyięta z xіag, kwіty poborowe, poselskie, dekreta, obligi, zapozwy y inszych spraw nie mało, mіedzi kturimi zrzeczenie od pani Połonіj Jurіewny Bubolowny Jarockowny, bywszey Janowey Umyrukіney Zapolskiej bratowey pani Wuiewskiej y panіey Jadwidze Umyiruczance Zapolskiej Marcinowey Służewskiej, sіostrom rodzonym, bywsza pani Janowa Zapolska onym іако sіostrom po nieboszczyku małżąku swym panu Janіe Zapolskim od niego wniesioną za posag swoy sumę pięніedzi sobіe zapisaną od niego na maіętnosci Stomirowszczіznie Zapolu, za dosіc uczynіenіem od pani Heleny y Jadwіgi Umyiruczanek Zapolskich oney pani Połonіy Bubolownіe Jarockownіe bywszey Janowey Zapolskiej zrzeczenie dała y na urządzie ziemskim Mscisławskim zeznała y kwіtowała wiecznіe, także orynał y wypіs zginoł i mіedzi ktoremі sprawami były sprawy nam powіerzone do schowania od pana Theodora Tarnawy i Bądzінskiego, to іest różne sprawy podług reіestru onego, mіanowіcіe dekreta, zapozwy y obligi na różnych osob y przіznane na maіętnosci zastawne іemu służące panu Bądzінskіemu, także oblig na pana Symona Saplinskіego na złotych sto rękodayney sumy zgineli w tymże zamku, a inszych spraw przez żalіe i utrapіenіe żalujących w teraznieyszich czasach i z pamіęci wyszli, których mіanowіcіe y przіpomnіenіe mogąc, іeżeli by ktorey sprawy przіpomnіeli, czasu potrzeb na reіestrzę za przіpo-

mnieniem zapisawszi do actu xiąg podac nie omiesz kami, o czym nie wiedząc żału- iące, ieżeli pogorzeli, czyli też w czyie rę- ce sie dostali żadney wiadomości nie ma- iąc, za przibyciem naszym w te woie- wodztwo Mscisławskie dla przyszłych y potrzebniejszych czasow te žalobę naszą do grodu Mscisławskiego prosząc żeby, przy- ięto i zapisaną było, co iest zapisano.

Року 1663, мца августа 5) дня на враде оповедано. М. Козиоль на- местник Мстиславски.

Изъ актовъ книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 года; № 1/1417 л. 134.

№ 267—1663 г. Августа 7.

Присяжное показаніе войтовъ Пинской эконо- мии объ убыткахъ, причиненныхъ драгунами Новогрудскаго каштеляна Юдицкаго въ се- леніяхъ экономіи.

Przysięga woytow dzierzawy J. k. msci na szkodach przez żołnierzy statych.

Лета от нароченя Сына Божого ти- сеча шестсотъ шестдесят третего, мца августа семого дня.

На рочкохъ кгородскихъ Пинскихъ, мца августа первого дня прыпалыхъ и порады- комъ правымъ судовне отправованыхъ, перед нами Якубомъ Кгинвидомъ Панъ- кевичомъ, столникомъ и подстаростимъ, Стефаномъ Викторыномъ Туромъ судею а Петромъ Поклоньскимъ писаромъ, вранни- ками судовыми кгородскими повету Пин- ского, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гел- метскаго старосты установленными, поста- новившысе очевисто его млсть панъ Войтехъ Полковскій, намесникъ оeko- номии Пинское, ставилъ войтовъ чотырохъ, именами нижей в роте мененыхъ, на шкодахъ жолнерскихъ до присеги, кото- рые з роты себе выданое присегу вы- конали в тые слова:

Ja Andrzej Serheiewicz, woyt Kuze- licki, ia Onisko Opanasowicz woyt Wiadzski, ia Stephan Mikulicz woyt Kowniatynski,

ia Wasko Petrukowicz woyt Czeczycki y my poddani starostwa Pinskiego dzierzawy iasnie oswieconey хієзны ієймси панієй Канцлерзынеу W. X. L. przysięgamy Panu Bogu Wszehmogacemu, w Troycy Świętey Jedynemu, że w naszychъ woytowstwachъ dragonia iasnie wielmożного im, pana Ju- dyckiego, kasztelana Nowogrodzkiego, ka- walera Maltanskiego, po kilka razy kraząc, chodząc od wioski do wioski, to iest w woytowstwie Kużelickim, Parszewickim, Wiadzskim, Psiskim, Kowniatynskim, Czę- czyckim uczynili szkody na złotychъ тисячъ szescset pięcdziesiąt siedm y groszy dwa- dziescia cztyry, na czymъ iako sprawiedli- wie przysięgamy, Panie Boże nam pomóż, a iesli nie sprawiedliwie Panie Boże po- biy. Kоторое выконане присеги до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписано.

Изъ актовъ книги Пинскаго град. суда за 1663 г. № 13015, л. 117.

№ 268—1663 г. Августа 8.

Заявленіе земянина Александра Бобровича о злочлюченіяхъ во время Московской войны.

Августа 8.

1663. Process Bobrowiczow o zabrane rożnych dokumentow.

На враде гдрскомъ кгородскомъ Мсти- славскомъ, передо мною Яномъ Кулакомъ, намесникомъ Мстиславскимъ, от ясне вел- можного его млсти пна Миколая Вале- рияна с Техановца Техановецкаго, вое- воды, старосты и войта Мстиславскаго, Радомскаго, Пораднинскаго державцы установленнымъ будучый.

Жаловалъ и соленигер се протесто- валъ земянинъ его кор. млсти воеводства Мстиславскаго панъ Александеръ Бобро- вичъ на земянина его кор. млсти тогожъ вое- водства Мстиславскаго на пна Петра Про- тасовича таковымъ способомъ, ижъ што ещо в року прошломъ тысяча шестсотъ пятдесятъ четвертомъ, по высеченю Мстислава че-

резъ неприятеля москаля, здавшися добровольне воеводе Мстиславскому Московскому, он панъ Протасович, а видечи мене от того неприятеля москаля збеглаго з дому моего, стоячого в селе Бели, в тракте Кричевском у воеводстве Мстиславском лежачом, дом мой стоячий, он панъ Протасович, учинившисе неприятелем, приехавши в том року тисеча шестсот пятьдесят четвертомъ, мца октября десятого дня огнем, ввес будынок тот дом спалил, который коштовал будуючи копъ шестдесят грошей литовскихъ, а мало на том маючи, тотже Протасович в том року тисеча шестсот пятьдесят четвертого, мца октября шестнадцатого дня, мене Бобровича в той маетности моей на попелищу вышпикговавши с помочниками своими, именем ему сведомых, оскочивши того дня вечеръ, словами московскими: царов, царов, завлававши, мене порвавши и звезавши, яко який неприятель заграничный, до замку Кричевского припровадивши до вязеня, козаком Костантога Поклонского, на он часъ москве голдуючим, отдалъ и через целый тыдзень у везеню держал, голодом морил, обещаючи мене розною смертю срокгою з сего света збавит, а . . . ей маетности моей Бели первой збожя всякое пожалъ, озям побрал, которого было за копъ триста грошей литовских и тую маетностку мою спустошилъ, а еще перед войною и наступенем Москвы на панства его кор. млсти пна нашего милостивого он пан Петръ Протасевич дал на себе лист добровольный запис, иж нам в той маетности Бели, которую маем от его пна Протасовича на вечност, ниякое перешкоды чинит не мел, тисечу золотых полских заруки положил и добровольне записался, за чим тот запис нарушил и в тую заруку платит попал и жалобливого на смерть забит хочет, похвалки чинит, о што до сего часу за спустошенем через неприятеля москаля краевъ тугейших кгороду и земства вра-

довъ не было где процесу отдат, на сес часъ тую протестацию на писме до кгороду свежо зачатое юрдыки кгородовое у во Мстиславли заносу, просечи, абы было до книгъ записано, што ест записана. И просил пан Александер Бобрович, абы тое оповедане и жалоба его до книг кгородских Мстиславскихъ была записана, што ест записана.

Року 4747 (1663) мца августа осмого дня на вrade оповедано. В небытности на тот час его мл. пна наместника Мстиславского Миколай Козел понаместникъ.

Изъ актовой книги Мстиславского уездного (городского) суда за 1665 годъ, № 1/1417 л 122.

№ 269—1663 г. Августа 8.

Заявленіе землянина Яна Теодора Станкевича о злключеніяхъ его во время Московской войны.

Августа 8.

1663, augusta 8 dnia.

На вrade гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерияна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будучым.

Жаловал, селенитер се протестовал земенин гдрскій воеводства Мстиславского его млсть панъ Янъ Теодор Станкевич о то, иж што в року проицлом тисеча шестсот пятьдесят пятого, мца октября одиннадцатого дня, по вытятию од Москвы Мстиславля през Трубецкого, выехавши я з Литвы до худобы своее, названое Полуляховщины, лежачое у воеводстве Мстиславском, а з допущеня на мене Бозкого, вышь реченого року, мца и дня, толко м до тое худобы моее приехал, зараз Москва, на то село мое направши, мене поймали и запровадили аж

до Смоленска; там же той неприятел, маючы мене у полону, то ест москвитин, страшечы мене запроданем у тяжкую неволю татар московских, запроваженем в той город, с которого ниhto с полону прешлых воин не вышол, там тебе запровадят, откул николи выйти не можешъ; а не могучы я ни в чом им спротивит, яко вязен и неволник, их будущый, а зложившы з ног моих железы и с турмы мене вывевшы, а взложили на мене неволника и вязня своего неякое поневольное оженене з дочкою неякого попа Чыжа тыми оковами, иж бым я на службе противку кор. пана моего милостивого заставал, а я, не хочечы напротив короля пна своего и против Речи Посполитое руки подносит и здраицю быть, мусел есми от тых оков до отчызны своее и до короля пна уходит, а по выстю мене с тых оков помененый выш неякис москал Чыж попъ, узявшы не мало Москвы, напавшы на убогую маетност мою, у воеводство Мстиславское, на село мое вышь помененое лежачое напавшы, у подданных моихъ кони и коровы и всякое быдло побрали и подданных моих помучыли и не мало их у полон побрали, зъ ям збожья не мало побрали, збоже, кони, ледько рохуючы шкод почынили на тысечу золотых полских, двор мой и гумно огнем спалили, от которого то ест спустошеня и тепер то пусто zostавает та убогая моя маетност и на здраве мое отповед и похвалку учинил, мовячы пред подданными моими, иж я незадовго пна вашего забью, где колвек его натрафившы, о што все до книг кгородских Мстиславских подалем жалобу мою записат, што ест записано.

Року тысеча шестьсот шестьдесят третего, мца августа осмого дня на враде оповедано. Янъ Кулакъ наместникъ.

Изъ актовъ книги Мстиславскаго уѣднаго (городскаго) суда за 1663 годъ, № 1/1417 л. 123.

№ 270—1663 г. Августа 10.

Заявленіе Владимира Дадзибога Каменскаго объ утратахъ и бѣдствіяхъ во время Московской войны.

На враде господарскомъ кгородском Мстиславскомъ, передо мъною Яном Кулакомъ, лентвойтомъ и наместником Мстиславскимъ, от ясне велможного пана его мл. п. Миколая Валерыяна з Техановца Техановецкаго, воеводы, старосты и войта Мстиславскаго, Радомскаго, Порадънинскаго державцы будущимъ. Jmc pan Włodymierz Dadzibog Kamiński, chorąży Mscisławski, rotmistrz Jęgo kr. msci, za przybyciem swoym od wojska w Białoruskie kraie, a za wzięciem wiadomości od pana Stanisława Ostrowskiego, sługi y urzędnika majątności Ładohoskiej, zesłego ięgomsci pana Piotra Kamińskiego, stolnika Trockiego, iako tego dał sprawę ten urzędnik pan Ostrowski, żałował y protestował, yż gdy przed zaczęciem wojny moskiewskiej zesły ięgomsc pan Kamiński, stolnik Trocki, chorągiew w wojsku Litewskim kozacką zaciągował mając, iemu panu Ostrowskiemu majątnosc swoją Ładohoską w dozór wszystkie gospodarstwa, urząd y sprawy wszystkie z szkatulą do chowania poruczywszy, sam w wojsku obecnie zostawał, w tym razie gdy nieprzyjaciel zagraniczny moskiewski na tę Białą Rus y wszystkie księstwo Litewskie w roku tysiąc szescset piecdziesiąt czwartym następował, pomieniony pan Ostrowski wspoł z drugimi ichmosc pany obywatelami sprzęt wszytek domowy, rzeczy ruchome y szkatulę z sprawami do zamku Mscisławskiego był sprowadził y sam w nim dla osady był osiadł, który zamek Mscisławski gdy przez szturm nieprzyjacielski był wzięty, tamże wszystkie rzeczy ruchome, sprzęt domowy y sprawy wszystkie z szkatulą zesłego ięgomsci pana stolnika zgineli, y samego pana Ostrowskiego do więzienia moskiewskiego wzięto było, potym po

wysciiu swoim w zięzienia w roku teraz-
nieyszym tysiąc szescset szescdziesiąt trze-
cim, nie wiedząc co za sprawy były y nie
umiejąc iako urzędowi dac sprawę, do
przybycia żalującego iegomsci pana cho-
rążęgo odłożył, od którego wzięwszy iego-
mose pan chorąży wiadomosc o zginieniu
tych spraw, nie mogąc wszystkich na pa-
mięć sobie przywiesc, ale tylko iako swie-
ża, przed zaczęciem wojny moskiewskiey
nie mogąc wiecznym działem majątnością
Bołotowską y Pustoszołami, w wojewodztwie
Smoleńskim leżącą dzielic, spolnie z sobą
dzierżeli, tak y sprawy na te majątnosci
służące do dalszego pomierzkowania ma-
jątnosci między sobą spolnie trzymali, kto-
re tedy do rękę zeszłego imsci pana stol-
nika Trockiego byli, te są: cessia niebo-
szczyka pana Jerzego Jurzyca na majątnosc
Bołotowo zeszłemu iegomsci panu Janowi
Kamięskiemu, na ten czas poraszemu
Mscisławskiemu, rodzicowi żalujących dana
y na rokach Troieckich we Mscisławliu
przyznana, list podawczy krola iegomsci
do iegomsci pana podskarbiego pisany, list
iegomsci pana podskarbiego do dworzani-
nina podawczy dwożansky y in-
tromissia ieneralska, wymiar dwochset
włok y ograniczenia tey majątnosci Boło-
towskiey od pana Zaręby iako przysięgłe-
go krola imsci mierniczego, ewity pobor-
rowe y popisowe na te majątnosc Boło-
towską służące, consensa krola imsci na
Pustosioły panu Boguszewskiemu ad ce-
dendum o dany. Ze tedy sprawy
zginione żalujący imse pan chorąży Msci-
sławsky na ten czas przypomniawszy, a o
drugich, ktorých ieszcze nie mog wiedziec
kture poginęły, bo między swoimi nie
przyrzewidował, salwę zachowawszy, to
opowiadania swoię do хąg grodzkich
Mscisławskich dał zapisac.

Року тысяча шестсот шестдесять
третего, мѣца августа десятого дня, на
враде оповедано. Кулакъ наместник.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣднаго (городскаго) суда
за 1665 годъ, № 1/1417, л. 35.

№ 271—1663 г. Августа 10.

Заявленіе землянина Яроша Пячковскаго Ба-
лярскаго объ утратѣ имущества и докумен-
товъ во время Московской войны.

Августа 10.

Proces o zginienia spraw p. Piaczkow-
skiego Bałakira.

На враде гедарском кгородском Мсти-
славском, передо мною Яномъ Кулакомъ,
наместником Мстиславским, от ясне вел-
можного его млсти пана Миколая Вале-
риана з Техановца Техановецкого, вое-
воды, старосты и войта Мстиславского,
Радомъского, Порадънинъского державцы
будучым. Землянин его кор. мл. воеводства
Мстиславского пнъ Ярош Пячковский
Балярский жаловал и оповедал таковым
способом: кгда в року прошлом тисеча
шестсот пятьдесят чотвертом, мѣца июля
осмнадцатого дня, неприятелъ загранич-
ный Московъский з великою потугою
войска наступаючи на панство его кор.
млсти, самъ цар под Смоленскъ, а иных
воеводов с пулками и з армагою под
иные замки его кор. млсти ордыновав-
шы, казал подступоват, межы ktorыми
князь Алексей Микитич Трубецкий з
многими пулками и потугою людзей под
замок Мстиславский подступил и около
облег и през колко дней и нocy штурмы
потужные до замку Мстиславского, а
потом учынившы остатний штурмъ, квал-
том през великое усилство замок Мсти-
славский вынявши, огнем спалил, самых
вытявши, других не мало людей в полон
запровадзил, где маетност жалующого в
том же року тисеча шестсот пятьдесят
чотвертом, перед вынятем замку Мсти-
славского, рухомая, гроши готовые, золото,
серебро, цин, мед, шаты и розные за-
ставы завчасу перед тревогами спрово-
жона была, там же и справ не мало было,
то сѣт листы вечметые наданные продком
жалующого на маетност Орлеци и Ожоги
од славное памяти их млстей князей
удзелных Мстиславских, также привилея

на подтвержене тое маетности од королей их млстей Полских, листы ревизорские, квиты поборовые, поселские и декрета земские, кгородские Мстиславские и декрета суду головного трибунального з розными особами урочные, такъже и обликгов не мало, на сумы рукодаинные пенежные на розных людей было: першый обликгъ на пна Александра Отрошкевича и малжонку его пни Крыстыну Клюковъскую мне и малжонце моей служачый на копъ семьдесят гршей лит., обликгъ на пана Миколая Дедерку на копъ двадцат гршей литовских, обликгъ на пна Александра Викгуру и малжонку его на копъ дванадцат, обликгъ на пна Андрия Дедерку о посаг за внесене сестры моее рожное пни Полонии Балакировны, которой то записал был на маетности своей Туровской копъ пултора ста гршей лит., где и иных справ не мало погинуло, которых тепер и припомнет не могу, але припомневшы и на потом до книг оповедат не занехаю. Которая тая маетност рухомая, также розные sprawy и обликги до замку Мстиславского были спроважены, и кгда пры вынятию и высеченю през неприятеля московского, теды то все побрано чыли тежь попалено в замку Мстиславском, которого то жалю и оповеданя своего за небезпеченством от неприятеля перед уряд не заносил, бо жадного земского ани кгородского не было ве Мстиславлю уряду, а на тот час за щасливым панованем короля его млсти и за очыщенем и высвобоженем з рукъ неприятельских тых краев, тую мою жалосную до книг кгородских Мстиславских заносу протестацыю, просечы, абы была принята и записана, што ест записано.

Roku 1663, msca Augusta dziesiątego dnia opowiedano na urządzie. M. Koziół nam. Mscisławski.

Изъ акт. кн. Мстиславского уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 136.

№ 272—1663 г. Августа 10.

Заявление пресвитера Полоницкой церкви о. Марка Цитовича объ утратѣ во время Московской войны документовъ опекаемыхъ имъ наслѣдниковъ землянина Богдана Ивановскаго.

Августа 10.

Wielebny im. ociec Marek Citowicz, praesbiter Połonicki, iako opiekun testamentem pozostałym potomkom im. pana Bohdana Iwanowskiego, panom Iwanu Iwanowskiemu y Mattieiu Jerczakiewiczowi naznaczony, opowiadał y protestował się o to iż gdy w roku przşłym 1655 pod czas zawoiewania państwa najasniejszego krula Jmsci pana naszego miłosciwego wielkie xięzstwo Lit. od nieprzyiaciela moskwicina y rebelliey kozackiey, dla kturego niebezpieczentwa nieprzyiacielskiego, iako pod ten czas niebezpieczny żałuiący imse ociec Citowicz, nie mogąc z maiętnoscią swoią ruchomą w domu swoim mieszkac, wszystko od mała do wiele, iako tez y szkatule z prawami różnemi w zamek Krzyczewski wprowadził był, w kturey szkatule różne sprawy tak żałuiącego, iako y zesşłego imsci pana Bohdana Iwanowskiego, iemu samemu y potomkom iego służące, to iest inprymis testament zesşłego imsci pana Bohdana Iwanowskiego, kturym testamentem pomieniony imse pan Iwanowskij żałuiącego imsci oycy Marka Citowicza potomkom swoim panu Iwanu Iwanowskiemu y pasierzbowi swemu panu Macieiu Jerczakiewiczowi opiekunem y testamentu oexecutorem uczynił; przy tym testamentie tamże w tey szkatule byli zapisy przyznane y intromissia ieneralska na maiętnosc nazwaną Pieczary y Borki, w trakcie Krzyczewskim, w wdztwie Mscisławskim, za rzeką Sołem leżące; prawem zastawnym w summie pieniędzy w szesciuset kopach groszy Lit. od pana Pawła Szęczyły ziemianina i. k. m. tegoż wdztwa Mscisławskiego zesşłemu imsci

panu Bohdanu Iwanowskiemu y paniey małżące jego zawiedziona y przez ienerała w yntromissią podane, drugi oblig na cztyrysta złotych polskich od imsci pana Michała Stetkiewicza, kasztelanica Nowogrodzkiego temuż zeszlemu imsci panu Iwanowskiemu dany y innych spraw y obligow było niemało, kturych protestant na ten czas y przypomniec nie może, to wszystko przy wielu maiętnosci ruchomey żałuiącego w zamkn Krzyczewskim wysz pomienionego roku z szkatułą zgorzały, czyli też przez kogo zabrane zostali wiedziec nie może, tedy żałuiący wielebny imsc ociec Marek Citowicz, iako opiekun, zabiegaiąc temu aby w przyszłe czasy potomkom jego nie szkodziło, te swoią protestacyą dał do xiąg grodu Mscislawskiego zapisac, што ест записано.

1663 augusta 10 dnia.

Року 4717 (1663), мца августа десятого дня, оповедано на враде. М. Козиоль наместник Мстиславский.

Изъ актовъ книги Мстиславского уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 г., № 1/1417 л. 137.

№ 273—1663 г. Августа 18.

Заявление братьевъ Корытковъ объ обидахъ во время Московской войны отъ своихъ опекуновъ.

1663, augusta 18 dnia.

Жаловали и оповедали земляне его кор. млсти воеводства Мстиславского панъ Янъ, панъ Филонъ, панъ Стефанъ, панъ Петръ и панъ Павелъ Корыткове на землянина гспдарскаго воеводства Мстиславского пана Стефана Станкевича о то и таковымъ способом, штожь в року минулом тисеча шестсотъ пятьдесятъ четвертомъ, под час поступения на панство его кор. млсти Цара Московского перед вынятемъ замку Мстиславского брат нашъ з матки рожоный, в летех старших, небощык панъ Михал

Королко, который по смерти небощыка отца нашего пана Станислава Корытки и зошлое з сего света родителки нашос пани Дороты Илиничовны, которые перед инкурсыею московскою у в одном року померли, а нас в сероцтве в летех малых позоставили, который брат нашъ старшый прыродный, в опеце маючы маетност рухомую по небощыках родичахъ наших, взявши нас, по розных мейсцах и до розных людей на службу пороздавал, а сам с тою маетностю всею рухомою посполу с паном Стефаном Станкевичомъ, у которого дочку панну Ганну Станкевичовну заручыл был, от того неприятеля москвитина до Литовских краевъ в Лидзкий повет здорове свое уносил, где его млет панъ Станкевичъ до дому своего, в Лидзким повете будучого, с тою маетностю всею рухомою запровадил, якожь небощыкъ панъ Михал Королко брат нашъ тую маетност всю от веле до мала до рукъ его млсти пана Стефана Станкевича дал, зреестровавшы, а сам до войска его кор. млсти вел. княз. Литовского на службу ехал до Инфлянтъ, в которой службе военной там от неприятеля забитый зостал, а тая маетност наша пры пану Станкевичу зостала и до тых час зостае, то ест скрыня з шатами, до того цына, мед, серебро, перла, перстени золотые и шкатула з справами вечыстыми и грошми готовыми, обликгами на розных особъ належачые, так тежь sprawy признаные в земстве Мстиславском от небощыка пана Ивана Королка родителце нашой на имену Бебровском коп чetyрyста, то ест лист орынал и екстракт того листу, интромисыя енералская, до того зречене вливковым правом от его млсти пана Андрея Иллинича небощыку родичу нашему в пятидесятъ копах заставным правом цуцонного трех подданных в селе Бобровом, в воеводстве Мстиславском лежачом, так тежь sprawy вечыстые от княжат их млстей уделных Мстиславских на тое

именне Бобровое служачое, квити поборовые, процес на тогожь пана Станкевича до книг земских Мстиславских занесеный о залите сеножатеи мурожных на тамтой стороне и з гетое стороны берегу и о зопсоване межы, которой процес вынесены за позвы о то по пана Станкевича, и иных справъ не мало в той шкатуле будучые, зо всею маестностю рухомою вышъ мененою и готовыми грошми, чога всего было на два тысячи зол. пол. пры ним пану Станкевичу зостало, чымъ всим его млет корыстует а то все на свой пожытокъ оборочает, и кгда мы, прыбывшы на сес час з войска его кор. млсти в сее воеводство Мстиславское до кондиции свое его млет пана Станкевича сами и через розных их млстей панов прыятел своих не пооднокрот просилим, абы тую маестност и справы, што одно колвек отобрал от брата нашего, нам яко актором належытым вернул, теды его млет, роскорыстовавшысе в той маестности, нам вернут не хотел и не вернул, о што все з его млстю паном Станкевичом и потомством его млсти правом чынит хочечы, сюю жалобу в небытности книгъ земских до книгъ городских Мстиславъских дали записати.

Року ах шестдесят третего, мца августа осмнадцатого дня оповедано. Янъ Кулакъ наместник и лянтьвойтъ Мст.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго (гродскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 144.

№ 274— 1668 г. Августа 20.

Заявленіе земнина Будогосскаго объ утратѣ имущества и документовъ при осадѣ Мстиславскаго замка Московскими войсками.

1663, augusta 20 dnia.

На враде гдрском кгродском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велиможного его млсти пна Миколая Валерияна с Техановца Техановецкого, восводы, старосты и войта Мстиславского, Радом-

ского, Пораднинского де лавцы будучым, з великим жалем своим жаловал и оповедал землянин его кор. млсти воеводства Мстиславского, пан Самуел Будогоский, сам от себе и именем брата своего рождоного пана Юря Будогоского, без бытности на тот час в дому его, служечы у войску его кор. млсти великого князства Литовского, таковымъ способом, иж року прошлого тисеча шестсот петдесят четвертого, мца июня осмнадцатого дня, кгда наступил княз Алексей Трубецкий з великою силою и потугою з розными полками псд замок его кор. млсти Мстиславский, там же будучы в том замку его кор. млсти Мстиславском, небожчица пни matka наша Федора Путятинка Русиновска и з нами, яко детми лет недорослыми, спровадившы в тот замок всю убогую маестност свою рухомую скринями, хочечы сама здоровья своего застереч и тое маестности своее от неприятеля московского, то пак того року, мца июня двадцат второго дня, наступившы з великою силою м потугою своею под замок и под паркан, штурмъ валный учынившы, паркан и замок огнем спалил и всих людей, так шляхту, яко мешчан мечем повысек, там же и небожчицу пани матку нашу Федору Путятинку забито и тую всю убогую маестностку нашу с тых скрин побрали, в которых тых скринях было сховано золота, серебра, шат, не мало справ, листов привилеев на маестности нашы вечыстые, наданные от князя Михайла Луксвейнева предком нашим за выслуги их, у воеводстве Мстиславском лежачых, также и на пляц в том месте его кор. млсти Мстиславском лежачый и иных справ не мало, а то ест меновите: право вечыстное на маестност нашу названую Тыклена, у воеводстве Мстиславском лежачое, от панов Будогоских пана Григоря и пна Андрея Григоревичов, также лист вечыстый признанный на враде земском Мстиславском купли сеножати от пна Яна Викгуры врочыщом над рекою Вехрою, названую Дубовицы, лист заставный сено-

жателей от пна Геронима Будогоского двух сеножателей, врычцом над рекою Вехрою и Тыклинкою, листы вечыстые на маетност нашу названую Тыклина и Будогощъ, у воеводстве Мстиславском лежачомъ и иншыи sprawy розные, декрета трибунальские, тестаменты, квити поборовые, декрета ососорские, задворные декрета, декрет суду головного трибунального на пана Базыля Кмиту на копъ осмъсотъ всказаный на маетности его названой Крумпецкой, обликгъ на пана Андрея Орефинича Беляцкого на копъ тридцат грошей литовских, также декрета земские, кгородские Мстиславские, выводы шляхетские и декрет переводный справ о задане нешляхетства небожчика Яна Тихановского от небожчика пна отца нашего пна Александра Будогоского, обликгъ на пна Павла Москевича на копъ сто тридцат грошей литовских, обликгъ на пна Гелияша Адамовича Беляцкого на копъ петдесят грошей литовских, обликгъ на Гаврилу Бурмиистра мещанина Мстиславского на копъ петдесят, обликгъ на пна Самуеля Кмиту на копъ дванадцат и иншых справ не мало, што мы, будучы еще в летех недорослых, през молодост свою помнет всего не можем. Которые тые вси sprawy, листы, привилее от неприятеля московского попалено, або теж хто до себе побрал, теды если бы се где колвек тые sprawy, або который обликгъ объявилсе, теды с таковым кождымъ у суду належного росписатисе готовы будем, леч мы особы выш поменены, маючы так великую и незносную шкodu себе, о погине не справ сес протест наш до книг кгородских Мстиславских доносим и просим их млет враду кгородского Мстиславского, абы было записано, што ест записано.

Року 4172г (1663) мца августа к (20) дня оп(ов)едал в небытности его млсти пна наместника Мстиславского, Козель понаместник.

Изъ акт. книги Мстиславского уѣзднаго (городского) суда за 1663 годъ, № 1/417, л. 146.

№ 275.—1663 Августа 20.

Заявление землянина Вербовскаго объ утратѣ имущества и документовъ при взятіи Мстиславскаго замка Московскими войсками.

1663, augusta 20

Лета от нароженя Сна Божаго тисеча шестсот шестдесят третего, мца августа двадцатого дня на враде оповедано. Кулакъ наместник Мстиславскій.

На враде гдарском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерияна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинскаго державцы будучым.

Жаловал и оповедал землянин гдарскій воев славскаго пан Даниел Хоминич Вербовскій о то способом, иж в року давно минулом тисеча шестсот четвертом за наступенем вяроломнаго неприятеля . . . квитина на панство его кор. млсти великое князство . . . его замок Мстиславль через князя Трубецкого бу . . . жалобливый у том облеженю з розными их млстями паны обывателми, з малжонкою моею и з детками моими, маючы при себе скрыню з розными речома, серебром, золотом, цыною, медю, готовою сумою и зъ иншым спратом домовым, там же и в той скрыни была справа . . зречене маетности моей ойчистое и дедистое назв ровицызну и Аврамовицызну и на церковъные д . . . тежъ и на пляц до тых маетностей належач, . . . в Радомлю и инные sprawy у воеводстве Мстиславском будучое, в тракте Радомском лежачою, которую тую маетност и пляц окупилем есми яко у заставника его млсти пна Адама Кгонсеревского, которая была ему пуцона зоставным способом от его млсти пна

Яроша Давиловича в петидесят копах, тогда тое зречене при той и в той скрыни, которое было на враде земском Мстиславском признано, от тогож неприятеля москвитина згинула, чы огнем спалена, чыли теж у неприятеля у целости зостае, не маючы о ней ведомости и о иных справах, которых не могу себе припомнет, зоставуючы себе форумъ у кого бы се могли показат, с кождым таковым о тую справу мет маю акцию, хочечы, абы мне то и детем моим в пришлые часы ку шкоде не было, далом сюю мою жалобливою протестацію до книг кгородских Мстиславских записат в року теперешнем тисеча шестсот шестдесят третем, мца августа петнадцатого дня.

Изъ акт кн Мстиславскаго уѣднаго (городскаго) суда 1665 годъ, № 1/1417 л 148

№ 276—1663 г. Августа 28.

Заявленіе земянъ Сухтицкихъ о злонключеніяхъ во время Московской войны.

1663, augusta 21 dnia.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его млсти пана Миколая Валерыяна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будучым. З великим жалем оповедала земянка его кор. млсти воеводства Мстиславского пани Софиа Телковна Комаровска, Янова Сухтецка, таковым способом: кгда малжонокъ ей млсти, его млсть пан Ян Сухтецки, еще от зачатя с козаками на услуге его корской млсти, не выежджаючы з войска з розными справами по все часы зоставалъ и за наступенем неприятеля московского на той же зостаючы услуге его корской млсти, што вера а цнота в розных оказаих здоровья

своего не жалуючы, отважне ставалъ . . . неприятел способившысе в силу, не толко пограничные замки, все великое князство Литовское сплендровал, тогда его млсть пан (Сух)тицки, хочечы здорове свое и малжонки своей, маетност рухому и спрат вцеле заховатъ, спровадилсе был до замку ясне велможного его млсти пана Павла Сапеги, воеводы Виленского, гетмана великого вел. княз. Литов . . . ва, где за поступенем з войски великими Московскими Лабанова малы в облеженю зостаючы, частокротне з Быхова на вытечку , даючы не малую шкоду в войску неприятелском чынил, потом в року тисеча шестсот петдесят девятом, через зраду запамета Илинич Шульца и иных товаришов неприятел Московский замок Б одержавшы, одних посек, а других живо побрал, где и жалуючой малжонка взявшы, тиранскó, а не литостиве на смерть замордовал, а ее самую телую в полон взявшы, на Москву запровадили, маетност рухомую побрали и справы все такъ малжонка ее жалуючой, которых менует не м яко тежъ и ее самой власные на тот же час з шкатулою нет ведома . . . (по)шарпали, чыли спалили, аболи зовсим узяли, а меновите которые припомнет могла, тые были: лист заставный от панов Войтеха (Пу)гатовъ его млсти пану Янови Телкови Комаровскому данный и на рокох в Оршы признаны, которым заставили и зараз через енерала уступили в трох тисечах золотых полских маетност свою Головенчыцы, в повете Оршанском лежачую, лист заставный от его млсти пана Яна Сухтицкого, ей млсти пани Софии Телковне Комаровской Яновой Сухтицкой, малжонце своей данный, которым заставил в пяти тысячах золотых полских маетност свою, названую Городо Грезъ и Колесники, зо всеми их принадлежностями, в воеводстве Мстиславском лежачую, а же за войною не было где признавать на признане тое заставы, осо-

бливый лист от него жъ его млсти пана Сухтицкого жалуючой был даный; лист заставный от ясне велможного его млсти пана Юря Карола Глебовича старосты Жмойдского его млсти пану Яну Телкови Комаровскому и малжонце его млсти даный и на роках в Оршы признанный, которым заставил и зараз через ене-рала уступил в полтору тисечи золотых полехих маетност Коптево, в повете Оршанском лежащую, тестаментъ небоцки родички ей млсти и другой тестаментъ небоцки пани Марины Телковны Комаровской, Кгабрияловой Топоровской, сестры ее, которым тестаментом всю свою маетност лажачую и рухомую ей жалуючой отписала и вечно лекговала и иных справъ, правъ, записовъ, обликговъ не мало, которых прыпомнети не могла, там же погнуло. Отых веих справах в Быхове пропалых, будучы жалуючая на Москву в полонъ взята, не мела где на враде оповедат, на сес час за щасливым выстем своим з Москвы до книг кгородских Мстиславских записати дала, што ест записано.

Року 4хѣг (1663) мца авѣгуста кн (28) дня на враде оповедано. В небытности на тот час пна наместника Мстиславского Миколай Козіоль понаместник.

Изъ актовой книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1663 г. № 1/1417 л. 149.

№ 277—1663 г. Августа, 28.

Удостовереніе находившихся въ Москвѣ плѣнныхъ шляхтичей о злочлюченіяхъ земель Сухтицкихъ во время Московской войны.

Року 4хѣг (1663) мца авѣгуста двадцат омого дня.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, отясне вел-

можного его млсти пана Миколая Валерыяна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будучым.

My dignitarze, urzędnicy, rycerstwo y szlachta corony polskiej y W. X. Lit., w więzieniu Cara iegomsci Moskowskiego na Moskwie teraz będąc, na podpisach rąk naszych wyrażeni, czyniemy wiadomo tą atestacją naszą, iż zanosila przed nami tu żalosną manifestacją ieymosc pani Zophia Ciolkowna Komorowska Janowa Sucheicka, tuż w więzieniu będąca, w tym iż co pomieniony małżonek iej pan Jan Sucheickiy czasu terazniejszey Cara Jegomsci s krolem Jegomsc panem naszym miłościwym woyny, w woysku krola Jegomsci Litewskim kilko liat służywszy, sprowadziłsie był z nią małżako swą i z niekora z majątnością swą ruchomą w osade y w ochrone od woysk Cara Jegomsci do fortece iasnie wielmożnego iegomsci pana Pawła Sapięhi, wojewody Wilienskiego, hetmana W. W. X. Lit. Bychowa, gdzie tam czas niemały w oblężeniu od tegoż woyska będąc, w różnych częstych czynionych potężnych szturmach y wycieczkach przeciwko tego woyska w tym Bychowie odważnie stawał, a potym iako w roku przeszłym tysiąc szescset pięcdziesiątym dziewiątym przez Jliniczową y Szulcową y towarzysze ich zdraddę w te fortece Bychow to woysko wpadszy, ludzi wszystkich w tey osadzie będących wysiekło, tedy pod czas tego wysieczenia y wzięcia tey fortecy przerzeczonego pana małżaka ieymsci także y inney szlachty niemało żywcem wziowszy, potym okrutnie tiranską zamordowało, a ieymosc samo osierociało w plon wzięto, majątnosc iej ruchomo, co kolwiek ieno iej było, wszystko pobrano y poszarpano, a przytem sprawy wszystkie tak pana małżaka ieymsci, ktorých mia- nuie niemało było, o ktorých na ten czas wiedziec nie może, co za sprawy były, ieymsci samey własnych spraw niemało pod ten czas tam w Bychowie z szkatulą

poginęły, to jest sprawy ieymsci samey zginęły, mianowicie: prawo zastawno ze wszystko posesyją y z intromisyją rodzicowi iegomsci panu Janowi Ciołkowi Komorowskiemu od pp. Woyciecha y Jana Puciatow na maiętnosc Hołowienczyce, w powiecie Orszanskim leżaco, w sumie pieniędzy we trzech tysięcy złotych polskich zastawiono dane, a iey po nim rodzicu należące, y tez zapisy ieymsci ieden na samo rzecz, a drugi na przyznanie, kturym zapisem niebozczyk małżonek iey zapisuie y wnosi zastawnym prawem sumy pieniędzy pięć tysięcy złotych polskich na maiętnosc swe, nazwane Horodek y Hrazin y Kolesniki s przynależnościami onych, w wojewodztwie Mscisławskim leżące, do tego też prawo zastawno ze wszystką posesyją ieymsci po wysz pomienionym rodzicu należące na zastawie Kopciowo, w powiecie Orszanskim leżące, kturym prawem jasnie wielmożny iegomosc pan Jerzy Karol Hliebowicz, starosta Zmudzki, w sumie pieniędzy pułtoru tysięcy złotych polskich te Kopciowo zastawą pomienionemu panu rodzicowi y rodzicielec ieymsci puscil, testament też paniey rodzicielki ieymsci y drugi testament niebozeczki siostry iey pani Maryny Ciołkowny Komorowskiej Toporowskiej, kturym tym testamentem wszystkie swe ta siostra iey wiecznie odpisała, także y innych spraw, praw, zapisow, obligow niemało tamże poginęło, ieno samą iedną ieymosc ze wszystkiego ogoloconą tu do więzienia do Moskwy zaprowadzona, ktora y do tego czasu w tym więzieniu zostaiąc, we wszystkim tym, co sie wyżey wyraziło y w zginieniu tych to spraw y praw swych to opowiadanie swe y manifestacyą zanosząc przed nami, prosila, abyśmy na to ieymsci manifestacyą zanoszoną to naszą wydali atestacyją y my iako w tey ieymsci rzeczy sluszney tą naszą s pieczęciami y s podpisami rak naszych wydaiemy atestacyją. Pisana w Moskwie, roku tysiąc szeszeset szeszedziesiątego trzeciego, msca January osmndziesiątego dnia. Do tey atestacy rękę

przyłożył Heronim Pac, Krzysztofh Szu-chnie kapitan iego kr. msci wojewodzie Trocki, Marcin Swirskiy, Jerzy Władysław Jawgiel, do tey otestacy rękę przyłożył Jan Niewiarowskiy, Bohdan Ratomskiy, Łukasz Kołoyczewskiy, Woyciech Kazimierz Święcickiy rotmistrz iegomsci, Stanisław Aliexandrowicz, Woyciech Kobylinski, Dadzibog Stabrowskiewy, Jakub Stanisław Chroliawinski, Michał Grzybowskiy, Jan Stanisław Belczeckiy, Stanisław Trępowicz, Karol Masalski, Heronim Anibał, Adam Potopolskiy, Piotr Talmont, Kazimierz Janowski, Michał Pregłowskiy rotmistrz iego kr. msci, Michał Wisogiert, Aliexander Tur kapitan iego krol. msci, Stanisław Mogilnicki ręką swą, Michał Swiackiy, Aliexander Roboz, Jerzy Swinarskiy, Samuel Madzoliwski, Jan Słoneczewski, Girgiw Laderatt komendat Bresski, Jan Suchorskiy, Walieryian Nieławickiy, Jan Kazimierz Skirmont, Marcijan Kozubowski, Jan Kirkor, Samuel Staszewskiy mp., Władysław Woyna Mąż, Pawieł Grygiel korporal, Самуель Борвинко руку приложил, Jan Kaminski Bohomoliec, Alieksander mp. Samuel Czaplic, Michał Szapkałolskiy, Krzysztofh Wolczek mp. Kondrati Swirszewskiy ręką swą, Michał Łuckiewicz, Pawieł Bakurzynski, Łukasz Zborowsky, Krzysztofh Łaba skarbnik Witebski mp. Samuel Awgustinowicz ręką, Zygmot Jucewicz, Heronim Ostankiewicz, Mikołay Ławeyka ręką, Adam Skwarek, Jan Horodeyski, Jakub Pohoskiy mp., Hrehorey Felicyian Lieteckiy, Dmitr Reko, Mikołay Żyrkiewicz, Mikołay Iwanowskiy ręką swą, Mikołay Jozefowicz ekonom Witebski mp., Piotr Gano Lipskiy ręką swą, Andryian Hrebniickiy, Jan Grabowskiy, Gabryiel Białynickiy Birulia mp., Jakub Tomkowicz ręką swą, Michał Dworecki, Pawieł Wiereszaka, Jerzy Swidło, Jan Bohomoliec.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 г. № 1/1417, л. 151—152.

№ 278—1863 г. Сентября 27.

Универсалъ гетмана великаго княжства Литовткого Павла Сапѣги объ увольненіи г. Пинска отъ всѣхъ военныхъ поборовъ и постоевъ съ 1660—по 1664 годъ.

Akt uniwersału ięgom. p. hetmana W. X. L. ochrony Pinska.

Лета отъ нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ третего, мѣца Октебра шостого дня.

На рочкахъ кгородскихъ в замку гдарскомъ Пиньскомъ, мѣца октебра первого дня прыпалыхъ и порадкомъ правнымъ судовне отправованныхъ, передо мною Яномъ Каролемъ Млоцкимъ, Пиньскимъ, Гелметьскимъ старостою, постановившысе очевисто пан Трохим Рыскевич, бурмистр места Пинского, подал ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пиньскихъ универсалъ ясне велможного его млети пна Павла Сапѣги, воегоды Виленьского, гетмана великаго вел. княз. Лит., просечы, абы прынят и до книгъ уписан был. Я староста оного огледавшы и чытаного выслухавшы, до книгъ уписат есми велел, которого вписуючы в книги слово в слово такъ се в себе мает:

Paweł Jan Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W. X. L., Rosławski, Olkienicki, Zdzitowski, Borciański starosta, oeconomiey Kobrynskiey administrator, Jchmosciom panom pułkownikom. oberszterom, oberszterleytnantom, maiorom, rotmistrzom, kapitanom, porucznikom y innymъ wszystkimъ woysk J. k msei W. X. L. oficerom ieznemu, y pieszemu polskiego y cudzoziemskiego zaciągu rycerstwu. Poza-leceniu moichъ towarzyskichъ chęci oznaymuie, iż stosuiącъ się do libertacy Jk msei pana mego miłosciwego, miastu Pinsku na latъ cztery w roku tysiącъ szescesettъ szeszczdziesiątymъ wydaney, a potymъ constituią seymową approbowaney, daię tenъ moy miastu Pinskiemu, iako cale przezъ nieprzyiaciela y rozne incursie zniszczonemu, uni-

wersał, chcącъ miec, aby pomienione miasto y wszyscy w nimъ takъ chrzescianie iako y żydzi mieszkaiący, do ktorey kolwiekъ należący iurisdiki, od chlebowъ zimowych, stanowisk, stacy, consistency, prouiantow, wymagania ugod, brania podwod, odprawowania noclegow, przejazdow, zabiegow y innychъ iakichъ kolwiekъ quocunque titulo rzeczonychъ wolnie byli żołnierskichъ exactij, y luboby w Pинскимъ powiecie chlebъ zimowy żołnierzomъ pokazany był, to iednakъ miasto y wszyscy w nimъ mieszkaiący excipowani będą. Który to moy uniwersałъ aby tymъ barziefy w swoimъ zostawałъ skutku, zsyłamъ przy nimъ na załog im. pana podsędka Pинskiego, towarzysza mego, chcącъ miecъ po wszystkichъ ichmosciachъ panachъ woyskowych, aby tę moią w należytey obseruantiey mieli wola, pod srogimъ w artykułachъ woyskowychъ opisanymъ karaniem. Datъ w Smolewiczach, dnia dwudziestego siodmego Septembra, anno tysiącъ szescesettъ szeszczdziesiątъ trzeciego.

У того универсалу пры печате прытисненой подписъ руки тыми словы: Paweł Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W.X.L. Который тотъ универсалъ за поданьемъ и прозбою особы звышъ писаное до книгъ кгородскихъ Пиньскихъ естъ уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1663 г. № 13015, л. 133.

№ 279—1863 г. Октября 1.

Жалоба цыгана Лукашевича на цыгана Росланковича съ обвинениемъ в томъ, что послѣдній съ казаками и Москвой разграбилъ его усадьбу въ селѣ Сленевѣ и взялъ въ плѣнь его отца съ семьей.

На враде гдрскомъ кгородскомъ Мстиславскомъ, передо мною Яномъ Кулакомъ наместникомъ Мстиславскимъ, отъ ясне велможного его млети пна Миколая Валерияна о Техановца Техановецкого, вое-

воды, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы установленным будучы.

Жаловал и з великимъ а незносным жалем своим плачливе оповедал Петръ Лукашевичъ, цыган, также на цыгана Марка Рослонковича о то и такомъ способом, иж в року тепер идучом тисеча шестсот шестдесят треттем, мца Сентебра двадцат первого дня, тот помененый Марко Росланкевич, цыган, набравшысе своей воли, з козаками и з Москвою наехавшы моцно квалтом на господу мою, в селе Сленеве, в маестности его млсти пна Прокона Каминского, до колкодесят човека з оружемъ до бою войне належачым, там же онъ панъ Марько Росланкевич коней двое взял, которые стояли золотых петисот, потом тогож року и мца дня дватцат третего в том же селе и тот цыган вышей менованый забрал кубок серебряный, который стоял золотых тридцати, ронъдик на тасме едъвабъной серебряный, который стоял золотых семидесят, грошей готовых копейками рублей десет, притом отца моего на име Лукаша Маркевича з собою в полонъ взяли зъ малжонкою его и з детми двоима, сестрами моими и не ведет где их задел, а я самъ заледъво ушоль есми только з одною сестрою своею до войска его кор. млсти пна нашего млстивого и вышодшы од рук его о то все з ним паном Марком Росланковичем, где мне право дорогу покажет, правом чынит не занехаю и сию протестацію мою враду вшой млсти кгородскому Мстиславскому доношу и оповедаю и прошу, абы была принята и записана, што, ест записано

Року 4хѣг (1663) мца октября 4 (1) дня оповедано. В небытности его млсти пна наместника Мстиславскаго Козіоль понаместникъ

Изъ акт. кн. Мстиславского уѣднаго суда за 1665 годъ, № 1, 1417 л. 214.

№ 280—1663 г. Октября 5.

Заявленіе Пресвитера Мстиславской братской церкви о. Петра Валюжинича объ истребленіи его личныхъ имущественныхъ и церковныхъ документовъ при взятіи Мстиславского замка Московскими войсками.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерияна с Техановъца Техановецкого воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державъцы будучым.

Земянинъ и богомолец гдарский воеводства Мстиславского, велебный отецъ Петр Валюжинич, презбитер церкви братское Успение Пресветое Богородицы оповедал и протестовал се о том, же в року минулом тисеча шестсотъ пятьдесят четвертом, мца июля оснадцатого дня, кгда вероломный неприятел Москвитин заграничный наступил на панство его кор. млсти пна нашего милостивого вел. княз. Литовское, тогда того дни вышь помененого княз Трубенкий под паркан и замок его кор. млсти Мстиславский з великим войском и гарматою подступилъ и облеглъ, где колко дней без престанку штурмующы тот баркан и замок, мечем и огнем фунъдытус зруиновал, в который замок до свирну вся маестност зошлого отца моего Иоана Валюжинича, священника братского Мстиславского, так маестност его рухомая от мала и до велика, што ено колвек рухомостю назват належит, яко теж и шкатула з справами розными спроважона была, в которой шкатуле были привилея от кнзей их млстей вделныхъ Мстиславских, даная на маестност его жалобливого отчызную, прозываемую селцо Валюжинское, праву земскому вечыстому подлеглое, у воеводстве Мстиславском за Святым озером лежачое и конфирмацые от святобливое памети

кор. их млстей полских на туюж помененую маетност и пляц у в остроже Мстиславском, водле брамы Афанасовской лежащий даные, яко теж и записы розные от розных особъ зошълему родичу жалобливого даные, то ест першый запис от зошълего его млсти пна Самуеля Евпатеевича на копъ двадцат грошей личбы литовское, в которой суме пнзей и сеножат од помененос особы зошълему отцу жалобливого заведена была и ест неподалеку от места, идучы до Каменнаго броду, в певных межах и границах, у сем воеводстве Мстиславском лежащая, которую сеножат в помененной суме пенезей и тепер жалобливый по зошълем родичу своем в спокойном держеню своем мает, а другой запис от зошълых их млстей пановъ его млсти пна Давыда Голынского и ей млсти пни Федоры Сурыновны Давыдовое Голынское малжонковъ зошълему отцу жалобливого на пляц голый, без жадного будынку, в месте его кор. млсти Мстиславлю за барканом, улицою идучы до Девич городка, по левой стороне; противку дому Ничипора Шевца, мещанина Мстиславского, в певных межах и границах лежащий, который пляц от помененных особъ у суме пнзей, у сороку копах твердое монеты талерами и левками грошей личбы литовское зошълему отцу Иоанну Валюжиничу, родичу жалобливого заведеный ест и на рокох земских Трикролских во Мстиславлю очевисто признаный и през енерала Мартина Киселя на тридцат лет без окупна, почавшы от року и термину Покровы Пресвятой Богородицы свята руского за поданым за недел дванадцат пред окупнем обвещеню для спроваженя будынку, албо водлуг узнаня прыятелского плаченя, в моц, в держене и в спокойно уживане поданый и заведеный ест, а ежели бы помененного пляцу на термине выш менованом не окупили и тое вышъ речоное сумы пенезей не отдали, тогды од тридцати лет до тридцати и сполна заплаченя помененое сумы

пнзей, также твердою монетою, талерами, того пляцу он сам и потомки его без жадное од никого препякоды держати могли, которого пляцу жалобливый в помененной суме пнзей правомъ заставным по родичу своем, яко сукъцесор и тепер держачым ест; треттий запис от зошълего пна Ивана Плескачевского на пляц вечной купли, в месте его кор. млсти Мстиславском, на Подоли, идучы от замку до церкви святыя Пятницы по правой стороне, противку двора писара бывшого месткого Мстиславского Михайла Кончыцкого, певных межах и границах лежащий и на рокох земских Михайловскихъ во Мстиславлю од выш речоное особы очевисто признаный и помененный пляц в моц, в держане и в вечно спокойное уживане родичу жалобливого и потомком его през енерала поданый и заведеный, который пляц и тепер жалобливый, яко сукъцесор, по зошълем родичу своем в держеню своем мает; четвертый лист запис от зошълос пни Богданы Семашковъны Еблонския на суму пнзей, на копъ двадцат грошей личбы литовское, у которых грошах копъ двадцати, заведена сеножат над рекою Вехрою, идучы от Каменного броду, сумеж з одное стороны пановъ Курковъ, а з другое стороны от мещанина Кароля Гончара, а с третее стороны от Пятницкое сеножати церковное, которая сеножат в рокох земских признана и в ынтромисью през енерала подана ест, которую сеножат жалобливый и тепер в спокойном держаню своем мает; пятый запис от пновъ Кгабриеля и Антипа Скоролуповъ, брати роконое, отцу жалобливого на суму пнзей, на сорок копъ грошей личбы литовское даный, в которой суме пнзей завели сеножат родичу жалобливого над рекою Вехрою, идучы от Каменного броду, сумеж пновъ Слинковъ и з другое стороны от мещанских сеножателей, а с третие стороны сумеж пни Богданы Семашковъны Еблонское, которая тая сеножат заведена и на рокох земских во

Мстиславлю признана и през енерала в моц в держанье и спокойное уживане родичу жалуючого была подана, которую сеножат жалобливый по родичу своему, яко сукъцесор, в помененной суме пизей и тепер держачым ест, и других обликгов не мало, от розных особъ родичу жалобливого даных, квиты поборовые, поселские и инных справъ не мало, которых себе жалобливый на тот час и припомнет не может. Тогда тое все, такъ маетност рухомая, яко справы верхуменованы, в замку Мстиславском погинули; хочечы tedy жалобливый велебный отецъ Петръ Валюженеч, презбитер церкви Братское Мстиславское, абы то ему часу пришлого не шкодило, сию жалобу свою до книгродских Мстиславских заносит и просит, абы была принята и записана, што ест записано.

Року 4хѣг (1663), мца октября 5 (5) дня, па враде оповедано. М. Козиоль Н. Мстиславский.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго (гродскаго) суда за 1665 г. № 1/1417 л. 189.

№ 281—1663 г. Октября 10.

**Заявленіе земянъ Мишковскихъ объ утра-
тахъ во время Московской войны, съ
нѣкоторыми подробностями о дѣлѣ подѣ
Мстиславлемъ.**

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником, Мстиславским от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерияна з Техаповца Техановецкого, воеводы, старосты Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будучым

Земяне его кор. млсти воеводства Мстиславского, тракту Кричевского, панове Зеновий, Василий и Прокоп Григоревичи Мишковские, братья рожоная, реферуючи и до права посполитого статутаго и конституцыи сеймовой о зги-

нению справ постановленых, жаловали и оповедали и до ведомости урядовое то донесли, иж што в року прошлом тысяча шестсотъ пятьдесят четвертомъ вероломный неприятел москвитин на панство его кор. млсти великое княжество Литовское з великою потугою своею наступовал, в тот час родич жалуючих пан Грегорей Мишковский з дому своего, в селе Мишковичах, у воеводстве Мстиславском стоячого, для певнаго варунку сам з родичкою жалуючих и з сынами жалуючими, такъ теж зо всем спратом домовым и з скринею з справами и розною рухомостю своею до замку его кор. млсти Мстиславского при инших их млстях панах обывателях спровадилсе, в том часе неприятел москвитин княз Трубецкий з потугою немалую под Мстиславль подступившы, штурмами потужными, которых трудно было стримать, добывъши самый паркан и замокъ Мстиславский, огнем фундигусе выпалил, а людей вшелякое кондицией там будучих без милосердя Божого мечом повиыстинал и инных в полон позаберал, родича жалуючих забито, а справы в скрини будучые, меновите привилей от князя Лукгвения на маетност Мишковичи и инные урочища, до тых Мишковичъ належачые, праяду жалуючих зошлому з сего света пану Афанасу Мишкѣвскому даный, а за наяснейшого короля его млсти святобливое памети Жыкгимунта конфирмованый, делчыы листы з его млстю пном Яном Каменским, каштеляном Мстиславским о границу Мишковскую, право набытя вечности през родича жалуючих пана Грегорого Мишкѣвского от пана Крыштофа Лявданскаго маетности, у воеводстве Мстиславском, тракте Кричевском лежачое, званое Соколничъ, дзедзичъ части в Борисовичах и урочища Покачи, до того пляцу в месте Кричевском за Белишином лежачого, также розграничене з его млстю паном Богданом Стеткевичом, подкоморым Мстиславским, до

того квиты поборовые, декрета розные кгородские, земские, трибуналские, асесорские и подкоморские, которых толко жалующие вспомнет могут, то вси в помененой скрыни были, того ведати не могут, чы огнем погорели, чыли тежъ тот неприятел позаберал, зачым жалующые панове Мишковъские, постерегаючи то себе, абы в пришлый час ни в чом ни од кого шкодоват не могли, яко акъторове своих маетностей. на тот час сию жалобу свою до книг кгрдских Мстиславских дали записать, што ест записано.

Року 4хѣг (1663) мца октября десятого дня на враде оповедано. М. Козиоль наместник Мстиславский

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣднаго суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 193.

№ 282--1663 г. Ноября 4.

Заявленіе землянь Бочковскихъ о злоключеніяхъ во время Московской войны.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валеряна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Параднинского державцы установленым будучы

Жаловали оповедал незносным жалем своимъ славетный пан Кгабрыел Грыгорович Бочъкович, мещанинъ Кричевский, за даньемъ себе справы от малжонъки своее пани Устиньи Савиничовны, кгда она за ласкою Божиею вышедшы з неволи з везенъя з рукъ неприятелских московских, на брата своего роженного пана Александра Грыгоровича Бочковича, который на сес час в месте его кор. млсти Могилевском мешкает, такимъ способом о том, иж што в року прошлом тисеча шестсот шестдесятомъ, кгдым взятый былъ в неволю московскую року вышь менованого без бытно-

сти вже моей в час небезпечный так од неприятеля москвитина яко и од козаковъ, под Крычев наступующых, жона моя вышь помененая Устинья спровадила меду до схованъя до места его кор. млсти Могилевского пудовъ шестдееят восемъ ваги могилевское, который на тот час куповано пуд по коп чотыры литовских, скур лосих десет, за которые давано коп деветдееят, пославшы через отца своего а тестя моего зложыла тот товар, нанявъшы комору в месте его кор. млсти Могилевском, который вышь помененый пан брат мой, легце себе поважаючи право посполитое, на такихъ описаного, а тешачысе с того нещасного упадку и неволи моей, не маючи на мене жадных записовъ ани всказовъ правных, тот мед и скуры лосе въ той коморе побрал и без ведомости жоны моее предал, о чом жона моя почувъшы, непооднокрот до Могилева до. М. пана Александра брата моего посылала, упоминаючиyse за тот мед грошей и за лосины, а недочекавъшы тых грошей и сама ездит мусяла, которых грошей и сама одыскат не могла, утративъшысе назад одехала, которую суму пан брат мой у себе держачы через колко год, як хочечы, ими грошми оборочает и пожиткует, в чомъ мне не малая шкода и кривда деет од пана Александра брата моего, о што я з ним, якъ о забране того товару моего, так шкоды и наклады правне чинит не занехаю а на реестре готов показат буду. Который жал свой враду вашой милости кгородскому Мстиславскому доношу и оповедаю и прошу, абы то было до книгъ записано, што ест записано.

Року 4хѣг (1663), мца ноября л (4) дня оповедал. В небытности на тот час пна наместника Мстиславского Миколай Козиоль понаместник.

Изъ актовой книги Мстиславскаго уѣднаго суда за 1665 г. № 1/1417 л. 156.

№ 283—1663 г. Ноября 15.

Заявление землянина Сутоцкого объ обидахъ и утратахъ во время Московской войны.

На враде гдреком крродском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне велможного его мсти пна Миколая Валерияна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы установленным будучы.

Жаłowал, опowiadał y protestował się ziemianin Jego kr. msci woiewodztwa Mscislawskiego y powiatu Pinskiego pan Mikołaj Ormiencykowiez Sutocki, sam od siebie y imieniem braci swojey, ieszcze lat niemających, Samuela y Jakuba Sutockich na ziemiankę iego kr. msci tegoż woiewodztwa Mscislawskiego panią Marynę Moskiewiczownę Andrzeiową Ormiencykowo Sutocką, stryienko swą, takowym sposobem, iz co po smierci nieboszczyka pana Andrzeia Ormiencykowieza Sutockiego, stryia moiego, ona pani Maryna Moskiewiczowna Sutocka nienależnie od roku tysiąc szeset szesdziesiąt pierwszego, od nastąpienia woysk Jego kr. msci w kraie Białoruskie y w woiewodstwo Mscislawskie, z rąk nieprzyiacielskich moskiewskich recuperowawszy, pomieniona stryienka moja gwałtownie zaiechawszy maientnose leżoncą, po stryiu moym panu Andrzeiu Ormiencykowiezu Sutockim zesłego smiercią, to iest Sutoki y z młynem na rzece Sutoce, s poddanemi osiadłemi, w woewodstwie, Mscislawskim leżące, na co żadnego zapisu od małzonka swego a stryia moiego nigdy nie miała, oprócz w Starym siele zapis był, w tymże woiewodstwie Mscislawskim leżące y s tego zapisu ona stryienka moja nieboszczykowi małżonkowi swemu, a stryiu memu, ieszcze przed nastąpieniem nieprzyiaciela moskala na panstwo iego kr. msci zrzekła się y na osobę nieboszczyka stryia

moiego s pewnego kontraktu przyznała, ktore prawo u pana Alexandra Pleskaczewskiego y u małzonki iegomsci Ustyny Kuczukowny, iako mam wiadomosc, z maientnoscia ruchomo po nieboszczyku stryiu moim zostawaia, na ktorych osobliwy proces do urzędu iest zaniesiony, a pomienioney maientnoscii Sutok y Starego siola iuz się zrzekszy, zaiechawszy gwałtownie wszelki pożytki na sie bierze, ktora maientnosć mnie, iako aktorowi, prawem przyrodzonym należy, a połowica tey maientnoscii Sutoki y Starego siola nieboszczyka rodzica moiego pana Adama Macieiwicza Ormiencykowieza Sutockiego, lat kilkanascie darmo nieboszczyk stryiu moym pan Andrzey Ormiencykowiez Sutocki trzymał, iednak rodzicowi memu obiecuiąc za czensć iego połowice Sutok y Starego siola zapłacić złotych tysiąc polskich, na co list zapis rodzicowi mojemu dał był, ktory to zapis w roku terazniejszym tysiąc szeset szesdziesiąt trzecim, msca Septembra dnia osmego na dzień dziewionty, w nocy, niepodaleku miasta Orszy, gdy ia Sutocki naprzod z woyskiem iego kr. msci W. X. Lit. pod Smolensk iachałem, w ktorym woysku od czasu niemalego zostaiąc, tamże pod tym miastem Orszą bez bytnosci moiey woz moy z rzeczoma, nie wiedzieć kto, napadszy zrabowali y ten zapis w tym wozie wzeli y te Sutoki y Stare siolo nieboszczyk stryiu moym pan Andrzey Ormiencykowiez Sutocki rodzicowi memu, a bratu swemu stryiecznie rodzonemu w roku przeszłym tysiąc szeset piendziesiątym u sądu głównego Trybunalnego w Wilnie y czensć swą po smierci swey wiecznemi czasy z maientnoscia ruchomo przyznał za koszt, ktury rodzic moy dawał na prawo czasu zadania nie szlachetstwa stryiu memu od Heronima Malkowieza Sutockiego, ktore prawo pod czas napadnienia na Pinsk rebelizantow kozakow ogniem pogorzało. O co wszystko z nią panią stryienko moją, o odieciu tey maientnoscii oyczynny y dziedzizny moiey Sutok, Starego siola y o pożytki, kturych przez lat kilka

zabrała na dwa tysiąca złotych polskich chcąc prawem czynić, prosił, aby ta protestacya do ksiąg przyienta y zapisana była. И просил его милост пан Миколай Орменчикович Сутоцкий, aby то оповедане и жалоба его до книг кгородских Мстиславских было записано, што ест записано.

Року «х҃҃҃҃» (1663), мца Ноября « (15) дня оповедано. В небытности его млети пна наместника Мстиславского Миколай Козиол понаместник.

Изъ акт. кн. Мстислав. уѣздн. суда за 1663 г. № 1/1417 л. 155.

№ 284—1663 г. Декабря 7.

Заявленіе объ опустошеніи имѣній Полоцкаго воеводы Коптя въ Пинскомъ повѣтѣ м. Янова и Могильна отъ Литовско-Польскихъ войскъ во время Московской войны.

Prot. p. Dworzeckiego urzędника z Janowa o desolatią wsi Sniętowa.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят третего, мца Декабра сегого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Квинвидом Панкевичом, столником и подстаростым Пинским, от велможного его милости пана Яна Короля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, оповидаѣл y solenną swoją zano-sił w ten sposób manifestacyą imse pan Paweł Dworzecki, sługa, dozorca majątnosci iasnie wielmożnego imsci pana Jana Karola Korcia, woiewody Połockiego, nazwaney Janowa miasteczka y Mohilney y przynależności ichmsci, w Pinskim powiecie leżącey, iż co pomieniona majątnosc Mohilenska y Janowska, będąc spustoszo-na y zdesolowana ieszcze od roku tysiąc szescset szescdziesiąt pirszego, iako co nomine osobliwa extat manifestacya, gdy w ninieyszym tysiąc szescset szescdziesiąt trzecim roku, pod czas związku woyska

Litewskiego chorągwie różne y znaczki tudziesz kornety raytarskie, supplementy dragonskie, mianowicie chorągwie imsci pana Szwarcocha raytarskie,—chorągiew imsci pana kanclerza, imsci pana pisarza polnego pana Komorowskiego z chorągwią ksionżęcia imsci pana Wilenskiego, imsci pana Oskirki, sędziego Mozyrskiego, stanowiskiem y ustawicznym aż do teraznieyszego roku przechodami, zabiegami, noclegami, stancyami, braniem nieznosnych exactiy, drapieżstw ubogich poddanych tamecznych ciemiężąc, grabiąc bydła, konie, owce, barany pozabierali, wyniszczyli y do szczętu spustoszywszy zdesolowali, poddanych porospędzali, pogubili, czym do ostatniey pomienioną majątnosc Mohilenską y Janowską przywiedli ruiny; do tego przez różne przypadki z nawiedzenia Bożego tak nieurodzaiem, iako y wygorzeniem ogniem we wsi Sniętowie dymow dziewięc, to iest wszystkiey włosci tameczney z Sniętowem po pierwszym spustoszeniu dymow osmnascie spustoszało, zniszczało y odeszło, poddanych zaledwie kilkadziesiąt kalek, ktorzy do skarbu Rzptej co pełnic mogą zostało, a y ci w ustawicznych żołnierskich exactiach aż dotąd zostaią y ta majątnosc po takowym spustoszeniu, zniszczeniu y zdesolowaniu przez ichmsci panow woyskowych, w związku na ten czas zostaiących, ktorzy na żadne surowosci y karanja prawne, pogotowiu na prozby y ugody najmnieyszego nie-maiąc respektu spustoszenia, ażeby do iakowey na dalszy czas nie przychodził zguby, pomieniony imse pan Dworzecki takowey majątnosci imsci pana woiewody Połockiego pana swojego desolatię do wiadomosci naszej urzędowey doniosszy, dał tę swoię, zostawiwszy salwę do uczynienia szerszey, iezeliby tego była potrzeba, manifestacyey, do xiąg grodu Pinskiego zapisac manifestacyą, што есть записано.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1663 г. № 13015, л. 899.

№ 285—1663 г. Декабря 7.

Заявление землянки Безводицкой объ утра-
тахъ во время Московской войны.

На враде гдрском кгородском Мсти-
славском, передо мною Яном Кулаком,
наместником Мстиславским, от ясне вел-
можного его млсти пна Миколая Валери-
яна с Техановца Техановецкого, воеводы,
старосты и войта Мстиславского, Радом-
ского, Пораднинского державцы будущим.
Земянка его кор. млсти воеводства Мсти-
славского пни Овдотя Волюжанка Матее-
вая Безводицкая, удова, жаловала и опо-
ведала таковым способом, иж што в року
прошлом тисеча шестсот пятьдесят четвер-
того, мца июля осмнадцатого дня, кгда
подступил вероломный неприятел москви-
тин княз Трубецкий под Мстиславль и
штурмы потужные припущаючы днями и
ночми, през три дни и ночы, а четвер-
того дня штурмом добыл тогож року,
мца июля двадцат второго дня, паркан
и замок Мстиславский, а немилосердне
усих людей шляхту и мещан и хтож
колвек был у том городе Мстиславлю,
то всих мечом выстинали и огнем вы-
палили. Тамже будучы сынове мои Але-
ксандер и Петръ Матеевичы Безводиц-
кие, которые заставаючы при том замку
Мстиславском, хочечы веры и цноты до-
тримат королю пну своему, а же при
том замку головы свое положили, при
которых то сынох моих всякие sprawy
были отчыстые вечыстые на маетност Без-
водицы, тут у воеводстве Мстиславском
лежачое, а меновите привилеи королев
их млстей давных, также листы вечыстые,
квиты поборовые, также право признаное
мне от малжонка моего небожчика Матея
Безводицкого чотыриста коп грошей ли-
товских на маетности вечыстой Безводи-
чах, з двором и гумном и зо всею паш-
нею дворною, также и с подданными оселы-
ми и з пляцом вместе его кор. млсти Мсти-
славлю, в баркане, идучы к браме попов-

ской з левого боку претивку пляцу его
млсти пна Яна Савронки, одним боком
сумеж з пляцом его млсти пна Станке-
вича, городничого Мстиславского, а ты-
лом к самому баркану лежачый, до самой
маетности Безводицкого подано и заве-
дено, также справы, квитация от пна
Яна Фронцкевича и од малжонки его пни
Ганны Ячниковны за дойдем долгу от
мене и сына моего Александра Матеевича
Безводицкого до рук их отданого и ин-
шыя справы всякие от мала и до велика,
которих за великим жалем своим и
вспомнети не могу, то все при тых сы-
нах моих зостало, а з них жаден з рукъ
того неприятеля не выскочили, их по-
стинали, чили у полон побрали, о кото-
рых жадное ведомости не маючы о их
самых и о справах тых при них буду-
чых, хочечы, абы мне часу пришлого ни
в чом не шкодило, а не маючы на тот
час где жалобы свое занести, а же на
сес час за щесливим панованем и реку-
перованем короля его млсти пна нашего
милостивого Мстиславля, а яко убогая
удова на сес час мою жалобу враду в.
млсти доношу, и просила пни Овдотя
Валюжанка Матеевая Безводицкая, абы
тое оповедане и жалоба ее до книг крод-
ских Мстиславских была записана, што
ест записано.

Року чхг (1663), мца Декабря семого
дня оповедано. В небытности его млсти
пна наместника Мстиславского Козель
понаместникъ.

Изъ актовъ книги Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго)
суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 79.

№ 286—1664 г. Января 3.

Заявление землянь Гимбутовъ о своихъ зло-
ключеніяхъ во время Московской войны.

На враде гдрском кгородском Мсти-
славском, передо мною Яном Кулаком,
наместником Мстиславским, од ясне вел-

можного пана его млсти пана Миколая Валерияна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Метиславского, Радомского, Пораднинского державцы будучим.

Soleniter protestowali iegom. pan Kazimierz Piotr Gimbut y pani Helena Kmicianka, małżonkowie, powrociwszy do wojewodztwa Mscisławskiego, do domow swoich z kraiov Litewskich, z wygnania, za uspokojeniem od nieprzyiaciela wiarołomnego Moskwicina przez skonczoną z nim comisyą kraiov Białoruskich, o to, iż co w roku przeszłym 1654, msca Julij dwudziestego dnia, gdy nieprzyiaciel moskwicin, złamawszy przysięgę swoją, z niemalą potęgą na panstwo Jego kr. msci nastąpiwszy, miasta, koscioly y wsi funditus popalił, ludzie wszystkie nie folgując y małym dzieciom powyscinał y na ten czas wysz mianowanego roku y dnia nieboszczyk pan Jerzy Rymsza z małżonką swoją panią Hanną Horbacką a teszczą mnie Gimbuta, matką zas mnie Gimbutowey, chroniąc się przed nieprzyiacielem do zamku Mscisławskiego ze wszystkimi dostatkami swoimi uszli, gdzie pod ten zamek kniaz Trubecki z niemalą gromadą woiska Moskiewskiego podstąpiwszy, zamek przez szturm dostał, miasto same y zamek przez szturm spalił, ludzie w oblężeniu będące powyscinał y dostatki wszystkie pozabierał, gdzie tesz y mianowany pan Rymsza w tym zamku Mscisławskim na placu poległ, a pani małżonka onego a matka nas żałujących s tamtego oblężenia zdrowo uszedszy, potym w pułroka y daley w majątnosci naszej nazwaney Radziwonowszczyźnie, w wojewodstwie Mscisławskim leżącey, Panu Bogu ducha oddała, w którym tym zamku Mscisławskim przez tego nieprzyiaciela moskwicina przy inszych wielu dostatkach sprawy y obligi wszystkie na różnych osob zginęły, mianowicie prawo od paniey Zofij Kurcowiczowny, pierwszej małżonki iego pana Rymszy, którym prawem zapisuie wiecznością, iemu panu Rymszy

część sobie od brata swego pana Heliasza Kurowicza wydzieloną we wsi Budohoszczu Olenowszczyźnie, w wojewodstwie Mscisławskim leżące, prawo na też majątnosc Budohoszcz od tegoż pana Kurowicza gdzie on pan Kurowicz ieszcze oddając mianowaną siostrę swą za nieboszczyka pana Jodkowskiego, wydziela iey siostrze swei tę część w Budohoszczu y prawem wiecznym przyznawa, prawo od pana Jodkowskiego, który część sobie w Kondratowskim należącą iey paniey Zofij Kurowiczownie jako małżonce swei zapisuie wiecznością, prawo od nieboszczyka pana Jerzego Rymszy nieboszczyce paniey małżonce onego, a matce nas żałujących paniey Hannie Horbackiey, gdzie on pan Rymsza, iuz po smierci pierwszej małżonki swei, ożeniwszy się z matką naszą, zapisuie oney po smierci swey tę majątnosc Budohoszcz y Kondratowskie, do tego y wszystkie rzeczy ruchome, prawo zastawne przyznane na plac we Mscisławiu od Jozepha Moyżeszowicza żyda za złotych osmset nabyty, obligi na żydow Rasnienkich y inszych spraw, obligow, zapisow niemalę, to wszystko na ten czas w tym zamku Mscisławiu przy nim panu Rymszy zginęło, o co chcąc prawnie mowie, to opowiadanie do ksiąg donosi.

Roku 1664, msca Januarii 3 dnia opowiadano na urządzie. M. Koziół Namiestnik Mscisławski.

Изъ акт. кн. Метиславскаго уѣднаго суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 232.

№ 287—1664 г. Января 11.

Продажная запись на имѣние Манаровщину и др. отъ Федора Яновича Гущи земянину Максимилиану Гущѣ съ заявленіемъ объ утратѣ имущественныхъ документовъ во время Московской войны.

Перенос выпису с книг земских Слоницких его млсти пану Моксымилиану Гущи подлежащій.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ осмого, мсца июня осмого дня.

На роках судовыхъ земьскихъ о святой Тройцы святе римьскомъ припалыхъ и судовъне у Полоцку отправованыхъ, передо мною Яномъ Подьбипентою судею, Михайломъ Невельскимъ подьсудкомъ, а Стефаномъ Нетецкимъ писаромъ, врадниками судовыми земьскими Полоцкими, постановившысе очевисто у суду его млет пан Макьсимилиян Гуца листъ добровольный запис пана Теодора Яновича Гуцы, очевисто перед врадомъ земьским Слонимским признаный и с книгъ вечыстых тогожъ владу выписомъ выданыи, на речъ в нимъ нижеи описаную служащий, покладаль, просечы, абы пер обля тамъ до книгъ справъ вечыстыхъ Полоцких былъ принять и уписанъ. Мы теды, бачечы речъ слушную, тот листъ принявши, велели есмо его до книгъ поменныхъ, уписат, который уписуючы отъ слова до слова такъсе в себе мает:

Выпис с книгъ земьскихъ справъ вечыстыхъ повету Слонимьского.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ четвертого, месеца Генваря одинадцатого дня.

На роках судовыхъ земьскихъ о трохъ Короляхъ, святе римьскомъ, припалыхъ и судовъне у Слониме отправованыхъ, перед нами Криштофомъ Полубинскимъ судьею, Стефаномъ Бруханьскимъ подьсудкомъ, а Криштофомъ Казимеромъ Воловичомъ писаромъ, врадниками судовыми повету Слонимьского, постановившысе очевисто у суду панъ Теодоръ Яновичъ Гуца оповедалъ, покладаль и добровольне листъ запис водле права справлений, даный и належачый его млсти пану Макьсимилияну Гуцы, на речъ в том листе помененую призналъ и при устьномъ сознанию своимъ просилъ, абы тотъ лист до книгъ земьскихъ Слонимьских уписанъ былъ, которы уписат велели есмо, а уписуючы у книги слово до слова такъ се в себе мает:

Ja Teodor Janowicz Huszcza, ziemianin Jego kr. msci wojewodztwa Połockiego, czynię wiadomo y iawnie zeznamam tym moim dobrowolnym, a nigdy nie odzownym wieczystym zapisem, komu by o tym y teraz y na potym będącego wieku ludziom wiedzieć należało, iż mając ja od rodzica mego, imsci pana Jana Jachimowicza Huszczy, po śmierci rodzicielki y dobrodzieyki mey, majątność iemu, rodzicowi memu, prawem wieczystym należącą, nazwaną Makarowszczyzną, Kopciowszczyzną, Konowałowszczyzną, Laskowo, Zaruczewie, sobie na wieczność w roku tysiąc szescset piędziesiąt piątym, dnia osmnastego Julij zapisaną y list na przyznanie tego prawa даны tego czasu, iako też y wszystkie sprawy na tę majątność, przywileia Jego kr. mści y xiążąt ichm. Litewskich na majątność służącą procz kwitow poborowych y inszych spraw tey majątności służących, ktore przy panu Jaroszu Huszczy zostawały, ktore to sprawy, za nastąpieniem nieprzyiaciela Chowanskiego z pod Brzescia do Lachowicz, wszystkie w miescie Jego kr. msci Słonimie ten nieprzyiaciel z szkatułą zabrał, o com sam do xiąg grodzkich Słonimskich w roku tysiąc szescset szescdziesiąt pierwszym zaniósł o te sprawy zginiłone process, a że będąc ja w teraznieyszym moim ubostwie za zebraniem ze wszystkiego od wiarołomnego nieprzyiaciela moskwicina na wygnaniu pilno potrzebny pieniędzy summy na potrzebę moją własną, wziąłem y pożyczylem rękoma memi odliczyłem rękodayney nie contractowey dobrey monety summy pieniędzy pięć tysięcy złotych polskich u ziemianina Jego kr. msci wojewodztwa Połockiego iegomsci pana Maximiliana Huszczy, brata mego stryiecznego, w ktorey to summie tę wyż mianowaną majątność, mnie od rodzica prawem wieczystym y nigdy nie odzownym zapisaną, prawem takowymże wieczystym, iako od rodzica mnie należało, wydane było wyż mianowanemu iegomsci panu bratu memu, za tę summę zapisuie wiecznemi, a nigdy nie odzownemi czasy

wszytko ogułem y namnieyszey rzeczy nie wymiuiąc ani wyłączaiać y nikomu zadnego przystępu ani należności nie zostawiając nikomu, niczym nie pienną, pierwszym ani poslednim prawem zawiedziona, wolną, swobodną, z dworem do tey maiętnosci należącym, gruntami oromemi y nie oromemi, sadami owoszczowemi y chmielowemi, sianożęciami murożnemi, gaiami, lasami, borami, puszczami, chrostami, zaroslami, z karczmami, stawami, rzekami, rzeczkami, zatokami, z wolnym łowieniem ryb, z gony bobrowemi y zwierzynnemi; z łowy ptaszynnemi, z poddanemi maiętnosci tey, ktorzy by po zruinowaniu moskiewskim zostawali, owo zgoła ze wszystkim, a wszystkim, nie y namnieyszey rzeczy tak, iako ta maiętnosc nazwana Makarowszczyzna, Kopicowszczyzna, Konowalowszczyzna, Laskowo, Zaruczewie zdawna w swoich granicach, miedzach, obychodziech, w szerokosciach miała y teraz ma, tak iako by mianowane nie mianowanemn, a nie mianowane mianowanemu wszystko ogułem do tey maiętnosci należało. Ma tedy y wolen będzie wyż mianowany imsc pan Maximilian Huszcza brat moy tey maiętnosci spokojnie wiecznemi czasy sam y successorowie onego, krzywdy kromia żadney ode mnie samego, bliskich krewnych, przyjacioł moich y ni od kogo obcych ludzi dać, darować, zamieniać, przedać, na wiecznosc zastawić y według naylepszego upodobania swego ono obrocić ku nalepszemu pożytkowi swemu; a ieslibym sie, przepomniawszy tego mego dobrowolnego wieczystego, a nigdy nie odzownego, sam przez się, albo przez przyjacioł, bliskich krewnych swoich w tę maiętnosc, w namnieyszą część wstępował y w czym kolwiek iegomsci samemu, albo dzierzacemu od iegomsci w tey maiętnosci przeszkody czynił, albo kto by teraz pod czas nieprzyjaciela zaiachawszy tę maiętnosc iakim prawem nie słusznym, do ktorey nikt żadnego przystępu nie ma y mocy mieć nie będzie, a po uspokoieniu w tey w oyczyźnie do possessy imsci według tego prawa nie ustąpił, tedy mam za to

zaręki tak wiele, iako ważnosc rzeczy wynosi zapłacić, o ktorą zarękę y o naruszenie by w namnieyszym punkcie daię moc pozwać siebie samego y kto kolwiek by w tey maiętnosci był dzierzącym do wszelkiego prawa, sądu grodzkiego, ziemskiego trybunalskiego y Jego kr. msci zadwornego assessorskiego rokiem statutowym y nie-statutowym, pozwem, mandatem pozwać, zakazem zakazać, a tam stanawszy żadnych dobrodzieystw prawnych nie zażywiając, na plenipotentą, na copią z pozwu mandatu, na munimenta nie biorąc pogotowiu nie-prawnych nie zażywiając y rozumem ludzkim wynaydzionych, roku, pozwu, nie burząc chorobą poslanca umocowanego swego nie zostawiając, do wyzszego sądu nie odzywaiąc, posługą Rzeczy pospolitey nie wymawiając exemptami hetmanskimi Jego kr. msci nie zasłaniaiać, ale za każdym zapozwem u każdego prawa stawać mam, za którą zarękę wnoszę euictią na wszelakich dobrach moich leżących, ruchomych, summach pieniężnych gdzie kolwiek będących, a sąd y urząd każdy tak wiele, ile by się ta sprawa przytoczyć miała, na nas samych y ktoby był dzierzącym tey maiętnosci wskazać wolen y mocen będzie, a y po zapłaceniu zaręki by y po kilkakroć razy, przecie ten moy list dobrowolny, wieczysty zapis przy zupełney mocy zostawać ma, o co ia sądu o zły sąd, a stronę o zły przewod prawa pozywać nie mam y mocy mieć nie będziem pod tąż wyż mianowaną zaręką. I na tom ia Teodor Janowicz Huszcza dał ten list moy dobrowolny wieczysty zapis jegomsci panu Maximilianowi Huszczy z podpisem ręki mey y przy pieczęci także z podpisami rąk ichmsciow panow pieczętarzow, ode mnie ustnie y oczewisto uproszonych, z przycisnieniem pieczęci ichmsciow. Pisan w Słonimie roku tysiąc szescset szesdziesiąt trzeciego, miesiaca January pierwszego dnia. У того листу пры печатяхъ подъяисы рукъ тыми словами: Teodor Huszcza ręką swą. Ustnie proszony pieczętarz do tego zapisu od osoby wyż mianowaney Bazyli Władysław Stani-

szewski. Ustnie proszony pieczętarz do tego zapisu od osoby wyż mianowaney Paweł Jan z Kaszub Kaszuba. Ustnie proszony pieczętarz do tego zapisu od osoby wyż mianowaney Jan Krzywobłocki. Которы же тотъ листъ вечысты запис за очевистымъ сознанемъ через особу верху мененую до книгъ земьскихъ Слонимьскихъ есть записанъ. При которомъ сознаню сего листу, ставшы очевисто енераль повету Слонимьского панъ Янъ Кголембевский, квитъ свой иньтромиссийный в той справе водля того запису призналь и до книгъ земьскихъ Слонимьскихъ подаль в тые слова писаный. Ja Jan Gołebiewski, ienerał jego kr. msci powiatu Słonimskiego, oznaymuie tym kwitem im intromissyinym, iż w roku teraznieyszym tysiąc szesceset szesdziesiąt czwartym, miesiąca January iedynastego dnia, z stroną szlachtą panem Janem, Kazimierzem Sobickimi y panem Janem Olickim, byłem wzięty y użyty od imsci pana Teodora Huszczy, gdzie ia ienerał z pomienioną szlachtą, za oczewistą prozbą wyż mianowanego iegomsci pana Huszczy, według prawa przyznanego przed sądem ziemskim Słonimskim imsci panu Maximilianowi Huszczy służącego, majątnosc nazwaną Makarowszczyznę, Kopciowszczyznę, Konowałowszczyznę, Laskowo, Zaruczewie, w wojewodztwie Połockim leżącą, temuż imsci panu Maximilianowi Huszczy ze wszystkimi przynależnościami y przyległościami, iako się sama w sobie, w miedzach, granicach, szerokościach zdawna miała y teraz ma, która teraz w zawoiowaniu Cara moskiewskiego zostaie, przy przyznaniu listu zapisu swego iegomosc pan Teodor Huszcza iegomsci panu Maximilianowi Huszczy wyż pomienioną majątnosc, podług zapisu swego przyznanego, w którym szerzey y dostateczniey opisano y wyrażono iest, przez mię ienerala wyż mianowanego y stronę szlachtę w intromissią, w moc, spokoynę, wieczyste dzierżenie podał y zawiodł, a iegomsc pan Huszcza tą majątnością, iako swoją własnością, według przyznanego, służącego y

danego od imsci pana Teodora Huszczy sobie wieczystego prawa y za podaniem moim ieneralskim wieczystym panem y possessorem zostawszy, to mną ieneralem oswiadczył y opowiedział, a ia ienerał według prawa przyznanego imsci panu Huszczy, iako actorowi służącego, pomienione dobra do wieczystey possessy podawszy, ten moy intromissyiny kwit z podpisem ręki mey, pieczęcią y pieczęciami strony szlachty przy przyznaniu tego listu do xiąg ziemskich Słonimskich dałem. Pisan w w Słonimie roku y dnia wyż pisanego. У того квити при печатяхъ подьпис руки енерала тыми словами: Jan Gołebiewski ienerał. Которы же тотъ квитъ иньтромиспри признаню того листу за признаемъ того квити черезъ вышъ мененого енерала до книгъ земьскихъ Слонимскихъ есть уписанъ, а по записаню и сес выпис с книгъ подъ печатми владовыми его млсти пану Макъсимилиану Гуцы ест выданъ. Писанъ у Слониме. У того выпису при печатехъ владовыхъ подьписи рукъ тыми словами: Криштофъ Воловичъ писар. Скорикговаль с книгами Дилевьский. Которы же тотъ выпис листу, добровольного запису его млсти пана Теодора Гуцы его млсти пану Макъсимилиану Гуцы даного, передъ владомъ земьскимъ Слонимьскимъ признаного, за поданемъ его черезъ его млсти пана Макъсимилиана Гуцу пер облятам до книгъ земьскихъ справъ вечыстыхъ воеводства Полоцкого есть принятый и уписаный.

Изъ актовъ книги Полоцкого земскаго суда за 1663 годъ № 676, л. 826.

№ 288—1664 г. Января 30.

Заявление землянь Свирщевскихъ объ утратѣ имущественныхъ и фамильныхъ документовъ во время осады Мстиславскаго замка Московскими войсками.

На вrade гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским, от ясне

ведможного его млсти пна Миколая Валеряна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы установленным будучи.

Обтежливе жаловали и оповедали земляне гдрские воеводства Мстиславского пан Фома и пан Ян и пан Петръ Свирщевские таковым способом о том, штож дей року минулого тисеча шестсот петдесят четвертого, мсца иуля петнадцатого дня, кгда княз Трубецкий подшол и подступил з войском Московским з великою силою и потугою з розными воеводы и полками арматою под замок его кор. млсти Мстиславский и стоячы тому князю Трубецкому през колко дни, чынечы штурмъ и штурмуючы до замку Мстиславского, а потом учинившы штурмъ валный зо всею силою и полками през гвалт великий усилением добывшысе, высекли и выпалили, в котором замку Мстиславском пред часом запроваждо было маетност наша рухомая: мед, цын, сукна и иншые фанты, справы, листы, привилеи на маетности наши вечыстые, продку нашому наданые, которые справы тамже в замок спроваждоны были с скринейо нег ведома если спалено, або побрано от неприятели, теды там привилей в той скрини князя Михайла Мстиславского на землю, названую Алексинскую, вечно ничым непорушно дано продку нашому Семену Свирщевскому, ему самому, жоне, детем и потомкомъ и щадком их, лежачую у воеводстве Мстиславском, за рекою Вехрою, другой привилей при том тогож Михайла. князя Мстиславского, томуж продку нашому данный на огород вечыстый, в месте его кор. млсти Мстиславском лежачый, на Подоле, над речкою, названую Мстиславцом и видымус в той же скрини был и то в себе мел, который вынятый был с книг кгородских Мстиславских под бытност продка нашего у двору в справах некоторых, и завез был з собою пререченные спра-

вы их млсть панове ревизорове приехали до Мстиславля от его кор. млсти, на тот час за удаем некоторых неприятели наших, якобы продок наш без привилею и наданья тую землю названую Алексинскую держит, теды одеждчаючы их млсть пнве ревизорове зо Мстиславля, огледаче справ продка нашего злетили князю Соломирецкому, а по приеханю до двору продка нашего, княз Соломерецкий преречоные привилеи од продка нашего докладаные пред особою его млсти огледавши, слово в слово до книг кгородских Мстиславских записат росказал и тот видымус тамже в той скрини был, декрет суду головного трибунального выводу нашего и видимус с книг подкоморских ограничя от кгрунтов наших з грунтами мескими Мстиславскими, в той же скрини были два листы розграничя, один з его млстю паном Левковским и с паны Саприновскими крунтов наших названых Алексинских за рекою Вехрою, также квиты цоборовые и квиты поселские и иншых справ не мало было, декретов земских, кгородских Мстиславских и декретов трибунальных з розными особами, которое оповеданя наше слышавшы урад кгородский тут в месте нашем Мстиславском зсланым от его млсти пна старосты нашего, то ест наместника его млсти пна Яна Кулака, сес протест свой до книг заносили и просили пнове Свирщевские, абы тое оповедане и жалоба их до книг кгородских Мстиславских было записано, што ест записано.

Року худа (1664), мсца Января . (30) дня оповедано. В небытности его млсти пна наместника Мстиславского Козиоль понаместник.

Изъ актовой книги Мстиславскаго уезднаго суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 234.

№ 289—1864 г. Февраля 4.

Привиллегиа короля Яна Казимира городу Гомелю, въ виду обѣднѣнїя мѣщанъ Гомельскихъ отъ неоднократныхъ опустошенїй отъ Московскихъ войскъ, освобождающая ихъ отъ податей на четыре года.

Aktykowanie przywileiu Jkm. pana naszego miłosciwego słuźącego wszystkiemu miastu Homelskiemu.

Лета отъ нароженя Сына Божого тысяча шестсот шестдесят сего, мца сентября семнадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Менскомъ, передо мною Мартиномъ Казимиромъ Володковичомъ, городничѣмъ и подстаростимъ Менскимъ, постановившыи очевисто славетные панъ Федоръ Нечаевичъ и панъ Павелъ Овдеевичъ, мещане Гомельские, покладали къ актыкованю до книгъ привилей его королевѣскихъ милосѣты пана нашего милосѣтывого, мѣсту Гомельскому служащїй, на речъ в немъ всередине нижей выражонюю, просечы абы тотъ привилей былъ до книгъ справъ кгородскихъ Менскихъ актыкованъ и уписанъ, который уписуючы у книги слово до слова такъ се в себе маеть.

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xiążę Litewskie, Ruskie, Pruskie, Zmuydzkie, Mazowieckie, Inflant-skie, Smolenskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Oznaymujemy tym listem naszym, komu to wiedziec należy, iako na wszystkich upadłych ludzi, tak osobliwie na tych, których niezyczliwa dotknie fortuna, zwyklis-my mieć miłosciwe baczenie, za wniesie-niem tedy do nas przez niektorych panow rad y urzédnikow naszych dwornych, przy boku naszym na ten czas będących za mieszczanami naszymi Homelskiemi proz-by, ktorzy nie tylko przez spustoszenie y zniszczenie niepoiednokrotnie od wiaro-

łomnego nieprzyaciela moskwicna y kozakow swowolnych do takowego ubostwa y upadku przyszli, że żadną żywą miarą creditorom swoim zaciągnionego długu na municyą się zdobywaiąc pod czas ciężkiego obleżenia fortecy tameyszey (w ktorey przez czas nie mały zostaiąc, głodem psy y kotki iędząc morzylisię) wypłacic nie mogą, ale do ostatney zguby przychodzą, iakoż my, krol, do pomienioney prozby łaskawie się skłoniwszy, a maiąc osobliwy respekt na krwawe odważne ich zasługi i dotrzymanie stateczne wiary i cnoty nam y Rzeczypospolitey. nie mniej też widząc ich wielkie ubostwo, zniszczenie y upadek, a chcąc, aby pomienieni mieszczanie Homelscy do zapomożenia y poratowania iakiego mogli przyse, umyslilismy ich od wrzyskich podatkow y innych ciężarow także od stacyj y podymnych uchwalonych uwolnic, iakoż y tym listem naszym libertacyinym do lat czterech uwalniamy y dalszą łaskę naszą y Rzeczypospolitey na przyszłym da Bog seymie ofiarowac wysz rzeczonym mieszczanom Homelskim zechcemy. Co do wiadomosci wszystkim wobec przywodząc, chcemy mieć y roskazujemy, aby żaden tak podatkow wybierac iako też urodzeni żołnierze nasi stacyi y podymnych wyciągac y wymagac od mieszczan Homelskich y włosci wszystkiey tameczney do wyscia lat czterech nie wazyli pod winami w prawie pospolitym opisanemi. Co dla lepszey wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć wielkiego xięstwa Litewskiego przycisnąc roskazalismy. Dan w obozie pod Huchowem dnia czwartego miesiaca Lutego roku Panskiego tysiąc szescset szesćdziesiąt czwartego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego szesnastego roku. У того привилею его кор. млсти пана нашего милост. печать прытыснена болшая великого Князства Литовского, а подпись рукъ въ тые слова: Jan Kazimierz Krol. Сурьян Павелъ Brzostowski referendarz y pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego. Который

же тот привилей за покладанем и прозбою через особъ верху мененыхъ ест до книгъ кгородскихъ Менскихъ актыкованъ и уписан.

Изъ акт. кн. Минск. градскаго суда за 1665—1670 г. № 11786 л. 600.

№ 290—1664 г. Февраля 10.

Жалоба отъ имени землянь Понятовскихъ на монаховъ Могилевскаго братскаго монастыря по дѣлу о невозвратѣ послѣдними фамильныхъ и имущественныхъ документовъ, сданныхъ на храненіе предъ нашею стѣною на Могилевъ Московскихъ войскъ.

Лета отъ нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ четвертого, мца февраля десятого дня.

На враде гдрскомъ кгородскомъ Мстиславскомъ, передо мною Яномъ Кулакомъ, наместникомъ Мстиславскомъ, отясяне вельможного его млсти пана Миколая Валеріяна с Техановъца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадниньского деръжавцы установленнымъ будучимъ, ставши очевисто его млсть панъ Хриштофъ Богуславъ Понятовский соленною жалобу свою самъ отъ себе и именемъ брати своей на велебныхъ отцовъ монастыря Могилевскаго, при церкви брацькой мурованой в вале будучыхъ, о не оддане до рукъ оповеронныхъ и до схованя данныхъ справъ ку записаню до книгъ кгородскихъ Мстиславскихъ подалъ в тые слова писанный:

Лаловау у опowiadaу, у soleniter protestowaу ziemianin iego kr. msci woiewodstwa Mscislawskiego iegomosc pan Chrystoph Boguslaw Poniatowski sam od siebie у imieniem braci swey rodzoney: imsci xiędza Alexandra Kazimierza Poniatowskiego, kanonika у scholastika Wędenskiego, komendarza Wilenskiego farskiego у imsci pana Adama Joachima Poniatow-

skiego на виелебныхъ ichm. oycow czerncow monastira Mohilowskiego, przy cerkwi brackiey mурованey в вале mieszkających о to, iż в року тисячъ szescset pięćdziesiąt czwartym pod czas następującego nieprzyjaciela moskwicina, wiachawszy do miasta iego kr. msci Mohilowa, sprawy wszystkie з szkatułą wielką, okowaną, czarną, do wiernychъ rąk ichmosciom wиелебнымъ oycom powierzone у do schowania od imsci pana Adama Poniatowskiego dane у в teyże cerkwi mурованey pod ołtarzem wielkim за wiadomością у pozwoleniem oycow starszych przez ręce оуца Antoniego postawione były, о ktore te sprawy żadney wiadomości nie mającъ gdzie się podziały, mianowicie przywileia iego kr. msci на różne urzędy у daniny przodkomъ у rodzicowi ichm. dane, przywilej на wsi trzy, на Siwcowo, на Łohowo у Waraxin, в woiewodstwie Smolenskim, в stanie Jelenskim, nad rzeką Piskłą leżącychъ у на inne wsi, działъ dobrъ oyczystychъ nieboszczyka rodzica ichm. з ichm. pany stryiami у dziedzicami ichm., listy przedaźne, kupne, zastawne urzędownie przyznane, kwity poborowe, podymne, poselskie, służby woienney, pospolitego ruszenia, obligi з przyznania zastawnychъ у kupnychъ wieczystychъ dobrъ, oblig od imsci pana Piotra Kaminskiego, rotm. iego kr. msci на два tysiące у dwiescie złotychъ polskich, oblig od imsci pana Jana Kaminskiego на złotychъ sto polskich, oblig od ieymsci panniey Reginy Kosiłowny bywszey Parukowskiej а potym Berkowey Rzezickiej на trzydziesci kop litewskich, oblig od imsci pana Mikołaja Sołtana на szescdziesiąt złotychъ polskich, oblig od imsci pana Jana Poniatowskiego на pięćdziesiąt złotychъ polskich, oblig od imsci pana Michała Przyszanowskiego на czterdziesci złotychъ polskich, prawo przedaźne у przyznanie Sutok, Parsienowego sioła od imsci pana Jana Wroblewskiego, horodniczego Mscislawskiego, dziada ichm. włokъ dzieściaci u с placemъ в mieście Mscislaw-

skim, w parkanie, za trzy tysiące złotych polskich, prawo sprzedażne y przyznanie od imsci pana Marasima Sczypiły włoki iedney w teyże wsi Sutockiey za sto dwadziescie kop litewskich, prawo sprzedażne we wsi Zabołociu włok szesciu y sznurow kilkanastu od niebosczyka imsci pana Mikołaiia Podhorskiego, a potym spadła ieymsci pani Danielowey Skirmontowey, ktorey ostatek sumy dopłacono kop dwiescie, a ieymse wespoł z małżonkiem swym prawem wiecznym przedali y we Mscisławiu na rokach Troieckich w roku tysiąc szescset pięcdziesiąt trzecim przyznali, prawo sprzedażne y przyznanie ogroda we Mscisławiu od imsci pana Mikołaiia Suchcickiego, z osobna oblig iegomsci xiędzu bratu dany Alexandrowi Poniatowskiemu na dwadziescia y pięć złotych polskich od pana Mikołaiia Suchcickiego, processa od pana Marcina y Michała Poniatowskich na p. Michała Sołemskiego o zataienie pod czas działu lasow w Szumiaczy, mianowicie w Hłuszkowie sztuka włok kilkanascie od paniey Krzyczewskiey, uroczysze w Sonehayłowie sztuka włok kilkanascie, drugie processa o poczynienie szkod y krzywd od Puduikow y poddanych imsc ichm. p. p. Poniatowskim poddanym, listy od imci pana Sołomereckiego arendowne puszczy Szumiackiey y płacenie z niey pniewszczyzny od robienia towarow lesnych iegomsci panu Rybinskiemu pradziadowi onych, drugie listy od imsci pana Stetkiwieza, kasztelana Nowogrodzkiego do dziada ichm. imsci pana Krzysztofa Poniatowskiego o pozwolenie teyże puszczy na budy, ktorey y dopiero znaki Budziszcze zostaią, processa na p. Waclawa Boguszewskiego y dekreta o pobiecie zboża w Czortowey polosie y o zachodzenie lasow y wycięcie z nich slepiotow, ograniczenie maientnosci Bielickiey z imsc panem Sołtanem Mikołaiem od Weremieiek, włoka zastawna od pana Siemaszki w Stromiłozieuczycach, zrzeczenie ciotek rodzonych y siostr za doisciem posagow y kwituiąc z dobr oy-

czystych, macierzystych y spadkowych, assignatia iego kr. msci Jana Kazimierza do skarbu koronnego dana imsci panu Stanisławowi Poniatowskiemu, aby ex nunc na chorągwie iego zapłata oddano, atestatia od oswieconego xcia imsci Jeremia Wiszniewieckiego na zasłużone czwierci dana, przy tym y assecuratia iezeliby ze skarbu iego kr. msci zapłata nie doszła, tedy z swey własney szkatuły zapłaci assecurował się, ktory w teyże potrzebie Beresteckiey w oczach iego kr. msci y wszystkiego woyska od tatar na placu poleg, sprawy zastawne od p. Waclawa Boguszewskiego na wies Krutobereze w tysiącu złotych polskich imsci panu Macie-iowi Rudnickiemu y małżonce imsci dane, w tey że szkatule były i innych spraw y obligow nie mało, także sprawy ichm. panow Kirkorow, sprawy, processa y dekreta na p. Alexandra Makarskiego o zabicie tyransko Stefana Makarskiego rodzzonego swego, gdzie sąd z oczewistej controwersij na roczkach maiowych we Mscisławiu osądziwszy na garło onego z p. Borowskim, z matkami y z żonami onych y z pomocnikami od oyczyzny y y maientnosci leżących iako bratoboiow według prawa odsądził, innych spraw y obligow pamiętać nie mogąc, ieno co pamięć zniesc mogła wypisawszy, o których gdzie by się kolwiek y u kogo pokazały, u każdego sądu y prawa dochodzić y prawem czynić żalobliwy imść pan Poniatowski o zginienie onych nie zaniecha, prosił nas urzędu, aby ta żaloba imsci do xiąg grodzkich Mscisławskich zapisana była

Изъ актовой книги Мстиславского уездного суда за 1665 г., № 1/1417 л. 267.

№ 291—1664 г. Февраля 18.

Заявление землянина Яна Малковича Сутоцкого объ утратѣ имущественныхъ и фамильных документовъ во время осады Мстиславскаго замка.

На вѣраде господарскомъ кгородскомъ Мстиславскомъ, передо мною Яномъ Околовомъ Кулакомъ, наместникомъ, старостою и войтомъ Мстиславскимъ, от ясне велможного его млсти пана Миколая Валерияна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомьского, Пораднинского державцы установленым

Ziemianin jego kr. mści woiewodstwa Mscisławskiego pan Jan Małkowicz Sutocki: żałował y opowiadał o to y takowym sposobem, gdy w roku przeszłym 1654, msca Julij 18 dnia, nieprzyiciel zagraniczny moskiewski z wielkim woyskiem y potengo ludzi na innych następując na państwo jego kr. mści pana naszego miłościwego sam Car Moskiewski z wielkim woyskiem y potengo pod Smolensk podstąpił, a inszych woiewodow s pułkami y ormatą potengną podstąpiwszy kniaz Trubiecki z wielu pułkami y potengo pod zamek Mscisławski podstąpiwszy y przez kilka dni czyniąc szturmy potężne, do zamku uczyniwszy potem ostatni szturm dokoła zamek otoczywszy ze wszystko potengo z armatą gwałtem przez wielkie usilenstwo wyiowski, wysz mianowany zamek ogniem spalili y samych wycieli, a drugich nie mało ludzi w płon zaprowadzili, gdzie majątnosc żałującego rodzica p. Stephana Małkowicza Sutockiego, który ze wszystkim ubostwem, z żono y z dziećmi tam sprowadził się do osady, była ruchomość, to jest pndze gotowe, złoto, srebro, cyna, miedz, szaty y rozne zastawy w sumach zastawione były nieboszczykowi rodzicowi żałującego, ktura była zawczasu przed trwogami sprowadzona do zamku, tamże spraw niemało było, to jest listy

wieczyste nadane przodkom żałującego na majątnosc Rozaiewsko Sutok, tu w woiewodstwie Mscisławskim leżącą od sławney pamieni ichm. książąt udzielnych Mscisławskich, to jest od kniazia Michayły Iwanowicza Ługwieniewa przy którym mianuie służeb cztery przezywających pierwsza służba Zurawlewska, druga Sochinska, trzecia Tarasowska, czwarta Ławrynowska y na plac w miescie Mscisławskim będący za bramo Afanasowsko za wałem, zaraz nad przekopem, na lewey stronie, ydąc z rynku y na sianożenc łoh Jezkowski pod Bykowiczami, między grunty panow Byczkow y panow Zubow y pod gruntem iego kr. mści. Narchowski z drugiey strony łoha Jezkowskiego częsc pp. Małkowiczowie Siemaszkowie trzymaia, ktura ta sianożenc była w zastawie u iegomsci pana Mikolaiia Suchodolskiego, stolnika Mscisławskiego w poliach osmiu, ale rodzic żałującego przed woyną Trubecką okupił był u iegomsci pana Suchodolskiego stolnika Mscisławskiego y pana syna iego mści y zrzeczenie tey sianożenci przyznał był iegomosc pan Suchodolski z panio małżonko swoią na roczkach grodzkich Mscisławskich y te zrzeczenie tamże było w szkatule w tym przywilegiu nazwana niwa Wielkaiia pod siełom Bezhaciowem między grunty Bezhaciewskimi między y grunty Kłesczenskimi, do tego przywileia na potwierdzenie teyże majątnosci, służeb, placu, sianożenci Jezkowskiey y niwy Wielkiey od królów ichm. Polskich, listy rewizorskie, confirmacye swiätobliwey pamieni krola iegom. Zygmunta na tę majątnosc, służby y plac y mianowane sianożenci y niwa Wielka pod Bezhaciowem, listy ograniczenie tey majątnosci Rozaiewa, Sutok, Jezkowego łohu y niwy Wielkiey z roznemi ichm. pany siasiadami y obywatelami woiewodstwa Mscisławskiego, kwit popisu Radoszkowskiego y inne kwity poborowe, popisowe, posielskie kwitacye . . . y na rożnych ichm za obligami, mianowicie kwitacya z obligu p. Stephana Czuchalskiego za odebraniem sumy pndzy

kop. dwudziestu, także prawo wieczyste od pana Ostankowicza na majątnosc włok pienc we wsi Dobryni corce swey y zieniociowi swemu panu Janowi Małkowiczowi Sutockiemu dana y w rokach ziemskich Mscisławskich Troieckich przyznane w roku 164 , list wieczysty dziełczy na majątnosc Sutoki Rozaiewo przyznany w roku 153. w rokach ziemskich Mscisławskich Trzykrolskich zginął, rewersał prawa zastawnego od pana Piotra Zienkiewicza na zastawne majątnosc włok pultrzezia w Dobryni w kopach 30 od pana Ostankiewicza od tescia żałującego, rewersał prawa zastawnego oycu Janu Walużyniczu swieszczenikowi Dobrosielskiemu poddanych osiadłych na imie Chalimon Bortnik, drugi litwin Krzysztoph z budynkami, z gruntem włok sadibnym w kopach 30, dekreta na tegoż Walużynicza o rozebranie y odpędzenie tych chłopow y spustoszenie tey zastawy, prawo wieczyste na Swiną y na Sielec nad rzeko Ostrem w trakcie Krzyczewskim y na plac w miescie Krzyczewskim, rewersał prawa zastawnego panu Michału Podłazkiemu włok trzy gruntu Rozaiewskiego z ogrodami, sianozenciami w kopach dwunastu, zrzeczenie od rodzonych siostr żałującego od pani Hanny Sutockiey Piaczkowskiey y od pani Maryny Sutockiey Saprynowskiey z wyposażenia z czwartey czensci leżących majątnosci y ruchomosci y innych spraw niemało, dekreta sądu głównego trybunального y asesorskich, także dekreta sądow ziemskich y grodzkich Mscisławskich z roznemi pp. obywatelami wciwodstwa Mscisławskiego, osobliwie z oycem Walużyniczem popem Dobrosielskim o rozpędzenie y o rozebranie poddanych w zastawie mających w Dobrym siele y o spustoszenie budynkow, drzewa bartnego na tey zastawie będącego y innych spraw wieczystych, kupnych, zastawnych obligow na rożnych iehm. pp. obywatelow, — tedy te sprawy wszystkie y majątnosc, ruchomosc wszystka do zamku Mscisławskiego przed trwogami były sprowadzone, gdy przy wy-

ienciu przez nieprzyjaciela to wszystko pobrano, czy też popalono z zamkiem, którego z żalu y opowiedania swego żałujący pan Jan Małkowicz Sutocki za niebezpieczeństwem nigdzie przed urząd zanosil bez ziemskiego ani grodzkiego nie było urzendu, a na ten czas za szczęśliwym poniewaz krola iegomsci y za oczyszczeniem tych kraio w wielu nieprzyjacielskich te żaloscne opowiedanie swoje do xiąg grodzkich Mscisławskich donosi y opowiada prosząc, aby była przyjęta y zapisana, што ест записано.

Roku 1664, msca February 16 dnia opowiadano na urzendzie, M. Koziol namiestnik Mscisławski.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго суда за 1665 г. № 1/1417, л. 270.

№ 292—1884 г. Февраля 19.

Заявление землянь Кабатовъ объ истребленіи ихъ имущественныхъ документовъ при пожарѣ Кричевскаго замка во время Московской войны.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком, наместником Мстиславским от ясне велиможного пна его млсти пна Миколая Валерыяна с Техановца Техановецкого воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будущим.

Жаловали и оповедали земляне его кор. млсти воеводства Мстиславского пан Федор Аникеевич, а пан Иван Андреевич Кабаты о то и таковым способом, иж што в року минулом тисеча шестсот петдесят четвертом, кгда неприятел москвитин повставшы на панство его кор. милости и роспустившы войска свое где ми и все воеводство Мстиславское муселисмо с убогих домов наших до замков его кор. милости где хто мог здорове свое уносит и

вбогую маетност свою рухомую, где и мы убоство свое што есмо мели, то все до замку его кор. млсти Кричевского до городны наше спровадили и сами в том замку Кричевскомъ мало не через рокъ мешкали, нижли в року тисеча шестсот петдесят пятомъ, мца мая тринадцатого дня, тот замокъ его кор. млсти Кричевский, нетъ ведома если з допущеня Божего чили тежъ через зраду неприятелскую, згорел и тая маетност наша вся нетъ ведома если погорела, або хто оную забрал, где в том же схованю нашомъ была скриня наша, в которой той скрини были справы наши на маетност нашу вечыстую в селе Петкевичах, тракте Кричевскомъ у воеводстве Мстиславскомъ лежачою, то ест привили святое памети королей их милостей такъже декрета суду головьного трибунального, декрета земские Мстиславские, листы делчыы з их милостями пны участниками нашими маетности наше Песковское, квиты поборовые, пописовые и подымные и иные справы з розными людьми и суседми, которые тые справы и тая скриня наша нетъ ведома если згорела або кому ся до рукъ достала, о которой той скрини и о тых справах жадное ведомости не маем, а если возмем ведомост кто бы тые справы наши забрал и у себе мел, тогда с каждымъ таковымъ у суду належного правом мовити не занежаем, а на сес час сию жалобу нашу до враду ваше млсти кгородского Мстиславского заносим и просим абы была принята и записана, што ест записано

Року 4721 (1664), мца Февраля 1 (19) дня на враде оповедано М. Козіоль наместник Мстиславский.

Изъ акт. книги Мстиславского уѣднаго суда за 1663—1665 годъ, № 1417, л. 274.

№ 293—1664 г. Февраля 27.

Заявленіе Кричевскаго бурмистра отъ имени всего магистрата съ изложениемъ причинъ сдачи Кричевскаго замка Московскимъ войскамъ.

Лета от нароженя Сына Божего тисеча шестсот шестдесят четвертого, мца Февраля двадцат сегого дня.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, передо мною Яном Кулаком наместником Метиславским, от ясне велможного его млсти пна Миколая Валерияна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадинского державцы установленым будучий; ставшы очевисто передо мною понаместником на тот час зостановеным мещанин и бурмистръ его кор. млсти Кричевский славетный пан Яков Козел, тот выпис с протестацыи книг Майдобурских Кричевских на реч в нем ниже мянованую переносечы до книгъ кгородских Мстиславских ку актыкованю подал и просил, абы былъ вписаны, которы тот выпис в книги уписуючы слово в слово так се в себе мает.

Выпис с книг справ местких права мейдобургского Кричевского.

Лета от нароженя Сына Божего тисеча шестсот шестдесят первого, мца Декабря дватцатого дня.

На враде его кор. млсти местском Кричевском, передо мною войтом Романом Бочком, на сес час будучым от ясне велможного его млсти пна Миколая Стефана Паца, воеводы Троцкого, старосты Кричевского и Клучицкого, Виженского, Сейвенского державцы и перед нами бурмистрами, райцами, тавниками сего року на справах заседающими, постановившысе очевисто славетный пан Яков Козел бурмистръ Кричевский и з братаничом своим Осипом Козлом, оповедане и жалобу

свою до книгъ местких Кричевских Майдобрских записати дали, в тые слова писаную. Жаловали и обтежливе оповедали славетный бурмистръ Кричевский пан Яков Алексеевич Козел и братанок его Осип Ларкович Козел тым и таковым способом о том, што нам будучы в облеженю в замку его кор. млсти Кричевском от колку лет и рок през престане первой за наступенем на панство его кор. млсти пана нашего милостивого от козаков ребелизантов, которые учинившы бунты противку его кор. млсти пна своего и на реч посполитую и панов своих руку поднявшы, подступуючы под замок Кричевский, не по однокрот усилением з великою потугою штурмуючы до замку его кор. млсти Кричевского, добываючы оног от некоторых козаковъ, на тот час Пан Бог рачыл ухват, нищечы и пустошечы панство его кор. млсти, а потом поддавшисе в моц и поднявшы его царскую милост Цара Московского на панство его кор. млсти, хочечы до остатку зничит и з панства его кор. млсти вытиснут, который Цар Московский в року минулом тисеча шестсот петдесят четвертом з великою силою и потугою усилением зо всим царством своим сам его царская милост под город Смоленскъ з войском подступил, а иншое войско воевод з розными полками под розные замки казал подступит и штурмы чынит и добыват, сеч, палит и в полон брат, напервей замок Мстиславский выняли и высекли и выпалили, замок Оршанский, Дубровны и Горы также внивеч обернули, спустошыли и выпалили, а нам седечы в замку зо всею маетностю и худобою своею спроваженою пред часом тривожным небезпечным до зхованя, в котором замку седечы нам всим мешчаном места Кричевского в облеженю през колко рок от тых козаков и за наступенем неприятским московским в томже року вышменованом, а потом в року тисеча шестсот петдесят пятом знову по москвити-

ну за наступенем после неприятеля московского козаки наступили, видечы нам всим мешчаном его кор. млсти Кричевским, же вжо трудно пришло и до убозства и зниченя пришли и голоду приняли толко, з голоду поумераты было бо приспособит не было откул, а не сподываючысе и не чуючы от его кор. млсти пна нашего милостивого помочы рекупороват и ретоват и вызволит нас с того тяжкого и великого облеженя през так час немалый будучы нам у в облеженю у в осаде а чуючы то, же колко замков под моц его царскую милост поддалисе головные замки напервей Смоленскъ, Дорогобуж, Могилев, Шклов и иншы замки и замечки якож и мы, видечи то над собою, а будучы поблизу границы Московское, а немаш откул помочы и пожывеня приспособит, рады не рады мусели не поддаючысе москвитину, але поддалисе в моц козаком, розумеючы и сподываючысе, што они на нас милосерде и литост и бачене мет будут, замок его кор. млсти Кричевский здали и сами себе в моц их поддали, которые не дбаючы на боязнь Божю и писмо светое и на сумнене и шлюбование свое, шлюбуючы нам ни в чом нас зрадит, выпровадившы нас всех мешчан Кричевских зъ замку Кричевского на посад на помешкане в дома наше, а сами в замку зостали, жадного з нас не зоставили, толко душами выпровадили и до маетностей худобы наше, в зхованю в замку будучое, не допустили, а потом взявшы умысль свой злый небогобоязный, мешкаючы колко недел в том замку, маетность нашу, што им уподобало, то себе брали, а побравшы и замок спалили, справ не мало было, обликгов на розные особы, на мешчан Кричевских и право зоставное и на враде признаное, лист самый и выпис с книг земских Мстиславских роков Троецких и завожене енералское в моц и в держене поданое от небожыка Офанаса Логвиновича Судиловского в селе Судиловичих, за ре-

кою Сожом, у воеводстве Мстиславском лежаком на две уволоки померы скарбовое волочное мне и брату моему Ларку Козлу, а отцу братанка моего з огородом и з присадою, пашнею, з околицою, выпусками, дубровами, лесами, з деревом бортным, зо пчолами, з сеножатми, реками, речками, з ловы бобровыми и з ловы рыбными и зверынными, зо всякими пожитки и доходы у сороку копах гршей литовских, которое тое право и облигги нет ведома, чили козаки взяли, або в замку згорело, яко замок спалили. Которое жалобы свос, до враду вшей млсти до тых час не заносили с тых причин, же все за небезпеченством от неприятеля московского, а тепер за щасливым панованем и очищенем его кор. млсти на сес час доносим и оповелаем и просим пнове Козлы, абы было записано. Што ест записано и сес выпис с книг местких майдобурских Кричевских под печатью вradoвою и с подписом руки моее мене войта пну Якову и Осипу Козлом ест выдан. Писан у Кривече. В того выпису печат маистрату его кор. млсти Кричевского ест притиснена, а подпис руки на тот час будучого войта тыми словы: Роман Бочко рукою. Которы тот выпис с книг за пренесенем з маистрату Кричевского за поданем от славетного пна Якова Козла, бурмистра Кричевского, до книг кгородских Мстиславских ест вписанный.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго суда за 1663—1665 г. № 1/1417 л. 289.

№ 294—1864 г. Марта 15.

Жалоба землянина Петра Понятовскаго на Несвижскаго войта и старосту о присвоении денегъ и драгоценностей, отправленныхъ для выкупа родственниковъ перваго, бывшихъ въ Московскомъ плѣну.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестьсотъ шестьдесятъ четвертого, месеца Марца петнадцатого дня.

Proces im. pana Poniatowskiego na pana Mikołaja Szachna.

На враде кгородскомъ Берестейском, передо мною Герономомъ Казимеромъ Еленскимъ, хоружимъ и подстаростимъ Берестейскимъ, заловаѣ, опowiadaѣ y soleniter się protestował imsc pan Piotr Poniatowski, ziemianin Jego kr. msci powiatu Halickiego na pana Mikołaja Szachna, woyta miasta iasnie oswieconego xiążęcia imsci Michała Radziwiła na Nieswieżu, Olyce, kasztellana Wilenskiego, Nieswieża, w woiewodztwie Nowogrodzkim, w W.X.L. leżącego y imsci pana Stephana Kazimierza Trypolskiego, starostę Nieswiezkiego, takowymъ sposobem, iż w roku terazniejszymъ тysiącъ szescsetъ szescdziesiątymъ czwartymъ, msca January dwudziestego szostego dnia, gdy imsc pan Piotr Poniatowski czeladzъ swoje, na imie urodzonego Jana Putiatyckiego y Zacharyasza chłopca swojego z sumą pieniędzy gotowych, ktorychъ było we złocie czerwonychъ złotychъ osmdziesiątъ y два, we srebrze grubey monety dwiescie czterdziescie trzy złotychъ, drobneyъ zas monety w iednymъ worku złotychъ dziewięsetъ pięcdziesiątъ pięć, w drugimъ worku złotychъ sto dwadziescia, w trzecimъ różneyъ monety złotychъ pięćsetъ dziesięć, przytymъ kanakъ złoty z dyamentami, perłъ sznurowъ iedenascie y wielkichъ perłъ dziewięć, kupione iako kanakъ takъ y perła za złotychъ osmssetъ y dziesięć, sumą wynosiło złotychъ trzy тysiące pięcdziesiątъ, którą summę mianowanąъ posyłaѣ przezъ czeladzъ swoją imsc pan Poniatowski do miasta Szklowa, w powiecie Orszanskimъ leżącego, do imsci pana Marcina Bilkiewicza, sługi imsci pana Zamoyskiego, за więznia moskala на imie Iwana Iwanowicza, monastyrу Strzeleckiego holowę, за ktorego на odmiane z więznia moskiewskiego z Smolenska братове родzone imsci pana Poniatowskiego на imie pani Zofia Bronowska Stanisławowa Poniatowska y pani Jadwiga Zorowska Woyciechowa Poniatowska z dziatkami y czeladzią swoją miały bycъ wyzwolone z więznia, за doy-

sciem na odmiane moskala pomienionego, ktora czeladz mianowana imsci pana Poniatowskiego, wyslana z domu od pana z powiatu Halickiego z suma pomieniona, gdy przyiachali do Nieswieza, pomienionego postrzegszy pan Mikołay Szachno, woyt Nieswiezki, iż z pieniędzmi zdaleka iada, xzęciu imsci na ten czas przytomnemu to doniosszy, za roskazaniem xcia imsci czeladz imsci pana Poniatowskiego, bez dania żadney przyczyny do złego, onych niewinnie, gwałtownie, lekkomyślnie samych y sumę wszystkę co kolwiek z sobą na okup wzięli, z wozem, z parą koni, ktore konie kosztowali złotych dwiescie pięćdziesiąt, do zamku Nieswiezkiego zaprowadził y do imsci pana Stephana Kazimierza Trypolskiego, starosty Nieswiezkiego oddał, gdzie imsc pan starosta za roskazaniem xcia imsci sam sumę wszystkę woz, rzeczy, konie y co kolwiek było gwałtownie pobrał, a czeladz za wartę do więzienia wziąć kazał, gdzie za wartę będąc czeladz utrapiona, widząc, iż wielką szkodę we wszystkim ponoszą y niewinnie więzienie cierpią, uprosilisię przez ludzi dobrych pan Putiatycki, obiecuiąc nazad powrocic, aby dał o tym gwałcie panu swemu wiedziec, a drugi chłopiec za wartę iest zatrzymany, ktorego imsc pan Trypolski różnemi sposobami, groźbą, strachami, biciem, okowami na ostatek przyprowadzeniem kata dla męk, aby opowiadali, czyie by te pieniądze, woz, konie były y czy prawda, to że do Szkłowa na okup za moskala te pieniądze wzięli, na co Putiatycki listy różne iako do pan Poniatowskich, w więzieniu będących, od różnych braci y przyjaciół pokazywał, tak też list imsci pana Sieniawskiego do gubernatora swego Szkłowskiego y insze listy y dowody produkował, że właśnie do Szkłowa w tey potrzebie posłany, iednak imsc pan Trypolski, uwiedziony chciwoscią sumy, żadney rzeczy nie wrocil, ale tylko iednego Putiatyckiego uwolnil, o czym gdy Putiatycki w powiat Halicki dał panu swemu wiedziec, imsc pan Poniatowski, sam przy-

biegszy do Nieswieza, wielce żalony będąc, naydzie chłopca za wartę, rzeczy wszystkie, pieniądze, woz, konie zabrane u imsci pana starosty, wnet skargę przelozył xiążęciu imsci o niewinnym zabraniu sumy na okup wzięney, wozu, koni, rzeczy, wzięciu czeladzi do więzienia, prosząc pokornie, aby xiąże imsc kazał wszystko powracac y czeladnika z więzienia uwolnic po długich przez dni kilka prozbach xiąże imsc zarzucił iż, imsc pan Poniatowski takiey sumy puleczwartu tysięcy sam miec nie mógł y ta suma czyias, insza nie iegomsci była, iednak nakloniony usilną prozbą zaledwie kazał imsci panu staroscie lubo nie wszystko powracac, gdzie imsc pan Trypolski starosta czerwonych złotych siedmdziesiąt y szesc, dziegami srebrnymi moskiewskimi złotych dwiescie dwadziescia, przy tym kanak dyamentowy złoty, pereł sznurow iedenascie y większych pereł dziewięć imsci panu Poniatowskiemu wrocil, ostatek wszystko sobie zatrzymawszy, nie wprzod iednak tę sumę mianowaną, kanak y perła xże imsc kazał wrocic, aż imsc pan Poniatowski poniewolnie musiał od siebie dac kwitacyą magistratowi Nieswiezkiemu, iż się imsci z odanych rzeczy dosic stało, mianowicie z summy odebrany pewney iako w kwitacy szerzey opiewa, a ostatek summy mianowaney wziętey zostac złotych tysiąc czterysta trzydziesci u xiążęcia imsci, którą xiąże imsc kazał wydac panu Wieremieyczykowi, słudze swemu, na towary lesne y insze potrzeby swoje. Zaczyn imsc pan Poniatowski w samey nieoddaney sumie pomienioney y w inszych rzeczach y nakładach wiele szkoduie, a mianowicie dla zatrzymania tey summy panie Poniatowskie z dziećmi swemi y czeladzią w ciężkim więzieniu nieprzyjacielskim niewypowiedziane utrapienie y ciężar cierpiec muszą y uwolnione byc nie mogą, a pomienionego chłopca Zacharyasza do tych czas w więzieniu maiąc xiąże imsc ciężkim onego głodem y zimnem morząc, uwolnić nie chciał y nie ka-

zał, o co wszystko imsc pan Piotr Ponia-
towski iako o zahamowanie gwałtowne
czeladzi, zabranie summy, o wrocenie na
się daney poniewolnie kwatacy, tak też o
wszystkie szkody y nakłady chcąc z zę-
ciem imscią prawem czynić, dał tę pro-
testacyą do xiąg grodzkich Rzesckich,
prosząc, aby przyięta y zapisana była,
што есть прынято и записано.

Изъ актовой книги Брестскаго град. суда за 1664 г.
№ 7084 л. 316.

№ 295—1664 г. Марта 15.

Заявление о дѣятельности обывателя Ошмян-
скаго повѣта Андрея Рогинскаго во время
Московской войны.

Na urzēdzie tutecznym grodekim Wi-
lenskim stanowszy personaliter urodzony
iegom. pan Szymon Bochdanowicz, dworza-
nin Jego kr. msci, zaniusł tę solenną pro-
testacyą imieniem instygatora W. X. Lit.
y iego delatorki, iako samey niżej opisaney
sprawy y žaloby actorki, to iest od uro-
dzoney ieymsci paniey Zuzanny Brzostow-
skiej Kazimierzowey Dziewiałowskiej,
chorążyney powiatu Oszmianskiego, w ten
sposob y o to przeciwko panu Andrzejowi
Krzysztofowiczowi Roginskiemu, obywate-
lowi powiatu Oszmianskiego, iż on nic
nie respectuiąc na urodzenie y stan swoy
szlachecky za skoro ieno wia-
rołomna Moskwa obieła miasto stołeczne W.
X.Lit. Wilno, przedalesie do nich, a iako
odszcze pieniec kosciola S. y katedry Rzym-
skiej, mocą, radą y zaciągając wielu ludzi
obywatelow, aby pod Moskwe się poddawali,
byles do tego wodzem nic na boiazn Bożą,
ostrosć prawną y na urodzenie swoje szla-
checkie nie respectuiąc wszystką mens
założyles w zdradliwey sile moskiewskiej,
a łaski Bożey y osobliwego szczęścia Jego
kr. msci nices nie uważał, ale cale wszyst-
kich wojowałes do poddanstwa moskiew-
skiego, a gdy Jego kr. mosć pan nasz

miłosciwy zacnych wielu ludzi z informa-
cyią swoią wysłał tu w W. X. Lit. w wo-
iewodstwo Wilenskie y w insze, aby rzekomo
quidem hramote brali, a wprzud Panu
Bogu; potym krolowi Jegom. y Rzptey
cnotę, wiarę swą stateczne do skutku za-
trzymywali, miedzy ktoremi iako rodowi-
tego szlachcica wysłał iego kr. mosć uro-
dzonego pana Kazimierza Dziewiałowskie-
go, chorążego Oszmianskiego, ktury wpro-
wadziwszy się iako prawdziwy y życzliwy
syn oyczyny miedzy wielo wami nieżyczli-
wemi iego kr. msci y wszystkiey Rzptey,
iakoż ten pan chorąży, mieszkając rzekmo
pod hramotą, wielu zacnych ludzi tu iuż
pod Moskwą znalazzy, przywoził do życz-
liwosci krulowi panu y Rzptey, o ktorey
iego przychilney życzliwosci wm. panie
Andrzeiu Roginsky zrozumiawszy, zaraz
dales wiedzieć moskalowi starszemu, ktury
w zamku Wilenskim mieszkając tytułował
się być woiewodo Wilenskim, o tym, iż
pan Dziewiałowski iest życzliwy Jego kr.
mosci, a nie Carowi Moskiewskiemu, za
kturym przez cie, panie Roginski, udaniem
ten zdrayca moskał nasłał moskwy pod
sto koni na dum, nazwany Romieykiszki,
w powiecie Oszmianskim leżący, gdzie ze-
szłego pana Dziewiałowskiego w roku
tysiąc szescset piędziesiąt dziewiatym, mie-
siąca Nowembra dziesiątego dnia, ta mo-
skwa napadszy, samego pana Dziewiałow-
skiego związali, dwur z gumnami spalili
y tegoż roku y dnia do dworu wm., panie
Andrzeiu Roginski, nazwanego Poholszy, w
powiecie Oszmianskim leżącego, zaprowa-
dzili, rzeczy ruchomych zabrawszy, wm.
panie Roginski, zostawili, a mianowicie;
koni sztyry szpakowatych, za ktore dano
złotych pięćset, rumak tarantowaty, za kto-
rego dano złotych trzysta, rumakow gniadych
dwa, za nie złotych danoc ztyrysta, karych
koni dwa, za nie dano złotych dwiescie
pod giedzdkow chłopskich iedynascie za nie
złotych trzysta trzydziescie, na tych ko-
niach wyprowadzili różnego zboża beczek
cztydziescie, za ktore pułtrzeciasta złotych,
bydła rogatego trzydziescie, lekko szaciąc

złotych szescset, owiec starych dwadziescie, za nie złotych sto, swin starych pietnascie za nie złotych osiumdziesiat, suknie: guntusz czarny sukieny, risiami nozkowymi podszyty, z guzami zlotemi, z rubinami kosztował złotych szescset, drugi kuntusz sukieny, lisami podszyty, z guzami srybnymi zlocistymi kosztował złotych dwiescie, żupan atlasowy karmazynowy kosztował złotych pułtorasta, żupan żuły atlasowy, przy nim dwa tuziny guzikow złotych szmaragami kosztował złotych trzysta, żupan dorchy mienioney, guziki srybne zlociste dwa tuziny kosztował złotych sto dwadziescie, żupan kitayczany fiałkowy kosztował złotych sto, żupan musułbasowy wiszniowy z guzikami zlocistymi dwa tuziny kosztował złotych sto, z łosiey skury deliia, przy kturey z obustron dziurki zlociste srybne y sznury złote z yglicami zlotymi srybnymi kosztował złotych sto, posciel karmazynowa tabinowa, poduszki trzy, wał, płotek y kołdra kosztowało złotych pułtorasta, kożuszek atlasowy papuży, gornostajami podszyty, kosztował złotych sto dwadziescie, pierścieniow diamentowych dwa: w iednym dziewięć diamentow, a w drugim tablica diamentowa, te obadwa kosztowali złotych pięćset, łyżek srybnych szesć, ważyli grzywien trzy, za nie złotych szesdziesiąt, czara srybna biała w pułgarca, a druga w kwarte ważyli grzywie pięć, za nie złotych sto, czarka zlocista do gorzałki, za nie złotych piętnascie, pas haftowany srybrem zlocistym oprawny kosztował złotych pięćdziesiąt, kobierzei cztery kosztowali złotych sto dwadziescia, kilimy perskie dwa, za nie złotych pięćdziesiąt, dorohy dwie karmazynowe kosztowali złotych czterdziescie, kolasa skurzana kowana złotych sto, szabla błachmalowa zlocista, za nie złotych pułtorasta, pałasz oprawny zlocisty, za nie złotych sto, kaftan czarny atlasowy z guzikami drobnymi zlocistymi kosztował złotych osiumdziesiat, siodło aksamitne fiałkowe zlociste oprawne s czapragiem y s potrzebami kosztowało złotych sto, siodło sukienne granatowe zlociste oprawne kosztowało

złotych szesdziesiąt, siodło iaszczarowe aksamitem karmazynowym kryte zlociste oprawne kosztowało złotych pułtorasta, siodel cztery iednakich sukнем granatowym kryte y s płatami kosztowali złotych sto, do tych siodel uzdy y wszystkie potrzeby zabrali, kocioł piwny wielki, cebruw pięć, kosztował złotych sto, miedzianych kuchennych kotłuw dwa, a mosiadowych kuchennych cztery, kosztowali złotych pięćdziesiąt, cyny, pułmiskow tuzinow cztery, talirzow także tuzinow cztery, kosztowali złotych dwiescie, iaszczow cynowych dwa, ieden we dwa garcy, a drugi we trzy kwarty, kosztowali złotych piętnascie, puzdro gdanskie szklanymi flasami w garcy siedm, kosztowało złotych piętnascie, puzdro szklane w garcy trzy, za siedm złotych kupione, puzderek małych dwa, za nie złotych dwanascie, szkatuła s prawami y z obligami, taż moskwa wziełi w chłopow wołow dziesięć, za ktore złotych pułtrzeciasta; ktore te wyżej mianowane rzeczy ta moskwa do dworu iegom. pana Roginskiego zaprowadziwszy, przy onym wszystko zostawili, a samego iegom. pana Dziewiałtowskiego do Wilnia zaprowadzili, tam go tyrańską zamordowali. O ktore zamordowanie y za branie tych mianowanych rzeczy protestujący pan Bohdanowicz ofiarował, iż in foro fory iegomsc pan instygator y ieym. pani choronżyna Oszmianska z iegom. panem Roginskim prawnie czynic mają, a teraz żądał, aby te opowiadanie do xiąg przyjęte y zapisane było, co otrzymał.

Roku 1664, msca Marca piętnastego dnia na urządzie opowiadano, Hrehory Chominski, podstarosci Wilenski.

Изъ связки докум. Вилен. град. суда за 1664—1679 г. № 4614 л. 327.

№ 296—1664 г. Марта 26.

Заявление о дѣятельности въ Пинскомъ повѣти во время Московской войны ротмистра польскихъ войскъ Фирлея и его компаніи.

Protestacya xiążat Czetwertenskich na p. Firleia.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят четвертого, мца Марца двадцат шостого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, опowiadał y soleniter protestował oswiecony xiąże iegomsc Stephan Swiatopolk na Czetwertni Czetwertenski, podkomorzyc woiewodstwa Brasławskiego, rotmistrz Jego kr. msci, iako przyrodzony opiekun xiążat Mikołaiia y Alexandra Swiatopolkow Czetwertenskich, Kasztelanicow Minskich, synowcow swoich, na wielможного iegomsci pana Mikołaiia na Dubrowicy Firleia, staroscica Lubelskiego, iako rotmistrza, a iegomsci pana Gorayskiego poruczника, panow Brzozowskich, pana Pelhe towarzystwo i inszą kompanią teyże chorągwie, samemu iegomsci panu Firleiowi imiony y презwиска wiadomemi o tem, iż iegomsc pan Firley s korony polskiej do wielkiego xіęstwa Litewskiego dla ochrony majątnosci swojej Dubrowicy, w powiecie Pinskim leżącej, chorągiew prywatną y na publiczną obronę zaciagnowszy, legce poważając zwirzchnoscią Jego kr. msci pana naszego miłosciwego y nie sie nie oglądając na surowosć prawa pospolitogo; konstytuciami seymowemi obostrzonego, aby żołnierz koronny do xіęstwa Litewskiego nie przechodził, iako dał xiążęciu iegomsci sprawę pan Nikifor Jachimowicz, urzędnik majątnosci Siechowskiej, w Pinskim powiecie leżącej, iż w roku teraznieyszim tysiąc szescset szescdziesiąt czwar-

tego, msca Marca dnia czternastego, nastawszy gwałtownie na pomienioną majątnosć Siechowy xiążat paniat kasztelanicow Minskich, wielkie szkody ubogim poddanym w wybieraniu stacy pieniężnych, zboża różnego, bydła, fantow y inszych ruchomosci przez два dni y два noclegi stojąc poczynili, w ostatku drzwi, ławy okiennice, uszaki, naczynia różne domowe, beczki, kadzi, cebry, szafliki y insze do gospodarstwa należące ogniem popalili y wielkie a nieznosne krzywdy, o czym osobliwy rejestr iest spisany, że więcey niż na pułtora tysiąca złotych uczynili, o co chcący wszystko xiąże iegomsc pan podkomorzyc Brasławski, postrzegając całosci xiążat synowcow swoich, in minorenitae zostaiących, z iegomscią panem Firleiem, iako rotmistrem in foro fory правне czynić, tę swoją do xiąг grodzkich Pinskich donosi protestacją, prosząc, aby była przyjęta y zapisana, што есть записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1663 г. № 13016 л. 560.

№ 297—1664 г. Марта 26.

Перечень убытковъ въ имѣніяхъ князей Четвертинскихъ, причиненныхъ ротмистромъ польскихъ войскъ Фирлеемъ во время Московской войны.

Registr szkod od p. Firleia.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят четвертого, мца Марца двадцать шостого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, постановившысе очевисто Стефан Вроблевский, енерал Его кор. млсти воеводства Минского, реестръ списаня в маетности ясне освещеных княжат их

млет Миколая и Александра Четвертенских, каштеляничов Минских, названой Сеховах, в Пинском повете лежачой, од компании хоругве его милости пана Миколая Фирлея, старостича Любелского, почыненых шкод ку актыкованю до книг кгородских Пинских признал и подал тыми словы писаный:

Regiſtr ſpisania ſzkod, poczynionych w maiętnosci iasnie oſwieconych xiążąt Mikołaiia y Alexandra Czetwiertenskich, kasztelanicow Minskich, we wsi Siechowach, w pинskim powiecie leżącej, od kompaniey chorągwie wielmożnego iegomsci pana Mikołaiia na Dubrowicy Firleia, staroscica Lubelskiego, w roku tysiąc szescset szescdziesiąt czwartym, dnia czternastego y piętnastego miesiąca Marca. Naprzod u Kuzmy Moszeyka gotowego żyta w ziarnie wzięto czwierci dwie, czwierz przedawano po złotych dwanasie, czyni złotych dwadziescia cztery, chust różnych białołowskich wzięto za złotych trzydziescie, uczyni złotych szescdziesiąt szesc; u Tereszka Szeypa wzięto iarego żyta pułtora czwierci, czyni złotych osmnasie, gotowych pieniędzy odięto złotych piętnasie iałowice zarznięto, za którą dawana złotych dwadziescia pięć, chust białych męzkich y białołowskich wzięto za złotych dwanasie, uczyni złotych siedmdziesiąt; u Leska Popowicza iarego żyta wzięto pułtrzeci czwierci; czyni złotych trzydziescie, owsa osmak dziewięć po złotych trzy, czyni złotych dwadziescia siedm, ięczmienia wzięto osmak dwie po złotych cztery, czyni złotych osm, pieniędzy gotowych odięto złotych dwadziescia pięć, siekiere y fantow różnych za złotych szesc, to wszystko uczyni złotych dziewięćdziesiąt szesc; u Ostapa Kowaleniaci iarego żyta zabrano czwierci dwie po złotych dwanasie, czyni złotych dwadziescia cztery, owsa osmak pięć po złotych trzy, czyni złotych piętnasie, ięczmienia pułtory czwierci złotych osmnasie, bobu osmak pięć po złotych trzy, czyni złotych piętnasie, pszenice osmaka złotych siedm, kose do koszenia siana, za którą

złoty ieden, sierzpow pięć, za które złoty ieden, pieszen dwie na wyrobienie barci, złoty ieden, miodu przasnego pułtora wiadra, to uczyni złotych osmnasie, białych chust różnych za złotych piętnasie, wieprza ubito za złotych szesnascie, uczyni to złotych sto trzydziescie ieden; u Borysa Machnowicza wzięto owsa osmak dziewięć po złotych trzy, uczyni złotych dwadziescia siedm, iarego żyta pułtory czwierci, czyni złotych osmnasie, ięczmienia czwierz, złotych dziesięć, bobu pułosmaki złotych trzy, miodu przasnego wiader trzy po złotych piętnasie, uczyni złotych czterdziescie pięć, białych chust za złotych szesc, to wszystko uczyni złotych sto dziewięć; u Miszka Halandy żyta pułtory czwierci, czyni złotych osmnasie, owsa pułtory czwierci, złotych dziewięć, ięczmienia osmak pięć, czyni złotych trzydziescie dwa, wieprza karmnego zabito, za którego dawano złotych dwadziescia, chust białych różnych wzięto za złotych siedm, groszy piętnasie; u Stepana Szeypa iałowice zarznięto, za którą dawano złotych osmnasie, czwierz żyta złotych dwanasie, miodu wiadro złotych piętnasie, to wszystko uczyni złotych czterdziescie pięć; u Miska Tuchanieniaci owsa osmak cztery, czyni złotych dwanasie, gotowych pieniędzy złotych pięć groszy piętnasie, białych chust białołowskich za złotych siedm groszy piętnasie, uczyni to wszystko złotych dwadziescia pięć; u w Olecha owsa osmaka, złotych trzy, żyta puł osmaki złotych trzy, pszczoły wydarli w sosnie złotych pięć, kozuch złotych dziesięć, uczyni złotych dwadziescia ieden; u Miska Boreyka płotna lnianego odieli łokci dwadziescia pięć, po groszy pięć łokiec, uczyni złotych cztery, groszy pięć, siemienia konopnego puł osmaki, złotych trzy, siemienia lnianego puł osmaki złotych dwa, żyta czwierz iedne złotych dwanasie, owsa osmakę złotych; trzy, siermięga złotych pięć, pieniędzy gotowych złotych dziesięć, fantow różnych y chust białych za złotych szesc, to wszystko uczyni złotych czterdziescie pięć, groszy pięć; u Waska

Szeypa: hreczki zmłoceno kop trzy, każda kopa dawała po czwieri, przedawano czwiere po złotych cztery, czyni złotych dwanasie, mąki hreczaney puł osmaki złotych dwa, soli tołp sto złotych dwa groszy piętnasie, miodu puł kotła złoty ieden groszy siedm, pndzy puł, chust białogłowskich białych za złotych trzy, kozuch złotych siedm groszy piętnasie, to wszystko uczyni złotych dwadziescia: osm groszy siedm, pndzy puł; u Trochima Machnowicza prosa wzięto czwiere iedne czyni złotych szesc, owsa osmaka iedna złotych trzy, żyta pułczwieri złotych szesc, ięczmienia czwiere iedną złotych osm, suchego żyta pułczwieri złotych szesc; bobu puł osmaki złotych dwa, groszy piętnasie, wieprza zabito za złotych dwanasie; chust różnych na złotych siedm, groszy piętnasie; uczyni złotych pięcdziesiąt ieden; u Kondrata Rudeczyka żyta pułtory osmaki; czyni złotych dziewięć, siemienia konopnego puł osmaki złotych trzy, pszoły wydarto za złotych pięć, chust różnych białych za złotych trzy, groszy piętnasie, pieniądze gotowych złotych szesc, uczyni złotych dwadziescia szesc, groszy piętnasie; u Chwiedora Kucznowicza żyta pułczwarty czwieri, czyni złotych czterdziescie dwa, ięczmienia osmak dwie złotych osm, owsa osmaki trzy, złotych dziewięć; siermięga złotych pięć, miodu przasnego wiader pułtora, złotych dwadziescia dwa y groszy dwadziescia dwa, pndzy puł, uczyni złotych osmdziesiąt cztery, groszy dwadziescia dwa, pndzy cztery; u Samoyla Woronka żyta osmak szesc, czyni złotych trzydziescie szesc, owsa osmak siedm, czyni złotych szescdziesiąt ieden, iałowice zabili, złotych dwadziescia pięć, fantow za złotych trzy; groszy piętnasie, uczyni złotych sto dwadziescia pięć, groszy piętnasie; u Hawryła Nosieli mąki hreczaney pułosmaki złotych dwa, krup ięczmiennych pułosmaki złotych dwa, płotna łokci dwadziescia za to złotych trzy, groszy dziesięć, flasza cynowa w puł-garca złotych szesc, pszoły wydarli złotych pięć, miodu przasnego pułtora wiadra; złotych dwadziescia dwa, groszy pięć-

nasie, uczyni złotych czterdziescie; groszy dwadziescia pięć; u Miszka Szeypa mąki żytney czwiere, złotych dwanasie, mąki hreczaney czwiere złotych osm, żyta pułtory czwieri, złotych osmnasie, woz ze wszystkim złotych trzy, siermięga y kozuch złotych piętnasie, uczyni złotych pięcdziesiąt szesc; u Kalenika Kuczawowicza żyta osmak trzy, złotych osmnasie, owsa osmak cztery, złotych dwanasie, bobu osmaka złotych pięć, woz nowy złotych trzy, gotowych pieniędzy złotych piętnasie, uczyni to złotych pięcdziesiąt trzy; u Trochima Ihnateczyza owsa osmak trzy, czyni złotych dziewięć, żyta osmak trzy złotych osmnasie, ięczmienia osmak, złotych dziesięć, kozuch złotych osm, uczyni złotych czterdziescie pięć; u Trochima Machnowicza prosa czwiere, złotych osm, żyta pułtory osmaki złotych dziewięć, owsa osmak dwie złotych szesc, ięczmienia osmak trzy, złotych czternasie, bobu puł osmaki złotych trzy, leziwo rzemieńne złotych siedm, groszy piętnasie, miodu wiadro złotych piętnasie, czyni to złotych szescdziesiąt dwa, groszy piętnasie; u Zacharki Ihnateczyza żyta pułczwarty czwieri, czyni złotych czterdziescie dwa; w snopach w polu spalono żyta snopow czterdziescie; za nich złotych dwanasie, owsa pułtory osmaki, złotych cztery, groszy piętnasie, chust białych za złotych pięć, groszy piętnasie, miodu przasnego puł wiadra, złotych siedm, groszy piętnasie, uczyni złotych siedmdziesiąt ieden, groszy piętnasie; w woita wzięto owsa czwieri cztery po złotych szesc, czyni złotych dwadziescia cztery, ięczmienia osmaka, złotych pięć, pszoły wydarli, złotych pięć, woz nowy, za który złotych trzy, wieprza za złotych dwadziescia ubito, miodu wiader dwie, czyni złotych trzydziescie, przedziwa różnego y fantow wzięto za złotych siedm, groszy piętnasie, uczyni to złotych osmdziesiąt dziewięć y groszy piętnasie. U tych że poddanych przez dwa dni stojąc chorągiew iegomsci pana Firleia staroscica Lubelskiego y noclegow dwa odprawuiąc, ławy z chatup,

okiennice, naczynia drewniane, beczki, dzieży, sochi te wszystko ogniem popalili, w ostatku w yzbach y piece pobili, w czym namniey na pułtora sta złotych szkodowac muszą; in summa za to wszystko zboże zabrane, bydło, fanty y naczynie popalone uczyni złotych tysiąc pięćset siedmdziesiąt dziewięć. Stephan Wroblewski ienerał krola iegomsci nadworny wojewodstwa Minskiego y powiatu Pinskiego. Kоторый тотъ реестръ за признанемъ енералским и за его ж самого поданем до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинскаго грод. суда за 1664 годъ № 13016, л. 561

№ 298—1664 г. Апрель 12.

Заявление о дѣятельности въ Мстиславскомъ воеводствѣ землянъ Толпыговъ во время Московской войны.

1664 апреля 12.

Жаловал и оповедал земенин его млсти водства Мстиславского пан Петр Толпыга на землян его кор. мл. тогожъ вдства Мстиславского пана Яроша Толпыгу и малжонку оного паню Анну Воронцовну Ярошовою Толпыжыною и сыновъ их пана Филимона и Тимофея Толпыг, и пана Александра Толпыгу и малжонку оного паню Анну Шенеицковну Александровую Толпыжыною о то и таковымъ способом, кгда в року прошломъ тысяча шестсотъ шестдесят второмъ, мца апреля двадцат третьего дня, неприятел московский, напавшы в нocy на маетност жалуючого, названую Крутая, в воеводстве Мстиславскомъ лежащую, самого пана Толпыгу з сыномъ однимъ взявшы, до Смоленска в турму запровадили, тогда пан Ярошъ и нан Александр Толпыгове, за сполною радою и намовою малжонкъ и сыновъ своих, учинившысе опекунами позосталого другого сына жалуючого, дитяти малого, названо-

го Кузмы, збоже розное жалуючого, в ямах на Крутой в схованю будучое, меновите жита чверти двадцать з плевами, выветрившы было бы чверти десять, чверть на тотъ час жита куповано по золотыхъ десять, чынить то все золотыхъ сто, в другой яме было пшеницы ярки и овса посполу помещеного чверти тридцать, рахуючы на тотъ час якъ куповано по золотыхъ осмъ, чынит золотыхъ двесте сорок, в третей яме ечменю чверти десет, куповано на тотъ час по золотыхъ шест, чынить золотыхъ шестдесят, в четвертой яме гороху чверть одна, чынит золотыхъ десять, пшеницы знову чверти две, чынит золотыхъ двадцат чотыры, жита знову в полю посееного было чверти шест, якъ взял ведомост жалуючий, нажали копъ семдесят тры, а вымолотили чверти тридцат полсеми, рахуючы по золотыхъ десят, чынит золотыхъ триста шестдесят и пять, то все збоже межи себе розобрали и от дитяти помененого бабу отогнавшы, которая его пилновала, з голоду под плотомъ в неделъ шест уморили, полставокъ спустивши, рыбу выловили и начыня розного, же се было в нимъ от Москвы похованого, лемешовъ трое з наполками по золотыхъ два купленые, косъ четыре по пслталера купленые, свидри два великие по золотому купленые и барту за золотыхъ два купленую выбрали, уловъ самыхъ без пшоль двадцать до домовъ своихъ перевозили, подданныхъ жалуючого двохъ в селе Крутой мешкаючыхъ, збоже имъ отобравшы, выгнали и избы ихъ до своихъ дворовъ в селе Кондратовскомъ, в водстве Мстиславскомъ лежачомъ стоячыя перевозили, а дворную избу новую, которая жалуючого коштвала золотыхъ двадцат полтретя, продали и иныхъ шкод не мало починили. Которое збоже, начине господарское и иные речы вышъ помененые межи собою поделивши, на пожитокъ свой обернули, о то всеяко о уморене сына, забране збожа и иныхъ речы и спустошене маетности

у належачого суду хочечи жалуючый з паны Толпыгами правне мовить и шкод себе от них починеных доходить, сие оповедане свое, якъ его Бог з турмы Смоленской в року теперешнем тысеца шестсотъ шестдесят четвертом вынесъ, до книг крродских Мстиславских дал, што ест записано.

Року 1664 (1664) мца апреля в (12) дня оповедано. Внебытности его млсти пна наместника Мстиславского Козель, понаместникъ.

Изъ актовой книги Мстиславского уѣздного суда за 1665 г. № 1/1417 л. 340.

№ 299—1664 г. Апрель 12.

**Заявленіе землянина Петра Толпыги объ утра-
тѣ имущественныхъ документовъ во время
осады Мстиславскаго замка.**

1664, апрѣля 12.

Жаловал и оповедал земенин его кор. млсти водства Мстиславского пан Петр Толпыга о то и таковымъ способомъ, кгда в року тысеца шестсотъ петдесят четвертомъ неприятел московский в границы вел. княз. Лит. вторгнулъ, обывателе водства Мстиславского, дост чинечи ухвале братерской, абы вси одностайне при замку Мстиславскомъ зоставали, а до того здорве свое хочечи от неприятеля вцале заховать, зо всею маетностью рухомою и з справами до замку зекджалисе, где и жалуючый, тоже дост чинечи повинности, з маетностью своею рухомою и з справами до замку вехал, которого кгда княз Трубецкий войски великими облегли, штурмомъ добылъ и в нем будущую шляхту и розных людей не мало посекъ и маетности рухомые до замку ввезенные розшарпал, тамже и справы жалуючого в скрини будучие нет ведома ежели их спалено, або зовсимъ узято, а справы меновите, яко их припомнети мог, тые были: лист вечи-

сто продажный от пана Никифора Милка Толпыги пану Конону Толпызе, брату его родному данный и на рокох во Мстиславли признаный, который то пан Никифор Толпыга, маючы маетност з братомъ своим родным паномъ Денисомъ Толпыгою, от пана Григоря Дешового Судовского на Крутой, в водстве Мстиславскомъ лежачой, дванадцат волокъ, за сполные гроши на вечност купленную, тое маетности, што ему от брата шест волокъ належало, отлучивши сплошь волокъ чотыры обапол речки Крутой, помененому брату своему пану Конону Толпызе на вечност продал и через енерала в посесию поступилъ; тестаментъ тогожъ пана Никифора Милка Толпыги, которым и тые две волоки маетности своей Крутой, в водстве Мстиславском лежачой, от продажи себе зоставленые, отдаливши детей своих, братаничу своему пану Федору Кононовичу Толпызе вечными часы лекговал; ограничене маетности Крутое от маетности его млсти пана Войны, почавши от реки Вехри Ховхлою речкою в глубоки ровъ, з глубокого рову в Троецкий мошокъ, з Троецкого мошку в Сытну речку, з Сытны речки в Коловъ мохъ, з Колова моху от маетности пана Филимоновича бортнымъ деревом и знаками на дубох и на инших деревьях, трома крижами написанными, от тых знаковъ в Гразивецъ, з Гразивца в сеножатъ Круглую, с Круглой сеножати у Московку речку, а Московкою у Вехру реку; лист заставный от пана Овхима Толпыги пану Федору Толпызе данный и на рокох во Мстиславли признаный, которымъ заставилъ в двадцати шести копах пану Федору Толпызе част маетности своей, ему от брата належачой, в селе Крутой, в водстве Мстиславскомъ лежачой, квити розные поселзкие и поборовые, облигъ от пана Андрея Ейсимонта на сорокъ копъ грошей личбы литовской пану Петру Толпызе данный и иных справъ правъ, которыхъ припомнети не мог, не

мало также погинуло. О тых справахъ за вакованем, за войною, урадовъ кгородского и земского Мстиславских и в иных ближних воеводствах и поветах, а до того будучи сам через долгие годы в везено московскомъ, не могучы оповедать, на сес час, яко Бог з неволи Московской вынес, до книг кгородских Мстиславских записати даль, што ест записано.

Року 1664, мца апреля 12 (12) дня оповедано. В небытности его мл. пна наместника Мстиславского Козоль понаместникъ.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго (городскаго) суда за 1665 годъ, № 1/1417, л. 341.

№ 300—1664 г. Апрѣля 12.

Заявленіе священника Стефана Волчаскаго и его родныхъ братьевъ объ утратѣ документовъ и обидахъ во время Московской войны.

1664, апреля 12.

Оповедал и обтяжливе плачливе жаловал велебный гднѣ оцъ Стефан Волчаский сам от себе и именем всей своей братіи рожною, оца Иосифа, пна Яна и оца Григория Волчаских о том, иж кгда вѣроломный неприятел Цар Московский з ребелизованными подаными его кор. млсти козаками, взявшы лигу в року тысяча шестеот пятьдесят второго наступал под Смоленскъ и до инных Бѣлоруских краев и пограничных замков и до всего великого князства Литовского з потужными войски, теды, яко обывател воеводства Мстиславского, вел. оцъ Стефан Волчаский, пострадавшы первый немало обликгов и и справ розных при небощыку годной памяти оцу своем вел. гдну оцу Иосифу Волчаском, протопопѣ Крычевском, которого козаки под час Кривошонки з Черкова напавшы замучыли,

уж потом кгда наступал под Мстислав Трубецкый зо всеми сполпомощниками, полковниками другими, Пожарским и Долгоруким, зоставившы некоторые пры себе справы и привилея, инные справы пры маетности своей и набыткахъ всех впровадил был от неприятеля, яко до пограничного и собѣ належытого замку з другими во Мстиславль, при которой маетности и схованю своем в том замку были межы справами квиты поборовые, вси плаченые с полслужбы и подымные от розных поборцовъ, был лист заменный небощыцы пни Евдокии Чудовской, подѣсудковой Мстиславской з небощыком оцем Феодором Волчаским, протопопоу Крычевским на обрубъ певный, в селе Волчасъ будучый, досталый им оцем Волчаским, прозываемый Шостаковский, где юж жыл подданный церковный Демид, на обрубъ Петрашковский, досталый пни Чудовской, были листы описы пна Иеронима Ботвины небощыка и малжонки его Гелены Олешкевичовны, даные и признаные у суду земского Мстиславского небощыку оцу Иосифу Волчаскому и малжонце пни Евдокии Евпатеевичовне и сукцессором их, сном протестующым, на коп двесте грошей личбы и монеты литовской, в которой суме пнзей сут заставлены аж до отданя тых грошей копъ двухсот огороды, Отрошенковские прозываемые, тры з сеножатми, лугом аж до реки Волчасы, был лист Леона Сапеги на црковъ Черековскую гетмана великого великого князства Литовского, были облиги розные, облигъ на небощыка пна Геронима Ботвину на копъ осмъ, облигъ на пна Ивана Ботвину и пна Богдана на копъ пят и инных справ не мало и речый тамже было, што все гды тыранская рука того Мстиславского замку достала и кров жалосне и страшливе быстрыми рѣсками людзькую яко вѣрных снов отчызны затопила и огнем мѣсто до центу спалила, все погинуло и вси справы выжей поменены его оца Волчаского

погорели, которого своего жалу и утраченя справ таковых для памети далшой по здезолваню тых краев и не прудко прыстю до своей перфекции за выгнаем з сих краев от непрыателя книгом кгородским Мстиславским, тепер сию свою протестацію до книг сих кгородских Мстиславских доносит вел. гднъ отць Волчаский и просил, абы была записана, што ест записано.

Року ҃х҃д҃а (1664) мца апреля ҃ (12) дня оповедано. В небытности его млсти пна наместника Мстиславского Козель понаместникъ.

Изъ актовъ книги Мстиславскаго уѣзднаго суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 342.

№ 301—1664 г. Апрель 24.

Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Михаила Паца съ приглашеніемъ отсутствующихъ изъ своихъ частей явиться снова въ войско, въ виду обнаружившагося движенія Московскихъ войскъ подъ Смоленскъ.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсот шестдесят четвертого, мца Мая трыдцатого дня.

На враде кгородском в замку гдрскомъ Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подъястаростим Пинским, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, универсал велможного его млсти пана воеводы Смоленского, Гетмана цолного великаго князства Литовского в речы в нем нижей выражоный ку актыкованю до книг кгородских Пинских поданы, в тые слова писаный:

Michał Kazimierz Pac, wojewoda Smolenski, hetman polny W.X.L., Feydanski Tryski starosta, oeconomiey Mohilewskiej administrator. Ichmosciom panom pułko-

wnikom, oberszterom, oberszter leytnantom, rotmistrzom, kapitanom, porucznikom, towarzystwu y wszytkiemu w obec in generale J. k. m. W. X. L. konnemu y pieszemu na ten czas od woyska absentuiacemu się rycerstwu, po zaleceniu chęci moich braterskich. Ponieważ hardy nieprzyiaciel undique wielkie swoje woyska sציגа ku Smolenskowi, snac chcąc ex ostentatione onych et ex successu armarum traktaty o pokoy odprawowac y albo iniusta na Rzptej extorquere, abo woyska W.X.L. roczną pracą y zimowemi niewczasami barzo znudzone, a przytym w iesienną resolatią y przeciągłemi przy ciężkim głodzie drogami, (gdь za niespodzianem woysk koronnych z Siewierza ustąpieniem, a za niemałym zewsząd potęgi nieprzyacielskiey nastąpieniem powracac do xstwa Lit. ad reprimendam przez Chowanskiego illatam hostilitatem przyszło) nader zruinowane, a teraz za roziechaniem się wszytkiey wmw starszyny y towarzystwa nazbyt szuple quod absit wielkością woysk swoich obruere, a zatym całe xstwo Lit. subicere tyrannidi et desertam uczynić z niego Arabiam nec non ad ultimam przywiesc perniciem, zaczym temu obuiando ziemu, rozumiem, że Jk. m. pan nasz młsciwy oycowsko inuigilat y imsc pan wojewoda Wilenski m. m. p. y collega starszy pro autoritate sua albo iuż wydał gorące uniwersały, zagrzewaiąc prędki powrot y pospiech wmw do woyska, albo wprędce wyda, y ia pro munere meo, iako będący in excubiis per amorem patriae upraszam wmw, abyscie ieżeli kiedy auxili oney porrexistis dexteram, teraz ruentem, przybyciem swym, radą, pomocą y rycersko odwagą fulcire raczyli, za co każdego czasu wmw wiele wdzięczności powinna będzie, a nie zastaniaiąc się legalitatibus spraw swoich w Trybunale et in alijs subselejs, od ktorych iako same leges in tanta Republicae necessitate każdego żołnierza absoluunt, tak y swięże Jkm. exempta całemu in genere woysku wydane u sądu ichmsc pp. sędziow trybunalskich y in-

ných, do których y ia moie w tym adiungo expostulatorias, niechybnie zasłonia, a iesliby co per absentiam wmw w woyska Rzptej detrimenti poniosła, iako swiežo doswiadczyła solennem przed Jkm., com niepoiednokroc uczynił y przed całą Rzptą zanosze manifestationem, acturus o to in loco et foro compenti z kim by należało. Przytym upraszam ichm. pp. sędziow grodzkich, a w niebytnosci namiesnikow ichm, aby ten uniwersał, do ktorego by kolwiek wojewodztwa y powiatu przyszedł, iako nayprędzey publikowawszy y do kosciołow według zwyczaiu dla wiadomosci wszystkim przybiwszy, osobliwie w Wilnie, w miescie stołecznym, od grodu do grodu iako publicum całej Rzptej bonum et ius securitatem concernens odsyłali. Dat pod Szkłowem, dnia dwudziestego czwartego aprilis, anno tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego. U takowego oryginału samego uniwersału podpis ręki temi słowy: Michał Pac wojewoda Smolenski, hetman polny W. X. Lit. y pieczęć przycisniona. Original tego uniwersału do act grodu Wilenskiego oddany iest, ten zas rewersał ad acticandum et publicandum do grodu powiatu Pinskięgo posyłaiać, przy pieczęci rękę moie podpisuie. Działo się w Wilnie, dnia siedmnastego May, anno tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego. U tego uniwersału przy печати и подписи руки его млости пана Кимбара, скарбного вел. княз. Лит. тыми словами: Gabriel Kimbar skarbný W.X.Lit. mp. Przy takowym uniwersale przypisek takowy: Już prawie przy samym expediowaniu zaszła mnie pewna o nieprzyiacielu wiadomosc, który cale wszystkie swe siły wywiera w te strone ku Smolenskowi, iuż to nie omylna, per amorem tedy patriae prosze wmw, abyscie in succursum oney со прѣдзѣу do woyska przyбуwali. Kоторый универсалъ за поданемъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ естъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1664 г. № 13016 л. 779.

№ 302—1664 г. Мая 8.

Универсалъ короля Яна Казимира съ предписаніемъ, чтобы всѣ военные безъ всякихъ уклоненій являлись въ свои части, въ виду новыхъ военныхъ намѣреній Московскаго Царя.

Акт. униwersaлу иего кр. мсци, абы woyskowi do woyska powracali.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсот шестдесят четвертого, мца мая трыдцатого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдрскомъ Пинскомъ, передо мною Якубом Квинвидом Панкевичом, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его млости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметъского старосты установленымъ, универсалъ его кор. млости пана нашего милостивого в речы нижей в немъ выраженой ку актыкованю до книгъ кгородскихъ Пинскихъ поданы в тые слова писаныи:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie Xże Litewski, Ruski, Pruski, Zmoidski, Mazowiecki, Inflanski, Smolenski, Czernihowski, a Szwecki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożnym, urodzonym pułkownikom, oberszterom, rotmistrzom, kapitanom, porucznikom towarzystwu, którzy się z woyska naszego W.X.L. na czas absentowali, uprz. y wiern. nam miłym łaska nasza krolewska. Wielmożni, urodz., uprz. y wier. nam mili. Gdy nas dochodzo pewne przestrogi, że Car moskiewski, chcąc dobry na swą strone wymoc na pp. commissarzach naszych pokoy, woyska swe gromadne z Czerkaskim y Prozorowskim ku Smolenskowi, a Chowanskiego snac ot Polocka y Dynemborku w panstwa nasze wemknąc umyslił, przeto zabiegaiąc temu абы in absentia starszyny y więkшей części towarzystwa do iakowej woyska nie przyszły confusy, przychodzi nam ex senatus consulto ten gorący powtorny wydac uniwersał, żadaiać miec'

chcąc y rozkazując, aby tak starszyna y towarzystwo iako najprędzey do woyska powracali, żadnemi nie excipując legalitatibus sub paena utraty zasług y podwinami w artykułach woyskowych opisanemi, według kturzych serio sądzić rozkazuujemy wszystkich contrauenientes, aby conuenientia nasza na tak niesłychany upor zguby całego W. X. Lit. nie była okazją, co żeby do wiadomości wszystkich przysc mogło, ten uniwersał publikowac rozkazalismy. Dan w Minsku, dnia osmego msca Maia, roku panskiego tysiąc szescset szesdziesiąt czwartego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego szesnastego roku. У того универсалу при печати большое канцелярии великого князства Литовского притисненой подпись рукъ тыми словы: Jan Kazimierz krol. A. Kmrz. Giełgud secretarz J. k. m. Который универсал его за поданем до книг кгородских Пинских есть уписанъ.

Изъ актовъ книги Пинскаго грод. суда за 1664 г. № 13016 л. 778.

№ 308—1664 г. Мая 9.

Универсаль короля Яна Казимира къ обывателямъ Пинскаго повѣта о приготовленіи къ посполитому рушенію на случай не состоится перемиріе съ Московскимъ Государемъ, переговоры о коемъ назначены на 11 мая 1664 г.

Akt. wici Jego kr. msci do powiatu Pinskięgo.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестьсотъ шестдесят четвертого, мца Мая тридцатого дня.

На враде кгородском в замку грскомъ Пинскомъ, передо мьною Якубомъ Кгинвидом Панкевичомъ, столникомъ и подъстаростимъ Пинским, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гельметского старосты установленымъ, вици од Его кор. млсти пана

нашого милостивого в речы нижей в них выраженой ку актыкованю до книгъ кгородских Пинских подано, тыми словы писаные:

Jan Kazimierz, z łaski Bożey krol Polski, wielkie xze Litewski, Ruski, Pruski, Zmuydzki, Mazowiecki, Jnflanski, Smolenski, Czernihowski, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem w obec y koźdemu z osobna; komu o tem wie dziec należy, mianowicie wielebny, wielmożnym senatorom, urodzonym dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Pinskięgo uprzeymie y wiernie nam miłym, także miastom y miasteczkom łaskę naszą krolewską. Wielebni, wielmożni, urodzeni, uprzeymie y wiernie nam mili, lubo po tak wielu zwłokach tandem Car moskiewski na traktaty o pokoy wieczny commissarzow swoich zesłał y iuż czas y miejsce commissy między Krasnym a Zwierewiczami pro die iedynastęgo Mai przez naszych commissarzow z moskiewskimi iest postanowione y zaprzysiężoną, że iednak dochodzą nas pewne przestrogi, że ten nieprzyiaciel chcąc tym lepszy na swą stronę, mediante armorum successu, na panach kommissarzach naszych wymoc pokoy, woyska swe gromadne z Czerkas kim, Prozorowskim y Buratynskim ku Smolenskowi, a z drugą stronę od Połocka y Dynemborka snac Chowanskiego niespodzianie zemknąc umyslił, iakoż y sama uczy experientia, że ten nieprzyiaciel pospolicie woyno tractatow zwykł popierac, przeto zawczasu zabiegaiąc takowym niebespeczenstwom y żeby do iakiey confuzy woyska nasze a zatym y całe W. X. Litewskie nie przyszło, przychodzi nam ad ea solwandae patriae remedia, ktore z seymu przeszłego mamy sobie powierzone udac się in casum tanti periculi pospolitego ruszenia zażyc, daiemy tedy ten nasz do uprz. y wiern. waszych uniwersał y piersze za dwoie wici posyłamy, chcąc mieć po uprz. y wiern. waszych y roskażując, abyście in casu necessitatis y za-

chodzących niebezpieczeństw wszelko gotowosc do dania nieprzyjacielowi pospolitym ruszeniem resistency mieli, iakobyscie za trzecimi wiciami naszymi nie się nie bawiać, już na kon wsiadali, do woysk łączyli y porządkiem w prawie opisanym tam, gdzie necessitas miec zechce y naszymi uniwersałami miejsce naznaczone będzie, gromadziliscie y to czynili, co miłosc oyczyny y konserwatio oney że każe, mężnie nieprzyjacielowi odpor dając y we wszystkim się według prawa y statutu W. X. L. o pospolitym ruszeniu opisanego osobliwie, seymu przeszłego constitucy sprawując pod winami de expeditione bellica opisanemy, w czym aby urodzony chorąży xięstwa Zmuydzkiego dosyc powinności swey czynił, ostregamy y upominamy, miasta także y miasteczka także y wszyscy w constitucy wyrażeni sprawio się według teyże constitucy. Co aby do wiadomości wszystkich przyszło, chcemy, aby ten uniwersał wszędzie za podaniem onego do xiąg grodzkich przyjmowany, publikowany y po parafiach był rozesłany, inaczej dla łaski waszej y z powinności swey nie czyniąc. Dan w Minsku, dnia dziewiątego msca maia roku panskiego tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego, panowania krolewstw naszych Polskiego y Szwedzkiego szesnastego roku. У которых вицй пры печати большое канцелярии великого княства Литовского прытисненой подписы рукъ словы: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz W. X. L. мр. Которые то вици Его кор. млсти за поданемъ ихъ до актъ актыкованы, публикованы и до книгъ кгородскихъ Пинскихъ есть уписаны.

Изъ акт. кн. Пинскаго городскаго. суда за 1664 годъ № 13016, л. 777.

№ 304—1664 г. Мая 10.

Заявление землянина Федора Раевского о злключеніяхъ его отца во время осады Быховской крѣпости Московскими войсками.

Ziemianin Jego kr. msci woiewodstwa Mscislawskiego imsc pan Teodor Raiewski żałował y opowiadał takowym sposobem, yż co w roku przeszłym tysiąc szescset piędziesiąt osmym, msca Decembra piętnastego dnia, gdy wiarołomny nieprzyjaciel moskiewski, to iest dwóch pułkownikow Cara moskiewskiego, Łobanow y Zmieiow przez fortele woienne Bychowsko fortece mieczem wycieli y ogniem spalili, gdzie ociec żałobliwego imsci pana Raiewskiego, niegdy godney pamięci imsc pan Jan Raiewski, sprowadziwszy się z małżonko swoją y z dziatkami y ze wszystko substancyą swoją, rzeczami ruchomemi, co sie ieno kolwiek ruchomoscią nazwac może, kturey mógł miec na kilkanascie tysięcy złotych, w tey fortecy zostawał, zaczym y prawo swoje y przodkow swoich, to iest przywileie od niasniejszych krolow polskich y xiążąt Mscislawskich nadane y konfirmowane na maiętnosci żałobliwego tu w woiewodstwie Mscislawskim leżące y na ynszych miejscach w wielkim xięstwie Litewskim będące, także listy dzielcze, kupcze y ymne różne posesyie y dyspozycyie na różne zastawy, kwity poborowe, popisowe, rejestra, ywentarze, kturzych przez młodosc lat swoich na ten czas mało co wiedząc, specyfycowac tego wszystkiego nie może, miedzy ynszemi list dzielczy dziada żałobliwego niegdy imsci pana Ostafia Raiewskiego z bracią rodzoną, z panem Lwem Raiewskim y panem Filonem Raiewskim, stolnikiem Mscislawskim, różnych maiętnosci przodkow pana Raiewskiego, list zastawny od nieboszczyka imsci pana Jana Ciolka Komorowskiego na maiętnosc Mazyki w pięciu tysięcy złotych polskich y ynszych przynależności, list kupczy przyznany na

urzędzie ziemskim Mscisławskim majątności Staiow od imsci pana Samuela Ipaciewicza, obligi od ieymsci paniey Strzyżewskiej z domu Złoczewskiej na złotych szescset y testament oycza żalobliwego imsci pana Jana Raiewskiego, ktury w tey fortecy Bychowskiej będąc w obleżeniu przed wycięciem Bychowa s tego swiata śmiercią zszedł, w kturym testamencie rozrządza dziatki swoje, zaczym te wszystkie prawa y ynsze, o kturym specyfice pisac nie może, nie mając wiadomości żadney, czy ogniem zgorzało, czy też kędy do Moskwy zawiezione zostaje, dla czasu przyszłego, aby to nie szkodziło, te moią protestacją urzędowi grodzkiemu Mscisławskiemu opowiadam y donosze, prosząc, aby było zapisano, што ест записано.

Року 1664, мца мая 1 (10) дня На враде оповедано. Въ небытности его млсти пна намесника Мстиславского М. Козіоль на. мстисл.

Изъ актовой книги Мстиславскаго уѣднаго (гродскаго) суда за 1665 года; № 1/1417 л. 367.

№ 305—1664 г. Мая 16.

Универсалъ хоружія Пинскаго повѣта воеводы Орды къ обывателямъ повѣта, приглашающій ихъ къ единомушной борьбѣ съ неприятелемъ, начавшимъ оказывать энергичную дѣятельность и сжегшимъ Петриковъ и Туровъ.

Uniwersał iegomosci pana chorążego do powiatu pod chorągiew.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят четвертого, мца Мая двадцат шостого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установле-

ным, универсал его млсти пна Бозылего Албрыхта Орды, хоружого повету Пинского, в речи в нем выраженой писанный до книг кгородских Пинских подано в тые слова:

Bazyli Albrycht Orda, chorąży powiatu Pńskiego. Jchmosciom panom obywatelom powiatu Pńskiego, moim m. panom y braci po zaleceniu braterskich moich powolności. Doszła mnie pewna o nieprzyiacielskiej na powiat nasz ympraezie wiadomosc, że ci co niedawno Petrykow y Turow (o czym wiadomą w. msci m. m. panom) zrabowawszy spalili, iakom pierwiewy wm. m. m. panow przestrzegal, że dum proximus ardet de nobis agitur, przeto ia, wziawszy wiadomosc pewną, iż ten nieprzyiaciel na większe się sposobiwszy siły, którą intencją pierwiewy miał na nasz powiat, teraz usadził się dokazac iako na pierwszym terminie tey ympraezy iego wm. m. m. panow z powinnosci moiey ostrzegal, tak y teraz całosci postrzegaiac, lubo non totius reipublicae consensu, ale iako czuły w powinnosci moiey wm. m. m. panow ostrzegaiac, pod chorągiew powiatową inuitus, będąc sam ochoczym bronie ingressu nieprzyiacielowi w nasz powiat, doniosszy tedy to wiadomosci wm. m. m. panstwa, łasce mie braterskiej zalecam. Dat w Pinsku, dnia szesnastego May anno, tysiac szescset szescdziesiat czwartego. Утого универсалу подписе руки тыми словы: Wm. mych mlsciowych panow we wszem powolny brat y sluga Bazyli Albrycht Orda, chorąży powiatu Pńskiego. Который универсал за поданем его до книг кгородских Пинских ест уписанъ.

Изъ актовой книги Пинскаго грод. суда за 1664 г. № 13016, л. 768.

№ 306—1664 г. Юня 3.

Универсалъ короля Яна Казимира съ приглашеніемъ войсковыхъ начальниковъ немедленно явиться къ своимъ частямъ, въ виду крайней необходимости, чтобы на границахъ Московскихъ были сосредоточены возможно большія военныя силы.

Акт. универсалу Jego kr. msci, aby woyskowi pospieszili do obozu.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ четвертого, мца июля семнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Квинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, постановившысе очевисто слуга его млсти пана суди земского Минского, пан Михал Сулимовский, подал ку актыкованю до книг кгородских Пинских универсал Его кор. млсти пана нашего милостивого с канцелярии болшое вел. княз. Литовского в речы в нем нижей выраженой писанный, просечы, абы принят и до книг уписан был, которого принявшы, а уписуючы в книги слово в слово так се в себе мае:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xze Litew., Ruskie, Pruskie, Zmuydzkie, Mazowieckie, Inflanski, Smolenski, Czernihowski, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem wobec y koźdemu z osobna, komu to wiedziec należy, osobliwie wielmożnym, urodzonym, pułkownikom, rotmistrzom, oberszterom, kapitanom, porucznikom, chorążym y inszym wszelakim polskiego y cudzoziemskiego zaciagu woyska W.X.L. oficerom y towarzystwu oznaymujemy: nie tajno uprz. y wiern. w. w. iako iest gwałtowna potrzeba tego, aby woysko W. X. L. w iako naywiększey ostrożności, porządku y gromadzie blisko granic y pod bokiem nie-

przyacielskim stojąc zostawało, do czego sine asistentia starszyny iż żadną miarą przyse nie będzie mogło, przeto my tym uniwersalem naszym wszystkie wyżej pomienionych pułkownikow, rotmistrzow et omnis generis starszynę y towarzystwo woyskowe upominamy y surowie przykazujemy, aby iako nayprędzey do woyska się spieszili y psentes w woysku zostawali, gdyż absentes wielmożnym hetmanom naszym surowie y criminaliter, sędzie absentibus tylko, albo wczesnie za tym uniwersalem naszym do woyska zgromadzonym pułtora milliona, ktore na Ś. Jan wypłacone y wyliczone będą nie omylnie distribuere roskażemy. Chcemy tedy powtoreniec y serio przykazujemy, abyscie nie tak paenarum et privationis zapłaty, iako amore boni publici y dla przysługi oyczyźnie matce swey y nam samym do woyska pospieszyli y zawsze przytomnemi zostaiąc na wszelkie intenti okazye, byli ynaczey nie czyniąc, ażeby ten uniwersał nasz do wiadomości wszem wobec iako nayprędzey przyse mógł, grodom W. X. Litewskiego przykazujemy, aby za podaniem onego do act publicowac go y po parafiach poprzybiiać copie iego przykazali koniecznie. Dan w Wilnie, dnia trzeciego msca Junij, roku Panskiego tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego, panowania naszego Polskiego szesnastego, a Szwedzkiego siedmnastego roku. У того универсалу Его кор. млсти печат болшое канцелярии великого князства Литовского притиснена ест, а подпис рукъ теми словы: Jan Kazimierz krol. Waleryan Stanisław Judycki, pisarz W. X. Litewskiego. Который тот универсалъ за поданем его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинского грод суда за 1664 г. № 13016 л. 828.

№ 307—1864 г. Юня 20.

Универсалъ хоружаго Пинскаго повѣта Василя Орды съ приглашеніемъ на 24 юня всѣхъ шляхтичей явиться на сборный пунктъ въ Пинскѣ, чтобы дѣйствовать противъ крестьянскихъ отрядовъ, угрожавшихъ Пинску.

Akt uniwersalu iegomsci p. chorążego na zjazd.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестеот шестдесят четвертого, мца юня двадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млети пана Яна Кароля Млоцького, Пинского, Гелметского старосты установленым, универсал его млети пана Базылего Албрехта Орды, хоружого повету Пинского, в речы в нем шырей выражено поданный до книг кгородских Пинских в тые слова писанный:

Bazyli Albrycht Orda, chorąży powiatu Piskiego. Jasnie wielmożnym, wielmożnym, w Bogu przewielebnym, wielebnym ichmściom panom dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom powiatu Piskiego, moim wielce mlściwym panom y braci powolne moje w łaskę wm. moich mm. panow zaleciwszy usługi. Ponieważ zaiuszona w złości chłopskiey swawola dotąd nie ustaie, ale zwyczajnym swoich tyranstw y raptow postępując torem, złączywszy się z moskałem, iako mię doskonala doszła wiadomość, po pierszym ich rosproszeniu przez woyska nasze w usłudze Rzptej zostaiące, że Dacko Wasylewicz, który był w Piotrkowie pułkownik, znowu ruszył w osmiuset komonika, obiecuiąc wyrznąc się na Stephan, na Wysock, na Stolin ku Pinskowi, a drudzy wodą w gurę kilka tysięcy wybrawszy się ida, chłopow wszytkich pobuntowali, za Turowem y koło Turowa y daley na ochotnika wolaią, a wsi, dwory szlacheckie

pałą, tedy ia ex officio meo widząc od tego nieprzyziaciela następujące, a oraz zbliżaiące niebezpieczeństwa y incursie, do wm. mm. panow wydaie uniwersał, wielce upraszaiąc, abyscie wm. mm. panowie, kto ieno szlachecką na sobie носи praerogatiwę, ze wszelką woienną iako do boiu gotowoscią na dzien dwudziesty czwarty Juni w roku teraznieszym tysiąc szesecet szesedziesiāt czwartym do miasta Jego kr. mosei Piska przybyc raczyli y temu nieprzyziacielowi dla całosci zdrowia y fortun swoich wstręt dawali, o co y posetnie upraszaiąc wm. moieh mlściwych panow, łasce z moimy powolnemi oddawam usługami. Dat w Pinsku, dnia dwudziestego Juni, anno tysiąc szesecet szesedziesiāt czwartego, У того универсалу подписе руки тыми словы: Bazyli Albrycht Orda, chorąży powiatu Piskiego. Который универсал за поданем его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ актовой книги Пинскаго городского суда за 1864 г. № 13016 л. 849.

№ 308—1864 г. Юля 6.

Заявление еврея Гелияша Исаковича о взятии г. Кричева Московскими войсками и убыткахъ еврейскаго населенія этого города.

Оповидаі y z wielkim protestował zalem pan Heliasz Izakowicz, arędarz Kryczewski, sam od siebie y imieniem wszytkich żydow obywatelow miasta Krzyczewskiego takowym sposobem, iż co w roku przeszłym tysiąc szesecet pięcdziesiāt czwartym, za nastapieniem wiarołomnego nieprzyziaciela moskwicina na panstwo Jego kr. msci pana naszego miłosciwego, w którym roku y fortece Krzyczewską pan Konstanty Pokłonski, na ten czas pułkownik moskiewski, obiał na nieprzyziaciela moskala, z ktorey żydow do więzienia moskiewskiego zaprowadzono, sprawy, ktore byli z drugiemi skarbami w schowaniu w pomie-

nioney fortecy, to iest przywileia od krolow ichmsciow z dawnych czasow na pobudowanie szkoły w mieście Krzyczewie y na kładowiszczu, gdzie się żydzi mają klasę, nadane, prawo na plac w mieście Krzyczewie leżący, wiecznością pomienionym żydom od ziemian Jego kr. msci wojewodstwa Mscisławskiego panow Swatkowskich przedany y urzędownie przyznany, ktorego placu od kilkudziesiąt lat dzierzającymi byli y inszych spraw nie mało, te wszystkie nie wiedzieć iesli do ręku nieprzyiacielskich, czyli też mieszczanom albo szlachcie dostali; s każdym tedy takowym, gdzie by się te sprawy objawic mogli, prawem czynić u nalezytego sądu nie zaniechamy, a na ten czas te opowiadanie swoje do xiąg grodzkich Mscisławskich donoszę, prosząc, aby było przyjęto y zapisano.

Roku 1664, msca Julij 6 dnia opowiadano. M. Kozioł na. Mscisł.

Изъ акт. кн. Мстиславского уѣзднаго суда за 1665 г. № 1/1417 л. 453.

№ 309—1664 г. Юля 13.

Третье извѣщеніе короля Яна Казимира съ приглашеніемъ шляхты Пинскаго повѣта 17 августа быть на сборномъ пунктѣ подъ Долгиновымъ.

Akt. trzecich wici od kr. iegom. do powiatu Pinskiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят четвертого, мца августа десятого дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млети пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, постановившимся очевисто Александер Кулени, посланец посланный з места Вилня, универсал наяснейшого короля

его млети пна нашего млстивого, в речы нижей в нем выраженой до повету Пинского, ку актыкованю до книг кгородских Пинских подал в тые слова писанный:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, wielkie xże Litewskie, Ruskie, Pruskie, Żmuydzkie, Mazowieckie, Inflanskie, Smolenskie, Czernihowskie, Siewierski, a Szwedski, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem w obec y koźdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, mianowicie wielebnym, wielmożnym senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, szlachcie, rycerstwu, obywatelom powiatu Pinskiego uprzejmie y wiernie nam milym, Wielebni, wielmożni, urodzeni uprz. wiern. nam mili! Lubo tractaty przez wielmożnych y urodzonych commisarzow naszych seymem naznaczonych o pokoju z wielkimi posłami moskiewskimi continuuntur y woyska nasze W. X. L. z wielmożnym wojewodą Smolenskim, hetmanem polnym W. X. L. po szczęśliwey niedawno nad Chowanskim pod Witebskiem otrzymaney victoriey dalszy odpor nieprzyiacielowi dawać usiłują, iednak iż wielki posłowie alias commisarze moskiewscy upornie przy nieslusznych praetesiach swych stawiają, do przystoynnych stanowienia pokoju szrodkow y condity żadną miarą (iako nas pomienieni comisarze nasi ostrzegają) przystępować nie chcą, tym czasem traktatami zabawiając y uwodząc gromadną woyska nieprzyiacielskie z Czerkaskim, Boratynskim, Prozorowskim y innemi wodzami moskiewskimi, iuż w panstwach naszych pod Prudkami stanęły y co raz daley pomykaiają y woyskom naszym cieżkimi bydz zechcą, inherendo tedy dawnieyszym uniwersalom naszym y wiciom w nich iednych za dwoie do uprz. y wiern. w. wydany, a nie wontpione, iż po publikowaniu onych uprzejmosć y wiernosć wasza ad seruitium bellicum gotowisci iestescie, te trzecie y ostatnie wici do uprzejmosci wiernosci waszey daiemy, chcąc mieć y surowie przykazując, abyście uprz. y wiern. w. skoro po publikowaniu teraznieyszego uniwersalu, nasze

l

rzecie wici sobie niosącego, porządnie według statutu W. X. L. y kwitow starych popisowych, a osobliwie podług constituti roku tysiąc szescset dwudziestego pierwszego, vigore uchwały na seymie w roku tysiąc szescset szescdziesiąt wtorym postanowioney, bez wszelakiey zwłoki na koni wsiadali y pod regiment iasnie wielmożnego woiewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W. X. L. na dzien siedmnasty msca awgusta, roku terazniejszego tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego, na mieysce pod Dołhynow ku popisowi naznaczone stanowili się y zgromadzili, pod winami de expeditione bellica opisanemi, w czym aby urodzeni marszałek y chorąży ziemski tegoż powiatu powinności urzędu swego dosć czynili ostrzegamy, zastawnicy, arędarze y w coronie Polskiey posesie swoje mające według teyże constituti anni tysiąc szescset szescdziesiąt wtorym ordynaty pospolitego ruszenia satisfacere powinni będą, tatarowie też W. X. Lit. aby nie extipuiąc się, w woysku zostaią lub w coronie, lub wiel. xię. Lit. służyć, bo na tą żold biorą według statutu W. X. Lit. zaraz ruszyli się y te expeditią pod urzędnikami swemi przy powiatach gdzie mieszkaią odprawowali, surowie przykazuiemy, także miasta, miasteczka według teyże w roku tysiąc szescset szescdziesiąt wtorym y dawniejszych constytuty seymowych sprawuią się konieczno, a iezeli się nikt sprawami w sądach variorum subseliorum nie wymawiał limitatie do Trybunału W. X. L. oraz y s temi wiciami według constituti tysiąc szescset szescdziesiąt wtorego roku wysyłamy. Co do wiadomosci wszem w obec przywodząc, miec chcemy y roskazuiemy, aby ten uniwersał nasz wszędzie za podaniem onego do xiąg przymowany y po parafiach publicowany był konieczno. Dan we Mscibowie, dnia trzynastego msca Julij, roku Panskiego tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego, panowania krolewstw naszych Polskiego szesnastego, a Szwedzkiego siedmnastego roku. У того универсалу при печати большое канцелярии вел. княз. Лит. при-

тисненой, подпис рукъ теми словы: Jan Kazimierz krol. Walerian Stanisław Judicki pisarz W. X. Lit.. А припис на том универсале теми словы: По подписаных иуž трзечих вичiach doszła nas ta wiadomosc, że kniaz Kudiwikiewicz Czerkaski ruszył się z woiskiem z pod Smolenska y tam Dniepr przeszedszy in viscera panstw naszych ciagnie, przeto gorąco uprz. y wiern. w. żadamy, abyscie nie czasu nie tracąc, na kon wsiadali y z iasnie wielmożnym woiewodą Wilenskim, hetmanem W. X. Lit. znosząc się onemu posłusznemi byli. Который тот универсал за поданем его до книг актикован, публикован и до книг ктродских Пинских ест уписан.

Изъ актовой книги Пинского гродскаго суда за 1664 годъ № 13016, л. 1012.

№ 310—1664 г. Юля 18.

Заявленіе землянина Яна Котла о зложюченіяхъ при осадѣ Мстиславскаго замка Московскими войсками.

Żalował y opowiadał ziemianin Jego kr. msci woiewodstwa Mscisławskiego iegomsc pan Jan Andrzejewicz Kocioł takowym sposobem y o to, iż w roku przeszłym tysiąc szescset pięcdziesiąt czwartym, msca Juli osmnastego dnia, Car moskiewski Alexyi Michajłowicz, następuiąc na panstwo Jego kr. msci, sam pod Smolensk ciagnął, a pode Mscisław ordynował hetmana swego kniazia Aleksia Mikiticza Trubeckiego z wielu pułkownikow woyska do sta dwudziestu tysięcy, z armatą potężną, z działą, burzącemi granatami, tego roku msca y dnia wyż rzeczzonego ten Trubecki pode Mscisław podstąpiwszy z woiskiem, ciężkim obleżeniem dokola otoczywszy, przez dni cztyry y nocy cztyry tak do zamku iako y do parkanu szturmy odprawowali, z dział bili, kule wielkie granaty zawieszaiąc puszczeni, gdzie wielką

szkodę w zabiciu w parkanie y w zamku ludzi czynili, szturmny ognistę dokola co nocy podprowadzali, potym roku wyż mianowanego, msca Julij dwudziestego wtorego dnia, na roswitaniu zamek y parkan Mscislawski przez sturmy y ogien dobywszy, narod wszelaki szlachecki, mieszczan y żydow także pospolstwo wszystkich w pien wyscinali, potym otrąbiwszy, s trupow wywlekając, żywych nalazszy, w płon na Moskwę zabrali, a skarby wszelakie zabrawszy, zamek y parkan Mscislawski y wszystko miasto ogniem spalili y funditus spustoszyli, do ktorego to zamku y parkanu Mscislawskiego iegomosc pan Jan Kocioł zawczasu wespoł s teszczo swoją icymscią panią Anno Bezwodzicką Pawłową Podhayską majątnosc swą ruchomą od mała y do wiela do schowania wprowadzili do gospody swoiey, to iest skrzyń kilka z rzeczoma, ochendostwem szlacheckim, z szatami, sukniami, pieniędzami gotowemi, złotem, srebrem, perlami, kleynotami, cyny, miedzi, rozne zelaze y co ieno kolwiek ruchomoscią nazwać może, na on czas tam wprowadzili do iedney gospody w parkanie Mscislawskim stojącym, przy ktorey ruchomosci na on czas iegomosc pan Kocioł z panią Podhayską teszczo swoją szkatuły dwie s prawami, ktore tam zginęło, w szkatule żalobliwego byli sprawy, przywileie xiążąt ich msciw dziedzicznych Mscislawskich Ługwieniowych na rozne majątnosci, w wojewodstwie Mscislawskim leżące, przodkow żalobliwych za ich wyslugi na wiecznosc nadane y potwierdzenie tych przywileiow od najasniejszych krolow ich msciw polskich, także przywileie, konfirmacie, sprawy wieczyste, to iest list dzieczy na urządzie ziemskim Mscislawskim przyznany rozdziałku wieczystego żalobliwego z iegomscią panem Adamem Andrzeiewiczem Kotlem, rodzonym bratem żalującego, ktory to list dzieczy tak się w sobie miał z wydzielenia ichmsciw panow dzielczych na on czas od urzędu przydanych majątnosci ichmsciw panow Kotlow w

województwie Mscislawskim leżących, gdzie z rownego działu i z losow dostało się panu Janu Kotłu wies Potasznia, Wilki, a panu Adamowi Kotłowi bratu żalobliwego przeciwko tego dostało się wies Pokucie, a we wsi Wierzbie y Hołolobowie Wierzbowczczyzny po połowicy rozdzielili, a osobliwie za rzeką Wiochrą w tymże wojewodstwie Mscislawskim leżący y nad rzeką Sożem we wsi Wiechranych y za rzeką Sożem z obuch stron tak w puszczech y w lasach, także w puł też dzielcze podzielili, zostawiwszy pewne granicy, iako tę majątnosci z dawnych czasow zostawali y zostawac wiecznemi czasy mieli, y poddanyh w tych majątnosciach w Pokuciu, w Potaszni, w Wierzbie, Hołolobowie y w Wiechranych rozebrawszy, na rowne części między nimi na on czas podzielili, spisawszy tego czasu w ten rozdziałek z ych żonami y dziecmi dawnosc ziemskie zasiedziałyh, także y plac w miescie Mscislawskim w parkanie na on czas z budynkiem wpuł roscieli; tamże w tey szkatule żalobliwego byli rozne sprawy, zapisy, testamety, kwity dawne poborowe, podymne, poselskie, dekreta wszelkie ziemskie, grodzkie, trybunalskie, zadworne assessorskie y dekret kommissarski rozgraniczenie od dobr dożywotnych Rasny a żalobliwemu domowstwu przysadzoną wiecznosc te majątnosci Wierzbowszczyzny y aprobata tey kommissiey, dekret assessorski tamże był y innych spraw wieczystych niemało y obligow roznych na rozne osoby na złotych kilkaset tam zostali. A w szkatule pani Podhayskiej w teszczy żalobliwego w teyże gospodzie było spraw, iako żalobliwemu powiedziała małzonka iego pani Maryna Pawłowna Podhayska Janowa Kotłowa tegoż czasu, gdy szkatułę przy majątnosci ruchomey do Mscislawia wprowadzone byli sprawy rodzicielce iey pani Podhayskiej y iey samey należące, to iest list dzieczy wieczysty majątnosci Bezwodzicz, w wojewodstwie Mscislawskim leżącym rozdziałku wieczystego s przydania urzędu ziemskiego z róż-

nemi sąsiadami y krownemi w tey majątnosci Bezwodziczach podzieliwszy, gdzie y komu się dostało ocerklowawszy, działem wieczystym na urządzie ziemskim Mscisławskim przyznany, dokładając, że przy części pani Podhayskiej w Bezwodziczach dostało się na wieczność y z brania losow cerkowiszcze przy wsi Bezwodziczach y niwie dwornej, gdzie y cerkiew pani Podhayska założenie świętych apostołów Piotra y Pawła swoim kosztem ufundowała, która y do dziś dnia stoi, przy tym dostało się pani Podhayskiej na wieczność włoka gruntu osiadła w Pieczersku, tegoż czasu dzielcze y poddanych podzieliwszy imionami w ten rozdziałek upisali. W tey że szkatule pani Podhayskiej teszczy żalobliwego był list zapis przyznany małżące żalobliwego pani Marynie Pawłownie Podhayskiej Janowej Kotłowej służący na szesc tysięcy złotych polskich, w ktorey to sumie żalobliwy pan Jan Kocioł małżące swey wyż rzeczoney zastawił prawem zastawnym przed ruiną Moskiewską Szeynowską y urządzie ziemskim Mscisławskim przyznał połowicę wszystkich majątnosci swoich, w wojewodstwie Mscisławskim leżących, to jest w Potasznii, w Wierzbii y w Hołobowii tak y w Wiechrzanach s poddanymi w tym zapisie na on czas mianowanych; przy tych że sprawach y innych spraw teszczy żalobliwego pani Podhayskiej należytych w tey szkatule przy wycięciu Mscisławia od Moskwy pogineli, o którą te zgubę tych wszystkich spraw dla przyszłych czasow żalobliwy przybywszy z Litwy z wygnania po ruinie moskiewskiej na popieliskie do majątnosci swey dał tę protestacyą do xiąg grodzkich Mscisławskich zapisać, што есть записано.

Roku 1664, msca Juli osmnastego dnia na urządzie opowiadano, M. Koziol namiestnik Mscisławski.

Изъ акт. кн. Мстислав. уѣздн. суда за 1665 г. № 1/1417 л. 473.

№ 311—1664 г. Юля 24.

Заявление землянина Стефана Лоши о нападении на него регулярныхъ польскихъ войскъ изъ полка пана Сурина, и грабежъ.

Жаловал и обтежливе оповедал землянин велможного его мсти пана Миколая Валерыяна з Техановца Техановецкого, воеводы и старосты Мстиславского, Радомского, Порадинского державцы, Стефан Лоша на товариство полку его мсти пана Гелияша Владыслава Сурина, полковника его мсти пана Яна Александровича Сокола, землянина его кор. мсти воеводства Мстиславского и товаришов его, не ведаю яко именем зовут, толко ведаю прозвищо пна Зарецкого, пна Кашыча и челяд их, при них будучых, себе знаемых именем и прозвискими ведомых, на учынок злый непристойный, нижей описанный, таковым способом о то, иж што в року тепер идучом тисеча шестсот шестдесят четвертом, мца иуля семнадцатого дня, кгда неприятел вярломный москвитин шол с потугою великою под замок его кор. мсти пна нашего мстивого Кричевский, тогда я, видечы таковое усиство от неприятеля и великие загоны, мусялом з жноюю и з детми и зо всем убожеством своим уходит и здорове свое уносит яко до ближайшого замку з многими людми и кгда есмо приехали врочыщом до речки Свики названое, под селом названым (*пропускъ*) може быт от места Кричева у мили, в тракте Кричевском, у воеводстве Мстиславском лежачом, то пак того року, мца и дня выш панисаного вжо на смерканю тые выш менованные особы товариство его мсти пна Сурина с полку его мсти, учынивши се способом неприятелеким, взявши свою волю, поважывши легце право посполитое и войсковое на таких свовольных срокгим каранем описаное, на том урочыщу, яко се вышей поменило, первой учынивши галас словами Мос-

ковскими «Царев, Царев, руби, руби», выскочивши з боку, а я з жоною и з детми не мог где уходит з великого страху и мене зараз и жону мою оскочивши на жоне моей Ганне Титовне оборвали з череслом готовых коп осемъ грошей литовских, з возу узали хуст белых, наметок, кошул белоголовьских и мужских, рахуючы и купуючы за золотых десет и болпъ, кошулку табинковую зайцами подшытую за золотых шестнадцат справленую, соян справленый за тры копы грошей литовских, бердыш и топор купленый за полкопы грошей, а до того свиней осмеро, што еси з собою гнал побили, за каждую свинню давано голова в голову по копе грошей литовских, осмеро куров, за каждую курыцу давано по грошей дванадцат литовских, пшеицы осмину, купленое за золотых шест грошей литовских, то все побравны и на кони повскакивавши, не ведаю где отехали от мене и межы собою поделили, о што я албо его млет пан мой млестивый за мною правом чинит не занехае, где право дорогу покажет, а на сее час сию протестацыю в раду вашей млети доношу и оповедаю и прошу, абы было до книг кгородских Метиславских записано, што ест записано.

Року ^{а҃҃҃҃}х҃҃҃҃҃҃ (1664), мца июля ка (24) дня оповедано. В небытности его млети пна наместника Метиславского Козоль понамесникъ.

Изъ акт. кн. Метиславского уѣздного суда за 1665 годъ, № 1417 л. 481.

№ 312—1664 г. Августа 9.

Универсалъ гетмана великаго княж. Литовскаго Павла Сапѣги съ приглашеніемъ посольства явиться въ назначенное мѣсто и срокъ для участія въ военныхъ дѣйствіяхъ противъ Московскихъ войскъ.

Akt. uniwersalu hetmanskiego ostrzeżenie do powiatu,

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят четвертого, мца августа осмнадцатого дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млети пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, универсалъ ясне велможного его милости пна Сапѣги, воеводи Виленского, гетмана великаго вел. княз Лит. в речы нижей в нем выражоный до книг кгородских Пинских подано в тые слова писаный.

Jasnie wielmożnym imściom panom obywatelom powiatu Piskiego, moim wielce miłściwym panom y braci, po zaleceniu moich braterskich powolności. Już innotuit wm. m. m. panom z publikowanych trzecich wici y uniwersalem Jk. mści za gwałtowną na kraie W. X. Lit. oyczyzny naszej potrzebą, iako się conseruatio-nis fortun naszych, pignorun y nas samych gruntuią rationes na pospiechu naszym, kturych aeque braterski odleglych kraiw respect iakoby własne pericula nasze y prae foribus będące, ktorem serpente strzeż Boże tegoż ognia progressu wszyscy podlegamy concernere ma, a z tym iako się sam z woley y dispositiey Jk. m. spiesząc pod Dołhinow y chcąc to exequi, w czym mię urzędu mego y usługi oyczyźnie powinney stringit obowiazek stawieć na mieysce pomienione chcę tak niewątpienie, że wm. moie m. panowie eodem z synowskiey ku oyczyźnie swey spolney zelo obligatiey y miłosci ducti, ochotnie się gromadzie na obronę swą y spieszyc na termin uniwersalem Jkm. mianowany będziecie raczyli, kiedy to iuz nieprzyaciel postpositis uspokoienia wojny y zawziętosci swoich medijs głęboko w Bialorus niedawno vindicowaną postąpiwszy hostiliter saeut y dalszych kraiw sięgac molitur, gdzie iako braci utrapio-ney y w woysku z imc panem woiewodą Smolenskim hetmanem polnym W.X.Lit.

w szczupłych siłach y w takim opale będącemu succurowac prętko potrzeba, tak żebyscie y wm. m. panowie przez, tenże pospiech y zgromadzenie swoje proprio, ktore tenże ogien dosięgać będzie warowac raczyli braterską ostrzegam. Dat w Sokołowej, dnia dziewiątego awgusta tysiąc szesceset szesdziesiąt czwartego. У того универсалу при печати подпис руки теми словы: Waszmosciow moich mosciowych panow brat, życzliwy y powolny sluga Paweł Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki wielkiego X. Lit. Который универсал за поданем его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Из акт. кн. Пинского городскаго суда за 1664 г. № 13016, л. 1033.

№ 818—1664 г. Августа 9.

Универсаль гетмана великаго княж. Литовскаго Павла Сапѣги съ приглашеніемъ обывателей лично боротья противъ тѣхъ шаекъ и хоругвей, которыя будутъ заниматься грабежомъ, и для разслѣдованія и наказанія участниковъ сообщать ему, гетману.

Akt. uniwersalu iegom. p. hetmana, aby ludzie swowolne znosily.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят четвертого, мца августа осмнадцатого дня.

На враде кгородском взамку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его милости пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, универсал ясне велможного его милости пна Павла Сапѣги, воеводы Виленского, гетмана великаго вел. княж. Лит., в речы нижей в нем выраженный, до книг кгородских Пинских подано, в тые слова писаный:

Paweł Jan Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit. Wszem w obec, komu by to wiedziec należało, osobliwie ichmosciom panom grodowym W. X. Lit. także w miastach Jkm. y dzieicznych przelożonym oznaymuie, yż dla pewnieyszego bezpiecżstwa pignorum w domach pozostałych, gdy bracia ichm. panowie obywatele W. X. Lit. pospolitym ruszeniem w pole wychodzą od naiazdow y swawoli wszelakiey, gdy y woyska W.X.Lit., iako rycerska ich wocatia tego potrzebuie, in opere z nieprzyacielem na obronie oyczyzny miley zostaia, daie moc y władze w pospolitosci każdemu wszelkie znaczki, gromady y chorągwie, chocia by się w służbie y zaciagu woyskowym znajdowac y liczyc miały, gromic y znosić onych, do mnie y sądu mego dla executiey o excessa iakie by się przez takowych działy prowadzić, gdyż nie inaczey rozumiec trzeba o ludziach tych, iedno że rycerskiey wocatiey odpadaiać nie nanieprzyiaciela Rzptey, ale na fortun braci swey ruinę y zdzierstwo się przez takowe do woyska omieszkanie odważaia, w czym sobie miasta, miasteczka dopomagac maia, aby nieznosney na ktorey się zalecaia w nadzieie impunitatis zabiegac licentiey mogły. Co do wiadomosci grodow y miast, miasteczek, włosci W. X. Lit., podaiać pomieniony uniwersal moy publicowac daie. Dat w Sokołowie, dnia dziewiątego awgusta anno tysiąc szesceset szesdziesiąt czwartego. У того универсалу при печати подпис руки теми словы: Paweł Sapieha, woiewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit. Который универсал за поданем его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Из актовой книги Пинского городскаго суда за 1664 годъ № 13016 л. 1034.

№ 314—1664 г. Августа 26.

Универсалъ гетмана в. к. Л. Павла Сапѣги съ приглашеніемъ поспольства, обязаннаго военной службой, явиться къ 15 сентябрю въ м. Марково Ошмянскаго повѣта.

Akt. uniwersału iegom. p. hetmana, aby w ostrożności powiat był.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсотъ шестдесятъ четвертого, мца Сентября второго дня.

На враде кгородскомъ Пинском, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пана Яна Короля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, универсалъ ясне велможного его млсти пана Павла Сапѣги, воеводы Виленского, гетмана великого вел. княз. Литов. в речы нижей в нем выраженной поданый, до до книг гродских Пинских в тые слова писаный:

Jasnie wielmożnym, wielmożnym ichmściom panom obywatelom powiatu Pinskiego, mnie wielce msci panom y braci. Paweł Jan Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit. Po zaleceniu usług moich braterskich, lubo nie wątpię, że waszmosc moje msciwe panowie inixi publicowanym trzecim Jk. m. wiciom y moiey braterskiey przez uniwersały doniesionej nieraz przestrodze o tym, iako zawziętosć nieprzyziacielska przy potędze woyska, w Białoruskie kraie wyprowadzonego, coraz daley in wiscera W X. Lit. progredi intendit do spolney na którą oczyszna oczekiwana raczycie sie miec obrony, iednak i teraz, gdy de recenti zachodzą mię przestrogi wyrazne od ich msciow panow comissarzow z Niewnicz y od imsci pana wojewody Smolenskiego, hetmana polnego W. X. Lit., o ruszeniu sie już samego Cara z drugimi woyskami ku Smolensko-wi y ze wszystkim woyskiem swoim bawie się dobywaniem fortęc nie każe,

ale skoro by sie infektis rebus comissarze roziechac mieli, in wiscera xięstwa Litewskiego hostiliter postępować chce, przeto gorąco upraszam wm. m. m. panow, abyscie wm. m. m. panowie według wici Jkmsci instrukci iako naylepiey do obrony na ten gwałt pospieszyc raczyli y pro die piętnastego Septembra pod Markowem, powiecie Oszmianskim, stawali, na który dzien y ia z obowiazku urzędu mego do spolney z wm. m. m. panu usługi przybędę. Dat w Slonimie, dnia dwudziestego szostego awgusta, tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego. У того универсалу при печати притисненой подписи руки тими словы: waszmosciow moych mosciwych panow brat życzliwy y powolny sluga Paweł Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki wielkiego xięstwa Litewskiego. Kоторый тотъ универсалъ за поданем его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Пзъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1664 г. № 13016 л. 1090.

№ 315—1664 г. Сентября 2.

Универсалъ короля Яна Казимира съ понужденіемъ обывателей къ уплатѣ причитающихся налоговъ на военныя надобности и къ неуклонному выступленію въ походъ противъ непріятели, съ дѣйствующей арміей.

Akt. uniwersału Jego kr. msci na zaciąg żołnierza ad instar pospol. ruszenia.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсотъ шестдесятъ четвертого, мца сеньтебря девятого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пиньском, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панькевичом, столникомъ и подстаростимъ Пиньскимъ от велможного его млсти пна Яна Короля Млоцкого, Пиньского Гелметского старосты установленным, их милост пан Филон Кголебекий судья земский Пиньский и пан

Роман Достоевський, послове повету Пиньского, универсал наяснейшого короля его млсти пна нашого млстивого в речы нижей в нем выраженой до повету Пиньского выданный, ку актыкованю до книг кгородских Пиньских подали, тыми сло-вы писанный:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski krol Polski, Wielkie xiąże Litewskie, Ruski, Pruski, Zmuydzki, Mazowiecki, Inflanski, Smolenski, Czernichowski, a Szwedzki, Got-ski, Wandalski dziedziczny krol. Wszem wobec, każdemu zosobna duchownego y swieckiego stanu iakiey kolwiek conditiei ludziom, a osobliwie wielmożnym, urodzo-nym, senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie obywatelom powiatu Pinskiego, uprz. wiern nam miłym. Ta iest naywiększa wolnych narodow praerogatiua, gdy wszysecy oyczy-stą szycąc się wolnością, rowno z sobą we wszystkich ciężarach pociągają. Zaczyn po-nieważ w teraznieyszey gwałtowney Rzptej potrzebie wszysecy obywatele W. X. Lit. ciężko sobie czyniąc do tego conatus swo-ie obrocili, aby zaciągowym żołnierzem dostojenstwo maiestatu naszego y całosc oyczynny zaszczyt y na to dobr swoich dziedzicznych także zastawnych rozne ge-nera podatkow uchwalili, nie słusniejszego, ieno żeby aequaliter wszysecy upadającą ratowali oyczynę, ktorey ratunek w tym consistit, aby ludzie in wim pospolitego ruszenia uchwaleni, iako nayprędzey wychodzili w pole, wychodzie zaś nie mogą, gdy ten podatek, ktory uprz. wiern. w. sami dobrowolnie postanowiliscie, nie będzie natychmiast wyplacony. Chcemy tedy miec po uprz. wiern. w., abyscie, nemine ex-cepto, to, co z dobr czyich przychodzi, stosując się do laudum zgodnie uchwalo-nego y od nas (wyiowszy miasta y mia-steczka nasze, ktore do tey uchwały nie należały y podlegac nie powinne) appro-bowanego, bez wszelkiey zwłoki na termi-nie w tymże laudum opisanym rzetelnie do poborey obraego placili y obowiąz-kowi [swemu szlacheckiemu sub paenis

legum dosic czynili, o to iako naylepiey starając się, aby ludzie uprz. wiern. w. na teraznieyszą usługę Rzptej zaciągnieni iako nayprędzey biegli na posiłek woyskom naszym w opale wielkim od potęgi nie-przyacielskiej zostającym, a że wiarołomny nieprzyaciel na to się nasadził, aby nawalnością woysk swoich do niepotsci-wego przymusił nas pokoju, do tego wszyst-kie nasze oycowskie obrociliśmy pieczoło-wanie, abyśmy zaiadłym imprezom iego góry wziąć nie dopuscili, czego inaczey dokazać nie możemy, tylko męstwem y resolutią woysk naszych y posiłkami uprz. wiern. w., ktore że nie są proportionalne siłom nieprzyacielskim, oycowską żądamy uprz. wiern. w. naprzod, aby teraznieysza wyprawa correspondowała starym kwitom popisowym; potym żebyście uprz. wiern. w. in omuem casum w gotowosci zawsze wielkiej zostając to czynili, co miłość oy-czynny y obowiązek ku niey synowski po uprz. wiern. w. wyciąga y gdyby tego własna potrzeba wyciągała, abyscie za uniwersalem naszym, a potym iasnie wiel-możnego woiewody Wilenskiego, hetmana wielkiego tam stawali, gdzie on ordyno-wać będzie. Mamy to z przestrogi wiel-możnego woiewody Smolenskiego, hetmana polnego, że starszyna woyskowa y większa częsc thowarzystwa absentuie się dotąd od pułkow y chorągwi swoich, zaczyn pod surowym karaniem nie tylko na utsciwym, ale y na gardle roskazuiemy, aby wszysecy żołnierze, w służbie naszej y Rzptej będący, ktore kolwiek w powiesie Pinskim znajdują się, iako na gwałt spieszyli do obozu y pod tymże karaniem pod chora-giew powiatową zaciągac się nie ważyli. Więc że uprz. y wiern. w. mieszacie się monetą cudzoziemską, ktora przez ludzie łakome zarazeni iestescie, taką declaracją naszą dajemy, iż wszystkie szelagi stare, w mienicach panstw naszych bite, takze pruskie y ryskie do przyszłego seymu, poki Rzpta inszy około tego uczyni po-rządek, mają w takimże walorze byc bra-ne iako y przedtym, woloskie zaś, ktore

in ruinam państw naszych są nawiezione, całe za wywołane mieć chcemy y rozkazujemy, w czym kto by się kolwiek tey wyrazney woli naszej ważył byc przeciwnym, surowo karany będzie. Co aby wiadomości wszystkich obywatelów powiatu Pńskiego doszło, po urzędzie grodzkim mieć chcemy y rozkazujemy, aby ten uniwersał nasz do act przyjąwszy po wszystkich parafiach publicować rozkazał. Na co dla lepszey wiary rękę się naszą podpisawszy, pieczęć W. X. Lit. przycisnąc rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia wtorego msca Wrzesnia, roku Pńskiego tysiąc szesćset szesdziesiąt czwartego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego siedmnastego roku. У того универсалу его кор. млсти печат большое канцелярын вел. княз. Лит. притиснена ест, а подпис рукъ тыми словы: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz W. X. Lit. m. p. Который тот универсал за поданем его до актъ, актыкован, публикован и до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинскаго городского суда за 1664 г. № 130:6 л. 1111.

№ 316—1664 г. Сентября 2.

Листъ короля Яна Казимира къ обывателямъ Пинскаго повѣта съ приглашеніемъ по примѣру другихъ повѣтовъ выступить на защиту отечества отъ неприятельнаго нашествія.

List Jego kr. msci do powiatu.

Лета отъ пороженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят четвертого, мца Сентября девятого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панковичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ отъ велможного его млсти ина Яна Кароля Млоцкого,

Пинского, Гелметского старосты установленнымъ, листъ его кор. млсти до повету писанный в речы в немъ ширей выраженой къ актыкованю до книг кгородскихъ Пинскихъ поданный въ тые слова:

Jan Kazimierz. z Bożey łaski krol Polki, W. X. Lit., Ruski, Pruski, Zmoydzki, Mazowiecki, Inflanski, Smolenski, Czerniowski, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny krol. Wielmożni, urodzeni, uprzejmie wiernie nam mili, Przy contestathey wiernego poddanstwa uprzejmie wiernosc waszą, z ktorąście urodzonych posłów swych do boku naszego przysłali, wyrozumielismy postulata onych, na ktore takową dalismy deklaracją naszą—do iakiey nat prawo pospolite strinxit, żądami, zatym, uprzejmosci y wiernosci waszey y mieć chcemy, abyscie uprzejmie wiernosc wasza do tego stosując się prawa, exemplo inszych wojewodztw y powiatow, iako naysprzedzey do uniwersalnego rzucilisię oyczynny ratunku, ktora w iakim teraz od wielkiey nieprzyiacielskiey potęgi znajduje się opale, wyrozumiecie uprzejmosc y wiernosc wasza z ustney relatihey urodzonych posłów swoich, na ktorych y na rescript z kancelariey naszej wiel. X. Litewskiego wydany refferując się, życze mi uprzejmosci wiernosci waszey długo dobrego od pana Boga zdrowia. Dan w Warszawie, dnia wtorego msca wrzesnia, roku Pńskiego tysiąc szesćset szesdziesiąt czwartego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego siedmnastego roku.

У того листу печат болшая вел. княз. Лит. притиснена ест, а подпис руки тыми словы: Jan Kazimierz krol. Который тотъ листъ за поданемъ его до книг кгородскихъ Пинскихъ ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинск. город. суда за 1664 г. № 130:6 л. 1114.

№ 317—1664 г. Сентября 9.

Отвѣтъ короля Яна Казимира на инструкцію
пословъ Пинскаго повѣта.

Akt. responsu Jego kr. msci do powiatu Piskiego.

Лета от нарожена Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят четвертого, мца Сентября девятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подетаростим Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, их мл. пан Филон Кгодебский, судя земский Пинский и панъ Роман Достоевский, послове повету Пинского, респонсъ наяснейшого короля его млсти, пана нашего млстивого, в речы нижей в нем выраженной, до повету Пинского выданный, ку актыкованю до книг кгородских Пинских подали тыми словы писанный:

Respons od Jego kr. msci pana naszego miłosciwego na instructiã wielmożnych, urodzonych senatorow, dignitarzow, urzędnikow ziemskich, grodzkich, szlachty, rycerstwa, obywatelow powiatu Piskiego, urodzonym Philonowi Godebskiemu sędziemu ziemskiemu, Romanowi Dostojewskiemu posłom tegoż powiatu, dany w Warszawie dnia wtorego miesiąca Wrzesnia, roku tysięc szescset szesdziesiąt czwartego. Oycowskim Jego kr. msc pan nasz miłosciwy przyiac raczył affectem wiernego poddanstwa tribut rycerstwa powiatu Piskiego, który przy powinszowaniu w niezamierzone lata szczęśliwego panowania, iako nayszczęśliwszego zdrowia, porownanie w slawie y wszelkicy szczęśliwosci z nayszczęśliwszymi monarchami przez urodzonych posłow swych prezentowali Jego kr. msci. Wiadomo to iest bardzo dobrze Jego kr. msci panu naszemu miłosciwemu, w iakich obrotach y niebiespieczeństwach od wyuzdaney swey woli chlopskiej zostawał ten powiat,

po wzięciu Petrykowa y Turowa, od ktorey y po dzis dzień nie będąc securus ustawicznie excubias agere musi, patrząc iesli zkąd iaka nie powstanie tempestas y one wczesnie tłumiac, co że sie przy łasce Bożey, szczęściu Jego kr. msci y odwadze rycerstwa powiatu tego, tudziesz ludzi na Turowie y przy urodzonym Niemierzyezu będących dobrze po kilkakroc nadało, congratulatur Jego kr. mosc pan nasz miłosciwy powiatowi temu szczęśliwey z rebellizantami tamtymi rosprawy et spoliatorum od nich wziętych z recuperowaniem oraz Norzynska przyznawać Jego kr. mosc raczy, że te heroeicae actiones rycerstwa powiatu Piskiego y ustawiczne pericula, ktorym powiat ten iest expositus, słusznie by miały serce iego panskie do tey skłonić reflexiey, aby onych od pogranicza tamtego trzeciemi wiciami swemi na pospolite ruszenie nie odrywał, ale uważywszy maiora pericula od potęgi moskiewskiej y zaidłosc wiarołomnego tego nieprzyiaciela przeciwko panstwom swoim, tudiesz przed oczyma maiąc prawo o pospolitym ruszeniu na przeszłym seymie napisane, nie mógł Jego kr. mosc y nie może wyswiadczyć tey łaski powiatowi temu, o ktorą przez urodzonych posłow swych suplikował do Jego kr. msci, y owszem oycowską napominać raczy, aby rycerstwo, obywatele powiatu toties wspomnionego, dosyc czyniac prawu y obowiązkwu swemu, rowno z drugimi wojewodztwy y powiatami iako nayprędzey zaciągowego żołnierza in wim pospolitego ruszenia na succurs woyskom Jego kr. msci, w wielkim opale od potęgi nieprzyiacielskiej zostaiącym wyprawili, tak tę wyprawę swoię miarkuiąc, iakoby correspondowała starym quitom popisowym, sami zas w domach zostaiąc, aby wszelką mieli gotowosc tak przeciwko rebellizantom pogranicznym, iako y przeciwko inszym niebiespieczeństwom y żeby in casu summe necessitatis za uniwersalami Jego kr. msci, a potym iasnie wielmożnego wojewody Wilenskiego, sine tergiuersationibus, na kon wsiadali, laudum ratione wyprawy byli

było sine praeiudicio juris pulku et priuatum, osobliwie miast y miasteczek, approbabit Jego kr. msci. Taką tedy Jego kr. msci pan nasz miłościwy na puncta instructiey panską swoją dawszy declaratią, gorąco żądać raczy, aby obywatele toties wspomnionego powiatu na wszelkie insultus nieprzyjacielskie w powinney zostaiąc gotowosci, o to się naypilniey starali, żeby in viscera oyczyny matki naszej ten hardy nieprzyjaciel więcey wpadać nie smiał. У того респонсу Его королевской млсти печат большое канцелярии великого князтва Литовского притиснена ест, а подписы рукъ тыми словы: Krzysztoff Pac kancler W. X. Lit. Andrzej Kotowicz pisarz W. X. Lit. Который тот респонсъ за поданемъ его до книг кгородских Пинских ест уписанъ,

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда зя 1665 г. № 13016 л. 1113.

№ 318—1664 г. Сентября 10.

Постановленіе сеймика шляхты Пинскаго повѣта о доставленіи въ замокъ ста лошадей съ людьми подъ командой Пинскаго подкоморія Яна Дольскаго.

Laudum powiatu Pinskiiego na koni 100 adinstar pospolitego ruszenia.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят четвертого, мца Сентебря дванадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидом Панкевичомъ, столникомъ и подстаростим Пинскимъ, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцького, Пинскаго, Гелметскаго старосты установѣленнымъ, лядвумъ их млстей пановъ обывателей повету Пинскаго, в речы нижей в немъ выраженой, ку актыкованю до книг кгородскихъ Пинскихъ подано тыми словы:

My dignitarze, urzędnicy ziemscy, grodzcy, szlachta, rycerstwo, obywatele powiatu Pinskiiego na termin dzisiejszy sluchania rellatiey ichmsciow panow poslow naszych, imsci pana Filona Godebskiego sędziego ziemskiego y imsci pana Romana Dostoiiewskiego od iego kr. msci reducum na mieysce zwyczajne do zamku Jego kr. msci zgromadzeni, ponieważ przez tychże ichmsciow panow poslow naszych przyniesiona iest nam deklaratiа Jego kr. msci pana naszego miłościwego, abysmy in wim pospolitego ruszenia wyprawę namowili y iako nayprzedzey ludzi zaciągowych na usługę Rzptey stawili, tedy stosuiąc się do intenty Jego kr. msci y gwałtowney potrzebie Rzptey wygadzaiąc, zgodnie, iednostaynie sto koni żołnierza zaciągowego na czwiere roku, includuiąc w też liczbę poczet rotmistrzowski, nomine pospolitego ruszenia namowiliśmy y na te ludzi piętnascie podymnych z dobr naszych ziemskich ad proportionem summy dwunastu tysięcy złotych na ten zaciąg ordinowanych uchwaliliśmy, rachuiąc na kon po stu złotych z chlebem, a residuum na traktament rotmistrzowski naznaczaiąc, ktore podymne za dwie niedzieli naydaley od daty dzisieyszego laudum naszego wydac powinniśmy nemine excepto do rąk obranego poborcy naszego imsci pana Piotra Poklonskiego, skarbnika y pisarza grodzkiego Pinskiiego, sub forti militari executione, którą extendowac na retentorze kożdym, tey uchwale naszej przeciwnym, pozwoliliśmy teyże chorągwi naszej zaciągowej, do ktorey imsc pan poborca podanych na delacie retentorow ma odesłać y dobra ich militari poddawac executioni. Za rotmistrza chorągwie naszej concordibus suffragiis obralismy y użyli imsci pana Jana Karola Dołskiego, podkomorzego naszego Pinskiiego, rotmistrza Jego kr. msci, iako człowieka rycerskiego in defesso studio usługę Rzptey traktuiącego, ktory iż sam pilnemi barzo euocatus listami, spieszy się do woyska y praesens

przy zaciąganiu tey chorągwi być nie może, pozwoliliśmy imsci na mieyscu swoim zostawic porucznika takiego, ktury by tey functey dosic uczynic y zaciąg ten iako nayprędzey w iako naylepszym porządku wystawic mógł, ten że imse pan porucznik imsci po wzięciu satisfacij y popopisie przed deputowanemi od nas, to iest imscią panem starostą, imscią panem marszałkiem, imscią panem chorążym, imscią panem sędzią ziemskim, imscią panem podsędkiem, imscią panem woyskim y imscią panem pisarzem ziemskimi Pinskiemi, absentia unius non obstante, odprawionym, na mieysce naznaczone iako naypilniey spiesząc się, postrzegac tego powinien, abyscie nikomu w powiecie przez pomienioną chorągiew żadna krzywda nie działa, w czym y samego imsci pana rotmistrza, aby pilne na to miał oko, obligamus. A termin zaczęcia służby od popisu ieneralnego tey chorągwi naznaczymy: imse pan poborca nasz tak z tey summy dwunastu tysięcy złotych na ten zaciąg y z traktamentem imsci pana rotmistrza ordinowaney, iako y ex residuo cokolwiek zostanie od piętnastu podymnych wyrachowac się nam powinien przy pierwszym da Bóg zgromadzeniu naszym, dawszy z tegoż residuum po stu złotych imsci panu Filonowi Godebskiemu sędziemu ziemskiemu Pinskiemu y imsci panu Romanowi Dostoiowskiemu, ktore ichmsciom iako posłom naszym za drogę Warszawską naznaczyliśmy; kwitowego imsci panu poborcy po groszy szesciu litewskich od każdego kwitu brac pozwalamy. Do ktorey uchwały y spolnego postarowienia naszego rękoma naszymi podpisuie ny się. Dat w zamku, dnia dziesiątego septembra anno tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego. У того лядвумъ подписы рукъ тыми словы: Łukasz Jelski marszałek powiatu Pinskiego, Jan Karol Młocki starosta Pinski, Bazyli Albrycht Orda chorąży Pinski, Arnolph Giedroyc woyski powiatu Pinskiego, Wojciech Zielenski podsędek Pinski, Jakub Sirwid Pankiewicz

stolnik y podstarosci Pinski, Kazimierz Woyna pisarz ziemski Pinski, Samuel Brzeski czesznik powiatu Pinskiego, Andrzej Konstanty Godebski czesznik powiatu Pinskiego, Zbigniew Olszewski, Bazyli Woyna, Eustachi Kirdey Hryczyna mr, Walerian Protasowicz Masalski komornik powiatu Pinskiego, Kazimierz Giedroyc, Jan Sylwestr Olkowski, Абрамъ Достоевскій намесник, Stanisław Zeligowski, Stephan Niepranowicz mr., Krzysztofh Szczepa mr. Который то лядвум за поданемъ его до книг кгородских Пинских ест уписан.

Изъ актовъ книги Пинскаго град. суда за 1664 г. № 13016 л. 13016.

№ 319—1664 г. Сентября 13.

Универсалъ гетмана великаго княжества литовскаго Павла Сапѣги съ предписаніемъ ротмистру Пинской повѣтовой хоругви быть на 25 сентября въ Минскѣ.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят четзерьтого, мца сентсбра двадцат второго дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ Пиньскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцького; Пинского, Гелметьского старосты установьленнымъ, постановившысе очевисто пан Францишекъ Жебровьский подаль ку актыкованю до книг кгородских Пинских универьсалъ яене велможного его млсти пана Павѣла Яна Сапѣги, воеводы Виленского, гетмана великого вел. княз. Литовск., в речы в немъ нижей выраженой писанный, которого вписуючы в книги слово в слово такъ се в себе мает:

Paweł Jan Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit. Imsci panu rotmistrzowi chorągwie powiatu Pinskiego in vim pospolitego ruszenia zaciągnionej po

zaleceniu moich chęci im większa oyczyzny potrzeba wyrazna Jego kr. msci w uniwersalach wola wyciąga tego, aby na czas, kiedy nieprzyjaciel tak wielkie woyska swoje w panstwa Jego kr. msci wprowadziwszy, in viscera W. X. L. progredi intendit, iako nayprędzey woysko W. X. Lit. mieć posiłki y temu nieprzyjacielowi resistere mogło, tym pilnie y z władze moey hetmanskiey iniungo wmsci, abys chorągwią tractem iako nayproscieyszym, żądnych w ciągnieniu exacty y uciążenia ludzi, a pogotowiu wybierania chleba y stacyi nie czyniąc, szedł pod Minsk y tam pro die dwudziestego piątego septembris, gdzie oraz y popis odprawować się będzie, stawał, namniey tego nie pochybiając terminu pod paenami w artykułach woyskowych opisanemi. Dat w Wilnie, dnia trzynastego Septembra tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego. У того универсалу при печати притисненой подпис руки тыми словами: Paweł Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. Lit. Который тотъ универсалъ за поданемъ его до книгъ крродскихъ Пиньскихъ ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинского град. суда за 1664 г. № 12016, л. 1131.

№ 820—1664 г. Сентября 28.

Заявление провентоваго писаря Пинской экономии о вымогательствѣ гусарскихъ хоругвей Трокского подкоморія Углика и др.

Prot. p. pisarza Zamkowego na pp. deputatow żołnierskich.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсот шестдесят четвертого, мца сентебря двацат осмого дня.

На враде крродском в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Якубомъ Ксинвидом Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пиньскимъ, од велможного его млети пана Яна Кароля Млоцького, Пинского, Гелметского старосты,

установленнымъ, оповидаѣ y protestował się imsc pan Stanisław Kazimierz Tokarski, pisarz prowentowy oconomiey Pinskiy dzierzawy iasnie oswieconey xzny ieymsci Krystyny Anny z Lubomirza Radziwiłowey, kanclerzyniey W. X. Lit., dobr krola imsci w Pinskim powiecie leżących, na ichmsciow panow Jerzego Władysława Uhlika stolnika Trockiego y na imsci pana Marciana Giedroycia towarzyszow y deputatow chorągwi Usarskiey iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W.X.Lit., na imsci pana Samuela Doroszkowskiego y na imsci pana Teodora Lemnickiego towarzystwo y deputatow chorągwi iasnie wielmożnego imsci pana Paca, wojewody Smolenskigo, hetmana polnego wielkiego xięstwa Litewskiego, za uniwersalem iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Smolenskigo, hetmana polnego, na wybieranie chlebowych pndzy na obiedwie chorągwie do dobr krola imsci, w powiecie Pinskim leżących, do panow dzierzawcow zesłanych, o tym, iż iako protestuiący za wzięciem o takowym uniwersale na wydawanie chlebowych pndzy wiadomosci, starania swego przyłożywszy, tak przed przysciem iako y po wysciu chorągwi iasnie wielmożnego imsci pana hetmana wielkiego W.X.Lit. usarskiey z Pinska z dzierzawy xzny ieymsci z woytowstw według verificaty samych że imsci trzech osob y całego postanowienia, sumnę ichmsci oddawał y vict należyty ichmsciom dochodził na wszystkich czterech osob, na każdy tydzien po piętnastu złotych, a w niebytnosci imsci pana Uhlika czeladz imsci odbierała, a że ichmse nad postanowienia wymyszlaiąc sobie większe datki leguminami y pndzmi tey summy odbierać nie chcieli, o co osobliwa na ichmsci zaniciona iest manifestatia, a gdy imsc pan Uhlik do miasta Pinska przyiachawszy, wynaydując sposob y rozrywaiąc ugodę y postanowienie piersze, daiąc ratia, że przy tym postanowieniu y ugodzie nie był, wymagaiąc więcey summy y drugą verifica-

тія в добрах Jego kr. msci czynić chcący, iakoż imse pan Uhlik sam osobą swoją z czeladzią po miasteczkach, po wsiach iędząc różne pndze gotowe u poddanych ubogich, syry, masło, półcie słoniny, kiełbasy, miody przasne, gęsi. kury, barany, owce, co się tylko przed oczy nawinęło brac kazał, co na osobliwym registre czasu swego pokazano y dowiedziono będącie. A gdy iuż żałowliwy widząc skwierk, płacz ubogich poddanych, aby więcej onych nie infestowali, upraszał, aby pndze, które iż według włок ciągłych y umowy z ichmściami zupełną summę złotych cztery tysiące y dwiescie na obiedwie chorągwi odebrawszy, w workach w skrzyni ichmsci za kluczami y pieczęciami ichmsci zostaią, z oddania wszystkieu summy o quit u ichmsciow protestuiący upominał się, dac onego nie chcieli y nie dali, co wszystko ichmosc czyniąc na zatrudnienie, w czym wszystkim żałowliwy, aby na potym iakowey szkody nie ponosił y poddani Jego krolewskieu mosci oswiadcziаіc niewinnosc swoią, że nie s przyczyny protestuiącego, ale z szczegulney przyczyny imchmosciow samych tak długo do chorągwi swoich nie powracaiа, даł tę manifestacyа swoią do xiąg ninieyszych grodzkich Pinskiх, шьто есть записано.

Изъ актовой книги Пинского грод. суда за 1664 г. № 13016, л. 1151.

№ 321—1664 г. Октября 4

Универсалъ гетмана великаго княжества Литовскаго Павла Сапѣги съ предостереженіемъ о готовящихся военныхъ опасностяхъ въ виду перерыва переговоровъ съ Московскими представителями.

Akt. uniwersalu iegom. p. hetmana, ostrzegaiąc o niebezpieczeństwie.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсот шестдесят четвертого, мца октебра чотырнадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдрскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидом Панкевичомъ, столникомъ и подъстаростим Пиньским, одъ вельможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметьского старосты установленымъ, универьсалъ ясне вельможного его млсти пана Павла Сапѣги, воеводы Виленского, гетмана великаго великаго княз. Лит. в речы в немъ нижей выраженой ку актыкованю до книг кгородскихъ Пинскихъ поданс, в тые слова писаный:

Jasnie wielmożnym, wielmożnym ichmsciom panom obywatelom powiatu Pinskiego, mnie wielce msci panom y braci. Paweł Jan Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki W. X. L. Po zaleceniu braterskich chęci powolności moich, ponieważ doszła mnie od ichmsciow panow commissarzow z Moskwą, traktuiących wiadomość, że commissarska ichmsciow praca skutku swego nie wzięła y infectis rebus roziechali się ichmsc z commissarzami Carskimi, nieprzyjaciel coraz zas barziece saeuire poczyna y potęgę swoie na wielkie xięstwo Lit. wywierac intendit, tedy pro munere meo ostrzegam wmsciow moych msci panow, żebyscie wm. moie msci panowie indemnitati et securitati suae providere chcieli, w czym nie pojednokroć ostrzegaiąc wmw. moych msci panow, będąc y sam w drodze do spolney z wm. memi msci pany usługi. Dan w Rożaney, dnia czwartego octobris, tysiąc szeszeset szeszedziesiąt czwartego. Waszmosciow moych msci panow brat życzliwy y powolny sługa Paweł Sapieha, wojewoda Wilenski, hetman wielki. Kоторый универьсалъ за поданьемъ его до книг кгородскихъ Пинскихъ ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинского гродскаго суда за 1664 г. № 13016, л. 1210.

№ 322—1664 г. Октября 7.

Квитанція вознаго съ у достовѣреніемъ, что гусарская хоругвь Трокскаго подкоморія Углика получила съ имѣній Пинскаго архіепископа 800 злот. польск.

Rel. w sprawie oycа władyki z pp. żołnierzami.

Лета от нарожена Сына Божого тысеча шестсот шестдесят четвертого, мца Октебра девятого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдрским Пинским, передо мною Якубом Кгинвидомъ Панкевичом, столникомъ и подстаростим Пинскимъ, одъ велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, ставшы очевисто Казимер Сачковский, енерал повету Пинского, квит свой реляційный с печатю своею и стороны шляхты и с подписом руки свое до книг кгородских Пинских сознал тыми словы:

Ja Kazimierz Sączkowski, ienerał Jego kr. msci powiatu Pńskiego, zeznam tym moim relacynym kwitem, iż roku teraznieyszego tysiąc szescset szeszedziesiąt czwartego, msca oktobra siodmego dnia, przy stronie szlachcie panu Janu y panu Pawłu Sączkowskich, byłem wzięty na sprawę niżej mianowaną od iasnie w Bogu przewielebnego imsci oycа Andrzeia Kwasnńskiego Złotego, archiepiskopa Smolenskiego, eppiskopa Pńskiego y Turowskiego, tu w miescie Jego kr. msci Pńskim, y tego dnia za posłaniem iegomsci oycа archiepiskopa Smolenskiego, episkopa Pńskiego chodзіłem z wielebnyim oycem Janem Jaroszewiczem, pisarzem kapituly Pńskiej, do gospody imsci pana Teodora Lemnickiego, towarzysza y deputata chorągwie iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Smolenskiego, hetmana polnego W.X.Lit. usarskiej, do domu Іwana Czereety, mieszczanina Pńskiego, tamże w tey gospodzie zastawszy ichmosć pana Jerzego

Władysława Uhlika, stolnika Trockiego, pana Marcina Giedroycia, pana Samuela Dereszkowskiego y pana Teodora Lemnickiego, towarzystwo y deputatow chorągwi iasnie wielmożnych ichmsciow panow hetmanow wielkiego y polnego W.X.L usarskich. Pomieniony ociec Jaroszewicz, pisarz kapituly Pńskiej, przy mnie ienerale y stronie szlachcie u ichmsciow pana Uhlika, pana Giedroycia, pana Dereszkowskiego y pana Lemnickiego imieniem imsci oycа eppiskopa Pńskiego upominał oddanie kwitacij za oddanie pndzy osmuset złotych polskich za chleb z dobr eppiskopiey Pńskiej, w powiecie Pńskim leżących, osobliwie z duchowienstwa, czego czeladz ichmosciow nie dobrała ostatek pndzy według ugody złotych szeszedziesiąt cztery szelągami pod herbem J. k. m. pomienionym ichm. oddał, na co ichmsc pan Uhlik, pan Giedroyc, pan Dereszkowski y pan Lemnicki powiedzieli, że lubo nam od ichmsc oycа archiepiskopa Smolenskiego za chleb z dobr eppiskopiey Pńskiej y za duchowienstwo dosyc we wszytkim stało, ale ostatek pieniędzy szelągami brać nie myslimy y kwitacij nie damy, co wielebny ociec Jaroszewicz mną ienerałem y stroną szlachtą swiadczył, gdzie w tenże czas ichmsc pan Uhlik, pan Giedroyc, pan Dereszkowski y pan Lemnicki, słowami niestusznemi oycа Jaroszewicza pisarza kapituly Pńskiej łaiąc, sromocąc, zaledwo z gospody wypuscili. A tak ia ienerał z stroną szlachtą, com widział y słyszał, na ten quit moy relacyny spisawszy, s pieczęcią y s podpisem ręki mey, także s pieczęciami strony szlachty do xiąg grodzkich Pńskich daię. Казимир Сачковский енераль Его кор. млсти великого князства Литовского. Который квит за признанемъ енералским до книг кгородских Пинских есть уписанъ.

Наъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1664 г. № 13016, л 1199.

№ 323—1664 г. Ноября 18.

Универсалъ польнаго гетмана в. к. Л. Михаила Казимира Паца, съ предписаніемъ Пинскому подкоморію Карлу Дольскому и прочимъ дѣятельнымъ лицамъ повѣтовой Пинской хоругви о роспускѣ хоругви и возвращеніи по домамъ.

Akt. uniwersału iegom p. hetmana polnego do iegom. p. podkomorzego Pinskiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ четвертого, мца декабра дванадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку кгарскомъ Пинском, передо мною Якубомъ Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростимъ Пинским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметьского старосты установленымъ, постановившысе очевисто его милост пан Томапъ Рокгулский, поручьник хорунгве его млсти пна Яна Короля Дольского, подкоморого повету Пинского, полковника его кор. млсти, универсал ясне велможного его млсти пна Михала Казимера Паца, воеводы Смоленского, гетмана полного вел. княз Лит., в речи в немъ шырей выраженой, до его млсти пна подкоморого Пинского писаный, ку акътыкованю до книг кгородских Пинских подал, просечы, абы принят и до книг уписанъ был, которого уписуючы слово в слово такъ се в себе мае:

Michał Kazimierz Pac, woiewoda Smolenski, hetman polny W. X. Lit., Feydanski, Tryski starosta, oekonomiey Mohilewskiey administrator. Jegomsci panu Carolowi Janowi Dolskiemu, podkomorzemu Pinskiemu y rotmistrzowi tegoż powiatu choragwie in wim pospolitego ruszenia uchwaloney, a w niebytности imsci panu porucznikowi y wszstkiemu towarzystwu po zaleceniu życливых чечи моих. Ponieważ wmsciow

poko pora woienna służyła nie przybylicie, a nieprzyaciel ku swoim powrócił granicom, woysko zas nie doczekawszy się z W. X. L. in wim pospolitego ruszenia uchwaloney y ex. senatusconsulto obiecanych posiłkow y nie mogąc ani operari daley w szszuplych siłach y zdelibitowanych półtoroletnią bez odpoczynku pracą, ani też subsistere w kraich białoruskich, per hostilitatem extreme zdezolowanych, dla niedostatku żywności musiało z pola zeysć na quateri dla wychnienia y reperatyei do przyszley roboty, przeto nie widząc potrzeby służyby wmsciow pod czas teraznieyszey niepory, daie ten ordinans, abyscie wm. do powiatu swego powrocili, strzegąc się namnieyszych krzywd czynienia w przeysciu według wokatyei swoiey y ciagnieniem się nie bawiac pod srogimi paenami, w artykułach woyskowych opisanemi y w gotowosci zostawali do dalszey woli y disposityei Jkm. y Rzptey y iasnie wielmożnego imsci pana woiewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W. X. Lit. która z seymu przyszlego subsecuetur. Dat dnia osmnastego nowembra, anno tysiac szescseth szescdziesiat czwartego, w Minsku. У того универсалу пры печате подпис руки тыми словы: Michał Pac, woiewoda Smolenski, hetman polny W. X. Lit. Который универсал за поданьемъ и прозбою особы выш помененое до книг кгородских Пинских естъ уписан.

Изъ актовой книги Пинскаго грод. суда за 1664 годъ; № 13016 л. 1457.

№ 324—1665 г. Января 9.

Перечень убытковъ причиненыхъ въ имѣніи Давыдгородкѣ хоруговью поручика Завишы.

Prot. na p. Zawisze porucznika o szkody Dawydrodeckie.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдцать пятого, мца Генвара девятого дня.

На вrade кгородском в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметьского старосты установленымъ, Оповидаѣ у protestował się iegoмосъ pan Andrzej Furs слуга у dozorca dobr ziemskich w powiecie Piskim leżących; iasnie oswieconego xiążenia iegoмоси Stanisława Radziwiła w krzywdzie poddanych do замку Dawydgrodeckiego przysłuchайących, на iegoмоси pana Zawisze porucznika chorągwi wielmoжного iegoмоси pana Krzysztopha Sapiehi, krayczego W. X. Lit. iako żałobliwego, wojt Olszancki на ymie Fedor Fіlonowicz, а други Кулакowicz дали справе, że iegoмосе pan Zawisza ludem służałym z chorągwią wielmoжного iegoмоси pana Krayczego wielkiego xіęstwa Lit. poruczenstwa obżałowаного, beż żadного ordinansu wkroczywszy w powiat Pinski, roku przeszlego tysiąc szescset szescdziesiąt czwartego w msci Decembrze, ode dia cztyrnastego, aż do dnia dwudziestego siodmego tegoż msca, а wszedszy do włosci Dawydgrodeckiey rozne exaccie, krzywdy, szkody poddanym та chorągiew czynіла, naprzod stoіąc we wsi Olszanach noclegow два, we wsi Welemiczach noclegow два, за miasteczko Dawydgrodek y за ynne wsi aby w nich nie stali, ugod nie brali, zabiegow nieczynili, mimo o to wszystko we wsiach roznych stali, ryby słone beczkami y innemi wymyslнemi leguminami wyniszczali, noclegi odprawowali iako to we wsi Bolohuszy stoіąc, bydło rozne, iаłowicy, wieprze, бараны, zboże rozne w ziarnie y w snopach brali, młocili, konmi trawili, także we wsi Olszanach y we wsi Mankiewiczach szkody poczynili wszystkieго на złotych polskich osmset pięcdziesiąt siedm, które szkody przez ienerala на osobliwym regestrze spisane są, co czasu prawa dowiedziono będzie. O które to niesłusznie bez żadного ordinansu wkroczenie w dobra ziemskie xiążenia iegoмоси Dawydgrodeckiego w

powiat Pinski o szkody y paeny prawne xzcіu iegoмоси wolne mowienie zostawiwszy te protestacją даѣ zapisac, што естъ записано.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1665 г. № 13017 л. 1135.

№ 325—1665 г. Января 9.

Перечень убытковъ, причиненныхъ въ им. Давыдгородкѣ казачьей хоругвью Петра Парысовича.

Prot. на р. Парысовича о szkody Dawydgrodeckie.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят пятого, мца Генвара девятого дня.

На вrade кгородском въ замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, от велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого Пинского, Гельметского старосты установленым, жаłowал y opowidał iegoмосе pan Andrzej Furs, слуга y dozorca maiętnosci iasnie oswieconego xzcіa Jegomosci Stanisława Radziwiła Dawydgrodeckiey, w powiecie Piskim leżącey, а w niebytnosci xiążenia iegoмоси на iego msci pana Urbana Piotra Parysowicza, porucznika chorągwi kozackiey z pułku iegoмоси pana Niemierzycza, który iegoмосе pan Parysowicz, nie oglądaiąc, się на srogosc prawa pospolitego y paeny w nim założone, wyiachawszy z korony Polskiey do wielkiego xіęstwa Litewskiego w powiat Pinski bez żadного ordinansu z chorągwią, swawolnym sposobem do maiętnosci Dawydgrodeckiey, w powiecie Piskim leżącey, xiążenia iegoмоси dziedzicney wszedszy, rozne exaccie poddanym poczynili, а то yдає do Norzynska w siele Lubrze noclegow trzy, we wsi Welemiczach noclegow trzy, w Olszanach nocleg,

szkody uczynił na złotych pięćset piętnastu złotych, ugody wymusił z miasta Dawydgrodka sto złotych, osobno po wsiach ugody wymusił iako w osobliwym rejestrze wyrażono iest, a to wszystko w roku przeszłym tysiąc szesćset szesćdziesiąt czwartym w mscu Decembrze przed Bożym Narodzeniem rzymskim trzema dniami y na same Boże narodzenie we wsi Lubru stojąc, a potym we wsi Wielemiczach trzy dni, w Olszanach stojąc wielkie, a nieznosne szkody poddanym, co na osobliwym rejestrze każda rzecz iest specificie wyrażona. A potym gdy chorągiew iegomsc pan Parysowicz rozpucił y powracając z Norzynska z kompanią swoją, iegomscią panem Stefanem Szyrmo, panem Święcikiem, panem Szabanskim, panem Masłem, panem Sosnowskim y drugą kompanią iegomsci ymiony y przezwiska sobie wiadomemi, w Pinski powiat do domow swoych na włosc Dawydgrodecką w różnych wsiach powtorne szkody poczynił, co na osobliwym rejestrze każda rzecz iest wyrażona, to iest stacyie, ugody wymagali, fanty różne, to iest siermięgi z poddanych zdeymowali, siekiery, kosy y inne ruchomosci, co się ichmsciom upodobało iako w rejestrze osobliwie mianowano brali, co wszystko czasu prawa powiedziono będzie, o ktore szkody xiążęcia iegomsci in foro fori wolnosc czynieniem prawem z panem Parisowiczom zostawiwszy, dał ten proces do xiąg grodzkich Pinskiх zapisac, што есть записано.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1665 г. № 13017 л. 137.

№ 326—1665 г. Января 9.

Перечень убытковъ, причиненныхъ въ им. Давыдгороднѣ людьми изъ хоругви Яромловича.

Akt. rejestru o szkody Dawydgrodeckie.
Лета от парожения Сына Божого тисеча шестсот шестдесят пятого, мца Генвара девятого дня.

На враде кгородском в замку гдрском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столникомъ и подстаростим Пинским, од велможного его млети пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты, установленымъ, ставшы очевисто Богдан Ольпинский, енераль повету Пинского, подаль ку актыкованю до книг кгородских Пинских реестръ списаня шкод в маетности Давыдгородецкой ясне освещеное княжны ее млети Клецкой, почыненных през люд хоругве его млети пана Яромловича, над которою на он час комендатом его млеть панъ Страбский, хоружый тое хоругве zostawalъ, в речы в нем нижей выраженой писанный, просечы, абы прынять и до книг уписан былъ, которого прынявшы, а уписуючы в книги слово в слово такъ се в собе маеть:

Roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt piątego. Rejestr zpisania szkod w maiejności Dawydgrodeckiey poczynionych przez ludzie chorągwi iegomsci pana Jarmolowicza, nad którą commendantem zostawał iegomosc pan Strabski, chorąży tey chorągwie, która odprawiwszy w maiejności Grodeckiey, we wsi Berezcach, noclegow trzy, we wsi Olszanach noclegow dwa, w miasteczku Grodku nocleg ieden za ynnе wsi, do ktorych iuż żadnego nie mieli miec ciągnieniem swoim przystępu, wzięli gotowemi pieniędzmi ugody złotych sto trzydziestie, napitkami, korzeniem y ynnemi na złotych czterdziestie, mimo którą ugody y mimo дано od siebie na ochoronę kartę pomieniony iegomsc pan Strabski wyszedszy z Bereznego prosto szedł z chorągwią do wsi xstwa ichmsciow Bołohuszy y tam stanowszy takowe poczyniono krzywdy: u Kalenika Sołowia owiec starych wzięto żywcem pogłowia czterdziestie dwoie, za nię złotych sto dwadziescie szesc; u Omellana Denisowicza baranow trzy złotych dziewienć, u Awuły wzięto baranow pięć, złotych piętnastie, grochu pomłocono do wozu kop trzy, złotych osmnastie, u Raska Sawlukowicza

baranow cztery złotych dwanascie, u Tor-mosy u Korsza Hrynja baranow dwa złotych szesc, u Niestera Sołowia wzięto baranow pięć złotych piętnascie, gotowemi u tegoż wzięto złotych dwa y groszy piętnascie, u woyta wzięto baranow dwa złotych szesc, u Piotra Pryymy wzięto baranow dwa złotych szesc, beczkę mąki y siekierę czyni złotych osm, u Niestera Łuczycza wzięto siekier dwie, rękawic par dwie czyni złotych cztery, u Michnowca wzięto kozła iednego, za niego złotych trzy, u Bakalarza pomłocono do wozu żyta kopę, gryki kop dwie, czyni za to złotych szesnascie, u Oleszka wzięto siekier dwie, za nie złotych ieden groszy y piętnascie, u Jaska Marcinowicza żyta kop dwie złotych dwanascie, summa czyni złotych czterysta trzydziestcie. Było to poczowszy od dnia osmnastego po dzien dwudziesty dziewiąty Decembra, w roku tysiąc szescset szeszedziesiąt czwartym. У того реестру подпись руки енералское . тыми словами: Bohdan Olpinski ienerał do tego regestru rękę swoje podpisuie. Который реестръ за поданемъ его и прозбою особы выше помененое до книг кгородских Пинских есть уписанъ.

Из актовой книги Пинского городского суда за 1665 годъ № 13017 л. 134.

№ 327—1665 г. Января 9.

Перечень убытковъ, причиненныхъ въ имѣнїи Давыдгородкѣ по винѣ хоружаго пана Страбскаго.

Prot. na p. Strabskiego o szkody Dawydgrodeckie.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесять пятого, мца Генвара девятого дня.

На враде кгородском в замку гларскомъ Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинскимъ, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого,

Пинского, Гельмерского старосты установленым, опowiadał y protestował się iegomosc pan Andrzej Furs, sluga y dozorca dobr ziemskich iasnie oswieconego xiazęcia iegomosci Stanisława Radziwiła, w powiecie Piskim leżących, w krzywdzie y szkodie poddanych do zamku Dawydgrodeckiego przysłuchających, w niebytnosci xcia iegomosci, na iegomosci pana Strabskiego, chorążego y komendanta chorągwi iegomosci pana Jarmołowicza, który nie oglądając się na prawo pospolite y winy w nim założone, roku przeszłego tysiąc szescset szeszedziesiąt czwartego, wkroczywszy w powiat Pinski, a wszedszy do włosci, do zamku Dawydgrodeckiego należących, iako żalobliwemu ze wsi Olszan Fedor Filonowicz, ze wsi Bołohuszy Semen Łuczycz woytowie dali sprawę, różne exactie poczowszy ode dnia osmnastego, aż do dnia dwudziestego dziewiątego msca Decembra, poddanym w różnych wsiach czynili, to iest we wsi Berezcach, we wsi Olszanach w miasteczku Dawydgrodку wymusiwszy ugody, statie pżne, potym we wsi Bołohuszy z chorągwią stanowszy, barany, owce, zboże różne w ziarnie y snopami, siekiery brali y inne zbytki czynili, a za napitki gotowymi pndzmi u poddanych wymyslali y wymuszali, w czym szkody na czterysta y trzydziestcie złotych polskich uczynili, ktore wszystkie szkody na osobliwym regiestrze przez ienerala spisane y czasu prawa dowiedziono będzie. O ktore takowe exactie y poczynione szkody tudzież o paeny prawne iako też y o zniewagę uniwersalow iasnie wielmożnych ichmsciow panow hetmanow W.X.Lit., ktorymi dobra xiazat ichmsciow od wszelkich exacti żołnierskich uwolnione są, xciu imsci panu swemu in foro fori gdzie tego prawo droge pokaże prawem czynić wolne mowienie y dochodzenie zachowawszy, dał tę ptestacyą do xiazg ninieyszych zapisać, што есть записано.

Изъ акт. кн. Пинского городского суда за 1665 годъ № 13017, л. 136.

№ 328—1665 г. Января 9.

Перечень убытковъ, причиненныхъ въ имѣ-
ніи Березѣ монаховъ картузіанъ людьми
хоругви пана Ивашкевича.

Prot. xięzy Cartuzow z Berezy na p.
Iwaszkiewicza.

Лета от нароженя Сына Божого ти-
сеча шестесть шестдесятъ пятого, мца
Генвара девятого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдар-
скомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ
Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и под-
старостимъ Пинскимъ, од велможного его
млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пин-
ского, Гелметьского старосты установле-
нымъ, жаловалъ у оповидалъ wielebny ie-
gomscъ xdz Casper Cocheliusz, preor con-
uentu Kartuzow klasztoru Berezowskiego
na iegomsci pana Krzysztofa Iwaszkiewicza,
towarzysza chorągwie imsci pana Ogin-
skiego, rotmistrza Jego kr. msci chorągwie
kozackiey w krzywdzie poddanych swoych
mieszczan Berezowskich, iż iegomscъ będąc
deputowany od chorągwie ze znaczkіem do
odbierania kwater, stanowiska, mimo słusz-
nosć przeiazdemъ o mile od miasteczka
Berezy w roku swiežo przeszłymъ тисячъ
szescsetъ szescdziesiątъ czwartymъ, mscą De-
cembra dwudziestego czwartego dnia, ugodę
z miasteczka Berezy na ten znaczekъ pod
comendo iegomsci złotychъ на siedmdziesiątъ
у kilka wzіeli grabieżę, przezъ niedzielъ kilka
woły u siebie trzyma у wyciągającъ więcey
wrocіć nie chce, powtore tegoż iegomsci
czeladzi dwochъ przyiachawszy do miastecz-
ka Berezy w dzień nowego lata pod czas
targu różne hałasы czynili, żadnego domu
szynkownego nie miіającъ, wszelkiego stanu
ludzie turbującъ у hałasującъ, а на ostatekъ
gdy ubогого człowieka gwoli miłosierdzia
w domu Bazylego cyrulika swieszczenikъ
Berezowsky do krzstu zaciągniono dziecie
krzcіł, та челадzъ bendącъ opіłemi, słowami
uszczypiwemi swieszczenika lżyli у szydzącъ
z onego pod czasъ ceremoniey prepeditia

wielko czynili у napastującъ на różne osoby
pod ten czasъ w temъ domie będącychъ sza-
belъ podobywawszy, ludzie sieć chcieli, а
mianowicie rzemieśnika z Polski, malarza
do restawracy у złocenia ołtarzowъ kościoła
Berezowskiego klasztoru przezъ iasnie wiel-
możnego imsci pана wojewode Wilenskie-
go, hetmana wielkiego W.X.Lit. zaciągnio-
nego bić chcieli у sieć poczeli, ktury za-
ledwo onymъ mógł obronić у jeżeliby iakowe
zranienie tey челадzi на ten czasъ stało,
tedy w obronie здrowia od tego malarza
у іeszcze tenże imscъ pan Iwaszkiewiczъ
odpowiedzъ у posalkę на starostę żałującego
Berezowskiego pана Jana Krzywobłockiego
posieć, pokaleczyć у naiachać, а poddanych
włosci Berezowskiey od wszystkiey cho-
ragwie takowo odpowiedzъ czyniącъ, że prawi
że wyniszczymъ my do szczętu te miasteczko
у wioski przezъ pacholików, czego żałujące
mającъ krzywdę, nie chcącъ cierpieć, а u
sądu należnego о to z imscią prawnie czy-
nić, dał te žalobe zapisać do xiąg, што
есть записано.

Изъ актовой книги Пинскаго городского суда за 1665
годъ № 13017, л. 136.

№ 329—1665 г. Января 16.

Заявление землянина Третьяка объ обидахъ,
причиненныхъ ему во время Московской
войны военными отрядами подъ коман-
дой полковника Оскерки.

Akt. wypisu Owruckiego w sprawie
p. Trzeciaka z p. Oskirko.

Лета отъ нароженя Сына Божого
тисеча шестесть шестдесятъ пятого, мца
февраля пятого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдар-
скомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ
Кгинвидомъ Папкевичомъ, столникомъ и под-
старостимъ Пинскимъ, од велможного
его млсти пана Яна Кароля Млоцкого,
Пинского, Гелметьского старосты уста-
новленнымъ, постановившысе очевисто его

милост пан Крыштофъ Третяк подаль ку актыкованю до книгъ гродскихъ Пинскихъ екстрактъ с книгъ кгородскихъ Овруцкихъ в речы нижей в немъ выраженой, просечы абы принять и до книгъ уписан был, который такъсе в себе мает:

Wypis z xiąg grodzkich zamku Owruckiego. Roku tysiąc szescseth szeszedziesiąt piątego, msca January szesnastego dnia.

Na urzędzie grodzkim w zamku Jego kr. msci Owruckim przedemną Michałem Michalkiewiczem Koneczakowskim namiestnikiem grodzkim Owruckim y xięgami ninieyszemi grodzkimi Owruckimi opowiadał y solenną w wielkiej swoiey y poddanych krzywdzie y nieznosney oppressyey wieczystey maiętnosci Kuzmicz, w wojewodztwie Kijowskim, a powiecie Owruckim leżący, donosi protestacyą imsc pan Krzysztopch Trzeciak, ziemianin Jego kr. msci wojewodztwa Kijowskiego y wielkiego xięstwa Litewskiego, na przeciwko imsci pana Samuela Oskirki sędziego ziemskiego Mozyrskiego pułkownika Jego kr. msci iako samego pryncypała w roskazaniu y posłaniu, a pana Stanisława Malawskiego comendanta na ten czas pułku imsci y kompanią samym ichmsciom ymiony y przezwiski wiadomych, także pana Pogorzelskiego kapitana chorągwie dragonskiej y daraganyą compryncypałow, o to y takowym sposobem, iż gdy imsc pan Trzeciak, będąc odległym od tey swoiey kondycyey, zostając w maiętnosci swoiey w xięstwie Litewskim nazwaney Złotym w pinskim powiecie leżący, iako człowiek spokoyny, prawem pospolitym obwarowany, nie się ni odkogo iako ni wczem nie będąc winnym na siebie y poddanych niespodziewając, mając w tey maiętnosci swoiey Kuzmiczach tak zboża dworne porożnych ostrowach w stogi złożone, iako y między poddane zboża w ziarnie rozdane, także czynsze, miody danne y wymiary ułynowe, tamże imsc pan Oskierko (protestujący, wiedzieć nie może) ieżeli z swoiey nieche-

ci, czyli też z naprawy czyey, przepomniawszy boiazni Bożey, miłosci blizniego, wstydu ludzkiego y nie się nie oglądając na zwirzchnosc Jego kr. msci pana naszego miłosciwego y prawo pospolite seymowemi constitutiami obostrzone od naiasnieyszich krolow panow zaprzysiężone, zostając z chorągwiemi swemi w Mozyrskim powiecie chcący do zguby protestującego przywiesc, w roku blisko przeszłym tysiąc szescseth szeszedziesiąt czwartym rożnych miesięcy y dni, to iest msca Oktobra, Nowembra y Decembra za granicę xięstwa Litewskiego do korony polskiej z powiatu Mozyrskiego, do powiatu Owruckiego maiętnosci dziedzicney protestującego nazwany Kuzmicz do kilkuset człowieka nieprzyiacielskim sposobem z chorągwiemi, armatno, gwałtownie y bezprawnie nastął, ktorzy częsc chłopow y białych głów połapawszy, drugie ze wsi rospendziwszy mając przysposobione nocy, zboża rożne tak w ziarnie u chłopow będące iako y w stogach, gumnach, chutorach y rożnych ostrowach chłopskie złożone, mając czas wolny, powymłacali, bydła rogate y nierogate, miody przasne danne y chłopskie, pndze gotowe y fanty rożne, chłopow męcząc pozabierali, białe głowy mężatkt po kilku dni połapawszy przy sobie trzymając gwałty czynili, niektore dla strachu uciekając w rzece Słoweszney potoneli y tym się niekontentując ciż nastancy dworne zboża na ostrowach w stogi złożone pomłociwszy pozabierali, ostatek ogniem popalili y cerkiew Knzmicką zrabowali, w ktorey aparaty cerkiewne, xięgi także dla bezpiecznieyszego schowania, miody przasne danne tam będące w cerkwi pozabierali, na ostatek przy teyże maiętnosci Kuzmiczach po rożnych ostrowach do kilkudziesiąt barci pszoł powydzierali, o czym rellacya ienerała y regiestra szkod poczynionych szyrzey w sobie opiewają, iakoż zruinowawszy y w niwec obrociwszy iako nieprzyiaciel Krzyża Świętego tę wies Kuzmiczę, chłopow pomęczyszy, białogłowy pogwałciwszy w

sposob łupu pieniądze gotowe, zborze, bydło, miody, fanty zabrawszy, do majątnosci imsci pana Oskirki w Mozerskim powiecie leżący zaprowadzili, a ostatek między siebie rozdzielili, że za odebraniem bydła y zboża po różnych wsiach tulając się chłopi dla głodu puchnąc muszą, niektorzy pomęczeni śmiercią zeszli, o co wszystko imsc pan Trzeciak zostawiwszy sobie salue, inquantum by tego potrzeba ukazywała, czynienia szyrzey protestacy, wziawszy wiadomosc iezeliby do tey ruiny niebył kto z ichmsciow panow obywatelow powiatu Mozyrskiego pomocą y przyczyną chcący y oto in foro fori z imscią panem Oskirkko adherętami y compryncypałami prawnie czynic, tę na ten czas swoją solenną na imsci pana Oskirkę zanosi protestacyą, prosząc aby była przyjęta y do xiąg zapisana, co y otrzymał. U tey protestacy podpis ręki temi słowy: Krzysztopch Trzeciak, S ktorych y ten wypis pod pieczęcią grodu Owruckiego iest wydan. Pisan w zamku Owruckim. У того екстрактъу печать притисненая одна а подпись рукъ тыми словы: Marcin Suryn pisarz grodzki Owrucki, Correksit Konczakowski, legit per Baranowski. Который тотъ екстрактъ за поданьемъ его и прозбою особы вышъ писаное до книгъ кгородскихъ Пинскихъ естъ уписан.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1665 г. № 13017, л. 179.

№ 330—1665 г. Января 16.

Листъ вознаго съ актомъ дознанія по дѣлу объ опустошеніяхъ, причиненныхъ людьми хоругви полковника Оснерки въ имѣніи Кузьмичахъ зем. Третьяка.

Актъ wypisu Owruckiego p. Trzeciaka z p. Oskirka.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестеотъ шестедесятъ пятого, мца Феврала пятого дня.

На вrade кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгиньвидомъ Панькевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинским, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гельметъского старосты установленымъ, постановившысе очевистю его милость панъ Крыштофъ Третьякъ подалъ ку актыкованью до книгъ кгородскихъ Пинскихъ екстрактъ с книгъ кгородскихъ Овруцкихъ в речы нижей в немъ выраженой, просячы абы прынять и до книгъ уписан был, которого прынявшы, а вписуючы в книги слово в слово, такъ се в себе масть:

Wypis z xiąg grodzkich zamku Owruckiego. Roku tysiąc szescseth szescdziesiąt piątego, miesiąca January szesnastego dnia, na nrzędzie grodzkim w zamku Jego krolewskiej mosci Owruckim przedemną Michalem Michalkiewiczem Konczarowskim namiesnikiem grodzkim Owruckim y xięgami ninieyszemi grodzkiemi Owruckimi personaliter stanawszy szlachetny Fedor Miłaszewski, wozny ienerał woiewodztwa Kijowskiego, relacyą swoją w te słowa zeznał. Ja Chwedor Miłaszewski ienerał Jego krolewskiej mosci woiewodztwa Kijowskiego, Wołynskiego, Czernihowskiego y Braclawskiego, zeznam tym moim rellacynym kwitem, iż roku terazniejszego tysiąc szescseth szescdziesiąt piątego, mscą January dwunastego, trzynastego y czterynastego dnia, za przydaniem od urzędu grodzkiego Owruckiego byłem na sprawie y potrzebie urodzonego iegomsci pana Krzysztopha Trzeciaka, ziemianina iego krolewskiej mosci korony Polskiej woiewodztwa Kijowskiego y wielkiego xiezsua Litewskiego w majątnosci nazwanej Kuzmiczach, w powiecie Owruckim leżącey, gdzie ia mając przy sobie stronę szlachtę pana Mikolaja Jabłonskiego y pana Stephana Barcikowskiego, przy bytnosci samego iegomsci pana Trzeciaka, opowiadali przedemną ieneralem y stroną czlachtą poddani Kuzmickie, iż w niebytnosci samego iegomsci pana Trzeciaka różnych miesięcy to

est w oktobrze, nowembrze y decembrze w roku blisko przeszłym tysiąc szesceseth szeszedziesiąt czwartym, za nasłaniem gwałtownym iegomsci pana Samuela Oskirki, sędziego ziemskiego Mozyrskiego, pułownika Jego krol. msci kilkaseth człowieka z chorągwiami polskimi y dragonskimi z powiatu Mozyrskiego, z xięstwa Litewskiego do korony w powiat Owrucki, wieś Kuzmicze funditus zruinowali, zboża różne w ziarnie iako y w stogach złożone w gumnach, chutorach y w ostrowach panskich, dworne y chłopskie pomłociwszy zabrali, woły, bydło, owce, swinie, miody przasne, fanty różne, gotowe pieniądze w osobliwym registerze dostatecznie przeze mnie ienerała spisane, męki nieznosne zadając chłopom, ciż mianowicie chłopi, że białe głowy mężatki połapawszy po kilku dni u siebie trzymając, gwałty czynili, corkę dziewczkę Iwana Szynekarkę uganiając się za nią w rzece Słoweszney utopili, ciż chłopi mianowali, że ciż nasłaney cerkiew w tey że wsi Kuzmiczach zrabowali y ze młyna wymiary młynowe, naczynia młynarskie zabrali, psczoły na różnych dąbrowach powydzierali. Com tedy ia ienerał widział y słyszał, na ten moy kwit spisawszy, s pieczęcią y s podpisem moim także pieczęciami strony szlachty dla zapisania do xiąg grodzkich Owruckich przyznawam. Co y otrzymał, z ktorых ten wypis pod pieczęcią grodu Owruckiego iest wydan. Pisan w zamku Owruckim. У того екстракту печат притиснена одна, а подписрукъ тыми словы: Marcin Surin pisarz grodzki Owrucki. Correxit Koneczakowski. Legit per Baranowski. Который тот екстрактъ за поданьемъ его и прозбою особы вышъ писаное до книгъ кгородских Пинских ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинскаго грод суда за 1665 г. № 13017 л. 181—182.

№ 331—1664 г. Января 21.

Грамота короля Яна Казимира съ присуждениемъ на инфамію и изгнаніе разныхъ лицъ по жалобѣ бывшего ротмистра Александра Бушковскаго.

Infamia od iegomsci p. Buszkowskiego na towarzystwo.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят шостого, мца февраля первого дня.

На враде кгородскомъ в замьку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Стефаном Викторинномъ Туромъ, подстаростим Пинскимъ, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцького, Пинского, Гелметского старосты установленым, инфамію Его кор. млсти в справе его млсти пана Александра Бушьковского, подчашого и суди кгородского повету Пинского на товариство розное, нижей мененое корогви повету Пинского, с канцелярии болшое Его кор. млсти вел. княз. Лит. с печатю болшою притисненою вынесеную, в речы в ней шырей выраженой, ку актыкованю до книг кгородских Пинских подано в тые слова писаную.

Ян Казимер, з Божое ласки корол Польский, вел. княз. Литов., Руский, Пруский, Жомойтський, Мазовецький, Инфлянський, Смоленський, Сиверський, Черньниговський, а Шъведський, Кготський, Вандальський дедичный корол. Всим в обець и кождому з особъна, всякого достоенства, враду и стану людемъ духовнымъ и свецькимъ, обывателем панствъ наших ознаймемъ. Отправоваласе справа межи инстыкгаторомъ нашим вел. княз. Лит. з деляцыи уроженого Алексьсандра Костантого Бушьковского, ротмистра и подчашого нашего повету Пинского акторами, а урожеными Крышьтофомъ Полубинскимъ, Анъдреемъ Фурьсом, Михаломъ Воруховскимъ, Богуславомъ и Ерымъ Головьями, Андреемъ Кирдеемъ, Казимеромъ Витуньскимъ,

Войтехом Вишневскимъ, Валерьяномъ Протасовичомъ, Яномъ Станиславомъ Залескимъ, Юзефомъ Чудовскимъ, Яномъ Блядзевичомъ позъванными о то, иж кгда по сейме валнымъ Варшавскимъ на комисыи Виленской в року тисеча шестсотъ шестдесят второмъ одержаный былъ декретъ з акторату шляхетного Сымона Куровича, вице-инстыггатора нашего вел. княз. Лит. з урожонымъ Бушъковскимъ, подчасым и ротмистром повету Пинского, рационе взятых от повету Пинского на хоронкгевь ин вимъ посполитого рушеня ухваленых грошей, поневажъ не тылко на термине в декрете на комисыи Виленской менованым за обвещенемъ енерала повету Пинского в том же року тисеча шестсот шестдесят втором на ден свята святых Симона и Юды субъ пена инфамису, конфискатионис бонорум ет пена триплице пенсионис што колвекъ и веле грошей который зъ позъванных на потребы свое номине стипендионем за асыккгнациями помененого ротмистра урожоного Бушъковского взявшы, в чом позъванные спротивляючысе праву посполитому и звирхности нашой и тому декретови, урожоному Бушъковскому помененых грошей не отдали и не заплатили, але и по вынесенной с канцелярьи нашой мънейшой вел. княз. Лит. инфамии оддати не хотели и не отдали, через што до всказаня вечное инфамии урожоный Бушъковский позъванных особъ тым позъвом мандатомъ нашимъ запозъвалъ. В которой справе судъ наш ассесорский, за нестанемъ позъванных вышъ менованых особъ до права, оных в року завитомъ на упад в самой речы въздавшы, за спротивенство декретови комисарскому в Виленферованому, в непоступеню дворанинови нашому по вынесенной и опубликованой на себе инфамии за сумму на почты номине стипендиорумъ от поборцы Пинского ин вим посполитого рушеня брано, а до урожоного Бушъковского яко ротъ-

мистра их декретомъ комисарскимъ, еккво на жадней услудзе речы посполитое не были, оддати на термине певномъ што колвекъ хто зъ них взялъ наказано, одни сами презъ себе, а другие презъ родичовъ своихъ на маестностяхъ чынити отправки на вечное зо вьсихъ земль и панствъ нашихъ всехъ вышъ менованыхъ особъ выволане всказалъ и на учынене мощное и skutочное росправы на маестностяхъ оселыхъ особъ, а неоселыхъ и на самыхъ особахъ, дворанина нашего особливымъ листомъ назъначеного зослалъ, яко шырей (в) декрете нашомъ описано и доложено ест. Мы теды корол, выконываючы далшыи поступокъ срогкости права посполитого над преречонымъ товарыствомъ на он час бывшее хоронкгви урожоного Бушъковского поветовое Пинское, над урожонымъ Крыштофомъ Полубиньскимъ, Аньдреемъ Фурсомъ, Михомъ Боруховскимъ, Богуславомъ и Еримъ Головьями, Аньдреемъ Кирдеемъ, Казимеромъ Витуньскимъ, Войтехомъ Вишневскимъ, Валерьяномъ Протасовичомъ, Яномъ Станиславомъ Залескимъ, Юзефомъ Чудовскимъ, Яномъ Блядзевичомъ, которыхъ рорасказалисе яко права и звирхности нашой не послушныхъ и спротивныхъ, зо всехъ земль и панствъ нашихъ вечне выволат, якожъ и сим листомъ нашимъ инфамисыйнымъ выволанцами ихъ вечными чынимо, от сполку и обьцованя з людьми учътывыми выймуемо и вылучаемо, а за тымъ приказуемъ, абы кожъдый о томъ ведаючы, зъ вышъ меноваными особами, яко вечными выволанцами и инфамисами, жадного сполку и обьцованя мети, рады и помочы додавати ани ихъ в домахъ своихъ переховывати не важилсе, под винами в праве посполитомъ описаными. А жебы то всимъ ку ведомости пришло, врадомъ земскимъ, кгородскимъ и инымъ всякимъ юрздыкционномъ приказуемо, абы сес листъ нашъ баницыйный везде за поданемъ его до книгъ приймованъ, акътыкованъ, публи-

кованъ и объволянъ былъ конечно. Писан в канцелярии нашей дня двадцат первого мца Генвара року Пинского тисеча шестсотъ шестдесятъ пятого, панования нашего полского семнадцатого, а Шведского осмнадцатого року. У тое инфамии Его кор. млсти печат болшая вел. княз. Литов. притисенная, а подпис рукъ тыми словы: Крыштофъ Паць канцльеръ вел. княз. Лит., Казимер Пухалский писар декретовый вел. княз. Лит. Correxit Chodorowicz. Которая инфамия за поданемъ ее до книг кгородских Пинских ест уписана.

Изъ актовой книги Пинского гродскаго суда за 1666 г. № 13018 л. 237.

№ 332—1665 г. Января 24.

Универсаль короля Яна Казимира съ назначением сейма въ Варшавъ на 12 марта и сеймика на 19 февраля.

Akt. uniwersalu Jego kr. msci seymowy do powiatu Pinskiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ пятого, мца Февраля одиннадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, универсал наяснейшого короля его млсти до повету Пинского в речы нижей в нем выраженой писаный, а до книг кгородских Пинских подано тыми словы:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski król Polski, wielki książę Litewski, Ruski, Pruski, Zmuydzki, Mazowiecki, Inflanski, Smolenski, Czernihowski, a Szwedzki, Godski, Wandalski dziedziczny król. Wszem w obec y koźdemu z osobna, komu o tym wiedzieć należy, a mianowicie wielmożnym,

urodzonym senatorom, dygnitarzom, urzędnikom, szlachcie y wszystkim stanu rycerskiego powiatu Pinskiego obywatelom, uprzeymie y wiernie nam miłym do wiadomości podaiemy. Niemożliśmy iawnieyszich przed światem corrigwenti rey publice wyswiadczyć miłości naszej dowodow nad to samo, że zdrowie nasze odważysz, wygod y wezasow naturze samey przyzwoitych zrzekszysię, publicam Rzptej tranquillitatem et securitatem osobą naszą zaszczycając, w zadnieprzanskie y dalsze kraie woyskom naszym pre deundo, gdzie walecznych przodkow naszych nie praesentia ale ymie ledwo słyszane było, nie teskniliśmy w trudach obozowych y niewczasach woiennych y owszem iniurias cale superando, statecznie impety y siły nieprzyacielskie z pomocą Bożą frangere życzyliśmy, gdyby nas wiernych panow rad naszych y niemal wszystkich woiewodstw y powiatow koronnych nie rewokowały ztamtąd desideria, abyśmy seymową obradą deesse nie chcieli panstwom naszym, żeby nie tylko arma w polu, ale też y przezorne consilia domi terrore były niechętnym sąsiadom naszym, za usilnemi tedy prozbami onych krwawego Marsa odstąpiwszy zabaw, złożyliśmy byli uprzeymosci y wiernosci waszey seym walny, na którym przy niewczasach y fatigach naszych codziennych insomnes, odważając noctes, staralismy się, aby panstwa nasze mądreми y użytecznemi stanow Rzptej zasilone radami w szczęśliwym rządzie a stałym pokoju przy wolnościach y swobodnych praw swoich używaniu kwitnąć y rozkrzewić się mogły, a tak iako y zawsze na tym seymie nasza intentia była boni publici praw y swobod stanom wszystkim nie tylko konserwatia ale y libertatis auctia, ktorey że zawziętosć paucorum bezprawnie, a prawie nullo innixa fundamento legum et consuetudinis przeszkodziła tak swiętobliwe y nader potrzebne consilia rozrywając, a nasze szescioniedzielne pracę z uszczerbkiem zdrowia podjęte nie uważnie in cassum puszczając, przypisać te musimy tey Rzptej

wicissitudinibus; wszakże jednak nie ustawamy w zwykley okolo dobra pospolitego czulości naszej, zwłaszcza gdy niebezpieczeństwa iawne tej oyczyzny widzimy, ktorym seym ten rozerwany medori nie chciał za usilną y iednostayną stanow Rzptej wszytkich prozbą, przy conclusiey tego seymu rozerwanego do nas publice wniesioną, iterato uprzejmosci y wiernosci waszey składamy seym dwuniedzielny extra ordinariyny w Warszawie na dzien dwunasty msca Marca, roku teraznieyszego tysiąc szesceset szeszedziesiąt piątego, który jednak mieć chcemy sine solennitatibus dla samey tylko szczegulney obrony y bezpieczeństwa, tak koronnych iako y wielkiego xnzstwa Litewskiego granic, zgoła dla opatrzenia securitatis publice od nastempuiących undique nieprzyiacioł, seymik zas uprzejmosci y wiernosci waszey w Pinsku na dzien dziewiętnasty miesiaca Lutego naznaczamy, na który seymik przedseymowy abyscie uprzejmosć y wiernosć wasza amore boni publici ziachawszy się, wszytkie prywaty na strone odłożywszy, które dotąd publica consilia tamowały y psowały, czego świeżym iest dowodem seym przeszły o samym tylko uspokoieniu oyczyzny lub przez poparcie wojny, lub przez traktaty radę przedsięwzięli, więc y rycerstwu W. X. Lit., które odwagą swą y nie ustawiającą dzielnością potęgę nieprzyziacielską to iest szczęśliwie z łaski Bożey contriuit y całe xieżstwo Litewskie ab interitu salwowało, aby y zatrzymane stipendia wypłacone y na przyszły czas obmyślone były y o tym wszytkim, co kolwiek przez posła naszego w ynstructiey proponowano będzie, obradę spolną uczynili, salutem publicam za naywiększy cel przed oczyma mając. Co iterato uprzejmosci y wiernosci waszey oycowską zaleciwszy, ten uniwersał na zwykłych miejscach publikować roskazuemy, który dla lepszey wagi y wiary ręką naszą podpisany, pieczęcią wielkiego xieżstwa Litewskiego stwierdzony iest. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego czwartego, msca Stycznia, roku panskiego tysiąc szesc-

set szeszedziesiąt piątego, panowania krolewstw naszych Polskiego y Szwedskiego osmnastego roku. У того универсалу Его кор. милости печат болшая великого князства Литовского прыгиснена есть, а подпись рукъ теми словы: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz wielkiego xieżstwa Litewskiego. Который тот универсал Его кор. милости за поданемъ его до книгъ кгородских Пинских есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинского гродского суда за 1665 г. № 13017, л. 200 обор.

№ 333.—1665 г. Февраля 7.

Заявление о насилияхъ и грабежахъ хоругви Ярмоловича и др. въ имѣніяхъ Пинского владыки.

Prot. p. Kazimierza Jarcewicza na chorągiew p. Jermołowicza.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесять пятого, мца Февраля сегого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубомъ Кгинвидом Панкевичом, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, заловаł y opowiadał iegomsc pan Samuel Kazimierz Jarcewicz, towarzysz rotы wielmożnego iegomsci p. pana Słuszki, chorążego wielkiego Wielkiego xieżstwa Litewskiego, na chorągiew iegomsci pana Jarmołowicza, pana Juszynskiego, pana Ulana, pana Murzy rotmistrzow Jego kr. msci, także na regiment pana Kalstyna o to, iż iegomosc pan Jarcewicz za otrzymany szwank od nieprzyziaciela y straty miał assignatią iasnie wielmożnego iegomosci pana woiewody Smolenskigo, hetmana polnego wielkiego xnzstwa Litewskiego, na dobra iego msci xieżdza wладыки Pинского, wszytkie w Pинским po-

wiecie leżące, za którą assignacją zaiechał sam dla wybierania chleba, a pomienione chorągwie, nie mając żadnego przystępu y owszem exceptią w teyże na pułk iasnie wielmożnego iegomsci pana wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego wielkiego xięstwa Litewskiego daney assignacją w roku terazniejszym tysiąc szesceset szescdziesiąt piątym, msca nowembra iedenastego dnia, lekce poważając assignacją iego msci pana hetmana polnego, gwałtownie naiechali dobra iegomsci xiędza władki, chłopow pobili, pomordowali y co chcą biorą, nie mając żadney assignathey, kturę boie na relacley ieneralskley są opisane także wszystkie szkody na osobliwym rēgistrze; chcąc tedy iegomosc pan Jarcewicz iako o letkie poważenie assignacley iegomsci pana hetmana polnego, tak o szkody, tudzież o gwałt na przyszłej da Bóg comisy prawem czynić z pomienionemi chorągwiemi, tą protestacją dał do xiąg zapisać, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1665 г. № 13017 л. 187.

№ 334—1665 г. Февраля 8.

Заявление о насилияхъ и грабежахъ отъ хоругви стольника великаго княж. Литовскаго Огинскаго въ им. Иваникахъ, Пинскаго повѣта.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ пятого, мсца Февраля осмого дня.

На враде кгородскомъ в замку гларскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, стольникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, одъ велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого Пинскаго, Гелметскаго старосты установленымъ, заловаł y opowiadał ziemianin Jego kr. msci wojewodstwa Wilenskiego y powiatu Pinskiego iegomsc panu Kazimierz Giedroyc na chorągiew wielmożnego

iegomsci Ohinskiego, pułkownika Jego kr. msci, stolnika wielkiego xięstwa Litewskiego y na iegomsci pana Konstantynowicza, komendanta chorągwi kozackiey y wszystko kompanią tey chorągwi o to, iż w roku terazniejszymъ tysiąc szesceset szescdziesiąt piątym, msca January piętnastego dnia, stanowszy na nocleg we wsi iegomsci pana woyskiego y iegomsci pana Samuela Brzeskiego, czesznika Pinskiego, nazwaney Krasiewiczie, w powiecie Pinskimъ leżącey, nastawszy na wioskę iegomsci pana Kazimierza Giedroycia nazwaną Iwaniki, niedaleko ode wsi Krasiewa będącey, w tymże powiecie Pinskimъ leżącey, towarzysza s pod teyże chorągwi kozackiey iegomsci pana Szuyskiego, s pacholikami koni ze trzydziescie, na pomienioną wioskę Iwaniki na samymъ zmroku napadszy w niebytnosci załobliwego, co mogli znaleśc w tey wsi zboża, fant, kłotki w swirnach poodbiawszy, białe głowy z domow powypędzawszy, boso w mroz ciężki dzieci małe oknemъ wyrzucawszy w snieg, pacholikowie w tey wiosce od mała do wiela pozabierali u szanku w swirnie hreczki trzecinnik, żyta trzecinnikow dwa, owsa pułtrzecinnika, siana wozow cztery, u Abramca wieprza karmnego zabito, ięczmienia pułtrzecinnika, u Prokopca żyta trzecinnikow dwa, owsa czwierć, radnow dwa, u Bayka hreczki trzecinnikow dwa, owsa trzecinnikow trzy, wieprza karmnego, u Hawryły żyta trzecinnik, owsa czwierci pięć, wieprza karmnego, u Chwedka owsa pułtrzecia trzecinnika, boty, u Jowchimowicza owsa trzecinnik, ięczmienia pułtrzecinnika, żyta pułtrzecinnika, słoniny polec, pieniędzy złoty, u Protasa owsa dwa, ięczmienia dwa, owiec dwoie, u Kondrata wieprza karmnego, owsa trzecinnik ieden, u krawca owsa pułtrzecinnika, hreczki trzecinnik, słoniny polci dwa, pieniędzy pułtalara, u Romana ięczmienia pułtrzecia trzecinnika, słoniny polci dwa, u Łapka owsa trzecinnik, pieniądze złoty, u Denisa owsa trzecinnikow dwa, sadło, krup czwierć, u Bo-

ручника owsa trzecinnikow cztery, u Łukaszenia pieniędzmi złotych dwa, barana, u Klimichi ięczmienia trzecinnik, hreczki trzecinnik, owsa trzecinnikow dwa, płotna łokei pięć, y gdy żalobliwy powrocił ku domowi, iechał do ichmsci, upominając się, że takowe zbytki poczynione—zesłali tegoż pana Szuyskiego dla spisana reiestru, który spisawszy takowy że reiestr oddał do ichmsci, obiecuiąc powracac i z winnych sprawiedliwosc uczynić, włączac żaluiącego od noclegu do noclegu, sprawiedliwosci nie uczynili y namniejszey rzeczy nie wrocili, ktorey tey szkody rachuiąc za zboże różne, insze fanty na złotych sto szescdziesiąt, o ktore zabranie y spustoszenie tey wioski chcąc z ichmsciami prawem czynic, y tego dowiesc u sądu należnego, a iezeliby iakowe podatki z uchwały seymowey były uchwalone przez spustoszenie, ichmsci panow woyskowych nie mogąc oddac y wybrae na chłopach do skarbu, dał te opowiadanie do xiang zapisac, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго городскаго суда за 1665 годъ, № 13017 л 189.

№ 335 — 1665 г. Феврала 20.

Перечень вымогательствъ и убытковъ, причиненныхъ регулярными польскими войсками шляхтѣ села Мѣстковичей, Пинскаго повѣта.

Regiestr szkod szlachcie Miestkowskiey od pp. żołnierzow.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шесдесят пятого, мца Феврала двадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Квинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленым, их млст панове обыватели повету Пинского, в селе Местковичах мешкаю-

чыє, подали ку актыкованю до книг кгородских Пинских реестръ почыненных шкод, в речы в нем нижей выраженой писанный, просечы, абы принят и до книг уписан был, которого принявшы, а уписуючы в книги слово в слово так се в себе маєт:

Regestr od nas obywatelow powiatu Pинского, we wsi Miestkowiczach mieszkaiących, spisania wiele nam ichm. panowie żołnierze Jk. msci pana naszego miłosciwego zaciagu W. X. Lit. tak w przeszłym tysiąc szesceset. szescdziesiąt czwartym iako y w terazniejszym tysiąc szesceset szescdziesiąt piątym roku mimo wolnosci nasze szlacheckie, prawa, constytucye starodawne y wierne maiestatowi krola pana, także Rzeczy pospolitey w koźdey ocazy oddawane usługi stancyami niezwycaynemi, chlebami poboczными, podwodami, pudzmi gotowemi y różnymi terminami uszkodzili y mało do ostatniey przez gwałt takowy, bo cośmy musieli, to radzi czynili, zguby nie przywiedli. Naprzod ktura po kturey chorągwi następuiąc tak sprawowala iakoż na ichmosciow w tym regestrze pomienionych soleniter chcąc w należnym y gdzie prawo drogę pokaże sądzie czynić y tego wszystkiego s paenami dochodzić, oraz protestuiemy. Pirsza: suplement wielmożnego iegomsci pana pisarza polnego W. X. Lit. przed Zasnieniem Naswięszey Pałny Ruskiey przeszłego lata stojąc w Zawidezyczach wymogł u nas złotych piętnascie polskich, komendantem nazywano; druga: imśc pan Parysewicz, lubo słyszeliśmy, że będąc koronnym rotmistrzem, podobno z ynformacy towarzysza swego Swięcieckiego u nas nie osiadłego wtargnoł s tymże Swięcieckim w powiat nasz acz tu imśc osiadły, insi panowie obywatele rozumiemy że mogą swoje przelożyć dolegliwosci, zbliżył się ku ubogiej wiosce naszej, wziol u nas pudzy gotowych za ublaganiem złotych piętnascie: trzecia; imśc pan Samuel Juszynski w dzien nowego lata tego roku z chorągwią przybywszy, na двоие do Dzikowicz y do nas rozdzielił, wyszed w sobote

po obiedzie, od tej chorągwi nie mało szkodziemy: u mnie Jana Maliewskiego stał towarzysz, wziął owsu trzecinnikow cztery, wyiwszy trzecinnik czwarty o iednym (albowiem więcej by nie powinien stać) noclegu, obrok za trzecinnikow trzy do wozu wziętych czyni złotych siedm, groszy piętnascie, owce kotną za złotych cztery do wozu zarznoł, gęsi starych trzy, wyiwszy iedną na strawę, kładąc za dwie po złotemu iednemu groszy siedm, pndzy cztery, czyni złotych dwa y groszy piętnascie polskich, kurow troie, wyiwszy mu iedną na strawę, za dwoie czyni groszy dwadziescia pięć polskich, ieczmienia do wozu wzięto puł trzecinnika, kładę złotych dwa, gotowych pndzy postoiannego wziół złotych dwa, groszy piętnascie, skur baranich wyprawnych siedm, czyni złotych siedm, syrow do wozu szese po groszy pięć, czyni złoty ieden, a z czeladzią, co dom ubogi szlachecki ma, iadł, pił, tego ani spominam, podwod dwie wołami za mil trzy być musiało; u mnie Jana Kaczanowskiego towarzysz stojąc wziół owsu trzecinnikow dwa y czwierć, wyiwszy na obrok czwirci trzy, za pułtora trzecinnika czyni złotych trzy, groszy dwadziescia dwa pndzy cztery, postoiannego złotych trzy gotowymi pndzmi, gęsi, kura y innych rzeczy strawnych nie kładę, podwodę za mil trzy odprawilem; u mnie Andrzeia Horbaczewskiego stojąc taż kompania owsu wzieli trzecinnikow trzy y puł, wyiwszy na obrok trzecinnik, za puł trzecia czyni złotych szesć, groszy siedm, pndzy cztery, gotowych pndzy postoiannego zapłaciłem złotych cztery, kur czworo, potraciwszy dwoie na strawę, za dwoie groszy dwadziescia pięć polskich, ryb pięknych wędłych dziesiątek do wozu za złoty ieden, groszy piętnascie, a co iedli y masło, syry, kumpie na czeladz według potrzeby brali, tego nie kładę, podwodami czterma za mil trzy wozilem; u mnie Stephana Domanowskiego postoiannego wzięto s tej że chorągwi złotych trzy, owsa trzecinnikow dwa, wyiwszy na konie trzecinnik ieden obroku, za trzecinnik czyni zło-

tych dwa, groszy piętnascie polskich, co do wozu wzięto iedzenia y piwa nie kładę; u mnie Mikołaja Łozickiego stojąc wzięto owsu trzecinnikow dwa y puł, wyiwszy na obrok trzecinnika puł, za trzecinnik do wozu wzięty czyni złotych dwa, groszy piętnascie, gotowych pndzy postoiannego zapłaciłem złotych cztery, iedli, pili nie spominam; u mnie Szczelepńskiego postoiannego wzięto złotych siedm, groszy piętnascie gotowizny, co iedli, pili y dobrze sie mieli nie kładę; u mnie, swieszczennika Miestkowickiego, taż chorągiew owsa trzecinnik ieden y czwierć wziela, wyiwszy czwierć iedną na obrok; za trzecinnik do wozu wzięty złotych dwa, groszy piętnascie kładę, postoiannego złotych cztery pndzmi zapłaciłem, strawowanie nie kładzie się; u mnie Fastowicza ienerała ubogiego tak wiele miałem czwierć mąki rżaney y te wzięto, kładę groszy czterdziescie polskich, czapka falendyszu lazurowego z wyłogami za złotych trzy kupioną, zdarli mnie y corkę moją w stanie panienskim będąco zbili. Ja Samuel Olechnowicz Łopacki za dwoch kalek poddanych swoich gotowemi pndzmi zapłaciłem czerwony złoty, bo też tak wiele ze wszelakich pndzy miałem, we dworze mym za poddanych swych widze powolność moja precz, u poddanego mnie Stephana Domanowskiego siermięgę zdarli byli, odkupił, dał groszy piętnascie polskich, owsu do wozu pułczwirci groszy dziewiętnascie polskich, u poddanego mnie Jana Kaczanowskiego owsu trzecinnikow dwa y pułczwirci wzięto, wyiwszy na obrok czwirci trzy, do wozu wzieli trzecinnikow dwanascie y puł, czyni złotych trzy, groszy dwadziescia dwa, pndzy cztery, postoiannego złotych szesć, odbiwszy zamek do kleci wzieli kozuch męzski za złotych pięć kupiony, masła faskę, czyni złotych siedm, syrow osm groszy czterdziescie polskich, krup gryczanych czwirci dwie puł, za to groszy dwadziescia pięć polskich, wszystko w woz, a co iedli, pili y bili w podwodę za mil trzy brali nie spominać widze; u poddanego mnie Horbaczewskiego goto-

wych pndzy postoiannego wzięli złotych trzy, trzecinnik owsu do wozu złotych dwa, groszy piętnascie, a podwodę odprawił także za mil trzy; czwarta: imsci pana Możeykowym dwóm chorągwiom przy boku iego będącym, a trzecia do Dzikowicz odeszła; pan Maliiwski owsa do wozu czwirć y puł, złoty ieden, groszy siedm, pndzy cztery, gotowych pndzy postoiannego złotych dwa, podwoda koniem była, okrom strawowania przez dni y noclegi dwa; pan Domanowski owsa do wozu trzecinnikow dwa, złotych pięć, syrow dwa, groszy dziesięć polskich, postoiannego złotych pięć, groszy dziesięć, ręcznik tkacki wziął kosztował złoty ieden, nie kładnac sustentowania; pan Łozicki do wozu dał owsa trzecinnikow dwa, złotych pięć, wieprza karmnego, który kosztował złotych dziesięć, pndzy gotowych postoiannych złotych szesć, groszy piętnascie, nie kładnac karmienia; pan Horbaczewski do wozu owsa trzecinnikow dwa, czyni złotych pięć, syrow trzy, groszy piętnascie, krom sustentowania; pan Szczelepinski gotowych pndzy postoiannego zapłacił złotych cztery, owsa do wozu trzecinnik ieden, czyni złotych dwa, groszy piętnascie, a iałowice zarzneli złotych dwannascie, groszy piętnascie, gęś za złoty ieden, groszy siedm, pndzy cztery, pndzy postoiannych złotych pięć, kubek cynowy wzięli złoty ieden kosztował, nie kładzie sustentacyi, poddani dwa imsci pana Samuela Olechnowicza Łopackiego gotowymi pndzmi zapłacili postoiannego złotych szesć, do wozu ięczmienia trzecinnik ieden, czyni złotych cztery, kumpi dwa, syrow cztery, groszy dwadziescia polskich, krom sustentowania; poddany pana Kaczanowskiego owsa trzecinnikow trzy do wozu, czyni złotych siedm, groszy piętnascie, owce kotno zarzneli, czyni złotych cztery, gotowymi pndzmi postoiannego złotych cztery, krom sustentowania; poddanemu pana Domanowskiego wzięto fant tak wiele: poszeweke s poduszki wielkiey za złoty ieden, koszul dwie czyni złoty ieden, namiotek dwie groszy dwadziescia polskich, czapka groszy

piętnascie, rękawice czynią groszy dwadziescia, w ostatku wypędziwszy chłopą, naczynie, piec potłukli, warzywo powywracali; pana Horbaczewskiego poddany postoiannego gotowymi pndzmi zapłacił złoty ieden, krom strawy; pan Kaczanowski gdy sam s xiędzem kapelanem do Pinska odiachał, tedy bez bytnosci iego napadszy dragonia na gumno, wzięli ięczmienia na toku; młoconego trzecinnikow cztery, czyni złotych szesnascie. Towarzystwa imiony y tytułami nie wiemy, panowie starszyna wie kogo sobie w służbie ma, a cena położonych rzeczy taka, iako w naszym trakcie Piskim ydzie teraz. Piersza znowu pan Możeykow dragoniy znaczek szedł, musieliśmy dać pndzmi gotowymi złotych dziesięć, inszy chorągwi będzie li potrzeba na osobliwym regestrze położymy wydatek. Который реестръ за поданемъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ естъ уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1665 годъ № 13017, л. 219

№ 336—1665 г. Феврала 21.

Универсалъ гетмана полнаго в. н. Л. Михаила Казимира Паца съ предписанемъ военнымъ начальникамъ подь строгаю отвѣтственностью не брать никакихъ поборовъ съ имѣній земскихъ шляхетскихъ.

Akt. uniwersalu iegomosci p. hetmana polnego W. X. Lit.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят пятого, мца Марца шестого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Якубомъ Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гельметского старосты установленым, универсал ясне велможного его млсти пна Михала Паца, воеводы Смоленского, гетмана полного вел. княз. Литов. до книгъ кгородскихъ Пинскихъ подано, в тые слова писан. й:

Michał Kazimierz Pac, wojewoda Smolenski, hetman polny W. X. Lit., Feydanski, Tryski starosta, oekonomiey Mohilowskiej administrator. Jchmsciom panom pułkownikom, oberszterom, oberszterleytnantom, rotmistrzom, maiorom, kapitanom, poruczniom y wszystkim wobec rycerstwu woysk J. k. m. W. X. Lit. chęci me towarzyskie zaleciwszy, ponieważ prawo pospolite constitutie W. X. Lit. dobra ziemskie szlacheckie ab omni onere militari excipowało, przeto miec chce y z władze mey hetmanskiey upominam serio, aby żaden z wmsciow w dobrach, ziemskiemu prawu podległych, ichmsciow panow obywatelow powiatu Pinskiego nalegów y pokarmow nie odprawował, ugod, stacyi, podwod pod żadne requisita wymagac nie wazyli się, zakazawszy czeladzi swey zabiegow czynic y wszystkich ingenere dobr exactiami, quocunque, titulo nazwanemi. obciążac pod surowym w artykułach woyskowych opisanym karaniem, ktore in contravenientes nie chybnie na gardle extendowane będzie. Dat w Wilnie, dnia dwudziestego pierwszego February, anno tysiąc szesceseth szescdziesiąt piątego. У того универсалу при печате притисненой подписе руки тыми словами: Michał Pac, wojewoda Smolenski, hetman polny W. X. Lit. Который тотъ универсаль за поданемъ его до книгъ кгородских Пинскихъ есть уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1665 годъ, № 13017, л. 281.

№ 337—1665 г. Февраля 25.

Универсаль гетмана польнаго в. к. Л. Михаила Казимира Паца съ подтвержденіемъ прочимъ военнымъ частямъ, кромъ казачьей роты Ярцевича, не брать ничего съ имѣній Пинскаго владыки Марціана Бѣлзора.

Akt. uniwersalu jegom. p. hetmana oycu władcyce.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят пятого, мца Марца дватцат первого дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Якубомъ Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростимъ Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, постановившимсе очевисто пан Ян Репницкий, слуга ясне в Богу превелебного его млсти отца Марціана Белозора, епископа Пинского и Туровского, подал ку актыкованю до книг кгородских Пинских универсаль ясне велможного его млсти пана воеводы Смоленского, гетмана полнаго вел. княз. Лит., в речы в нем нижей выраженой писанный, просечы, абы принят и до книг уписанъ былъ, которого приңявшы, а уписуючы в книги слово в слово так се в себе мает.

Michał Kazimierz Pac, wojewoda Smolenski, hetman polny W. X. Lit., Feydanski, Tryski starosta, oekonomiey Mohilewskiej administrator. Jchmsciom panom comendantom szkwadronu imsci pana obersztera Kalsztyna, pana Jarmolowicza, rotmistrza Jego kr. msci panow Juszynskiego, ulana y murziney, rotmistrzow chorągwi tatarskich; chęci me zaleciwszy, doszło mie wiedziec, ze wm. pokazane osobliwym moim uniwersalem wioski imsci panu Jarcewiczowi towarzyszowi rotы kozackiey imsci pana chorążego wielkiego W. X. Lit. w dzierzeniu imsci oycy władyki pинского będące odebrali violenter y tam chleb wybieracie, ponieważ te wioski są za moią wołą excypowane, co iako wm. niesłusznie zaiachali y niepotrzebnie domagacie się chleba, tak chcę miec y z władze mey hetmanskiey upominam serio, abyscie wm. supersedowawszy od przedsięwzięcia swego, wszystkie szkody y krzywdy nagrodzili y ex nunc s tych wiosek ustąpili pod paenami w artykułach woyskowych opisanemi, ktore in kontravenientes niechybnie extendowane będą, a

za nieustąpieniem pozwu po wmsciow kazalem podac y neodwloczną satisfactią gotowem czynic. Dat w Wilnie, dnia dwudziestego piątego February, anno tysiąc szescset szescdziesiąt piątego. У того универсалу при печате притисненой подьпись руки тыми словы: Michał Pac woiewoda Smolenski, hetman polny wielkiego xięstwa Litewskiego. Который универсаль за поданьемъ и прозьбою особы вышъ писаное до книгъ кродьскихъ Пиньскихъ естъ уписанъ.

Изъ актовой книги Пинского град. суда за 1665 годъ, № 13017, л. 341.

№ 338—1665 г. Февраля 25.

Универсаль гетмана польного в. к. Л. Михаила Паца съ воспрещениемъ Смоленскому чашнику Владиславу Анфоровичу производить поборы въ селахъ Пинского владыки Марціана Бѣлозора.

Akt. uniwersalu iegomsci p. hetmana polnego w. x. Lit. oycu wladycse.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят пятого, мца Марца, дватцат первого дня.

На враде кгородском в замку гларском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, от велможного его мсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского Гелметского старосты установленым, постановившысе очевисто пан Ян Репницкий, слуга ясне в Богу превелебного его мсти отца Марціяна Белозора, епископа Пинского и Туровского, подал ку актыкованю до книг кгородских Пинских универсаль ясне велможного его мсти пана Михала Паца, воеводы Смоленского, коменданта пулку ясне велможного его мсти пана Павла Саперги, воеводы Виленского, гетмана великого вел. княз. Лит., в речы нижей в нем выраженой писанный, просечы, абы пры-

нят и до книг уписан былъ, которого приняшы а уписуючы в книги слово в слово, так се в себе мает:

Michał Kazimierz Pac, woiewoda Smolenski, hetman polny W. X. Lit. Feydanski, Tryski starosta, oekonomiey Mohilewskiej administrator. Jmsci panu Władysławowi Anforowiczowi, czesznikowi Smolenskiemu, comendantowi pułku iasnie wielmożnego imsei pana woiewody Wilenskiego, hetmana W. W. Xtwa Litew. chęci me towarzyskie zaleciwszy. Doszło mie wiedziec, że do assignowanych wiosek imsei oycsa władyki Pinskigo imsei panu Jarczewiczowi towarzyszowi rotы imsei pana chorążego wielkiego W. X. Lit. zesłani od pułku pomienionego czynią przeskodę y per vim odebrali, ktore osobliwym moim uniwersalem są wyłączone, przeto miec chce y z władze mey hetmanskiej upominam, aby zarazem z tych wiosek zesłani ustąpiwszy, najmnieyszey rzeczy nie usurpowali, a za poczynione krzywdy y szkody neodwloczną uczynili satisfactią, pod surową animaduersią w artykułach woyskowych wyrażoną. Datt w Wilnie, dnia dwudziestego piątego February, anno tysiąc szescset szescdziesiąt piątego. У того универсалу при печате притисненой подьпись руки тыми словы: Michał Pac, woidwoda Smolenski, hetman polny wielkiego X. Lit. Который универсаль за поданем и прозбою особы вышъ писаное до книг кгородских Пинских ест зписан.

Изъ акт. кн Пинского град. суда за 1665 годъ, № 13017, л. 341.

№ 339—1665 г. Марта 2.

Заявление о побояхъ причиненныхъ жиду Беньашевичу драгунами полковника Кальштына.

Prot. na pp. żołnierzow o zabicie żyda Horodenskiego.

Мета от нароженя Сына Божого тисеча шестот шестдесят пятого, мца Марца второго дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кшишвидом. Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, заловау и опowiadaу иегомосци пан Michal Lwowicz, dozorca maiętnosci dzierzawy wielmożного иего мсци пана Jana Karоla Młockiego, Pинского, Helmetskiego starostы, названей Kihirovskiego woytowstwa, w powiecie Pинским лежачего, iako залюблिवему, iako dozорcy żyд w miasteczku Horodney, w tym że woytowstwие Kihirovskim będący, на умие Bieniasz Jakubowicz, дау справу, уż iako пулк iасне wielmożного иегомсци пана woiewоды Wilenskiego, hetmana wielkiego W. X. Lit. w powiat Pински на stanowisko w roku przeszłym тysiąc szesceset szesedziesiąt czwartым wszedł, gdzie cztery chorągwie pierszych dragonskich regimentu иегомосци пана Kalsztyna w miasteczku Horodney stanowisko maiąc sobie skazanе przez czas nie maу te chorągwie sustentowali, a gdy w roku teraznieyszым тysiąc szesceset szesedziesiąt piątym, mсca February trzydziestego dnia, pani rodzona kapitanowa, która u żyда Horodenskiego Jakuba Bieniaszewicza, оyca tego залуіачего gospодą стау, przez czelадника swego Strzeleckiego, który u niey szafарzem буу и iest, rosказау, aby przypisne gospodarze chrzescianie у żyди до gospоды тey zeszли się у w tych gospodarzow aby sie о ryby starali potrzebowaу, gdy Jewtuch Beznoszkowicz, mieszczанин Horodecki, wymawiaу się, że од rzeki далеко mieszkaią, tak wprędce dostac nie moga, iednak starac się mieli, за to samo помieniony czelадник przy paniey swoiey pani Rochowey kapitanowey казау tego Beznoskowicza на ziemi положyc у sam ten pan Strzelecki києм биу, а gdy żyд Jakub Bieniaszewicz uzaliwszy sie

prosil, aby daley bie poprzestaу, porzuciwszy tego mieszczанина а porwawszy за szyie żyда Jakuba Bieniaszewicza, на ziemiе obaliwszy, sam ten Strzelecki так києм биу, аз iedno żywego до gospоды одprowadzili, од ktoreго так srogiego києм бicia ten żyд лежач на smiertelney poscieli dnia dwudziestego czwartego mсca February tegoż roku умару у tego żyда ciało w miescie Pинску przed ieneralem w замку Pинским на urzędzie prezentowawszy у one okazawszy поchowali. О ktore zabicie żyда wysz mianowanego у zбicie drugiego mieszczанина przed sądem woyskowym chcący правне dochodzie, ten process до xiąg grodzkich Pинских дау zapisac. При которомъ оповеданю тогож року и мца дня дватцат шостого Февраля ставшы очевисто енерал его кор. млсти повету Пинского Kazimierz Saczkowski квит свой реляцыйный с печатю и с подписом руки свое, также с печатми стороны шляхты до книг кгородских Pинских признау тыми словы: Ja Kazimierz Saczkowski, ienerал Jego kr. mсci powiatu Pинского, zeznam тым moym реллациным квитем, уż w roku teraznieyszым тysiąc szesceset szesedziesiąt piątym, mсca February dwudziestego szostego dnia, z stroną szlachtą panem Jaroszem у panem Romanem Ostrowskimi byliśmy użyтymi од иегомосци пана Michala Lwowicza, dozорcy dzierzawy woytowstwa Kihirovskiego, w powiecie Pинским лежачего, wielmożного иегомосци пана starostы Pинского, Helmetskiego до справы niżej mianowaney до замку Jego kr. mсci Pинского, gdzie за okazaniem од Bieniasza Jakubowicza, żyда Horodeckiego, widziaу ciało Jakuba Bieniaszewicza. żyда аредарца Horodeckiego w trunie лежаче, на ктурым оказывали зтылу грзбиет wszыstek sini, mieyscami czарny, zбиты, ktore zabicie оyca swego mianowaу тę żyд Bieniasz Jakubowicz byc стау z własnego wskazania paniey Rochowey kapitanowey z pod chorągwie dragonskiej regimentu иегомсци пана Kalsztyna, w miasteczku

Horodney będącey, od czeladnika tey pani kapitanowey, pana Strzeleckiego, gdy prosił, aby poprzestał bic mieszczanina Horodeckiego Jewtucha Beznoskowicza. A tak ienerał, com widział y słyszał, to wszystko na ten quit rellacyny napisawszy s pieczęcią y s podpisem ręki mey, także s pieczęciami strony szlachty do xiąg grodzkich Pinskiх ku zapisaniu daię y przyznawam. Kazimer Сачковский енерал Его королевской млсти. Которое оповедане и енералское сознане до книг кгородских Пинских ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1665 г. № 13017 л. 276.

№ 340—1664 г. Февраля 27.

Заявление о насилияхъ и грабежъ регулярныхъ польскихъ войскъ въ им. Осовецъ и въ сел. Елочье Пинскаго повѣта 23 и 25 февраля 1665 г.

Prot. p. Dzierzkowey na pp. żołnierzow.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча пестсотъ шестдесятъ пятого, мца февраля двадцат сегого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, оповидала y z wielkim žalem protestowała się ieymosc pani Krystyna Protasowiczowna Janowa Dzierzkowa, ziemianka Jego kr. mlsci powiatu Pинskiego, za daniem sobie sprawy wprzod od podstarosciego maiętnosci swey Osowiec, w powiecie Pинским лежачей, pana Jendrzejа Olechnowicza na kompanię chorągwie Białey wielmożnego iegomsci pana Jerzego Karоla Hlebowicza, starostы generalnego xztwa Zmuydzkiego, mianowicie na ichm. pana Skindera, chorążego chorągwi Białey,

pana Jundzila, pana Choroszcze, pana Swiackiego, pana Lesniewskiego, pana Grzybowskiego, pana Szczawinskiego, pana Rymsze, pana Hołynskiego, pana Moskiewiczа commendantа tey chorągwi, pana Pozarzynskiego, pana Ozierskiego o to, iż pomieniony imsc pan Skinder, chorąży s kompanię chorągwie tey iasnie wielmożnego iegomsci pana starostы Zmuydzkiego Białey, roku teraznieyszego tysiac szescset szescdziesiąt piątego, msa February dwudziestego trzeciego dnia, nic nie pomniąc na srogosc prawa woyskowego y uniwersały iasnie wielmożnego iegomsci pana Michała Kazimierza Paca, wojewode Smolenskiego, hetmana polnego W.X.Lit., na obrone wszystkiego powiatu Pинskiego wyslane, naslawszy czeladz y pacholików swoych, ymiony y nazwiskami ichmsciom samym wiadomych, mogło byc koniy s kilkadziesiąt z wozami, saniami y wierzchami, na dwor żałuiącey ieymsci pani Dzierzkowey, nazwany Osowce, w powiecie Pинским лежачей, gdzie tego wysz mianowanego dnia, w niebytnosci urzędnika тамецznego pana Jana Zielny, tylko przy bytnosci podstarosciego тамтеy maiętnosci pana Andrzeја Olechnowicza, jako żałuiącey dał sprawę, naiachawszy mocno gwałtem z strzelbą y rożnym orężem do boiu należącym na dwor żałuiącey ieymsci pani Dzierzkowey ta czeladz ichmsci, gdzie zaraz we dworze do swirnow zamki podbbiawszy, zboże rożne y fanty brąc počzeli, a gdy pomieniony pan Andrzej Olechnowicz, podstarosci ieymsci pani Dzierzkowey y z niektoremi poddanymi тамтөy maiętnosci Osowiec y wsi Jelocza, tę czeladz y pacholików towarzystwa tey chorągwie Białey upraszali, aby dworu nie rabowali y zamkow do swirnow poprżestali odbiіac, tedy ta czeladz y pacholikowie tey chorągwie pomienionego pana Olechnowicza tak też poddanych mianowicie Micia y Hryca Jankowicza boiarzyna y Derofieia brata iego, Hryca Przystupe, Stefana Czerniakowicza, Semena Przystupe, Maxima Janowicza, Mikitu

Ohiewiczą Ikwiczą, Stefana Niciporwiczą okrutnie, a niemiłosiernie szablami posiekli, poranili, obuchami, cepami zbili y niemają ran pozadawawszy, zboża różnego y fantow niemają poddanych Osowieckich y ze wsi Jelocza ze dworu zabrali, co wszystko na osobliwym rejestrze iest spisano, y do panow swych wysz mianowanych do stanowiska chorągwie swej w miasteczku Bezdzieżu zaprowadzili, a mała na tym mając, iako żałujący ieymści pani Dzierzkowey urzędnik pan Jan Zelna y poddani tameczni dali sprawę, że też kompania chorągwie Białej, nasławszy powtore też czeladz swoją ymionami y nazwiskami ichm. samym wiadomych y ieszcze mając na pomoc czeladz z pod chorągwie drugiej Czarney tegoż iasnie wielmożnego imsci pana starosty Zmuydzkiego, mianowicie czeladz ichmsci pana Łaniewskiego, chorążego chorągwie Czarney pana Siekluckiego, pana Chominskiego, pana Kono-packiego, pana Choynowskiego tegoż roku tysiąc szesceset szeszedziesiąt piątego, mscia February dwudziestego piątego dnia, na ten że dwor żałujący ieymści pani Dzierzkowey mocno gwałtem nasławszy, tamże w tym dworze zamki w swirnow podbiawszy, zboża nie mała y fant nie mała, przytym owiec, swini, gęsi poddanych zabrali, co na osobliwym rejestrze spisano, a potym urzędnika tamecznego pana Jana Zelnę obuchami zbili, zranili y szable iego za złotych piętnascie kupioną wzięli, gdzie tego dnia iuz ten dwor żałujący ieymści pani Dzierzkowey ta czeladz ichmsci zrabowawszy, zboża różnego nie mała y rozne rzeczy na wozy pobrawszy niewiedziec dla czego koni cztery: ieden bachmat szerscią biały, drugi polski płowy, trzeci gniady, a czwarty kon szerscią cisawy, w tym dworze żałujący ieymści pani Dzierzkowey Osowcach porzucili, a potym nazad do Bezdzieża z temi zabranemi zbożem y rzeczoma iadąc na wies Jelocze, do tey że majątnosci Osowiec przysłuchającą, naiachawszy poddanych tamtey wsi, iednych bili, a drugih porosproszywali,

szkody, krzywdy różne poczynili, w ośtatku poddanych dwóch na ymie Sulima y Semenena okrutnie y niemiłosiernie cepami zbili y Pan Bóg wie iezli żywi będą, a odziezdziając z tey wsi, białe głowę iedne na ymie Taciane nieiakiś pacholik zgwałcił, ktorego lepiej y taż czeladz ymie y nazwiską wie, o ktore to takowe gwałtowne podwakrotne naiachanie na dwor ieymści pani Dzierzkowey Osowce, o podobiianie w swirnow zamkow, o zrabowanie dworu, o pobranie zboża różnego, rzeczy y fantow u poddanych, ktorych ci poddani żałujący na złotych iedynascie set y dziewięć kładą, o posiecenie urzędnika podstarosciego y poddanych swoich, o zgwałcenie białej głowy, a za tym o peny y karanie prawne ieymści pani Dzierzkowa u sądu należnego z pomienionym imscią panem Skinderem chorążym y towarzystwem iasnie wielmożnego imsci pana starosty Zmoydzkiego chorągwie Białej wysz mianowanemi ichm. o to wszystko prawem czynić chcąc, ten swoy dała do xiąg proces, iakoż y tę konie cztery we dworze Osowcach porzucóne przed urzędem przez ienerała Jana Ziabkę y stronę szlachtę w zamku Piskim prezentowała, што ест до кнѣг кгородскѣхъ Пиньскѣхъ записано.

Изъ акт. кн. Пинск. град. суда за 1665 г. № 13017 л. 259.

№ 841—1665 г. Апрель 24.

Желѣзный листъ, выданный королемъ Яномъ Казимиромъ Борисовскому обывателю Яну Дивовичу съ освобожденіемъ его на три года отъ уплаты по вѣсьмъ обязательствамъ.

Aktykowanie listu Jego kr. insci pana naszego miłosciwego żelaznego, należącego sławnemu panu Dziwowiczowi, obywatelowi Borysowskiemu.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ пятого, мца мюня девятого дня.

На вrade кгородском в замку грскомъ Минском, передо мною Мартиномъ Казимеромъ Володковичом, городничим и подстаростимъ Минским, постановившысе очевисто славетный пан Янъ Дзивовичъ покладалъ къ актыкованю до книгъ листъ его королевское мл. пна нашего млетивого желазный, собе даный и служащий на реч в нем в середине нижей выражоную, просечы, абы тотъ листъ былъ до книгъ справъ кгородскихъ воеводства Минского актыкованъ и уписан, который уписуючы у книги слово до слова так се в себе мае:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski król Polski, wielki xże Lit., Ruskie, Pruskie, Żmuydzkie, Mazowieckie, Inflantskie, Smoleńskie, Czernihowskie, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Oznaymiemy tym listem naszym, komu to wiedzieć należy, ponieważ pubca calamitas przez wtargnienie woysk moskiewskich w państwo W.X.L., a zwłaszcza w Białoruskie kraie przez Chowanskiego, przez kniazia Jakowa Kudenietowicza Czerkaskiego y przez Dolhorukoho, między inszemi sławetnego Jana Dziwowicza, obywatela Borysowskiego, a na ten czas mieszkającego na fortecy Szklowskiej, ad eam egestatem y zniszczenia przywiodła, że creditorom swoim długow swoich od różnych osob niemogąc odyskać, soluendo bydz nie może, zatym za przyczyną p.p. rady urzędnikow dworu naszego, stosując się do prawa pospolitego, ten nasz list żelazny onemu dajemy, którym onego samego y dobra jego pod obrone naszą krolską bierzemy y od płacenia długow y impetiey creditorow pomienionego sławetnego Jana Dziwowicza do wyscicia trzech lat, a data presentium computando uwalniamy, tak, iż on tym listem naszym obwarowany będąc, przed żadnym sądem y urzędem, gdyby o iaki kolwiek dług za obligami, cerografami, contractami y dekretami zapozwany był, aż do wyscicia trzech lat sprawować się y odpowiadać ani rei iudicate parere, ani executiom o dlugi na niego wskazane y subesse niema, to iednak warując, aby in termino elusionem credi-

torow dobr swoich nie wazył się alienować y niakim sposobem obciążać. Co do wiadomosci wszem w obec, a mianowicie sądom głównym Trybunalnym, ziemskim, grodzkim w W. X. Lit. odprawowanym y innym cuiuscunq̃ue subselli iurisdictionom przywodząc, chcemy mieć, abyscie podług tego listu naszego wzwyż mianowanego sławetnego Jana Dziwowicza zachowali. Na co dla lepszey wiary ręko się nasza podpisawszy, pieczęć wielkiego xstwa Litewskiego przycisnąć rozkazaliśmy. Dan w Warszawie, dnia dwudziestego czwartego, msca Kwietnia, roku Panskiego tysiąc szesceset szeszedziesiąt piątego, panowania naszego Polskiego y Szwedzkiego osmnaściego roku. У того листу печат притиснена болашая великого князства Литовского, а подписе руки в тые слова: Jan Kazimierz król. Другий подьписъ в тые слова: Andrzej Kotowicz pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego, starosta Grodziencki. Который же тот листъ его королевское милости пана нашего милостивого желазный за покладанемъ и прозбою черезъ особу верху мененую ест до книгъ справъ кгородскихъ воеводства Минского актыкованъ и уписанъ.

Изъ акт. кн. Минск грод суда зъ 1665—1670 г № 11736 л 145.

№ 342—1665 г. Мая 7.

Присяжное показаніе Андрея Олехновича им. Осовець о нападеніи и грабежѣ регулярныхъ польскихъ войскъ 23 и 25 февраля 1665 г.

Jurament poddanych Osowieckich p. Dzierzkowey.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ пятого, мца Мая семого дня.

На рочкахъ кгородскихъ в замку гдарскомъ Пиньскомъ, мца мая первого дни припалых и порядкомъ правнымъ судовне отправованых, перед нами Якубомъ Купеньвидомъ Панкевичом, столникомъ и подстаростимъ, Стефаномъ Викторыномъ Ту-

ром судею, а Григориемъ Казимеромъ Шырмою писаромъ, урядниками судовыми кгородскими повету Пинского, од вельможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленными, постановившысе очевисто его милост пан Андрей Протасовичъ именемъ сестры своее ее млсти пани Крыстыны Протасовичовны Яновое Держъковое наместника урядничого пана Андрыя Олехновича маенности ее милости Осовець и Заелоча, в повете Пиньскомъ лежач х, до выконаня присеги на пунктахъ нижей выражоныхъ ставиль, который присегу передъ нами врадомъ выкональ в тые слова:

Ja Andrzej Olechnowicz, namiestnik urzędniczy majątności ieymsci paniey Крыстыны Протасовичовны Janowey Dzierzkowey Osowiec y Zaielocza, w powiecie Piskim leżącey, przysięgam Panu Bogu Wszehmogącemu, w Trojce Świętey Jedynemu na tym, iż kompania chorągwie białey y błękitney iasnie wielmożnego iego-mosci pana Jerzego Hlebowicza, starosty ieneralnego xtwa Żmuydzkiego, mianowicie ichmsć pan Skinder chorąży tey chorągwi, pan Jundził, pan Choroszeza, pan Swiacki, pan Leswieski, pan Grzybowski, pan Szcawinski, pan Rymsza, pan Hołynski, pan Moskiewicz comendat tey chorągwi białey, pan Pożarzynski, pan Ozierski y pan Łaniewski chorąży chorągwie błękitney, nasławszy czeladz y pacholikow swoich koni do kilkadziesiąt z wozami, saniami y różnym orężem do boiu należącym na majątnosć y dwor Osowiec iako y wies Jelocz w roku teraznieyszym tysiąc szesceset szeszczdziesiąt piątym, msca Februarij dwudziestego trzeciego y piątego dny, którzy to czeladz nasłani mnie samego szablami y obuchami zbili y zranili, tak też w tym dworze zboża różnego y fant nie mało we dworze Osowieckim, zamki od swirnow podobniawszy, zabrali y do panow swoich do miasteczka Bezdzieża do stanowiska swego zaprowadzili, co na osobliwym registre dostatecznie iest wyrażoną, szkody na zło-

tych polskich iedenascie set y dziewięć złotych uczynili, a odiezdziąc białogłowe na imie Tatiane zgwałcili, na czym iako sprawiedliwie przysięgam, tak mi Panie Boże dopomóż, a iesli niesprawiedliwie, Boże mię ubiу. Которое выконане присеги до книгъ кгородскихъ Пинскихъ ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1665 г. № 12017, л. 35.

№ 348—1665 г. Мая 7.

Присяжное показаніе подданныхъ имѣнія Осовець о насиліяхъ и грабешѣ регулярныхъ войскъ польскихъ въ имѣніи Осовець и селѣ Елочье 23 и 25 февраля 1665 г.

Jurament poddanych Osowieckich p. Dzierzkowey.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсот шестдесят пятого, мсца мая семого дня.

На рочкахъ кгородскихъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, мца мая первого дня припалыхъ и порядкомъ правнымъ судовне отправованых, передъ нами Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростим, Стефаномъ Викторыном Туромъ судею, а Григориемъ Казимеромъ Шырмою писаром, урядниками судовыми кгородскими повету Пинского, од вельможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пиньского, Гелметского старосты установленными, постановившысе очевисто его милост панъ Андрей Протасовичъ, именемъ сестры своее ее милости пани Крыстыны Протасовичовны Яновое Держъковое, подданные ее милости з села Осовець и Заелоча, в повете Пиньскомъ лежачыхъ, имени нижей выражонныхъ до выконаня присеги ставиль, которые присегу на пунькѣтахъ нижей в немъ выражоныхъ, передъ нами врадомъ выконали в тые слова:

Ja Hryc Jankowicz boiarzyn, ia Dorofiej, ia Hryc Prystupa, ia Stephan Czerniakowicz, ia Semen Prystupa, ia Maxim Janowicz, ia Mikita Ohiewicz, ia

Stephan Nicyporowicz poddani ieymosci paniey Krystyny Protasowiczowny Janowey Dzierzkowey ze wsi Osowiec y Zaielocza w powiecie Piskim leżacey, na ten czas w dzierzeniu ieymosci będącey, przysięgamy Panu Bogu Wszchemogacemu, w Troyce swiętey Jedynemu na tym, iż kompaniia chorągwie białey y błękitney iasnie wielmożnego imsci pana Jerzego Hlebowicza, starosty ieneralnego xięstwa Zmuydzkiego, mianowicie ichmosć pan Skinder chorąży tey chorągwi, pan Jundził, pan Choroszcza, pan Swiacki, pa Lesnieski, pan Grzybowski, pan Sezawinski, pan Rymsza, pan Holynski, pan Moskiewicz comendat tey chorągwi białey, pan Pozarzynski, pan Ozierski y pan Łaniewski chorąży chorągwie błękitney, nastawszy czeladz y pacholikow swoich koni do kilkadziesiąt z wozami, saniemiami y różnym orężem do boiu należącym na maiętnosć y dwor Osowiec iako y wieś Jelocz w roku teraznieyszym tysiąc szesceset szescdziesiąt piątym, msca February dwudziestego trzeciego y dwudziestego piątego dnuy, ktorzy to czeladz nasłani nas samych okrutnie, a niemilosierdnie szablami posiekli, poranili y obuchami, cepami zbili y zranili y nie mało ran pozadawawszy, zboża różnego y fantow niemało naszych własnych, y ze wsi Zaielocza we dworze Osowickim zamki od swirnow podbiiawszy zabrali y do panow swoich do miasteczka Bezdzieża do stanowiska swego zaprowadzili, co na osobliwym regestrze dostatecznie iest wyrażoną, szkody na złotych polskich iedenascie seth y dziewięć złotych uczynili, a odieżdżając białogłowę na imie Tatianę zgwałcili, na czym iako sprawiedliwie przysięgami, tak nam Panie Boże pomóż, a iesli niesprawiedliwie, Panie Boże ubiy. Kоторое выконане присеги до книг кгородских Пинских ест записано.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1665 г. № 13017, л. 36.

№ 844—1665 г. Мая 9.

Заявление о нападении и побояхъ въ м. Яновѣ 3 мая 1665 года шляхтичей Свяцкого и Хороши на товарища Татарской хоругви Гелвановскаго.

Prot. p. Comendanta chorągwi p. Juszynskiego na pana Swiackiego.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсот шестдесят пятого, мца Мая девятого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарском Пинскомъ, передо мною Якубом Кгинвидомъ, Панкевичомъ столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти pana Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным заловамъ опowiadał y w wielkim rzonieniu, pokaleczeniu y postrzelaniu towarzystwa swego soleniter się protestował iegomse pan Mustafa Bielak, comendant chorągwi imsci pana Juszynskiego tatarskiey, rotmistrza Jego kr. msci na ichmsciow pana Swiackiego y pana Choroszcze towarzystwo chorągwi Białey wielmożnego imsci pana Hlebowicza starosty Zmuydzkiego iako samych excessu kryminału gwaltu wszytkiego popełnionego, a iuż y specyfice wyrażonego uczynku прыпчупаłow o to, iż towarzystwo imsci pana Juszynskiego chorągwi tatarskiey на imie pan Gilwanowski iako tez y czeladz drugih towarzystwa teyże chorągwi w roku teraznieyszym tysiąc szesceset szescdziesiąt piątym msca Maia trzeciego dnia, dla sprawowania niektoрых потреб своих z miasteczka Motola, stanowiska swego, do miasta iasnie wielmożного imsci pana Karоля Kopcia, woiewody Połockiego, названого Janowa, w powiecie Piskim leżacego, przyiechali, a stanowszy gospoda u zyda kramarza rzeczy sobie należące sprawował, a sporządziwszy co mu należało w gozpodzie zostawał, tamże obżаловани ichmse pan Swiacki y pan Chorosza z niemałą gromadą czeladzią, imiona y

nazwiska im samym wiadomemi, nie dbając na boiazn Bożą, srogosc prawa politego y w nim na takowym opisanych pen, mocno gwałtem, z rożnych orężem, do boiu należącym naszedszy, iako do nieprzyiaciela, s pistoletow strzelac, a potom y do szabel porwawszy sie samego pana Gilwanowskiego szablami siec poczeli, a s pistoletow w rękę prawą w samy łokiec, a w drugą rękę nad pięścią postrzelili y szablami w głowę ran dwie y w ramie barzo szkodliwych zadali, iako też y czeladz przy nim panu Gielwanowskim będącą siec y bic obuchami poczeli, ktorzy widząc ten ich obżałowanych zły zapamiętały umysł, z gospody swoiey do inszych domow ustępować musieli; tedy pomienieni obżałowani ichmsc pan Swiacki y pan Choroszca, szukając, na ulicach przeymując y w pole goniąc siekli, bili, mordowali, czeladnika pana Chazbieia Juszynskiego, towarzysza teyże chorągwi imsci pana Juszynskiego, na imie Barszczewskiego szabla, która kosztowała złotych siedm, czapkę faledyszową, która kosztowała złotych trzy, tak też czeladnika pana Abrahamowicza na imie Fiedora Sawickiego szabla, która kosztowała złotych pięć wzieni, samych barzo szkodliwie poranili y drugich niemało czeladzi teyże chorągwi imsci pana Juszynskiego posiekli, poranili y tyrańską pokaleczyli, s ktorego tak okrutnego postrzelenia, posieczenia y pokaleczenia ten pan Gilwanowski y czeladz, w relacy ieneralskiey mianowana, Pan Bóg wie, iesli żywi zostaną. O ktore to takowe tyrańskie postrzelenie, posieczenie y pokaleczenie chcący z obżałowanemi ichmsciami panem Swiackim, panem Chorosezą prawem czynic, win y karania prawnego dochodzic, na ten czas ten swoy do xiąg grodu Pinskiego dał zapisac proces, што есть записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1665 г. № 13017, л. 332

№ 345—1665 г. Мая 12.

Заявление Пинскаго епископа Марціана Бѣлозора объ убыткахъ и грабежахъ въ каедральныхъ имѣніяхъ отъ регулярныхъ польскихъ войскъ.

Prot. iegomsci oycy władyki Pinskiego na p.p. żołnierzow.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят пятого мца Мая дванадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинъвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинъским, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинъского, Гелметского старосты установленым, žáował, opowiadał y soleniter protestował się wielmożny w Bodze przewielebny imsc xiądz Marcin Białozor, episkop Pinski y Turowski, archimandrita Wilenski, za przybyciem swym do Pinska y za wzięciem wiadomosci od sługi swego pana Jana Kraiewskiego na imsci pana Władysława Chrebtowicza, komędanta na ten czas, na imsci pana Jerzego Brzostowskiego, na imsci pana Jakuba Święcickiego, na imsci pana Thomasza Pienkowskiego y innych ichmsciow towarzystwo chorągwie kozackiey, tak też y na imsci pana Michała Jana Burego, towarzysza chorągwie usarskiey iasnie wielmożного imsci pana Pawła Sapiehi, wojewody Wilenskiego; hetmana wielkiego w. x. Lit. o to, iż pomienione osoby, poczowszy od przyscia swego na konsistentią do Pinska aż do tego czasu, to iest do roku teraznieyszego tysiąc szescset szescdziesiąt piątego, rożnych miesięcy y dni, nasyłając czeladzi swoją gromadnie, ymionami y nazwiskami sobie wiadomych, wprzody na dwor imsci xiędza episkopa w mieście Pinsku, przy cerkwi katedralney będący, nasławszy czeladz swoją, grabieże nienależne brac y dwor rabowac kazali, y gdyby nie ludzie wypadszy, kto-

rzy pod czas nabożenstwa w cerkwi byli, pomienionej czeladzi ze dworu nie wypędzili, pewnie by przedsięwziętemu zamysłowi swemu dosię uczynili, a potem tegoż roku na folwark imsci pod miastem będący, nasławszy także czeladz swoją gromadnie, różne poczynili gwałty, czym się ieszcze nie kontętuiać ciż ichmse panowie towarzystwo grabieże u poddanych imsci xiędza episkopa Olszanowickich, Nowodworskich y Kraynowickich y innych, to jest wołów dwadzieście pięć, krowe iedną y klacz dworną wzięli y zagrabili, a w ostatku na tenże nasławszy folwark imsci xiędza episkopa, konie czeladne y urzędnicze zabrali y zagrabili, iakoż y do tego czasu grabieżu zabranego za pokilkokrotnym upominaniem pomienione ich msc panowie towarzystwo oddać nie chcieli y nie oddali, które woły czeladz ichmose naymując, codzienny płat za to sobie brali; który zabraną grabież letko kładąc złotych szescset osmdziesiąt pięć imsc xiędz episkop Pinski szacuje, a że y do tego czasu ten grabież u ichmsciow panow towarzystwa zostaje, w czym poddani imsci xiędza episkopa, tak w zabranu wołów iako w nierobieniu pod ten czas roboczy, wielką krzywdę y szkodę ponoszą, który grabież od pomienionych ichmsciow dla tej przyczyny zabraną, te oycowie kapitulni episkopiey pinskiy z włok swoich dwornych kapitulnych niezapłacili, z których ichmse rozkazywali sobie stają nienależną wydać, mieniać one być mieyskimi grunty z udania mieszczan magistratu Pinskiego wszystkich schizmatyków, którzy żadnych gruntow dobr duchownych y chłopskich podawać nie powinni, y lubo kapituła wywiodła, iż magistrat podał częścią z zaiątrzenia schizmatyckiego ku iedności stey, częścią też uchiłając grunty swoje przed panami żołnierzami dla podatkow, co sie autentice oryginałem rewizyi xsiążęcia imsci Radziwiła y pokilkakrotnie ekstraktem z xiąg tychże wydany pokazywało, a w ostatku wywiodszy doskonale, że są te grunty dwor-

ne, kapitulnych kapłanow wolne, z których nigdy żadnych podatkow nie dawano y nie płacono; za czym aby rzecz z nimi mieli a poddanym imsci xiędza episkopa zabraną grabież wrocili, o co imsc xiędz episkop u pomienionych ichmsciow panow towarzystwa afektował, nie iednak y na to ichmse nie dbając, zabranego bydła y koni do tego czasu nie oddaia y oddać nie chcą, w czym że się wielka uyma iedności świętey y zniszczenie poddanych cerkiewnych za pobłażeniem zaiątrzoney chismy stała, przez co poddani pożytku żadnego ani imsci episkopowi ani sobie nie uczynili. O co wszystko tak o nayscie na dwor, o folwark iako też y o zabranie y zagrabienie niesłuszne u poddanych wołów y konia urzędniczego imsc xiędz episkop Pinski y Turowski chcąc z pomienionemi osobami u sądu należnego prawem czynić y tego grabieżu dochodzić, dał tę swoją protestacyją do xiąg grodzkich Pinskih zapisać, што есть записано.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1665 г. № 13017 л. 437.

№ 348—1665 г. Іюня 2.

Заявление Пинскаго епископа Марціана Бѣлосора о насиліяхъ и грабежахъ въ каедральныхъ имѣніяхъ отъ регулярныхъ польскихъ войскъ.

Prot. iegom. oycy władyki Pinskiego na pp. rotmistrzow p. Ciechanowickiego, p. Dolskiego, p. Jarmołowicza y tatarskie etc.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ пятого, мца іюня второго дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгиивидом Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его млети пана Яна Кароля Млоцкого,

Пинского, Гелметского старосты установленным, жаловал, оповидалъ y soleniter protestował się wielmożny w Bogu przewielebny iegomśc xdz Marcian Białozor, episkop Pinski y Turowski, archimandrita Wilenski, w wielkiey krzywdzie y szkodzie poddanych swoich wszytkich, do episkopiey Pinskiej należących, na iasnie wielmożnego iegomsci pana Mikołaja Ciechanowieckiego, woiewode Mscisławskiego y wszytkie towarzystwo chorągwie iegomsci, na iego msci pana Jana Karola Dolskiego, podkomorzego powiatu Pinskiego y towarzystwo iegomsci, na iegomsci pana Jarmołowicza rotmistrza Jego kr. msci chorągwie kozaćkiew y wszytkie towarzystwo iegomsci, na ichmsciow pana Murze, pana Ułana y pana Juszynskiego, rotmistrzow Jego kr. msci chorągwi tatarskich y wszytkie towarzystwo chorągwi ichmsci, na regiment iego msci pana Kalsztyna dragonski tak też y na kommandanta tegoż regimentu, mianowicie na iegomsci pana Jana Jankowskiego, kapteleytnanta Jego kr. msci o to, iż w roku terazniejszym tysiąc szescset szescdziesiąt piątym, różnych miesięcy y dni, ichmśc wysz pomienione osoby, mimo uniwersały iasnie wielmożnego iegomsci pana woiewody Smolenskigo, hetmana polnego W. X. Lit. na ochrone dobr iegomsci xdza episkopa wydane, poddanych iegomsci biiać, męcząc y ciemiężąc, różne krzywdy y szkody czynili, nie wiedziąc z iakich przyczyn, nie znosiwszy się z iegomscią xdzem episkopem, włoki sobie w majątnosciach iegomsci pisali, między ktorymi y pustych włok siła, na ktorich y poddanych niemasz, do tego y dworne grunty miasto chłopskich podali, z ktorich bez żadney ustawy y nad samą słusznosc chleb sobie wydawać y grabieże rozne u poddanych zniszczonych brać kazali, do tego w roku terazniejszym tysiąc szescset szescdziesiąt piątym, msca February czwartego dnia, pan chorąży chorągwie iegomsci pana Jarmołowicza z czeladzią, nie wiedziąc z iakich przyczyn na dwor iegomsci xiędza episkopa Waratycki gwałtownie

z dobytą bronią naszedszy, drzwi wylamawszy, urzędnika tam będącego pana Marcina Zeleznickiego pobił, pohłasował y czeladz dworną porospędzali, potym dnia piątego iuni, roku tegoż, towarzystwo iego msci pana Jarmołowicza chorągwie teyże, w majątnosci iegomsci nazywaney Waratycku, zagrabili wołow dwornych dwuch, a chłopskich wołow dwa y kłacze iedne, co wszytko lekko szacuiąc czyni złotych sto szescdziesiąt polskich. Ktorych to poczynionych szkod osobliwy reiestr czasu prawa pokazany będzie, kturzy to poddani będąc od wysz mianowanych ichmsciow uciemienieni y zdrapieżeni, precz dla ubostwa swego rozwlekli sie, w czym że się wielka uyma y krzywda cerkwie Bożey y poddanym iegomsci xdza episkopa dzieie, o co wszytko chcąc z ichmsciami wysz pomienionemi osobami iegomśc xdz episkop Pinski, Turowski tak o te wszytkie krzywdy, szkody poddanym swoim poczynione, iako y o grabieże zabrane u sądu należnego prawem czynić y szkod poczynionych dochodzić, te swoią protestacyą do xiąg grodzkich Pinskih dał zapisać, што есть записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго градскаго суда за 1665 г № 13017, л. 464.

№ 347—1665 г. Іюня 5.

Заявленіе землянина Яна Лисовскаго объ обидахъ отъ полковника Московскихъ войскъ Льва Сытина насильно завладѣвшаго его женой во время управленія Виленскимъ замкомъ воеводы Мышецкаго.

Zawziąwszy z go pozwu piątego Junij anni praesentis od Lwa Sitina, pułkownika Carskiego wiarołomnego nieprzyaciela moskwicina wiadomosc o sądu iasnie wielmożnego w Bodze przewielebnego iegomsci xdza biskupa Methenskigo, suffragana Wilenskigo, w sprawie niżej

wyrażoney, iegomsc pan Jan Lisowski, ziemianin Jego kr. msci powiatu Lidzkiego zanosi manifestacją y solennie protestuje na pomienionego moskala Lwa Sytina, o to y takowym sposobem, iż podczas plagi Boskiej, a zayscia y osiągnięcia w xstwie Litewskim stolice y fortece miasta J. k. msci Wilenskigo, mając obżałowany wyuzdaną wolność nieprzyjacielską, a niesłuszney ambitij w sobie postanowienie, uprzątnowszy gwałtownie zawoioną pannę Katherzyne Witoltowiczowne, a terazniejszą im. p. Lisowskiego małżonkę, pierwey antycypuiąc zginieniem y zamordowaniem straszny, sprowadzeniem wssyłkę, w przegrozkach codziennych sam z ust swoich przytomnie odpowiadając ponawiał, uchodząc czego w skutku samym przez wdę ich Myszeckiego, tyrana srogięgo, dosc było na różnych ludziach nie tylko Wilnowi, ale y całemu xstwu Litewskiemu, ponos swiatu to całemu iest nie tajno, uchodząc tedy tych przegrozek y iego moskiewskiey niewoli, pomieniona bywsza panna Witoltowiczowna, a terazniejsza ieymsc pani Lisowska, gdy wzięła przestrożę od ludzi dobrych, lubo nie wczesną, że iuż ią miał wziąć y nastąpił, tedy rozumiała, że musiała uisc odżałowawszy rodzicielki, rzuciła się na tył z domu własnego swego w Wilnie naprzeciw oycow Bossych leżącego uciekac, tamże od niego obżałowanego, który na zasadzce sam stał, została porwana, wziąwszy ią raptem y violento modo, zaraz wyrok dał: «dzis tobie żyć ze mną, a szlub brac, a inaczey knutem brac, wisiec albo zginac odemnie». A tak ni żywą, ni martwą w strachu do popa przyproawdziwszy innite poszlubił, hostili progressu y żył niedziel ze dwanascie; interea iako nieprzyjaciel zawładnieniem iegomsci pana Siesickiego, na ten czas podstolego Wilkomirskiego, a teraz im. p. chorążęgo tegoż powiatu do Wilna został legatus od wdy Myszeckiego do Cara w sprawie takowey, coby czynic z mieszczanami, iesli onych zywić alboli nie, poniewasz iawno

zdrada po nich się pokazała, iakoz s tym powracał, za udaniem woiewody y onego samego że nie tylko w Wilnie, ale we wszystkich tych powiatach w wdztwie Wilenskim, Trockim, powiecie Oszmianskim, Lidzkim powyscinac ludzi y wniwecz ogniem zruinowac, taki wyrok mieli carski, w tym łaską Bożą Połonska potrzeba wygrana iego obżałowanego cofnęła nazad do Cara, a dopiero y obleżenia Wilna przez lud Jkmsci nie dopuszcila, a gdy na ten czas rządem Bożym pod Krasnym w polu Marso z niem pozostał naszych pomieniony obżałowany Sytin iuż mieni za dobrą wolą te poslubienie bydz stałe z pierwszą panną Witoltowiczowną, a terazniejszą ieymscią panią Lisowską y o to w duchowienstwie zwyż pomienioną actią zaczyna, a potym y z szkodami odzywasię na kilka tysięcy dobra iakiegos mieniac, ktore iesli były, mało barzo onego własnego obżałowanego, chiba obżałowanego małżonki, co wszystko nie tylko tego Lwa Sytina rzeczy, ale własne małżonki terazniejszey im. p. Lisowskiego, ochendostwo ktorego sobie na dziesiątek szacueie tysięcy, Myszecki tyran wda odebrał, dawszy przyczyne o porękę iakiegos kapitana, ktorego ten Lew Sytin wziął, o czym żałująca ieymsc pani Lisowska ani wiedziała y pierwey osciknąwszy iako niewolnice obiesic, co miał tyran Myszecki wda za codzienną pociechę za zamek y parkan na hakach ludzi wywieszac y inne morderstwa y tyranie tym podobne czynic. O tak wielką tedy krzywde iako z nieprzyjacielem nie wiedząc na recurs, chiba do pana Boga, milczec się musiało, a że nieprzyjaciel y w wieży dostawszy się ieszcze daley waży uragac de iure utato, s tych przyczyn te manifestacją żalobliwy zanosi do xiąg grodzkich Wilenskich, iesli na to sposob może bydz do dochodzenia prawa y słuszney requisitii straconego ucsciwęgo w dochodzeniu także y co kolwiek przez ich wdę Myszeckiego tyrana zabrano do restitutii, o co prosit żałujący z niesnosnym żalem, aby było zapisano.

Roku 1665, msa Junij dziewiątego dnia na urządzie opowiadano. Hrehory Chominski podstarosci Wilenski.

Изъ связки документовъ Виленскаго градскаго суда за 1665 годъ, № 4614 л. 561.

№ 348—1665 г. Юня 17.

Заявление земянки Сусанны Хоментовской о напастяхъ и грабежѣ въ ея имѣнїи Глинное, Пинскаго повѣта, отъ регулярныхъ польскихъ войскъ.

Prot. p. Chomentowskiego na p. Comendanta.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят пятого, мца июня семнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленным, жаловала, оповидала у з великим жалем protestowała ziemianka J. k. msci powiatu Piskiego ieymse pani Zuzanna Brzozowska Janowa Chomátowska na imsci pana Dranszyca, oficera y comendanta chorągwie dragonskiej iasnie wielmożnego iegomsci pana Pawła Sapiehi, wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W. X. Lit. o to, yz roku terazniejszego tysiac szescset szescdziesiat piątego, mscsa Juny czwartego dnia, ieymosc pani kapitanowa chorągwie teyże, znac za rozkazaniem comendanta wysz pomienionego, który ydąc z chorągwią, nie pamiętając na prawo pospolite y artykuły woyskowe, tudziesz nie postrzegając honoru y sławy tak poważnego senatora, pod ktorem znakiem zostawał y komędę na ten czas miał, z instynktu onegoż samego ieymse pani kapitanowa wysz pomieniona z czeladzią swą naiachawszy mocno gwałtem na dwor y dom ieymsci Hlinney, w powiecie Piskim leżący, nie respectując na stan szlachecki, niedostatek y utrapienie, wdowe osierociałę ieymse pani kapitanowa kazala

sobie wszelakie dostatki dawac, gdzie żalująca poki czego stawało w domu kazala dawac y sama iako mogła wyslugowała się ieymsci pani kapitanowey, a że iusz trudno było o każdą rzecz na contept y obelgę większą protestującey kazala ieymse pani kapitanowa ona czurom bic y znieważac, a gdy ci czurowie dosie czyniac rozkazaniu pani swey do żalującey rzucili, musiała ieymse protestująca pani gospodyni z domu uchodźć od wszystkiego aż do sąsiada, a czeladz oney ieszcze wprzod porospędzano y powyganiano ze dworu żalobliwey, a gdy taki czas mając powoli sobie konia szerscią gniadego kosztującego złotych pięćdziesiąt wzięto, bydła czworo pozdychało z głodu, bo sama ieymosc pani kapitanowa przez dni trzy iesce bydłu nie kazala dawac, ani czeladzi dla dozoru nie przypuszczono, te bydło złotych sto dwadziescia; lektykę oszarpali, koł kowanych od niey y rydwanu szesc rozebrano w tym szkody złotych czterdziecie, kulbakę kozacką ze wszystkimi potrzebami, także rzemienie do szoru należące pobrali za złotych piętnascie; kufel cynowy złotych pułtora, kociołek miedziany złotych cztery, poduszek dwie puchowych, powłoczki rąbkowe, lisztwy kitayki zieloney złotych dwanascie, wrota dworne, gumienne y insze naczynie domowe popalono, ogrody zasiane konmi wytrawiono, wydeptano y wniwecz obrocono, w tym szkody złotych sto uczyniono. O który takowy gwałtowny naiadz, zniewagę, zabranie rzeczy wysz mianowanych y poczynione szkody wszystkiego summa złotych trzysta czterdziecie dwa, groszy piętnascie polskich, tudziesz o paeny w prawie opisane chcąc żalobliwa ieymosc pani Chomátowska tak z iegomscią panem komendantem iako y ieymoscią panią kapitanową in foro fori prawnie czynic, dala te swoią protestatią do xiąg urzędu naszego zapisac, што ест записано.

Изъ актовой книги Пинскаго градскаго суда за 1665 годъ № 13017, л. 486.

№ 349—1665 г. Іюня 30.

Аттестать городского Витебскаго писаря Іоакима Садуковича, выданный ему обывателями витебскаго воеводства, о томъ, что онъ находился въ Витебскѣ во время 14-недѣльной осады Витебскаго замка Московскими войсками.

Actykowanie attestacyi od ichm. pp. obywatelow woiewodztwa Witepskiego danej panu Sadukowiczowi, pisarzowi mieskiemu Witepskiemu.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят шестого, мца іюля двадцатого дня.

На враде кгородскомъ въ замьку гдарскомъ Минскомъ, передо мною Мартиномъ Казимеромъ Володьковичомъ, городничымъ и подстаростимъ Минскимъ, постановивъшысе очевисто шляхетный пан Іоакимъ Садуковичъ, писарь мескій Витебскій, покъладал ку акътыкованю до книг атестацію от их млсти пановъ обывателевъ воеводства Витебскаго себе даную, на речъ в ней в середине нижей выражоную, просечы, абы тая атестація до книг кгородскихъ Минскихъ была акътована и уписана, которую уписуючы у книги слово до слова такъ се в себе мает:

My urzędnicy, rycerstwo, szlachta, obywatele wdztwa Witebskiego, imiona niżej na podpisach rąk naszych mianowane, czyniemy wiadomo tym naszym attestacyjnym listem, iż w roku przeszłym tysiąc szesćset pięćdziesiąt czwartym, za nastąpieniem wiarołomnego nieprzyjaciela moskwicina, w Witepsku zostając nam przez niedziel czternastie w oblężeniu, w onym spólnie z nami Joachim Sadukowicz, pisarz mieski Witepski, z odwagą y szwankiem zdrowia swego aż do wzięcia przez nieprzyjaciela mieczem zostawał. Na co mu ten list nasz attestacyjny za żądaniem iego, iako w rzeczy prawdziwey, z pieczęciami y s podpisami rąk naszych dalismy. Pisan w Wil-

nie, roku tysiąc szesćset szesćdziesiąt piątego, Junij trzydziestego dnia. У тое attestacyi пры печатехъ подьписы рукъ тыми словы: Alexander Woyna woyski Witebski, zostając w Witepsku w oblężeniu Michał Staniszewski rotmistr Jkm, Jan Worotyniec miecznik y sędzia grodzki Witebski, Jerzy Swinarski sm. mp. Andryan Hrebniński bywszy w oblężeniu Witepskim y stamtąd raz wyszedszy y powtore znowu takōż siedziawszy w więzieniu Moskiewskim, sprawiedliwie podpisuіę Piotr Lipski mpria, Michał Swinarski, Dmitr Bohomolec, Paweł Ramsza, Mikołay Iwanowski, Jozeph Sokołowski ręką swą. Котораяжъ тая атестація за покъладанемъ и прозбою черезъ особу верьху мененую есть до книгъ кгородскихъ Миньскихъ акътыкована и уписана.

Изъ акт. кн. Минск. град. суда за 1665—1670 г. № 11786 л. 381.

№ 350—1665 г. Іюля 16.

Протестація землянина Яголковскаго противъ занесеннаго въ судъ обвиненія со стороны хоругви стражника великаго княж. литовскаго Халецкаго о буйствѣ въ м. Логишинѣ.

Reprot. p. Jahołkowskiego przeciwko chorągwi p. Chaleckiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесѣтъ пятого, мца августа двадцат осмого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Якубомъ Кгинвидомъ Панкевичомъ, столникомъ и подстаростимъ Пинскимъ, од велможного его милости пна Яна Кароля Млоцкаго, Пинскаго, Гелметскаго старосты установленымъ, за przestrzeżeniem niektorych panow przyjaciel y wzięciem wiadomosci z wyiętego s xiąg grodzkich Pinskiх widimusem procesu w roku teraznieyszym tysiąc szesćseth szesćdziesiąt piątym, Juli szesnastego dnia, przez imsci pana Zmay-

łowicza, chorążego y comendanta chorągwie kozackiey wielmożnego imsci pana Władysława na Chalczu Chaleckiego, strażnika W.X.Lit. y kompanią teyże chorągwie zanesionego, opowiadali, żalowali, protestowali, a oraz reprotestowali ichm. iegomsc pan Lew Jahołkowski, comendant chorągwie kozackiey wielmożnego imsci pana Krzysztopha Sapiehi, krayczego W. X. Lit., iegomsc pan Rymsza, iegomsc pan Sutocki, iegomsc pan Jabłonski kompania tey chorągwie na przeciwko imsci pana Zmayłowicza, chorążego y comendanta chorągwie kozackiey, iegomsci pana Nowickiego, iegomsci pana Krempkowskiego, iegomsci pana Hołownie, iegomsci pana Pochilinskiego, iegomsci pana Paszkowskiego, imsci pana Popławskiego, imsci pana Stockiego, imsci pana Okunia, imsci pana Oziembłowskiego y imsci pana Włochowicza kompanią, ktorzy ichmosć mimo wszelką słusznosc smieli y ważyli się w roku teraznieyszym wysz pomienionym zanieść do xiąg grodzkich Pinskih, proces, pisząc w nim rzeczy nie były, ale zmyslone, iako by pod czas kiermaszu w mieście Jego krolewskiey msci Łohiszynie, w powiecie Piskim, gdzie pomienione obiedwie chorągwie consistencią swoją mają, czeladzi chorągwie iegomsci pana strażnika W. X. Lit., chcąc sobie spokojnie dnia dziewiątego Juli, zażywszy biesiady, zasiadszy gromadą swoją w rynku zaciągnęły muzykę, tam iakoby żalobliwy pomieniony Tyszkiewicz y pan Zależierski towarzystwo chorągwie imsci pana Krayczego W. X. Lit. przysć mieli, czeladz rospendziwszy, muzykę wziąć mieli y iakoby reprotestujące towarzystwo, dawszy znać żalobliwemu Jahołkowskiemu comendantowi, ktorzy iakoby czeladz sieć, bić y aż do gospody imsci pana Chaleckiego porucznika chorągwie tey uganiać mieli, czego nigdy nie było, naprzeciwko ktoremu takowemu pomownemu, zfabrykowanemu processowi ichm. reprotestując, o niewinności swojej dają sprawę, iż ichmosć uchodząc swojej roboty przez się y czeladz

swoią podziałaney, ktorzy będąc opilemi, wtargnowszy w kwatere reprotestujących chorągwie, tam wszelkie czynili brauarie, ktorych żalujących czeladz, aby nie czynili, upraszali, tym barzies dawszy do obżałowanych panow swoich znać, ktorzy nie tylko czeladz swoją aby mogli hamować, ale sami swemi osobami żalobliwych czeladz siekli, bili z czeladzią y aż do gospody imsci pana Rymszy, gdzie na ten czas żalujące biesiadowali, uganiałi; tam gdy reprotestujące spokojnie siedząc, a tumult wielki słyszając, chcieli byli widzieć, tedy obżałowane stali wielką z chorągwie swojej czeladzią y reprotestujących sieć, bić chcieli, pochwałki czynili, czeladz żalobliwych imsci pana chorążego, wielmożnego imsci pana krayczego, imsci pana Jahołkowskiego, imsci pana Tyszkiewiczowego, pana Tarasowiczowego, pana porucznikowego, pana Czernikowego, pana Krosieskiego, pana Kaminskiego y pana Sutockiego posiekli, poranili, pokaleczyli, o czym osobliwy proces na obżałowanych zanesiony świadczy y czasu prawa dowiedziono będzie, a y cobysię czeladzi ichmsciow stać mogło, tedy było w obronie zdrowia stało, reprotestujące tedy dawszy o niewinności swojej sprawę, chcąc z ichmsciami o niesłusznym procesem pomazanie, czeladzi zranienie, pochwałki, szkody, prawem czynić, te żalobę y reprotestacją dali do xiąg grodu Piskiego zapisać, co iest zapisano.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1665 годъ;
№ 13017 л. 593 обор.

№ 351—1665 г. Юля 27.

Заявление Данила Игнаткевича объ обидахъ со стороны Луцкевичей съ данными о передвиженіи нѣсколькихъ частей польскихъ войскъ.

На вrade господарском кгородском Мстиславском передо мною Павлом Станиславом Байковским, подстолим и подстаростимъ Мстиславским, од яене вел.

его млости пана Миколая Валерыяна с Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будущим, завола у соленитер sie protestował ziemianin Jego kr. msci woiewodstwa Mscislawskiego, слуга у фактор иасне wielmoznego iegomsci пана Миколаиа Stephana Paca, woiewody Trockiego, Krzyczewskiego у Олычцького старосты, уродzony пан Daniel Jhnatkiewicz на пана Томаша Łuckiewicza у małżонkę его паніа Maryne Hrehorowne Orłowne Łuckiewiczową, ziemian Jego kr. msci woiewodstwa Mscislawskiego, takowem sposobem, iż w roku tysiąc szescset szescdziesiąt czwartym miesiąca February dwudziestego trzeciego dnia, gdy woysko Jego kr. msci Zmudzkie s pod Rosławia szło do Moskwy, а пулк его msci пана Surynow stał w Szumiaczy od Rosławia на пасах, тамже он пан Łuckiewicz, mając spólną rade у namowe z małżакą swą, przeiowszy czelадника mego на добrowolney drodze, który był w Szumiaczy w potrzeбах moych, samego zбиwszy mocno гwałtownіе, klacz мою własną гниадą, купіoną за kop dziewięć wzioł у пограбіл у на swoy поżyтек obrocił, nie dosyc на tym, popełniwszy iuż takowy exces, а потым знову онже пан Łuckiewicz, namowiwszysie у naradziwszysie z małżонką swą, w roku terazniejszym tysiąc szescset szescdziesiąt piątym, miesiąca Iulij dnia dwudziestego, popełniając у daley zufalstwo у swowolenstwo swe, nie pamięтаіаc на боіазн Bożą, на wстыд ludzki także у на srogosc prawa pospolitego на takowych swawolnych ludzi opisanego, w niebytnosci moiey w odiachaniu на Podlasze w pilnych sprawach до иасне wielmoznego iegomsci пана woiewody Trockiego, пана добродзicia mego, naszedszy на własny moy grunt, лежący we wsi Horbatce, w woiewodstwie Mscislawskim, w trakcie Krzyczewskim, на siedlisko моіе przez nieprzyiaciela moskwіcіna spustoszone, mocno гwałtownіе, s pomocnikami swemi, ktorых imiona у uaz-

wiska он пан Łuckiewicz lepiej wie у zna, тамже czelадника mego, który на ten czas parenine на żyto озимне gotował, obuchami zбиwszy, konia mego własnego, który mi kosztował złotych piędziesiąt, wzioł у пограбіл, przez co іа до wielkiej utraty у zguby przyszedł, że pod czas roboczy od niego пана Łuckowicza у małżакі его takowe bezprawia у niewінны grabież chcący іа s panem Łuckiewiczem правніе u należytego sądu росправіc, te моіе оповіаданіе у жалобе до xiąg grodzkich Mscislawskich заносзе у просзе, aby было zapisano, co іest zapisano.

Року 1665 (1665) месеца іюля двадцат осмого дня оповедано. М. Козіоль.

Изъ актовой книги Мстиславскаго уѣднаго суда за 1665 годъ, № 1/1417 л. 873.

№ 352—1665 г. Августа 15.

Заявление о розореніи им. Забержь и Хомскъ Пинскаго подкоморія Яна Дольскаго во время Московской войны.

Manifestacya o desolatia Chomska.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестсот шестдесят пятого, мца августа петнадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гларскомъ Пиньскомъ, передо мьною Якубомъ Квинвидомъ Панькевичомъ, стольникомъ и подьстаросьтимъ Пиньскимъ, от вельможного его млости пана Яна Кароля Млоцького, Пиньского, Гельметьского старосьты установьленнымъ, оповіадаł у manifestował iegomscę пан Jan Nowicki слуга у урэдник wielmoznego iegomsci пана Jana Karоla z Dołska Dołskiego, podkomorzego powiatu Pинskiego, пулководника его кролевскіеy msci, imieniem iegomsci о to, iż co majątnosc iegomsci пана podkomorzego Pинskiego dziedziczna, названа Zabierz Chomsk, w powiecie Pинским лежача теми czasy w оyczyźnie państwach Jego Krolewskіеy msci woien

spólnie z drugimi ichmściow panow obywatelow powiatu Pńskiego dobrami częstemi różnych nieprzyjaciół iako to kozakow, tatarow, wengrow, moskalow y rebelliey chłopskiey incursiami, niemniey też y ustawicznemi niemal woysk J. k. msci Litewskich bez respectu na prawo y konstitutie seymowe przechodami y exakciami srodze zniszczona y wycięczona została, z ktorey, po uczynionych przed urzędem grodzkim pńskim, wigore prawa, w roku tysiąc szescset piędziesiąt osmym na roczkach oktobrowych na dymach pięćdziesiąt pięciu abiuratach, przeszłe podatki iegomsc pan podkomorzy, acz z wielkim ubogich poddanych uciążeniem y de suo za nich zakładaniem wydawać kazał y wydawał, iednak że iuż po tey abiuracie nowe, a co raz cięższe y większe w tych dobrach pana manifestującego stanęły ruiny, a po pomienioney abiuracie ani w roku tysiąc szescset pięćdziesiąt dziewiątym, ani w roku tysiąc szescset szescdziesiąt pierwszym, iako insi ichmose panowie obywatele czynili, abiurata z tych dobr czynione nie byli; zaczem manifestujący urzędnik iegomsci pana podkomorzego pńskiego, mając z publiczney, świeżo przeszley conwokacyey Grodzkiey uchwały, tym zniszczonym dobrom, ktore w roku tysiąc szescset szescdziesiąt pierwszym nie czyniły abiurat, one teraz czynic daie potestatem, iako na roczkach Septembrowych, ktore w Pńsku sądzone nie były, woyta tey majątnosci do iuramentu na takowey desolacyey przypowiadac gotow był, tak y teraz temuż woytowi pozostałe dymy, ktorých nie więcey contrybutiey do skarbu Rzeczy pospolitey pełnic mogą, tylko dymow trzydziestie trzy zostało, zrewidowac y policzyc kazawszy, onego na tym iako tak wiele zostało dymow nie na pierwszych roczkach do iuramentu przypowiadac y te teraznieysze podymne z tak wielu dymow, iako teraz zostało do ichmściow panow poborcow oddac deklarując, te o tem swoją na ten czas ressumując y ponawiając pierwsze de desolatione

zaniezione manifestacyie y obductie, dał do xiąg zapisac manifestacya, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пнського градскаго суда за 1665 г № 13017, л. 566 обор.

№ 358—1665 г. Сентября 11.

Присяжное показание лавника Грегоровича о количествѣ домовъ въ г. Минскѣ ратушной юрисдикки, оставшихся послѣ сожженія города во время непріятельскаго нашествія.

Rota wykonania przysięgi Hrehorowicza Ławnika miasta Minskiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ пятого, мца Сентября одинадцатого дня.

На рочкох судовых кгородских Минских Сентябровых, в року теперешнемъ прыпалыхъ и судовне у Минску порядкомъ правным на мейстцу звыклом от правуючых, перед нами Мартином Казимером Володковичом, городничим и подстаростим, Станисловом Залеским судею Александромъ Танаевским писаром, вранниками судовыми кгородскими воеводства Минского, от велможного его мил. пна Андрея Казимера Завишы, писара великого князства Литовьского, Старосты Минского, на справы судовые высажоними, постановившысе очевисту у владу славетный пан Павел Грегорович, лавникъ места Минского, покладак ку актыкованю до книг роту через оного по выконаной прысезе тут перед нами на рочкохъ на реч в ней в середине нижей выражоную и просил преречоный пан лавникъ, абы тая рота была до книг справъ кгородских Минских актыкована и уписана, которую уписуючы у книги слово до слова так се в себе мае:

Ja Paweł Hrehorowicz, Ławnik miasta Jekm. Minskie-o przysięgam Panu Bogu Wszechmogącemu, w Troycy Świętey Jedynemu na tym, iż w miescie Jekm. Minskim w Juridyce Ratuszney wszytkich dymow piętnastie a nadto po spaleniu y

spustoszeniu nieprzyjacielskim według relacyi Jeneralskiey nie niemasz, na czym iako sprawiedliwie przysięgam, tak mi Panie Boże dopomóż, a iesli niesprawiedliwie Boże mi ubi. У тоє роты подпису руки в тые слова: Александер Танаевски писар кгородский Минский. На тыле тоє роты сусцепта в тые слова: Roku tysiąc szesceset szescdziesiat piątego, msca Septembra Jedenastego dnia, według tey Roty od miasta Minskiego osoba w niey pomieniona na Roczkoch u sądu przysięge wykonała. Marcin Kazimierz Wołodkowiez Horodniczy Podstarosci Minski. Stanisław Zaleski sędzia Grodzki Minski. Которая ж тая рота за покладанем и прозбою через особу верху мененую ест до книг справ кгородских Минских актыкована и записана.

Изъ акт. кн. Минскаго гродскаго суда за 1642—1698 г. г., № 11783 л 630

№ 354—1665 г. Сентб́ря 20.

Заявленіе о недостойныхъ поступкахъ во время похода землянина Гелиаша Каминскаго.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсот шестдесять пятого, месеца септьб́ря двадцатого дня.

На враде гдрскомъ кгородском Мстиславском, передо мною Павлом Станиславом Байковъскимъ, подетолимъ и подьстаростимъ Мстиславскимъ, од ясне велможного его млети пна Миколая Валеряна с Техановца Техановецкаго, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Пораднинского державцы будущимъ, жаловал и незноснымъ жалем оповедал земенин Его кор. млети воеводства Новгородского, а на тот час служивый войску великом княз. Литовском товариш его млети пна Яна Бугаенъка, пулъковника Его кор. млети на пасах Бядоруских, под Кричевом од Москвы и козаков в пулку зостаючы, на его мл.

пна Гелиаша Каминъского, поручьника его мл. пана хоружого Мстиславского, самъ од себе и именемъ рожоной сестры пани Ганны Кудлашевичанъки, з с того света смертю незвычайною зошлого небощыка пна Яна Кудлашевича за одно в одном полку вышь помененом будучого, о то и таковым способом, иж што в року теперешнем тысеча шестсот шестдесять пятом, месеца мая двадцатого дня, будучы той небощыкъ на тот час яко товариш с пулком идучого на поезд под Смоленскъ против неприятеля для взятя езика, водлуг ордынансу пулковни од ясне велможного его мл. пна гетмана полного вел. княз. Лит. в пилных войску ведомости о оборотах неприятелскихъ потребуючы, там же гды тогож часу тотъ пулъкъ назад ку Кричевови поворотил з немалых турбацы п . . . ордованем кони, од которого пулъку не мало было товариства позостало и послед едучых, где тамже и небощик гостинцом звычайным со Мъстислава ку Кричевови ехал через село названное Лонацино, воеводстве Мстиславском лежачое, которое юж был поминул, а его милост пан Гелиаш Каминский, неведет где бывшы, ци з места Мстиславского едечы, чыли юж завзявши яковыс злы неслыханы а непристойный на стан свой шляхецкий того мел пилновать хотя бы маючы на кого в том полку албо будзь и на самого пулковника неяковый гнев, догнавши на добровольной дорозе чоловека спокойного рухмано ни вчом никому невинного, самовтор з челядником едучого, мало што пытавши, а доведзявшисе, иж в том пулъку пна Бугаенковом зостаєт, без данъя жадной причины ни до яковой бы звады, вперед позсаздавши с кони челеди своей, будучы самъ чоловеком опылым, бит, тыранизоват казал и сам через себе з добытою бронною якъ самого, такъ челядника оного бил, которы якоє з милосердзя Божого тот слуга небощиковеский здорово на тот час умъкнул и о таковым ганебным тыранизованю и згубеню з с того света яко

брату стріечному небощиковскому об-
вестил; мало на том маючи, тотъ его ми-
лост панъ Каминский юж первой того
також товариша небощика пна Снарского
о смерть приправил и юж заправивъ-
шысе в невинных кров, того пна Яна
Кудлашевича збившы, змордовавши, самъ
доглядаючи челеди своей, на остаток
приведшы до реки Напапы утопиц ка-
зал, вечными часы и тело не ведат где
задзюль. По котором то таковом учынку
немилосерным по страценю с того света,
кони двое забрал, меновитѣ коня шерстю
плогого с кулбакою и з с пари пишѣто-
летами коштуючого золотых двестѣ, а
под челядником кляч шерстю гнѣдую
коштууючую золотых сто, шаблю самого
в оправе цапе зелажа полского, так и
сукънѣи, жуианъ зимовы белы, а кунѣтуж
лазурового фалендышу од мала до вела,
яко товариша з добрым порядком былого
и гршей на золотых сто готовых казав-
шы то все забратъ еще з одповедею и
похвалкою едучы перод некоторыми людь-
ми в тые слова мовѣчы: цомъ умыслилъ,
том учынил. О што жалобливый панъ
Букрей не толко сам од себе, але для
попарця тое справы блиским кровным
своим, яко и небощиковским хотечы
правне поступоватъ дал тое оповедане
свое до книг кродских Мстиславскихъ
записат, што ест записано.

Изъ акт. кн. Мстиславского уѣзд.-суда за 1665 годъ
№ 1/1417, л. 970.

№ 355—1665 г. Сентября 23.

**Заявленіе землянина Петра Пласковицкаго о
разореніи во время Московской войны.**

Prot. p. Piotra Płaskowickiego o de-
solatiji.

Лета от нароженя Сына Божого ти-
сеча шестсот шестдѣсят пятого, мца сен-
тебра третего дня.

На враде кродском в замку гдар-
ском Пинском, передо мною Якубом

Кгинвидом Панкевичомъ, столником и
подстаростим Пинским, от велможного
его млети пана Яна Кароля Млоцкого,
Пинского, Гелметского старосты устано-
вленным, жаловаѣ, опowiadaѣ y manifestacią
zanosil iegoinsc pan Piotr Płaskowicki, zie-
mianin Jego krol. msci powiatu Piskiego,
w wielkim spustoszeniu y zniszczeniu pier-
wiey przez nieprzyaciol Jego kr. msci y
Rzeczy pospolitey Moskwy y kozakow maiet-
nosci swey dziedziczhney, w powiecie Pin-
skim lezacyym, nazwaney Osobowicz y ro-
zeysciu poddanych, z ktorey tey maiet-
nosci wysz mianowaney zaluiaicy wedlug
uchwal seymowych podymne do skarbu
Jego kr. mosci z dymow trzech oddawał,
iakoż y w roku teraznieyszym tysiac szesc-
set szescdziesiat piatym, wedlug terazniey-
szey uchwały na conuocatiey Grodzienskiey,
podymnych dwudziestu dwoyga na zaplate
woysku Jego kr. msci, w borgowey sluzbie
zostaiacemu, pierwszą ratę podymnych dwa-
nascie, lubo z barzo wielką ledwie na pod-
danych wyciagnowszy biedą, dnia siodmego
septembra do iego mosci pana Andrzeia
Godebskiego poborecy oddal, a gdy drugą
następuiać dziesięciorga podymnych ratę
w tydzień potym to iest dnia czternastego
tegoż msca zakazał poddanym gotować, tedy
wbodzy chłopkowie widząc, że daley tych
ciężarow strzymać nie mogą y tego po-
dymnego raty drugiey oddawać czym nie-
maiąc, porozwlekać się musieli, o ktorych
zaluiaicy gdzie sie obracaia nie wie, zaczym
zaluiaicy dla rozeyscia tych poddanych
swoich niemogąc drugiey raty dziesięciorga
podymnych z dymow trzech oddać, ledwie
z dymu iednego swego dwornego do iego-
mosci pana poborecy oddać submitował, co
aby na potym zaluiaicemu nie szkodziło
postrzegaiąc, teraz do wiadomosci urzędowey
zaluiaicy doniosszy, prosil aby ta iego ma-
nifestatia do xiąg grodu Piskiego przy-
ięta y zapisana była. Przy котором опо-
веданю ставшы очевисто Иван Вабище-
вич Плотницкий, енерал повету Пин-
ского, квит свой реляцийный с печат-
ми своєю и стороны шляхты до книг

кгородских Пинских, сознал теми словами: Ja Iwan Wabiszczewicz Płotnicki, ienerał Jego kr. msci powiatu Pńskiego, zeznam tym moim relacynym kwitem, iż roku terazniejszego tysiąc szescset szescdziesiąt piątego, msca Septembra osmnastego dnia, przy stronie szlachcie panu Pietrze y panu Siemienie Płotnickich, z ktoremi byłem wzięty na sprawę niżej mianowaną od Jegomsci pana Piotra Płaskowickiego do majątnosci Jegomosci nazwanej Osobowicz, w powiecie Pńskim leżącej, gdzie za przybyciem naszym iegomśc pan Płaskowicki obwodził mną ienerałem y stroną szlachtą chaty puste, w których przed tym tak dawno iako y teraz świeżo ludzie mieszkali, przy którym obwodzeniu mianował to, iż według seymowych uchwał podymne do skarbu Jego kr. msci z dymow trzech oddawał, iakoż y według terazniejszey na konwokacyey Grodzińskiej uchwały dwudziestu dwoyga podymnych pierwszą ratę dwanastie podymnych mianował, że z wielką biedą na poddanych wyciągnowszy, do iegomsci pana poborecy z dymow trzech oddał, po którym oddaniu gdym prawi w tydzień drugą ratę, to iest dnia czternastego miesiąca Septembra poddanym swoim zakazałem, tedy oni porzuciwszy chaty, nocą poroschodili się y niewiem gdzie sie chleba zebrząc obracaia, dla ktorego rozeyscia tych poddanych iegomosc pan Płaskowicki przedemno ienerałem y stroną szlachtą mianował, że drugiej raty dziesięciu podymnych z dymow trzech oddać niemoże tylko z dymu iednego y to mianował dwornego te podymne zapłacić ma, o czym szerzey na zaniesionej o to manifestathey iest opisano. A tak ia ienerał, com widział oczewiscie z wysz mianowaną stroną, także z powiesci iegomosci pana Płaskowickiego com słyszał, to wszystko w ten moy relacyny kwit spisawszy, z pieczęcią y s podpisem ręki mey także s pieczęciami strony szlachty do xiąg Grodzkich Pńskich przyznam. Pisan daty wysz pisaney. Иван Вабищевич Плотницкий енерал. Которое оповедане

и енералское сознание до книг кгородских Пинских ест уписано.

Из актовой книги Пинского городского суда за 1665 годъ № 13017 л. 629.

№ 356—1665 г. Сентября 24.

Заявление епископа Пинского Марціана Бѣлозора объ убыткахъ и раззореніи его подданныхъ во время войны.

Prot. iegomsci оуца Біаѣлозора о desolatia.

Лета от нароженья Сына Божого тисеча шестсот шестдесят пятого, мца Октябрия осмого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пнском, передо мною Якубомъ Кгинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пнским, од велможного его млсти пна Яна Кароля Млоцкого, Пнского, Гелметского старосты установленым, оровидаѣ y protestował wielmożny w Bogu przewielebny imsc xiądz Marcian Біаѣлозор, episkop Pński y Turowski, archimandryta Wilenski za daniem sobie wiadomosci od woytow, mieszczan y poddanych w różnych wsiach mieszkających, do episkopiey pńskiej należących, takowym sposobem y o to, iż co ieszcze, w roku przeszłym tysiąc szescset szescdziesiątym, nieprzyziaciel zagraniczny moskwa z kozakami deynekami wpadszy w powiat Pński, także do miasta Pńska, mieczem y ogniem w niewiez ludzie pobrocali, majątnosci różne, także konie, bydło powybiali, gdzie y dobra do episkopiey Pńskiej w miescie y po wsiach różnych należące, wniwiecz poobracali, że mało co ludzi żywych pozostało, a potym w roku tysiąc szescset szescdziesiąt piąтым, szescdziesiąt wtoryм, szescdziesiąt trzecim, szescdziesiąt czwartым y terazniejszym tysiąc szescset szescdziesiąt piąтым, różnych mscy y dni ichm. panowie, żołnierzowie, tak koronni iako y wielkiego xięztwa Łitewskiego, przechodami y stano-

wiskami, braniem staci w miescie Pinski y po wsiach do episkopiey Pinskiej należących, różne nieznośne krzywdy y szkody braniem koni, bydła, zboża, majątności, rzeczy ruchomych poczynili, że po wsiach poddani z głodu poumierali, a in-sze z domow swoich, że nie mieli czym siebie w domach żywic, precz sie rozwlekli y nietylko, aby iakową powinność do episkopiey Pinskiej pełnić mogli, ale na ostatek podatkow podymnych do skarbu Jego kr. msci wielkiego xięstwa Litewskiego należących wydawac nie mają y zaledwie tak w miescie Pinski iako y po wsiach episkopiey Pinskiej ludzi takowych, co podymne y podatki wydać mogą ledwie dymow dwadziescia szesc zostało, ale y te przez ubożstwo y zniszczenie wielkie precz z domow swych y z dobr do episkopiey Pinskiej należących rozese muszą. Widząc tedy wielmożny w Bogu przewielebny iegomśc xiądz episkop Pinski y Turowski tak wielkie zubożenie y zniszczenie dobr episkopskich, s których mało co pożytkow wybiera, dla czasu przyszłego te žalobę y proces swoy dał do xiąg grodu Pinskiego zapisac, prosząc, aby przyjęty y zapisany był. При котомъ оповеданю тогож року, мца и дня вышъ писаного, ставшы очевисто енерал Его кор. млсти повету Пинского, Казимер Сачковский, квит свой реляцыйный на писме с печатю своею и стороны шляхты и с подписом руки свое до книг кгородских Пинских признал в тые слова: Ja Kazimierz Saczkowski ienerał Jego kr. msci powiatu Pinskiego zeznamam tym moym rellacynym kwitem, iż roku teraznieyszego tysiąc szescset szescdziesiąt piątego, msca Septembra dwudziestego czwartego dnia, przy stronie szlachcie panu Janu y panu Pawłu Szpakowskich byłem wzięty na sprawe niżej mianowaną od wielmożnego w Bogu przewielebnego imsci xiędza Marciana Białozora, episkopa Pinskiego y Turowskiego tu w miescie Jego kr. msci Pinski y tego dnia za postanieniem imsci xiędza episkopa z sługą

imśc panem Janem Krupinskim chodziłem do mieszczan w Pinsku na gruncie do episkopiey Pinskiej należącey mieszkających, gdzie widziałem pustek domow nie mało, w których gospodarzow niemasz, a potym na zaiutrz dnia dwudziestego piątego Septembra z tymże sługą imsci xiędza episkopa iezdziłem do sioł y majątności do episkopiey Pinskiej należących, gdzie we wsi Moroczney w Piękowiczach, w Pohoscie, w Waratycku, w Bielinie, w Proszczowie, w Koniuchach, w Tyszkowiczach y w innych wsiach spustoszenie barzo wielkie y gospodarzow w domach mało iest gdzie nie więcej tylko ledwo dymow dwadziescia szesc w tych wsiach y z mieszczanami naliczyc mogłem, iakoż ten sługa imsci xiędza episkopa Pinskiego pan Krupinski mienił, że ledwo mogą ci poddani podymne wydac, bo tak przez nieprzyaciela, iako y żołnierzow ta episkopia wszytka spustoszona iest. A tak ia ienerał z stroną szlachtą com widział y szłyszal na ten quit moy relacyny spisawszy s pieczęcią y s podpisem ręki mey, także s pieczęciami strony szlachty do xiąg grodzkich Pinskiх даіе. Да тое реляцы руки подпис теми словы: Казимер Сачковский енерал Его кор. млсти повету Пинского. Которое оповедане и енералское сознание до книг кгородских Пинских ест уписано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1665 годъ № 13017, л. 649

№ 357 — 1665 г. Сентября 30.

Перечень опустошеній въ имѣніи Давыдь-Городиѣ отъ татарскихъ хоругвей въ сентябрь 1665 года.

Manifestacya p. Macieniewskiego, starosty Dawydgrodeckiego o desolatią.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсое шестдесят пятого, мца Сентебра трыдцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом

Кгинвидом Панъкевичом, столником и подстаростим Пинъским, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинъского, Гелметского старосты установленным, опowiadał y protestacyą w wielkiej krzywdzie y szkodzi imse pan Dominik Macieniewski, starosta Dawydgrodecki, majątnosci iasnie oswieconey xieżny ieymsci Jzabeli Katarzyny Radziwiłowej, podczaszego W. X. Lit. na chorągwie tatarskie, w komędzie imsci pana Stanisława Markiewicza będące, którzy z chorągwiemi tatarskimi y różnemi pod komendą będącemi wkroczywszy w trakt Dawydgrodecki, roku terazniejszego tysiąc szescset szescdziesiąt piątego w miesiącu Septembrze od dnia piątego, więcej niż przez niedziel trzy zostawiając po wsiach, nie nie respectując na surowosc prawa pospolitego y winy w nim opisane, niepoglądając na zniszczenie ubogich poddanych od ludu swawolnego deynekow z moskwo coraz od Norzynska napadając, wielkie spustoszenie w braniu bydła różnego y majątnosci, tudziesz widząc y to, że przed ucieczkami ustawicznymi poddani ubodzy nie tylko zboża różnego z pola zdiąc za takowymi nieprzyjacielskimi najazdami zdiąc nie mogli, ale co y pozostało tak zboża iako y bydła, to ichmse panowie żołnierze dogubili y zabrali różne nieznosne oppresye, bezprawia, najazdy, szkody poczynili, naprzod towarzysz chorągwi pana Murzy nazywający się Gurski najachawszy gromadnie z czeladzią na folwark nazwany Wysockie do Dawydgrodka należący, dnia dwudziestego septembra, bydło ze wsi Olszan zpedzone poddanych zostawalo wybiwszy y wyciowszy wrota do obory, bydła różnego na osobliwym reiestrze iako wiele ktorego y szacunek onego wyrażono iest, gdzie z przestrachu biálogłowa na ymie Maryna Robotowna Ratkowa Szostakowiczowa od strzelania umarła, we dworze w Wielemiczach wsi chorągiew pana Ułana y pana Murzy rotmistrzow Jego kr. msci stojąc przez niedziel pułtrzeci zboże wszystkie poddanych

odbierali przedawali y stacyie pieniężne osobno wybierali w okolicznych wsiach Dawydgrodeckich y szkody iedno z drugim w tey wsi poczynili na cztery tysiąca złotych, na samego pana Markiewicza comędanta z miasta Dawydgrodka pieniężney stacy dano szesedziesiąt złotych; na reiemęt iegomsci pana Kalsztyna wymuszono z miasta dwiescie złotych, we wsi Berezcach chorągiew pana Juszynskiego rotmistrza Jego kr. msci ode dnia trzeciego do dnia dwudziestego czwartego Septembra stała, szkody iako sie na reiestrze pokaże poddanym na dwa tysiąca złotych uczynili, z podteyże chorągwi towarzysz pan Chodokowski we wsi Choromsku u poddanych wymusił zboża różnego dwadziescia trzecinnikow, pieniądze gotowych dwadziescia złotych, tenże towarzysz we wsi Turach wymęczył dwadziescia y ieden złoty u poddanych, tenże we wsi Olpieniu szlachty w przysądzie Dawydgrodeckim będących zboża różnego wymusił czterdziescie trzecinnikow, baranow dziesięc, syrow, masła, kurów, gęsi, a co gwałtem brał to na osobliwym reiestrze pokaże się, we wsi Olszanach na chorągiew pana Murzy u poddanych wymłócili sami wzieli szesedziesiąt trzecinnikow zboża, ialowie dwie, baranow dwadziescie, połci dziesięc, masła fasek dwie, syrow kop dwie, pieniądze gotowych pięcdziesiąt złotych, ze wsi Lubra pan Daniel ułan porucznik, mianując na kuchnię swoją wymogł sto złotych pieniężney stacy, zboża różnego pięc trzecinnikow, masła faskę iedną, syrow kopę, ze wsi Maleszowa na toż chorągiew wzięto zboża różnego dziesięc trzecinnikow, ze wsi Bologuszy na chorągwie dwie, ktore we wsi Welemiczach stali pieniężną stacy wymusili osmdziesiąt y cztery złote, zas z sioł Mankiewicz, Otwierzycz, Wiekorowicz, Chotomla y Olman też dwie chorągwi stacy wzieli sto dwadziescia złotych, też chorągwi pana Ułana y pana Murzy ruszywszy sie ze wsi Wielemic, dnia dwudziestego pierwszego Septembra przyszedzy dnia

dwudziestego wtorego Septembra z miasta Dawydgrodka pieniężney stacy wymusili dziewięćdziesiąt y pięć złotych, wyszedszy z Grodka we wsi Lubrze wzięli trzydzieście złotych, we wsi Bołohuszy pięćnascie złotych, co wszystko iako sie wysz pomieniło każda rzecz ktora szacunku swego nie miała w registry osobliwym specyficie wyrażono będzie; a to wszystko za ordynansem y kartkami inisci pana comendanta brano, a gdy na takowych stanowiskach swoich stali tedy poddanym ani roboty do folwarkuw robić nie dopuszczali, chłopow pacholikowie bili, mordowali, do swoich usług y potrzeb zażywali, poddanym żyta na polach żać nie dopuszczali, konie, woły, nasienia żytnie gwałtem brali, szoszniki z soch zdejmowali sierżnięgi s poddanych na drodze potkawszy y w polu zastawszy pacholikowie zdzierali, owo zgoła nie wypowiedziane szkody y zbytki czynili, przez którą takową swą wolę y rospustną pacholów swawolą że poddani sobie y panu w polach y w domu zarobic, zasiac nie mogli, tudziesz y podatkom Rzeczy pospolitey należących wybrac trudno było, zaczym żałobliwy widząc takową swawolą pacholików do iegomosci pana komendanta nieraz prozbę wnosil, aby takowych krzywdy, szkody y swawoli nie czynili, na to wszystko nie dbając y samego żałobliwego znicważyli, o ktore to takowe nieznosne szkody violentie y oppresie, a z tym o winy y karania prawne iasnie oswieconey xiężnie ieymsci pani podczaszyney W. X. Lit. in foro fory, gdzie tego będzie należało, prawem czynic, dał tę protestacyą do xiąg niniejszych grodzkich Pinskiich zapisac. При которомъ оповѣданію ставшы очевисто Богданъ Олпинскій, енерал повету Пинского, квит свой реляцінный с печатю и с подписомъ руки свое и с печатми стороны шляхты до книгъ гродскихъ Пинскихъ созналъ тыми словы: Ja Bogdan Olpinski, ienerał Jego kr. msci powiatu Pinskiiego, zeznawam tym moim relacynym kwitem iż

roku terazniejszego tysiąc szescset szesdziesiąt piątego, msca Septembra dwudziestego szostego dnia, mając przy sobie stronę dwóch szlachciców pana Jana y pana Samuela Olpinskiich, z ktoremi byłem użyty na sprawę niżej mianowaną od iegomsci pana Dominika Macieniewskiego starosty Dawydgrodeckiego, do folwarku iasnie oswieconey xiężny ieymsci pani podczaszyney W. X. Lit. nazwanego Wysockiego w powiecie Piskim leżącego, gdzie za okazaniem przez ciwuna tamecznego na imie Jwana Kowalewicza widziałem wrota do obory wysieczone na ziemi leżące, ktore wysieczenie mianował być ten ciwun stałe za gwałtownem naicchaniem na ten folwark przez towarzysza chorągwie pana Murzy, pana Gurskiego, mianując iż siła bydła poddanych xiężny ieymsci Olpszanskiy w tej oborze będącego na osobliwym reiestrze mianowanego gwałtownie zabrał, do tego widziałem w tym że folwarku ciało umarłe białey głowy Maryny Boborowny Ratkowej Szostakowiczowey, ktora iako ciwun mianował s przestachu od strzelania przy tym gwałtownym naysciu od tego pana Gurskiego umarła, ktorego ciała yż za różnemi trwogami od Norzyska od kozakow zachodzącemi niemogąc iegomosc pan Macieniewski do grodu Pinskiiego przętować, mną ieneralem y stroną szlachtą okazawszy tam pochowac kazał, iakoż różne krzywdy y szkody wielkie w procesie y reiestrach osobliwych poddanym xięż ichm. od chorągwi tatarskich y różnych w komędzie iegomsci pana Stanisława Markiewicza będących poczynionych, przedemną ieneralem y stroną szlachtą oswiadczyli y opowiadali. Ja tedy ienerał z stroną szlachtą com widział y słyszał to wszystko do xiąg drodu Pinskiiego dać y zeznawam. Pisan daty wyżej pisaney Bohdan Olpinski ienerał ręką. Которое оповѣданіе и енералское сознание до книгъ гродскихъ Пинскихъ, есть уписано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1665 г. № 13017 л. 640.

№ 858—1665 г. Октября 1.

Перечень убытковъ отъ казачьей хоругви пана Халецнаго въ им. Ласковичи, Пинскаго повѣта.

Prot. p. Samuela Kołba na chorągiew p. strażnika.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят пятого, мца октября первого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Квинвидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, оровидаѣлъ y solennie protestował imści pan Samuel Kołb, ziemianin iego kr. msci powiatu Pинского sam od siebie y imieniem małżaki swey paniey Teresi Czerminskiej w nieznośnym żalu y obelżeniu oney barzo chorey, zadaniem sobie sprawy od pomienioney małżaki swey na imści pana Jana Zmayłowicza chorążego y komędanta chorągwie kozackiey wielmożnego imści pana Władysława Chaleckiego, strażnika W. X. Lit., o to y takowym sposobem, iż w roku tysiąc szescset szescdziesiąt piątym, mscia Oktobra pierwszego dnia, imści pan chorąży komędant, przybywszy z chorągwią do majątnosci żałującego, także rodzica imści y inszych ucześniekw nazwaney wioski Laskowicz, w powiecie Pинским leżącey, na nocleg, w niebytnosci żałującego na ten czas w domu, gdzie przez kilkanascie dni zabawić musiał, a tego dnia zwysz pomienionego, skoro chorągiew na ten nocleg przyszła, tedy imści pan Zmayłowicz komędant dobosza swego s kilkanastu czeladzi pacholików żołnierskich kompaniey imści, ymionami y nazwiskami imści wiadomych, nastał niesłusznie na dwor żałującego w Laskowiczach będący, ktorzy z roskazania y posłania imści na ten dwor naszedszy, a zastawszy małżakę żałującego na podworzu stojącą, która przy nadziei z łaski Bożey brzemięna zostawała,

tamże przed oczyma oney s krzykiem, z hałasem wprzody za gęsiami dwornymi kiiami, obuchami rzucali, która widząc takowe besprawie, prosila y napominała, aby tego we dworze na kontępt iey nie czynili, tedy że imści nie dopuszcila tey zdobyczy odbierać, słowami uszczypliwemi, karczemnemi polżywszy odeszli, a potym drugim razem tegoż dnia tenże dobosz z tymi czeladzią y z wiekszą kapanią pacholików przyszedszy do żałującey powiedział, że z roskazania imści pana komędanta znową przyszlіśmy abyśmy nie tylko gęsi, kurow nabili, baranow nabrali, ale bydło y woły z obory pobrali, y zaraz przed oczyma żałujący do obory poszedszy wołow dwa wzieni byli, ktorych żałującego czeladnik przy bytnosci samey paniey wydać nie dopuscił, gdzie szabel wszyscy goło dobywszy czeladnika żałującego mało nie rosiekali, włosy ze łbu wyrwali y okrwawili, samą małżakę żałującego w kark bili, z ktorego przestrichu, hałasu y popichania w kark w chorobę padła y nie donosiwszy czasu od naywyszego Pana do porodzenia naznaczonego, trzeciego dnia, po takowym przestrichu, mało co żywo corkę poroniła, którą przez trzy dni żywo zostawało y Panu Bogu ducha oddało, a sama małżaka żałującego barzo w ciężkim bolu chorobie s przyczyny imści pana Zmayłowicza chorążego y komędanta została, która niewiem iezeli żywa będzie, a iesli z tego swiata zeydzie, tedy nie od kogo inszego y nie z ynszey przyczyny tylko za przysłaniem tego dobosza z czeladzią dla uczynienia zbytkow wysz wyrażonych, z ktorym imścią tak o te nasylanie na dwor, obelżenie y despektowanie małżaki, stracenie płodu, o zbiecie, okrwawienie czeladnika, o peny prawne u koźdego sądu należnego gdzie prawo drogę pokaże, chcąc prawnie czynić, dał tę żalobę do xiąg grodzkich Pинских записать, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго гродскаго. суда за 1665 годъ № 13017, л. 643.

№ 359—1665 г. Октября 1.

Заявление землянина Длугоганского о наездѣ и грабежѣ его им. Старого, Мстиславского в., подданными князя Александра Коріацкаго подъ видомъ отряда Московскихъ войскъ, нападавшихъ изъ Смоленскаго воеводства.

Жаловал и обтежливе оповедал землянин его кор. млети воеводства Мстиславского пан Миколай Длугоганский на землянина его кор. млети тогож воеводства Мстиславского пна Игната, прозвасмого Александра Ивановича князя Карыяцкого, таковым способом, иж што в року прошлом тысяча шестеот шестдесят пятом, мца Сентебра двадцатого дня, кдым з дому своего з малжонкою и зо всею челядкою своею, стоячого в селе Старом, у воеводстве Мстиславском лежачом, под час трывожнѣй, небезпечнѣй, валечнѣй от неприятеля вяроломнаго москвитина, который часто и не пооднокротне отправаючы чаты и поезды з воеводства Смоленскаго до воеводства Мстиславскаго, без бытности на тот час в дому мом, яко се вышей поменило, пан Александер Карыяцкий, взявши о том певную ведомост, же мене в дому з малжонкою и зо всего домовою челядио немаши, а з уфалства своею и звычаю жолнерскаго, розказавшы устне подданым своим, меншкаючим в селе Старом Нежыгаловицѣне, у воеводстве Мстиславском лежачом, поблизу зо мною в суседстве меншкаючы, на име Миску, Васку и Яску Курыжчонком, Алексеею Худку, которые тые подданные его, чынечы досыт воли и розказаня пна своего, пна Александра Карыяцкого, наезждаючы моцно квалтовне на дом и гумно и на поле в селе Старом, у воеводстве Мстиславском лежачом, напервей сад в огороде яблонный поломали, яблоки з них обтрениши побрали, могло быт тых яблок за золотых трыдцат, з гумна и з поля збожа

в копах стоячого не молочоного всякого коп петдесят побравшы и до гумен своих тые подданные отправадившы и помолотившы, з ним пном своим с пном Карыяцким поделили и скорыстили, в котром том збожю шкодую яко на тот час куповано збоже коп на двадцат, опроч иных речей домовых, спрату домового побраных коп на петнадцат, то все с подданными своими на пожиток свой обернувши скорыстил и пожыл и еще отповеди и похвалки на здорове мое и малжонки моее и с подданными чынит битем и на смерть забитем. О што все з ним пном Карыяцким о почыненые шкоды и позабирания збожа через подданных его з воли и ведомости, также одповед и похвалку учыненую правом, где мне право дорогу чынит, не занехаю, спю протестацію враду вашей млети кгородскому Мстиславскому доношу и оповедаю и прошу, абы была прынята и записана, што ест записано.

Року 1665, мца Октября а (1) дня на враде оповедано. М. Козіоль нам. Мст.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзднаго суда за 1665 г. № 1/1417 л. 1000.

№ 360—1665 г. Октября 3.

Перечень убытковъ, причиненныхъ въ селѣ Березнѣ, Пинскаго повѣта, татарской хоругвою пана Улана.

Prot. p. Jana Oleszy na chorągiew p. Ułana rotmistrza.

Лета от нароженя Сына Божого тысяча шестеот шестдесят пятого, мца октебра третего дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Якубом Кшиивидом Панкевичом, столником и подстаростим Пинским, от велможного его млети пана Яна Кароля Млоцкого, Пинскаго, Гелметскаго, старосты уста-

новленным żałował, opowiadał y soleniter protestował się imse pan Jan Olesza, ziemianin Jego kr. msci powiatu Pńskiego y Mozyrskiego, w nieznosnym żalu y obeldze swoiey od chorągwie tatarskiej imsci pana Ulana rotmistrza Jego kr. msci, a na ten czas w komedzie y poruczeństwie msci pana Daniela Ulana będącey, o to, iż w roku terazniejszym tysiąc szesceset szescdziesiąt piątym, msca Septembra dwudziestego dnia, nasławszy gwałtem wprzody kilkadziesiąt koni towarzystwa swoie, to jest pana Zablockiego y pana Bazarewskiego na wies Berezne ichm panow Oleszow, w powiecie Pńskim będącey, dla wymagania nieiakisci nienależney stacy sobie, bez żadney assygnaty y ordynansu imsci pana pułkownika, na ucieżenie y oppressią wielką stanu szlacheckiego, którzy wymogszy niemal przez gwałt od ichm panow Oleszow to jest złotych trzydziestcie polskich, tegoż dnia stamtąd ubezpieczywszy iuż obwarowawszy spokojnym przeysciem swoim wstąpili, a potem trzeciego dnia, potem dwudziestego trzeciego septembra napadszy insperate chorągiew y capania swoią pomieniony pan porucznik, nie pamiętając na honor y sławę znaku swego, tudziesz na prawo pospolite statutowe, w artykułach wojskowych na takowych opisane, nasławszy na dwor żałobliwego imsci pana Jana Oleszy czeladz s pod teyże chorągwie, którzy swawolnie przypadszy mocno gwałtem wdarszysie do dworu, bydło, owce zajmowac poczeli y do gospod swoyeh zapędzili, swinie, gęsi, kury brać y niezwycajne czyniac exaktie, gdzie żałobliwy imse pan Jan Olesza wypadszy na ulice poczoł ich słowy napominac, aby takowych excesow nie pełnili y więcej zbytkow we dworze szlacheckim nie robili, tedy oni nie dawszy sie w złych swoyeh pohamowac zamysłach, dobywszy szabiel, jedni na żałobliwego pana Jana Olesze siec poczeli, a drudzy ploty łamaiac y kołow dobywając, niezwycajnego na szlacheica dobrze urodzonego zażywszy

oręża, gromadno więcej niż do trzydziestu człowieka, gdzie y same towarzystwo kupic sie poczeło, płazami, kołami y żerdziami z plotu na tym że mieyscu obłożwszy bili y na smiere mafo nie zabili: ieymose pani małżonkę żałobliwego imsci pana Jana Olesze, która brzezienna będąc na ten czas wypadła, ratując małżaka swego y prosząc, aby go na smiere nie zabiiali, tedy oni zapamiętalemi będąc w zamysłach swoyeh, nie pamiętając na srogosc prawa pospolitego tudziesz y wojskowego, białogłową iusz na czasach będącą potracili, że aż na tym że mieyscu omdlała, s ktorego potracenia nie wiem iesli żywa będzie. A gdy żałobliwy imse pan Jan Olesza, iuż zbity będąc, kazał się prowadzić do porucznika, opowiadając takowy żał y obęlgę nieznosną, tedy imse pan porucznik w te słowa rzekł: «żał się Boże, że cie na smiere nie zabili». O co wszystko tak o naiazd y o gwałtowne nayscie na dwor, o zbiecie samego, o potracenia małżaki swoiey, iako też o wielką oppressią y zniewagę stanu szlacheckiego, tudziesz o szkody poczynione, ktorych na złotych czterysta tak w bydło iako y fantach zabranych, tę manifestacją y żałobę swoią do xiąg grodzkich Pńskich zapisac dał. При которым оповеданю, ставышы очевисто енерал повету Пнського Богдан Олпинский квит свой реляційный порядком правным до книг кгородских Пнських сознал тыми словы: Ja Bohdan Olpinski, ienerał Jego kr. msci powiatu Pńskiego, zeznam tym moym rellacynym quitem, iż roku terazniejszego tysiąc szesceset szescdziesiąt piątego, msca Septembra dwudziestego czwartego dnia, mając przy sobie stroną szlachtą pana Stefana Paszkiewicza y pana Tichona Dabnowickiego Luberskich, byłem użytym na sprawę niżej mianowaną od imsci pana Jana Oleszy, ziemianina Jego kr. msci Pńskiego y Mozyrskiego powiatow, do majątnosci ichmsciow panow Oleszow, nazwaney Berezna, w Pńskim powiecie leżącey, tamże za okazaniem

widziałem wrota do dworu imsci wiezne wybite y wysieczone, znaki gwałtu y nayscia gwałtownego na ten dwor imsci, a na samym imsci panu Oleszy widziałem rękę lewą sinią spuchłą także na boku prawym y na plecach widziałem rany sine spuchłe, krwią nacięte, znac że kiiem bito, pani małżankę imsci ieymosc pani Zuzanna Kopciowna Oleszyna okazowała nogę prawą spuchłą wszystkie za potrąceniem iako brzemiennej białogłowy wywiehnioną, ktore to takowe zbiecie, udespektowanie siebie samego y pani małżaki swoiey, wysieczenie y wybiecie drzwi do domu mianował imsc ban Jan Olesza byc stało od chorągwie tatarskiey imsci pana Ułana rotmistrza J. kr. msci na ten czas w poruczeństwie imsci pana Daniela Ułana będącey, za gwałtownym naysciem na dwor imsci pomieniony Bereznę sposobem w processie opisanym, przy którym naysciu mianował imsc pan Olesza, że odpowiedz y pochwałkę na zdrowie na smierc zabie sam imsc pan porucznik uczynił, a że szkod pod czas tego gwałtownego nayscia stałych, ktorych niemało sobie imsc pan Olesza pretenduje, na ten czas nie mogąc przede mną ieneralem y stroną szlachtą przez niesposobnosć zdrowia y dla wielkiego żalu y udespektowania swego zwłaszcza nie przyrzawszy się ieszcze po takowym gwałcie w domu mianowicie specificowac, tedy na osobliwym regestrze czasu swego przy opowiadaniu ma pokazać, a teraz ja ienerał com w tey sprawie widział y słyszał, to wszystko na ten moy quit spisawszy, z podpisem ręki mey y s pieczęciami moją y strony szlachty do xiąg grodzkich Pinskiich podaie y zeznamam. Bohdan Olpinski ienerał. Которое оповедане и енералское сознание до книг кгородских Пинских ест уписано.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1665 г. № 13017, л. 611.

№ 361—1665 г. Октября 7.

Присяжное показаніе объ опустошеніяхъ въ г. Пинскѣ и Пинскомъ повѣтъ во время Московской войны.

Atestacyia urzędowa strony przysięg spustoszenia.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестеотъ шестдесят пятого, мца Октебра сегомо дня.

На рочках кгородских в замку гдарскомъ Пинскомъ, мца Октебра первого дня прыпалых и судовне порядком правнымъ отправованныхъ, передо мною Яномъ Каролемъ Млоцькимъ, Пинскимъ, Гелметским старостою, stanawszy oblicznie Jmsc pan Kazimierz Giedroic od iasnie oswieconey xiężny ieymsci Radziwillowey, kanclerzyney wielkiego xięstwa Litewskiego wnosil, że lubo to według conuocatiey Grodzianskiey w roku teraznieyszym odprawowanej, roczki Septembrowe za słaboscią zdrowia tak samego wielbożnego imsci pana starosty Pinskiego, iako y za obložną też chorobą imsci pana stolnika y podstaroscięgo teraznieyszego sądzone nie byli, na kturych roczkach spustoszenia y zniszczenia w economiey Pinskiey, w dzierzeniu xiężny ieymsci będącey, opowiadać y okazać mieli, iednak na teraznieyszych roczkach oktobrowych przy pokazanych manifestacyach y obductiach ieneralskich z niektorych woytowstw do iuramentu stawili, w tąz imsc pan Stephan Tur, sędzia grodzki Pinski opowiadał, iż z dobr wielebney capituly Wilenskiey w Pirkowiczach u siebie mających zastawnych wszyscy poddani precz rozeszli, także y z majątnosci swoiey imsc pan Giedroic tąz wnosząc na spustoszeniu ze wsi Iwanik do iuramentu poddanego przypowiadał y też od ichmsciow panow obywatelow rożnych osob powiatu Pinskiego pan Samuel Olechnowicz Łopacki tąz wnosil, że iako majątnosć iasnie oswieconey xiężny ieymsci Radziwillowey podczaszyney wielkiego xięstwa Litewskie-

go, nazwana Dawyd Grodek y wsi do niey należące, od nieprzyjaciela moskwicina y y swawolnych ludzi deynekow od czasu niemałego zgrassowane, a niektore wsi y ogniem popalone są, o co także manifestacyie y relacyie ieneralskie oglądania pogorzalych domow pokazowano, na których desolatiach z włosci Dawyd Grodeckiey woytow dwoch do iuramentu na pogorzalych dymach przypowiadali, y o drugich ichmsciow, iako to z majątnosci Turowa y Smiedzina, dobr iasnie wielmożnych ichmosciow panow Lubomirskich, ktore od tychże ludzi swawolnych zniszczone zostali, od ieymsci pani Kaszewskiey łowczyney Wolynskiey majątnosc Kurasz, imsci pana Jerzego Borka majątnosc Dubrowica przy rzece Horyni będące, imsci pana Tetery majątnosc Wysock y drugie wsi za Horynią od Norzynska będące w ustawicznych od tychże ludzi swawolnych deynekow zniszczone zostali, iako też iasnie wielmożnego imsci pana Naruszewicza podkancle-rzego wielkiego xięstwa Litewskiego majątnosc Hniewczycka y Drużyłowska od woysk koronnych y litewskich przechodow y wybierania chlebowych pndzy, poddani rozeys musieli, także y iasnie wielmożnego imsci pana Korcia wojewody Polockiego nazwane Janow y Mohilne y inne wsi od tychże woysk zniszczeni y zubożeni zostali, od ktorego uciążenia rozeis się musieli, y inni ichmose panowie obywatelae też wnosili y manifestacyie swoje pokazywali y poddanych swoich do przysięgi na takowych desolatiach przypowiadali, burmistrzowie miasta Pinskiego prawa Maydeburskiego wnosili, że po pierwszej od roku tysiąc szeszeset piędziesiąt pierwszego po ostatniej abiuracie w roku tysiąc szeszeset piędziesiąt piątym y tysiąc szeszeset szeszedziesiątym, moskwa s kozakami po dwakroć miasto fundytus palili, o co są manifestacyie, na terazniejszym terminie dwoch radnych do przysięgi przypowiadali, że więcey wydać podymnego nie mogą, tylko z dymow czterdziestu pięciu, w czym wszystkim ia starosta nie widząc

w akcie conuocaciey o tym nie wyraznego, aby na takowych desolatiach mieli iuramenta być wykonywane na rossadek y uznanie do sądu ichmsciow, Trybunału skarbowego, który też conuocatią w Wilniu naznaczony iest, odsyłam. Которая справа до книг вгородских Пинских ест уписана. Stanisław Kazimierz Thokarski podstoli y podstarosci p. Pin.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1665 годъ, № 13017, л. 106.

№ 362—1665 г. Ноября 15.

Универсаль гетмана польнаго великаго княж. Литовскаго Михаила Паца съ «Уставой жолнерской» о расположении въ Пинскѣ.

Лета от парожения Сына Божого тысяча шестесть шестдесят семого, мца Генвара двадцат шестого дня.

На враде вгородском в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Стефаном Викторыном Туром, подстаростим Пинским, од велможного его милости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты устанавленным, постгановившимсе очевисто его млет пан Петръ Польцев, стражникъ Смоленский, слуга и дозорца яене велможного его млети пна подканцелерого вел. княз. Литов. копию, яковая до рукъ его млети доставе з универсалу яене велможному млети пана Паца, воеводы Смоленского, гетмана полнаго вел. княз. Лит. з уставою выданный, в тые слова писанный.

Michał Kazimierz Pac, wojewoda Smolenski, hetman polny W. X. Lit., oznajmuję, iż mając pozwolenie od Jego kr. msci pana mego mlsciwego, zniosszysię z iasnie wielmożnym imscią panem wojewodą Wilenskim, hetmanem wielkim W.X.Lit., z woli imsci locuiąc woysko do pory wojenney oraz consulto securitati granicom W. X. Lit., do tego spodziewaiąc się nieprzyjacielskiey incursiey od Polesia za na-

stąpieniem pory zimowey, iako iuż o tym dochodzą przestrogi, dla obrony tamtey sciany, a oraz y na consistentią pułkowi iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W. X. Lit. to iest na chorągiew kozacką samego imsci pana wojewody Wilenskiego y na chorągiew wielmożnego imsci pana strażnika y wielmożnego imsci pana krayczego W. X. Lit. imsci pana Jarmołowicza, imsci pana Kniehinickiego y pana Juszyńskiego rotmistrza Jego kr. mosci tatarskiego, a z woyska cudzoziemskiego regimentowi dragonskiemu, imsci pana Kalsztyna naznaczam starostwo Pinskie, cum attinentijs, excepto dobr duchownych szlacheckiey fundathey, także excepto wsi, którą imsc pan wojewoda Połocki legował na klasztor y włoki do tego w Pinsku należącey, a w Bezdzieczu być consistentia ani żaden acces czyniony od tego pułku, gdyż chleb stamtąd na woysko będzie według osobney assignacy wydany, gdzie stanąwszy ma się iako nayskromniey zachować każda chorągiew w swoiey consistentiey, która z podziałku ducta proportione przypadnie, czeladzi zabiegow nie dopuszczając y dalszemi nad ustawę niżej wyrażoną, ubogich ludzi nie uciążając exactiami, a dla zabiezenia swey woli sprawiedliwosc ukrzywdzonym skuteczna y nieodwłoczna bez apelacy żołnierzowi przed sąd ieneralnego pułkownika, albo hetmanski, a tyłą skarżącym obywatelom wolno y u chorągwie y przed sądem pułkowym ma być czyniona, a krzywdy, szkody przez swawolnych udziałanc, mają być ex nunc placone, w gotowosci zas do ruszenia się za doysciem pierwszego ordinansu inquisite necessitate od imsci pana podkomorzego Orszanskiego comendę od kraioy s tamtey strony mającey, aby chorągwie zostawali praemoneo, iakoby ad rem pro patria gerendem okazyicy nie omieszkiwaiąc na dzien y miejsce, ktore naznaczono będzie, niechybnie każda chorągiew stawiała, gwoli czemu interest nie oddalając się ile po następowaniu pory wojenney od chorągwi towarzystwa, a do

mieysca consistentiey naznaczonego mają iść chorągwie iako nayprostszym tractem, ciągnieniem się nie bawiac, ludzi ubogich nie uciążając, czeladz od nabiegow wstrzymwaiąc, dobra szlacheckie y dwory w należytey ab onere militari ochronie mając, ultimis diebus praesentis mensae Nowembris, komu nadaley, a komu bliższej y prętszym terminem w swoiey staneli consistentiey pod srogim in contravenientes w artykułach woyskowych opisanemi paenami, przełożeni zas iesliby pod chorągwią porządku nie postrzegali, sprawiedliwosci nie czynili y swawoli nie uymowali, sami według artykułow woyskowych paenowani będą. Ustawa w consistentiach naznaczonych taka — z włok trzech żyta beczka, ięczmienia beczka, gryki beczka, z włoki iedney owsa beczka, baran, gęs, kurow dwoie, z włok pięciu słoniny polec, kumpi dwa, z włok czterech grochu pułbeczki, z włok osmiu iałowica, faska masła, kopa serow. A ten uniwersał według zwyczaju ma bydz w grodzie aktykowany y każda chorągiew z act mieć go przy sobie powinna y według onego sprawić się ma. Datt w obozie pod Tynmuyżą dnia piętnastego Nowembris, anno tysiąc szesceset szeszedziesiąt piątego. Michał Pac hetman polny W. X. Lit. Который универсал за поданемъ его до книгъ кгородскихъ Пинскихъ естъ уписан.

Изъ актовой книги Пинскаго городскаго суда за 1666 г. № 13018 л. 219.

№ 363—1665 г. Ноября 27.

Заявление землянина Ивана Валаховскаго съ подробностями о нападеніи Московскихъ войскъ на м. Расну, Мстисл. в.

З великим жалом своим жаловал и оповедал землянин Его кор. мсти водства Мстиславъскаго пан Иван Валаховский таковым способом, ижъ року теперешнего тысяча шестеотъ шестдесят

пятого, мѣца ноябра пѣтнацатого дня, яко то подчас инкурсии Московское и вышедшы чата московская замку Смоленского у панство Ёго кор. мѣсти до воеводства Метиславского, тогож року, мѣца и дня вышей менованого и нападшы на мястечько Расну, почели лудей бит, а инших в полон брат, у тот же час и на дом мой при том же мястечку Расне стоячый, у воеводстве Метиславском лежачый, в небытности мене самого и малжонки мое в дому нашем всю маетност мою рухомую въ том дому моем будущую побрали, при котором побранню маетности и инкатулу мою у клети стоячую з розными справами и с привиліями узали и до Смоленска запровадили, а мяновите лист привилей годное памяти князя Михайла Ивановича Юревича, пана дедичного, датою мѣца Марца двацат сегого дня, индыкта чотырнадцатого, в лето сем тысячное тритцат пятое, такъ же и другий лист привилей святоблливое памяти короля его мѣсти Жыкгимонта Третего, датою року тысяча пятсот деведсят второго, мѣца Сентябра двацат сегого дня и лист первый вечыстый купчый у небожчыка пана Ивана Дубьского на маетност нашу Окулинцизну, при мястечку Расне у воеводстве Метиславском лежачая, через деда моего купчленая, другий лист на маетност нашу через отца моего небожчыка пана Михайла Валаховскаго у небожчыка пана Олены купчленая Варнавинщина у воеводстве Метиславском лежачое, также и декрет трибуналекней записенжоный выводу нашего шляхецкого гонорови нашему належачый там же узали датою року тысяча шестсот сорок третего, мѣца ноябра двацат третего дня и листы угодливия з розными особами и декрета розные земекне, кгородские, трибуналекне и каптуровые на розныхъ особъ одержаные, так теж квити поборовые, подымные и поселекне, вси справы в той инкатуле моей будущые и з маетностю моею рухомою яко се вы-

шей поменило до Смоленска одировали, о которое забране справ моих через чату московскую забраных тех всех справ чыню тую протестацію мою до ведомости уряду ваше мѣсти допещи и до книг кгородских Метиславскихъ дал ку записаню, што ест записано.

Року чум (1665) мѣца ноябра двацат сегого дня на враде оповедано, М. Козіоль намесник Метиславский.

Изъ акт. кн. Метислав. уѣзди. суда за 1665 г. № 1/1417 л. 1175.

№ 384—1665 г. Декабря 5.

Заявление мѣрничаго Пинскаго повѣта Яна Флоровича о нападении татарской хоругви Улана на им. Паршевичи, 2 декабря 1665 г.

Prot. p. Mierzezego na p. rotmistrza Jęgo Kr. mści.

Лета от нарожения Спа Божого тисеча шестсот шестдесят шестого, мѣца Генвара чотырнадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Стефаном Викторыном Туром, подстаростим Пинским, од велможного его мѣсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, opowiadał у żalował pan Jan Frolowicz, mirczy Jęgo kr. mści powiatu Pńskiego, na imści pana Ułana, rotmistrza Jęgo kr. mści chorągwi tatarskiej o tem, iż w roku teraznieyszym tysiąc szeszeset szeszedziesiąt piątym, mscia Decembra wtorego dnia, icgomse pan Ułan, imniey dbając na zwierzchnosc iasnie wielmożnego imści pana wojewody Wilenskigo, hetmana wielkiego X. Lit. y prawa w artykułach woyskowych na takowych swawolnych opisane-go, mając na żalobliwego z dawnych czasow rankor y wziąwszy przed się zły umysł, tego roku i dnia wysz pisanego,

nasławszy mocno gwałtem czeladz swoją, mianowicie Naczynskiego y Jana, y innych żołnierz swoich na dwor pana Jana Frołowicza w Parszewiczach, w powiecie Piskim będącym, w którym to domie różne zbytki czynili bez bytności w domu żalującego, samą panią Frołowiczową okrutnie zbili y zranili, od którego to zbiecia y zranienia nie wiedziec iezeli żywa będzie, a mało na tym mając, kłodkę od kłuni odbiwszy; wzięli krow dwie od cieląt, za które krowy dałem kop szesnascie groszy litewskich, iakoż w temże roku msca marca trzeciego dnia też czeladz imsci pana Ulana, która stała we wsi Parszewiczach na stanowisku w tej wsi, dowiedziawszy się o panu Frołowiczu, że go w domu niemasz, takż swawolnie z rozkazania pana swego naszli na dwor, kłodkę od swirna odbiwszy, wzięli owsa trzecinnikow cztery, ięczmienia pułtora trzecinnika, gęsi oprawnych szesc, prosiat takż oprawnych pięc, koszul męzkich dwie, płatow białogłowskich trzy, obrusow dwa, kociolek miedziany, to wszystko gwałtownie pobrali, samą panią tego czasu z domu wypędzili, a że musiała uciekac ze dworu swego do wsi Wyzłowicz, do majątności wielmożnego imsci pana wojewody Połockiego, takż y u poddanych żalobliwego chleb biorąc czeladz pana Ulana różne zbytki czynili, dziewkę w dziewięciu leciech zgwałcili, toż y babie uczynili. A chcąc żalobliwy o to wszystko, iako się wyż pomieniło, z imscią panem Ulanem prawnie czynic, chcę te żalosną protestacyą swą do xiąg grodzkich Piskich podaie. Jan Frołowicz mierezy krola imsci powiatu Piskiego ręka.

При котором оповеданю, ставши очевидно генерал новету Пинского Ян Ушацкий, квит свой реляційный с печатю своею и стороны шляхты и съ подписом руки свое призналъ теми словами: Ja Jan Uszacki, general Jego kr. msci powiatu Piskiego, zeznam tym moim rclacyjnym quitem, iż roku teraznieysze-

go tysiąc szesceset szeszedziesiąt piątego msca Decembra piątego dnia; z stroną szlachtą panem Zacharyaszem Wysockim a panem Mikołaiem Wylazkim, z ktorymi byłem użyty na sprawę niżej mianowaną od imsci pana Jana Frołowicza, mierezego Jego kr. msci powiatu Piskiego, do domu iego, we wsi Parszewiczach, w powiecie Piskim mieszkającego, w którym to domie za okazywaniem pana mierezego widziałem samą panią Frołowiczową na poscieli leżącą chorą, zbitą, spuchłą, są rany po plecach, po ręku, takż y oczy popodbiane, krwią naciekle, iakoż w kłuni widziałem kłodkę odbitą y popsowaną, z ktorej to kłuni mianował pan Frołowicz, że mu krow dwie od cieląt gwałtem wzięto, który to gwałt y najazd na dom swoy mianował sobie bydź stały od sług y żołnierz imsci pana Ulana, rotmistrza Jego kr. msci chorągwie tatarskiej. Y to też pan Frołowicz mianował, że to pan Ulan drugi raz na dom moy gwałtem sług y żołnierz swoich nasyla, czyniąc dosyc odpowiedzi y pochwalce swey. A tak ia general y z stroną szlachtą, com widział y słyszał, to wszystko na ten moy rclacyjny quit spisawszy, s pieczęcią y z podpisem ręki moy y z pieczęciami strony szlachty ku zapisaniu do xiąg grodzkich Piskich podaie. Jan Uszacki general. Которое оповедане и генералское сознание до книг гродских Пинских есть записано.

Изъ акт. кн. Пинского грод. суда за 1666 годъ, № 13018, стр. 160—161.

№ 365—1665 г. Декабря 5.

Заявление землянина Ивана Судиловского о нападении землянь Людоговскихъ подъ видомъ непріятельскаго отряда на им. Судилово, Мстиславской волости, 27 ноября 1665 г.

З великим жалом своим незносным жаловал и обтежливе оповедал землянин его кор. млетн воеводства Мстиславско-

го пан Иван Матвеевич Судиловский сам от себе и за малжонкою своею пна Раиною Кашынною на землянина тогож воеводства Мстиславского пна Семена Людоговского и сынов его Василя и Осипа Мартина Семеновичов Людоговских таковым способом о то, иж в року тепер идучом тисеча шестсот шестдесят пятом, мца ноябра двадцат семого дня на ден двадцат осмый в нocy, могло быт вжо в нocy години тры або чотыры в полноч, неведет з яких причин, не маючы жадное потреби и прычыны, взявшы на мене ренкор и умысль свой злый непристойный не богобоязный, пропмневшы боязнь Божю и поважывшы легце право посполитое на таковых зуфалых свовольных каранем описаное, а приспособившы себе на помоч помочниками Самуеля Яновича Судиловского и иных немало, которых он именами зват ведает и прозвисками, и назвисками умеет, колку человек з брони розными до бою войне належачую стрелбою огнистою, бердышами, рогатынами, того року мца и нocy вьш написаное, нашодшы на хутор мой, где есми на сес час мешкане маем у лесе, стоячий над ручем Дербынским, в ыменю моем Судиловским, в тракте Кричевском, у воеводстве Мстиславском лежачом, под час небезпечный валечный от неприятеля москвитина и козаков Северских ребелизантов, там же пришедшы галасы учынившы мовою московскою «руби, руби, царев, царев» теды я послышавшы таковыя слова и мову, розумялом, же неприятел московский «шышы» чатою напали, порвавшысе зе сну мусялом през окно от них уходит толко у в одном оденю уносечы здорове свое, тамже он и з сынами своими и с тыми помочниками добывшысе до избы, малжонку мою заскочывшы, з детми малыми в той избе невинне, а не лютостве тыранско бердышами, рогатынами округне збили и змордовали, а дети мои малые, лет еще не мают, перестрашыли и не ведаю если

с того перестрашу живы будут. Кгдым я отбергшы проч недалеко и добре выслушавшы и зрозумевшы, же неприятел напал и по мове их олознал, пришедшы до них почал его пна Семена Людоговского и сынов, и помочников его упоминат, для яких причин и што я винен, таковой кгвалт и збиток чынит, там же и мене самого бердышами, рогатынами округне а лютостве збили и змордовали, если бы не утек от него и сынов, и помочников его, певне бы был на смерть забитый однак, отповед и похвалку на здорове мое учынил, мовечы тыми словы: «Щасте твое и проси Бога, што ты от мене утек, а то бы был забитый и так того в коротком часе буд певен и сподевайсе от мене самого або сынов и помочников моих будеш забитый». А при том моцно кгвалтовным пахоженю взял ручницу пташинку, куиленую за кон шест грошей литовских, о што я то все яко о нахожене на хутор и о збите свое и малжонки свое отповед и похвалку правом чынит не заещаю, а сию протестацыю жалобы свое до враду вашей млсти кгородского Мстиславского заносу и оповедаю.

Року чхл (1665) мца декабра 6 (5) дня на враде оповедаю. М. Козюль.

Изъ акт. кн. Мстислав. уѣднаго суда за 1665 г. № 1/1417 л. 1182.

№ 366—1666 г. Января 14.

Заявленіе подканцлера великаго княжества литовскаго Александра Нарушевича съ перечнемъ убытковъ, причиненныхъ польскими казачьими хоругвями въ окрестностяхъ м. Янова, 6 Янв. 1666 г.

Prot. iegomsei p. podkanclerzego W. X. Lit. na chorągiew iegomsei p. podskarbiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят шестого, мца Января чотырнадцатого дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Стефаном Викторином Туром, подстаростим Пинскимъ, од велможного его млети пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, žáłował y opowiadał iasnie wielmożny imsc pan Alexander Naruszewicz, podkanclerzy W.X.Lit., wziąwszy wiadomosć od sługi y dozorecy maiętnosci swych Poleskich, w powiecie Piskim będących, imsci pana Piotra Michała Połciowa, strażnika Smolenskigo, na ichmsciow panow, imsci pana Reuta, imsci pana Rymbę y imsci pana Bohuszewiczatowarzystwo chorągwie kozackicy iasnie wielmożnego imsci pana Hieronima Kryszpina Kierszenszteyna, podskarbiego W. W. X. Lit., o to y takowym sposobem, iż gdy powracając z korony chorągiew mianowana w roku teraznieyszim tysiąc seseset szesdziesiąt szostym, msca January dnia szostego, z korony w kraie Litewskie, a ciąganiem idąc stanęła w Janowie za mil dwie, ichmsć od chorągwi zabięszy y o tem, że do žáłującego mianowany dozorca w pilnych sprawach odiechał dowiedziawszy, naprzod wołow szesciu u poddanych Hniewczyckich wzięli, a potym gdy aż do Janowa do stanowiska chorągwie poszli, nie chcąc wołow wydać, złotych sto dać przymusili. O który takowy niesuszny grabież tudziesz wyciągnięcie od poddanych swoich złotych sta, žáłujący iasnie wielmożny imsc pan podkanclerzy W. X. Lit. chcąc prawnie czynić y takowey krzywdy swey y poddanych swoich chcąc przed sądem należnym dochodzić, te protestacją do xiąg grodzkich Piskich dał zapisać, co iest zapisano.

Изъ акт. кн. Пинскаго грод. суда за 1666 г. № 13018 стр. 160.

№ 367—1666 г. Января 14.

Перечень убытковъ и грабежей отъ хоругвей подскарбія великаго княж. Литовскаго, во владѣніяхъ Полоцкаго воеводы Яна Кароля Коптя въ январѣ 1666 г.

Prot. wojta z Mohilney na chorągiew ięgomsci p. podskarbiego W.X.L.

Лета от нароженя Сна Бжого тисеча шестсот шестдесят шостого, мца Генвара чотырнадцатого дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Стефаномъ Викторином Туром, подстаростим Пинскимъ, от велможного его млети пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, Янъ Скуйбеда войтъ маетности Могилней и местечка Янова, оповедане свое на писме до книг кгородских Пинскихъ подаль в тые слова писаный.

Msci panie urządzie grodzki Pinski! Ja Jan Skuybieda, wojt maiętnosci Mohilney, miasteczka Janowa y wsi do niey przynależących, w powiecie Piskim będących, iasnie wielmożnego imsci pana Jana Karоla Kопcia, woiewody Połockiego, w nie małej krzywdzie y poczynionych szkodach opowiadam y skarzę się w niebytnosci na ten czas iasnie wielmożnego imsci pana Kопcia, woiewody Połockiego, pana y dobrodzieia mego y panow dzierzawcow, arędą tey maiętnosci Mohilenskiej na ichmsciow panow żołnierzow companią chorągwie wielmożnego imsci pana Kryszpina, podskarbiego W.X.Lit., u których ichmsciow komendantem y chorążym imsc pan Skrętowski, a stanowniczym imsc pan Szukszta y kogo mogę z ichmsciow pamiętac towarzystwo imsci pana Bohuszewicza, imsci pana Denisowicza, imsci pana Rewuta, imsci pana Tomkiewicza, imsci pana Dowgialy, imsci pana Dziedziewickiego, imsci pana Czeczota, imsci pana Lichodziewskiego y других ichmsciow company nie mało towarzystwa imionami y

nazwiskami wysz pomienionym ichmsciom wiadomych, iż roku terazniejszego tysiąc szesćset szesćdziesiąt szóstego, msca January szóstego dnia, pomieniona chorągiew w miasteczku Janowie przez dwa dni y przez dwie nocy ichmse stali y rospisawszy sobie przystawstwa po wsiach, to iest we wsi Snietowie, we wsi Laskowiczach, we wsi Klonekach, we wsi Suchim, we wsi Radomlu, we wsi Pieszkowie, we wsi Nakle, we wsi Ostrowku stacy nie małe niezmierne tak zbożem różnym, leguminami, pieniędzmi gotowemi napoiami postoialnym brali y więcey szkody niż na tysiąc pięćset złotych uczynili, poddanych y biały głowy nie małe czeladz ichmsciow pobili, a odchodząc w podwozy mieszczan y poddanych, woły, koni brali y darmo tych grabieżow za kilka mil y przez kilka noclegow nie oddawali, aż wykupowac woły, konie y bydło musieli, ktore wszystkie podzielane szkody na osobliwym regestrze iest dostatecznie zpisane y czasu prawa przelożone będą. O co wszystko zachowując wolne prawo imsci panu wojewodzie Połockiemu, panu y dobrodzieiowi memu, do ichmsciow panow żołnierzow chorągwie imsci pana podskarbiego W. X. Lit. tę solenną žalobę moią ku zapisaniu do xiąg grodzkich Pinskiх подаіę y proszę, aby była przyięta y zapisana, што ест записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго гродскаго суда за 1666 г. № 13018, л. 162 обор.

№ 388 — 1666 г. Января 14.

Перечень грабежей отъ хоругвей хоружаго великаго княж. Литовскаго Паца во владѣніяхъ Полоцкаго воеводы Яна Коптя 31 декабря 1665 г.

Prot. woyta Mohilenskiego na chorągiew iegomsci p. chorążego W. X. L.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят шостого, мца Генваря чотырнадцатого дня.

На вrade кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Стефаном Викторыном Туром подстаростим Пинским, од велможного его млсти ина Яна Кароля Млоцкаго, Пинскаго, Гелметскаго старосты установленым Ян Скуйбеда, войтъ маетности Могиленское и местечка Янова, оповедане свое на писме до книг кгородскихъ Пинскихъ подал в тые слова писаное:

Msci panie urzędzie grodzki Pinski. Ja Jan Skuybieda, woyt maіętnosci Mohilney y miasteczka Janowa, y wsi do niey przynależących, w powiecie Pinskim będących, iasnie wielmożного imsci pana Jana Karоla Kopcia, wojewody Połockiego, w niemалеy krzywdzie y poczynionych szkodach opowіadam y skarżę się w niebytnosci na ten czas iasnie wielmożного imsci pana Kopcia, wojewody Połockiego, pana y dobrodzieia mego y panow dzierzawcow areдą tey maіętnosci Mohilney, na ichmsciow panow żołnierzow kompanią chorągwie wielmożного imsci pana Paca, chorążego W.X.Lit., u ktorых imsci porucznikiem imse pan Mickiewicz, a towarzystwo od ichmsciow deputowane imse pan Kulesza y imse pan Narbut, a drugich ichmsciow w companiey niemało towarzystwa imionami y nazwiskami wysz pomienionym ichmsciom wiadomych, iż roku terazniejszego tysiąc szesćset szesćdziesiąt piątego, msca Decembra trzydziestego pierwszego dnia, pomienioneу chorągwi kompania w miasteczku Janowie na dni два y dwie nocy zaiachawszy ichmse kazali sobie wszelakie dostatki dawac, a po wsiach rozslali czeladz po grabieżе do Snietowa, Laskowicz, Klonek, Suchego, Radomla, Pieszkowa y Nakla, pobrawszy grabieżе kazali siebie godzic, ktorey ugody y co sami brali różnemi leguminami y gotowemi pieniędzmi więcey szkody niż na złotych pięćset uczynili, ktore wszystkie podzielane szkody na osobliwym regestrze iest dostatecznie zpisane y czasu prawa przelożone będą. O co wszystko, zach-

wuiąc wolne prawo imsci panu wojewo-
dzie Połockiemu, panu y dobrodzieiowi
memu do ichmsciow panow żołnierzow
chorągwie imsci pana chorążego W.X.Lit.
tę solenną żalobę moją ku zapisaniu do
xiąg grodzkich Pinskiich podaie y proszę,
aby była przyięta y zapisana, што ест за-
писано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1666 г. № 13018
л. 163.

№ 369—1666 г. Января 20.

Перечень грабежей и насилій отъ Бѣло-
козацкой хоругви въ дер. Малые Орлы,
Пинскаго повѣта въ началѣ января 1666 г.

Prot. p. Semena Kozlakowskiego na
companiā p. Oskirki.

Лета отъ нароженя Сына Божого ти-
сеча шестеот шестдесят шостого, мца
Генвара двадцатого дня.

На вrade кгородском в замку гдарском
Пинском, передо мною Стефаном Викто-
рыном Туром, подстаростим Пинским, от
велможного его млсти пана Яна Кароля
Млоцкого, Пинского, Гелметского ста-
росты установленым, жаловал y оповидал
имсе пан Semen Kozlakowski, ziemianin
J. k. m. powiatu Pinskiiego, na imsci pa-
na Marcina Pomorskiego, porucznika imsci
pana Samuela Oskierkę, sędziiego ziem-
skiego Mozyrskiego y na cało chorągiew
Biało kozackā wyże pomienione, obżalowa-
ny pan Pomorski, przepomniawszy boiazni
Bożey y srogosci prawa pospolitego y win
w nim na takowych ludzi opisane, a nie
maiąc nigdy od żalobliwego sobie danego
do gniewu przyczyny, ale swey własney
woli, ktorzy przyciagnowszy z chorągwiā
sobie poruczono w powiat, nie wiedzieć z
czyiego ordynansu, a stanowszy stanowis-
kiem przez kilka dni we wsi Małych Orłach,
w Pinskiim powiecie będący, do plebaniey
Dawydgradeckiey należącey, z korey wsi
pomienionej obżalowany imse pan Mar-

cin Pomorski porucznik imsci pana Oskierki
z kapaniā swoiā naradziwszy się, roku te-
raznieyszego tysiąc szesceset szeszedziest
szostego, msea January szostego dnia, po-
pełniaiąc zbytek, nasłal mocno gwałtem na
maiętnosc y dwor żalobliwego we wsi
Dubey, w Pinskiim powiecie będącā, to-
warzystwo swoje z podteyże chorągwie swo-
iey Białey nieiakiegoś pana Kazimierza
Łuszczyka y drugiego pana Greskiego, przy-
dawszy im czeladzi swey własney tak też
czeladzi od caley chorągwie pacholikow
człowieka kilkadziesiat, imiona y nazwiska
obżalowanemu wiadome y znaiące, korego
towarzystwo z czeladziā, czyniąc dosyc woli
y roskazaniu y posłaniu imsci pana po-
rucznika swego, napadszy na dwor żaluiā-
cego gwałtownie, a oskoczywszy dwor ża-
huiącego do koła, pierwiey strzelanie, okrzyk,
hałas uczyniwszy, wrota do dworu gwałtownie
wybili y wyłamali, a żalobliwy nie
wiedząc ni oczym, usłyszawszy ten krzyk,
hałas, strzelanie y wrot wybiianie, wypad-
szy na podworze z izby, kto by takie gwał-
ty czynić chciał, wiadomosc wziął, a te
towarzystwo y posłance obżalowanego,
obaczywszy żaluiącego na podworzu, strze-
lać do niego poczeli, a widząc żalobliwy
zapał ich zły, a będąc strachem prze strzela-
nie ich nakarmiony, zdrowie swoje ze dworu
swego do lasu uchodząc, unosić musiał, a
te towarzystwo s pacholikami imsci pana
Pomorskiego, dobywszy się do dworu żalo-
bliwego, w korym nalazszy tylko małżankę
żalobliwego z dziatkami paniā Marynę
Strzeszkowskā Semienowā Kozlakowskā,
kora zbili, zmordowali y za zbitā porzu-
cili, kora od tego gwałtownego zbicia y
zranienia ich, będąc białogłowā brzemies-
nā, trzeciego dnia po tym zbicciu dziecie
musiała struc, po korym zbicciu takowym
małżonki żalobliwego, drzwi do komor tak
też y do swirnow powybiawszy, rzeczy
różne ruchome, to iest suknie samego ża-
lobliwego, tak też y samey żalobliwey,
strzelbę, srebro, cyn, miedz wszystkiego
tego na pięć set złotych polskich zabraw-
szy, do wsi Małych Orłow, do plebaniey

Dawydgrodeckiey należącey, do samego iegomsci pana Pomorskiego porucznika swego, który w tych Małych Orłach przez kilkanascie dni z chorągwią także plądrując te wies Małe Orły stał, wprowadzili, które te rzeczy wszystkie żałobliwego gwałtownie zabrane imść pan porucznik, kiedy do niego przywieziono, z kompanią swoją między się podzielili y na pożytek swoy obrocili, których wszystkich rzeczy żałobliwego zabranych na osobliwym regestrze czasu prawa pokazane y dowodzone y pokładane będą, a chcący żałobliwy pan Kozlakowski z obżałowanym imścią panem Marcinem Pomorskim porucznikiem imsci pana Oskirczynym prawnie o to wszystko czynić y do kogo prawo drogę ukaże, co się wszystko w tey żałobie pomieniło, prosił, aby ta żałoba iego do xiąg grodzkich Pinskiх była przyjęta y zapisana. При котором оповеданю, ставшы очевисто Янъ Липский, енерал повету Пинского, квитсвой реляційный с печатми своєю и сторсны шляхты и с подписомъ руки свое до книг кгородскихъ Пинских созналъ теми словы:

Jan Lipski, generał J. k. msci powiatu Pinskiego, zeznam tym moim rellacynym quitem, iż roku teraznieyszego tysiąc szescset szescdziesiąt szostego, msca January dziewiątego dnia, mając ia przy sobie stronę szlachtę pana Fiedora y pana Jana Olpinskiх, z ktoremi byłem użyty na sprawę od imsci pana Semena Kozlakowskiego do majątnosci y dworu imsci, do wsi Dubey, w powiecie Pinskim będącey, gdzie pan Semen Kozlakowski mnie generałowi y stronie szlachcie przy mnie będącey okazał dziecie małe, co pani małżonka imsci pani Maryna Strzeszkowska Semenowa Kozlakowska struła, które dziecie mienił bydz stałe od panow żołnierzow, posłanych od imsci pana Marcina Pomorskiego, porucznika imsci pana Oskirki, to iest od pana Kazimierza Łuszczyka y drugiego pana Greskiego y czeladzi im na to przydanych, także okazał na samey pani małżonce swey zbiecie kijami,

obuchami, gdzie ia generał widział na plecach po bokach rany sinie spuchłe na cieie, które zbiecie y zranienie mienił od wysz pomienionych osob, a do tego także okazał wrota wybite do dworu y posieczone, kłodki od komor y od swirnow pobite y popsowane, suknie swoje y pani małżonki swojey także mienił co ichmsc panowie żołnierze zabrali srebra, cyny, miedzi y strzelbę y inszych rzeczy niemało zabrawszy, gwałtownie do wsi Orłow Małych odprowadzili y na pożytek swoy obrocili. A tak ia generał, com widział y co mnie okazowano, to wszystko na ten moy quit rellacyny spisawszy z podpisem ręki mey y pod pieczęcią moią, y pod pieczęciami strony szlachty daię do xiąg grodzkich Pinskiх. Pisan roku, msca y dnia wysz pisanego. Jan Lipski generał Jego kr. msci powiatu Pinskiego. Которое оповедане и енералское сознате до книг кгородскихъ Пинскихъ естъ уписано.

Изъ акт. кн. Пинскаго градскаго. суда за 1666 годъ № 13018, л. 174.

№ 370—1666 г. Января 20.

Перечень обидъ и убытковъ отъ хоругви панцерной гетмана великаго княж. Литовскаго Павла Сапѣги въ имѣнїи Хомскѣ, Пинскаго повета.

Prot. iegomsci p. Dolskiego na iegomsci p. Anforowicza.

Мета от парожения Сна Бжого тисеча шестсот шестдесят шостого, мца Генвара двадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Стефаном Викторыном Туромъ, подстаростим Пинскимъ, од велможного его млети pana Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, ороwiadal y protestował się imse pan Jan Karol na Dolsku Dolski, podkomorzy powiatu Pinskiego, pułkownik Jego kr. msci,

za daniem sobie sprawy y wiadomosci od wojta Chomskiego Marka Kacha na imsci pana Władysława Anforowicza, czesnika Smolenskigo, porucznika y na wszystką kompanią chorągwie panczerney iasnie wielmożnego imsci pana Pawła Sapiehi, woiewody Wilenskigo, hetmana wielkiego W. X. Lit. o to, iż imsc pan porucznik y kompania tey chorągwie, namnieyszego na obseruantią prawa pospolitego, constitucy seymowych y artykułow wojskowych de disciplina militari opisanych, tudzież na ustawiczne żalującego w woysku z niemalym kosztem y z stratą substantiey perseuerowanie y usługi, nie mając respectu, niesłusznie swawolnie, bez żadnego niczyiego ordinansu y assignatiey, obżałowany imsc pan porucznik tey chorągwie pierwszy iędząc priuatnie przez majątnosc żalującego różne ubogim ludziom krzywdy czynił, a naprzod w tym roku tysiąc szescset szescdziesiąt piątym, msca Maia wtorego dnia, sam imsc pan porucznik nocował w miasteczku, na ten czas, biorąc pic y iesc sobie y dla koni, uczynił szkody na złotych cztery y groszy dwadziescia pięć, potym dnia szesnastego maia, iadąc nazad, pokarmował, na ten czas uczynił szkody na złotych dwa, groszy dwa, dnia osmnastego Julij do Wilna iadąc noclegował, na ten czas szkody uczynił na złotych szesc groszy dwadziescia osm, pieniędzy cztery, dnia dziesiątego septembra tenże imsc pan porucznik we wsi Zagrodnikach noclegował, a do miasteczka za czwiere mili przyiachawszy pokarmował, na ten czas szkody uczynił co wzięto w wiosce y w miasteczku na złotych trzynascie y pieniądze cztery, dnia siedmnastego septembra tenże imsc pan porucznik ruszywszy się z Pinska z consistency ordynował do Chomska dwuch towarzystwa, pana Bykowskiego y pana Bieleckiego dla pisania gospod na nocleg z chorągwią, ktorych musieli godzić, aby omineli miasteczko y wioski iako pan Bykowski y pan Bielecki, wzięwszy tę ugode deklarowali imieniem samego imsci pana porucznika sami od

siebie y od wszystkiew kompaniew, że iuz miasteczka y żadney wioski nie gabaiać ominać mieli, potym tegoż roku y msca dwudziestego dziewiątego dnia, nie pomniąc na wyciągnoną extorsieue ugode, sam imsc pan porucznik osobą swoią z chorągwią we wsi protestuiącego, nazwaney Woli Simonowskiew, w powiecie Pinskiem leżącej, do tegoż miasteczka należacey noclegował y różne krzywdy ubogim poddanym czynic dopuszczał w braniu gotowych pieniędzy, bydła różnego, zboża y fantow iako na osobliwym regestrze koźła rzecz iest specyfikowana, w tey wsi szkody uczynił, oprócz co iedli y pili sami, więtek do wozow na złotych trzysta dwa y groszy siedm, białogłową Fiedorową Dudczyną, czeladz pana Eysimonta obuchami zbili, zaledwo żywą zostawili, także pana Jana Mancewicza, który to ustawicznie sam przy dworze imsci pana podkomorzego zostaię, a żonę ma w tey wsi Woli Simonowskiew, gdy ze dworu przyiachal, dowiaduiąc się, co się w domu dzieie, tedy zaraz czeladz imsci pana porucznika konia mu wzięli y do wozu zaprzęgli, ktorego musiał, okupuiąc, dac czeladzi groszy dwadziescia, a potym skarżył samemu imsci panu porucznikowi, tedy imsc pan porucznik, miasto czynienia sprawiedliwosci, kazal samego wziac gwałtem z koniem y prowadził aż do noclegu, a nie dosyc ieszcze na tym mając, na większy kontempt imsci pana podkomorzego czyniac, powracaiąc znowu drugi raz do Pinska z Rusi idąc, w tymże roku tysiąc szescset szescdziesiąt piątym, msca decembra dziesiątego dnia, taż chorągiew; nad którą na ten czas był comendantem imsc pan Szpilewski, w Chomsku noclegowała y nocleguiąc nieznosne ubogim ludziom krzywdy czyniac, samych mieszczan y żydow biiąc y różne rzeczy gwałtem biorąc, iako na regestrze każda rzecz specyfikuię, szkody uczynili, oprócz pobitych mieszczan y żydow, na złotych sto dziewięćdziesiąt ieden y groszy piętnascie pieniędzy cztery. O ktore tedy takowe nad prawo pospolite w

dobrach załującego dziedzicznych poczynione szkody, exactie, a zatym o paeny prawne tak z imscią panem Anforowiczem porucznikiem iako y całą chorągwią iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wilenskiego, hetmana Wielkiego W.X.Lit. tam, gdzie prawo pokaże drogę chcąc prawem czynić protestujący dał tę protestacyą do xiąg niniejszych zapisac. Przy ktorym processie stanowszy oczewiscie generał powiatu Pinskiego zeznał rellatią w te słowa: Ja Matheusz Pawłowski, generał Jego kr. msci powiatu Pinskiego, zeznawam tym moim rellacynym quitem, iż będąc użytym od wojta Chomskiego, Marka Kacha do maiętnosci wielmożnego imsci pana Jana Karola z Dołska Dołskiego, podkomorzego powiatu Pinskiego, pułkownika Jego kr. msci, w Piskim powiecie leżącey, nazwaney miasteczka Chomska, gdzie będąc, zażywszy do siebie stronę dwoch szlachcicow, pana Jana Zakrzewskiego y pana Mikołaiia Tracewskiego, pierwey dnia osmnastego msca Julij roku tysiąc szescset szescdziesiąt piątego, za okazaniem tego wojta Chomskiego, widziałem mieszczanina Chomskiego Arciucha Pisarka zbitego, razy trzy krwią naciekłych, ieden na szyie, a dwa przez łeb, znac kanczkiem pobito, czwarty raz na plecach siniy spuchły, obuchem uderzony, ktore te zranienie mianował ten mieszczanin sobie stałe od czeladzi imsci pana Władysława Anforowicza, porucznika chorągwie pancerney iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W.X.L., z tey occasiey powiada, gdy mu ta czeladz iadącemu na drodze koła znowu pozabierali y na swoy woz wkładali, ktorych gdy nie chciał dac, oni go samego zbili y koła wzięli, na ostatek ieszcze do gospody zaprowadziwszy kiymi bić chcieli, aż musiał siermięgi odbieżec, ledwie się wykręciwszy z rąk tego czeladnika, ktory to onego trzymał y siermięga przy nim została. Potym dnia dwudziestego dziewiątego msca Septembra tegoz roku, z tą stroną szlachtą, będąc we wsi imsci

pana podkomorzego Pinskiego, nazwaney Woli Simonowskiey, widziałem białąglowę Fiedorową Dudeczyną zbitą, chorą leżącą, na niey razy na szyi kilkanascie sinich krwią naciekłych, znac kanczukami bitych, na głowie rana krwawa y na plecach dwie sinie spuchłe obuchem bite, mianowała sobie od czeladzi imsci pana Eysimonta, ktory to tam gospodę miał, także pan Jan Mancewicz na ten czas będącemu w tey wsi powiedział, iż nad to wszystko cokolwiek szkody miał w domu od czeladzi imsci pana porucznika, co na regestrze specyfikowano, ale ienom co przyiachał do domu, będąc na usłudze wielmożnego imsci pana podkomorzego, zaraz mi konia czeladz też wzięli, ktorego aż musiał odkupić, dawszy groszy, a gdym samemu imsci panu porucznikowi skarżył o to, miasto sprawiedliwosci barziey samego złaiał y na ostatek kazał wziac na swego konia y na nocleg za chorągwią prowadził. Tegoż roku tysiąc szescset szescdziesiąt piątego, msca Decembra dziesiątego dnia, za użytciem od tegoż wojta znowu do miasteczka Chomska, widziałem z tą stroną szlachtą na Fiedzku Lewonowiczu mieszczaninie y kowale Chomskim na łbie razy kilka krwawych bitych, ktore sobie mianował, iż to czeladz imsci pana Chrebtowicza, ktory to u niego gospodę miał zapisaną bili, także widziałem w domu tegoż mieszczanina piec rozbity y beczkę z warzywem rozsieczoną, mianował od czeladzi imsci pana Chrebtowicza. U drugiego mieszczanina Waska Bieszka w domu żonę iego widziałem chorą, barzo sturbowaną, ta powiedziała, iż czeladz pana Niewiarowskiego, czeladnik w sukni błękitney, przyszedszy do niey do chorey, począł około niey macac, szukac y z miesca zrugował, tamże co nalazł chleba, pirogow y groszy piętnascie pieniędzy wziął, a barziey samą zepchnowszy z ławy ztluk. Gdzie ia generał w tey sprawie z tą stroną szlachtą będąc, com widział y słyszał, to wszystko w ten moy rellacyny quit spisawszy, z podpisem mey ręki y z pie-

częścią moją także z pieczęciami strony szlachty do xiąg grodzkich Pinskiich podałem. Matheusz Pawłowski, generał Jego kr. mści powiatu Pinskiiego ręką swoją, Которое оповедане и енералское сознане до книг вгородскихъ Пинскихъ ест уписано.

Изъ актовой книги Пинскаго град. суда за 1666 г. № 13018 л. 176.

№ 371—1666 г. Января 20.

Перечень обидъ и убытковъ отъ казачьей хоругви гетмана великаго княж. Литовскаго Павла Сапѣги въ мѣстечкѣ Хомскѣ, Пинскаго повѣта.

Prot. iegomsci p. Dołskiego na chorągiew kozacką hetmanską.

Лета от нароженя Сна Бжого тисеча шестсот шестдесят шостого, мѣца Генвара двадцатого дня.

На враде вгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Стефаномъ Викторыном Туром, подстаростимъ Пинским од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцького, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, оповидалъ у protestował się imse pan Jan Karol na Dołsku Dołski, podkomorzy powiatu Pinskiiego, pułkownik Jego kr. mści za daniem sobie sprawy у плачливей скарги од mieszczan i żydow z miasteczka Chomska на imsci пана Bykowskiego iako commendanta у на wszystką компанію chorągwie kozackiey iasnie wielможного imsci пана wojewody Wilenskiego, hetmana wielkiego W. X. Lit., в порученствіе iegomsci пана Kosily będącą о то, iż ichмосе мнѣй dbając на srogosc prawa pospolitego, constituty seymowej, artykułow woyskowych у lekce považając uniwersał iasnie wielможного imsci пана hetmana wielkiego W. X. Lit. на ochronę tey majątnosci wydаны у nie respectując на samego imsci пана

podkomorzego Pinskiiego, pułkownika Jego kr. mści, że i sam в woysku з не малым kosztem у substantiey stratę zostaiе, niesłusznie, swawolnie у bez żadnego niczyiego ordinansu у assignatiey obżałowани ichмосе в року тysiąc szescset szescdziesiąt trzecim, mając sobie consistentią в dobrach duchownych, в powiecie Pinskiim leżących, то iest в miasteczku nazwanym Bezdzieżu, а poblizu sobie mając majątnosc imsci пана podkomorzego Pinskiiego, pułkownika Jego kr. mści, nazwaną miasteczko Chomsk у wsi до него należyте, не dosyc на tym mając, przed przysciem chorągwie, gdy czeladz ze znaczkiem на kwatery zaiachala, roznie на wioski imsci пана podkomorzego Pinskiiego naiezdżając, zabrali siana wozow sto czterdziecie szesc, inszych legumin, zboza, swini, owiec szkody iako każda rzecz в регестрзе specifikowana на złotych osmdziesiąt dziewięć, а у з chorągwią stanawszy на quaterach, до tego miasteczka Chomska sami ichмосе panowie товариство często bywaiąc у czeladz swoją posylając так umyślnie, iako przeiazdami różnych dni у miesięcy mieszczanom у żydom także poddanym tamecznym, poczawszy ode dnia siodmego, mscа February, aż до dnia znowu dwudziestego mscа Maia różne szkody у krzywdy в miasteczku у по wsiach czynили, naprzod imse pan Oleszkiewicz ze znaczkiem idąc wymogł з miasteczka ugody pieniędzmi, leguminami złotych siedmdziesiąt pięć groszy dziewięć polskich, potym stojąc на consistenty sam imse pan comendant wymusił ugody miodem, piwem, gorzalką, inszych legumin на złotych dwadziescia pięć, potym dnia dwudziestego piątego mscа Maia czeladz пана Korsaka, którzy mieli przystawstwo в Torokaniach, napadszy з wieczora до miasteczka, у mieszczanina tamecznego Huryna Slawutycza gwałtem wzięli wołow два, iako на ten czas cena onym była złotych czterdziecie pięć, krow dwie złotych trzydziecie pięć, powiadając то, że się в miasteczku gospo-

darz Torokanski chowa, a tego tam nie było, od teyże chorągwie czeladz ze znaczkem do Torokania na przystawstwo iadąc w miasteczku z Bezdzieża przyiachawszy, popaskę uczynili, ktorym woyt y żydzi dając pic, ieść samym y koniom, wydał złotych dziewięć y groszy osmnascie, dnia trzydziestego msca Marca pan Oleszkiewicz, iadąc do Wilna, noclegował w Chomsku, ten szkody uczynił złotych szesc, groszy osmnascie; tegoż pana Oleszkiewicza czeladz popiwszysię, gdy iuż sam pan spał, wzięli woyta za'leb gwałtem w nocy y wodząc po miasteczku od karczmy do karczmy, przymuszali, aby onym miód kupował, a gdy sam woyt upił się y s karczmy wynisc nie mógł, taż czeladz onemu z zanadry pndzy złotych iedenascie wyięli y wzięwszy nie wrocili, taż czeladz nazaiutrz iadąc z miasteczka na polu barana u pastuchow wzięli, cena onemu złotych dwa, groszy piętnascie, dnia siedmnastego msca Maia pan Swinarski y pan Hłasko, przyiachawszy z niemalą gromadą czeladzi w kilkudziesiąt koni, powiadając, że imsc pan commendant zesłał nas do miasteczka, abyscie opatrzyli trunkiem y leguminami, a gdy będziemy wychodzie z Bezdzieża, nie będziemy zagabac miasteczka y wiosek, ci panowie towarzystwo wymogli stacyie, do chorągwie odprowadzili, iedno z drugim na złotych czterdzieście trzy, groszy dziesięć, z miasteczka nie wyiezdżając przez dwa dni y dwie nocy, zaciagnawszy sobie muzykę piiąc wypili miodu y co ziedli sami, y konmi strawili, szkody uczynili złotych trzydziestci y dwa, groszy szesnascie polskich, y gdy iuż w miasteczku miodu nie stało, tedy pan Swinarski y pan Hłasko kazali czeladzi tego gospodarza Pawła Jaskowicza bic obuchami, aby zkad kolwiek miodu dostawał y mało go na smiere nie zabili. Dnia dwudziestego piątego msca Maia pan Szczuka y pan Stocki, iadąc za chorągwią, w Chomsku pokarmując uczynili szkody złotych pięć, a w drogę sobie wymogli od woyta y od żydow gorzałki,

ryb, soli, chleba, octu, pieprzu y tabaki wszystkiego iedno z drugim na złotych siedm, groszy dwadziescia ieden y wszystkich szkod ta chorągiew stojąc na consistency w miasteczku y na wsiach uczyniła złotych pięćset trzydziestci y groszy osmnascie. A nie dosyc na tym mając, że tak wiele szkody stojąc na consistency uczynili, a na ostatnią zgubę poddanych żalującego czyniąc, ieszcze w wiosce żalującego, nazwaney Sukacze, na noc z chorągwią stanawszy, takowe poczynili szkody: u Andrzeia Kucewicza zabili swini pięciore, cena onych po złotych trzy, złotych piętnascie, owsa szankow trzy, złotych siedm, groszy piętnascie, gryki szanek y osmina, cena oney złotych pięć, konopi czwierz, złotych dwa; u Iwana Deszki gryki czwierz, złotych dwa, groszy szesc, ięczmienia osmina, groszy dwadziescia pięć, w tey wsi szkody oprócz inszych legumin co iedli, ktorych się tu nie kładzie, złotych czterdzieście y cztery. Tedy wszystkich szkod od tey chorągwie mieszczanom, żydom y poddanym imsci pana podkomorzego Pinskiego, pułkownika J. kr. msci sumną złotych pięćset siedmdziesiąt cztery, groszy osmnascie. O ktore tedy takowe nad prawo pospolite w dobrach żalującego dziedzicznych poczynione exactie y szkody, a zatym o paeny prawne, tak z pomienionym towarzystwem y ze wszystką companią tey chorągwie tam, gdzie prawo pokaże drogę, chcąc czynic prawem, protestuiący dał ten proces do xiąg grodzkich Pinskiich zapisac. При котором оповеданю, ставшы очевисто Матеушъ Павловскій, енерал, квит свой реляційный порадкомъ правнымъ до книгъ городскихъ Пинскихъ созналъ теми словы: Ja Matheusъ Pawłowski, generalъ Jego kr. msci powiatu Pinskiego, zeznawamъ tymъ moimъ rellacynymъ quitemъ, iż roku teraznieyszego tysiąc szescset szescdziesiąt trzeciego, msca Maia dwudziestego dnia z stroną szlachtą, panemъ Janemъ Bielskimъ y panemъ Mikolaiemъ Kruhowskimъ byłemъ użytymъ od woy-

ta Chomskiego Marka Kacka maitnosci imsci pana Jana Karola Dołskiego, podkomorzego powiatu Pinskiego, rotmistrza J. kr. msci, w Pinskim powiecie leżacey, do tegoż miasteczka Chomska na zgladanie ran pobitego mieszczanina Chomskiego y na zuerifikowanie szkod poczynionych w tym miasteczku, gdzie ia będąc z tą stroną szlachtą, widziałem, za okazaniem przez tegoż woyta Chomskiego, tego mieszczanina Pawła Jaskowicza chorego leżacego, żupan na nim szablami we trzynastu miejscach poprzecinany, na ciele iego razy ciętych szablą szesc widziałem, a sinich spuchłych razow bitych y zliczyć trudno było, ktore te zranienie y posieczenie mianował sobie bydz stałe od czeladzi imsci pana Swinarskiego y pana Hłaska z rozkazania samych ichnsciow towarzystwa chorągwie kozackiey iasnie wielmożnego imsci pana hetmana wielkiego W. X. Lit. w poruczenstwie imsci pana Kosiły będącey, tamże woyt y żydzi Chomskie powiadali, iż od tey chorągwi, ktora w Bezdzieżu stała, porachowawszy wszystko, co dawali z miasteczka y co sami gwałtem zabierali po wsiach y w miasteczku szkody mają na złotych pięćset siedmdziesiąt cztery y groszy osmnascie. Gdzie ia będąc z tą stroną szlachtą, com widział y słyszał, wszystko w ten quit spisawszy, z podpisem mey ręki y z pieczęcią moją, także z pieczęciami strony szlachty, do xiąg grodzkich Pinskiх podałem. Matheusz Pawłowski generał Jego kr. msci powiatu Pinskiego. Которое оповедане и енералское сознане до книг кгородских Пинскихъ есть записано.

Изъ актовой книги Пинскаго городскаго суда за 1666 годъ, № 13018 л. 178.

№ 372—1686 г. Января 20.

Перечень убытковъ и обидъ отъ хоругви стражника войскъ великаго княжества литовскаго Владислава Халецкаго въ имѣнїи Телеханы, Пинскаго повѣта.

Prot. iegomsci p. Dołskiego na chorągiew iegomsci p. Chaleckiego.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесят шостого, мца Генвара двадцатого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Стефаном Викторином Туром, подстаростим Пинскимъ, от велможного его милости pana Яна Кароля Млоцкаго, Пинскаго, Гелметскаго старосты установленымъ, оровидаѣ у protestował się wielmożny iegomscъ pan Jan Karol na Dołsku Dołski, podkomorzy powiatu Pinskiego, pułkownik Jego kr. msci na towarzystwo chorągwie iegomsci pana Władysława Chaleckiego, стражника войск W. X. Lit., на panow Żyrkiewiczow, на pana Zatowskiego, на pana Nowickiego, на pana Podolskiego, на pana Dulewicza, на pana Odynca, на pana Sieleckiego, на pana Kozuna o to, iż ichmosc mając sobie consistentią w powiecie Pinskim, w miasteczku Łahiszynie, poblizu maitnosci żalującego nazwaney Telechany, w powiecie Pinskim leżacey, a nic nie respektuiąc na dobra ziemskie, dziedziczne, szlacheckie, na srogosć prawa pospolitego, constytucie seymowe y artykuły woyskowe mniey dbaiąc, roku terazniejszego tysiąc szescset szescdziesiąt piątego, różnych dni y miesienicy, pomieniona compania przez czeladz swoje różne poczynily krzywdy, naprzod dnia dwudziestego osmego Junia czeladz panow Żyrkiewiczow we wsi Krażach u Artuszychy wdowy w polu wzieni żyta kope, snopow dwadziescia, cena onego złotych szesc y groszy dwadziescia, таż czeladz u Andrzeia Michnowicza w polu żyta kop cztery, cena złotych dwadziescia, таż czeladz dnia dziesiątego Julij u Opanaso-

wicza Waska wzięli żyta snopow pięćdziesiąt, iarki snopow trzydzieście, cena złotych szesc, groszy siedm y puł, groch konmi strawiły, w czym szkody złotych pięć, dnia szostego awgusty u Andrzeia Szewca Krayskiego taż czeladz panow Żyrkiewiczow y cyrulika tey chorągwie żyta kope y snopow czterdzieście, to czyni złotych osm y groszy dziesięć, dnia siódmego awgusta taż czeladz panow Żyrkiewiczow u Konona Przymaka żyta kop dwie, złotych dziesięć, dnia czwartego awgusta taż czeladz iawnie eceses popelniając Iwana Skurycza na drodze przejowszy gwałtem onemu wydarli pndzy groszy piętnascie, uzdeczka groszy dwadziescia, ley groszy dwa, sierpów dwa groszy dziesięć, dnia piętnastego awgusta taż czeladz u Leona Łazukowicza żyta snopow dwadziescia pięć złotych dwa, groszy dwa y puł, we wsi Rzeczkach dwudziestego siódmego awgusta taż czeladz panow Żyrkiewiczow u Waska Pilipowicza owiec dwie, iedne młodo, drugą staro, cena onym złotych pięć, u Jermaka owce staro, złotych trzy, u Bendnarza owsa kope, cena złotych trzy, ienczmienia pułkopy, złotych dwa, groszy piętnascie, żyta snopow dwadziescia, groszy piendziesiąt, taż czeladz panow Żyrkiewiczow dnia trzydziestego awgusta czeladz pana Zatońskiego y pana Nowickiego y panow Żyrkiewiczow y pana Podoleckiego napadszy na trzodę bydła pod folwarkiem Rzeczyckim, wzięli owiec trzynascie, cena onym złotych trzydzieście dziewięć, we wsi Telechanach u Jaska Chołodowicza czeladz pana Dulewicza na trzodę bydła napadszy, wzięli owiec dwie, cenionych złotych szesc, tegoż dnia czeladz pana Odynca u Iwana Wichterowicza żyta kop dwie, cena onego złotych dziesięć, we wsi Krehlewiczach u Janka Makarowicza czeladz pana Sieleckiego, włazszy do kłunie, wzięli nocnym sposobem żyta trzecinnikow dwa, złotych dwanascie, pszenicy trzecinnik, złotych dziesięć, ienczmienia trzecinnik, złotych trzy y groszy dziesięć, bobu trzecinnik, złotych pięć, żyta snopow dwadziescia, groszy pięćdziesiąt, ku-

row dwoie, groszy dwadziescie, u Oheia czeladz pana Kremkowskiego żyta snopow trzydzieście, złotych dwa, groszy piętnascie, tegoż czeladz u Hołowki żyta snopow dwadziescia cztery, złotych dwa, znowu u tegoż żyta snopow czterdzieście, złotych trzy, groszy dziesięć, u Dmitra Hawryłowicza pana Odynca czeladz gryki kope, złotych dwa, groszy dziesięć, taż czeladz u Dawida Hawryłowicza żyta snopow dwadziescia, groszy pięćdziesiąt, u Dmitra kurow troie, złoty ieden, u Artiucha kura iednego, groszy dziesięć, u tegoż czeladz pana Kozuna siana kopie czterdzieście, złotych dwa, Waska Meleszczycza zbili, za ledwo żywego zostawili, u Parchoma piwowara czeladz pana Sieleckiego nocnym sposobem wzięli owiec troie złotych siedm, samego przyrequirowaniu owiec zbito, zmordowano, ledwo żyw został, teyże nocy u Chwiesia taż czeladz pana Sieleckiego byka nocnym sposobem wzięli, cena onemu złotych dziesięć, we wsi Hortelu u strzelca Hornolskiego y Motyla czeladz panow Żyrkiewiczow, napadszy na trzodę bydła wzięli owiec troie, złotych dziewięć, we wsi Wyhonoszczu Roholuty czeladz pana Dulewicza nocnym sposobem w chlewie wzięli owiec czworą starych, cena onym złotych dwanascie, na też chorągiew z tey włosci wzięto miasto ugody iałowice, złotych dwadziescia, gotowych pndzy złotych szesc y wszystkich szkod od tey chorągwie w Telechanskicy maiętnosci iako według rejestru czyni złotych dwiescie trzydziesci y groszy sidm, osobliwie także w maiętnosci żalującego iegomsci pana podkomorzego Pńskiego, pułkownika Jego krol. msci nazwaney miasteczku Chomsku trzy chorągwie towarzystwo wymusili ugody złotych dwadziescia siedm, groszy dwadziescia, tey y wszystkich szkod od tey chorągwie poddani żalującego maiętnosci Telechanskicy y mieszczenie Chomsey mają poczynionych na złotych dwiescie pięćdziesiąt osm. O ktore tedy takowe szkody, nad prawo pospolite w dobrach żalującego dziedzicznych poczynione exactie y szkody, a zatym o peny

prawne tak z samym iegomscią panem Maleckim, strażnikiem woysk W. X. Lit. iako y kompanią pomienioną tey chorągwie tam gdzie prawo drogę ukaże chcąc czynić prawnie, protestuiący dał ten proces do xiąg grodzkich Pinskiich zapisać, што есть записано.

Изъ акт. кн. Пинскаго городского суда за 1666 г. № 13018, л. 186.

№ 373—1666 г. Января 20.

Перечень убытковъ и обидъ отъ хоругви козачьей подкоморія Мозырскаго Обуховича въ мѣстечкѣ Хомскѣ, Пинскаго повѣта въ маѣ 1663 г.

Prot. iegomsci p. Dolskiego na chorągiew p. Komorowskiego.

Лета отъ нароженя Сына Божого тисеча шестъ сотъ шестьдесятъ шестого, мѣца Генвара двадцатого дня.

На враде кгородскомъ в замку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Стефаномъ Викторыномъ Туромъ, подстаростимъ Пинскимъ, отъ велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленнымъ, жаловалъ y protestował się iegomosc pan Woyciech Stanisław Czerminski dozorca od iego msci pana Jana Karola z Dolska Dolskiego, podkomorzego powiatu Pinskiiego, rotmistrza Jego kr. msci maiętnosci Chomskiej, Zabierza, ymieniemъ samego imsci pana podkomorzego Pinskiiego na iegomsci pana Krzystopha Komorowskiego, iako komendanta y na wszystko kompanią chorągwi kozackiey iegomosci pana Obuchowicza, podkomorzego powiatu Mозырского, rotmistrza Jego kr. msci, o to, iż iegomsc pan Kommedat z chorągwią ruszywszy sie z stanowiska swego, to iest z Motola, miasteczka w Pинскимъ powiecie leżącego, a nie zachowuiąc się podługъ права pospolitego y artykułowъ woyskowych, roku terazniejszego tysiąc szescset

szeszedziesiątego trzeciego, mscia Maia dwudziestego trzeciego dnia, do miasteczka Chomska iegomsci pana podkomorzego Pinskiiego, nazwanego Chomska, w Pинскимъ powiecie leżącego, przyszedszy ieszcze przed południem, gospody rospisawszy, stanolъ na noc y nocleguiącъ różne krzywdy y cieniary ubogimъ mieszczanomъ y żydomъ, także y poddanymъ tamecznymъ dopuszczałъ czynić, tegożъ dnia czeladz s pod teyże chorągwie samemu iegomsci panu komendantowi ymiony y przezwiskami, czyia y ktorego towarzystwa, wiadomi, do dworu Zabierza, napadszy bez dania żadney przyczyny y nie daiącъ o sobie żadney sprawy, samego iegomsci pana Czerminskiego, na podworzu potkawszy, pierwi słowy nie ucciwemi, a potymъ y obuchami udespektowali, potymъ koni dwoie z wozow, co na robocie dworney byli, powyprzęgali y pobrali, trzecią klacz z brony wyprzęgszy wzieni, tamże napadszy pode dworemъ woła poddanemu tamecznemu Iwanowi Hryszkiewiczowi, wartego złotychъ dwadziescia wzieni, baranowъ dwornychъ szesc, cena imъ złotychъ piętnasce wzieni, a gdy iegomsc pan Czerminski nie mogącъ nic u tey czeladzi uprosić, iachałъ do pana komendanta, przekładaiącъ skargę o swoią pomiesioną od tey czeladzi obelgę y o pobranie koni, y baranow, y wołu, tedy imsc pan komendant miasto czynienia sprawiedliwosci sam od siebie y w oczachъ iegomsci kompania w tey gospodzie u pana komendanta będąca wszyscy ogulemъ okrzyknawszy barzo słowy nie ucciwemi znieważyli, rosказuiącъ, aby koniecznie beczka miodu do gospody sameму panu komendantowi dał, aby żydomъ rosказалъ dac; widzącъ iegomsci pana Czerminskiego takową deklaracyą iegomsci pana komendanta y kompani z niszczymъ odiachacъ musiał, a nie dosycъ natymъ mającъ iegomsc pan komendantъ wyszedszy s tego miasteczka z chorągwią, a pobrawszy w dobrachъ duchownychъ y krolewskichъ ugody, nie pamiętaiącъ nic na srogoscъ prawa pospolitego, konstytucyey seymowe y

artykuły wojskowe, ani na uniwersał iegomsci pana hetmana W. X. Lit., na ochronę tej majątności wydany, nie respektując y na samego iegomsci pana rotmistrza, który że y sam w woysku zostaje, we wsi iegomsci pana rotmistrza, nazwaney Woli Simonowskiey, we wsi Simonowiczach do tego miasteczka należących stał, tamże w tych wioskach, stojąc z chorągwią, uczynił szkody, oprócz co iedli a pili, braniu baranow y innych legumin od chłopow w wytrawieniu zboża y ogrodow uczynił szkody na złotych sto trzydziestcie pięć, groszy osmnascie polskich, u miasteczku uczynił szkody, oprócz co iedli y pili, w braniu różnych napoiow do wozow y gotowych pndzy z gospod, od żydow y od mieszczan złotych sto y cztery, groszy siedmnascie polskich, osobliwie też czeladz od teyże chorągwi w wiosce tegoż imsci pana rotmistrza y do tegoż miasteczka należącey, nazwaney Perespie, napadszy gwałtem do pastuchow, wzięli wołu iednego za złotych dwadzieścia trzy, krow dwie za złotych dwadzieścia szesc, baranow dwa złotych pięć, y gdy proszono sprawiedliwosci u imsci pana komendanta, nie chciał uczynic y w gospodzie swoiey y drugich towarzystwa szukac nie pozwolił, znac że samego imsci było konie te, aż na drugim noclegu zaledwo powracał. O ktore takowe szkody y takowy popelniony exces iegomsc pan Czerminski oznaymiwszy imsci panu podkomorzemu Pinskiemu, rotmistrzowi Jego kr. msci y zostawiwszy salwe u sądu należytego prawem czynic, dał ten proces do xiąg grodzkich Pinskiach zapisać.

Jakoż y generał powiatu Pinskiego, stanowszy oczywiscie, zeznał relacją w te słowa:

Ja Mateusz Pawłowski, ienerał Jego kr. msci powiatu Pinskiego, zeznam tym moim relacynym quitem, iż roku terazniejszego tysiąc szescset szeszedziesiąt trzeciego, msca Maia dwudziestego szostego dnia, z stroną szlachtą, panem Janem

Krulowskim y panem Szymanem Parzewskim, będąc użyty od iegomsci pana Woyciecha Czerminskiego, dozorca od iegomsci pana Jana Karola z Dolska Dolskiego, podkomorzego powiatu Pinskiego, rotmistrza Jego kr. msci majątnosci Chomska, do miasteczka Chomska y wsi do niego należących na zweryficowanie poczynionych szkod, tak w samym miasteczku y w wioskach do tego miasteczka, należących od kompani chorągwi kozacki imsci pana Obuchowicza, podkomorzego powiatu Mozyrskiego, gdzie przy bytnosci mnie ienerała y strony szlachty przy mnie będącey, czynił woyt Comski Marko Kaeko y żydzi Chomskie rachunek, pod sumnieniem powiedzieli, iż w miasteczku iegomsc pan Krzysztoph Komorowski, komendant chorągwi imsci pana podkomorzego Mozyrskiego, stojąc z chorągwią uczynił szkody, iako w procesie położyli, także we wsi Woli Simonowskiej y w Simonowiczach stojąc z chorągwią poddanym tylko iegomsci pana podkomorzego na złotych czterdziestci, w Perespie wzięli wołu iednego za złotych dwadzieścia szesc, baranow dwa, złotych pięć y wszystkich szkod od tey chorągwi pokazalosię w miasteczku y w wioskach na złotych trzysta dwadzieścia siedm, groszy pięć. A tak ia ienerał com widział y słyszał w tey sprawie będąc, to wszystko w ten moy kwit spisawszy, s pieczęcią moią, strony szlachty do xiąg grodzkich Pinskiach podałem. Mateusz Pawłowski, ienerał Jego kr. msci powiatu Pinskiego. Которое оповедане и енералское сознание до книг кгородских Пинских есть уписано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1666 г. № 13018, л. 88.

№ 874—1666 г. Января 25.

Заявление отъ имени Ошмянскаго ловчаго Яна Велички о нападеніи землянина Яна Пожарицкаго подъ видомъ Московскаго отряда, на подданныхъ его им. Хоронева, Мстиславскаго повѣта, 13 Января 1666 г.

Жаловал и оповедал урядник его млсти пана Яна Величка, ловчаго Ошмянскаго и пани малжонки его млсти, ей млсти пани Катарыны Вашкевичовны, урожоный Андрей Василевский имениа их млсти Хороневское, у воеводстве Мстиславском лежачое, в небитности в сем краю Бялоруским их млстей панов своих, на землянина его кор. млсти воеводства Мстиславскаго, на его млсть пана Яна Пожарицкаго такимъ способом, иж его млст пан Пожарицкий, в небитности их млстей панов моих, в року теперешнем тисеча шестсот шестдесят шостого, мца Генвара з дня трынадцотого на день чотырнадцатый, в нocy могло быт годин сколко в нocy, не памѣтаючы ничего на боязнѣ Божю и срокгост права посполитого, на таковых кгвалтовников описаное, того року, мца и дня вышѣ мененого, наславшы моцно кгвалтом на вышѣ менованую маетност их млстей пановъ моихъ слуг дворных, бояр и подданных своих з разным оружем до бою належачим, о которых именах и назвисках сам его млст пан Пожарицкий лепей ведает и называти умеет, под претекстем московским, тая челяд, боярове и подданные его млсти, которых могло быт о шестдесят чоловека, або и болшѣ, яко то в нocy и с перестрахи зличит не могли, бо розумели, же Московский люд напал, же волали «Царов, царов», тогды тое нocy наподшы найпервей поймали мужиков пять, меновите: Саву Максимовича, Парфена Максимовича, третего коваля, четвертого сына Максимового, пятого брата войтового Демида, которых тых под-

данных их млстей пановъ моих поймавшы, тиранско а не литостиве збившы, змордовавшы, мил полторы босых и в одных копулях з собою провадили до имениа пана своего, названого села Меншого Хоронева, у воеводстве Мстиславском лежачого, которых через цалую нocy там у себе держучы, розные пакости им выражали и пофалку на его млст пана моего учынили, же мы не задолго и пана вапого будем такъ водит, а потом их пустили; при котором такомъ кгвалтовном наезде и бою в безправный грабеж тые слуги, боярове и подданные его млсти узали збожя розного панов моих, жита чвертей пул сема меры мстиславское, у войта узали вепра кормного забитого, который стсяль шести копъ грошей литовских, у Ивана Максимовича узали коня шерстю гнедого, коштоваль копъ петдесят грошей литовских, у войта меду дворного панского узали пудовъ два, на он час пуд куповано по шест копъ грошей лит., у молодежи войтовое обервали з шыи лшнур денег московскихъ, на которомъ было тридцат копеекъ, у Савиное молодежи урвали мошну з грошми, в которой было грошей петнадцат, у войтового брата взяли топор, коштоваль золотых два, ножев два, коштовали грошей дванадцат, поесовъ два коштовали пулкопы и шест грошей литовских, уздечка коштовала грошей двадцат чотыры, соли кварть три, коштовала грошей чотырнадцат. Не досит на томъ же таковой учынокъ кгвалтъ и рабоване пополнвшы, але еще потомъ знову тогож року, мца генвара шестнадцотого дня челяд свою дворную власную знову у тых же подданных панов моих Хороневских в безправный грабеж узали, у самого войта грошей платовыхъ панских выбранных од подданныхъ копъ чотырнадцат. О который таковой кгвалтовный и безправный наезд и грабеж их млст панове мои з ним паномъ Пожарицким у суду належного правне мовит и шкод

своих доходит не занежают, а на сес час тот пан Василевский в особе их млстей пановъ своих просил, абы сее оповедане и жалоба до книг кгородских Мстиславских была записана.

Року «хдз» (1666), мца Генвара «» (25) дня на враде оповедано. М. Козиоль.

Изъ актовъ книги Мстиславскаго уѣзднаго суда за 1666 годъ, № 2/1418 л. 7.

№ 375—1666 г. Января 25.

Заявленіе капитана Янковскаго о вооруженномъ нападении на его хоругвь, во время остановки на ночлегъ въ селении Граняхъ, Пинскаго повѣта, помѣщика этого селения князя Стефана Четвертинскаго 15 янв. 1666 г.

Prot. p. Jankowskiego kapitana na Czetwertenskiego.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят шестого, мца Генвара двадцаг пятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Стефаном Викторыном Туром, подстаростим Пинскимъ, от вельможного его милости пна Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, жаловаъ, опowiadaъ y soleniter protestowaъ imsc pan Samuel Jankowski, kapitan Jego kr. msci na iasnie wielmoznego iegomsci xzcia pana Stefana Czetwertenskiego o to, iż roku terazniejszego tysiac szescset szescdziesiąt szostego, msca January piętnastego dnia, chorągiew iegomsci pana Jankowskiego szła na stanowisko na chleb do Swaryczewicz, wsi wielmoznego iegomsci pana starosty Pинского y iako w ciągнieniu nocleg obiaъ we wsi Hраниach, w maiętnosci xzcia iegomsci Czetwertenskiego stanęła nocować, gdzie ani chleба, ani żadney rzeczy nie wzіeli y szkody nie czynili, wszystko swoje z wozow іedli y pili, a gdy tylko się położyli bezpiecznie, nie spodziewaiąc się na siebie żadnego

przyпадку, tamże xże imsc w samą pułnoc z ludem służałym y z dragonią o kilka set człowieka y chłopow s kosami włosc wszystko zgromadził tey, a prawie nieprzyiacielską napadszy na gospodę porucznikowo na ymie Michała Szmęta na śmierć zabili, dragoniy pacholikow dziesięć pozacinali, potłukli, koni trzydziesięć szesc wzіeli, muszkietow trzydziesięć siedm, kulbak piętnascie, barwy dwie, płaszczow trzynascie, botow par osm, kuntuszow pięć, siermięgow trzydziesięć, kozuchow trzydziesięć szesc, sukna łocki dwadziesięć szesc, płotna różnego łocki dwіescie trzydziesięć dziewięć, gotowych pndzy złotych osmset, wozow z prowiantem czterynascie, samemu imsci panu Kapitanowi w fantach, w różnych rzeczach na złotych dziewięćset, pani kapitanowey w szatach, w kleynotach na złotych dziewięćset, spraw, obligow, reiestrow na złotych szesc tysięcy y innych rzeczy nie mało, tedy to wszystko xiąże imsc pozabieraъ y oddawaъ nie chce, a żałuiący iegomosc pan kapitan, maiąc takową obelgę tudziesz krzywde y szkodę, tak o zabicie porucznika szlachcica Michała Szmęta, o posięczenie dragoniy, o zabranie rzeczy, koni, pndzy, wozow, muszkietow, co sie wyszey pomieniło, chcąc z xiążeniem iegoinscią prawem czynie y tego wszystkiego na imsci y dobrach iegomsci dochodzic, na ten czas te swoje solenno żalobe daъ zapisaъ. Pry котором оповеданю тогож року, мца и дня ставшы очевисто Казимер Сачковский, енепал Его кор. млсти повету Пинского przyзнал в тые слова:

Ja ieneraъ, na podpisie ręki mey niżey mianowany, czynie wiadomo tym moim relacyinym quitem, iż roku terazniejszego tysiac szescset szescdziesiąt szostego, msca January siedmnastego dnia, maiąc ia przy sobie strone szlachte pana Romana Sernickiego a pana Jana Ostrowskiego byłem wzienty na sprawe od imsci pana Samuela Jankowskiego, Kapitana Jego kr. msci do wsi Swaryczewicz, w powiecie Pинским leżącym będącey, gdzie

za przybyciem moym ieneralskim s tą stroną szlachtą widziałem dragunow dzieściu ranionych, bitych, ktoremu łeb, ktoremu głowę przecięto, mianowali te zbiecie swoje od iasnie wielmożnego xcia Stefana Czetwertenskigo za napadnieniem na chorażiew w nocy na noclegu we wsi Hra-niach wojewodstwie Wołyńskim leżącym będące, przy którym zbieciu y porucznika na smierec zabito na ymie Michała Szmeta y ciała nie wydana, a strzelbe wszystko, wozy, konie, pndzy y inne rzeczy, ktore w procesie iest mionowane, pozabirano, co imse pan kapitan mną ieneralem y stroną szlachtą swiadczył y opowiadał, to wszystko czasu prawa szyrey będzie dowodzone. A tak ia ienerał w tey sprawie s to stroną szlachtą przy mnie będącą, com widział y słyszał, to wszystko w te moją relacją spisawszy, s pieczęcią moją y spodpisem ręki mey także pieczęciami strony szlachty ku zapisaniu daię y przyznawam. Pisan roku, msca y dnia wysz mianowanego. Казимер Сачковский енерал Его кор. млости. Которое оповедане и енералское сознане до книг кгородских Пинских ест уписано.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1666 годъ № 13018, л. 215

№ 376.—1666 г. Января 27.

Универсалъ гетмана польнаго великаго княжества литовскаго Михаила Паца съ освобождениемъ имѣній Пинскихъ иезуитовъ отъ всякихъ военныхъ поборовъ и постоевъ.

Akt. uniwersalu iegomsci pana hetmana ochrony dobr oycow iezuitow.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят шостого, мца Февраля двадцат четвертого дня.

На враде кгородском в замку гдарскомъ Пинском, передо мною Стефаном Викторыном Туромъ, подстаростим Пинским, от велможного его млости пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, постановившысе

очевисто ксендзъ прокуратор колеиумъ Пинского Социетатис Езу подал ку акътыкованис до книг кгородских Пинских универсал ясне велможного его млости гетмана полного вел. княз. Лит. в речы в нем нижей выраженой писаный, который слово в слово так се в себе мает:

Michał Kazimierz Pac, wojewoda Smolenski hetman polny W. X. Lit. Wszytkiemu in genere rycerstwu woyska Jego kr. msci chęci me towarzyskie zaleciwszy, conformując się do prawa pospolitego y artykułow woyskowych, ktore dobra fundaty szlacheckiey ichmsciow oycow Jezuitow kolegium Pинского od wszelakich ciężarow woyskowych uwalnia, mieć chęć y z władze mey hetmanskiey serio upominam, aby żaden z wmsciow w dobrach ichmsciow, nazwanych Duboia, Podhacia, Brodnica, Ohowo, Odryżyn, Horki, Albrychtow noclegow y pokarmow nie odprawowali, ugod, stacyey, prowiantow y podwod brać y wymagac nie ważył się, zakazawszy czeladzi swey zabiegow czynić y poddanych tamecznych exactiami obciążać pod surowym w artykułach woyskowych opisanym karaniem, ktore in contrauenientes niechybnie na gardle extendowane będzie, a ponieważ ea processit insolentia yż y na uniwersaly hetmanskie niektorzy nie dbaia, tedy daię moe następujących na ten uniwersal y zabiegami bezprawia czyniących tamecznym poddanym pacholików brać y związanych do sądu pospolitego woyskowym odsyłać, a gwałtem następujących vim vi reprimere y chęć mieć, aby ten uniwersal niebył miany za pospolity. Dat w Wilnie, dnia dwudziestego siódmego January, tysiąc szescset szescdziesiąt szostego. У того универсалу пры печате притисненой подписе руки тыми словы: Michał Pac wojewoda Smolenski hetman polny W. X. Lit. Который тот универсалъ за поданемъ его до книг кгородскихъ Пинскихъ ест уписан.

Изъ акт. кн. Пинскаго град. суда за 1666 г. № 13018 л. 329.

№ 377—1666 г. Января 30.

Предписаніе гетмана польнаго великаго княжества Литовскаго Михаила Паца на имя коменданта Пинскаго замка, пана Шпилевскаго, съ воспрещеніемъ производить съ Пинскихъ торговыхъ людей разные незаконные поборы.

Akt. uniwersału iegomsci pana hetmana do p. Szpilewskiego comendanta.

Лета от нароженя Сына Божого тысеца шестсот шестдесят шостого, мца Февраля девятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинским, передо мною Стефаном Викъторыном Туром, подстаростим Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, постановившысе очевисто козак ясне велможного его млсти пана Михала Казимера Паца, воеводы Смоленского, гетмана полнаго вел. княз. Литов., универсалъ его млсти до его млсти пана Шъпилевскаго, суди полкового, в речы в нем шырей выражоной писаный, ку актыкованю до книг кгородских Пинских подал в тые слова:

Michał Kazimierz Pac, woiewoda Smolenski, hetman Polny W. X. Lit. Imsci panu Szpilewskiemu, sędziemu pułkowemu chęci moie. Dochodzi mie wiedziec, że wm. nienależnie na urząd swoy od mieszczan y żydow Pinskiх wymagasz exactie czynili targowe, czego wm. usurpowac sobie nie powinien, bo to miasto nie bazar obozowy. Upominam tedy, aby wm. dosc ciężaru mającym obywatelom miasta Pinskiego przez te exaccie nie przidawał uciążenia, gdyż by o to przyszło wm. scisle u sądu odpowiadac. Dai dnia trzydziestego Januarij, anno tysiąc szescset szescdziesiąt szostego w Wilnie. У того универсалу пры печати прытисненой, подпис руки тыми словы: Michał Pac woiewoda Smolenski, hetman

polny W. X. Lit. Который тот универсал за поданемъ его и прозбою до книг кгородских Пинских ест уписанъ.

Изъ актовой книги Пинскаго гродскаго суда за 1666 годъ № 13018, л. 285.

№ 378—1666 г. Января 30.

Универсалъ гетмана польнаго великаго княжества Литовскаго Михаила Паца съ предписаніемъ о роспускъ хоругви полковника Кальштына.

Akt. uniwersału iegomsci p. hetmana do pułku p. Kalsztyna.

Лета от нароженя Сына Божого тысеца шестсот шестдесят шостого, мца Февраля девятого дня.

На враде кгородском в замку гдарском Пинском, передо мною Стефаном Викъторыном Туром, подстаростим Пинским, от велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленым, постановившысе очевисто козак надворный подал ку актыкованю до книг кгородских Пинских универсалъ ясне велможного его млсти пана Михала Казимера Паца, воеводы Смоленского, гетмана полнаго вел. княз. Литов. в речы в нем шырей выражоной, до его млсти пана Каштеля, оберштера Его кор. млсти писаный, который уписуючы в книги слово в слово так се в себе мает:

Michał Kazimierz Pac, woiewoda Smolenski hetman polny W. X. Lit. Imsci panu Kalszteynowi, oberszterowi Jkr. msci, a w niebytnosci comendantowi y wszystkim oficerom tegoż regimętu chęci me. Ponieważ wm. ciągnieniem chodząc skargi y płacz ludzki zaciągac na sie zwykliscie y iako do obozu blisko przeszley pory z ludzmi nie przyszliscie, tak ani na stanowisku pro die w ordynansie prefixo staneliscie, ani dotąd wszystkie chorągwie są na mieyscu, bo dwie ciągnieniem krażą, a przytym mimo iniunctią moię z dobr imsci pana

starosty Piskiego nie ustapiliscie, tedy za te wszystkie excessa y nieposluszestwa, iakoscie wm. w paeny w artykułach woyskowych wyrażone popadli, tak gdy miodniesioną iest o woli J.k.m., żebym chorągwie nad pewny comput woyska zbywające pozwiiał, daie ten ordynans, mieć chcąc z władze mey hetmanskiey, abyscie wm. regiment ten zwineli y za doysciem tego listu iako oficerowie tak zoldaci, aby ex nunc rozspraweni byli pod garłem przykazuie, za krzywdy y szkody skuteczną satisfactią macie wm. uczynić, a imśe pan oberszter dla usprawiedliwienia się przed sąd moy stawić sie powinien, na zastugi zas z skarbu Rzptej należące temuż regimentowi winne assecuratią posyłam. Dat w Wilnie, dnia trzydziestego January tysiąc szescset szescdziesiąt szostego. Po wydaniu tego ordynansu doszła mie wiadomość, żeście wm. proprią ausu na Wołyn webrneli y ciągnieniem bawiąc się, różne szkody y aggrauatie poczynili, za czym posyłam pozwy po wm., abyscie w tey sprawie usprawiedliwili przed sądem moym, do ktorego na terminie stawać wm. macie, a regiment zaraz za doysciem tego listu ma być zwiniony. У того универсалу пры печати прытисненой подпис руки тыми словами: Michał Pac, wojewoda Smolenski, hetman polny W. X. Lit. Который универсалъ за поданемъ его до книг кгородских Пинских ест уписанъ.

Изъ акт. кн. Пинск. грод. суда за 1666 г. № 13018, л. 285.

№ 379—1666 г. Февраля 21.

Донесение вознаго по дѣлу объ ушедшихъ на военную службу и скрывшихся подъ хоруговью кн. Полубинскаго, подданныхъ подчашинной великаго княж. Литовскаго княжны Радивиль изъ м. Давидгородка.

Rel. w sprawie Dawydgrodeckiey z p. Kulewskim rotmistrzem.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят шостого, мца Февраля двадцать первого дня.

На враде кгородскомъ в замьку гдарскомъ Пинскомъ, передо мною Стефаномъ Викторыномъ Туромъ, подстаростим Пинским, од велможного его млсти пана Яна Кароля Млоцкого, Пинского, Гелметского старосты установленымъ, ставшы очевисто Янъ Липский, енераль повету Пинского, квит свой реляційный с печати своею и стороны шляхты, и с подписомъ руки свое до книг кгородских Пинских созналъ в тые слова:

Ja Jan Lipski, ienerał Jego kr. msci powiatu Piskiego, zeznam tym moym rellacynym kwitem, iż roku teraznieyszego, tysiąc szescset szescdziesiąt szostego, msca February piątego dnia z stroną szlachtą panem Moysieiem y panem Janem Olpinskiemi byłem użyty na sprawę niżej mianowaną do zamku jasnie oswieconey xiężny ieymsci paniey podczaszyney W. X. Lit. Dawydgrodka, w powiecie Piskim leżącego, od iegomsci pana Jana Ramulta, za ktorego posłaniem iezdziłiśmy z iegomscią panem Stefanem Szostakowskim sługą xiężny ieymosci do chorągwie wielmożnego iegomsci pana Polubińskiego, pisarza polnego W. X. Lit. pieszey, nad którą zostaie rotmistrzem iegomse pan Kulewski, prosząc o wydanie pewnych winowaycow poddanych xżny ieymsci na ymie Mikołaiа Janowicza, Bohdana Barbarki y Semena Lesiewicza z Wellemicz, którzy pod tą uciekszy z Grodka zostaią chorągwią. Tamże za przybyciem naszym dnia siodmego tegoż February do miasteczka Pohosta, w Piskim powiecie leżącego, maiętnosci dziedziçney iehmsciow panow Stetkiewiczow, zastałiśmy pomienionego iegomsci pana Kulewskiego, rotmistrza tey chorągwie y przy nim mianowanego Mikołaiа Janowicza, mieszczanina Grodeckiego, oczewisto znalazzy oddaliłiśmy list od imsci pana Ramulta pomienionemu panu rotmistrzowi, prosząc o wydanie wysz mianowanych

winowaycow, który pan rotmistrz upewniwszy nas, że tak tego Janowicza, kotregośmy przy iegomsci zostali, iako y tych dwuch Barbarkę y Welemiczana, kturzy zostaią pod chorągwią, miał nam wydac, kazał nam iechac za sobą do chorągwie, która stała we wsi Bohdanowce, do teyże maiętnosci Pohosta przynależącej, gdzie gdyśmy przyiachali dnia osme-go February y zastawszy pod chorągwią tych winowaycow, o wydanie onych upraszali iegomsci pana rotmistrza, tedy iegomosc pan Kulewski rotmistrz tey chorągwie nie tylko tych winowaycow poddanych xiężny iey msci nie wydał, ale y responsu nam do iegomsci pana Ramulta na pisanie iegomsci nie dawszy, samych z confuzją odprawowac poczoł, zaczymy sprawuiąc sie według prawa y zleconey sobie informatiey, samemu iegomsci panu Kulewskiemu oczewisto tych winowaycow we szesciu dziesiąt tysięcy kop groszy litewskich na skarb krola iegomsci y Rzeczy pospolitey przyparęczyliśmy, ktorego przyparęczenia ten moy kwit rellacyny z pieczęciami moią i stroiny szlachty, y z podpisem ręki mey do xiąg grodzkich Pinskiх ku zapisaniu zeznawam. Jan Lipski, ienerał Jego kr. msci powiatu Pinskiego. Который квити реляційный за признаньем енеральским до книгъ кгродскихъ Пинскихъ естъ уписанъ.

Изъ актовъ книги Пинскаго град. суда за 1666 г. № 13018, л. 321.

№ 380—1666 г. Мая 29.

Ордеръ гетмана польнаго великаго княж. Литовскаго Михаила Паца, съ назначениемъ скарбника Кричевскаго, ЯнаБу гаенна, полковникомъ надъ хоругвями, бывшими подъ командой Сурина

Aktykowanie ordinansu iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Smolenskiego, hetmana polnego W.X.Lit. do iego

msci pana Jana Buhaienka, skarbnika Krzyczewskiego, pułkownika Jkmsci ochoczego wydany

Лета от нароженя Сына Божого тысеца шестьсотъ шестьдесятъ шостого, мца августа второго дня.

На враде кгродском в замьку гдарьскомъ Миньскомъ, передо мьною Мартиномъ Казимеромъ Володьковичомъ, городьничымъ и подьстаростимъ Миньскимъ, постановивъшысе очевисто его милость панъ Юрей Герьманъ, товаришъ хоруговьи его млсти pana Бугаенька, скарьбника Крычевьского, пулковьника его кор. млсти охочого, покладалъ ку акътыкованью до книгъ орьдынансъ ясне велможьного его мл. пна воеводы Смоленьского, гетмана полнаго вел. княз. Лит. до его млсти пна Бугаенька выданный на речъ в немъ в середине нижей выражоную, просечы, абы тотъ орьдынансъ был до книгъ кгродскихъ Миньскихъ акътыкованъ и уписанъ, который уписуючы у кьниги слово до слова так се в себе мае

Michał Kazimierz Pac, wojewoda Smolenski, hetman polny Wielkiego Xięstwa Litewskiego. Urodzonemu panu Janu Buhaienkowi, pułkownikowi ochoczemu Jego kr. msci, skarbnikowi Krzyczewskiemu. Po zaleceniu chęci moich, daie waszmosci ten ordinans, abys waszmosc obiowszy chorągwie swe u pana Suryna w comędzie do tych czas będące y pułk kozakow na passach Czernihowskich zostaiących, po zdraycy Serdeniaci nazwanym, obiał, a obiałszy na tych passach zostawał; mianowicie dobr Turowa, Pietrykowa, Awrucza, Czarnobyliа, Norynska, Rzeczycy i ynym przyległym miasteczkom y wsiom, oznaymuie, iż dla zaszczytu y ochrony passu Czernihowskiego, także y od osterskich od naiazdow y nepocollatyi nieprzyiacielskich, tamze zostaię w tych kraiach we wszыtkim znosil sie s panem Muraszka, pułkownikiem iego krolewskiey mosci, do ziemie nieprzyiacielskiey wpadali, Homel iezeli by miał miec ciężar iaki od nie-

przyaciela, tedy iako mogąc swym umysłem dawał pomoc pod surowym karaniem artykułow wojskowych. Dat w Sokołce, dwudziestego dziewiątego May tysiąc szesćset szesćdziesiąt szóstego. У того орѣдынаныу пры печати подѣписе руки подѣписано тыми словами: Michał Pac; wojewoda Smolenski, hetman polny wielkiego księstwa Litewskiego. Который же тотъ орѣдынаныу за покланданъемъ и прозьбою черезъ особу верѣху мененую есть до кнѣигъ кгородскихъ Миньскихъ актыкованъ и уписанъ.

Изъ акт. кн. Минскаго град. суда за 1665—1670 г. № 11786 л. 386.

№ 381—1666 г. Юня 2.

Универсалъ гетмана польнаго великаго княжества Литовскаго Михаила Паца съ извѣщеніемъ о передачѣ командованія поручеными ему войсковыми частями кухмистру великаго княжества литовскаго Григорію Подберезскому.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят шостого, мца июля семънадцатого дня.

На враде кгородскомъ въ замку гдрскомъ Минскомъ, перед мною Мартиномъ Казимеромъ Володковичомъ, городничымъ и подстаростимъ Минскимъ, постановившысе очевисто его мл. пан Самуелъ Казимеръ Ярѣевичъ, скарбникъ Слонимьскій товарищ хоругови велможного его мл. пна хоружого вел. вел. княз. Лит. покладал ку актыкованю до книгъ копию з универсалу ясне велможного его мл. пна воеводы Смоленьскаго, гетмана полнаго вел. княз. Лит. з речью в немъ в середине нижей выраженою, просечы, абы тая копия была до книгъ справъ кгородскихъ Минскихъ актыкована и уписана, которую уписуючы у книги слово до слова, такъ се в себе маєт:

Michał Kazimierz Pac, wojewoda Smolenski, hetman polny W. X. L., Feydanski; Tryski starosta, oekonomiey Mohilewskiey administrator. Jchm. pp. pułkownikom, oberszterom, rotmistrzom, kapitanom, porucznikom, chorążym, comendantom, officerom y wszystkimъ wobec rycerstwu ieznemu y pieszemu polskiego y cudzoziemskiego zaciagu woysk Jkm. W. X. L. Po zaleceniу chęci moichъ życzliwychъ, donoszę do wiadomosci, iż z wyrazney woli Jkm. pana mego miłosciwego y pewnychъ pułkow W. X. L. idącъ do boku Jkm. na zaszczytъ dostoiенstwa Jego panskiego y zachowanie w swoiey perfectiey całosć Rzpteу, gdy na żalosne (zasłone?) granic W.X.L. większą połowę woyska zostawuie, nad tymże woyskiemъ ieneralną comendę даіе wielmożnemu imsci panu Hrehorowi Podbereskiemu, kuchmistrzowi W. X. L., pułkownikowi J. k. m., ktorego rządомъ y ordynansomъ we wszystkimъ wm. posłuszni bądzie y woiennychъ okazji, ktore się ku przystudze J. k. m. y dobru oyczyzny podadzą, nie opuścić zechcecie, napominaiącъ o tymъ, że przysługi y odwagi praemiałia panski J.k.m. przyniosło respect, do ktorego iako terazъ ustnie, takъ koźdego czasu recomendować szczyrze horuiącychъ obiecuie ichm. pp. starszynie. mm. panomъ y braci gorącą per amoremъ patriae upraszam, абы in hac urgenti necessitate Rplcae succurere oney zdrową radą, bytnoscią swoią w woysku y odwagą rycerską według uocatiey swoiey dla dobra pospolitego raczyli, także wszystkiego in genere rycerstwa proszę y z władze mey mieć chęć, абы się żaden ничымъ nie wymawiaiącъ od woyska absentowacъ nie ważył, gdyż na to surowie animaduertere musiałbymъ y całej Rzpteу inquirere ostro neglectumъ defensionis swą przyszłoby. A do tego uniwersалу przy pieczęci mey ręką się własną podpisuię, żadaіącъ, абы пулкомъ y chorągwiомъ publicowano było. Dat w obozie pod Krzyszynem, dnia wtorego Juny Anno tysiącъ szesćsetъ szesćdziesiątъ szóstego. У тое копии печатъ назначона и подѣпис

рукъ подписано в тые слова: Michał Pac, woieweda Smolenski, hetman polny W. X. L. Hrehory Podbereski kuchmistrz W. X. L. comendant woysk J. k. m. W. X. L. Котораяж тая копия за покладанемъ и прозбою через особу верху мененую ест до книгъ справ кгородскихъ Миньскихъ актыкована и уписана.

Изъ акт. кн. Минск. грод. суда за 1665—1670 г. № 11786 л. 377. обор.

№ 382—1666 г. Юня 20.

Ординансъ Оршанскаго подкоморія Криштофа Стеткевича о передвиженіи части подчиненныхъ ему войскъ подъ Игумень.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсотъ шестдесят шостого, мца июля семнадцатого дня.

На враде кгородськомъ в замку гдарськомъ Минськомъ, передо мною Мартиномъ Казимеромъ Володковичом, городничымъ и подстаростимъ Минськимъ, постановивъшыся очевисто его млсть панъ Самуелъ Казимеръ Ярцевичъ, скарбъникъ Слонимський, товаришь хоругъви великогого его млсти пана хоружого великого, вел. княз. Лит., покъладалъ ку актыкованю до книгъ ордынансъ великогого его млсти пана Крыштѣфа Стеткевича, подкоморого Оршанського, полковника его кор. млсти, зъ речью в немъ в середине нижей выражною, просячы абы тотъ ордынансъ был до книгъ справъ кгородскихъ Минскихъ актыкованъ и уписан, который уписуючы у книги слово до слова такъ ся в себе мает:

Krzysztoph z Zanierza Stetkiewicz, podkomorzy Orszanski, pułkownik J. k. m. Panom commendantom kozackich obudwuch chorągwi wielmożnego imsci pana chorążego W. W. X. L. y wszystkiemu towarzystwu, tudziesz imsci panu comendantowi y wszystkiew company wiel-

możnego imsci pana strażnika W. X. L. także kozackiey rotы m. m. panom braci. Po wyswiadczeniu braterskich moich powolności, ponieważ tu od sciany tey, durante tractatu z Moskwą, bezpieczniey trochę uidetur a insolentia kozacka co raz gure biorąc szerzy się znacznie, tedy ex consilio ichm. pp. commissarzow m. m. panow daję moy ten ordinans wm. m. panom, abyscie niestawiając y nie przetłukiwaiąc się do Upiwnicz, dokąd pierwiey naznaczyłem był mieysce, tam zaraz powrocili nayprostszym traktem do Błonia, łącząc się z chorągwiemi imsci pana starosty Żmuydzkiego m. m. pana, w ktorego pułku y przedtym chadzaliscie, albo raczej dawszy o sobie wiedziec imsci panu Łaniewskiemu, chorążemu y comendantowi na ten czas pułku tego, pod Ihumen zebralisję y tam na pułk sam poczekali . . ., az y imsc pan Łaniewski z Błonia ruszywszy się także . . . raz stanąc pod Ihumeniem. Ordinans ten, do ktorey naypierwiey przydzie chorągwie, prosze m. m. panow od chorągwie do chorągwie podpisuiąc każdy, był co nayprędzey odesłany, żebyscie wm. wczesnie o tey odmienie ordynansu wszyscy ostrzegli. Dat w Bobrze, dnia dwudziestego Junij, anno 1666. У того ордынансъу печат прыписана, а подпис руки тыми словы: wm. m. m. panow brat y sluga powolny Krzysztoph Stetkiewicz, podkomorzy Orszanski, pułkownik J. k. m. Который же тотъ ордынансъ за покъладанемъ и прозбою через особу верху мененую, ест до книгъ кгородскихъ Миньскихъ актыкованъ и уписанъ.

Изъ акт. кн. Минскаго гродскаго суда за 1665—1670 г. г. № 11786 л. 380.

№ 383—1666 г. Іюня 25.

Принязъ подкоморія Оршанскаго Криштофа Стеткевича о передвиженіи части подчиненныхъ ему войскъ подъ Борисовъ къ 3 іюня 1666 г.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ шестого, мца іюля семнадцатого дня.

На враде кгородськом в замку гдарськом Минськом, передо мною Мартином Володковичом, городничым и подстаростим Минським, постановивъшыся очевисто его млсть панъ Самуелъ Казимер Ярцевичъ, скарбникъ Слонимській, товаришь хоругови велможного его млсти пана хоружого великого великого княз. Литовського, покъладал ку акътыкованю до книгъ ордынансь въ велможного его млсти пана Криштофа Стеткевича, подкоморого Оршанського, пулковника его кор. млсти, зъ речью в нем в середыне нижей выраженою, просячы, абы тотъ ордынансь был до книгъ кгородських Минських акътыкован и уписан, который уписуючы у книги, слово до слова такъ ся въ себе мает:

Krzysztoch Stetkiewicz, podkomorzy Orszanski, pułkownik J. k. m. Ichm. panom commendantom y wszystkiey kompanij obudwu chorągwi imsci pana Służki, chorążego W. W. X. L. m. m. panom braci po wyswiadczeniu braterskich moich powolnosci, poniewasz commissya y zaprzysiężone z pany moskiewskimi armistitium iuż się do roztargnienia skłoniło y cale niemasz nadzieie do pokoju, ale raczey do woyny, a ichm. pp. commissarze J. k. m. y Rzptey per amorem patriae vocuią wszystkie chorągwie do gromady co prędzey, zaczym wydaię order moy do wm., pilno a gorąco necessituiąc, abyscie wm. za doysciem onego zaraz szli teyże godziny, iako nauprosicieyszym goscincem pod Borysow, do uroczyusza Upiwnicz

Ichm. pp. Oranskich y tam staneli pro die tertia Julij obozem w polu, nie nie pochybiając terminu, a teraz skoro ten ordynans wm. zaydzie, dawaycie wm. zaraz do mnie wiedziec o swoim procederze y iesliby gdzie insze chorągwie pozadzie lub w przedzie z wm. byli, tedy proszę y upominam, aby do gromady pospoł. z wm. zbieralisie co prędzey za tymże ordinansem moim, a ten ordynans od chorągwie do chorągwie aby był przesyłany y starszyna aby się podpisała do niego pilno żądam. Dan w Minsku, dnia dwudziestego piątego Junij, tysiąc szescset szescdziesiąt szostego. У того ордынансѹ печат притиснена, а подпис руки тими словы: Wm. mm. panow życzliwy brat y powolny sługa Krzysztoch Stetkiewicz, podkomorzy Orszanski, pułkownik J. k. m. Kоторый же тот ордынансь за покъладанем и прозбою через особу верху мененую ест до книгъ кгородських Минських акътыкованъ и уписанъ.

Изъ акт. кн. Минскаго гродскаго суда за 1665—1670 г № 11786. л 379.

№ 384—1666 г. Іюня 26.

Приказъ кухмистра великаго княжества Литовскаго Григорія Подберезскаго о передвиженіи подчиненныхъ ему войсковыхъ частей подъ мѣстечко Мядель къ 3-у іюля 1666 г.

Aktykowanie ordynansow wielmożnego iegomsci pana Podbereskiego, kuchmistrza W. X. Lit., regimentarza woysk W. X. Lit. do chorągwi dwu wielmożnego iegomsci pana Służki chorążego W. X. Lit.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсотъ шестдесятъ шестого, мца іюля семнадцатого дня.

На враде кгородском въ замку греском Минском, передо мною Мартином Казимером Володковичомъ, городничым и подстаростим Минским, постановивъшысе оче-

висто его мл. пан Самуел Казимер Ярцевич, скарбник Слонимский, товариш хоругови велможного его мл. пна хоружого вел. вел. княз. Лит., покладал ку актыкованю до книг ордынансъ велможного его мл. пна Подбереского, кухмистра вел. княз. Лит. реиментара войскъ вел. княз. Лит., з речю в нем в середине нижей выражною, просечы, абы тот ордынансъ был до книг справ кгородских Минских актыкован и уписан, который уписуючы у книги слово до слова такъ се в себе мает:

Hrehory Kazimierz Podbereski, kuchmistrz W. X. L., ieneralny woysk J. k. m. W. X. L., pułkownik. Ichm. pp. poruzenikom, a w niebytnosci pp. commendantom y wszystkim wobec towarzystwu dwoch chorągwi kozackich wielmożnego imsci pana chorążego W. W. X. L., braterskie zaleciwszy chęci moie, w niebytnosci iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Smolenskigo, m. m. pana y wodza, mając ieneralną sobie poleconą commendę, gdy nieprzyiaciel moskal armistycyum postanowione łamiąc, armuiesie potężnie z woyskami swemi, grozi ostatnią zgubą xstwu Litewskiemu y iuz prawie zamysla od Białoruskich kraioiw wkroczyć w oyczyznę, która dla poratowania swego in ultimo naufragio zostaiąca, woła do wm. m. ppw. iako synow swoich, upraszaiąc o politowanie y synowską ku sobie zastonę, daie wm. mpp. ten ordynans, abyscie wm. mm. pp. y bracia z chorągwiami swemi zaraz ruszywszy się z mieysca consistenti szli pod Miadziol y tam iako naykrotszym terminem stawali obozem na dzien trzeci msca Lipca, a gdy można y za ieden dzien, trzeba by woysko wszystko zgromadzić przeciwko temu nieprzyiacielowi, w takim tedy razie, kiedy namnieyszey zwłoki rzecz cierpieć nie może y kiedy zguba oyczyzny utrapionej matki naszej iż w progу będąca wymaga wm. m. m. pp. zgromadzenia, proszą pilno chuci wm. mm. pp. usilnego dodawać pospiechu dniem y nocą przybywaiąc y gromadząc się pod Miadziol. Dat w Wilnie, dnia dwudziestego

szostego Juniy, tysiąc szescset szesdziesiąt szostego. У того ордынансу печат прытиснена и подпис руки в тые слова: Hrehory Podbereski, kuchmistrz W. X. L., pułkownik Jkm.. Который же тот ордынансъ за покладанем и прозбою через особу верху мененую ест до книг справ кгородских Минских актыкован и уписан.

Изъ акт. кн. Минскаго град. суда за 1665—1670 годы № 11786 л. 377.

№ 385—1666 г. Юля 8.

Универсаль кухмистра великаго княжества Литовскаго Григорія Подберескаго съ приглашением войскъ, состоящихъ на службѣ подъ его хоруговью непременно, прибыть въ м. Мядель, гдѣ стоять означенныя части.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят шостого, мца июля семънадцатого дня.

На враде кгородском въ замку гдрском Минском, передо мною Мартиномъ Казимером Володъковичом, городничым и подстаростимъ Минским, постановившысе очевисто его мл. пан Самуел Казимер Ярцевич, скарбник Слонимский, товариш хоругови велможного его мл. пна хоружого в. вел. княз. Лит., покладал ку актыкованю до книг копию з универсалу велможного его мл. пна Подбереского, кухмистра вел. княз. Лит., реиментара войскъ вел. княз. Лит., з речю в нем в середине нижей выражною, просечы, абы тая копия была до книг справ кгородских Минских актыкована и уписана, которую уписуючы у книги слово до слова так се в себе мает:

Hrehory Kazimierz Podbereski, kuchmistrz W. X. L., Upitski, Gulbinski starosta, ekonomiy Wobolnickiey administrator, generalny woysk W. X. L. regimentarz. Ichm. pp. porucznikom, a w niebytnosci comendantom y wszystkim wobec towarzystwu chorągwi kozackich iasnie

wielmożnego imsci pana starosty generalnego Żmuydzkiego, wielmożnego imsci pana chorążego W. X. L. wszystkim chorągwi imsci pana krayczego W. X. L., zeszłego imsci pana Strażnika W. X. L. chęci moie braterskie zaleciwszy w takiej Rzptej potrzebie, iuż to trzeci do w.m. mm. pp. wydaie ordynans, upraszaiąc, abyscie dla miłości oyczyzny do woyska szli y przeciwko nieprzyiacielowi z woyskiem złączali się pod Miadziołem, nie chodząc za prywatnych ichm. ordynansami, ktorzy żadney mocy ordynowac woyskiem nie maią, mnie zas, że J. k. m., tudzież imse pan hetman nad woyskiem W. X. L. prawym y lewym skrzydłem generalną zlecili commendę, dla tegoż ex vi muneris mei proszę, obtestor żadam y koniecznie miec chęć, abyscie w.m. ex nunc do woyska szli y co prędzey się łączyli z woyskami. Posyłam w.m. y copia uniwersałow awtentyczne, z tych się w.m. m. m. pp. osądzie możecie, kogoscie słuchac powinni, rozumiem iednak i nie wątpię, że w niebezpieczeństwie oyczyznę subuenire zechcecie, maiąc nie tylko miłosc oyczyzny, ale sąd i artykuły woyskowe przed oczyma. Dat w Wilnie, dnia osmego Julij, anno tysiąc szescset szescdziesiąt szostego. У тое копии подпис руки з прыписком написаным в тые слова: Hrehory Podbereski, kuchmistrz W. X. L., comendant woysk J. k. m. W. X. L. Ten uniwersał od chorągwie do chorągwie według artykułow woyskowych y zwyczaiu ma byc przesyłany. Которая ж тая копия за покладанемъ и прозбою через особу верху мененую ест до книг справъ кгородских Минских актыкована и уписана.

Изъ актовой книги Минскаго грод. суда за 1665 — 1670 г. № 11786 378 л.

№ 386—1666 г. юля 13.

Ординансъ подкоморія Оршанскаго Криштофа Стеткевича съ требованиемъ казачьихъ хоругвей хоружія великаго княжества литовскаго Служки къ 22-у юля подъ Старый Быховъ.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят шостого, мца июля семънадцатого дня.

На враде кгородском въ замку гдарскомъ Минском, передо мною Мартином Казимером Володковичом, городничым и подстаростим Минским, постановившысе очевисто его мл. пан Самуел Казимер Ярцевич, скарбник Слонимський, товариш хоругови велможного его мл. пна хоружого вел. вел. княз. Лит., покладал ку актыкованю до книг ординансъ велможного его мл. пна Крыштофа Стеткевича, подкоморого Оршанскаго, пулковника его кор. млсти, з речю в нем в середине нижей выражоною, просочы, абы тот ординансъ был до книг справъ кгородских Минских актыкован и уписан, который уписуючы у книги слово до слова так се в себе мает:

Krzysztoff Stetkiewicz, podkomorzy Orszanski, pulkownik J. k. m. Imsci panu comendantowi y wszystkimu towarzystwu chorągwi obudwu kozackich wielmożnego Imsci p. Służki, chorążego W. W. X. L. mm. panom y braci, po wyswiadczeniu braterskich moich powolności, ponieważ tey scienie od Homla naywiększe imminent pericula przez swawolnych y nieposłusznych kozakow, ktorych ani zaprzysiężone armistycyum, ani żadne ukazy panow Moskiewskich zatrzymac od wojny nie mogą y owszem ichm. pp. commissarze y nasi y moskiewscy kazali onym koniecznie resistant dawać, zaczym dla Boga per amore et uiscera patria, w.m. y proszę, y serio upominam, abyscie w.m. uchylwszy na stronę wszystkie inne ordynanse y wszelakie excusatie, dniemъ y nocą, komunikiem,

zostawiwszy wozy pozadzie, do mnie, pod stary Bychow, nadaley na dzien dwudziesty wtory Junij do gromady dla spolney iresistentiy nieprzyiacielowi koniecznie przybywali, w czym iteratim pilno, a goracą wm. necessituiac upominam pod paenami surowie w artykulach woyskowych opisanemi. Dan w Mohilewie, dnia trzynastego Julij, tysiac szescset szesdziesiat szostego. У тог оръдынансу печат прытиснена и подписе руки в тые слова подъяисано: Wm. mych msciwych pp. brat y sluga powolny Krzysztoph Stetkiewicz, podkomorzy Orszanski, pułkownik J. k. msci. Который же тот ордынансъ за покъладанемъ и прозбою через особу верху мененую ест до книг справъ кргодских Миньских актыкован и уписан.

Изъ акт. кн. Минск. град. суда за 1665—1670 годы № 11786, л. 379.

№ 887—1666 г. Юля 31.

Заявление землянина Данила Затаранка объ утратѣ имущественныхъ документовъ и нѣкоторыя данныя о занятіи мѣстечка Дубровна и Радомла, Мстиславскаго повѣта, Московскими войсками.

Żalował y z wielkim żalem swoym opowiedał ziemianin Jego kr. msci wojewodstwa Mscisławskiego iegomsc pan Daniel Zattaranek takowym sposobem o to, yż co w roku przeszłym tysiac szescset szesdziesiatym czwartym, msca Oktobra szostego dnia, gdy nastompił nieprzyiaciel moskwiain z woyskiem swoym na panstwo Jego kr. msci y stał obozem w powiecie Orszaukskim, w miescie Dombrownie y czaty rozne zabiegi zapuszczal, gdzie tenze nieprzyiaciel czatą napadszy na miasteczko Jego kr. msci Radoml, gdzie na ten czas żalobliwy nie wiedzac o tym nieprzyiacielu y nie spodziewaiac się czat do dworu iasnie wielmożnego iegomsci pana wojewody Mscisławskiego ziachał, tamże na ten czas

y załogi byli z pułku iasnie wielmożnego iegomsci pana kanclerza dragunia y towarzysz z pod chorągwie kozackiey iasnie wielmożnego iegomsci pana wojewody Mscisławskiego, gdzie y chudobę żalobliwego sprowadzona była do tegoż dworu Radomskiego, a gdy nieprzyiaciel moskwiain napadszy na ten dwor wysiekl y ynnych w płon żywcem pobral, między tymi y żalobliwego iegomsci pana Zattaranka do więzienia wzieni y do Smolenska zaprowadzili, chudobe iego co ieno kolwiek miał wszystkie zabrali, a mienowicie: szkatule s pieniędzmi, z obligami y roznemi sprawami żalobliwemu należacemi zabrali, co czasu prawa specyfikowane y produkowane będą, a mianowicie oblig od pana Wasila Okulinicza, dany na kop dwanascie liczby litewskiey, pod datą roku tysiac szescset szesdziesiatym pierszym, drugi oblig od pana Jana Markowskiego, dany na kop dziesiec liczby Litewskiey, pod datą roku tysiac szescset szesdziesiat czwartym, list intercyzny postanowienia s panią Fiedorą Juriową Bubelową Jarocką y s synami iey panem Mikołaiem y panem Stefanem Jarockiemі o postanowienia paszni dworney y żalobliwego pod datą roku tysiac szescset szesdziesiatym czwartym, ktore te sprawy y obligi y ynne procesa, kturych żalobliwy na ten czas y przypomniec nie może, iesli nieprzyiaciel wszystko zabral czyli też po wzięciu iego komu innemu się dostały. O ktore te sprawy żalobliwy, iesliby się gdzie pokazały, s kożdym takowym u kożdego sądu prawnie mowic nie zaniecha, a teraz wyszedszy z rąk nieprzyiacielskich te swoią żalobę do urzędu grockiego Mscisławskiego zanosi y prosil, aby, była przyięta y zapisana.

Roku 1665, msca Julij 31 dnia, na urzędzie opowiadano. M. Koziol namsnik.

Изъ акт. кн. Мстиславскаго уѣзд. суда за 1666 годъ № 2/141E, л. 589.

№ 388—1867 Февраля 18.

Аттестация, выданная Шкловскими доминиканами землянину Павлу Сливовскому, по возвращении его из Московского плѣна.

Лета от нароженя Сына Божого тисеча шестсот шестдесят сего, мѣца апреля десятого дня.

На враде гдрском кгородском Мстиславском, по зойстю его млсти пана Павла Станислава Байковского, подтолого и подстаростего Мстиславского, передо мною Стефаном Воронежским Маркевичом, судею кгородским Мстиславским, от ясне велможного его млсти пана Николая Валерыяна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского и Порадинского державцы будущим, постановившысе очевисто земенин его кор. млсти, его млст пан Павел Сливовский, за выйстем своим з везеня Московского, атестацию вензеня своего покладал и просил, абы была до книг кгородских Мстиславских вписана, которую вписуючы до книгъ слово од слова так се в себе мае:

My оуcowie Dominikani ordinis predicatorum prouintial Missiae conuentus Schlouiensis niżej mianowani y my obyuatele рожных woiewodztw y powiatow, tak korony Polskiey, iako y W. X. Lit., ziem Jego kr. msci pana naszego miłosciwego szlachta, rycerstwo po рожных expeditiach, zamkach, miastach, dworach y mieyscach brani, a w niewoli nieprzyiacielskiey moskiewskiey od lat dziesięciu mniej y więcey siedzący, y ponosząc ciężkie y nieznosne iarzmo niewoli, oznaymuujemy tą naszą атестacją, iż urodzony imse pan Paweł Sliwowski pod czas Wilenskiego wzięcia dostawszysię w ręce nieprzyiacielskie, gdzie będąc przez lat pułtrzecia, a gdy upatrzywszy czas y namowiwszy z sobą Smolenskiey szlachty osob kilkadziesiąt do Bychowa Starego uiachał z ręku nieprzyiacielskich y zaciągnoł się z rotmistrzem Jego kr. msci, pana na-

szego miłosciwego, z imse panem Mikolaiem Przedzieckim, gdzie w рожных potrzebach przeciw tego неprzyiaciela stawał, gdzie w potrzebie pod Horami straciwszy poczet y wszelki porządek woyskowy, także y czeladz, ledwo sam pieszą uszedł od неprzyiaciela, а dostawszy się do Mscislawia, w oblężeniu przez niedziel dwanastie zostawał y wielką nędze y głód cierpiał, а gdy nie mogąc przetrwac неprzyiacielskiemu oblężeniu, rądca na ten czas Mscislawski zamek неprzyiacielowi podał, tamże onego, iako wiernego poddanego оyczyzny naszej, раннего y szkodliwie na zdrowiu uszczerbionego, а osobliwie zato, yż niemało osob szlachty Smolenskiey namowiwszy z sobą wyprowadził z ręku неprzyiacielskich, wziowszy onego przyprowadzili do Smolenska y do turmy skowanego wrzucono y głodem przez rok morzono, aż do wzięcia Starego Bychowa, а gdy po wzięciu Bychowa małżакę onego przywieziono do Smolenska, на ten czas wyowszy onego z turmy, złączywszy z małżонką do Moskwy odesłano, а z Moskwy за roskazaniem Cara Moskiewskiego, zarowno z nami y z ynną bracią naszą, wodą y ładem на Sibirski zamek odległy, daleki, nazwany Tobolsk zesłano, gdzie iuż на urąганie неprzyiacielowi . . . przyrodzony stan swoy szlachecki, straż iako hayduk tak w bromach zamku tamecznego, iako też y на kabakach odprawował y wszelkie roboty zamku należące, iako prosty chłop robił, tak też y по chleb zamku należący за mil kilkadziesiąt przeciw wody wzгурę w iarzmie z szostem, iako naiemnik chodзіł, а kotorego dnia był od robot zamkowych uwolniony, tedy wyrabiając przez wszystkie lata poku w Sibirze zostawał, małżонkę y dziatki swoje karmił, gdy за hramotą monarchi tamecznego в року тисяч szescset szeszedziesiąt czwartym do Moskwy nas reuocouano, z nami tedy wespol iuż to czwarty rok на Wołodzie w ciemnym turemnym wzięciu siedząc y ucisnienie wielkie wespol ponosząc, od ktorey nędzy

y ciasnoty wiele naszey braci, szlachty znaczney pomarło, wiedząc tez y o tym, iż iegomsc czyniąc z przyrodzoney swey stałości, przez wszystkie lata będąc zcisniony wszelką nędzą y utrapieniem, trwał statecznie, żądał tedy y prosił nas, abysmy tą naszą atestacyą urodzonemu imsci panu Pawłowi Sliwowskiemu dali, zaczym na prozbę onego widząc, słuszną, uczyniliśmy y ręce nasze podpisali. Działo się w turmie ciemney Wołogodzkiej roku tysiąc szescset szescdziesiąt siedmego, february osmnastego dnia. У которой той атестацыи подпис рук теми словами: Fr. Josephus Trębicki, ord. pred. mp. Fr. Isaias Urkiewicz, ord. pred. mp. Mikołaj Alexander Sołtan. Bazyli Korsak ręką swą, Będąc w tymże więzieniu do tey atestacy rękę podpisał Chryzostom Swiacki. Wojciech Rukowicz będąc wespoł uczestnikiem tegoż więzienia ręką się swą podpisuię. Jan Peslak; Jerzy Petrozycki; Stephan Owłoczynski ręką swą, Jakub Burakiewicz ręką swą, Jerzy Alexandrowicz ręką swą, towarzysz chorągwie imsci pana Mikołaja Koleonskiego Skuybiedy, Stanisław Krukowski ręką swą, Stanisław Brałanowicz ręką swą, Symon Krętowski ręką swą, Andrzej Butrynski ręką swą; będąc y sam tegoż więzienia y ciężkiego utrapienia uczestnikiem do tey atestacy rękę mą podpisałem Alexander Mokrzycki; sam tegoż więzienia będąc uczestnikiem Jozeph Ciepinski, Jan Adamowicz towarzysz chorągwie imsci pana Obuchowicza, wojewodzica Smolenskigo, roty y pułku Jego kr. mosei ręką swą. Alexander Łodziata, Stanisław Smolewicz ręką swą, Stephan Narkiewicz ręką swą, Stephan Ciapinski ręką swą, Stephan Borkowski ręką swą, Wincenty Trocki, Maciey Rybałtowski ręką swą, Paweł Swiacki, do tey atestacy Stephan Werszycki rękę przyłożył, Jan Buszkowski ręką swą, Stephan Dulski ręką swą, Kasper Uszacki ręką swą przyłożył, Stephan Obuchowski rękę przyłożył, Hryhory Cwiccinski ręką, Jan Bogusław Sołtan, Tomasz Hładki rękę przyłożył, Ja-

nusz Węgrzyn, Bazyli Klimowicz, Samuel Klimowicz rękę przyłożył, Michał Hutorowicz ręką swą, Bazyli Wostkowski rękę przyłożył, Jan Botwina, Stanisław Karasiewicz, Stanisław Białonowicz ręką swą. Которая тая атестацыя за потребованем верху мененое особы ест до книг кгродских Мстиславских уписана.

Изъ акт. кн. Мстислав. уѣздн. Суда за 1667 г., № 3/1419 л. 136.

№ 389—1667 г. Марта 28.

Заявление земянъ Сливовскихъ о разореніи, во время Московской войны, имѣнія Сенкова, Смоленскаго воеводства.

Лета от нароженя Сына Божого, тысяча шестсот шестдесят сегого, апреля десятого дня.

Ziemianie Jego kr. msci wojewodstwa Smolenskigo, iegom. pan Paweł Sliwowski y ieym. pani Justyna Kotłowna, bywsza Stephanowa Mikulinowa, a teraznieysza Pawłowa Sliwowska, małżonkowie, po zawarciu pokoju przez ichmseiow panow commissarzow Jego kr. msci z Carem Moskiewskim, za wysciem swoim z niewoli Moskiewskiej do granic panstw Jego kr. msci y przybywszy w wojewodstwo Mscislawskie, iako pograniczne, w roku teraznieyszym tysiąc szescset szescdziesiąt siedmym, mscia Marca dwudziestego osmego dnia, żalasną manifestatją donosząc swoią, protestowali takowym sposobem: gdy żaluiący iegom. pan Sliwowski, wespoł z panią małżaką swoią, powinność Jego kr. msci, wiare należącą oyczyźnie swoiey zachowuiąc życzliwosc, nie daiąc się wielkimi żalowaniami Carskimi uwodzić, w roku minelým tysiąc szescset pięcdziesiąt osmym, mscia 7 bra dziewiątego dnia, namowiwszy z sobą osob kilkadziesiąt drugich ichmseiow panow obywatelow wojewodstwa Smolenskigo, poniechawszy protectiy Cara Moskiewskiego y iego cale

odstąpiwszy y majątności swych leżących ruchomych, spraw y inszych fortun swoich odbiegszy, iedni udali się do zamku Starobychowskiego, żalujący iegom. pan Sliwowski, zaprowadziwszy małżankę swoją y z dziatkami do Bychowa, sam w zamku Jego kr. msci Mscisławskim wespół z ichmściami pany obywatelami wojewodstwa Mscisławskiego oponującemi się potędze Moskiewskiej został, w którym przez wszystkie obleżenie od woysk Moskiewskich z kniazem Iwanem Łobanowym będących statecznie na usłudze Jego kr. msci stawiając, w ten czas pomienioney majątności swojej wszystkiey ruchomey y spraw różnych, przywilejow, consensow, cessy, confirmatey y obligow od różnych osob danych, które w majątności swey nazwanej Siękowie, w wojewodstwie Smolenskim, w stanie Iwanowskim leżącey, w ziemi schowane byli przez zabranie moskiewskie postradał, a mianowicie, iako sobie mógł przypomnieć, sprawy, opisy, cessye, confirmaty od wielmożnego iegomsci pana Reynholda Kazimierza Łukowskiego, starosty Bialskiego burgrabia Janiskiego, dworzanina pokojowego Jego kr. msci dane na majątnosc w wojewodstwie Smoleńskim, w trakcie Bialskim, we włosci Klimiatynskiej leżącey, nazwano Płoskey, Szaparrowo, Wasniowo, Podiasienie na włok dwadzieście pięć, także sprawy, opisy, cessye, confirmacie na kupną majątnosc od iegomsci pana Etynga dane, w tymże wojewodstwie Smoleńskim, w trakcie Bialskim, we włosci Oskierynskiej leżącey, nazwano Oskieryno Woytowo, Czyczyryno, Zuiowo y z pustoszami na włok trzydzieście, iako też cpisy od małżanki swojej na majątnościach niżej pomienionych za consensem sobie od Jego kr. msci dane swoje dożycie opisała y pusiła takowymże sposobem, mianowicie też sprawy, consensa Jego kr. msci, także opisy, cessye, confirmacie y obligi na gotową summe pieniędzy na kop pięćset liczby litewskiej dane od iegomsci pana Stephana Newelskiego wuiowi swemu iegomsci panu Macieciowi

Drozdowiczowi mienił być na majątnosc w wojewodstwie Smolenskim, w stanie Szczuckim leżącey, nazwano Kolpity, Michowo y Zaykowo na włok szeszedziesiąt, iako też y sprawy od wuia swego na też majątności takowymże sposobem y na te summe pieniędzy na pięćset kop liczby litewskiej na iegomsci pana Newelskiego sobie dane, mianowicie też sprawy byc mienił małżanki swey od świętey pamięci kr. iegomsci Zygmunta trzeciego przywilej iegomsci panu Tymofieiewi Mikulinowi, swikru ieymsci na kupno majątnosc od iegomsci pana Bielickiego, w wojewodstwie Smoleńskim, w stanie Iwanowskim leżąc, nazwano Obłozki, Siękowo, Morozowo y Wypolzowo na włok pięćdziesiąt, drugi przywilej tegoż kr. iegomsci na majątnosc w tymże wojewodstwie Smoleńskim, w stanie Dombrowińskim leżącey, nazwano Palkino, Kuzniecowo, Słukincowo, Boiarszczyńka, Koczetyhi, Łukianowc y s pustoszami na włok czterdzieście, trzeci przywilej na majątnosc w tymże wojewodstwie Smoleńskim y w stanie Dobrowińskim leżącey nazwano Sobolewo na włok cztery, przywilej też od świętey pamięci kr. iegomsci Władysława Czwartego na mostowe w majątności wysz mienioney Siękowie na rzece Sożu, na które to majątności wysz pomienione za przywiliami Kr. ichmsciow sprawy wszystkie zupełne y podanie dworzanskie, iako też osobliwy konsens od terazniejszego kr. iegomsci pana naszego miłosciwego dany antecessorowi swemu iegomsci panu Stephanowi Mikulinowi y małżące iegomsci ieymsci paniey Justynie Kotłownie, bywszey Stephanowey Mikulinowey, a terazniejszey małżące swojej na też majątności zwysz pomienione takowym sposobem, że wolno dac, przedac, darowac, na koscioł lub na cerkiew y komu chcąc opisac, wszystkie ogulem y po części, iako też konsens antecessorowi swemu zwysz pomienionemu na majątnosc w tymże wojewodstwie Smoleńskim, w stanie Iwanowskim leżąc, nazwano Marcinowo, Baranowo, Swietłowo, Żakowo, Kuskiwo y

pustosz Sowoscianowo w biesprawnym dzierzeniu bez przywileiu y consensu iego kr. msci y podania dworzanskiego przez iegomsci pana Jana Woiewockiego, sędziego ziemskiego Smoleńskiego, także wskazy y przewody prawne, odprawy y poiazdy na majątnosciach iegomsci na Kniazyń, mianowicie też sprawy, wskazy, odprawy y poiazdy dworzanskie na majątnosciach iegomsci pana Hrehorego Podbereskiego, pisarza grockiego Orszan- skiego o gwałty, najazdy, o spustoszenie majątnosci y zebranie poddanych, a oso- bliwie też mienil byc sobie należące spra- wy różne y kwity poborowe od lat sta y więcey dziada swego iegomsci pana Mar- cina Sliwowskiego, iako też y babki swey ieymsci pani Efrozyny Rypinskiej Marci- nowey Sliwowskiej, w wojewodstwie Po- łockim, na Bołotnicy leżące, wieczysto ma- iętnosc nazwano Żabin y Kłyszyno, ktorey majątnosci połowe wiecznością, a drugą zastawnym prawem puszczone iegomsci panu Hrehoremu Korsakowi Hołubic- kiemu chorążemu Połockiemu. Te tedy sprawy przy ieymsci paniey Helenie Droz- dowiczownie, Michałowej Sliwowskiej, pa- ni matce iegomsci w Starym Bychowie przy wycięciu y z nią zgineli, mianowicie też iako się wyszey pomieniło w majątno- sci Siękowie, w wojewodstwie Smoleńskim, w stanie Iwanowskim leżącey przy wysz pomienionych sprawach oblig na iegomsci pana Kazimierza Druckiego Sokolinskiego na złotych pięćdziesiąt polskiej liczby, dru- gi oblig na iegomsci pana Alexandra Jano- wicza na złotych pułtorasta polskiej liczby, trzeci oblig na iegomsci pana Alexandra Michałowskiego na złotych sto dwadziescie polskiej liczby, także też ruchomych rze- czy tak srebra, iako złota, szat, pereł, cyny miedzi y wszelkiej ruchomizny na złotych siedm tysięcy. A potym gdy niedoczekaw- szy się posiłkow Jego kr. msci, nie mogąc dłużey, głodem zmorzeni w zamku Msci- sławskim będący, potędze moskiewskiej strzycmac, poniewolnie zamek kniaziu Łoba- nowi zdac musieli gdzie, żałującego iego-

msci pana Sliwowskiego moskwa wziowszy za tę iego przeciw Carowi zmianę y za wyprowadzenie drugich ichm. do ciężkiej turmy w Smoleńsku wrzucili, s ktorey potem po wycięciu zamku Staro Bychow- skiego wyowszy y małżankę y z dziatkami stamtąd przywiwszy aż na niżnie Sibir- skie horody moskiewskie swoje zaprowa- dzili, za takowym wzięciem siebie do wię- zienia o sprawach pomienionych, ieżli rozszarpane abo w cale u kogo zostają wiedziec nie mogą, do wzięcia tedy o nich wiadomosci pewney na ten czas po wysciu swoim z więzienia iako w nabliz- szym grodzie Mscislawskim opowiedanie doniozszy swoje prosili, aby było przyjęto y zapisano.

Изъ акт. кн. Мстислав. уѣздн. суда за 1667 годъ, № 31/419, л. 141.

№ 390—1667 г. Апрель 9.

Заявление землянина Василия Корсак о со- стоянии имущества, въ какомъ оно оказа- лось послѣ возвращенія его изъ Москов- ского плѣна.

Жаловал и з великим жалем опове- дал землянин Его кор. млсти воеводства Мстиславского, его млст пан Базилей Корсак на землян Его кор. млсти тогожь воеводства Мстиславского, его млсти пана Яна Острейку и малжонку его млсти, ей млсть пни Марину Азияшовну Ботвинян- ку Яновою Острейчиною, о том и тако- вым способомъ: иж року давно минулого тисеча шестсот петдесят пятого, за на- ступенем неприятеля заграничного Мо- сковского на панство Его кор. млсти з великою потугою, кгда до Вилни ишли, где я з некоторыми многими обывателми уносилом здоровье свое до войскъ Его кор. млсти, уходили на Оршу, там же мене нападши москва и козаки на перевозе под монастыром Кутейнском до везеня взяли и до Москвы запровадили, а з Москвы до Сибира, в котором тяжком

везеню оставалем через лет дванадцат, а его млст пан Ян Острейко з малжонкою своею пани Мариною Ботвинянкою по салвованю воеводства нашего Мстиславского од войскъ Его кор. млсти в року тисеча шестсот шестдесятого, захавшы без бытности моее, маетност мою от небожчицы першое малжонки моее пани Полонеи Азияшовны Ботвинянки на вечност признаную и в посесыю поданую, село Ботвиновку и дедичною мою маетност село Клин, не уступуючи никому с кривных моих, которымъ найближей належало по мне, держали, почавшы од выш мянованого тисеча шестсот шестдесятого, аж до року теперешнего тисеча шестсот шестдесят сегого, мца априля второго дня до выстя мего з везеня неприятелского, через лет шест вшелякие пожитки з маетностей наших выш мянованых з села Ботвиновки з девети волок оселых, с каждое волоки с подданных в каждый год по десет золотых полских, а работы з волоки по четыры дни в неделю, до того сноповъщызны с пустых кгрунтов наших збожя в каждый год положивъшы по десети копъ грошей и с половицы млыну Ботвиновского части моей в каждый год по двадцати копъ грошей литовских, в Клине маетности моей одное волоки с подданого моего в каждый год по четыры копы гропей литовьских, до того в того ж подданого моего з села Клина Моисея Лобика взяли клячу, купленою за копъ тридцат грошей литовьских, работы тых всех подданных кладучи по копъ двадцат в каждый годъ, што все пораховавши чинит золотых копъ тысечу чотыреста двадцат и пят, где за частокротным прошенем моим его млсть пан Ян Острейко и малжонка его милости ей млсть пани Марина Ботвинянка не належне забравшы вернути не хочут и не ворочают, але еще отповед и пофалку на здоровье . . . и подданных моих учинили, мовечы тыми словами: же тебе и подданных твоих кажем на смерть позабнят, дома и гумна

ваши огнем попалит, о што я сюю протестацую мою до враду вашей млсти доношу и прошу, абы была записана, што ест записано.

Року чхаз (1667), мца априля о (9) дня. На враде оповедал. М. Козоль нам.

Изъ акт. кн. Мстислав. уѣздного суда за 1667 годъ № 3/1419, л. 125.

№ 491—1667 г. Апѣрля 10

Заявленіе землянина Николая Александра Солтана о своемъ пребываніи въ Московскомъ плѣну и разореніи своихъ имѣній Вереемевичи и Савиничи.

Лета от нароженя Сына Божого тысеча шестсот шестдесят сегого, мца априля десятого дня.

Mikołaj Alexander Sołtan, ziemianin Jego krolewskiej mosci pana mego miłosciwego powiatu Orszanskiego y Rzeczyckiego, czynię jawno tym moim opowiadaniem, iż ia będąc przez lat dwanaście za miłą oyczyznę y maiestat Jego kr. msci w ciężkim moskiewskim więzieniu y niewoli, aż w kraiach nader odległych. Sibirskich, a tam dziewięć lat trwając, potym odyskany na Wołogodzkiem zamku w ciemnicy turemney przez lat trzy z drugą bracią moją nędzne dni utrapienia ciężkiego pędząc, za łaską Naywyższego Zbawiciela w roku teraznieyszym tysiąc szescseth szescdziesiąt siódmym, dnia dwudziestego osmego marca fortunnie na granicy panstw Jego kr. msci z bracią moją wielą stanolem y w pierwszym grodzie, albo zamku Jego kr. msci Mscisławskim, zanoszę te moje opowiedanie, iż gdy ieszcze za żywota xcia Jegomsci pana Janusza Radziwiła, woiewody Wilenskigo, hetmana W. X. Lit. na zamku Krzyczewskim zostawał, a potym za odstąpieniem woysk Jego kr. msci z pod Mohilewa za wydaniem mie Zolotarenkowi od mieszczan Krzyczewskich, wpadłem w ręce moskiewskie, na on czas w zamku Jego kr. msci gurnym Mohylewskim przy nieboszczce małżonce mey pierwszey pани Marynie Faszczownie Sołtanowey y dział-

kach moich wszystko a wszystko ubostwo y sprzęt moy został, przy tym też y prawa moie na majątnosci różne, mianowicie przywilej Jego kr. msci Zygmunta Trzeciego na wieś Wieremiejewicze y Sawinicze, ieszcze antecessorowi memu dany iegomsci panu Janowi Kozielskiemu, potym mnie y małżonce mey od s. pamięci Jego kr. msci Władysława Czwartego przywilej dożywociem dany y terazniejszego krola Jegomsci Jana Kazimierza, pana mego młsciwego, przywilej na też pomienione wioski dany, ze wszystkim prawem y podaniem dworzanina Jego kr. msci iegomsci pana Jerzego Suchodolskiego, przy tym prawa y przywileie na obręb Chotuski, w Mohylewskiej economiey leżący, kupnym prawem od Zacharyasza Sidorowicza Burmistrza Mohylewskiego mnie przedany z przywilejami krolow ichmsciow, intromiszą y podaniem prawa y przytym y dawne przywileia krolow ichmsciow na majątnosć wieczystą, w powiecie Orszanskim leżącą, którą to majątnosć nieboszczka ieym. pani Halszka Faszczowna Theodorowa Sołtanowa siostrze swey rodzoney zesley nieboszczce paniey Marynie Faszczownie Sołtanowej y siostrzenicy swey, a corce iey pannie Katarzynie Sołtanownie testament ostatniey woli swey wiecznie zapisuie y przyznawa; przy tym też oblig na cztery tysiące złotych przeszley małżonce mey należący od iegomsci pana Jeronima Sołtana dany z panią małżonką iegomsci ieymsią panią Anną Chrebtowiczowną, za kturym obligiem prawo przewidzione było y poiazdy na majątnosciach ichmsciow odprawione, ktore to cztery tysiące złotych po nieboszczce małżonce mey testamentem zapisane, corce mey Katarzynie Sołtanownie należą. Te tedy wyżey pomienione przywileia, oblig y prawa wszystkie pod czas nie fortunnego bycia w wale małżonki mey nieboszczki przy ubostwie mym y sprzecie ucciwie nabytym, więcey niż na tysięcy szesnascie zaległo y przepadło w horodniach trzech w wale Mohilewskiego zamku u Spasa S-o, a małżonka moja z

corką moją Katarzyną tylko nie nago mało pod Szklów do Cara Moskiewskiego przywiedzeni y zemną na on czas w niewolą ciężką wzięte. Te tedy obiawienie y protestacyą moją o poginieniu spraw y przywileiow krolow ichmsci na rozne moie majątnosci, tak też y prawa z obligiem y dekrety Trybunalnemi y dworzanskiemi poiazdy nim sie gdzie obiawią lubo u krola Jegomsci pana mego młsciwego nowe otrzymam confirmacye podaie.

Изъ актовъ книги Мстислав. уѣзд. суда за 1667 г. № 3/1419 л. 133.

№ 392—1667 г. Апрѣля 10.

Заявление земянина Якуба Людоснаго объ убыткахъ понесенныхъ во время Московской войны.

Земянин гдѣрскій воеводства Мстиславского, пнѣ Якубъ Людоскій, жаловал и оповедал на пна Петра Рагайлу таковымъ способомъ, штож в прошлыхъ летехъ тисеча шестсотъ пятьдесятъ девятомъ, под час инкурсии завоеванныхъ краевъ Бялорусскихъ и Мстиславскихъ воеводства от неприятеля Московского Царя, помененный пнѣ Петръ Рагайло, будучы под тот час пры Москве и казакохъ запорожскихъ, а потомъ при пулковнику Рытлю, который за часу з замку Мстиславского выехавшы, коней моихъ власныхъ трое за Сожомъ за рекою, въ маенности моей, квалтовне, кверико модо наехавшы прикладомъ купы сваволныхъ людей, побрал, то ест коня шерстю рижого, купленого за копъ двадцатъ пять гршей литовскихъ, клячу гнядую, купленую за копъ двадцатъ гршей лит. и жеребца карого, купленого за копъ шестнадцатъ гршей, которые кони мои побравшы, на пожитокъ свой корыстил, а я самъ з другими ихъ млятами паны обывателями воеводства Мстиславского в облеженю, в замку Мстиславскомъ будучы, от Лобанового воеводы час не малый голодомъ, смертью голодною черезъ пол рока маломъ не умер, якъ вжо по щасливомъ рекупированю Его

кор. млсти, пана нашего млстивого, тых краевъ Белоруских, его пна Рагайлу просил, абы мне тые кони поодавал, албо заплатил, которых и до сего часу не хотечы отдати и поплотит, на пожиток свой оные обернул, якож я о тые кони побраные через того Рагайлу не моглем свое жалобы до книг донести, взглядом штоденных чатов московских от Смоленска, где уносечы здорове свое муселом, яко могучы укривать, аж до стого покою, который стался через их млстей пнов комисаров Его кор. млсти з Црём Московским, сию жалобу свою на сес час, на его пна Рагайлу до владу вапшей млсти доношу, с которым хотечы о то все правом чынит, где мне право дорогу покажет, пропу, абы тая жалоба моя была записана до книг кгороду Мстиславскому дал записат, што 'ест записано.

Року хъз (1667), мсца апреля десятого дня на вrade оповедано.

Изъ акт. кн. Мстислав. уѣзднаго суда за 1667 г. № 3/1419 л. 138.

№ 383—1667 г. Апрѣля 18.

Универсаль короля Яна Казимира о заключеніи перемирія съ Московскимъ Царемъ Алексѣемъ Михайловичем на 13 лѣтъ

На вrade гдрском кгородском Мстиславском по зейстю з сего света его млсти пна Павла Станислава Байковского, подстолего и подстаростего Мстиславского, передо мною Стефаном Воронцовым Марковичом, судею кгородским Мстиславским, от яене велможного его млсти пна Миколая Валерыяна з Техановца Техановецкого, воеводы, старосты и войта Мстиславского, Радомского, Порадинского державцы будущым, лист Его королевское милости заварта пакт з Царом Его млстю Московским через послаца Яна Барановскаго до актыкованя до книг подано в тые слова:

Jan Kazimierz, z Bożey łaski, król Polski, Wielki Wielki xiążę Litewski, Ruski, Pruski, Zmuydzki, Mazowiecki, Inflanski,

Smolenski, Czernihowski, a Szwedzki, Gotski, Wandalski dziedziczny król. Wszem wobec y każdemu z osobna, komu wie-dziec należy, mianowicie wielebnym w Bogu, wielmożnym, urodzonym senatorom, dignitarzom, urzędnikom ziemskim, grodzkim, rycerstwu, szlachcie, obywatelom wojewodstwa Mscislawskiego uprz. y wier. nam miłym łaskę naszą krolewską. Wielebni w Bogu, wielmożni, urodzeni, uprz. y wiern. nam mili. Jako przez wszystkie lata panowania naszego nie insze studium nasze było, ieno abysmy miło oyczyznę w kwitnym widzieli pokoiu, tak gdy miłosierny Bóg pobłogosławie in prsnte raczył dobro yntencyą naszą, iż za całoroczno pracą y gorącym wielmożnych y urodzonych commissarzow naszych staraniem doczesny pokoy, to iest indutiae do lat trzynastu z Carem Jegomscią Moskiewskim są zawarte, za potrzebną rzecz osądziliśmy, aby to tak światobliwie wszechmocney ręki Boskiej dzieło przez uniwersały nasze po wszystkich prowincyach panstw naszych było ogłoszone, co skutkiem naszym czyniąc, nie tylko o zawarciu do lat trzynastu induciarum uprz. y wiern. w. obwieszczamy, ale miec po uprz. y wiern. w. cheemy, abyscie tey łaski Bożey wdzięczni zostawszy, pilno postrzegali tego, iakoby ten doczesny pokoy we wszystkich swoych okolicznosciach według traktatu przez wielmożnych y urodzonych kommissarzow podpisanego y zaprzysiężonego nienaruszenie był zachowany; naprzod, aby ludziom wojennym Cara Jegomsci Moskiewskiego ze wszystkich miast y fortec pogranicznych z armato y ammunicyją ych własną, paktami pozwoloną, do pana swego po zdaniu tych fortec 10 marcy powracaiącym wszelkie po drogach było bezpieczeństwo, potym ludzie kupieccy z obu stron po wszystkich miastach, miasteczkach pogranicznych, w których przed wojną handle swoje miewali y roznemi targowali towarami, aby y teraz za listami przeiezdzeni wolno ym było wszelkimi handlowac towarami, opócz tych to-

warow, ktore tak w naszych, iako y Cara iegomsci panstwach będą zakazane, także Dzwiną rzeką kupcom Smolenskim do Rygi y Ryskim kupcom do Smolenska wolny ma byc bez wszelkiej przeszkody y zatrudnieuia z towarami nie zakazanemi, mimo wszystkie zamki y fortece nasze z placeniem iednak ceł ym zwyczajnych od nas y od Rzptyey postanowionych przeiazd, ktora wolnosc handlow kupieckich z obu stron do ostatney ma trwac commissyey w roku tysiąc szescset siedmdziesiątym osmym przypadającej; a że podniesienia woyny przeciwko nam naywiększą Car imsc Moskiewski kładł przyczynę, iż poddani nasi pograniczni uwłoczyli mu należitych tytułow, przeto wczesnie zabiegając podobnym inconuenientijs, surowo rozkazujemy, aby żaden z uprz. y wiern. w. przy granicy mieszkających cujuscunque status et conditionis w listowne z Carem imscią moskiewskim, ani z iego boiarami dumnymi nie wdawał się corespondentie y gdyby, iako od poddanych Cara imsci pogranicznych uprz. y wiern. w., albo ich poddanym działa się krzywda, abyscie to uprz. y wiern. w. donosili wielmożnemu hetmanowi wielkiemu W. X. L., ktory iako stroż granic Rzptyey powinien będzie przez listy swoje upominac się krzywdy uprz. y wiern. w., takie dając Carowi imsci moskiewskiemu tytuły, iakie na terazniejszych tractatach z obudwu stron są postanowione y zaprzysiężone, a ta wielmożnego hetmana naszego wielkiego W. X. L. z carem imscią moskiewskiem, albo woiewodami iego pogranicznymi listowney z wiadomością naszą corespondentią nie ruskim, ale polskim powinna byc ięzykiem, więc iż y to do zatrzymania tego doczesnego należy pokoju, aby więzniowie z obudwu stron wolno byli pusczeni, przeto chcemy miec po uprz. y wiern. w., abyscie wszystkich wielkiej y małej conditiei męskiej y białey płci, gdzie u kogoby się naydowali, więzniow natychmiast wolno puscili, iakoby z blizszych mieysc za dwie niedzieli,

z dalszych za miesiąc, albo za dwa, z naydalszych za puł roka, rachuiąc czas od zawarcia tractatow, w pogranicznych zamkach Cara imsci stanąc mogli, płon iednak, to iest ludzie wolni, roboczy oboiey płey, mają zostawac w panstwach naszych przez lata induciarum, albo do krotszego czasu, iesli przed wyisciem tych lat pokoy wieczny postanowiony będzie, więzniowie zas mieyskiej conditiei z rożnych miast y miasteczek zabrani, dotąd zostawac mają, poki posłowie nasi, ktorych do Cara imsci dla potwierdzenia pact wyprawimy, dostateczne okolo oswobodzenia onych uczynią postanowienie. Co wszystko abyscie uprz. y wiern. w. bez wszelkiej disquisitiei do executiei przywiedli surowo pod penami na gwałtownikow pokoju popolitego opisanemi rozkazujemy, ażeby ten uniwersał nasz iako nayprędzey y wszystkich obywatelow panstw naszych W. X. L. wiadomosci doszedł, chcemy miec po urzędach grodzkich y mieyskim, aby go po miastach, miasteczkach, parafiach y wszystkich mieyscach publicznych obwołać y głosci rozkazali, inaczey nie czyniąc dla łaski naszej z powinności swey. Na co dla lepszey wiary ręką się naszą podpisawszy, pieczęć W. X. L. przycisnąc rozkazalismy. Dat w Warszawie, dnia osmnastego msca February, anno Domini tysiąc szeszeseth szescdziesiąt siodmego. У того универсалу печат большая вел. княз. Лит. прьтиснена, а подпис рукъ подписано тыми словы: Jan Kazimierz krol. Andrzej Kotowicz pisarz wielkiego xięstwa Litewskiego. Который тот универсал оглашаючы покой з Царом Его млстю Московским до воеводства Мстиславского писанный, за поданем до актъ до книг кгородских Мстиславских ест уписан.

Року «хаз (1667), msca Апреля трынадцатого дня, тот лист Его кор. млсти до актъ полано.

Изъ акт. кн. Мстислав. уѣзди. суда за 1667 годъ № 3/1419, л. 146.

Книга прихода и расхода суммъ Литовской Скарбовой Комиссии за 1661 годъ.

Liczba Jasnie Wielmożnego I^om. Pana Adama Macieja Sakowicza wwdy Smolenskiego Administratora Skarbu W^o X^a L^o Starosty Oszmian. etc. po zdaniu Administratyej Urzędu te^o przez Jasnie Wielmożne^o I^om. P. Chrystopha Paca Kancelerza W^o W^o X^a L^o na Seymie terazniejszym Szescznieidzielnym in an. 1661 d. 2 Majj w Warszawie zaczętym, z Prowentow publicznych fusius niżej specificowanych odprawiona.

A.

Percepta prowentow publicznych do skarbu Rp. W^o X^a L^o, ktore się niżej specificują.

Naprzod z liczby Jasnie Wielmożne^o Im. Pana Chrystopha Paca, Kancelerza W^o W^o X^a Litt^o, na on czas Administratora Skarbu W^o X^a Litt^o in. an. 1659 diebus Aprilis odprawowaney, zostało w Skarbie Rzptey gotowych pieniędzy z różnych Podatkow Summą flor. 25790,1,15¹/₂
Przychod z Retent Podatkow Rzptey lat przeszłych.

Woiewodztwo y Powiat Wilenski

Podymnych № 16 ex an. 1651. Zostawało na Wdztwie Wilenskim Urzędowi Grodzkiemu pro Execuone na Delacie podanych f. 6279,20,16
Tey summy że Ichnm. PP. Urzędnicy Grodzcy za Xcia Im. Pana Radziwiłła Woiewody Wilenskiego nie exequowali, dla tego, iż przeszły Grod Delaty na tę Summę onym nie

oddał Tedy decretem Trybunału Skarbowego Grodzienskigo an. 1659 pro feliciori tempore przyszlému Grodowi ad exequendum zlecono.
Podym. № 15 ex an. 1652.
Rat № 3 Zostawało f. 10455,7,9
Na tę Summę wniesiono do Skarbu in an. 1652 et 1653 co do przeszłych Liczb Seymowych iest inserowano f. 509
Co do terazniejszey liczby należy z Dzierzawy Miednickiey od Im. P. Łowienieckiego wniesiono do Skarbu. fl. 600
Z teyże Summy fl. 10455,7,9 Zostaią Retenta przy PP. Poborcach Wilenskich za niesłuszne zdanie na Delatę mimo quity onych, To iest Przy Im. P. Jerzym Siesickim Podsędku Wilenskim fl. 80
Przy P. Wawrzyncu Chrzanowskim. fl. 28
Przy P. Jerzym Komaru Woy skim Wendenskim fl. 67,15

Zostaje tedy przy Ichmm. PP. Poborcach tych Rat № 3 Summą fl. 175,15	Summa wszystkiego co sie po- trąca według pomienioney li- quidathey fl. 6050,12,9
W Racie № 2 Im. Pan Chrza- nowski zdał na Delatę z Ciu- dzieniszek Im. Xdza Mikołaiia Blazzkowskiego z Dym № 16 po fl. 2, a on do Duchownych Poborców dał fl. 32	Po wytrąceniu tey Summy zo- staie ieszcze Podym № 15 ex an, 1652 na Wdztwie Wilen. fl. 4404,25
Do Powiatu Oszmianskiego odesz- zło Jeym. Paniey Korsakowey, Podkomorzyney Oszmianskiej Dymow № 45 za Raty № 3 po fl. 7,15, czyni fl. 337,15	Ktorą Summę Decret Trybuna- łu Skarbowego Grodzieskiego an. 1659 ad feliciora tempora do oswobodzenia z ręku Nieprzl- skich tego Wdztwa odłożywszy przyszłemu Grodzkiemu Urzę- dowi Wilenskiemu exequowac nakazał.
Do tegoż Powiatu odeszła wies Jeym. Paniey Chotkiewiczowey Wdziney Wilenskiej Goleiuny nazwana, w Racie № 3, Dym № 44 po fl. 1,15, Czyni. fl. 66	Podym. № 3 z Seymu Brzesc- kiego° zostawało fl. 3075,11,9
Czyni odeszłych w Powiat Osz- mianski fl. 435,15	Na tę Summę Do Skarbu in an. 1653, Co się iuz w liczbach Seymowych includowało, dano fl. 4,15
Jurisdika Zamku Wilenskiego że per Errorem od Ichmm. PP. Poborców zdawana była o większą Summę, nizeli należało na Delatę, zaczem po uczynio- ney w Skarbie calculathey Try- bunał Skarbowy in an. 1655 w Wilnie skonezony od tych Delat uwolnił. Ubyło tedy we wszystkich trzech Ratach. fl. 1783,12,9	Miasto Wilno Jurisdiki Mayde- burskiej zdane było na Delatę od Im. P. Pietkiewicza Pobor- ce za fl. 1720
Magistrat Wilenski zdany był na Delatę od Im. P. Komara w Racie № 3 za fl. 2547	Z tey Summy Tak się Magistrat wyliczył: gotowemi wniosł do Skarbu, co w liczbie Seymo- wey an. 1655 kładziono . . . fl. 550,12
Z tey Summy tak się Magistrat wywiodł: Gotowemi wniosł do Skarbu Rzptey co w liczbę Seymową an. 1655 inserowano fl. 994	Respectem Powietrza morowego y pogorzenia defalcował . . . fl. 882,14
Respectem pogorzenia y moro- wego powietrza defalcował Magistrat fl. 761,15	Z Rachunku Skarbowego pokaza- łosię per errorem podaney delaty fl. 287,4
Z porachowania w Skarbie poka- załosię nie słuszney per erro- rem Delaty fl. 791,15	Nie zostaje tedy żadna przy Magistracie Wilenskim reszta.
Z tey tedy Raty żadna przy Ma- gistracie nie zostaje Reszta.	Z Dymow Szlacheckich w Wilnie pogorzałych defalcowano . . . fl. 67,15
	Z Jurisdiki Zamkowej defalco- wano względem pogorzenia . . fl. 31,15
	Im. P. Pietkiewicz, mimo quity swoie, iako Poborca zdał na delatę fl. 81
	Tego na Successorach Urząd ma requirowac.
	Exequując Grod Delatę dymow tych, ktore na delatę zdane były, nienalazł, ieno puste grun- ty, na ktorzych zalega fl. 118,15

Im. xdz Blaszkowski z Cudzieniszek do Duchowienstwa z dymow № 16 oddał fl. 24
 Summa oum co się potraça . . fl. 2042,15
 Restat na Wdztwie Wilenskim Podymn № 3 z Seymu Brzeskiego, Co Grod ma przyszły exequi fl. 1032,16,9
 I tę summę Trybunał Skarbowy Godzienski an 1659 ad feliciora tempora odłożywszy, przyszłemu Grodowi Wilenskiemu exequo-
 wac nakazał.
 Z tych Delat wyżej wyrażonych wywodami Im. Pan Paweł Marcinkiewicz Sędzia Ziemiński Upit-
 ski Podwoiewodzy przszły Wilenski y Im. Pan Andrzej Kurpski Sędzia Grodzki, w Grodnie na Trybunale Skarbo-
 wym a. 1659 wyrachowali się, Decret y quit główny otrzy-
 mali. A z posledniejszych delat exquo PP. Poborcowie onych do Grodu nie oddawali. Decretem tegoż Trybunału ad feliciora tempora cum salua do PP. Poborcow ad requirendum odłożono.
 Czyni wniesionych do Skarbu . fl. 600
 Podym. № 22 ex an. 1654
 Raty № 1 Podym. № 6 Exactiey Im. Pana Jana Śaka Pietkiewicza Poborecy Zostaie . . . fl. 6693,24
 Raty № 2 Podym. № 10 Exactiey Im. Pana Jerzego Komara Woyskiego Wendenskiego y Im. P. Samuela Marcinkiewicza Zostaie fl. 7679,20,15
 Raty № 3 Podym. № 6 Zostaie przy Powiecie u P. Poborcy fl. 36439,20,3
 Podym. № 22 ex an. 1655.
 Raty № 1 Podym. № 12 Exclusa defalcatione fl. 6672
 Przy Powiecie Zostaie fl. 75615
 Raty № 2 Podym. № 10 Exclusa defalcatione fl. 5610

Przy Powiecie Zostaie fl. 62962,15
 Podym. № 15 ex a. 1658
 Saluis abiuratis Zostaie . . fl. 102858,22,9
 Podym. № 6 ex an. 1659.
 Prae impedimento Te wszystkie Podatki zaległy per hostilitatem.
 Te wszystkie wyżej specificowane Retenta od których per legem publicam Ichmm PP. Obywatele Powiatu tego Zostaia uwolnieni non eo fundamento aby miał Skarb, chciec ie na Ichmm po staremu requirere, ale że tak Ichmm PP. Poborecy, iako y Ichmm PP. Grodowi wdawszy się in exactionem eorum do tąd Liczby Skarbowi nie uczynili, aby to co powinni exequantur do terazniejszey są położone Liczby.

Dobra Duchowne Kapituły Wilenskiej.

Podym. № 3 z Seymu Brzeskiego. Z Delaty Im. Xdza Mocarskiego Kanonika y Poborce na on czas Zostawało . . . fl. 3807,23,9
 Podym. № 22 ex an. 1654
 Raty № 1 Podym. № 6 Z Delaty tegoż Im. Xdza Mocarskiego przy Im. Xdzu Officiale Wilenskim pro executione Zostawało fl. 861
 Raty № 2 Podym. № 10 Z Delaty tegoż Im. Xdza Mocarskiego przy tymże Im. Xdzu Officiale Wilenskim Zostawało pro executione fl. 13721
 Raty № 3 Podym. № 6 Z Delaty tegoż Im. Xdza Mocarskiego przy tymże Im. Xdzu Officiale Wilenskim pro executione Zostawało fl. 20014,18
 Podym. № 22 ex an. 1655. Im. Xdz Gotthard Tyzenhaus y Im. Xdz Alexander Kotowicz Kanonicy y Poborecy Duchowni Diacesiey Wilenskiej, według calculatuey swoiey w Skarbie uczynionej, ad proportionem

Podymn. № 22 an 1654, exceptis bonis w rożnych Wdztwach y Powiatach będących, a przez Niprzła in an. 1654 et 1655 occupatis, czego uczyni . . fl.	80063,15	Lit. co się iuz w liczbie Seymowey an. 1659 producowało fl.	1111
Przy tym z Bezdieża dobr do Probostwa Trockiego należących w Powiecie Piskim będących, computuiąc według declarathey Ichmm. PP. Posłów tego Powiatu na Seymie an. 1655 uczynioney loco № 22 tylko № 11 podym, czego uczyni fl.	2887,15	Na Delatę podali za fl.	21205
Wybrac mieli Summą fl.	77176	Na tę Delatę wielmożny Im. Xdz Chodkiewicz, Biskup Wendencki z Rusoty y Bali z Dymow № 7, co iuz w przeszley liczbie kładziono do skarbu dał. fl.	52,15
Na tę summę per abiurata spustoszeniem deffalcowali . . . fl.	37019,10	Im. Xdz Stanisław Moszczynski, Gwardian Pinski z Dymow № 30 po fl. 7,15 do skarbu dał. fl.	225
Jasnie Wielmożny Im., Xdz Białożozor, terazniejszy Biskup Smolenski, na on czas pisarz skarbowy W ^o X ^a Lit ^o . do rąk swych odebrał, z Czego na Trybunale Skarbowym Grodzienskim an: 1659 dał rationes fl.	569	tenże abiuratis deffalcował dym № 10 po fl. 7,15 fl.	75
Do Skarbu Rzptey Roschodem wniesli fl.	7178	Ichmm. Oycowie Jezuiti z dobr do collegium Wilenskigo należących Dworzyszcz y Trokiel z dym № 16 po fl. 7,15 do Skarbu wniesli fl.	120
Na Delatę podali za fl.	32409,20	To potraciwszy zostaie pro executione Delaty fl.	20732,15
Czyni danych do Skarbu Roschodem. fl.	7178	Przy Im. Xdzu Tyzenhausie Suffraganie Wilenskim wybranej Summy, którą wniesc do Skarbu tenetur, zostaie fl.	400
Podym. № 15 ex an. 1658. Im. Xdz Gothard Tyzenhaus y Im. Xdz Alexander Kotowicz, Canonicy Wilenscy y Poborcowie Duchowni według Podym. № 22 ex an. 1655 mieli wybrac Summą fl.	165165	Czyni danych do Skarbu z podym. № 15 fl.	5390,7,9
Na tę Summę z Dobr per hostilitatem praeoccupowanych, także abiuratis spustoszeniem deffalcowali fl.	137403,22,9	Podym. № 6 ex an. 1659. Im. Xdz Alexander Kotowicz, kanonik y Poborca Duchowny Wilenski, oprócz tych Dobr, ktore in hostilitate zostaia miał wybrac summą fl.	21835
Wniesli do Skarbu gotowemi y Roschodami includuiąc w tę Summę fl. 800, ktore Im. Xdz Tyzenhaus oddał fl.	5045,7	Na tę Summę Desolatą dawną przy Podym. № 22 an. 1655 y № 15 an. 1658 zaprzysiężoną także nową defalcata, którą Trybunał Skarbowy an. 1659 przyjął, potracił fl.	11263,15
Z osobna wniesli do Skarbu z Administratij Jasnie Wielmożnego Im. P. kanclerza W ^o X ^a .		Gotowemi wybrawszy do Skarbu wniosł fl.	2158
		Na Delatę podał za fl.	8413,15
		Na tę Delatę Im. Xdz Symon Sudakowski, Pleban Subocki z Dymow № 3 dał do Skarbu. fl.	9
		Zostaie tey Delaty p. executione fl.	8404,15
		Podymne № 1. Na Seymikach Relacynych w niektorych Powiatach za Uniwersalami K.	

Im. dla Ichmm. PP. Commis-
sarzow pozwolonego tenze Im.
Xdz Poborca wybrawszy dał
do Skarbu fl. **320,15**
Czyni danych do Skarbu . . . fl. 2487,15
Suma wszystkich Retent, ktore
pro execuone Im. Xdzu offi-
cialowi Wilenskiemu należały
zostawało fl. 99951,1,9
Względem ktorých wszystkich
Delat Im. Xdz Wscislinski offi-
cial Wilenski ad rationem do
skarbu wniosł fl. **1800**
To potrąciwszy, zostaje wszystkich
Retent na Dobrach Diaecesiey
Wilenskiey fl. 98151,1,9
Czyni z Delat do Skarbu danych fl. 1800

Powiat Oszmianski.

Poborow № 10 ex an. 1648 et
1649. U Im. p. Zienowicza
marszałka Oszmianskiego z Po-
staw zostaje fl. 35,8
Na powiecie co urząd grodzki
według decretu exequi ma zo-
staie fl. 3655,29,8
Podym № 5 ex an. 1650. Z de-
laty Im p. Alexandra Kacza-
nowskiego pro execuone przy
Urzędzie grodzkim zostaje . . fl. 327,27,9
Podym. № 16 ex an. 1651 rat.
№ 4 przy urządzie grodzkim
pro execuone Zostaje . . . fl. 5688,15
Podym. № 15 ex an. 1652 raty
№ 1 podymnych № 8 Przy
Urzędzie grodzkim pro execu-
one Zostaje fl. 3879,6
Raty № 2, podym. № 4 zostaje fl. 1545,1,9
Raty № 3, podym. № 3 Zostaje fl. 1462,22,9
Podym № 3 Z Seymu Brzes-
kiego Przy Urzędzie grodzkim
pro executione Zostaje . . . fl. 870,15
Podym. № 22 ex an. 1654, Raty
№ 1, Podym. № 6 Z delaty
Im. p. Troiana Strawinskiego
podsędka, p. Mikołaja Suli-
strowskiego poborców, przy

urzędzie grodzkim pro execu-
one Zostaje fl. 3164,45
Raty № 2, podym. № 10 Z De-
laty p. Woyciecha Zabłockiego
y p. Mikołaja Dąbrowskiego
podstarosciego y p. Alexandra
Irzykowicza poborców przy gro-
dzie zostaje fl. 31558,13,15
Raty № 3, podym. № 6 przycho-
dziło fl. 80743,15
Z tey Summy deffalcacją strą-
cono fl. 12222
Gotowemi do skarbu wniesiono,
co w liczbie an 1659 iest kład-
ziono fl. 34106,20
Im. p. Jan Kzmrz Bieganski z
majątnosci Olbieia y Biały do
Im Xdza Białozora na on czas
pisarza skarbowego dał fl. 138
Tenze z majątnosci Podzisa . . fl. 39
Im. p. Maciey Hrehorowicz z
Zosny fl. 315
Ichmm oycowie Karmelici z
Załadzia fl. 195
P. Stephan Choiecki z Derewnik
do rąk Im. p. Kotła pisarza
skarbowego W^a. X^a. Lit^o. dał . fl. 96
Do tegoż Im. p. Kaczanowski z
delat dał fl. 236
A do Im. p. Kimbara Skarbnego fl. 687
To wszystko do liczby przeszley
an 1659 iest kładziono.
Zostaje przy urządzie grodzkim
pro executione fl. 34261
Podym. № 22 ex an. 1655
Raty № 1, podym. № 12 Exclu-
sa deffalcatione fl. 24444
Przy powiecie zostaje do uczy-
nienia liczby fl. 137,043
Raty № 2, podym. № 10 nie
excludując deffalcatey gdyż to
dla spalania przez nieprzlia se-
ruire niemoże, lecz większa
accedere musi przychodziło
saluis abiuratis do uczynienia
liczby fl. 134622,15
Podym. № 15 ex an. 1658. Przy-
chodziło z powiatu ad propor-

tionem podym. № 22 an. 1655
saluis abiuratis do uczynienia
liczby fl. 201933,22,9
Podym. № 6 ex an. 1659 prae
impedimento hostilitatis, te
wszystkie podatki zaległy. Te
retenta, od których per legem
publicam Ichmm pp. obywa-
tele powiatu tego zostają uwol-
nieni non eo fundamento, aby
miał skarb chcic ie na Ichmm
po staremu requirere, ale że
tak pp. poborey, iako y pp.
grodowi wdawszysię in exa-
ctionem eorum do tąd liczby
skarbowi nie uczynili, aby to
co powinni exequantur do te-
razniejszey są położone liczby.

Powiat Lidzki.

Poborow № 10 ex an. 1648 et
1649 zostawało fl. 300,18
Ta delata że czasu incursiey
Moskiewćkiey w X°. Lit°. zgi-
nęła, zaczem za przysięgą Ieym.
paniey Szklenskiey podstaro-
sciney Lidzkiey decretem Trybu-
nału Skarbowego Grodzienskie°
cale iest uwolniona
Podymnych № 5 ex an. 1650. Z
e'xactiey zeszłego pana Jelskie-
go stolnika Mscisławskiego na
on czas poborce Lidzkiego zo-
stawało pro execuone fl. 784
Na tę delatę Im. Pan Silwester
Woyna Oranski iako successor
po zeszłym p. Jelskim, za tych,
których mimo quity zdano było
na delatę według decretu Try-
bunału Skarbowego an. 1659
do skarbu wniosł fl. 584
Restabat pro execuone fl. 200
Więc że za incursią nieprzllską
y ta delata zginęła zaczem, za
przysięgą Ieym. paney Szklen-
skiey Trybunał skarbowy onę
skassował decretem.

Podymnych № 16 ex an. 1651.
Zostawało przy urzędzie grodz-
kim pro executione fl. 366,15
A przy Ieym. paniey Szklenskiey
co sam zeszył Im. p. podsta-
rosoci wybrał, to nakazano de-
cretem Trybunału Skarbowego
Grodzienskiego durantibus iu-
dicijs wniesc, zostaie fl. 42
Podym. № 15 ex an. 1652 zo-
stawało fl. 2633,15
Z tych retent delata exactiey Im.
p. Kzmrza Kuncewicza na on
czas poborce, także czasu incur-
siey nieprlskiey zginęła, która
za tąz Ieym paniey Szkienskiey
przysięgą decretem Trybunału
skarbowego iest zniesiona na
summę fl. 1286
To potrąciwszy, zostawało przy
urzędzie pro executione . . . fl. 1352,15
Podym. № 3 z seymu Brzeskie-
go. Zostawało przy grodzie pro-
executione fl. 1341
A przy Ieym. paniey Szklenskiey
wybraney Summy z tey delaty
zostaie fl. 60
Podym. № 22 ex an. 1654
Raty № 1. podym. № 6. Z dela-
ty Im p. Kunowskiego zоста-
wało pro execuone fl. 4093,15
A przy Ieym. paniey Szklenskiey fl. 327
Raty № 2, podym. № 10 Exa-
ctiey Im. p. Alexandra Tyszkie-
wicza zostawało fl. 11003,15
A przy Ieym paniey Szklenskiey fl. 620
Raty № 3 podym. № 6 Exactiey
zeszłego p. Krzysztopha Kun-
cewicza zostawało fl. 9867,15
A przy Ieym. paney Szklenskiey fl. 487
Podymnych № 22 an. 1655
Raty № 1, podym. № 12 Exa-
ctiey Im. p. Dziezyca po wy-
trąceniu deffalcatiey dawney
przychodziło fl. 59058
Na tę summę abiuratis deffal-
cował fl. 46620

Wnioś do skarbu gotowemi y
roschodami Im. pan poborca,
co iuż w przeszley liczbie iest
kładziono z oycami Dominika-
nami fl. 7692
A co do teraznieyszey liczby na-
leży dał fl. 607
Jasnie Wielmożny Im. pan Paweł
Sapieha Woiewoda Wilenski.
hetman W. W°. X°. Lit°. z
starostwa Borciańskiego z dym
№ 70 r-one expens swych po-
tracił fl. 420
Na delatę podał grodowi pro exe-
cuone fl. 3699
Czyni wniesionych do skarbu . . fl. 607
Raty № 2 podym. № 10 Exac-
tiety Im. pana Krzystopha Ol-
szewskiego inclusive z żydami fl. 49215
Na tę Summę spustoszeniem
nieprzllskim w racie № 1 za
przysiężonym deffalcował . . . fl. 38850
Gotowemi y roschodami co w
liczbie iasnie wielmożne Im.
P. canclerza W. W. X. Lit., na
on czas administratora Skarbu
iest insertum wniesiono . . . fl. 6622
A do teraznieyszey liczby co na-
leży dał do skarbu fl. 280
Jasnie wielmożny Im. pan woie-
woda Wilenski hetman W. W.
X. Lit. z starostwa Borcian-
skiego r-one długu od Rzpety
winnego potracił fl. 350
Na delatę grodowi pro executione
podał za fl. 3113
Czyni wniesionych do skarbu . . fl. 280
Podym. № 15 ex an. 1658 Exac-
tiety Im. pana Jakuba Wiskow-
skiego czesnika Lidzkiego ad
proportionem podym. № 22 a
1655 inclusive z żydami przy-
chodziło fl. 73822,15
Na tę Summę deffalcacją ex a.
1654 za przysiężoną fl. 58275
y nową lege pozwoloną fl. 1665
potracił, czego czyni fl. 59940
Gotowemi dał do skarbu fl. 6847,15

Jasnie wielmożny Im. pan het-
man W. W. X. Lit., z starostwa
Borcianskiego r-one długu od
Rzpety sobie winnego potracił fl. 525
Na delatę grodowi pro executione
podał fl. 6510
Na tę delatę Im. p. Maciey Ol-
szewski podsędek Lidzki z
maiętnosci Waskiewicz z dym
№ 9 z Olszewa y Nielubow-
szczyzny z dym № 9 z Cybo-
row z dym № 1 od żyda ogro-
dnika z dym № 1 dał do
skarbu fl. 150
Zostae tedy tey delaty fl. 6360
Czyni do Skarbu danych . . . fl. 6997,15
Podym. № 6 ex an 1659 A № 1
na Ichmm. pp. commissarzow
na seymiku za listem J. k. m.
pozwolono exactiety Im. pana
Jana Olszewskiego ad propor-
tionem podym. № 15 an. 1658
inclusive z żydami fl. 34450,15
Na tę Summę deffalcacją ex an
1655 zaprzysiężoną fl. 27195
y nową lege pozwoloną fl. 1221,15
potracił, co uczyni fl. 28416,15
Gotowemi wnioś do Skarbu . . fl. 3185
Jasnie wielmożny Im. p. hetman
W. W°. X°. Lit°. z starostwa
Borcianskiego r-one expens
swych na Rzpęą potracił . . . fl. 245
Na delatę podał grodowi pro exe-
cutione fl. 2604
Czyni do Skarbu danych fl. 3185
Summa wszystkich retent po wy-
traceniu zginionych tempore
hostilitatis delat zostawało . . fl. 43800,15
Na tę wszystkę Summę urząd
grodzki wnioś do Skarbu . . fl. 1902,15
To potraciwszy zostae przyurzę-
dzie grodzkim Lidzkim fl. 41898
A przy ieym. paniey Szklenskiej
podstarosciney Lidzkiej wy-
braney Summy z tychże delat,
ktora według decretu Trybu-
nału Skarbowego Grodzien-

skiego a. 1659 refundere po-
winna, zostaje fl. 1536
Czyni z delat do Skarbu wnie-
sionych fl. 1902,15

Powiat Witkomirski.

Poborow № 10 an. 1648 et 1649
zostawało przy powiecie . . . fl. 1013,6
Na tę Summę grod gotowemi
wybrawszy do skarbu dał . . fl. 82,4
Zostaje przy ieym. paniey Szwey-
kowskiey, która z decretu Try-
bunału skarbowe Grodzkie
a 1659 powinna zapłacić . . fl. 467
A przy powiecie zostaje nieexe-
quowanych fl. 464,2
Podym. № 15 ex an. 1652 Raty
№ 1 zostawało na delacie . . fl. 160
Raty № 2 fl. 120
Podym. № 3 z seymu Brzeskie
go zostawało fl. 120
Podym. № 22 an. 1654 Raty
№ 1 podym. № 6 zostawało fl. 1107
Czego wszystkiego czyni . . . fl. 1507
Te wszystkie delaty czasu incur-
siei nieprzyllskiej na miasto
Witkomirz in an. 1655 w can-
cenllary pogorzały, od których
delat grod decretem Trybunału
skarbowego an. 1659 w Gro-
dnie odprawowanego, za przy-
sięgą podpiska, jest uwolniony
Raty № 2 podym. № 10 zоста-
wało fl. 7665
Na tę summę grod wybrawszy
do skarbu wniosł fl. 15
Super contumaces decretum swo-
im do im. p. instigatora. W.
X. Lit. na executią danym
wskazał fl. 7650
Raty № 3 podym. № 6 zostawało fl. 9783,15
Na tę summę zydow z domow
№ 120, którzy do panow swo-
ich podymne płacą Trybunał
skarbowy an. 1659 w Grodnie
odprawowany uwolnił fl. 360

Pp. deputaci woyskowi regimen-
tu im. pana hetmana polnego
W. X. Lit. forti executione
wybrali od retentorow, na co
quity są fl. 1483,15
Gotowemi wybrawszy grod wniosł
do skarbu fl. 293
Decretami grodzkimi do p. in-
stigatora pro executione da-
nemi wskazanych super contu-
maces Zostaje fl. 7647
Podym. № 22 an. 1655 Raty
№ 1 podym. № 12 zostawało
z delaty im. p. Poczobuta po-
borey fl. 31803
Na tę summę pogorzeniem w
dobrach szlacheckich za decre-
tem Trybunału Skarbowe Gro-
dzien. a 1659 defalcowano . . fl. 1497
Żydzi z dym. № 120, z których
do panow swoich podymne
płacą uwolnieni są decretum
wyżey pomienionego Trybu-
nału fl. 720
Szwedzi od pp. obywatelow ta-
mecznych wybrali na czym
przysięgli szlachta fl. 5133
Pp. deputaci woyskowi regi-
mentu im. p. hetmana polne-
go W. X. Lit. a retentoribus
za quitami swemi wybrali . . fl. 8483
Gotowemi grod wybrawszy do
skarbu oddał fl. 102
Na executią p. instigatorowi de-
cretami swoiemi podał . . . fl. 15868
Raty № 2 podym. № 10 Z de-
laty im. p. Piotra Oziembłow-
skiego zostawało fl. 32401,2,9
Na tę summę szlacheckie dymy
№ 249 1/2 pogorzałe, a żydow-
skie № 120 że do panow swo-
ich podym. płacą decretum
Trybunału skarbowego Gro-
dzkie. an. 1659 wolne są na fl. 1847,15
Szwedzkich quitow, na których
pp. obywatele iurament wyko-
nali pokazalo się na fl. 11327,15

Pp. deputaci woyskowi regimentu im. pana hetmana polne W ^o . X ^a . Lit ^o . per executionem fortem, iednak za quitami swemi ^a retentoribus wybrali	fl. 5264,15	zaprzysięzonych potracił p. poborca	fl. 14539
Do skarbu grod oddał co w liczbie seymowey an. 1659 iest productum	fl. 95	Z osobna deffalcacją przy pierwszej racie przez grod przyiętą, za decretem Trybunału Skarbowego Grodzieskie an. 1659 stracił	fl. 5876,15
Paratis grod wybrawszy do skarbu oddał	fl. 55,10	Szlacheckich pogorzałych dym. N ^o 249 ^{1/2} , a żydowskich dym. N ^o 120, że do panow swych podym. płacą, za decretem Trybunału tegoż potracił	fl. 1293,7,9
Na executią p. instigatorowi decretami grodzkimi podano	fl. 13811,7,9	Gotowemi y roschodami im. pan poborca do skarbu wniosł	fl. 4647,7,9
Podym. N ^o 15 ex an. 1656 priuato laudo uchwalonych. Z raty N ^o 1 grod delatę exequiując wybrał y do skarbu oddał	fl. 186,15	A co do przeszley liczby weszło	fl. 6617,15
Podym. N ^o 15 ex an. 1658 Raty N ^o 1 Podym. N ^o 8 z delaty im. p. Staszkiewicza poborecy Zostawało	fl. 21073,10	Na delatę podał grodowi pro execuone	fl. 11604,7,9
Na tę summę deffalcacją po liczbie poborcowey, którą Trybunał Skarbowy Grodzieski an. 1659 decretem przyięc nakazał potracono	fl. 7068	Na tę delatę nowym spustoszeniem grod deffalcował	fl. 308
Pogorzeniem dobr szlacheckich za decretem tegoż Trybunału grod deffalcował	fl. 998	Do skarbu iasnie wielmożny im. pan Naruszewicz podkanclerzy W ^a . X ^a . Lit ^o . z dzierzawy Piecian z dym. N ^o 116 dał	fl. 406
Żydzi decretem tegoż Trybunału ex quo do swoich panow płacą z dym N ^o 120 uwolnieni są na	fl. 480	A grod wybrawszy do skarbu oddał gotowemi	fl. 794,15
Grod wybrawszy, do skarbu dał	fl. 4010	Na executią decretow swych podał p. instigatorowi	fl. 10095,22,9
Na executią p. instigatorowi decretami grodzkimi podano	fl. 8517,10	Summa tak przez ichmm. pp. poborcow iako przez grod ze wszystkich wyzey pomienionych podym. retent y delat gotowemi y roschodami do skarbu wniesionych	fl. 25822,21,9
Raty N ^o 2 podym. N ^o 7 Exactiey im. pana Jana Kopcia ad proportionem raty N ^o 1 cum auctione przeszlych pp. poborcow za przybyciem w ten powiat od wdztwa Wilen. dym. N ^o 21, a z podziału braciey mlodszych z dym. N ^o 5 przychodziło wybrac summą	fl. 44577,22,9	To iest przez deputatow woyskowych	fl. 15231
Na tę Summę spustoszałych deffalcowanych dymow constitutią an. 1652 pozwolonych, a przy pierwszej racie tych podym.		przez im. p. poborce	fl. 5053,7,9
		a retent przez grod	fl. 5538,14
		Podym. N ^o 6 ex an. 1659 A N ^o 1 na ichmm. pp. commissarzow za listem J. k. m. uchwalonego im. pan Samuel Towianski poborca miał wybrac summą	fl. 44577,22,9
		Na tę summę deffalcacją przy podym. N ^o 15 ex a. 1658 constitutią seymową pozwoloną y w grodzie zaprzysiężoną potracił	fl. 20600

Szlacheckie dymy № 249½ po-
gorzale, a żydowskie № 120
że do panow swoich podym.
płacą decretem Trybunału skar-
bowego Grodzien. an. 1659
wolne są na fl. 1108,15
Gotowemi im. pan poborca wniosł
do skarbu fl. 9369,15
Na delatę podał grodowi pro
executione fl. 13499,15
Czyni do skarbu wniesionych fl. 9369,15

Powiat Brastawski.

Poborow № 10 ex an. 1648 et
1649
Na Xdzu Pawle Lewonowiczu
plebanie Jezeroskim zostaje fl. 120
Podym. № 15 ex an. 1652 z
delaty p. Thomasza Izdebskie-
go pro executione przy urzę-
dzie grodzkim zostaje fl. 205
Podym. № 3 z seymu Brzeskie-
go z delaty im. p. Kazimierza
Kimbara pro executione zostaje fl. 81,15
Podym. № 22 ex an. 1654 Raty
№ 1 podym. № 6 z exactey
im. p. Konstantego Szyszki na
dobrach zawoiowanych zostaje fl. 5145
A na wolnych dobrach fl. 2682
Raty № 2 podym. № 10, więc
że powiat według laudum swe-
go loco podym. № 10 wydał
podym. № 8, zostaje tedy tych
podym. № 8 na dobrach za-
woiowanych fl. 6860
a na wolnych dobrach fl. 3916
Raty № 3 podym. № 6, coae-
quando № 22 podym. wydał po-
wiat № 8 zostaje tych podym.
№ 8 na dobrach zawoiowanych fl. 6860
a na wolnych dobrach fl. 4448
Podym. № 22 ex an. 1655 Ra-
tione tych podym. medietatem
według constitucy eiusdem
an. podym. wydał powiat № 11
z exactey p. Alexandra Toma-

szewicza, zostaje na dobrach
zawoiowanych y wolnych na
delacie, ktore grod exequi
miał fl. 16071

Podym. № 15 ex an. 1658
Podym. № 6 ex an. 1659
Te podatki cale prae impedi-
mento hostilitatis zaległy
Retenta te wszystkie, od ktorych
per legem publicam ichmm.
pp. obywatele powiatu tego zo-
stają uwolnieni, non eo funda-
mento, aby miał skarb chciec
ie na ichmm. po staremu requi-
rere, ale że tak pp. poborcy,
iako y pp. grodowi wdawszy-
się in exactionem eorum do-
tąd liczby skarbowi nie uczy-
nili, aby to co powinni exe-
quantur, do teraznieyszey są
położone liczby

Woiewodztwo y powiat Trocki.

Podym. № 16 ex an. 1651. Zostaje
pro executione fl. 292,15
Podym. № 15 ex an. 1652. Raty
№ 1 podym. № 8 przy zeszyłym
im. p. Raieckim podsędku y
poborcy za tych ktorych się
grod dopytac nie mógł y za
tych ktorych mimo quity swo-
ie na delatę zdał, zostawało . . fl. 1302
O tę summę Trybunał Skarbowy
Grodzienski an. 1659 nakazał
decretem im. panu Jerzemu
Raieckiemu podstolem u Derp-
skiemu, iako successorowi w
skarbie sprawie się, a przy
urzędzie grodzkim pro execuone
zostaje fl. 726
Raty № 2 podym. № 4 przy im.
p. Sycinskim poborcy, ktorych
się grod dopytac nie mógł
zostaje fl. 708
Tę summę Trybunał skarbowy
nakazał grodowi feliciori tem-

pore na p. Sycińskim exequi
 A przy urzędzie grodzkim pro
 executione zostaje fl. 1296
 Raty № 3, podym. № 3 exactiey
 im. p. Jerzego Raieckiego pod-
 stolego Derpskiego pro exe-
 cutione zostaje fl. 901,15
 Podym. № 3 z seymu Brzeskie-
 go exactiey im. p. Stanisława
 Talwoisza pro executione zo-
 staje fl. 3990,7,9
 Podym. № 22 ex an. 1654 Raty
 № 1, podym. № 6 exactiey
 im. pana Alexandra Raieckiego
 podsędka y poborcy Trockiego
 zostaje pro executione fl. 3067,1,9
 Raty № 2, podym. № 10 exac-
 tiey im. p. Alexandra Rybin-
 skiego pisarza grodzkie y im.
 p. Stanisława Wołka poborców
 zostawało fl. 10520
 Więc że ta delata niesłuszna dla
 auctiey która per errore nie-
 pewna była, za czem Trybunał
 Skarbowy an. 1659 delendo
 hunc errore nakazał w skar-
 bie skuteczną uczynić calcula-
 tją, po ktorey skonczeniu uby-
 wa fl. 1878,15
 A pro executione nie więcej
 zostaje tylko fl. 8641,15
 Raty № 3, podym. № 6 exactiey
 im. p. Jerzego Raieckiego pod-
 stolego Derpskiego, według
 seymowey liczby an. 1659
 przychodziło fl. 34592
 Similiter meliorując w skarbie
 za decretem tegoż Trybunału
 skarbowe rachunek ubyło . . . fl. 995
 Zaczem tylko przychodziło . . fl. 33597
 Z tey summy defalcaciey im. p.
 poborca producował na fl. 5628
 Do skarbu Rzptey do rąk im.
 xdza Białozora biskupa Smolen-
 skiego na on czas pisarza
 skarbowego W. X. Lit. y do
 im. p. skarbcu W. X. Lit. dał fl. 6500

Do rąk iednc^o im. Xdza biskupa
 Smolenskigo fl. 2000
 Na te obiedwie pomienione sum-
 my w przeszley liczbie seymo-
 wey an. 1659 kładziono tylko fl. 1500
 Sami ichmm. pp. obywatele do
 skarbu wniesli, co iuż w prze-
 szley liczbie kładziono, miano-
 wicie:
 P. Albrycht Trylner z dym. № 1 fl. 3
 Im. p. Mikołay Wołkowicz
 z dy. № 9 fl. 27
 P. Adam Baranowski z Gudzian fl. 12
 Wielmożny im. p. Kuchmistrz
 W. X. Lit. z Oniszek z dym.
 № 157 fl. 471
 Restat pro executione fl. 18956
 Podym. № 22 ex an. 1655 Raty
 № 1 podym. № 12 exactiey
 zeszlých ichmm. pp. Jerzego
 Dunaia y Krzysztopha Rodo-
 manskigo poborców, według
 przeszley liczby po wniesieniu
 do skarbu fl. 390, ktore iuż
 do percepty przeszley kładzio-
 no zostawało fl. 69184
 Z tey summy erroru pomienio-
 nego odtrąca się fl. 1990
 Defalcaciey an. 1654 strąca się fl. 11256
 Im. p. Jerzy Han oberszter ley-
 nant J.k.m. z majątnosci Serey
 y Srogiszek z dym. № 445, a
 z Świętego Jeziora z dym.
 № 310 defalcował fl. 4530
 Gotowemi im. p. Jerzy Dunay
 poborca dał do Skarbu fl. 350
 Im. p. Jerzy Han z Serey y
 Srogiszek z dym. № 23, a z
 Świętego Jeziora z dym. № 11
 po fl. 6 dał fl. 204
 Czyni do skarbu danych fl. 554
 Przy zeszlým Im. p. Krzysztophie
 Rodomanskim wybranych pndzy
 zostaje fl. 350
 Ktorego successorowie, że na
 Trybunale Skarbowym non
 comparuerunt, zdani są in pac-

nas legum, a Im. p. Dunay cale decretem uwolniony.		14070 wybrać miał summą . fl. 69922,15
Na wdztwie zostaje do uczynie- nia doskonałej liczby saluis abiuratis fl. 50504		Z tey summy deffalcacją iuramen- tami comprobowaną potracił im. p. poborca fl. 17640
Z tey tedy raty № 1, podym. № 12 nakazał Trybunał Skar- bowy Grodziński im. p. Tysz- kiewiczowi, podsędkowi teraz- nieyszemu Trockiemu, przy swo- iey racie № 2 pndze wybie- rac y w skarbie rachować się.		Do skarbu Rzptej wniosł co iuż do przeszley an. 1659 liczby iest kładziono fl. 4497,4
Raty № 2, podym. № 10 exac- tietey im. pana Tyszkiewicza podwoiewodzego na on czas, a teraznieysze podsędka y po- borce Trockiego, meliorowaw- szy według decretu Trybu- nału Skarbowego perceptę po wytrąceniu dawney deffalcatietey fl. 9380		A co do teraznieyszey należy liczby gotowemi y roschodem dał do skarbu fl. 542,26
Przychodziło inclusions z żydami fl. 46615		Na delatę podał był za fl. 47242,15
Z tey summy deffalcatietey consti- tutią an. 1658 pozwołoną strąca fl. 7685		Z ktorey delaty im. pan Jerzy Han z Serey y z Srogiszek z dym. № 23, a z Świętego Jeziora z dym. № 11 wniosł do skarbu fl. 255
Na delatę podał był za fl. 35375		Restat pro executione fl. 46987,15
Z ktorey delaty im. p. Han z Serey y Srogiszek także z Świętego Jeziora z dym. № 755 deffalcował fl. 3775		Czyni z podym. № 15 wniesio- nych gotowemi y roschodami do skarbu fl. 797,26
Do skarbu wniesiono co do prze- szley liczby iest insertum . . fl. 1770		Podym. № 6 ex an. 1659 Im- pan Kazimierz Bukont pobor- ca ad proportionem podym. № 15 saluis abiuratis miał wybrać summą fl. 27969
A co do teraznieyszey należy liczby gotowemi y roschodem im. pan poborca dał do skar- bu fl. 1780		Na tę summę gotowemi y roscho- dami im. p. poborca ad r-onem do skarbu wniosł fl. 937
Im. pan Han z Serey y Srogiszek z dym. № 23 fl. 115, a z Świętego Jeziora z dym. № 11 fl. 55 po fl. 5 dał fl. 170		Im. p. Alexander Naruszewicz starosta Bułakowski z Buła- kowska z dym. № 19 po fl. 3 dał fl. 57
Czyni do skarbu danych . . . fl. 1950		Im. p. Han z Serey y Srogiszek z dym. № 23 fl. 69, a z Świę- tego Jeziora z dym. № 11 po fl. 3 dał fl. 102
Zostaje pro executione . . . fl. 31430		Czyni wniesionych do skarbu . fl. 1096
A przy im. poborey fl. 5		Restat do uczynienia doskonałej liczby saluis abiuratis . . . fl. 26873
Czyni z tych wszystkich retent gotowemi y roschodem do skar- bu wniesionych fl. 2504		Czyni r-one tych № 6 podym. gotowemi y roschodami do skarbu wniesionych fl. 1096
Podym. № 15 ex an. 1658. Tenże im. pan Tyszkiewicz podsędek y poborca po wy- trąceniu dawney deffalcatietey fl.		
		Powiat Grodziński.
		Podym. № 16 ex an. 1651 Skarb errore allegował fl. 4049

Od tey summy Trybunał skarbowy w Wilnie in an. 1655 sądzony y przeszły Grodzieski de plano uwalnia.

Podym. № 15 ex an. 1652 zostaje w decretach grodzkich, ktore do im. p. instigatora W. X. Lit. pro execuone oddane fl. 1763,17

Podym. № 3 z Seymu Brzeskie zostawało według skarbowey delaty. fl. 996

W delacie zas samey nie nayduie się tylko fl. 429

A to względem erroru, ktory był w niepewney delacie na żydach y na tę summę fl. 429 decreta grodzkie do im. p. instigatora pro executione są oddane.

Podym. № 22 ex an. 1654 Raty № 1 podym. № 6 exactey im. p. Stanisława Alexandrowicza względem teyże na żydach nie pewney delaty zostawało fl. 4339

A za uczynieniem przez grod w Skarbie doskonałego rachunku nie więcej nayduie się delaty tylko fl. 3526

Na tę summę zeszyły im. pan Wilenski z Brzostowice y Rudawy, co w liczbie przeszley seymowey includitur, dał do skarbu z dym. № 556 po fl. 3 fl. 1668

Na decretach im. p. instigatorowi podano pro executione . fl. 1858

Raty № 2, podym. № 10 exactey im. pana Sopoćka pisarza Ziemskiego na on czas, według delaty skarbowey zostawało fl. 17026,20

Więc że errore przyłączone były dobra zeszłego xcia im. p. hetmana w Wilkomirskim będące powiecie Wizuny, Swiadosc y Owanty do powiatu Grodzieskiego, z ktorych r-one delat nado fl. 3921

A ta summa do potrącenia z podatkow powiatu Grodzieskiego nienależała, zaczem ten error meliorowawszy zostawało delat pro execuone grodowi fl. 20947,20

Na tę summę paratis grod wybrawszy do skarbu wniósł . . fl. 16,20

Im. p. Tomasz Wołłowicz od niektorych ichmm. pp. obywatelow Grodzieskich, iako fateur registr ręką im. p. Chreptowicza podstaroscię Grodzieskiego podpisany y do skarbu podany, wybrał fl. 1346,20

A dał do skarbu fl. 1050

Zostaje tedy przy im. p. Wołłowiczu co ma refundere skarbowi fl. 296,20

Zeszyły im. pan Kasztelan Wilenski z majątnosci Brzostowice y Rudawy z dym. № 556 co iuż w liczbie an. 1659 w summie fl. 4920 includit, dał fl. 2780

Od zeszłego xcia im. p. hetmana W. W. X. Lit. z Zabłudowia y z Karakul z folwarkami dano do Skarbu fl. 6214

Z Doylem od im. p. Mierzynskiego marszałka Wilkomirskiego dano fl. 610

Z Sapieższek od p. Gibla . . . fl. 20

To wszystko w liczbach przeszłych seymowych iest kładziono.

W decretach grodzkich pro executione do im. p. instigatora oddano fl. 9960,10

Raty № 3, podym. № 6 exactey im. p. Tomasza Wołłowicza poborey, według liczby seymowey an. 1659 kładziono retent fl. 6077

Więc że errore w tey racie iedney im. p. Wilenskiego z Brzostowice y Rudawy z dym. № 556 położono w liczbie seymowey an. 1659 fl. 4920

Ktora summa do wszystkich rat № 3 należała, zaczęm potrą- ciwszy za tamte pierwsze raty № 2 na tę ratę № 3 ad ro- nem tylko zostaje wniesionych fl.	472	A. co do terazniejszey należy liczby wniesiono fl.	360
To tedy potrąciwszy co do skar- bu dano y w przeszłą liczbę inserowano, zostawało delaty raty № 3 pro executione . . . fl.	10525	Na delatę podano za fl.	34974
Z tey summy iasnie wielmożny im. pan wojewoda Wilenski hetman W. W. X. Lit. r-one długu sobie od Rzpłey win- nego z Kłodziezney z kar- czemką z dym. № 83, a z karczmy wielkiej № 1 po- tracił fl.	252	Z ktorey delaty obductiy gene- ralskich y abiurat przyiętych, durantibus iudicijjs Trybunału skarbowego, za pozwoleniem tegoż sądu producowali na . . fl.	6517
Ichmm. pp. grodowi wybrawszy wniesli do skarbu fl.	409	Jasnie wielmożny im. pan wda Wilenski hetman W. W. X. Lit. r-one expens swoich z Leypun y Poniemonia z dym. № 20 z Dubna z dym. № 87, z Kłodziezney z dym. № 21 in summa z dym. № 123 po fl. 6 potracił fl.	768
Item z teyże delaty wniosł grod do skarbu przez p. Krzysztopha Kundzicza fl.	463	Ichmm. pp. grodowi wybrawszy wniesli do skarbu fl.	720
Z teyże delaty do im. p. pod- skarbiego W. X. Lit. dano . . . fl.	2000	Im. p. Alexander Wołłowicz z Jasudowa z dym. № 10 dał do skarbu fl.	60
Na im. p. Wołłowiczu poborcy zostaje że mimo quity swoje niesłusznie na delatę zdał, o co decret Trybunału skarbowe Grodzienskie exoluere skarbo- wi nakazał mu fl.	57	Im. p. Krzysztoph Jelski pisarz ziemski Bielski z Kamionki Borownikow z dym. № 12 dał fl.	72
To potrąciwszy restat w decre- tach, ktore pro ulteriori exe- cutione do im. p. instigatora są oddane fl.	7347	Jeym. pani Podehocimska horo- dniczyna Wilenska z Liszkowa z dym. № 15 fl.	90
Podym. № 22 ex an. 1655. Raty № 1, podym. № 12 exactey im. p. Albrychta Micuty pisarza grodzkiego y im. p. Wawrzy- ca Rukiewicza poborcow, po wytrąceniu dawney deffalca- cietey fl.	12558	Im. p. Wilhelm Tyzenhauz sta- rosta Kupiski z Kamionki z dym. № 15 fl.	90
Przychodziło inclusiue z żydami fl.	133828,24	Od Im. pana Kottła pisarza Skar- bowego W.X.Lit. z Kotry z dym. № 12 dano fl.	72
Z tey summy deffalcowano swie- zym spustoszeniem fl.	88716,24	Czyni z tey delaty do skarbu danych fl.	1104
Do skarbu dano co do liczby seymowey an. 1659 intrauit gotowemi y roschodem fl.	9720	To potrąciwszy w decretach grodz- kich zostaje, ktore im. p. insti- gatorowi oddane są fl.	26585
		Restat na ichmm. pp. poborcach fl.	76
		Czyni z tey raty do skarbu wnie- sionych fl.	1464
		Raty № 2, podym. № 10 Im. pan Samuel Hładowicki pod- stoli y im. p. Piotr Chrepto- wicz podstarosei, poborcowie, po wytrąceniu dawney deffal- cietey fl. 10465 wybrac mieli	

inclusionie z żydami summa . . . fl. 111524	wybrac mieli summa fl. 167308,15
Z tey summy defalcowali abiu- ratis fl. 74115,20	Z tey summy defalcowali abiu- ratis fl. 111172,15
Do skarbu dali (co w liczbie przeszley iest insertum) goto- wemi y roschodami fl. 7686,10	Do skarbu dali, co iest w licz- bie seymowey productum . . . fl. 10600
a co do terazniejszey należy liczby dali fl. 438,3,6	a co do terazniejszey należy liczby gotowemi y roschodem wniesli fl. 1090
Na delatę podali byli za fl. 29300	Na delatę podali za fl. 44446
Z tey delaty defalcacją za pozwo- leniem Trybunału skarbowe Grodzien, takowąż iako w ra- cie pierwszey fl. 5430	Z ktorey delaty defalcowano . . fl. 8145
Jasnie wielmożny im. pan het- man W. W. X. Lit. z tychże w racie № 1 specificowanych maiętnosci z dym. № 128 vi- gore constitutiey potracą sobie fl. 640	Jasnie wielmożny im. p. hetman W. W. X. Lit. z maiętnosci swoich względem długu sobie od Rzpłtey winnego, vigore con- stitutiey z dym. № 128 po fl. 7,15 potracił fl. 960
Iehm. pp. grodowi wybrawszy do skarbu wniesli fl. 859,20	Iehm. pp. grodowi wniesli do skarbu fl. 1195
Im. p. Alexander Wollowicz z Jasudowa z dym. № 11 dał po fl. 5 fl. 50	Jeym. panna Krystyna Czerwinska starsza Klasztoru Grodzienskie- go zakonu S ^o . Franciszka z Zalesia y zarosławki z dym. № 20 dała fl. 150
Im. p. Krzysztofh Jelski pisarz ziemski Bielski z Kamionki y Borownikow z dy. № 12 . . . fl. 60	Im. p. Alexander Wollowicz z Jasudowa z dym. № 10 dał . . fl. 75
Jeym. pani Podhocimska horod- niczyna Wilenska z Liskowa z dym. № 15 fl. 75	Im. p. Krzysztofh Jelski pisarz ziemski Bielski z Kamionki y Borownikow z dy. № 12 . . . fl. 90
Im. p. Wilhelm Tyzenhauz sta- rosta Kupiski z Kamionki z dym. № 15 fl. 75	Im. p. Mierzynski marszałek Wilkomirski z dzierzawy Wa- silkowa ze wsi Studzienek z dym. № 6, ze wsi Dąbrowek z dym. № 4 po fl. 7, 15 dał fl. 75
Z Kotry od im. p. Kotła pisarza Skarbowego W. X. Lit. fl. 60	Jeym. pani horodniczyna Wilen- ska z Liskowa z dym. № 15 fl. 112,15
Czyni do skarbu z delaty danych fl. 1179,20	Im. pan Wilhelm Tyzenhaus sta- rosta Kupiski z Kamionki z dym. № 15 po fl. 7,15 fl. 112,15
To potraciwszy w decretach grodzkich im. p. instigatorowi pro executione danych zo- staie fl. 22050,10	Im. p. Kzmrz Iwaszkiewicz z dzierzawy Milanowskiey z dym. № 1 fl. 7,15
Czyni z tey raty do skarbu wniesionych fl. 1617,23,6	Czyni do skarbu z delat danych fl. 1817,15
Podym. № 15 ex an. 1658. Im. pan Piotr Kudzborski y im. p. Szczęsny Tyszkiewicz pobor- cowie, stosując się do prze- szlych rat po wytrąceniu da- wney defalcaciey fl. 15697,15,	Restat pro executione fl. 33523,15
	Czyni z tych podym. do skarbu gotowemi y roschodami wnie- sionych fl. 2907,15
	Podym. № 6 ex an. 1659 a № 2 Za listowną J. k. m. requisitią

dla ichmm. pp. commissarzów na seymiku relacynym pozwolonych Im. p. Mikołaj Sopoćko poborca, stosując się do przeszłych rat, po wytrąceniu dawney defalcaciy fl. 8372, miał wybrac sumną fl. 89231,6
 Z tey summy defalcacją według przeszłych pp. poborców strąca się fl. 59292,15
 Item durantibus iudicijs Trybunału Skarbowe Grodzienkie przyiętey defalcaciy utracą się fl. 4344
 Jasnje wielmożny im. p. hetman W. W. X. Lit. z. pomienionych wyżey dzierżaw r-one długu sobie od Rzptey. winnego vigore constituciy odebrał. . . fl. 512
 Gotowemi y roschodami Im. pan poborca do skarbu wniosł. . fl. 11684,10
 Jeym. panna Krystyna Czerwinska starsza klasztoru Grodzienkiego z majątnosci Zalesia y Zarosławki z dym. № 20 po fl. 4 dała do skarbu fl. 80
 Im. pan Wilhelm Tyzenhaus starosta Kupiski z majątnosci Kamionki. z dym. № 15 po fl. 4 wniosł do skarbu fl. 60
 Im. p. Kzmrz Iwaszkiewicz z Milanowszczyzny z dym. № 1 fl. 4
 P. Kzmrz Eismont z dym. № 1 fl. 4
 Czyni przez ichmm. pp. obywatelów do skarbu wniesionych fl. 148
 Czyni z tych podym. № 8 gotowemi y roschodami do skarbu danych fl. 11832,10
 Restat przy powiecie y im. p. poborcy do uczynienia liczby fl. 13250,11

Powiat Kowienski

Podym. № 16 ex an. 1651, przy successorach zeszłego im. p. Tryzny podskarbie W. W. X. Lit. zostaje, która summa na majątnosci im. Zdzitowcach w wdztwie Brzeskim będącey wskazana fl. 1774

Podym. № 15 ex an. 1652 przy im. p. Kilczewskim Podśędku Kowienskim y przy urzędzie grodzkim, co decretem Trybunału skarbowe. Wizaynskiego do lat trzech odłożono, zostaje fl. 4127,12,9
 Podym. № 3 z seymu Brzeskiego zostawało pro executione y wniosł im. pan Szaszewicz woyski y podstarosci Kowienski do skarbu fl. 129,7,9
 Podym. № 22 ex an. 1654. Raty № 1, podym. № 6 exactiey im. p. Wysogirda pisarza grodzkie zostaje pro executione. . fl. 509
 Raty № 2, podym. № 10 exactiey im. p. Pawła Sopoćka poborcy zostaje przy grodzie pro executione fl. 4625
 Raty № 3 podym. № 6 exactiey im. p. Krzysztopha Ilinicza poborcy pro executione przy grodzie zostaje fl. 6498
 Podym. № 22 ex an. 1655. Raty № 1 podym. № 12 exactiey im. p. Gabryela Wolczkowskiego Durniaki przychodziło . . fl. 66034
 Na tę summę do skarbu dał, co jest w przeszley liczbie seymowey productum fl. 14200
 Jeym. pani Lenicka podkomorzyna Bielska z majątnosci swey Kowkowlan, co także w przeszley liczbie jest kładziono ad r-onem dała fl. 112
 A co do teraznieyszey liczby należy gotowemi y roschodami im. pan poborca wniosł . . . fl. 3688
 Zostaje na delacie pro executione fl. 48034
 Raty № 2 podym. № 10 exactiey im. p. Stephana Koplewskiego poborcy, po uczynioney w skarbie calculatuey, zostaje na delacie, ci, ktorzy in hostico byli za fl. 24675,15
 a wolni ab hostico za fl. 9885
 O te wszystkie wyżey pomienione retenta ex quo hostilitas trwa-

ła w Kownie nie było żadnego decretu na Trybunale przeszłym skarbowym.
 Czyni z tych wszystkich retent gotowemi y roschodami do skarbu wniesionych fl. 3317,7,9
 Podym. № 15 ex an. 1658 Im. pan Samson Ginwił Kulwiec poborca ad proportionem rat przeszłych miał wybrac summa fl. 82542,15
 Na tę summę abiuratis deffalcował (includendo dym. № 16 przez im. p. Worłowskiego deffalcowanych) fl. 24337,15
 Do skarbu dał im. p. poborca co iuż w liczbę seymową iest inserowano (includuiac w tę summę z dzierzawy Wilkowiskiej wniesione pndze) fl. 8702,15
 Im. p. Paweł Worłowski z dzierzawy Pogirniewa y Szyrwint, co także iest w liczbie położono dał fl. 82,15
 Do terazniejszey zas liczby co należy im. p. poborca gotowemi wniosł fl. 100
 Jasnie wielmożny im. pan kanclerz W. X. Lit. z starostwa Wisztynieckiego z dym. № 13 dał fl. 97,15
 Na delacie zostaię pro executione przy grodzie fl. 49222,15
 Czyni z tych podym. do skarbu wniesionych fl. 197,15
 Podym. № 6 ex an. 1659. Im. pan Michał Kulwinski poborca według rat przeszłych miał wybrac summa fl. 33017
 Na tę summę abiuratis deffalcował fl. 10128
 Do skarbu gotowemi wniosł im. p. poborca fl. 2241
 Iasne wielmożny im. pan kanclerz W. X. Lit. z starostwa Wilkomirskiego z dym. № 193 po fl 3 fl. 579
 a z Wisztynieckiego z dym. № 13 fl. 39 dał do skarbu . . . fl. 618

Im. pan Samuel Oborski sędzia ziemski Kowienski z Rostkowszczyzny z dym № 27 fl. 81
 Im. Paweł Worłowski z Pogirniewa z dym. № 10 fl. 30
 a z Szyrwint z dym. № 1 fl. 33
 Czyni gotowemi do skarbu danych fl. 2973
 Na delacie zostaię pro executione fl. 19916
 Czyni z powiatu Kowienskiego wniesionych do skarbu . . fl. 6987,22,9

Powiat Upitski.

Podym. № 16 ex an. 1651 Rat № 4 zostaię fl. 29720,18
 Tę summę aby grod in assistentia ichmm pp. poborców do pomienionych rat obranych exequował y w skarbie się rachował Trybunał skarbowy w Grodzie a. 1659 skonczoney nakazał.
 Podym. № 15 ex an. 1652 Exactey im. p. Hieronima z Kozielska Puzyny zostawało . . . fl. 24
 Ta summa, że się przed tym do skarbu wniesiona pokazała, zczem decretem Trybunału skarbowe a. 1659 cale grod uwolniony został.
 Podym. № 3 z seymu Brzeskiego przy grodzie zostawało fl. 126
 Y od tey summy Trybunał skarbowy Grodzieski grod przez wyliczenie się niżej specificowanym sposobem uwalnia.
 Im. p. Stankewicz z dym. № 9 do powiatu Kowienskiego zapłacił fl. 13,15
 Im. p. Sycinski że przed tym do skarbu oddał pokazało się . . . fl. 84
 Do terazniejszey należy liczby co dał fl. 6
 Przy im. p. Iwanowskim rotmistrzu J.k. m. iako possessorze dzierzawy Powiksznacyow po p. Łazowski zostaię co Trybunał skarbowy Grodzieski wniesć do skarbu nakazał fl. 22,15

Zosobna do coaequatley iuż nie podymnym ale poborami według powiatowego laudum wydawano zostaię przy powiecie fl. 6962,7	Raty № 3, podym. № 6 exactley im. p. Władysława Blusia zostawało pro executione fl. 16512
I ta summa similiter iako podym. № 16 ma bydz in praesentia ichmm. pp. poborców przez grod exequowana.	Z tey summy do im: xdza Białozora biskupa Smolenskigo na on ezas pisarza skarbowego W. X. Lit. im. p. Jotkowski dał fl. 138
Podym. № 22 ex an. 1654. Raty № 1 podym. № 6 przy successorach dobr zeszłego im. p. Borowskiego zostawało . . fl. 1990	Im. p. Sycinski fl. 378
Tę summę ieym. pani podskarbi- na wielka W. X. Lit. mając w opiece corkę zeszłego im. p. Borowskiego z długu im. p. podskarbiemu od Rzpthey winnego za wydanym swoim quittem potracę.	Czyni fl. 516
Raty № 2, podym. № 10 exactley im. p. Jerzego Puzyny y im. p. Alexandra Syrucia poborców zostawało pro execuone fl. 15995	Na oeconomicy Szadowskicy według pierwszey Trybunału skarbowego decisiey do powrotu im. p. Niewiarowskiego zostaię fl. 5928
Z tey summy na Szadowskicy oeconomiey do powrotu z więzienia im. p. Niewiarowskiego pułkownika J. k. m., który na ten czas dzierżącym był, za decretem Trybunału Skarbowe Grodzien. zostaię fl. 5880	Na xstwie Birżanskim zostaię summę, ponieważ deductum że na commissiey Minskicy w zasługach xciu im. potracęno decretem Trybunału skarbowe zniesiono fl. 3789
Na dobrach zeszłego xcia im. p. wdy Wilenskie, mianowicie na xstwie Birżanskim fl. 6316	Na Nowym Miescie zostaię . . fl. 1092
Na Sałatach y Zobrach folwar- kach Birżanskich fl. 1500	Tę summę Im. pan Stryszka wybrawszy, do zeszłego xcia im. oddał, która że w zasługach nie iest potracęna, za czem Trybunał Grodzieski an. 1659 na majątnosciach xcia im. wskazał.
Na Nowym Miescie fl. 1844	Na Sałatach y Zobrach zostawało fl. 912
Wszystkiego summą Zostawało . fl. 9660	Z tych iż się pokazało potracę- nych w zasługach xcia im. p. hetmana fl. 455
Tę summę poniewaz z productu na Trybunale skarbowym po- kazało się, xciu im. p. wdzie Wilenskimu w zasługach po- tracęno na commissiey Min- skicy, zaczem wniosł tenże Trybunał skarbowy a. 1669 z powiatu Reszty.	Przyiąwszy to Trybunał skarbowy deleuit, a resztę za decretem tegoż Trybunału im. p. Ilbrant Grotuż iako dzierżawca tych majątnosci do skarbu wniosł fl. 457
Zostaię tedy pro execuone przy urzędzie grodzkim fl. 455	Grod paratis do skarbu dał . . fl. 303
	A roschodem fl. 2137,15
	Czyni fl. 2440,15
	Czyni do skarbu gotowemi y roschodami wniesionych . . . fl. 2897,15
	Restat grodowi pro executione fl. 1834,15
	Czyni z tych wszystkich delat go- towemi y roschodami danych do skarbu fl. 2903,15
	Podym. № 22 ex an. 1655 Raty № 1 podym. № 12 exactley

im. p. Konstantego Sołohuba woyskiego y im. pana Eustachego Umiastowskiego czeszni-ka poborców zostawało pro executione fl. 89325
 Z tey summy deffalcatey Trybunał Grodziński przyjął na . . fl. 3794
 Do szwedów oddaney summy ten-że Trybunał skarbowy przyjął fl. 8848
 Osobliwie im. p. Ilbrant Henrych Grotuz z majątnosci Sa-lackiey y Zobryskiey do szwe-dów, co także Trybunał za wykonaniem iuramentu przy-jął fl. 1306,20,12
 Z Nowego Miasta, które teraz in possessione ichm. pp. woy-skowych iest debebat fl. 2184
 Którą summę że pp. Kasztellowie y p. Święcicki do siebie ode-brawszy do skarbu nie wniesli, za dekretem tegoż Trybunału gdy do possessyey przydą, za-placie tenebuntur.
 Grod paratis wybrawszy do skar-bu dał fl. 525
 a roschodami fl. 7344
 Czyni fl. 7869
 Im. p. Grotuz z majątnosci Sa-lackiey po wytrąceniu daney do szwedów summy do skar-bu wniósł fl. 565,9,6
 Czyni do skarbu danych fl. 8434,9,6
 Restat grodowi pro executione fl. 64758
 Osobliwie przy im. p. Umiastow-skim że documentow na ros-chody, które z domem mienił bydz zgorzałe, non produxit, do pierwszej liczby seymowey zostaje fl. 4000
 Na czym Trybunał skarbowy Grodziński nakazał był przy-siądz, ale ieszcze huic decreto n. satisfecit
 Czyni z tey raty gotowemi y roschodami do skarbu danych fl. 8434,9,6
 Raty № 2, podym. № 10 exactey im. p. Stanisława Oziembłow-

skiego podstaroscięgo y im. p. Alexandra Syrucia zostawało pro executione fl. 75524,12
 Z tey summy deffalcatey Trybu-nał skarbowy przyjął fl. 240
 Do szwedów daną przez ichm. obywatelów summę tenże Try-bunał przyjął fl. 2082,27,6
 Na oeconomiey Szadowskiey za-lega fl. 11735
 Którą summę mienili do szwedów bydz oddaną, na czym tenże Try-bunał skarbowy woytom oeco-nomicznym nakazał był iura-ment pro d. 15 7—bris a. 1659 w skarbie wykonac, którego za impedimentem nieprzllskim nie wykonali.
 Na ichm. pp. Kurpskich do wy-konania iuramentu za dekretem tegoż Trybunału ratione od-dania do szwedów zalega . . . fl. 600
 Z Nowego Miasta wybrana przez pp. Kasztellow i p. Święcickiego summa którą według decretu tegoż Trybunału za przysciem do possessyey skarbowi refun-dere powinni będą fl. 1820
 Im. panu Kzmrzowi Białozorowi marszałkowi Upitskiemu rot-mistrzowi I. K. M. co już w przeszłą liczbę w roschody kła-dziono w summie fl. 4921
 ad r-onem zasług dano fl. 800
 Im. p. Iszorze towarzyszowi cho-rągwie I. K. M. usarskiey poru-czenstwa im. p. pisarza polnego W. X. Lit. ad r-onem zasług, co także w przeszley liczbie insertum fl. 300
 Paratisgrod u retentorow wybraw-szy do skarbu wniósł fl. 322,21
 a roschodami dał fl. 7079,15
 Czyni fl. 7402,6
 Im. pan Grotuz z pomienionych wyżey majątnosci fl. 471,2,12
 Czyni do skarbu wniesionych fl. 7873,8,12
 Restat grodowi pro executione fl. 50073,6

Czyni z tey raty gotowemi y ros- chodami do skarbu danych fl. 7873,8,12	Czyni fl. 2210
Podym. № 15 ex an. 1658. Raty № 1, podym. № 8 exactiey im. pana Daniela Siemaszki według skarbowey calculatyej po wytrąceniu dawney deffal- caciey fl. 13762,24	Na delacie zostaje fl. 13529
przychodziło summą fl. 78011,14	Comparując z perceptą auxit im. p. poborca fl. 10,15
Z tey summy deffalcacją im. p. poborca stracił fl. 48220	A to względem dym. № 3 przy- byłych z podziału braci.
Jasnie wielmożny im. p. wojewoda Wilenski hetman W. W. X. Lit. r-one długu sobie od Rzptey winnego z oeconomiey Szawel- skiey potrąca z dym. № 1934 po fl. 4, karczem № 5 wiel- kich fl. 7816	Czyni z tey raty roschodami y go- towemi wniesionych do skarbu fl. 2210
Do skarbu Rzptey, co do prze- szłej liczby kładziono iest, dał fl. 4500	Podym. № 6 ex an. 1659 exact- tiey im. p. Stephana Koreywy po wytrąceniu dawney deffal- caciey z auctią w podym. № 15 uczynioną przychodziło summą fl. 58517,18
A do teraznieyszey co należy li- czby dał gotowemi fl. 280	Z tey summy deffalcacją im. pan poborca stracił fl. 36165
a roschodami fl. 1660	Jasnie wielmożny im. pan woie- woda Wilenski hetman W. W. X. Lit. z oeconomiey Szawel- skiey potrącił fl. 5862
Czyni fl. 1940	Wielmożny im. p. referendarz W X. Lit. względem expens na potrzeby publiczne consti- tutią warowaných, z majątnosci Borklanskiey, Puksztanskiey Ponieszynskiey y z Wabian z dym. № 42 potrącił fl. 126
Na delacie zostaje pro execu- tione fl. 15535,14	Gotowemi y roschodami do skar- bu Rzptey im. pan poborca wniosł fl. 3663,18
Czyni z tey raty gotowemi y roschodami do skarbu wnie- sionych fl. 1940	Na delatę podał był za fl. 12701
Podym. № 15 raty № 2 podym. № 7 exactiey im. p. Krzysztopha Gronskiego poborcy według raty № 1 przychodziło fl. 68260	Na którą delatę im. pan Jan Kolecki starosta Eyszyski z ma- iętnosci Pokroy z dym. № 40 do skarbu dał fl. 120
Z tey summy deffalcaciey w ra- cie № 1 przyiętej potrącił fl. 42192,15	Im. p. Daniel Jawgiel z Dorzogir y woytowstwa Zalinkowskiego z dym. № 50 dał fl. 150
Jasnie wielmożny im. pan woie- woda Wilenski hetman W. W. X. Lit. r-one expens swoich z oconomiey Szawelskiey po- trąca z dym. № 1934 po fl. 3,15 karczem № 5 po fl. 14 summą fl. 6839	Czyni z delaty danych fl. 270
Do skarbu Rzptey, co do prze- szłej kładziono liczby dał . . . fl. 3500	Restat pro executione fl. 12431
Do teraznieyszey zas liczby dał gotowemi fl. 70	Na tę delatę y na delatę podym. № 15 rat obu ex an. 1658 lubo bez distinctiey grod para- tis wybrawszy do skarbu wniosł fl. 774,9
a roschodami fl. 2140	a roschodami fl. 9259,15
	Czyni fl. 10033,24

Czyni ze wszystkich podym. delaty retent do skarbu gotowemi y roschodami wniesionych summą fl. 37328,15

Xstwo Żmuydzkie.

Podym. № 5 ex an. 1650 exactiey im. p. Jarosława Bielewicza przy urzędzie grodzkim zostawało fl. 290

O tey delacie urząd grodzki nie mogąc się u successorow nieboszczyka p. Jarosława Bielewicza dopytać, wskazał tę summę na dobrach nieboszczykowskich.

Podym. № 16 ex an. 1651

Z delaty im. p. Stephana Bielewicza y im. p. Gorskiego poborców zostawało przy urzędzie grodzkim pro executione fl. 3280,12,16

O tę summę urząd grodzki delatorów wskazał in poenam infamiae et confiscationis bonorum y decret super retentores do im. p. instigatora W. X. Lit. pro ulteriori executione oddał.

Podym. № 15 ex an. 1652 z delaty im. p. Michała Stankiewicza sędziego grodzkiego y im. p. Stephana Bielewicza poborców zostawało za dwiema delatami pro execuone fl. 8048

Y na tę summę eodem modo iako się wyżej specificowało decret przy registrach do im. instigatora oddał grod.

Podym. № 3 z seymu Brzeskie z delaty im. p. Gabryela Sipowicza czesnika y im. p. Bielewicza podstolego poborców zostawało fl. 7136,22

O tę summę decretem Trybunału skarbowe w Wilnie in an. 1655 sązonego nakazano pomienionym ichm pp. poborcóm przypozwać delatorów, iakoż urząd

grodzki do oddania delat tychże pp. poborców zapozwał y im. p. Sipowicz ex sua parte z dobr ziemskich oddał delatę, a im. p. Bielewicz ex quo delaty z dobr K. Im. nie oddał, samego urząd grodzki decretem aby się w skarbie sprawił odesłał, który że non satisfecit huic decreto, zostaje ta wszystka wyżej pomieniona summa przy urzędzie grodzkim do dalszego porachowania.

Podym. № 22 ex an. 1654 Raty № 1 podym. № 6 exactiey im. p. Michała Stankiewicza sędziego grodzkiego zostawało pro executione fl. 10355

Na tę summę zeszyły xże im. pan woiewoda Wilenski z Retowa fl. 3993 z Wilkij fl. 1662

Czego oboygą uczyni fl. 5655

Wybrawszy że nie oddał do skarbu Rzpłey, za czem ta summa przez urząd grodzki wskazana jest na Kieydanach.

Grod supra retentores decret do im. p. instigatora W. X. Lit. pro ulteriori execuone oddał na fl. 4700

Raty № 2, Podym. № 10 z delaty im. p. Sipowicza poborce przy urzędzie grodzkim zostawało fl. 8542,12

O tę summę decret supra retentores y registr delatowy do im. p. instigatora grod oddał.

Raty № 3, podym № 6 exactiey zeszłego im. p. Hieronima Talata podstarosciego y poborce Żmuydzkie zostawało pro executione fl. 9217,5

Z tey summy im. pan Wincenty Stanisław Orda instigator W. X. Lit iako successor zeszłego im. p Talata tak się wywozdi:

Do rąk im. p. Gabryela Kimbara skarbnie W. X. Lit. dano, ie-

dnak już to w perceptę osobliwej im. p. skarbane liczby in a. 1655 czynionej iest kładziono, mianowicie z Gielgudyszek od im. pana Chrzastowskiego mieczne Zmuydzkiego fl.	78	borca co Trybunał skarbowy Grodziński przyjął fl.	2340
Od tegoż z Mahun z dym. № 10 fl.	30	Do szwedów z Jurburku y włosci na czem woytowie przysięgli dano fl.	6918
Od tegoż z Poniemonia fl.	42	Z Grynbiszek majątności im. xdzia Białozora biskupa Smolenskie za quitem im. p. podskarbie, co im. na Trybunale Grodzińskim przyjęto potrąca fl.	405,18
Od tegoż z majątności Połodowskiej fl.	72	Zeszły xże im. p. wda Wilenski z ciwunstwa Retowskiego wybrawszy fl.	4666
Od zeszłego xcia im. pana wdy Wilen. z Auksztol fl.	264	do skarbu nie wniosł, za czem na Kieydanach tę summę grod wskazał y decret do im. do instigatora oddał.	
Czyni do im. p. Skarbane W. X. Lit. danych fl.	486	Na Tawrogach dobrach tegoż xia im. gdzie im. p. Mrowinski towarzysz im. p. podskarbie poruczenstwa im p. Rudominy executiey grodowi bronil, o co nan paenas grod wskazał, zostaje fl.	1376,11
Na Jurborku decretem Trybunału skarbowe an. 1659 wskazanej reszty, którą skarbowi Rztptey refundere tenetur zostaje fl.	1804	Woysku diuisiey iasnie wielmożnego im. p. Gosiewskiego podskarbiego W. y hetmana polnego W. X. Lit. r-one summy fl. 200000 naznaczoney retentorami wypłacił per militare executionem, co skarb do percepty kładzie fl.	26691,22,4
Na majątnościach iasnie wielmożnego im. p. wdy Wilenskie hetmana W. W. X. Lit. kładzie retent im. p. instigator r-one expens fl.	6741	Temuż woysku ad r-onem zasług także per militare executionem retentorami wypłacił fl.	14719,27,3
Więc że z majątności Szkud ieszcze za żywota godney pamięci im. pana Sapieby podkanclerze W. X. L. do skarbu dano ad r-onem co w przeszley liczbie iest kładziono fl.	4680	Supra retentores im. p. poborca według decretu Trybunału skarbowego an. 1659 sam zapozywając oddał decreta grodzkie pro ulteriori executione do im. p. instigatora na fl.	10498,21,9
zaczem do porachowania z im. panem hetmanem W. W. X. L. zostaje fl.	2061	Czyni tego wyvodu według wysz pomienionej lucidatiey . . fl.	67716,9,6 ³ / ₄
supra retentores o co grod iuz sądził zostaje fl.	5082	Restat na p. poborey fl.	0,8,2 ¹ / ₄
Czyni tego wyvodu fl.	9433	Czyni do skarbu roschodami wniesionych fl.	41411,19,7 ¹ / ₄
A że więcey nayduie się in explicatione, nadto im. p. instigator wywodząc swoy roschod pokazał fl.	215,25	Raty № 2, podym. № 10 exactiey im. p. Hieronima Biał-	
Podym. № 22 ex an. 1655. Raty № 1 podym. № 12 z exactiey im. pana Jana Ciundziewickiego skarbnika Starodubowskiego poborey do tej raty kładziono reszty fl.	67436,18,9		
a ma bydz fl.	67616,18,1		
Z tej summy deffalcował p. po-			

kowskiego poborce tej raty
zostawało fl. 78913,27,16
Z tey summy deffalcacją seymem
an. 1658 pozwoloną per abiura-
rata w to decretum Trybunału
skarbowego Wizaynskiego an.
1659 im. p. Ważynskiego uwol-
nionych wł. № 12, z których
przychodziło fl. 135,20
potracono fl. 28345,20
Do duchowienstwa dobr ziemskich
kładzie odeszłych dym. № 239
po fl. 5 fl. 1195
Do szwedow z starostwa Połon-
gowskiego na czym w grodzie
przysięga iest wykonana, dano fl. 660
Item im. p. Maydel do szwe-
dow dał fl. 136
Jasnie wielmożny im. pan woie-
woda Wilenski hetman W. W.
X. Lit. z Szkud y Kretynki
potrącił fl. 12720
a z ciwunstwa Retowskiego . . fl. 6585
z dzierzawy Wilkiyskiej . . . fl. 2765
A to vigore constitucy r-one
dlugu od Rzptej sobie winne-
go, co in summa czyni . . . fl. 22070
Roschodami do skarbu po zeyściu
z tego swiata im. p. Białkow-
skiego im. p. Stankiewicz sę-
dzia grodzki Żmudzki czyniąc
rachunek wnioś fl. 1731,8
Na ichm. pp. retentorow zdanych
in paenas legum oddał pro ulte-
riori executione do im. p. insti-
gatora W. X. Lit. decret na fl. 16392,26
Czyni tego wyvodu z wniesioną
roschodami do skarbu summą fl. 70530,24
Porównawszy perceptę z distri-
butą nie dostaje fl. 8383,3,16
Ktora summa przy im. p. pod-
skarbm W. W. X. Lit. zostaje,
zaczem to z summy im. od
Rzptej winney ma bydz po-
tracono.
Czyni z tey raty do skarbu ros-
chodami danych fl. 1731,8
Podym. № 15 ex an. 1658, Ra-

ty № 1, podym. № 8 exactyey
im. p. Carola Jana Bielewicza
podstolego y poborce Żmudzkie-
go stosując się do percepty an.
1650 czynić miało fl. 174448
Z tey summy deffalcował abiura-
tami w grodzie wykonanemi
includendo w tez summę Iur-
borską y Wielonską deffalcacją
tak też odeyscie dobr ziemskich
do duchowienstwa z których
na tę ratę przychodziło z dym.
№ 239 fl. 956
summą wszystkiego fl. 89544
Jasnie wielmożny im. p. wda
Wilenski hetman W. W. X.
Lit. r-one expens swoich con-
stitutią approbowanych, z ma-
iętnosci swych potrącił, mia-
nowicie: z Szkud z dym. №
1666 po fl. 4 z karczem № 6
po fl. 16, z Kretynki z dym.
№ 836 po fl. 4 z karczem № 6
po fl. 16 z dzierzawy Wilkiy-
skiej z dym. № 515 po fl. 4,
z karczem № 10 po fl. 16 z
dzierzawy Retowskiej z dy.
№ 1315 fl. 4, z karczem № 4
po fl. 16 Czyni tego fl. 17744
Do skarbu dał co do przeszley
liczby iest kładziono fl. 35253
a co do teraznieyszey liczby ros-
chodami y gotowemi wnioś
im. p. poborca fl. 4903
Na delatę tych ichmm. podał kto-
rzy p. satisfecerunt za fl. 27004
Na tę delatę wielmożny im. pan
Pac obozny W. X. Lit. z Fey-
dan bronił przez p. Daniela
Korkowskie, executyey grodowi
submittując się w zasługach swo-
ich przyjąc fl. 2540
Jasnie wielmożny im. Kopec wda
Połocki z dzierzawy Iurborskiej
z dym. № 163 co iuż w lic-
bie przeszley iest insertum dał fl. 652
Jasnie oswiecona xżna icym. pani

Kanceleryna W. X. L. z dzierżawy Wielony z dom. № 5 szynkowych po fl. 8, z rynkowego № 1 fl. 8, ulicznych № 54 z włosci dym. № 121 po fl. 4 summa dała, co także w liczbie iest kładziono fl.	748	trąca fl.	444,15
Urząd grodzki exequiac tę delatę wybrał y do skarbu roschodem wniosł co do tey należy liczby fl.	1492	Do skarbu Rzptej wniosł imsc p. poborca, co w liczbie seymowey przeszley iest positum fl.	10552,26
Im. p. Oziembłowski woyski Grodziński z Gielgudyszek z dym. № 26 dał fl.	104	A do terazniejszey liczby co należy dał gotowemi y roschodami fl.	23672
Czyni do skarbu gotowemi y roschode danychm fl.	1596	Zostawało na delacie fl.	21887,4
Na delacie zostaie, którą urząd grodzki exequował y supra rentores paenas wskazawszy pro ulteriori executione do im. p. instigatora decret y delatę oddał na summę fl.	21468	Z tey summy do skarbu dano, co w przeszley liczbie do percepty iest kładziono, mianowicie iasnie wielmożny im. p. wda Połocki z starostwa Jurborskiego fl.	570,15
Czyni z tey raty gotowemi y roschodami do skarbu wniesionych fl.	6499	a z miasta Jurborka fl. 35 fl.	605,15
Raty № 2, podym. № 7 exactey im. p. Alexandra Woyniata podkomorzego y poborcy według raty № 1 przychodziło summa fl.	152642	Jasnie oswiecona xzna ieym. pani kanceleryna W. X. Lit. z dzierżawy Wielonskiej fl.	654,14
Z tey summy defalcował im. p. poborca według raty № 1 includendo oraz odeszłych dym. № 239 do duchowienstwa także Jurborską y Wielonską defalcatę fl. 5393,15 fl.	78351	P. Rafał Swiechowski z Grawż z dym. № 4 fl.	14
Z majątnosci iasnie wielmożnego im. p. hetmana W. W. X. Lit. tychże, ktore się wyzey specificowały potracił fl.	15526	Czyni tego fl.	1274
Wielmożny im. p. Pac obozny W. X. Lit. z starostwa Feydanskiego z dym. № 569 z karczem № 3 beneficio constitutionis potracą sobie fl.	2208,15	A co do terazniejszey liczby należy dano oswiecone xże impan podczaszy W. X. Lit. z ciwunstwa Wędziagolskiego z dym. № 54 fl.	189
Im. p. Michał Szemiota z majątnosci im. p. Alexandra Szemiota Szawlan similiter po-		Im. p. Oziembłowski woyski Grodziński z Gielgudyszek z dym. № 26 fl.	91
		Im. pan Mikołay Plumberk z Gieyran y Hilnoroscia z dym. № 19 fl.	66,15
		Czyni do skarbu danych fl.	346,15
		Restat pro executione fl.	20266,19
		Czyni z tey raty godowemi y roschodami do skarbu wniesionych fl.	24018,15
		Podym. № 6 ex an. 1659 exactey im. p. Michała Bielewicza czesznika Kowienskiego poborcy Żmudskiego ad proportionem podym. rat przeszłych przychodziło fl.	130836
		Z tey summy defalcował im. pan poborca według rat pierwszych z dym. № 20270 po fl. 3 z szynkowych domow № 84 po fl. 12 fl.	61818

Odeysciem dobr ziemskich do duchowienstwa potracił dym. № 239 po fl. 3 fl.	717
Drugiey deffalcatey według de-clarathey ichm. pp. poslow na seymie in an. 1658 uczynioney względem swieżego przez nieprzlla spustoszenia potracił fl.	10509
Z maiętnosci iasnie wielmożne im. pana wojewody Wilenskiego tychże iako w racie № 1 dymami specificie się opisały r-one expens od Rzptey im. winnych potracił fl.	13161
Wielmożny im. p. obozny W. X. Lit. z starostwa Feydanskiego similiter według rat pierwszych r-one zasług potracił . . fl.	1743
Gotowemi im. p. poborca do skarbu Rzptey dał fl.	8813
A roschodami fl.	3350
Czyni fl.	12163
A przy im. panu poborcy z wybranych pndzy restat fl.	128
Na delacie zostawało fl.	30597
Z tey delaty wytręca się deffalcattia z Jurborku y Wielony, mianowicie z Jurborku dym. № 1004 po fl. 3 fl.	3012
Z Wielony z dym. № 529 po fl. 3, z dymow rynkowych № 2 po fl. 6, z karczem № 2 po fl. 6 . fl. 1611 fl.	4623
Grod wybrawszy wnioś do skarbu roschodem fl.	615
Restat na delacie fl.	25359
Wniesionych do skarbu gotowemi y roschodami czyni fl.	12778
In super urząd grodzki z podym. № 12 laudo priuato in a. 1656 postanowionych wybrał y do skarbu oddał fl.	114
Czyni ze wszytkich podym. retent y delat do skarbu gotowemi y roschodami wniesionych z laudową summa fl. 114 . . fl.	86552,12,7¼

Dobra duchowne Kapituły Żmuydzkiej.

Podym. № 15 ex an. 1658 z exactey wielebnego w Bogu im. xdza Władysława Staszkie-wicza plebana Feydanskiego poborce duchownego, po wytrę-ceniu dawney deffalcatey przy-chodziło fl.	20442,22,9
Z tey summy deffalcacją swieżą zaprzysiężoną stracił fl.	10695
Gotowemi wybrawszy wnioś (co do przeszley liczby kładziono) do skarbu fl.	4900
A co do terazniejszey należy gotowych dał fl.	1585,7
Na delatę podał za fl.	3262,15
Podym. № 6 ex an. 1659 we-dług rat przeszłych do uczynie-nia liczby sałui abiuratis zo-staie fl.	8177,3
Osobliwie że nowa od im. pana Krzysztopha Koczana Łukowa y Szawkot dym. № 239 acces-sit fundatio y ichm. pp. po-borcowie xstwa Żmuydzkiego w swoich rachunkach odey-sciem do duchowienstwa po-tręcaią, za czem przychodzi podym. № 8 fl.	717
Zostaie oboygą na dobrach du-chownych diaecesiey Żmuydz-kiey fl.	8894,34
Czyni z tych retent do skarbu wniesionych fl.	1585,7,9
Wdztwo Smolenskie y dobra duchowne religiey Rzymskiey y Graecikey.	
Podym. № 16 ex an. 1651. Zo-stawało przy urządzie gro-dzkim y zostaie fl.	4916
Na Kapitułe y duchowienstwie graeckim fl.	192
Podym. № 15 ex an. 1652 z dobr swieckich y duchownych zostaie fl.	3399,15

Podym. № 3 ex an. 1653 z
dobr swieckich y duchownych
zostaie fl.1900,15

Podym. № 22 ex an. 1654 y
wszytkie insze cale propter
hostilitatem zaległy.

Te retenta, od ktorzych per legem
publicam ichmm pp. obywatel
wdztwa tego zostaia uwolnieni
non eo fundamento, aby skarb
ie na ichmm po staremu miał
requirere, ale że ichmm pp.
grodowi wdawszy się in exac-
tionem eorum, dotąd liczby
skarbowi nie uczynili, aby to,
co powinni exequantur, do
terazniejszey są położone liczby.

Powiat Starodubowski.

Tego powiatu cale propter hosti-
litate wszystkie zaległy po-
datki.

Wdztwo Połockie.

Podym. № 15 ex an. 1652. Zo-
staie przy urzędzie grodzkim
pro executione fl. 495

Podym. № 3 ex an. 1653, przy
tymże urzędzie zostaie pro exe-
cutione fl.18154,22,9

Podym. № 22 ex an. 1654 y in-
sze wszystkie cale propter ho-
stilitatem zaległy.

Wdztwo Nowogrodzkie.

Poborow № 10 ex an. 1648
et 1649.

Podym. № 16 ex an. 1651
Rat № 4.

Podym. № 15 ex an. 1652
Rat. № 3.

Podym. № 3 ex an. 1653.

Podym. № 22 ex an. 1654
Rat. № 2.

Zostawało fl.28838,21,3

A z raty № 3 fl.42015,15
Summą fl.70854,6,3

Podym. № 22 ex an. 1655, ra-
ty № 1, podym. № 12 przy
urzędzie grodzkim do uczynie-
nia liczby zostawało fl. 31880

In super accessit z rachunku
ichmm. pp. poborców w Grod-
nie czynionego delaty fl. 432

Czyni oboiey delaty fl. 32312

a przy ichmm. pp. poborcach z
melioratyej iterum w skarbie
czynionych rachunkow zоста-
wało fl. 4510

Raty № 2, podym. № 10 simi
liter przy urzędzie grodzkim
zostawało fl. 28505

Powtore z rachunku w Grodnie
przez ichmm. pp. poborców
meliorowanego accessit delaty fl. 535

Czyni oboiey delaty fl. 29040

A przy ichmm. pp. poborcach
zostawało fl.3383,10

Podym. № 15 ex an. 1658 przy
urzędzie grodzkim zostawało fl.51860,15,1

Insuper z rachunkow ichmm.
pp poborców w Grodnie na
Trybunale meliorowanych y
concludowanych accessit delaty fl.2770,15

Czyni oboiey delaty fl.54631,0,1

A przy ichmm. pp. poborcach
zostawało fl.3707,15

Ze wszystkich rat wyżej pomie-
nionych przy ichmm. pp. po-
borech co tenentur skarbowi
refundere zostawało fl.11600,25

Czyni in summa tych retent z
ty. co na ichmm. pp. pobor-
cach restabat fl.198438,1,4

Z tey summy takowy wywod:
Per abiurata na Trybunale
skarbowym Grodzienskim . . fl.44293,15

A potym w skarbie przyięte,
ktore produxit grod na fl. 1518
de fl.45811,15

Na Hłusku y Porzeczcu majątno-
sciach im. p. pisarza polne

W. X. L. in hostico zostaiących constitutią skassowano retenta fl. 39233,25

Miasto Słuck trzema constitutiami mając sobie concessam libertationem nie dało in summa fl. 24189,15

Oswiecone xże im. p. Koniuszy W. X. Lit. na praesidium Słuckie vigore constitutiei potracił fl. 5176,15

Jasnie wielmożny im. p. woiewoda Wilenski hetman W. W. X. L. r-one długu sobie od Rzpety winnego z majątnosci Lachowicz z podym. № 15 an. 1658 potracił fl. 660

Jeym. pani Sosnowska Kasztellanowa Połocka względem zasług zeszłego im. p. małzonka swego potraciła z majątnosci swych fl. 2649

Zeszły im. p. Mirski strażnik W. X. Lit. z majątnosci Branczyc y Bielewicz r-one zasług swoich potracił fl. 918

Im. p. Kliszewski towarzysz chorągwie J. k. m. usarskiej z majątnosci swey Łahotki simi liter potracił fl. 85

Na majątnosciach oswieconego xcia im. pana podczaszego W. X. Lit. w wdztwie Nowogrodskim będących zostaię fl. 14272,15

Na majątnosciach im. p. Iudyckiego kasztellana Nowogrodzkiego Stwołowiczach y Pociękach zostaię fl. 1011,15

Na majątnosci im. p. Chaleckiego strażnika W. X. Lit. Czernichowie zostaię fl. 1809

Do iasnie wielmożnego im. xdza Białozora biskupa Smolenskigo na on czas pisarza skarbowego W. X. Lit. co iuż w liczbie przeszley seymowej iest kładzono, dano fl. 18259

Do skarbu Rzpety od zeszłego xcia im. p. hetmana W. W. X. Lit. y od innych ichmm pp. woyskowych r-one zasług potracono, a im. p. Kociel pisarz skarbowy W. X. Lit. do percepty na się przyjął co iest w liczbie przeszley kładzono . . . fl. 4064

Do im. p. skarbnego W. X. L. im. p. Brzuchanski co także do liczby przeszley iest insertum fl. 112

Czyni tego wyvodu fl. 158251,10

A do terażniejszey co należy liczby niżey specificuie się.

Do skarbu Rzpety grod wybrawszy gotowemi fl. 2898,21

a roschodami fl. 220

wniosł fl. 3118,21

Jasnie wielmożna ieym. pani Wilczkowa kasztellanowa Trocka z majątnosci corki swey ieym. panny Anny Sapieżanki Cimkowicz y folwarka Kieyzeiowa z dym. № 13 a z Cepry z dym. № 2 dała fl. 112,15

Wielmożna ieym. pani Naruszewiczowa referendarzowa W. X. Lit. z majątnosci Bystryce z dym. № 11, podym. № 22 ex a. 1655 et 1658 dała fl. 203,15

Im. xdz Theodor Wasilewicz archimandryta Słucki z majątnosci Łachwy z dym. № 50 z Dzieciolowicz y Lulinca z dym. № 30 dał fl. 1150

Im. pan Thobiasz Grochowski woyski Łukowski z Czuczewicz z dym. № 20 dał fl. 370

Czyni od ichmm pp. obywatelow do skarbu danych fl. 1836

Ichmm pp. poborcowie po skonczony w skarbie, rachunku mianowicie:

Im. p. Samuel Zienkowicz fl. 500

Im. p. Alexander Czudowski fl. 400

Im. p. Ian Protasowicz fl. 1537,20

Im. p. Michałowski fl. 600

Czyni tego fl. 3037,20	Libertatją z miasta Słucka potrą-
Restat omnium pro execuone fl. 32836,0,4	cono fl. 4690,15
To jest na wdztwie (includendo	Z xstwa Słuckiego na praesidium
zydow, na których zostaje fl.	tameczney fortece według teyże
148) fl. 23980,25,4	constitutiey potrącono fl. 1165,15
Na Cimkowiczach y Ceprze . . fl. 292	Jasnie wielmożny im. pan wo-
Przy ichmm pp. poborcach . . fl. 8563,5	iewoda Wilenski hetman W. W.
Mianowicie raty № 1, podym.	X. Lit. r-one długu sobie
№ 12 ex a. 1655 przy im. p.	winnego z Lachowicz potrącił fl. 322
Jerzym. Kiersnowskim fl. 1503,10	Czyni tego wyvodu fl. 21875,15
przy im. p. Samuelu Zienko-	Do skarbu Rzptey ichmm pp.
wiczu fl. 1003,10	poborcowie wniesli fl. 8685,25
przy im. p. Mikołaiu Harabur-	A im. xdz archimandryta Słucki
dzie fl. 1503,10	Z Łachwy, Dzienciłowicz y
Raty № 2, podym. № 10	Lulinca z dym. № 80; im. p.
przy im. p. Jaroszu Kiersnow-	Grochowski woyski Łukowski
skim fl. 1127,23,6	z Czuczewicz z dym. № 20 dali fl. 350
przy im. p. Alexandrze Czu-	Czyni fl. 9035,25
dowskim fl. 727,23,6	Zostawało pro executione przy gro-
przy im. p. Janie Swiderskim fl. 1127,23,6	dzie fl. 1928,15
Podym. № 15 ex an. 1658	Z tey summy grod exequiąc
przy im. panu Zygmuncie Mi-	delatę odebrał u retentorow,
chałowskim fl. 486,5	ktorzy abiurata deffalcat przy
przy im. panu Thomaszu Pro-	sobie zatrzymali byli na fl. 178,15
tasowiczu fl. 1083,20	Im. p. Ian Iudycki towarzysz
Czyni z tych retent gotowemi y	chorągwie pancerney Im. p.
roschodami do skarbu wnies-	hetmana W. W. X. Lit. r-one
sionych fl. 7992,11	zasług potrąca sobie fl. 14
Auxit grod fl. 641,20	Urząd grodzki wybrawszy do
Podym. № 6 ex an. 1659 A.	skarbu dał fl. 436,5
№ 1. Za listem I. k. m. na ichmm	Jeym. pani Trocka z Cimkowicz
pp. commissarzow naznaczone	Kieyzeiowa z dym. № 13, a z
wydać pozwolonych. Z exactiey	Cepry z dym. № 2 dała fl. 52
ichmm pp. Alexandra Ianuchno-	Jasnie wielmożny Im. p. Naru-
wicza Rutyckiego, Władysława	szewicz podkanclerzy W. X. Lit.
Wierzenskiego, Iana Leszczy-	z Chutynicz z dym. № 21
łowskiego poborcow ad propor-	zapłacił fl. 73,15
tionem podym. № 15 po wy-	Jeym. pani Naruszewiczowa ref-
trąceniu w tamtey exactiey	ferendarzowa W. X. Lit. z By-
przyjętey deffalcatiey fl. 83113,10	strzyce z dym. № 11 fl. 38,15
Przychodziło summą fl 32788	Im. p. Michał Rudomina Dusiac-
Z tey summy deffalcowano abi-	ki z Krukowicz z dym. № 5 fl. 17,15
uratami w grodzie czynionemi fl. 10241	Czyni do skarbu danych fl. 617,20
Item per abiurata, które grod	Zostaje pro executione fl. 1118,10
exequiąc delaty u retentorow	Czyni z tych podym. № 7 do
odebrał, tak też dobrami in	skarbu wniesionych fl. 9653,15
hostico będącemi decessit . . fl. 5456,15	Summa z te. wdztwa z podym.,

delat y retent gotowemi y roschodami do skarbu danych fl. 17645,26
Auxerunt ichmm. pp. poborcowie fl. 51

Dobra duchowne Kapituły gracckiej Nowogrodzkiej.

Podym. № 16 ex an. 1651.

Podym. № 15, rat. № 3 ex a. 1652.

Podym. № 3 ex a. 1653

Im. xdz Paweł Kraskiewicz protopopa Nowogrodzki retent wniosł do skarbu fl. **60**

y iuż tych podatkow żadna na kapitule nie zostaie reszta.

Podym. № 22 ex a. 1655 rat. № 2 z exactey im. xdza Turczynowicza protopopy Wołkowyskiego poborecy duchownego przychodziło summą fl. 880

Z tey summy defalcatey potracił fl. 198

Gotowemi do skarbu Rzptey wniosł fl. **253**

Na delatę podał za fl. 429

Podym. № 15 ex a. 1658 zostaie w delacie pro. execuone fl. 330

Podym. № 6 ex a. 1659 exclusa defalcatione saluis modernis abiuratis do uczynienia liczby zostaie fl. 186

Czyni z tych retent od duchowienstwa do skarbu danych fl. 313

Powiat Słonimski.

Podym. № 16 ex an. 1651 Raty № 2, podym. № 4 exactey im. p. Marciana Połubinskiegoy im. p. Stanisława Tyszkiewicza przy grodzie pro executione zostawało fl. 391

Na tę summę grod paratis wybrawszy do skarbu wniosł . . fl. **45,15**

Im. p. Tyszkiewicz do im. p. skarbnego a. 1650 d. 10 Martij dał fl. 34,24

Zostaie przy im. p. Tyszkiewiczu poborecy co ma skarbowi refundere fl. 18,6

To potraciwszy co się wyżej pomieniło, restat na retentach fl. 293

Podym. № 15 ex an. 1652

Rat. № 3 zostawało fl. 1107,5

Na tę summę wybrawszy grod do skarbu oddał fl. **302,15**

Przy im. p. Tyszkiewiczu stolniku Słonimskim y przy im. p. Marcianie Kandzierzawskim zostaie fl. 412,5

Przy urzędzie grodzkim przesyłym fl. 24

przy generałach, ktorzy nie wydali do decisiey zostaie . . fl. 88,15

Supra contumaces pro execuone restat fl. 290,5

Podym. № 3 ex an. 1653 zostawało fl. 234,22,9

Na tę summę grod paratis wybrawszy do skarbu dał fl. **45**

Zostaie pro execuone fl. 189,22,9

Podym. № 22 ex a. 1654. Raty № 1, podym. № 6 exactey im. p. Demiana Jesmana Szymkowskiego lubo w seymowey położono liczbie fl. 1709

iednak mere należało fl. 2179

Do skarbu grod wybrawszy na tę summę dał fl. 110,6

a im. p. Jesman fl. 1709

co czyni fl. **1819,6**

Im. p. Bułhak z Nowhardowicz do im. p. skarbnego dał fl. 36

Oycowie Bazyliani Żyrowiccy . fl. 72

Co uczyni fl. 108

Ciż oycowie Bazyliani do im. p. Skorobohatego za quitem im. p. podskarbnego dali fl. 120

To wszystko potraciwszy zostaie pro executione fl. 131,24

Raty № 2, podym. № 10 exactey im. p. Krzysztopha Połubinskiego y im. p. Konstantego Bułhaka zostawało . . . fl. 2244

Na tę summę do im. p. podskarbnego W. W. X. Lit. similiter od oycow Bazylianow dano fl. 249

Do im. p. skarbnego od tychże y od im. p. Bułhaka dano . . . fl.	178	To iest przy iasnie wielmożnym im. p. Zawiszy marszałku W. W. X. Lit. fl.	263
Grod paratis wybrał y do skar- bu wniosł fl.	182	A przy ichmm pp. poborcach fl.	615
To potrąciwszy restat pro exe- cuone fl.	1635	Podym. № 15 ex a; 1658 exac- tietey ichmm pp. Jerzego Buł- haka y Hołowni poborców zost- tawalo pro execuone przy gro- dzie fl.	8838,9,6
Raty № 3, podym. № 6 exactietey zeszłego im. p. Marciana Poł- hubinskiego zostawalo fl.	10240,5	więc że z rachunku im. p. het- mana W. W. X. Lit. przybyło fl.	1035
Na tę summę sam zeszły im. p. Połhubinski za assignatią im. p. podskarbiego W. W. X. Lit. na nowy zaciąg dragoniey im. p. Połhubinskiemu pisarzowi polnemu W. X. Lit. dał . . . fl.	5280	Zaczem zostawac miało fl.	9873,9,6
Grod paratis wybrawszy do skar- bu dał fl.	669	Z tey summy ieym. paniey Kos- ciney abiuraty że czasu licz- by ichmm pp. poborców przy podym. № 22 nie kładziono zaczem się teraz potrąca z dym. № 6 ^{1/2} fl.	48,22,9
To potrąciwszy restat pro exe- cuone fl.	4291	Jasnie wielmożny im. p. hetman W. X. Lit. r-one długu sobie od Rzptey winnego z maiętno- sci swoich auctią potrącił fl.	1035
Podym. № 22 ex a. 1655 Rat. № 2 exactietey im. p. Alexan- dra Sliznia stolnika Oszmian. im. p. Krzystopha Połhubin- skiego, im. p. Krzystopha Wołkowicza poborców według seymowey przeszley liczby zo- stawalo fl.	9273	Grod wybrawszy do skarbu wniosł fl.	1591,2
a że z rachunkow im. p. het- mana W. W. X. Lit. przybyło fl.	952	a z maiętnosci im. pana pisarza polnego W. X. Lit. dano . . . fl.	5698,15
Zaczem miało bydz in retentis fl.	10225	Co uczyni fl.	7289,17
Z tey summy ieym. paniey Kos- ciney defalcatiety czasu czynie- nia liczby ichmm pp. pobor- ców niekładzioney strąca się fl.	35	To potrąciwszy restat pro exe- cuone fl.	1499,29,15
Z rachunku iasnie wielmożnego im. p. wdy Wilen. hetmana W. W. X. Lit. skarbowi poda- nego nad summę w liczbie przeszley seymowey fl. 13711 położona do tey przybyło liczby, co im. raone długu sobie od Rzptey winnego z maiętnosci swych odebrał fl.	952	To iest na ichmm pp. retentorach zostaie fl.	577,15
Do skarbu z maiętnosci im. p. pisarza polnego W. X. Lit. dano fl.	8360	a przy ichmm pp. poborcach y przy urzędzie grodzkim . . fl.	922,14,15
Restat pro execuone fl.	878	Podym. № 6 ex a 1659 A № 1 na ichmm pp. commisarzow pozwolone ad proportionem podym. № 15 miało czynic fl.	31195,15
		a ponieważ się pokazala więk- sza na maiętnosciach im. p. het- mana W. W. X. Lit. nizeli ichmm pp. Krzystoph Połhu- binski, podczaszy, Alexander Zienkiewicz poborcowie kładli summa y z delaty grod inaczey się rachował zaczem czynic ma fl.	32070,14,14 ^{1/2}
		Z tey summy defalcatią ex an. 1654 y nową ex an. 1658 po- trącono fl.	20672,22,9

Iasnie wielmożny im. p. wda
 Wilenski hetman W. W. X.
 Lit. ra-one długu sobie od
 Rzpłtey winnego z majątnosci
 swoich potrąca według swego
 w skarbie uczynionego rachun-
 ku z dym. pospolitych z młynami,
 z papiernią y domami nie
 szynkownymi żydowskimi №
 1309 po fl. 3,15, z szyn-
 kownych dom. № 6 po fl. 14
 (a ichmm pp. poborcowie kładli
 tylko dym. № 1191, dom
 szynkowy № 1) potrącił . . . fl. 4665,15
 Im. p. Połubinski pisarz polny
 W. X. Lit. z majątnosci swych
 ra-one zasług vigore constitutiei
 z dym. № 752 potrącił . . . fl. 2632
 Do skarbu Rzpłtey ichmm pp.
 poborcowie gotowemi . . . fl. 2900,15
 a roschodem fl. 260
 wniesli fl. 3160,15
 Na delacie zostawało fl. 939,22,5¹/₂
 Z ktorey delaty grod wybrawszy
 do skarbu oddał fl. 249,7
 Zostaie pro executione fl. 690,15,5¹/₂
 Summą z Słonimskiego powiatu
 z retent y podym. przez ichmm
 pp. obywatelow y urząd grodzki
 gotowemi y roschodami do
 skarbu wniesionych czyni . . . fl. 22122,15

Powiat Wołkowyski.

Podym. № 3 ex a. 1653 przy
 urzędzie grodzkim pro execu-
 tione zostawało fl. 48
 Podym. № 22 ex a. 1654 Raty
 № 1 podym. № 6 Exactiei
 im. p. Tryzny sędziego teraz-
 niejszego Wołkowyskiego zo-
 stawało fl. 2925
 Raty № 2, podym. № 10 exactiei
 im. p. Feliciana Komaiewskie-
 go zostawało fl. 765,7,9
 Czyniło tych retent fl. 3738,7,9
 Na tę summę do skarbu Rzpłtey

z majątnosci im. pana Korsaka
 chorążego Połockiego dano fl. 839,7,9
 Restat pro executione fl. 2899
 Raty № 3, podym. № 6 exactiei
 im. p. Wołoszanina y im. p.
 Jarosza Łopota zostawało . . . fl. 1248
 Na tę summę grod paratis wy-
 brawszy do skarbu wniosł . . . fl. 258
 a od im. p. chorążego Połockie
 dano fl. 316
 Co uczyni fl. 574
 Restat pro execuone fl. 674
 Podym. № 22 ex a. 1655 Raty
 № 1 podym. № 12 exactiei
 im. p. Suchodolskiego y p.
 Horaina zostawało fl. 1148
 Z tey summy im. p. Snarski
 towarzysz chorągwie im. pana
 hetmana W. W. X. Lit. kozac-
 kiej, poruczenstwa im. p. Kosily
 ex quo służy w woysku r-one
 zasług swoich, vigore consti-
 tutiei wytrąciwszy defalcaty fl.
 sobie odbiera fl. 42
 Im. p. Jundził z majątnosci Krze-
 mienice z dym. № 25 do
 skarbu wniosł, co cessit im. p.
 Iewłaszewskiemu wdzie Brzesc-
 kiemu r-one commissiei z
 kozakami fl. 150
 Grod paratis wybrał y do skarbu
 wniosł fl. 114
 Restat pro execuone fl. 770
 Raty № 2 podym. № 10 exactiei
 im. p. Stanisława Siehenia
 podstarosciiego y im. p. Theo-
 dora Łopota zostawało fl. 2788,15
 Z tey summy defalcatei produ-
 cowano na dym. № 161, Kar-
 czem wielkich № 4, którzy
 uczyniwszy in termino w Gro-
 dzie iuramenta do pp. pobor-
 cow abiurat ani pndzy nie od-
 dali, zaczem in toto byli zda-
 wani na delatę, a teraz się
 strąca fl. 885
 Im. pan Jewłaszewski wojewoda
 Brzeski r-one salarij na com-

missią z kozakami naznaczonego z majątności swej Rosi, z dym. № 21 odebrał. fl.	105	iewskiego y im. p. Jarosza Łopota poborców przychodziło sumną. fl.	28737,28
a Im. p. Jundził z Krzemienice do skarbu dał, co temuż im. p. wdzie Brzeskiemu cessit fl.	125	Z tey summy deffalcacją dawnieyszą y opoznioną strącono fl.	19790
Co uczyni. fl.	230	Jasnie wielmożny im. p. hetman W.W.X.Lit. z majątności swych za dług sobie od Rzpthey winny potrącił fl.	720
Im. p. Snarski r-one zasług swoich vigore constitutionis potrącił fl.	35	Jasnie wielmożny im. p. Hlebowicz starosta Żmuydzki z majątności swych r-one zasług vigore constitutiey potrącił. . fl.	1250
Grod paratis wybrał y do skarbu Rzpthey wniosł. fl.	64,5	Gotowemi do skarbu Rzpthey ichmm pp. poborcowie wniesli fl.	4823,15
a z Żekoi od ieym. paniey Sieninskiey z dym. № 123 dano. . . fl.	615	Zostaie przy pp. poborcach z wybraney summy. fl.	145,13
Co uczyni. fl.	679,5	A pro executione grodowi zostawało. fl.	2009
Restat pro execuone. fl.	959,10	Z tey delaty za odesłaniem Trybunału skarbowego Grodzińskiego na rozsądek grodzki deffalcowano karczem wielkich № 6 po fl. 12 domow № 2 po fl. 3. fl.	78
Podym. № 15 ex a. 1658 z exactiey im. p. Jerzego Tułowskiego y collegow im. przychodziło fl.	6605,15	Im. p. Snarski r-one zasług potrącił fl.	39
Osobliwie remissy na seym względem abiurat czynionych z dym. № 118 zostawało. . . . fl.	885	Do skarbu Rzpthey grod wybrawszy wniosł fl.	981,27
Czyni tego fl.	7490,15	A od ichmm pp. Szemetow dano fl.	108
Z tey summy deffalcacją producowaną y remissią wyżey wspomnioną która cessit w deffalcację potracą się fl.	2115,15	Co uczyni. fl.	1089,27
Im. p. Iewłaszewski wda Brzeski z majątności swej y im. p. Jundziła r-one tegoż salarij na commissią z kozakami odebrał. fl.	390	Restat pro execuone. fl.	802,3
Im p. Snarski r-one zasług potrącił sobie. fl.	52,15	Czyni z pomienionych retent y podym. gotowemi y roschodami do skarbu wniesionych fl.	11069,24,9
Do skarbu Rzpthey od im. p. Tryzny starosty Wołkowyskiego dano, co cessit im. p. Szlichtyngowi w zastugi. . . fl.	100	Z tegoż powiatu Wołkowyskie im p. Alexander Ordyniec sędzia grodzki tameczny iako dworzaniin skarbowy z Trybunału skarbowe Grodzien. in an. 1659 odprawowanego, za decretami y poiazdami pro forti execuone zesłany, z functiey swej takowe dał w skarbie rationes:	
z Zelwi od ieym. paniey Sieninskiey fl.	922,15	Podym. № 3 ex an. 1653	
z Łyskowa od im. p. wdy Nowogrodzkiego fl.	982,12	Podym. № 22 ex a. 1654 Raty № 1 podym № 6 i Raty № 2,	
Paratis grod wybrawszy oddał. . fl.	945		
Co uczyni. fl.	2950		
Zostaie pro executione. fl.	1982,15		
Podym. № 6 ex an. 1659 exactiey im. p. Feliciana Koma-			

podym. № 10 Zostawało dworzaniowi skarbowemu w decretach pro execuone fl.	2899
Na tę summę Jaspie wielmożny im. p. starosta Żmuydzki r-one zasług swoich z majątnosci Rosi y Zubowszczyzny potrącił fl.	2466
Gotowemi im p. dworzanin wybrawszy do skarbu wniosł . . fl.	5
Zostaie na Jatwiesku majątnosci im. p. wdy Trockiego, na dwóch decretach po execuey dworzanskiej fl.	376
a przy pp. poborcach tych wszystkich rat restat. fl.	52
Podym. № 22 ex an. 1654 Raty № 3, podym. № 6 exactey im. p. Wołoszanina y im. p. Jarosza Łopota zostawało dworzaniowi skarbowemu na decretach pro execuone fl.	674
Na tę summę im. pan starosta Żmuydzki z karczmy Borodickiej publiczney r-one zasług sobie potrącił fl.	12
Im. p. Jewłaszewski wda Brzeski reszty winney z Rosi nie dał, ale r-one commissiey kozackiey sobie potrącił fl.	25
Do skarbu Im. p. Tołoczko z Bigien z dym. № 20 fl.	60
a im. p. dworzanin wybrawszy wniosł fl.	406
Co uczyni fl.	466
Zostaie po exactey dworzanskiej na powiecie fl.	171
Podym. № 22 ex an. 1655 Raty № 1 podym. № 12 z exactey im. p. Pawła Suchodolskiego y im. p. Horaina zostawało pro executione fl.	770
Na tę summę do skarbu im. p. Tołoczko z dym. № 4 ¹ / ₃ . . . fl.	27
a p. dworzanin wybrawszy wniosł fl.	401
Co uczyni fl.	428
Zostaie po executiey dworzanskiej na tych że decretach fl.	342
To iest: na powiecie fl.	306

a przy ichmm pp. poborcach r-one p. Jarosza Puhacza, ktorego niesłusznie w delatę kładli, ponieważ do Grodna przy główney majątnosci Brzostowickiey oddał, zostaie fl.	36
Raty № 2 podym. № 10 z exactey im. p. Stanisława Siehenia podskarbiego y im. p. Theodora Łopota poborców zostawało dworzaniowi pro execuone fl.	959
Na tę summę do skarbu im. p. Tołoczko z Bigien z dym. № 10 fl.	50
a p. dworzanin gotowemi wybrawszy dał fl.	496,27
Co uczyni fl.	546,27
Zostaie po executiey dworzanskiej fl.	412,3
To iest: na powiecie fl.	352,3
a przy ichmm pp. poborcach r-one p. Puhacza fl.	30
a r-one mieszczan Porozowskich fl.	30
że niesłusznie na delatę zdali fl.	60
Podym. № 15 ex an. 1658 z exactey im. p. Jerzego Tułowskiego pisarza grodzkiego Wołkowyskie y collegow im. zostawało na decretach pro execuone dworzaniowi fl.	1983
Na tę summę do skarbu im. p. Tołoczko z dym. № 10 . . . fl.	75
Z miasta Porozowa z dym. № 12 fl.	90
a paratis wybrawszy im. p. dworzaniin wniosł fl.	1317,15
Zostaie po executiey dworzanskiej fl.	665,15
To iest: na powiecie fl.	530,15
przy pp. poborcach r-one p. Puhacza fl.	45
a względem miasta Porozowa . . fl.	90
Czyni fl.	135
Podym. № 6 ex an. 1659 z exactey im. p. Feliciana Komiewskie y im. p. Jarosza Łopota zostawało na decretach pro execuone dworzaniowi . . . fl.	802,3
Na tę summę do skarbu im. p. Stanisław Tryzna sędzia ziem.	

Wołkowyski z Święcice z dym.
 № 5 fl. 15
 pani Rytłowa z dym. №1 fl. 3
 a p. dworzanin wybrawszy wniośł fl. 135,18
 Czyni fl. 153,18
 Zostaie po exactey dworzanskiej fl. 648,15
 To iest: na powiecie fl. 630,15
 a przy panach poborcach r-one
 Puhacza zostaie fl. 18
 Czyni przez im. p. dworzanina z
 retent tych wybranych fl. 2597
 (z których salarium. sobie y na
 ienerała na tydzień po fl. 25
 za niedziel 8 potracił fl. 200 a
 roschodem fl. 2397 dał),
 Osobliwie przez ichmsei pp. oby-
 watełow wniesionych do skarbu fl. 320
 Summą oboygą fl. 2717
 Restantium retentorum restat. . fl. 3270,28
 To iest: na powiecie fl. 2365,18
 przy ichmm pp. poborcach fl. 301
 Summą z Wołkowyskie powiatu re-
 tent y podym. przez ichmm pp.
 obywatelów, poborców, urząd
 grodzki y dworzanina skarbo-
 wego gotowemi y roschodami
 do skarbu wniesionych czyni fl. 13786,24,9

Wdztwo Witepskie.

Poborow № 10 ex a. 1648 et
 1649 zostaie przy urzędzie grodz-
 kim pro execuone fl. 253
 Podym. № 15 ex. a. 1652 zostaie
 przy tymże grodzie fl. 370,15
 Podym. № 3 ex an. 1653
 Zostaie przy grodzie fl. 167,24
 a przy ichmm pp. obywatelach
 ex quo nie podym. ale poborami
 wydawali diminutū zostaie . fl. 8333,21
 Podym. № 22 ex a. 1654 y in-
 sze wszystkie cale propter hos-
 tilitate zaległy.
 Te retenta, od których per legem
 publicam ichmm pp. obywateł
 wdztwa tego zostaia uwolnieni
 non eo fundamento, aby ie skarb
 miał postaremu na ichm. re-

quirere ale że tak ichm pp.
 poborcy iako y grod wdawszy
 się in exactionem eorum do-
 tąd liczby skarbowi nie uczyni-
 li aby to, co powinni exe-
 quant do terazniejszey kładą się
 liczby.

Powiat Orszanski.

Podym. № 5 ex a. 1650
 Zostaie na ichmm pp. obywatelach fl. 912,15
 Podym. № 16 ex a. 1651
 Na wszystkim powiecie y na
 miescie Mohilewie pro execu-
 one odesłanych zostaie fl. 25724
 Osobliwie tegoż podym. ze po-
 borami wydawali diminutij zo-
 staie fl. 151637,17
 Podym. № 15 ex an. 1653
 Na wszystkim powiecie zostaie fl. 177377,5
 Podym. № 3 ex an. 1653
 Zostaie na wszystkim powiecie fl. 57850,13,9
 Podym. № 22 ex an. 1654 y
 insze wszystkie cale prae impe-
 dimento hostilitatis zaległy Te
 wyżej wspomniane retenta si-
 mili ratione iako w inszych
 wdztwach y powiatach in ho-
 stico będących do tey liczby
 includuntur.

Wdztwo Brzeskie.

Poborow № 10 ex an. 1648
 et 1649
 Zostaie z delat różnych przy urzę-
 dzie grodzkim pro executione fl. 22914,29,3
 O tę summę aby na seymie
 fiat decisio iako z wielu in-
 nych Trybunałów skarbowych
 tak y z przeszłego Grodzien.
 a. 1659 na seym odesłano pro
 cognitione.
 Podym. № 16 ex an. 1651
 Rat № 4
 Zostawało pro execuone . . . fl. 7742,15,9

Z tey summy per abiurata (ktore przeszły Trybunał skarbowy an. 1659 admisit) decessit . . . fl. 5307
 Ichmm pp. Samuel y Stanisław Narkuscy towarzystwo im. p. podskarbie W.W.Lit. chorągwie pancerney, r-one zasług z majątnosci swey potrącaią . . . fl. 57
 Do skarbu od xcia im. p. podczasze W. X. Lit. . . . fl. 40,15
 a grod wybrawszy wniośł . . . fl.1100,15,9
 Co uczyni fl.1141,—,9
 Restat pro execuone fl.1237,15
 Podym. № 15 ex an. 1652
 Rat № 3
 Zostawało fl. 8976
 Z tey summy similitery jako wyżey się specificowało per abiurata decessit fl.2585,15
 Do coaequatiey decretem Trybunału skarbowego a. 1659 na seym odłożono fl. 3200
 Do skarbu od xcia im. p. podczaszego W. X. Lit. dano . . . fl. 2019
 a grod wybrawszy wniośł . . . fl. 972
 Co uczyni fl. 2991
 Restat pro execuone fl. 199,15
 Podym. № 3 ex a. 1653
 Przy im. p. Jerzym Umiastowskim poborcy zostawało . . fl.16286,8,9
 Z tey summy ichmm pp. Narkuscy z majątnosci swey r-one zasług potrącili fl. 18
 Im. p. Dominik Rzeszotarski towarzysz chorągwie pancerney im. p. hetmana W. W. X. Lit. similitery r-one zasług z majątnosci swey z dym. № 11 potrącił fl. 16,15
 Z Wolczyna majątnosci im. p. podskarbie W.W.X.Lit. r-one długu od Rzpłey winnego potrącono fl.268,15
 Do skarbu od xcia im. p. podczaszego W. X. Lit. z Białey dano fl. 412,15
 a grod gotowemi fl. 3
 roschodami wniośł fl.3338,7

Co uczyni fl.3753,22
 Zostaie pro execuone fl.12229,16,9
 To iest przy retentorach fl.5438,15
 a przy im. p. poborcy fl.6791,1,9
 Podym. № 22 ex a. 1654 Raty № 1 podym № 6 exactiey im. p. Kaleczyckiego y im. p. Jerzego Umiastowskiego zostawało fl.8997,17
 Z tey summy per abiurata decessit fl. 718
 Do skarbu od xcia im. p. podczasze W. X. Lit. z Białey dano fl. 829
 grod paratis fl. 2187,2
 a roschodami fl. 725
 wniośł fl. 3741,2
 Zostaie fl.4538,15
 To iest przy retentorach fl. 1373
 a przy ichmm pp. Kaleczyckim y Umiastowskim poborcach fl.3165,15
 Raty № 2, podym. № 10 exactiey im. p. Andrzeia Szostowickiego y im. p. Krzysztopha Turowskiego zostawało . fl.18809,15,12
 Z tey summy per abiurata decessit fl.1782,25
 Ichmm pp. Narkuscy potrącili fl. 60
 Do skarbu z Białey od xcia im. p. podczasze W. X. Lit. dano fl. 115
 Grod gotowemi fl.4211,0,12
 a roschodami fl. 10220
 Co uczyni fl.14546,0,12
 Restat pro execuone fl.2420,20
 Raty № 3, podym. № 4 loco podym. № 6 exactiey im. p. Piotra Kosciuszka pisarza Ziemskiego y poborcy zostawało podym. № 4 fl.11585,21,6
 Z tey summy per abiurata decessit fl. 1958,15
 Do im. p. podskarbie W. W. X. Lit. z Wolczyna, Radwanicz y Szczytnik dano fl. 900
 Do im. xdza Białozora biskupa Smolenskie, na on czas pisarza Skarbowe W. X. Lit. oycowie iezuici Brzescy dali fl. 291

Do skarbu z Białey od xcia im. p. podczasze W. X. Lit. . . . fl. 45	Z tey summy deffalcatią dawnieyszą ex a. 1654 z dobr J. k. m. y ziemskich fl.79856,10
Grod gotowemi fl.6534,27	A od żydow potracono fl. 2310
a roschodami wniośl. fl. 1587	Co uczyni fl.82166,10
Co uczyni fl.8166,27	Z dobr duchownych fl. 2310
Restat pro execuone fl.269,9,6	Item deffalcatią nową ex a. 1658 z dobr J. k. m. duchownych y ziemskich inclusiue z żydami stracono fl.109384,15
Teyże raty № 3, podym. № 2 na munitią zamku Brzeskiego od J. k. m. naznaczonego z exactey tegoż im. pana pisarza ziemskiego przycho- dziło fl.27384,15,12	Czynioboiey deffalcatiey summa fl.193860,25
Z tey summy na sądach constitu- tują pozwoionych deffalcatiey przyiętey stracono fl.7495,20	Zostawało tedy fl.121002,27,6
Do skarbu Rzptey roschodami wniesiono fl. 16596	Z tey summy Jasnie wielmożny im. pan. woiewoda Wilen. het- man W. W. X. Lit. r-one dłu- gu od Rzptey winnego zoeco- nomiey Kobrynskiey y z ma- iętnosci swych Wysokiego, Ra- sney, Zubowey etc. potracił fl. 15153
Restat pro execuone fl.3292,25,12	Jasnie wielmożny im. pan pod- skarbi W. W. X. Lit. y het- man polny z Wolczyna y Rad- wanicz similiter potracił . . . fl. 855
Podym. № 22 ex a. 1655	Do skarbu Rzptey z Białey od xcia im. p. podczasze W. X. Lit. dano fl.5407,18
Ratami № 2 wydac naznaczone, w ktorych includuntur dobra duchowne kapituly Łuckiey.	Ichmm. pp. poborcowie goto- wemi fl.9507,7,6 ¹ / ₂
Z exactey im. p. Franciszka Krzysztopha Umiastowskiego czesnika Brzeskiego im. p. Łukasza Łyszczynskiego do podym. № 13 im. p. Hieroni- ma Łyszczynskiego podstolego Mielnickiego pisarza grodzkie Brzeskiego, im. p. Marciana Cizewskiego do podym. № 1, im. p. Łukasza Łyszczynskiego do podym. № 1, im. p. Jana Szrednickiego do podym. № 3, im. p. Łukasza Horbowskiego Skarbnika Czernihowskiego do podym. № 2, im. p. Mikołaiia Greka do podym. № 2 po- borcow wdztwa Brzeskiego obranych opocz danych do skarbu fl.3145,8,2 ¹ / ₄	a roschodami wniesli . . . fl.71885,22,10 ¹ / ₂
Co iest do przeszley seymowey liczby an. 1659 insertum z dobr J. k. m. ziemskich in- clusiue z żydami zostawało fl.298044,22,6	co uczyni fl.86800,17,17
Z dobr duchownych kapituly Łuckiey fl. 16819	Zostawało przy urzędzie grodz- kim ze wszytkich podanych delat od pomienionych ichmm pp. poborcow in summa . . fl.18194,9,7
Oboyga, przychodziło summa fl.314863,22,6	Na tę summę Wielmożny im. p. Brzostowski refferendarz W. X. Lit. r-one dłu- gu constitu- tują sobie warowanego potraça z Błotkowa fl. 216
	Ichmm. pp. Narkusey r-one za- sług swych potraçili fl. 12
	Grod paratis wybrawszy do skar- bu wniośl. fl. 219,25
	Zostaie pro executione . . . fl.17746,14,7
	To iest: przy wdztwie fl.16898,13,4
	A przy im. p. Jelenskim chorą- żym y podstaroscim Brzeskim . gotowych pndzy fl.848,1,3

Podym. № 15 ex a. 1658 z exactey im. p. Łukasza Horbowskiiego skarbnika Czernihowskiiego y im. p. Piotra Reszki poborców wdzwa Brzeskiego, oprócz danych do skarbu fl. 3000
 Co iest w liczbie przeszley a. 1659 do percepty y distributy kładziono z dobr J.k.m. ziemskich y od żydów zostawało fl.202323,27,9
 Z dobr duchownych kapituły Łuckiey fl.11467,15
 Oboygą przychodziło summą fl.213791,12,9
 Z tey summy deffalcacją dawnieyszą ex a. 1654 ze wszystkich tych dobr potrącono fl.57597,15
 Deffalcacją nową ex a. 1658 similiter z tych że dobr strącono fl.101782,15
 Czyni tey deffalcatey summą fl.159380
 Jasnie wielmożny im. p. hetman W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptej winnego similiter iako w pierszych ratach potrąca fl.10492,15
 Jasnie wielmożny im. p. podskarbi W. y hetman polny W. X. Lit. z Wolczyna y Radwanicz także potrąca fl.712,15
 Ktorzy w woysku służy r-one zasług swoich potrącili, mianowicie:
 Im. p. Bobrownicki sędzia ziemski Brzeski z Hornowa z dym. № 3 fl. 22,15
 Im. p. Kochlewski towarzysz chorągwie pancerney im. p. hetmana W. W. X. Lit. z mienosci Nurca, Łunney y Wiszółow z dym. № 22½ po fl. 7,15 fl.168,22,9
 Do skarbu od xcia im. p. podczasze W.X.Lit. z Białey dano fl.3457,15
 od im. p. pisarza polne W.X.Lit. fl. 6390
 a ichmm pp. poborcowie gotowemi fl.1358,20,3
 roschodami fl.22005,9,6
 Co uczyni fl.33211,14,9
 Zostawało przy urzędzie grodzkim z delat od ichmm pp.

poborców podanych pro execuone fl.9483,20,9
 Z tey delaty wielmożny im. p. refferendarz W. X. Lit. r-one długu sobie constitutią warowanego z Oziat potrącił . . . fl. 113,15
 Ichmm pp. Narkusey r-one zasług similiter fl. 30
 Im. p. Dominik Rzeszotarski towarzysz im. p. wdy Wilenskiego chorągwie Kozackiey z Szyszowey także potrącił fl. 82,15
 Do skarbu im. p. Kzmrz Łukowski starosta Bialski z mienosci Stryiow y Kamionki z dym. № 30 dał fl. 225
 a grod wybrawszy wnioś . . . fl.1453,28
 Co uczyni fl.1678,28
 Restat pro execuone przy grodzie fl.7578,22,9
 a przy ichmm pp. poborcach, że się nie zgadza roschod z perceptą fl. 320
 Podym. № 6 ex a. 1659 A № 2 za listowną l. k. m. requisitią na ichmm pp. commissarzow pozwolone Exactey im. p. Łukasza Horbowskiiego skarbnika Czernihowskiiego y im. p. Piotra Reszki z dobr l. k. m. duchownych, ziemskich y od żydów czynic miało fl. 115654
 Z tey summy deffalcacją dawnieyszą ex a. 1654 et ex a. 1658 z pomienionych dobr strącono in summa fl.85002,12
 Jasnie wielmożny im. p. hetman W. W. X. Lit. rone expens swoich z pomienionych mienosci wyżej potrącił fl. 5596
 Jasnie wielmożny im. p. podskarbi W. y hetman polny W. X. Lit. z Wolczyna y Radwanicz similiter potrącił fl. 380
 Ktorzy w woysku służy rone zasług swych potrącili z mienosci swoich mianowicie:
 Jasnie wielmożny im. pan Hle-

bowicz starosta Żmuydzki z Sielca fl.	984
Im. p. Bobrownicki sędzia ziemski Brzeski z Hornowa fl.	12
Im. p. Kochlewski towarzysz im. p. hetmana W. W. X. Lit. chorągwi pancerney fl.	90
Im. p. Szuyski towarzysz chorągwie usarskiej im. p. hetmana W. fl.	40
Do skarbu Rzptey paratis ichmm pp. poborcowie wniesli fl.	11656,11
Zostawało przy urzędzie grodzkim na delacie pro execuone fl.	11830,17
Z tey delaty wielmożny im. p. refferendarz W. X. Lit. rone expens constitutią sobie warowanych potracił fl.	160
Ichmm pp. Narkuscy rone zasług potracili fl.	16
Im. p. Rzeszotarski similiter potracił fl.	44
Paratis grod wybrał fl.	4018,14
a do skarbu gotowemi y roschodami wniosł fl.	3750,29
Restat tedy przy urzędzie grodzkim co ma skarbowi refundere fl.	267,15
a pro execuone przy tymże urzędzie zostaje fl.	7592,3
Osobliwie że z perceptą distributa non comparatur przy ichmm pp. poborcach zostaje fl.	62,20
Czyni omnium tak przez ichmm. pp. poborców wdztwa Brzeskie y ichmm pp obywatelów iako przez urząd grodzki gotowemi y roschodami do skarbu wniesionych summą fl.	188253,27,11

Dobra duchowne kapituły Łuckiej.

Podym. № 15 ex a. 1652 Raty № 3 podym. № 3 exactey im. xdza Iana Zaleskie przy grodzie pro execuone zostaje . . . fl.	97,15
Podym. № 3 ex a. 1653 exactey im. xdza Błażeia Zmigrodzkiego przy tymże grodzie zostaje pro execuone fl.	55

Podym. № 22 ex a. 1654 Raty № 1 podym. № 6 z delaty tegoż im. xdza poborey przy urzędzie pro execuone zostaje fl.	1725
Raty № 2 podym. № 10 z delaty tegoż pro execuone zostaje . . fl.	3375
Raty № 3, podym. № 6 exclusa defalcaone zostaje winno . . . fl.	3957
Podym. № 22 ex a. 1655 y inne subsequentes proventus (ponieważ duchowienstwo płaciło do ichmm pp. poborców wdztwa Brzeskie) tam też między dobra ziemskie includowane są	

Powiat Pinski.

Podym. № 16 ex a. 1651. Na ichmm pp. obywatelach iż zeszłego p. Franciszka Dostoiewskiego nie osiadłego poborce obrali, za przysięgą samey paniey Dostoiewskiej, że żadnych dobr po nieboszczyku nie zostaje fl.	6028,10,9
Tę summę Trybunał skarbowy a. 1659 decretem pro d. 28 7 bris eiusdem anni do skarbu wniesc sub poena triplicis pensionis et infamiae nakazał, czemu ze n. satisfecerunt infamia wyniesiona.	
Raty № 4 podym. № 3 na im. p. Iacku Zakrzewskim tey raty poborey Trybunał skarbowy an. 1653 na S. Jan an. 1654 od dac sub poena triplicis pensionis nakazał (był fl.)	2848,10,9
Triplicis pensionis zostawało . . fl.	8545,1,9
Od których Trybunał skarbowy w Grodzie in a. 1659 z comiserathey uwolnił, nakazawszy mu resztę, ktoraby się z rachunku w skarbie uczynionego pokazała diebus 8 bris eiusdem an. do skarbu wniesc, ale p. Zakrzewski n. satisfecit huic decreto.	

Podym. № 15 ex a. 1652 exactiey im. p. Stanisława Wincen- tego Ordy poborecy, a teraz- nieysze instigatora W. X. Litt. zostaie fl. 3702

Podym. № 3 ex an. 1653 Do cooequatiey według declaratiey na seymie Brzeskim uczynioney zostaie fl. 11740,15

Podym. № 22 ex a. 1654 Raty № 1, podym. № 6 exactiey im. p. Władysława Woyny podstaroscie y poborecy do doskonałego w skarbie porachowania zostaie fl. 17634

Z ktorey summy na Trybunale przeszłym Grodzienskim rachować się był począł y uby- loby tych retent niemało z calculatiey, ale cum imperfecto opere odiachał.

Raty № 2 podym. № 10 exactiey im. p. Arnolpha Giedroy- cia woyskie y poborecy zostaie pro executione przy grodzie fl. 4800

Raty № 3, podym. № 6 exactiey im. p. Krzmrza Woyny pisarza Ziemskiego Pinskię do wyli- czenia się doskonałego tak przy samym p. poborecy, jako przy ichmm pp. obywatelach zostaie fl. 24920,24

Z ktorey summy rachowac się był począł na Trybunale skar- bowym w Grodnie, ale także cum imperfecto odiachał opere.

Podym. № 22 ex a. 1655 Res- pectem deuastatiey nieprzłłskiej medietate tego podatku wydac declarowano, mianowicie po- dym. № 11 Raty № 1, podym. № 6 exactiey im. p. Bazylego Ordy chorążęgo y poborecy zo- staie przy grodzie pro execuone fl. 7902

Raty № 2 podym. № 5 exactiey im. p. Alexandra z Terła Terleckiego mieczne y poborec

według seymowey liczby zo- stawało fl. 20984

a według rachunku w skarbie uczynione z auctią przychodziło fl. 21185

Z tey summy deffalcatią według raty № 1 potracił fl. 6300

Do iasnie wielmożnego im. p. Naruszewicza podkanclerze W. X. Lit. z Drużyłowicz y Hnie- wezyc dano fl. 175

Do skarbu roschodami wniosł fl. 5262,15

Zostaie przy grodzie pro execuone fl. 9447,15

Podym. № 15 ex a. 1658 raty № 1 podym. № 8 exactiey im. im. p. Stephana Tura sę- dziego grodzkie y poborecy Pinskie zostawało według sey- mowey liczby fl. 3924

a według rachunku im. p. po- borecy w Grodnie na Trybu- nale skarbowym skonezone auctiey cessit fl. 808

Zaczem miało zostawac fl. 4732

Z tey summy deffalcatią dym. № 21 po fl. 4 stracił fl. 84

Do skarbu gotcwemi fl. 520

a roschodem fl. 80

wniosł fl. 600

Restat pro execuone fl. 4048

Raty № 2 podym. № 7 exactiey im. p. Dominika Eysi- monta w liczbie seymowey kładziono reszty fl. 26377,18

A według rachunku im. p. po- borecy w skarbie uczynionego auctiey należało się fl. 988,12

Zaczem z auctią czynic miało fl. 27366

Z tey summy deffalcatią daw- nieyszą ex a. 1654 y posled- nieyszą ex an. 1658 stracono fl. 19736,15

Gotowemi do skarbu Rzptey . . fl. 509

a roschodami wniosł fl. 3470

Co uczyni fl. 3979

Restat pro execuone fl. 3650,15

Podym. № 6 ex a. 1659 według exactiey im. p. Eysimonta po wytrąceniu dawney deffalcatiey fl. 16917

Czynic ma fl. 9111

Na tę sumę Im. p. Krzywiecki poborca wniósł do skarbu . . . fl. 1000
 Restat do uczynienia liczby saluis abiuratis fl. 8111
 Urząd grodzki r-one tych wszystkich wyżej specificowanych delat dał do skarbu fl. 1064,15
 Czyni z tego powiatu gotowemi y roschodami do skarbu wniesionych sumą fl. 11906

Wdztwo Mscisławskie.

Poborow № 10 ex a. 1648 et 1649
 Przy zesłym im. p. Woynie Jasienieckim poborcy co sąd Trybunału skarbowego an. 1653 małżonce nieboszczykowskiej ieym. paniey Suchodolskiej na S. Jan an. 1654 wniesc do skarbu nakazał zostaie fl. 1886,16,16¹/₃
 Podym. № 16 ex a. 1651 rat wszystkich № 4 zostaie . . . fl. 3348,8,9
 Podym. № 15 ex a. 1652 Rat wszystkich № 3 zostaie . . . fl. 9018,14
 Podym. № 3 ex a. 1653 zostaie fl. 3448,7,9
 Podym. № 22 ex a. 1654 y insze wszystkie cale prae impedimento hostilitatis zaległy. Te wyżej specificowane retenta ou ex eo aby miał skarb po staremu onych requirere, w tey liczbie piszą się, ale aby ci ichmm, ktorzy in exactionem eorum wdali się, z swoiey functiey reddant skarbowi należące rationes.

Wdztwo y powiat Minski

Podym. № 16 an. 1651. Przy iasnie wielmożnym im. p. Zawiszy marszałku W. W. X. Lit. z maiętnosci Bakszt Raty № 4, podym. 3 na S. Jan a. 1654 według decretu Trybu-

nału an. 1653 co im. wniesc miał zostaie fl. 533
 Z delaty xdza Athanazego Kuniczyca protopopy y poborcy duchowne religiey graeckiey decretem Trybunału skarbowe a. 1653 do im. xdza metropolity pro execuone odesłanych zostaie fl. 197
 Podym. № 15 ex a. 1652 Raty № 3 przy urzędzie grodzkim pro execuone zostaie fl. 4186,15
 Przy tymże urzędzie z delat xdza Athanazego Kuniczyca zostaie fl. 174
 Podym. № 22 ex a. 1654 Raty № 1, podym. № 6 exactij im. p. Wołodkowicza sędzie ziemskie y p. Adama Narkowicza poborców pro execuone zostaie fl. 3508
 Raty № 2, podym. № 10 exactij im. p. Piotra Kopaszczewskiego podsędka y poborcy pro execuone zostaie fl. 15267,20
 Raty № 3, podym. № 6 exactij im. p. Thomasza Chrapowickiego horodniczego Połockiego poborcy Minskiego zostaie do uczynienia liczby fl. 36814
 Podym. № 22 ex a. 1655 y inne wszystkie cale propter hostilitatem zaległy.

Te pomienione wyżej retenta simili ratione iako w inszych wdztwach y powiatach za nieprzillel zostaiących opisały się, do tey są inserowane liczby.

Dobra duchowne kapituły graeckiey Minskiey.

Podym. № 22 ex a. 1654 Raty № 1, podym. № 6 exactij xdza Athanaze Kuniczyca zostaie fl. 240
 Raty № 2, podym. № 10 z exactij tegoż zostaie fl. 398
 Raty № 3, Podym. № 6 zostaie fl. 303

Podym. № 22 ex a. 1655 y in-
sze wszystkie propter hostilitatem, zaległy.

Powiat Mozyrski.

Tego powiatu cale wszystkie propter hostilitatem zaległy podatki.

Powiat Rzeczycki.

I tego powiatu similiter wszystkie zaległy podatki.

Ziemia Inflantska.

Poborow № 10 ex a. 1648 et 1649 zostaje fl. 340,25,5

Podym. № 15 ex a. 1651 zostaje fl. 457,7

Podym. № 3 ex a. 1653 zostaje fl. 559,4

Podym. № 22 ex a. 1654 y in-
sze wszystkie propter hostilitatem zaległy.

Te retenta eodem modo wspomniane są iako y w drugich wdztwach y powiatach in hostico będących.

Paen z Trybunału skarbowego Wizaynskiego. Im. p. Marcinkiewicz sędzia ziemski Upitski, podwoiewodzy bywszy Wilenski, że non comparuit na Trybunale dla iustificowania się o retenta wdzstwa Wilenskiego, zapłacił fl. 250

Im. p. Instigator teraznieyszy W. X. Lit. iako successor nieboszczyka p. Talata podstarosciego Żmuydzkiego takowych że paen exoluit fl. 125
Czyni tego fl. 375

Donatium Kupieckie ex an. 1653.

Powiat Wołkowyski.

Z Wołpy iasnje wielmożny im. p. woiewoda Wilenski hetman

W. W. X. Lit. r-one długu od Rzpety winnego vigore constitutionis potracił fl. 19,6

Ex a. 1654. Powiat Wołkowyski.

Z Wołpy tenże im. r-one długu sobie od Rzpety winnego potracił fl. 144

Ex an. 1655 Powiat Wołkowyski.

Z miasta Kupiszek do skarbu dano fl. 40
Czyni tego fl. 40

Powiat Grodzienski.

Z miasta Lipska fl. 40
Czyni tego fl. 40

Xstwo Żmuydzkie.

Z miasta Rosien fl. 100
Czyni tego fl. 100

Powiat Wołkowyski

Z miasta Wołkowyska ad r-onem dano fl. 123
Z miasta Mscibowa takze ad r-onem fl. 40
Z miasta Porozowa fl. 60
Z miasteczka Jałowki fl. 60
Z miasta Wołpy iasnje wielmożny im. pan wda Wilenski hetman W. W. X. Lit. r-one długu od Rzpety winnego sobie potracił fl. 144
Czyni tego fl. 283

Wdztwo Brzeskie.

Z miasta Mielecycze fl. 100
Z miasta Szereszewa fl. 180
Czyni tego fl. 280
Czyni donatium Kupieckiego ex an. 1655 do skarbu wniesionego summa fl. 743

Ex an. 1658. Powiat Wiłkomirski.

Z miasta Kupiszek fl. 6,20
Czyni tego fl. 6,20

Powiat Grodzieski.

Z miasta Lipska fl. 6,20
Czyni tego fl. 6,20

Xstwo Żmuydzkie.

Z miasta Rosien fl. 16,20
Z miasteczka Tryszek fl. 13,10
Z miasta Retowa iasnie wielmożny im. p. hetman W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptey sobie winnego vigore constitutiei potracił fl. 13,10
Czyni tego fl. 30

Powiat Wołkowyski.

Z miasta Porozowa fl. 10
Z miasteczka Jałowki fl. 10
Z miasta Wołpy iasnie wielmożny im. p. hetman W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptey winnego sobie potracił fl. 24
Czyni tego fl. 20

Wdztwo Brzeskie.

Z miasta Mieleyczyc fl. 16,20
Z miasta Szereszewa fl. 30
Czyni tego fl. 46,20
Czyni donatium Kupieckiego ex an. 1658 do skarbu wniesionego fl. 110

Ex an. 1659. Powiat Wiłkomirski.

Z miasta Ucian fl. 13,10
Z miasteczka Androniszek fl. 13
Czyni tego fl. 26,10

Wdztwo Trockie.

Z miasta Siemna y Metel fl. 13
Czyni fl. 13

Powiat Grodzieski.

Z miasta Lipska fl. 6,20
Czyni fl. 6,20

Powiat Kowienski.

Z miasta Władysławowa fl. 16,20
Z miasta Wisztynca według decretu Trybunału skarbowe-o Grodzieskie-o dano fl. 20
Z miasta Wierzbołowa fl. 40
Czyni fl. 76,20

Xstwo Żmuydzkie.

Z miasta Boysagoly fl. 6,20
Z miasta Wielony fl. 16,20
Z miasta Okmian fl. 10
Z miasta Połongi fl. 10
Z miasta Woyniuty fl. 10
Z miasta Płongian fl. 10
Z miasta Rosien fl. 16,20
Z Gorzd fl. 13,10
Z Użwent fl. 6,20
Z Jurborku fl. 50
Z Botok fl. 6,20
Z Płotel fl. 13,10
Czyni fl. 170

Powiat Wołkowyski.

Z miasta Wołpy iasnie wielmożny im. p. hetman W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptey winnego sobie potracił fl. 24

Wdztwo Brzeskie.

Z miasta Mieleyczyc fl. 16,20
Z miasta Szereszewa fl. 30
Czyni tego fl. 46,20
Czyni donatium kupieckie-o ex an. 1659 do skarbu wniesionego fl. 339,10
Summa ze wszystkich wyżej pomienionych lat wniesionego donatium czyni fl. 1192,10

Czopowe z seymu an. 1655 od s. Jana Chrzyciela do takowego święta an. 1657 na lat № 2 arendowane, czynię miało fl. 287900
 To iest z wojewodztwa y powiatu Wilenskie-o przychodziło . . . fl. 50000
 Na tę summę im. p. Kimbar skarbnny W. X. Lit. tylko w mieście Wilnie y wniosł do skarbu, co iest w liczbie przeszłej kładziono . . . fl. 679,27
 Zostae na wdztwie co zalega propter hostilitatem . . . fl. 49320,3
 Z powiatu Oszmianskie-o przychodziło . . . fl. 8500
 Ten nie arendowany został prae impedimento hostilitatis.
 Z powiatu Lidzkiego przychodziło fl. 5000
 Ten powiat arendowany był im. p. Polewiczowi, z ktorego per hostilitatem nic nie dał y decretem Wizaynskiego Trybunału uwolniony.
 Z powiatu Wilkomirskie-o przychodziło . . . fl. 7600
 Za tę summę arendowany był powiat im. p. Białozorowi sędziemu Ziemiemu Wilkomirskiemu, z ktorey także im. produxit w skarbie rationes za nastąpieniem hostilitatis od szwedow za rok № 1655 do S. Jana, ktorzy sami ten podatek wybierali, stracił . . . fl. 3800
 Na czym iurament za decretem Trybunału skarbowe-o Wizaynskiego wykonał.
 Ratione an. 1656 z dobr pewnych in hostico będących potracił fl. 670
 Za spustoszeniem dzierzawy Pie-nianskiej miasteczka Trowpin-skiego y Popiela stracił . . fl. 660
 Do skarbu Rzptey roschodami wniosł, co iest w liczbie seymowey przeszłej kładziono fl. 2080
 Na delacie produxit specific fl. 390
 Z powiatu Braclawskie-o przycho-dziło . . . fl. 2000

Ten propter hostilitatem nie aren-dowany został.
 Z wdztwa Trockie-o przychodziło fl. 13000
 Ten powiat arendowany był im. p. Lackiemu podkomorzemu Trockie-u, z ktorego propter hostilitatem nic nie dał y de-cretem Trybunału skarbowe-o Wyżaynskiego iest uwolniony.
 Z powiatu Grodzianskie-o przy-chodziło . . . fl. 27000
 Ta summa simili modo propter hostilitatem zginęła.
 Z powiatu Kowienskie-o przycho-dziło . . . fl. 33400
 y ta summa similiter propter hostilitatem zginęła.
 Z powiatu Upitskiego przycho-dziło . . . fl. 12000
 Za którą summę im. p. Heroni-mowi Puzynie marszałkowi Upitskiemu był ten powiat aren-dowany.
 Z tey ieym. pani Hester Skoro-bowiczowna Puzynina mar-szałkowa Upitska po zeszytm małżonku swym takie w skar-bie uczyniła r-ones:
 Za rok 1655 za nastąpieniem hostilitatis szwedow, ktorzy sa-mi ten podatek wybierali straciła . . . fl. 6000
 Do skarbu gotowemi . . . fl. 3000
 a roschodami wniosła . . . fl. 1890
 Co iest w przeszłej liczbie skar-bowey kładziono, czyni . . . fl. 4890
 Zostawało reszty nieoddaney . . fl. 1110
 Tę summę ratione nie wybiera-nia dla spustoszenia xstwa Bir-zanskiego y innych mieysc przez nieprzła defalcowała, na czym także y na tym że szwe-dzi za rok 1655 . . . fl. 6000
 wybrali, za decretem Trybu-nału skarbowego iurament wy-konała
 Z xstwa Żmuydzkiego przycho-dziło . . . fl. 17000

Za tę summę im. p. Gabryel Si- powicz ciwun Szawdowski are- ndował był. Z ktorey takie w skarbie Rzptey deduxit r-ones; Do rąk graffa Magnusa gotowemi dał fl. 8500	Na tę summę Menko Jakubowicz żyd dał swoje obligi, ale prop- ter idem impedimentum nie nie dał do skarbu
Od tey summy Trybunał Gro- dziński a. 1659 uwolnił im. p. Sipowicza	Z powiatu Wołkowyskie-o przy- chodziło fl. 4000
Im. p. Iudycki kawaler Maltan- ski, im. p. Kmiciez chorąży Orszanski do verificathey dobr zeszłego xcia im. p. Janusza Radziwiłła wo-dy Wilenskie-o hetmana W. W. X. Lit. od woyska w roku 1657 wysłani annihilowawszy skarbowy con- tract na czopowe Kieydanskie służący, violenti modo contract swoy dali y gotowych pndzy wzięli (o co skarb agere ma) fl. 1000	Ten nie arendowany został prop- ter hostilitatem
Do skarbu roschodami wnioś, co jest do liczby przeszley seymo- wey insertum fl. 2440	Z wdztwa Witepskiego przycho- dziło fl. 1000
Zostawało na delacie fl. 5060	Simili modo.
Na tę summę za decretom Try- bunału skarbowego Wizayn- skiego urząd grodzki exequu- iąc wybrał y do skarbu paratis fl. 1710	Z powiatu Orszanskie-o przychodziło fl. 30000
a roschodami fl. 600	Similiter.
dał fl. 2310	Z wdztwa Brzeskiego przycho- dziło fl. 6000
Restat na delatorach fl. 2750	Na tę summę żydzi Brzescy Jo- nas Moyżeszowicz y Litman Izaakówicz obligi swoje daw- szy nie nie wniesli do skarbu.
O którą summę grod zdawszy retentorow in poenam legum decreta pro ulteriori execu-one oddał do im. p. instigatora W. X. Lit.	Z powiatu Pinskigo przycho- dziło fl. 1500
Z wdztwa smolenskie-o y powiatu Starodubowskiego przychodziło fl. 20000	Na tę summę Boruch Nachma- nowicz żyd dawszy obligi swoje do skarbu, r-one onych wnioś do skarbu, co w przeszley licz- bie iest kładziono fl. 300
Nie arendowano propter hostili- tatem.	Do iasnie wielmożnego im. p. podkanclerze-o W. X. Lit. iako administratora na on czas skarbowe-o dał fl. 750
Z wdztwa Połockie przychodziło fl. 8000	Zostaie fl. 450
Simili modo z wdztwa Nowogrodz- kie-o przychodziło fl. 23000	Z wdztwa Mscisławskie-o przycho- dziło fl. 1500
Similiter z powiatu Słonimskie-o przychodziło fl. 4500	Nie arendowane propter hostili- tatem zostało.
	Z wdztwa Minskigo przychodziło fl. 12000
	Na tę summę Menko Jakubo- wicz żyd swoje dawszy do skarbu obligi, nie nie wnioś propter hostilitatem.
	Z powiatu Reczyckie-o y Mozyr- skie-o przychodziło fl. 900
	Te nie arendowane zostały po- wiaty prae impedimento ho- stilitatis
	Summa tego czopowe-o ex an. 1655 uchwalone-o ze wszystkich wdztw y powiatow weszło do

skarbu, co do przeszłych liczb
 kładziono fl. 11139,27
 A co do terazniejszej liczby
 należy wniesiono fl. 2310
 Na im. panu Judyckim kawale-
 rze Maltanskim y im. p. Kmi-
 cieu chorążym Orszanskim
 gwałtem wziętych zostaje do
 potrącenia ichm. w zasługach fl. 1000
 Do szwedow oddanych y decre-
 tami Trybunałów skarbowych
 defalcowanych fl. 19630
 Na delacie podanych y przez
 decreta grodzkie condemno-
 wanych fl. 3140
 Restat na wszystkich wdztwach y
 powiatach propter hostilitatem
 nie wybranych fl. 250680,3
 Ktorey summy impossibile o-
 dyskac y cale z delat cassari
 musi.
 Czopowe ex senatus consulto in
 an. 1658 przez im. p. pod-
 skarbie-o W.W.X.Lit. arendo-
 wane.

Powiat Wiłkomirski.

Im. panu Wawrzyncowi Poczob-
 butowi, a d. 1 Januar. an.
 1660 na pułroka arendowany za fl. 1500
 Na tę summę dał do skarbu,
 co w przeszłej liczbie jest kła-
 dziono fl. 200
 Zostaie fl. 1300

Powiat Upitski.

Im. p. Kzmrz. Przewłocki także
 na pułroka arendował za . . . fl. 3000
 Na tę summę do skarbu dał, co
 do liczby przeszłej już weszło fl. 1000
 Zostaie fl. 2000

Xstwo Żmuydzkie.

Im. p. Henrych Moness w tąż
 na puł roka arendował za fl. 4250

Na tę summę do skarbu wniosł,
 co w liczbie przeszłej seymo-
 wey jest kładziono fl. 2702
 Restat fl. 1548

Powiat Wołkowyski.

Im. p. Samuel Hieronim Kociel
 pisarz skarbowy X. X. Lit. od
 dnia s. Michała a. 1658 do d. 1
 January a. 1659 według contr-
 actu im. p. podskarbie W. W.
 X. Lit. arendował na dwie
 lecie, a przez ten wyżey wspom-
 niony czas przychodziło fl. 375
 Tę summę do skarbu (co w licz-
 bie przeszłej jest położono)
 dał fl. 375

Wdztwo Brzeskie.

Ichm pp. Stephan Żembocki
 woyski Brzeski y Paweł Mi-
 chałowski a d. 23 aprilis a.
 1658 ad d. 1 Januar a. 1659,
 lubo contract dwuletniego mieli
 cursu, ale aby się y tego
 wdztwa z drugich powiatow
 arendami porównał contract in
 decursu czasu aredy, dla tego
 tak się kładzie osobliwie, co
 miało za ten wyżey pomienio-
 ny czas przychodzić fl. 1500
 Na tę summę do skarbu ichm.
 wniesli fl. 500
 Zostaie fl. 1000
 Czyni z tego czopowe-o wniesio-
 nych do skarbu, co do teraz-
 niejszej wchodzi liczby fl. 500
 Czopowe na lat № 2 a d. 1 Ja-
 nuar. an. 1659 ad d. 1 eiusdem
 an. 1661 przez im. p. kanclerza
 W. W. X. Lit. arendowane.

Powiat Lidzki.

Im. p. Stanisław Tryzna sędzia
 ziemski Wołkowyski arendo-
 wał za fl. 2500

Z tej summy defalcacji dla impedimentu nieprzłlskie-o za miesiący № 10 po fl. 104,5 potrąca fl. 1041,20
 Do skarbu gotowemi wniosł . . . fl. 625
 Na delacie podaie iednych, na których Trybunał skarbowy w Grodnie odprawiony grodowi Lidzkiemu executionem urgere kazał za fl. 330, drugich za decretami tegoż grodu Lidzkiego potym sądzonych za . . . fl. 495
 Co uczyni fl. 825
 Na Borciach co r-one długu im. panu hetmanowi W. W. X. Lit. od Rzptey winnego ma cedere kładzie fl. 150
 Czyni o-um fl. 2641,20
 Auxit im. p. sędzia swoim wywodem fl. 141,20

Powiat Wiłkomirski.

Im. p. Wawrzyniec Poczobut arendował za fl. 6000
 Reszty półroczney przychodziło fl. 1300
 Czyni fl. 7300
 Z tej summy defalcacji dla impedimentu przez nieprzła potrącił fl. 1531,15
 Do skarbu gotowemi fl. 4053
 roschodami wniosł imc. fl. 747
 Co uczyni fl. 4800
 Na delatorach podał za fl. 965
 Restat przy im. fl. 3,15

Wdźstwo Trockie.

Żyd Lewek Moyzeszowicz arendował za fl. 6000
 Ta summa saluis defalcacji przy tymże żydzie zostaje.

Powiat Grodziński.

Im. p. Adam Sępkowski starosta Berznicki arendował za . . . fl. 17000
 Na tę summę do skarbu dał, co w liczbie przeszłego seymu iest kładziono fl. 4250
 Zostaje saluis defalcatis . . . fl. 12750

Powiat Kowiński.

Im. p. Paweł Worłowski arendował za fl. 15000
 Ta summa saluis defalcatis przy tymże im. zostaje.

Powiat Upitski.

Im. p. Kzmrz Przewłocki arendował za fl. 9000
 Na tę summę do skarbu gotowemi wniosł fl. 1000
 Na Szawlach co im. panu hetmanowi W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptey im winnego ma cedere, kładzie fl. 6000
 Na delatorach ukazał fl. 2000

Xstwo Żmudzkie.

Tenże im. p. Przewłocki arendował za fl. 17000
 Na tę summę z majątnosci swoich iasnie wielmożny im. p. hetman W. W. X. Lit. wybrawszy r-one długu od Rzptey winnego sobie potrącił fl. 4000
 Z Feydan nie wydanych, które w zasługach sobie im. p. obożny W. X. Lit. ma przyiąć potrąca fl. 1200
 Na Taurogach do potrącenia zasług chorągwi im. p. Rudominy iż wybierać nie pozwolili strąca fl. 800
 Do skarbu Rzptey wniosł . . . fl. 4300
 Na delacie podaie retentorow za fl. 6700

Wdźstwo Nowogrodzkie.

Żyd Łazarz Moyzeszowicz arendował za summę fl. 23000
 Na którą do skarbu wniosł . . . fl. 1550
 Zostaje saluis defalcatis przy tymże żydzie fl. 21450

Powiat Słonimski.

Im. p. Alexander Bykowski aren-
dował za fl. 4500
Na tę sumę do skarbu wniosł fl. **1125**
Zostaie simili ratione fl. 3375

Powiat Wołkowyski.

Imsc p. Kociel pisarz skarbowy
W. X. Lit. arendował za . . fl. 3000
Na tę sumę defalcaciy dla
impedimentu przez nieprzła po-
tracił fl. 787,15
Do skarbu dał, co w przeszley
liczbie iest kładziono fl. 520
a co do teraznieyszey należy li-
czby dał fl. **1343,22,9**
Zostaie na retentorach co iudicio
z seymu tego formato requi-
retur da Bog fl. 348,22,9

Wdztwo Brzeskie.

Imsc p. Żembocki woyski Brzes-
cki y imsc p. Michałowski aren-
dowali za fl. 6000
Do skarbu dali, co iest w liczbie
przeszley położono fl. 3000
a co do teraznieyszey należy li-
czby dał fl. **1800**
Restat saluis defalcatis fl. 1200

Powiat Pinski.

Im. p. Dominik Eysimont arendo-
wał za fl. 1500
Na tę sumę do skarbu dał, co
iest w liczbie przeszley kła-
dziono fl. 375
Restat saluis defalcatis fl. 1125
Czyni z tego czopowe-o wniesio-
nych do skarbu Rzptey . . fl. 16543,22,9
Czopowe ex senatus consulto in
an 1661 na puł roka, a d. 1
Januarij do s. Jana aredowane
y do wiernych rąk dane.

Wdztwo Wilenskie.

W miescie Wilnie mieszczenie
Wilenscy, mianowicie p. Jan
Ohurcewicz z collegami swemi
a d. 11 augusti an. 1660 ad
d. 11 8-bris an. eiusdem do
dalszego porachowania się wy-
branego czopowego y na rozne
potrzeby, według rejestru im,
p. Zyromskiego stolnika Wi-
lenskigo wydanego, kładą . . fl. **700**
Przez im. p. Thomasza Rudominę
simili modo, a d. 11 8-bris
an. 1660 ad d. 7 Febr. an. 1661
wybrano y roschodami do skar-
bu dano, co się przymiie do
dalszego z im. p. Rudominą
porachowania fl. **1306**
Też miasto Wilno a d. 7 Februar.
a. 1661 im. p. Kimbarowi
skarbne. W. X. Lit. do dnia
S. Jana an. eiusdem arendo-
wano za fl. 1500
Na tę sumę do skarbu Rzptey
W. X. Lit. roschodami dał im. fl. **730**
Restat do dalsze-o porachowania fl. 770

Powiat Oszmianski.

Temuz im. p. Skarbnemu W. X.
Lit. do rąk wiernych poru-
czono, a im. ichmm. pp. Ra-
phałowi Tupalskiemu y Ra-
phałowi Bernatowiczowi, którzy
kładą ze a d. 4 8 bris a. 1660
ad d. 4 Martij a. 1661 wybra-
li y do skarbu wniesli . . . fl. **237,15**
Od których in reliquo debetur
skarbowi ratio.

Powiat Lidzki.

Im. p. K-zurcz Michał Pollewicz
arendował za fl. 625
Na to nie wniosł do skarbu
Im. p. Pollewicz, iednak im.
p. Kociel pisarz skarbowy W.

X. Lit. dał sumnę pewną tak względem tego powiatu iako y innych niżej mianowanych za toż czopowe pułroczne do skarbu, co przy zawarciu generalney summy iest położono.

Powiat Wiłkomirski.

Im. p. Paweł Danielewicz sędzia ziemski Wilenski arendował za fl. 750
 Similiter nic nie wniósł do skarbu Im. p. sędzia, ale im. p. Kocielł pisarz skarbowy W. X. Lit. dał pewną sumnę, która ogulnie niżej będzie się specificowała.

Wdztwo Trockie.

Im. p. Hilary Saulewicz arendował za fl. 500
 I na tę sumnę nic nie wniesiono od im. p. Saulewicza do skarbu, ale similiter im. p. Kocielł pisarz skarbowy W. X. Lit. dał pewną quote.

Powiat Kowienski.

Żydzi Michał Chackielewicz Wiłkowiski y Jozeph Danielewicz Olwitski arendarze arendowali za fl. 750
 Similiter nic nie wniesli do skarbu, iednak im. p. Kocielł pisarz skarbowy W. X. Lit. y na tę sumnę dał do skarbu pewną quote.

Powiat Grodzienski.

Im. p. Matheuszowi Narkowiczowi w administratią dano, iednak ad r-onem z Zabłudowia y Brzostowice do skarbu wniesiono przez im. pana Kotła pisarza skarbowe-o fl. 150

Residuum y rachunek przy im. p. Narkowiczu zostaje.
 Ratione zas drugiey części przez im. p. Kotła pisarza skarbowe. W. X. Lit. disponowaney wniósł im. do skarbu co niżej iest w summie pomieniono.

Powiat Upitski.

Dany do administratyej im. p. Krzysztopha Chocima, który ad r-onem dał fl. 1500
 A z Remigoly od im. xdzia biskupa Smolenskiego fl. 400
 Czyni do skarbu danych fl. 1900

X-stwo Żmuydzkie.

Im. p. Zygmuntowi Drzewieckiemu od dnia pierwszego Januarij an. 1660 do dnia S. Jana an. 1661 na puł roka całe arendowano za fl. 4250
 Na tę sumnę do skarbu dał im. fl. 3000
 Restat fl. 1250

Wdztwo Nowogrodzkie.

Żyd Łazarz wdawszysię in exactionem umarł; zesłany dla zue-rificowania wybranych przez Łazarza pndzy y dla rozdania ared per partes rożnym osobom ieszcze nie powrocil, za co aredować może, teraz anticipate wiedziec trudno, iednak im. p. Kocielł pisarz skarbowy W. X. Lit. wniósł pewną quote.

Powiat Słonimski.

Im. p. Paweł Bykowski od skarbu W. X. L. arendował za fl. 1125
 Na to nic do skarbu nie wniesiono.

Powiat Wołkowyski.

P. Krzysztoph Gimbut aredował za fl. 750
 Na tę summę iasnie wielmożny im. p. hetman W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptey winne wziął z Wołpy fl. 225
 Do skarbu wniósł fl. 200
 Restat na Mscibowie, Rosi y innych mieyscach ktore exactionem tego prowentu admittere niechciały fl. 325

Wdztwo Brzeskie.

W administratye u żyda Słowatyckiego Nachmana zostaje, z ktorego nic nie wniesiono.

Powiat Pinski.

Im. p. Jan Bułhak arendował za fl. 375
 Similiter nic nie wniósł do skarbu, iednak im. p. Kocięł pisarz skarbowy na tę summę dał pewną quote.
 Czyni z tego czopowe o wniesionych do skarbu fl. 8223,15
 Osobliwie im. pan Kocięł pisarz skarbowy W. X. Lit. ratione czopowego tych powiatow iako się wyżej specificowało wniósł do skarbu fl. 5091,11,9
 Czyni oboiey do skarbu wniesionej summy fl. 13314,26,9

Acciza z seymu an. 1658 na rok № 1 uchwalona, przez ichmm. pp. dworzan skarbowych y powiatowych wybierana na mieyscach tych gdzie hostilitas minus obstabat.

Powiat Lidzki.

Im. p. Kzmrz Michał Pollewicz skarbowy, a im. p. Michał Kulesza powiatowy exactorowie,

ad. 9 xbris a. 1658 usque ad d. 16 Junij an. 1659 w rachunku swoim kładą, że wybrali summą fl. 890,29,9
 Z tey summy salarium sobie od złotego po gr. 1 na osobę fl. 59,12 a succollectorom po szelągu potrącili fl. 9,27 co uczyni fl. 69,9
 Do skarbu Rzptey wniesli fl. 821,20,9

Powiat Wiłkomirski.

Im. p. Michnicz exactor accizy z collega swoim ad r-onem do porachowania się wniósł . . . fl. 450

Wdztwo Trockie.

Im. p. Victoryn Godaczewski skarbowy, a im. p. Jerzy Raiecki podstoli Derpski powiatowy exactorowie, a d. 4 Januar. an. 1658 ad Junium a. 1659 kładą w regestrze swoim wybranych summą fl. 784,10,10
 Z tey summy salarium sobie y succollectorom wytrącili . . . fl. 88,3,2²/₃
 Do skarbu Rzptey dali, co w liczbie przeszley seymowey iest kładziono fl. 255
 A co do terazniejszey należy liczby wniesli naprzod fl. 237,16 potym fl. 203,21,2 co uczyni fl. 441,7,2

Powiat Grodzienski.

Im. p. Piotr Chreptowicz podczaszy y podstarosci Grodzienski skarbowy y im. p. Adam Makarewicz powiatowy exactorowie a d. 1 Januar. an. 1659 przez puł roka wybraney accizy położyli fl. 3590,17
 Z tey summy salarium sobie na osobę po gr. № 1 od złotego, a succollectorom po szelągu wytrącili fl. 270,26

Do skarbu dali, co w przeszłej
liczbie iest productum . . . fl. 1527
A co do terazniejszey licz-
by należy gotowemi wniesli
fl. 1642,21 a roschodem fl. 150
uczyni fl. 1792,21
Osobliwie iasnie wielmożny im.
p. hetman W. W. X. Lit. z
Leypun y Dubna r-one długu
od Rzpthey winnego potrącił fl.193,24,9

Powiat Kowienski.

Im. p. Krzysztoph Nowicki dwo-
rzanin skarbowy za uniwersa-
łem iasnie wielmożne-o im. p.
kanclerza W. X. Lit. admini-
stratora na on czas skarbowego,
po wykonaniu iuramentu na
Trybunale Wizaynskim supra
fidelitatem sam przez się y suc-
collectorzy swoje a d. 29 Januar.
ad d. 24 Junij a. 1659 wy-
brał secundum assertionem
suam fl.1051,10,5¹/₃
Z tey summy na expensa salarium
sobie y succollectorom potrącił fl. 203
Do skarbu Rzpthey dał, co iest w
liczbie seymowey an. 1659
kładziono fl. 450
a co do terazniejszey liczby na-
leży wniosł fl.298,10,5¹/₃
Restat nie oddanych a wybranych
przez succollectora Balwierzy-
skiego (o co stał in lite) . . . fl. 100

Powiat Upitski.

Im. p. Constanty Dowoyna Solo-
hub woyski Upitski powiatowy,
a im. p. Hilary Saulewicz
skarbowy exactorowie a d. 10
Xbris an. 1658 ad d. 24 Junij
a. 1659 rachunki czyniąc asse-
ruerunt, że wybrali summą . fl. 867,21
Z tey summy generałowi obey-
mując accyzę dali fl. 12 a sa-
larium sobie potrącili fl.57,25,6

Co uczyni fl.69,25,6
Do skarbu dali, co iest w liczbie
seymowey an. 1659 położono fl. 200
A co do terazniejszey liczby na-
leży wniesli fl.597,25,12
Osobliwie iasnie wielmożnemu im.
p. hetmanowi W. W. X. Lit.
z oeconomiey Szawelskiey r-one
długu od Rzpthey winnego wy-
branych cessit fl.3627,9,9

Xstwo Żmuydzkie.

Im. p. Stephan Medeksza dwo-
rzanin skarbowy do skarbu dał,
co iest w liczbie przeszłej
kładziono fl.3503,18
a co do terazniejszey liczby
należy fl. 3700
Jasnie wielmożny im. p. hetman
W. W. X. Lit. z Retowa y z
Wilkij simili r-one iako się wy-
zey pomieniło potrącił . . . fl.4420,5,9

Wdztwo Nowogrodzkie.

Im. p. Jan Bułhak skarbowy, a
im. p. Kzmrz Maskiewicz po-
wiatowy exactorowie, a d. 29
9 bris an. 1658 ad d. 14 Mar-
tij rachunek czyniąc położyli
iż wybrali accyzy pomienioney
summą fl. 1480
Z tey summy salarium sobie
potrącili na osobę po gr. . . fl. 98,20
Do skarbu Rzpthey (co w przeszłą
liczbę iest położono) dali . . fl. 901,10
A co do terazniejszey należy
liczby roschodem wniesli . . . fl. 300
Restat z położoney wyzey per-
cepty fl. 180
Z ktorey reszty i z dalszego bra-
nia tego prowentu rachunek
od pp. exactorow debetur
Osobliwie im. p. hetman W. W.
X. Lit. z Lachowicz r-one
wyzey pomienionego długu za
pułroka odebrał fl.383,12,9

Z xstwa Słuckiego similiter za pułroka na praesidium fortece Słuckiey cessit wybranych fl.18179,12,9

Powiat Słonimski.

Im. p. Alexander Bułhak skarbowy, a im. p. Constanty Bułhak powiatowy exactorowie a d. 5 9-bris an. 1658 ad d. 18 Martij rachuiąc się położyli iż wybrali fl. 504,6

Z tey summy op skarbu dali, co w przeszley liczbie iest kładziono fl.143,21

A co do teraznieyszey liczby należy fl. **350,8**

Salarium sobie potracili fl. 9,17

In resto z dalszego brania rachunek y pndze przy pp. exactorach zostaią, a z teraznieyszey percepty gr. 20

Osobliwie im. panu hetmanowi W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptej wybranych cessit z maiętnosci im. fl 4707.25

Powiat Wołkowyski.

Im. p. Andrzej Koreywa exactor accizy, a d. 28 9 bris ad d. 30 Junij an. 1959 iż wybrał przez pułroka te-o prowentu położył fl.1213,17,15

Z tey summy salarium sobie potracił fl. 40

Do skarbu dał, co iest w przeszley liczbie kładziono fl.731,2,9

A co do teraznieyszey należy liczby fl.**442,15,6**

Osobliwie iasnie wielmożnemu im. p. hetmanowi W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptej z Wołpy cessit wybranych fl.1988,23,9

Wdztwo Brzeskie.

Im. p. Marcian Cizewski dworzanin y exactor powiatowy a

d. 2 8 bris an. 1658 ad d. 2 apr. a. 1659 wybranych z delatą specificuiąc retentorow położył fl.5735,13,9

Z tey summy salarium sobie potracił fl.261,5,12

Do skarbu dał gotowemi . . . fl.576,4,6

a roschodami wniost fl.4612.21,9

Czyni fl.**5183,25,15**

Na delacie podał fl. 285,12

Osobliwie iasnie wielmożnemu im. p. hetmanowi W. W. X. Lit. z dobr im. r-one długu od Rzptej cessit wybranych fl.4421,28,4^{1/2}

Powiat Pinski.

Im. p: Roman Dostoiwski dworzanin y exactor powiatowy a d. 13 xbris a. 1658 ad d. 23 Junij an. 1659 położył wybranych fl.1879,11,1^{1/2}

Z tey summy salarium sobie potracił fl.106,22,9

Do skarbu dał gotowemi . . . fl.384,9,1^{1/2}

a roschodami fl.1388,8,9

Czyni fl.**1772,18,10^{1/2}**

Wdztwo Minskie.

Im. p. Piotr Kopaszczewski podstoli y podstarosci Minski, a d. 1 Januarij an. 1659 ad ultimam aprilis eiusdem anni wybranych asseruit pndzy . fl.160,18

Z tych salarium sobie potracił fl. 7,3,15

Do skarbu gotowemi wniost . . fl.**153,14,3**

Czyni ex an. 1658 przez ichm pp. dworzan skarbowych y powiatowych wniesioney do skarbu accizy fl.16309,17,1^{1/2}^{1/3}

Acciza na rok № 1 1659 z seymu przeszlego aređowana.

Powiat Lidzki.

Im. pan Maciey Olszewski podśadek Lizdki aređował za . . fl. 2000

Na tę sumę do skarbu wniosł
gotowemi fl. 500
Zostaie saluis deffalcatis . . . fl. 1500

Powiat Wiłkomirski.

Żydzi Lewek Moyzeszowicz, Da-
wid Szachnowicz y Kopel Sa-
muelowicz arędowali za . . . fl. 3000

Na tę sumę nic nie wniesiono
do skarbu.

Wdztwo Trockie.

Żydzi Lewek Moyzeszowicz, Kopel
Samuelowicz y Dawid Szach-
nowicz arendowali za . . . fl. 2000

Similiter nic nie wniesli do skarbu

Powiat Kowiński.

Żydzi Łazarz Moyzeszowicz, Da-
wid Szachnowicz arędowali za fl. 6000

Powiat Grodziński.

Arędowano sparsim że się do ogul-
nego contractu arędarz nie
nalazł za fl. 12000

Na tę sumę do skarbu dano . fl. 4000

Restat salua deffalca-one wzglę-
dem impedimentu nieprzłskie-o fl. 8000

Powiat Upitski.

Żydzi Kopel Samuelowicz, Lewek
Moyzeszowicz, Dawid Szach-
nowicz arędowali za fl. 8000

Na tę sumę iasnie wielmożnemu
im. p. hetmanowi W. W. X.
Lit. r-one długu od Rzptey
winne-o cessit wybranych . . fl. 6000

Restat saluis deffalcatis fl. 2000

Xstwo Żmuydzkie.

Im. pan Mikołay Franciszek Ros-
sochacki sędzia ziemski Trocki,
pisarz skarbowy W. X. Lit.
arendował za fl. 26000

Z tey summy deffalcacją za przy-
sięgą przed urzędem grodzkim
Żmuydzkim uczynioną potracił fl. 1158

Jasnie wielmożnemu im. panu
hetmanowi W. W. X. Lit. r-one
długu od Rzptey winnego za-
płacił fl. 4500

Do skarbu Rzptey wniosł fl. 13000

A Łazarz Moyzeszowicz y Dawid
Szachnowicz żydzi za contra-
ctem pierwey sobie danym
wybrawszy fl. 8269,20

Do skarbu dali fl. 6150

Co uczyni fl. 19150

Restat przy żydzie Szachnowiczu fl. 2119

O którą resztę za cautią swoją
do skarbu daną im. p. sędzia
Trocki ma z żydem iure agere
in iudicio od Rzptey z teraz-
nieysze-o seymu formato.

Wydał więcey im. p. sędzia nad
contract fl. 919,20

Wdztwo Nowogrodzkie.

Żydzi Leyba Rubinowicz, Juda
Izaakowicz, Mowsza Herszko-
wicz, Izrael Hoszkowicz aren-
dowali za fl. 15000

Z xstwa Śluckiego a d. 24 Junij
a. 1659 ad d. 24 Junij a. 1660
do dalszego porachowania się
z skarbem położono wybra-
nych fl. 15255,7,9

Czyni oboygą in summa . . . fl. 30255,7,9

Z tey summy na Śluckie praesi-
dium iuxta mentem legis z
xstwa Śluckiego wybranych od-
dano fl. 15255,7,9

Do skarbu gotowemi y roschoda-
mi wniesli pomienieni arędarze fl. 3500

Restat saluis deffalcatis fl. 11500

Powiat Słonimski.

Im. p. Jan Bulhak arendował za fl. 6000

Na tę sumę iasnie wielmożnemu
im. p. hetmanowi W. W. X. Lit.

r-one długu od Rzp'tey winne-o
z majątnosci im. cessit wy-
branych fl. 4000
Restat saluis deffalcatis fl. 2000

Powiat Wołkowyski.

Żydzi Kopel Samuelowicz y Wolf
Izaakowicz arędownali za fl. 6000
Na tę summę im. p. hetmanowi
W. W. X. Lit. similiter r-one
długu od Rzp'tey z Wołpy
cessit fl. 1250
Do skarbu wniosł fl. 50
Restat saluis deffalcatis fl. 4700

Wdztwo Brzesckie.

Żyd Łazarz Moyzeszowicz aren-
dował za fl. 12000
Jasnie wielmożnemu im. p. het-
manowi W. W. X. Lit. za dług
od Rzp'tey winny z oeconomiey
Kobrynskiey cessit fl. 3000
Do skarbu Rzp'tey wniosł fl. 3000
Zostaie saluis deffalcatis fl. 6000

Powiat Pinski.

Żyd Łazarz Moyzeszowicz aren-
dował za fl. 4500
Na tę summę do skarbu Rzp'tey
wniosł fl. 2000
Restat saluis deffalcatis fl. 2500
Czyni ex an. 1659 do skarbu
wniesionej accyzy sumą fl. 36700

**Acciza ex senatus consulto na rok
№ 1 od dnia S. Jana an. 1660 do
dnia takowegoż święta a. 1661 aren-
dowana.**

Wdztwo Wilenskie.

A d. 11 augusti a. 1600 ad d.
11 8 bris an. eiusdem z miasta
Wilna mieszczanie Wilenscy

mianowicie p. Jan Ohurcewicz
y collegowie iego położyli do
dalszego rachunku, który ma
bydz w skarbie czyniony, iż
wybrali y na różne potrzeby
Rzp'tey wydali, co registrem
im. p. Zeronskiego stolnika
Wilenskiego probant fl. 3403,9
A d. 11 8 bris an. 1660 ad d.
24 apr-lis an. 1661 mając w
administratyej swoiey im. p.
Thomasz Rudomina do dalsze-
go z skarbem rachunku po-
łożył, iż wybrał po wytrąceniu
expens na salaria pracuiącym
około wybierania accyzy ludziom
przez niedziel № 29 y do skarbu
Rzp'tey roschodami dał fl. 4642,7

Powiat Oszmanski.

W administratią im. p. Hilaremu
Saulewiczowi dany, z ktorego
do skarbu ad r onem wniosł . fl. 900

Powiat Lidzki.

Im. panu Macieiowi Olszewskie-
mu podsędkowi Lidzkiemu
arendowany za fl. 1000
Na to nic im. nie wniosł do
skarbu.

Powiat Witkomirski.

Im. p. Paweł Danilewicz sędzia
ziemski Wilenski za fl. 3000
Similiter nic nie wniesiono.

Wdztwo Trockie.

Im. panu Tołokonskiemu aren-
dowane za fl. 2000
Na tę summę do skarbu wniosł fl. 1000
Restat fl. 1000

Powiat Grodzienski.

W administratią dany p. Matheu-
szowi Narkowiczowi, ktory co
wybierze powinien im. p.
Massalskiemu podkomorzemu

Grodzienskiemu r-one assignatiew im. p. hetmana W. W. X Lit. na fl. 27000, 11 daney płacic z tego prowentu.
 Osobliwie im. p. Eydziatowicz pisarz skarbowy W. X. Lit. mając per administrationem accizę tegoż powiatu pograniczną Pruską z Raczek y Wizayn wybrawszy do skarbu wniósł fl. 1000
 Z inszych miasteczek y mieysc pogranicznych, że częścią dla desolatiew, częścią dla contrawentiew in super od p. Gryszkiewicza z puszcż Grodzieskich nie wybrał zeffert.

Powiat Kowienski.

Im. p. Mikołay Franciszek Rossochacki sędzia ziemski Trocki pisarz skarbowy W. X. Lit. arendował za fl. 6000
 Na tę summę do skarbu Rzptey wniósł fl. 3500
 Zostaie fl. 2500
 Na to takie r-ones im. daie, że nie tylko tych wybrac impossibile, ale y danych effectualiter nie dobrał, na co etiam verifica-onem admitit.

Powiat Upitski.

Żyd Kopel arendował za fl. 10000
 Na tę summę iasnie wielmożnemu im. p. hetmanowi W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptey winnego wybranych cessit z Szawel fl. 6000
 Do skarbu od iasnie wielmożnego im. xdza biskupa Smolen-o fl. 400
 a od żyda fl. 1800
 Czyni fl. 2200
 Restat fl. 1800

Xstwo Żmuydzkie.

Im. p. Mikołay Franciszek Rossochacki sędzia ziemski Trocki

pisarz skarbowy W. X. Lit. arendował za fl. 26000
 Z tey summy deffalcatiew przed urzędem grodzkim Żmuydzkim zaprzysiężoney, według warunkow w kontrakcie sobie od skarbu danym dołożonych potrąca fl. 3255
 Jasniew wielmożnemu im. p. hetmanowi W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptey winnego zapłacił fl. 4500
 Do skarbu Rzptey gotowemi im. p. sędzia fl. 12750
 a roschodami wniósł fl. 5495
 Co uczyni fl. 18245

Wdztwo Nowogrodzkie.

Im. p. Krzysztophowi Antoniemu Obrynskie-u podkomorzemu Nowogrodzkiemu arendowano za fl. 13600
 Z xstwa Słuckiego similiter iako y w roku przeszłym 1659 z exactiew tego prowentu dworzani skarbowy y exactorowie tameczni rachować się mieli, ktorzy, że calculatiew w skarbie nie czynili, zalega rachunek przy nich.
 Z tey wyżey pomienioney summy iasnie wielmożnemu im. p. hetmanowi W. W. X. Lit. r-one długu od Rzptey winnego z Lachowicz zapłacono fl. 500
 Prochu asselit im. p. podkomorzy, że do Wilna odesłał, na co obstante absentia sługi swe-o ponieważ quitem non probat, powinien będzie pretko exequi cetnarow № 20 po fl. 80 uczyni fl. 1600
 Na delacie Dworzec że do im. płacic accizy niechce podaie za fl. 600
 Miało by restare do dalszego rachunku z im. fl. 10900

Powiat Słonimski.

Ichm. pp. Aleksander y Jan Bułhakowie arendowali za . . . fl.	5000
Na tę sumę iasnie wielmożny im. pan wda Wilenski hetman W.W.X.Lit. r-one długu sobie od Rzptyy winnego z majątności swych potraça fl.	4000
Restat fl.	1000

Powiat Wołkowyski.

Jasnie wielmożny im. pan Kzmrz Ludwik Jewłaszewski woiewoda Brzescki arendował za fl.	6000
Na tę sumę iasnie wielmożny im. pan woiewoda Wilenski hetman W. W. X. Lit. r-one długu sobie od Rzptyy winnego potracił z Wołpy fl.	2500
Do skarbu Rzptyy gotowemi . . . fl.	30
a roschodem wniosł fl.	1000
Co uczyni fl.	1030
Restat fl.	2470

Wdztwo Brzeskie.

Do administratyy żydowi Łazarowi Moyzeszowiczowi puszczone, z ktorego do skarbu nic nie dano y rachunku nie czyniono.

Powiat Pinski.

Do administratyy temuż żydowi Łazarzowi Moyzeszowiczowi podano było, ale że on potym spłoszony zdarł się z tego, radził żeby puszczone pp. Bułhakom, iakoż im. p. Alexandrowi y p. Janowi Bułhakom zlecono administratya, ktorzy nie ieszcze nie wniesli do skarbu y rachunku nie czynili.
Czyni ex an 1660 do skarbu wniesionej accizy summa fl.40820,16

Percepta quarty simplae na aparat woienney nizey specificowaney.

Powiat Lidzki.

Jasnie wielmożny im. p. Jakub Kuncewicz kasztellan Minski ze wsi Kobelnik, Cybancow y Nacewicz z włok № 4 pustych we wsi Powersoce alias Purwianach za rok 1654 ktory się skonczył w roku 1655 d. 14 Julij medietatem według constituty an. 1659 na każdy rok po fl. 15 dał in suma fl.	90
Im. p. Michał Zarzyn z ieym. panią małżonką swą panią Heleną Narbutowną ze wsi Koniuchow y Pielowcow za rok 1654, 1655, 1656, 1657 y 1658 według teyże constitutyy dał medietatem na rok po fl. 10 fl.	60
P. Szczęsny Hrehorowicz Nosowicz z małżonką swą za włok № 2 ² / ₃ we wsi Rodziejewiczach za rok 1656 aż do roku 1658, ktory się skonczył w roku 1659 d. 17 Junij, podług constituty medietatem dał na rok po fl. 1,20 fl.	5
P. Krzysztofh Stancewicz z panią młżonką z dzierzawy Janetowszczyzny za rok 1655 aż do roku 1658, ktory się skonczył w roku 1659 medietatem na rok po gr. 18,9. dał fl.	2,12
Im. p. Michał Kulesza z włok № 2 do woytowstwa mieyskiego Lidzkiego należących za rok 1654 spełna po fl. 215 a za rok 1655 aż do roku 1658, ktory się skonczył w roku 1659 medietatem po fl. 1,7,9 dał do skarbu fl.	7,15
Ieym. pani Kzmrzowa Bielikowiczowa ze wsi Kulbak za rok	

- 1653, 1654, które się skończyły w roku 1655 d. 11 9 bris po fl. 37,14,2¹/₄ fl. 74,28,4¹/₂ a od roku 1655 aż do roku 1658 za lat № 4, które się skończą w roku 1659 d. 11 9 bris według constitutij medietatem dała po fl. 18,22,1 fl. 74,28,4, co uczyni fl.149,26,9
- Im. p. Limont sędzia ziemski Lidzki z starostwa Wasiliskiego za rok 1656, 1657 y 1658 w roku 1659 d. 6 Julij skonczoney medietatem na rok po fl. 25 dał fl. 75
- Im. p. Stanisław Kolontay pisarz grodzki z morgow № 2, prętow № 22¹/₂ y pręcikow № 5 z placu pustego w miescie Lidzkim za rok 1654 gr. 15, a za rok 1656, 57 y 58 który się skończył w roku 1659 medietatem po gr. 7,9 dał fl. 1,15
- Im. p. Wyszkowski z Malatycz z włok № 2 w puscie leżących za rok 1654 fl 5, a za rok 1655 aż do roku 1658, który się skonczy w roku 1659 medietatem na rok po fl. 2,15, . . . fl. 15
- Im. Kzmrz Okulicz skarbnik Lidzki z gruntu Chomiszek, Przybytkowszczyzny za rok 1659, który się skończył w roku 1660 d. 4 Julij medietatem dał . . fl. 1,15
- Im. p. Stanisław Kozicz z zasciankow № 5 nazwanych Doylidowszczyzna za rok 1655, 56, 57 y 58, które się skończyły w roku 1659 d. 20 Julij medietatem na rok po fl. 3 dał . . fl. 12
- Jasnie wielmożny im. p. Alexander Naruszewicz podkanclerzy W. X. Lit. z starostwa Lidzkiego za rok 1658 według decretu Trybunału skarbowe-o Grodzińskiego medietatem dał fl. 37,15
- Im. p. Jakub Janowicz z małżanką swą ze wsi Pursiow za rok 1659, który się skończył w roku 1660 medietatem dał . . fl. 15
- Czyni z powiatu Lidzkie-o wniesionej do skarbu quarty summa fl.472,8,9
- Powiat Witkomirski.**
- Im. p. Samuel Marcinkiewicz ze trzech wsi Kławszan, Skircian y Budas za rok 1658, który się skończył w roku 1659 msca Maj d. 22 medietatem dał fl.28,13,9
- Im. p. Jerzy Drzewicki z małżonką swoją z 'dzierzawy Hlinska za rok 1657, 58 y 59 który skończył się w roku 1660 medietatem po fl. 7,15 dał . . . fl. 22,15
- Im. p. Bartłomiej Zaliwski z folwarku Sznukiszek za rok 1657 y 1658, który się skończył w roku 1659 d. 15 msca Julij na rok po fl. 12,15 dał . . . fl. 25
- Im. p. Jan Denof ciwun Wilenski z dzierzawy Lingwianskiej za rok 1654, który się skończył w roku 1655 d. 12 Martij fl.139,7,14
- Im. p. Jerzy Tyzenhaus mieczny W. X. Lit. z dzierzawy swej Koszan, Glondek, Heian y Kurel także Jatku dał ad r-onem fl. 120
- Im. p. Kzmrz Szumlanski z ieymścią panią małżonką z dzierzawy swej Kielpiec, Grynkiszek alias Dziegiel za rok 1659, który się skończył w roku 1660 d. 23 8-bris medietatem dał fl. 5,1,15
- Jeym. pani Eufrozyna Zawiszanka, Jerzyna Kęsowska ze wsi Jodkan za rok 1658 y 1659, który się skończył w roku 1660 d. 28 Junij medietatem za rok po fl. 5,5 dał fl. 10,10
- Im. p. Krzysztofh Ginieyt Towianski z siola Bernatowicz y Węzelow za rok 1658, który się skończył w roku 1659 d. 7 8-bris medietatem dał fl.38,23,7¹/₂

Im. p. Wilhelm Tyzenhauz starosta Kupiski z ieym. panią małżonką swą z dzierżawy Kupiskiej za rok 1657 y 1658, który się skonczył 1659 d. 14 Augusti medietatem na rok po fl. 219,16,1¹/₈ dał fl. 439,2,24

Im. p. Jan Denof ciwun Wilenski z dzierżawy Lingwianskiej z decisi j decretu Trybunalskiego Grodzińskiego an. 1659 za rok 1655, 1656 y 1657, który się skonczył w roku 1658 d. 12 Marcij medietatem dał na rok po fl. 69,18,16 fl. 208,26,12

Wielmożny im. p. Władysław Szmeling chorąży nadworny koronny z dzierżawy Bolnik, siół Wielun, Skorbow y Stankowicz dał według decretu Trybunalskiego-o w Grodnie in a. 1659 ferowanego za wszystkie lata fl. 50

Jeym. pani Zophia Puciaianka Janowa Podlecka ze wsi Łowicz, Niemirowicz y Wieszynt od Onikszta za rok 1655, 56, 57 y 58, który się skonczył w roku 1659 d. 18 Februarij za lat № 4 według decretu tegoż Trybunału wyżey wspomnianego dała fl. 10

Jasnie wielmożny im. p. Hlebowicz starosta Zmuydzki z starostwa Onikszta za rok 1659 według constitutiej medietatem dał fl. 150

Wielmożna ieym. pani Anna Sapieżanka Naruszewiczowa referendarzowa W. X. Lit. z dzierżawy Uszpol według decretu Trybunału skarbowego in a. 1659 w Grodnie ferowanego dała fl. 150

Im. p. Andrzej Tyzenhauz starosta Uswiatki z woytowstwa Korklitskiego za rok 1655, 56,

57, 58 y 59 lat zupełnych № 5 na rok po fl. 3,6 do pokazania starych quitow dał fl. 16

Od iasnie wielmożnego im. p. Hlebowicza starosty Zmuydzkiego z starostwa Onikszczanskiego za rok 1659 w roku 1660 skonczony do pokazania ostatniego quitu albo decretu Trybunału skarbowego dano fl. 100

Wielmożny im. p. Brzostowski referendarz W. X. Lit. z Subocza alias Kompetryk, Borkłon y Powiszynt, a d. 9 Junij a. 1654 ad d. 9 eiusdem a. 1659 za lat № 5 miałyby dac fl. 221,11¹/₄. Osobliwie ze wsi Okmian za lat № 5 ad d. 13 February a. 1659 przychodziło fl. 96,7,9, więc że Szwedzi rok cały te dzierżawy trzymali, wytrąca z pierwszey fl. 44,6,2¹/₄ z Okmian fl. 19,7,9 Medietatem według constituty r-one salarij na commissią y długi constitutią sobie warowanego potracił fl. 127,2,7¹/₂

Czyni z t-o powiatu wniesioney quarty fl. 1513,10,5³/₄

Wdztwo Trockie.

Im. p. Jan Buszkowski z małżonką swą ze wsi Tyrdan y Tałaykow za rok 1658, który się skonczył w roku 1659 d. 26 7 bris na rok po fl. 10,7,9 dał fl. 10,7,9

Im. p. Samuel Talipski z p. małżonką swą z dzierżawy Gilutan za rok 1655, 56, 57, y 58, który się skonczył w roku 1659 d. 4 Februarij dał fl. na rok po fl. 5 co uczyni fl. 20

Im. p. Krzysztofh Domaszewski z małżonką swą z dzierżawy Olszanki alias Makowszczyzny za rok 1659, który się skonczył w roku 1660 d. 20 Junij na rok po fl. 5 fl. 5

- Im. p. Jan Olenski z małżonką swą z obrębów dwu nazwanych Jedliniszek y Poszyrnian w lesnictwie Niemonoyckim leżących z włók $\frac{3}{4}$ osiadłych po fl. 1,26,4 $\frac{1}{2}$ z pustych włók po gr. 15 dał fl.14,1,4 $\frac{1}{2}$
- Ieym. pani Janowa Makowska ze wsi Kiewlice za rok 1658 który się skończył w roku 1656 d. 30 Majj, na rok po fl. 10,6 fl. 10,6
- Im. p. Jerzy Kzmrz Łohicki z p. małżonką swą z Kamionki za rok 1657 y 1658, który się skończył w roku 1659 d. 4 9 bris na rok po fl. 5 fl. 10
- Im. p. Bazyli Korsak ze wsi Zebrzyszek za rok 1659, który się skończył w roku 1660 d. 18 Februar. według constitutiej medietatem dał fl.7,6,15 $\frac{1}{2}$
- Im. p. Kzmrz Bukont ze dwu włók we wsi Romeykach za rok 1658, który się skończył w roku 1659 według constituty dał medietatem fl. 2,15
- Im. p. Michał Sokołowski z małżonką swą ze wsi Narwidow za rok 1658, który się skończył w roku 1659 d. 1 9 bris na rok po fl. 8 fl 8
- Im. p. Jarosz Szaszewicz woyski y podstarosci Kowienski z dzierżawy swej siola Mozgiey-łow dał ad r-onem do pokazania quitow fl. 15
- Im. p. Alexander Wollowicz chorąży Wilenski z dzierżawy Matławki za rok 1655 według constitutij y decretu Trybunalskiego medietatem dał fl. 20 fl. 20
- Im. p. Krzysztofh Olszewski z dzierżawy Otesnik y Kolnian za rok 1654 spełna fl. 25, a za rok 1655, 56, 57 y 58 według constitutij medietatem dał fl. 60, co w przeszley liezbie iest kładziono, a teraz dodaiąc dał resztę fl. 15
- Ieym. pani Piotrowska kuchmistrzowa W. X. Lit. z dzierżawy Oniszek ad r-onem dała . . . fl. 30
- Im. p. Andrzej Jawgiel z folwarku Budowiecia z włók 10, a za rok 1657 y 58 który się skończył w roku 1659 d. 20 Majj medietatem dał na rok po fl. 9 fl. 18
- Im. p. Jakub Buczynski z małżonką swą z włók 2 za rok 1659, który skończył się w roku 1660 dał fl. 2,15
- Im. p. Jan Gintowt z włók № 6 pustych y morgow 55 we wsi Postawelach nad rzeką Szeszupą od dzierżawy Kadaryskiej za consensem kr. im. odłączonych kładąc z włoki pustey po fl. 1,7,9 a z morgu po gr. 1, 4 $\frac{1}{2}$ za rok 1659 w roku 1660 d. 20 Martij skonczoney dał fl.9,22,15
- Czyni z te-o powiatu wniesioney quarty fl.197,14,6 $\frac{1}{2}$

Powiat Grodzienski.

- Im. pan Jan Młodzianowski za włók № 3 we wsi Kreksztanach za rok 1653, 54, 55, 56, 57 y 58, który się skończył w roku 1659 d. 30 x-bris na rok po gr. 28, 2 $\frac{1}{4}$ dał fl.5,18,13
- Im. p. Gabryel Wierzbowski z małżonką swą z siola Żusna za rok 1659, który się skończył w roku 1660 d. 11 Martij na rok po fl. 7,15 dał fl 7,15
- Im. p. Alexandrowicz podsedek Grodzienski ze wsi Treygow za rok 1654 aż do roku 1658, który się skończył w roku 1659 dał medietatem na rok po fl. 3,22,2 fl.18,22,9
- Im. p. Mikołay Łaniewski z woytowstwa Przeroslskiego za rok 1659 medietatem dał fl. 2,1

Im. p. Mikołaj Dolmat Isaykowski łowczy W. X. Lit. z dobru łowiectwa za rok 1655, 56, 57 y 58 według constitutiey medietatem dał na rok po fl. 17,17,3 fl. **70,8,12**

Jasnie oswiecona xzna ieym. p. wdzina Wilenska według decretu Trybunalskie-o, którym nakazano dac na rok po fl. 119 gr. 29,4 dała ad r-onem z Seyw y Wizayn fl. **230**

Im. p. Adam Sępkowski z panią małżonką swą z starostwa Berznickiego za rok 1654, który się skonczył w roku 1655 d. 3 Februarij dał fl. **205,18,2**

Tenże z dzierzawy Klew y Nalubowicz za rok 1654, który się skonczył w roku 1655 d. 2 Januarij fl. **33,3,9**

Czyni z powiatu tego wniesioney do skarbu quarty fl. **572,26,9**

Powiat Kowienski.

Im. p. Samuel Oborski sędzia ziemski Kowienski z ieym. panią małżonką swą z dzierzawy Rostkowszczyzny y Gieystoryszek za rok 1658, który się skonczył w roku 1659 w dzien S. Jana na rok p fl. 3 dał . fl. **30**

Im. p. Paweł Worłowski z panią małżonką swą z dzierzawy Pogirniewa za rok 1657 y 1658, który się skonczył w roku 1659 d. 17 Junij na rok po fl. 25 dał fl. **50**

Jasnie oswiecone xze im. p. Koniuszy W. X. Lit. z dzierzawy swey Poszerwintskiey alias Olwitskiey ad r-onem lat winnych iż ostatniego nie pokazał quitu za lat № 4 medietatem według constitutiey dał po fl. 135 fl. **550**

Im. p. Chryzostom Gaiewski ze wsi Michowa za rok 1658, który się skonczył w roku 1659 dnia 24 Julij medietatem dał fl. **10,6,10¹/₃**

Z Poiezior, Woyszławki y Bldziszek iegom. pan Witanowski za rok 1658 in an. 1659 d. 2 Junij skonczouy dał . . fl. **28,22,9**

Im. pan Stephan z Proszcza, Medeksza z folwarku y wioski Dawkain za rok 1658, który się skonczył w roku 1659 dnia 24 Julij medietatem dał . . . fl. **8**

Jeym. pani Krystyna Gibłowa Podchocimska horodniczyna Wilenska z dzierzawy Powierzchney za rok 1659, który się skonczył w roku 1660 dnia 1 Majj medietatem dała fl. **30**

Im. p. Alexander Łoknicki z dzierzawy swoiey Wilkoieziory w lesnictwie Birsztanskim za rok 1655, 56, 57 y 58 medietatem dał na rok po fl. 8,21,4¹/₂ fl. **34,25**

Wielmożny im. p. Butler podkomorzy koronny z starostwa Prenske-o według dekretu Trybunału skarbowe-o dał za rok 1659, który się skonczył dnia 30 8-bris a. 1660 medietatem fl. **234,8**

Jeym. pani Lenicka podkomorzyna ziemie Bielskiey z dzierzawy Werszupia, od włosci Poszerwintskiey Misnieciow, od lesnictwa Punskiego y z siola Membrow od dzierzawy Birsztanskiey za rok 1658 który się skonczył dnia 10 Augusti a. 1659 dała fl. **28,9,4**

Czyni z powiatu te-o wniesioney quarty fl. **1004,11,5¹/₂¹/₃**

Powiat Upitski.

Im. pan Wilhelm Tyzenhaus starosta Kupiski z ieym. panią małżonką swą z dzierzawy Żo-

- deykanskiey nie oddaney reszty za przeszłe lata fl. 59, a za rok 1658 w roku 1659 dnia 25 Martij skonczoney medietatem fl. 29,15 dał, co uczyni fl. 88,15
- Im. pan wda Smolenski z Szadowa za rok 1659 y 1660 . . . fl. 558,19
- Im. p. Frydrych Puzyna z panią małżonką swą z folwarku Gegotrostow za rok 1659 w roku 1660 skonczoney dał fl. 4,15
- Im. pan Kzmrz Strubicz z folwarku Pobersztek y sioła Podziow za rok 1655 y 56 w roku 1657 skonczoney po fl. 12,15 dał. fl. 25
- Im. pan Gedeon Białkowski z małżonką swą z włok № 7 pod miastem Linkowem za rok 1658 w roku 1659 d. 7-bris skonczoney medietatem da . . fl. 6,16,15
- Pani Janowa Purcikowska z włok № 2 Możeykiszek za rok 1658 w roku 1659 d. 29 Januar skonczoney medietatem dała fl. 1,7,9
- Pan Daniel Sliż z małżonką z dzierzawy Butrymiszek za rok 1658 w roku 1659 d. 29 Januar skonczoney medietatem dał fl. 1,26,4 1/2
- Im. p. Hrehory Podbereski starosta Upitski z ieym. panią małżonką swą z dzierzawy Gulbinskiey za rok 1657,58 y 59 in an. 1660 d. 3 Februarij skonczoney medietatem na koždy rok po fl. 60 dał fl. 180
- A za rok 1655 y 1656 nie niedał, mianuiąc, że Szwedzi dzierzacemi przez te lata byli.
- Ieym. pani Maryanna Gruzewska sędzina ziemska Żmuydzka ze wsi Dragon, Zwirblow y Minagoly za rok 1658 w roku 1659 d. 24 Junij skonczoney dała. fl. 35,8
- Wielmożny im. p. Brzostowski refferendarz W. X. Lit. z woytowstwa Puksztanskiego, ze wsi Puksztan alias Sawdagoły, Biełan y Sadziel za lat № 5 po fl. 69,5 miał by dać fl. 345,25, osobliwie z dzierzawy Remejkiszek za lat № 5, ktore się skonczyły dnia 18 Julij an. 1659 przychodziło po fl. 3 fl. 15. Więc że Szwedzi przez cały rok dzierzacemi byli, wytrąca im. z pierwszey dzierzawy fl. 69,5 z drugiey fl. 3 A medietatem według constitutiey r-one commissiey z Moskwą y długu constitutią sobie warowane-o do siebie bierze fl. 144,10
- Czyni z tego powiatu wniesionej do skarbu quarty fl. 901,17,10 1/2
- Xstwo Żmuydzkie.**
- Im. pan Mikołay Kzmrz Smogorzewski z panią małżonką swą ze wsi Rudgalniow za rok 1654 fl. 30 a za rok 1655, 56, 57, y 58 w roku 1659 dnia 7 8-bris medietatem dał fl. 15 fl. 90
- Im. pan Jan Carol Młocki starosta Pinski z sioł Wileykow, Maciun y Cielkow od Wielony za rok 1658 w roku 1659 dnia 15 Julij skonczoney dał fl. 15
- Im. pan Krzysztofh z Zalego Zelski pisarz ziemski ziemie Bielskiey z ieym. panią małżonką swą z sioł Łabardzie y Użaytry za rok 1656 y 57 w roku 1658 dnia 7-bris skonczoney na rok po fl. 15 medietatem dał fl. 30
- Im. p. Jan Gruzewski ciwun Wielkich Dyrwian chorąży xstwa Żmuydzkiego ze wsi Szładow za rok 1653 aż do roku 1658 w roku 1659 dnia 5 aprili skonczonego na rok po fl. 6,13 1/2 na to dał w Wizaynach fl. 20, co iest w liczbie przeszłey kładziono, a teraz dał fl. 13,15

Im. pan Mikołaj Grużewski ze wsi Szylan y Namszow za rok 1654 aż do roku 1658 w roku 1659 dnia 7 Maj skonczonego po fl. 9,15 przychodziło fl. 47,15 Na co w Wizaynach dał fl. 30, ktore do liczby przeszley seymowey intrauerunt, a teraz dopłacił fl. 17,15

Im. pan Wojciech Ważyński ciwun Małych Dyrwian z ieym. panią małżonką swą z dzierżawy tey Dyrwianskiej za rok 1658 w roku 1659 dnia 30 Julij skonczoney dał fl. 79,15
a za rok 1659 u 1660 ktore się skoncza dnia 30 Julij an. 1661 dał fl. 158,26,17

Tenże im. z dzierżawy woytostwa Powyrnickiego za rok 1658 w roku 1659 d. 9 8-bris skonczoney po fl. 30 fl. 30
a za rok 1649 y 1660, ktore się skoncza w roku 1661 d. 9 8-bris dał fl. 60

Im. pan Władysław Kołyszko z małżonką swoją za rok 1658 w roku 1659 d. 10 Februarij skonczoney ze wsi Skarb po fl. 17,15 ze wsi Szylan fl. 24,26 fl. 22,11,9

Im. pan Władysław Kęszort skarbnik Zmuydzki z panią małżonką swoją z woytostwa Jodanskiego za rok 1658 w roku 1659 dnia 5 9-bris skonczoney medietatem według constitutij dał fl. 25,18

Wielmożny im. pan Hieronim Krzyszpin Kierkszeyszteyn kuchmistrz W. X. Lit. z ciwunstwa Gondynskiego z Płungian dzierżawy krolowey iej. za rok 1658 w roku 1659 skonczoney medietatem dał fl. 291,8,13 1/2

Tenże z dzierżawy krolowey ieym. Polongi za rok 1658 w roku 1659 skonczoney także medietatem dał fl. 75

Tenże im. z ciwunstwa Poiurskiego y ze wsi Karaliszek, Pokoporn, Rawlon y Plingrow za rok 1659 fl. 148,6

P. Jan Kunicki z małżonką z włok 8 we włosci Poiurskiej we wsi Sprawdayciach za rok 1655, 56, 57 y 58 medietatem na rok po fl. 3,22 dał fl. 15

Im. pan Jan Bereszniewicz z panią małżonką swą ze wsi Kowsz y Łowmian za rok 1658 w roku 1659 skonczoney fl. 8,8,8

Im. pan Stanisław Zienowicz podsedek Wilkomirski z ieym. panią małżonką swą z lesnictwa Wilkijskiego z dzierżawy Wierzbowszczyzny za rok 1658 w roku 1659 dnia 13 Juuij skonczoney medietatem dał . fl. 49

Ieym. pani Maryanna Oziembłowska Talatowa staroscina Rosienska ze wsi Pilsud za rok 1658 w roku 1659 dnia 10 Junij skonczoney medietatem dał, fl. 13,22,3 1/2

Taż ieym. z dzierżawy wsi Karczmarzow, Miodowszow alias Juchniszek y Gieczayciow ad r-onem do pokazania quitu dała fl. 20

Item wypłacaiać resztę z rachunku skarbowego dała fl. 60

Im. pan Gabryel Śipowicz ciwun Szadowski z panią małżonką swą ze wsi Tarwid za rok 1658 w roku 1659 dnia 18 Martij skonczoney fl. 20, a ze wsi Wideyk za rok 1658 w roku 1659 d. 12 Januarij skonczoney fl. 6,19,7 1/4 medietatem dał fl. 26,19,7 1/4

Im. p. Pławginski z małżonką swą z włok, № 2 y morgow № 4 za rok 1658 y 59 w roku 1660 skonczoney po fl. 2 fl. 4

Ieym. pani Zophia Odachowska Chrzastowska staroscina Bo-

- tocka z dzierżawy Botockiej za rok 1659 w roku 1660 skonczoney medietatem dała . fl. **70,12**
- Taż ieym. ze wsiow Ignik, Nartik alias Poiezior za rok 1659 w roku 1660 d. 6 Martij skonczoney medietatem zapłaciła . . fl. **18,18,1¹/_s**
- Im. p. Alexandrowicz Milwid z małżonką swą z gruntu Normantyszek z włok № 2 pustych y z zascianku Surpiliszki za rok 1658 w roku 1659 d. 2 Martij skonczoney dał fl. **2**
- Ieym. pani Constantynowa Odachowska z dzierżawy Kławbow y Giniat za rok 1653 y 1654 po fl. 32,15, a za rok 1655 56, 57 y 58 medietatem dała fl. **80**
- Im. p. Paweł Zaharanek Horbowski ze wsi Dyrgui za rok 1658 w roku 1659 d. 7 Augusti skonczoney medietatem dał . . fl. **8**
- Tenże im. ze wsi Zostowtow alias Posuszwia za rok 1658 w roku 1659 d. 27 Junij skonczoney dał fl. **20**
- Im. p. Naruszewicz ciwun Wiesznianski z dzierżawy ciwunstwa Wiesznianskiego za rok 1657 y 58 w roku 1659 d. 18 Februarij skonczoney medietatem na rok po fl. 140 dał fl. **280**
- Jasnie wielmożny im. pan Hlebowicz starosta Żmuydzki z starostwa Żmuydzkiego za rok 1659 medietatem stosując się do constitutij dał fl. **100**
- Jasnie oswiecona xżna ieym. pani Krystina z Lubomira Radziwiłowa kanclerzyna W. X. Lit. z Boysagoły y Wielony według constituty y decretu Trybunału skarbowego Grodzińskiego medietatem dała fl. **291,10,16**
- Im. p. Krzysztoph Skinder z panią małżonką swą ze wsi Rulawy za rok 1657, 58 y 1659
- ktory się skonczył w roku 1660 d. 30 Julij na rok po fl. 12,15 medietatem dał fl. **37,15**
- Im. p. Maciey Woyna z dzierżawy Korklanskiej ze wsiow Korklan, Wilkayciow, Połuksza Konezaie y Kodele pustych, ze wsiow całych Niewiordzian, Reksow, Łabunowa, Szukan, Lenkalow za rok 1660 w roku 1661 dnia 3 Febrnarij skonczoney dał fl. **15**
- Im. Kzmrz Montrymowicz sekretarz Jkm. z dzierżawy swey folwarku y wsi Opuszan w ciwunstwie Wiesznianskim leżącey za rok 1659 y 1660 lat zupełnych dwie, ktore się skoncza w roku 1661 d. 20 Julij powinien był płacić na rok po fl. 15, a teraz per medietatem według constitutiey placąc na rok po fl. 7,15 dał fl. **15**
- Im. p. Jerzy Dowgiąło z panią małżonką ze wsi nazwaney Dziak alias Bruszkow za rok 1658, 59 y 1660 lat zupełnych № 3 w roku 1661 d. 3 Februarij skonczoney medietatem na rok po fl. 3,13,3 zapłacił fl. **10,9,9**
- Im. p. Stephan Montowt z dzierżawki swey Rubezayc w ciwunstwie Wiesznianskim leżącey za rok 1658, 1659 y 1660 lat zupełne № 3 w roku 1661 d. 20 X bris skonczone medietatem na rok po fl. 1, 29, 10¹/₂ zapłacił fl. **5,28,13¹/₂**
- Od wielmożney ieym. paniey Alexandry Radziminskiej Klonowskiej woiewodziney Brzesckiej z rachunku za decretem Trybunału skarbowego ze wsi nazwaney Ozytan, Lenciw, Woyciechun y Piplow także ze wsi Kobielun, Boiarel y Poku-ten po producowaniu quitu

skarbowego an. 1651 iż z tey dzierzawy przychodzi na każdy rok quarty simplae do skarbu Rzptey po fl. 162,22,14¹/₂ przychodziło za rok 1651, 52, 53, 54, 55, 56, 57 y 58 za lat zupełnych osm, ktore się skonczyły d. 9 aprilis w roku 1659 summą fl. 1302, 2, 8.

Z ktorey summy ieym. pani wojewodzina tak się wyliczyła: ze wsi Pipłow, ktora za przywileiem Kr. im. de data w Warszawie d. 13 Januarij an. 1651 na fundatią szpitala krakowskiego odeszła, za lat № 8 na rok po fl. 25 potraciła fl. 200. Ratione desolathey vigore constituthey medietatem potraciła fl. 452,2,8 dała do skarbu Rzptey, co w przeszley liczbie iest kładziono fl. 350
a teraz wniosła roschodem . . . fl. 300

Im. p. Blinstrub Jan z małżonką ze wsi Miłayciow od roku 1655 do roku 1660 za lat № 5 po fl. 7,5, tenże ze wsi Kierbiec, Kader y Kudayc od roku 1655 do roku 1660 za lat № 5 po fl. 7,15 przychodziło z obu dzierzaw fl. 75, ale r-one desolatiy medietatem zapłacił do pokazania quitu fl. 37,15

Jasnie wielmożny im. p. wojewoda Wilenski hetman W. W. X. Lit. z ciwunstwa Retowskiego r-one expens swoich na potrzeby Rzptey wydanych vigore constituthey do dalszego porachowania potracił fl. 300

Czyni z xstwa zmuydzkiego wniesionej do skarbu quarty fl. 2545,5,8¹/₄,¹/₃

Wdztwo Nowogrodzkie.

Im. p. Stephan Fronckiewicz Radziminski chorąży wdztwa Nowogrodzkiego z ieym. panią

małżonką swą ze wsi Horodeczney y Nowego Siola za rok 1659, ktory się skonczył w roku 1660 w dzien S Jana na rok po fl. 4,28¹/₂ medietatem dał fl. 4,28,²/₄

Im. pan Stephan Kurcz woyski Lidzki ze wsi Jatwiezia od Cyryna za rok 1655, 56, 57 y 58 w roku 1659 d. 4 Junij skonczony medietatem po fl. 7 dał fl. 30

Czyni z wdztwa tego wniesionej do skarbu quarty fl. 34.28¹/₃

Powiat Słonimski.

Wielmożny im. pan Alexander Hilary Połubinski pisarz polny W. X. Lit. z folwarku y ze wsi Surynek, Humienik, Sosnowki y Juraczyc za rok 1658 w roku 1659 d. 21 Maj skonczonej dał fl. 200

Tenże im. ze wsi Gławsewicz, Wianowki y Wasilewicz za rok 1656, 57, y 58, ktore się skonczyły d. 30 aprili a. 1659 na rok po fl. 40 gr. 12 dał fl. 121,7

Jeym. pani Elżbieta Tarnowska Pawłowa Siemienska z dzierzawy swey Szeypakow za rok 1655, 56, 57, 58 y 59, ktore się skonczyły in an. 1660 na rok po fl. 40,10,6¹/₃ . . . fl. 211,21,15

Im. p. Jerzy Brzozowski z dzierzawy Niwek za rok 1654, 55, 56, 57 y 58, ktore się skonczyły w roku 1659 d. 9 aprili na rok po fl. 7,15 . . . fl. 37,15

Im. p. Gabryel y Bazyli Piskunowie z włok № 3 gruntu pasznego we wsi Zalesiu za rok 1654 aż do 1658, ktore się skonczyły w roku 1659 d. 13 Julij na rok po fl. 3 . . . fl. 15

Im. p. Krzysztoph Kozicz z małżonką swoją ze wsi Brakowa

- za rok 1654 fl. 10, a za rok 1655, 56, 57 y 58, ktore się skonczyły w roku 1659 d. 29 9-bris dał medietatem na rok po fl. 5 fl. 30
- Im. p. Michał Jankowski z małżonką swoją z siola Pławska alias Kowalow za rok 1653, 54 y 55 po fl. 18,3,13¹/₂, a za rok 1656, 57 y 58, ktore się skonczyły w roku 1659 d. 5 7-bris medietatem po fl. 9,1,15³/₄ dał fl. 72,15
- Im. p. Hieronim Piastrecki ze wsi Lisowicz y Zalesia za rok 1654 fl. 9,18, a za rok 1655, 56, 57 y 58 medietatem po fl. 4,20 dał fl. 28,24,12
- Im. p. Jan Wyszocarski z małżonką swą ze wsi Zalesia, Lisowiczy, Przewłoczki za rok 1653 y 54 spelna na rok po fl. 7,5,9, a za rok 1655, 56, 57 y 58 ktory się skonczył w roku 1659 d. 4 Julij medietatem na rok po fl. 3,17,13¹/₂ dał fl. 28,20
- Im. p. Kzmrz Grabski z siola Dzeżan z folwarkiem y zasciankiem za rok 1659 w roku 1660 d. 24 Januarij medietatem dał fl. 1215
- Im. p. Demetrian Połubinski z dzierzawy Szulnkow za rok 1654 fl. 46,6,4, a za rok 1655, 56, 57 y 58, ktore się skonczyły w roku 1659 d. medietatem na rok po fl. 23,3,2 fl. 138,18,16
- Im. p. Jan Brożyna z dzierzawy Derewianczyc za rok 1655, 56, 57 y 58 medietatem po fl. 5 fl. 20
- Im. p. Alexander Wołłowicz chorąży Wilenski z woytostwa Mieżynickiego za rok 1655 56, 57 y 58, ktore się skonczyły w roku 1659 d. 30 Marcij medietatem po fl. 25 fl. 100
- Im. p. Jan Łasota Słotwinski z Dychowicz od roku 1646 aż do roku 1655 po fl. 5, a za rok 1655, 56, 57, 58 y 59, ktore się skonczyły w roku 1660 medietatem na rok po fl. 2,15 fl. 67,15
- Czyni z powiatu Stonimskiego wniesioney do skarbu quarty fl. 1084,27
- Powiat Wołkowyski.**
- Im. p. Thomasz Klimaszewski z małżonką swoją z dzierzawy Siola Lewonowicz za rok 1654 aż do roku 1658, ktore się skonczyły w roku 1659 d. 6 Junij po fl. 14,21 fl. 73,15
- Wielmożny im. p. Jan Tryzna starosta Wołkowyski za decretym Trybunału skarbowego, ktorym defalcowano za rok 1655, 56, 57, 58, a dał za wykonaniem iuramentu na każdy rok po fl. 100 fl. 400
- Im. p. Thomasz Jaskołd z folwarku Łancowskiego y zascianku Szyszkowskiego za rok 1653 y 54 po fl. 9,20, a za rok 1655, 56, 57, y 58 medietatem po fl. 4,25 dał fl. 38,20
- Jasnie wielmożny im. p. starosta Żmuydzki ze Mscibowa y Jałowki medietatem dał za rok 1659 fl. 341,26
- Czyni z powiatu tego wniesioney quarty fl. 854,1
- Wdztwo Brzeskie.**
- Im. p. Stanisław Tyszkowski z małżonką swą z dzierzawy Dymnik za rok 1658 y 1659 w roku 1660 d. 28 Martij skonczony na rok po fl. 20 - fl. 40
- Im. p. Kzmrz Machwie ze wsi Bakun od Szereszewa za rok 1656, 57 y 58, ktore się skonczyły w roku 1659 d. 5 Martij medietatem dał na rok po fl. 3,15 fl. 91,15

Im. p. Konstanty Baranowicz z
panią małżonką swą z dzierżawy
Klepacz ad r-onem dał do
dalszego porachowania się . . fl. 50

Im. pan Jan Szapka ze wsi
Woszczanki y Mikowicz za rok
1655, 1656, 1657 y 1658 wed-
ług constitutij medietatem na
rok po fl. 10 dał fl. 40

Ieym. pani Izabella Buchowiecka
Karpiowa marszałkowa Wołko-
wyska z siola Rewiatycz y So-
bolow za rok 1655, 1656, 1657
y 1658 według constitutiej me-
dietetatem na rok po fl. 7,15
dała fl. 30

Wielmożna ieym. pani Izabella
Lacka Chodkiewiczowa staros-
cina Mozyrska z dzierżawy
Błudna za rok 1655, 56, 57 y
58 według constituty na rok
po fl. 236,6,13¹/₂ medietatem
dała fl. 944,27

Wielmożny im. p. Brzostowski
refferendarz W. X. Lit. z dzier-
żawy Oziat tak za te lata przez
ktore zeszyły im. p. Dunin Ra-
iecki ciwun Trocki trzymał,
iako y czasu swoiey possessiey
includuiąc wszytkiego za lat
№ 4 d. 25 Martij skonczone
an. № 1659 po fl. 52,15 miał
by dać fl. 210, na to dano
fl. 100, co iest w liczbie prze-
szley seymowey kładziono, re-
stat fl. 110, ktorych medietat-
tem według constitutiej r-one
salarij na commissią z Moskwą
y długu od Rzptey winnego
sobie bierze fl. 55

Czyni z wdztwa tego wniesioney
do skarbu quarty fl. 1196,12

Powiat Pinski.

Oswiecone xże im. pan Stephan
Czetwertynski podkomorzy Bra-
clawski ze wsi Ozieryszcz za

rok 1654, 55, 56, 57 y 58,
ktore się skonczyły w roku
1659 d. 28 Apr. medietatem
dał na koždy rok po fl. 15 . fl. 75

Im. p. Kazimierz Giedroyc ze
wsi Iwanicz za rok 1653 y 54
na rok po fl. 4,15 a za rok
1655 aż do roku 1659, ktory
się skonczył w roku 1660 d.
6 Febr medietatem dał na
rok po fl. 2, 7, 9 fl. 20,7,9

Im. p. Piotr Pokłonski pisarz
grodzki Pinski z dzierżawy Ra-
dochowszcza, Moszna y Kuch-
cza za rok 1656, 57 y 58,
ktory się skonczył w roku 1659
d. 20 Junij medietatem na rok
po fl. 12,15 dał fl. 37,15

Wielmożny im. p. Jan Carol Młocki,
starosta Pinski z woytowstwa
Kikirowskiego za rok 1659 d.
24 Junij dał fl. 80

Im. pan Łukasz Jelski marszałek
Pinski ze wsi Pluszew alias
Soczna za rok 1653 y 1654
spelna po fl. 11, 20, a za rok
1655, 56, 57 y 58, ktore się
skonczyły w roku 1659 d. 8
Junij medietatem po fl. 5,25
dał fl. 46,20

Im. p. Dominik Eysimont z siola
Lachowicz za rok 1658 w roku
1659 d. 14 Maj medietatem
dał fl. 6,26,2

Im. p. Łukasz Jelski marszałek
Pinski z dzierżawy ze wsi
Mołodelezcyc, ktora trzyma p.
Ancuta za rok 1656, 57, 58,
ktore się skonczą w roku 1659
medietatem na rok po fl. 3,15
dał fl. 10,10

Jasnie oswiecona xżna ieym. pa-
ni Krystina z Lubomira Lubo-
mirska Radziwiłłowa canclerzy-
na W. X. Lit. z starostwa Pin-
skiego ad r-onem dała fl. 800

Czyni z powiatu tego wniesioney
do skarbu quarty fl. 1076,18,11

Summa z pomienionych wyżej
wdztw y powiatow wniesioney
do skarbu quarty czyni fl.11453,6, $\frac{1}{2}$ $\frac{1}{8}$

**Cło nowopodwyższone na lat № 2
od dnia S-o Jana an. 1658 do dnia
takowegoż s-ta an. 1660.**

Im. panu Henrychowi Monessowi
secretarzowi J. kr. m. aren-
dowane za fl.110000

Na tę summę dał do skarbu
Rzptey, co iest w liczbie prze-
szłego seymu kładziono . . fl. 40000

Zostaie niedopłaconych fl. 70000

Co dla neoswobodzenia portow
y dla impedimentow nieprzy-
iacielskich nie mogąc wybrać,
stosując się do warunkow w
contrakcie iasnie wielmożnego
im. p. canclerza W. X. Lit. so-
bie danym, wyrażonych potrąca.

In super dla wygody w potrze-
bach publicznych durante bello
ze Szwedami y Moskwą, za li-
stami J. k. m. im. p. hetmana
W. W. X. Lit. imsci p. kan-
clerza W. W. X. Lit. y im.
p. woiewody Smolenskiego
administratora skarbu W. X.
Lit. de proprio wydał goto-
wemi fl. 6887,5 a roschodami
fl. 11868,7,9 Co uczyni fl.18755,12,9

Czyni dlugu ad fidei publicam
zaciągnionego summą . . . fl.18755,12,9

**Cło nowopodwyższone ex Senatus
consulto in an. 1660 na rok № 1 od
S. Jana an. 1660 do S. Jana an. 1661.**

Temuz im. p. Henrychowi Mones-
sowi secretarzowi J. kr. m.
arędowane za fl. 20000

Na tę summę dał do skarbu
Rzptey gotowemi fl. 7000 a
roschodami fl. 190,50,15, co
uczyni fl.26050,15

Nad contract wydał więcey . . fl.6050,15

**Cło auctio subsidiorum na lat № 2.
a d. 1 Januarij an. 1659 ad. d. 1
Januarij an. 1661.**

Nieboszczykowi Łazarzowi Jonas-
sowi Moyżeszowiczom y Benia-
szowi Łazarzowiczowi żydom
arędowane za fl.110000

Na tę summę do skarbu dał
nieboszczyk Łazarz gotowemi
co w liczbie przeszłego seymu
iest kładziono fl.4932,2,9

a co do terażniejszey należy licz-
by wniósł gotowemi fl. 4000
a na documentach roschodo-
wych fl. 14116,20 co uczyni fl.18116,20

Restat salua deffalcatione wzglę-
dem warunkow w contrakcie
przez iasnie wielmożnego im.
p. canclerza W. W. X. Lit. na
on czas administratora skarbu
W. X. Lit. dołożonych y do
dalszego rachunku z successo-
rami Łazarzowemi fl. 86952

**Cło także ex Senatus consulto na
pułroka № 1 od dnia Nowego lata an.
1661 do dnia Jana Świętego an. 1661.**

Za contractem iasnie wielmożne-
go im. pana woiewody Smo-
lenskiego administratora skar-
bu W. X. Lit. tymże pomie-
nionym żydom arędowane za fl. 10000

Na tę summę do skarbu Rzptey
wniesli fl. 8000

Restat przy arędarzach fl. 2000

**Pogłownego żydowskiego ex an. 1554
et 1655.**

Zostało fl. 20000

Na to żydzi za assignatiami cos wy-
dali, ale za śmiercią Łazarzową
ratio non constat, bo liczby nie
czyniono y documentow na roscho-
dy do skarbu nie oddano.

Pogłownego takiegoż ex an. 1658
przychodziło fl. 10000
Similiter non constat y otym.
Pogłownego takiegoż ex an. 1659
przychodziło fl. 10000

**Tabaki monopolium we wszystkim
xstwie Lit.**

Z conuocatiey od dnia S. Jana
an. 1660 do S. Jana an. 1661
na rok № 1. Im. p. Stanisław
Wincenty Orda instigator W.
X. Lit arendował za fl. 8000
Ta summa zostaje przy im. cale
do skarbu nie wniesiona.

Mennica W. X. Lit.

Według contractu iasnie wielmoż-
nego im. pana wojewody Smo-
lenskigo administratora skar-
bu W. X. Lit. z im. panem
Titusem Liuiusem Borattinim
sekretarzem J. k. m. na rok
cały a d. 1 8-bris an. 1659
zaczynaiący się, a kączący ta-
kowegoż dnia y miesiąca in
an. 1660 zawartego od bicia
złotey y srebrney monety fl.
50000, od wybicia szelągami
fl. 1000000 fl. 360000 nale-
żec miała skarbowi summa fl. 410000

Z tey summy im. pan Borattini
secretarz J. k. m. za niedo-
staniem tak wiela srebra y
złota, dla czego robie monety
złotey y srebrney niemogł, po-
trąca fl. 50000, szelągami zaś
względem wybijanią fl. 1000000
dał do skarbu Rzptey W. X. Lit. fl. 360000

**Compendium perceptorum tak goto-
wych pndzy, iako dawniejszych retent
y podatkow Rzptey w tey liczbie
specificowanych.**

Po skonczoney liczbie in an.
1659 zostawało w skarbie fl. 25790, 1, 15¹/₂

Poborow № 10 ex an. 1648
et 1649 fl. 82,4
Podym. № 5 ex an. 1650 . . . fl. 584
Podym. № 16 ex an. 1651 fl. 1186, 15, 9
Podym. № 15 ex an. 1652 . . fl. 3893, 15
Podym. № 3 ex an. 1653 . fl. 3993, 29, 9
Podym. № 22 ex an. 1654 . fl. 54229, 3, 3
Podym. № 22 ex an. 1655 fl. 216151, 8, 12¹/₄
Podym. № 15 ex an. 1658 fl. 113427, 18
Podym. № 6 ex an. 1659 . fl. 83192, 15
Podym. № 12 ex priuato laudo
na zaciągnienie woyska uchwa-
lonych z xstwą Zmuydzkiego y
powiatu Wilkomirskiego dano fl. 300, 15
Paen decretum Trybunału skarbo-
wego wskazanych wniesiono . fl. 375
Donatium kupieckiego ex an.
1655 fl. 743
ex an. 1658 fl. 110
ex an. 1659 fl. 339, 10
Czopowego ex an. 1655 fl. 2310
Ex senatus consulto an. 1658 fl. 500
ex an. 1659 fl. 16543, 22, 9
Ex senatus consulto an. 1660 fl. 13314, 26, 9
Accizy ex an. 1658 fl. 16309, 16, 8¹/₂¹/₃
ex an. 1659 fl. 36700
Ex senatusconsulto an. 1660 fl. 40820, 16
Quarty simplae fl. 11453, 6, ¹/₂¹/₃
Cła nowopodwyższonego ex an
1658 fl. 18755, 12, 9
ex an. 1660 fl. 26050, 15
Cła auctio subsidiorum ex an.
1659 fl. 18116, 20
ex an. 1661 puł-
rocznego, a d. 1 Januarij ad
d. 24 Junij fl. 8000
Z mennice W. X. Lit. fl. 360000

**Summa summarum wszystkiey
percepty czyni . . . fl. 1073278, ⁰/₁₃ ¹/₆**

Roku 1661 d. 4 Junij w Warsza-
wie przez nas z Senatu y koła
poselskiego deputowanych na
słuchanie liczby zverificowaw-
szy in uim attestationis podpi-
suiemy:

Jerzy Białozor biskup Smolenski,
Siewierski, Czernihowski kom-
missarz do liczby mp.

M. Stephan Pac wojewoda Trocki
deputat z senatu do słuchania
liczby skarbowey.

Stanisław Albrycht Zenowicz pod-
komorzy Oszmianski.

Hieronim Kriszpin Kirszenstein
kuchmistrz W. X. Lit. ręką.

Alexander Hilary Połubinski pi-
sarz polny W. X. Lit. pułkow-
nik Jego kr. m. kommissarz
do liczby z izby poselskiej mp.

Stanisław Massalski podkomorzy
Grodziensky,

Piotr Galinski starosta Orszanski.

Alexander Wiażewicz chorąży w.
Minskiego.

Jan Chrapowicki podkomorzy
województwa Smolinskiego de-
putat z izby poselskiej do ra-
chunkow skarbowych mp.

Jan Kiersnowski sędzia ziemski
Nowogrodzki starosta Dziewie-
niski.

Jan Stanisław Szukszta sędzia
grodzki Kowienski deputat z
izby poselskiej do rachunkow
mp.

Stuł na Ryszkach Ryszkowski P. B.

**Retenta dekretem Trybunału skarbo-
wego Grodzienskiego an. 1859 naka-
zane, z których niżej pomenieni ra-
chowac się mają mianowicie.**

Im. pan skarbný W. X. Lit. z
summy fl. **22827,12**

Na Zdzitowcu wskazaney summy
za quity godnego pamięci Im.
p. Tryzny podskarbiego W.
W. X. Lit. ktore się na ode-
branie różnych dodatkow po-
kazali według decretu zostaie fl. **19674**

Przy im. p. Newelskim skarb-
niku Brzeskim nie przyjętych
na dijarią fl. 4350

a p. horodniczemu Brzeskiemu fl. 385

Co uczyni fl. **4735**

Czyni tego fl. **47235,12**

Roschody y wydatki tey summy, ad rationem zapłaty długow Rzptey costitutią seymową anni 1659 assecurowanych.

Jasnie wielmożnemu imsci panu Pawłowi Janowi Sapiezie woiewodzie Wilenskiemu hetmanowi wielkiemu W.X.Lit. dano fl. **102500**

Jasnie wielmożnemu iegomsci panu Wincentemu Corwinowi Gosiewskiemu podskarbiemu wielkiemu y hetmanowi polnemu W. X. Lit. racione długu Rzptey constitucią anni 1659 assecurowanego, za quitami ieymsci paniey Magdaleny z Konopatu Konopackiey Gosiewskiey podskarbiney wielgiey W. X. Lit. zapłacono . . fl. **28550**

Imsci panu Jerzemu Chrapowickiemu racione długu w constitucij seymu anni 1659 specificowanego zapłacono . . . fl. **3294**

Imsci panu Malcherowi Milwidowi pisarzowi Ziemskiemu Starodubowskiemu racione długu zapłacono fl. **100**

Czyni zapłaty ad racione długow Rzptey fl. **134444**

Dług skarbu Rzptey prywatny.

Faktorowi krola Jegomsci zeszlemu z tego swiata Łazarzowi Moyżeszowiczowi racione wydatkow iego na potrzeby Rzptey zostawało winnego w skarbie fl. **8000**

Na tę summę zapłacono fl. **2000**

Czyni tego fl. **2000**
Summa ad rationem zapłaty długow Rzptey czyni wydatku fl. **136444**

Racione zastug woysk krola Jegomsci wielkiego y polnego regimentu.

Na woysko krola Jegomsci regimentu iasnie wielmożnego imsci pana Pawła Jana Sapiehi woiewody Wilenskiego hetmana Wlgo W. X. Lit. Ad racionem zaslug fantami różnych materij y strzelbą w roku 1661 dano fl. **100000**

Temuz woysk gotowemi ad racionem danj.

Chorągwie Usarskie.

Na chorągiew krola Imsci poruczenstwa imsci pana Hilarego Połubinskiego pisarza polnego W. X. Lit. ad racionem zaslug całej chorągwie fl. **18963,0,9**

Towarzystwu tey chorągwie dano racione zaslug w potrzebie poległego im. pana Lipskiego woiewodzica Rawskiego oycom Bernadynom Praskim legowanym fl. **650**

Imsci panu Stanisławowi Abramowiczowi

Imsci panu Krzysztophowi Kozieleckiemu fl. **450**

Czyni danych fl. **20063**

Na chorągiew imsci pana hetmana
W. W. X. Lit. racione zasług
całej chorągwie fl. 2000
Imsci panu Władysławowi Cha-
leckiemu strażnikowi W. X.
Lit. porucznikowi tej chorągwie
ra-one wydanej assignacyey od
im. pana hetmana na fl. 3000
dano za quitem im. pana
Uhlika Stolnika Trockiego fl. 1000
Samemu im. p. Uhlikowi stolni-
kowi Trockiemu ra-one wyda-
nej assignacyey krola imsci na fl. 2760
dano fl. 700
Im. panu Waleryanowi y Tho-
maszowi Zaleskim także panu
Krzysztophowi Czyżowi fl. 150
Im. panu Konstantemu Kotłowi
towarzyszowi fl. 80
Czyni na tę chorągiew danych fl. **3930**
Czyni na chorągwie Usarskie da-
nych fl. 23993,0,9

Chorągwie Kozackie.

Na chorągiew pancerną iasnie
wielmożnego imsci pana Pawła
Jana Sapięhi wojewody Wilen-
skiego hetmana Wl-go W. X.
Lit. poruczenstwa imsci pana
Oginskiego marszałka Wołko-
wyskiego dano ra-one zasług
całej chorągwie fl. 7000
Imsci panu Oginskiemu marszał-
kowi Wołkowyskiemu fl. 445,15
Im. panu Uhlikowi towarzyszowi
tej chorągwie fl. 200
Imsci panu Szlichtyngowi . . . fl. 100
Panu Rzeszewskiemu fl. 150
Czyni na tę chorągiew danych fl. **7895,15**
Na chorągiew Błękitną imsci pa-
na hetmana W. W. X. Lit.
dano ad rationem zasług całej
chorągwi fl. 300
Towarzystwu tej chorągwie ra-one
zasług dano im. panu Milew-
skiemu fl. 150
Panicy Bułhakowey dano ra-one
zasług syna zabitego fl. 30

Panicy Mikołaiowey Kotłowey
pisarzowey Mscisławskiej dano
ratione zasług męża w potrze-
bie zabitego fl. 50
Jeymsci panicy Wincentowey Ko-
tłowey dano ra-one zasług
męża oney w potrzebie pole-
głego fl. 30
Czyni na tę chorągiew danych fl. **560**
Na chorągiew trzecią imsci pa-
na hetmana Wlgo W. X. Lit.
poruczenstwa imsci pana Ko-
siły dano panu Hornowskiemu
towarzyszowi tej chorągwie
ratione zasług fl. 150
Na chorągiew Białą iasnie wiel-
możnego imsci pana Jerzego
Hlebowicza starosty Żmudz-
kiego dano ad rationem zasług
im. panu Grabinskiemu po-
rucznikowi tej chorągwie . . fl. 200
Imsci panu Adamowi Skinderowi fl. 100
Czyni na tę chorągiew danych fl. **300**
Na chorągiew iasnie wielmożne-
go imsci pana Wołowicza woie-
wody Witebskiego dano . . fl. 239
Na chorągiew wielmożnego imsci
pana Hilarego Połubinskiego
pisarza polnego W. X. Lit.
dano racione zasług całej
chorągwi fl. 500
Porucznikowi tej chorągwie imsci
panu Konstantemu Kotowskiemu
dał imsc pan Mikołay
Przeddziecki na recognitią . . fl. 76
Jeymsci panicy Wrocinskiej mie-
czney Rzeczyckiey racione za-
sług męża w potrzebie pole-
głego fl. 60
Panicy Rzeszkowey racione za-
sług męża w potrzebie pole-
głego towarzysza tej chorągwi fl. 30
Czyni na tę chorągiew danych fl. **666**
Na chorągiew wielmożnego imsci
pana Krzysztopha Sapięhi Stol-
nika W. X. Lit. Dano panu
Milaszewskiemu towarzyszowi
tej chorągwi racione zasług fl. 100

Panicy Thomaszowej Protasewiczowej r-one zasług męża w potrzebie zabitego, a towarzysza tej chorągwie dano . . . fl.	40	Na chorągiew zeszłego imsci pana Wołowicza stolnika W. X. Lit. dano racione zasług . . . fl.	200
Im. panu Woyciechowi Seraphinowiczowi ra-one zasług . . . fl.	300	Na chorągiew imsci pana Alexandra Judyckiego starosty Jaswonskiego racione zasług całej chorągwie dano fl.	3000
Panu Jozephowi Pawłowiczowi towarzyszowi tej chorągwie fl.	50	Racione zasług pana Jana Szawinskiego w potrzebie zabitego matce onego dano fl.	20
Czyni na tę chorągiew danych fl.	490	Czyni na tę chorągiew danych . fl.	3020
Na chorągiew wielmożnego imsci pana Słuszki chorążego Wlgo W. X. Lit. dano racione zasług całej chorągwi fl.	1300	Na chorągiew imsci pana Mikołaja Szemiotha rotmistrza Jego kr. msci fl.	1108
Do rąk samego imsci pana chorążego fl.	300	Na chorągiew imsci pana Bobrownickiego sędziego ziemskiego Brzeskiego rotmistrza Jego kr. msci dano racione zasług . . . fl.	6559
Towarzystwu tej chorągwie ra-one zasług dano imsci panu Mikołajowi Zakrzewskiemu . . fl.	150	Na chorągiew imsci pana Kmicica dano racione zasług całej chorągwie fl.	800
Panu Łackiemu y panu Szyłaykowskemu fl.	200	Towarzystwu tej chorągwie dano ra-one zasług panu Stanisławowi Skorupskiemu fl.	100
Item panu Łackiemu towarzyszowi dano fl.	100	Wziół sam imsc pan Kmicic na recognitią swoją u imsci pana Mikołaja Przedzieckiego . . . fl.	520,15
Panu Szyłaykowskemu fl.	80	Ra-one zasług pana Garlinskiego towarzysza tej chorągwie dano rodzicowi onego fl.	40
Czyni na tę chorągiew danych . fl.	2130	Racione zasług pana Kirkora towarzysza tej chorągwie dano rodzicowi onego fl.	40
Na chorągiew imsci pana Jerzego Chaleckiego straznika W. X. Lit. ra-one zasług całej chorągwie dano fl.	1350	Czyni tego fl.	1500,15
Sam im. pan Chalecki wziął na recognitią swoją, będąc podkomorzym Rzeczyckim u imsci pana Mikołaja Przedzieckiego fl.	225	Na chorągiew zeszłego z tego swiata imsci pana Judyckiego marszałka Rzeczyckiego racione zasług za assignatią krola Imsci dano do imsci xdzia Judyckiego pisarza W. X. Lit. fl.	1200
Panu Romultowi towarzyszowi tej chorągwi fl.	150	Na chorągiew imsci pana Chlewinskiego dano racione zasług fl.	100
Czyni na tę chorągiew danych fl.	1725	Ad racionem w potrzebie poległego pana Buywida zasług dano małżonce onego fl.	30
Na chorągiew imsci pana Władzimirza Dadziboga Kaminskiego Chorążego Mscisławskiego rotmistrza Jego Kr. msci dano ra-one zasług całej chorągwi fl.	1970	Czyni na tę chorągiew danych . fl.	130
Panicy Theodorowej Władyczkiewiczowej racione zasług małżonka oney w potrzebie poległego dano fl.	50		
Czyni na tę chorągiew danych . fl.	2020		

Na chorągiew zeszłego wielmożnego imsci pana Chotkiewicza Czasztellana Wilenskiego dano ratione zasług w potrzebie zabitego pana Jana Pawłowskiego towarzysza tey chorągwie małżonce onego. fl.	20
Na chorągiew imsci pana Jundziła rotmistrza Jego kr. msci . fl.	100
Na chorągiew imsci pana Jerzego Tyzenhauza rotmistrza Jego kr. msci dano na recognitią daną imsci panu Mikołaiowi Przedzieckiemu fl.	25
Na chorągiew pana Pawszy dano ratione zasług zeszłego samego pana Pawszy synowi onego . . fl.	60
Panu Heiewskiemu zeszy z tego swiata imsc pan Maxilian Brzozowski wojewoda Brzeski . fl.	28
Czyni na tę chorągiew danych . fl.	88
Na chorągiew iasnie wielmożnemu imsci panu Sosnowskiemu Casztelanowi Połockiemu ratione zasług samemu fl.	4000
Panu Sutkiewiczowi towarzyszu tey chorągwie fl.	27
Czyni fl.	4027
Na chorągiew imsci pana Jelskiego rotmistrza Jego kr. msci ra-one zasług towarzysza tey chorągwie pana Adama Skwaraka w potrzebie poległego, dano małżonce onego fl.	60
Na chorągiew imsci pana Zawiszy starosty Braślawskiego ra-one zasług pana Winarskiego w potrzebie poległego, dano małżonce onego fl.	20
Czyni na kozackie chorągwie danych fl.	34233

Chorągwie Tatarskie.

Na chorągiew pana Skuybiedy ratione zasług pana Chłusewicza towarzysza tey chorągwie w potrzebie poległego, małżonce onego dano fl.	30
---	----

Na chorągiew pana Ułana rotmistrza krola imsci wziół sam pan Ułan na recognitią swoią u imsci pana Brzozowskiego wojewody bywszego Brzeskiego fl.	120
Pan Smolski rotmistrz Jego kr. msci wziół na recognitią swoią u imsci pana Brzozowskiego wojewody Brzeskiego fl.	474,15
Czyni na chorągwie Tatarskie danych fl.	624,15

Chorągwie Dragonskie.

Na regiment iasnie wielmożnego imsci pana Pawła Jana Sapiehi wojewody Wilenskiego hetmana Włgo W. X. Lit. fl.	3723,12
Na dragonią iasnie wielmożnego imsci pana Hlebowicza starosty Żmuydzkiego fl.	2900
Na pułk wielmożnego imsci pana Hilarego Połubinskiego pisarza polnego W. W. Lit. fl.	26193,17
Na chorągiew wielmożnego imsci pana Krzysztopha Sapiehi Stolnika W. X. Lit. dano fl.	2238,23
Na dragonią xcia imsci pana Michała Radziwiła podczaszego W. X. Lit. fl.	12326,1
Na pułk imsci pana Marcyana Oginskiego podstolego W. X. Lit. fl.	8475,3,6 ³ / ₄
Na pułk imsci pana Obuchowicza wojewodzica Smolenskiego dano fl.	8475,3,6 ³ / ₄
Na chorągiew pana Frydrycha Krubilktafa alias Szosnowskiego dano fl.	4960
Na chorągiew pana Knobelsterfera kapitana Jego kr. msci fl.	2000
Na dragony № 600 imsci pana Stanisława Mosalskiego wojewodzica Brzeskiego, którą miał za listem przypowiednym imsci pana hetmana W.W.X. Lit. na posłudze Rzpłtey oblegszy nieprzyaciela w fortecy Gro-	

dzienskiej przychodziło za
czwierz roku za assignacją im.
pana hetmana zapłacić fl. 27000
ad rationem tej assignathey da-
no imsci panu wojewodzie fl. **3000**

Na chorągiew im. pana Judyc-
kiego kawalera Maltanskiego
dano racione zasług całej chora-
gwie fl. 600, racione zasług
pana Goscniewskiego chora-
żego tej chorągwie w potrze-
bie poległego, dano małżonce
onego fl. 20 Czyni na tę cho-
rągiew danych fl. **620**

Na squadron № 600 dragonow
imsci pana Egidiusza Barona
de Bremer obersztera Jego kr.
msci ad rationem assignathey
imsci pana hetmana W. W.
X. Lit. na fl. 10000 wydaney
dano fl. **10000**

Na chorągiew pana Jerzego Ro-
zena y pana Jerzego Gachale
kapitanow krola imsci dano . fl. **770**

Na chorągiew pana Otto Ferendin-
medina do rąk pana Jendrzej-
Szumskiego fl. **1000**

Na chorągiew p. Hrehorego Mo-
żeyki kapitana Jego kr. msci
zapłacono imsci panu Mikołai-
owi Przędzieckiemu za reco-
gnitą pana Możeyki fl. **50**

Na chorągiew pana Frydrycha
Rapa kapitana Jego kr. msci
dano za recognitą daną panu
Mikołaiowi Przędzieckiemu . fl. **350**

Na chorągiew pana Jerzego Fi-
tyngoffa maiora Jego kr. msci
dano na recognitą daną imsci
panu Przędzieckiemu fl. **132**

Za assignacją im. pana hetmana
na underofficerow comendy pa-
na Demonta dano ad rationem
zasług fl. **750**

Czyni na chorągwie Dragonskie
danych fl. **87944,9,13¹/₂**

Piechota Niemiecka.

Na chorągiew imsci pana Ju-
dyckiego kawalera Maltanskiego fl. **1575**

Na chorągiew pana Protusa ka-
pitana Jego kr. msci fl. **1200**

Na chorągiew imsci pana Tura
kapitana Jego kr. msci . . . fl. **500**

Racione zasług pułku imsci pana
Niemierzyca fl. **300**

Czyni na piechotę Niemiecką da-
nych fl. **3575**

Piechota Polska.

Na chorągiew imsci pana Bogu-
sławskiego dano racione za-
sług całej chorągwie fl. 1680.
Za sukno dano kupcowi Min-
skiemu Michałowi Szyszce ad
rationem assignathey imsci pa-
na hetmana W. X. Lit. wyda-
ney na fl. 276,15 daną, czyni
na tę chorągiew danych . . . fl. **1936,15**

Na chorągiew imsci pana Dzia-
kowskiego dano racione zasług
y po czas ostawania na fortecy
Brzeskiej za różnemi quitami fl. **11455,15**

Na chorągiew imsci pana Komo-
niaki rotmistrza Jego kr. msci
dano fl. **1000**

Czyni na piechotę polską danych fl. **14412**

Z osobna ad rationem zasług te-
goż wszystkiego woyska za assi-
gnatiami onego różnym osobom
gotowemi pieniędzmi zapłacono.
Za assignacją wszystkiego woyska
co darowało na commissiey
Słonimskiej z konia po gr. 18
Imsci panu Mikołaiowi Przęd-
dzieckiemu y za confirmacją
assignacją imsci pana hetmana
W. W. X. Lit. ad rationem za-
sług wszystkiego woyska zapła-
cono fl. **4000**

Posłom woyskowym do imsci pa-
na hetmana W-igo W. X. Lit.

w pewney legaciy w roku 1659, wyprawionym, mianowicie imsci panu Kaminskiemu y imsci panu Szygielskiemu ratione assignaciy woyskowej na fl. 800 wydanej dano . . fl.	400	Imsci panu Waleryanowi Zaleskiemu towarzyszowi chorągwie usarskiej imsci pana hetmana Wl-go wyprawionemu z pod Nitawy, w pewnych praetensjach woyskowych do samego imsci pana hetmana w-go W. X. Lit. za assignacją woyskową ratione zasług wszytkiego woyska dano pro viatico z skarbu fl.	600
Imsci panu Krzysztophowi Giedroyciowi ktory za assignacją woyskową y imsci pana hetmana wielkiego W. X. Lit. na odebranie bratu swemu imsci panu Gabryelowi Giedroyciowi ratione wspomozenia po wysciu z więzienia Moskiewskiego, od wszytkiego woyska pewney summy assignowaney y darowaney do skarbu przyieżdzał dano fl.	100	Imsci panu Kulickiemu za assignacją całego woyska naznaczono od konia po groszy trzy, dano mu ratione zasług woyskowych fl.	130
Iehmsciom panom commissarzom od tegoż woyska na odebranie fantow z skarbu to iest imsci panu Krzysztophowi Sapiezie stolnikowi W. X. Lit. imsci panu Kaminskiemu chorążemu Mscisławskiemu y imsci panu Marcyanowi Wołotkowiczowi horodniczemu Minskiemu, za assignacją imsci pana hetmana wielkiego y woyskową dano pro viatico na osobę każdą po fl. 1000, czego uczyni fl.	3000	Iegomsci panu Samuelowi Unichowskiemu podczaszemn Wołkowyskiemu y imsci panu Pawłowi Moszkiewiczowi deputatom od woyska imsci pana hetmana wielkiego do Mostow na commissią, za assignacją imsci pana hetmana W. ad rationem zasług całego woyska na osobę nazaczył po fl. 500 uczyni tego fl.	1000
Imsci panu Stanisławowi Omelskiemu porucznikowi ratione wydanej assignaciy woyskowej ratione zasług całego woyska na fl. 1500 na traktament iadącemu w legaciy od całego woyska na conuocatią anni 1658 fl.	1400	Imsci panu Uhlikowi ratione poselstwa w roku 1660 z imscią panem Kaminskim dano za assignacją całego woyska . . . fl.	150
Imsci panu Jerzemu Władysławowi Grabinskiemu porucznikowi iasnie wielmożnego imsci pana Jerzego Hlebowicza starosty Żmoydzkiego posłowi od woyska na seym anni 1658 za assignacją imsci pana hetmana W. W. X. Lit. ratione zasług wszytkiego woyska dano traktamentu fl.	1500	Czyni za assignatiami woyskowemi na różne osoby danych . . fl.	12280
		Summa na to wszytko woysko regimentu imsci pana hetmana Wl-go W. X. Lit. ad rationem zasług danych czyni . fl.	277061,25,4 ¹ / ₂
		Temuż woysku regimentu iasnie wielmożnego iegomsci pana woiewody Wilenskiego hetmana wielkiego W. X. Lit. na commissiy Brzeskiej anni 1658 ratione summy 200000 darowaney chorągwiom niżej położonym zapłacono.	
		Chorągwie Usarskie.	
		Na chorągiew krola imsci poruczenstwa imsci pana Hilarego	

Alexandra Połubinskiego pi-
sarza polnego W. X. Lit. . . fl. 2260
Czyni tego fl. 2260

Chorągwie Kozackie.

Na chorągiew iasnie wielmożne-
go imsci pana Pawła Sapięhi
hetmana wiel-go W. X. Lit.
pancerną fl. 3000
Na drugą chorągiew tego iasnie
wielmożnego iegomsci pana
hetmana poruczenstwa imsci
p. Kosily fl. 4050
Na Czarną chorągiew iasnie wiel-
możnego imsci Hlebowicza sta-
rosty Zmoydzkiego fl. 1050
Na Białą chorągiew tegoż iasnie
wielmożnego imsci pana sta-
rosty Zmoydzkiego fl. 240
Na chorągiew wielmożnego imsci
pana Wołowicza wojewody Wi-
tebskiego fl. 2354
Na chorągiew wielmożnego imsci
pana Słuszki chorążego wiel-
kiego W. X. Lit. fl. 3000
Na chorągiew wielmożnego imsci
pana Oginskiego podstolego
W. X. Lit. fl. 2460
Na chorągiew imsci pana Chalec-
kiego strażnika W. X. Lit. . . fl. 2500
Na chorągiew imsci pana Mikołaja
Szemiota rotmistrza J. kr. msci fl. 3417
Na chorągiew imsci pana Alexan-
drowicza rotmistrza J. kr. msci fl. 132
Czyni na chorągwie kozackie da-
nych fl. 22203

Chorągwie Tatarskie.

Na chorągiew pana Sienkiewicza fl. 2440
Na chorągiew pana Mustaphy
Baranowskiego fl. 2700
Na chorągiew pana Ułana Czaba-
iewicza fl. 100
Na chorągiew pana Bohuszewicza fl. 100
Ma chorągiew pana Ułana Ko-
ryckiego fl. 100

Na chorągiew pana Zabłockiego fl. 120
Na chorągiew pana Leona Assa-
nowicza fl. 100
Czyni na chorągwie tatarskie
danych fl. 5660

Chorągwie Dragonskie.

Na chorągiew nadworną iasnie
wielmożnego imsci pana woie-
wody Wilenskiego hetmana
wielkiego W. X. Lit. fl. 2000
Na chorągiew imsci pana Judyc-
kiego kawalera Maltanskiego fl. 1700
Czyni na dragonią danych . . . fl. 3700

Piechota Polska.

Na chorągiew imsci pana Świę-
cickiego rotmistrza Jego krol.
msci fl. 1000
Czyni na piechotę danych . . . fl. 1000
Summa ratione dwukroc sta ty-
sięcy złotych na wojsko regi-
mentu imsci pana hetmana
wielkiego Wilenskiego Xstwa
Lit. zapłaconych czyni . . . fl. 34823

Na wojsko krola Jegomsci regime-
tu iasnie wielmożnego iegom-
sci pana Wincentego Alexandra
Corwina Gosiewskiego podskar-
biego Wielkiego Xstwa Lit.

Ad rationem zasług fantami ro-
żnych materyi y strzelbą w
roku 1661 dano fl. 100000

Z osobna gotowemi na toż woy-
sko ad rationem zasług dano;

Chorągwie Usarskie.

Na chorągiew usarską iasnie
wielmożnego imsci pana Win-
centego Corwina Gosiewskiego
podskarbiego wielkiego y het-
mana polnego W. X. Lit. com-

mendy iasnie wielmożnego im-
 ssci pana wojewody Smolen-
 skiego na poczet rotmistrzow-
 ski y porucznikowski dano do
 rąk samego imsci pana woie-
 wody fl. 1800
 Towarzystwu tey chorągwie ra-
 tione zasług imsci panu Jano-
 wi Szlichtyngowi fl. 500
 Imsci panu Tynhauzowi fl. 300
 Imsci panu Ciechanowieckiemu
 marszałkowi Orszanskiemu . . fl. 200
 Imsci panu Alexandrowi Wielicz-
 kowi podstolemu Starodubow-
 skiemu za assignacją krola Imsci fl. 640
 Imsci panu Parcewskiemu pisa-
 rzowi Smolenskiemu fl. 60
 Na poczet w potrzebie poległego
 z nieprzyacielem imsci pana
 Pakosza fl. 100
 Imsci panu Mogilnickiemu . . . fl. 150
 Czyni na tę chorągiew danych fl. **3750**
 Na suplement teyże chorągwie
 różnemu towarzystwu przez rę-
 ce imsci pana Alexandra Pro-
 tasowicza dano fl. **1850**
 Czyni na tę chorągiew ad ratio-
 nem zasług danych fl. 5600
 Na drugą chorągiew iasnie wiel-
 możnego imsci pana Podskar-
 biego W. y hetmana polnego
 W. X. Lit. poruczeństwa imsci
 pana Zeronskiego stolnika Wi-
 lenskiego ad rationem zasług
 dano całej chorągwie . . . fl. 5321,20,2
 Na poczet w potrzebie poległego
 imsci pana Gurskiego towa-
 rzysza tey chorągwie imsci
 panu Alexandrowi Woynie woy-
 skiemu Witebskiemu zapłacono fl. 450
 Imsci panu Czarkowskiemu towa-
 rzyszowi tey chorągwie dano fl. 180
 Czyni na tę chorągiew danych fl. **5951,20,2**
 Na chorągiew iasnie wielmożne-
 go imsci pana Krzysztopha
 Paca canclerza W. X. Lit. po
 zesłym z tego swiata imsci
 panu Komorowskiem oboznym

W. X. Lit. do rąk imsci pana
 Constantego Paca chorążego
 nadwornego W. X. Lit. poru-
 cznika tey chorągwie dano . . fl. **300**
 Na chorągiew imsci pana Siesic-
 kiego podstolego Wilkomirskie-
 go pułkownika krola imsci
 ad rationem zasług fl. **2934**
 Summą czyni na chorągwie Usar-
 skie woyska imsci pana het-
 mana polnego danych ad ratio-
 nem zasług fl. 14785,20,2

Chorągwie Raytarskie.

Na chorągiew Raytarską imsci
 pana Boguckiego maiora regi-
 mentu imsci pana hetmana
 polnego dano fl. 1126
 Towarzyszowi tey chorągwie panu
 Olechnowiczowi fl. 30
 Czyni na tę chorągiew danych fl. **1156**
 Na chorągiew raytarską imsci
 pana Szkultyna tegoż regimen-
 tu imsci pana hetmana dano
 ratione zasług fl. **1680**
 Na chorągiew pana Theophilia
 Szwarcocha dano fl. **3000**
 Na też chorągiew ratione assi-
 gnaciey kr. imsci wydaney na
 fl. 6000 do rąk pana Platera
 dano fl. **60**
 Na chorągiew pana maiora Gro-
 tuza dano fl. **2960**
 Na chorągiew wielmożnego imsci
 pana Abramowicza starosty
 Starodubowskiego ratione za-
 sług całej chorągwie dano fl. 2300
 Na poczet towarzysza teyże cho-
 rągwie pana Mikolicza zesłego
 z tego swiata dano ratione za-
 sług małżonce onego fl. 100
 Czyni na tę chorągiew danych fl. **2400**
 Na regiment imsci pana Stephana
 Niewiarowskiego pułkownika
 Jego kr. msci dano fl. **1127,15**
 Na chorągiew raytarską pana Ale-
 xandra Fitynga dano ratione
 zasług fl. **3000**

Na chorągiew raytarską imsci pana Jesmana rotmistrza Jego kr. msci fl. 2210
 Na chorągiew pana Platara rotmistrza Jego kr. msci fl. 60
 Czyni na chorągwie Raytarskie woyska regimentu imsci pana hetmana polnego ad rationem zasług danych fl. 17653,15

Chorągwie Kozackie.

Na chorągiew pancerną iasnie wielmożnego imsci pana Wincentego Corwina Gosiewskiego, podskarbiego wiel-ego y hetmana polnego W. X. Lit. poruczenstwa imsci pana Ihnatowicza stolnika Kowienskiego towarzystwu tey chorągwie dano ratione zasług, to iest panu Michniewiczowi fl. 450
 Panu Woderackiemu fl. 200
 Panu Morzkowskiemu fl. 360
 Panu Kazimierzowi Bieleckiemu dano fl. 92,15
 Czyni na tę chorągiew danych . fl. 1102,15
 Na drugą chorągiew kozacką tegoż imsci pana hetmana polnego po imsci panu Podbereskim teraz poruczenstwa imsci pana Piotra Rudominy ad rationem zasług samemu imsci panu Podbereskiemu na ten czas rotmistrzowi tey chorągwie dano fl. 155
 Towarzyszowi tey chorągwie imsci panu Terebeszowi fl. 120
 Imsci panu Piotrowi Rudominie stolnikowi Brastawskiemu ratione zasług samego imsci y imsci pana Bogusława Rudominy rodzonego imsci w potrzebie poległego fl. 300
 Czyni na tę chorągiew danych fl. 575
 Na chorągiew kozacką zeszłego z tego swiata imsci pana Komorowskiego oboznego W. X. Lit. po którym wziął tę chorągiew

iasnie wielmożny imsc pan kanclerz W. X. Lit. ad rationem zasług całej chorągwie dano fl. 450
 Do rąk pana Bukinowskiego y pana Dąbrowskiego towarzystwa tey chorągwie fl. 120
 Czyni na tę chorągiew fl. 570
 Na chorągiew imsci pana Lipnickiego pułkownika Jego kr. msci za recognitią wziął samego imsci pana Lipnickiego imsc pan Mikołay Przeddziecki . . fl. 1302
 Za którą sumę imsci panu Przeddziekiemu zapłacono fl. 600, co weszło w liczbę imsci pana canclerza, a do terazniejszey lidzby residium kładzie się fl. 702
 Temuż imsci panu Lipnickiemu dano ratione zasług fl. 225
 Imsci panu Tworowskiemu chorążemu tey chorągwie fl. 600
 Imsci panu Władysławowi Wołkowi porucznikowi tey chorągwie fl. 150
 Czyni na tę chorągiew danych . fl. 1677
 Na chorągiew imsci pana Buchowieckiego marszałka Grodzieskiego rotmistrza Jego kr. msci fl. 110
 Na chorągiew imsci pana Kazimierza Białozora marszałka Upitskiego, rotmistrza Jego kr. msci fl. 2245
 Na chorągiew świeżo zaciągnioną wielmożnego imsci pana Podbereskiego starosty Upitskiego fl. 2275
 Na chorągiew imsci pana Koleckiego dano fl. 300
 Na chorągiew kozacką imsci pana Krzysztopha Odachowskiego dano na całą chorągiew . . . fl. 490,1
 A towarzyszowi tey chorągwie panu Zykiemu fl. 120
 Czyni na tę chorągiew danych . fl. 610
 Na chorągiew kozacką pana Antonowicza rotmistrza Jego kr. msci fl. 500

Na chorągiew imsci pana Alexandra Mierzynskiego rotmistrza krola imsci dano towarzyszowi tey chorągwie panu Danielowi Jasienieckiemu Woynie na recognitią fl. 100
 Czyni danych ad rationem na chorągwie kozackie regimentu imsci pana hetmana polnego W-o X, Lit. 10064,15

Chorągwie Tatarskie.

Na chorągiew tatarską imsci pana Iwazkiewicza rotmistrza Jego kr. msci dano fl. 492
 Na chorągiew imsci pana Mikolaja Baranowskiego rotmistrza J. k. m. fl. 1281
 Panu Reyzewskiemu rotmistrzowi krola imsci tatarskiemu za assignatią wszytkiego woyska z konia po gr. 6 darowanych ad rationem zasług całego woyska dano fl. 200 co się niżej w drugich roschodach kładzie
 Czyni na chorągwie tatarskie ad rationem danych fl. 1773

Chorągwie Dragonskie.

Na Freykompanią iasnie wielmożnego imsci pana Adama Macieia Sakowicza wojewody Smolenskigo dano ad rationem zasług fl. 12150
 Na regiment imsci pana Jesmana dano fl. 3144,15
 Na Freykompanią dragonską imsci pana Podbereskiego starosty Upitskiego fl. 4540
 Na chorągiew dragonską zeszlęgo z tego swiata imsci pana Komorowskiego oboznego W. X. Lit. fl. 981
 Na chorągiew dragonską imsci pana Stanisława Lipnickiego pułkownika Jego kr. msci lu-

dzi № 200 ratione iedney czwierci ad rationem assignaciey imsci pana hetmana wielkiego W. X. Lit. fl. 5000 wydano dano fl. 992
 Na chorągiew pana Ernesta Korfa dano fl. 660
 Na też chorągiew za assekuracją pana Piotra Debellego porucznika tey chorągwie fl. 350
 Czyni na tę chorągiew danych fl. 1010
 Na regiment dragonski p. Roze-
 steyna fl. 1145
 Na regiment dragonski p. Ohiego dano fl. 200
 Na chorągiew imsci pana Eperieszego podstolego kowien-
 skiego dano fl. 4846
 Na chorągiew imsci p. Dellego
 obersztera Jego kr. msci ra-
 tione zasług fl. 1000
 Na dragonią y piechotę woyska
 imsci pana hetmana polnego,
 ktore pod commendą imsci
 pana Kazimierza Zeronskiego
 stolnika Wilenskigo, Moskwę
 w zamku Wilenskim obległo, ad
 rationem zasług fl. 700
 Czyni na chorągwie dragonskie
 ad rationem zasług danych fl. 30708,15

Piechota Niemiecka.

Na chorągiew regimentową imsci
 pana hetmana polnego panu
 Rezowi kapitanowi dano . . . fl. 100
 Na chorągiew pana Okielego
 obersztera Jego kr. msci . . . fl. 2500
 Na regiment imsci pana Roze-
 steyna obersztera Jego kr.
 msci fl. 1400,6,6²/₃
 Na chorągiew pana Matluka
 kapitana Jego kr. msci . . . fl. 170
 Na czternascie rot piechoty imsci
 pana Bolta oberszter leytnanta
 Jego kr. msci dano fl. 528
 Czyni na piechotę Niemiecką
 woyska imsci pana hetmana
 polnego danych fl. 4698,6,6²/₃

Piechota Polska.

Na chorągiew piechoty Węgierskiej iasnie wielmożnego imsci pana Podskarbiego Wielkiego y hetmana polnego W. X. Lit. pod rotmistrzem imscią panem Iwanowskim ratione zasług dano fl. **747**

Na chorągiew takowey ze piechoty pod panem Mordasem rotmistrzem J. kr. msci fl. **1712**

Czyni na piechotę polską regimentu iasnie wielmożnego imsci pana hetmana polnego danych fl. **2459**

Z osobna ad rationem zasług tegoż wszystkiego woyska za assignacją onego dano iegomsci panu Alexandrowi Protasewiczowi y imsci panu Karolowi Wołkowi posłom do imsci pana hetmana wielkiego w roku 1659 wyprawionych fl. **1000**

Ad rationem zasług tegoż woyska panu Dominikowi Święcickiemu towarzyszowi chorągwie usarskiej imsci pana hetmana polnego dano fl. **150**

Ad rationem zasług tegoż woyska za assignacją onego imsci panu Stanisławowi Abramowiczowi porucznikowi chorągwie Raytarskiej imsci pana starosty Starodubowskiego do krola iegomsci cum certis desideriiis posłanemu fl. **500**

Imsci panu Piotrowi Rudominie stolnikowi Brasławskiemu posłowi do krola imsci za assignacją woyskową ad rationem zasług woyskowych dano fl. **1000**

Ad rationem zasług tegoż wszystkiego woyska za onego assignacją pro viatico panom commissarzom y deputatom dla odebrania fantow y do krola imsci cum certis petitionibus w roku 1661 posłanym dano fl. **2050**

Ad rationem zasług tegoż woyska za onego assekuracją panu Kublickiemu rotmistrzowi tatarskiemu posłowi dla odebrania fantow y otrzymania donaciy na chorągiew swoią od summy dwokroc sta tysięcy złotych dano fl. **150**

Czyni tego fl. **4850**

Ihmsciom panom deputatom woyskowym regimentu imsci pana hetmana polnego W. X. Lit. na commissią do Mostow w roku 1659 ad rationem zasług wszystkiego woyska dano:

Imsci panu Ciechanowieckiemu marszałkowi Orszanskiemu commissarzowi fl. **1000**

Imsci panu Stanisławowi Lipnickiemu pułkownikowi Jego kr. msci fl. **1000**

Imsci panu Protasewiczowi chorążemu chorągwie usarskiej y imsci panu Niekludowi towarzyszowi teyże chorągwie dano fl. **600**

Imsci panu Chłusowiczowi y imsci panu Gurskiemu towarzystwu chorągwie usarskiej imsci pana hetmana poruczenstwa imsci pana Zeronkiego fl. **300**

Imsci pana Hektorowi Czimierzowi Wolskiemu towarzyszowi chorągwi pancerney imsci pana hetmana polnego W. X. Lit. poruczenstwa imsci pana Ihnatowicza fl. **300**

Imsci panu Kazimierzowi Trębickiemu y panu Janowi Ubertowi chorągwie drugiey imsci pana hetmana poruczenstwa imsci pana Rudominy fl. **300**

Imsci panu Braskiemu towarzyszowi chorągwie imsci pana Chrapowickiego fl. **200**

Imsci panu Władysławowi Wołkowi porucznikowi y imsci panu Tworowskiemu chorążemu chorągwi imsci pana Lipnickiego fl. **300**

Imsci panu Pękalskiemu y imsci panu Zyckiemu towarzystwu chorągwie imsci pana Odachowskiego fl. 200
 Imsci panu Zglinczyńskiemu y imsci panu Świdierskiemu towarzystwu chorągwie imsci pana Kroszynskiego fl. 240
 Panu Pierzchlińskiemu y panu Kazimierzowi Podwipięcie towarzystwu imsci pana Abramowicza fl. 240
 Towarzyszowi chorągwie imsci pana Jesmana rotmistrza Jego kr. msci fl. 200
 Towarzyszowi chorągwie imsci pana Litawa panu Matheuszowi Bogusławowi fl. 200
 Panu Reyżewskiemu rotmistrzowi Jego kr. msci dano za assignacją całego woyska . . . fl. 200
 Czyni panom deputatom woyska imsci pana hetmana polnego na commissią do Mostow posłanym danych ratione zasług całego woyska fl. 5280
 Summa ad rationem zasług temu woysku danych fl. 192272, 11, 8²/₃

Temuż woysku regimentu iasnie wielmożnego imsci pana Wincentego Corwina Gosiewskiego podskarbiego Wielkiego y hetmana polnego W. X. Lit. ratione summy fl. 200000 na commissiey Wizanskiej w roku 1658 pozwoloney zapłacono niżej chorągwiom położonym:

Chorągwie Usarskie.

Na chorągiew iasnie wielmożnego imsci pana Wincentego Corwina Gosiewskiego podskarbiego wielkiego y hetmana polnego W. X. Lit. commendy iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Smolenskiego . . fl. 5700

Na drugą chorągiew tegoż iasnie wielmożnego imsci pana podskarbiego poruczenstwa imsci pana Zeronskiego stolnika Wilenskiego dano fl. 2375, 2, 2
 Na chorągiew imsci pana Sieckiego podstolego Wilkomirskiego pułkownika Jego kr. msci dano fl. 2104
 Czyni na chorągwie Usarskie ad rationem summy dwukroc sta tysięcy danych fl. 10179, 2, 2

Chorągwie Raytarskie.

Na chorągiew iasnie wielmożnego imsci pana podskarbiego w. y hetmana polnego W. X. Lit. fl. 4000
 Na chorągiew imsci pana Wilhelma Szwarcocha fl. 400
 Na chorągiew imsci pana Fromulda Szwarcocha dano . . . fl. 400
 Na chorągiew wielmożnego imsci pana Abramowicza starosty Starodubowskiego fl. 1835
 Czyni na chorągwie Raytarskie ratione summy 200000 danych fl. 6635

Chorągwie Kozackie.

Na chorągiew pancerną imsci pana hetmana polnego W. X. Lit. poruczenstwa imsci pana Ilnatowicza stolnika Kowienkiego fl. 6921, 20
 Na drugą chorągiew imsci pana hetmana poruczenstwa imsci pana Chrapowickiego fl. 4050
 Na trzecią chorągiew imsci pana hetmana poruczenstwa imsci pana Rudominy stolnika Brasławskiego fl. 2595
 Na chorągiew zeszłego imsci pana Komorowskiego oboznego W. X. Lit. dano fl. 1030
 Na Chorągiew imsci pana Buchowieckiego marszałka Grodzieskiego rotmistrza Jego kr. msci fl. 2147

Na chorągiew imsci pana Kroszynskiego rotmistrza Jego kr. msci fl. **1768**
 Na chorągiew imsci pana Krzysztopha Odachowskiego rotmistrza Jego kr. msci fl. **3420**
 Czyni na chorągwie kozackie regimentu jasnie wielmożnego imsci pana podskarbiego danych ratione summy dwokroc sta tysięcy fl. 21931,20

Chorągwie Tatarskie.

Na chorągiew imsci pana Iwaskiewicza dano fl. **2937**
 Na chorągiew pana Kublickiego rotmistrza Jego kr. msci fl. **1530**
 Na chorągiew pana Dawida Baranowskiego fl. **2540**
 Czyni na chorągwie tatarskie regimentu imsci pana hetmana polnego ratione summy dwukroc sta tysięcy danych fl. 7007
 Item miedzy quitami przybywa więcej na pana Iwaskiewiczową chorągiew fl. **355,15**
 Jerzy Białozor Biskup mp. fl. 7362,15

Chorągwie Dragonskie.

Na regiment iasnie wielmożnego imsci pana Wincentego Corwina Gosiewskiego podskarbiego wielkiego y hetmana polnego W. X. Lit. fl. **700**
 Na chorągiew nadworną tegoż iasnie wielmożnego imsci pana podskarbiego W. y hetmana polnego W. X. Lit. fl. **2850**
 Na squadron dragonski iasnie wielmożnego imsci pana woiewody Smolenskigo fl. **2850**
 Na chorągiew wielmożnego imsci pana Podbereskigo starosty Upitskiego fl. **2137,15**

Na chorągiew wielmożnego imsci pana Abramowicza starosty Starodubowskiego fl. **502,15**
 Na regiment dragonski imsci pana Macieia Gosiewskiego obersztera Jego kr. msci fl. **1920**
 Tu przybywa na quitach więcej fl. **30**
 Na Frey kompanią imsci pana Zeronskiego stolnika Wilenskigo fl. **1765**
 Na chorągiew imsci pana Zarzlena fl. **927**
 Na chorągiew imsci pana starosty Kupiskigo fl. **84**
 Na chorągiew imsci pana Olszewskiego kapitana Jego kr. msci fl. **580**
 Czyni na chorągwie dragonskie regimentu imsci pana hetmana polnego ratione summy dwukroc sta tysięcy danych summą fl. **14346**

Piechota Polska.

Na chorągiew iasnie wielmożnego imsci podskarbiego wielkiego y hetmana polnego W. X. Lit. pod rotmistrzem imścią panem Iwanowskim fl. **712,15**
 Czyni na piechotę polską danych fl. 712,15

Piechota Niemiecka.

Na regiment iasnie wielmożnego imsci pana Wincentego Corwina Gosiewskiego podskarbiego wielkiego y hetmana polnego W. X. Lit. pod oberszterleytnantem imścią panem Reyremem fl. **4275**
 Na chorągiew imsci pana Jana Wigauta maiora Jego kr. msci fl. **635**
 Na regiment imsci pana Okieliego obersztera Jego kr. msci fl. **1120,10**
 Na 200 piechoty pana Bersotego maiora Jego kr. msci fl. **1335,3**
 Na chorągiew na piechoty 200 pana Rozeszteyna obersztera Jego kr. msci dano fl. **542,16,9**

Czyni na piechotę Niemiecką regimentu imsci pana hetmana polnego ratione summy dwukroc sta tysięcy danych . . fl. 7907,29,9
 Czyni ratione summy fl. 200000 woysku regimentu imsci pana hetmana polnego danych . fl. 68689,6,11

Na rycerstwo w różnych okazyach postrzelane y pokaleczone woyska regimentu iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wilenskiego hetmana wielkiego W. X. Lit.

Imsci panu Rosudowskiemu rotmistrzowi Jego kr. msci . . . fl. 150
 Imsci panu Krzysztophowi Molskiemu porucznikowi imsci pana Judyckiego kawalera Maltańskiego fl. 100
 Imsci panu Alexandrowi Żochowskiemu towarzyszowi chorągwie imsci pana Judyckiego kawalera fl. 60
 Imsci panu Alexandrowi Judyniczowi towarzyszowi teyże chorągwie imsci pana Judyckiego kawalera fl. 80
 Imsci panu Stanisławowi Świętochowskiemu towarzyszowi chorągwie imsci pana Bobrownickiego sędziego Brzeskiego . . fl. 80
 Imsci panu Alexandrowi Woyciechowskiemu towarzyszowi chorągwie zeszłego imsci pana Wołowicza stolnika W. X. Lit. fl. 80
 Imsci panu Krzysztophowi Łackiemu towarzyszowi chorągwie imsci pana Słuszki chorążego W. W. X. L. fl. 150
 Panu Jerzemu Krynowi chorążemu chorągwie dragonskiej iasnie wielmożnego imsci pana starosty Żmoydzkiego . . . fl. 100
 Cyrulikowi który w Kurlandy przy woysku imsci pana hetmana będąc w sturmach postrzelane rycerstwa supsem swoim kierował, ad rationem

assignaciey imsci pana hetmana wielkiego na fl. 2000 wydany dano fl. 1000
 Czyni na rycerstwo pokaleczone w różnych okazyach woyska regimentu iego msci pana hetmana W. W. X. Lit. fl. 1800

Na rycerstwo postrzelane y pokaleczone woyska regimentu imsci pana podskarbiego wielkiego y hetmana polnego W. X. Lit.

Za assignacją krola imsci wydana do iasnie wielmożnego imsci pana canclerza W. X. Lit. a od imsci pana kanclerza do imsci pana Alexandra Woyniata podkomorzego y poborecy Żmoydzkiego dano z summy dwukroc sta tysięcy woysku naznaczoney fl. 6000
 Imsci panu Kazimierzowi Więkowiczowi towarzyszowi chorągwie imsci pana Buchowieckiego marszałka Grodzińskiego rotmistrza J. k. m. fl. 150
 Ma postrzelanych od Moskwy w szturmie Wilenskim za assignacją imsci pana hetmana w. dano do rąk imsci pana Zeronskiego stolnika Wilenskiego commendanta fl. 50
 Czyni na postrzelanych y pokaleczonych woyska imsci pana hetmana polnego fl. 6200

Munitio y materiae bellicae do niey należące.

Na municiją do armaty obozowej iasnie wielmożnego imsci pana Pawła Sapięhi wojewody Wilenskiego hetmana W. W. X. Lit.
 Za quitami iasnie wielmożnego imsci pana hetmana wielkiego W. X. Lit. y zesłanych od iego msci gotowemi pieniędzmi, prochami y ołowem z różnych rąk dano fl. 20537

Na prochy do imsci pana Emanuela Brzostowskiego za assigntią imsci pana hetmana . . . fl.	2000	skiewskich będącym dla konuoitu ichmsciow dano prochu y ołowu za fl.	237,3
Do rąk pana Andrysa Raffa kapitana armatnego dano fl.	2444	Do rąk pana Woyciecha Święciekiego rotmistrza pieszego imsci pana hetmana Wielkiego na zamek Brzeski przed nastąpieniem woyska Moskiewskiego dano prochu cetnarow № 2½ po fl. 80 fl.	200
Do rąk imsci pana Kazimierza Kraiewskiego dano na armatne potrzeby fl.	1868,15	Prochy kupione w Jarosławiu w Niemierowie y wystawione do Słonima cetnarow 38 z unkosztem furmanem y beczkami koszuie fl.	2470
Panu Jerzemu Lubkowskiemu puszkarzowi dano fl.	192	Ołowiu wystawionego do Słonima cetnarow 24 kamieni № 3 y funtow № 22½ czyni fl.	742,13
Przez ręce imsci pana Jelenskiego chorążego Brzeskiego dano puszkarzom armatnym fl.	300	Na odebranie tego prochu beczek czternastu y ołowiu sztuk pięciu quit pana Jezierzynskiego podstarosciego Słonimskiego iest dany d. 22 7-bra 1660	
Kul № 93 po fl. 1 odesłał pan Ambrożewicz resident do imsci pana hetmana, za co uczyni . . . fl.	93	Prochu drugą razą posłanych cetnarow № 29 z unkosztem y furmanem czyni fl.	1885
Na ludzie z regimentu pana Fryderycha Bohuna obersztera krola imsci przeciwko Moskwie w roku 1659 pod Miedniki commenderowane dano od kupca Minskiego Jerzego Jewswicza prochu funtow 500, za który według assignaciey imsci pana hetmana Wielkiego przychodzi fl.	333,10	Ołowiu przy tymże posłanego sztuk № 6 ktore ważą kamie- 8 funtow 19½ kamień po fl. 6 czyni fl.	52
Ad rationem tey summy zapłacono pomienionemu kupcowi fl.	50	Ołowiu tamże zawiezionego cetnarow 7½ kupionego cetnar po fl. 24 czyni fl.	180
Do pana Michała Gutowskiego capitana do fortecy Grodzienskiej w roku 1659 dano prochu funtow 1570 z furmarem kosztował fl.	1103	A że po te prochy y ołow imsc pan hetman przysłał do Choroszcy tam ie miano wydac według upewnienia y danego quitu pana Thomasza Siehienia starosty Choroszczanskiego, który ie sam odebrał dla zchowania.	
Za różne bellica requisita y materie ogniste do recuperowania z rąk nieprzyacielskich fortecy Grodzienskiej za listem krola imsci do imsci pana Franciszka Bielinskiego oberszterleytnanta od krola imsci w roku ninieyszym 1661 pod Grodno posłanego według quitu iego y osobliwego rejestru pana Jakoba Bonelli maiora y indziniera krola imsci zapłacono fl.	167,12,9	Czyni tego fl.	35519,13,9
Ichm. pp. commissarzom w roku 1660 na traktatach Mo-		Na munitią do armaty obozowey woyska regimentu iasnie wielmożnego imsci pana hetmana polnego W. X. Lit. teraz pod regimentem wielmożnego imsci pana Michała Paca oboznego	

W. X. Lit. będącego roschody.
 Do rąk zeszłego imsci pana Komorowskiego oboznego W. X. Lit. regimentarza na ten czas tego woyska dano na requisita armatne fl. **1000**
 Do rąk tegoż prochu funtow № 2818 rachuiąc po groszy 21 funt uczyni fl. **1793**
 Do rąk imsci pana Michała Paca oboznego W. X. Lit. regimentarza terazniejszego dano prochu cetnarow № 10 pofl. 70, czyni fl. **700**
 Do rąk zeszłego imsci pana Komorowskiego oboznego W. X. Lit. dano prochu cetnarow № 12 po fl. 100, ołowu kamieni № 25, po fl. 8 czyni za to fl. **1400**
 Za quitem imsci pana Michała Paca oboznego W. X. Lit. ołowu dano kamieni № 66 po fl. 8 czyni fl. 657 prochu funtow № 6696 po gr. 20 czyni fl. 4464 czyni za tym quitem danych fl. **5121**
 Temuż imsci panu oboznemu pod Bowsk idącemu dano prochu olenderskiego cetnarow 10 po fl. 100 ołowu kamieni № 17½ po fl. 8 czyni fl. **1140**
 Temuż imsi dano prochu olenderskiego cetnarow № 10 po fl. 100 ołowu kamieni 29 po fl. 8 fl. **1232**
 Na sporządzenie w pole z pod Bowska armaty wychodzącej dano kapitanowi armatnemu panu Janowi Barteltowi Libenofowi zelaza sztab № 30 po fl. 6 stali funtow 140 po gr. 10 blachy miedzianey do szuflow № 39 po gr. 22 szrotu zelaznego beczkę za fl. 40 za to uczyni danych fl. **295,8**
 Na też armatę do pana Jasper-sona dano sztab zelaza № 10 po fl. 7 fl. **70**

Na prochy za quitem imsci pa-na oboznego to iest cetnarow № 40 po fl. 100 ołowu kamieni 48 po fl. 8 czyni na oboie fl. **4384**
 Zostaie prochu kupionego cetnarow № 10 po fl. 100, który iest w Kieydanach fl. **1000**
 Czyni na munitią armatną obozową woyska regimentu imsci pana hetmana polnego W. X. Lit. danych fl. **18135,8**

Na Kapitanow armatnych.

Kapitanowi armatnemu panu Tro-powi dano racione zasług . . . fl. **2160**
 Drugiemu kapitanowi armatnemu panu Fredyaniemu dano ratio-ne zasług fl. **200**
 Czyni na kapitanow armatnych regimentu imsci pana hetmana polnego danych fl. **2360**

Na praesidia zamkow W. X. Lit.

Na praesidium fortecy Brzeskiej.

Za quitami y do rąk imsci pana Alexandra Woyny gubernatora na ten czas Brzeskiego dano fl. **22724**
 Do rąk pana Kraiewskiego na requisita teyże fortecy . . . fl. **1000**
 Imsci panna Jelenskiemu chorą-żemu y gubernatorowi Brze-skiemu fl. **4250**
 Na indzinierow, wachmistrza, cie-slow y na insze expensa do tey fortecy należące podług rege-stru imsci pana Jelenskiego tameyszego gubernatora z pod-pisem ręki danego wyszło fl. **2525,13,9**
 Indzinierowi Kondratemu prowi-ziey miesięczney za miesięcy trzy na miesiąc po fl. 200 na trzy miesiąca czyni danych fl. **600**
 Do rąk tegoż indziniera na rze-miesników rożnych podług qui-tu onego dano fl. **118**

Do rąk zeszłego z tego świata
 imsci pana Maximiliana Brzo-
 zowskiego wojewody bywszego
 Brzeskiego dano na requisita
 tey fortecy fl. **2460**
 Imsci panu Turowskiemu iako
 strażnikowi wojewodztwa Brze-
 skiego na koni № 6 dano . . fl. **800**
 Temuż imsci panu Turowskiemu
 y kozakom na koni № 6 dano fl. **230**
 Imsci panu Newelskiemu skarbn-
 kowi Brzeskiemu dano na re-
 quisita fortecy Brzeskiej . . . fl. **15386**
 Imsci panu Alexandrowi Lenkie-
 wiczowi posłowi od wojewod-
 ztwa Brzeskiego do krola imsci
 dano fl. **610**
 Imsci panu Władysławowi Szuy-
 skiemu rotmistrzowi powiatio-
 wemu dano fl. **100**
 Czyni na fortece Brzeską wyda-
 nych fl. **50803,13,9**

Na praesidium fortecy Słuckiej.

Na ludzie xzcia imsci Bogusła-
 wa Radziwiła koniuszego W.
 X. Lit. z ordynansu Rzptey
 seymowego in praesidio zamku
 Słuckiego będące za assignacją
 krola imsci zapłacono fl. **5000**
 Czyni tego fl. **5000**

Na praesidium fortecy Birzanskiej.

Za ołowu kamieni № 35 po fl. 8
 fl. 280, prochu funtow 2652¹/₂
 czyni fl. 1768,10 czyni oboygą fl. **2048**
 Na też fortece Birzańską dano
 prochami za fl. **1045**
 Czyni na fortecę Birzańską da-
 nych fl. **3093**

Na opugniętą Moskwy w zamku Wilenskim obleżoney.

Za assekuracją iasnie wielmo-
 żnego imsci pana wojewody Wi-
 lenskiego hetmana wielkiego
 W. X. Lit. dano prochu olen-

derskiego cetnarow № 40 po
 fl. 100, a za quitem imsci pa-
 na pisarza polnego y drugim
 pana Jaspersa commendanta
 za 4 fasy lontow w nich ka-
 mieni № 50 po fl. 6 uczyni
 za to fl. **4300**
 Tenże imse pan hetman wziół
 prochami u pana Jeusowicza
 na potrzebe teyże fortecy opu-
 gnowania, za który zapłacono fl. **283,10**
 Za quitami imsci pana Zeron-
 skiego dano kamieni lontow
 № 111¹/₂ po fl. 6 kamien czy-
 ni za to fl. **660**
 Na materie ogniste y inne bellica
 necessaria do opugnowania
 Moskwy w zamku Wilenskim
 obleżoney do rąk imsci pana
 Kazimierza Zeronskiego stol-
 nika Wilenskiego commendanta
 części woyska imsci pana het-
 mana polnego w Wilnie zo-
 staiącey także do rąk imsci
 pana Jakoba Jaspersa oberszte-
 ra Jego kr. msci, którzy z tego
 rationes dare tenentur z accyzy
 y czopowego Wilenskiego od
 imsci pana Thomasza Rudomi-
 ny administratora accyzy Wi-
 lenskiej fl. **5317,15**
 A od succollektorow mieskich
 ratione teyże accyzy y czopo-
 wego dano fl. 4103,9,9 czyni
 tego fl. **9420,24,9**
 Pan Jan Ohurcewicz rayca Wi-
 lenski z collegami swoiemi ad
 fidem publicam pożyczonych do
 rąk tegoż imsci pana stolnika
 Wilenskiego iako commendanta
 woyskowego na prochy, gra-
 naty y insze armatne requisita
 dali fl. **2045**
 Ktora summa pomienionym cre-
 ditorom zostaie w skarbie
 Rz-ptey winna.
 Czyni wydanych na opugniętą
 zamku Wilenskiego fl. **16718,4,9**

Na expensa wojenne.

Godnemu pamięci zesłemu z tego swiata imsci panu Maximilianowi Brzozowskiemu wojewodzie Brzeskiemu za assignacją iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wilenskiego hetmana wielkiego W. X. Lit. dano z wojewdzstwa Brzeskiego ratione regimentarzystwa nad częścią ludzi zostających w Brzeskim wojewodztwie po odeysciu imsci pana hetmana wielkiego W. X. Lit. z woyskiem naprzeciw krowi Szwedzkiemu dano ratione expens wojennych co ieszcze w liczby seymowe nie weszło fl. 1800

Wielmożnemu imsci panu Michalowi Pacowi oboznemu W. X. Lit. regimentarzowi woyska imsci pana podskarbiego wielkiego y hetmana polnego W. X. Lit. ratione expens obozowych dano fl. 2000

Wielmożnemu imsci panu Hilaremu Polubinskiemu pisarzowi polnemu W. X. Lit. ratione expens wojennych fl. 1000

Czyni na expensa wojenne danych fl. 4800

Ihmsciow pp. commissarzom na traktaty o pokoju z Moskwą z seymu anni 1659 postanym.

Jasnie wielmożnemu imsci panu Jerzemu Carolowi Hlebowiczowi staroscie Żmoydzkiemu ratione commissiey fl. 21650

Jasnie wielmożnemu imsci panu Krzysztophowi Zawiszy marszałkowi wielkiemu W. X. Lit. . . fl. 12629

Tenże potracił z majątnosci Jezioran fl. 121; includitur ta summa w generalną summę

Wielmożnemu imsci panu Cyprianowi Pawłowi Brzostowskiemu refferendarzowi W.X.Lit. . . . fl. 12500

Tymże ichmsciom panom commissarzom ogółem dano . . . fl. 4000

Wielmożnemu imsci panu Mikołaiowi Waleryanowi Ciechanowieckiemu wojewodzie Mscisławskiemu commissarzowi krola imsci w roku 1660 na traktaty z Moskwą w zamku Brzeskim obleżoną ad rationem assignaciey krola imsci wydanej na fl. 500 dano fl. 200

Imsci panu Guyskiemu od ichmsciow pp. commissarzow po pieniądze do skarbu poslanemu za wolą ichmsciow pp. commissarzow dano pro viatico . . fl. 90

Panu Rakowskiemu od tychże ichmsciow panow commissarzow po pieniądze do skarbu poslanemu fl. 200

Imsci panu Zakrzewskiemu sędziemu grodzkiemu Wilenskiemu do commissarzow Moskiewskich od ichmsciow panow commissarzow naszych poslanemu fl. 300

Osm tysięcy złotych monety odmieniając na czerwone złote dla snadniejszego odesłania ichmsciow pp. commissarzom nadawano na każdy czerwony złoty po gr. 6 na to wyszło . fl. 96

Czyni ichmsciom p.p. commissarzom na traktaty z Moskwą danego salarium fl. 51665

Salaria ichmsciow pp. commissarzom na traktaty o pokoju z Szwedami z seymu anni 1659 deputowanym.

Jasnie wielmożnemu imsci panu Krzysztophowi Pacowi kancelarzowi W. X. Lit. fl. 18000

Jasnie wielmożnemu imsci panu Alexandrowi Naruszewiczowi

podkanclerzemu W. X. Lit.
ratione commissiey pierwszej
z Szwedami fl. 19291,29
Czyni na ichmsciow pp. commi-
ssarzow z Szwedami, ktorzy o
pokoy traktowali fl. 37291,29

Na posły y gonce krola jegomsci w sprawach y
potrzebach Rzptey.

Jasnie wielmożnemu imsci panu
Jewłaszewskiemu woiewodzie
Brzeskiemu commissarzowi kro-
la imsci w roku 1658 do ko-
zakow na traktaty poslanemu fl. 9746

W tę summę includitur fl. 1000
iako commissarzowi na roz-
graniczenie granic Kurlanskich
y Iflanskich.

Xdzu Archimandrycie Słuckiemu
ratione poselstwa do kozakow
dano fl. 3000

Wielmożnemu imsci panu Jano-
wi Korsakowi casztelanowi
Połockiemu na on czas posło-
wi do Moskwy w roku 1659 fl. 3200

Imsci panu Janowi Łosowskiemu
poslanikowi do Moskwy od
krola imsci z seymu anni 1659 fl. 1800

Imsci panu Janowi Bykowskiemu
poslanikowi od imsci pana
hetmana wielkiego y od ich-
msciow pp. commissarzow z
commissiey Słonimskiej w ro-
ku 1659 w potrzebach Rzptey
do Chowanskiego namiesnika
Połockiego za assignacją imsci
pana hetmana y ichmsciow pp.
commissarzow dano pro viatico fl. 800

Imsci panu Stanisławowi Bobro-
wnickiemu sędziemu ziemskie-
mu Brzeskiemu ratione po-
selstwa do Suffan kazy agi dano
pro viatico fl. 100

Czyni wydatku na posły y gonce
krola Jegomsci fl. 18646

Na posły krola Jegomsci do woysk W. X. Lit.

W Bodze wielebnemu imsci xdzu
Jerzemu Białozorowi biskupo-
wi Smolenskiemu posłowi od
krola imsci do woyska regi-
mentu imsci pana hetmana
polnego w roku 1660 posła-
nemu pro uiatico fl. 1000

Jasnie wielmożnemu imsci panu
Michałowi Stephanowi Pacowi
woiewodzie Trockiemu posłowi
do woyska w Kurlandy będą-
cego na uięcie fl. 2000

Za tymże imscią kozakowi z li-
stem poslanemu na strawę dano fl. 10

Jasnie wielmożnemu imsci panu
Wołotkiewiczowi woiewodzie
Nowogrodzkiemu y imsci pa-
nu Piotrowi Galinskiemu sta-
roscie Orszanskiemu posłom
od krola imsci do woyska
regimentu imsci pana hetmana
W. W. X. Lit. dano pro uiatico fl. 2000

Osobliwie imsci panu Galinskiemu
staroscie Orszanskiemu
ratione teyże drogi dano . . . fl. 1000

Jasnie wielmożnemu jegomsci
panu Władysławowi Wołowi-
czowi woiewodzie Witebskie-
mu posłowi do krola Jegomsci
od ichmsciow pp. Senatorow
wyprawionemu z Kamienca w
roku 1658 dano fl. 1600

Wielmożnemu imsci panu Cypry-
anowi Pawłowi Brzostowskiemu
refendarzowi W. X. Lit.
z Trybunału Grodzienskigo
anni 1659 na commissią do
Mostow wyprawionemu fl. 500

Imsci panu Janowi Kiersnow-
skiemu sędziemu ziemskiemu
Nowogrodzkiemu po commi-
siej Słonimskiej w roku 1659
posłowi od krola Imsci do
woyska pod commendą wiel-
możnego imsci pana Sosnow-

skiego casztelana Połockiego
 będącego dano pro viatico . . fl. 1000
 Temuż imsci panu Kiersnowskiemu
 wyprawionemu z Mostow od
 ichmsciow pp. commissarzow na
 uięcie woyska regimentu
 iegomsci pana hetmana wielkiego
 W. X. Lit. za Minskiem
 będącego za assignacją ichmsciow
 pp. commissarzow dano pro
 uiatico fl. 1000
 Imsci panu Chrapowickiemu
 podkomorzemu Smolenskiemu
 posłowi do krola imsci z koła
 Trybunalskiego w roku 1659
 w Grodnie odprawowanego do
 Warszawy pro viatico dano . . fl. 500
 Czyni na posły krola Jegomsci
 danych fl. 10610

Sallaria ichmsciom pp. commissarzom z seymu
 anni 1659 na commissią do Mostow
 naznaczonym.

Jasnie wielmożnemu imsci panu
 woiewodzie Smolenskiemu . . fl. 1000
 Jasnie wielmożnemu imsci panu
 woiewodzie Nowogrodzkiemu fl. 1000
 Jasnie wielmożnemu imsci panu
 Naruszewiczowi podkanclerzemu
 Wielkiego X. Lit. fl. 1000
 Wielmożnemu imsci panu Krayczemu
 W. X. Lit. fl. 1000
 Imsci panu Galinskiemu staroscie
 Orszanskiemu fl. 1000
 Czyni na ichmsciow pp. commissarzow
 danych fl. 5000

Sallaria ichmsciom pp. commissarzom do
 Słonima na commissią woyskowa z seymu
 anni 1659 naznaczonym.

Jasnie wielmożnemu imsci panu
 woiewodzie Trockiemu dano . fl. 1000
 Imsci panu woiewodzie Nowogrodzkiemu
 dano fl. 1000
 Imsci panu pisarzowi polnemu W.
 X. Lit. fl. 1000

Wielmożnemu imsci panu Hieronimowi
 Krzyszpiniowi Kierszeystenowi
 kuchmistrzowi W. X. Lit. fl. 1000
 Imsci panu Kiersnowskiemu sędziemu
 ziemskiemu Nowogrodzkiemu fl. 1000
 Imsci panu Samuelowi Lackiemu
 ciwunowi Berzynianskiemu . . fl. 1300
 Temuż imsci panu Samuelowi
 Lackiemu ciwunowi Berzynianskiemu
 za assignacją ichmsciow panow
 commissarzow ktorzy z Słonima
 ex gremio suo wyprawiwszy przy
 drugich ichmsciach panach
 commissarzach pro uiatico
 nazaczyli fl. 1000
 Czyni ichmsciom p.p. commissarzom
 do Słonima wyprawionym
 danych fl. 7300

Drugim ichmsciom panom commissarzom,
 ktorzy po commissiey Słonimskiej
 do woysk krola Jegomsci na uięcie
 iezdзили.

Jasnie wielmożnemu iegomsci panu
 Ludwikowi Jewłaszewskiemu
 woiewodzie Brzeskiemu commissarzowi
 dla uięcia woyska pro viatico
 dano fl. 1000
 Jasnie wielmożnemu imsci panu
 Ciechanowieckiemu woiewodzie
 Mscislawskiemu pro viatico dano
 fl. 800
 Imsci panu Hilaremu Czyżowi
 podkomorzemu Wilenskiemu pro
 viatico dano fl. 600
 Imsci panu Janowi Kazimierzowi
 Kierdeiowi chorążemu Grodzienskiemu
 commissarzowi do woyska fl. 1000
 Czyni ichmsciom pp. commissarzom,
 ktorzy iezdзили po commissiey
 Słonimskiej dla uięcia woyska
 danych fl. 3400

Na prowizją goncow Moskiewskich.

Na odprowadzenie z Warszawy do
 Wilna gonca Moskiewskiego
 Aphanasieia Nesterowa, który

był na seymie w roku 1659 dano do przystawa iego pana Alexandra Wieliczka, podstolego Starodubowskiego viaticum . . fl. 200

Kozakom trzem, dragonom dwom przy tymże goncu Moskiewskim w conuoiu z Warszawy do Wilna dano na sustentacją onym fl. 31

Na odprowadzenie drugiego gonca Moskiewskiego dano na sustentacją onego do imsci pana Jana Kilczewskiego podśędka kowińskiego fl. 200

Na sustentacją trzeciego gonca Moskiewskiego od krola imsci z Gdanska powracającego, do ktorego był przystawem imsc pan Zwierzchowski dano . . fl. 170

Czyni na prowizją gonców Moskiewskich danych fl. 601

Ichmsciom pp. posłom wojskowym regimentu iasnie wielmożnego imsci pana wojewody Wilenskiego hetmana wielkiego W. X. Lit. na conuocacją anni 1658 na seym anni 1659 y na conuocacją anni 1660.

Imsci panu Kmicicowi racione traktamentu od krola imsci y drugim z collegow imsci na conuocacją anni 1658, racione tego się pisze iednemu imsci panu Kmicicowi, że się onego quity pokazały z wybranych pieniędzy fl. 2462

Imsci panu Michalkiewiczowi fl. 500

Imsci panu Odkinskiemu fl. 500

Imsci panu Jerzemu Grabinskiemu porucznikowi iasnie wielmożnego imsci pana starosty Żmuydzkiego, za assignacją Jego kr. msci dano tractamentu fl. 700

Do rąk imsci pana Kmicica y imsci pana Bobrownickiego sędziego ziemskiego Brzeskiego dano od Jego kr. msci traktamentu fl. 1100

Do rąk tychże ichmsciow y imsci pana Michalkiewicza y na drugich panow posłow, ktorzy

na seymie w roku 1659 byli dano racione traktamentu z woli Jego kr. msci fl. 2800

Imsci panu Bokunowi obesztrowi krola imsci fl. 500

Imsci panu Omelskiemu . . . fl. 500

Imsci panu Oginskiemu marszałkowi Wołkowyskiemu racione poselstwa na conuocacją anni 1658 fl. 150

Czyni ichmsciom panom posłom wojskowym racione poselstwa na conuocacją y seym danych fl. 9212

Posłom wojskowym do krola Jego msci od woyska regimentu imsci pana hetmana W. W. X. Lit. po seymie anni 1659 za assignatiami krola imsci w rok i 1660 y 1661.

Imsci panu Władzimirzowi Dadzibogowi Kaminskiemu chorążemu Mscisławskiemu y imsci panu Władysławowi Uhlkowi stolnikowi Trockiemu posłom do krola imsci za assignacją krola iegomsci traktamentu w roku 1660 dano fl. 1000

Imsci panu Kazimirzowi Czyżowowi za assignacją krola imsci pro viatico dano w roku 1660 fl. 1000

Wielmożnemu imsci panu Krzysztophowi Sapiezie stolnikowi W. X. Lit. pułkownikowi Jego kr. msci, imsci panu Władzimirzowi Dadzibogowi Kaminskiemu chorążemu Mscisławskiemu, rotmistrzowi Jego kr. msci y imsci panu Marcyanowi Wołtkowiczowi horodniczemu Minskiemu commissarzom na odebranie z skarbu fantow w roku 1661 racione assignacye krola imsci na każdą osobę dano traktamentu po fl. 1000 czyni na osob trzy fl. 3000

Za assignacją y assekuracją wszytkich ichmsciow panow commissarzow w Słonimie w roku 1659 na comissiey będących

p.p. deputatów oboiego woyska
W. X. Lit. in vim gratitudinis
dano fl. 2000
Czyni tego fl. 7000

Ichmosciom pp. postom woyskowym regimentu im-
sci pana podskarbiego wielkiego y hetmana po nego
W. X. Lit. na seym anni 1659 y na convocatią
anni 1660 traktamentu od krola Jegomsci.

Imsci panu Macieiowi Gosiewskie-
mu za assignatią krola imsci
dano traktamentu fl. 700

Imsci panu Ciechanowieckiemu
marszałkowi Orszanskiemu, im-
sci panu Macieiowi Gosiew-
skiemu, imsci panu Krzysztop-
howi Białozorowi podstolemu
Upitskiemu y imsci panu
Trębickiemu, postom woyska
Żmoydzkiego na seym anni 1659 fl. 1800

Imsci panu Krzysztophowi Biało-
zorowi podstolemu Upitskiemu
ratione tegoż poselstwa dano
traktamentu fl. 550

Imsci panu Ciechanowieckiemu
marszałkowi Orszanskiemu da-
no traktamentu fl. 200

Imsci panu Piotrowi Rudominie
stolnikowi Braślawskiemu za
assignatią od krola imsci daną
traktamentu fl. 1000

Imsci panu Stanisławowi Abra-
mowiczowi za assignacią krola
imsci dano traktamentu . . . fl. 1000
Czyni tego fl. 5250.

Na posły woyskowe do krola Jego msci z więz-
niami Szwedzkimi y Moskiewskimi.

Imsci panu Jakubowi Kazimierz-
owi Woydziewiczowi towarzyszo-
wi chorągwie usarskiej god-
nego pamięci imsci pana Ko-
morowskiego, oboznego W. X.
Lit. który w roku 1659 więznie
Szwedzkie do Warszawy przy-
prowadził za assignatią krola
imsci dano contentathey . . . fl. 300

Imsci panu Pawłowi Kazimierz-
owi Iwaszkiewiczowi rotmistrzo-
wi krola imsci tatarskiemu,
ktory w roku 1659 ienerała
Aderkasa Maiora z officerami
y z drugimi pospolitemi wię-
zniami Szwedzkimi do War-
szawy przyprowadził; za assi-
gnatią krola imsci contentathey
dano fl. 300

Panu Władysławowi Bratkowskie-
mu towarzyszowi imsci pana
pisarza polnego, ktory w roku
1659 pewną lidzbę dragoniey
Szwedzkiej do Warszawy przy-
prowadził, za assignatią imsci
pana hetmana W. W. X. Lit.
contentathey dano fl. 200

Czyni na posły woyskowe . . . fl. 800

Na różne potrzeby Rzptey posłance y furmany

Kozakom na koni 12 dla rozno-
szenia publicznych expeditiy
do wojewodztw, powiatow, do
woysk, także do ichmsciow pp.
senatorow listow krola imsci y
dla innych różnych okazy po-
syłek y posług Rzptey umo-
wionym, którzy przy skarbie
dla posługi zawsze residuią,
płace na kon w każdej czwier-
ci przychodzi po fl. 40 po-
cząwszy a die 4-a 1659 ad
eundem mensem et diem an.
1661 przez dwie lecie za czwier-
ci osm zapłacono fl. 3840

Kozakowi z Warszawy posyłaie
do Mscibowa dla prowadzenia
prochow do Jurborku y tam
dla złożenia do dalszey dispo-
sitiy na strawę fl. 20

Posyłaie po powiatach z consti-
tutiami seymowemi an. 1659
kozakow z Warszawy na strawę fl. 90

W Grodnie odebranego prochu
od Łazarza przez pana Kale-

czyckiego funtow 1018, aby to do Jurborku odprowadził kozakowi dano fl.	10	Kozakowi wyprawionemu do wojska diuisiey Żmuydzkiey z taxą od kupców podaną na fanty pod Bowsk, ponieważ poczta od caesarskich impedita nie chodziła fl.	40
Posyłając z uniwersalami skarbowemi z Ostrowca czterech kozaków do powiatów W. X. Lit. fl.	40	Dając respons imsci panu podskarbiemu coronnemu y declaracją, że ia do mynicy litewskiej pisarza y przystawa imsci nie moge przepuszczać, bo by to derogasset praerogatiuis iuribus Ducatus Lithwaniae, kozakowi poslanemu aby sie wracał pod Dubno małe . . . fl.	10
Limitacie sądow zadwornych rosyłając do Trok, Upity, Kowna y Pinska, ktore do skarbu oddane są przez imsci pana wojewode Brzeskiego ze Gdanska kozakom na strawę dano . . . fl.	50	Przyniosła poczta listy krola imsci do imsci p. wojewody Wilenskiego, do imsci pana podkanclerzego, do imsci p. Jewłaszewskiego wojewody Brzeskiego, iako commissarza do wojska y przy tym różne listy od p.p. senatorow, ktore odsyłając do Drogieczyna oraz y uniwersał krola imsci do wszystkich obywatelow xstwa Litt. posyłając słudze skarbowemu p. Szymkowiczowi na strawe fl.	30
Do krola imsci posyłając z Warszawy do Gdanska z listem ichmosciow p.p. senatorow z zjazdu Warszawskiego do sprawy myniczney należącym kozakom na strawę dano fl.	30	Kozakowi za tymże sługą poslanemu fl.	6
Kozakowi poslanemu do krola imsci do Gdanska cum denuntiatione declaratiew p. Boratyniego, ktorego czasu z Mynicy pieniądze ma wystawić na fanty dla ukontentowania wojska y o tym oznaymując co kupcy w wystawieniu fantow declararunt y iako taxy od kupców wzięte do wojsk wyprawione są dano na strawę fl.	40	Posyłając ichmsciom panom commissarzom pak listow od krola imsci do Minska pod ten czas gdy Chowanskiego seuiebat hostilitas, kazawszy przebierać Polesiem mimo Moskiewskie załogi kozakowi na strawę fl.	30
Temuż kozakowi caesarscy ludzie w drodze wzięli konia, za ktorego na kupienie drugiego dano fl.	30	Na listy ichmsciow p.p. commissarzow, ktorzy potrzebując pieniędzy pisali do mnie, respondując y dając wiedziec żem posłał ichm. przez imsci pana wojewode Brzeskiego Kuiawskiego fl. 8000, kozakowi na strawę fl.	20
Posyłając do Warszawy z wozem ze czterma konmi do p. Boratyniego, aby ichm. pp. commissarzom z Moskwo na traktaty naznaczonym dał subsidium pieniężne, na strawę poslanemu fl.	40	Uniwersały krola imsci oznaymienie na conuocatią pro 14 Junij w Warszawie przypadającej,	
Kozaka posyłając do imsci pana podskarbiego coronnego znosząc się w sprawie Mynicznej . . . fl.	16		
Kozakowi do imsci pana hetmana y do imsci pana pisarza polnego z listami od krola imsci ze Gdanska do Warszawy przyniesionemi poslanemu fl.	6		

rosyłając do imsci pana woiewody Nowogrodzkiego do Dęblina, do imsci pana pisarza polnego W. X. Lit. do Woinia kozakom na strawę fl.	20	slancowi skarbowemu wziąć y wiesć w Choroszczynie dopuszczono fl.	20
Też uniwersały posyłając do Pinska y do innych różnych powiatow kozakowi na strawę . . fl.	20	Kozakowi posyłając do krola imsci do Sambora z pod Brzescia z oznaymieniem fantow prowadzenia do obozu, na strawę dano fl.	15
Za panem Czyżem poslanemu kozakowi do obozu na Białą Rus z takxą fantow, na strawę dano fl.	30	Posyłając za podstapieniem ludzi naszych pod Grodno z uniwersałami prorogationis, na strawę dano fl.	10
A że ten kozak omieszkał w tey drodze y zatrzymany przy imsci panu woiewodzie Wilenskim niedziel 9 y kon mu upadł przydano onemu fl.	20	Kozaka posyłając do Sambora z wiadomoscią o responsie z zamku Brzeskiego od Moskwy . . fl.	15
Tegoż czasu drugiego kozaka z taxą do Wilna, do imsci pana oboznego W. X. Lit. z Warszawy posyłając na strawę fl.	25	Posyłając uniwersał na prorogatią podatkow accizy y czopowego do Oszmiany, kozakowi na strawę fl.	12
Pocztarzowi, który odprawował pocztę odemnie z Wołynia do Warszawy przez mscy 14, rachując na miesiąc po fl. 20 zapłacono fl.	280	Respondując imsci panu Zeronskiemu commendantowi Wilenskiemu na oznaymienie z Wilna o potrzebach woyskowych . . fl.	6
Posyłając kozaka do imsci pana kanclerza W. X. Lit. do Sambora z tą wiadomoscią że prochow nie chcą wydać z Tykocina, na strawę dano fl.	10	Kozakowi do Wilna poslanemu do imsci pana skarbnego W. X. Lit. y do pana Thomasza Rudominy aby z accisy na prywatne imsci pana Zeronskiego potrzebowania nie dawano fl.	10
Posyłając kozaka do tegoż imsci pana canclerza, oznaymując że był u mnie p. Theterra z rozkazaniem krola imsci, abym iechał pod Brzesc y oznaymując o impedimentach za niepodpisaniem od woysk taxy fantowey, kozakowi na strawę . fl.	10	Kozakowi posyłając z listem z pod Brzescia do krola imsci z oznaymieniem o tym co sie z Moskwą na rozgoworze stało, y o tym ze munitiey p. Bilinski za listem krola imsci podpisanym bez assignathey potrzebuie . . fl.	24
Posyłając slugę skarbowego do Chelma dla zaciągnienia furmanow na odwiezienie prochow y ołowu do Slonima, na strawę dano fl.	14	Posyłając do imsci pana Rossochackiego dla przywiezienia pieniędzy pp. posłcm woyskowym fl.	30
Kozakowi poslanemu do imsci pana woiewody Wilenskiego, dając wiedzić, że prochow po-		Posyłając do Krakowa kozaka z oznaymieniem krola imsci, że woysko imsci pana podskarbiego zaciągu podpisało taxę aby ta była zaraz kupcom do Warszawy odesłana y żeby ten kozak iechał z listem krola imsci od kupcow y z tą taxą do	

Warszawy, a potym do mnie z wiadomością dispositiwy uczynionej od króla imści na Wołyn z Warszawy powracał, dano mu na strawę fl.	30	Do Grodna grodziński, Oszmianski, Smoleński, do Krinek Mscisławski, do Giełw Kowienki, do Kieydan Rzeczycki, do Dziwiałtowa Inflantski, do Szat, Brasławski, do Wilkomirza Wilkomirski temu kozakowi . . . fl.	16
Kozakowi do Warszawy posłanemu ostrzegając kupców o podpisaniu tacy et cum requisitione aby gotowali jako naysprzedzcy fanty, na strawę . . . fl.	10	Do Wierzbołowa Starodubowski do Rosien Żmuydzki, do Upity Upitski, temuż kozakowi . . . fl.	20
Posyłając do pana Thomasza Rudominy y do imści pana Zeronskiego do Wilna z inhibitją aby na priuatne assignacie nie brał pieniędzy z accisy Wilenskiej y żeby mi przysłał pieniędzy na płacenie prochów y pp. posłom wojskowym, dałem na strawę kozakowi posłanemu fl.	40	Do Wołkowyska Wołkowyski, do Słonima Słonimski, do Nowogrodka Nowogrodzki, do Minska Minski, temuż kozakowi na strawę fl.	20
Kozaka posyłając do króla imści do Krakowa z denutiacją wziętej fortece Brzeskiej, na strawę fl.	30	Kozakowi który przyniósł na miejsca różnych powiatów y wojewodztw uniwersały na prorogowanie przed seymem a. 1661 przypadającym seymikow powiatowych na strawę . . . fl.	10
Kozaka posyłając do imści pana Sliznia znosząc się aby Brzeska munitia nie brała uszczerbku, na strawę fl.	2	Posyłając kozaka do króla imści do Jarosławia z wiadomością strony fantów wojskom należących, dano na strawę . . . fl.	20
W conferenciach z imsc panem Bylinskim znosząc się różnych czasow o fortocy Brzeskiej na posłance wydatku czyni . . . fl.	16	Kozakowi który biegał za Brasław szukając imści pana oboznego W.X.Lit. z wojskiem, któremu o fantach zgotowaniu oznaymiłem y żeby po nie przysłano według woli Jego kr. imści na strawę dano fl.	30
Posyłając do imści pana wojewody Połockiego y do imści pana kasztelana Brzeskiego dla podpisu listu do króla imści y do pana Bylinskiego dwum posłancom fl.	7	Kozakowi posyłając do imści pana hetmana z oznaymieniem o wystawionych fantach do Kossowa, na strawę fl.	15
Posyłając do pana Antonowicza o prowadzeniu Moskwy znosząc się fl.	6	Posyłając kozaka do Jurborku do pana Monesa z listem króla imści upominalnym, aby pieniądze na furmanów naitętych pod te fanty przywoził, dałem na strawę fl.	15
Wyprawa uniwersałów do króla imści seymowych do wojewodztw y powiatów, także na miejsca assignowane do Brzescia Brzeski, do Kamienca Wilenski, do Kobrynia Mozyrski, do Bezdzieża Witebski, do Pinska Pinski, temu kozakowi na strawę fl.	10	Po commissiwy Słonimskiej an. 1659 na zieżdzie pp. urzędników skarbowych dla odbierania rachunków od retentowych od poborców y urzędów grodz-	

kich także dla expeditiey pa- na instigatora y dworzan pro forti executione decretow grodz- kich y Trybunału skarbowego ra-one różnych retent podat- kow Rzpłey salarium za zmie- szkaniem w Grodnie dano im- sci panu skarbnemu fl.	100	Na publicatią banity na pobor- cow, grody y retentorow wy- dał imsc pan Rossochacki . . fl.	100
Im. panu Kotłowi pisarzowi skar- bowemu fl.	100	Do im. pana hetmana W-o po- syłając z wiadomością o de- fectach in praesidio fortecy Grodzienskiej z listem im. pa- na Guttowskiego capitana Gro- dzienskiego y dodaniu prochow po dwakroc oznaymując, koza- kowi na strawe fl.	30
Im. panu Eydziatowiczowi pisa- rzowi fl.	100	Do obozu pod Mohilew posłane- mu znaszając się z im. pa- nem hetmanem o accise po- wiatow tych, w których ma- iętnosci imsci zostaia, miano- wicie w Słonimie y w Wołko- wysku fl.	40
Im. panu Rossochackiemu sę- dziemu grodzkiemu pisarzowi skarbowemu W. X. Lit. . . . fl.	100	Dla rozporządzenia accizy w Sło- nimskim powiecie posłanym na strawe fl.	30
Im. panu instigatorowi fl.	100	Posłanym z uniwersalami Jego kr. msci z conuocatiey an. 1660 w podatkach pozwolonych od powiatow Słonimskiego Wołkowyskiego y Nowogrodz- kiego fl.	15
Im. panu skarbnemu na strawę y furmana pod sprawy skar- bowe, ktore po commissiey Słonimskiej przed następują- cym Chowanskim z woyskiem Moskiewskim z Grodna do Brzescia, a ztamtąd pod Zamo- scie potym do Lublina y War- szawy uwiosł, tutając się z te- mi sprawami od nieprzyaciela po różnych miejscach przez niedziel dwanasie y więcey kładąc na tydzień viaticum po fl. 25 wyszło fl.	300	W sprawach skarbowych kilko- krotnym posłancom od imsci pana Kotła pisarza skarbowego do imsci pana administratora na strawe dano fl.	40
W sprawach skarbowych posy- łając po dwa kroc do imsci pana Rossochackiego sędziego Trockiego pisarza skarbowego kozakowi na strawę fl.	15	Feierwerkom dwum z Zamoyscia pod Brzesc do mozdzerzow zaciągnionym strawnych pie- niędzy y contentatiey dano . . fl.	110
Od publicowania uniwersalów krola imsci na prorogatią acci- sy y czopowego w powiecie Wilenskim Oszmianskim Bra- sławskim generałom trzem y posłanikom skarbowym na strawę fl.	25	Agentowi do Zamoyscia posłane- mu dla sposobienia matery o- gnistych, ktore są pod Grodno do imsci pana Bylinskiego oberszte- ra krola imsci oddane na strawe fl.	14
Na podanie mandatow do sądu krola imsci assessorskiego ro- żnym osobom o zatrzymanie accisy y czopowego dano iene- rałowi fl.	3	Furmanowi, ktore te materie z Zamoyscia pod Brzesc przy- prowadził zapłacono fl.	18
		Furmanowi, ktory z Uchan pod Brzesc mozdzerze przyprowa- dził y z pod Brzescia nazad do Uchan odwiosł na strawę fl.	12

Posyłać po prochy do Tykocina przywiezione z Brodnice z listami Jego kr. msci, aby ztamtąd wydano dla odwiezienia iasnie wielmożnemu imsci panu wojewodzie Wilenskiemu, które się miały być do dalszego ordinansu imsci pana hetmana w Słonimie złożyć, zaciągniono furmanow w Warszawie aby zaiachawszy do Tykocina te prochy wzięli dano im według umowy częśc pieniędzy fl.	297	towania szkoły żydowskiej w Kieydanach y w Rosieniach o niewydanie retent podatku Rzpłtey posłancowi fl.	16
Od wagi prochow w Tykocinie y chłopom co pomagali fl.	2	Na furmany pod prochy, ołowy y lonty posyłać z Jurborka do obozu y do Wilna różnemi czasy wyszło, fl.	394,15
Od przewozu z tymi prochami na Bugu y Narwi fl.	2	Czyni tego fl.	7975,15
Kozakowi co go posłano z Tykocina z wiadomością do mnie na Wołyn iako wiele prochow wydano, dano na strawę . . . fl.	15	Wyprawa fantow w roku 1661 na wojsko imsci pana hetmana wielkiego ad rationem zastug.	
Panu Kubiloiczowi ktoregom do wzięcia y odwiezienia tych prochow ordinował na strawę . . fl.	40	Od cetnarow 134 ^{1/2} po fl. 15 płacąc fury, przychodziło y zapłacono fl.	2017,15
Kozakowi ktoregom do imsci pana wojewody Wilenskiego posłał wywiadując się dokąd te miały bydz prowadzone prochy na strawę fl.	10	Na vict trzyniedzielny furmanom czekającym declaratiew od woyska, dokąd te fanty miały być prowadzone, dano fl.	306
A że po te prochy y ołow imsc pan hetman przysłał do Choroszcy tamże miano wydać według upewnienia y danego quitu p. Thomasza Siehienia starosty Choroszczanskiego, który ie sam do schowania odebrał.		Factorowi kupieckiemu niemcowi przy tych fantach do woyska iadącemu za niedziel 12 to iest, a 20 Marty ad 12 Junij płacąc po fl. 30 przychodziło y zapłacono fl.	330
Furmanom którzy proch, ołow, kule do dział z Jurborku do Birż prowadzili na wozach 27 po fl. 12 wydał fl.	324	Imsci panu Seraphinowiczowi zostawiającemu przez wszytek czas przy tych fantach y z nimi do woyska iadącemu dano na sustentę fl.	100
Na furmany co proch także ołow, lonty do obozu pod Bowsk, Nitawę y Guldyngę odwozili zapłacono fl.	407	Panu Karasiowi przystawowi do fantow w tez drogę do Miadziola dano na strawę fl.	50
Posyłać na Żmuydz w sprawie skarbowey także dla zapieczę-		Od wagi tych fantow pod Ratuszem w Warszawie y dragarzon: co około tey wagi robili fl.	9
		Furmanowi starszemu według zwyczaju zaciągu furmanskiego na hansa y za to co pomagał starać sie o furmany, dano . . fl.	6
		Pzewoznikom u Wisły dano od tych fantow fl.	7
		Temu co fanty w bunt y w fasy pakował za pracę dano . . fl.	15
		Na prouisią tey furmanki czyni wydatku fl.	2840,15

Wyprawa fantów do Kieydan na woysko imsci pa-
na hetmana polnego w roku 1661 ad rationem
zastug.

Od cetnarow 155 ¹ / ₂ po fl. 11 przy- chodzilo y zaplaco fl.	1710,15
Factorowi Kupieckiemu Niemcowi iadacemu przy tychze fantach do woyska, postapiono na ty- dzien po fl. 36 przychodzilo y zaplaco za niedziel szesc . . fl.	216
Panu Laudanskiemu przystawowi przy tychze fantach iadacemu do Kieydan na strawę podrozną fl.	40
Za przewoz u Wisly od wozow 9 tych fantow trzeba było dać od wozu po fl. 3 ustapiono po fl. 2 nie dano tedy ieno . . . fl.	9
Furmanowi starszemu co dopo- mogł starać sie o furmany także na hansa według zwyczaju fur- manskich zaciągow dano . . . fl.	6
Rotgisserowi od wagi y za pracą około fantow dano fl.	15
Dragarzow dziesięć dwa dni koło wagi tych fantow pracuiącym dano fl.	9,24
Furmanowi za przywiezienia wa- gi od rotgissera do zamku także z zamku nazad do rot- gissera z dragarzami około te- go pracuiącemi dano fl.	5,18
Czyni tego wydatku fl.	2011,27
Summa na wyprawę tych fantow do obu woysk czyni fl.	4852,12

Wyprawa Moskwy z fortece Brzeskiej za granice.

Za assecuracją ichm. pp. com-
missarzow od krola Imsci na
tractaty z Moskwą około ode-
brania fortecy Brzeskiej zesła-
nych ex ratione aby ten lud
nieprzyiacielski przesciem swo-
im do granice Moskiewskiej
zniszczonym kraiom panstw kro-
la Imsci niebył gravis, a to per
extorsionem żywnosci, ktorey

przy contractach swoich do- magał się za kopieyki Moskiew- skich miedzianych trzysta rubli, to iest każdą kopieykę po gro- szu dano z skarbu moneta polską y lithewską fl.	900
Te kopieyki w skarbie zostaią ktore według ceny Moskiew- skiej constant fl.	900
Za assecuracją tychze ichm pp. commissarzow krola Imsci ra- tione nie brania przez tychze lud Moskiewski w panstwach Jego kr. msci podwod dano onemu na mieysce podwod koni dwadziescia z sanmi z chomątami ze szlami y ze wszyt- kim narzędem ktory z pndzy Rzptey koszuie fl.	977,16
Czyni wyprawa tey Moskwy fl.	1877,16

Poszta Rzptey w Warszawie ordynowana.

Posztmagistrowi dla odbierania y dispositiey ordinansow krola Imsci w Warszawie residuią- cemu urodzonemu panu Stani- slawowi Dawidowi Ambroże- wiczowi iurgieltu na rok po fl. 600 pozwolonego, a na su- stentę uroczystą po fl. 1200 za dwie lecie a die prima Ju- nij an. 1659 ad diem primam Junij an. 1661 zaplaco . . . fl.	3600
Do rąk tegoż posztmagistra na zaciąg kozakow do poszty y na prouisią oney dano . . . fl.	4992,21
Z ktorey summy pan posztma- gister takie wydatki uczynił. Pierwszey poczcie z Warszawy na Jurbork do wielkiego xsię- stwa Lithewskiego. Na kozakow koni szesc, placąc piąciom po fl. 20 miesięczne- go salarium, a szostemu na kresie Warszawskim zostaią- cemu po fl. 25, a prima Ju-	

nij an. 1659 ad primam Febr. an. 1660 za cztery miesiące wydano fl.	975	siąc, począwszy a 21 9-bris an. 1660 ad 21 Decembris tegoż roku wydano fl.	210
Drugiey poszcie z Warszawy pod Borysow do ichm. pp. commissarzow na traktatach z Moskwą będących, tey poszty kozakow koni siedm płacąc czterem na kon po fl. 20. a trzem pobliszym Borysowa po fl. 25 na miesiąc, a 21 Martij an. 1660 ad 21 Junij anni eiusdem za trzy miesiące zapłacono fl.	465	Czwartey poszcie do imsci pana woiewody Ruskiego z rozkazania krola imsci pod Brahin y Czernieiw na koni 10, z nich na cztery dając po fl. 20, na trzech po fl. 25 item na drugich trzech po fl. 26, a 21 Decembris an. 1660 ad 21 Febr. anni praesentis 1661 dano fl.	466
Teyże poszty commissarskiey siedmiu kozakom, a 21 Junij an. 1660 ad 21 Julij ratione drogosci victualium na wiosnę iako ratione tego że jedni od Moskwy, a drudzy od swoich z prouisiey na sustentę sobie daney obrani byli wydano . . fl.	190	Zprowadzając posztę za listem imsci pana Kotowicza pisarza W. X. Lit. z pod Czernieiowa od imsci pana woiewody Ruskiego za ieden tydzien borgowey służby dano kozakom . . fl.	35
Teyże poszty commissarskiey na siedm koni, a 21 Julij ad 21 augusti an. 1660 płacąc czterem na miesiąc po fl. 20, a trzem po fl. 25 za miesiąc wydano fl.	155	Piątey poszcie collateralu z Warszawy do skarbu.	
Teyże poszty szesci kozakom, trzem po fl. 20, a drugim trzem po fl. 15 płacąc na kon a 21 augusti ad 21 Septembris za miesiąc ieden wydano fl.	135	Na kozakow koni dwa płacąc iednemu na kon po fl. 25, a drugiemu po fl. 20, a 1-ma apr. ad primam Junij w tymże roku dano za dwa miesiące fl.	90
Trzeciey poczcie woyskowej z Warszawy do obozu.		Teyże poszty kozakom dwom a 1-ma Junij an. 1660 ad primam nowembris za pięć miesięcy dano fl.	225
Na kozakow koni 11 z nich iednemu przy obozie zostawiającemu po fl. 30, czterem po fl. 25, a szesciom po fl. 20 płacąc na miesiąc, a 21 Septembris an. 1660 ad 21 novembris za dwa miesiące zapłacono fl.	500	Zwodząc posztę collateralalem z kresow pod czas powietrza dano kozakom za dni siedm co nadto służyli fl.	12
Item teyże poszty obozowey kozakow koni 6 płacąc czterem po fl. 25 iednemu po fl. 30, a czterem po fl. 20 na mie-		Extraordinarijne wydatki na potrzeby Rzpzey przy poszcie.	
		Za wolą imsci pana canclerza y ichm. pp. senatorow kilka razy do Gdanska (gdy tam krol imsc w 1660 residować raczył) z listami sessiey Drogi-czynskiey po odeysciu poszty Gdanskiey extra ordinarium posylając także kilka razy listy Jego kr. msci ze Gdanska przyniesione do Drohiczyzna	

expediując wtaż u imsci pana oboznego W. X. Lit. listy na też sessią do Drohiczyzna odsyłać, iako y inne extra ordinaryne publiczne, a 1-ma Junij an. 1659 ad ultimam Julij an. 1660 wydano fl. 313,21		Item msca Julij d. 9 in an. praesenti 1661 po odeysciu poszty Krakowskiej expediując umysłnego Kozaka z listami od imsci pana wojewody Ruskiego do krola imsci w Kielcach residującego dano fl. 18	
Extraordinarine potrzeby posztowe, a prima aug. an. 1660, ad 1-mam May 1661.		W roku terazniejszym 1661 d. 9 Febr. expediując extra ordinarium z listami od imsci pana canclerza do krola imsci do Kielec dano fl. 15	
Szlicowi posztarzowi za konia na posztowej usłudze utopionego nagrody dano fl. 30		Wyprawuiąc in eodem an. dnia 19 Februarij z listami ode dworu do imsci pana kanclerza extra ordinario do Wilkowiszek dano fl. 15	
Posyłać do drugiego kresu od Warszawy do poszty w pogon z listami Jego kr. msci y imsci pana canclerza do obozu ordinowanemi dano extra ordinario fl. 9		Kozakowi do imsci pana wojewody Ruskiego z Ukrainy do krola imsci z listami do Warszawy poslanemu dano contentatiew fl. 3	
Tegoż dnia z listami Jego kr. msci y imsci pana canclerza do drugiego obozu Żmuydzkiego ordinowanemi po odeysciu poszty dano extra ordinario . . fl. 15		Kozakom na koni 3 na poczcie Jurborskiej będącym, a die 1-ma May ad diem 1-mam Junij an. praesentis 1661 za miesiąc ieden płacąc iednemn kozakowi w Warszawie zostawiającemu na miesiąc po fl. 25 a dwum po fl. 20 zapłacił . . fl. 65	
Poslanemu dla sporządzenia poszty obozowej pod Szklów gdy kozakow w Warszawie dla powietrza dostać nie można wydano fl. 15		Czyni wydatku na poszty od seymu an. 1659 do ninieyszego anni 1661 summą fl. 4992,21	
Wyprawuiąc dnia 14 9-bris in an. 1660 extra ordinarium dla dowiedzenia się o retardatiew posztowej dano fl. 6		Summą na poszty Warszawskie expensy czyni fl. 8592,21	
Dnia 19 9-bris w tymże roku posztarzowi od imsci pana wojewody Ruskiego na strawę dano fl. 6		Poszta Rzptey w Jurborku pod commendą pana Monesa sekretarza krola imsci będąca.	
W roku 1660, msca 10 bra 17 dnia wyprawuiąc extra ordinarium z listami od imsci pana wojewody Ruskiego do Jego kr. msci na ten czas w Krakowie residującego, po odeysciu poszty Krakowskiej musiano dać pro viatico in defectu pod czas powietrza ludzi do tego sposobnych fl. 24		Wydatek na te poszte.	
		Na poszte z Jurborku do obozu a die 21 Junij an. 1659 ad diem 21 Junij an. 1660 za miesiąc 12 po fl. 60 na 3 koni wydał fl. 740	
		Na poszte z Jurborku z roskańią Jego kr. msci do Birż	

y do Krolewca pod czas traktatow z Szwedami, a die 23 Junij an. 1659 ad 23 Febr. an. 1660 wydano	fl. 341,15	za assignacją krola imsci zapłacono	fl. 1526,22
Na poszte Warszawską z Jurborku a die 22 Jan. an. 1660, a 1-mam Julij eiusdem wyszło fl.	433	Czyni tego	fl. 1526,22
Na poszte z Grodna do imsci pana woiewody Smolenskigo do Jableczney wydano	fl. 137,22,9	Summa na poszte W. X. Lit. wydanych	fl. 13864,17
Na poszte extra ordinarijną rossyłając listy od krola Imsci do imsci pana oboznego y ordinanse, także uniwersaly do powiatow y posztmagistrom Krolewieckim y Gdanskim wydał	fl. 389,27	Sallaria na Trybunale Skarbowym anni 1659 Ichm. pp. deputatom.	
Na poszte Warszawską a die 1 Julij an. 1660 ad ultimam Maj an. 1661 na trzech kozakow przez 11 miesięcy dając na miesiãc po fl. 60 wyszło	fl. 660	Jasnie wielmożnemu imsci panu staroscie Zmoydzkiemu	fl. 250
Na poszte z Jurborku do Wilna a die 21 Junij an. 1660 ad 21 May, na 3 kozakow przez 11 miesięcy dając na miesiãc po fl. 60 wydał	fl. 660	Jasnie wielmożnemu im. panu woiewodzie Smolenskiemu	fl. 250
Na poszte Kurlandską do ichm. pp. commissarzow a die 28 aug. an. 1660, ad 15 Febr. an. 1661 rożnemi czasy wydał fl.	168	Jasnie wielmożnemu im. panu woiewodzie Brzeskiemu	fl. 250
Na poszte obozową do imsci pana oboznego do Brasławia a die 15 Febr. an. 1661 ad 15 Maj eiusdem na koni № 2 po fl. 40 na miesiãc wydał przez trzy miesiãce	fl. 120	Jasnie wielmożnemu imsci panu podkanclerzemu	fl. 250
Na extra ordinarijną poszte tak do imsci pana oboznego iako rossyłając uniwersaly do powiatow, a die 15 Julij an. 1660 ad 1-mam Maj an. 1661 wyszło	fl. 93	Jasnie wielmożnemu im. panu marszałkowi W. W. X. Lit.	fl. 250
Czyni wydatku na poszte Jurborską	fl. 3745,4,9	Wielmożnemu im. panu Brzostowskiemu refferendarzowi	fl. 250
Ratione sumptu dawney poszty panu Fredianowi Morikoniemu		W Bodze przewielebnemu imsci xiędzu Judyckiemu pisarzowi W. X. Lit.	fl. 250
		Im. panu Abramowiczowi staroscie Starodubowskiemu	fl. 250
		Im. panu Zienowiczowi marszałkowi Oszmianskiemu	fl. 250
		Im. panu Olszewskiemu podsędkowi Lidzkiemu	fl. 250
		Im. panu Siesickiemu podstolemu Wilkomirskiemu	fl. 250
		Im. panu Rosochackiemu pisarzowi skarbowemu	fl. 250
		Im. panu Alexandrowi podsędkowi Grodzienskiemu	fl. 250
		Im. panu Sycinskiemu podstolemu Upitskiemu	fl. 250
		Im. panu Rybinskiemu podsędkowi Zmoydzkiemu	fl. 250
		Im. panu podkomorzemu Połockiemu	fl. 250
		Im. panu Ciechanowieckiemu staroscie Mscisławskiemu	fl. 250
		Im. panu Chrapowickiemu chorążemu Smolenskiemu	fl. 250
		Im. panu Zdanowiczowi	fl. 250

Imsci panu Woynie woyskiemu Witebskiemu fl.	250
Imsci panu Kandzierzawskiemu sędziemu ziemskiemu Słonimskiemu fl.	250
Im. panu Młockiemu staroscie Tłumackiemu fl.	250
Im. panu Wołotkiewiczowi horodniczemu Minskiemu fl.	250
Im. panu Tworowskiemu podstolemu Orszanskiemu fl.	250
Im. panu Wołotkiewiczowi sędziemu ziemskiemu Pinskiemu . . fl.	250
Im. panu Obrynskiemu podkomorzemu Nowogrodzkiemu . . fl.	250
Temuż imsci iako pisarzowi na Trybunale Skarbowym y na podpiska fl.	375
Im. panu Lenkiewiczowi podsęd-kowi Mozyrskiemu fl.	250
Czyni sallary danych na ichm. pp. deputatow fl.	7375

Sallaria skarbowe.

Imsci pana Skarbnemu fl.	250
Temuż od raty podymnych № 6 anni 1659 fl.	200
Im. panu Kotłowi pisarzowi skarbowemu fl.	250
Temuż od raty podymnych № 6 fl.	200
Jegomsci panu Eydziatowiczowi pisarzowi skarbowemu fl.	250
Temuż od raty podymnych № 6 fl.	200
Im. panu Rosochackiemu pisarzowi skarbowemu fl.	250
Temuż od raty podymnych № 6 fl.	200
Imsci panu Ordzie instigatorowi fl.	250
Im. panu Skorobohatemu, który rachunki sporządzał fl.	200
Im. panu Pollewiczowi który rachunki sporządzał fl.	150
Panu Kurowiczowi vice instiga-torowi fl.	260
Panu Saulewiczowi słudze skar-bowemu fl.	100
Panu Tołokonskiemu słudze skar-bowemu fl.	100

Generalom dwom fl.	80
Czyni na sallaria skarbowe na Trybunale fl.	2940
Sa'aria skarbowe na commissij w Słonimie w roku 1659.	
Jasnie wielmożnemu imsci panu wojewodzie Smolenskiemu ad-ministratorowi skarbu W.X.Lit. fl.	1000
Imsci panu Kotłowi pisarzowi skarbowemu fl.	500
Imsci panu Rosochackiemu pi-sarzowi skarbowemu fl.	500
Imsci panu Skorobohatemu . . . fl.	200
Imsci panu Pollewiczowi od ra-chunkow sporządzenia y przy-mowania dokumentow fl.	300
Paņu Tołokonskiemu fl.	100
Czyni na sallarią skarbowe na commissiey w Słonimie . . fl.	2600

Sallaris na conuocatiey Warszawskiej anni 1660.

Imsci panu skarbnemu W.X.Lit. fl.	500
Imsci panu Rosochackiemu pi-sarzowi skarbowemu fl.	500
Imsci panu Eydziatowiczowi pi-sarzowi skarbowemu fl.	500
Czyni na conuocatiy danych . . fl.	1500
Salaria imsci pana administratora skarbu W.X.Lit. na seymie teraznieyszym, anni 1661.	
Salarium na podymne anni 1659 fl.	1000
Salarium na czopowe anni 1659 fl.	1000
Salarium na cło nowopodwyszone anni 1659 fl.	1000
Salarium od quarty za lat dwie fl.	2000
Salarium od cła auctio subsi-diorum fl.	1000
Salarium na accyze anni 1659 . fl.	1000
Salarium accyzy prorogowaney na conuocaty anni 1660 . . . fl.	1000
Salarium czopowego prorogowa-nego na teyże conuocatiy an-ni 1660 fl.	1000
Czyni sallariy imsci pana pod-skarbnego fl.	9000

Salaria zwyczajne skarbowe na seymie nieniey-
szym anni 1661.

Imsci panu sędziemu ziemskie- mu Trockiemu pisarzowi skar- bowemu fl.	500
Jegomsci panu skarbnemu W. X. Lit. fl.	500
Temuż ratione residentey w Warszawie przy wydaniu na woyska krola imsci fantow na sustentacją fl.	500
Imsci panu Kottłowi, pisarzowi skarbowemu fl.	500
Imsci panu Eydziatowiczowi, pi- sarzowi skarbowemu fl.	500
Imsci panu instigatorowi fl.	500
Imsci panu Pollewiczowi fl.	500
Panu Saulewiczowi słudze skar- bowemu fl.	150
Pisarzom, ktorzy lidzbę terazniey- szą pisali fl.	200
Czyni tego fl.	3550
Summa summarum wszytkich ros- chodow czyni fl. 1064762,28,6 ¹ / ₈	
Ex productis registrami przyby- ło y quitami producowanemi fl. 1652,14	
Summa summarum czyni roscho- dowey summy wszytkiey, <i>Mili- on szescdziesiąt szesc tysięcy cztyrysta piętnascie, groszy dwa- nascie, pieniędzy szesc y szosta- czek pieniędzy 1066415,12,6,6¹/₈</i>	
Comparuiąc perceptę z distributą zostaie w skarbie Rzptej goto- wych pndzy summą fl. 6857,18,7.	

Roku 1661 d. 8 Junij na Seymie Wal-
nym Szescniedzielnym w Warszawie. My
deputaci tak z Senatu iako y z Koła Po-
selskiego W. X. Lit., na sluchanie liczby
iasnie wielmożnego imsci pana Adama

Macieia Sakowicza wojewody Smolenskie-
go, administratora skarbu W.X.Lit. wysa-
dzeni, te wszytkie distributa z quitami y
authenticznemi probatiami dostatecznie zue-
rificowawszy in vim attestationis rękami
naszemi podpisuiemy:

Jerzy Białozor Biskup Smolenski,
Siewierski, Czernihowski komisarz do
liczby mp.

Alexander Hilary Połubinski pisarz
polny W.X.Lit. pułkownik Jego kr. msci
comissarz do liczby z izby poselskiej mp.

Hieronim Kryspin Kirszenstein, kuch-
mistrz W. X. Lit. mp.

Piotr Galinski, starosta Orszanski,
Alexander Wiażewicz, chorąży W^o

Minskiego.

Znt na Ryszkach Ryszkowski P. B.,

Jan Stanisław Szukszta, sędzia grodzki.
Kowienski, deputat z izby poselskiej do
rachunkow skarbowych mp.

M. Stephan Pac wojewoda Trocki de-
putat z senatu do liczby skarbowey.

Stanisław Massalski podkomorzy Gro-
dzienski.

Stanisław Albrycht Zenowicz, podko-
morzy Oszmianski.

Jan Chrapowicki, podkomorzy woie-
wodztwa . . . linskiego, deputat do ra-
chunkow skarbowych z izby poselskiej, mp.

Jan Kiersnowski, sędzia ziemski Nowo-
grodzki, starosta Dzievieniski mp.,

Ta liczba w kole poselskim przez
ichm. panow deputatow tak z senatu, iako
y z koła poselskiego liquidowana y reffe-
rowana bez żadney contradictey na sey-
mie iest przyjęta, na co in vim quitationis
imieniem koła poselskiego podpisuię Mi-
chał Kzmrz Xze Radziwił marszałek
koła poselskiego.

УКАЗАТЕЛЬ ЛИЧНЫХЪ ИМЕНЪ.

А.

- Абрамовичъ Андрей, 227, поручикъ 242, 246, Стародубов. староста 516, 520, 521, 539.
 — Ицка, еврей, угриницкій и бережицкій аренда-торъ, 1.
 — Станиславъ, 509, поручикъ 519, 530.
 Августъ I й, король польскій, 223.
 Августиновичъ Самуиль, 309.
 Адамковичъ Михайль, панъ, 63.
 — Теодоръ, 227.
 Адамовичъ Стефанъ, панъ 270.
 Адернасъ, маіоръ, 530.
 Александровичъ Константинъ, гроднен. зем. судья, 171, 498.
 — Станиславъ, панъ 68, 309, 453.
 — Юрій, 434.
 — Янъ, 434.
 — ротмистръ, 515.
 Алексѣй Михайловичъ, «всѣя Великія и Малыя и Бѣлыя Россію самодержецъ, Царь, Государь и великій князь» 92, 101, 102, 110, 111, 203—4, 227—8, 233, царь московскій 263, 348.
 Амброжевичъ Казимиръ, панъ 245.
 — Станиславъ, Давидъ, урожден. панъ 536, 523.
 Амбрухъ Іоакимъ, сержантъ, 19.
 — Янъ Людольфъ, капитанъ, 19.
 Ананичъ Матвѣй, тивунъ, 264.
 Андреевичъ Игнатій, могилев. райца, 48.
 — Федоръ, могилев. мѣщ. 93.
 Анибаль Геронимъ, 309.

- Анкудовскія Софья Янова Жабчанка, 139.
 Анкудовскій Янъ, генераль (воз.) пин. пов., 4, 5, 25, 26; 68, 71, 157, 164, 185.
 Антоній, игумень могилев. муж. монастыря, при братской церкви, 324.
 Антоновичъ, ротмистръ 517, 533.
 Анфоровичъ Владиславъ, Смолен. чашникъ. 378, 413—4.
 Анцюцичъ Созонъ, 228.
 Армосъ Северинъ, хоружій, 19.
 Артуша, вдова, 417.
 Ассановичъ Леонъ, 515.

Б.

- Бавуша Грицко, дубровицкій войтъ, 253.
 Базаревскій, 402.
 Байковскій Павелъ Станиславъ, подстолій и подстароста Мстиславскаго воевод., 222, 391, 394, 433, 439.
 Баяновскій Петръ, 184.
 — Самуиль, королев. двориницъ, 28.
 Бакуновичъ Ониско, 228.
 Бакуржинскій Павелъ, 109.
 Банковскій Янъ, королев. секретарь, 134.
 Барановичъ Константинъ, 505.
 Барановскій 369, Адамъ, изъ Гудянь, 451.
 — Давидъ, 521.
 — Мустафа 515.
 — Николай, ротмистръ, 518.
 — Янъ, 439.
 Барковскій Павелъ Станиславъ, мстислав. подстолій, 133.
 Бартошевичъ Дорота Кулаковна, Миколаев, въ 1-мъ бр. Мартіанова Горская, 295, 296.

— Янъ, тавроговскій бояринъ, 86.
 Барциховскій Стефанъ, шляхтичъ, 368.
 Барщевскій, 385.
 Бахъ Самуиль, 21.
 Безводицкая Дорота Теофила Свирщевская, зем. 277.
 — Овдогья Волюжанка Матеевал, зем., 317.
 Безводицкій Александръ Матвеевичъ, 317.
 — Мартинъ Николаевичъ, зем. 277.
 — Матей, 317.
 — Петръ Матеевичъ, 317.
 Безносковичъ Евтухъ, городецкій мѣщанинъ, 379, 380.
 Белинкъ Эрнестъ, поручикъ, 19.
 Бенецкій Станиславъ, 148.
 — Юрій Михайль, вилен. кустошъ, регентъ большей канцелярїи В. Кн. Л-го, королев. секретарь, 214.
 Беляшевичъ Якубъ, жидъ мѣстечка Городни, 379.
 Бережнецкій Захарїяшъ, могилев. мѣстекскій писарь, 48, 86, 93.
 Бережневичъ Янъ, 501.
 Бернатовичъ Рафаль, 487.
 Берсотый, майоръ, 521.
 Билинскій, панъ 532.
 Билькевичъ Мартинъ, слуга, 330.
 Бируля Петръ, 64.
 Бируля—Желяскій Юрій, 64.
 Біяль, зем. туров. волости, 154.
 Блинструбъ Янъ, 503.
 Блусъ Владиславъ, 458.
 Блусюонецъ Петръ, бояринъ, 271.
 Блядзевичъ Янъ, 370.
 Бляшковскій Николай, ксендзъ, 442, 443.
 Бобрискъ, 277.
 Бобровецкій, брест. судья, 116.
 Бобровичъ Александръ, панъ 299—300.
 Бобровицкій, брест. зем. судья, 477, 478, 511, Станиславъ 527, 522, 529.
 Бобръ Казимиръ, ротмистръ, 218, 219.
 Бобурчанка, 197.
 Богдановичъ, панъ 262, Шимонъ. королев. дворянинъ 332, 333.
 Богомолецъ Дмитръ Андреевъ, 64, 390.
 — Янъ, 309.
 Богунъ Фридрихъ, оберштеръ, 523.
 Богуславскій Фелиціанъ, ротмистръ. 208, 263, 513.
 Богуславъ Матвѣй, панъ 520.
 Богуцкій, полковникъ, 239, 240, майоръ 516.
 Богушевичъ Константанъ, оршав. ловчій, 85, 302.
 — Станиславъ, 227, 515.
 Богушевскій Вацлавъ, 325.
 Бодюшекъ Степанъ, 230.
 Божковичъ Карпъ, могилев. мѣщ. 54.
 Бокунъ оберштеръ, 529.
 Больтъ, оберштеръ-лейтенантъ, 518.
 Бона, королева польская, 161.
 Бонелли Яковъ, майоръ 523.
 Бонекскій Вавринецъ, 28.
 Бондзинскій, 248.
 Боничъ Оедоръ, панъ 63.

Бончалъскій Мартинъ, 258, 259.
 Боратынскій, мослов. воевода, 342, 347, Титусъ Любск., королев. секр. 507.
 Борейша Григорій, рѣчнц. грод. писарь, 85.
 Борисовичъ Велецкей, дворный пастухъ 253, 259.
 Борновскій, панъ, 239, Стефанъ 431.
 Боровскій, 325, 478.
 Боркъ Юрій, панъ 404.
 Бортиновскій Стефанъ, панъ 240.
 — Янъ, панъ 240.
 Боруховскій Михайль, 369, 370.
 Ботвина Анна Шошанская, зем. 280.
 — Аполонія Юрьева Путятина, зем. 280.
 — Богданъ, 339.
 — Гелена, Олешкевичовна, 339.
 — Данило, царскій капитанъ, 105.
 — Иванъ, 339.
 — Геронимъ, 339.
 — Катерина Ивановна Корсакова, 280.
 — Геронимъ, 280.
 — Лукашъ, зем. 279—280, 281.
 — (Ботвинко) Самуль, 309.
 — Софія Геронимова Пвицкая, зем. 280.
 — Теодорова Романова Кругликова 280.
 — Яковъ, зем. 280.
 — Янъ, 434.
 Бочко Романъ, кричевскій войтъ, 328, 330.
 Бочковичъ Александръ Григорьевичъ, 314.
 — Габріель Григоровичъ, кричев. мѣщ. 314.
 — Устинья Савиновичовна, кричев. мѣщ., 314.
 Бранановичъ Станиславъ, 434.
 Бранденбургскіе князья, 104.
 Бранецкій Вѣлоцкій Криштофъ, витеб. грод. писарь, 64.
 Браскій, панъ 519.
 Братковскіи Владиславъ, 530.
 Брезцигъ Кригецъ, 36.
 Бремеръ-де, Эгидіушъ, баронъ 513.
 Брескій Самуль, 119, Самуель Андрей, чашникъ пин. пов. 215, 358, 373.
 Брожина Янъ, 504.
 Брозовскій Максимиліанъ, берестейскій воевода, глумачкій староста 97, 98, 512, 524, 526.
 — Юрій, 503.
 Броницкій, 138, Мартинъ, слуга 188, 192.
 Бростовскій Кипріанъ Павель, референдаръ и писарь В. Кн. Л-го, 94—5, 124, 209, 211, 213, 217, 322, 497, 500, 505, 526, 527, 539.
 — Эммануиль, 523.
 — Юрій, 385.
 — Брестскій воевода, 512.
 Бруканскій Стефанъ, слоним. зем. подсудокъ, 319, скарбный В. Кн. Л-го 467.
 Бугаенко Янъ, полковникъ на пасахъ бѣлорусскихъ, 394 подполковникъ, кричевскій скарбникъ 426.
 Будогоская Ганна Ботвиницкая Юревал, зем. 277, 278.
 — Осодора Путятинка Русиновская, 305.

Будоговскій Александръ 306.
 — Андрей Григорьевичъ, 305.
 — Геронимъ, 306.
 — Григорій Григорьевичъ, 305.
 — Самуель, зем. 305—6.
 — Юрій, зем. 277—8, 305.
Букиновскій, панъ 517.
Булганъ Александръ, 491.
 — Константинъ, 491.
 — Янъ, 489.
Бувевъ Николай, 63.
 — Оома, панъ 63.
Бувицкій Самуиль, 246.
Бузинъ Михалко, могилев. мѣщ. 48.
Буйвидъ, 511.
Буйминъ Андрей, долгинов. мѣщ., 151.
 — Павелъ, долгинов. мѣщ., 151.
 — Стефанъ шляхтичъ 181.
 — Янъ, шляхтичъ, 181.
Буковичъ Войтехъ, 434.
Буконтъ Казимиръ, 452, 498.
Букреюнекъ Павелъ, 228.
Булганъ Александръ, 187, 494, 495.
 — Евстафій, 187.
 — Константинъ, 469, 470.
 — Юрій, 470.
 — Янъ, скабр. 187, 490, 492, 494, 495.
Буракевичъ Якубъ, 434.
Бурый Григоръ, 288.
 — Криштофъ, 85.
 — Михаилъ Янъ, 385.
Бутлеръ, коронный подкоморій, 499.
Бутримовичъ Захарій Довнарловичъ, зем. 286—7.
Бутринскій Андрей, 434.
Бухлицкіе стрѣльцы, 148.
Буховецкій, гроднен. маршалокъ, ротмистръ 517, 520, 522.
Буцеля Янъ, 40.
Буцко Александръ, 225.
 — Василій, 225.
 — Лукашъ, 225.
Бучинскій Яковъ, 498.
Бушновская Барбара Кривоносозна 287.
Бушновскій Александръ, ротмистръ 214, 218, 249, Ал.
 Константинъ, ротмистръ, подчашій и грод. судья
 пин. пов., 369.
 — Янъ, 434, 497.
Быновскій Александръ, 487.
 — Павелъ, 488.
 — Янъ, 527.
Быковский—Збишекъ Станиславъ, 246, 413, 414—7.
Билинскій, панъ 533.
Быстромъ Криштофъ, хоружій, 19.
 — Юрій, хоружій, 19.
Быховецъ Янъ, трок. стольникъ, ротмистръ, 20, 21, 197.
Бычки, паны 326.
Бычковская Аксинія Кривоносозна, Лукашева 287.
Бѣганскій Янъ Казимиръ, 445.

Бѣлевичъ Кароль Янъ, жмуд. подстолій, 463.
 — Михаилъ, ковен. чапникъ 464.
 — Стефанъ, 461.
 — Ярославъ, 461.
Бѣлецкій Казимиръ, 517.
 — Криштофъ, витеб. грод. писарь, 195, 413, Бѣлиц-
 кій 435.
Бѣликовичъ Казимірова, 495.
Бѣлинскій Францишекъ, оберштерлейтнантъ, 523.
Бѣлоберезскій Николай, 74.
Бѣлосоръ Казимиръ, 459, 517.
 — Криштофъ, упит. подстолій, 530.
 — Марціанъ, епископъ пинскій и туровскій, 378,
 Мартинъ 380—6, 387, 396—7, бискупъ смолен-
 скій 444, 467, 475, 451, 458, 462.
 — Юрій, бискупъ Смоленскій, 508, 521, 527, 541.
 — вилкомпр. зем. судья, 483.
Бѣлокорець Овхимъ, могилев. мѣщ., 55.
 — Парфень, могил. мѣщ. 55.
Бѣльскій Янъ, шляхтичъ, 416.
Бѣльчецкій Янъ Станиславъ, 309.
Бѣльчиць Якубъ Агроновичъ, еврей г. Пинска, 74—6.
Бѣлякъ Мустафа, 384.
Бѣляцкій Андрей Орофиничъ, 306.
 — Геліяшъ Адамовичъ, 306.
Бѣшно Васько, хомскій мѣщ. 414.
Бялковскій Геденъ, 500.
 — Геронимъ, 462—3.
Бялоновичъ Станиславъ, 434.
Бялыницкій Вирюля Габріель, 309.

В.

Важинскій, 463, Войтехъ, тивунъ Малахъ Дырванъ 501.
Валаховскій Иванъ, зем. мстислав. воеводства, 405.
 — Михаилъ, 406.
Валюжиничъ Александръ Пароеновичъ, 223.
 — Герасимъ Пароеновичъ, 223.
 — Іоаннъ («Іоанъ») Мстиславскій братскій священ-
 никъ, 311, 312, добровольскій священникъ 327.
 — Казимиръ, 283.
 — Петръ, «презвитеръ церкви братское Успеніе Пре-
 святое Богородицы», 311—313.
 — (Валужиничъ) Полонія Кривоносозна, 287.
Вандаловскій Войтехъ, 225.
Василевичъ Дацко, полковникъ 346.
 — Марко, борисовскій мѣщанинъ, 26.
 — Оедоръ, могил. мѣщ. лавникъ, 58, 59.
Василевскій Андрей, урожденный, 421, 422.
 — Моисей, 63.
 — Янъ, 227.
 — Оедоръ, слуцкій архимандритъ, 467.
Васненскій Пляцидъ, ксендзъ, «законникъ закону Святого
 Бенедикта» 234.
Велингъ Вильгельмъ Янъ, капитанъ 244.
Величко Александръ, стародубов. подстолій 516, 529.
 — Катерина Вашкевичовна, 421.

— Самуилъ, 246.
 — Янъ, ошмян. ловчий, 421.
Величковичъ Степанъ, нобельскій мѣщанинъ, 5.
Венгринъ Янушъ, 434.
Венжинъ Брониславъ, 246.
Венцовичъ Казимиръ, панъ, 522.
Вербовская Софія Бесекирская, 271—2.
Вербовскій Гаврилъ, 498.
 — Даниель Хоминичъ, 306.
 — Янъ, панъ 271—2.
Веремейчикъ, слуга 331.
Верещако Павелъ 309.
Вершицкий Стефанъ, 434.
Вецилинскій, ксендзъ, вилен. официалъ, 444.
Вечеславовскій Максимъ, измѣнникъ. сдавшій виленскій замокъ полякамъ 216.
Вешицкий, 138.
Вигантъ Янъ, маіоръ 521.
Вигура Александръ, 303.
 — Барбара Засовна, Геліяшова 291.
 — Илья Семеновичъ, зем. 276, Гельяшъ 291.
 — Прокопъ Кузьминичъ, зем. 276.
 — Янъ, 297, 305.
Видавскій Василій Войтехъ, 246.
Вильканецъ, панъ, 256, Ярошъ зем. лнд. пов., 255, 256.
Вильчкова Сарѣжанка, трок. каштелянова 467.
Вильчновскій Сигизмундъ, 113, 119.
Винарскій, 512.
Винкъ Криштофъ, слуц. докторъ, 81.
Висковскій Григорій, 225, Вишковскій изъ Малайтчъ 496.
 — Яковъ, лидскій чашникъ, 447.
Вислоухъ Лукашъ, 119.
Висогирдъ Михаилъ, 309, ковен. грод. писарь 456.
Витановскій, 499.
Витунскій, панъ 133, 211, Казимиръ, обыватель пин. пов., 218, 369, 370.
Вихоровскій, панъ, 148.
Вишневецкій, князь, 79.
Вишневскій Владиславъ, 142.
 — Войтехъ, 370.
 — Иеремія, 325.
 — Казимиръ, 119, 155.
Владиславъ IV король, польскій 63 285, 435, 433.
Владычневичъ Теодорова, 511.
Влодекъ Александръ, капитанъ, 135.
Влоховичъ, 391.
Водерацкий, панъ 517.
Войдевичъ Яковъ Казимиръ, 530.
Водзгирь—Поклонская Марина Ширмянка 177.
 — Петръ, пин. грод. писарь 40, 177, 178, 236.
Воеводскій Якубъ Станиславъ, смолен. каноникъ. Вѣльскій пробошъ, 28.
 — Янъ, смолен. зем. судья, 27, 436.
Воейновъ Михайло Петровичъ, могилев. воевода, 61.
Воецкий Криштофъ, 246.
Война Александръ, витеб. войскій, 390, 516, брест. «губернаторъ» 524 539.

— Базилій, 119, 358.
 — Владиславъ Казимиръ, подстароста пинскій, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 22, 23, 24, 30, 32, 33, 36, 38, 40, 42, 43, 44, 45, 46, 67, 69, 70, 72, 73, 74, 76, 89, 90, 94, 98, 102, 105, 106, 107, 108, 109, 111, 113, 116, 117, 118, 120, 131, гирждовскій староста 163, пин. зем. писарь 167, скарб. поборца 478--9.
 — Казимиръ, пин. зем. писарь, 40, 96, 113, 119, 193, 215, 242, 258, 259, 358, 479.
 — Матвей, 502.
 — Настасія Ордянка Казимірова, пин. зем. писарева, 166.
Война—Оранскій, Пахомій пин. и туров. епископъ, козюторъ метрополіи Кіевской, 31.
 — Сильвестръ, 446.
Войниловичъ Андрей, панъ 63.
Войновскій Стефанъ, 225.
Войнятъ Александръ, подкоморій, 464, 522.
Войцеховичскій Александръ, 522.
Волковая Реина-Засовна, въ 1-мъ бр. Куровичова 290.
Волковицкій Николай, ротмистръ, 246.
Волкъ Владиславъ, поручникъ, 517, 519.
 — Геліяшъ, 29.
 — Кароль, 519.
 — Ставиславъ, 451.
Волкъ—Ланевскій Станиславъ, 196, 227.
Воловичъ Александръ, изъ Ясудова 454, 455, вилен. хоружій 493, 504, вилен. воевода 515.
 — Владиславъ, воевода витеб., 184, 219—220, 261, 510, 527.
 — Кристина Чапская. Николаева, зем. Браслав. повѣта 266.
 — Криштофъ Казимиръ, Слоним. зем. писарь, 319, 321⁴ скарб. поборца 470.
 — Николай, зем. 266, 451.
 — Томашъ, 453.
 — Янъ, 119.
 — стольникъ вел. кн. Л-го, 522.
Володовичъ Казимиръ, мни. городничій и подстароста, 84, 323, Мартинъ Каз. 384, 390, 393.
 — Криштофъ, Новгород. воевода, 167, 202. Волоткевичъ 527.
 — Мартинъ, зем. 195, 196, 197, Мар. Казимиръ, мни. городничій и подстароста 426, 427, 428, 429, 430, 431, 514, Марціанъ 529.
 — Оршуля Паилонская, зем. 195.
 — Теодоръ, войскій и грод. судья Мин. воеводства 228, 229, 231, зем. судья 480, пин. грод. судья 540.
Волошанинъ, 471, 473.
Волошинъ Василь, сотникъ, 185.
Волуцкій Доминикъ, Слуцкій подстароста 66, 81, 83.
Волчаская Евдокія Евпатсевичовна Чудовская, 339.
Волчаскій Григорій, 339.
 — Иосифъ Кричевскій протопопъ, 339.
 — Стефанъ, «велебный госиодинъ отецъ», 339.
 — Янъ, 339.

- Волчень Криштофъ, зем. 293—4, 309.
 — Янъ, бѣглый челядникъ, 28, 29.
 Волчковскій Дурняка, Гавриль 456.
 Волинцевичъ Стаско, столинскій мѣщ., 251.
 Вольграфъ Константинъ, 64.
 Вольскій Гекторъ Казиміръ, 519.
 Волянъ Адамъ, панъ 82, Валяксъ 83.
 — Андрей, ошмян. грод. судья, полковникъ 248.
 Вондоловскій Войтехъ, браславскій грод. и зем. намѣстникъ и бидергентъ, 205.
 Ворнакинскій Петръ, панъ, 224.
 Ворловскій Павелъ, 457, 486, 499.
 Воронежскій Стефанъ Маркевичъ, грод. судья Мстислав. воевод., 222, 433.
 Воронежъ Александръ Григоревичъ, зем. Мстислав. воеводства, 132, 133.
 — Григорій, зем. 133, 439.
 — Дмитръ, 297.
 — Мартинъ Василевичъ, зем. 132, 133.
 — Николай, смолен. зем. писарь, 261.
 — Павелъ Давидовичъ зем. 132, 133, 281.
 — Ранна Длугоконская, 207.
 — Стефанъ Тимофеевичъ, 297.
 Воронцова Гелена, зем., 132, 133.
 — Юдита Григоревичовна, зем., 132.
 Воропаевъ—Гитвовъ Радивонъ, поручикъ московскихъ войскъ, 227, 228.
 Воротынецъ Янъ, мечникъ, 390.
 Воршакинскій Петръ, 225.
 Востковскій Василій, 434.
 Вошанко Антонъ Омеляновичъ, 48.
 — Ярмола, панъ 48.
 Вроблевскій Стефанъ, надворный геральд., 258, 260, 334—6.
 — Янъ, Мстислав. городничій, 324.
 Вуевская Гелена Марковна Умыручанка Запольская, 298.
 Вуевскій Янъ, 298.
 Выговскій Константинъ, 139.
 Вылазскій Василій, 119.
 — Николай, 407.
 Высоцкій Александръ, 119.
 — Андрей, шляхтичъ, 164.
 — Богданъ, шляхтичъ, 140.
 — Гапей, смолен. бурмистръ, 23.
 — Захаріяшъ, 407.
 — Иванъ, шляхтичъ, 23, 140, Янъ, урядникъ 271.
 Вышоцарскій Янъ, панъ 504.
 Вяжевичъ Александръ, хоружій мин. в-ва, 508, 541.
 — Петръ Казиміръ, воевода новгородскій, 95, 96.

Г.

- Гавриловичъ Кондратъ, поддан. 266.
 — Онিকেѣ, могилев. мѣщ. 51.
 Гаевскій Хризостомъ, 499.
 Гайдукевичъ Петръ, 228.
 Галавскій Себестянъ, 105.
 Галасовичъ Симонъ, панъ, 147.

- Галенскій, панъ, 270.
 Галинскій Петръ, оршанскій староста, 169, 508, 527, 528, 541.
 Галконтъ! Марина Здановичовна, росіен. обывательница 254.
 — Станиславъ, обыватель Россіен. пов., 254.
 Гандринъ Кароль, поручикъ, 19.
 Ганъ Юрій, королев. оберштеръ—лейтенантъ, 451.
 Гарабурда Николай, 468.
 Гарлинскій. 511.
 Гасевскій (Гонсевскій) гетманъ польскаго войска, 92.
 Гахалъ Юрій, капитанъ, 513.
 Гацевичъ Стаховскій Иванъ Степановичъ 201.
 — Матвей Олексеѣвичъ, 201
 — Стефанъ Михайловичъ, зем. 201.
 — Янъ Андреевичъ, 201.
 Гедройтъ Арнольдъ, чапникъ пин. пов., 24, 25, 43, пин. войскій 90, 138—9, 199, 215, 358, скарб. поборца 479.
 — Гавриль, 514.
 — Казиміръ, панъ 219, 358, 373, 403, 404, 505.
 — Кароль, панъ 272, 273.
 — Криштофъ, 514.
 — Марина Ясоцкая, пин. чапникова, 24, 25.
 — Марціанъ, 359, Мартинъ 361.
 Гаевскій, 512.
 Гелда Николай, могилев. войтъ, 56, 57, 64, 65.
 Гелдовскій Янъ, 28.
 Геліяшевичъ Стефанъ, 64.
 Герасимовичъ Иванъ, 289.
 Гереля Иванъ, бояринъ, 148.
 Герингъ Янъ, подполковникъ, 135.
 Германъ Юрей, товарищъ хоругви 426.
 Гершковичъ Мовша, 492.
 Гибло, панъ 453.
 Гилвановскій. 384, 385.
 Гимбутъ Гелена Кмицляка, 318.
 — Криштофъ, 489.
 — Мартинъ, панъ 280.
 — Петръ, 318.
 Гинвидъ Панкевичъ Якубъ, стольникъ и подстароста пинскій, 79, чапникъ пин. пов., 119, 163, 195, 201, 203, 206, 208, 209, 210, 211, 213, 214, 215, 219, 221, 225, 227, 233, 234, 235, 238, 239, 240, 242, 243, 244, 245, 246, 248, 249, 254, 257, 299, 316, 334, 340, 341, 342, 344, 345—7, 351, 352, 353, 355.
 Гинвилъ Кульвецъ, 457.
 Гинкевичъ Томашъ, 249.
 Гинтовъ Александръ Юсифъ, 196, 227.
 Гинтольдъ Янъ, 246, Гинтовъ 498.
 Гинюшъ Адамъ, панъ 78, 161.
 Гиршъ, мстиславскій жидъ 283.
 Гладкій, панъ 257, Томашъ 434.
 Гласко Григорій, 224, 416.
 Глинка Владиславъ Викторинъ, 28.
 Глушанинъ Иванъ, панъ 101, 224, 257.
 — Ілія, 225.
 Глѣбовъ Иванъ, 228

- Глѣбовичъ Кароль Юрій, жомонт. староста 303, 309, 380—383, 384, 472, 477—8, 497, 502, 510, 512, 514, 515, 526.
- Глюзицкій Янъ, урядникъ 258, 259.
- Глядовицкій Самуиль, подстолій, 454.
- Гнатовскій, панъ, 152.
- Годачевскій Викторинъ, 489.
- Годобскій Александръ, 40.
- Андрей, 395.
- Константинъ, 215, Кон. Андрей, чашникъ пин. пов., 358.
- Самуиль, пин. подстолій, 40.
- Филонъ, подсудокъ пин. пов., 17, 40, 70, 71, 90, пин. зем. судья 209, 210, 211, 246—8, 251, 353, 356, 357, 358.
- Головскій Себестіанъ, слуга Лукаша Ельскаго 79, 227, 233.
- Голеевскій Самуиль, панъ, 82.
- Голембовскій Янъ, возный слоним. пов. 321.
- Голко Васко, 230.
- Головка Андрей, 119.
- Михаль, панъ, 162.
- Головновичъ Виталий, намѣстникъ Лещинской архимандріи, 244.
- Головня Богуславъ, 369, 374.
- Ерій (Юрій), 369, 370.
- Криштофъ, 119.
- Левъ, 113, 119, 391.
- Головня—Острожецкій, Юрій, зем. пин. пов., 6, Владиславъ 215.
- Головня—Подвинскій, Василій, 64.
- Голубицкій Корсакъ Григорій, полоц. хоружій, 436.
- Голына Янъ, 230.
- Голынская, Осдора Суриновна, Давидова, 332.
- Голынский Давидъ, 312, 380, 383, 384.
- Гонсеревскій Адамъ, 306.
- Гончаръ Кароль, 312.
- Гольмонтъ Ольбрихтъ, лидскій подчашій, смолен. грод. судья, 27.
- Горайнъ Семень Плотницкій, зем. пин. пов., 158—9.
- Янъ, 119.
- Горайскій, краков. и познан. пробощъ, 81.
- Поручикъ, 334.
- Горбатый Алексѣй 229.
- Горбацкая Ева Семеновна, 275.
- Горбацкіе, паны 275.
- Горбацкій Вазилей, зем. 275.
- Горбачевскій Андрей, 375.
- Янъ, панъ 82.
- Горбовскій Лукашъ, чернигов. скарбникъ 476, 477.
- Павелъ Загаронокъ, 502.
- Гореховскій Янъ Петръ, 28.
- Горнеевичъ, могилев. мѣщ., 58.
- Горновскій, 510.
- Городейскій Янъ, 309.
- Городинскій Фузколь Прокопъ, 64.
- Горская Варвара Матеева Куровичовна, зем. 274.
- Гана Владимірова Кучукова, 278.
- Дорота Кулаковна, Мартіанова, во 2-мъ бр. Миколаева Бартошевичова, 295, 296.
- Горскій Мартіянъ, 296.
- Стефанъ, зем. 274, 295, 296.
- князь, мстиславскій воевода, 197, 257.
- Госевскій. См. Корвинъ—Гесевскій.
- Гостейко Юрій, 227.
- Госцевскій, хоружій 513.
- Гофманъ Григорій, докторъ пин. іез. коллегіума, 40.
- Гошковичъ Израель, еврей, 492.
- Грабинскій, поручикъ 510, Юрій Владиславъ 514, 529.
- Грабовскій Янъ, 309.
- Грабскій Казимиръ, 504.
- Гребницкій Адрианъ, 309, 390.
- Грегоровичъ Матвѣй, 445.
- Павелъ, лавникъ города Минска, 393—4.
- Грекъ Миколай, 476.
- Грескій, панъ 411, 412.
- Грибовскій Михаилъ, 309, 380, 383, 384.
- Григель Павелъ, корпораль, 309.
- Гримала Кременевскій, королев. секретарь, 27.
- Гринъ Иванъ, панъ 223.
- Грицкевичъ Томашъ, 223, 229, 230, 231.
- Янъ Станиславъ, 227.
- Гричина Валеріанъ, зем. пин. пов., 4, 5, 162.
- Кирдей Евстафій, 358.
- Марина Достоевская, зем. 4, 5.
- Петръ Янъ, 40.
- Янъ, 113.
- Гришкевичъ Васыко, поддан. 266, 494.
- Гродзь Матвѣй, 246.
- Громацкій Александръ, панъ, 63.
- Гронскій Криштофъ, 460.
- Гротузъ Александръ, графъ на Тарновѣ, каштелянъ кiev., староста жарновецкій 192, майоръ 516.
- Генрихъ, 459.
- Игнатій, 458.
- Гроховскій Тобіашъ, луковскій войскій, 467, 468.
- Гружевская Маріанна, жмуд. зем. судьяна, 500.
- Гружевскій Миколай, 501.
- Янъ, тивунъ Вел. Дирвинъ, 88, 500.
- Гурно Давидъ, витеб. подстолій, 28.
- Гурскій, товарищъ по хоругви, 398, 516, 519.
- Гутовскій Михаилъ капитанъ, 523, 534.
- Гуторовичъ Антонъ, ошмян. грод. судья 204, 221.
- Михаилъ, 434.
- Гуща Максимианъ, зем. полоц. воеводичъ 318, 319, 320, 321.
- Теодоръ Яновичъ, зем. полоц. воевода. 319, 320, 321.
- Янъ Яхимовичъ, 319.
- Ярошъ, 319.

Д.

- Дабновицкій Тихонъ, шляхтичъ, 402.
- Давидовичъ Александръ, 194.
- Давидовскій Андрей, шляхтичъ 249.

- Алыхверъ, отецъ «свѣтой Пречистой въ селѣ Подлужки, 223.
- Юсифъ, еврей, ольвитскій арендаторъ, 488.
- Павелъ Богдановичъ, вилен. зем. судья, 255, 294, 488, 493.
- Данилевичъ—Даниловичъ Филаретъ, Онуфріевскій Архимандритъ, 223.
- Янъ Милковичъ, 283.
- Ярошъ 307.
- Дашкевичъ челядникъ, 20.
- Дашковичи, паны 275.
- Дашковичъ Авлашъ Даниловичъ, райца «мѣста Его Царскаго Величества могилевскаго» 60.
- Дворецкій, 139, 185, 199, 200, Михаилъ 309.
- Павелъ, слуга 316.
- Дебелый Петръ, поручикъ 518.
- Дебецкій Криштофъ, 148.
- Девяловская Сусанна Бростовская Казимирова, 332.
- Девяловскій Казимиръ, ошмян. хоружій, 332, 333.
- Дедевичій, панъ 409.
- Дедерна Туровскій Андрей 303.
- Николай, шляхтичъ 270, 303.
- Дежицъ, панъ 446.
- Деллій, оберштеръ 518.
- Демидовичъ Петръ, туров. мѣщ. 241.
- Демонтъ, панъ 513.
- Денисовичъ, панъ 409.
- Деновъ Янъ, виленскій тивунъ, 496, 497.
- Дерешковскій, См. Дорошковскій
- Держень—Скриница, Янъ, Пгнатій 40, 215.
- Держинскій Криштофъ, 119, 215
- Держикова Янова Кристина Протасовичовна, землянка пов. пин., 380—1, 383.
- Дерналовичъ, 147, Самуилъ, полковникъ москов. царя 263—4.
- Дешовый Феско, 228.
- Дрезковскій Матвѣй, брест. мѣщ., 262.
- Дзюна Иванъ, войтъ, 270.
- Дивовичъ Янъ, Борисовскій обыватель, 384.
- Диковицкій Данилъ, шляхтичъ, 162.
- Маріа Пякозанка, зем. 170,
- Николай, шляхтичъ, 165.
- Павелъ, шляхтичъ, 4, 5, 68.
- Семенъ шляхтичъ, 162.
- Стефанъ, шляхтичъ 1.
- Оома, шляхтичъ, 165.
- Дилевскій, Слоним. зем. регентъ, 321.
- Діаоновичъ Сава, высокій мѣщ., 252.
- Длугоганскій Николай, зем., 401.
- Днитровичъ Иванъ, зем., 277.
- Криштофъ, 223.
- Петръ, 228.
- Добошинская Елена Догеневна, зем. 170.
- Маріаина, зем. 170.
- Софія, зем. 170.
- Добошинскій Андрей, зем. 170.
- Юсифъ Мартиновичъ, зем. 170.
- Мартинъ, зем. 170, 171.
- Николай Мартиновичъ, зем., 170.
- Рафанъ Мартиновичъ, зем. полоц. пов., 169—171.
- Фелиціанъ Мартиновичъ, зем., 170.
- Янъ Мартиновичъ, зем. полоц. пов., 169, Янъ—Мартинъ 170.
- Добросельская Анна Яронимовна Стромплианка, во 2-мъ бракѣ Сутоцкая, 282—3.
- Доброселскій Андрей Гимовеевичъ, 282—3.
- Добросоловскій, панъ 73.
- Довгяло Юрій, 502.
- Янъ, 9, Довгяло Завиша, референдаръ и писарь В. Г. Л-го, 35, 37, 38, 45, 47, 87, 94—5, Довгяло Завиша, бискупъ виленскій 147, 409.
- Довнарвнчъ Барбара Матеушовна. Евпатевичъ Москвичъ, зем., 286.
- Матеушъ, 286—7.
- Догановскій Плія, 28.
- Долгорукий, князь, 85, гетманъ 114, москов. воевода, 157, 190, 202, Юрій 206, 260, 339, 384.
- Долидовичъ Самуель, войтъ им. Замоша 242.
- Дольская Андреева Варвара Нарушевнчовна, волковыская подкоморина, 1, 2.
- Дольскій Андрей, волковыскій подкоморій, 2.
- Михаилъ, брестскій каштелянъ, 2.
- Янъ Кароль, изъ Дольска, подкоморій пин. пов., ротмистръ 253, 357, 362, 387, 392, полковникъ, 112, 415—420.
- Домановскій Стефанъ, 375.
- Домашевскій Криштофъ, 497.
- Домашный Федоръ, панъ 257.
- Домбровскій Николай, поборца, 445, 517.
- Дорошковскій Самуилъ, 359, Дерешковскій 361.
- Достоевскій Абрамъ, пин. намѣстникъ, 358.
- Петръ, 40, 119.
- Романъ, панъ 239, посоль пинскаго повѣта 354, 356, 357, 358, 491.
- Францишекъ, 478.
- Янъ, зем. пин. пов., 159—160.
- Дохторовичъ Михаилъ, 119.
- Янъ, 161.
- Драншицъ, офицеръ, 389.
- Древицкій Сигизмундъ, 488.
- Юрій 496.
- Дроздовичъ Матвѣй, 435.
- Дружиловскій Андрей, священникъ Глиненской церкви, 141, 142.
- Друкъ Лоренсъ, хоружій, 19.
- Друкій—Соколинскій Казимиръ Самуилъ, Смолен. град. писарь, 27, 436.
- Самуилъ Станиславъ, подкоморій Смоленскаго княжества, 27.
- Дубенецкій Данилъ, 119, зем. пин. пов. 148, 149.
- Иванъ, 119, зем. пин. пов., 148, 149.
- Павелъ, панъ 6.
- Дубина Геронимъ Казимиръ, смолен. город. писарь, 28.
- Дубковскій, брагинскій староста, 74.

Дубский Иванъ, 406.
 Дудинский Михаилъ, зем. 268.
 Дудинъ Иванъ, метислав. мѣщ. 281.
 Дудка Гришко, поддан. 284.
 Дудчина Федора, 413, 414.
 Дулевичъ, панъ 417, 418.
 Дульский Стефанъ, 434.
 Дунай Юрій, 451, 452.
 Дыбовский, панъ, 97.
 Дылецкій Криштофъ, урядникъ 127.
 Дыннъ Васька, млынаръ 278.
 Дышневичъ Михаилъ, 246.
 Дяносский Янъ, зем. Короны Польской, Брянскаго повѣта и Мстислав. воеводства, 285—6.
 Дялковичъ, Григеръ, брест. райца, 262.
 Дятковский, 513.

Е.

Еблонская (Мблонская) Богдана Семашковна, 312.
 Евлашевский, брест. воевода 471, 472, 473, Казимиръ Людвигъ 494, 528, 527.
 Еватеевичъ, см. Московичъ, 286.
 — Самуель, 312.
 Евсовичъ Юрій, мин. купецъ, 523, 525.
 Езеашевичъ Лейба, еврей г. Пинска, 76, 166.
 Езерский Павелъ Левальтъ, панъ, 20, 21.
 — Михаилъ, панъ 75.
 Езеринский, Слоним. подстароста, 523.
 Еленская, 225.
 Ельскій Иеронимъ Казимиръ, хоружій и брест. подстароста 262, 330, 476, 523, 524.
 — Криштофъ, бѣльскій зем. писарь, 454, 455.
 — Лукашъ, маршалокъ пин. пов., 8, 9 и полковникъ 13, 22, 39, 40, 79, 90, 107, 109, 110, 129, 130, 145, 146, 180, 184, 227, 233, 252, 358, 505.
 — Романъ, ротмистръ, 130, пин. подстароста 161.
 — Мстислав. стольникъ, 446.
 Енчменский панъ, 239.
 Еперіешъ, ковен. подстолій 518.
 Ерчаневичъ Матвѣй, 303.
 Ерчаковна Меланія, Кутенская игуменья, 61.
 Есимонтъ Галена Адамовна, во 2-мъ бр. Реутова, 292.
 — Криштофъ Васильевичъ, 292.
 Есманъ Адамъ, 28, ротмистръ 517, 518, 520.
 — Николаева, 225.
 — Ольбрихтъ, панъ 224.
 Ефроновичъ Станиславъ, Смолен. Францисканецъ, 28.

Ж.

Жаба Александръ, 63, 195.
 — Григорій, 63.
 — Ілія, 64.
 — Криштофъ, скарбникъ Витеб. воеводства, 68, 309.
 Жадольскій Александръ, 119.
 Жардѣцкій Людвикъ, 119.
 Жарскій Александръ, шляхтичъ 181.
 — Доминикъ, шляхтичъ, 181.

Ждани, могилев. мѣщ., 54, 55.
 Ждановичъ Антонъ намѣстникъ гетмана запорожскихъ войскъ, 106, 107.
 Жебровский Францишекъ, панъ 358.
 — Янъ хоружій, 10, 15.
 Железницкій Мартинъ, 387.
 Желиговская Маринна Щепанка, зем., 140.
 Желиговскій Станиславъ, 358.
 — Янъ, 119, Янъ Станиславъ, зем. пин. пов., 140.
 Жембоцкій Стефанъ, брест. войскій, 485, 487.
 Жеронскій Хвалибогъ Казимиръ, виленскій стольникъ, 234, 235, 493, 518, 525.
 — Якубъ панъ, 162, Жиромскій, виленскій стольникъ 516, 518, 520, 521, 522, 532.
 Жигимонтъ Августъ. король польскій, 268.
 Жидовичъ Филипъ, панъ, 152.
 — Янъ генераль (воз.) мин. воеводства, 16, 28, 29.
 Жиркевичъ Митрофанъ Фурсовичъ, зем. 274, Жирковичъ 276.
 — Николай, 309.
 — Стефанъ зем., Мстислав. в-ва 274.
 Жицкій, панъ 517, 520.
 Жолондъ Александръ, 246.
 Жоховскій Александръ, 522.
 Жуковская Катерина Кучуковна Геліашова, 267.
 — Кристина Кучуковна Стефанова Загалинская, 267.
 Жуковский Ілья, 267.
 Жунъ Вареломей, 23.
 — Семень, войтъ, 261.
 Журавскій Симонъ, слуга, 203.

З.

Заблоцкій Андрей Савичъ, писарь ошмин. грод. суда 204, 224.
 — Войтехъ, 445.
 — Михаилъ, панъ, 20.
 — Стефанъ слуга, 29.
 — панъ 402, 515.
 Завацкій Янъ, панъ, 114.
 Завиша Андрей Казимиръ, писарь В. Кн. Л-го, 393.
 — Евфросинія, 496.
 — Криштофъ на Бакштахъ, великій маршалокъ В. кн. Л-го, 91—5, 470, 526.
 — Янъ, браславскій староста 204, на Бакштахъ 224, 512.
 — поручикъ, 363.
 Загадцкій Янъ, панъ 286.
 Загалинская Катерина Кучуковна Геліашова Жуковская 267.
 — Кристина Кучуковна Стефанова, 297.
 Загалинскій Винцентій, панъ, 267.
 — Давидъ, зем., 267—8.
 — Павелъ, 267.
 — Петръ, 267.
 — Стефанъ, 267.

— Теодоръ, 267.
 — Янъ, 267.
 Загальскій, предводитель сборища, 163, Загальскіе 193.
 Загоранская Зофія Пыічанка, 257.
 Загоранскій Кисель, панъ 257.
 Загурскій, панъ, 200.
 Заезерскій, 391.
 Закревскій Миколай, 511.
 — Янъ, скарбовый козакъ, 98, 414.
 — Яцекъ Николай, 40, 478, 511.
 — челядникъ, 20, 21, вилен. град. судья 526.
 Заливскій Бартоломей, 496.
 Залушевскій Паццинтъ, настоятель доминикан. монастыря, 28.
 Зальскій Валеріанъ Станиславъ, 28, мин. град. судья
 393, 510, 514.
 — Криштофъ, шляхтичъ, 151.
 — Якимъ, зем., 277.
 — Янъ Станиславъ, 370, ксендзь 478,
 — Оома Станиславъ, 43, 510.
 Замойскій Янъ, коронный подчашій, 32, 330.
 Занковичъ Павелъ, 297,
 Запольская Барбара Дудзцкая Григореева, зем., 268.
 — Умійрука Полонія Юрьевна Буболевна Яроц-
 ковна, 298.
 — Умійрука Ядвига Марцинова Служевская 298.
 Запольскій Григорій, панъ 268.
 Заремба, 303.
 Зарнлень, панъ 521.
 Заринъ Елена Нарбутовна, 495.
 — Михаилъ, 495.
 Зарудный, 139.
 Зарьцнй, панъ, 350.
 Засанъ Давидовичъ Саломонъ, вилкомер. стольникъ, 100.
 Зась Юрій, господар. капитанъ, 290, 291.
 Заттаранокъ Даніилъ, панъ, 432.
 Затовскій панъ, 417, 418.
 Защинскій Константинъ, панъ 119, 162.
 Зборовскій Альбрехтъ, староста туровскій 32.
 — Лукашъ, 309.
 Звѣтковскій, панъ 529.
 Зглинчинскій, панъ 520.
 Зданковичъ Хвесь, войтъ, 258, 259.
 Здановичъ Юрій, вилен. мѣщ., 254.
 — Янъ, панъ, 231—2, войсковый судья 251.
 Здановскій, ротмистръ, 65.
 Зеленскій Войтехъ, гроднен. подчашій, 90, 113, стольникъ
 пин. пов. 118, 121, 127, 128, 129, 135, 145, 147, 148,
 149, 153, 154, 155, 156, 158, 159, 160, 162, 163, 165,
 167, 172, 174, 175, 177, 181, 182, 184, 186, 188, 189,
 190, 191, 193.
 Зельно, Янъ осовец. урядникъ, 380, 381.
 Зельскій Криштофъ изъ Залега, зем., писарь, 500.
 Зеневичъ Юсифъ, поручикъ 260, 261.
 Зенковичъ Александръ, скарб. поборца 470.
 — Василей мстислав. город. писарь, 224.
 — Захарій, панъ 257.
 — Жданъ Стефановичъ, 232.

— Левонъ, 282.
 — Пестръ, 327,
 — Самуилъ, 467, 468.
 — Станиславъ Альбрехтъ ошмян. подкоморій, 503, 541.
 — Станиславъ, вилкомир. подсудокъ 501.
 Зеновичъ, ошмян. маршалокъ, 445, 539.
 Зефельдъ Бартель, сержантъ, 19.
 Зиберкова Сибилла Злудникъ Гавзень, 133, 134.
 Змайловичъ, хоружій, 391, 400.
 Змигродскій Блажей, 478.
 Золотаревичъ Даніилъ, мин. мѣщ. купецъ, 231—2.
 — Янъ, мин. мѣщ. купецъ, 231—2.
 Золотаренко Изманлъ, Сѣверскій козацкій гетманъ 85,
 285, 437.
 Зубъ Базиль, 282, 283.
 Зябна Янъ, генераль (воз) 331.
 — Давидъ, 139.
 — Кристина Туровна, 139.

И.

Ивановичъ Афанасъ, могилев. мѣщ. 93.
 — Гаврилъ, могилев. мѣщ. 51.
 — Пванъ, могилев. бурмистръ, 64.
 — Купрей, Черейскій городской войтъ 223.
 Ивановскій Богданъ, 303, 521.
 — Пванъ, 303.
 — Миколай, 309, 390, 519.
 — Теодоръ, зем., 277.
 Иваховичъ Савелій, могилев. радца, 53.
 — Сементъ, шляхтичъ, 294.
 Ивашевичъ Казиміръ, 455, 456, Каз.-Павель, ротмистръ
 518, 521, 530.
 — панъ 242, Криштофъ, товарищ хоругви 366.
 Ивицкая Софія Геронимова, Ботвинянка, 280.
 Ивицкій Стефанъ, зем., 280.
 Ивковичъ Максимъ долгинов. мѣщ., 151.
 Ивливичъ Андрей Яновичъ, панъ 281.
 Игнатьевичъ Даніилъ, 392.
 Игнатовичъ Василій шляхетный, могилев. лавникъ, 196.
 — Ковен. стольникъ 517, 519, 520.
 Изааковичъ Вольфъ, еврей, 493.
 — Геліяшъ. еврей, Кричевскій арендаторъ, 346—7.
 — Матвѣй, 228.
 — Юда, еврей 492.
 Издебскій Оома, 450.
 Измайловъ, москов. воевода, 157.
 Израеловичъ Мовша, брагинскій жидъ 73—74.
 Илинничъ Андрей, 304.
 — панъ 148, Григорій, дисненскій бурмистръ 225.
 — Криштофъ, 456.
 Илюковичъ Василь, долгинов. мѣщ., 151.
 — Гася Дѣйлидзиха, долгинов. мѣщ. 151.
 — Остапко, долгинов. мѣщ., 151.
 Ильфоръ Данило, маіоръ его царскаго величества (Алек-
 сѣя Михайловича), 104, 105.
 Ипацевичъ Самуилъ, 314.

Ириковичъ Александръ, поборца, 445.
Исайновскій Долмать Николай, ловчий В. К. Л-го, 499.
Исаковичъ Зушманъ, могилев. жидъ 59.
Искра Иванъ, туров. мѣщ. 241.
Ишора, товарищъ хоругви, 459.

І.

Іодковскій, панъ, 318.
Іозефовичъ Левъ, школьникъ пинскаго кагала, 163—164.
— Николай, витеб. экономъ, 64, 309.
Іорданъ Давидъ, капитанъ, 19.

К.

Кабатъ Иванъ Андреевичъ, зем. 327—8.
— Оедоръ Анисеевичъ, зем. 327—8.
Каблукова Амброжеева, 254.
Казановичъ Уласть, могилев. мѣщ. 50.
Казновская Людвина Ометянка Александровна 254.
Калауръ Корнелій, 113, 119.
— Тимофей, 258, 259.
— Юрій, 40.
Калениковичъ Максимъ, проводникъ, 161.
Калечицкій Юрій, 291, 475, 530.
Калинскій Аврамъ Матеевичъ, жидъ 257.
Калискій Павелъ, 119.
Калиташка Гришко, 228.
Кальштынъ, ротмистръ, 372, 377, 379, 387, 405, 424.
Каменскій, Каминскій Владиміръ Дадибогъ, мстислав. хоружій, ротмистръ, 301, Каминскій 511. 529.
— Геліяшъ, поручикъ, 394, 395.
— Прокопъ, 133, 311.
— Петръ, 269, 288, троц. стольникъ, 301, ротмистръ, 324.
— Янъ, 246, мстиславскій хоружій 290, 302, Каминскій Богомолецъ 309, 313, 324, 514.
Кандеравскій Марціанъ, 469, словим. зем. судья 540.
Копашевскій Андрей, долгинов. мѣщ. 151.
— Петръ, подстолій и подстароста минскій, 11, 161, 20, 26, 28, 29, 33, 35, 101, 207, 228, 229, 231.
Капега Филиппъ, долгинов. мѣщ. 151.
Каплинскій, панъ 214.
Карасевичъ Станиславъ, 434, 535.
Каренга, панъ, 166.
Каріяцкій князь Александръ Ивановичъ, прозываемый Ігнатъ, 401.
Карпова Буховецкая Изабелла, волковская маршалкова 505.
Карповичъ Геліяшъ, могилев. мѣщ., 50, 51,
— Лаврентій, 119.
— Янъ, землянинъ пин. пов. 126.
Каспровичъ Лукашъ, 196. Лукаса Александръ, 227.
Кацко Маркъ, хомскій войтъ, 253, 413—415, 420.
Качановскій Александръ, 445.
— Вацлавъ, панъ, 6.
— Иванъ, Ляховичъ Плотницкій, зем. пин. 158, Качановскій 159, Янъ, 161, 172, 173, 174, 175, 176. 375.

Качновскій Янъ, 90, 113.
Кашевска Маріанна изъ Четвертнн Четвертенская Андерева, волынская ловчина, 128, 404.
Кашичъ, панъ, 350.
Кашуба Павелъ Янъ изъ Кашубъ, 320.
Кашура Александръ, генералъ (воз.) дворный мстислав. в-ва 277, 278, 293, 294.
Кваснинскій Златый, архіепископъ смолен. пин., туров. и всей Сѣверской земли, 60, 113, Андрей 361.
Келбшъ, подстароста, 223.
Кенсовская Юрлина, 496.
Кеншторгъ Владиславъ, жмудскій скарбникъ 501.
Кердей Янъ Казиміръ, гроднен. хоружій, 528.
Керзновскій Альбертъ, ехасторъ Бѣльской земли, 125.
Керножицкій Гавріилъ, зем. 65.
— Самуилъ, зем. 65.
— Сигизмундъ, зем. 65.
Керновскій Юрій, 468.
— Янъ, новгород. зем. судья, 508, 527, 528, 541.
— Ярошъ, 468.
Кершенштейнъ Іеронимъ Кришпинъ, подскарбій В. Кн. Л-го, 409, кухмистръ В. К. Л-го.
Кешковскій Стефанъ, панъ 167.
Кильбертъ, капитанъ, 244.
Кильчевскій, ковен. подсудокъ, 456, Янъ 529.
Кимбаръ Гавріилъ, скарбный В. Кн. Л-го, 461. 445, Казиміръ 450, 483.
Кирдей Андрей, 369, 370.
— Гричина Евстафій 358.
— Михаилъ, 119.
Киркоръ Александръ, 133.
— Ганна Малицковна, 133.
— Михаилъ, обыватель Полоц. воевод., 224. Янъ, 309.
Киркору, паны, 325, 511.
Кировскій Казиміръ, 286.
Кисаревскій Войтехъ, смолен. скарбникъ, 170.
Кисель Катерина, зем. въ 1-мъ бракѣ Иванова Олезкова, 9.
— Мартинъ, зем., генералъ (воз.), 9, 256,—дворный мстислав. воеводства 265, Мар. Онаніевичъ 283 312.
— Михаилъ, 257.
— Николай, дерптскій подкоморій, витеб. подсудокъ 64.
— Онаній, 257.
— Павелъ, 257.
— Загоранткій Янъ, панъ 257, Янъ Ананіевичъ 283.
Кіяница, Иванъ Яхименко, сотникъ 185.
Клекорнь Томашъ, поручикъ, 19.
Кленовская Радминская Александра, брестская воеводина, 502.
Клеофинъ Иванъ, «москаль, шляхтичъ добрый» 254.
Клецкая, княжна 304.
Клиновскій Самуель, 257.
Климашевскій Оома, 504.
Климовичъ Василій, 431.

— Самуилъ, 434.
 — Стефанъ, бѣлицкій войтъ, 230.
 Кляшевскій Лукашъ Доминикъ, товарищъ королев. гусар-
 ской хоругви 202, 203, 467.
 Клѣтно Кирилъ, 198.
 Кмита Василь, панъ 283, Базилій 306, 5.9.
 — Павель, 129.
 — Самуель, 306
 Кмитичъ, оршанскій хоружій, 484, 485.
 Кнаевичъ Плинничъ, поддан. 266.
 Кнегиницкій, панъ 405.
 Кнобельстерферъ, капитанъ, 512.
 Кноффъ Михаиль, 196.
 Кобылинскій Войтехъ, 309
 Ковалевичъ Янъ, тивунъ 399.
 Ковалевскій, панъ, 200.
 Ковнацкій Стефанъ, урядникъ 219, 220.
 Кожунъ Тимошей, 261.
 — Янъ Юркевичъ, 288, 417, 418
 Козортъ Васько, войтъ, 270.
 Козелецкій, панъ 21.
 Козелецкій Криштофъ, 509.
 — Янъ, зем. 438.
 Козель Ларко, 33.
 — 268, намѣстникъ мѣстиславскій 276, 278, 282, 283,
 351, Козюль 294, 299, «Миколай Козель» 300, 308,
 «Миколай Козюль» 314, 316, 392, 406, 432.
 — Никифоръ, бояринъ, 148.
 — Осипъ, 328, 329, 330.
 — Яковъ Алексѣевичъ, кричевскій бурмистръ, 323
 329, 330.
 Козель-Поклевскій, Казимиръ, ункт. стольникъ, 146, 151.
 Козичъ Криштофъ, 503.
 — Станиславъ, 496.
 Козловичъ Янъ, 227.
 Козловская Юстина Кривоносовна, зем. 265, Янова 269
 287—8.
 Козловскій Миколай, могилев. мѣщ., райца 200.
 — Петръ, панъ 88, рус. воевода 190.
 — Янъ, зем. 265, 269, 287—8.
 Козляковская Семенова, Марина Стрешковская, 411, 412.
 Козляковскій Левъ Михаиль, 113, зем. пин. пов. 182, 183.
 — Самуель, землянинъ пин. пов., Самуель Владимиръ
 113.
 — Семень, зем. пов. 411, 412.
 — Янъ Михаиль, 40, Левъ Михаиль 119.
 — Оедоръ, панъ 162.
 Козубовскій Марціанъ, 309.
 Козюленко Степанъ, 229.
 Колбъ Тересса Черминская 400.
 — шляхтичъ, 157, зем. пин. пов. 400.
 Колецкій Янъ, зѣшнискій староста, 460, 517.
 Колойчевскій Лукашъ, 309.
 Колонтай Станиславъ, грод. писаръ 496.
 Колышко Владиславъ, 501
 Комаевскій Фелицианъ, 471, 472, 473.
 Комаръ Стаховскій Владиславъ, ошмян. зем. судья 75.

— Дмитръ, панъ 72.
 — Степанъ, зем. 72.
 — Юрій, венденскій войскій, 441, 443.
 — Оедоръ, зем. 72.
 Комонякъ, ротмистръ, 513.
 Комаровскій Гордій, хоружій, 185.
 — Криштофъ, комендантъ козацкой хоругви, 419—
 420, обозный в. кн. Л-го 516, 517, 520, 524, 530.
 — Самуель, обозный вел. кн. литовскаго, вилком. ста-
 роста, 100 Самуель Александръ 133.
 — Янъ Телько, 307, 308. Коморовскій 309, 343, обоз-
 ный 518.
 Конаревскій Гендрикъ, поручикъ 19,
 Комахъ Пванъ, войтъ 270.
 Коноваль Пванъ, 229.
 Конопацкая Магдалина изъ Конопата, великая подскарби-
 на В. К. Л го 509.
 Конопацкій Адамъ, 225, 381.
 Конотоповичъ Семень, случ. арендаторъ 81.
 Констанковичъ Андрей, брест. райца, 262, комендантъ козац-
 хоругви 373.
 Кончановскій Михаиль Михалкевичъ, овруц. грод. намѣст-
 никъ, 367, 368, 369.
 Кончицкій Михаиль мѣстислав. мѣстскій писарь, 312.
 Копачевскій Петръ, подсудокъ, скарб. поборца 450, мни
 подстолий и подстароста 491.
 Копецъ, полоц. воевода, 463.
 Коплевскій Стефанъ, 456.
 Копоть Кароль, полоц. воевода, 384, 404.
 — Лукашъ, панъ, 8, 13, 22.
 — Миколай, ротмистръ 271.
 — Янъ Кароль, полоц. воевода, 199, Копецъ, фунда-
 торъ Яновскаго Бенедиктинскаго муж. монастыря
 пин. пов., 234, 316, 409, 410, 449
 Копцевичъ Оедоръ, 113.
 Коракинъ, князь, москов. воевода, 157.
 Корвинъ Госевскій Викентій, великій подскарбій и поль-
 ный готманъ В. Кн. Л-го, 15, 17, 18, 19, 27, «Кор-
 винъ Кронсенскій» 35, 36, 99, 100, 103, 104, 124,
 242, 260, 462, 509, Вик. Александръ 515, 517,
 520, 521.
 — Матвѣй, маіоръ, 19, оберштеръ 521, 530.
 — Янъ Кароль, чашникъ вел. кн. Литовскаго, брест.
 староста, 108.
 Корейва Андрей, 491.
 — Стефанъ, 460.
 Кореневичъ Богданъ шляхтичъ 25.
 Коренецкій Михаиль, панъ 203, 204.
 Корибутовичъ Вишневецкій Іеремія, князь, 73.
 Корицкій Уланъ, 515.
 Корковскій Давидъ, 463.
 Корниловичъ Андрей, случ. мѣщ. 83.
 — Семень Андреевичъ, случ. мѣщ. 83.
 Королько Пванъ, 304.
 — Михаиль, панъ 304.
 Короткій Гришко, 228.
 Корсакъ Василій, урожоный панъ 277, 278, 434, 436—7, 498.

- Корсикъ** Владиславъ, полоц. подчашій, 171, хоружій 471.
 — Катерина Иванова, Ботвинянка, зем. 280.
 — Янъ, новгородскій подвоевода 28, 95, 96, 104, 114, полоц. каштелянъ 527.
 — 415, ошмян. подкоморина 442.
- Норфъ** Вильгельмъ, староста орлянкскій, 18, 19, 27.
 — Пьколай, хоружій, 19.
 — Эрнестъ, 518.
 — Янъ, шляхтичъ, 25.
- Корытка** Дорота Плиничовна, 304.
 — Павель, 304.
 — Петръ, 304.
 — Станиславъ, 304.
 — Стефанъ, 304.
 — Флонтъ, 304.
 — Янъ, 304.
- Коссаковскій** Криштофъ, браслав. подстароста, 204, 224.
Косачъ Гаврилъ, 228.
Косило, павъ 417, 515.
Косинскій, 102.
Космачъ Цишко, 229.
Костина, пани 470.
Костровицкій Казимиръ, панъ 197.
Костыра Лего, Переяславскій сотникъ 185.
Костюшко Петръ, 126, зем. писарь 475.
Костялковскій Ерій (Юрій), депутатъ, гетманскій товарищъ 43.
Костарскій Михаль, ротмистръ, 33.
Котель Адамъ Андреевичъ, панъ 349.
 — Альбрехтъ, стародубовскій скарбникъ, скарбовый дворянинъ, 203, писарь 445, 454, 534.
 — Константинъ, 510.
 — Янова, Марина Павловна Подгайская, 349.
 — Миколай, лентвойтъ города Мстиславля, 224, «М. Косіо» 288.
 — Самуиль Геронимъ, литов. скарбовый писарь, 485, 540.
 — Коціоль, Тадеушъ, полковникъ 204, 224.
 — Янъ Андреевичъ, зем. мстислав. воеводства, 348—350.
 — скарбовый литов. писарь, 455.
- Котовичъ** Александръ, ксендзъ каноникъ, духов. поборца, 443, 444
 — Андрей, писарь вел. кн. Л-го 115, 134, 169, 182, 191, 195, 205, 222, 238, 241, 343, 355, 357, 372, 382, 400, 537.
- Котовскій** Константинъ, маршалокъ Мозыр. повѣта, 233, 244, 510.
- Коханъ**, панъ 239.
Кохлевскій, товарищъ панцыр. хоругви, 477, 478.
Кочанъ Криштофъ, 465.
Кошанскій Андрей, 257.
 — Григорій, 257.
 — Миколай, 257.
- Кшовская** Андреева Марианна Четвертинская, волынская ловчина, 7.
Краевскій Казимиръ, 523, 524.
 — Янъ, 385.
- Красинскій**, на Красномъ. Янъ Казимиръ, воевода плочкій, 94—5, графъ 153.
Красицкая Варвара Нарушевичовна, подскарбянка В. княж. Л-го, 153.
Красевичъ Павель, новгородскій протопопъ, 469.
Красовскій Антонъ, шляхтичъ 164, 193.
 — Иванъ, панъ 74, Янъ, зем. пин. пов. 193.
Крейць, маіоръ райтарскаго полка, 35, 36.
Кремъковскій, 391, Кремковскій 418.
Крентовскій Симонъ, 434.
Кривецкій Свентославъ, 215, 430.
Криводей Василь, поддан. 288.
 — Иванъ Васил. 288.
 — Оедоръ Васил., 288.
Кривоблоцкій Янъ, 321, 366.
Кривоносенонъ Иванъ, 269.
 — Феско, 269.
Кривоносъ Аксинья, Бычковская 2-7.
 — Барбара, Бушковская 287.
 — Василій, 265, 269, 237—8.
 — Катерина Толпыжнина, 237.
 — Миколай, 265, 288.
 — Полонія, Валужиничъ, 237.
 — Сементъ, 265.
 — Стефанъ, 288.
 — Оедора Харитоновичъ, Миколаева, 288.
 — Оедоръ Проня, 288.
Кринъ Юрій, хоружій, 522.
Кричевская, 525.
Кришпинъ Киршенштейнъ Геронимъ, подскарбій В. К. Л-го 503, 528, 541.
Кробтель Адамъ, вилен. мѣщ., 254.
 — Ягнешка Каблуковна, вил. мѣщ., 254.
Кропивницкій Самуиль Оедоръ, 40.
Крошинскій, панъ 520, 521.
Крубляктафъ—Шосновскій Фридрихъ, 512.
Кругликова Теодора Романова, Ботвинянка, 230.
Кругликъ Антилъ, 295.
Круковскій Александръ, Слуцкій писарь, 231.
 — Захаріянь, оршан. грод. писарь, 12.
 — Николай, Слуцкій писарь, 66, 81, 83, Круговскій, шляхтичъ 416.
 — Самуиль, 97.
 — Станиславъ, 434.
Крулевскій Янъ, шляхтичъ 420.
Крупинскій Янъ, епископ. слуга, 397.
Кривошонка, казацкій вождь, 339.
Крцоновичъ Янъ, 196, 227.
Крцановскій, панъ 170.
Кубиловичъ панъ 535.
Кублицкій Николай, 29, ротмистръ 521.
 — Янъ, 224.
Кудельскій Войтехъ, 227, 246.
Кудзборскій Петръ, 455.
Кудивиневичъ Черкасскій, князь 348.
Кудлашевичъ Ганна, 394.

— Янъ, 394, 395.
 Кузинъ Янъ, 269.
 Кулевская Катерина Янова, Жабчанка, 139.
 Кулинская Галена Пивикова, 293—4.
 Кулинский Андрей, 293—4.
 Кулаки—Семень Ермоличъ, Осипъ Ивановичъ, Маркъ Семеновъ, Максимъ Ярцовъ, могилев. мѣщане 92.
 Кулаковичъ, слуга 363.
 Кулакъ Григорій Ермолинчъ, могилев. мѣщ., лавникъ 91.
 — Дорота Кулаковна. вѣд-мѣ бр. Мартянова Горская, а во 2-мъ бр. Микол. Барташевичова, 295.
 — Янъ метислав. намѣстникъ и ландвойтъ, 9, 10, 131, 261, 264, 265, 267, 269, 273, 275, 276, 277, 281, 282—283, 290, 291, 292, 295, 297, 302, 305, 308, 310, 311, 313, 314, 315, 317, 321, 324, 326, 327, 328.
 Кулакъ—Околовъ Янъ 4, метиславский грод. писарь 222, 256, 257, 268, 278.
 Кулевский, ротмистръ, 425.
 Кулеша Александръ, посланецъ 3 места Вильнюс 347, 410
 — Михаилъ 148, 489, 495.
 Кулицкий, панъ 514.
 Кульвинский Казимиръ, 198
 — Михаилъ, 457.
 Кундзичъ Криштофъ, 454.
 Куницкий Янъ, 501.
 Куничичъ Аонасій, протопопъ, духовный смарб. поборца грец. религій 480.
 Куновский, 446.
 Кунцевичъ Венедиктъ, урожд. панъ, 66.
 — Евфимія Кристина Словинская Миколасва, пин. подкоморина, 258.
 — Казимиръ, 446.
 Криштофъ, 446.
 — Левонъ, урожд. панъ 66.
 — Николай, подкоморій пин. пов., 146.
 — Романъ, зем. слуг. княжества., 217, 218.
 — Яковъ, мин. каштелянъ, 495.
 Курбская Цециля княжна Гедройцевна, упит. подкоморина, 271.
 Курбские, 459.
 Курбский Ярославский Андрей, вилкомир. подчашій, подкоморій упит. повѣта, 271, 272, грод. судья 443.
 Курганъ, командиръ митежнаго сборища 139, 140, 176.
 Курки. паны 312.
 Куровичъ Геліяшъ, 318.
 — Матвѣй, панъ 274, Матей 281, 291.
 — Полонія Глушаниновна, 291.
 — Реина Засовна, Янова, во 2-мъ бр. Янова Волк-валя, 290, 291.
 — Симонъ, вице-инстигаторъ В. Кн. Л-го, 370, 340
 — Янъ, 291.
 Куровский Янъ, 126, 160.
 Курчъ Стефанъ, лидскій войскій, 503.
 Кучукъ панъ, 21, Борисъ 267.
 — Ганна Пзахивичовна, Марковская Петрова, зем., 278.
 — Петръ, зем. 278.
 Кушель Претеславъ, 125.

Л.

Лабецкий Янъ, панъ 224, Лабоцкий 225.
 Лабановъ, 307.
 Лавейна Николай, 309.
 Лагесъ Игнатъ, 230.
 Лазаровичъ Беніяшъ, еврей, 506.
 Ланевский, панъ 383, 384, 428, Николай 498.
 Ласевичъ Вацлавъ, генераль Вилкомир. пов., 271—2.
 Лабановский Янъ, брест. лавникъ, 262.
 Лебедевский Федоръ, зем. пин. пов., 243—4.
 Левертоский Андрей, шляхтичъ, 265.
 Левковичъ Андрей, могилев. мѣщ., 86,
 — Федоръ, гуровский подстароста, 32, 33.
 Левковский, панъ 322.
 Легоновичъ Павелъ, сзороский плебанъ, 450.
 — Федька, хомский мѣщ., 414.
 Лешуковичъ Иванъ, 228.
 Лезницкий Самуилъ, луцкий подстароста, 231.
 Лейзеровичъ Якубъ, еврей г. Пинска, 74—76.
 Лемешевский Василий, шляхтичъ, 71.
 — Иванъ, шляхтичъ, 71, Янъ 127.
 Лемницкий Федоръ, 359, 361.
 Леничная, бѣльская подкоморина, 456, 499.
 Ленкевичъ Александръ, посоль пизъ Брест. воеводства, 525, мозыр. подсудокъ 540.
 Лепковский Сигизмундъ, 246.
 Лепуновъ Василий, 28.
 Летецкий Григорій Фелицианъ, 64, 309.
 Лешевичъ Федоръ, брест. мѣщ. 262.
 Либеновъ Бартельтъ Янъ, капитанъ 524.
 Линнеръ Александръ, панъ 74.
 Лимонтъ, лид. зем. судья, 496.
 Линдофъ Александра Куровичовна 283.
 — Марціанъ. 286, 288.
 Липинский Александръ, генераль (воз.) 6.
 Липницкий Станиславъ, полковникъ, 517, 518, 519.
 — Янъ, зем. 264.
 Липский Гансъ, 64, воеводичъ равский 509.
 — Геронимъ, полоц. подстолий, 248, 250.
 — Петръ, 309, 390.
 — Янъ, енераль (воз.) пин. пов., 412, 425—6.
 Лисовецъ Василевичъ, панъ, 74.
 Лисовичъ Матвѣй, шляхтичъ, 220.
 Лисовская Катерина Витольговичовна, 388.
 Лисовский Кароль, 73 Янъ Кароль 74—9. 227, полковникъ 246, 388.
 Литавъ, панъ 520.
 Литмановичъ Давидъ, еврей города Пинска, 72, 73.
 — Мордухай, пинский еврей, 108.
 Лиходѣвский, панъ 65, 409.
 Лиштваиский Александръ, 260, 261.
 Лобановъ Иванъ, князь, 435, 436, москов. воевода 438.
 Ловейко Юрій, 224.
 Ловенецкий Станиславъ, поручникъ, 28, 29, 441.
 — Янъ, 29.
 Ловский Сигизмундъ, 196, 227.

Логицкий Юрій Казиміръ, 498.
Лодзята Александръ, 434.
Лозицкий Василій Томиловичъ, зем. 129.
 — **Жданъ Семашковичъ**, зем. пин. пов., 129.
 — **Иванъ Марциновичъ** зем. 129.
 — **Миколай Петрівскій**, зем. 129, 162, 375.
Лонницкий Александръ, 499.
Лонцкий Криштофъ, 511, 522.
Лопата Яропъ, 471, 472, 473.
 — **Федоръ**, 471, 473.
Лопаций Левъ Олехновичъ, зем. 161.
 — **Самуель Олехновичъ**, зем. пин. пов., 160, 161, 162, 375, 376, 403.
Лосицкий Константинъ, 119.
Лосовский Янъ, посланникъ въ Москву, 527.
Лоша Стефанъ, зем. 350.
Луба Станиславъ, 246.
Луганевъ Михаилъ Ивановичъ, князь 305, 313, 326, 349.
Лукашевичъ Петръ, цыганъ, 310.
 — **Янъ**, 64.
Луквеневиъ, князь 287.
Лукиничъ Прохоръ, могилев. райца 48, 49, 51, 56, 57.
Луговский Рейнгольдъ Казиміръ, Вальскій староста, янишскій бургграфій, королев. дворянинъ, 435, 477.
Луцкевичъ Марина Григорьевна Орловна, зем. мстислав. воеводства, 392.
 — **Михаилъ**, 309.
 — **Фома**, 392.
Лучиниъ Отрошко, могилев. мѣщ., город. присяжный слуга 49, 51, 56, 57, 91.
Лучиъ Семень, Бологускій войтъ, 365.
Луцикъ Казиміръ, 411, 412.
Лыко Самуиль, 28.
Лысковскій, панъ 232.
Лищинскій Геронимъ, мельницкій подстолій, брест. грод. писарь 476.
 — **Лукашъ**, 476.
Лѣсневскій, панъ, 380, Лѣсвенскій 383, 384.
Львовичъ Михаилъ, дзорца, 379.
Львовъ Семень Петровичъ, князь, москов. воевода 227, 228, 233.
Люберские—шляхтичи **Стефанъ Пашкевичъ** и **Тихонъ Дабновпцкій**, 402.
Любовскій Юрій, 523.
Любомирские, воеводици краковскіе 174, 201, 404.
Любомирскій Александръ, коронный конюшій, 82.
 — **Константинъ**, староста Сендецкій, 32, коронный подчашій 159, 188, 192, 241.
 — **Юрій**, коронный маршалокъ, 32, 186.
Людоговскій Василь Семеновичъ, зем., 408.
 — **Мартинъ Осипъ Семен.**, 408.
 — **Семень**, 408.
Людогоскій Дмитръ, 223.
 — **Якубъ**, землянинъ Мстиславскаго воеводства, 222—4 438—9.
 — **Федоръ**, 223.
Лютонскій Янъ, 143.

Лявданскій Криштофъ, 313, 536.
Лядератъ Гургивъ, брестскій комендантъ, 309.
Лядинскій Самуель, панъ, 95, 96.
Лядскій Теодоръ, надворный маршалокъ в. кн. Л-го, 88, 89,
Лятецкий Григорій, панъ 195, Летецкій 196.
Ляфтанъ сержантъ, 19.
Ляховичи—Плотницкіе, зем. пин. пов., 158.
Ляховичъ Миколай, могилев. мѣщ., мѣстскій слуга, 58.
Ляцкий, трок. подкоморій, 483, Самуиль, берзиняскій тивунъ 528.

М.

Магнусъ, графъ, 104, 484.
Мадзюлевскій Самуель, 309.
Макаревичъ Адамъ, 489.
Макаренки Агриня, Антуша, Гришка, Пвашко, Лавръ, Степанъ, Улита, бѣглые подданные, 295.
Макарскій Александръ, 325.
 — **Стефанъ**, 325.
Маковская Янова, 498.
Малеевскій Янъ, панъ 161, Малиевскій 375.
Малыга Иванъ, поддан. 279.
Малышевиъ Адамъ, 40.
Мальшицкий Янъ Миколай, генераль (воз.) пин. повѣта, 189, 190, 240.
Малавскій Станиславъ, комендантъ полка, 367—8.
Мамчиъ, панъ, 171.
Манцевичъ Янъ, 413, 414.
Маркевичъ Козьма, могилев. бурмистръ 64.
 — **Лукашъ**, 311.
 — **Михаилъ**, брест. лядвойтъ, 262.
 — **Петръ Лукашевичъ**, 311.
 — **Станиславъ**, ротмистръ, 398.
Марковскій Войтехъ, поручиъ 246.
 — **Данило**, измѣнникъ, сдавшій виленскій замокъ полякамъ 216.
 — **Янъ**, 432.
Мартиновичъ Балтромей, слуга 35.
 — **Семень**, могилев. мѣщ., лавицкій 91, 93.
 — **Янъ**, панъ, 80.
Марушицъ Яцко, туров. мѣщ. 241.
Марцинкевичъ Павелъ, ушт. зем. судья 443, 481.
 — **Самуиль**, 443, 496.
Марциновичъ Иванъ, могилев. мѣщ., мѣстскій слуга 86.
 — **Семень**, могилев. мѣщ. 64.
Масальскій Юсифъ, 6.
 — **Кароль**, 309.
 — **Протасовичъ**, коморникъ пин. пов. 358.
 — **гроднен. подкоморій**, 493, 508, Станиславъ 541.
Маскевичъ Казиміръ, 490.
Масло, панъ 364.
Маслобіяло, 128, Масло, зем. туров. волости 154.
Матусевичъ Якубъ, урядникъ имѣнія Высоцка 23.
 — **Давидгородскій урядникъ**, 149.
Матфеевичъ Романъ, брест. мѣщ. 262.
Матысевичъ, зем. 183; Криштофъ 196.

- Махвиць Казимірь, 504.
 Махелбашъ Чарнацкій Якубъ, долгиновскій воітъ, 146.
 Маценевскій Домлянкъ, давидгродецкій староста, 398, 399.
 Махцинскій Янъ, 225.
 Медекша Стефанъ, скарб. дворянинъ, 490, 499.
 Мееры, пань 239.
 Менжинскій Янъ, ротмистръ 16, 28, 29.
 Меницкій Дмитръ Казимірь, 227, 246.
 Мерекць панъ 197.
 Метельниковичъ Оедоръ, долгинов. мѣщ. 151.
 Метелица Оедько, столинскій мѣщ. 251.
 Мечинскій Павелъ, 246.
 Мешауць Василь, ночной стражъ 259.
 Николаевичъ Оедоръ, могилев. мѣщ. райцовичъ 54, 55, 56.
 Николаевскій Миколай, скарбовый козаць, 103.
 Миколичъ, панъ 516.
 Мишульчъ Іустина Котловна, б. Стефанова, 435.
 — Стефанъ, ковыятинскій воітъ, 299, 435.
 — Тимофей, 435.
 Милатовскій Мартинъ Богдановичъ, зем. оршан. пов. 83, 84.
 Милашевскій Янъ, панъ 119.
 — Оедоръ, генераль-возный нѣв. воеводства, 368—9.
 Милевскій Станиславъ Симонъ, 23, 510.
 Милославскій Ілїя Даниловичъ, тесть москов. Царя, 85.
 Мильвидъ Александровичъ, 502.
 — Мальхеръ, стародубов. зем. писарь, 509.
 Мирнеевскій, панъ, 97.
 Мирскій, стражникъ В. К. Л-го, 467.
 Мисковичъ Ларкъ, могилев. мѣщ. кравецъ, 52.
 Миткевичъ Пванъ, сотникъ, 97.
 Митюринъ Пванъ, туровскій воітъ, 175—176.
 Михалевичъ, панъ 529.
 Михаловичъ Уласть, бояринъ, 148.
 Михаловскій Александръ, 436.
 — Павелъ, 485.
 — Сигизмундъ, 468.
 Михневичъ exactor accizu 439, 517.
 Михничъ Гришка, лавникъ, 264.
 — Якубъ, лавникъ, 264.
 Миховичъ Павлюкъ, 230.
 Мицневичъ, панъ 410.
 Мицута Альбрехтъ, грод. писарь, 454.
 Мишковскій Афанась, 313.
 — Василій Григорьевичъ, 289, 290, 313.
 — Григорей, 290, 313.
 — Зеновий Григорьевичъ, 313—4.
 — Иванъ Григорьевичъ, 289, 290.
 — Прокопъ Григорьевичъ, 313—4.
 Міоницкій Дмитръ Казимірь, 196.
 Млечно Викторъ Константій, зем. судья и генеральный полковникъ Жмуд. книжества, 88.
 Млодяновскій Янъ, 498.
 Млоцкий Янъ Кароль, секретарь, 20, пин. и гельмет. староста 79, 121, 126, 127, 128, 129, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 147, 148, 149, 153, 154, 155, 156, 158, 159, 160, 162, 163, 165, 167, 172, 174, 175, 177, 181, 182, 184, 186, 188, 189, 190, 191, 193, 194, 195, 198, 199, 201, 203, 206, 208, 209, 210, 211, 213, 214, 215, 218, 219, 221, 225, 227, 233, 234, 236, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 248, 249, 251—4, 258, 259, 310, 316, 334, 340, 341, 342, 344, 345—7, 351, 352, 353, 355—357, 358, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 368, 369, 371, 372, 373, 376, 378, 379, 380, 383, 384, 385, 386, 389, 390, 392, 395, 396, 398, 400, 401, 403, 404, 406, 409, 410—412, 415, 417, 419, 422, 423, 424, 425, 500, 505, тлумачцкій староста 510.
 Млынецкій Симонъ Войтехъ, вилен. каноникъ, королев. секретарь 248.
 Мнеевичъ Михаилъ Оедоровичъ, 201.
 Могильницкій Станиславъ, панъ, 309, 516.
 Можейко, панъ, 376, Григорій, капитанъ, 513.
 Мозоль Павелъ, долгиновскій мѣщ., 147.
 Мойнешовичъ Іозефъ, мстислав. жидъ, 318, 336.
 — Лазаръ, еврей, 486, 492, 493, 495, 506, королев. докторъ, 509.
 — Левель, еврей 492.
 Мойсеевичъ Криско, 228.
 Моноссіононъ Дзешко, 223.
 Монреций Юрій, 28.
 — Янъ, 196, 227.
 Мокрицкій Александръ, 431.
 Молчановъ Семень, воітъ, 231.
 Мольскій Криштофъ, поручикъ 522.
 Молява, предводитель сборища, 163, полковникъ, 174, 175, 185.
 Монесь Генрихъ, королев. секретарь 485, 505, 533.
 Монжъ Война Владиславъ 309.
 Монко, мстиславскій жидъ 283.
 Монлюкъ, каштанъ 518.
 Монтовтъ Стефанъ, 502.
 Монримовичъ Казимірь, королев. секретарь 502.
 Мордасть, ротмистръ 519.
 Мориконій Фредіанъ, 539.
 Мосальскій Станиславъ, брест. воевода 512.
 Моржковскій, панъ 517.
 Москевичъ Анна Давидовна Голынская, зем. 286—7.
 — Евнатевичъ Павелъ Константиновичъ, зем. 286—7., 380, 383, 384.
 Московна Иванъ, полковникъ 185.
 Моцарскій, ксендзъ каноникъ, 443.
 Мошеевичъ Янъ, 227.
 Мошкевичъ Павелъ, 514.
 Мощанскій Лукашъ, 217.
 Мощинскій Станиславъ—ксендзъ, гвардіанъ пинскій 444.
 Мровинскій, 462.
 Мрозицкій Михаилъ, товарищъ 226, 250, 251.
 Мстиславскій Михайло, князь, 9, 269, 322, князь 349.
 Мунеховскій Станиславъ, смолен. подсудокъ, 27.
 Мурашка, панъ 97, 200, полковникъ 426.
 Мурза, ротмистръ, 372, 387, 398.
 Мыльникъ Максимъ, могилев. мѣщ., 86.

- Мышецкой Давидъ, москаль въ Вильнѣ, 146, «тиранъ строгій» 388.
 — Криштофъ, скарбникъ пин. пов., 40, 113.
 Мѣринскій Александръ, ротмистръ, 518.
 — вилкомир. маршалокъ, 453, 455.

Н.

- Наливайновичъ Мартинъ, ночной стражъ, 259.
 Нарбутъ, панъ, 410.
 Наревичъ, панъ 239, Адамъ, скарб. поборца 480.
 — Матвѣй, 488, 493.
 — Стефанъ, 434.
 Наркустъ Самуилъ, 475.
 — Станиславъ, 475.
 Нарушевичъ Александръ, писарь В. К. Л-го, 11, 13, 18, 30, литов. подканцлеръ 248, 404, 409, 468, булаковскій староста 452, 496, 526, 528.
 — Анна Сапѣжанка, референдарова В. Кн. Л-го, 497.
 — Казимиръ, булаковскій староста 189, 190.
 — референдаръ В. Кн. Л-го, 467.
 — вешнянскій тивунъ, 502.
 Нахимовичъ Шай, могилев. жидъ, 61.
 Нахмановичъ Борухъ, пин. еврей, 484, 489.
 Нащенинъ, 206, 221.
 Невельскій Михаилъ, полоц. зем. подсудокъ, 319.
 — Стефанъ, 435, брест. скарбникъ 503, 525.
 Невшинскій Николай, рѣчнц. зем. судья, 85.
 Невяровичъ Иосифъ, вилен. скарбникъ 204, 224.
 Невяровскій Стефанъ, полковникъ, 516.
 — Янъ, 309, 414, полковникъ 458.
 Незабытовскій, русскій воевода, 200.
 Неклюдовъ, панъ 519.
 Некрашевичъ Стаховскій Василь Ненадовичъ, зем. 201.
 — Павелъ Моксеовичъ, зем. 201.
 — Михайло Ненадовичъ, 201.
 Нелавецкій Валеріанъ, 309.
 Нелюбовичъ Тукальскій, лещин. архимандритъ, старшій Вилен. братскаго монастыря 243—5.
 Немѣричъ, урожен. панъ 356, 363.
 Непрановичъ Андреева, зем. 161, 162.
 — Стефанъ, 358.
 Нетецкій Стефанъ, полоц. зем. писарь, 319.
 Нестеровъ Афанасій, московскій гонецъ 528.
 Нечаевичъ Оедоръ, гомельскій мѣщ., 323.
 Нечай Иванъ, полковникъ запорожскаго русскаго войска. 95, 96, 97.
 Низанъ, пинскій циркульникъ, жидъ 240.
 Никоновичъ Езофъ, оршан. бурмистръ, 61.
 Новицкая, Елена Защинская, 250.
 — Оксивія Кругликовна Миколаева, зем. 276.
 — Софія Рабковна Богданова, 226, 250.
 Новицкій Иванъ Николаевичъ, зем. 276, 392.
 — Криштофъ, скарбовый дворянинъ, 490.
 — Марціанъ, 119, 196, землянинъ пин. пов. «Мартинъ» 225, 226, «Мартинъ» 227, 245—6, 248—251.

- Новосельскій Андрей, сержантъ, 19.
 Носовичъ Щасный Грегоровичъ, 495.

О.

- Оборскій Самуилъ, ковен. зем. судья, 457, 499.
 Обрынский Геронимъ, Смолен. администраторъ, могилев. плебанъ, 28.
 — Криштофъ Антоній, новгород. подкоморій, 494, 540.
 Обуховичъ Захарій, Смолен. деканъ, королев. писарь, 28.
 — Казимиръ, 226.
 — Стефанъ, 434.
 — Филиппъ Казимиръ, 18, смолен. воевода, 27, Обухъ Ивановичъ 285.
 — подкоморій мозыр. пов., ротмистръ, 419, 420.
 Смоленскій воеводичъ, 434, 512.
 Обухъ Иванъ Антиповичъ, 285.
 — Филиппъ Антоновичъ, 285.
 — Филиппъ Ивановичъ 285.
 Овдеевичъ Павелъ, гомельскій мѣщанинъ, 323.
 Овловичскій Стефанъ, 434.
 Овсеевичъ Мартинъ, могилев. лавникъ, 48, 49, 50, 56, 57, 62.
 Овсинскій Стефанъ, 258, 259.
 Овсяный Иосифъ, 64.
 Овтушиновичъ Малашко, 231.
 Овшанскій Стефанъ, панъ, 219.
 Огель, панъ 518.
 Огербинъ Яковъ, поручикъ, 19.
 Огинская Дмитрова 225.
 Огинскій Марціанъ, подстолій В. К. Л-го, 517, 515.
 — Янъ, волковыскій маршалокъ, вилен. подвоевода 271,
 — хоружій волковыскій, 103, маршалокъ 510, 529.
 — ротмистръ козац. хоругви, 366, 373.
 Огрышко Янъ, 225.
 Огурцевичъ Янъ, 487, 493, вилен. райца 525.
 Одаховская Хронстовская Зофья, ботоц. старостина, 501, Константинова 502.
 Одаховскій, панъ 73, Криштофъ 517, 520, 521.
 Одинскій, панъ 529.
 Одоевскій М. кита, князь царскій бояринъ, 101.
 Одынецъ Александръ, волковыскій грод. судья 472.
 — Бенедиктъ, 246, 417, 418.
 Озембловская Талитова Маріанна, россиен. старостина 501.
 Озембловскій, 391, Петръ 418.
 — Станиславъ, подстароста, 459.
 — гроднен. войскій, 464.
 Окзерскій, панъ 380, 384.
 Окелегій, оберштеръ 518, 521.
 Оксіоновичъ Семень, 228.
 Окуличъ Василій, панъ 432.
 Окуличъ Казимиръ, лнд. скарбникъ 496.
 Окуневъ Андрей, 233.
 Окуновскій Янъ, шляхтичъ, 220.
 Олень Иванъ, зем. 9, 10.
 — Катерина, во 2-мъ бракѣ Кисель, зем. 9.

— Петръ, зем. 9.
 — Федоръ Тимоѣевичъ, пань, 223.
Оленскій Янъ, 498.
Олехновичъ Андрей, 380, 383.
 — Климьята 230, 516.
Олеша Лукашъ, зем. 284.
 — Сузанна Коптевна, 403.
 — Янъ, зем. пин. п. мозыр. пов. в., 402—3.
 — Федора Давидовна Воронцовна 284.
Олешкевичъ, пань 415, 416.
Олешковскій Офанасъ, 63.
 — Павелъ, 63.
Олицкій Янъ шляхтичъ, 321.
Ольковскій Янъ Сильвестръ, 353.
Ольпинскій Богданъ, енераль пин. пов., 364, 365, 399, 402—3.
 — Мойсей, шляхтичъ, 425.
 — Самуиль, шляхтичъ, 399.
 — Янъ, шляхтичъ, 399, 412, 425.
 — Федоръ, 412.
Ольшевская Елисавета Паплонская, 195—6.
Ольшевскій Пляя, пань 76.
 — Криштофъ, 447, 498.
 — Матвѣй, лнд. подсудокъ, 447, 491, 493, 539.
 — Николай Казиміръ, 40.
 — Юрій Казиміръ, пань 195—6, 227.
 — Янъ, 447.
 — Капитанъ, 521.
Омаленская Солганова, 74.
Омельскій Станиславъ, поручикъ, 514, 529.
Омельяновичъ Филиппъ, 231.
Омоско Григорій Яцковичъ, могилев. мѣщ. 57, 58.
 — Федоръ Яцковичъ, могилев. мѣщ. 55, 56.
Опанасовичъ Ониско, вядскій войтъ, 299.
Опоновичъ Лукашъ, рожанскій писарь, 188.
Орда Василій, пинскій мечный, 39, 40, хоружій пин. по-
 вѣта 106, Альбрехтъ Базилій, хоружій пин. пов.,
 107, 109, 113, 117, 118, 119, Базилій Альбрехтъ
 142, 143, 144, 145, 149, 150, 154—5, 215, 344, 346,
 358, 479, 540.
 — Владиславъ, 145, 144.
 — Станиславъ Винцентый полковникъ, инстигаторъ
 в. кн. Л-го, прежній староста, ставшій подъ покрови-
 тельство москов. Царя, 79—80, 166, 176, 233,
 236, 479, 461, 507.
 — Янъ, 113, 119, Янъ Самуеловичъ, зем. пин. пов.
 165—7.
Орлова Михайлова, 257.
Орменчиковичи, см. *Сутощкіе*.
Оршаница Іванъ, могилев. мѣщ., 54.
Осинскій, пань 102.
Осирина Самуель, мозыр. зем. судья. «несвизскій губер-
 наторъ», подполковникъ 104, 160, 218, 219—228,
 226, 241, 245, Оскерка 251, 216, 267—9, 333, 411.
Оскирчинъ, пань, 84.
Осмоловскій, см. *Пчоловды*, 294.
Осовецкій, пань, 103.

Осовко Даниль, 225.
Осока Александръ, 133.
Ососко Александръ, 225.
 — Захарій 225.
 — Пляя, 225.
Осоховичъ Даниль, 196, 227.
Останковичи, 257, 327.
Останковичъ Иеронимъ, 309, 327.
 — Павлюкъ, 228.
Острейно Марина Азіяшовна Ботвинянка, зем. 436—7.
 — Полоней Азіяшовна Ботвинянка, 437.
 — Янъ, зем. 436—7.
Островецкій Янъ, 196.
Островскій Романъ, шляхтичъ, 379.
 — Самуиль, шляхтичъ, 68.
 — Станиславъ, пань 301.
 — Янъ, шляхтичъ, 1, 227, 246, 422.
 — Ярошъ, шляхтичъ, 379.
 — Федоръ, шляхтичъ, 68, 165.
Острошневичъ Александръ, 303.
 — Кристина Клюковская, 303.
Оточениковичъ Лукіанъ, слуц. арендаторъ, 81.
Офманъ Криштофъ, зем. 35, 36.
Охремовичъ Стефанъ, хомскій мѣщ., 253.
Ощеловская, 196.

П.

Павликовскій Петръ, 196, 227.
Павловскій Матвѣй, генераль (воз.) пин. пов., 414—7, 420.
 — Стефанъ, шляхтичъ 265.
 — Янъ, шляхтичъ, 249, 512.
Павша, 512.
Пакошъ Криштофъ, пань 43, 516.
Палчичъ, пань 291.
Панасевичъ Павелъ, брест. лавникъ 262.
Панневичъ Гинвидъ Якубъ, чашиникъ пин. пов., см. *Гинвидъ*
Панксевичъ.
Параша, сестра млынара Хвиля 258.
Паревскій Шиманъ, шляхтичъ, 420.
Парисевичъ Петръ, командиръ въ полку 241.
 — Урбанъ, пань 166, Парисовичъ, Петръ поручикъ
 363, 364, 373.
Паруковская Регина Косиловна, во 2-мъ бр. Беркова Рѣ-
 чицкая 324.
Парчевская Федора Путетанка, зем. 276.
Парчевскій Александръ, зем. писарь смолен. воеводства, 27
 — Матвѣй, 276.
 — Яцко, зем. 276.
Пацевичъ Доминикъ, пань, 202.
Парцевскій, Смолен. писарь, 516.
Паць Иеронимъ, трок. воеводичъ, 263, 309.
 — Казимиръ, ксендзь, поминать, Смоленскаго бискуп-
 ства, вил. и геранон. пробошъ 263—4.
 — Константинъ, подвор., хоружій вел. кн. Л-го 516.
 — Криштофъ, великій канцлеръ вел. кн. Л-го, 124,
 203, 357, 371, 441, 516, 526.

- Николай Стефанъ, троц., воевода 222, 328, 392, 541.
 — Михаилъ Казимиръ, смоленскій воевода, польный гетманъ В. Кн. Л-го, 340, 359, 362, 376, 377, 378, 380, 404—5, 423, 421—428, обозный в. к. Л-го 523, 524, 526.
 — Стефанъ, воевода троцкій, Михаилъ Стефанъ, 527.
Пашкевичъ Кондрать, долгинов. мѣщ., 146.
 — Стефанъ, шляхтичъ, 402.
Пашковскій, могилев. мѣщ. 58, 391.
Пелге, панъ 334.
Пеньковскій Оома, 385.
Перихрестъ Гаврило, 197 г.
Перхлинскій, панъ 520.
Песляхъ Лавринъ, зем. 276.
 — Полонія Новицковна, зем. 275.
 — Стефанъ, зем. мстислав. в-ва 275, 276.
 — Янъ, 434.
Персъ панъ, 200.
Петелчицъ Севастьянъ, панъ, 82.
Петкевичъ панъ 65, поборца 442, Янъ Сакъ 443.
Петрошкевичъ Петръ, 225.
 — Стефанъ, 225.
Петровицъ Себестіанъ, ксендзь, 239.
 — Спириды, войтъ Воронской волости 230.
 — Степанъ, витеб. бурмистръ, 63.
 — Янъ, шляхтичъ, 151, 225.
Петровскій Николай, 119.
 — Стопанъ, панъ, 74.
Петрижицкій Михаль, 257.
 — Самуель, зем. 275.
 — Юрій, 133, 434.
 — Янъ, зем. 279.
Петруковичъ Васыко рѣчицкій войтъ, 299.
Пигаревичъ Семень Афанасовичъ, могилев. мѣщ., лавникъ 200, 201.
Пилипайтисъ Янъ, паддан., 255.
Пилипейковичъ, пин. обыватель, 108.
Пилипча, предводительъ сборища, 163.
Пилиховскій, панъ 274.
Пасарекъ Арцюкъ, хожскій мѣщанинъ, 414.
Пискунъ Василій, 503.
 — Гавриль, 503.
Плавгинскій, 501.
Плавушка Романъ, панъ, 103.
Пласковичкій Петръ, зем. пин. повѣта, 395, 396.
Плей Остафій, брест. райца, 262.
Плесничовская Устина Кучуковна, 315.
Плесначевскій Александръ, 133, Александръ Язевичъ, зем. мстислав. воеводства, 157—8, 315.
 — Иванъ, 312.
Плетенборкъ Отто Гендрихъ, порутчикъ, 19.
Плиска Матешъ, капитанъ лейтенантъ, 19.
Плонскій, 20, 21.
Плотниціе—Ляховичи, зем. пин. пов., 153.
Плотницкій Григорій, зем. пин. пов., 158.
 — Иванъ Вабишевичъ, генераль пин. повѣта, 395, 396.
 — Павелъ, шляхтичъ, 23.
 — Петръ, шляхтичъ, 396.
 — Семень Гораниъ, зем. пин. пов. 158, шляхтичъ 396.
 — Фодоръ, зем. пин. пов., 158, 159.
Плюмбергъ Николай, 464.
Плятеръ, панъ 516, ротмистръ 517.
Повилинскій Казимиръ, хоружій 260.
Поговскій Фодоръ, 225.
Погожевъ Августынъ Константиновичъ, мстислав. грод писарь, 277.
Погорѣльскій Матой, енераль (воз.) пин. воеводства 220.
 — капитанъ, 367.
Погоскій. Лука, панъ 65.
 — Яковъ, 309.
Подберезая Анна Юдицкая, зем. 280.
 — Маріа Понятовская, 280.
Подберезскій Григорій, кухмистеръ в. кн. Л-го полковникъ, 427, 429, Гр. Казимиръ, 430, оршан. грод. писарь 436, ушт. староста 500, ротмистръ 517, 518, 521.
Подбипента Иванъ полоцкій подсудокъ 101, Янъ, полоц. зем. судья 319.
Подвипента Казимиръ, 520.
Подгайская Павлова Анна Безводицкая, 349.
 — Маріа Павловна Якова Котель 349.
Подгорскій Николай, 325.
Подлазні Михаль, 327.
Подлецная Софія Путянника, 497.
Подольскій, панъ, 417 418.
Подходинская, виленская городнична, 454, 455, Кристина Гиблова 499.
Пожаринскій, панъ, 380, 383.
Пожарицкій Пльа, 246.
 — Янъ, 421.
Пожарскій, князь, 85, москов. воевода 157, 339.
Поклевскій козело Казимиръ, ушт. стольникъ, 146.
Покладъ Алексѣй Артемоновичъ, 285.
 — Гавриль, 285.
 — Жданъ, 284—5.
 — Леонъ, 285.
 — Янъ, 285.
 — Фодоръ, 285.
Поклонскій Войтехъ, мамѣстникъ пин. экономіи 299.
 — Константинъ, москов. полковникъ 92, 300, 346.
 — Петръ Павелъ, пин. грод. писарь, 113, Водзгиръ 236, 239, 299, пин. грод. скарбникъ и писарь 357
Полевичъ, 483, Михаилъ 487.
Полевичъ—Казимиръ Михаилъ, 489, 540.
Полкотыцкій Янъ, панъ, 107.
Пасовецкій, панъ, 148.
Половна, сотникъ 185.
Полонскій Андрей, 274.
 — Петръ, пинскій грод. писарь 505.
Полоненикъ Карпъ Богдановичъ могилев. мѣщ. 60.
Полоцкій панъ 250.
Полубинскій, слоним. писарь, 73, 197, польный писарь вол. кн. Л-го 280, 425, Александръ 503, А. Гилярій 508, 509, 510, 512, 515, 526, 541.

- Гилярій, польный писарь в. к. Л-го, 526.
- Демеріанъ, 504.
- Криштофъ, Слоним. зем. судья, 319, 369, 370, 469, 470.
- Марціанъ, 469, 470.
- Полуй Иванъ, могилев. мѣщ., 51.
- Полущенко Демко, 174.
- Полховскій Стефанъ, панъ 89.
- Полцевъ Петръ, Смолен. стражникъ, 404, Михайль 409.
- Поморскій Мартинъ, поручикъ, 411, 412.
- Понатовская Софія Бронева, Станислава 330.
- Идвиги Жировская Войтехова 330.
- Понатовскій Адамъ Іоакимъ, 323.
- Александръ Казиміръ, венденскій каноникъ и, схоластикъ, виленскій фарскій комендаръ, 323, 325.
- Криштофъ Богуславъ, 280, 324, 325.
- Мартинъ, 325.
- Матвей, краков. деканъ, регентъ канцеляріи 125.
- Михаиль, 325.
- Петръ, зем. Галицкаго пов., 330, 331.
- Станиславъ, 325.
- Янъ, 324.
- Ярославъ, зем. 280.
- Поплавскій Криштофъ, 63, 391.
- Потей Констанція Ушаковна Куликовская, 177—8.
- Себестыанъ, обыватель Брест. воеводства 177—8.
- Потопольскій Адамъ, 309.
- Похилинскій, 391.
- Почобутъ, 448, Вавринецъ 485, 486.
- Превлоцкій Казиміръ, 485, 486.
- Прегловскій Михаиль ротмистръ, 309.
- Прездъцій Пиколай, 433, 510, 511, 512, 513, 517.
- Пресецкій Брониславъ, ротмистръ, 101.
- Прецибюрскій Криштофъ, панъ 188, 191, слуга, 192.
- Прецинскій Янъ, 119.
- Приборка Иванъ, панъ 162.
- Пригорскій Адамъ, ксендзъ, першацкій плебанъ, 152.
- Іосифъ, зем. пин. пов. 152.
- Петръ, зем. 152.
- Пристановскій Михаиль, 324.
- Приступичъ Мартинъ, поддан. 243.
- Омельянъ, поддан. 243.
- Романъ, поддан., 243.
- Іковъ, поддан., 243.
- Прозоровскій, московскій воевода, 341, 342, 347.
- Протасовичъ, Александръ, 516, хоружій 519.
- Андрей, 40, 383.
- Бенедиктъ, 227, 246.
- Валеріанъ, 370.
- Іеронимъ, 40.
- Кристина Протасовна Янова Держкова, 383.
- Петръ, панъ 299—300.
- Теодоръ, 113.
- Томашева, 511.
- Томашъ, 468.
- Масальскій, коморникъ пин. пов., 358.
- Протасовицкій Марціанъ, 119.

- Теодоръ, 119.
- Протусъ, капитанъ 513.
- Пугачъ Ярошъ, 473, 474.
- Пудники, паны 325.
- Пузина Іеронимъ, 457, ушт. маршалокъ 483.
- Гесторъ Скоробовичовна, ушт. маршалкова 483.
- Фридрихъ, 500.
- Юрій, 458.
- Пулята Семень, 291.
- Пурциковская Янова, 500.
- Путило Иванъ, панъ 257.
- Юрій панъ 257.
- Русиновскій Даниль, 270.
- Путята Аполлонія Юрьева, Вотвинянка, зем. 280.
- Войтехъ, 307, 309.
- Мартинъ урядникъ, 180.
- Янъ, 309.
- Путятицкій Янъ, урожден., слуга, 330, 331.
- Пухальскій Казимеръ, докр. писарь В. К. Л-го, 371.
- Пушка Филипъ, панъ 281.
- Степанъ, 281.
- Пчелоѣдъ Осоловскій Иванъ Васильевичъ, 294.
- Пызыкъ Матвѣй, 228.
- Пыпель Андрей, зем. 35, 36.
- Пастрецкій Іеронимъ, зем., 170, 171, 504.
- Пячковская Ганна Сутоцкая, 327.
- Половія Балакировна, 303.
- Пячковскій Теодоръ, панъ 257.
- Балярскій Ярошъ, 302, 303.

Р.

- Рабець Криштофъ, минскій аптекаръ, 135, 136.
- Раковна Катерина, 226, шляхтанка 250.
- Рагайло Петръ, запорожскій казакъ, 438—9.
- Радзковичъ Омелянъ, 228.
- Радивиль Альбрехтъ Станиславъ, князь на Олыкѣ и Несвижѣ, канцлеръ в. кн. Л-го, староста пинскій гнѣвскій и тухольскій, 1, 8, 10, 13, 14, 15, 16, 17, 19, 22—4, 30, 32, 33, 36, 38, 42, 43, 44, 45, 46, 67, 69, 70, 72, 73, 74, 76, 89, 94.
- Анна Кристина изъ Любомира, канцлерина В. Кн. Л-го 359, 502, 505.
- Богуславъ, конюшій В. Кн. Л-го, 525.
- Пазбела Катерина, подчашина В. Кн. Л-го, 398.
- Криштофъ, князь, маршалокъ посольскаго круга, 541.
- Михаиль, князь на Несвижѣ и Олыкѣ, вилен. каштелянъ, 330, 512.
- Станиславъ, князь 363.
- Янушъ, князь на Биржахъ и Дубинкахъ, панъ на Невлѣ и Себежѣ, воевода вилен., польный гетманъ в. кн. Л-го, староста Казимирскій, Ворисовскій, каменецкій, сейвенскій, быстрицкій, вилькискій, ретовскій, любецкій, лосевскій, 7, 8, 16, 26.
- гетманъ польскаго войска подъ Смоленскомъ, 92.
- Радивилы, князья 201.

- Радиминскій Фронцкевичъ Стефанъ, хоружій новгород. воеводства 503.
- Радіонова Дася, 200.
- Раевская Оедора Воронцова, Юзефова, 297.
- Раевскій Левъ, 343.
— Остафій, 343.
— Теодоръ, 343, 344.
— Филонъ, мстислав. стольникъ 343.
— Юзефъ 297.
— Янъ, 343, 344
- Раецкій Александръ, трокс. подсудокъ, 451.
— Дунинъ, троцкій тивунъ, 505.
— Юрій, дерптскій подстолій, 450, 451, 489.
- Рай, 138, зем. туров. волости, 154, Григорій 241.
- Ракова, 158.
- Раковиць Гриць, дубровицкій мѣщ., 253.
- Раковская Ева Глушанниовна Александрова 257.
- Раковскій Александръ, 257, 526.
- Рамптонъ Симонъ, могилев. мѣщ., циркуликъ 91.
- Рамша Павель, 390.
- Раповичъ Фелиціанъ Казимиръ, панъ 262.
- Рапунова, могилев. мѣщ., 261.
- Рапъ Фридрихъ, капитанъ, 513.
- Ратомскій Богданъ, 309.
- Рафъ Андросъ, капитанъ 523.
- Рачинскій Вильгельмъ Янъ, 28.
- Рачковскій панъ, 66.
- Рдултовскій Михаилъ, панъ 167.
- Регеръ Іоганъ Юрій, хоружій, 19.
- Регитень, панъ 239.
- Рено Дмитръ, 309.
- Ревуть Галена Адамовна Курковна, въ 1-мъ бр. Есимонтова 292.
— панъ 223, 409.
- Рекневскій, ротмистръ, 520.
- Рейръ, оберштерлейтантъ, 521.
- Ренуть Андрей, ротмистръ 246.
- Римма Ганна Гарбацкая, 318, 409.
— Зофія Курцовичовна, 318.
— Юрій, 318, 380, 383, 384, 391.
- Ринисъ Матьяшъ, хоружій, 19.
- Рипинскій Янъ, 227, 246.
- Рогинскій Андрей Криштофовичъ, обыватель ошмян. пов., 332.
- Рогозь Александръ, 309.
- Рогульскій Томашъ, поручикъ, 362.
- Родаковскій Фелиціанъ, вожакъ отряда грабителей добровольцевъ, 38.
- Родоманскій Криштофъ. 451.
- Родовскій Мартинъ, 64.
- Розволичъ Телецкій Казимиръ, 119.
- Розень Фабіанъ, хоружій, 19.
— Юрій, капитанъ, 513.
- Розенштейнъ, панъ 518, оберштеръ 518, 521.
- Роницкій Владиславъ, 227.
- Ролькевичъ Малохъ, боиринъ 148.
- Романовская Елена Даниловичъ Янова, зем. 279.
- Романовскій Василій, 29, туровскій бояринъ 176.
- Ромашовскій Лукашъ, поручикъ, 244.
- Роменскій Давидъ Якубовичъ, слуг. еврей 81.
- Ромульть Стофанъ, зем. пин. пов., 198.
— Янъ, 425.
— панъ 511.
- Рослонковичъ Маркъ, цыганъ, 310.
- Россохацкій Миколай Францишекъ, троц. зем. судья 492, 194, грод. скарбов. писарь 532, 534, 539, 540.
- Росудовскій Лукашъ, ротмистръ, 29, 522.
- Роховая, капитанша, 379.
- Рощевскій Криштофъ, 28.
- Рубиновичъ Лейба, минскій еврей, 207, 492.
- Рудницкій, мѣщ., 49, Матвей, панъ 325.
- Рудомина Богуславъ, 517.
— поручикъ хоругви 242, Руд.-Дусяцкій Михаилъ 468.
— Петръ, brasлав. стольникъ 517, 519, 520, 530.
— Оома, 487, 493, 525, 532, 533.
- Рукевичъ Вавринецъ, 454.
- Руменчевскій Янъ, стражникъ 28.
- Рупоръ Никифоръ, 228.
- Русановская, пани 257.
- Русецкая Катерина Довгердовна, 147.
- Русецкій Александръ, полковникъ запорож. войска, 147, 216.
- Рыбалтовскій Матвѣй, 434.
- Рыбинскій Петръ, жмуд. подсудокъ, полковникъ, 88, 539.
- Рыновскій Базиль, 227.
- Рысинскій Венедиктъ, ксендзъ, генераль провинцій Польской, Чешской и Литовской, Виденишскій пробоць благословенныхъ мучениковъ отъ покуты регулы св. Августина, 272.
- Рыскевичъ Трохимъ, пин. бурмистръ 310.
- Рытель, полковникъ, 438.
- Рышковскій Станиславъ на Рышкахъ, 508, 541.
- Рѣзовъ, капитанъ 518.
- Рѣпинскій Семень, панъ, измѣнникъ, сдавшій вилонскій замокъ полякамъ, 216.
- Рѣпницкій Янъ, 31, слуга 378.
- Рѣчицкая Регина Косиловна, Беркова, въ 1-мъ бр. Паруковская, 324.
- Рѣшевскій, 510.
- Рѣшка Петръ, скарб. поборца Врест. воводства, 477.
- Рѣшотарскій Доминикъ, 475, 477, 478.

С.

- Сабать Гансъ, фельдфебель, 19.
- Савговичъ Александръ, вилкомир. скарбникъ и подста-роста, 100, 133, 135.
- Савицкій Оедоръ, новгородскій намѣстникъ, 214, чолдникъ 385.
- Савостичъ Андрей, слуг. мѣщ. 82.
- Савостіановичъ Ларіонъ, могилев. мѣщ. лавникъ, 86.
- Савронка Янъ, 317.
- Садукевичъ Іоакимъ, витеб. город. писарь, 390.
- Саковичъ, Адамъ Матвѣй, воевода смоленскій, 170, 187, 202, 203, 518, 541.

- Сакъ, панъ 239.
Самуелевичъ Копель, 492, 493.
Саплинскій Симоновъ, 298.
Саприновская Марина Сутоцкая, 327.
Саприновскіе, паны 322.
Сапѣга Казиміръ Леонъ, подканцлеръ в кн. л-го 84, 402.
— Криштофъ, крайчій в. кн. л-го 280, 363, 391, 510, 512, стольникъ в. к. Л-го 514, 529.
— Леонъ, великій гетманъ В. Кн. Л-го, 339
— Павель, вилен. воевода, великій гетманъ вел. кн. Литовскаго, 103, 105, 106, 108, 109, 113, 116, 120, 131, Павель Янъ, 135, 136, 137, 138, 144, 145, 155, 156, 184, 188, 207, 208, 209, 215, 216, 228, 229, 230, 231, 236, 245, 251, 307, 308, 310, 351-2, 358-9, 360, 378, 385, 389, 413-4, 447, 509, 510, 512, 515, 522.
Сарбевскій Станиславъ, грабовецкій староста, 34—5.
Сарновскій Даниль, 225.
Саулевичъ Гялярій, 488, 490, 493, 510.
Сачковскій Андрей, генераль (возный) пин. пов. 1, 2, Андрей Криштофовичъ 68, 69, 109, 162, 180, 242, 243, 249.
— Войтехъ, панъ 68.
— Казимиръ, енераль (воз.) пин. пов. 361, 379, 380, 397, 422—3.
— Павель, шляхтичъ, 242, 361.
— Петръ, шляхтичъ 164, 242.
— Романъ 164, 177, 180.
— Теодоръ, 25.
— Янъ, панъ 68, 180, 361.
— Теодоръ, 246.
Сварацкій Янъ, 224.
Сватковскіе, паны 347.
Свентоховскій Станиславъ, 522.
Свенцицкій Войтехъ Казиміръ, ротмистръ, 309, 364, 515 523.
— Доминикъ, 519.
— Якубъ, 385.
Свеховскій Рафаиль, 464.
Свидерскій Янъ, 468, 520.
Свидло Юрій, 309.
Свинарскій Михаилъ, 390.
— Юрій, 309, 390.
— 416, 417.
Свирскій Мартинъ, 309.
— Станиславъ, мин. грод. писарь 228, 229, 231.
Свиричевскій Кондратій, 309.
— Петръ, 322.
— Семень, 322.
— Оома, 322,
— Янъ, 322.
Святопольскій Четвертинскій Александръ, мин. каштоляновичъ, 148, 334, 335, 336.
— Николай, минскій каштолянь 127, 148, 160, 193, 198, 201, 334, 335—6.
— Стефанъ, князь, подкоморій браславскій 148, 149, 160, 334, 422—3, 505.
Свяцкая, 225.
Свяцкій Михаилъ, 309.
— Петръ, 28.
— Павель, 434.
— Христофоръ, 434.
— 380, 383, 384, 385.
Севериневичъ Теодоръ, «бурмистровичъ мѣста Могиллова» 60—62, 93.
— Тимошей, могилевскій бурмистръ, 196—7.
— Янъ, панъ, 231—2.
Сегень Станиславъ, подстароста, 471, 473.
— Томашъ, хорошанскій староста, 523, 535.
Сейбутъ Яковъ, 225.
Селецкій Максимъ, дозорца фольварка Варобина, 189, 190, 417, 418.
Семашко Даниль, 460.
— Малковичи Семашки 325, 326.
Семеновичъ Василій, копыль, мѣщ. 81.
Семеновская Павлова Елисавета Тарновская, 503.
Семенюцкій Пванъ, долгиновскій мѣщ., 146.
Семиградскій, князь 96.
Семпковский Адамъ, бержницкій староста, 486, 499.
Сендюкъ Мина, стражъ, 259.
Сенинская, 472.
Сенкевичъ, панъ 515,
Сенявскій, панъ 331.
Серафимовичъ Войтехъ, 511, 535.
Сергѣевичъ Андрей, кужелицкій войтъ 299.
Серденянь, «здрайца» 426.
Сесицкій, вилкомір. подстолій, 388. Юрій 441, 516, 520, 539.
Сигизмундъ (Жигимонтъ III,) король польскій, 285, 313, 326, 406, 435, 438.
Сидоровичъ Захаріашъ, могилев. бурмистръ, 438.
Сильмановичъ Петръ, пин. мѣщанинъ, 103.
Сиповичъ Гавріиль чашникъ, 461, шавдов. тивунъ 484, 501
Сиварко Адамъ, 309, 512.
Скиндеронекъ Игнатъ, 228.
Скиндеръ Адамъ, 510.
— Александръ, мечный лнд. пов., 227, 246.
— Криштофъ, 502.
— хоружій Вѣлой хоругви, 380, 383, 384.
Скирмонтъ Криштофъ, председательствующій ошмян. грод суда 204, 224.
— Давиделва, 325.
— Янъ Казимиръ, 309.
Скорень Александръ, панъ 224.
— Матвѣй, 225.
Скоробогатый Лавринъ, 227, 469, 540.
Скоролупъ Антипъ, 284, 312.
— Габріель 284, 312.
— Даниель, 284.
— Оодора Давидовна Воронцовна, въ 1-мъ бракѣ Даниелова Скоролупа, 284.
Скорупскій Станиславъ, 511.
Скочко Игнатъ, хоружій 185.
Скрага Корной, висоцкій мѣщ., 252.
Скрентовскій, панъ 409.
Снубневскій Валеріанъ, панъ 208.

- Скугоръ Янъ, генералъ (воз.), 270.
Скуйбеда Коленскій Николай, 434.
— Янъ, войтъ им. Могильной и мѣстечка Янова, 409, 410, 512.
Славутичъ Гуринъ, хомскій мѣщ., 415.
Сливовская Евфросинія Рипинская Мартинова, 436.
— Елена Дроздовичовна, Михалова, 436.
— Гусина Котлова, Павлова, б. Стефанова Мишулина, 434—6.
Сливовскій Мартинъ, 436.
— Павелъ, зем. Смолен. воеводства, 433—4, 434—6.
Слижъ Данилъ, 500.
Слизень Алексавдръ, ошмян. стольникъ, 470, 533.
Слинки, паны 312.
Слинко Семень, сотникъ, 185.
Слонгевскій Янъ, 309.
Слотвинскій Янъ Ласота, 504.
Служевская Марцинова, Ядвига Умыйрука Запольская, 298.
Служка, литовскій надворный подскарбій, 260, великій хоружій В. К. Л-го 372, Л-го 429, 431, 511, 515, 522.
Слюнка Зофія Киселевна, московка, 257.
— Марьяна Стромиланка, 283.
— Останъ, 283.
— Янъ 223, 269, Слунка 281.
Сляскій Николай, іезуитъ, 27.
Смогоровскій Николай Казиміръ, 500.
Смолевичъ Станцлавъ, 434.
Смолевскій Павелъ, зем. 132, 133.
Смольскій, ротмистръ, 512.
Смыновъ Евфимій (Овхимъ) Оеодоровичъ, могилев. мѣщ. 85—6.
Снарская Янова, 225.
Снарскій Самуилъ, 225.
— Стефанъ, 225.
Собицнй Казиміръ, шляхтичъ, 321.
— Янъ, шляхтичъ 324.
Соколовскій Александръ, панъ 281.
— Валентій, смолен. райца, 28.
— Іосифъ, 390.
— Михаилъ, 498.
Соколь Янъ Александровичъ, зем. 350.
Солугубъ Константинъ, 459, Довойна, упит. войскій 490.
Соломерѣцкій князь, 322, 325.
Солтанъ Александръ Николай, зем. оршан. пов. 434, 437—8.
— Анна Хребтовичовна, 438.
— Гальшка Фащовна, Оеодоровна, 438.
— Геронимъ, 438.
— Катерина Николаевна, зем. 438.
— Марина Фащовна, 437, 438.
— Николай, чернигов. писарь, 74, 324.
— Янъ Богуславъ, 434.
Солтыковъ Иванъ, воевода Великаго Новгорода, 63.
Солудербахъ Криштофъ, оберштеръ лейтенантъ, 19.
Солемскій Михаилъ, 325.
Сопоцко, зем. писарь, 453, Николай 456.
— Павелъ, 456.
Сорока Андрей, 230.
Сосновская, полоц. каштелянова 467.
Сосновскій Симонъ, генералъ ошмян. пов., 151.
— изъ Сосновицы Янъ, полоц. каштелинь, 66, 226, 250, 512, 527—8.
— панъ, 364.
Софроновичъ Савелій, могилев. мѣщ., 196—7.
— Бобурчанка, 197.
Спирковичъ Юрій, 225.
— Оеодоръ, 225.
Срединскій Якубъ, могилев. обыватель 50, 51.
— Янъ Станиславъ, могилев. мѣщ. 57, 61.
Средницій Янъ, 476.
Стабровскій Дадибогъ, 309.
Ставецкій Станиславъ, бѣглый челядникъ, 28, 29.
Станишевскій, панъ, 97, Василій Владиславъ 320.
— Михаилъ, ротмистръ, 320.
Станкевичъ Андрей, панъ, 238.
— Ганна, 304.
— Матвѣй, смолен. ландвойтъ 28, Матеушъ, 100.
— Михаилъ грод. судья 461.
— Стефанъ, зем. 304—5.
— Янъ, кватермистръ, 28, Янъ Николай, писарь в. кн. Л-го, 42, 89, 100, Янъ Теодоръ 300—1.
— Мстиславскій городничій, 317.
Станцевичъ Криштофъ, 495.
Стаховскій Андрей, 174.
— Василей Карповичъ, Ляховичъ Плотницкій, зем. пин. пов., 158, 159, Василь Пенадовичъ 201.
— Григорій, 174.
— Кароль Пгнатій, 246.
— Кирдей, 174.
— Матеей Олексеѣвичъ, 201.
— Павелъ Мокеевичъ, 201.
— Романъ, 174.
— Степанъ Михайловичъ, 201.
— Янъ Андросевичъ, 201.
— Оеодоръ, 174.
Сташевскій Самуилъ, 309.
Сташкевичъ Владиславъ, фейданскій плебанъ, 449, 465.
Стеткевичъ Богданъ, мстислав. подкоморій, 313.
— Криштофъ, оршан. подкоморій, 241, 248, 250, 427, изъ Занера 428, 429, 431, 432.
— Михаилъ, новгород. каштеляновичъ 304, 325.
Стефановичъ Иванъ, 232.
— Лукашъ, 7.
— Николай, дисненскій бурмистръ, 225.
— Павелъ, шляхтичъ, 294.
Стоцкій, 391, 416.
Страбскій, хоружій, 364, 365.
Стравинскій Максимиліанъ, стародубов. стольникъ, 273.
— Троянъ, ошмян. подсудокъ, 273, 445.
Стрибинскій Михаилъ, панъ слуга 236.
Стрижевская, изъ дома Злочевскихъ, 344.
Стринацкій Лука, 85.
Стромилоскій Семень, 283.
— Іронъ, 283.

— Осдоръ, 283.
 Струбичъ Казиміръ, 500.
 Стрѣлецкій, слуга, 379.
 Стрѣлка Павелъ, 149.
 Стубъ Андрей, подхоружій, 19.
 Стыбалковский Данилъ Янъ, Смолен. стражникъ, 28.
 Судаковский Симонъ, Субоцкій плебанъ, 444.
 Судиловская Раина Кашинная, 408.
 Судиловскій Григорій, панъ, 257.
 — Иванъ Матвѣевичъ, 408.
 — Офанасъ Логвиновичъ, 329.
 — Самуилъ Яновичъ, 408.
 Судовскій Дешевый Григорій, 338.
 Сулимовскій Лукашъ, 119, 215.
 Михаилъ, слуга 345.
 Сулистровскій Николаій, поборца. 445.
 Сулимъ Григорій, 197.
 Суринъ Геліяшъ Владиславъ, полковникъ, кричевскій подстароста и лентвойтъ, 222, мстислав. подстароста 277, 350.
 — Иосифъ, 85, 148.
 — Мартинъ, овруц. грод. писарь, 368, 369.
 — Ротмистръ, 426.
 Сурта Иванъ Стефановичъ, могилев. мѣщ., 93.
 Суткевичъ, 512.
 Сутоцкая Янова Малковичова, Анна Яронимовна Стромнлянка, въ 1-мъ бракѣ Добросельская, 282, 283.
 — Марина Москевичовна, Андреева Орменчикова, 315
 Сутоцкій Адамъ Матвѣевичъ Орменчиковичъ, 315.
 — Андрей Орменчиковичъ, зем. пин. пов., 315.
 — Иеронимъ Мальковичъ, 315.
 — Николаій Орменчиковичъ, зем. пин. пов., 315, 316.
 — Самуилъ Орменчиковичъ, 315.
 — Яковъ Орменчиковичъ, 315.
 — Янъ Малковичъ, зем. 270, 326—7.
 Суходольскій Николаій, мстислав. стольникъ, 326.
 — Юрій, королев. дворянинъ, 438, 471.
 Суходольская, 480.
 Суходольскій Павелъ, 473.
 Сухорскій Янъ, 309.
 Сухтицкая Софія Телковна Комаровская, Янова 307.
 Цюлковна 308—9.
 Сухтицкій Николаій, 325.
 — Янъ, 307, Сухтицкій 135, Сухтицкій 308.
 Суцескіе, паны 50.
 Сцепановичъ Еско, 228.
 Сцибла Михайло, могилев. мѣщ., рымарь 52.
 Счелепинскій Александръ, возный 185.
 Сыруть Александръ, 458, 459.
 Сытинъ Катерина Витолтовичовна, насиліемъ взятая и повѣнчанная въ Вильнѣ съ царскимъ полковникомъ Львомъ Сытинымъ, во 2-мъ бракѣ Лисовская, 387.
 — Левъ «царскій полковникъ, въроломный непріятель московитинъ» 387, 388.
 Сыцинскій, 450, 451, унит. подстолій 539.
 Сычь Ганъ, 228.
 Съдлецкій Петръ, панъ, 236, скарбовый казакъ 240.

Сѣлюцкій, панъ 381.
 Сѣрицкій Павелъ, шляхтичъ, 189.
 — Романъ, шляхтичъ 422.
 — Янъ, панъ 162.
 — Осдоръ, шляхтичъ, 189.

Т.

Талипскій, панъ 260, 261, Самуилъ 497.
 Тальвойшъ Станиславъ, 451
 Тальмонъ Петръ, 309.
 Талытъ Иеронимъ, жмуд. подстароста, 461, 481.
 — Янъ Иеронимъ, жомонт. староста, 80, 86, 88, 98, Иеронимъ, 103.
 Танаевскій, намѣстникъ минскій, 147, Александръ 150, 152, 169, 393.
 Тарнава, Теодоръ. 298.
 Творовскій, хоружій, 517, 519, оршан. подстолій 540.
 Тейнаковичъ Цимокъ, 228.
 Телетицкій Михаилъ, 246.
 Телятицкая Констанція, зем. 3.
 — Марина, еом. 3.
 Телятицкій Андрей, земининъ пин. пов., 3, 4.
 Терешъ, панъ 517.
 Терлецкій Александръ панъ, 39, 479.
 — изъ Терла Петръ, королев. секретарь, пин. грод. судья, 39, 40.
 — изъ Терла Янъ, 119.
 Тетера, панъ 404, 532.
 Техановецкая Антонеля княжна Друцкая Горская Криштофова, 270.
 — Ганна Титовна, Николаева 351.
 Техановецкій Криштофъ, мстислав. каштелянъ, 291.
 — Матей изъ Техановца, панъ 277.
 — Николаій Валеріанъ изъ Техановца, мстислав. воєвода, староста, войтъ, державца радомскій и пораднинскій, 9, 131, 222, 256, 261, 264, 267, 268, 270, 271, 275, 276, 277, 281, 283—87, 289, 292, 295, 297, 298, 300—302, 305, 306, 307, 308, 310, 311, 313, 314, 315, 317, 318, 322, 324, 326, 327, 328, 350, 392, 394, 433, 439.
 Тизенгавъ Андрей, усвятскій староста, 497.
 — Вильгельмъ, купинскій староста, 454, 455, 456, 497, 499
 — Готгардъ, ксендзь, духов. поборца 443, 444.
 — Николаій Гендрихъ, 18, 19.
 — Оттонъ, жомонтскій войскій, 88.
 — Фридрихъ, хоружій, 19.
 — Юрій, 19, мечный В. Кн. Л-го, 496, 512.
 Тимофеевичъ Криштоповъ, слуга царя Алексѣя Михайловича 233.
 Тихососновскій Янъ, Лидскій скарбникъ, 218.
 Тишевичъ Василій, случ. войтъ 81—83.
 Товянскій Гинейтъ Криштофъ, 496.
 — Самуилъ, 449.
 Токарскій Станиславъ Казиміръ, провентовый писарь Пинской экономіи, 359, пин. подстолій и подстароста 404.

Толкач Трохимъ, тивунъ, 65.
Толоконскій, 493, 540.
Толочко Николай, 246, изъ им. Бигонъ 473.
Толпыга Авхимъ, 287, 288.
— Александръ, 269, 281—2, 337—8.
— Анна Боронцовна, Ярошова, зем. 337—8.
— Анна Шеневицковна, Александрова 337—8.
— Доонисій, 338.
— Катерина Кривоносковна, Авхимова 287.
— Кононъ, 338.
— Кузьма, 337.
— Никифоръ Милко, зем. 338.
— Овхимъ, 338.
— Петръ, зем. 337—9.
— Ярошъ, зем. 337—8.
— Оедоръ Кононовичъ, 338.
Томашевичъ Алекасидръ, 450.
Томкевичъ, Томковичъ Яковъ, 309.
Топоровская Габріілова, Марина Тельковна Комаров-
ская, 308, 309.
Трацевскій Николай, 414.
Трацевскій Якубъ, панъ 162.
Трембицій Войтехъ, 28, 530.
— Фр. Иосифъ, 434.
— Казиміръ 519.
Тремповичъ Станиславъ, 309.
Третякъ Криштофъ, 180, землянинъ Кіев. воеводства и В.
Кн. Л-го 367—8.
Тризна, панъ, 29, волковскій зем. судья 471, староста
472, Станиславъ 473, великій подскарбій В. Кн.
Л-го 456, 485, 508.
— Янъ, волковскій староста, 504.
Тризничъ Леонора, Ельская, 180.
— Хома переяславскій обыватель, 200, 201.
Трубецкой, князь, москвитинъ, 85, москов. воевода 132,
157, 222, 223, Алексій Микитичъ 256, 267, 269,
275, 282, 287, 289, 290, 298, 300, 302, 305, 306,
311, 313, 317, 318, 322, 326, 338, 339, 348.
Трилнеръ Альбрехтъ, 451.
Трипольскій Стефанъ Казиміръ, несвиж. староста, 330, 331.
Тропъ, капитанъ 524.
Троцкій Викентій, 434.
Трцинскій Янъ, 246.
Туловскій Юрій, 472, волковскій грод. писарь, 473.
Тупальскій Рафанлъ, 487.
Туровичъ Николай панъ, 167.
Туровскій Криштофъ, 475, стражникъ 525.
— Павель, панъ 78.
Турчиновичъ, волковскій протопопа, 469.
Туръ Александръ, 40, 309, 383.
— Стефанъ Викторинъ, пин. подстароста, 309, 382,
пин. грод. судья 239, 299, 403, 404, 406, 409, 410,
411, 412, 415, 417, 419, 422, 423, 424, 425, 479.
— Павель, землянинъ пин. пов., 139, 258, 260.
— Янъ, 119.
— Капитанъ 513.
Туткевичи, паны 50.
Туторовичъ, 169.

Тушевичъ Стефанъ, брест. мѣщ. 262.
Тхоржевскій, панъ, 239.
Тылнейманъ, вахмистръ, лейтенантъ, 19.
Тингаузъ, панъ, 516.
Тычкевичъ Симонъ, дисненскій писарь, 225.
Тышка Янъ, 225.
Тышкевичъ, 391, Александръ 446, трок. подсудокъ 452.
— Станиславъ, слоним. стольникъ 469.
— Щенсны, 455.
Тышки, обыватели Полоц. воеводства, 225.
Тышковскій Станиславъ, 504.

У.

Убертъ Янъ, 539.
Углькъ Ерій (Юрій) Владиславъ, троц. стольникъ, 120,
359, 361, 510, 514, 529.
Уланъ, ротмистръ, 372, 387, Данилъ 398, 402—3, 406—7,
512.
Уласъ, 197.
Умыйруна Запольскій Евстафій 459.
— Елена 298.
— Маркъ, 298.
— Полонія Янова Юрьевна Буболевна Яроцковна, 298.
— Ядвига Марцинова Служевская, 298.
Умястовскій Францискъ Криштофъ, брест. чашникъ, 375.
— Юрій, 475.
Униховскій Самуиль, волковскій подчашій 514.
Урневичъ Фр. Исаія, 434.
Устиновичъ Самуиль, поручикъ, 85.
Ушацкій Базилій, 225.
— Касперъ, 434.
— Янъ, генераль пов. пин. 23, 24, 140, 141, 407.
Ущатовскій, ротмистръ, 138.

Ф.

Фастовичъ, «убогій генераль» пин. пов., 375.
Федзновичъ Гришко, 228.
Фендляръ Валтеръ, капитанармусъ, 19.
Фердинандъ III, цесарь, 94—5.
Фердинандина Отто, 513.
Фесковичъ Гришка, поддан. 242.
Филимоновичъ, панъ 338.
Филоновичъ Оедоръ, ольшанскій войтъ, 363, 365.
Фирлей Николай, любельскій старостичъ 179 на Дуброви-
цѣ 334, любельскій старостичъ 335—6.
Фирстенбернъ Вильгельмъ, поручикъ, 19.
Фитингофъ Лоренцъ, майоръ 19, Александръ 516.
— Отто Фридрихъ фонъ Фитинковъ, 19.
— Юрій Гергардъ, хоружій, 19, майоръ 513.
Фиферлиннъ Юганъ Юрій, хоружій, 19.
Фредіанъ, капитанъ 524.
Фридрихъ, слуцкій комендантъ, 150.
Фроловичъ Янъ, мѣрчій пин. пов., 406—7.
Фронцевичъ Ганна Ячниковна, 317.
— Флоріанъ, 198.

— Янъ, 317.
Фурсъ Андрей, 40, 218, слуга и дозорца земскихъ имѣ-
ній въ пин. пов., 363, 369, 370.

Х.

Халаимъ, панъ 65.
Халецкий на Хальчѣ Владиславъ, стражникъ В. Кн. Л-го,
391, 400, 417, 467, 510, 511, 515.
— Юрій, стражникъ В. К. Л-го, 511.
Харлинскій изъ Харлежа Янъ, новгород. подвовода,
167, 202.
Хацкелевичъ Михаль, еврей, 488.
Хвалибогъ Жеронскій Казимерь, вилен. стольникъ, опе-
скій и чечерскій староста, 234, 235.
Хвиль, порѣцкій млынаръ 258, 259.
Хвосцичъ Карпъ, 230.
Хитрый Александръ Себестяновичъ, свѣжскій воєво-
да, 195.
Хлупинскій Григорей, зем. 241.
Хлусовичъ, панъ 512, 519.
Хлѣвинскій Мартинъ, мечный рѣчниц. повѣта 85.
Хмѣлинскій Андрей, 113.
Хмѣльницкій, ребелизантъ, 34, Богданъ, гетманъ русскаго
запорожскаго войска, 96, 106, 107, 108, 112,
138, 173.
Хмѣльниченко, 185.
Хованскій, 137, 145, 151, 151, 190, 206, 221, князь Иванъ
Андреевичъ 226, 236, 250, непріятель москвитинъ
280, 319, 341, 342, 347, 382, полоц. намѣстникъ
527, 531, 434.
Ходкевичъ Игнатъ, 230.
— Лядкая Изабелла, мозыр. старостина 505.
— Криштофъ виленскій воевода, 273, 442, каште-
лянъ 512.
— Полоней Корольковна, Тимошова 289.
— Софія княжна изъ Друцка Горская, вилен. воево-
дина, 273.
— Тимошей, 289.
— оп. венденскій, 444.
Ходаковскій, 398.
Ходоровичъ Хведоръ, 228, 371.
Ходоровскій Микита, 228.
Хоецкій Стефанъ, 445.
Хойновскій, панъ 381.
Холеевъ Ясько, войтъ 274.
Холховскій Григорій, 246.
— Янъ, 225.
Хомонтовская Янова Сусанна Брововская, 389.
Хоминскій Григорій, вилен. подстароста 255, 256, 261,
264, 267, 272, 333, 389.
— 381.
Хомичъ Иванъ, шляхтичъ, 157.
Холковскій Григорій, 227.
Хомякъ Василій, 171.
Хорошевскій Криштофъ, 85.
Хоромша Юрко, 229.

Хороща, панъ 380, 383, 384, 385.
Хотилскій Гуцко Казимиръ 64.
Хотимъ Александръ, 28, каменецкій обыватель 208.
— Криштофъ, 488.
Храновичъ Матей, 124.
Храновскій Вавринецъ, 441, 442.
— Вацлавъ, преоръ Виленскаго Августиніанскаго
монастыря, 273.
— Янъ, вридникъ дольскихъ имѣній, 2, 3, 153—4.
Храповицкій Томашъ, полоц. городничій, 480, 520.
— Юрій, 509.
— Янъ, подкоморій Смолен. в-ва, 503, 519, 528,
539, 541
Хребтовичъ Владиславъ, комендантъ 385.
— 414, гроднен. подстароста 453, Петръ 454, 489.
— Станиславъ, 43.
Христиничъ Прокопъ, копыль. мѣщ., 81—3.
Хролявинскій Станиславъ, 309.
Хронстовскій, жмуд. мечникъ 462.

Ц.

Цецинскій Григорій, 434.
— Иванъ, 225.
Цегаузенъ Вильгельмъ, сержантъ, 19.
Цедровскій Стефанъ, панъ 35, 36.
Целинскій Юсифъ, 434.
— Стефанъ, 434.
Цехановичъ, панъ, 97.
Цехановецкій Николай Валеріанъ, мстислав. воевода, 337,
516, 519, 526, 528, 530, 539.
Цивко Николай, туров. мѣщанинъ. 241.
Цижевскій Марціанъ, 491.
Цитовичъ Кузюта, 228.
— Маркъ, пресвитеръ (свящ.) Полоничкой церкви, 303.
Цохелюшъ Касперъ, преоръ Березовскаго картузіанска-
го монастыря, 366.
Ціолашъ Иванъ, 228.
Цижевскій Мартинъ, 476.
Цуранъ Цимохъ Корнеевичъ, мстислав. мѣщ., 277.
Цюндевичній Янъ, стародубов. скарбникъ, 462.

Ч.

Чабаевичъ Уланъ, 515.
Чадовскій Янъ, панъ 280.
Чалинская Данилова, 225.
Чаллицъ Самуилъ, 309.
— Янъ, панъ 195, 196.
Чарковскій, панъ 516.
Чарнавчицкій, плебанъ Варваринскаго костела въ г.
Брестѣ 262.
Чарнецкій Стефанъ, русскій воевода, 228, 229, 230, 231.
Чарноцкій Михаилъ, 85.
Чарный Гришка, казацкій атаманъ, 32.
Чарняновичъ Павель, войтъ, 262.

Чель, капитанъ лейтенантъ, 19.
 Червинская Кристина, старшая гроднен. Францисканскаго монастыря, 455, 456.
 Черкасскій Петръ Елмурзовичъ, князь, 61.
 — Яковъ Куденстовичъ, князь, гетманъ москов. войска, 61, 341, 342, 382.
 — 347, Кудивиковичъ Черкасскій, князь 348.
 Черкасъ, ротмистръ, 148, 200, Александръ 225.
 Черминскій Войтехъ Станиславъ, дозорца 419—420.
 Четвертинскій См. *Святополкъ--Четвертинскій*.
 Чечотъ, панъ 409.
 Чешенскій Даниилъ Казимиръ войсквой судья 218, 219.
 Чинъ Гилярій, вилен. подкоморій, 528, 532.
 — Криштофъ, панъ 510, 529.
 — москаль «попъ» 301.
 Чудовская Евдокія, мстислав. подсудкова, Волчаская, 339.
 Чудовскій Александръ, 467, 468.
 — Юзефъ, 370.
 Чухальскій Стефанъ, 326.
 Чученкъ Юхимъ, эскадръ или поручикъ 185.

Ш.

Шабанскій, панъ 304.
 Шавинскій Янъ Захаріанъ, 196, 227, 511.
 Шадовскій Станиславъ, урядникъ, 191, 192.
 Шантыръ Захаріанъ, 246.
 Шапка Янъ, 505.
 Шапогнольскій Михаилъ, 309.
 Шатко Тимофей Софроновичъ, могилев. райца, 90—91.
 Шахно Николай, несвижскій войтъ, 330, 331.
 Шахновичъ Давидъ, еврей, 492.
 Шаховскій Михаилъ Виленскій воевода, москаль 271, 272.
 Шашевичъ, ковен. войскій и подстароста, 456, Ярошъ 498.
 Шварцохъ, Вильгельмъ, панъ 520.
 — Теофиль, 516.
 — Фромульдъ, панъ 520.
 Швейковская, 448.
 Швейковскій Касперъ, 64.
 — Янъ, 246.
 Швеля Васько, 228.
 Шевня Иванъ Кондратовичъ, могилев. мѣщанинъ, 48.
 Шевць Ничипоръ, мѣщ., 312.
 Шеншицкій, 283.
 Шелингъ, каптейлейтантъ слупскаго гарнизона 150.
 Шеметь Александръ, 464.
 — Николай, ротмистръ 511, 515.
 — Михаилъ, 464.
 Шенчило Павелъ, 303.
 Шерейко Павелъ, 228.
 Шереметевъ Василій Петровичъ, воевода москов. войска, 63, Василей Борисовичъ, 110, 111, 172, 185, 190.
 Шигеръ Василь, 228.
 Шидловскій, 149, предводитель сборища 163.
 Шилайковскій, 511.
 Шимковичъ, панъ 531.
 Шимковскій Демьянъ Есманъ, 469.

Шимоновичъ Шавель, давидгородскій жидъ, 198.
 Шипель Максимъ, сотникъ, 185.
 Шипило Павелъ, 224.
 — Станиславъ, 225.
 Ширай Германъ Тимофеевъ, б. писарь мѣста Орши «Его Царскаго Величества» 60—62.
 — Данило Яковлевичъ, Оршанскій райцовичъ, 60.
 Ширвинскій Лео, 225.
 Ширма, Александръ, панъ, 14.
 -- Андрей, 113, 119, 127.
 — Гаврилъ, 119.
 — Казимиръ, 113, 119, Григорій Казимиръ, пин. грод. писарь 383.
 — Самуиль, 227.
 — Стефанъ, 364.
 — Юрій, 113, 119.
 Шишка Елена Мирская, 266.
 — Константиъ, 266, 267, 450.
 — Михаилъ, минскій купецъ, 513.
 Шиленская, лидская подстаростина, 446.
 Шкультынъ, панъ 516.
 Шлихтынгфъ, 472, 510, Янъ 516.
 Шлюбовскій Янъ, панъ 223.
 Шлягеръ Флоріанъ, хоружій 246.
 Шматогоичъ Янъ, панъ, 84, 85.
 Шмелингъ Владиславъ, коронный надворный хоружій, 497.
 Шметъ Михаилъ, шляхтичъ, поручникъ, 422, 423.
 Шмурловскій Якубъ, 27.
 Шнабель Фабіанъ, 28.
 Шонуричъ Кохно Семеновичъ, Ляховичъ Плотницкій, зем. пин. пов., 158.
 Шоломицкій Адамъ, панъ, 162.
 — Андрей Константиновичъ, зем. пин. пов., 156, 157.
 — Вендикъ, зем., 156.
 — Петръ, панъ, 165.
 Шостаковичова Марина Работовна Раткови, 398, 399.
 Шостовицкій Андрей, 475.
 Шаповскій Гаврилъ, 225.
 — Григорій, коньск. мѣщ., 81.
 — Павелъ, шляхтичъ, 397.
 — Стефанъ, слуга 425.
 -- Янъ, шляхтичъ, 397.
 Шпилевскій, панъ 413, полковой судья 424.
 Шрековъ Александръ, поручитель, панъ 36.
 Штанкова Петронела Марціанова, во второмъ бракѣ Ордянка. зем. 166.
 Шуйскій, 373, 374, товарищъ гусар. хоругви 478, Владиславъ, ротмистръ 525.
 Шукшта, панъ 409, Янъ Станиславъ, ковен. грод. судья 503, 541.
 Шухць Плиничъ, 307.
 Шумлянскій Казимиръ, 496.
 Шумскій Андрей, 513.
 Шумъ, бояринъ, 148.
 Шунковъ Тарасъ Григоревичъ, могилев. мѣщ. 59, 60.
 Шуфринскій Самуиль, 63.
 Шухно Криштофъ, капитанъ, 309.

Щ.

- Щавинскій, панъ 380, 383, 384.
Щербатый, князь, 85.
Щелопинскій Александръ генералъ пин. пов., 174, 175, 176.
— Янъ, 159, 176.
Щепа Криштофъ, 40, 119, 358.
— Янъ, 215.
Щербина, русскій воевода, 190.
— Янъ, 119.
Щигельскій, панъ 514.
Щука, панъ 416.
Щипила Гарасимъ, 325.
Щитова Марціанова, 225.

Э.

- Эйдамовичъ Казимиръ, 28, королевъ дворянинъ 169.
— скарбовый писарь, 494, 534, 540.
Эйсимонтъ Андрей, 358.
— 113, 413, Доминикъ, 479, 487, 505.
— Криштофъ, 456.
— Матвѣй Казимиръ, ротмистръ, 226, 245, 251.
Эйсмонть Петръ Казимиръ, 64.
Энгельгардтъ Вернеръ, 28.
Этингъ, панъ, 435.

Ю.

- Юдиничъ Александръ, 522
Юдницій Александръ, яновскій староста, 511.
— Валеріанъ Станиславъ, писарь В. Кн. Л-го, 262, 345, 348, 569.
— мальтанскій кавалеръ, 200, Николай Владиславъ, новгород. каштелянъ, 224, 225, 251, 299, 467, 484, 485, 511, 513, 515, 522.
— Янъ, товарищъ панцыр. хоругви, 468.
Юндиль, панъ 380, 383, 384, изъ Кременицы 472, ротмистръ 512.
Юновичъ Григорій Матвѣевичъ, Ляховичъ Плотницкій, зем. пин. пов., 158
Юражинскій Бенедиктъ, монахъ Василишскаго доминиканскаго монастыря, 239
Юревичъ Михаилъ, 225, М. Ивановичъ 406.
— Сементъ, князь, 66.
Юржичъ Юрій, 302.
Юрковичъ Карпъ, 228.
Юршевичъ Михаилъ, зем. Вилэн. воеводства, 150.
Юцевичъ Сигизмундъ, 309.
Юшинскій Самуиль, панъ, 372, 374, 377, 384, 385, 387, ротмистръ 398, 405.

Я.

- Яблоновскій Даніель, панъ 286.
— Казимеръ, шляхтичъ 265.
— Миколай, шляхтичъ, 368.
— Янъ, шляхтичъ, 4, 5.
Ягелъ Юрій Владиславъ цанъ, 193, 309.
— Андрей, 498.
— Вацлавъ, 224.
— Даніель, 460.
— Казимиръ, 246.
— Самуиль, товарищъ въ полку 243.
Ягелло Катерина, зем. 166.
— Юрій, зем. пин. пов., 166.
Ягодинскій Криштофъ, 246.
Яголовскій Левъ, комендантъ козац. хоругви, 391.
Яздовскій Криштофъ, панъ 211.
Янимовичъ Янъ, генералъ Оршан. пов., 169.
— Оедоръ, могилев. лавникъ, 62.
Яковицкій Давидъ, 225.
— Самуиль, 225.
Якубовичъ Абрамъ. долгинов. жидъ 146, 147, 151, 152.
— Беняшъ, 379.
— Езіашъ еврей г. Пинска, 76—79, 197.
— Менко, еврей, 484.
— Мойжешъ Абрамовичъ, долгинов. жидъ, 146, 147, 151, 152.
Янковичъ Гриць, осовец. бояринъ, 380.
— Сементъ, проводникъ 161.
Янковскій Михаилъ, 504.
— Самуиль, капитанъ, 422—3.
— Янъ, каптелейтнантъ, 387.
Яновая Олена, могилев. войтовичова, 52.
Яновичъ Александръ, 436.
— Андрей, панъ 287, 288.
— Миколай, гродецкій мѣщанинъ, 425—6.
— Якубъ, 496.
Яновскій Казимиръ, 309.
Янушевскій Криштофъ, панъ 238.
Янъ Казимиръ, король польскій, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 17, 18, 19, 29, 30, 34, 35, 36, 37, 38, 40, 42, 44, 45, 46, 80, 81, 86, 87, 89, 94—5, 99, 100, 114, 115, 119, 125, 130, 134, 160, 165, 167, 169, 190, 191, 194, 195, 202, 203, 206, 207, 209, 210, 211, 213, 221, 222, 233, 236—8, 241, 246, 325, 341, 342, 343, 345, 347, 348, 354—5, 369, 371, 372, 384, 438, 439, 440.
Яромловичъ, панъ, 135, 364, 365, 372, 377, 387, 405.
Яроцкая Оедора Юрева Бубелева, 432.
Яроцкій Николай, 432.
— Стефанъ, 432.
Ярошевичъ Іоаннъ, писарь пинской канцеляры, 361.

— Уласть, хомскій мѣщ., 253.
Ярцевичъ Самуилъ Казиміръ, 372, 377, 378, слоним. скарб-
никъ 427, 428, 430, 431.
Ясенецкая Кристина Улитовская Войнина, 23.
Ясенецкій Война, мстислав зем. судья 234.
— Григорій Война, 23, 480.
— Данилъ Война, 518.
Ясинскій Касперъ, 217.
— Миколай, панъ 217.
— Стефанъ Станиславъ, хоружій. 28, 29, комендантъ
156.
Ясковичъ Павелъ, хомскій мѣщ., 416, 417.
Яскольдъ Оома, 504.
Ясперсъ, панъ 244. Якобъ комендантъ 525.

Яфимовичъ Криштофъ, 28.
Яхимовичъ Иванъ, наказный полковникъ 108, Яхименко 138.
— Никифоръ, панъ 128, 334.
Яциничъ Явз Казиміръ. 85.
Яцновичъ Левонтъ, могилев. мѣщ., 55.
— Оедоръ Оноско, могилев. мѣщ., 55—6.

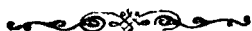
Ө.
Өедоровичъ Александръ, борисовскій мѣщанинъ, 26, мин.
мѣщ. и купецъ 231, 232.
— Максимъ, могилев. мѣщ., 51, 52, 53.

II.

УКАЗАТЕЛЬ

ГЕОГРАФИЧЕСКИХЪ НАЗВАНІЙ.

А.

Аврамовщина, 306.
Алексинская земляца, 322.
Альбрихтовъ, село пин. іез. коллегіума, 423.
Андронишки, мѣстечко 482.
Астрахань, городъ, 158.
Аукштоли, им. 462.
Афанасовская брама, въ г. Мстиславлѣ, 312, 326.

Б.

Бануны село 504.
Бакшты, им. 204, 480.
Баличи, деревня, 220.
Баля, им. 444.
Бася, р. 184.
— им. 202.
Безводичи, им. 317.
Безгатовъ, село 326.
Бездѣжъ, мѣстечко въ пин. пов., 147, 148, 195, 381, 383,
415—417, 444, 533.
Бежеровичи, им. въ пин. пов., 166, 167.
Безводицкая Петро-Павловская церковь, 350.
Безводичи, им. въ мстислав. воевод. 349, 350.
Безводне, деревня, съ церковницемъ, 350.
Белятичи, село 7.
Береза, мѣстечко въ пин. пов. 366.

Березина, рѣка, 92, 169.
Березичи, им. въ пин. пов., 1, 2.
Березки, село, 7.
Березница, им. въ пин. пов., 149, 189, Березна 402—3
Березовская волость, 366.
Березовскій картузіанскій монастырь, 366.
— костель, 366.
Березцы село 364, 365, 398.
Берестье Литовское, городъ, 107.
Бержницкое староство, 499.
Бернатовичи, село 496.
Бесовицная служба, 287, 288.
Бигени, им. 473.
Бильдишки, держава, 499.
Биржанское княжество, 458.
Биржи, им. 63, 88, 100.
Бирштанская держава, 499.
Бирштанское лѣсничество, 499.
Блоне, им 428.
Блотново, им. 476.
Блотна, им. въ лид. пов., 255, 256.
Блудно, держава 505.
Бобровое, им. 304, 305.
Бобруйскъ, городъ, 156.
Бобрь, им. 428.
Бовскъ, городъ 531, 535, 524.
Богуславъ, им. 185.
Бойсагола, городъ, 482, 502.

Бологуша село 182, 363, 364, 365, 398, 399.
 Болотово, им. 302.
 Больники, держава, 497.
 Болотница, р. 436.
 Борисковичи, село въ полоц. воев. 170.
 Борисовичи, село 285, 313.
 Борисовская крѣпость 237.
 Борисовскій уѣздъ, 110.
 Борисовъ, городъ, 110, 111, 168, 429, 537.
 Бѣричевичи, село, въ пин. пов. 156.
 Борки, им. 303.
 Боркляны, им. 460, Боркланы 497.
 Боровое имѣніе, 265.
 Бородицкая корчма, 473.
 Бортянское староство, 447.
 Ботвиновка село 437.
 Ботвиновскій млынъ (мельница), 437.
 Ботони, городъ 482, ботоцкая держава 502.
 Боярели, село 502.
 Брагинъ, городъ, 218, 537.
 Браково, село 503.
 Бранскій повѣтъ, 285.
 Бранчицы, им. 467.
 Браславскій повѣтъ, 15, 170, 204, 205, 224, 225, 266, 450.
 Браславъ, городъ, 225, 533, 539.
 Брацлавскій край, 170.
 — повѣтъ, 483.
 Брацлавское воеводство, 368.
 Брестская крѣпость (forteca) 262.
 Брестскій замокъ 177, 178, 226, 250, 475, 523, 526, 532.
 — Костель св. Варвары, 262.
 — Магистратъ, 262.
 Брестское воеводство, 18, 45, 47, 73, 97, 98, 108, 177—9, 250, 258, 474, 476, 477, 478, 481, 482, 484, 485, 525, 526.
 Брестъ, городъ, 47, 73, 98, 103, 108, 185, 200, 236, 262, 319, 532, 534.
 Бродецъ, фольваркъ, 23.
 Бродница, село пин. іез. коллегіума, 423, 535.
 Бростовица, им. 473, 453, 488.
 Брусиловъ, им. 64.
 Брянскъ, городъ, 125.
 Бугъ, р. 206, 237, 535.
 Будасъ, село 496.
 Будзюковщина, земля 66.
 Будище, урочище отъ стоявшей на этомъ мѣстѣ сторожевой «буды», 325.
 Будовета, фольваркъ 498.
 Будогорскій грунтъ, 281.
 Будогощъ, село, 265, Служная 269, Будогощъ 237, 290, Будогощи, прозываемое Олсновицзна 291, 306, 318.
 Букчъ, деревня, 32.
 Булаковская держава въ троиц. воевод., 189, Булаковскъ 452.
 Бутримишки, держава 500.
 Бухличи, им. 172.
 Быковичи, им. 326.

Былковъ, городъ, 147.
 Быстрица, им. 467, 468.
 Быховская крѣпость (forteca), 235, 237, 344.
 Быховъ Старый, городъ, 35, Быховъ 307, крѣпость (фортеца) 308, 344, 432, 433, 435, 436.
 Бѣлая, им. 475, 476, 477.
 Бѣлая-Русь, часть Западной Руси, 42, Бѣлая Россія 92, 155, 190, 237, 248, 250, Бѣлорусскіе края 267—8, 280, 285, 292, 301, 315, 317, 339, w Białorus 351, 353, 384, бѣлорускіе насы 394, Бѣлорусскій край 421, бѣлорус. край 430, 438, 532.
 Бѣлая Тевковичи, селище въ пин. пов., 234.
 Бѣлевичи, им. 467.
 Бѣли, село 300, Бѣлино 397, Бѣла 445.
 Бѣлица, мѣстечко, 230, 325.
 Бѣлицкая волость, 230.
 Бѣлишинъ, грунтъ въ г. Кричевѣ, 285, 313.
 Бѣлорусскіе края, см. *Бѣлая Русь*.
 Бѣльская земля, 125, 499, 500.
 Бѣльскій трактъ, въ Смолен. в-вѣ. 435.
 Бѣльскъ, городъ 222.
 Бѣляны, деревни 500.

В.

Вабианы, 460.
 Вадога, село въ оршан. пов., 280.
 Валожинское село, въ мстислав. воевод., за Святымъ оземъ, 311.
 Варансинъ, село въ Смолен. воевод., 324.
 Варатицъ, село 397.
 Варнавинщина, им. 406.
 Варшава, городъ 9, 11, 13, 14, 18, 31, 35, 37, 38, 41, 44, 46, 47, 87, 89, 121, 125, 129, 130, 134, 168, 187, 191, 194, 202, 203, 204, 221, 228, 234, 238, 241, 247, 355, 356, 372, 387, 440, 507, 526, 529, 530, 531, 532, 535, 536, 537, 541.
 Василевичи, село 503.
 Василишскій доминиканскій монастырь, въ пин. пов., 239—240.
 Василишское староство, 496.
 Василюво, им. 455.
 Васкевичи, им. 447.
 Васнево, 435.
 Велемичи, село 363, 364, 398, 425.
 Велена, городъ, 124, Веліона 465, держава 464, 482, 502.
 Великая Пива, урочище, грунтъ 326.
 Великіе, село 349, Великіе Дырвины 500.
 Великое Княжество Литовское, «Господь Богъ поручилъ его» царю, великому князю Алексѣю Михайловичу, всея Великія и Малыя и Бѣлыя Россіи самодержцу», 101, 102, 110, 159, Княжество Литовское 170, 225, непріятель московскій «все Великое Княжество Литовское силендроваль» 307, 311, 313, 339, 367.
 Велюны, село 497, Веліоны 500.
 Велятичи, им. въ пин. пов., 166, дворъ, 167, 193.

- Вендягольское тивунство, 464.
 Венжицы, деревня, 23, Вжицы 24.
 Вензелы, село 496.
 Верба, деревня, 349, 350.
 Вербовщина, деревня 319, держава 501.
 Веремеевичи, село 438.
 Веремейки, грунтъ 325.
 Вересница, деревня, 32.
 Вержоловъ, городъ, 195, 482, 533.
 Верлово, им. 80.
 Вершупе держава 499.
 Ветлица, им. 173.
 Вехра, р. 281, 305, 306, 312, 322, 338, Віохра 319.
 Вехраны, деревня, 349, 350.
 Вешинты, деревня 497.
 Вешня, им. въ пин. пов., 246.
 Вешнянское тивунство 502.
 Вигонощи, село, 145.
 Видейки, село 501.
 Видиборъ, им. въ пин. пов., 127.
 Винайны, 494, 500, 501.
 Винуны, им. 453.
 Визловичи, село 407.
 Вилейки село 500.
 Виленская комиссія, 124, 125.
 — діцезія, 443, 445.
 — канцитула, 403, 443.
 — крѣпость (forteca), 271, 273, 388.
 — улица въ м. Долгиновѣ, 151.
 Виленскій замокъ, 147, 216—217. универсалъ короля Яна Казимира, ограждающій личность и права измѣнниковъ русскихъ войновъ, (въ числѣ 16 членовъ) сдавшихъ полякамъ этотъ замокъ, заключаемый Московскимъ воеводою княземъ Даниломъ Мышлецкимъ, 1661 г. 8 ноябр., 216, 217, 235, 256, 272, его юрисдикца 442, 518, 525.
 — Братскій (Св.-Духовъ) монастырь, 243.
 — Августіанскій монастырь, 272, 273.
 — Доминиканскій монастырь, 255.
 — Екатерининскій жен. монастырь 332.
 — Коллегіумъ, 444.
 — повѣтъ, 441,
 Виленское воеводство, 110, 124, 135, 150, 195, 224, 271, 332, 373, 388, 441.
 — бискупство, 271.
 Вилія (древняя «Велія») р., 135, 255.
 Вилковишки, держава, 457, 538.
 Вилкоезоры, держава въ Бирштан. лѣсничествѣ, 499.
 Вилкомирскій повѣтъ, 163, 271, 448, 453, 483.
 Вилкомиръ, городъ, 448, 533.
 Вильнайцы село 502.
 Вилькійская держава, 463, Вилькія 490.
 Вилькійское лѣсничество, 501.
 Вильна, польское Вильно, городъ, 3, 15, 17, 34, 42, 47, 105, 135, 137, 146, 170, 213, 217, «у Вильни» 247, 254—5, 256, 260, 266, 272, 273, 315, 332, 341, 345, «посланоць з места Вильни» 347, 359, 370, 377, 378, 388, w Wilniu 404, 413, 416, 423, 425, 431, «иногда до Вильна шли» 436, 442, 453, 493, 494, 528, 529, 532.
 Висла, р. 535, 536.
 Витебскіе замки, 63.
 Витебское воеводство, 62—3, 390, 474, 481.
 Витебскъ, городъ 63, 347, 390.
 Вихра, р. 291.
 Вишница, графство, 186.
 Вишолы, им. 477.
 Виштынецкое староство, 457.
 Владимиръ, городъ, 156.
 Владиславовъ, городъ 482.
 Вобольницкая экономія, 430.
 Войне, 532.
 Войнюта, городъ 482,
 Войцехуны, село 502.
 Войшлавна, держава, 499.
 Волновыскій повѣтъ, 110, 471, 474, 481, 482, 484, 485.
 Волковыскъ, городъ 481, 533, 534.
 Волонницкое имѣніе, 274.
 Вологда, городъ, 433.
 Вологодская тюрьма, темная 434.
 Вологодскій замокъ, 437.
 Волосовичи, им. 29.
 Волотовскъ, им. въ Смоленскомъ воеводствѣ, 302.
 Волохи (Венгры), 98, волошская земля 105, Волосы 185.
 Волпа, городъ, 481, 482, 489, 491, 495.
 Волчаса, р. 277, 280, 339.
 Волчасная церковь, жалоба ся священника Стефана о погибели его имущества въ Мстислав. замкѣ; по взятіи его Москов. войскомъ, 338—9.
 Волчасъ, село 277, 278,—им. Рубанщина,—или Суботники, держава 280, въ кричев. трактѣ 293—4, 339.
 Волчинъ, им. 475, 476, 477.
 Волыньское воеводство, 7, 368, 423.
 Волынь, область, 6, 23, 24, 80, 153, 155, 173, 187, 200, 425, 532, 533, 535.
 Воробинъ, фольваркъ и деревня, 189, 190.
 Ворони, им. въ пин. пов., 127, 128, 148, 160, 198, мѣстечко 229.
 Воронская волость, 229.
 Воротецкая дорога, 161.
 Воцанна село 505.
 Выгонощи, село 418.
 Выское, городъ, 117, им. 476.
 Высоцкая церковь (въ г. Высоцкѣ, пин. пов.), непріятель москвитинъ забралъ ся аппараты (утварь), 23.
 Высоцкій замокъ, 23.
 Высоцкъ, им. съ мѣстечкомъ, 23, 24, мѣстечко 139, 149, 189, 199, 252, 346, 398, 399, 404.
 Высы, им. 274.
 Выштынецъ, городъ 482.
 Въкоровичи, село 398.
 Вязьма, городъ. 62, «городъ Его Царскаго Величества» 64.
 Вядское войтовство, 299.
 Вяновна, село 503.

Г.

Галицій повѣтъ, 330, 331.
 Гданскъ, городъ 74, 100, 529, 531, 537, 539.
 Гегобросты, фольваркъ, 500.
 Гедройти, им. въ Вилен. воевод., 271—2.
 Гейраны, им. 464.
 Гейсториши, держава, 499.
 Гелвы, городъ 533.
 Гелгудиши, им. 462, 464.
 Гелони, городъ, 195.
 Гечайцы, держава 501.
 Геяны, держава 496.
 Гилутаны, держава, 497.
 Гильнорость, им. 464.
 Гиняты держава 502.
 Главсевичи, село 503.
 Глиненская церковь (въ с. Глинной, пин. пов.), 141, 142.
 Глинная, село, 32, въ пин. пов., 144, 173, 389.
 Глинна, урочище 193.
 Глинскъ, держава 496.
 Глонди, держава 496.
 Глубокій Ровъ, урочище, 333.
 Глубокое, им. 216.
 Глускъ, им. 466.
 Глуховъ, городъ 323.
 Глушово, им. 325.
 Гнойно, деревня, 23, 24.
 Гнѣвчицы, им. 2, 153, 404, 479.
 Гнѣзно, городъ 74.
 Гоголевъ, им. 185.
 Голеюны, им. ошмян. пов. 442.
 Головенчица, им. въ Оршан. пов. 307, 309.
 Головчинъ, городъ 16.
 Гололобовъ, деревня 349, 350.
 Гомель, городъ, 206, привилегія по поводу разоренія отъ московскихъ войскъ, 323, 426, 431.
 Гондинское тивунство, 501.
 Горбатка село 392.
 Горжды, городъ 482.
 Горки, им. въ мстислав. в-вѣ 218, 280, село пин. исз. коллегіума 423.
 Горново, им. 477, 478.
 Городецъ, городъ въ Брест. воеводствѣ, 108, 172, 173.
 Городечная, село 503.
 Городище, село въ пин. пов., 226, 233—4, 250, деревня 23.
 Городня, мѣстечко въ пин. пов., 279.
 Городокъ, им. 138, 147, Гродокъ 149, 185, 309.
 Горская крѣпость (*forteca*) 296.
 Гортель, село 418.
 Горы, городъ 296, 329, 433.
 Горынь, рѣка, въ пин. пов., 23, 25, 70, 71, 127, 128, 149, 189, 190, Горинь 199, 404.
 Гравжи, им. 464.
 Гражинъ, им. 309.
 Гразинецъ, уроч. 338.
 Грани, село 422, 423.

Гривковичи, село въ пин. пов., 131.
 Григорково, село 92.
 Гринкишки или Дегли, держава 496.
 Гродекъ, мѣстечко 364, 399, 425.
 Гродецкая волость, 138.
 Гродло, городъ, 161.
 Гродна, актовое и общеупотребительное «Городно», а по польскому произношенію «Гродно» городъ, 195, 448, 466, 473, 478, 497, 528, 532, 534, 523, 539.
 Гродненскій повѣтъ, 110, 452, 453, 481, 482, 483.
 Гродненская пуца, 494.
 Громницы, им. 269.
 Гудяны, им. 451.
 Грузденская экономія, 104.
 Губанщизна или Волчасы, им. въ кричевск. трактѣ, 280.
 Гульбинская держава, 500.
 Гульдынга, 535.
 Гуменики, село 503.

Д.

Давидгородокъ, городъ, 23, 24, 143, 182—3, 363, им. 364, 365, 398, 399, 404, 425—6.
 Давидгородская волость, 156, давидгородская 175, Давид-городецкая 201, 364, 404.
 — плесанія, 411.
 Давидгородскій трактъ, 138, 398.
 — замокъ 363, 365.
 Давнайни, фольварокъ, 499.
 Дашки, им. 171.
 Двина (Западная), р. 206, 221, 440.
 Дворецъ, им. 494.
 Деялтово, городъ 195, 533.
 Деманы село 504.
 Дейнаницкій грунтъ, 281.
 Демблинъ, 532.
 Дербинскій ручей, въ им. Судиловичакъ, 408.
 Деревинки, им. 445.
 Деревянчицы, село 504.
 диновичи, село 373, 376.
 Динабургъ (Дннебургъ) городъ. 45.
 Дисна, городъ 205, 221.
 Дисненская («Дисенская») крѣпость, (*forteca*), 204, 205, 224, 225.
 Днѣпръ, р. 185, 206, 237, 318.
 Добровица, им. 190.
 Доброе, им. 257, село 282, 283.
 Добросельское имѣніе, 257.
 Добрость, р. 285.
 Добрыня, село 327.
 Довечоровичи, село въ пин. пов., 73, им. «названное Дро-гичинъ» 76.
 Дойлидовщизна, застѣнки 496.
 Докшицы, мѣстечко вилен. канитулы, 171.
 Долгиновская волость, 146.
 Долгиновъ, им. съ городомъ, 146—7, 151, 152, 212, 214, 348, 351.

Дольскъ, им. въ пин. пов. 2. 153, 154, 253.
Домашевичи, им. 276.
Домбровенскій станъ, 435.
Домбровица, им. 189, Домбровна, городъ 432.
Домбровки, деревня, 455.
Драгоны, деревня 500.
Доржогиры, им. 460.
Дорогичинъ, мѣстечко въ пинск. пов., 73, Дорогичинъ или Довечоровичи 76, 531, 537, 538.
Дорогобужъ, городъ, 8, 62, 329.
Дороговицкій ручей, въ Кричев. трактѣ 290.
Дружиловичи, им. 404, 479.
Дубоя, село. 6, 183, 411, 412.
Дубенець, им. въ пин. пов., 148.
Дубно, им. 454, 490, 531.
Дубовица, сѣножать надъ р. Вехрою 305.
Дубровица, мѣстечко въ пин. пов., 252—3.
Дубровляны, им. въ ошмян. пов., 170.
Дубойская околица въ пин. пов., 126.
Дубоя, село пин. іез. коллегіума, 423.
Дубровица, им. 181, въ пин. пов., землянина Короны Польской Фирлея 334, 339, 404.
Дубровляны, им., 170.
Дубровна, городъ, 61, Дубровны 329.
Дубчинъ, село, за р. Сожемъ, въ Мстислав. воевод., 223.
Дуччи, им. въ полоц. воев., 170.
Дымники, держава, 504.
Дынемборкъ (Динабургъ, нынѣ Двинскъ), крѣпость 341, 342
Дыргун, село 502.
Дыховичи, село 504.
Дѣвичъ Гора, городъ, 21, 61, Дѣвичъ Городокъ 312.
Дѣдовъ конецъ, им. 291.
Дяки или Брушки, село 502.
Дятеловичи, им. 467, 468.

Е.

Едлинишки, обрубъ 498.
Езковскій Логъ, сѣножать, 326.
Езораны, им. 526.
Езоры, деревня, 23, 24.
Елочъ, село 380, 381. Заслочіе 283.

Ж.

Жаберье, им.—дворъ въ пин. пов., 75, 142.
Жабинъ, Клишино, им. 436.
Жаданъ, деревня, 199.
Жарославна, им. 456.
Жвирбли, деревня 500.
Жданковскій домъ, въ г. Могилевѣ, 54.
Жебришки, деревня 498.
Жейново, им. въ браслав. пов., 266, 267.
Желебновскій логъ, 283.
Жидковичи, деревня въ мозыр. пов., 220.
Жировицы, им. Жировицкіе базилянна 469

Жмудская діецезія (епархія), 465.
— Капитула, 171, 465.
Жмудское княжество; См. *Жмоитское княжество*.
Жодейканская держава, 499.
Жомойтское княжество, 80, 86, 87, 88, 89, 103, 104, 461.
481, 483, 500, 503, 507, Жмудъ 535.
— староство, 80, 86, 88, 502.
Жосна, им. 445, Жусно, деревня 498.
Журавлевская служба, 326.

З.

Забернъ Хомскъ, им. въ пин., 392, 419.
Заблудовъ, городъ 8, 280, 453, 488.
Заболотье, село 325.
Забрадохъ деревня 220.
Забычаны, село 267, Забычани 296.
Завидчичи, село въ пин. пов., 159—160, 373.
Загородскій трактъ, 145, 149.
Загородье, городъ, 107, 161.
Задолжье, им. въ пин. пов., 3, 4.
Заеленье, деревня 75.
Заладь, им. 445.
Залегъ, 500.
Залинковское войтовство, 460.
Зальсовичи, им. прозванное Цыганово, 295.
Зальсье, им. 455, 456, 503, 504.
Замостье, городъ 534.
Замоша, им. въ пин. пов., 242, 243.
Занковщина, им. 289, 297.
Заполье Стомировицзна, им. 298.
Запорожье, область 185.
Заручево, им. 319, 320, 321.
Зарѣцкій трактъ, въ пин. пов., 22, 118, 144, 145, 149.
Зарѣчье, городъ, 107, 144, 161.
— Виленское предмѣстье, 272.
Затонъ, село 286.
Захаревщизна, фольваркъ, 264.
Звѣревичи, им. 342,
Здитовцы, им. 456, Здитовець 503.
Зельва, им. 472.
Зетицы, село 275.
Златое, им. въ пин. пов., 367.
Зобры, фольваркъ 458, 459.
Зостовты или Пошувце, село 502.
Зубовая, им. 476.
Зубовщизна, им. 473.
Зушмановскій плаць, въ г. Могилевѣ, 59.

И.

Иваники, сельце 373, 403, Иваничи 505.
Ивановскій станъ въ Смолен. воевод., 261, 435, 436.
Иванская корчма, въ Слуц. княжествѣ, 232.
Игники, село 502.
Игумень, им. 428.

Иназь городъ, 102.
Инфлянты, вынѣ Витебская губернія, 102, 206, 304, ин-
флянтская земля 481.
Ихровица, село 243

I.

Юданское войтовство, 501.
Юдканы, село 496.

K.

Надаришки, деревня 498.
Надеры, село 503.
Казанскій замокъ, 246.
Казань, городъ 264.
Каливо, им. 171.
Кальня-Муйжа, им. въ Курляндіи, 272.
Камена Боровники им. 454, 455.
Каменгородъ, им. 288.
Каменецъ, городъ 42, Каменецъ Литовскій 120, 131
195, 527.
Каменка, деревня, 498.
Каменный бродъ, 312.
Караула, им. 453
Каралишки, село 501.
Карчмары, держава 501
Кашубы, им. 320.
Кевлица, деревня 498.
Кейданы, городъ, 104, 195, 272, 461, 462, 533, 535, 536, 524
Кейзеювъ, фольварокъ 467, 468.
Келпцы, держава 496.
Кельцы, им. 538.
Кербецы, село 503.
Керножиновщина, фольваркъ им. Уши, 152.
Кибы, деревня 273
Кигировское войтовство, въ пин. пов., 379, Кикировское—
505.
Кіевская митрополія, 31.
Кіевское воеводство, 153, 367, 368.
Кіевъ городъ 69, 70, 72, 159, 161, 163, 173, 175, 189, 193,
201, 245.
Клавбы, держава 502.
Клавшаны, село 496.
Клепачи, держава 505.
Клесово, деревня, 23, 24, 180.
Клеви, держава 499.
Клесяны, им. въ Радомской державѣ, 291.
Клецкъ, городъ, 65, 217.
Клещенскіе грунты, 326.
Климјатинская волость, 435.
Клинъ, село 277, 278, въ оршанск пов., 280, 437.
Клонки, село 410.
Князинъ, им. 436.
Кобельники, деревня 495.
Кобелюны, село 502.

Кобринская экономія, 188, 263, 476, 493.
Кобринъ, городъ 195, 234, 235, 238, 263, 533.
Ковенскій повѣтъ, 110, 228, 456, 482, 483.
Ковновляны, им. 456.
Ковна городъ 227, «ехати до Ковна» 233, 272, 457,
531.
Ковнятынское войтовство, 299.
Ковшово, село, 9, 10, въ Мстислав. воевод., 223. Ков-
ши 501.
Коделе, село 502.
Кожанградонъ, им. въ новгород. воевод., 192.
Козановичи, деревня, 220.
Козляновщина, им. въ Мозыр. пов., 292.
Козяны, им. въ Брацлавскомъ краѣ, 170.
Койданово, им. 26.
Коленовщина, им. 290
Колесники, им. 307, 309.
Колки, село, 7, 32.
Коловъ махъ уроч. 338.
Колодѣжно, им. 454.
Колотовичъ, село въ Мстислав. воевод., 9, 60, 223.
Колпиты, Михово, Зайново, им. 435.
Кольни, им. въ мозыр. пов., 217, 220.
Кольняны, держава 498.
Колѣно, им. въ полоц. воевод., 170, 171.
Кондратовское село 265, 269, 281, нива 288, 291, 318, 337.
Коноваловщина, им. 318—321.
Конопать, им. 509.
Концяжинъ, лѣсъ въ ошмян. пов., 170, Концяжинская
луца 171.
Кончае, село 502.
Конюхи, село 397, 495.
Копоскій уѣздъ, 110.
Коптево, им. 308, 309.
Копцевщина, 319, 320, 321.
Копыль, городъ, жалоба отъ мѣщанъ Слуцкихъ 81—83.
Копыскій замокъ, 232.
Корачино, им. въ полоц. воев., 170, 171.
Корень, им. 204.
Корсуновъ домъ, 217.
Корнитское войтовство, 497.
Корклянская держава, 502.
Коркляны, село 502.
Короблевая, им. 275.
Королевецъ, городъ, 539.
Королевщина, им. 286.
Королицовичи, им. 197.
Корона Польская, природная Польша, 110, 111, 154, 159,
178, 187, 225, 245, 285, 295, 348, 368, 409.
Коростешовъ, городъ 186.
Корпиловка, деревня. 180, 181.
Косиничи, село 66.
Коссово, городъ, 209, 533.
Косминичи, село 291.
Костровичи, им. 284.
Костюшковичи, село 268, 296.
Котельникъ Шамоуцщина, им. 279.

Котра, им. 454.
 Кочминичи, село 297.
 Кошанская волость, 270.
 Кошаны, село 257, держава 496.
 Кражи, село 417.
 Крайновицкіе епископ. подданные, 336.
 Краковъ, городъ, 191, 194, 532, 533, 533.
 Красиво, село въ пин. пов., 373.
 Красное, городъ, 342, 388.
 Кречивичи, село 418.
 Крекштаны, деревня 498.
 Кременица, им. 471, 472.
 Кретинга, им. 463.
 Кривичи, село въ пин. пов., 71, Кривица 180.
 Кривоносы, село, въ им. Дубровлянахъ, 171, Кривонос-
 щина 265.
 Кривосово, село 287.
 Кривоносевскій гай, 288.
 Кримно, им. 185.
 Криничинъ, им. въ упит. пов., 272.
 Крички, городъ, 195, 533.
 Кричевская крѣпость (forteca) 284, 287, 294, 295, 297, 346.
 Кричевскій трактъ, 265, въ Мстиславскомъ воеводствѣ,
 267, 268, 269, 284—5, 288, 290, 293, 296, 300, 313,
 327, 328, 350, 392, 408.
 — замокъ, 268, въ 1655 г. «спалилъ» его Сѣверскій
 казацкій гетманъ Золотаренко 285, 300, 327, 328,
 329, 350, 437.
 Кричевъ, городъ, 224, 284, 285, 313, 314, 327, 329, 330,
 346, 347, 350, 394, Кришинъ 427.
 Круглая, сѣножать, 338.
 Круглевская волость, 231.
 Круглевское мѣстечко, 231.
 Круковичи, им. 468.
 Круковскій домъ, въ г. Могилевѣ, 64, 65.
 Крутая, село въ мстислав. в. 281, 306, 337.
 — рѣчка 338.
 Крутобережье, село, 325.
 Кудайцы, село 503.
 Кужелицкое войтовство, 299.
 Кузнецово, им. 282.
 Кузовна, домъ въ г. Могилевѣ, 64, 187.
 Кузьмицкая церковь (въ с. Кузьмичахъ, кiev. в. п. пин.
 пов.), опустошенная въ 1665 г. отрядомъ войска
 подъ командою мозыр. зем. судьи Самуила Оскирки
 367, 369.
 Кузьмичи, им. въ Кіев. воеводствѣ, 367, 368, 369.
 Куланово, село въ мстислав. воевод. 133.
 Кулаковщина, им. надъ р. Пенотою 291.
 Кульбани, деревня 495.
 Купишки, мѣстечко 481, 482.
 Купишская держава, 497.
 Купятичи, им. 254.
 Курашь, им. въ пин. пов., 17, Курашь Любековичи Бѣли-
 тичи, надъ р. Горыню, 128, 401.
 Курели, держава 496.
 Курляндія, область 133, 134, 272, 280, 527, 522.

Куровичи, село 260, 261, 290, Куровичъ Слобода 291.
 Куровщина, слобода 274.
 Кустинковичи, село 268.
 Кутеевскій женскій монастырь, разоренный во время
 Московской войны, 61, кутеевскій мон-рь 436.
 Кухче, им. въ пин. пов., 4, 5, держава 505.
 Кушнеровка, им. въ оршан. пов., 169.

Л.

Лабарде, село 500.
 Лабунувъ, село 502.
 Лавриновская служба, 326.
 Лавъ, сѣножать, 285.
 Лагишинъ, городъ, 145 м. 417.
 Лаготка, им. 467.
 Ланцовскій фольваркъ, 504.
 Лахва, им. 467, 468.
 Легоновичи, село 504.
 Лейпуны, им. 454, 490.
 Леннали, село 502.
 Ленскій станъ, въ Смолен. воев., 321.
 Ленцы, село 502.
 Лещинская архимандрія, 244.
 Лида, городъ 195, 496.
 Лидскій повѣтъ, 110, 246, 255, 304, 388, 446, 483, 485.
 Лидское староство, 496.
 Лингвянская держава, 496, 497.
 Линковъ, городъ 500.
 Липнишки, городъ, 35.
 Липскъ, городъ 481, 482.
 Лисовичи, село 504.
 Литва, государство, 60, 153, 154, 173, 187, 189, Литов-
 ское панство 263, Литовскіе края 270, 277, 296,
 298, 300, 350, 409.
 Лишково, им. 454, 455.
 Ловичи, деревня 497.
 Ловмяны, село 501.
 Логишинъ, городъ въ пин. пов. 391.
 Логово село въ Смолен. воевод., 321.
 Лоевъ, городъ 185.
 Лозецкая улица, въ г. Брестѣ, 262.
 Лозичи, им. въ пин. пов. 129, 156.
 Лопацино, село въ мстислав. воеводствѣ, 394.
 Лудзевичи, деревня, 220.
 Луковъ, им. 465.
 Лукомль Лабановъ, городъ, 169.
 Лукяновщина, им. въ мозыр. пов. 392.
 Лунная, им. 477.
 Луцкая кань-уга, 476, 478.
 Лыскъ им. 472.
 Львовъ, городъ 98, 262.
 Лѣсово, им. въ слоним. пов., 170.
 Лѣсуны, околица въ пин. пов. 160.
 Любековичи, село, 7.
 Любечъ, городъ 74.
 Люблинъ, городъ 534.

Любомиръ, им. 359, 502, 505.
Любра, село 363, 398, 399.
Любяжь село 2.
Людогощи, село въ мстислав. воевод., 223.
Людогощская церковь «свѣтого Еворгія», въ мстислав. воевод., 223.
Люлинецъ, им. 467, 468.
Лядогоское имѣніе, 301.
Лясковичи, им. въ пин. пов. 139, 400, 410.
Лясково, им. 319, 321.
Ляховичи, городъ, 35, 145, 151, 152, село 275, 319, 467, 468, 490, 494, 505.

М.

Магуны, им. 462.
Майдель, им. 463.
Манаровщина, им. 312, 321.
Малешово, село 398.
Малинское селище, 285.
Малые-Дырваны, держава 501.
Малые-Орлы, село 411, 412.
Мальчъ, городъ 226, мѣстечко 250.
Малятичи, 496.
Малаятская волость, виленскаго бискупства, 271.
Манкевичи, село 363, 398.
Марковъ, въ ошмян. пов., 353.
Марсовое—поле, подъ г. Краснымъ, 388.
Марциново, Бараново, Свѣтлово, Жаково, Кускино, им. 435.
Матанщина, им. 283.
Матлавки, держава, 498.
Мацюны, село 500.
Медники, городъ 523.
Медницкая держава, 441.
Медовше или Юхнинки, держава 501.
Межигорскіе отцы (монастырь), 197.
Межиницкое войтовство, 501.
Мелейчицы, городъ, 481, 482.
Мелешковская волость, 229.
Мембры, село 499.
Менченяты, им. 264.
Меречь, городъ, 206, 212, 213.
Метель, городъ 482.
Миковичи, село 505.
Микольская улица, въ г. Могилевѣ, 57, 59, улка 65.
Микольскій грунтъ въ г. Могилевѣ, 51, 55.
Милайцы, село 503.
Милачъ, деревня 199.
Миладовскій плацъ, въ г. Могилевѣ, 52, 53.
Милянковщина, держава, 455, 456.
Минагола, деревня 500.
Минковичи, городъ 116.
— экономія, 458.
Минская грецкая капитула, 480.
Минскій господарскій замокъ, 11, 26, 81, 151, 207, 228, 229, 231, 390, 426, 428, 429, 430, 431.
— повѣтъ 276, 480.
Минское воеводство, 16, 29, 30, 110, 150, 152, 220, 228,

229, 230, 260, 393, 438—9, 480, 484.
Минскъ, городъ, 18, 21, 33, 46, 151, 195, 231, 232, 241, 342, 343, 359, 362, 393, 429, 528, 531, 533.
Миръ, городъ, 35.
Михаловская держава, 270.
Михово, деревня 499.
Мишковичи, село 289, 290, 313.
Могилевская Братская церковь, 61.
— Экономія, 280, 362, 378, 427, 438.
Могилевскій горный (верхній) замокъ 437, 438.
— монастырь «Свѣтого Спаса», 57, 64, панонскій 197, при «братской мурованной церкви» 323, 324.
— уѣздъ, 110.
Могилевъ, городъ, 36, «мѣсто Его Царскаго Величества» (Алексѣя Михайловича), 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 58, 60, 61, 64, 85—6, 90—91, 92, 196, 202, 207, 208, 260, 261, 314, 324, 329, 432, 437, 474, 534.
Могильная, село въ слоним. пов., 148, 199, 200, 316, 404, 409.
Можейкиши, им. 500.
Мозгейли, деревня 498.
Мозырскій повѣтъ, 110, 219—220, 238, 292, 367, 369, 402—3, 420, 481, 484.
Мозырь, городъ, 137, 174, 185.
Молодельчицы, село 505.
Молотилоля, р. въ мстислав. в-вѣ 275.
Молява, им. 185.
Мордолысово, им. 274.
Морочная, им. 161, 162, 397.
Москва, московское государство, народъ, городъ 9, 18, 25, 34, 37, 63, 65, 68, 73, 94, 101, 102, 103, 127, 134, 145, 152, 153—4, 158, 169, 170, 176, 201, 203—4, 217—8, 223, 227, 251, 255, 257, 266, 269, 274, 276, городъ 277, 281, 284, 285, 290, 291, 300, 307, 308, 309, вѣроломный, 332, 344, 349, 350, 360, 392, 394, 428, 433, 436, 522, 523, 525, 526, 527, 531, 532, 536, 533, 537.
Московка, рѣч. 338.
Московская земля, 63, 102, 195—6, 225, 226, 245, 248, 261.
— столица, 263.
Мостицы, им. 173.
Мосты, городъ 514, 519, 520, 528.
Мотоль, мѣстечко въ пин. пов., 142, 144, 384, 419.
Мочуле, им. 198.
Мошно, держава, 505.
Мстибовъ, городъ 348, 481, 489, 504, 530.
Мстиславецъ, рѣчка въ г. Мстиславлѣ, 322.
Мстиславль, городъ, 9, 10, 15, 157, 158, 222, 223, 257, 267, 269, Мстиславъ 274, 276, 277, 278, 281, 282, 283—287, 290, 291, 294, 296, 297, 298, 299, 301, 302, 303, 311—3, 317, 318, 322, 325, 338, 339, 348—350.
Мстиславская церковь, «заложена Свѣтого Онофрея, надъ р. Черною, на потоку» 223.
— церкви «святыхъ Пятницъ», 312.
— церковь, свѣтое Пречистое въ селе Падлужи 223.

- Успенская («Успение Пресветос Богородицы»).
311, братская 313.
— фортеца (крѣпость), 287, 297.
Мстиславскій госпиталь, 132.
— замокъ, 9, 132, 133, 222, 223, 257, 267, 269, 275,
276, 277, 278, 279, 281, 282, 287, 289, 290, 295,
297, 298, 301, 303, 304, 311—3, 317, 322, 326, 338,
339, 349, 433, 436, 437, 438.
— острогъ, 312.
— парканъ, барканъ, деревянное укрѣпленіе вокругъ
Мстислав. замка, 311—13, 317.
Мстиславское воеводство, 157, 222—3, 256, 257, 264, 265,
267, 268, 269, 270, 274—7, 278, 280, 281, 282, 283—
287, 289—296, 347—350, 401, 406, 432, 434, 436,
480, 484.
Мстиславъ, городъ, См. Мстиславъ.
Мультаны, 185,
Мухавецъ, р. 263.
Мушинъ, им. 257.
Мѣстновици, село въ пин. пов., 374. мѣстковицкій священ-
никъ 375.
Мядель, городъ 292, 430, 431. им. 535.

Н.

Накле, село 410.
Налюбовичи, держава 499.
Намши, село 501.
Нарва, р. 535.
Нарвиды, деревня 498.
Нарковскій грунтъ, 326.
Нартики, село 502.
Нацевичи, село 495.
Невничы, 353.
Невордяны, село 502.
Нежигаловщина, Старое село, въ мстислав. воев., 401.
Нелюбовщина, 447.
Немѣровъ, городъ 523.
Немировичи, деревня 497.
Немоноитское лѣсничество, 498.
Непота, р. 291.
Неровы, деревня 273.
Несвижскій замокъ, 321.
Несвижъ, городъ, 217, 330 331.
Несковна, деревня, 270.
Нивки, держава, 503.
Низовая, село 275.
Нитава, городъ, 514, 535.
Новгородовичи, им. 469.
Новгородское воеводство, 484.
Новгородскъ, (Новогрудскъ) городъ 189, 533.
Новгородская грецкая духовная каштула. 469.
Новгородскій господарскій замокъ 202.
Новгородское воеводство 192, 203, 330, 394, 466, 467,
486, 503.
Новгородъ Стѣверскій, городъ 295.
Новое мѣсто, городъ, 458, 459.

Новое село, деревня 503.
Новый Дворъ, городъ 209, 211, новгородскіе епископ.
подданные 386.
Норинскъ, городъ 189, 226, 245, 251, 356, 363, 364, 398,
404, 426.
Носовка, область за р. Днѣпромъ, 185
Нурець, им. 477.

О.

Обложки севко, Морозово и Выпотозво. им. 435,
Облучно, пуца въ Слуц. княжествѣ, 217.
Оборовая, село, за р. Сожемъ 269, 288. Оброва. им. 261.
Обуховщина, село 290.
Ованты, им. 453.
Овруцкій замокъ, 367, 368, 369.
— повѣтъ, 367, 368, 369.
Овручъ, «Авручъ», им. 426.
Одрижинъ, село пин. іез. коллегіума, 423.
Ожитаны. село 502.
Ожоги, им., грунтъ 277, 302.
Озерища, село 505.
Озаты, держава 477, 505.
Окмяны, городъ 282, 497.
Окулинщина, им., возлѣ мѣстечка Расны, 406.
Оленовщина, три сѣножати 281, 291.
Олита, городъ, 260.
Оловье, 523.
Ольбѣй, им. 445.
Ольманы, село 398.
Ольпень, деревня, 398.
Ольшанна ли Маковщина, 497.
Ольшаны, село 363, 364, 365, ольшановецкіе епископ. под-
данные 386, 398.
Ольшево, им. 447.
Оникштанское староство, Оникшты 497.
Онишки, держава 454, 498.
Опушаны село 502.
Орлецы, им. 302.
Орша, городъ 244, 307, 308, 215, 436.
Оршанскій замокъ, 329.
— повѣтъ, 279, 280, 296, 307, 308, 330, 432, 437—8,
474, 484.
Оскерино, Войтово, Чичирино, Жусово, им. 435.
Оскеринская волость, 435,
Осмоловичи, село, за р. Сожомъ, 294.
Особовичи, им. въ пин. пов. 395, 596.
Осовцы, им. въ пин. пов., 380, 381, 383.
Острейковичи, село въ мстислав. воевод., 223.
Островець, им. 531.
Островокъ, село 410,
Остеръ, р. 327.
Острое, им. 185.
Отверищи село 398.
Отгоново, село 284.
Отесники, держава 498.
Отрешонковскіе огороды, 339.

Охово, село пин. ієз. коллегіума, 423.
Ошмяна, городъ 532.
Ошмянскій повѣтъ 204, 224, 225, 264, 273, 332, 333, 353
388, 442, 483.

П.

Падерни, им. 274.
Палкино, Кузьнецово, Слукинцово, Боярщинка, Кочытыги
и Лукяново, им. 435.
Палчиковщина, им. 291.
Парфіево село, 324.
Паршевицкое войтовство, 299.
Паршевичи, им. въ пин. пов., 407.
Пацковская волость 270.
Пацковскій дворъ, 270.
Пацково, деревня, 270.
Пацковщина, им. 261.
Пеловцы, село 495.
Пеньковичи, село, 397.
Пеняны, держава, 449.
Пенянская держава, 483.
Переходичи, деревни, 197.
Переяславъ, городъ 185.
Петкевичи, село, 328.
Петрашковскій обрубъ въ с. Волчесь, 339.
Петриковъ, городъ 344, 346, 356, 426.
Печары, им. въ кричев. трактѣ 303.
Печерскій монастырь (въ Кіевѣ), 197.
Печерскъ, 350.
Пильсуды, село 501.
Пинковичи, дворъ въ пин. пов., 226, 250.
Пинская замковая брама, 249.
— волость, 218.
— епископія, 361, 378, 396, 397.
— земля, 245.
— церковь «заложенія Пресвятой Дѣвы Маріи», 70,
кафедральная 385.
— экономія, 217, 299, 359, 403.
Пинскій господарскій замокъ, 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 13,
14, 40, 43, 67, 68, 69, 70, 96, 108, 119, 121, 126,
127, 128, 129, 130, 136, 144, 160, 165, 174, 184,
186, 188, 189, 190, 199, 209, 214, 218, 219, 225,
227, 235, 239, 241, 242, 244, 245, 246, 248, 249,
251—254, 258, 316, 334, 344, 345, 346, 347, 353,
355, 356, 359, 360, 363, 365, 366, 378, 379,
383, 384, 385, 389, 392, 395, 396, 404, 409, 411, 415,
417, 419, 423, 425.
— край (повѣтъ), 236.
— іезунт. коллегіумъ, 40, 249, 423.
— Францисканскій монастырь, 239.
— повѣтъ, 1, 2, разоренію его Татарами 3, 4, 10, 11,
15, 16, 17, 23, 24, 25, 31, 34, 35, 36, 37, 39, 40, 42,
43, 44, 45, 46, 68, 70—73, 89—90, 94, 103, 105,
106, 107, 108, 109, 111, 112, 113, 115—119, 121—
124, 126, 127, 128, 129, 130, 136, 137, 138, 140, 141,
142, 143, 148, 153—4, 158—9, 160—162, 165, 185,
187—190, 193, 194, 198, 205—207, 208—215, 221,
226, 233, 242, 243—5, 246—7, 248, 249, 250, 251,
254, 299, 315, 316, 334, 340, 346, 347, 354, 356,
357, 362, 363, 364, 365, 366, 369—371, 372, 377,
378, 379, 383, 384, 389, 393, 395, 400, 402—3, 411,
417—8, 419—420, 444, 478, 484.
— трактъ, 376.
Пинское воеводство 107.
— войтовство, 299.
— староство, 213, 299, 405.
Пинскъ, городъ, 13, 22, 34, 37, 43, 66—68, 69, 70, 72, 73,
74—6, 89—90, 98, 106, 107, 108, 110, 113, 118, 119,
121—124, 139, 141, 143, 145, 146, 148, 150, 153—4,
158—9, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 172, 173,
175, 181, 185, 188, 189, 191, 193, 201, 215, 226,
238, 239, 240, 249, 250, 310, 315, 344, 346, 359,
372, 379, 385, 393, 396, 397, 405, 413, 424,
531, 532.
Пипли, село 502, 503.
Пирковичи, им. 403.
Пирогово, им. 257.
Пискаля, р. 324.
Плавскъ или Ковали, село 501.
Плесковичи, им. 66.
Плингры, село 501.
Плонгяны, городъ 482.
Плоская, им. 435.
Плотели, городъ 482.
Плотница, околица въ пин. пов., 126, 131, село 359.
Плошово, село въ пин. пов., надъ р. Струменемъ, 69, 71.
Плужинино, село 282.
Плунгяны, держава 501.
Плюши или Сошино, село 505.
Поберщты, фольварокъ 500.
Поверсоце или Пурвяны, село 495.
Поверхняя, держава 499.
Повишняйци, держава. 457.
Повирницкое войтовство, 501.
Повишинты, им. 497.
Погирнево, им. 457, 499.
Погольша, им. въ Ошмян. пов., 332.
Погостъ, мѣстечко въ пин. пов., 425, им. 426.
Погостье, село 397.
Подгатье, село пин. ієз. коллегіума, 423.
Подзм, село 500.
Подисна, им. 445.
Подлужи, село въ мстислав. воевод., 223.
Подлужская церковь «светою Пречистою» 223.
Подляшское воеводство, 47, 125.
Подляшье, область 392.
Подоль, низменная часть города Мстиславля, 312. надъ
рѣч. Мстиславцомъ 322.
Подоль, область. 80.
Подьясене, им. 435.
Поезоры, держава 499, 502.
Поначи, урочище, 313.
Покопорны, село 501.
Покутье, деревни 349, Покутомы 502.

Полодово, им. 462.
 Полоницкая церковь, 303—4.
 Полонга, городъ, 151, 482, 501.
 Полоцкій, повѣтъ, 15.
 Полоцкое воеводство, 101, 102, 170—1, 201, 205, 224, 225, 319, 321, 466, 491.
 Полоць, городъ, 8, 15, «Полотескъ» 101, 137, 169, 196, 197, 221, 319, 341.
 Полуляховщина, им. 300.
 Полѣскій край, 245.
 — трактъ, 42.
 Польское панство, 298, Польска 366.
 Польсье, (Подлинне) область, 8, 15, 18, 44, 45, 47, 156, 163, 176, 401, полѣскія имѣнія въ пин. повѣтъ, 409.
 Понешины, им. 460.
 Понтѣмонь, им. 454, 462.
 Поповская брама, въ г. Мстиславль 317.
 Попель, мѣстечко 483.
 Поранина держава, 270.
 Порозовъ, городъ 473, 481, 482.
 Поросца, им. 166.
 Порховичи, им. въ служк. княжествѣ, 65.
 Поръчье, им. 258, 259, 466.
 Поставели, деревня вадъ р. Шешупою 498.
 Поставы, городъ 204, 224.
 Пошервинтская Мшенецкая волость, 499.
 Пошервинтская или Ольвитская держава, 499.
 Поюрское тивунство 501.
 Прасній бернардинскій монастырь, бернардины 509.
 Превлочна, село 504.
 Пренское староство, 499.
 Прибытковщина, грунтъ 496.
 Пурсы, село 496.
 Поташня, деревня, 349, 350.
 Поцейки, им. 467.
 Почапавъ, село вилон. братскаго мон-ри въ пин. пов., 243, Потаповичи 244.
 Поширянны, обрубъ 498.
 Поюрская волость, 501.
 Преросльское войтовство, 498.
 Припять, р. 2, 69, 70, 72, 153, 154, 161.
 Протасовичи, им. 166.
 Прошово село 397, Проше. держава 499.
 Прудки, городъ, 347.
 Пружана, городъ 138.
 Прусень, нѣкогда Ботвиновское имѣніе 280.
 Прусское княжество, 80, Пруссы 98, 187, 197.
 Псковъ, городъ, 63, 281.
 Пузыревъ, село 286.
 Пукштанское войтовство, 500.
 Пукштаны или Савдогола, деревня 500.
 Пукшты, им. 460.
 Пунское староство, 499.
 Пустошолы, им. въ Смолен. воевод., 302.
 Путятино, им. 274.
 Пѣшково, село 410.
 Пятницкая сѣножать, 312.

Р.

Равлоны село 501.
 Рагодоць, держава въ пин. пов. 177—178.
 Радваничи, им. 475, 476, 477.
 Радивоновщина, грунтъ 281, 318.
 Радомль, им. 306, 410, 432.
 Радомская держава, въ мстислав. в., 292.
 Радомскій трактъ, 306.
 Радоховще, держава 505.
 Радевичи, деревня 495.
 Радошковици, городъ, 35.
 Ракоцимъ, 98.
 Рамптонскій домъ въ г. Мстиславль, 91.
 Расна, городъ, 113, 137, мѣстечко 286, 298, 406, 476.
 Ратобыль село 267, 268.
 Рафалово, село 280.
 Рачки, 494.
 Ревятычи, село 505.
 Рексы село 502.
 Ремейнишки, держава 500.
 Ремигола, городъ 498.
 Ремле, им. въ пинск. пов., 198.
 Ретово, им. 461.
 Ретовское тивунство, 503.
 Рига, городъ 440.
 Робуновъ, им. въ пин. пов., 158.
 Рожаво, им. 326—7.
 Рожаная, городъ 135, 188, 218, 219, держава 270, 360.
 Рождественское деревня москов. митрополита, 63.
 Рожево, деревня 270.
 Розковщина, село 275.
 Ромейки, деревня 498.
 Ромейнишки, им. въ Ошмян. пов. 332.
 Роса, им. 473, 489.
 Россіенскій повѣтъ, 254.
 Россіены, городъ 481, 482, 533, 535.
 Рославъ, городъ, 392.
 Ростововщина, им. 457, 467, 499.
 Рубежайцы, держава 502.
 Руда, им. въ Слоним. пов., 147.
 Рудава, им. 453.
 Рудгальни, деревня 500.
 Рудня, деревня 32.
 Румно, им. 80.
 Русиновъ, им. 274.
 Русскіе края, 134.
 Русота, им. 444.
 Русь, русская земли, народъ 73, 80, Великая и Малая и Бѣлая Россія «Великим и Малыя и Бѣлая Роси» 233, 413.
 Рылыцкая церковь, въ мстислав. воев. (упоминается) 270.
 Рылыци, деревня, 270.
 Рыневичовый домъ въ г. Могилевъ, 50.
 Рытлово, им. 474.
 Рычово, деревня, 32.

Рышки им. 541.
Рѣтово, городъ 482, 490.
Рѣтовское тивунство, 462, 463.
Рѣчица, деревня на р. Горниѣ, 25, 446.
Рѣчицкій повѣтъ, 110, 481, 484.
— фольваркъ, 418.
Рѣчки, село 418.

С.

Савиничи, село 438.
Садели, деревня 500.
Сайковская служба въ с. Людогощахъ, 223.
Салаты, фольваркъ 458, 459.
Самборъ, городъ 81, 93, 182, 532.
Саховская околица въ пин. пов., 126.
Сваричевичи село 422.
Свентицы, им. 474.
Светиловка, р. въ Мстислав. в-вѣ, 274.
Свинка, рѣч. 350.
Свина, им. 327.
Свило, им. въ полоц. воев., 170, 171.
Свѣянскъ, городъ, 195, 196.
Свѣдость, им. 453.
Святое озеро, въ мстислав. воевод., 311.
Себѣжъ, им. 7, 8.
Северъ, им. 274.
Севирина, городъ, 195.
Селець, село, надъ р. Остромъ, 327.
Селища село 297.
Сельцо, деревня 189.
Семеновская улица, въ г. Могилевѣ, 64.
Семеновый домъ, въ г. Могилевѣ, 93.
Семигалія, 133, 134.
Семно, городъ, 482.
Сеньково, им. въ смолен. воеводствѣ, 435, 436.
Серя, им. 451, 452.
Сехновичи, им. въ пин. пов., 334—336.
Сибирь, восточная часть Русскаго государства, 433, 436.
Сивцово село въ Смолен. воевод., 324.
Сименовская Воля, село, 413, 414, Симоновичи 420.
Снарбы, село 501.
Скирцяны, село 496.
Скорбы, село 497.
Сленево, село, 311.
Словенскъ, им. въ Ошмян. пов., 273.
Словешна, р., 367, 369.
Слонимскій повѣтъ, 66, 147, 170, 319, 321, 469, 471, 484.
Слонимъ, городъ, 47, 109, 110, 136, 319, 320, 321, 353, 523, 528, 529, 532, 533, 534, 535.
Слохи, 145.
Служная, село, 265, Будогощъ 269.
Слущная крѣпость (forteca) 66, 232, 491.
Слущкій замокъ, 66, 81, 83, 217, 231, 233, 525.
Слущное войтовство, 81—83.
— губернаторство, 82.

— княжество, 65, 217, 232, 468, 491, 492, 494.
Слущь, городъ 36, 65, 66, крѣпость 81, 82, 83, 150, 217, 232, 467, 468.
Смединъ, деревня 32, 404.
Смединская волость, 32, 33.
Смолевичи, им. 310.
Смоленская тюрьма 197, 338.
Смоленскій гостинецъ, 288.
— замокъ, 18, 19, 27, 406.
Смоленское бискупство, 263—4.
— воеводство, 18, 26, 27, 208, 261, 302, 321, 401, 434—6, 465, 484.
— княжество, 27.
Смоленскъ, городъ, 8, 15, 21, 61, 62, 92, 101, 196, 200, и, замокъ 223, 245, 246, 260, 301, 302, 315, 326, 329, 330, 337, 339, 340, 348, 394, 406, 432, 433, 436, 439, 440.
Смоляны, городъ, 61, 188.
Сморозно, им. 173.
Снѣтово, деревня 200, 316, 410.
Соболево, им. 435, Соболи 550.
Совостяново. пустошь 436.
Сожковщина село 275.
Сожь, р. 223, 265, 269, 283, 285, 238, 294, 303, 330, 349, 435, 438.
Соколка, городъ 427.
Сокольниково село 284—5, 290, Сокольниковъ 313.
Соколовъ, им. въ слоним. пов. 148, 152.
Солденевичи, им. 276.
Сонгинишки им. въ Лид. пов., 255.
Сонегайлово, урочище 325.
Сосновица, им. 66.
Сосновка село 903.
Сохоно село въ мстиславскомъ воевод. 132, 277, Сохинская служба, 326.
Сочилово, им. 274.
Спасская улица, въ г. Могилевѣ, 59.
Справдайцы село 501.
Срогишки, им. 451, 452.
Стаи, им. 344.
Станковичи, село 497.
Староыховская крѣпость, 84.
Стародубовскій повѣтъ, 466, 484.
Староыховскій замокъ, 435, 436.
Старое Село, 315 Старое, въ мстислав. в. 401.
Старчицкая волость, въ слущ. княжествѣ, 83.
Стаховъ село въ пин. пов. 72, Стоховъ 131, 174, 175, 201.
Стволовичи, им. 467.
Степанъ, им. 2, Стефанъ 346.
Стерковецъ, островъ—урочище, въ пин. пов. 162.
Столинъ, городъ 23, 24, мѣстечко 25, 70, 71, 149, 172—3, 189, 251, 346.
Стомировщина Заполье. им. 278.
Стромиловъ, им. 283. Стромиловезвичи 325.
Струга. село въ пин. пов. 148.
Струмень, рѣка. 69, 70, 72, 161, 193, 243.
Стрый, городъ. 126. им. 477.

Студенки, деревня, 455.
 Стрѣлецкій монастырь, 330.
 Стырь, рѣка, въ пин. пов. 127.
 Стрѣльскъ, деревня 180.
 Суботники или Волчасы, село 280.
 Субочъ или Компетрики, село 497.
 Судилловичи село за р. Сожемъ 329, 408
 Сукачи, село 416.
 Суринки, фольваркъ 503.
 Сурпилишки, застѣнокъ 502.
 Сутона, р. 315.
 Сутоки, им. надъ р. Сутокою 315, 324, 325, 326, 327.
 Суффаны, 527.
 Сухое село лещин, архимандрин, 244, 410.
 Сушицъ, деревня въ пин. пов. 226, 230.
 Суцескій домъ, въ г. Могилевѣ, 58.
 Сытная, рѣч. 338.
 Сѣверская земля, 69.
 Сѣверъ, 340.

Т.

Тавроги, 462, 486,
 Талайки, деревня, 497.
 Тарасовская служба, 326.
 Тарвиды, село, 501.
 Телеханы, им. въ пин. пов., 417, 418,
 Теробенъ, им. въ пин. пов., 70, 71.
 Теробенская гребля, на рѣкѣ Струменѣ, 71.
 — церковь, въ пин. пов., опустошенная москов. вой-
 скомъ, 70, 71.
 Теребѣжовская церковь, непріятель москвичъ спалилъ ее, 25,
 Теребѣжовъ, деревня 24, 25, 149, им. 172.
 Терло, им. 39, 119, 479.
 Техановецъ, им., 9, 131, 222, 256, 267.
 Т вровичи, село въ пин. пов., 154, 155.
 Тобольскъ, сибирскій городъ съ замкомъ, 433
 Топичевскій мстиславскій монастырь, 132, 133.
 Тороканы, духовное имѣніе, 184, Торокани 415, Тороканъ
 416.
 Трейги, деревня 498.
 Триполь, им. 185.
 Тришки, мѣстечко, 482.
 Тровпинскіе мѣстечко, 483.
 Троицкая брама, въ г. Мстиславѣ, 269, 287.
 Троицкій Мошокъ, уроч. 338.
 Трокели, им. 444.
 Троки, городъ 535.
 Трокскій повѣтъ 450.
 Трокское воеводство, 110, 111, 159, 388, 450, 482, 483.
 — пробоство, 444.
 Туганово, им. 289.
 Тумень, село, 23.
 Тупичи, село, въ пин. пов. 156,
 Туличовщина, им. 286.
 Туровская епископія, 31, 378.
 — волость, 32, 33, 138, 154, 156, 159, 175, 192, 201,
 241.

Туровскій замокъ, 32, спаленіе его наѣздомъ 241.
 — трактъ, 138.
 Туровъ, им. городъ 23, 24, 31, 137, 138, 149, 156, 159, 172,
 173, 176, 185, 186, имѣніе 188, 189, 191, 192, опу-
 стошеніе его наѣздомъ мозр. зем. суды Оскеркч
 на сумму 66234 злот., 241, 303, 314, 356, 401, 426,
 Туры, село 398.
 Тыклина, им. 305, 306.
 Тыклинка, р. 306.
 Тыкотинъ, городъ, 98, 532, 535.
 Тынмуйна, им. 405.
 Тырданы, деревня 497.
 Тышковичи, село 397.

У.

Угриничи, им. въ пин. пов., 1, 154.
 Ужайтра, село 500.
 Ужаенты, городъ 482.
 Уило, дворъ въ Браслав. пов., 206.
 Украйна, область 23, 32, 80, 102, 140, 141, 173, 179, 186,
 190, 191, 194, 198, 538.
 Упивнички, им. 428, урочище 429.
 Упита, городъ 531, 533.
 Упитскій повѣтъ, 272, 457, 483, 485.
 Утяны, городъ 482.
 Усвяда, им. 29.
 У ханы, 534.
 Уша, им. въ мин. пов., 152.
 Ушполи, держава 498.

Ф.

Фейданы, им. 463, староство, 464, 486.
 Феновщина, село 297.

Х.

Харлемъ, 167, 202.
 Ховхла, рѣч. 338.
 Хоенцизна, им. въ пин. пов., 161.
 Холмъ, городъ 532.
 Хомишки, грунтъ 496.
 Хомскъ, им. съ мѣстечкомъ 74, 75, 142, 253, 413—4, 415—20
 Хорлужа, сѣножать 285.
 Хоромскъ, деревня 318.
 Хоронево Меньшее им. въ мстислав. воев., 421.
 Хорощинъ городъ 523, 532, 535.
 Хославичи, Порадинская держава 270.
 Хотилово, им. 261.
 Хотомля, село 398.
 Хотускій обрубъ, въ могилев. экон., 438.
 Храпунъ, деревня, 32.
 Хутынички, им. 468.

Ц.

Целки, село 500.
 Цепра, им. 467, 468.
 Цибанцы, село 495.
 Циборы, им. 447.

Цимковичи, им. 467, 468.
Цимоново, село 267.
Цимошново, село въ мстислав, в—вѣ 267.
Цминъ, им., 166.
Цыганово или, Залѣсовичи, им. 295.
Цюденишки, им. 442, 443.

Ч.

Чарная, 515.
Чарнобыль, им. 426.
Чаусы, городъ, 95, 97, 235.
Ченстоховъ, городъ, 121.
Ченчицкое войтовство, 299.
Черейская волость, 228.
Череновская церковь, запись ей отъ вел. гетмана В. Кн
Л-го пана Сапѣги на три огорода. съ сѣножатями
и лугомъ. надъ. р. Волчасою. 339.
Череновъ, им. 339.
Черев. городъ 228.
Черкасы, им. 185.
Черниговское воеводство, 368.
Черниговъ, им. 467, 537.
Черниловъ, называемое Селище, пин. пов., 158.
Четвертя, им. въ пин. пов., 128.
Чигиринъ, городъ, 96, 109.
Черная, р. 223.
Чорново, им. 166.
Чортова полоса, урочище 325.
Чучевичи, им. 467, 468.

Ш.

Шавельская экономія, 105, 188, 460, 490.
Шавкоты, им. 465.
Шавли, городъ 486, 494.
Шавляны, село, 266, 464.
Шадово, им. 500.
Шадовская экономія, 458—9.
Шаинская каменница, въ г. Могилевѣ, 61, 62.
Шапарово, им. 435.
Шаты, городъ, 195, 533.
Шванцизна, урочище—плаць, въ г. Могилевѣ, 86.
Шведы (Швеція), 98, 121.
Шейпани, село 503.
Шекшничи, им. 283.
Шемякинъ, им. 274.
Шерешево, городъ 481, 482, 501.
Шиловская Широкая улица, въ г. Могилевѣ 91.
Шилины, село 501.
Ширвинты, держава, 457.

Широкая улица въ г. Могилевѣ, 48, 64.
Шишовскій застѣнокъ 504.
Шишова, им. 477.
Шкловская улица въ г. Могилевѣ, 48.
— фортеца (крѣпость), 384.
Шкловскій доминикан. монастырь, 433—4.
Шкловъ, городъ, вступившій въ подданство «Его Цар-
скаго Величества» 61, 208, 329, 330, 331, 341,
438, 538.
Шкловскій уѣздъ, 110.
Шкуды, им. 462, 463.
Шляды, село 500.
Шнукиши, фольварокъ 496.
Шломичи, село въ пин. пов., 156, 157.
Шостаковскій обрубъ, въ селѣ Волчасѣ, 339.
Шперновскій огородъ, въ селѣ Волчасяхъ или Суботни-
кахъ, 280.
Шуканы, село 502.
Шульники, держава 504.
Шумяцкая пуца, им. 325.
Шумячи, им. 392.

Щ.

Щудиты, им. въ оршан, пов., 169.
Щитники, им. 475.
Щуцкій станъ, 435.

Ю.

Юковичи, деревни, 273.
Юрачицы, село 503.
Юрборкъ (Юрбургъ), городъ 465, 462, Юрборская держава
463, 464, 482, 530, 533, 535, 536, 538, 539.
Юрковщизна, пустошь въ с. Борисовичи, 385.

Я.

Яловка, мѣстечко 481, 482, 504.
Янеловщизна, держава, 496.
Яновская волость, 200.
Яновскій Бенедиктинскій муж. монастырь въ пинск. пов.,
234.
Яновъ, мѣстечко въ Пинск. пов., 108, 153, 199, 200 234,
Янова 316, 384, 404, 409, 410.
Ярославъ, городъ, 63, 64, графство 186, 523, 533.
Ярчаква брама, въ г. Могилевѣ, 49.
Ясудовъ, им. 454.
Ятвеськ, им. 473, Ятвезь, село 503.
Ятна, держава 496.

III.

УКАЗАТЕЛЬ

ПРЕДМЕТОВЪ.

А.

Анжавитая горѣлка (водка), въ г. Пинскѣ, 68.
Аннуата, фундушевая ежегодная хлѣбная дань, ссыпка, 273.

Б.

Байдакъ, судно, 67, 68.
Барманъ, парканъ, деревянное защитное сооруженіе въ г. Мстиславлѣ, 311, 312.
Боты, сапоги, турецкіе чирвоны, 201.
Будыганъ, булава, 79.

В.

Владына пинскій и туровскій, 378.
Война, московская 270, 285, турецкая 326.
Войско, запорожское, 8, 34, московское 20, «Его Царскаго Величества» подъ г. Оршею 60, запорожское 95, 97, шведское 99, венгерское 105, запорож. 106, 108, 109, 128, 143, 153—4, 165,—7, 173, московское 182—Хмѣличенковское, великое 185, запорж. 186, 199 московское 206, Царя московскаго 226, 227, 276, 281, 284—5, великое московское 289, 290, 298, 318, 322, 435.
Волощане, волостяне, крестьяне волости, 275.
Врадъ, судъ, 1.
Выводъ, доказательство, выводъ шляхетства 10.
Выстинать, вырубить, избить людей при штурмѣ города замка 317.

Вязень, плѣнный заключенный, московскій 241, 268.
Вязенье, заключеніе, тюрьма 200, 278, московское 279, седенье въ г. Москвѣ 284, 300, 308—9, московское 330, 390, 433—4, неволя 434, везенье 434, московское 514.

Г.

Гарло, осужденіе на гарло—на смерть, отсѣченіемъ головы двумъ грабителямъ, 36.
Гармата, пушка, 311.
Генераль, старшій возный, судебный приставъ, 1, 4.
Герматно (арматно), вооруженно, 222.
Гоны бобровые, мѣста охоты на бобровъ 265.
Господа, собственный домъ, квартира, жилище, 311.
Господарскій, царскій, королевскій, 1.
Гостинець, большая общественная дорога, трактъ 286, Hostilitas, намештвіе непріятели, 189
Грамота, указъ царя Алексѣя Михайловича, 102, московская 273.
Губернаторъ, управляющій, слуцкій 83.
Гультайство сбродъ, козацкое, 31.

Д.

Диссиденты, протестанты, 100.
Довжнникъ, должникъ 101, довзникъ 102.
Довере, довѣріе, 233.
Доминикъ, святой, во имя его монастырь въ г. Пинскѣ, 239.

Домовство, хозяйство 284.
 Depativum, дань, купецкая и подъемная, 68.
 Дробязги, мелкіе предметы, мелочи, 197, 286.

Е.

Евангеліе—оправное, даръ отцамъ могилев. монастыря, 197
 Экспированье, истечение (срока) 62.

Ж.

Желъзы, кандалы 301.,
 Жиды, Евреи, могилевскіе, 47,—60, долгиновскіе 146—7,
 либертація имъ отъ короля Яна Казимира 181—2
 жиды расненскіе 318, Хомскіе, 420 польскіе 414.
 Жупанъ, китайчаный, шкарлатный, футромъ брусковымъ
 подшитый, 201 жупанъ атласовый, папужый съ
 потребами сребными, справленый за копъ 32 гро-
 шей, жупанъ фалендышовый небеской масти, съ
 постребами едwabными, справленый за копъ 24
 грошей литов. 296, атласовый кармезиновый—150
 зл., другой жупанъ жултый атласовый.. 300 зл.
 жупанъ льнной дорхи—120 зл., жупанъ китайчаный
 100 зл., жупанъ мусалбасовый вишневыи—100 зл.
 жупанъ зимовый бѣлый, 395.

З.

Загонъ, сборище, 237.
 Заимщикъ, заемщикъ, должникъ, 101.
 Заробокъ, заработокъ 60.
 Знаемцы, знаемые, знакомцы, 61.

К.

Кагаль, инискій, 163.
 Calamitas, несчастіе, 10, 15.
 Канакъ, ошейникъ, ожерелье золотое съ бриллиантомъ, 330.
 Канчукъ на таволзѣ, 201.
 Килимъ, коверъ, турецкій купленный за копъ шесть гро-
 шей 296.
 Книги: книга тестаментъ (новый завѣтъ) русскій, книги
 Акафисты, реестръ книжка, книжка — польское
 евангеліе, полуставъ естрозскій, книга лексиконъ,
 книжка святцы 200.
 Князя удѣльные мстиславскіе 223, 275, 276, 281, 282
 289, 290, 302, 304, 311.
 Коберець, коверъ, аляскій, купленный за копъ дванад-
 цать грошей 296.
 Козани украинскіе, банда, 126, 127, 128, 129, 137, 140,
 лѣсовые свовольные 159, 165, 251, сѣверскіе 431.
 Кольцо, шерстенъ, два бриллиантовыхъ—500 зл., 333.
 Коляса, повозка, кована, на паре коней справлена, кошто-
 вала копъ четырнадцать грошей 296.
 Комисія Минская, для уплаты войску 34.

Кони, шпакватые четыре—500 зл., румахъ тарантова-
 тый—300 зл., румаковъ гнѣдыхъ два—400 зл.
 карыхъ коней два—200 зл. хлопскихъ гнѣдковъ
 однадцать—330 зл.

Конфесата, допросъ допытываніе, 175—176, 184, 185.

Крыжикъ крестикъ, сребрный, 200.

Корыстить, обращаться, въ свою пользу использовать, 433.

Кубокъ, серебряный 311.

Кунтушь, кафтанъ, фалендышовый, шлемами подшитый
 небеской масти, справленый за копъ 40 грошей
 другой кунтушь фалендышовый лисами кгранатовый
 парбетами подшитый лисами, справленый также
 за копъ сорокъ, 296, лазуроваго фалендышу 395,
 контушь туркусовый, белками подшитый съ пег-
 лицами сребрно дикавыми, 201.

Л.

Ловы бобровые, 330.

Ложки, ложекъ сребныхъ дванадцать, коштовали копъ
 двадцать доведъ грошей 296.

Лукъ турецкій, сълубемъ сребромъ оправнымъ», 800, 201

Лѣскова сотня, отрядъ, 185.

Люди «радные» шляхта 233.

Лахи, поляки, 47, 49, 50, 51, 52, 56, 60, 90, 92.

М.

Медь, пудовъ 68 ваги могилевское, куповано пудъ по
 копъ четыре литов., 314.

Морозое повѣтріе, 212.

Москаль, москвичъ 146, 159, вѣроломный, хитрый и кри-
 зонприсяжный неприятель 193, 258, 271, 272, 278,
 281, 284, 295, 300, 301, Иванъ Ивановичъ—голова
 Стрѣлецкаго монастыря 330, 332, 346, москаль цар:
 полковникъ Сягинъ 388.

Москва, москвѣвскій народъ, государство, 9, 18, 23, 34,
 74, 137, 151, 153—4, 170, 171, 189, 191, 193, 251,
 рунна московская 265, 266, инкурсія московская
 270, 271, 278, 281, 287—8, 296, 297, 301, 311, 337
 московскій людъ 421, 436, 438, 500, 505, 506, 518,
 536.

Москвитинъ, «вѣроломный неприятель», 8, 9, 10, 11, 13,
 19, москаль 32, 34, 35, 41, 44, 66, 68, 69, 70, 71,
 73, 76, 83, 137, 138,—Хованскій 152, 153—4, 170,
 287, гордый москвитинъ 190, 250, 251, 256, 266,
 267, 268, 269, 271, 275, 280, 282, неприятель 285
 287, 289, 290, 291, 301, 306, 307, 311—3, 314, 318,
 319, 323, 329, 387, 390, 401, 403, 432.

Мужи, подданные, крестьяне, 4, 240.

Мужики, крестьяне, 102, 158, поймали мужиковъ пять 421.

Н.

Народы славянскіе, цѣль ихъ „отъ многихъ вѣковъ—еди-
 неніе“ 125.

Невольникъ, вязень, 301.
Неприятель вѣроломный Москвитинъ, 8, 9, 10, 11, 19, 34, 63, 223, 226, 235, 237, заморскій шведъ 272,— московскій 276, 277, 278, 280, 281, 232, 284, 289, 290, 292, 293, 295, неприятель заграничный московскій 302, 311—4, 326, 338, 350, 356, заграничный москов. 436—7.

О.

Образокъ, московское работы, невеликій, тройчастый, 200, гербовъ на табане двенадцать и образъ, то коштовало копъ тридцать гр. литов. 296.
Обухъ, оправный, за копъ пять гр. литов. купленный 296.
Оженене, женитьба 301.
Озямъ, озимый хлѣбъ, урожай 300.
Окольничій, рус. придворный чинъ 233.
Орда татарская, 5, Крымская 194.
Оточить, обложить, облечь, окружить (крѣпостр), 295.

П.

Пакты, мирныя условія, Его Царскаго Величества Алексѣя Михайловича, заключенныя въ Вильнѣ, 105, шведскіе 187.
Парнанъ, см. *барканъ*.
Пасербъ, пасынокъ, 9.
Писмо «Руское московское» 233.
Пась, поясъ, едwabный, за злотыхъ 15 купленный 286. едwabный, купленный за копъ семнадцать гр. литовъ » 296, пасы черниговскіе 426.
Перла, жемчугъ, перель одинадцать шнуровъ и большнхъ девять перель, 330.
Пистолеть, серебромъ оправленный, 201.
Пневщизна, плата отъ цней при выдѣлкѣ лѣсныхъ товаровъ. 323.
Повѣтріе моровое, 442.
Поголовье, поголовный счетъ 160.
Полки, черкасскій, каневскій, чигиринскій, уманскій, нѣжинскій, черниговскій, 185, полки—волоши, сербовъ, Венгровъ и Антоновскихъ козаковъ 200.
Полонъ, плѣнъ 287, 297, 301, 303, 317.
Помѣщчкъ, 111.
Попись перепись Радошновская, 326.
Поселщизна, сборъ съ деревень, 10.
Посольство, общество, 56.
Потуга, усилю, напряженіе, 9, 222.
Похвала, пофалка, похвальба угроза, 301, 395, 403, 421, 437.
Привилей, на разныя наданы 9.
Проба, пытка, 28.
Право Литовское, литовскій статутъ, 101
пѣхота, нѣмецкая, польская 513, венгерская 519.

Р.

Рада аріанская, враждебная партія 79.
Rebella, возобновленіе войны, возстаніе козацкая 13, 43, 44, ребелизanty 193, 303, 319, 356, 408.

Реверенда чорнаго лондыша, одежда, 141.
Рекупороване, возстановленіе,—отъ неприятеля Московскаго 297.
Религія—рымская и греческая, въ смолсн. воеводствѣ 465
Рондикъ, конскій уборъ на тасьмѣ едwabной серебряной 311.
Рубль, монета 311.
Румовати, выселять, 60.
Ручница, шташника, охотничье ружье, 403.

С.

Санъ, сакволяжъ, чемоданъ 286.
Салвоване, освобожденіе, Литвы отъ москов. неприятеля 437.
Сеймики, назначенія ихъ Смоленскаго въ Мирѣ, Стародубовскаго въ Липнишкахъ, полоцкаго въ Мяделѣ, витебскаго въ Несвижѣ, оршанскаго въ Ляховичахъ метсплавскаго въ Радошковичахъ, рѣчицкаго въ Старомъ Быховѣ, мозырскаго въ Слуцкѣ, 35, мети. славскій 237, сеймикъ громничный депутатскій 282,
Сеймъ, брестскій 30, 34, варшавскій, пинскій 39, вольный варшавскій 127, отсрочка ординарїйнаго сейма въ Варшавѣ 193—5, 247, 450, 479.
Скура (шкура) лосья, скуръ лоснхъ десеть, за которые давано копъ деведесять 314.
Снопощизна, дань, взимаемая съ крестьянъ отъ сноповъ ихъ хлѣба, 437.
Соль, толпастая волынская 67, 68.

Т.

Таборъ, сборище, лагерь, 61, 66, 92, 107, 201.
Татаре, разореніе ими или повѣта, 1—7, позинность ихъ защищать отечество 11.
Трибуналь, Вижайнскій 431, 483, 490.
Турма, везень мѣстскій 59.
Тяжаръ, тяжесть, обремененность, 58.

У.

Устава, положеніе для военнаго сбора съ имѣній—ссыпкою и проч. 220.
Утятъ руки, отсѣченіе руки за подѣлку подиси 29.

Ф.

Фангултъ, (фейнъ гольдъ) далемъ двадцать книгъ золота франкгулту, 197.
Фортца, крѣпость 234 гродненская 523, брестская, Баржанская 525, 533.

Х.

Хоругви, вѣйсковыя: оршанская, полоцкая и витебская, 169, шекелева 185, Бѣлая 380, Чорная 381, бѣло-казацкая 411.
Хуторъ, им., жилище 408.

Ц.

Царь московскій Алексѣй Михайловичъ, 20. Царское Величество 47, 48, 49, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57, 58, 64, 79, 85, 90, 91, 94—5, 99, 101, 102, 110, 111, 114, 115, 119, 121, 124, 125, 157, 170, 181, 191, 195, 196—7, 203, 206, 222, 226, 227, 228, 233, 240, 241, 246, 249—251, 263, царь москаль 271, 274, московская мова (крикъ) царовъ, царовъ руби!» 293, 300 326, 329, 332, вѣроломный непріятель царь московскій 330, 341, 433, 434, 436, 438—9, 440.

«Царевъ—Царевъ руби, руби!» московское слово, восклицаніе. при нападеніяхъ въ Литвѣ, во время войны Алексѣя Михайловича, 350, 403, «Царовъ—Царовъ» 421.

Церкви, костелы въ г. Пинскѣ, опустошенные козаками москов. войска, 68, 49, церкви могилевскія 197.

Церографъ, собственноручное письмо, бумага, 197.

Цыганъ, 311.

Цына, олово, цыны ангельской штукъ дванадцать, полнисконь, талерокъ, коштовали копъ десять грошей 296.

Ч.

Чать, сборища, 107, 217 432.

Чоботарскій радъ (рядъ) въ г. Могилевѣ, 60.

Чолобитъе, прошеніе 101, 102.

Ш.

Шалпа, «кармазыновая, купленная за злотыхъ пять» 286, оксамитна, собольцемъ, купленная за копъ 20 грошей, 296.

Шведъ, шведское государство, народъ, 41, шведы 190, 448, 500, 506, швед. король 526, 527.

Шыши, непріятель московскій 408.

Шляхецтво, «въ заданю нешляхецтва» 282, «выводъ» его для Яна Козловскаго 287.

Шляхта, «да многие же люды холопи и мещане (во время войны Алексѣя Михайловича) назвали се шляхтою» 101.

Шнуръ, у молодежи войтовое обервали з шыи шнуръ *декетъ московскихъ*, 421.

Шпиталь, госпиталь, краковскій 503.

